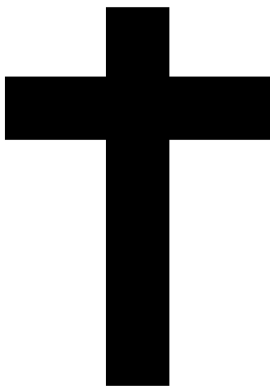

Godindi Hoafi

The New Testament in the Angor language of Papua New Guinea

Godind̩i Hoafi
The New Testament in the Angor language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angor long Niugini

Copyright © 2001 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Angor

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

c500d379-d0cf-5c22-9613-91d7bcc63af3

Contents

Matyu	1
Mak	124
Ruk	188
Son	304
Ratüpurî	390
Rom	492
1 Korin	545
2 Korin	591
Garesia	624
Efesus	642
Firipai	657
Korosi	668
1 Tesaronaika	679
2 Tesaronaika	688
1 Timoti	693
2 Timoti	707
Taitus	716
Firemon	722
Hibru	725
Sems	767
1 Pita	780
2 Pita	794
1 Son	803
2 Son	814
3 Son	816
Sud	818
Weindahîfembo	822

Matyu

Aboedi Hoafi Matyu ai sürü papımarandı

Sisas Kraisındı amoao mamı nüngurumboemo tüküyafu manıngomo hoafi

(Ruk 3:23-38)

¹ Sisas Kraisındı amoao mamı nüngurumboemo tüküyafu manıngomo hoafane nda. Sapo Sisas ai Defitındı amoao am-beahındı tükümefiyua asu Defit ai Abrahamındı amoao-m-bofi tükümefiyu ranı hoafane nda.

² Abraham ai Aisakındı afındıyuane. Asu Aisak ai Sekopındı afındıyuane. Asu Sekop ai Suda ahandı apodoho mamı ranı babıdımbo-memo ranahamundı afındıyuane.

³ Asu Suda ai Peres Sarayafandı afındıyuane. Ahafandı hondı ranai Tamarıyoane. Asu Peres ai Hesronındı afındıyuane. Asu Hesron ai Ramındı afındıyuane.

⁴ Asu Ram ai Aminadapındı afındıyuane. Asu Aminadap ai Nasonındı afındıyuane. Asu Nason ai Sarmonındı afındıyuane.

⁵ Asu Sarmon ai Boasındı afındıyuane. Ahandı hondı ranai Rahapıyoane. Asu Boas ai Obetındı afındıyuane. Ahandı hondı ranai Rutıyo. Asu Obet ai Sesındı afındıyuane.

⁶ Asu Sesi ai sapo Defit adükari bogori nindoumbofi manınggu ranahandı afındıyuane. Asu Defit ai Soromonındı afındıyuane. Ahandı hondı ranaiyo horombo Uriandı nımorehi-mayo.

⁷ Asu Soromon ai Rehoboamındı afındıyuane. Asu Rehoboam ai Abaisandı afındıyuane. Asu Abaisa ai Asandı afındıyuane.

⁸ Asu Asa ai Sehosafatındı afındıyuane. Asu Sehosafat ai Sehoramındı afındıyuane. Asu Sehoram ai Usiandı afındıyuane.

⁹ Asu Usia ai Sotamındı afındıyuane. Asu Sotam ai Ahasındı afındıyuane. Asu Ahas ai Hesekiandı afındıyuane.

¹⁰ Asu Hesekia ai Manasandı afındıyuane. Asu Manase ai Emonındı afındıyuane. Asu Emon ai Sosaiandı afındıyuane.

¹¹ Asu Sosaia ai Sekoniandı apodoho mamı ranahamundı afındıyuane. Sapo ranı-sımboanı Babiron ami Israer nendı ranaheimbo Babiron hıfına ahamundı moanı ratüpurımbohünda sowandümondürı mahomo.

12 Ai Babiron hifina sowandümondürü houbbo Sekonia ai Searütierüندی afüندیyuane. Asu Searütier ai Serubaberüندی afüندیyuane.

13 Asu Serubaber ai Abiutüندی afüندیyuane. Asu Abiut ai Eriakimüندی afüندیyuane. Asu Eriakim ai Asorüندی afüندیyuane.

14 Asu Asor ai Sadoküندی afüندیyuane. Asu Sadok ai Akimüندی afüندیyuane. Asu Akim ai Eriutüندی afüندیyuane.

15 Asu Eriut ai Ereasarüندی afüندیyuane. Asu Ereasar ai Matanüندی afüندیyuane. Asu Matan ai Sekopüندی afüندیyuane.

16 Asu Sekop ai Sosepüندی afüندیyuane. Asu Sosep ranai Mariandü nindowenihü-mayu. Maria ai Sisas ranahambo wakümarüümino, sapo ahambo Kraiss* sei arühündü ra.

17 Ranümbokane münguambo nindou Abraham nünguambe peyo haya ho hombo Defit nünguambe tüküme Feyo ranai 14 amoa boagüriyomo nümorüyomo marundü ra tüküme Feyo. Asu Defit nünguambe peyo haya ho hombo Babiron hifina sowandümondürü homondambe amboanü, mare yahurai 14 amoa kareandeimbambe ramüdümbü boagüriyomo nümorüyomo marundü ra tüküme Feyo. Asu Babiron hifina sowandümondürü homondambe peyo haya ho hombo Kraissümbö Maria wakümarüümino amboanü mare yahurai 14 amoa kareandeimbambe ramüdümbü boagüriyomo nümorüyomo marundü ra tüküme Feyo.

*Sisas Kraissümbö Maria wakümarüümino hoafi
(Ruk 2:1-7)*

18 Sisas Kraiss ai tüküme Feyo hoafi ra ndahuraiane. Ahandü hondü Maria ranahambo Sosepümbö segodümbö momo kürihi hüningümarühü. Maria ranai Sosepüdübö nüngokoateyoambeyo asu ahambo hoeirühüandane ai furümbü manüngo moanü Yifiafi Aboedüندی ngüningünambo.

19 Ahandü nindowenihü Sosep ranai nindou mbumundü hamüندیyu, nga ai Maria ranahambo nindou hümböahü amoa nüngamböfembo-mayo ranümbö yüboarükumbo asu ai moanü dübö ahambo randühe hüningündühe yahu haya hohoa nümomayu.

20 Sosep ai ranümbö dübö hohoa nümoyu-ane asu Adükärüندی sünambeahüندی nendü ranai ahambosö yafogoadünambo tüküfi hoafüyundühü yahuya, "Sosep, Defitüندی amoa, se Maria sühafü nümorehümböfe semüdümbö yühümböndamboyafi. Yifiafi Aboedüندی hoafi sünguane Maria ai fi masemündo.

* 1:16: Ndürü Kraiss ranana nindou God ai nindou aboedamböfembohünda adükärü bogorümböfembohünda kamafoarü.

²¹ Nimorehi ranai nindowenihî nîmorî nderîmîndîmboe. Asu se ndürî Sisas ra kaboadîworî nîmboe sapo ai anîmbo ahandî nindou ranaheimbo ahei moaruwai hohoanîmo ranambeahîndî aboedambondearûmbui,” mehundo.

²² Munguambo ranî-moatükunî rahurai tüküme Feyo ra, sapo Adükarî ai ahandî hoafi hoafi yu randeimbîndî yafambe süngure haya hoafi mayu. Ai yare hoafi yuhü yahuya,

²³ “E, nimorehi mamî ai nindowenihî dîbo hokoatendowohü ai fi ndemîndî haya asu nindowenihî nîmorî nderîmîndîmboe.

Rananîmbo asu ahambo ndürî ra kaboadîhorühî Emanuer mbîsahündomboyei,” *Aisaia 7:14*

mehu ra. Ranî hoafi ranahandî nîmîndî hoafi ana God ai sîhîrî babîdîmbo anünguane.

²⁴ Ranî yu asu Sosep ai yangîrîfi haya Adükarîndî sünambeahîndî nendî hoafi mayundo süngu rareandühî Mariambo ahandî nimorehîmbore masemündu.

²⁵ Sosep ranai moai nimorehî ranîdîbo mamühî apafe rînandî, nga moanî nimorehî ranaipoanîmbo nînga hîmboyo asu ai nindowenihî nîmorî maserîmîndo. Ranî yu asu Sosep ai nîmorî ranahambo ndürî Sisasani mehu.

2

Hüfîhamîndî süfuanîpoedî ndüfosi nendî Sisas hoeifimbo tüküme fundî

¹ Herot ai Sudia hîfambe bogorîmbofi nünguambe ranî-sîmboanî Maria ai Sisas ranahambo Betrethemühî wakîmarîmîndo. Hondî ai Sisas ranahambo serîmîndî hayamboyo-ane ranambe nindou bogorî fîfîrundeimbî ranai hüfîhamîndî süfuanîpoedî Serusarem ngoafambe tüküme fundî.

² Ai düduyafundühî yahomoya, “Nîmorî sîmborî masahorîmîndei sapo Suda-yafe bogorî mayu ra nüngufiyua? Ro hoeirîhundani ahandî mupui ranai hüfîhamîndî süfuanî tüküfe mamaroamboanefî asu ro ahambo hohoanîmoyondowohü ngusüfo pefimbohünda masühîfi,” mehomondamboyo.

³ Ranî yu asu Herot Adükarî Bogorî mayu ranai ranî hoafi ra hîmborî yu haya ngusüfoambe afîndî hohoanîmomarîra asu munguambo nindou Serusarem ngoafîhü mamarei amboanî ramareandürî.

⁴ Ranî yu asu Herot ai Godîmbo sesi sîhou-rundeimbî bogorî nindou-memo ranî yomo asu ahînümbî hohoanîmo fîfîrundeimbî nindou-memo ranî yomo munguambo ahamumbo mamühî gugureapurî mbura

düdufipurühi yahuya, “Krais ranahambo ngoafi nahü mandahorimindeia?” yahu düdumefipuramboemo.

⁵ Asu simbori ai ahambo yahomoya, “Betrehem ngoafihü Sudia hifambe. Sapo horombo God ai ahandi hoafi hoafiyurandeimbi nindou ahandi süngu hoafi ra ndahuraiyu yare sürü pare masihendi. Ai Bukambe yare hoafiyuhü yahuya,

⁶ “Betrehemihündi, se Sudia hifambe-anei aniboadei ra awi se Sudiambo hifandundeimbi bogori ngoafi ranahamundi daboadanipoedi hamindiyeipoani, nga wani.

Sihegi ngoafi mbusümodidi animbo nindou adükari mamai ai tükündüfi haya wandi Israer nindou ranaheimbo hihadarümbui,” *Maika 5:2*
mehu.

⁷ Raniyu asu Herot ai sapo nindou hüfihamindi süfuanipoedi ndüfosi nendi masifomo ranahamumbo dibo mborai yahupuri hürühepuri haya yahuya, “Nini simboani hondü hamindiyo mupui ra tüküfe mamaro?” yahu haya düdu düdumefipuri.

⁸ Raniyu ai nindou memo ranahamumbo Betrehemnambo koamarhepuri ndani süngundafundi yahuhaya hoafiyupurühi yahuya, “Se ngifomo moani ndondu nimori ranahambo nahi ai ahambo masahorimindei ranahambo kokondurü. Nga asu hoeindurühi ana, asu se wambo ranühi mbisimo hoafindimondani animbo asu roamboani dügi ahambo hohoanimondahandowohü ngusüfo pandihinimboane,” yahu koamarhepuri.

⁹ Ndüfusi nendi-memo ranai ahandi hoafi ra himboriyomo houmbo ndamefundü. Ai nafina hifomondane, sapo mupui hüfihamindi süfuanitüküfe mamaro ra asükaiyomo hoeimarundi. Mupui ranai ahamundi hanjifoani hifo nimori nimarümbi wori rani nimoamo mamaro.

¹⁰ Raniyomo mupui ra hoeirundani mayowa ai afindi hihifihihifimemo.

¹¹ Raniyomo asu ai worimayo ranambe kefou hifomo nimori ranahambo hoeimarüwuri ahandi hondü Maria radibo. Raniyomo asu ai ahandi fikimi pütapiyomo yiri yimbu pusiru nimarimombo ahambo hohoanimoyomondühi ngusüfo pamarüwuri. Raniyomo ai ahamundi arambeahindi napo ra bokaründümo houmbo masabudo. Rani-moatükuni ra gorio, fisiharümbi mbimbirayo asu sanda aboediyoy, nginindi napo ra masabudo.

¹² Nindou ranahamumbo God ai yafogoadi-namboya, “Se Herot nimarunafi ngomboemo,” mehupuramboemo. Asu

süngunambo ai ran+inafi h+n+ng+ru hou ngorü naf+ ahamundi hifina mahomo.

Isip hifina Sosep ai ahand+ ambor+ bab+dimbo aboeda mafefoehindi

13 Nindou ranai ndaweyafundane rani-simboani Adükar+indi nendi ranai Sosep+imbo yafogoad+nambo tüküme fiyu. Asu ai hoaf+yundühi yahuya, “Bot+indafo, n+mor+ ranani asu ahand+ hondane ra ndowap+indifi hawa Isip hifina feboehi ngei ranühi n+imboeiani+ asu ro hombo hoaf+indahan+ an+imbo ngoründühi ngei. N+imboe Herot ai n+mor+ ranahambo hifokoeffimbo kokondür+ wak+indirümbui,” yahu hoaf+menduamboyu.

14 Ran+yu Sosep ai bot+ifi n+mor+ ra serümündü haya ahand+ hondi ran+d+bo mare rani n+imbokoani Isip hifinambo mahei.

15 Hif+ ranühan+imbo ai n+imboeiani+ Herot ai yif+indümbui. Adükar+ ai ahand+ hoaf+yu-randeimbi ahand+ yafambe süngure haya hoaf+yuhüya, “Ro wand+ N+mor+ Isip hifambeah+indi mborai masahando,” mehu. Hoaf+ ra moani an+hondü hondü tükünd+femboe yaho hayamboyo rani moatükun+ ranai yare yahurai tüküme fiyo.

Herot+indi hoafi süngu n+mor+ hifokoakomar+hündi

16 Hüf+ham+indi süfuan+poed+ ndüfosi nendi mas+fomo ranai ahambo ngorü-süngumarüwuri ra Herot ai kir+ihai fifire hayamboyo asu ran+imbo ahambo ng+n+indi ngusüfoambe fond+r+im+indi mahafo. Ran+yu asu ai muᅅguambo nindowenih+ n+mor+ yimbu h+imban+koateyeimbi Betrethem ngoaf+hünd+ asu ngoaf+ amuri rani ngoaf+k+im+ adaburo ranambeah+indi hifokoakofoefembo hoafi masendi. Sapo nindou hüf+ham+indi süfuan+poed+ ranai hoaf+memo rani-simboani mupui tüküme fiyo hoafi ra fifire hayamboyo asu ai yare hoaf+mepuri n+mor+ ra hifokoakofoefembo.

17 Ndani-moatükun+ tüküme fiyo ra sapo God+indi hoafi hoaf+yu randeimbi nindou Seremaiand+ yafambe süngure haya horombo hoaf+mareand+ ra s+mogodühi tüküfemboyo yare tüküme fiyo.

18 Sapo ai yare hoaf+yuhü yahuya,
“Ramahünd+ ai yas+mondi mam+ h+imbor+yei.

Aran+ hoafi af+indi puküna asu aran+ hoafi yambohai tük+feyowa h+imbor+yei.

Reser ai ahand+ amoa mam+ Israer+hünd+ n+mor+ ranahe-imbo aran+namborandüra

asu munḡuambo nindou ranai ḡḡrī ahambo
d+diboadond+hindī ahandī ḡḡsūfoambe
far+hefembo.

Nimboe sapo ahandī n+morī ranai n+ḡḡokoatemayeiambo
wambo,” mehu rani+sūḡumbo. *Jeremaia 31:15*

Sosep ai ahandī amborī bab+idī asūkaiyei masūhūsi

19-20 Sūḡunambo Herot ai y+fiyuane asu Adūkar+ndī
nendī ranai yafogoadambe Sosep+ambo Isip h+fi+hū tūkūfi
hoaf+yundūhī yahuya, “Se amborī ndowap+ndīfi hawa
h+h+r+ndafo Israer+nambo ḡḡafi. Nindou sapo n+morī
ranahambo h+fokoeffimbo hohoan+momemo ranai ana
y+fi+memo,” mehundoamboyou.

²¹ Rani+yu asu Sosep ai botīfi n+morī ra serūmūdū haya
hondambo kameihī asu ai h+h+r+yahi Israer h+fi+nambo
mahūsi.

²² Asu Arkeraus ai ahandī af+ndī Herot ranahandī fondūhī
Sudia-yafe adūkarī bogor+imbofi manūḡu ranī hoafi ra
Sosep ai h+mbor+yu haya ranūhī n+ḡḡombo hombo ra
y+h+mbomayu. ḡḡa asu God ai yafogoadambe Sosep+ambo
b+d+fi+rī hoafi masagadoamboyou asu ai Gariri h+fi+nambo
mahu.

²³ Rani+yu asu ai hu ḡḡoafi mamī ahandī ndūrī Nasaret
ranūhī manūḡu. Sapo mamī rani+sūḡumbo an+ambo God
ai ahandī hoaf+yomo rundeimbi sūḡu hoaf+yomondūhīya,
“Nindou ranahambo Nasaret+hūdī nindou mb+seimboyei,”
mehomo yahurai an+hondū tūkūfembohūdamboyou yahurai
tūkūmefeyo.

3

*Son h+monī hundūrūr+randeimbi nindou ranai God+ndī
hoafi bokar+hefembo tūkūmefiyu*

(Mak 1:1-8; Ruk 3:1-9; Son 1:19-29)

¹ Rani+s+amboanī Son h+monī hundūrūr+randeimbi+mayu
tūkūmefiyu. Nindou ranai n+mī wohī fur+koatereandūhī
Sudia h+fambe ranūhī manūḡu. Ai piyu haya nindou
rani h+fi+hū amarei ranaheimbo God+ndī hoafi ra bokar+hai
marandī.

² Rani+yu asu ai yare hoaf+yuhū yahuya, “Awi, se
s+hei moaruwai hohoan+mo ranahambo daboadanam-
bond+hindī, ḡḡa God ḡḡ+n+ndī h+fandarandī ra ndeara
moanī ak+imane,” mehu.

³ Sapo Son ranahamboyou God ahandī hoafi
hoaf+yu randeimbi nindou Aisaia ranahandī yafambe
sūḡure hoaf+yuhūya, “Nindou mamī ai n+mī wohī
fur+koatereandūhī munḡ+yuhū yare hoaf+yuhūya,
‘Adūkar+ndī nafī se d+diboadond+hindī.

Ai hombo-memo nafî ra ndondondîhi hîniŋgîndîhindî,
Aisaia 40:4
 mehu ra," mehu.

⁴ Son ai hoearî ahandî güdemarandî ranana kamer nînihondî nînendînambo nafîyoweimbîhündîyo. Asu ai nînihondî hoearîhündî titapürîmbore güdehaya botîfohü asu wohî yîtihi nîmambeahîndî, efu hoe ranîyu sesü marandî.

⁵ Ranîyei asu nindou ranai Serusarem ŋgoafîhündî, muŋguambo Sudia hîfî ranîhündî asu muŋguambo hîfî Sordan Hoe ranîkîmî adaburo ranühündambo ai Son sowana masühîsi.

⁶ Ranîyei nindou ranai ahei moaruwai hohoanîmo süŋgumarîhi hei ranahambo weindahîmarîhinda asu ai aheimbo Sordan hîmo hundürürarü marandî.

⁷ Ŋga Son ai hoeireapurane Farisi asu Sadyusi afîndî ranai ahamboya, "Yîhoefombo ai hîmonî hundürümbîramunî," yahomo houmbo ahambo sowana mahomonda hoeimareapurî. Ranîyu asu ai ahamumbo hoafîyupurühî yahuya, "Awi seana amoasîrîndî nîmoranemo! God ai sîhamumbo ŋgîniŋdînduhî moaruwaimbo ndeapürîmbui. Se nüŋgundafu mafebou?"

⁸ Se moaruwai hohoanîmo ranahambo daboadanambo-rundeimbîhündî ana asu sîhamundî nîne ratüpurî rawarundî ra se moaruwai hohoanîmo hîniŋgîfembo nafuimbendüramboane.

⁹ Se ŋgîrî randu borîndîmondühîya, Roana Suda anefî, Roana Abrahamîndî amoaŋo mamîwambo aboedambo-ndahumboyefî, mbîsîmo. Awi ro sîhamumbo hoafehapurî God aiana moanî nîmoei kurayo ranamboanî ndemündî haya Abrahamîndî amoaŋo mamîmbonde hîniŋgîndeambui!

¹⁰ Nîmî sîrahambe pîrîfîrîhefembohünda ndeara time ranai ndoramîndî engoro. Muŋguambo nîmî ra nahanîyo ai aboedî hîsîkoateayo ana, ranahambo time ranambo hîtihefe hefe haiambe pütifemboane.

¹¹ Roana se moaruwai hohoanîmo ra hîniŋgîrîhimboaneî ranîmbo nafuimbohünda hîmonî hundürarîharü. Ŋga nindou ŋgorü ai wandî wagabe tüküfemboayu ranai ana sîheimbo Yifiafî Aboedînambo asu hai ranambo hundüründarümbui. Aiana moanî adükarî hondüyuwanî asu ro ranî hoarehanahî. Roana awi aboedî ndearîhamîndîyahîpoanî ahandî su ra semîndîndombo.

¹² Rananîmbo ai fok warambe ndemündî haya ranambo wit hîpîrî ra futînde fîndamündî pîndendambui. Asu ai wit safî aboedî ranî-yanġîrî ndemündî ahandî wit sîhefembo worî-mayo ranambe dîgembui. Ŋga asu hîpîrî moaruwai moanî yanġorombo rananîmbo ai ndemündî sapo hai

dikiri:fekoate moani yare koadürümbo koadürümbo horowe-imb+ ranambe pütindifimbui,” mehu.

*Son ai Sisasimbo hundürümarür+
(Mak 1:9-11; Ruk 3:21-22)*

¹³ Mami rani-simboani Sisas ai Gariri hifi hin+ngire haya Sodan himona mahanu. Son sowana ngahani ai wambo ahandi warina himoni hundürimb+randiri, mehu.

¹⁴ Nga asu Son ai ahambo ngorü hohoan+monambo yare hoafiyundowohü yahuya, “Seanimbo wambo hundürüyondiri+mbo-mayafi asu simbori se wambo-sowana asinifi ro shambo hundürüyoni+nimbo,” mehundoamboyu.

¹⁵ Asu Sisas ai simbori ahambo hoafiyundühi yahuya, “I ambe, nga hapondani ana moani ro hoafayahi süngu randowandi. Se randowandani moani rani süngu mbumundi hohoan+mo mungu shiri nafindihum+ndefomboane, nga ra aboedane,” mehundoamboyu. Asu Son ai himboriyu haya refemboane mehu.

¹⁶ Son ai Sisasimbo himoni hundürür+ hayamboyu ane, Sisas ai mamihari himonindi tükümefiyu. Raniyo asu sünambe sünü ahambo bureandühiyo asu Godindi Yifiafi ranai wupufo nahurai kosi ahandiwami pühimayoa hoeimareandi.

¹⁷ Raniyo asu yasimondi mami ranai sünambeahindi kosowohü yare hoafiyowohü yahoya, “Nindou ranana wandi nimorani, nga moani ro ngusüfo par+hineimbani. Ahamboane Ro wambo ngusüfoambe siaoweheandi,” meho.

4

*Sisasimbo refe hoeifembo moatükuni
(Mak 1:12-13; Ruk 4:1-13)*

¹ Raniyo asu rani-simboani Yifiafi Aboedi ranai Sisasimbo Satan ai sisih+mombohünda nimi wohi fur+koatereandühi serimindi maho.

² 40 si ra Sisas ai sesikoate nungu mbura asu ai wembom-bomayu.

³ Asu Satan, nindou sisinda-randeimbi ai ahambo-so tüküfi hoafiyundühi yahuya, “Se Godindi Nimorayafi ana, nimoeki kurayo ndanahambo hoafindafani sesimbofe tükümbifeyowamboane,” mehundoamboyu.

⁴ Asu simbori Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Godindi Bukambe yahoya, ‘Sesi yangiri ana ai ngiri nindoundi yangiri n+ngombo ndendi. Nindou ai yangiri n+ngombo sahümüdi ar+hündi ra mungu hoafi Godindi yafam-beahündi süngu mbisahümüdi,’ meho,” mehu.

⁵ Ran+iyu asu Satan ai Sisas+imbo God+indi adükari ngoafi Serusarem ran+nambo serümündü hu haya hafumbo n+imoamo ham+indi God+indi Wor+ Adükari bog+imondi ran+wam+ h+n+ng+mariri.

⁶ Ran+iyu asu ai Sisas+imbo hoafi+yundühi yahuya, “Asu se God+indi N+imorayafi ana, n+imoamo ndani+wam+n+ind+ h+fin+ hor+p+indafo p+indafo. Sapo Baiborambe yare hoafi+yowohü yahoya,

‘God ai s+hambo ahandi sünambeah+indi nendi ranahamumbo hoafi+nduan+
 asu ai s+hambo ahamundi war+nambo mbund+in+n+imboemo
 asu ng+ri+ n+imoei hoareh+ kurayo ranai s+hambo fut+indean+n+,’ meho,”
Buk Song 91:11-12

mehundoamboyu.

⁷ Asu Sisas ai ahambo yahuya, “Nga awi Baiborambe hoafi ranamboan+ ai yare hoafi+yowohü yahoya, ‘Se Adükari+ sapo s+hafi God ranahambo rando hoeindor+imboyafi, nga yowan+,’ meho,” mehundoamboyu.

⁸ Ran+iyu asükaiyu Satan ranai Sisas+imbo serümündü h+fi wafu n+imoamo ham+indi-mayo ran+wam+ mahafu. Ran+iyu ai ran+wam+ nüngumbo Sisas+imbo munguambo nindou-yafe h+ifandarund+ ran+yo asu ahamundi munguambo aboedi adükari moatükun+ engoro ranahambo nafuimefoendo.

⁹ Ran+iyu asu Satan ai hoafi+yundühi yahuya, “Asu se yiri yimbu pus+rowandühi wambo hohoan+moyaf+ind+rühi ngusüfo pararowand+ri ana, asu ro s+hambo mungu moatükun+ nafuimehan+n+ ra ndahan+n+imboyah+,” mehundoamboyu.

¹⁰ Asu Sisas ai ahambo hoafi+yundühi yahuya, “E! Satan, se andai ragu ngafi! Baiborambe hoafi ranai yare hoafi+yowohü yahoya, ‘Adükari+ sapo s+hafi God+imayu ranahambo yang+iran+imbo se hohoan+mondafi ngusüfo pandoworühi asu ahandi ratüpur+ yang+ri+ ratüpur+indafi,’ meho,” mehundo-amboyu.

¹¹ Asu Satan ai Sisas+imbo yare h+n+ng+marira ndamefiyua asu God+indi nendi ranai kos+mo ahambo far+houwurühi h+ifand+marüri.

Sisas ai Gariri hifambe piyu haya God+indi hoafi watapor+imbomarandi

(Mak 1:14-15; Ruk 4:14-15)

¹² Son+imbo sowaründümo karabusambe h+n+ng+marüwuri hoafi Sisas ai h+mbor+iyu haya Gariri h+fi+na mahu.

¹³ Asu ai Nasaret ngoafi+hü h+n+ng+ire haya Kaperneam ngoafi+ sapo Gariri kur+hoe ran+k+m+ ngoafi ran+na mahu.

Kaperneam Seburun hifi, Naptari hifambe engoro ranühi manüngu.

¹⁴⁻¹⁵ Sapo God ai ahandi hoafi hoafi-yu-randeimbi nindou Aisaiani yasimondi süngu yare hoafi-yuhüya,
 “Seburun hifi, Naptari hifi, Gariri hoe nafi howani gogu ra,
 Sodan hoe gogoanini ra nindou Sudayafe ndifoyei
 Gariri hifane.

¹⁶ Nindou didiyei ai nimbini nimarosambe animboei
 ranai ana si adukari ra hoeirihimboanei.
 Yifiyorambo hifi ranambe nimbini nimarosani nindou
 animboei
 ranaheimbo ana si ranai boakifoareanduriimboane,”
Aisaia 9:1-2

mehu, nga rani-simongoruhumboyo rani-moatukuni ra yahurai tukumefeyo.

¹⁷ Raniyu asu rani-simboani piyu haya Sisas ai ahandi hoafi ra bokarihendühi yahuya, “Awi se sihei moaruwai hohoanimo ranahambo daboadanambondi-hindi, nimboe sapo God nginindi hifandarandi engoro ranai ndeara akimi tukufembo yangirane,” mehu.

*Sisas ai ahandi sünguferambo nindou yimbuyimbu
 weangurühi mborai mehupuri
 (Mak 1:16-20; Ruk 5:1-11)*

¹⁸ Sisas ai Gariri kurihokimi huane kinini wowariyafanini rindeimbi apodoho ranai manimbafanda hoeimareapiri. Ahafandi nduri ra Saimon, Pitamboyu-randeimbi asu ahandi akidi Andruyu. Apodoho ranai andurinambo kurihoe ranambe kinini wowariyafandühi manimbafanini.

¹⁹ Raniyu asu Sisas ai hoafiyupirühi yahuya, “Se mborai wandi süngu sinifandani animbo asu ro sihafanimbo nindou semindimbo se kinini rawarineandi nou nafuindahapirimboyahini,” mehupiramboyahini.

²⁰ Asu ai moani hoafi niingoambe ahafandi anduri ra rarine sihene hena Sisasindi süngu ndamefineandi.

²¹ Asukaiyu ai sühüfi huhündamboyu ngörü apodoho ahafandi nduri Sems, Son ai ahafandi afindi Sebedi babidi botambe nimarimombo ahamundi anduri ra diboardorundühi mamarimonda hoeimareapuri. Asu ai ahafanimbo mborai mehupiri.

²² Asu moani hoafi niingoambe ahafandi bot asu afindambo rarine hiningirine hena Sisasindi süngu ndamefineandi.

*Sisas ai hoafi bokarihendühi asu angünimboyeimbi nindou aboedimarearu
 (Ruk 6:17-19)*

²³ Ranıyu asu Sisas ai Gariri hıfı munğu ranambe nünğu wakımareandı. Ranıyu asu ai refihı Suda-yafe rotu worı nindou ranambe aheimbo yamundımareandürı. Asu ai refihı God ęınındı hıfandarandı ęngoro Aboedı Hoafı rana-hambo bokarımarıhendürı. Mamı ranı sımboanı nindou ranahei fi ranai moanı ranıpoanımbo ranıpoanımbo ęngünı fi moaruwaimboareandürı ranahambo aboedımarearü.

²⁴ Ai ranı-moatükunı rawareandı ranahambo Siria hıfı munğu ranambe nindou amarei ranai hımborımayei. Asu ranıyei munğuambo nindou ranai nindou dıdıyei ai moanı mamıkarı ęngünı moaruwai asu asübusı afındı mamıkararandürı ranaheimbo ahambo-so fufurühümündihündürı mafandıhindı. Bıdıfırı nindou moaruwai nendı ahei fıambe nımarümbı, wunünümboyeimbı asu yirı warı yıfısafeimbı ranıyei ai mafandıhında asu Sisas ai aheimbo aboedımarearü.

²⁵ Ranıyo asu nindou afındı ranai Gariri hıfıhündı, Dekaporis ęgoafıhündı, Serusarem ęgoafıhündı, Sudia hıfıhündı asu Sodan hoe gogoanıpoedı ranai mamı munğu ahambo süngumarıhorı hei.

5

Sisas hıfı wafuambe Godındı hoafı bokamarıhendı

¹ Sisas ai hoeireandürane nindou afındı ranai ahandı süngu tümareandamboyu asu ai hafu hıfı wafu mamı ranıwamı nımaru ane asu ahambo süngururü-rundeimbı ai ahambo sowanambo masıfomo.

² Ranıyu asu Sisas ai ahamumbo piyu haya yamundımareapurı.

Anıhondü hondü hıhıfı hıhıfane (Ruk 6:20-23)

³ Ranıyu ai ahamumbo yare hoafıyupurühı yahuya, “Nindou dıdıyei ai rarıhi hoafıyeihüya, Roana Godındı aboedı sürühoeimbı hohoanımo ra mbonımborı humındefı-mboanefı, aseı ana, nindou ranai hıhıfı-hıhıfımbeyei-amboane,

ęga God ęınındı hıfandarandı ranı hoarehı anıboadei.

⁴ Nindou dıdıyei ai aranı aranıyei hei ranai ana hıhıfı-hıhıfımbeyei-amboane,

ęga nindou ranaheimbo ana God ai dıdıboado-ndearühı yirümondearümbui.

⁵ Nindou dıdıyei ai hımboarı yangırı hıfandühündeimbı mayei aiana hıhıfı-hıhıfımbeyei-amboane,

ęga nindou ranai ana nıanımoatükunı God ai aheimbo saimbo yahuhaya masıhendı ra ndahümündimboyei.

6 Nindou dɪdɪyei ai Godɪndɪ mbumundɪ hohoanɪmo rana-
hambo semɪndɪmbo wembohühɪ nouehindɪ
asu hoe sɪmɪndɪmbo amɪndanɪŋombo nouehindɪ ana, aiana
hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪmbeyei-amboane,
ŋga God ai aheimbo mbumundɪ hohoanɪmo ra da-
gadürümbui.

7 Nindou dɪdɪyei ai nindou ŋgorümbö moanɪ
hɪpoamboarɪhündɪ ranai ana hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪmbeyei-
amboane,
ŋga God ai hɪpoambondearümbui.

8 Nindou dɪdɪyei ai ahei ŋgusüfoambe moanɪ aboedɪ
sürühoeyoweimbɪ hohoanɪmo ra amarondürɪ ana,
aiana hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪmbeyei-amboane,
ŋga aiana God amaru ranahambo hoeindɪhorɪmboyei.

9 Nindou dɪdɪyei ai moanɪ nindouyei mbusümo raranɪ
moatükunɪmbo borɪfoferambo yangɪrɪ nindouaye
ana, aiana hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪmbeyei-amboane,
ŋga nindou ranai ana aheimboya aiana Godɪndɪ
nɪmoranei, mbɪseimboyei.

10 Nindou dɪdɪyei ai mbumundɪ hohoanɪmo yangɪrɪ
süŋgurɪhindanɪ,
asu ranɪmbo nindou amurɪ ai aheimbo tɪŋɪrɪfo
sahündürühɪ moaruwai moaruwaimbo-arɪhindürɪ
ana,

asu nindou ranai ana hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪmbeyei-amboane,
ŋga God ŋgɪnɪndɪ hɪfandarandɪ sünambe ra ahei-ane.

11 Nindou bodɪmondɪ ai sɪhamumboya, Aiana
Sisasɪmbo süŋgururü rundeimbo-anemo, mbɪseihümbö,
sɪhamumbo moaruwai moaruwaimbo ndɪhipurühümbö,
moanɪ moaruwai wosɪhoaforɪ moatükunɪ wataporɪ
hoafɪndühüpuranɪ ana, asu se ranɪmbo hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪndɪmo.

12 Asu se ŋgusüfoambe aboedɪ kündündühɪ afɪndɪ hɪhɪfɪ-
hɪhɪfɪna nɪŋgomo sapo adükarɪ moatükunɪ takɪnɪ ra ai
sünambe mbenɟorɪpurɪ. Sapo Godɪndɪ hoafɪ hoafɪyomo-
rundeimbɪ se nɪŋgomondɪ daboadanɪ manɪŋgomo rana-
hamumbo amboanɪ nindou ai rarɪhi yahurai moaruwaimbo
marɪhipurɪ.”

*Anɪhondümböfimbɪ nindou ana sor namɪ asu si nahurai
ane*

(Mak 9:50; Ruk 14:34-35)

13 “Seana hɪfɪnɪndɪ nindou ranahei aparümbɪ namɪ
nahurai-anemo. Ŋga asu namɪ ranai ahandɪ aparɪ
ra hɪnɪŋɟɪreandühɪ wanayo ana, asu namɪ ra bude-
owanɪ aparɪ-koatendoanɪ ŋɟɪrɪ ahandɪ aparɪ ra koadürü
koadüründɪfe hɪnɪŋɟɪndɪfeyo, ŋga wanɪ. Ranana ranɪ

moatükunî ranai ndeara moaruwaimayoa nindou ai ngîrî ndahümündi ranambo ranîmbondîhindî, nga pifeyoanî nindou ai pütöpîyehanei.

¹⁴ Seana munnguambo hîfînîndî nindou ranahei si nahurai-anemo. Ngoafî adükarî hîfî wafuambe anango ranai ngîrî dîbo nango.

¹⁵ Nindou ngorü ai ngîrî ram hai ra yimunde mbundambo wambürî hoarehî ragu nindeandî, nga wanî. Nga ai moanî nîmoamo moanambühî anîmbo nindeandanî asu si ranai nindou munnguambo ranî worambe amarei ranaheimbo si boakîboadeandürîmboe.

¹⁶ Moanî mamî ranî-süngumbo anîmbo sîhamundî si ranamboanî nindou ranahei hîmboahü si boakîboadeandüranî, asu ai nîne aboedî moatükunî rawarundî ra hoeindîhindühî rananîmbo asu ai sîhamundî Ape sünambe amaru ranahambo aboedani mbîsei-amboane.”

Ahînümbî hohoanîmombo yamundîfe hoafî

¹⁷ “Ro masînhî nda sapo Godîndî hoafî hoafîyomo rundembi yomondî hoafî megoro asu Mosesîndî ahînümbî hohoanîmo ra raguanambofembo sînhîmboyahîpoanî, nga asu se randu hohoanîmondîmboemo, nga wanî. Nga roana ranî hoafîmayo ranîfihî sîmongorîyîmîndîmboyahî masînhî.

¹⁸ Sîhamumbo ndanahambo anîhondümbö anahî hoafîyahîpurî, süngunambo sünü hîfî ranai mungyuoambe ra ahînümbî hohoanîmo ranahandî sürü pamefeyo ane, asu ranahandî sisamane ranî-moatükunî ra akîdou amboanî ngîrî awarîndîhoayo, nga wanî. Nga ahînümbî hohoanîmo moatükunî ra rande moanî yagodî ngo ngombo munnguambo moatükunî ranai tükündîfemboe.

¹⁹ Ranîmboane nindou düdi ai moanî akîdou amboanî ahînümbî hoafîmayo ranahambo hîmborîkoateyuhü, asu ai nindou bodîmondambo mare ranî hohoanîmo süngu yamundareandürî ana, nindou ranîmayu ranahandî ndürî ra moanî akîdou hamîndî God ngînîndî hîfandarandî ranambe yagodomboe. Nga asu nindou düdi ai ahînümbî hohoanîmo ranahambo hîmborîyu ranî-süngureandühî, asu ai nindou bodîmondambo mare ranî hohoanîmo süngu yamundareandürî ana, nindou ranîmayu ahandî ndürî ra God ngînîndî hîfandarandî ranambe adükarî hamîndî yagodomboe.

²⁰ Ro sîhamumbo nda hoafehapurî, sîhamundî mbumundî hohoanîmo ranai ahînümbî hohoanîmo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo ranahamundî mbumundî hohoanîmo ranahambo ngasündîfekoateayo ana, se ngîrî God ngînîndî hîfandarandî ranî-hoarehî nîmandîmo, nga wanî.”

*Nindou nginindi hohoanimo ranahandi yamundife hoafi
(Ruk 12:57-59)*

²¹ “Se himboriyomombo-anemo horombo sihamundi amoao ai hoafi ra masowandümo. Yare hoafiyohü yahoya, Se yowanî nindou hifokoefepoanî. Nindou düdi ai ngorümbo hifokoarariri ana, ahambo nindou yibobore-randeimbi-mayu ranahandi himboahü semündü homboani, mehomo ra.

²² Nga asu hapo ro sihamumbo hoafehapurî nda, nindou düdi ai ahandî wandafî ranahambo nginindi himboahoeyu ana, sapo yibobore randeimbi-mayu ranahandi himboahü semündü homboani. Asu nindou düdi ai ahandî wandafî ranahambo yare hoafiyundühîya, Seana fifirife koate-anafi, ehundo ana, nindou ranahambo kansir bogori ranahamundi himboahü semündü homboani. Asu nindou düdi ai ahandî wandafî ranahambo yare hoafiyundühîya, Seana hohoanîmokoate-anafi, ehundo ana, nindou ranai hibadambo, hai ngoafambe homboani asu ranühî hai ahambo tikindirimboe.

²³⁻²⁴ Ranimboane asu se ninî-moatükunî Godimbo saimbo fondi-mayo ranîwamî shefembo safî hawamboyafihünda asu sihafî wandafîndandî-mayo hoafi sihambo engoro ra hohoanîmondafühî ana, asu se ninî-moatükunî Godimbo saimbomayafi fondi-kîmî rando digoefî hawa ngafi. Sapo sihafî wandafî-mayu ranidibo aboedi aboedîndafîne mbundînambo animbo sünguna ngafi sihafî shefembo moatükunî-mayo ra Godimbo dabado.

²⁵ Asu nindou ngorü ai sihambo papi-hoafiyoninimbo mbüsü haya yibobore randeimbi nindou ahambo sowanimbo hombo sihambo ndemündünînanî ana, se nîmai ngafi nafinî aboedi aboedîndafîneandi. Nga asu hibadambo sihambo ai papi-hoafi ranambe sindeaninimbui. Asu se ranambe efoandi ana, asu ai sihambo yibobore-randeimbi ranahandi warambendeanînanî asu ai ndemündünînanî prismanîndî warîhündeanînanî asu ai sihambo karabusambe hinîngîndeaninimbui.

²⁶ Ro sihambo anîhondümbo-anahî hoafehanîni. Asu se sihafî papi hoafi ranahambo kaki shefekoateayafi ana, asu se ngiri karabus ra hinîngîndo hawa aboedambondaföandi, nga wanî. Nga se moanî rando karabus ranambe nimboamboyafi.”

Nîmorehî ngorü semîndî yamundife hoafi

²⁷ “Se himboriyomombo-anemo horombo yaru hoafiyomondühî yahomoya, ‘Se yowanî nîmorehî sisîhîmo asu nindowenihî birabirîpoanî,’ mehomo.

28 Nga asu hapo ro sihamumbo hoafehapuri nda, nindou düdi ai niimorehi hoeire haya ahambo hohoanareandi ana, nindou ranai ahandi ngusüfoambe niimorehi sisihimoyumboani.

29 Ranimboane asu sihafu himboari mamu ranai randeani nani se moaruwai hohoanmondafani ana, himboari ra hündandifi ragu pindowandi. Himboari mamu ranahambo yangiri ragu moenda pife ranane aboedayo, nga asu munquambo fi ra haiambe ho ana, aboedi hamindiyopoani.

30 Asu sihafu wari mamu ranai randeani nani se moaruwai hohoanmondafani ana, wari ra kandandifi pindowandi. Wari mamu ranahambo yangiri ragu moenda pife ranane aboedayo, nga asu munquambo fi ra haiambe ho ana, aboedi hamindiyopoani.”

*Niimorehi semindihünda hinngife yamundife hoafi
(Matyu 19:9; Mak 10:11-12; Ruk 16:18)*

31 “Asükaiyo horombo hoafi ra yare hoafiyowohü yahoya, Nindou düdi ai ahandi niimorehi ranahambo moei yahuhü hinngifembo mbüsuhi ana, ai niimorehi ranahambo hinngife hoafi pepafihü sürü papindandühü animboya, Ro niimorehi ndanahambo hinngifembo anahi, mbüsu, mehomo.

32 Nga asu ro hapo sihamumbo hoafehapuri nda, niimorehi ranai nindou ngorü-dibo hokoateyowanü, asu ahandi nindowenihü ai moei yahuhü hinngireanda asu ai nindowenihü ngorü aserimindo ana, nindou ranai niimorehi semindi ahini ra gogonimbo-foareandühani.”

Se hoafiyowohüya, Niimoamo nda, yahopoani

33 “Asükaiyomo se himboriyomombo-anemo, horombo sihamundi amoa ranahamumbo yare hoafiyowohü yahoya, Se tikando hawa hoafindafühü niimoamo nda mbisamboyafi. Nga asu se nini moatükunimbo dabarifihi niimoamo nda yahombo mbisafombo ana, se moani anihondumbo mamanimbo randowadühü amboani Adükarindi himboahü yahurai dabarindafoandi, meho.

34 Nga asu ro hapo sihamumbo hoafehapuri nda. Se ninimbo dabarifihi niimoamo nda yahopoani, nga wani. Se sünambe ranahambo dükefihü nini-moatükunimbo ngineminndühü dabarifeponi. Nga sapo sünü ranana Godindi munqu moatükunü ra hifandiyoyo nimarimbo fondane.

35 Asu se ninimbo dabarifihi hifi ndanahambo dükefehumbo dabarifeponi. Nga hifi ranana sapo God ai niimoamo ahandi fondiwami nimarimbo hifi rani-fihani tinarü türe amaru. Asu se Serusarem ngoafi ra nduri

dükefihî ranîfihî dabarîfepoanî. Nga Serusarem ranana Adükarî Bogorîndî ngoafane.

36 Asu nîne-hoafî ranahambo ngînemîndîmbohünda mbîrofihî kife dabarîfepoanî. Ngîrî sîhafîhoarî mbîrînanî mamamboanî ra randowadanî kifohîndo asu nîmbandîndo ndandî, nga wanî.

37 Se yîni ehomo ana, yîni yangîrî yîni mbîsîmo. Se wanî ehomo ana, wanî yangîrî wanî mbîsîmo. Ranî-hoafî ra moanî ndearane. Nga nîne-hoafî ranîfihî türe haya aho ranahambo se hoafemo ranana Satanîndî-mayo hohoanîmoane.”

*Se nindoumbo sîmborî moaruwaimbofepoanî
(Ruk 6:29-30)*

38 “Se hîmborîyomombo-anemo hoafî ra yare hoafîyowohü yahoya, Nindou ngorü ai sîhafî hîmboarî nîkondeandanî sîmborî amboanî ahandî nîkondowandî. Asu ai sîhafî yahafî kaboadeandanî sîmborî amboanî ahandî kaboadowandî, meho.

39 Nga asu hapo ro sîhamumbo hoafehapurî nda, nindou ai sîhambo moaruwaimbo-ndeanînanî asu se sîmborî moaruwaimbo-ndîworîmboyafî, nga wanî. Nindou ngorü ai sîhafî koeho ra pakarîndîhenînanî asu ngorügoanînî amboanî ahambo hîhîrîndowandî.

40 Nindou düdi ai sîhafî warî ambeimbî hoearî ra ai ndahamîndî yahu haya sîhambo papî hoafîfembo randîfiyuwanî ana, asu sîhafî ngîsîharî hoearî ngorü ranambo kameihî dabado.

41 Nindou ai ahandî napo semîndîmbo, Se wandî napo ra ndowandîfî hawa mamî kiromita nafî gebuai ra ngafî, mbüsanî ana, asu se ngorü kiromita nafî gebuai ra tapan-dandîfî hawa napo ra ndowandîfî ngafî.

42 Nindou ngorü ai sîhambo nîni moatükunîmboyu düdüdüfinînanî moanî ahambo dabado. Asu nindou düdi ai sîhafî-mayo nîni-moatükunîmboyu semîndî mburumbo saimbo mbüsüwanî ngîrî ahambo daboadî hîhîndîworî.”

*Hürütümbî nindoumbo ngunindîmbofembo yamundîfe
hoafî*

(Ruk 6:27-28, 32-36)

43 “Se hîmborîyomombo-anemo hoafî ra yare hoafîyowohü yahoya, ‘Se sîhafî ngunindambürî ranaheimbo hohoanîmo pandowandürî asu sîhafî hürütümbî nendî-mayei ranaheimbo moaruwai moaruwaimbo ndoandürî,’ meho.

44 Nga asu hapo sïhamumbo ro hoafehapuri nda. Nindou sïhamundi hürütümbayeï ranaheimbo se hohoanïmo pandündürï asu nindou sïhamumbo moaruwaimbo-arïhindi ranaheimbohünda Godïmbo didïbafïndafundi.

45 Rananïmbo se sapo sïhamundi Ape God sünambe amaru ranahandi nïmorï nïngomboemo. Sapo ahandï hüfïhamïndï ra ai nindou moaruwai-aneï asu aboedaneï ranaheiwamï ai rareandani boakïfoareandühane. Asu ai hoe ra rareandani nindou moaruwaiayeï ranaheiwamï peyo asu nindou mbumundayeï ranaheiwamï amboani peyo randühane.

46 Asu se nindou sïhamumbo aboedï hohoanïmoyeï rïhündeimbïmbo sïmbori aheimbo aboedï hohoanïmoemondürï ana, ranïmbo asu God ai sïhamumbo nïni-takini madagapurïyo? Nindouyeï-mayo takis kaki sowandümo-rundeimbï aiamboani yahurai yaru arundi.

47 Asu se sïhamundi wandafï ranaheimbo yangrï hïhïfaründürï ana, asu sïhamundi hohoanïmo ra nindou amurï ranaheimbo nüngundo ngasündïmandowora? Nindou sapo Godïmbo fifrïfekoate-mayeï ranai ranï hohoanïmo se sünguarundi ra aiamboani süngurïhindühaneï.

48 Ranïmboane asu se moani mbumundi hamïndï hondü nïngomo sapo sïhamundi Ape sünambe moani mbumundi hamïndï hondü anüngu nou.”

6

Nindou ngorumbo fehefembo hohoanïmoane

1 Sisas yahuya, “Se hïbadümbö! Se sïhamundi aboedï ratüpuri ra nindou hïmboahü randundani asu nindou ai hoeindïhimboyeï, nga yowanï. Se ra süngu yaru randundani ana, asu se ngirï aboedï takini moatükuni sïhamundi Ape sünambe amarundi-mayo ra ndowandümo, nga wanï.

2 Ranïmboane asu se nïni-moatükuniyo nindou napokoateyeimbï ranaheimbo saimbo mbïsafïmbo ana, asu se nindou ngorumbo yïnafoaimbohündambo, Se wambo horombondafo ngafani anïmbo nindou muñguambo hoeimbïrïhindïramboane, mbïsamboyafï. Se nindou yafuiyambo horombo aho nou refe weindahï weindahïyo hopoani sapo yimbu yafambeimbï nindou ai rawarundi nou. Nindou ranai Suda-yafe rotu worambe asu nafï bogori süngu yïnafoai tütüru houmbo homo-arundi, nga se ai rarundi nou refepoani, nga yowanï. Nindou ranai rawarundi ranana sapo nindou amurï ranai yïhoefïmboya, Aiana moani nindou aboedï hamïndanemo, mbïseiya yahomombo-anemo rawarundi. Ro sïhamumbo

anihondümbö-anahi hoafayahi nda, nindou ranai ana takini ahamundi ra ai ndeara sowandümombö-anemo.

³ Nga asu se nindou napokoateyeimbi ranahambo farihefimo hohoanimondafühi ana, dibo animbo ahambo fandihawori asu sihafi fikimnindi-amboani nne-moatükuni se rawarowandi ranimbo ai fifirifekoateyemboane.

⁴ Ranimboane asu sihafi saimbo hohoanimo ra dibo yanjoromboane. Rananimbo asu sihafi Ape sapo nini-moatükuni dibo engoro ra hoeireandeimbimayu ranai simbori sihambo takini masihendi-mayo ra daganinimbui.”

*Godimbo didibafife yamundife hoafi
(Ruk 11:2-4)*

⁵ “Se Godimbo didibafindafundühi sapo yimbu yafambe hoafümbi nindou rawefundi nou randafumboemo. Rani nindou ana muŋguambo nindou ai yihoefimbo hoeimbi-rimuna yahomo houmbö-anemo. Suda-yafe rotu wori muŋguambo asu nafi tüküfih aho ra botiyafu weindahi niŋgomombo Godimbo didibafimbo hohoanimoyomondühanemo. Ro sihamumbo anihondümbö-anahi hoafayahi, nindou ranai ana takini ahamundi ra ai ndeara hifi ndanühünda sowandümombö-anemo.

⁶ Nga asu se didibafifembo mbisafombo ana, se wori safambe keboao ngüfi yipuri pando hawambo animbo sihafi Ape moani dibo amaru ranahambo didibafindafoandi. Rananimbo asu sihafi Ape sapo nne-moatükuni dibo engoro ra hoeireandeimbimayu ranai simbori sihambo takini daganinimbui.

⁷ Se didibafindafundani Godimbo fifirife-koateyeimbi nindou rawarhindühi nou randafundumboemo, nga yowani. Nindou ranai Godimboya, Ai yihoefi hoafi himborindümbui, sei hehi moani afindi hoandari hoafi hoafiyehi didibafehindi. Nga se yahurai Godimbo moani fifirife-koate hoafi afindi didibafindafu-mboemo, nga yowani.

⁸ Asu se rani-nindou yahuraindimondühi ahamundi-mayo hohoanimo rani-süngundumboemo, nga yowani. Sihamundi Ape ai nne-moatükuni semindimbo hohoanimoayomo ranahambo se ahambo düdufekoateyomondambe fifireamboane.

⁹ Se didibafifembo mbisimombo ana, ndandu houmbö animbo didibafindafundi,

‘Yihoefi Ape sünambe amarifi,

sihafi ndüri ranahambo moani ahinümbi
ham+nd+mbeyowamboane.

10 Sihafi ngin+indi hifandarandi ra ndühi mbokoso-
amboane.

Se hohoan+moayafi süngu yangiri hifi ndanühi
süngufemboane

sapo sünambe-amboani sünguarundi nou.

11 Yihoe+imbo sesi ndani simboani sesimbo simogodühi
ndawamuni.

12 Se yihoe+imbo n+ne-moatükun+ moaruwai ramar+hundi
ran+imbo amboawiyeyi mb+safimuni

sapo ro nindou ai moaruwai yihoe+imbo rar+himuna
aheimbo amboawiyeyi sefi ar+hundi nou.

13 Se yihoe+imbo refe hoefimuni moatükun+ ranambe
ndowand+imuni ngamboyafi,

nga se yihoe+imbo moaruwai nendi ahandi waram-
beah+indi aboedühi ndowand+ifi hin+ng+indowamuni,
mb+simo.

14 Nindou ai sihamumbo moaruwaimbo-r+hipurani asu se
ranaheimbo amboawi ehomondüri ana, asu sihamundi
Ape sünambe amaru ranai-amboani sihamundi moaruwai
hohoan+mo ranahambo amboawi mbüsumbui.

15 Nga asu se nindou ngorumbo ranahambo amboawi ya-
hokoateyomo ana, asu sihamundi Ape sünambe amaru ranai
amboani ngiri se n+ne-moatükun+ moaruwai rarumboemo
ranahambo amboawi mbüsu, nga wanti.”

Sesi wehisao yamundife hoafane

16 “Asu se n+n+imbo sesi weh+nd+mondühi
ana, se ngusumboar+ sihamundi ra amomonggo-
amomongond+mondühi wembombofi nd+imboemo yimbu
yafambeimbi nindou rawefundi nou, nga yowan+. Nindou
ranai wembombofiayomo houmbo ai nindou h+imboahü
hoahoangomondühanemo nindou ai ahamumboya ai ana
sesi wehiyomondühanemo, mb+seyiya yahomo houmbo.
Ro sihamumbo an+hondumbo-anahi hoafepur+, nindou
ahamumbo aboedanemo ase ana, ai ran+hünda ahamundi
takin+ sowandümombo-anemo.

17 Nga asu se sesi ra weh+ndafühi ana, sihaf+ ngusumboar+
ra popoainda asu mbiro sibada mbundambo an+imbo ngafi.

18 Ranan+imbo nindou amuri ai ngiri sihambo
fifir+nd+hin+ni se sesi wehayafi ranahambo. Nga sihaf+ Ape
sapo dibo anüngu ai yangiri an+imbo fifir+ndeana+imbui.
Ranan+imbo asu sihaf+ Ape sapo n+ne-moatükun+ dibo engoro
ra hoeireandeimbi-mayu ranai sihambo takin+ masihendi-
mayo ra dagan+n+imbui.”

Napo afindî sünambe mbenjori
(Ruk 12:33-34)

19 “Se hifî ndanühi niŋgomombo moani ŋginîndî napo ra sîhamumbo pûpindu gafomboemo. Hifî ndanühi ana nîne-moatükunî enjoro ra kîdaboarî ai taparühi, sami ai sesî, asu hûmbuhünî nendî ai worî bîrîhehi sahümündi raraorîhündühaneî.

20 Nga asu se sîhamundî ŋginîndî napo ra se sünambe anîmbo pûpindu gafomo. Ranühi ana ŋgirî kîdaboarî ai tapandühi, sami ai dedî asu hûmbuhünî nendî ai worî bîrîndîhehi ndahümündi raro ndühündî, nga wanî.

21 Nga sîhafî aboedî napo ra pûpira hafo yanjorowohü ranühi anîmbo sîhafî ŋgusüfo amboanî kûndarîmboe.”

Fi ranahandî si
(Ruk 11:34-36)

22 “Hîmboarî ranana sîhafî fi muŋguambo ranahandî ram hai nouane. Sîhafî hîmboarî ranai sûrarîhoayo ana, asu hohoanîmo sîhafî fiambe muŋguambo ranai si nahu-raindîmboe.

23 Nga sîhafî hîmboarî ranai moaruwaiayo ana, asu hohoanîmo sîhafî fiambe muŋguambo ranai nîmbî nîmandîmboe. Asu si sîhafî fiambe amaro ranai nîmbî nouayo ana, nîmbî ra moaruwai hamîndîndîmboe!”

Nindou ŋgorü ai ŋgirî yimbu bogorî nindouyafandî ratûpurîndu

(Ruk 16:13)

24 “Nindou ŋgorü ai ŋgirî yimbu bogorî nindouyafandî ratûpurîyu randeimbî nûŋgu. Nga nindou ranai ana bogorî ŋgorü ranahambo moaruwaimbondirühi asu ŋgorü bogorî ranahambo dîboadondirûmbui. Ai ŋgoründî hoafi yanjîrî süŋgundeandühi asu ŋgoründî hoafi daboadanambo-ndeambui. Se ŋgirî God asu kaki mamî ŋgusüfoambe hohoanîmo pandowapîrî.”

Ŋgusüfo puküyowohü afindî hohoanîmoyo hoango hoafi
(Ruk 12:22-31)

25 “Ranîmboanahî ro sîhamumbo hoafehapurî nda, se sîhamundî yanjîrî niŋgombo ranahambo afindî hohoanîmo-ndîmboemo. Se yaru hoafîyomondühîya, Sîhîrî nîni-moatükunî madagüdîfî? asu Sîhîrî nîni-moatükunî mandîmîndefî? mbîsîmboemo. Asu sîhamundî fi ranahambo ŋgirî afindî hohoanîmo-ndîmondühîya, Sîhîrî nîni-moatükunî magüdühu? mbîsîmboemo, nga wanî. Yanjîrî niŋgombo ra ai sesî moatükunî yanjîrîyopoanî. Asu fi ra ai yihuru moatükunî yanjîrîyopoanî.

26 Asu awi se ndu nimoamo ahahabodei ranaheimbo hoerundürí. Ndu ranai ana moai ninimoatükuní hoarí hífí karíhi, sesí yimunguríhümündi hei sesí worí ranambe guguríhi síhehi raraoríhündí. Nga síhamundí Ape sünambe amaru ranai-ani aheimbo sesí sagadürühi hífandandürí arandí. Se ndu ranaheimbo ngasündündürí houmbo ndearí hamíndanemo.

27 Nga asu nindou sehündí ranai-amboaní ngírí moaní ahandí hohoanímo ranambo yangírí ahandí yangírí níngo ra sühínde ngu!

28 Asu nimboe se hoearí napo ranímbo afíndí ho-
hoanímoemoa? Awi se amíndafurí ahurí tüküfe nínouayo ranahambo hoeiru. Ai ana moai tíñírífoyeihí momo yibüdühí ríhündí, nga waní.

29 Nga asu awi ro síhamumbo hoafehapurí horombo nindou adükarí bogorí Soromon amboaní ai yihuru napo moaní símbafí hamíndímayusí, nga asu ai moai hoearí ra ahurí moaní aboedí hímboyo haya tütükíyo nínouayo yahurai yihururamündu.

30 Wohí amíndafurambe amaro haponda ra asu sümbo siambe hífítíríyímíndí haiambe pütífemboane. Moaruwai yahurai wohí ranamboaní God ai ahambo aboedí yihurure híningareandí ana, asu ai síhamumbo amboaní yihurundeapurümbui. Se yihuru ranahambo afíndí ho-
hoanímoyomo, nga síhamundí aníhondümbofe hohoanímo ana akídou ane!

31 Nga asu se refe afíndí hohoanímo-yomondühíya, Nahaníhünda sesí yíhoeftí ranai tükümandífe? Yíhoeftí símíndímbo moatükuní amboaní? Asu yíhoeftí hoearí napo amboaní? Raní-moatükuní ranahambo yahurai afíndí ho-
hoanímoyo hoangopoaní.

32 Yahurai raní hohoanímo ranana nindou Godímbo fífírífekoate-yeimbi-mayei rananei ai yahurai raríhi ho-
hoanímoyei hei aríhündí. Síhamundí Ape sünambe amaru ranai raní-moatükuní se semíndímbo hohoanímoayomo ra ai fífíre türüfoare-amboaní.

33 Asu se sapo God ahandí hífandarandane asu ahandí mbumundí hohoanímomayo ranane raní-boatei-anímbo se hohoanímondímbo hoangomo. Rananímbo asu raníwamí amurí bídífirí moatükuní ranamboaní ai raní-moatükuní kapeihí ndaiyapurümbui.

34 Ranímboane asu se níni-moatükuní sümbo tüküfemboayo ranahambo afíndí hohoanímondímboemo. Níni-moatükuní sümbo tüküfemboayo sümbo se ranahambo hohoanímondímbo. Mamamí si ranai moaní ahandí tíñírífo raní-símboaní ndearane,” mehu.

7

*Nindou ngorümbo ahandi niŋgo ranimbo yibobofepoani
(Ruk 6:37-38, 41-42)*

¹ Sisas yahuya, “Se nindou ngorümbo yibobondundürimboemo. Hi badümbo, nga sihamumbo asukai hihindife yibobo-ndeapurimboe.

² Sapo se nindou ngoründi hohoanimo yiboboarundi rani simogodühi animbo God ai-amboani sihamundi hohoanimo yibobo-ndeapurümbui. Sapo se nindou ngorümbo yimbumarundi mamani rani simogodühü God ai sihamumbo yimbundeapurimbui.

³ Nimboe asu se sihafiwandafi ranahandi himboarambe düdübudi akidou apaiaro ra hoeiarowori, nga asu nimoko afindi sihafihimboarambe amaro ranahambo awi se moaififrowandiyoy?

⁴ Asu se nünguro hawamboyafi sihafiwandafi ranahambo raro hoafiyafühüya, Wandafi, sihafihimboarambe düdübudi ra hündihehea samboanahi, asafi, nga asu sihafihimboarambe nimoko ra nüngumando-a?

⁵ Awi seana yimbu yafambeimbi nindou-anafi! Se boatei sihafihimboarambe nimoko ra hündandifi raguanambondo hawambo animbo asu sihafiwandafi-mayu ranahandi himboarambeahindi düdübudi akidou ra hündihoefindo.

⁶ Se Godindi moatükuni ra yafori moaruwaimbo digoemboemo, nga asu ai hihirindahindühi sihamumbo kündarimboeyi. Asu sihamundi nime-moatükuni aboedimayo ra moateiyei wagabe pindumboemo, nga asu ai tinarinambo anümi boagindühi digegimboeyi.”

*Nindou ai Godimbo didibafehindi ana, dagadürimbui
(Ruk 11:9-13)*

⁷ “Se düduyafu arundi ana, dagapurümbui. Se kokoru arundi ana, hoeindumboemo. Se pirako pirako arundi ana, yipurisihamumbo sübüdühepurimboe. Asu düdi ai pirakopirako arandi ana, ahambo yipurisübüdühoemboe.

⁸ Nga nindou düdi ai düdufi arandi ana, ndemündümbui. Asu düdi ai kokora arandi ana, hoeindeambui. Asu düdi ai pirakopirakora arandi ana, ahambo yipurisübüdühoendombue.

⁹ Nindou sihamumbo mbüsümo ahandi nimori ai mbanimbo sao yahumbo düduwefindo ra ahambo moani nimoei menjoro ra madagadoyo?

¹⁰ Asu ahandi nimorirana kinimbo düdufindoani ra ahambo amoasiri madagadoyo?

¹¹ Se nindou moaruwai-anemos, nga se sihamundi nimoriranaheimbo aboedi moatükuni yangiri sabudüri arundi.

Yahurai animbo sïhamundi Ape sünambe amaru ranai nindou düdi ahambo düduefiyu ana, ranahambo aboedi moatükunî dagadombui.

12 Munquambo moatükunî hohoanimo ra nindou amurî ai sïhamumbo yahurai rambirîhimunî ayahomo yahurai hamindî animbo se moanî aheimbo randundürî. Ranimoatükunî hohoanimo ranana Mosesindî ahinümbî hohoanimo asu Godindî hoafî hoafiyomo-rundeimbî-yomondî yamundife hoafimayo ranahandî nimindane.”

Nafitambe akidou nafî ho

(Ruk 13:24)

13 “Nafitambe akidou ranî nafanimbo se kebou ngomo. Sapo nafitambe adükari ahandî nafî furiyandeimbî ranana moaruwaimbo ngoafinamboane aho. Nga nindou afindî ai nafî ranî-sünгу hei rîhündühanei.

14 Nga yipurî nafitambe hîhîforeandeimbî ranai akidouyo haya asu ahandî nafî tîngümbane. Nga nafî ra yangrî koadürümbo niңgombo nafane aho, nga ranane asu nindou yimbu mamî yangrîanei ai nafî ranahambo hoeirîhindühî ranî-sünгу ahei.”

Nimî nimindî asu ahandî hisî ranane

(Ruk 6:43-44; 13:25-27)

15 “Godindî hoafî tîkai hoafiyomo-rundeimbî nindou ranahamumbo awi se hîbadümbo. Moanambühî sip-sip hîmboari hoafendî hîmboemo nahurai sïhamumbo sowana asifomo, nga asu wagabe ragu ana nimambeahindî yaforanemo.

16 Se ahamundî ratüpurî ranambo ahamundî hohoanimo fifirîndumboemo. Nga angînanî tîhoari tîhoarümbî wofî nimindî ranîfihî hisîmandîyo? Asu hoandasüfo sosowembi werîfoai nimindî ranîfihî hisîmandîyo? Ra wanî.

17 Nga sapo nine-nimî aboedayo ranai aboedi nimî hisî yangrî hisîndîmboe. Asu moaruwai nimîmayo ranai moaruwai nimî hisî ranî yangrî hisîndîmboe.

18 Nga asu moaruwai nimî ranîfihî ngîrî aboedi nimî hisî ra hisîndo. Asu aboedi nimî ranîfihî ngîrî moaruwai nimî hisî ranai hisîndo, nga wanî.

19 Munquambo nimî ranai nimindî ranîfihî moaruwai hisiyowanî ana, ahambo hîfîtrîyimindî haiambe mandîfeyowohane.

20 Ranimboane asu se Godindî hoafî tîkai hoafiyomo-rundeimbî ranahamumbo ahamundî ratüpurî hohoanimo ranambo fifirîndüpurî.

21 Se yaru hohoanimo-ndîmondühîya, Munquambo nindou ai wambo hoafîyeihî, Adükari Adükarayei ranai

God sünambe hifandarandi ranambe gagüsimboyei, mbisimboemo, nga want. Nga nindou didiyei ai moani wandi Ape sünambe amaru ranahandi hohoanimo süngurahi arihündi ranai yangiri animbo God nginindi hifandarandi ranambe keboehimboyei.

22 Nga asu yibobofembo si ranai tüküfeyoambe animbo nindou afindi ai dükandihindiri hoafindeih animboya, 'Adükari, Adükari, sifahidi ndürinamboyefi Godindi hoafi ra hefi wataporimbo-rihundühi bokarthehu marihundi. Sifahidi ndürinamboyefi moaruwai nendi nindouyei fiambeahindi raguanambo-rihundühi hepünifeimbi moatükuni rarihu marihundi,' mbiseimboyei.

23 Rananmbo asu ro hoafindahühi animboya, 'Ro moai siheimbo fifirhearü. Moaruwai hohoanimo ratüpuriyei rühundeimbi nindou-anei. Wambo sowana ndühi sinipoani, nga andai ragu ngei!' mbisamboyah."

*Worimborini rinandeimbi nindou yimbu
(Ruk 6:47-49)*

24 "Asu, nindou düdi ai wandimayo hoafiyaheimbi hoafi ranahambo himboriyu mburambo asu ai rani-sünguareandi ana, nindou ranai sapo fifireandeimbi nindou ai ahandi wori kambohoani nginindi raniwami worimboarandi nahurai-ani.

25 Asu hoe afindi ranai hoeyowohü, hohoambu afindi ranai tüküfeyowohü weri ranai wori ranahambo fandihendühanesi, nga asu wori ra kambohoani fondarimbo-wambo moai birefoai hifini peyo.

26 Asu nindou düdi ai wandimayo hoafiyaheimbi hoafi ranahambo himboriyu haya asu ai rani-süngufekoateayu ana, nindou hohoanimokoate-ani. Sapo nindou wori moani kambohoani kaihuri yangiri raniwami worimboarandi nahurai-ani.

27 Hoe afindi ranai hoeyo, hohoambu afindi ranai hohoambuyo, asu weri afindi ranai wori ranahambo fandihenda asu wori ranai birefoai peyowohane rani-moatükuni ranambo. Wori ra birefoendi ranana moani moaruwai hamindi hondane!" mehu.

28 Sisas ai hoafi ranahambo hoafiyu kikumaramündua, nindou afindi ranai ahandi yamundife hoafi himboriyei-ani mayowa mahepühendi.

29 Nga Sisas ai moai ahinümbi hohoanimo yamundurundeimbi nindou yahurai tüküfi yamundeandüri, nga ai moani rani-poanimbo nginindinamboyu aheimbo yamundi-mareandüri.

8

*Sisas ai nindou mɪmanɪho anɟünümbi aboedimariri
(Mak 1:40-44; Ruk 5:12-14)*

¹ Sisas ai yamundife hoafi ra hoafiyu haya hifi wafu-mayo rani-wamɪnɪndi hifi na mahanua, awai nindou ranai ahandi süngu tümareandi.

² Raniyu asu nindou mɪmanɪhoeimbi-mayu ranai Sisasimboso tüküfi Adükarani yahu hohoanɪmoyuhü yiri yimbu pusireapiri ahandi fikimi piyu nɪmarühi hoafiyundowohü yahuya, “Adükarɪ, se refembo hohoanɪmondafühi ana, wambo aboedɪndowandiri,” mehundo-amboyu.

³ Asu Sisas ai warifi hu nindou-mayu ahambo sündirühi hoafiyuhü yahuya, “Yini, ro randiheamboyahisi. Nga se haponda aboedi tüküyafu,” mehuamboyu. Asu moani mamiharɪ rani-simboani nindou ranai mɪmanɪhoeimbi-mayuhündi aboedimefiyu.

⁴ Raniyu asu Sisas ai ahambo hoafiyundühi yahuya, “E, Se ndühɪ himboriyafi! Ndanɪ-moatükunɪ ndanahambo se nindou amurambo hoafɪndamboyafi. Nga se moani nɟafi Godɪmbo sihai-randeimbi nindou-mayu ranahambo anɪmbo sihafɪ fi ra nafuindafi. Asu Godɪmbo sihefembo moatükunɪ Moses refemboane mehu ra randowandɪ ai hoafi-mayu süngu. Ranɪmboane sihafɪ fi hoearɪ anɟünɪ ra munɟumayo mbisei-amboane,” mehundo.

*Sisas ai Romihündi amiyomondi bogorɪndi
ratüpuriyurandeimbi aboedimariri
(Ruk 7:1-10)*

⁵ Raniyu asu Sisas ai Kaperneam nɟoafambe tüküfiyuwane Romihündi ami-yomondi bogorɪ ai ahambo ranühi hoeiriri hayambo Sisas ai mbifarɪhendiri yahu haya düdu düdumarüri.

⁶ Ai yare hoafiyundühi yahuya, “Nindou Adükarɪ, wandɪ ratüpuriyu-randeimbi nindou ranai anɟünɪmbo worambe mbenɟuri. Ai ahandi tinari yifiyo haya asübusɪ afɪndi semündü haya mbenɟuri,” mehundo-amboyu.

⁷ Asu Sisas ai hoafiyundühi yahuya, “Awi ro nɟa ahambo aboedɪndihinimboyahi,” mehundo-amboyu.

⁸ Asu simborɪ ai hoafiyundühi yahuya, “Nindou adükarɪ, nɟiri se randafuandɪ. Ro ndearɪ hamɪndiyahi anɪmbo se wandɪ worambe kebao manɟüfi. Nga se moani hoafi yanɟiri anɪmbo hoafɪndafani amboani asu wandɪ ratüpuriyu-randeimbi ranai aboedimbiyu-wamboane.

⁹ Ro-amboani wambo hifandiyɪndiri mbo nindou ami bogorɪ adükarɪ nünɟuwanɪ anahi asu ami bidifiri ai

wandi hoarehanemo aninggomo. Rananahi asu ro nindou ndanahambo, Se hafi, asahando ra ai huhani, asu nindou ngoru ranahambo, Se sühüfi, asahi ra ai süfuhani. Asu nindou wandi ratüpuriyu-randeimbi ranahambo, Se rani-moatükunî raro, asahi ra ai moani rareandühani,” mehundo-amboyu.

¹⁰ Asu Sisas ai rani hoafi ranahambo hîmboriyu haya, hepünüfihi nindou afîndi ahandi süngu tümareandi ranaheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Ro siheimbo hoafehandürî, horombo ro moai nindou mamî Israer ngoafi-hündi ndahurai anihondumbo-reandeimbi nüngua hoeirîhinî.

¹¹ Awi ro nda siheimbo hoafehandürî, nindou afîndi bidîfirî ai hüfihamîndi süfuanîpoedî asu hüfihamîndi hanüwanîpoedî ranai fandîhi sesesî fondi manîngo ranîkîmî Abraham, Aisak asu Sekop babîdî God ngînîndi hîfandarandî ranambe nîmandeimboyei.

¹² Nga asu sapo hîfandarandî ranambeahîndi nendî mayei ranaheimbo anîmbo nîmbî nîmarîwanî ndemündündürî pindeiranî ranühi ai hasîheindeihî ahei yahafi hitîhümboyei,” mehündürî.

¹³ Raniyu asu Sisas ai ami-yomondî bogorî ranahambo hoafiyundühi yahuya, “Se ngoafînambo ngafi, nga asu se nîne-hohoanîmo raro anihondumbo-arowandî rani-süngu anîmbo sihambo randeanînimboe,” mehundoamboyu. Asu moani hoafi nîngoambe ami-yomondî bogorîndi ratüpuriyu-randeimbi nindou ranai aboedîmefiyu.

*Sisas ai Pitandî yamongoamîndî aboedîmareandî
(Mak 1:29-31; Ruk 4:38-39)*

¹⁴ Refi mbura Sisas ai Pitandî worambe kefuai hüfuhünda Pitandî yamongoamîndî ranai fi hüfiyohü anğünîmbo fondühi menjorowa hoeimareandî.

¹⁵ Raniyu asu Sisas ai ahambo watînarühi masündeanda anğünî ranai nîmorehîmbo hînîngîre haya makosîfoendî. Raniyo asu ai botîfe Sisasîmbo sesî kanîmarerî.

*Pitandî yamongoamîndî aboedîmareandî
(Mak 1:32-34; Ruk 4:40-41)*

¹⁶ Raniyo asu rani nîmbambe nindou bidîfirî moaruwai nendî ahei fiambe nîmarîndüreimbi ranaheimbo Sisas sowana fufurühümündi-hündürî mahüsi. Raniyu Sisas ai nindou ranahei fiambeahîndi moaruwai nendî ranaheimbo hoafînambo yangîrî raguanambo-mareandüra asu nindou rani anğünümbî mayei ranai munğambo aboedîmehîndî.

¹⁷ Sisas ai rani-moatükunî ramareandî ra, sapo Godîndî hoafi hoafiyu randeimbi Aisaia ai yare hoafiyuhü yahuya, “Ai ahandîhoarî anğünî moaruwai sihefi ra ndemündühi

asu sihefi rani-moatükunî ra raguanambo-mareandî,”
Aisaia 53:4
 mehu rani simogodühi tüküfemboyo ramareandî.

Nindou yimbu ai Sisasîndî süngu hombo masafani
(Ruk 9:57-60)

¹⁸ Sisas ai hoeireandane nindou afîndî ranai ahandî fikîmî rereambo menğoroamboyo, asu ai ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranahamumbo kurîhoe Gariri ra ŋgorü hîmborani barîhoemo niŋgomo yahumbo hoafîmayupurî.

¹⁹ Raniyu asu ahînümbî hohoanîmo yamunde-randeimbi-mayu ranai Sisasîmbo-so tüküfi hoafîyundühi yahuya, “Yamundo-randeimbi, se nahanîniyo ahafî ra roana sihafî süngu hombo yangîranahî,” mehundo-amboyo.

²⁰ Asu ai simborî hoafîyundühi yahuya, “Koko ai ahei nîmarî rambo ambe mbanîŋgondürî, asu ndu ai-amboanî ahei apo rambo ŋgerî mbanîŋgondürî. Ŋga Nindou Hondü ro nîmarî apo rambo fondi-koate anahî,” mehuamboyo.

²¹ Raniyu asu Sisasîmbo süngurürî-randeimbi ŋgorü ahambo hoafîyundühi yahuya, “Adükari, awi ro hîhîrîndahe, ŋga wandî apembo boatei hîfi kandîhinî heheambo anîmbo,” mehundo-amboyo.

²² Asu Sisas ai simborî hoafîyundühi yahuya, “Wambo mborai se süngundandîrî dîdîfi, ŋga nindou yîfiyeimbi ahei hoarî yîfi nîmoko hîfi kambîreand-amboane,” mehundo.

Sisas hoewerîmbo hoafîmayua afurîmareandî
(Mak 4:36-41; Ruk 8:22-25)

²³ Raniyu asu Sisas ai botambe farîfi haya mahua ahambo süngururü rundeimbi ai ahandî süngu mamî mahomo.

²⁴ Asu ranîyomo ai botambe nafî hîfomondane nîmai hoewerî ŋgînîndî ranai tüküfihî kurîhoe ranahambo yabadîmarandî. Raniyo asu bot ai nîmarîmondeimbi ranai ndeara hîmonî hanîmbo yangîrîmayo. Ŋga asu Sisas ai dîbo botî-mayo ranambe yapombofi haya apu.

²⁵ Raniyomo ahambo süngururü-rundeimbi ranai ahambo hîfomo yangîrîwuri hoafîyomondühi yahomoya, “Adükari, yîhoefîmbo farîhawamunî. Sihrî ana ndeara yîfombo yangîranefî,” mehomondamboyo.

²⁶ Asu simborî ai hoafîyupurühî yahuya, “Se ra nîmboe moanî yahurai yîhîmboemo rana? Awi se akîdou hamîndî anîhondümboru-rundeimbanemo,” yahupurî haya, botîfi hoewerîyo asu hoe ranai fîfîmîyowohü hanî hafo marandî ranahambo rühî safî kîkîndandîfi mehua asu hoafî niŋgoambe munğambo moatükunî ranai afure pîmayo.

²⁷ Munğambo botambe mamarîmo ranai hepûnafundühi yaru hoafîyomondühi yahomoya, “Nindou ndahurai nda

nini nindouyu yahuraia? Asu hoeweri hoe hani hafo marandi ranai moani ahandi hoafi himboryondo haya afurimareandi,” mehomomo.

Sisas ai nindou yimbuyafandi fiambeahindi moaruwai nendi hemafoareandi
(Mak 5:1-20; Ruk 8:26-37)

²⁸ Raniyu Sisas ai kurihoe ra gogoasürüni Gadara hifambe tüküme fiyu. Raniyafani asu nindou yimbu moaruwai nendi ahafandi fiambe nimaripireimbi ranai honguambeahindi tüküyafine sinifani Sisasimbo-so tüküme fi neandi. Nindou yimbu ranai moaruwai hamindi himbomefanda asu nindou amuri ai ahafanimbo moai hei ngasündihipiri rihündi.

²⁹ Raniyafani asu ai puküna heiyafandühi hoafiyafandühi safaniya, “Godindi Nimori, se yihoehimbo nüngufemunimboyafi? Yihoehimbo tihirifo semunimbo safomboyafi sapo refembo si ranai awi moai tüküfeyo, nga asu se yihoehimbo nüngufemunimboyafi?” safani düdumefineando.

³⁰ Ranifikimi moatei afindi ranai sesi sahüsi wakirihindühi buriyei.

³¹ Raniyei asu moaruwai nendi nindou yimbuyafandi fiambe mamarei ranai Sisasimbo düduyahihündühi hoafiyohündowohü seiya, “Se yihoehimbo nindou yimbu ranahafandi fiambeahindi hefoefemunimbo mbisafombo ana, moatei afindi burayei ranaheimbo sowana ahei fiambefembo koandihawamuni,” masahündoamboyu.

³² Asu Sisas ai moaruwai nendi ranaheimbo yare hoafiyundürühi yahuya, “Se andai hei,” mehundüramboyei. Asu ai nindou yimbumbo hiningirihipiri hehi moatei burimayei ranahei fiambemehindi. Raniyei asu moatei afindi burimayei ranai hiripinini pipiyehanei himoni pütapiyei hoe karühüsihü yifisafimayei.

³³ Raniyomo asu nindou sapo moatei moangui mafandundi ranai adükari ngoafi manango raninambo fefou mahomo. Nine-moatükuni nindou moaruwai nendümbimefani ranahafanimbo tüküme fi riri ran hoafi ra wataporimbomarundi.

³⁴ Raniyei asu muḅguambo nindou adükari ngoafi ranühindambo-mayei ranai Sisasimbo hoeifimbo heimarihündi. Asu ai hei hoerihorüh ahei hifi ra hiningife hefe ḅgorügoanini hombo Sisasimbo andai, sei hehi hoafimehündo habodei.

9

*Sisas ai nindou tɨɨari moaruwaimbũ aboedimariri
(Mak 2:1-12; Ruk 5:17-26)*

1 Sisas ai asũkaiyu botambe farifi haya Gariri kurihoe ra barihoei haya ahandi ngoafi Kaperneamina mahu.

2 Nindou bidifiri ai Sisas sowana nindou tɨɨari moaruwaimbũ fondiwami mananguwa sahorimindei mahei. Sisas ai nindou ranahei anihondũmbofe ra hoeire haya asu nindou tɨɨari moaruwaimbũ-mayu ranahambo hoafiyundũhi yahuya, "Wandi nimori, ngusũfoambe afurindo kũdowandi. Sihafi moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi sambo-anahi," mehu.

3 Raniyomo asu ahinũmbi hohoanimo yamundurundeimbi ranai moani, ahamundihoari simbori hoafiyomondũhi yahomoya, "Nindou ndanai ana Godimbo moaruwaimbofe hoafi hoafimayu," yahomo dibo hoafimemo.

4 Sisas ai fifireandi nine-moatũkunĩ nindou ranai ahamundi hohoanimoambe wataporimboarundi ranimbo. Raniyu asu ai ahamumbo hoafiyuhũ yahuya, "Nimboe se hohoanimo moaruwai ra yahurai yaru ngusũfoambe hohoanimoemo rana?"

5 Ro hoafiyahũhi sahiya 'Sihafi moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi,' asahiyo asu 'Botiyafo hawa hafi,' asahiyo, yimbu ra hoafimbo ro nginindeimbanahi. Asu yimbu hoafi ra hoafimbo nahanayo hinngirouayo asu nahanayo tɨɨumbayo? Yibobo ro hoafindahani anihondũmbo tũkũndifemboe.

6 Nga Nindou Hondũ hifi ndanũhi moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi yaho hoafi ra nginindi hifandamboayu ranahambo ra anihondũmbo nafuindamboyahĩ," mehupuri. Raniyu asu ai nindou tɨɨari moaruwaimbũ-mayu ranahambo hoafiyundũhi yahuya, "Se botiyafo sihafi fondi ra sowandifi hawa worinambo ngafi," mehundo-amboyu.

7 Asu nindou ranai aboedi botifi haya ahandi worina mahu.

8 Nindou afindi ranũhi burimayei ranai Sisas ramareandi moatũkunĩ ranahambo hoeirihĩ hehi yihimbo sisirimehindi. Raniyei asu ai Godimbo adũkarani sei hoafimehũndo moani yahurai hamindi nginindi ra nindumbo masendi sei hehi.

*Sisas ai Matyumbo Se wambo sũngurandiri mehundo
(Mak 2:13-17; Ruk 5:27-32)*

⁹ Sisas ai ranihunda botifi haya nafini huhündamboyu, nindou mamihandih ndüri Matyu takis kakih semündürandeimbi ranai ahandih ratupurih worambe mamaruwa hoeimariri. Ranihu Sisas ai yahuya, “Se wambo süngurandih,” mehundu-amboyu. Asu ai botifi haya ahandih süngu ndamefiyu.

¹⁰ Mamih Sisas ai worambe nimarumbo sesih sesühi nimaruaneh, takis kakih sowandümo-rundeimbi nindou afihndih raniyomo asu nindou moaruwai hohoanimoyomorundeimbi raniyomo ranai tükümefundih. Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranih-babidimbo mamih sesih fondih-mayo ranikimih guguriyafu mamarimo.

¹¹ Raniyomo Farisi nindou ai ranih-moatükunih ranahambo hoeirunda mayoa, asu Sisasimbo süngururü-rundeimbi-memo ranahamumbo düduyafupurühih yahomoya, “Nimboeh sihamundih yamunde-randeimbi ranai yahurai nindou babidimbo mamih nimarimombo asesu rana?” mehomondamboyu.

¹² Asu Sisas ai hoafih ra himborihu haya, simborih hoafiyupurühih yahuya, “Nindou angünih-koate ana, dokta sowana moai hei rihündih, nga nindou angüneimbaneih dokta sowanambo hei arihündih.

¹³ Awi se ngomo Bukambe hoafih ndare hoafimayo ranahambo türüboadundih. Hoafih ranai ndare hoafiyowohüh yahoya, ‘Hipoambofeh hohoanimo ranimbo-anahih ro yifirayahih, nga sesih moanih sihefeh hohoanimo ranimboyahipoanih,’ God ra-mehu. Ro tükümeheandih nda nindou aheihoarimbo mbumundih hohoanimoyefeimbanefih aseih ranaheimbo mborai yahomboyahipoanih, nga moaruwai hohoanimoyeimbih nindou ranaheimbo mborai yahomboyahih tükümeheandih,” mehu.

*Sisas ai sesih wehisaombo hoafih ra yamundihmareandih
(Mak 2:18-22; Ruk 5:33-39)*

¹⁴ Asu Son hundürirarü-randeimbiimbo süngururü-rundeimbi nindou ai Sisasimbo-so tüküyafu düdururühih yahomoya, “Nimboeh Farisi nindou babidimbo ro sesih ra wehisaoyefih, nga asu sihambo sünguruninih-rundeimbi nindou aiana moai wehisaoyomo rundih?” mehomo.

¹⁵ Sisas ai ahamumbo yare hoafiyupurühih yahuya, “Nindou mamih ai nimoreh ih simborih ndemündü haya asu ahandih ngunindh sesesiyehih ranih-babidimbo nih-boadeih-ambe ranai nindou ranahambo afihndih hohoanimo-mandahünduyo? Awi ra ai ngirih randahindh, nga wanih. Nga ngorüh nindou ranai sesih ranambeahindh ndowarindümo ngorünambonduranih

rani-simboani animbo ahandi ngunindi-mayei ranai sesi wehisaondeimboyei.

¹⁶ Nindou mamai ai-amboani moai wamindafihoeari ranai ambe niingowanasi simborihoeari bidifiriki kamundi ambe ranahambo pare kakiyu randi. Nindou ai simboriki kamundi wamindafihiparareandi ana, asu wamindafihoeari ranai ambe afindi hamindi niingomboe.

¹⁷ Asu nindou ai simboriwain hoe ra wamindafiwain hoinihondihoeari hipiriranambe karareandi ana, asu hipiriranai tipondifeyowohü asu wain hoe ranai keboendühi hipiriranai moaruwaimbo-ndifemboe. Nga simboriwain hoe ranana simborihipirambe animbo kefeyoani amboani asu yiboboambo moani aboediniamboamboafe,” mehu.

*Sisas ai bogori nindoundi nimorehi nimir
aboedimareandi asu nimorehi ai Sisasindi hoeari
sündimareandi*

(Mak 5:22-43; Ruk 8:41-56)

¹⁸ Sisas ai rani hoafi ra hoafiyuhü nungu ane, Sudayomondi bogori nindou mamai ahambo-so süni yiri yimbu pusire nimarumbo ahandi hanjifoani hoafiyundühi yahuya, “Wandi nimirai ndeara yifiyo haya mbenjori. Nga asu se sinifi shafiwari ahandi wami nandowandani animbo asu ai aboedi yangiri botife mbiniinggo-wamboane,” mehundu-amboyu.

¹⁹ Raniyu asu Sisas ai botifi haya nindou ranahambo süngumarürhuamboemo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai botiyafu houmbo Sisas babidi mahomo.

²⁰ Nimorehi mamai ai niingohayamboyo 12 himbani amoamo watikoafira marandi ranai sinisi Sisasindi daboadani niingombo ahandi hoeari bidifiri-mayo ranihihi masündeandi.

²¹ Ai ahandi hohanimonambo yangiri yare hoafiyowohü yahoya, “Ro moani ahandi hoeari rani-yangiri asündiheandi amboani aboedindaheamboyah,” meho.

²² Sisas ai hihirihihihoeireandühi hoafiyuhü yahuya, “Wandi nimir, se moani ngusüfo afurindo kündowandi. Shafi anihondümbofe ranambo aboedireanini-mboane,” mehundo-amboyo. Asu moani mamai rani simboani hamindi nimorehi ranai aboedimayo.

²³ Raniyu Sisas ai bogori nindou-mayu ranahandi worina mahu. Ranihi ai hoeireandane nindou yinafoai tüture haya menjoro nimorehi nimirai yifimayoambo asu nimorehi nindowenihifindi ranai hoafi afindi afindiyei wakimarihindi.

²⁴ Raniyu asu ai aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Munquambo nindou se ragu andai! Nimir akidou

ndanana moai yifeyo, nga ai moani apomboane ana,” mehu-amboyei. Asu munquambo nindou ranai ahambo tikifinambo-marithori.

²⁵ Nindou afindi ranaheimbo bukür+mafoareandüra n+mor+ ak+dou-mayo ranahandi fondan+ kefuai hüfu warühi kümefindoa aboedi botimefeyo.

²⁶ Sisas ai ahambo ramareandi hoafi ranai munqu ranai hifihü nindou amarei ranai h+mbor+yei pamar+hindi.

Sisas ai h+mbokat+har+ nindou yimbu aboed+mareap+ri+

²⁷ Sisas ai ran+hünda botifi haya nafini hu ane, nindou yimbu h+mbokat+har+ ranai ahambo süngumar+n+r+ hafani. Ai hafani Sisas ranahambo puküna hoafiyaf+nandowohü safaniya, “Defit+ndi n+mor+,* y+hoeh+imbo se h+poambondowamuni,” masaf+nando.

²⁸ Sisas ai worambe kefuai hüfu ane h+mbokat+har+ nindou yimbumefani ai ahambo-so tükümef+neanda, asu ai ahafan+imbo düdureap+rühi yahuya, “Se wamboya, Ai y+hoeh+imbo aboed+ndeamunümbui safani hena an+hondumbo-r+neandai?” mehup+ramboyafani. Asu ai hoaf+yafandühi safaniya, “Yini, Adükari,” masafandamboyu.

²⁹ Asu Sisas ai ahafandi h+mboar+ ra sündeap+rühi hoafiyuhü yahuya, “Se s+hafandi an+hondumbofe ran+imbohünda ran+moatükun+ ranai s+hafan+imbo aboed+mbeyop+ramboane,” mehup+r+.

³⁰ Raniyo asu ahafandi h+mboar+ ranai bir+mar+hoep+r+. Raniyu asu Sisas ai ahafan+imbo ah+n+ hoaf+yup+rühi yahuya, “Se ndan+moatükun+ ndanahambo nindou amurambo weindah+ hoaf+ndamboyanani,” mehup+r+yosi.

³¹ Nga asu ai ran+hünda botiyaf+ne hena hafani rani hoafi ranahambo, munquambo rani hifihü nindou ranaheimbo hoafüh+mar+neanda h+mbor+yei pamar+hindi.

Sisas hoaf+koate nindou aboed+marir+

³² Ai ran+hünda botiyaf+ne henambo naf+ hafandane, nindou b+d+f+r+ ai nindou ahand+ fiambe moaruwai nendi n+mar+ hayambo ran+imbohünda hoaf+koateayu-randeimbi ranahambo Sisas sowana sahor+m+ndei tükümehindi.

³³ Sisas ai nindou ranahandi fiambeah+ndi moaruwai nendi ra raguanambo-mareanda asu moani mam+ ran+s+imboan+ nindou ranai hoafi watapor+mayua munquambo nindou ranai mahepünehindi. Ai rarihi hoaf+yeih+ seiya,

* 9:27: Suda ai sünambeah+ndi adükari bogori ai kosombo hohoan+moyeih+ mamarei. Ahand+ ndür+ ngorü Defit+ndi n+morani asei. N+imboe horombo hondü Defit ai Israeri-yafe adükari bogorani.

“Ro moai Israer hifambe yahurai moatükuni horombo tüküfeyoani hoeiri+hundi,” masei.

³⁴ Nga asu Farisi nindou ai yaru hoafi+yomondühi yahomoya, “Moaruwai nendi+yafe bogorani ai ahandi ngini+ndi ranambo moaruwai nendi ranaheimbo hemafoarearu,” mehomo.

Sisas ai nindoumbo hipoambomareandüri

³⁵ Sisas ai adükarü hoafi asu akidou ngoafi ranambe ndüfosi ndüfosiyuhü hoahoangu wakimareandi. Ai rehi münguambo Suda-yafe rotu worambe nindoumbo yamundi+reandürühi Aboedi Hoafi sapo God ngini+ndi hifandarandi ranahambo bokari+hendüri marandi. Asu nindou moani rani+poani+mbo rani+poani+mbo angünümbi ranaheimbo aboedi+reandüri marandi.

³⁶ Asu ai nindou afindi ranaheimbo hoeireandürühi ahandi ngusüfo ranai aheimbo hipoambo afindi hipoamborandüri marandi. Nimboe sapo ai afindi hohoani+moyeihi moani fehefe nindou-koateyeyi sapo sipsip aheimbo hifandi+koate buriyeyi wakar+hindi nou ramehindi.

³⁷ Raniyu ai ahambo sünggururü-rundeimbi-memo ranahamumbo hoafi+yuhü yahuya, “Sesi ra yimunguri yimindi+mbo ranana afindane aninggo, nga asu yimunguri yimindi nindou ranana moani yikoarifo-ane.

³⁸ Yimunguri Aharambüri ahambo didibafifeyoani ani+mbo asu ai yimunguri yimindi+mbo nindou bidifiri koandi+henda ahandi yimunguri ra yimunguri+hümündi mbüsühüsi-amboane,” mehupuri.

10

Sisasindi hoafi sowandümo homorundeimbi 12 (Mak 3:13-19; Ruk 6:12-16)

¹ Sisas ai ahandi sünggururü-rundeimbi 12 ranahamumbo mborai yahupuri hühüreapuri haya mamühi asu ai ahamumbo moaruwai nendi nindou fiambeahindi raguanambofe asu münguambo rani+poani+mbo rani+poani+mbo angüni ra aboedi+ferambo ngini+ndi masagapuri.

² Kraisi+ndi hoafi sowandümo homo-rundeimbi+yomondi ndüranepuri nda: Saimoni+mboyu Pitamboyu-randeimbi, ahandi akidi Andru, Sems asu ahandi akidi Son ai Sebedindi nimoranafani.

³ Firip, Bartoromyu, Tomas anemo, Matyu nindou ra ai takis kaki semündü-randeimbani. Sems Arfisi+ndi nimorani, asu Tadiusani.

⁴ Saimon Serot* asu Sudas Iskariot nindou sapo Sisasimbo hürütümbi-yomondi warühi hiniñgindirümbui. Ahamundi ndüranepuri ra.

*Sisas ai ahandi hoafi sowandümo homorundeimbi 12 rana-
hamumbo ratüpurü masagapurü*

(Mak 6:7-13; Ruk 9:1-5)

⁵ Sisas ai nindou 12 ranahamumbo randafu-randafu ndundi yahuhaya hoafi sagapurü mbura koarhepurühi yahuya, “Se nindou ñgorü sirihündiyei hifambe-ane asu bidifiri Samariayeit ñgoafi ranambe-ane ra ñgomboemo, ñga yowanü.

⁶ Ñga ranini himbo-memohündi asu se moani hihindafu sapo farihendeimbi sipsip ninihondi nou Israer nindou burüyeiani animbo ñgomo.

⁷ Ranini animbo se ñgomo wataporimbondündühi animboya, God ñginiñdi hifandarandi ranai ana ndeara akimane, mbisimo.

⁸ Asu se nindouyei angüni aboedindündüri, yifiyeimbimbo yangiri aboedambo botindu hiniñgindündüri, mimanihoeimbi aheimbo aboedindündüri asu moaruwai nendi ranaheimbo raguambondündüri. Se moani masowandümo-ane, ñga rananimbo se moani ndoundi.

⁹ Se ñgomondühi sihamundi hoearambe gor, sirfa, kaki ra ndowandümoemo.

¹⁰ Se arü, hoeari yimbu, su, nimi-nimi, muñguambo rani-napo ra fihü ndowandümo ñgomboemo, ñga wani. Nindou ratüpurüyu-randeimbi ranai animbo nindou ñgorü ahambo sesi napo ra mbisagado-amboane.

¹¹ Se adükari ñgoafihüyo asu akidou ñgoafihüyo nahanühiyo se tükefundi ra nindou mbumundi yuweimbi rana-hambo animbo kokonduri. Asu se yahurai nindou hoein-dürühündoani se ai-babidimbo niñgomo mbundu ñgorünini ñgomondühi animbo ahambo randu hiniñgindüwuri.

¹² Se nindouyei worambe fandafundühi ana, nindou rani worambeahindi-mayeï ranaheimbo hoafindiñdündühi animboya, ‘God ai siheimbo aboedi aboedi-mbireandüramboane,’ mbisiñdündüri.

¹³ Nindou rani worambeahindi ai sihamumbo woriniñdühipurani ana, sihamundi hihifi hoafi ra randu ranaheimbo-so digau houmbo ñgomo. Ñga asu nindou

* **10:4:** Serot ai Sudañdandemo, ñga mamü hohoani mo sünguru-rundeimbanemo. Rom gafman ai Suda-yafe hifi hifandiñmarundi, ñga Serot ai Rom babidi yifiariñmo mehomo. † **10:5:** Samaria hündiana Suda hondüyeipoani, ñga aminiñgiriñhoandi nahurai anei. Suda ai Samariahündi yiboaruko-mariñdündi.

ai s̄hamumbo refe worinifepuri-koatendeiani ana, s̄hamundi h̄hifi hoafi ra h̄hindu ndowandümo ngomo.

14 Asu nindou b̄idifiri ai worambeyo adükari ngoafihüyo nahi ra ai s̄hamumbo worinifepuri-koatendei, s̄hamundi hoafi ranahambo h̄mbori-koatendeiani ane, ranana se s̄hamundi t̄jari fihindi h̄fi hasufi ra k̄kiboadu houmbo ngomo ranaheimbo God ai moaruwaimbo-mbireanduri yaho refe nafuiyonduri-mbohünda.

15 Ro s̄hamumbo anihondumbo-anahi nda hoafehapuri, Yibobofe si ra tüküfeyoambe ana, Sodom Gomora ngoafihündi nindou ranaheimbo t̄jirifo afindi tükündifemboesi, nga nindou s̄hamumbo worinifepuri-koatendeiani, nindou rani ngoafambe amarei ranaheimbo t̄jirifo afindi safi tükündifemboe.”

*Sisas ai ahandi hoafi sowandümo homorundeimbimboya, Afindi t̄jirifo tükündifemboe mehupuri
(Mak 13:9-13; Ruk 21:12-17)*

16 “Se h̄mboriyomo. S̄hamumbo ro sipsip nou n̄mambeahindi yafori afindi buriyei-ambe koarariheheapuri. Nga se moani sapo amoasiri rawefeyo nou hohoanimo-ndimondühi h̄badundi. Asu ndu wupufo rawefeyo nou yahurai h̄mboari hoafendühi n̄mandimo.

17 Awi se h̄badumbo, nga s̄hamumbo nindou b̄idifiri ai mbundüpundümo mbundu kotambe papi-hoafindüpurimboemo asu ahamundi rotu wori ranambe ndüfuriboadi-purimboemo.

18 Wambohündambo s̄hamumbo nindou ranai gafmani-yomondi bogori nindou asu b̄idifiri adükari bogoranemo ranahamumbo sowana papi-hoafiyopurimbo kündafu hündüpundümo ngomboemo. Asu se nindou ranaheimboane asu ngorü nindou ngorü s̄rambe-ahindane ra Aboedi Hoafi wataporimbondündüri.

19 Ai s̄hamumbo papi-hoafiyopurühi refe hoeifepurimbo ndowapundümo ngomondani wani asu n̄ngu-nahurai hoafi hoafindefühi asu n̄ngundihu hoafimandefi m̄simo houmbo afindi hohoanimo-ndimboemo, nga wani. Se hoafombo-yomondi simboani animbo God ai s̄hamumbo n̄ne-hoafi hoafombo-memo ra nafuindüpurühi rani-s̄nguru hoafiyomo mbüsüpurimbui.

20 Rani hoafi se wataporimboarundi ra s̄hamundi-mayo hoafiyopoani, nga wani. Hoafi ranana s̄hamundi Ape God ranahandi Yifiafi ranai-animbo s̄hamundi yafambe süngunde haya moani aimbo wataporimbondamboe.

21 Nindou bidifiri ai ahamundi apodoho rana- hamumbo hifokoefemböhünda ngorü nindou-yomondi warühindüpurimboemo. Asu afindi mamai ai ahamundi nimori ranaheimbo amboani moani mamai rani- süngundündürimboemo. Asu nimori ai-amboani ahei boagiri ranaheimbo daboadi hihirindihindühi aheimbo hifokoandi-hindürimboyei.

22 Wambohöndambo nindou ai sïhamumbo yiboarukondhipurimboyei. Nga asu düdi ai rani- moatükunü tïjirifo ranahambo moanane yahu nginindi kikïhamündi hu humbo bidifirani tükefiyu aiana aboedambo-ndifimbui.

23 Sïhamumbo ngorü ngoafihü moaruwai moaruwaimbo- ndhipuranü ana, rani ngoafi ra hinïngïndu houmbo ngorü ngoafini febou ngomo. Ro sïhamumbo anihondümbö-anahi hoafehapurü, Se Israeri-yafe ngoafi munguambo hokoatey- omondambe animbo Nindou Hondü ai kudümbui.

24 Yamundihindeimbü nindou ranai moai ahandi yamunde-randeimbü nindou ranahambo ngasündirü. Asu ratüpurïyu-randeimbü nindou ranai moai ahandi bogori nindou ranahambo ngasündirü, nga wani.

25 Nga yamundihindeimbü nindou ranai animbo ahandi yamunde-randeimbü nindou rani simogodühi tükefiyu ana, hihifi-hihifiyu-wamboane. Asu yahurai animbo nin- dou ngoründi ratüpurïyu-randeimbü ai-amboani ahandi bo- gori nindou rani simogodühi tükefiyu ana, ranai hihifi hihifiyu-wamboane. Worü aharambüri-mayu ranahambo ndürü moaruwai dükarïhorühi Bersebur asahündo ana, nindou mamai rani worambe amarei ranaheimbo am- boani moani moaruwai hamindi ndürü hondü animbo dükandihindürimboyei.”

*Sïhiri Godimbo animbo yihimbondihurümboane
(Ruk 12:2-7)*

26 “Ranimboane asu se nindoumbo yihimbo sïsirïfepoani. Nïne-moatükunü hapondanambe gabudambe engoro ranana asu süngunambo weindahü gabudawamü nimöamo yagodom- boe. Nïne-moatükunü munguambo dïbo mengoro ranai weindahü fifinde-fifindendamboe.

27 Nïne-moatükunü ro sïhamumbo nimbi nimaro-ambe hoafehapurü ra asu se sirühi si peyoani ro hoafïmayahi süngu kaindïmo hoafïndomo. Nïne-moatükunü se dïbo hïmboreyomo ra asu se weindahü worü bogïmondü wamü puküna bokarïhoemo.

28 Nindou ai fi hoeari ranahambo hifokoarundühanemosi, nga asu ngiri yifiafi hifokoandündi se ranahamumbo yihimbondipurimboemo. Nga Godimbo animbo

yihimbonduri, nga aianimbo fi hoeari asu yifiafi rani kameih muŋguambo Haiambe rani-nambo ndemündü moaruwaimbo-ndeambuimbohünda.

²⁹ Ndu akidou yimbu ra mam toeanambo yangirane pemiyei sahümüdi arihündi. Nga asu sihamundi Ape ranai refembo moei ehu ana, asu ngiri ndu akidou yahurai amboani hifini pindo, nga wani.

³⁰ Sihamumbo ana, sihamundi mbirinanji amboani muŋguambo mam mam ra tapuyoweimbanepuri.

³¹ Se Godindi himboahü adükaranei, nga ndu afindi akidou ane. Ranimbohündambo animbo se ninimoatükunimbo yihimbondimboemo.”

*Sisasindi nduri weindahife hohoanimo
(Ruk 12:8-9)*

³² “Nindou düdi ai wandi nduri ranahambo nindou himboahü weindahareanduri ana, asu simbori nindou ranahandi nduri wandi Ape sunambe amaru ranahandi himboahü weindahindheamboyah.

³³ Nga asu nindou düdi ai wandi nduri ranahambo nindou himboahü weindahife wataporimbo moei ehu ana, asu simbori amboani ranahandi nduri ranahambo wandi Ape sunambe amaru ranahandi himboahü weindahifembo moei mbisamboyah.”

*Muŋguambo nindou ai Sisasimbo hohoanimo pandihori
(Ruk 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ “Se wambo randihi hohoanimondeihiya, Ai yifiari-yifiari hifi ndanühi engoro ra kifikembo makusu-ane mbiseimboyei, nga wani. Ro moai yifiari-yifiari ranahambo kifikemboyahipoani makosahi, nga roana pisao yihimindi nahurai sahamindi heheamboyah makosahi.

³⁵ Rananimbo ro randiheiarani,
Nindowenihini mori ai afindambo hürütündürümbui.
Asu ninmorehini mori ai ahandi hondambo hürütündamboe.
Asu ninmorehini ahandi ahiboarambo hürütündamboe.

³⁶ Nindowenihimayu ahandi fikiminindi animbo

ai ahambo hürütündihorimboyei.

Maika 7:6

³⁷ Nindou düdi ai ahandi afindamboyu asu ahandi hondamboyo ahafembo afindi hohoanimoyupirühi asu wambo akidou yangiri hohoanimoayu ana, nindou ranai ngiri wandi süngureandeimbi nindoundu. Asu nindou düdi ai ahandi nindowenihini morimboyu asu ahandi ninmorehini morimboyo ahafembo afindi hohoanimoyupirühi asu wambo akidou yangiri hohoanimoayu ana, nindou ranai ngiri wandi süngureandeimbi nindoundu.

38 Nindou düdi ai ahandi nimi keimbi karihendeimbi ra semündü haya ro ahahi anümi süngu ho-koateayu ana, nindou ranai ngiri wandi süngureandeimbi nindoundu.

39 Nindou düdi ai ahandi yangiri niŋgo rana-hambo kikiharimündu ana, rani-moatükuni ra ai awarindihoemboe, nga asu nindou düdi ai wambohündambo ahandi yangiri niŋgo ranahambo hiniŋgareandi ana, nindou ranai ahandi yangiri niŋgo hondü ra ndemündümbui.”

Nindou Kraisandi nendambo farihenduranı aboedi takini ndahümündimboeyi

(Mak 9:41)

40 “Nindou düdi sihamumbo aboedi ndindoareapuri ranai ana, wambo kameihı ndındoreandirühani. Asu ai wambo ndindoareandiri ana, Nindou sapo wambo koamarıhendıra makosahi ranahambo amboani ndındorirühani.

41 Nindou düdi ai Godındı hoafi hoafıyu-randeimbi ranahambo ndındoariri ana, sapo Godındı hoafi hoafıyu-randeimbi-mayuambo wambo, nindou ranai Godındı hoafi hoafıyu-randeimbi nindou ranahandı takini ra simongodı ai-amboani ndemündümbui. Nindou düdi ai nindou mbumundi ranahambo ndındoariri ana, sapo nindou mbumundi-mayuambo wambo, nindou ranai mbumundi nindou ranahandı takini ra simogodı ai-amboani ndemündümbui.

42 Ro nda sihamumbo anıhondumbo-anahi hoafehapuri, nindou mamı ai-amboanı ahambo horirühi awi ai Sisasımbı sünguriri-randeimbi nindou-ani nda, nga ro ahambo hoe ngısiharı fuihando ehu ana, nindou ranahandı takini ra ngiri awandıhoayo,” mehu.

11

Son ai Sisas sowana ahambo süngururürundeimbi koamarıhepuri

(Ruk 7:18-35)

1 Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi 12 ranahamumbo ra-süngundundi hoafi ra yahu sagapuri haya, ranihünda botıfi haya nindou rani ngoafikimi amarei ranaheimbo Aboedi Hoafi bokarihefendürımbı asu yamundıfindürımbı ahei ngoafına mahu.

2 Son hundürırarü-randeimbi ai karabusambe nüŋgumbo nıne-moatükuni ratüpurı Kraıs ai ratüpurıyu ranahambo himborıyu haya, asu ai ahambo süngururü-rundeimbiımbı koarıhepura ahambo sowana mahomo.

3 Ai homo Sisasımbı düduyafundowohü yahomoya, “Se yihoefımbı hoafıyafımunı. Son ai hoafıyuhüya, ‘Awi

nindou wandi süngu düdümbui, mehu raniyafi se ndane asu ro nindou ngorumbo tükündüfimbui mbisefi hoahu himbomandefiyo?" mehomondamboyu.

⁴ Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, "Se nini-moatükuniyo himborayomo-ane asu hoeiarundi ranane rani-moatükuni ranahambo hihirindafu ngomo Sonimbo hoafindimondo.

⁵ Nindou himboatihari ai aboedi himboarayeri, tihari moaruwaimbi ai asukaiyeri aboedi ahahabodei, nindou nimanho fi hoeari-mayeri ai fi aboedayei asu nindou himbotühüfu güreareimbi-mayeri ai asukaiyeri hoafi himborayeri. Nindou yifiyeimbihündi ai yangiri botehindi asu nindou napo-koateyeimbi ranai Godindi Aboedi Hoafi ra aheimbo bokarihendüra ai himborayeri.

⁶ Nindou ai wambo yimbu hohoanimo-koatendühi ana, nindou ranai hihifi-hihifiyu-wamboane," mehu.

⁷ Sonindi süngururü-rundeimbi ranai ndamefundamboyu mam rani-simboani Sisas ai nindou afindi burimayeri ranaheimbo Sonimbohünda hoafiyundürühi yahuya, "Sapo se nini wohi furi-koateyoweimbi hifihü Son sowana mahei ra nini-moatükunimboyeyi tüküfeyoani hoeifemboane maseia? Awi se werinambo boabodari momoanngorü-marandamboyo hoeifembo maheia?

⁸ Asu se nini-moatükuni hoeifemboyeyi rani mahei rana? Nindou ai moani rani-poanimbo hoeari yihururamündü haya manüngu rani hoeifemboyeyi mahei? Nindou yahurai hoeari yihururündümoneimbi ana bogori adukari nindouyomondi wori ranambe-ane ningomo arundi.

⁹ Se nini-moatükuni ranahambo hoeifemboyeyi rani mahei rana? Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi ranahambo hoeifemboyeyi? Yini, ro siheimbo hoafehandüri nindou se hoeimarihori ranana Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi nindou ranahambo ngasündireimbi adukari hamindiyu se ahambo hoeimarihori.

¹⁰ Nga Son ranahamboyo Baiborambe God ai hoafiyuhü yahuya,

'Ro wandi hoafi semindi hombo nindou ranahambo boatei horombo shafi nafi diboadifembo koandiheminimboyahi,' mehu. *Maikai 3:1*

¹¹ Ro siheimbo anihondumbo-anahi hoafehandüri nda, Son hundüri-rarü-randeimbi aiana sapo nindou mungu ndani hifihü manimboadei ranaheimbo ngasündeandüri haya moani adukari hamindani. Nga asu nindou moani akidou ai God nginindi hifandarandi ranambe animboei ana, ranai Sonimbo ngasündihorimboanei.

12 Son hundür+rarü-randeimbi ai rani-simboani ranambe piyu haya ho ho hombo hapondanambe-amboani, nindou ai seiya, Sihi+ri yifiari yifiar+ndefani animbo God ngin+ndi sünambe hifandarandi ra tükünd+femboe, masei.

13 Ho ho hombo Son ai nünquambeyo God+ndi hoafi hoafi+yomo-rundeimbi+yomo asu Moses+ndi-mayo ah+nümbi hohoanimo raniyo munquambo rani-moatükun+ tükünd+femboe yahomo ranahambo watapor+imbo-marundi.

14 Nga asu se wandi hoafi ranahambo h+mbor+imboaye ana, h+mbor+ndei. Son aiana Eraisa-ani nindou awi tükümb+fiyuwambo-ane masei horombo.

15 Se h+amboambeimb+ndeihi ana, awi se hoafi nda h+mbor+ndei.

16 Nindou hapo ndanambe burayei ndanaheimbo ra nini-moatükun+ fih+ aheimbo pand+he simongor+ndi+he hoeimand+heiara? Nindou ndanai ana n+mor+ b+id+f+i+ri nahurai-anei. N+mor+ ak+d+bou maket fik+mi n+mareimbo, ahei bod+mondambo hoafi+yeihüya.

17 Ro siheimbo fufun+ fufun+yefi,
nga asu se herumbo moei ase.

Ro arani hoafi herü herayefi,
nga asu se aran+imbo moei ase.

18 Son ai tüküfih+ sesi wehi+yuhü wain hoe ranamboani sim+ndi-koatemayu-amboyei, asu ahambo munquambo nindou ranai hoafi+yhündowohü seiya, Ahandi fiambe ana moaruwai nendi n+mar+ndo-mboane! masahündo.

19 Asu Nindou Hondü ai tüküfi sesi ra sesü asu wain hoe ra sümündi raraomarandamboyei, asu munquambo nindou ranai hoafi+yehi+ seiya, 'Awi se nindou ndanahambo hoeir+hor+! Nindou ndanai ana sesi af+ndeimb+yu, asu wain hoe sim+ndi af+ndeimbani. Aiana takis kaki sowandümo-rundeimbi nindou-anemo asu moaruwai hohoan+moyomorundeimbi nindou-anemo ranahamundi ngunindani,' masei. Nga asu God ai d+boadore fi+fir+re haya rareandani aboed+ moatükun+ tükefeyo ranühündambo nindou ai rani-moatükun+ an+hondane mb+sei fi+fir+ndi+himboyei," mehu.

Nindou b+id+f+i+ri ngoaf+hündi God+ndi hoafi an+hondümbofe koateayei ai h+ipoan+imbembouane

(Ruk 10:13-15)

20 Sisas ai hepün+feimbi moatükun+ af+ndi safi b+id+f+i+ri adükari ngoaf+hü ramareandi, nga rani ngoaf+hündi nindou ranai ana moai ahei moaruwai hohoan+mo ra daboadanambo-r+hindi. Raniyu asu Sisas ai rani ngoafi ranahambo wat+koafi+marandi.

21 Ai yare aheimbo hoafiyuhü yahuya, “Korasin se hipoanimbembou-ane! Betsaida se hipoanimbembou-ane! Sheimbo tñirifo adükari safi tükündifendürimboe! Nindou ñgorü ai Tair Saidon ñgoafambe hepünifeimbi moatükuní rambarea-mbonana sapo ro shei ñgoafambe ramarheandi nou, ranana asu Tair, Saidon ranai horombo hasüfi parhi siso sisoweimbi hoeari güdühi hehi nímarei ahei moaruwai hohoanimo daboadanambo-fembo nafuimbohünda.

22 Nga ro sheimbo hoafehandüri nda, Godindi yibobofe si tüküfeyo-ambe ana, Tair, Saidon ñgoafihündi nindou ranaheimbo tñirifo afindi tükündifemboesi, nga sheimbo ana moani adükari hamindi tñirifo animbo tükündifemboe.

23 Asu Kaperneam se ra. Asu sünambe botife hafombo hohoanímoyeyai? Nga seana Haiambe hifini gadeimboeyi. Nindou ñgorü ai Sodom ñgoafambe hepünifeimbi moatükuní rambarea-mbonana sapo ro shei ñgoafambe ramarheandi nou, Sodom ai aboedi yanggiri yare ho.

24 Nga ro sheimbo hoafehandüri nda, Godindi yibobofe si tüküfeyo-ambe ana Sodom ñgoafihündi nindou ranaheimbo tñirifo tükündifemboesi, nga sheimbo ana moani adükari hamindi tñirifo animbo tükündifemboe,” mehu.

*Se wamboso tüküyahi nímarei yikunimí haríhi
(Ruk 10:21-22)*

25 Mamí raní-simboani Sisas ai yare hoafiyuhü yahuya, “Ape, sünü hifi ranahandi Adükari bogori, ro shambo hihifarihanini. Sapo se shafi hohoanimo ra nindou hohoanimo fifirihindeimbi-mayei ranahei hímboahü dibonapíro mbura asu nímori akidibou ranaheimbo nafuiyafindüri-mboanafi.

26 Yiní Ape, seana raní-moatükuní ra yahurai yare tükümbífeyo safi hawamboyafi hohoanímomayafi.

27 Munguambo moatükuní ra wambo wandi Ape ranai wandi waríwamí manandeandi. Nindou düdi ñgorü ai moai Nímorimbo fifiriri, nga moani Afindi ai yanggirani fifiririmboayu. Asu nindou düdi ñgorü ai moai Afindambo fifiriri, nga moani Nímori ai yanggirani fifiririmboayu. Asu nindou bidiframbo Nímori ai ahandihoari Afindambo nafuimbo yahumbo rananimbo ai-amboani Afindambo fifiririmboayu.

28 Nindou se didiyei afindi tñirifoayeihí fiambe yiboarukoarandüri habodei ranana se mborai wambo sowana ndühí dügüsiani animbo ro sheimbo afurindihe hiníngindiheandürímboyahí. Asu wandi nímbori nímühi kündího se rodíbo yibobondahoamínde.

29 Rananimbo asu wambo fifirindi-hindirimboyei, nimboe sapo roana nindoumbo himboari hoafendühi hininjirou safi rarhearühanahi asu wandihoari fi hifinambo-riheandühanahi. Rananimbo asu se shei ngusüfo ranahambo afurife kifembo hoeindihimboyei.

30 Nga nimi ro sheimbo segodürimboyahi ranana tinjumbiyopani, nga ro sheimbo semindimbo asahandüri ranana ai nimboreimbiyopani,” mehu.

12

*Moani nimarimbo sihiratüpurikoatempo hoafi
(Mak 2:23-28; Ruk 6:1-5)*

1 Rani-simboani moani nimarimbo si tüküfeyo-ane, Sisas ai wit nümbürambe mahu. Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai ranühi wembomboyondühiyo ai nümbüri ranambeahindi witi-mayo ra hüründümo masowasümo.

2 Asu Farisi ai ra hoeiru houmbo Sisasimbo hoafiyomondühi yahomoya, “Awi se rando hoeindowandi, shafi süngurunini-rundeimbi ai rani-moatükuni rarawarundi ra yihoe fi moani nimarimbo si ahinümbi hohoanimo ranahambo gogonimbo-foarundühanemo!” mehomondamboyu.

3 Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya “Asu se Bukambe moai hoeirundiyo, sapo nine-moatükuni Defit ai ahandi nendi bidifiri ra babidimbo wembomboyomondühi ramareandi rana?

4 Sapo ai Godindi wori ranambe kefuai hüfu ahandi nendi bidifiri-memo rani-babidimbo bret Godimbo hoafiyosihfeimbihündi masowasümo ra. Rani-moatükuni ra ai sesimbo ahinümbiyo, sapo nindou Godimbo shou-rundeimbi rani yangiri bret ra sesimbo-mayo.

5 Asu awi se moai Mosesindi ahinümbi hohoanimo ra hoeirundiyo? Sapo munquambo moani nimarimbo si ranambe nindou shou-rundeimbi sapo Godindi wori ranambeahi ahinümbi hohoanimo ra gogonimbofoaru marundi, nga hütiyomopani.

6 Awi ro nda shamumbo hoafehapuri. Godindi wori ranahambo ngasündeandeimbi nindou ndanühi anünju.

7 Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya ‘Hipoambo hohoanimo ranahambo roana yifirayahi, nga asu ninihondi hifokoefe shife hohoanimo ranahambo ana moai yifiriyahi,’ meho. Asu se rani hoafi ra nini nimindihündimboyo yare hoafimayo ranahambo fifirihimbonana, asu nindou ai nine-moatükuni huti refe-koatemayomo se ngiri ranahamumbo papihofindüpurü.

⁸ Nindou Hondü ranai ana moani n+mar+imbo si ranahandi aharambürani,” mehu.

*Sisas nindou wat+jar+ moaruwaimbü aboed+marir+
(Mak 3:1-6; Ruk 6:6-11)*

⁹ Sisas ai ran+hünda bot+fi haya, Suda-yafe rotu wor+na mahu.

¹⁰ Ranüh+ nindou mam+ wat+jar+ moaruwaimbü ranai mamaru. Asu nindou bi+d+fi+r+ ai Sisas+imbo papi+hoaf+yumbo yahomo houmbo mamar+mo, ai ahambo düduyafundowohü yahomoya, “Moani n+mar+imbo sihi nindou ai aboed+imbo ratüpur+ ratüpurayu ana, asu ai y+hoef+ ah+nümb+ ho+hoan+mo gogon+mb+foareandüh+yo wan+yo?” mehomon-damboyu.

¹¹ Asu Sisas ai ahamumbo s+mbor+ hoaf+yuhü yahuya, “Asu sehünd+ nindou mam+ ai sipsip ra moan+girandani n+ngo haya asu moani n+mar+imbo sihi h+fambe ambe p+rayo ra ai nü+gumandea? Nindou ranai si ran+fihi+ ahand+ sipsip ranahambo h+fambe ambeah+nd+ n+moamo hündamünd+ tükümandüfiyo wan+yo?”

¹² Nindouyei n+ngo ranana sipsip+yei n+ngo ranahambo ngasünde haya adükar+ moatükun+ ane! Ran+mayomboane nindou moani n+mar+imbo sihi nindumbo far+h+fembo hohoan+mo ra wan+geiayo,” mehu.

¹³ Ran+yu asu Sisas ai nindou wat+jar+ moaruwaimbü-mayu ranahambo hoaf+yunduwohü yahuya, “Se si+hafi+ wat+jar+ ra ngur+h+oef+,” mehundu-amboyu. Ran+yu asu nindou-mayu ranai wat+jar+ ahand+ ra ngur+mar+henda asu ngorü rahurai aboed+mayo.

¹⁴ Ran+yomo asu Farisi nindou-memo ranai homo Sisas+imbo h+fokoeffimbo hoaf+ fi+fi+r+marund+.

Sisas ana God ai wand+ ratüpur+imboani yahu haya di+bon+mayundoani

¹⁵ Sisas ai ahambo h+fokoeffimbo hoaf+ ra h+mbor+yu haya, ranüh+nda bot+fi haya ndamefiyu. Ran+yei nindou af+nd+ ranai ahambo süngumar+hori+ hei. Ran+yu asu Sisas ai aheimbo mun+gu an+gün+ ra aboed+mareandüri.

¹⁶ Ai hoaf+yundürüh+ yahuya, “Se nindou amurambo wand+ ndür+ hoaf+ndei-an+ fi+fi+r+nd+hind+r+imboyei,” mehu.

¹⁷ Ran+moatükun+ ai ramareand+ ra sapo God ai ahand+ hoaf+ hoaf+yu-randeimb+ Aisaia ahand+ yafambih+ ai hoaf+mayu yahurai an+hondü tükümb+ifeyo yahu hayamboyu ramareand+.

¹⁸ Sapo Aisaia ai yare hoaf+yuhü yahuya, “Wand+ ratüpur+yu-randeimb+ nda kafoar+hin+ h+n+ng+mar+hini+.

Asu ro ahambo ṅgusüfo par+hinühi siaowehini.

Ro wandi Yifiafi ahandi flambe hin+ṅg+ind+heandomboyahi
asu ai wandi mbumundi hohoanimo ranahambo
munḡuambo nindou ṅgorü s+rambeah+ndi
ranaheimbo bokand+hendürümbui.

19 Nindou ranai ana ṅg+r+ wat+koafi hoaf+nduh+ hoafi puki
kand+hendi.

ṅg+r+ nindou ai h+mbor+ndei ai nafi bogori ra puküna
hoaf+ndu wak+nde ndandi, ṅga wani.

20 Ai ṅg+r+ woh+ emündü bürühoai yangoroweimbi rana-
hambo munḡuna bübür+boade d+gendi.

Asu ai ṅg+r+ ram hai ak+idou n+mb+ran+ reandeimbi
ahoro ranahambo munḡuna d+kinde kos+boadeandi.

Ṅga aiana moani ratüpur+ndüh+ ṅgu ṅgumbo moani aboedi
mbumundi hohoanimo tükünd+femboe.

21 Rananimbo asu nindou ṅgorü s+rambeah+ndi munḡu
ranai ahambo yang+r+ an+hondumbo-nd+hor+ ṅgeih+
ahambo h+mbondeimboyei,” *Aisaia 42:1-4*

mehu.

Sisas ai Bersebur kameih+ ratüpurayu masei

(Mak 3:20-30; Ruk 11:14-23; 12:10)

22 Ran+yei asu nindou b+id+f+r+ ai Sisasimbo sowana nindou
mam+ moaruwai nendi ahandi flambe n+mar+ndo haya
hoafi-koate h+mbokat+har+ n+marümb+mayu ranahambo
sahor+m+ndei mahei. Sisas ai nindou ranahambo
aboed+marira hoafi+yu h+mboar+yu arandi.

23 Ran+yei asu nindou af+nd+ ranai n+n+moatükun+yo Sisas
ramareandi ranimbo hoeir+hi hehi mahepünehindi. Ran+yei
asu ai rar+hi hoafi+yeih+ seiya, “Awi nindou nda Defit+ndi
n+mor+mbeyu?” masei.

24 Farisi nendi ai ran+ hoafi h+mbor+yomo houmbo
s+mbor+ hoafi+yomondüh+ yahomoya, “Sisas ai moaruwai
nendi raguanambore arandi ra sapo Bersebur moaruwai
nendi-yafe bogori ranai ṅg+n+nd+ sagadowan-ani ai rana-
handi ṅg+n+nd+nambo ran+moatükun+ ra yare arandi,”
mehomo.

25 Sisas ai f+f+reandi Farisi ai n+n+imboyo hohoanimoemo
ranimbo. Ran+yu asu ai ahamumbo hoafi+yuhü yahuya,
“Ṅgorü b+id+f+r+ hifi ranai ahafehoari ṅgorügoan+n+
y+bobore ṅgorügoan+n+ y+bobore haya s+mbor+ yifiar+
s+mbor+ yifiarayo ana, hifi ra ṅg+r+ am+tata yikürü+nde
p+indowöhü awar+nd+hoeyo. Asu b+id+f+r+ ṅgoafi+yo
mam+ ran+ worambeah+ndi+yo ranai ahafehoari y+bobore
ṅgorügoan+n+, y+bobore ṅgorügoan+n+ y+bobore haya
s+mbor+ yifiarayo ana, ṅg+r+ gedambo n+ṅgo.

26 Satan ai ahandi nendi bidingrambo hihaiboardipurani ana, ahandi nendi ranai ndeara yikürübireandüh-ani. Ranimboane ahandi hifandarandi ra nginindi ningombo nüngunde maningo?

27 Se yaru hoafiyomondüh+ya Bersebur ai nginindi sendanane ai ranahandi nginindinambo moaruwai nendi ranaheimbo raguanamboareandüri mehomondiri. Refeana, asu nindou düdi sapo nindou se mamambeyafundeimbi-memo ranahamumbo moaruwai nendi raguanambofe rambo nginindi masagapura? Ranimbohündambo animbo asu sapo nindou se mam+memo ranai se hüti-anemo mbisimo houmbo shamumbo papindüpurimboemo!

28 Bersebur ranaiyopoani, nga Godindi Yifiafi wambo nginindi sendirani raninambo moaruwai nendi ranaheimbo raguanamboar+heandüri. Ranane asu God nginindi hifandirandi ranai shamumbo sowahi ndeara tükufemboane ranahambo se fifindundi.

29 Asu nüngunde nindou ngorü ai sapo nginindi hamindi harümbi ahandi worambe birindihai fandifi ahandi napo ra fufumandamünda? Nindou ranai harümbimayu ranahambo mbundürümündi yiri warü hüputüpundürümündi hayambo animbo ai ahandi worambe birindihai fandüfi napo ra fufundamündümbui. Nga moani ana ngirindu.

30 Nindou düdi ai wambo ngunindimbofendiri-koateayu ana, ai wandi hürütümbani. Nindou düdi ai rodibo n+ne-moatükun+ mamühi gugurife-koateayu ana, nindou ranai mam+kare pütüyu wakireandühani.

31 Ranimboane asu ro ndani-moatükunimbo-anahi hoafehapuri. Nindou ai moaruwai hohoanimoayei ane asu n+ne-moatükun+ moaruwai hoafayei-ane ranahambo God ai amboawiyeyi mbüsümbui. Nga asu nindou düdi ai Yifiafi Aboedimayo ranahambo moaruwai hoafayu ana, asu God ai ngiri ahambo amboawi mbüsü, nga wani.

32 Nindou düdi ai Nindou Hondümayu ranahambo n+ne-moaruwai hoafendu ana, God ai nindou ranahambo amboawi mbüsündombui. Nga asu nindou düdi ai Yifiafi Aboedi ranahambo n+ne-moaruwai hoafayu ana, God ai nindou ranahambo ngiri amboawi mbüsü hapondanane asu süngunambo aho ranamboani.

*Nimi moaruwai ranai hisi moaruwai hisiyowohane
(Ruk 6:43-45)*

33 Nimi nimindi ranai aboedayo ana, hisi ranai-amboani aboedindimboe. Asu nimi nimindi ranai moaruwaiayo ana, hisi ranai-amboani moaruwaindimboe. Nindou ai

hisi ra hoeindihindühi animbo nimi nimindi aboediyoy, moaruwaiyo ra fifirindihimboyei.

³⁴ Awi seana nindou amoasiri moaruwai nahurai-anemo. Asu se nindou moaruwai-anemo asu nungundu aboedi moatükuni ranahambo wataporimbo-mandundi? Nimoatükuni ngusüfoambe tükura pire haya aninggo ranane asu yafambe ai ranahambo wataporimbora arandi.

³⁵ Nindou aboedi ai ahandi ngusüfoambe aboedi hohoanimo afindi amarondo. Ranane asu ranihündambo aboedi ratüpurü hohoanimo ra tükufe arandi. Nindou moaruwai ai ahandi ngusüfoambe moaruwai hohoanimo afindi amarondo. Ranane asu ranihündambo moaruwai ratüpurü hohoanimo ra tükufe arandi.

³⁶ Ro sihamumbo nda rarihe hoafehapuri, Godindi yibobofe si tükufeyo-ambe ana, muñguambo nindou ai nimenamakarü wataporimayei ranahambo asükaindo hihinde Godindi himboahü yibobondeandürimboe.

³⁷ Sihamundi hoafi rani-süngumbo animbo God ai türüboade yibobondeapurühi nindou moaruwai hohoanimomayafi mbüsü asu nindou mbumundi hohoanimomayafi mbüsündambui,” mehupuri.

*Nindou bidifiri ai hepünifeimbi moatükuni Sisas rande-
anda hoeindihu sei hehi hoafimayei*

(Mak 8:11-12; Ruk 11:29-32)

³⁸ Raniyomo rani-simboani ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbiyomo asu Farisi nindouyomo ai hoafiyomondühi yahomoya, “Yamundo-randeimbi nindou, se hepünifeimbi moatükuni rarowanda hoeindihu sefombonefi,” mehomondamboyo.

³⁹ Asu ai ahamumbo simbori hoafiyupurühi yahuya, “Godimbo hohoanimo-koateyeimbi nindou moaruwai hamindi hapondanambe animboei se wamboya, Ai hepünifeimbi moatükuni nafuimbiyu, yahomo houmbonanemo. Nga asu ro ngiri rani-moatükuni nafuindahi. Sapo Sona Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi nindoumayu ranahandi hepünifeimbi moatükuni yangiri animbo nafuindahani se hoeindihimboyei.

⁴⁰ Sona ai kinü adükarindi bodoambe ngimi si ngimi nimbiyu haya tüküme fiyu nou yahurai-animbo asu Nindou Hondü ranai-amboani hifambe ragu ngimi si ngimi nimbindümbui.

⁴¹ Yibobofe si tükufeyo-ambe ana, nindou Ninifehündi ai botindahi nimboeimbo nindou se hapondanambe animboei siheimbo papi-hoafindhündürimboyei. Nimboe sapo nindou rani ngoafihündi aiana horombo Sona

bokari+marihendi watapori ra himboariyei hehi ahei moaruwai hohoanimo ranahambo daboadanamborihhi hehimbohündi wambo. Nga awi ro sishamumbo hoafehapuri, nindou mamí Sonambo ngasündireimbi adükari awi ndanüngu!

42 Yibobofe si tüküfeyo-ambe ana, Siba-yafe bogori nimorehi ngorügoanini-poedi ranai nindou hapondanambe animboei sheimbo botindife niñgombo papi-hoafindandürimboe. Nimboe sapo ai adükari bogori Soromonindi fifirifeimbí hoafi rani himborimbo anguni-poedi sifo hayambo-hündiwambo. Nga awi ro sishamumbo hoafehapuri, nindou mamí bogori Soromonimbo ngasündireimbi ndanüngu!”

*Moaruwai nendi koadürana hihirife maho
(Ruk 11:24-26)*

43 “Moaruwai nendi nindou ranahambo hinñgareandi ana, asu ai hoe-koatereandi hifihü warí hefe nimarimbo kokora howohane, nga ai fondi ra moai horeandi.

44 Asu ai rande hoafindowohü animboya, Awi ro asükainda koadürü nimboahi ana, hihindahe nga, mbisimboe. Asu ai ho hoeireandane worí sapo horombo ranambe manñgo-mayo ra nindou ai yíhoariyo díboadore hinñgimareandi.

45 Rananimbo asu ai ngo moaruwai nendi 7 bidifiri ranaheimbo fihindamündündürí haya ngei worí ranambe nimanheimboyei. Weangurühididi-mayo ranahambo ngasündihhi hehi 7 bidifiri ranai ana moani muñgona moaruwai hamindanimbondaimboyei. Moaruwai nendi ranai nindou ranahandi fiambe nafindühümüdi nimandeianí animbo asu nindou ranai muñgona moaruwai himbondu haya nimandümbui horombo rasafi mamaru yahurai nimarí-koate. Moaruwai hohoanímoyeimbí nindou hapondanambe animboei aheimbo amboani yahurai animbo tüküfendindürimboe,” mehu.

*Sisasindi hondí asu akohoandi mamí
(Mak 3:31-35; Ruk 8:19-21)*

46 Sisas ai nindou afindi ranaheimbo wataporimborandühí nñngu-ane asu ahandí hondí akohoandi rani babidi ahambo-so tükümehindi. Ai hifini tüküyahi nimboeimbo ahambo hoafimbo masei.

47 Raniyei asu nindou mamí ranambeahindi ai Sisasimbo hoafiyindowohü yahuya, “Se ndühí himboyafi, shafi me ai amondi mamí babidimbo hifini animboei ra ai sedibo wataporimbo seimboanei,” mehundo.

⁴⁸ Nga Sisas ai sɪmborɪ hoafɪyuhü yahuya, “Dɪde wandɪ me rana? Dɪdemo wandɪ akohoandɪ rana?” mehu.

⁴⁹ Ranɪyu asu ai ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranahamumbo warɪ nümbuirapurühi hoafɪyuhü yahuya, “Ndühi himboyei, ndananemo wandɪ me, wandɪ akohoandɪyomo!

⁵⁰ Nindou düdi ai wandɪ Ape sünambe amaru ranai refembo hohoanɪmoayu ranɪ-süngu rawareandɪ ana, ai wandɪ rehane, wandɪ akɪdani, wandɪ meane,” mehu.

13

*Nindou sesɪ ahurɪ nümbürambe bubuarandɪ hoafɪ
(Mak 4:1-9; Ruk 8:4-8)*

¹ Moanɪ mamɪ ranɪ-sɪmboanɪ Sisas ai worɪ ra hɪnɪngɪre haya kurɪhoe-mayo ranɪ hɪmborɪkɪmɪ hu mamaru.

² Nindou afɪndɪ ahambo wakɪmarɪhorɪ ranai afɪndɪwambo fondɪ tɪre koamarandamboyu Sisas ai botambe kefuai nɪmaru ane asu nindou afɪndɪ ranai gudihɪ hoekɪmɪ burɪmayei.

³ Ranɪyu asu ai afɪndɪ kafeefe hoafɪ ranambo aheimbo hoafɪmayu. Ranɪyu ai aheimbo yare hoafɪyuhü yahuya, “Nindou mamɪ ai mamɪmbo sesɪ ahurɪ bubumbo ahandɪ nümbürɪna mahu.

⁴ Ai hu sesɪ ahurɪ ra buburandane bɪdɪfɪrɪ ai nafɪnɪ pütapɪmayoa ndu ai tüküyahi fufumarɪhüsi.

⁵ Bɪdɪfɪrɪ hɪfɪ akɪdou yangɪrɪ nɪngo-ambe nɪmoei yahafɪ safambe pütapɪyo. Hɪfɪ ranai ragu hanɪ-koate nɪngo-ambe. Hɪfɪ ranai ragu han-koate-wambo sesɪ ahurɪ ranai nɪmai tütükɪmayo.

⁶ Asu hüfɪhamɪndɪ ai peyowohüyo ranambo ahurɪ hapoadumbo maforo ranahambo sore-soremarandɪ. Sapo ahasɪhari ai ragu hɪfambe hanɪ hanɪ ra-koateyo hayambo-wambo ranɪyo asu ai mungu yapatɪparɪmayo.

⁷ Asu bɪdɪfɪrɪ ahurɪ ranai tɪhoarɪ-tɪhoarümbɪ wofambe pütapɪyo haya, asu tɪhoarɪ ranambo gabudandühi moaruwaimbo-mareanda hɪsɪ-koatemayo.

⁸ Asu ahurɪ bɪdɪfɪrɪ ai hɪfɪ aboedambe safɪ pütapɪyowohü ai aboedɪ hɪsɪmayo. Nɪmɪndɪ mamɪ ranahandambo bɪdɪfɪrɪ ai 100 hɪsɪyo, bɪdɪfɪrɪ ai 60 hɪsɪyo, asu bɪdɪfɪrɪ ai 30 hɪsɪyo marandɪ,” mehu.

⁹ Sisas ai hoafɪ moendɪfembo yahumbo hoafɪyuhü yahuya, “Hɪmboambeimbɪndeihi ana, hɪmborɪmbeyei-amboane” mehündürɪ.

Sisas ai nüngure hohoanɪmoyuhüyu kafeefe hoafɪnambo wataporɪmbora marandɪ

(Mak 4:10-12; Ruk 8:9-10)

10 Raniyomo asu Sisasiṁbo sünggururü-rundeimbi ai Sisas sowana siḥfomo ahambo düdururühi yahomoya, “Niṁboyafi se nindou ranaheimbo wataporimborarühi kafoefe hoafimeḥindüra?” mehomondo-amboyu.

11 Asu siṁbori Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “God ṅginiṁdi ḥifandarandi ranahandi hoafi diḥbo engoro ahandi niṁindi ranahambo siḥamumboyo masayo, ṅga asu nindou ranaheimbo moai sayo.

12 Nindou düdi ai biḥifiri moatükuni asihendi ana, asu God ai ahambo biḥifiri moatükuni raniwami dagadombui. Rananimbo asu ai rani-moatükuni ndearindümbui. ṅga asu nindou düdi ai rani-koateayu ana God ai niṁne-moatükuni sapo akidou masihendi ra muṅgu ḥihinde ndemündümbui.

13 Ranimboane asu ro aheimbo kafoefe hoafinambo wataporimbo-marhandüri.

Sapo nindou ranai hoeirihindühaneisi,

ṅga asu ai ṅgiri ndondhi hoeindihindi.

Ai ḥimboriyehaneisi,

ṅga asu ai ṅgiri niṁni-moatükunimboyo hoafayo rana-
hambo ndondhi ḥimborindei fiḥirindihindi.

14 Nindou ranaheimboyo Godiṁdi hoafi hoafiyu-randeimbi nindou Aisaia hoafimayu hoafi ra hapoana anihondü tükumefeyo. Hoafi ranai yare hoafiyowohü yahoya,

‘Se hoafi ranahambo afiṁdiṁbo ḥimborindeimboyei,

ṅga asu se ṅgiri fiḥirindihindi.

Se afiṁdiṁbo ḥimboapondeimboyei,

ṅga ṅgiri hoeindihindi.

15 Sapo nindou ranai ahei hohoanimo ra tapihamiyondüri,

asu ai ahei ḥimboambe ra güre papireandüri

asu ahei ḥimboari ra tütümondeandüri hayambo
wambo.

ṅga asu refe-koatembeyei-mbonana ahei ḥimboarinambo
hoeirihü,

ahei ḥimboambenambo ḥimboriyehi hohoanimo ra
fiḥirihü mburihumbo

asu wambo sowana siṁneihü ro diḥiboado-riheandüranü
aboediyei,

Aisaia 6:9-10

mehu.

16 ṅga asu moani seana ḥihifi-ḥihifiṁdiṁmo. Siḥamundi ḥimboari ranai ana hoeireandühi türüfoareandühane. Asu siḥamundi ḥimboambe ranai-amboani niṁni hoafiyu rana-
hambo ḥimboriyowohü fiḥireandühane.

17 Ro siḥamumbo anihondümbu-anahi nda hoafehapuri. Horombo Godiṁdi hoafi hoafiyomo-rundeimbi nindou afiṁdi asu mbumundi nindou afiṁdi ai niṁne-moatükuni se hoeiarundi ranahambo hoeifembo masei, ṅga asu ai moai

hoeirihindi. Asu se n+ne-moatükun+ hoafi h+mborayeri rani+ hoafi ra h+mbor+imbo masei, nga asu ai moai h+mbor+yei.”

Sisas ai sesi ahuri ranahandi kafoefe hoafi n+mi+ndi türüfoare hoafi+mayu

(Mak 4:13-20; Ruk 8:11-15)

18 “Se ndüh+ h+mbor+indei. Nindou sesi ahuri+ bubumarandi+ kafoefe hoafi+ ranahandi+ n+mi+ndi+ ra türüboadihindi.

19 Nindou sapo God ng+n+ndi+ hifandarandi+ ranahambo h+mbor+yei hehi asu ndofe türüfoefe-koateayeri nindou ranana sapo sesi ahuri+ naf+n+ pütap+mayo nahurai-ane. N+ne-moatükun+ ahei ngusüfoambe sesi ahuri+ nou bubumayo ra moaruwai nendi+mayu Satan ranai tüküfi kosamündühani.

20 Sapo sesi ahuri+ n+moeiwam+ pütap+mayo ranana nindou sapo hoafi+ h+mbor+yu simboani+ ai n+mai h+hifi+h+hifi+yuhü masemündu nahurai-ane.

21 Nga ai ahuri+ ahas+hari-koate nahurai hoafi+ ranai moai ahandi+ ngusüfoambe ng+n+ndi+ n+marindowohü ai moai gedambo ng+n+ndi+ nüngu. Ran+imboane nindou ranai af+ndi+ hohoan+moyo asu pap+ hoafi+yo ranai Aboedi Hoafi+ ra süngufembo tükündi+fendoan+ asu ai ahandi+ an+hondümbofe hohoan+mo ra n+mai h+n+ng+mareandi+.

22 Sesi ahuri+ t+hoari+ t+hoari+yoweimbi+ wofambe pütap+mayo ranana, sapo nindou ai hoafi+ ra h+mbor+yu haya m+tanaramündu nahurai-ani. Hif+n+ndi+ moatükun+ ranahambo af+ndi+ hohoan+moyuhü asu napo af+ndi+ sihefembo ranahambo ngusüfo pareandüh+ rani-moatükun+ ranai God+ndi+ hoafi+ ranahambo gabud+mareandi+, asu ahuri+ ranai ng+r+ h+s+ndo.

23 Nga asu sesi ahuri+ hifi+ aboedambe bubumayoa aboedi+ tüküme Feyo ranana, sapo nindou düdi ai hoafi+ ra h+mbor+yu haya asu ai hoafi+ ranahambo fif+reandüh+ tümafoareandi+ nahurai-ane. Raniyo ai h+s+ aboedi+ h+s+mayo. Bid+fi+r+ ai 100 h+s+mayo, bid+fi+r+ ai 60 h+s+mayo asu bid+fi+r+ ai 30 h+s+mayo,” mehu.

24 Sisas ai aheimbo ngorü kafoefe hoafi+ hoafi+yuhü yahuya, “God ng+n+ndi+ hifandarandi+ ranana nindou ai aboedi+ sesi ahuri+ ahandi+ n+mbürambe bubuarandi+ nahurai-ane.

25 Mam+imbo n+mbokoan+ mun+guambo nindou ai apus+yei-ane, hürütümb+ nindou moaruwai ranai tüküfi woh+ ahuri+ ra nindou sapo wit ahuri+ bubumarandi+ ranambe bubura h+n+ng+re haya ndamefiyu.

26 Wit maŋgiri ranai tütüküyowohüyo asu hisi ranai ndeara tüküfe-tüküfe marandi. Raniyo asu rani mbusümo wohi ahuri amboani tüküfemefyo.

27 Nümbüri aharambüri-mayu ranahandi ratüpurüyomorundeimbi-memo ranai nindou ahambo-so tüküyafu hoafiyomondühiya, 'Nindou adükari, se sapo sesi ahuri ra moaruwaiyopoani, nga aboedüyo sihafü nümbürambe bubumarandisi. Asu dagüda wohi ra tüküfemboyo furayo rana?' mehomondamboyu.

28 Asu nindoumayu ranai simbori ahamumbo hoafiyuhüya, 'Nindou hürütümbi ai dibo tüküfi wohi ahuri ra bubumarandane furayo,' mehu-amboemo. Asu ai simbori ahambo düdurüwurühi yahomoya, 'Ro wohi ra hohohi-hefembo se hohoi-moyafai?' mehomondamboyu.

29 Asu simbori ai ahamumbo hoafiyuhüya, 'Yowani refe-poani! Se wohi digoundühi wit maŋgiri ra wohi bitapindu firibadigoumboemo, nga ambe.

30 Wohi ranai moani rande wit bitapinde mamü tütükündo ngombo asu sesi ra yimunguriyimindambe firibadhefemboane. Ra-simboani ro nindou yimungurindümo-rundeimbi ranahamumbo wohi ra boatei wohi digau mbundu hüputüpendu haiambe fufusündündühi, asu moani wit safi rani yangiri gururindu wandi sesi sihefe worambe kuründündi mbisamboyahü!' mehupuri," mehu.

Sisas ai hoari akidouhündi adükari tüküfembo kafeefe hoafi hoafimayu

(Mak 4:30-32; Ruk 13:18-19)

31 Sisas ai ngörü kafeefe hoafi hoafimayundüri. Ai yahuya, "God nginündi hifandarandi ranana ndahurai-ane. Nindou ai mastet hoari hambomo nahurai ra semündü haya ahandi nümbürambe hifi kariruhani.

32 Hoari ra ai moani moaruwai akidou tikaimboanisi, nga asu ai hifambeahündi tüküfe nimoamo ahafo ranana moani ngasündeandeimbi moatükuni ane, asu muŋguambo ndu ranai tükündahi nimi düdүdү raniwami ngeri ahei ngerambo-ndühümboyei," mehu.

Sisas ai mamü moatükuni ahandi ndüri yis ranahambo süngunambore haya kafeere hoafimayu

(Ruk 13:20-21)

33 Sisas ai kafeefe hoafi ngörü hoafimayu. Ai hoafiyuhü yahuya, "God nginündi hifandarandi ranana ndahurai-ane. Nimorehi ai bret mandifembo yahombo ana, ai sapo fufudigoyo-randeimbi moatükuni, ahandi ndüri yis,

ra akidou yangiri praua adukari ranambe bubufoare haya fande yamunderandi munguambo praua ranai nimoamo fufudigoyo hafohane.”

Sisas ai kafeefe hoafinambo hoafimayu ranahandi nimindi

(Mak 4:33-34)

³⁴ Sisas ai kafeefe hoafinambo munguambo moatukuni ranahambo nindou afindi ranaheimbo hoafimayundi. Nga asu ai ngiri nine-hoafi aheimbo hoafombo mbusumbo ra kafeefe hoafinambo hoafi-koate hoafindundi, nga wani.

³⁵ Horombo, Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi nindou ai hoafimayu rani simogodui yahurai tukufemboyu Sisas ai yare kafoare hoafimayu ra. Sapo nindou ranai yare hoafiyuhu yahuya,

‘Ro aheimbo wataporimboarhanduri ana, kafeefe hoafinambo wataporindamboyah.

Ro mungu moatukuni dibo engoro hifi asu

mungu moatukuni nafi-koateyo-ambe ho hombo hapon-danambe fifirife-koatemayo

ra aheimbo hoafindaharumbayah,’ *Buk Song 78:2*
mehu.

Sisas ai wohimbo kafeefe hoafimayu ranahambo turufoare hoafimayu

³⁶ Raniyu Sisas ai nindou afindi ranaheimbo ranui yare hininngirearu haya worambe kefuai mahufu. Raniyomo asu ahambo sungururu-rundeimbi ai ahambo-so kefoau hifomo hoafiyomondowohu yahomoya, “Se yihoeimbo nuburambe wohi tukumefeyo ranahandi kafeefe hoafi nimindi ranahambo turufoaro hoafiyafimuni,” mehomondamboyu.

³⁷ Asu Sisas ai ahamumbo simbori hoafiyuhu yahuya, “Nindou dudi ai sapo sesi ahuri aboedi nuburambe bubumarandi ranana Nindou Hondu ranani.

³⁸ Nga asu nuburi ana hifi ndanane. Ahuri aboedi ranana nindou sapo God nginindi hifandarandi ranambe aniboadei ranane. Nga asu wohi moaruwai ranana nindou sapo Satanndayei ranane.

³⁹ Nga asu hurutumbi nindou wohi ahuri bubumarandi ranana Satan-ani. Asu yimunguri yimindimbo si ranana hifi ndanai mungumbo si-ane. Nga asu yimungurindumorundeimbi nindou ranana Godindi sunambeahindi nendi rananemo.

40 Sapo ai wohi ra firu hüputüpuru haiambe fufusarundi yahurai-animbo hifi nda munjuyo-ambe nindoumbo tükündifemboe.

41 Rananimbo Nindou Hondü ranai ahandi sünambeahindi nendi koandihapurümbui. Asu ai munju moatükunü nindouyei anihondümbofe hohoanimo ranahambo moaruwaimbo-reandürü arandi asu nindou bidifiri moaruwai hohoanimoyei arihündi rananei aheimbo God nginindi hifandarandi-ambeahindi fufundündimo raguanambo-ndundürimboemo.

42 Rananimbo aheimbo hai hüfi afindi ranambe pinduwaranü ai ahei yahafi hitihündühi hasiheindeimboyei.

43 Rananimbo asu Godindi nindou mbumundimoyei ranai ahei Ape nginindi hifandarandi ranambe hüfihamindi nou si boakiboadhimboyei. Se himboambembündehi ana, himborindei.

44 God nginindi hifandarandi ranana ndahurai-ane. Nindou ai nginindi napo dibo hifambe samboeroa hoeireandühi ana, asu ai dibo yare gabude sihendühani. Ranani asu ai ranimbo hihifi-hihifi haya asu hu munju moatükunü ai masihendi ra nindou ngorümbo fufusendühi ranihündi kaki semündü haya asu ai hihirifi hu nginindi napo yanjoroweimbi hifi ra pemimayu.”

Sisas ai boagiriyafe kaki finambore hoafimayu

45 “Asu God nginindi hifandarandi ra ndahurai-ane. Nindou ai moani nginindi moatükunü boagiri kaki nahurai ranahambo kokora randühani.

46 Asu ai ranimbo moatükunü ra moani aboedi hamindi hoeireandühi animbo asu ai hu munju moatükunü ai masihendi ra nindou ngorümbo fufusendühi ranihündi kaki semündü haya asu kaki ra pemimayu.”

Sisas ai andürimbo süngure haya kafaore hoafimayu

47 “Asu God nginindi hifandarandi ra ndahurai-ane. Nindou bidifiri kinü wowariyomo-rundeimbi ai ahamundi andürü ranambo himoni safoarandühi mamikarambo kinü gumarüwuri.

48 Asu andürü ranai kinü ranambo tüküfeyo-ani ane ai gudiani hüründümo sihoemo houmbo kinü ra yiboboarundi. Rananimo asu ai nimarimombo kinü aboedi aboedi ra wambürambe wambürhirundühi asu moaruwai moaruwai moani yanjorombo ra ragu moenda pütüyefu arundi.

49 Hifi nda bidifirani si ranisimboani moani yahurai hamindi animbo tükündifemboe. Rananimbo asu sünambeahindi nendi ai nindou moaruwai hohoanimoyeimbi ranaheimbo gugundüwuri maminindüwürümboemo aboedi-moyei ranambeahindi.

⁵⁰ Ranan+imbo aheimbo hai hüfi af+ndi ranambe pinduwan+ ai ahei yahafi h+thündüh+ has+heindeimboyei.”

S+mbor+ yamundife hoafi asu wam+indafi yamundife hoafi

⁵¹ Sisas ai ahamumbo düdufipuruh+ yahuya, “Se ndani+moatükuni ranahambo fif+ru türüfoarundai?” mehuamboemo. Asu ai hoafi+yomondüh+ yahomoya, “Y+nt, ro fif+r+humboanefi,” mehomondamboyu.

⁵² Asu asükaiyu ahamumbo yahuya, “Ran+imboane asu muḅuambo nindou ah+nümb+ hohoan+mo yamundurundeimbi+memo ai God ḅg+n+nd+ hifandarand+ ranahambo ndoru fif+rarund+ ranai wor+ aharambüri nahurai anemo. Ai kefuai hüfu ahand+ napo wor+mayo ranambeah+ndi s+mbor+ napo asu wam+indafi napo fufuaramüdu nahurai anemo.”

Nasaret+hünd+ ai Sisas+imbo y+boarukomar+hor+
(Mak 6:1-6; Ruk 4:16-30)

⁵³ Sisas ai ran+ kafeefe hoafi ra hoafi+yu moend+re haya, ranüh+nda bot+fi haya ahand+ ḅgoaf+na h+h+r+fi mahafu.

⁵⁴ Ai hafu ahei rotu wor+ ranambe hoafi yamundi+mareandüra nindou ahand+ hoafi h+mbor+mayei ranai ran+imbo mahepünehind+. Ai düduyahhindüh+ seiya, “Ai dagüdamboe fif+r+ife ra yahurai masemüdu-a? Asu ahand+ hepün+feimb+ moatükuni ranambo-ana?

⁵⁵ Nindou nda dad+ n+mor+yua? Ai awi nindou wor+imbora randeimb+nd+ n+mor+imbeyu? Asu awi Maria ana ahand+ hond+mbai? Awi Sems, Sosep, Saimon, Sudas ra ahand+ akohoand+mbemo?

⁵⁶ Awi ahand+ muḅuambo reh+hoand+ ranai ndanüh+ n+imboeiai? Asu ai dagüdamboe muḅuambo ran+moatükuni ra masemüdu rana?” rar+hi hoafi+mayei.

⁵⁷ Ran+yeyi asu ai Sisas ahambo y+boaruko-mar+hor+. Ran+yu asu Sisas ai hoafi+yundürüh+ yahuya, “God+nd+ hoafi hoafi+yu-randeimb+ nindou ranahambo muḅuambo nindou ai ahambo h+h+fi+h+h+fi+yeyih+ nindou adükar+ani sahündo ar+hünd+, ḅga asu ahand+ ḅgoaf+hünd+ ai ana wan+,” mehu.

⁵⁸ Nindou ran+ ḅgoaf+hünd+ ai an+hondümbofe hohoan+mo-koatemayei-amboyu asu ai moai ranüh+ hepün+feimb+ moatükuni af+nd+ ahei h+imboahü rareand+.

14

Son nindou hundürürrandeimbi+mayu ranai y+fi+mayu hoafi

(Mak 6:14-29; Ruk 9:7-9)

1 Rani-simboani Gariri hifi hifandira-randeimbi nindou ahandi nduri Herot ranai Sisas nane-moatükuni ratüpurimayu rani hoafi himborimayu.

2 Raniyu asu ai ahandi hoarehi nindou bidifiri ratüpuriyomo-rundeimbi ranahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Ai ana sapo Son nindou hundürüa-randeimbi mayu ranai ana yifihündi botifimboani. Ranimbo ani anasi ai rani nginindi ra semündü haya ranambo hepünifeimbi moatükuni rawareandi,” mehupuri.

3 Nimboe sapo Horombo Herot ai Sonimbo karabusifimbo hoafimayu. Raniyomo Son ahambo mburundümo hiputüpurihauwuri mburu karabusambe hinngimarüwuri. Sapo Herot ai ahandi akidi, ahandi nduri Firip, ahandi nimorehi, ahandi nduri Herodias, ra ndahamindi mehu.

4 Horombo Son ai Herotimbo hoafiyundühi yahuya, “Herot, se nimorehi ra asowandifi ana, aboediyopoani,” mehundo.

5 Raniyu asu ai Sonimbo hifokoandihin yahu haya ramefiyu. Nga asu ai Sudambo yhimbomaranduri sapo ai Son ahamboyo Aiana Godindi hoafi hoafiyu-randeimbani sei hoafimaye.

6 Mamimbo Herotimbo hondi ai wakimarimindo si ranahambo hohoanimoyomondühi nindou bidifiri ai fandihi nimareimbo sesesimaye. Raniyo asu Herodiasindi nimorehi nimori ranai ahei hangifoani moporiyo wakimareandi. Raniyu asu Herot ai nimorehi moporimayo ranimbo siaomefiyu.

7 Raniyu asu ai hoafiyuhü yahuya, “Ro sishambo nda dabareheandi se nini-moatükunimboyafi wambo düduwefoandi ra ndahaninimboyahi!” mehundo.

8 Nimorehi nimori ranai ahandi hondi hoafimayo süngu ningombo Herotimbo hoafiyohü yahoya, “Moani haponda hamindi ndühi Son hundürüa-randeimbi mayu ranahandi mbiro pretiwami nando ndawandi,” mehoamboyu.

9 Asu Herot ai rani hoafi ra himboriyu haya afindi hohoanimomayu. Nga asu sapo ai nimoamo ranifihi dukare dabarimefiyuwambo asu nindou afindi ai-babidimbo nimarei masahüsi ranimbo ai hoafiyuhü yahuya, “Ahandi hohoanimo süngu-ndundi,” mehu.

10 Raniyu asu ai nindou ahandi hoarehi ratüpuriyomorundeimbi ranahamumbo Sonindi mbiro kikirihelimbo hoafimepura ai homo karabus-ambe-ahindi mbiro kikirimarihauwuri.

11 Raniyomo ai ahandi mbiro ra pretimayo raniwami nandu sowandümo hifomo nimorehi nimorimayo ranahambo masabudoa ahandi hondi sowana semindi maho.

12 Ran+yomo asu Son+imbo sünggururü-rundeimbi ranai homo ahandi fi nimoko sowaründümo homo hifikari+wuri houmbo asu ai homo Sisas+imbo hoaf+memondo.

*Sisas ai 5,000 nindou sesi masagadüri
(Mak 6:31-44; Ruk 9:10-17; Son 6:1-13)*

13 Sisas ai Son ramefiyu hoafi ra himboriyu haya, ran+hünda botambe farifi haya moani aimbo nindou kikifoefe-koatereandi hifini mahu. Nindou bidifiri ai Sisas ranini mahu hoafi ra himboriyei hehi asu ai ahei ngoafi hini ngirihi hehi moani hifi nafi süngumar+hor+ hehi.

14 Sisas ai botambeah+ndi kusifoendane asu nindou afindi ranai gudih+ menjorowa hoeireandürühi aheimbo ngusüfo afindi hipoamborandürühi ahei angüni ra aboed+marearü.

15 Mami rani nimb+ hoafombo ahambo sünggururü-rundeimbi-memo ranai ahambo-so homo tüküyafu hoafiyomondowohü yahomoya, “Ndanana nindou koate-reandühane, nga ndeara hüf+ham+ndi hür+im+ndühane. Nga se nindou ranaheimbo koar+hawandüran+ an+imbo ai ngoaf+na nimai ahei sesi kokofefembo ndambeyahindi,” mehomondamboyu.

16 Asu Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Ai ngiri bot+ndahi hehi sesi kokombo ragu ngei. Nga sean+imbo sihamundihoari sesi ra ai sesi+imbo dabudüri!” mehuamboemo.

17 Asu ai simbor+ hoafiyomondowohü yahomoya, “Roana hondahüfeimbi (5) bret anemo asu kin+ akidou yimbu-anafani rani yang+rane sahum+ndf+imboayefi,” mehomondamboyu.

18 Asu ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Refe ana ndühi wambo sowana sesi ra sowandümo sifomo,” mehu.

19 Ran+iyu asu ai nindou afindi ranaheimbo wohiwami nimandei mehua mamarei. Ran+iyu asu ai mami hondahüfimb+ breti-memo ran+yomo asu kin+ akidou yimbume-fani ran+yafani ra semündü haya sünambe himboyu hafuh+ God+imbo h+h+f+marüri. Refi mbura ai breti-mayo ra hifitire ahambo sünggururü-rundeimbi+imbo masagapura asu ai nindou afindi ranaheimbo yimbumarundüri.

20 Munguambo nindou ai sesi ra sahüsimbo ndeara naf+mar+hümündi. Ran+yomo asu ahambo sünggururü-rundeimbi ai sesi moani bode menjoro ra 12 wambür+ tüküfimb+ masowandümo.

21 Nimorehi, nimor+ akid+bou tapuife-koate nindowenih+ yangiri sesi ra masowasümo ranana ai 5,000 nahurai nindouyomo masowasümo.

Sisas ai Gariri kurihoe hanjifo süngu ni moamo pütapimayu hüfu

(Mak 6:45-52; Son 6:16-21)

²² Raniyu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbimbo botambe fandafu houmbo se-boatei Gariri kurihoe rani goesürünü ngomo mehuamboyu asu ai nimorehi nindowenihimbo ahei worinambo koihedefendürimbo mehu.

²³ Ai aheimbo koihendürü haya hifi wafuwami ahandamboani mahafu Godimbo didibafifendombo. Ndeara nimbü ai akimiyowohüyo asu Sisas ai moani ahandamboani hamindi ranühü manüngu.

²⁴ Asu rani-simboani bot ai ndeara anjuni hoe mbusümondühü weri ra hanjifoani sifohiyoy asu hoe ranai fandihoyohü bot ranahambo semindi pire semindi pire randühü maho.

²⁵ Raniyu asu Sisas ai si hoafombo ahambo süngururü-rundeimbü ranhamumbo-so hoe hanjifo süngu pütapiyu hüfu tüküme fiyu.

²⁶ Asu ai ahambo hoerüwura hoe hanjifo süngu pütapimayu hüfuwa hihamindariyomondühü yihimboyondühü yahomoya, "Rani-moatükuni ranana yifafane," mehomo. Raniyomo ai yihimbombo hisiheimemo.

²⁷ Asu Sisas ai mamihari hoafi ni ngoambe hoafi karihoeihü yahuya, "Se nginindi ni ngomo, roanahi nda, nga se yihimbondimboemo!" mehupuramboemo.

²⁸ Raniyu asu Pita ai ahambo hoafiyundühü yahundoya, "Adükari, anihondü sendafühü ana, wambo hoafiyafindira ro shambo sowana hoe hanjifo süngu pütapinda dügi," mehundo-amboyu.

²⁹ Asu Sisas ai Pitambo hoafiyundowohü yahuya, "Se mborai sühüfi," mehundo-amboyu. Raniyu asu ai botambeahindi tüküfi haya Sisas sowana hoe hanjifo süngu mahüfu.

³⁰ Nga asu ai weri ra hoireandanü mayowamboyu nginindi hamindimayoa yihimboyuhü ndeara himoni tiporikomefiyu hanu. Raniyu asu ai heiyuhü hoafiyuhü yahuya, "Adükari, se wambo aboeda farihawandiri!" mehundo-amboyu.

³¹ Raniyu asu Sisas ai nimai mamihari warifi hu kikihirümündühü hoafiyundühü yahuya, "Sihafi anihondümbofe ra akidou ane. Se nimboe hohoanimo yimbombomarowanda?" mehundo.

³² Asu ai yibobo botambe kefoeneandühümboyoy asu weri ai afurimareandi.

33 Raniyomo asu nindou botambe mamarimo ranai Sisasimbo Adükari hondani yahomo hohoanimoyomondühi yahomoya, “Awi seana moani Godindi Nimori hond-anafi!” mehomondo.

*Sisas nindou afindi Genesaret hifihündi anğün
aboedimareandüri*
(Mak 6:53-56)

34 Ai botambe kurihoe ra barihoe mo hou homo Genesaret hifambe tüküme fundi.

35 Raniyei asu nindou rani hifihündi ai Sisasimbo firi marihori. Raniyei asu nindou ranihündambo mayei ranai ngoafi daburi wakimareandi ranaheimbo Sisas tüküfimboani hoafi ra hoafühimarihündi. Raniyei asu nindou ranai anğünümboyeimbi ranaheimbo fufurühümüdi-hündüri mafandihindi Sisas sowana.

36 Raniyei asu nindou anğünümboyeimbi ai moani Sisasindi hoeari ranahambo sündifimbo hoafimehüdo habodei. Raniyo asu ai rani hoeari ahandi ra sündihindühi ahei anğün ra munğambo aboedimehindi.

15

*God ai amoa mamiei ahinümbi hohoanimo
hifinambomareandi*
(Mak 7:1-13)

1 Raniyo asu Farisi nindouyomo asu ahinümbi hohoanimo yamundu rundeimbiyomo ranai Serusarem ngoafihündi botiyafu houmbo sinimo Sisasimbo-so tüküyafu hoafiyomondühi yahomoya,

2 “Asu nimboe shafi süngurunini-rundeimbi ranai horombo yihoe fi amoa mamai ai ahamundi hohoanimo yamunde shai mamaro ra süngufe-koateayomoa? Aiana moai ndoru koadüri refe-arandi süngu ahamundi wari ra popoairihoe mo mburu sesi ra sowasumo rundi,” mehomondamboyu.

3 Asu Sisas ai simbori ahamumbo hoafiyuhü yahuya, “Asu se nimboe God ai hoafiyumbi hoafi ra ndofe süngufe-koate moani shamundi yamundife hohoanimo rani-süngu yangiri sünguaru homoa?”

4 Sapo God ai yare hoafiyuhü yahuya, ‘Se shafi meapembo ahinindafühi fandihawapiri ndandi.’ Asu ‘Nindou düdi ai ahandi hondafindambo hoafi moaruwai hoafinduanai ana, nindou ranahambo hifokoeffimboane,’ mehu.

5-6 Nga asu se hoafiyomo rundühi yahomoya, ‘Nindou mamai ai kaki napo moatükuni hondafindi ahafembo farihafepiri-mbo asihendi ana, ai ahafembo hoafinduhü animboya, Rani-moatükuni ranana ro

Godimbo masiheheandane ehu ana, asu ai ahandi hondafindambo raninambo ngiri fandihepiri, yahomo arund. Rani hohoanimo sungu ana, asu se Godindi hoafi ra mbahirihanduh moani shamundi yamundife hohoanimo rani-sungu yangiri sunguru homonduhanemo.

⁷ Awi seana nindou yimbu yafambeimbanemo! Aisaia ai anihondumboyo shamumbo horombo hoafiyuhü yahuya,

⁸ 'God ai yahuya, "Nindou ranai wambo yafambe ranambo Adükarani aseindiri,

nga asu ngusüfoambe ana moai wamboso akimyo, nga angunanenduri.

⁹ Ai nindou-yomondi ahinümbi hohoanimo ranahambo bokarihenduh yangiri hoafiyehüya, 'Ndanana Godindi hoafane,' masei.

Raninambo ai wambo nduri adükarümbani, mbisahündirimboyei," " mehu. *Aisaia 29:13*

Ninemoatükuni nindumbo rareanda nindou ai moaruwai hohoanimo yei arihündi

(Mak 7:14-23)

¹⁰ Ranியu asu Sisas ai nindou afindi ranaheimbo mborai yahunduri haya hoafiyundurühi yahuya, "Se hoafi ndanahambo himborindei hehi fifirindihindi.

¹¹ Nine-moatükuni nindou ranahandi yahamo ahano ranaiyopoi nindou ranahambo rarerani ai moaruwai hohoanimombi nindouayu Godindi himboahü. Nga nine-moatükuni ahandi yahamo nafipoedi tükefeyo ranane rarerani ai moaruwai hohoanimombi nindouayu Godindi himboahü," mehünduri.

¹² Raniyomo asu ahambo sungururü-rundeimbi ai ahambo-so homo hoafiyomondowohü yahomoya, "Awi se moai fifirowandiy, Farisi ai se rani hoafi hoafimayafi ranimbo himboriyomo houmbo ahamumbo ngusüfoambe moaruwai arapuri rana?" mehomondamboyo.

¹³ Asu Sisas ai simbori hoafiyuhü yahuya, "Munguambo mangiri wandi Ape sunambe amaru ai hifife-koatemayu ranana firibadi hefemboane. Farisi ai nindou yahurai anemo.

¹⁴ Se ahamumbo hohoanimoyopuripoi. Nindou ranai ana himboatihari nindou anemosi, nga himboatihari bodimondambo nafi nafuimbo yahomombo-anemo. Nga asu himboatihari ngörü ai himboatihari ngörumbo nafi nafuiaruri ana, yibobo hoeaporambe pindamboyafani."

¹⁵ Nga asu Pita ai hoafiyunduh yahuya, "Awi se yihofimbo rani kafeefe hoafi ra fifiro hoafiyafimuni," mehuamboyo.

16 Raniyu asu Sisas ai ahamumbo hoafi yupurühi yahuya, “Awi se-amboani rani-moatükuni ranahambo awi fifirife-koateyomoa?”

17 Munngu moatükuni yahamo nafi ahano ana, asu rani moatükuni ranai hani bodoambe tüküfeyoani ahandi fi ranambe hasifi tüküfhane. Se ra moai fifirundi-yo?

18 Nga asu n-ne-moatükuni ngusüfoambeahindi hohoan+moyo haya yahamo nafi tükefeyo ranane ai nindou ranahambo rarerani asu ai moaruwai hohoan+mombi nindouayu Godindi himboahü.

19 Nindou ranahandi ngusüfoambeahindi n-ne-moatükuni hohoan+mo tükefeyo ranana, sapo nindou ngorumbo hifokoeffe hohoan+mo, n+morehi sis+h+mo, nindowenih+ birab+reimbi hohoan+mo, hühbuhüni hohoan+mo, tkai hoafi, asu bod+mondambo moaruwaimboffe hoafi ranane.

20 Rani-moatükuni ranane nindumbo rarerani asu ai Godindi himboahü moaruwaimboareri. Nga asu nindou ai war+popoi hefe-koate asesu ana, rani-moatükuni ranai ngiri nindou ahambo randeandan+ nindou ai moaruwai hohoan+mombi nünngu, nga wani,” mehu.

*Nimorehi mam+ ai Sisasimbo anihondümbomareri
(Mak 7:24-30)*

21 Sisas ai ranühinda botifi haya Tair Saidon ngoafi anam-bafe hifi rani+kimi mahüfu.

22 Nimorehi mam+ Kenan+hünd+ ai rani hifihü n+mar+ hayamboyo Sisas sowana sini pukuna hoafiyondowohü yahoya, “Adükari, Defitindi Ahuri, se wambo hipoamborowandiri. Wand+ nimorehi n+mor+ndi fiambe moaruwai nendi ranai n+mar+ndo hayamboane asu ahambo fi ra moaruwai mam+kararandi,” mehondo.

23 Nga asu Sisas ai nimorehi ranahambo moai hoafi akidou-amboani kareandi. Asu ahambo sünggururü-rundeimbi ai hoafiyomondo hoangomondühi yahomoya, “Se nimorehi ranahambo koar+hawanda mb+ho! Ai sihef+imbo süngu süngguramuni hoangohane rani-moatükuni ranahambo himboso papara hoango,” mehomondamboyu.

24 Asu Sisas ai ahamumbo simbor+ hoafiyupurühi yahuya, “God ai wambo Israer nindou sipsip nahurai ranaheimbo sowanamboyu yangiri+yu far+hefendür+imbo koamar+hendiri.”

25 Nga asu nimorehi-mayo ranai sini Sisasindi yirikimi peyo n+mar+ hoafiyowohü yahoya, “Adükari, awi se wambo far+hawandiri,” meho.

26 Asu Sisas ai ahambo hoafiyuhü yahuya, “Awi n+mor+ akid+bou-yafe-mayo sesi ra sem+ndi hefe yafor+imbo pife ana, abodi ham+ndiyopoi,” mehu.

²⁷ Asu nĩmorehĩ ranai hoafiyondowohũ yahoya, “Adũkarĩ, ranana anĩhondanesĩ. Nĩga asu yaforĩ ranai-amboani sesi fu ra fondi wamĩnĩndĩ ahandĩ afĩndandĩ-mayo ra peyoani sesowohane,” mehoamboyu.

²⁸ Ranĩyu asu Sisas ai ahambo sĩmborĩ hoafiyundũhĩ yahuya, “Nĩmorehĩ, sĩhafĩ anĩhondũmbofe hohoanĩmo ra adũkarĩ hamĩndane. Nĩne-moatũkunĩ ro sĩhambo refembo se hohoanĩmoayafĩ ranana sĩhambo randĩheanĩnĩmboyahĩ,” mehundo. Ranĩyo hoafĩ nĩnĩngoambe ahandĩ nĩmorehĩ nĩmorĩ-mayo ranai aboedĩmayo.

Sisas ai nindou afĩndĩ aboedĩmarearũ

²⁹ Ranĩyu asu Sisas ai ranĩhũnda botĩfi haya Gariri kurĩhoe-mayo ranĩkĩmĩ mahu. Ai hu haya hĩfĩ wafu-mayo ranĩwamĩ farĩfi hafu mamaru.

³⁰ Ranĩyei nindou afĩndĩ hamĩndĩ ranai nindou tĩnĩarĩ moaruwaimbĩ, hĩmboatĩharĩ, nĩmarĩ tĩtĩrĩnambo yangĩrĩ hahabudimbĩ, hoafĩ-koate, asu bĩdĩfĩrĩ amurĩ mamĩkarambo anĩgũnũmbĩ ra munĩgu aheimbo sahũmũndihũndũrĩ Sisas sowana mahei. Ai hei Sisasĩndĩ yirĩkĩmĩ hĩnĩnĩngĩmarĩhindũramboyu asu ai aheimbo aboedĩmarearũ.

³¹ Asu nindou afĩndĩ hamĩndĩ ranai mahepũnĩmehĩndĩ hoafĩ-koatemayei ranai wataporĩyei, nĩmarĩ yangĩrĩ nĩmareimbĩ ai aboedĩyei, tĩnĩarĩ moaruwaimbĩ ai hahabodei, hĩmboatĩharĩ ai hĩmboariyei raraomarĩhũnda horĩhi hehi. Ranĩyei asu ai Israerĩyei God ranahambo Adũkarani sei hoafĩmehũndo.

Sisas ai 4,000 nindoumbo sesi masagadũri (Mak 8:1-10)

³² Sisas ai ahambo sũngururũ-rundeimbĩmbo mborai yahupurĩ hũrũhepurĩ haya hoafiyupurũhĩ yahuya, “Ro nindou ndanaheimbo hĩpoamboarĩharũ sapo ai ndanũhĩ ro babĩdĩ nĩgĩmĩ si nĩmareimbo asu sesi-koatemayei-ambo ai sesi-mbomayo ra. Ro aheimbo sesi segodũrĩ-koate koarĩhefendũrĩmbo ana moeisahĩ. Asu ai nĩgoafĩna nĩgeihũnda nafĩnĩ hĩmboawurĩndeimboyei samboanahĩ,” mehuamboemo.

³³ Asu ahambo sũngururũ-rundeimbĩ-memo ai dũdururũhĩ yahomoya, “Asu sĩhĩrĩ dagũda sesi afĩndĩ yahurai ndare nĩnĩ kĩkefoefe-koateyowohũ nda ndahumĩndefĩ hohu nindou afĩndĩ ranheimbo sesi ra mandahundũra?” mehomon-damboyu.

³⁴ Sisas ai dũdureapurũhĩ yahuya, “Se bret ra nũngunĩmbĩyo sowandũmomboemoa?” mehupuramboemo.

Asu ai simbori hoafiyomondowohü yahomoya, “Bret 7 anemo asu kini akidi-mondou-anemo,” mehomondamboyu.

³⁵ Raniyu asu Sisas ai nindou afindi ranaheimbo hifini ninouyei mehundüra asu ai mamarei.

³⁶ Sisas ai bret 7-yomo asu kini akidibou-memo raniyomo ra semündü haya, Godimbo hihifirüri mbura, hifitire ahambo süngururü-rundeimbimbo masagapura asu ai nindou afindi-mayei ranaheimbo yimbumarundüri.

³⁷ Nindou ai sesi ra sahüsi nafirihümündihiyeyi asu sesi wambüri 7 ranai bode menjorowa ahambo süngururü-rundeimbi ai fufumaründimo.

³⁸ Nindou ai sesi masahüsi ra nimorehi nimore akidibou kameih tapui-koate nindowenih yangiri ana 4,000 nindouyomo.

³⁹ Raniyu refi mbura Sisas ai nindou ranaheimbo koakorihendüri haya asu ai botambe farifi haya Magadan hifina mahüfu.

16

Hepünifeimbi moatükuni sünambeahindi hoeifembo hoafimemo

(Mak 8:11-13; Ruk 12:54-56)

¹ Farisi asu Sadyusi nindou ai Sisasimbo refi hoeifimbo yahomo houmbo ahambo-so tüküme fundi. Ai hepünifeimbi moatükuni sünambeahindi nginindi rarowanda hoeindihu yahomo houmbo hoafimemondo.

² Nga asu Sisas ai simbori ahamumbo hoafiyuhü yahuya, “Hüfhamindi ai hürimindih sünü hamburi aboedi kakirandan se yaru hoafiyomondühya, ‘Hapoana ngiri hoendo, nga yahimo aboedi ningomboe,’ yahomondühanemo.

³ Asu siambeahi se yaru hoafiyomondühya, ‘Hapoana hoewerindimboe, nga hoenimbanjyowohü asu sünü anüsahayo,’ yahomondühanemo. Yin, se ana sünambe nine-moatükuni tükefeyo ranahambo ndoru hoerundühmboya, ‘Rani-moatükuni ra randifemboe,’ yahomondühanemosi. Nga asu se ana nine-moatükuniyo hapondanambe tüküfemboayo ranahambo moai ndoru fifirundi.

⁴ Moaruwai hamindi hondü nindou anei hapondanambe aniboadei! Godimbo hohoanimo-koateyeimbi nindou ra ro hepünifeimbi moatükuni nafuimbo düduyahindirühiyeyi, nga ro ngiri siheimbo rani-moatükuni ra nafuindahandüri. Rani-moatükuni ana ndearamboyo siheimbo horombo Sona ai nafuiyundüri masagadüri rani yangiri hoeindihimboyei,”

mehupuri. Ran+yu asu ai ahamumbo yare h+in+ng+repuri haya ndamefiyu.

Farisi asu Sadyusi nindouyomondi fufud+goyorandeimbi moatükun+ yis ranahandi kafeefe hoafi
(Mak 8:14-21)

⁵ Sisasi+mo süngururü-rundeimbi ai Gariri kur+hoe ra bar+hoemo gogoan+n+ mahomo, asu ai moai bret sowandümo, nga m+itan+marundümo.

⁶ Ran+yu asu Sisas ai ahamumbo hoafi+yuhü yahuya, “Farisi asu Sadyusi nindou-yomondi fufud+goyo-randeimbi moatükun+ yis ranahambo awi se h+badümo,” mehu.

⁷ Ran+yomo asu ai ahamundi+hoari+ simbor+ hoafi+yomondüh+ yahomoya, “Ai ra-mehu awi sapo s+h+r+ bret sem+nd+ s+fokoate-mayef+ ran+imboyumun+ yare hoafi+memun+,” mehomo.

⁸ Sisas ai n+ne-moatükun+ hoafi ai watapor+ mboarundi ranahambo f+fi+reapuri. Ran+yu asu ai ahamumbo hoafi+yupurüh+ yahuya, “Se s+hamundi an+hondümbofe hohoan+mo ra ak+idou safane! Se ra n+mb+oe s+hamundi+hoari+ watapor+mboarundi bret sem+nd+koateayef+ yahomo houmbo rana?

⁹ Awi se f+fi+rundai? Sapo ro hondahüfeimbi bret h+fi+t+r+he heheya 5,000 nindoumbo yimbumar+heandi ra se hohoan+moyomondai? Asu nüngunümb+ wambür+yo se wambür+h+ru manindunda?

¹⁰ Asu bret 7 ran+yo 4,000 nindoumbo h+fi+t+r+he masehe-andambo asu se wambür+ 7 wambür+h+ru manindundi ra f+fi+rundai?

¹¹ Awi se ra n+nünguyafumboyomo f+fi+r+fe-koateayomo rana? Ro ana moai s+hamumbo bret+imbo wapor+mbor+hapuri, nga wan+. Ro ana Farisi asu Sadyusi nindou-yomondi fufud+goyoweimbi moatükun+ yis ranahamboyah+ awi h+badümo masah+,” mehu.

¹² Ran+yomo asu ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranai ngusüfo masowandümo Sisas ai fufud+goyo-randeimbi moatükun+ yis bretambe pefe arandi ranahambo se h+badümo yahumboyupoan+, nga Farisi Sadyusi nindou-yomondi yamundi+fe hoafi hohoan+mo ranahamboyu hoafi mayu.

Pita ai Sisasimbo Kraisani mehu
(Mak 8:27-30; Ruk 9:18-21)

¹³ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi bab+di Sisaria Firipai h+fi+na homondüh+yomo asu ran+simboan+ ai ranahamumbo düdufi hoafi+yupurüh+ yahuya, “Nindou ai Nindou Hondü ranahambo düdi sei hoafi+yeih+yeia?” mehupuramboemo.

14 Asu ai sɪmborɪ hoafiyomondühɪ yahomoya, “Bɪdɪfɪrɪ ai seiya ‘Son sapo nindou hundürarü-randeimbɪmbeyu,’ asu bɪdɪfɪrɪ ai ‘Seremaiambeyu’ asu ‘Godɪndɪ hoafɪ hoafiyu-randeimbɪ mamɪmbeyu’ asei,” mehomo.

15 Ranɪyu asu Sisas ai düdureapurühɪ yahuya, “Asu sɪhamundɪhoarɪ ro nindou dɪdɪyahɪ se nünguru hohoanɪmoyomondühɪyomoa?” mehupuramboemo.

16 Asu Saimon Pita ai sɪmborɪ ahambo hoafiyundühɪ yahuya, “Seanafɪ Kraisyafɪ.* Seana God sapo yangɪrɪ koadürümbo nüngumbü-mayu ranahandɪ Nɪmor-anafɪ,” mehundo-amboyu.

17 Asu sɪmborɪ Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Saimon, Sonɪndɪ nɪmorɪ, se hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪndafɪ! Ranɪ hoafɪ ra moai nindou hɪfɪ ndanühünda ranahandɪ-mayo tüküfenɪnɪ, ŋga moanɪ wandɪ Ape sünambe amaru ahandɪhoarɪ sɪhambo masaganɪnɪ.

18 Ŋga sɪhambo ro hoafehanɪnɪ nda, se Pita-anafɪ. (Ndürɪ Pita ana Grik hoafɪnambo nɪmoei yɪtɪfo ane). Asu nɪmoei yɪtɪfo ranɪwamɪ anɪmbo ro wandɪ nendɪ gugurɪndɪhearümboyahɪ. Rananɪmbo asu ŋɪrɪ yɪfɪmbo ŋɪnɪndɪ amboanɪ wandɪ nendɪ ranaheimbo hɪfɪnambondeandɪ.

19 Rananɪmbo asu ro sɪhambo God ŋɪnɪndɪ sünambe hɪfandarandɪ ranahandɪ yipurɪ ki ndahanɪnɪmboyahɪ. Nɪne-moatükunɪ hɪfɪ ndanühɪ se pararowandɪ ranana asu God ai-amboanɪ sünambe pandeambui. Asu nɪne-moatükunɪ hɪfɪ ndanühɪ se tirɪhoefɪ asɪhoefɪ ana, asu God ai-amboanɪ sünambe tindɪhai dɪgembui,” mehundo.

20 Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbɪmbo nindou amurambo yowanɪ Kraisi anɪ yahopoanɪ yahu haya hoafɪmepurɪ. Sisas ai ro yɪfɪnda mbundɪha botɪndaheamboyahɪ yahu haya hoafɪmayu ranɪmbo.

*Sisas ai yɪfɪndümbui mehu
(Mak 8:31–9:1; Ruk 9:22–27)*

21 Mamɪ ranɪ-sɪmboanɪ Sisas ai piyu haya ahambo süngururü-rundeimbɪmbo nafuimefoepurɪ ai Serusarem ŋgoafɪnambo mbühuwamboane. Ndanühündambo bogorɪ nindou, bogorɪ Godɪmbo sesɪ sɪhou-rundeimbɪ nindou asu ahɪnübɪ hohoanɪmo fɪfɪrundeimbɪ-yomondɪ-mayo afɪndɪ tɪŋɪrɪfo tüküfendombomayo ranahambo hoafɪmayu. Ai yare nafuiyupurɪ hoafɪyuhü yahuya, “Nindou ranai wambo hɪfokoandu ndrɪmboemosɪ, ŋga asu ŋɪmɪ si süngunambo asükainda ro yangɪrɪ botɪndaheamboyahɪ,” mehupurɪ.

* **16:16:** Ndürɪ Kraisi ranana nindou God ai nindumbo aboedambo-fendürambo adükarɪ bogorɪmbofemböhünda kamafoarɪ anɪ.

22 Ranıyu asu Pita ai ahambo ŋgorükımi serümündü hu hınıŋgırırı haya ŋgınındı hoafıyundühi yahuya, “Adükarı, ranı-moatükunı ra se yowanı sıhambo yahurai tükündıfenınımböe, ŋga yowanı,” mehunduamboyu.

23 Asu Sisas ai hıhırıfı nüngumbo Pitambo hoafıyundühi yahuya, “Satan, se wambo-sowahındı andai ragu biyafö! Awi se wambo nafi gürarowandıri. Awi se sıhafı hohoanımoayafı ranana Godındı-mayo sowandıfımböyafıpoanı, ŋga ranana hıfınındı nındou-yafe-mayo masowandıfı,” mehundo. Ai muŋguambo ahamumbo hoafıyupurühi yahuya, “Nındou dıdıyei ai wandı süŋgu hombo hohoanımondeihı ana, asu ai ahei hohoanımo ra hıfınambondıhi hehi nımi keımbı karıhendıfeımbı fıhi yıfımbö noundahi hehi muŋguambo sı aho ra wambo süŋgumbırıhindıramboane.”

24 Ranıyu asu Sisas ai ahambo süŋgururü-rundeımbı-memo ranahamumbo hoafıyuhü yahuya, “Nındou düdi ai wandı süŋgu hombo hohoanımoayu ana, ai moanı ahandı fımbö hıfınamböde haya nımi keımbı karıhendeımbı fıhi yıfımbö nounde wambo süŋgundandıri.

25 Nındou düdi ai ahandı fı ranahambo aboedambofem-bohünda ahandıhoarı kıkıharamüdü ana, asu ahandı fı yangırı nıŋgombö awandhoemboe. Ŋga asu nındou düdi ai wambohünda ahandı fı ra moanı yare hohoanımo-koate hınıŋgıreandı ana, asu ai süŋgunambo ahandı fı yangırı nıŋgombö ra gedühi nıŋgomböe.

26 Asu nındou düdi ai hıfınındı moatükunı muŋguambo ra semüdü hıfanda huhü asu ahandı fı nıŋgo awandıhoeihı ranana ahandı muŋgu moatükunı nüngunde nındou ranahambo mafandıhera? I ra wanı! Nındou mamı ai nını-moatükunınambo sısemandındı ahandı yangırı nıŋgo hohoanımo ra hıhırıfe semındımböhünda?

27 Nındou Hondü ai ahandı Afındandı hımböamupuımbörandeımbı moatükunı ranı mbüsümo ahandı sünambeahındı nendı-memo ranı-babıdımbö ndearı akımı kosımbö yangıranı. Ra-sımböanı asu ai kusühi nındou dıdıyei nıne ratüpurı ramarıhindı ranı sımogodühi takını dagadürümbüi.

28 Ro sıhamumbo anıhondümböanahı hoafehapurı nda, nındou ndanühi anıboadeı nda bıdıfırı ai ŋgırı yıfındeı, ŋga nıboadeımbö Nındou Hondü ranı bogorı nındoumböndüfi akusu ra hoeındıhorımböyeı,” mehupurı.

17

*Sisasındı fı ra ranıpoanımbö hımbömayö
(Mak 9:2-13; Ruk 9:28-36)*

1 Refe haya 6 si ranai howane, asu ranambe Sisas ai Pita, asu Sems Son apodoho ranahamumbo sepurümündi haya hifi wafu ni moamo hamindi-mayo raniwami moani ahamund-amboani mahafomo.

2 Asu ai himboyomondane ahamundi himboahü Sisas ai moani rani-poanimbo fi tükümeendo. Raniyo asu ahandi ngusumboari ranai hufihamindi nahurai sisiñarambo randühiyo asu hoeari magüdeandi ranai si nahurai kifohi hamindi tükümeefyo.

3 Raniyomo asu ahambo süngururü-rundeimbi ngimi-memo ranai Moses Eraisa ai Sisas babidimbo wataporimemonda hoeimarüpurü.

4 Raniyu asu Pita ai ranimbo Sisasimbo hoafiyundühi yahuya, “Adükari, awi aboedi safanefi siharü ndanühi sühifi animboefi! Se refembo hohoanimoayafi ana, awi ro dago ngimi hüründihapurimboyahi, sihambo mamü, Mosesimbo mamü, asu Erasambo mamü,” mehundo.

5 Raniyo asu Pita ai hoafiyuhü nüngu ane kifohi sisiñarambo-randeimbi mburüngai ranai ahamumbo gabudimafoareapurü asu hoafi mamü ranai mburüngai-ambeahindi tüküfihü hoafiyowohü yahoya, “Nindou ndanana wandi nimori hondü ro ahambo ngusüfo parihineimbani. Ro ahambo siaoyamboanahi, nga ahambo himborindimondo,” meho.

6 Sisasimbo süngururü-rundeimbi-memo ranai rani hoafi ra himboriyomo houmbo yihimboyomondühi hifini hifambe mbiro pütapimemo.

7 Raniyu asu Sisas ai ahamumbo-so süni sündiapurühi hoafiyuhü yahuya, “Boteyafu. Se yihimbondimboemo,” mehupuramboemo.

8 Raniyomo asu ai mbiro faründümo himboyomondane moai didi ai ranühi nüngu, nga Sisas ai yangiri manüngu.

9 Raniyomo asu hifi wafu-mayo raniwamini hifina hanimondühi nafini Sisas ai ahamumbo yowanü hoafi hoafiyupurühi yahuya, “Yowanü se nindou amurambo hoafindimboemo sapo nine-moatükünü tükümeefyoo hoeimarundi ranahambo. Nga rani-moatükünü ra moani rande yagodi ngombo Nindou Hondü ranai yifihündi botifiyu-ambe tükümbifeyo-wamboane,” mehupurü.

10 Raniyomo asu ai simbori ahambo düduyafundowohü yahomoya, “Asu nimboe ahinümbi hohoanimo yamundurundeimbi ai hoafiyomondühiya Godindi hoafi hoafiyurandeimbi Eraisa boatei tükümbifiyu-wamboane meho-moa?” mehomondamboyu.

11 Asu Sisas ai ahamumbo simbori hoafiyuhü yahuya,

“Yini, anihondane Eraisa ai boatei tüküfi munḡuambo moatükuni ra ai nafiyimindi sihefemboani.

¹² Nga asu ro sihamumbo hoafehapuri, Eraisa ai ndeara tüküfimboani, nga asu nindou ai moai ahambo ndorihori fifirihori. Nga asu ai moani ahambo ai hohoanimoaye ranisungurihori mamikari moatükuni raraoarihori hei. Mami rani-sungumbo animbo Nindou Hondü ranahambo amboani randihori moaruwaimbo-ndihorimboyei,” mehu.

¹³ Raniyomo asu ahambo sungururü-rundeimbi ai rani hoafi ra himboriyomo houmbo ai Son sapo hundürürarandeimbi-mayu ranahamboani wataporimboaramuni mehomo.

Sisas ai moaruwai nendi nimori akidoundi fiambeahindi hemafoareandi

(Mak 9:14-29; Ruk 9:37-42)

¹⁴ Asu ai nindou afindi menḡoro ranaheimbo sowana homo tüküyafundane, nindou mami ai Sisasimbo-so tüküfi hu yiri yimbu pusireandühi hoafiyundühi yahuya,

¹⁵ “Adükari, awi se wandi nimori ranahambo hipoamborior! Ai ana wunünümboyu randühi ranani asu ahandi fi moaruwai tüküfihimboawuwure piyu arandi asu ai afindimbo haiambe piyu asu himoni piyu arandi.

¹⁶ Ro sihafi sungurunini-rundeimbi-memo ranahamumbo-so sahümindimaha, nga asu ai ngirihambo aboedindüwuri,” mehundo-amboyu.

¹⁷ Raniyu asu Sisas ai nüḡumbo hoafiyuhü yahuya, “Awi nindou se ana anihondümbofe hohoanimo-koateyei hehi hohoanimo ndofe kife-koate nindou-anei. Nüḡunimbimbo ro se babidimbo manimboah rana? Nüḡunimbimbo ro ra awi hipoambomandheandüra? Ndühi se nimori ra wambo sowana sahorimindei sühüsi,” mehündüri.

¹⁸ Raniyu asu Sisas ai moaruwai nendi nimorimayu ranahandi fiambe mamaro ranahambo andai ragu hafi mehundoa asu ai nimorindi fiambeahindi kosifoai haya ragu mahoa, asu mami rani-simboani hamindi nimori ranai aboedimayu.

¹⁹ Raniyomo asu Sisasimbo sungururü-rundeimbi ai ahambo-so ai yangiri tüküyafu düduyafu hoafiyomondowohü yahomoya, “Nimboe asu ro moaruwai nendi ranahambo raguanambofe-koatemayefa?” mehomondamboyu.

²⁰⁻²¹ Ai simbori hoafiyuhü yahuya, “Nimboe sapo se rani-moatükuni refe ranahambo anihondümbofe akidou yangiri-memo ranimbohünda se ngirindimo.

Ro sihamumbo anihondumboanahi hoafehapurî nda, sihamundi anihondumbofe hohoanimo ranai akidou hambomo hoari yahurai-ayopuri ana, asu se niŋgomombo hifi wafu ndanahambo ndühünda firihoefti hawa gogu ranühi hafî ni-marifi ehomo ana, ra ai ŋgomboe. Asu se nîne-moatükunî refembo ra ŋgiri sihamumbo tiŋindapurî, ŋga se moani rani-moatükunî ra randumboemo!" mehu.

Sisas ai asükaiyu sapo ai yifimboayu ranahambo wataporimbomandi

(Mak 9:30-32; Ruk 9:43-45)

22-23 Sisasimbo süngururü-rundeimbi ai-babidi Gariri hifambe guguriyafu mburumbo ai hoafiyuhü yahuya, "Nindou Hondü ra ndeara nindou ranahamundi warühifembo yangirani, ŋga ahambo hifokoandüwurimboemo. Ŋga asu ai randifi haya süngunambo ŋgimi si yagudi mbunda yangiri botindüfimbui," mehupuramboemo. Raniyomo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai afindi hohoanimomemo.

Sisas ai Godindi wori ranahambohünda kaki masihendi

24 Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Kaperneam ŋgoafihü tüküyafundane, Godindi worimbohünda nindou takis kaki sowandümo-rundeimbi ai Pitambo-so tüküyafu düduwurühi yahomoya, "Sihafi yamunde-randeimbi nindou ranai Godindi worimbo takis kaki ra sihendai?" mehomondoamboyu.

25 Asu Pita ai simbori hoafiyupurühi yahuya, "Yini, ai sihendisi," mehu. Asu Pita ai worambe tükümeffyua, Sisas ai rani hoafi boatei düdufihü yahuya, "Saimon, se sihafî hohoanimo ra nüngu-nahuraiyo-a? Hifi ndanühündambo bogori nindou ra dadimayoyo mamikarambo takis ra sowandümo arunda? Ai ra nindou mamî rani sirimayei ranahei-mayoyo asu nindou amuriyei-mayoyo sowandümo arundi?" mehuamboyu.

26 Asu Pita ai simbori hoafiyundühi yahuya, "Nindou amuriyei-mayo," mehuamboyu. Raniyu asu Sisas ai asükaiyu hoafiyuhü yahuya, "Refe anasi, nindou mamî rani sirî ranai kaki ra sihefepoanisi, ŋga moanimboane.

27 Ŋga asu sihiri takisimbo kaki sihefe-koateayefi ana, sihefimbo yi-boaruko-ndihimunimboyei. Ŋga se ŋgafi Gariri hoe ranambe batüründandanî kinî weaŋgurühi hürarihoefti ranahandi yahamo himbondafani kaki ŋgüsarimboe. Ranana waŋgei Godindi wori ranahambo kaki sihefembohünda ndearane. Ranimbo ndowandifi hawa ahamumbo dabapurî sihehi takisimbo sihefembohünda," mehu.

18

Nindou düdi God nginindî hifandarandî ranambe adükarî hamindî hondayua

(Mak 9:33-37; Ruk 9:46-48)

1 Mamî ranî-simboanî ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranai Sisasi-mbo-so tüküyafu düduyafu hoafi-yomondowohü yahomoya, “Nindou düdi God nginindî hifandarandî ranambe adükarî hamindî hondayua?” mehomondamboyu.

2-3 Ranî-yu asu Sisas ai nîmorî akîdou serümündü ahamundî mbusümo hinîngîrirî haya hoafi-yuhü yahuya, “Ro sihamumbo anîhondumboanahî hoafehapurî nda. Se hîhîrîfe nîmorî akîdou ndahurai tüküfekoateayomo ana, asu se ngîrî God nginindî hifandarandî ranambe keboundî.

4 Nindou düdi ai moanî ahandî fi hîfî-namboreandühi nîmorî akîdou ndahuraiayu ana, nindou ranai God nginindî hifandarandî ranambe adükarî hamindî hondü tükündüfimbui.

5 Nindou düdi ai wambohünda nîmorî ndahuraimbo amboanî hohoanîmoayundürî ana, asu ai wambo amboanî hohoanîmoyundîrühani,” mehu.

Moaruwai hohoanîmo ana nindouyafe nîngo hohoanîmo ranahambo moaruwaimboreandühane

(Mak 9:42-48; Ruk 17:1-2)

6 Nga asu nindou düdi ai nîmorî akîdîbou mamî ndahurai wambo anîhondumboareandîrî ranahambo randeandani nîmorî ranai moaruwai hohoanîmo sünguareandî ana, awi nindou ranahambo nîmoei hondü ra kife mburumbo ahandî amîndasümoambe foefendo hefe sirîwara hohoeambe safoefimbo ra aboedane.

7 Hîfî ndanühi moaruwai moatükunî afîndî rareandani nindou moaruwai hohoanîmoyei arîhündî. Anîhondane hohoanîmo ra tükündîfe gedühi yagodomboesi, nga hîpoanîmboembou-anei nindou ranai rarîhindani moaruwai hohoanîmo ra tüküfe arandî.

8 Sihafî warî, yirî ranai randeandani se moaruwai hohoanîmoayafî ana, kandandîfî ragu pütindafoandî! Aboedane se warî mamümbîyo asu yirî mamümbîyo hefe yangîrî koadürümbo nîngoweimbi semîndî ra. Nga asu yirî yîboboyopîrî, warî yîboboyopîrî hefe sapo hai koadürümbo koadürümbo horoweimbi-mayo ranambe sihambo pifenîni ana, moaruwai-ane.

9 Asu sihafî hîmboarî ranai randeandani se moaruwai hohoanîmoayafî ana, hündandîfî ragu pütindafoandî! Se hîmboarî mamümbîyo hefe yangîrî koadürümbo nîngombo

ra aboedane. Nga asu h̄imboari ȳiboboyop̄iri hefe sapo haiambe s̄ihambo pifen̄in̄i ana, moaruwai-ane.

*Sipsip mam̄i mafar̄ihoayo kafeefe hoafi
(Ruk 15:3-7)*

¹⁰ Se h̄ibadũmbo sapo ak̄id̄ibou ndahurai ranheimbo nḡiri moanane yahomondũh̄i h̄in̄inḡindundũr̄i. Ro s̄ihamumbo an̄ihondũmboanah̄i hoafehapur̄i, ahei s̄unambeah̄ind̄i nend̄i ranai ana muŋguambo si ra wand̄i Ape s̄unambe amaru ranahand̄i nḡusũmboari hoeirũwur̄i rundũhanemo. [

¹¹ Nga Nindou Hondũ ana sapo d̄id̄iyei ai awar̄ihendeimbi-maye aheimbo aboedambofendũr̄imboyu tũkũmefiyu.]

¹² “Se nũnguru hohoan̄imoyomo-ndũh̄iyomoa? Nindou mam̄i ai ahand̄i 100 sipsip moangui fandandeimb̄ihũnd̄i asu mam̄i ai afar̄ihoayo ra nũngumand̄ifia? Ai amur̄i 99 ranaheimbo rande h̄in̄inḡindeiaran̄i wafuwam̄i woh̄i dagũdi wak̄ind̄ihindan̄i an̄imbo asu ai nḡorũ mafar̄ihoayo ranahambo kokonda wak̄indeambui.

¹³ Ro s̄ihamumbo hoafehapur̄i, nindou ranai sipsip mafar̄ihoayo-mayo ra kokora hoeiareand̄i ana, ai ahand̄i sipsip ranahambo moan̄i af̄ind̄i ham̄ind̄i h̄ih̄ifi-h̄ih̄if̄indũmbui nga, asu nḡiri amur̄i far̄ihefe-koate bur̄imaye ranaheimbo yahurai h̄ih̄ifi-h̄ih̄if̄indu.

¹⁴ Mare yahurai ane s̄ihamund̄i Ape s̄unambe amaru ai-amboan̄i ak̄id̄imondou ndahurai ranaheimbo hohoan̄imoayu refe far̄ihefepoan̄i yahu haya.”

S̄ihafi wandafi ai s̄ihambo moaruwai hohoan̄imonduan̄i nũngumandowora

¹⁵ “Asu s̄ihafi wandafi ranai s̄ihambo moaruwai hohoan̄imonduan̄i ana, asu se nḡafi ahambo-so tũkũndaf̄o sapo n̄ine-moatũkun̄i ai hũti s̄ihambo ramareand̄i ra nafuindaf̄indo. Asu ran̄i-moatũkun̄i ra moan̄i d̄ibo s̄ihafandamboan̄i yanḡiri an̄imbo rand̄ineand̄i s̄ihafand̄i mbusũmo. Ai s̄ihafi hoafi ra h̄imborayun̄in̄i ana, asu se s̄ihafi wandafi ranahambo aboedambo nḡunind̄imboro sowar̄ind̄ifimbo-anafi.

¹⁶ Nga asu nindou ranai s̄ihafi hoafi ra h̄imbori-koatenduan̄i ana, asu se nindou mam̄induan̄i, yimbundafandan̄i yahurai ndowap̄ind̄ifi hawa nḡafi. Ranan̄imbo asu ai sapo n̄ine-moatũkun̄i tũkũmefeyo ranahambo an̄ihondane mb̄iseimboyei.

¹⁷ Asu nindou ranai ahei hoafi h̄imbori-koatenduan̄i Krais̄ind̄i nend̄i-maye muŋguambo fand̄ihindan̄i ranaheimbo ran̄i-moatũkun̄i ranahambo hoaf̄indaf̄indũr̄i. Bid̄if̄iran̄i nindou ranai ahei hoafi ra h̄imbori-koate h̄imbos̄ih̄imo-nd̄ihoayuan̄i ana, ranahambo

randihi hohoan+mondeih+ya nindou ranai Godimbo an+hondümböfe-koate nindou asu nindou takis kaki semündü-randeimbi nahurai-ani, mbisei-amboane,” mehu.

18 “Ro s+hamumbo an+hondümbö-anah+ hoafayah+ nda. N+ne-moatükun+ hifi ndanühi se kiki+haründümo ranana asu God ai-amboan+ sünambe kiki+h+ndamündimbui. Asu n+ne-moatükun+ se hifi ndanühi moan+ raru h+n+ngarund+ ranana asu God ai-amboan+ sünambe moan+ h+n+ng+ndeambui.

19 Awi asukai s+hamumbo hoafehapur+ nda. N+n+simboan+yo nindou yimbu se hifi ndanühi n+mbafan+imbo n+n+moatükun+imboyo se refemboane safan+ hena rana-hambo Godimbo did+ibafef+neand+ ana, ran+moatükun+ ra wand+ Ape sünambe amaru ranahand+ war+ süngu s+hafan+imbo tükünd+fep+r+imboe.

20 Nga nindou yimbu-yafe, ng+miyei ranai wand+ ndür+nambo mamüh+yahindan+ ana, ro ranühi ahei mbusümo n+imboambo-anah+,” mehu.

Amboawi yaho hohoanimo

21 Ran+yu asu Pita ai Sisas+imbo-so tüküfi düdufi hoaf+yundüh+ yahuya, “Adükari, asu wand+ wandaf+ ai moaruwai hohoan+mondupündunda nguwan+ wambo ra, asu ro nüngunümb+imbo ahambo amboawi mb+sa h+n+ng+mand+hina? 7 ambefimbi ramand+hinyo?” mehuamboyu.

22 Asu Sisas ai hoaf+yuhü yahuya, “Yowan+, 7ambe ram+ndeimbi asukai 7ambe ram+ndeimbi asukai 7ambe ram+ndeimbi aho ra.

23 Nga God ng+n+nd+ hifandarand+ ranai ndahurai-ane. Adükari bogor+ nindou mam+ ai ahand+ ratüpur+yomorundeimbi nindou ranhamund+ n+n+moatükun+yo ahand+mayo sowandümo marund+ ra s+mogodüh+ tümara hu.

24 Ai hapoadümbö kaki nindou ahand+mayo masowandümo ra did+boadoreandüh+ n+maru-ane, nindou mam+ ahand+mayo ten mirian (10,000,000) kaki semündümb+mayu ranahambo sowaründümo tükümefund+.

25 Nga asu nindou ranai moai kaki yahurai s+hend+ asukaiyo s+mbor+ ahambo segod+imbo. Ran+imboyo asu bogor+ nindoumayu ranai nindou ranahambo hoaf+yühüya, ‘Nindou ranahambo, ahand+ aborüd+ asu ahand+ mungu moatükun+ ra sahündürüh+ ran+ fih+nd+ kaki s+mbor+ segod+imbo mb+sahümündi-amboane,’ mehu.

26 Ran+yu asu nindou ranai bogor+ nindoumayu ranahand+ fik+mi yimünd+ho kare pus+re n+marümbö hoaf+yuhüya, ‘Se awi wambo h+poamborowand+rüh+

hĩmboarĩnambo yangĩrĩ hĩfandandĩrĩ. Nga awi ro sĩhafi-mayo munɣuambo moatũkunĩ masahamĩndĩhĩ ra sĩhambo asũkainda ndahanĩnĩmboyahĩ!’ yahu hũti-hoafĩmayundo.

27 Ranĩyu asu bogorĩ nindoumayu ranai nindou rana-hambo hĩpoamborirũhĩ ahandĩ sĩmborĩ segodĩmbo-mayo ra hĩnĩngĩre haya asu moanĩ aboedĩ koamarĩheira mahu.

28 Ranĩyu asu ai nafĩnĩ huhũndamboyu ahandĩ ngorũ afĩndĩ mamĩ ratũpurĩyafanĩ-rĩnandeimbĩ ai kakĩ akĩdou sĩmborĩ ahambo segodĩmbo enɣoro ranahambo hoeimarirĩ. Ranĩyu asu ai ahambo mburũmũdũ haya amĩndasũmohũ fufure waramberamũndũhũ hoafĩyuhũ yahuya, ‘Se wandĩ-mayo ngĩmĩ kina sĩmborĩ sũngu ra ndawandĩrĩ!’ mehu.

29 Ranĩyu asu ahandĩ ngorũ afĩndĩmayu ranai ahandĩ fikĩmĩ yimĩndoho kare pusĩre nĩmarĩmbo hoafĩyundũhĩ yahuya, ‘Se awi wambo hĩpoamborowandĩrũhĩ hĩmboarĩnambo yangĩrĩ hĩfandandĩrĩ, nga awi ro sĩhafi-mayo masahamĩndĩhĩ ra sĩmborĩ hĩhĩrĩndĩhe ndahanĩnĩmboyahĩ,’ mehundo.

30 Nga asu ngorũ afĩndĩ ai ahandĩ hoafĩ hĩmborĩ-koate refembo moei mehu. Ranĩyu asu ngorũ afĩndambo serũmũdũ hu karabusĩmarirĩ mamĩ ahandĩ kakĩ akĩdou ra dagadowanĩ anĩmbo hĩnĩngĩndirũmbui.

31 Asu ratũpurĩyomo-rundeimbĩ bĩdĩfĩrĩ ai ranĩmoatũkunĩ ramefeyo ranahambo hoeiru houmbo ai ngĩnĩndĩ hoafĩmemo. Ranĩyomo asu ai bogorĩ nindoumayu ranahambo-so tũkũyafu nĩne-moatũkunĩ tũkũmefeyo ranahambo wataporĩmbomarundĩ.

32 Ranĩyu asu bogorĩ nindou ai ratũpurĩyurandeimbĩmayu ranahambo mborai yahundo hũhũrirĩ hoafĩyundũhĩ yahuya, ‘Se ana nindou ratũpurĩyafĩrandeimbĩ moaruwai hamĩndanafĩ. Se wambo dũdumefoandĩ asu ro afĩndĩ kakĩ se wandĩ-mayo masowandĩfĩ ranahambo i amboawi saheheya moanĩ hĩnĩngĩmarĩheanĩnĩ.

33 Se sĩhafĩ mamĩ ratũpurĩyafanĩ-rĩnandeimbĩ-mayu rana-hambo hĩpoamboroworũhĩ amboawi safĩndosĩ sapo ro sĩhambo ramarĩheanĩnĩ sũngumbo,’ mehundo.

34 Ranĩyu asu bogorĩ nindoumayu ranai ahambo ngĩnĩndĩrũrũhĩ karabusambe asũbusĩ semĩndĩmbo koamarĩheirĩ. Ai karabusambe nũngumbo-anĩmbo asu sĩmborĩ saimbo ra dagadombui,” Sisas ra-mehu.

35 Ranĩyu Sisas ai hoafĩ moendĩreandũhĩ hoafĩyuhũ yahuya, “Moanĩ mamĩ yahurai safĩ wandĩ Ape sũnambe amaru ranai nindou munɣuambo sĩhamumbo randeapũrũmbui se sĩhamundĩ ngũsũfoambe sĩhamundĩ wandafĩ

ranahambo amboawi yaho-koateayomo ana,” mehu.

19

*Sisas ai nindowenihî nîmorehî semîndîhîündambo
hîñîngîfe ranîmbo yamundîmareandî
(Mak 10:1-12; Ruk 16:18)*

¹ Sisas ai ranî hoafî wataporîmbomarandî ra moendîre haya asu ai Gariri hîfî ra hîñîngîre haya Sudia hîfîna Sodar hoe ñgorü goesürîñî barîhoei mahu.

² Ranî-sîmboanî nindou afîndî safî ranai ahandî süngu maheia asu aheimbo ranühî aboedîmarearü.

³ Ranîyomo asu Farisi nindou bîdîfîrî ai Sisasîmbo-so tüküyafu ahambo refi hoeifimbo yahomo houmbo düdururühî yahomoya, “Nindou mamî ahandî hohoanîmo yangîrî ahandî nîmorehî hîñîngîfembo ehu ana, asu sîhefî ahîñümbî hohoanîmo ranahambo wanjeimandîyo?” mehomondamboyu.

⁴ Asu Sisas ai sîmborî hoafîyuhü yahuya, “Awi se moai Bai-borambe hoeirundîyo sapo hoafî ranai yare hoafîyowohüya ‘Wañgurühî hondü Nafîra-randeimbî ai nîmorehî nindowenihî nafîmarapîrî,’ meho ra?”

⁵ Sapo God ai yare hoafîyuhü, ‘Ranîmbohöündambo anîmbo nindou ahandî hondî afîndambo hîñîngîndeapîrî haya ahandî nîmorehî ranî dîbo mamî tapeimbî nîmbafeihî asu yimbu ai moanî mamî tükündafîne nîmboambo-yafe,’ mehu.

⁶ Asu ñgîrî ai yimbundafe, ñga ai fi mamananafe. Sapo God ai mamambere hîñîngîmareandî ra asu nindou ai yükürübîfepoanî,” mehupurî.

⁷ Ranîyomo asu Farisi nindou ai Sisasîmbo düdururühî yahomoya, “Nîmboe asu nindowenihî ranai ahandî nîmorehî ranahambo moei-yaho hîñîngîfe ranahambo Mosesîndî ahîñümbî hohoanîmo ranambe yare hoafîyohüya ‘Se sîhafî nîmorehî hîñîngîrowandî ana, ahambo moei yahombo sürü pando dabado,’” mehomondamboyu.

⁸ Asu Sisas ai asükaiyu sîmborî ahamumbo hoafîyuhü yahuya, “Se afîndafîndeimbanemo ranîmboane asu Moses ai sîhamundî nîmorehî hîñîngîfembo hohoanîmo ranahambo moanî yare hîmboana wamarapurî. Ñga asu horombo hondü muñgu-moatükunî God ai nafîrandambe ana hohoanîmo yahurai moai yangoro.

⁹ Asu ro sîhamumbo hoafehapurî nda, nindou mamî ai ahandî nîmorehî ra nindowenihî ñgorü-dîbo hoanepoanî, ñga ai moanî hoangîre haya nîmorehî ranahambo moei yahu hîñîngîre haya, asu ai nîmorehî ñgorü asemündu

ana, nindou ranai nimorehi semindi hohoan+momayo ra moaruwaimbo-reanduhani.”

¹⁰ Sisasimbo süngururü-rundeimbi ai ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Asu nindowenihimorehühifembo hohoan+mo yahurai rawefeyo ana, asu nindowenihimorehühife-koate ra aboedane,” mehomondamboyu.

¹¹ Asu Sisas ai simbori hoafiyuhü yahuya, “Ndan hoafi nda munguambo nindou ranahamumbo hoafiyowohüyopoani, nga nindou sapo ahamumbo God ai rani ng+nindi masagapuri ranahamumboane hoafi ra.

¹² Nga rani-poan+imbo hohoan+momboane nindou ai sapo nimorehi semindi-koate an+ngo ra. Nindou bidifiri ra nimboe sapo ai moani yahurai n+ngombo boagiri ai masahupuri+mndei, asu nindou bidifiri ra nimboe nindou ai ahamumbo moani-poan+imbo mb+nünguwa seihehi timoefi kamarihori. Asu nindou bidifiri ai moani God hifandarandi ranahambo hohoan+mombo yangri+wambo ran+imboane nimorehi semindikoateyomo arundi. Nindou düdi ndani yamundife hoafi ra semindimboayu ana, ai moani mbisemüdu-wamboane,” mehupuri.

*Sisas ai nimoakidiboumbu-hündambu didibafimayu
(Mak 10:13-16; Ruk 18:15-17)*

¹³ Ran+yei nindou ai Sisas sowana nimoakidibou ra fufurühmüdi-hündüri tükümehindi, ai aheimbo ahandi war nandearühi didibafimbi findüra sei hehi. Nga asu ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranai nindou ranaheimbo ng+nindimarundüri.

¹⁴ Nga asu Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Nimoakidibou ra ndühi aheimbo hin+ngiri+hindüra wambo sowana mbisühüsi, nga ngiri güdüwuri. Nga God ng+nindi hifandarandi ra nindou nimoakidibou ndahuraiyei-ane,” mehu.

¹⁵ Ran+yu ai aheiwami war nandandüri mbura asu ndamefiyu.

*Nindou hoarifi napo afindeimbi
(Mak 10:17-31; Ruk 18:18-30)*

¹⁶ Nindou mam ai mam+imbo Sisas+imbo-so tükümefiyu. Ai ahambo düdufi hoafiyundühi yahuya, “Yamundorandeimbi, ro yangiri koadürumbo n+ngombo ra semind+imbo mbisambo asu nini aboedi moatükuni ramandihea?” mehundo-amboyu.

¹⁷ Asu Sisas ai ahambo hoafiyundühi yahuya, “Se ra nimboe wambo nini-moatükuni ai aboedayo ranahambo hoafiyafühi düduwefoandir-a? Aboedi mam+yangirani

moani aboedayu. Se gedühi aboedi yangiri niŋgombo hohoani+mondafühi ana, se moani sapo ahinümbi hohoani+momayo muŋgu rani+mbó kikihi+safindandifi,” mehundo-amboyu.

¹⁸ Asu nindou-mayu ranai düdufinduhi yahuya, “Niŋe ahinümbi hoafi rana?” mehundo-amboyu. Asu Sisas ai simbori hoafiyundühi yahuya, “Se nindou hifokoefepoani, se nimorehi sishi+mopoani, se hühbühünipoani, se nindou ŋgorümbo tikefehefe papi hoafipoani,

¹⁹ se sifahifi meapembo ndondondiwapirühi ahafe hoafi himborindafi, se sifahifi wandafi mamimbo ŋgusüfo pandoworü sifahifi fimbo ŋgusüfo pararowandi nou,” mehuamboyu.

²⁰ Asu nindou hoarifi+mayu ranai simbori ahambo hoafiyundühi yahuya, “Ro muŋguambo rani ahinümbi hoafi ranahambo himboriya süŋguriheambo-anahi. Asu ŋgorü niŋi-moatükuni ramandihe-a?” mehundo-amboyu.

²¹ Asu Sisas ai ahambo hoafiyundühi yahuya, “Asu se moani aboedi nindou hondü niŋgombo mbisafombo ana, se ŋgafi sifahifi muŋgu-moatükuni masihoeffi ra nindou ŋgorümbo fufundawandühi rani-fihindi kaki ndowandifi mbunda, nindou moaruwai napokoate-mayei ranaheimbo kaki ra dabadüri. Ranani+mbó asu se sünambe napo afindeimbi+ndamboyafi. Nga asu se mborai wandi süŋgu,” mehundo.

²² Raniyu asu nindou hoarifi+mayu ranai rani hoafi ra himboriyu haya afindi hohoani+mo kapeih ndamefiyu sapo ahandi napo afindi rani+mbó wambo.

²³ Raniyu asu Sisas ai ahambo süŋgururü-rundeimbi+mbó hoafiyupurühi yahuya, “Ro nda sishamumbo anihondümboanahi hoafehapuri, nindou napo afindeimbi ranai God ŋgini+ndi hifandarandi ranambe kefoefembo ana, awi tñjümbi safane.

²⁴ Asükai ro sishamumbo hoafehapuri+nda, kemor, adükari niŋi+hondi hos nahurai, ranai ana hoeari kaki+mbó nür ambe akidou rani nafi kefoefembo ana, ahambo tñjümb-ane, nga nindou napo afindeimbi ai God ŋgini+ndi hifandarandi ranambe kefoefe hifombo tñjümbi safane,” mehupuri.

²⁵ Asu ahambo süŋgururü-rundeimbi ai rani hoafi ra himboriyomo houmbo asu rani+mbó mahepünafundi. Raniyomo asu ai ahambo düdururühi yahomoya, “Asu nindou didi ai refe ana, aboedambomandifi?” mehomondamboyu.

²⁶ Sisas ai ahamumbo himboari pareapurühi simbori hoafiyuhü yahuya, “Ndan moatükuni ranana nindou ai

refembo tɪŋũmbɪ safane, ŋga God ai refembo ana, muŋgu-moatũkuni ra tɪŋũmbɪyopoani,” mehuamboyu.

27 Ranɪyu asu Pita ai hoafɪyuhũ yahuya, “Awi se ndũhɪ hɪmboyaɪ, ro muŋguambo moatũkunɪ rarɪhu kokosɪfoarɪhu hohu sɪhafɪ sũŋgufemboanefɪ, ŋga nɪnɪ takɪnɪ mandahumɪndefa?” mehuamboyu.

28 Sisas ai ahamumbo hoafɪyupurũhɪ yahuya, “Ro sɪhamumbo anɪhondũmbo-anahɪ hoafehapurɪ nda, hɪfɪ sɪmborɪ tũkũfemboayo ranɪ sɪhɪ Nindou Hondũ ranai sũrũhoeyoweimbɪ nɪmarɪ fondɪ ranɪwamɪ nɪmanduanɪ, asu wambo sũŋgurundɪrɪ-rundeimbɪ se-amboanɪ mamɪ nɪmarɪ fondɪ 12 ranɪwamɪ nɪmandɪmboemo 12 mamɪsɪrɪ Israerɪhũndɪ ranaheimbo hɪfandɪyondũrɪmbohũnda.

29 Rananɪmbo asu nindou muŋguambo dɪdɪyei ai ahei worɪ, akohoandɪ, rehɪ mamɪ, hondafɪndɪ, nɪmorɪ, asu nũmbũrɪ ra wambohũnda rarɪhi hɪnɪŋgarɪhindɪ ana, asu ai 100 yimbumbondɪhi ndahũmũndɪhɪ asu aheimbo yangɪrɪ koadũrũmbo nɪŋgombo-mayo ra God ai dagadũrɪmbui.

30 Ŋga nindou afɪndɪ dɪdɪyei ai haponda adũkarɪmbofemboayei ana, sũŋgunambo ai akɪdoumbo-ndahimboyei, ŋga asu nindou afɪndɪ dɪdɪyei ai haponda akɪdou-mboehindɪ ana, asu ai sũŋgunambo adũkarɪmbo-ndahimboyei,” mehu.

20

Wofɪ hɪsɪ nũmbũrambe ratũpurɪyomorundeimbɪ nindou kafoefe hoafɪ

1 Sisas ai hoafɪyuhũ yahuya, “God ŋgɪnɪndɪ hɪfandarandɪ ranana sapa nindou mamɪ nũmbũrɪ aharambũrɪ nahurai-ane. Ranaɪ asu ai sɪambe hamɪndɪ hu nindou ahandɪ wofɪ hɪsɪ nũmbũrɪ ranambe ratũpurɪmbo masepurɪmũndu.

2 Nindou ranai ratũpurɪyomo-rundeimbɪ ranɪ-babɪdɪmbo mamamɪ si mamamɪ kakɪ ra ai segopurɪmbo hoafɪ mamũhɪru houmbo asu ahamumbo ahandɪ nũmbũrɪ ranambe ratũpurɪmbo koamarɪhepurɪ.

3 Asũkaiyu ai hũfɪhamɪndɪ ŋgɪnɪndɪyuambe safɪ huane nindou bɪdɪfɪrɪ ai maketambe moanɪ ratũpurɪ-koate burɪmemonda hoeimareapurɪ.

4 Ranɪyu asu ai ahamumbo hoafɪyupurũhũya, ‘Seamboanɪ ŋgomo wandɪ wofɪ hɪsɪ nũmbũrɪ ranambe ratũpurɪndɪmo. Ŋga ro sɪhamumbo kakɪ ndeara segopurɪmbo-mayo ranɪ-sɪmogodũhɪ ndahapurɪmboyahɪ,’ mehupurɪ.

5 Ranɪyomo asu ai ratũpurɪmbo mahomo. Hũfɪnɪmbo asũkaiyu nɪmbambe safɪ ai hu mamɪ ranɪ-sũŋgumareandɪ.

6 Ndeara nimbambe hondü hu hoeireapurani nindou bidifiri ai moani ratupuri-koate ranuhi yaru maningomondamboyu. Raniyu asu ai ahamumbo dödureapuruhu yahuya, 'Se ra nimboe moani ndanuhi ratupuri-koate hufihamindi gebuai afindi ra maningomona?' mehuamboemo.

7 Asu ai ahambo hoafiyomondühi yahomoya, 'Yihoefimbo nindou ai ratupuri saikoate-memo-ndamboanefi animboefi,' mehomondamboyu. Asu ai hoafiyupuruhu yahuya, 'Irefe anasi, se-amboani ngomo wandi nümbürambe ratupurindimo,' mehupuri.

8 Ndeara bidifirana kinini hoafambe nümbüri aharambüri bogori-mayu ranai ahandi ratupuriyomorundeimbimbo bogorimbofi hifandapuri randeimbimayu ranahambo hoafiyuhu yahuya, 'Ratupuriyomorundeimbimbo nindou ranahamumbo mborai mbisafipurihawa ahamundi kaki ra dabapuri. Nindou bidifirani süngunambo hondü ratupuri masahapuri ranhamundi fihipindafi hawa ngafiwangurühi ratupurimemo ranhamundi fihitündowandi,' mehundo.

9 Raniyo asu nindou ndeara nimbambe hondü peyomo houmbo ratupurimemo ranai kaki mamamiru masowandümo.

10 Raniyomo asu nindou wangurühi peyomo houmbo ratupurimemo ranai-amboani kaki semindimbo tüküme fundi. Ndanana ro afindi safi ndahumindemboyefi yahomo houmbo. Nga asu ai-amboani moani mamiyahurai kaki mamamiru masowandümo.

11 Raniyomo ai kaki ra sowandümo houmbo asu ratupuri masagapuri nindoumayu ranahambo 'Kakiranimbo nimboe ndahurai masawamuni,' yahomo houmbo niñepomemo.

12 Ai yahomoya, 'Nindou sünguni se ratupuri masagapura moani bodifombo yangiri ratupurimemo-anemo asu se ahamumbo kaki ra yihoefimbo masawamuni nahurai masabapuri. Roana siambe peyefi hohu hufüni gebuai ra ratupuri tñirifomayefi hufihamindi kikirihundühi,' mehomondamboyu.

13 Nümbüri aharambüri ai nindou ngorümayu ranahambo simbori hoafiyundühi yahuya, 'Wandafi, se himboriyafi, ro sihamumbo moai moaruwai dibo ninüngguriheapuri, nga wani. Asu sapo sihiri moai mamisi ratupurimbo wangurühi mamisi ratupuriyowohü, kaki mamamife semindimbo hoafi mamisi süngurihundüyo?'

14 Haponda hamindi se sihafikaki ra ndowandifi hawambo ngoafinambo ngafi. Sapo ro kaki sihamumbo

masahapuri yahurai nindou sünguni ratüpurimemo ranahamumbo amboani segopurimbo saheheamboyahı masahapuri.

15 Awi wandı kaka ra ro hohoani momayahı süngu refembo ra wani mandıyo? Rani moatükuni ranana ai moani wandı moatükuni yangirane. Ro sapo aboedi moatükuni ramarıheanda asu se rani mbo wambo garıbırowandı rühüyafi? mehu.”

16 Sisas ai ndeara hoafi moendifembo yahumbo hoafıyupurühi yahuya, “Nga nindou dıdıyei ai haponda adükarı mbo femboayei ana, süngunambo ai akıdoumbo ndahimboyei, nga asu nindou dıdıyei ai haponda akıdoumboehindı ana, asu ai süngunambo adükarı mbo ndahimboyei,” mehu.

Ngımı mbo Sisas ai yıfı mbo rani mbo wataporı mbo marandı

(Mak 10:32-34; Ruk 18:31-33)

17-18 Sisas ai Serusaremı nambo hafuhüyu ai ahandı süngururü rundeimbı 12 memo ranahamumbo ahamundı hoarı bogo hoafıyupurühi yahuya, “Awi se himborıyomo. Haponda sıhırı nda Serusaremı ngoafı nambo hahifühanefı, nga ranühi anı mbo Nindou Hondü ranai Godı mbo sıhou rundeimbı bogorı nindou asu ahı nümbı hohoanı mo yamundu rundeimbı nindou ranahamundı warühindı fımbui. Rananı mbo asu ai ahambo yıfı mbo papı hoafi ndürı mbo emo.

19 Rananı mbo asu ai ahambo nindou amurı ranahei warambe hı nı ngı ndurü mbo emo. Rananı mbo asu nindou amurı ranai ahambo nindou himboahü tı kı fı nambondı horı habudihü ahambo ndü fı rı ndü fı rı boadü wurı mbo emo. Asu ahambo nı mı keimbı karı hendeimbı fı hı pandü wurı mbo emo. Nga asu randı fe hayambondoanı süngunambo ngı mı sindu mbunda asükaindu yangrı rı botı ndı fı mbui,” mehupurı.

Sems Son ai adükarı mbo fembo masafanı

(Mak 10:35-45)

20 Ranıyo asu Sebedindı nı morehi ahandı nı morı yimbu babıdı Sisası mbo so tüküfe ahandı hanğı foanı peyo yırı kakıre nı marı mbo ai mami moatükuni rambı reandı yaho haya düdumarerı.

21 Ranıyu asu Sisas ai ahambo düdureandühi yahuya, “Nı morehi ra se nı nı moatükunı mbo yafi rana?” mehundo amboyo. Asu ai ahambo sımborı hoafı yondowohü yahoya, “Se wambo randı heamboyahı mbı safı ndı rı se bogorı mbo feyoanı asu wandı nı morı yimbu nda sı hafı warı

hondüni nîmarî, sîhafî kadüdanî nîmarî rambohünda,” mehoamboyu.

²² Ranîyu asu Sisas ai tîjîrîfo ahambo tüküfemboayo ranîmbo nîmorî yimbumbo hoafîyupîrühî yahuya, “Se-ana moai fîfîrîneandî se nîni-mboyafanî düduefîneandî ranîmbo. Se ra ro tîjîrîfo semîndîmboyahî ra mandowandîfanîyo?” mehupîramboyafanî. Asu ai sîmborî ahambo hoafîyafîndowohü safanîya, “Yîni, ro randîhoamboyehîsî,” masafanî.

²³ Sisas ai ahafanîmbo hoafîyupîrühü yahuya, “Yîni, wandî tîjîrîfo ndowandîmboyafanîsî. Nga asu ro sîhafanîmbo hoafîndahapîrî, düdi wandî warî-hondüni nîmarî asu kadüdanî nîmarî rambo ra ngîrîndahî, nga wanî. Fondî ranana wandî Ape ai nindoumbo dîdîboadoramündî hîni-ngîmareandane,” mehu.

²⁴ Ranîyomo asu Sisasîmbo süngururü-rundeimbî 10 memo ranai ranî hoafî ra hîmborîyomo houmbo asu ai apodoho yimbumefanî ahafanîmbo ngîniîndîmarupîrî.

²⁵ Ranîyu asu Sisas ai ahamumbo mamî gugureapurî mbura hoafîyupurühî yahuya, “Se awi ranahambo fîfîrumbo-anemo, ngorü sîrambeahîndî-mayei ranahei bogorî nindou ranai ana nindou ranaheimbo ngîniîndî hîfandîrundürühanemo. Rananemo asu ahei adükarî nindou ranai-amboanî ngîniîndî aheimbo hîfandarundürî.

²⁶ Nga awi ndahurai hohoanîmo ndanana sîhamundî mbusümo yanğorîpoanî, nga wanî. Sîhamundî mbusümo nindou mamî ai adükarîmbofo tüküfembo hohoanîmoayu ana, asu ranai nindou sîhamundî ratüpuriyu-randeimbî nindoumbofi mbününgu-wamboane.

²⁷ Asu nindou mamî ai sîhamundî mbusümo ro horombonîpoedî nindou-anahî yahu anüngu ana, nindou ranai sîhamundî moanî ratüpuriyu-randeimbî nindoumbofi mbününgu-wamboane.

²⁸ Sapo rahurai ane Nindou Hondü aiana hîfînambo makusu ra ahambo nindou ai farîhefîmboyupoanî. Nga ai nindou afîndî ranaheimbo aboedambo-fendürîmbo-hündamboyu yîfîmbo makusu,” mehu.

*Sisas ai nindou yimbu hîmboatîharî aboedîmareapîrî
(Mak 10:46-52; Ruk 18:35-43)*

²⁹ Ranîyomo ai Seriko ngoaftî hîni-ngîru hou mahomonda, asu nindou afîndî safî ranai Sisasîmbo süngumarîhorî hei.

³⁰ Hîmboatîharî nindou yimbu ranai nafîkîmî nîmarîfanî hîmborîyafandane, Sisas ai mahuwamboyafanî, asu ai hoafî puküna karîhoefîneandühî hoafîyafandühî safanîya,

“Defitindi ahuir! Adükari, se yihoehimbo hipoamborowamuni,” masafani.

³¹ Nindou afindi ranai ahafanimbo se moani yafambe kikihandifani sei hehi nginindi hoafimehupiri. Nga asu ai moani pukuna hamindi hoafi karihoefti-neandühi hoafiyafandühi safaniya, “Defitindi ahuir! Adükari, se yihoehimbo hipoamborowamuni,” masafani.

³² Raniyu asu Sisas ai ranühi ngininimareandi. Asu ai ahafanimbo düdureapirühi yahuya, “Rosihafanimbo nininününgufepirimboyahi asu se ranimbo hohoanimoayafana?” mehupiramboyafani.

³³ Asu ai simbori ahambo hoafiyafitinandowohü safaniya, “Adükari, se yihoehi himboari aboedi birihawamuni semboanehi hohoanimoayehi,” masafani.

³⁴ Raniyu asu Sisas ai ahafanimbo hipoamboreapiri haya wari ahafandi himboarambe pamareapira moani mamani rani-simboani himboari aboedi birimarhoayopira himboariyafandühi, asu ai Sisasindi süngju mahafani.

21

Sisas ai bogori nindou nahurai Serusarem ngoafambe tüküme fiyu

(Mak 11:1-11; Ruk 19:28-40; Son 12:12-19)

¹ Sisas ai ahambo sünggururü-rundeimbi babidi Serusarem ngoafikimi akimi tiferundühiyomo asu ai ndeara Betfage ngoafambe Orif Nimi Wafukimi tüküme fundi. Ai ranühi tüküyafundühiyomo Sisas ai ahandi sünguneri-rinandeimbi ranahafanimbo hoafi rani bitapire horombo koarihepirühi yahuya,

² “Ngoafi akimi anango ranihünda ngafani nimehünou hoeindineandan dongi mamani ahandi nimori ranidibo wofifih kife hininngifimbi-mayo ra fufurindi-heneapiri mbundina wambo sowana ndowandifani dügufani.

³ Asu nindou ngörü ai ranahambo ninin hoafi hoafinduanani ana, asu se hoafindafandühiya, ‘Adükari ai ranahambo hoafimayu-amboanehi,’ mbisafandanani animbo asu ai moani rande hininngindeandanani amboani ndowandifani dügufani,” mehu.

⁴ Rani-moatükuni ranana sapo horombo Godindi hoafi hoafiyu randeimbi ai hoafimayu simogodühi tüküfemboyo ramefeyo. Sapo ai yare horombo hoafiyuhüya,

⁵ “Saion nindou ranaheimbo hoafindafindürühi animboya, ‘Awi se ndühi himbondei shei adükari bogori nindou ranai sheimbo sowana asüfu!

Aiana moani himboari hoafendühi dongi ran+wami n+marü haya asüfu.

Asu aiana dongi n+mor+ mam+ ran+wamani n+marü haya asüfu,” meho. *Se karaia 9:9*

6 Ran+yafan+ asu ahambo süngur+ner+ r+nandeimb+ ai hafan+ Sisas ai hoaf+mayup+r+ ran+-süngu ramar+neand+.

7 Ran+yafan+ asu ai dongi hond+ n+mor+ kameih+ ra sowap+nd+fan+ hüfan+ ahafand+ hoeari ra ahafewam+ nand+ne hin+ng+mar+neap+ra asu Sisas ai ran+wami far+fi mamaru.

8 Ran+yei nindou af+nd+ saf+ ranai ahei war+ hoandar+ hoeari fufurüh+mündi naf+n+ kor+mar+hinda asu b+d+fi+r+ ai n+m+ war+ emünd+ kameih+ hutüh+mündi naf+n+ kor+mar+hi hei.

9 Nindou af+nd+ b+d+fi+r+ ranai Sisas+nd+ hanj+foan+ kefoehi hehi hei asu b+d+fi+r+ süngun+mayeri ranai hoafi puküna kar+hehindüh+ hoafi+yeihü seiya,

“Defit+nd+ ahuir+, ranahambo h+h+fi-h+h+fi+ndahündo!

God ai ahambo aboedi aboedi-mb+iriramboane ai Adükar+nd+ ndür+nambo asüfu ranahambo.

God+nd+ ndür+ adükarane mb+sefomboane,” masei. *Buk Song 118:26*

10 Sisas ai Serusarem ngoafambe tüküme fiyua asu ngoafi adükar+ ranai hepün+ k+k+randüh+ nindou ranai düduyahindüh+ seiya, “Nindou düdi rana?” masei.

11 Nindou af+nd+-mayei ranai hoafi+yeih+ seiya, “Nindou ndanana Nasaret+hünd+ Gariri h+fi+hünd+ God+nd+ hoafi hoafi+yu-randeimb+ nindou Sisas ani,” masei.

Sisas ai God+nd+ worambe kefuai mahüfu

(Mak 11:15-19; Ruk 19:45-48; Son 2:13-22)

12 Sisas ai God+nd+ Wor+k+m+ hüfu nindou ranüh+ ses+ napo kak+fil+ s+mbor+ s+seyei wak+r+hindüh+ n+noumayei ranaheimbo bukürümafoarearü. Ran+yu ai kak+ s+sefe rambo fond+yo asu nindou b+d+fi+r+ ai wupufo n+mar+mombo s+seru-rundeimb+ n+mar+ fond+ ra h+h+r+mafoareapuri.

13 Ran+yu ai hoafi+yundürühü yahuya, “Sapo Baiborambe sürü mapaiaro ra yare hoafi+yohü yahoya, ‘Wand+ wor+ ranana d+d+baf+fe worane mb+seimboyei,’ mehu. Nga asu se wor+ nda n+mb+oe hümbuhün+ nindouyei d+bonap+fe wor+imbo-ar+hinda?” mehupuri.

14 Nindou himboat+har+ asu nindou t+jar+ moaruwaimb+ ranai God+nd+ wor+ ranambe tükümehinda Sisas ai aboed+mareandür+.

15 God+imbo ses+ sihou-rundeimb+ bogori+yomo asu ah+nümb+ hohoan+mo yamundu-rundeimb+yomo ranai hoeirundane, Sisas ai hepün+feimb+ moatükun+ ramareanda asu n+moak+d+bou ai puküna hoafi kar+hehindüh+ God+nd+

worì ranambe seiya, “Defitìndì ahuirì ranahambo hìhìfì-hìhìfìmboani,” maseiamboemo asu ai rani-moatükunì ranahambo ñgìnìndìmemo.

¹⁶ Ranìyomo asu ai Sisasimbo düdururühì yahomoya, “Se nìne-hoafì ai hoafayei ra hìmborìyafai?” mehomondamboyu. Asu Sisas ai simborì ahamumbo hoafìyuhù yahuya, “Anìhondane, ro ra hìmborìyamboanahì. Asu se moai hoafì Baiborambe meñgoro nda hoeirundìyo? Sapo ai yare hoafìyowohù yahoya,

‘God, Se nìmorì akìdìbou asu
 akìdìbou hondü tìtìhündì ranahei yafambe
 boaroworanì animbo
 asu ai Sìhambo adükaranì sei ndorìhi hoafìmbeyai-
 amboane,’ meho ra,” *Buk Song*
 8:2

mehu.

¹⁷ Ranìyu Sisas ai ahamumbo yare hìnìngìreapurì haya Betani ñgoafìna ranühì apombo mahu.

Sisas ai hoafìmayua nìmì fik süfurì nahurai nìmbìmayo
(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Hapoadümbo siambe hondü Sisas ai adükarì ñgoafìna hìhìrìfì nafì huhüyu asu ai wembombomayu.

¹⁹ Ranìyu ai huhünda nafìkìmì fik nìmìndì ranai manìngowa hoeire haya rani sowana mahu. Asu moai nìmìndì ranìfihì fik hìsì ranai kiaro, ñga moanì emündì yanggìrì manìngowa hoeimareandì. Ranìyu asu ai nìmì ranahambo hoafìyuhù yahuya, “Nìmì ndanìmbafì ndanì se ñgìrì asükaindafì hìsìndafì,” mehua, asu nìmì ranai moanì mamìharì hoafì nìngoaambe nìmbìmayo.

²⁰ Ranìyomo asu ahambo süngururü-rundeimbì ranai ai ramareandì ranahambo hoeiru houmbo hepünafundühì düduyafundühì yahomoya, “Nüngumareandamboyo fik nìmìndì ranai moanì yahurai nìmai hamìndì nìmbìmayo rana?” mehomo.

²¹ Ranìyu Sisas ai simborì ahamumbo hoafìyupurühì yahuya, “Ro sìhamumbo anìhondümboanahì hoafehapurì, asu se anìhondümbondundühì moanì yimbu hohoanìmo-koateayomo ana, seamboanì ro nìmì ndanahambo ramarìheandì nou randumboemosì. Nga se hìfì wafu ndanahambo hoafìndìmondühìya, ‘Se fìrìhoefì hawa sìhafìhoarì hanìfì sìrìwara hìmo peyafì,’ ehomo ana, ra ai randìfemboe.

²² Asu se anìhondümboru houmbo nìnì-moatükunìmboyo sìhamundì dìdìbafìfe ra hoafemo ana, asu se rani-moatükunì ra ndowandümboemo,” mehupurì.

Sisasimbo düdi nginindi masagado yahomo houmbo düdumefundi

(Mak 11:27-33; Ruk 20:1-8)

²³ Sisas ai Godindi worimayo ranambe kefuai hu tüküfi nindou bidiframbo hoafi yamundeandürühi maningu. Raniyo asu Godimbo sesi sishou-rundeimbi bogori nindouyomo asu nindouyei bogori nindouyomo ranai ahambo-so tüküyafu düdururühi yahomoya, “Nüngunahurai nginindiyo se yahurai nda sowandifi hawa ndani-moatükuni refembo rana? Nindou düdi sishambo nginindi yahurai ra masaganin-a?” mehomondamboyu.

²⁴ Asu simbori Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Ro-amboani sishamumbo awi mamü düdufe düdundaheapurimboyahi. Asu se wandi düdufe ranahambo hoafi weindaharundi ana, sishamumbo nine-nginindi ro sahamindi hehea rani-moatükuni rarihe arihandi ranahambo hoafindahapurimboyahi.

²⁵ Asu dagüdamboe Son himoni nindou hundüriyo rambo hohoanimo masemüdu rana? Rani-moatükuni ra Godindimayo tüküfemboyo asu nindouyei-mayo tüküfemboyo?” mehupuramboemo. Raniyomo asu ai ahamundihoari bogo simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Nini hoafi sihiri ra hoafimandefa? Asu sihiri ahambo hoafiyahundowohüya, Godindimayo tükümfeyo ane asefi ana, asu ai simbori sifeimbo rande hoafindümunühiya, Nimboe refe ana, asu se Sonimbo anihondümbofe-koatememoa? mbüsü düdündüfimunimbui.

²⁶ Asu sihiri rarihu hoafiyefühi, Rani-moatükuni ra nindou-yafe-mayo tükümfeyo ane, asefi ana, asu nindou ranaheimbo yihimbo-ndihurimboyefi, nimboe sapo nindou ranai Sonimboya, Aiana Godindi hoafi hoafiyu randeimbi nindoumayu ani aseimbohünda,” mehomo.

²⁷ Raniyomo asu ai Sisasimbo hoafiyomondühi yahomoya, “Rani-moatükuni ra ro moai fifirihundi,” mehomondamboyu. Asu ai ahamumbo simbori hoafiyuhü yahuya, “Roamboani ro ngiri sishamumbo hoafindahapuridagüdamboe ro hohoanimo ra sahamindi hehea rani-moatükuni rarihe arihandi ra,” mehu.

Sisas ai afindi mamü ranahandambo nimori yimbu rana-handi kafeje hoafi hoafimayu

²⁸ Sisas ai yahuya, “Asu haponda se ra nünguru hohoanimoyomondühiyomoa? Mamimbo nindou mamü ai nindowenihü nimori yimburapiri henüngumboyu. Ai hu ahandi amongo nimorimayu ranahambo hoafiyundühi

yahuya, 'Wandi n̄morì nda, se ngafi wofi h̄sì n̄mbürì ranambe ratüpurìndafi,' mehu.

²⁹ Asu n̄morì ai yahuya, 'Ro ratüpurìmbo moei samboanahì,' mehu, nga asu süngunambo hohoan̄moyu hoeireanda mayoa ai ratüpurìmbo mahu.

³⁰ Ran̄iyu asu af̄ndì ai ak̄dambo sowana hu mamì hoafi yahurai yare hoafi+mayundo. Asu n̄morì ai yahuya, 'Yin̄i Ape, ro ngamboyahì ranì ratüpurìmbo,' mehu, nga asu süngunambo ai moai hu.

³¹ N̄morì yimbu ranai nahan̄iyu sapa af̄ndì ai hoafi+mayu süngu h̄mbor̄iyu haya ramareanda?" mehuamboemo. Asu n̄ndou ai hoafi+yomondühì yahomoya, "Amon̄go n̄morì ai," mehomondamboyu. Sisas ai hoafi+yupurühì yahuya, "Ro s̄hamumbo haponda hoafehapurì nda, N̄ndou takis kaki sowandümo-rundeimbì asu n̄morehì n̄ndowenihì b̄rab̄r̄iyei r̄h̄undeimbì ranai s̄hamumbo ngasünd̄hipurì hehi ai boatei God nḡin̄ndì h̄fandarandì ranambe karefoehindì.

³² Nga n̄mboe Son s̄hamumbo sowahì tüküme fiyu ra ai s̄hamumbo sapa nafì aboedì süngumbeyafunda yahumboyu nafuimayupurì. Nga asu se moai ahambo an̄hondümborüwuri. Nga asu n̄ndou takis kaki sowandümo-rundeimbì-memoyomo, asu n̄morehì n̄ndowenihì b̄rab̄r̄iyei r̄h̄undeimbì ai yanḡr̄iyei ahambo an̄hondümbomarihorì. Ran̄i-moatükunì ra se hoerund̄sì, nga asu se moai süngunambo yaru n̄ngomo hohoan̄moyomondanì wanì asu ahambo an̄hondümborüwuri," mehu.

N̄ndou moaruwai wofi h̄sì n̄mbürì h̄fand̄marund̄i kafeefe hoafi

(Mak 12:1-12; Ruk 20:9-19)

³³ Sisas ai hoafi+yuhì yahuya, "Awi se ngorü kafeefe hoafi ranahambo h̄mbor̄ind̄imo. Mam̄imbo n̄ndou mamì h̄fì aharambürì ai wofi h̄sì h̄foare mbura gin̄r̄imayu. Asu n̄mbürì ranambe wofi h̄sì ra boboeyorambohünda h̄p̄r̄i naf̄marandì. Asu n̄mbürì ranambe n̄moamo hafo ḡḡüd̄yo ramböhünda yibadì n̄ger̄ira hafu h̄n̄n̄nḡimareandì. Ran̄iyu asu ai mun̄gu-moatükunì ra raraore mbura n̄ndou kaki sem̄nd̄imbo ratüpur̄iyomorundeimbì ranahamundì warambe h̄n̄n̄nḡire haya, ngorü h̄fina angunì mahu.

³⁴ Ndeara wofi h̄sì ranai süfiyoanì n̄ndou ranai ratüpur̄iyomo rundeimbì ranahamumbo n̄ndou n̄mbürambe ratüpur̄imemo ranahamumbo sowana koamar̄hepura mahomo wofi h̄sì ra sem̄nd̄imbo.

35 Ran+yomo asu nindou wof+ h+s+ nümbürambe ratüpur+yomondühi man+ngomo ranai nindou ahand+ koamar+hepura mahomo ranahamumbo mbumar+pundümo. Ngorümbo buburur+, ngörümbo hifokoarüwuri asu ngörümbo n+moeinambo-maruri.

36 Ran+yu asükaiyu nindou ranai ahand+ ratüpur+yomorundeimbi b+id+f+r+ afind+ saf+ koar+hepurane, nindou nümbürambe man+ngomo-memo ranai ahamumbo mam+ horombo b+id+f+rambo ramarüpur+ nou yahurai ramarüpur+.

37 Ran+yu nindou ranai b+id+f+ranambo hondü ahand+ n+mor+ ranahambo ahamumbo sowana koamar+heirü. Ran+yu ai yare hoaf+yuhü yahuya, 'Nindou ranai awi wand+ n+mor+ ranahambo ndondüwurühi ahand+ hoafi h+mbor+nd+mbomos+', mehu.

38 Nga asu ai ahand+ n+mor+ ranahambo hoeirüwurühi ahamund+hoar+ yahomoya, 'N+mor+ ndanana sapo nümbür+ aharambür+nd+ n+mor-ani. Awi s+h+r+ ahambo haponda hifokoand+hurühi an+imbo asu s+h+r+ ahand+mayo napo ra fufund+humündefomboane,' mehomo.

39 Ran+yomo asu ai ahambo mburündümo nümbürambeah+nd+ h+mboran+ pirüwur+ houmbo houmbo hifokoamarüwuri."

40 Sisas ai yare düdufih+ yahuya, "Asu wof+ h+s+ nümbür+ aharambür+ ai asükaindu tükündüfih+ ra, nindou ahand+ nümbür+ hifand+marund+ ranahamumbo nüngumandeapura?" mehuamboemo.

41 Asu ai hoaf+yomondühi yahomoya, "Nindou moaruwai ranahamumbo nindou ranai hifokoa-ndeapurümbui. Ranan+mbu asu ai nindou bod+mondambo ahand+ nümbür+ ra dagapurani asu ai hifandundühi wof+ h+s+ süfi-ambe nindou ranai nümbür+ aharambür+imbo b+id+f+r+ dabudomboemo," mehomo.

42 Ran+yu asu Sisas ai ahamumbo hoaf+yuhüya, "Awi, se moai hoafi Baiborambe apen+ngo ra hoeirund+yo? Hoafi ra yare hoaf+yowohüya,

'Wor+mboru-rundeimbi nindou ai wor+mbombo kambohoan+ moaruwai ra moan+ yaru moei yahomo mas+hoemo,

asu kambohoan+ ranai moan+ ndor+hoeimbi ham+nd+ kambohoan+imbofe tüküme Feyo.

Rani-moatükun+ ra Adükari ai ramareandane,

nga rani-moatükun+ ra ro hoeir+hunda aboed+ ham+ndane, asefi,'

Buk Song 118:22-23

meho.

43 Ran+imboane asu s+hamumbo hoafehapuri, 'God ng+n+nd+ hifandarand+ ranamboan+ s+hamumbo saihünd+mayo ra ndemündü haya asu nindou d+id+yei ai h+s+

aboedi hifandarandambe tüküfemböhünda ranaheimbo dagadür+mbui.

⁴⁴ Nindou düdi ai kambohoani ran+wami p+rayu ana, ai munğuna hürühümbo yagudümbui. Asu kambohoani ranai nindou ranahandi wami p+rayo ana, ranambo ndün+nder+imboe,” mehu.

⁴⁵ Ran+yomo asu God+imbo sesi s+hou-rundeimbi nindou bogori+yomo asu Farisi nindouyomo ranai Sisas+indi kafeefe hoafi ranahamboya ‘Y+hoefomboani yare kafeare hoafayu,’ yahomo f+f+r+marundi.

⁴⁶ Ran+yomo asu ai ahambo mbuimündümbo yahomo houmbo hohoan+momemo. Nga asu ai nindou af+indi ahambo wak+reri menğoro ranaheimbo y+h+mbomarundüri, n+imboe sapo ai Sisas+amboya, Ai God+indi hoafi hoaf+yu-randeimbi nindoumbofimboani masei ran+ambo wambo.

22

Sisas ai n+morehi sem+indi simboani sesesimbo kafeefe hoafi hoaf+mayu

(Ruk 14:16-24)

¹⁻² Asu asükai Sisas ai kafeefe hoaf+nambo hoaf+yundürüh+yahuya, “God ng+n+indi hifandarandi ranana ndahurai-ane. Mam+ambo adükari bogori nindou ai n+morehi sem+indi sesesimbo sesi raraore fik+mi-fik+m+re mas+hendi ahandi nindowenih+ n+mor+ ai n+morehi sem+ind+mbomayua.

³ Ran+yu ai n+marümbo ahandi ratüpur+yomo-rundeimbi nindoumbo koamar+hepuri nindou b+di+f+rambo sesesi si ran+fih+ tükündafundi yaho hoaf+yopur+imbo. Nga asu ran+simboani nindou ranai moai tüküfembo hohoan+moyomo.

⁴ Ran+yu asükaiyu ai ahandi ratüpur+yomo-rundeimbi nindou b+di+f+rambo koamar+hepuri. Ai yare hoaf+yuhü yahuya, ‘Wandi sesesimbo si ranai ndeara naf+ram+ind+imboane. Burmakau anam+indi asu n+n+hond+ b+di+f+r+ wowondümb+ wandi h+fokoaru mandu d+di+boad+ru naf+ram+ind+imboane. Nga se d+fomo n+morehi sem+ind+imbo sesesi ra sesimbo,’ yahu hoaf+yu koamar+hendi.

⁵ Nga asu nindou ranai moai ahamundi hoafi h+imbor+yomo hou homo, nga wan+. Nga ai ahamundi hohoan+momemo süngu ahamundi ratüpur+imbo bukür+mefound+. Nindou mam+ ai ahandi nümbür+nambondefi, mam+ ai ahandi stoa wor+nambofi raraomarundi.

⁶ Asu b+di+f+r+ ai nindou ranahandi ratüpur+yomo-rundeimbi ranahamumbo mburüpondümo houmbo bubuhaiyomopurüh+ h+fokoakomarüpur+.

7 Raniyu asu bogori nindou-mayu ranai ranimbo ngusüfoambe moaruwairürühyu ahandi ami ranahamumbo koamarihapura ai homo nindou hifokoaru rundeimbimemo ranahamumbo hifokoako-foarupurühi ahamundi ngoafi ra hai kamandu kamandu marundi.

8 Raniyu asu ai ahandi ratüpurüyomo-rundeimbi ranahamumbo hoafiyuhü yahuya, 'Wandi nimorehi semindimbo sesesi si ranai ndeara nafiramindimboanesi, nga asu nindou fandifembo hoafimayah ranai moei mehomo, nga ngiri wandi worambe difomo.

9 Nga haponda se ngomo munquambo bogori nafi ranihünda munquambo nindou hoeindundühi ana, hoafindimondani nindou afindi safi wandi sesesimbo si ranühi ai mbifandund-amboane!' mehuamboemo.

10 Raniyomo asu ahandi ratüpurüyomo-rundeimbi ranai munquambo nafi bogori ra homondühi munquambo nindou hoeirüpurühi gugurimarundi. Nindou bidifiri aboedi, bidifiri moaruwai kapeihi, ranai munqu fandafandambo nimorehi semindi sesesimbo fondi ra nindou yangiri güremareandi.

11 Raniyu bogori nindou ai nindou mafandandi ranaheimbo himboasafimbo huwane nindou mam ranai sesesimbo hombo hoeari yihuruyimindi-koate mamaruwa hoeimariri.

12 Raniyu asu bogori nindou ai ahambo düdurirühi yahuya, 'Wandafi, se ra nününguyafamboyafi sesesimbo sihi hombo hoeari yihuruyimindi-koate tükümefoandi ndana?' mehundoa asu nindou ranai moani hoafi-koate siri yare mamaru.

13 Raniyu bogori nindou ai ahandi ratüpurüyomo-rundeimbi ranahamumbo hoafiyuhü yahuya, 'Nindou ranahambo yiri wari hüputüpundümo houmbo weindani nimb nimar-ambe pinduwuri. Rananimbo ai heindühi yahafi hitimbirandamboane,' mehu."

14 Ndeara Sisas ai hoafiyuhüya, "Nindou afindimboyo fandifembo hoafimayondüri, nga asu moani yimbu mam yangiri ranaheimbo dibonimayondüri," mehu.

Takis kaki sai hohoanimo ranahambo Sisasimbo düdumariori

(Mak 12:13-17; Ruk 20:20-26)

15 Farisi nindou ai homo Sisas hoafayu ranahambo nin düdufe hoafi shiri hoafindefühi ranambo yirümondihurimbo yahomo fifirimarundi.

16 Raniyomo ai nindou ahamumbo sünguripuri-rundeimbi asu Herotindi süngururü-rundeimbi bidifiri ranahamumbo Sisas-sowana koamarihoupuri.

Ai homo Sisasimbo-so tüküyafu hoafiyomondohü yahomoya, “Nindou yamundo-randeimbi, ro sishambo fifirihuninimboanefi se anihondumbo hondü hoafiyafi arandi ra. Nindou ai nine-hoanimo hohoanimoaye ranahambo se afindi hohoanimo-koate seana Godindi anihondü hohoanimo ranahambo yamundo randühanafi. Asu seana sifahfi himboahü muḡua nindou simogodühanei.

¹⁷ Ranana asu se yihoefimbo hoafiyafimuni. Se ra ranimbo nūḡuro hohoanimoyafühiyafa? Rom+yomondi nindou bogori Sisar ranahambo takis kaki saimbo ra aboediyo wanayo?” mehomondamboyu.

¹⁸ Nga asu Sisas ai ahamundi nine-hoafi moaruwai fifirarundi ranimbo ffireandi. Ranayu asu ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Awi seana nindou yimbu yafambe-imbanemo! Se ra nimboe wambo ḡgorü-sūḡgufendirimbo yahomo houmboemo rana?

¹⁹ Naha ndühi wambo kaki hoari takis-ambe sihefembo-mayo ra nafui-yomondiri,” mehuamboemo. Asu ai ahambo kaki hoari ra sowandümo homo nafuimemondo.

²⁰ Ranayu asu ai ahamumbo hoafiyuhü yahuya, “Se ra dade ḡgusumboariyo asu ndüriyo kaki ndanifihfi apaiaro rana?” mehuamboemo.

²¹ Asu ai ahambo simbori yahomoya, “Adükari bogori nindou Sisar ranahandane,” mehomondamboyu. Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “I awi refeanasi nine-moatükunfi Sisarindayo ahambo sihefemboane, asu nine-moatükunfi Godindayo ahambo sihefemboanesi,” mehuamboemo.

²² Raniyomo asu ai rani hoafi ra himboriyomo houmbo hepünafundühi ahambo ranühi yaru hininḡgirüwurfi houmbo ndamefundfi.

Nindou yifihündi botife hoafi ranimbo Sisasimbo düdumemondo

(Mak 12:18-27; Ruk 20:27-40)

²³ Mami rani sihi Sadyusi nindou bidifiri ai Sisas sowana tükümefundfi. Rani nindou ai-ana ḡgiri nindou yifihündi botindife-ndandi yahomo rundeimbi nindouyomo.

²⁴ Raniyomo asu ai Sisasimbo düdurüwurühi yahomoya, “Nindou yamundo-randeimbi, Moses ai yare hoafiyuhü yahuya, ‘Nindou mami ai nimori-koate yifinduanfi ana, asu ahandfi akidi ai ahandfi-mayo nimorehi kai ra ndemündfi haya yifimayu ranahandfi fondühi farihefembo-hünda ahandfi nimori ra amḡgoandfi nimori-mbiyuwamboane,’ mehu.

²⁵ Horombo yihoefi mbusümo apodoho mami 7 ranai maninḡgomo. Amḡgo hondü ai nimorehi ra semündü haya nimori mbuimindi-koate yifiyuhüyu asu

ai nĩmorehĩ ahandĩ ra ranĩkĩmĩ akĩdĩmayu ranahambo hĩnĩngĩmareandĩ.

²⁶ Ranĩkĩmĩ akĩdĩmayu amboanĩ yahurai amonjo hondũ ai ramefiyu nou ramefiyu. Ranĩyu asu ai ranĩkĩmĩ akĩdĩ ngorũ mbusũmondĩ amboanĩ ngorũ yahurai ramefiyu. Moanĩ mamĩ yahurai yangĩrĩ homo-homombo bĩdĩfĩranĩ akĩdĩ hondũ 7-mayu ranahandĩfĩhĩ tũmareandĩ.

²⁷ Ndeara bĩdĩfĩranambo hondũ nĩmorehĩ ranai yĩfĩmayo.

²⁸ Nga asu sũngunambo nindou yĩfĩhũndĩ yangĩrĩ botĩfembo si tũkũfeambe ra nĩmorehĩ ranai nindou dadĩ nĩmorehĩmanda? Apodoho-mamĩ ranai sapo ahambo munũguambo masowandũmo anesĩ,” mehomondamboyu.

²⁹ Asu Sisas ai ahamumbo sĩmborĩ hoafĩyuhũ yahuya, “Awi seana hĩhĩndĩ hohoanĩmombũ nindou-anemo! Awi seana nĩmboe sapo Baiborambeahĩndĩ hoafĩyo asu Godĩndĩ ngĩnĩndĩyo ra fĩfĩrĩfekoate-wambo ranĩmboanemo.

³⁰ Nindou yĩfĩhũndĩ botehĩndĩ ana, ai sapo sũnambeahĩndĩ nendĩ sũnambe amarĩmo yahurai tũkũndahĩndũhĩ anĩmbo asu ai ngĩrĩ nĩmorehĩ nindowenihũhĩ ndahĩndĩ, nga wanĩ.

³¹ Asu sapo nindou ai yĩfĩhũndĩ botĩfe ranĩmbo ra, awi se moai God ai Bukambe sĩheimbo hoafĩmayundũrĩ ra hoerĩhĩndĩyo?

³² Sapu ai yare hoafĩyuhũ yahuya, ‘Ro-ana Abrahamĩndĩ God-anahĩ, Aisakĩndĩ God-anahĩ, asu Sekopĩndĩ God-anahĩ!’ mehu. Aiana yangĩrĩ nũngumbĩ nindou-yafe God-ani asu ai yĩfĩhũndĩ-yafe Godĩyupoanĩ,” Sisas ra mehu.

³³ Nindou afĩndĩ ranai ranĩ hoafĩ ra hĩmborĩyei hehi Sisasĩndĩ yamundĩfe hoafĩ ranĩmbo mahepũnahĩndĩ.

Nĩne ahĩnũmbĩ hohoanĩmo bogorayo ranahambo hoafĩmayu

(Mak 12:28-31; Ruk 10:25-28)

³⁴ Ranĩ hoafĩnambo Sisas ai Sadyusi nindou ahamundĩ hoafĩ kĩkĩmareapuri. Ranĩyomo asu Farisi nindou ai ranĩ hoafĩ ranahambo hĩmborĩyomo houmbo ai mamũhĩ gugurĩmefundĩ.

³⁵ Ranĩyu asu nindou mamĩ ahamundĩ mbusũmo ahĩnũmbĩ hohoanĩmo fĩfĩreandeimbĩ ranai mamĩ dũdufe Sisasĩmbo randĩhinĩ hoeĩndĩhinĩ yahu-haya dũdumarirĩ.

³⁶ Ai ahambo dũdurirũhĩ yahuya, “Yamundo-randeimbĩ nindou, naha ahĩnũmbĩ hoafĩ ranaiyo moanĩ adũkarĩ hamĩndayo?” mehuamboyu.

³⁷ Asu Sisas ai sĩmborĩ ahambo hoafĩyundũhĩ yahuya, “‘Adũkarĩ sapo sĩhafĩ God ranahambo, sĩhafĩ ngusũfo munũguambo, sĩhafĩ hohoanĩmo munũguambo, yĩfĩafĩ munũguambo ranambo ngusũfo pandoworĩ.’”

38 Rani ahinümbi hohoanimo ranane ai weangurühididi asu moani adükari hamindayo.

39 Asu ngorü ahinümbi hoafi adükari rani-kiminindi ra ndahurai-ane, 'Se ngunindamburi ranaheimbo ngusüfo pandowanduri sapo se shafi fimbo rawarowandi nou.'

40 Mosesindi munguambo ahinümbi hohoanimo aho ranane asu Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi nindou-yomondi yamundife hohoanimo ranane munguambo ranana yimbu adükari ahinümbi hoafi ra niminduhane," mehu.

*Sisas ai dudi Kraisayu yahu haya düdumefiyu
(Mak 12:35-37; Ruk 20:41-44)*

41 Farisi nindou ai guguriyafu mamarimonda Sisas ai ahamumbo düdufipurühi yahuya,

42 "Se ra Kraismbo nunguru hohoanimoyomondühiyomoa? Ai ra dadi amoa mamiyomondambe-ahindiyua?" mehuamboemo. Asu ai simbori hoafiyomondühii yahomoya, "Ai-ana Defitindi amoa-ambeahindani," mehomondamboyu.

43 Asu ai ahamumbo düdureapurühi yahuya, "Asu nünungufemboyo Yifiafi Aboedi ranai Defitimbo hohoanimo ngusüfoambe horimarera asu ai Krai ranahambo Adükarani mehundoa? Defit ai yare hoafiyuhü yahuya,

44 'Adükari Ai wandi Adükarimbo yare hoafiyuhü yahuya, "Wandi war hondüni ndanühi ndando nimandifi ngafimbo asu sünguna shambo hürütümbi nindou shafi yirumbo hoarehi hinngindihamboyahii,"' Buk Song 110:1 Defit ra-mehu.

45 Defit ai Krai ahambo Adükari yahundo marandane. Asu nünngufimboyu Krai Ai Defitindi ahuirayu rana?" mehupuri.

46 Asu nindou mamii ai-amboani moai Sisasindi düdufe hoafi ranimbo simbori hoafiyundo, nga wani. Raniyomo asu ai rihünda peyomo houmbo ahambo düdufembo ahinirurühi asu ai moai ahambo mamii düdufe amboani düduyafundo rundi, nga wani.

23

*Sisas ai ahinümbi hohoanimo yamundurundeimbi asu Farisi nindou ranahamundi hoafi ranimbo ahini hoafimayu
(Mak 12:38-39; Ruk 11:43, 46; 20:45-46)*

1 Raniyu asu Sisas ai nindou afindi ahambo wakireri mengoro ranaiyei asu ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranaiyomo aheimbo wataporimbomalanduri.

² Ai yare hoafi yundürühü yahuya, “Ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi asu Farisi nindou-anemo ai siheimbo yamundifembo Mosesindi fondi kosiründümo houmbo aningomo.

³ Ranimbohündambo animbo asu se himborindei süngundhindi nini-moatükunimboyo ai se rarihi yahomo houmbo hoafemondürü ranimbo. Nga asu se nine-moatükunü ai rawarundi rasüngu randihimboyei, nga wani. Aiana hoafi yangirane ai rarihi rarihi-emo, nga asu ai ahamundihoari refembo ana, ngiri randundi.

⁴ Ahamundi ahinümbi yamundife hoafi ra tñjümbi moatükunane. Ai-ana nindou amuriyei daboahamindiwami nimboreimbi moatükunü ai mbisahümündia yahomo houmbo hüputüpuründümo nandundühanemo. Asu aiana ahamundihoari ngiri akidou amboani nimboreimbi moatükunü ai manandundi ranahambo semindimbo moai farihouwuri, nga wani.

⁵ Nindou ai yihoeimbo hoeimbi rihimuni yahomondühanemo ai nindou himboahü muñgu-moatükunü ra yaru arundi. Ai didibafife wadagi adükari güdu mburu yihururündümo arundi. Asu ai ahamundi hoeari rani himborihü moani rani-poanimbo yihuru yihurumarundi.

⁶ Aiana nimarifondi aboedühi nimarimboane hohoanimoyomo arundi afindi sesesimbo si simboanane asu Suda-yafe rotu wori ranambe diridühi nimarimboanemo hohoanimoemo.

⁷ Aiana nindou ai ahamumbo nindou afindi fandifeambe yihoeimbo hihifimbirihümuni, yahomo asu yihoeimbo yamundu-rundeimbi nindou-anemo mbisahümuni mbirihündi, yahomombo-anemo hohoanimoyomo arundi.

⁸ Nindou ai siheimbo yowani yamunde-randeimbi nindou mbisahindürimboyei, nga wani. Seana moani mamü apodoho mamü yangirane, nga sihei Yamunde-randeimbi Nindou aiana moani mamü ai yangirani anüngu.

⁹ Asu se nindou mamü hifi ndanühünda ranahambo ahinindihorühi hoafindeihüya ‘Ape’ mbiseimboyei, nimboe sapo sihei Ape mamü yangirani sünambe amaru.

¹⁰ Asu nindou ngörü siheimbo hoafindeihüya ‘Yamundo-randeimbi’ mbiseimboyei, nimboe sapo sihei yamunde-randeimbi Kraisi yangirani.

¹¹ Nindou düdi ai sihei mbüsümo nindou adükari hamindi anüngu ana, asu ai sihei ratüpurüyu-randeimbi nindoumböfi mbünüñguwamboane.

¹² Nindou düdi ai ahandihoari nindou adükaranahi ehu ana, ahandi ndürü hifinambo gadimboe. Nga asu nindou düdi ai ahandihoari hifinamboareandi ranai ana ahandi ndürü adükari ndimboe.”

Sisas ai ahamundi yimbu yafambe moaruwai hohoanimo yaru arundi ranimbo hoafimayu

(Mak 12:40; Ruk 11:39-52; 20:47)

13 “Ah+nümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo, hipoanimoembou-anemo. Awi seana yafambe yimbumbiyomo houmbo-anemo! Seana nindouyei ngusumboarühi God nginindi hifandarandi ranahambo yipuri papiru hinngiru arundi. Asu se sïhamundihoari amboani moai ranambe kefoau homo-rundi. Asu asukai se moai nindou didiyei ai ranambe kefoefembo yifiraye ranaheimbo hinngiwura kefoehi hüsi, nga nafi gürarundi.

14 [Ah+nümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo, se hipoanimoembou-anemo. Awi seana yafambe yimbumbiyomo houmbo-anemo! Seana sapo nimorehi kai animboei ranaheimbo wosïhoafori hoafiyomo-ndündürühanemo asu se ahei wori kosaründimo. Rananemo asu se nindou ai hoembirihimuna yahomo houmbo Godimbo moani gedühi didibafiyomondühi homo arundi. Raninimbohündambo animbo süngunambo sïhamundi tñirifo ra moaruwai hamindi tükündifepurimboe!]

15 Ah+nümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo se boboharindümo! Awi seana yafambe yimbumbiyomo houmbo-anemo! Seana botiwami hoe hanngifo-süngu homo arundane asu hifi-süngu homo arundane ra nindou mamï sïhamundi süngurapuri-randeimbi tükife nngombo kokombohündambo-anemo. Nindou ranai sïhamundi süngurapuri-randeimbi nindou tüküfiyuwanane asu randüwuranï ai haiambe nafi gadümbui sapo se-amboani rawefundi nou. Ranani nindou ranai se rarundanï ahandï moaruwai hohoanimo sïhamundi moaruwai hohoanimo ranahambo ngasündearandi.

16 Nindou himboatihari nindou amurambo nafi nafuimbo-memo, se hipoanimoembou-anemo! Seana nindou yamundundühiya, Nindou düdi ai ninimboyu dabarifihi Godindi wori ranahambo dükare ranifihi dabarefiyu ana, ra moanane. Nga asu nindou düdi ai gor Godindi wori ranambe engoro ranifihi dükare dabarefiyu ana, asu ai ranimoatükunï refembomayu ra anihondümbo rambireandamboane yahomo arundi.

17 Seana himboatihari hohoanimo-koate nindou-anemo! Ninimoatükunïyo ai moani ahinümbi moatükun-ayo, gor ranaiyo asu Godindi wori ranïyo? Gor ai Godindi worambe yanngoromboane asu Godindi moatükunï hondü nahurai tükefeyo.

18 Asu asükai seana yamundundühya, Nindou düdi ai sesi sifehe hasihoni ranahambo dukare ranifih dabarefiyu ana, ra moanane. Nga asu nindou düdi ai sapo sesi sifehe hasihoni raniwami sesi asihefeyo ranahambo dukare ranifih dabarefiyu ana, asu ai rani-moatükun refembomayu ra anihondumbo rambireandamboane yahomo arundi.

19 Awi seana nindou himboatiharanemo! Nini-moatükunyo ai moani ahinümbi moatükunayo, sesi asihefeyo ranaiyo asu sesi sifehe hasihoni raniyo? Sesi, sesi sifehe hasihoni raniwami yanggromboane asu sesi ra Godindi yanggiri tükefeyo.

20 Ranimboane asu nindou düdi ai sesi sifehe hasihoni ranahambo dukare dabarefiyu ana, mungu moatükun raniwami engoro ranahambo kameih ranifih dabarifihani.

21 Asu nindou düdi ai Godindi wori ranahambo dukare ranifih dabarefiyu ana, asu God ai wori ranambe anungu ranifih kameih dabarifihani.

22 Asu nindou düdi ai sünü ranahambo dukare ranifih dabarefiyu ana, asu ai sapo Godindi nimar hifandimbo fondi asu ai mare fondi raniwami amaru ranahandi-ih kameihü dabarifihani.

23 Ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo, se hipoanimoembou-anemo! Awi seana yafambe yimbumbanemo! Se-ana munguambo akidibou sesambefembo moatükun wambifi nahurai ranane se yimunguründumo mburu asu 10 ranahandi ngörü bidifiri ra Godimbo yiboboru asihoemo. Nga asu seana adukari ahinümbi hoafi bidifiri ranahambo ana se hiningirumbo-anemo. Sapo rani-moatükun hoafi ranana ini ra, nindou munguambo ranaheimbo mam simogodi hohoanimombo hohoanimo, nindou ngörumbo hipoambo hohoanimo, asu anihondumbofo hohoanimo ranane. Godimbo nini-moatükunyo 10 ranahanda mam bidifiri yibobofe sifehe ahinümbi hoafi ra se hiningindumboemo, nga adukari moatükun hohoanimo hoafimayah ranamboani se süngundu ndundi.

24 Seana himboatihariyo hefe nindou ngörumbo nafi nafuimbo nindou-anemo! Seana himboafifi ranahamumbo simindi hoe ranambe foerimonda hürühoupurühanemo, nga asu kamer ninihondi adukari ra kameihuru sirifoarundühanemo!

25 Ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo, se hipoanimoembou-anemo! Awi seana yafambe yimbumbanemo! Se-ana sesi hipiri napo ra himborani moanambüh ranane popoa-

iar+hoemo, nga asu wagabe ragu ana hūmbuhūni ho-
hoan+mo asu moani s+hamundi fi ranahambo hohoan+mo
ran+moane foafusafu h+n+ng+rundan+ tükura piareandi.

²⁶ Farisi nindou seana h+amboati+har+ nindouanemo!
Awi se hip+i+ ranambe ra, wagabe ragu ran+
boatei popoaind+hoemondan+ an+mo asu h+mboran+
moanambūh+ ranamboan+ kameih+ aboedi h+mbond+imboe!

²⁷ Ah+nūmb+ hohoan+mo yamundu-rundeimb+ nindou-
anemo asu Farisi nindou-anemo, se h+poan+moembou-
anemo! Awi seana yafambe yimbumbanemo! Se-
ana y+fambe ranahambo yihuruyo h+n+ng+feyoan+ an+ngo
yahurai-anemo! Ranane sapo y+fambe ranai moanambūh+
h+mboran+ ranai aboedi h+mboyo haya an+ngo, nga asu ragu
wagabe ranana y+fi hamboham+nd+ fi+s+jarūmb+ moaruwai
ranai mam+kar+yombo foer+moane. Se s+hamundi fiambe
ragu ra moan+ yahurai ham+ndanemo!

²⁸ Yahurai-anemo se-amboan+ fi moanambūh+ nindouyei
h+amboahū mbumundi nindou h+amboemo, nga asu
s+hamundi fiambe ragu ranana yafambe yimbumb+
hohoan+mo asu moaruwai hohoan+mo ranambo güre
pireapur+moane.

²⁹ Ah+nūmb+ hohoan+mo yamundu-rundeimb+ nindou-
anemo asu Farisi nindou-anemo, se h+poan+moembou-
anemo! Awi se-ana yafambe yimbumbanemo! Se-
ana God+nd+ hoafi hoafi+yomo-rundeimb+ ranahamundi
y+fambe nafiru arundi. Asu nindou aboedi mbumundi
man+imboei-mayei ahei y+fambe-wam+ se yihururu
h+n+ng+ru arundi.

³⁰ Asu rananemo se yaru hoafi+yomondūh+ya, 'Ro horombo
sihefi amoa mam+ man+ngomo ranambe mban+imboefi-
mbonana ng+i+ ro God+nd+ hoafi hoafi+yomo-rundeimb+ nin-
dou ranahamumbo h+fokoefembo far+hehupuri.'

³¹ Asu se ran+ hoafi yaru hoafemo ranana asu se maru sapo
nindou d+demo God+nd+ hoafi hoafi+yomo-rundeimb+imbo
h+fokoamarūpuri ranahamumbo nahurai-anemo weindah+
nafuiayomo.

³² Refe ana, awi koe se n+ne-moatükun+ s+hamundi amoa
mam+ ai ramarundi ran+fi+ randu ngomo naf+ndundūmo!

³³ Awi seana amoas+ranemo! Seana moaruwai
amoas+i+nd+ n+mor+ hondanemo! God ai s+hamumbo
pap+fe hoafi+nduan+ se haiambe gad+imboemo. Nūngundu se
ranahambo mafebou-a?

³⁴ Ran+moane asu se h+mbor+nd+mo nda. Ro s+hamumbo
sowana God+nd+ hoafi hoafi+yomo-rundeimb+ nindou,
fi+fi+rundeimb+ nindou asu yamundu-rundeimb+ nindou
ranahamumbo koand+heheapur+imboyah+. Ranan+mo asu

se bɪdɪfɪrɪ hɪfokoandupurɪmboemo, bɪdɪfɪrambo nɪmɪfɪhɪ hɪfokoefembohünda pandupurɪmboemo, bɪdɪfɪrambo Godɪndɪ worambe bubundüpurɪmboemo. Asu bɪdɪfɪrambo ŋgorü ŋgoafɪhündɪ heboadüpurɪ houmbo wandüpurɪ ŋgomo ŋgorü ŋgoafɪhü tükündafundɪ.

³⁵ Ranɪmboane asu nindou mbumundɪ hɪfɪ ndanühɪ manɪmboei ranaheimbo hɪfokoamaründüra yɪfɪmayei, ranɪ munɟu moatükunɪ ranahambo se hütıyomo. Sɪhamundɪ hütı sünguyo sapo nindou ai mbumundɪ hohoanɪmo süngurɪhindeimbɪ Eberɪndɪ sɪrambeahɪndɪ peyo haya ho hombo Sekaraia sapo Berekiandɪ nɪmorɪmayu ranahandɪfɪhɪ tümareandɪ ranahambo hɪfokoamarüwuri. Se Godɪndɪ worɪ asu sesɪ sɪhefembo fondɪ mbusümo ranambeyo hɪfokoamarüwuri. Ranɪmbohündambo anɪmbo sɪhamundɪ-wamɪ tɪŋɪrɪfo ranai nanɟopurɪmboe.

³⁶ Ro sɪhamumbo anɪhondümboanahɪ hoafehapurɪ nda. Nindou hɪfokoaru marundɪ ranahambohünda tɪŋɪrɪfo afɪndanɪmbo God ai nindou haponda anɪmboei aheiwamɪ nandeandürümbui.”

*Sisas ai Serusarem ŋgoafɪ ranahambo hohoanɪmomayu
(Ruk 13:34-35; 19:41-44)*

³⁷ “Serusaremɪhündɪ, Serusaremɪhündɪ, se Godɪndɪ hoafɪ hoafıyomo rundeimbɪ nindou ranahamumbo hɪfokoarɪhipurühɪ asu se Godɪndɪ hoafɪ semɪndɪ hombo nindou sɪheimbo sowana koamarɪhepurɪ ranahamumbo hɪfokoefepurɪmbo safombo nɪmoeinambo-rɪhüpuri marɪhündɪ! Ro sɪhafɪ mbusümo nindou anɪmboei ranaheimbo wagɪdemɪndɪndürühɪ warɪ gabudɪfoefendürɪmbo afɪndɪ hohoanɪmomayahɪ kakaroko hondɪ ai ahandɪ weihoandɪ mbanendɪ hoareharamɪndɪndürɪ nou. Nɟa asu se wambo moai refembo raro-safɪndɪrɪ, nɟa moei masafɪ.

³⁸ Asu se hɪmborɪndei. God ai Ahandɪ worɪ sɪhei mbusümo hɪnɪŋɪmareandɪ asu moanɪ fondarɪmboe.

³⁹ Ro nda sɪheimbo hoafehandürɪ, hapondanambe ana se ŋɟrɪ asükai wambo hoeindɪhindɪrɪ, nɟa ŋgo ŋgombo süngunambo anɪmbo se randɪhi hoafɪndeihiya, ‘God, Se nindou ai Adükarɪndɪ ndürɪna tükefiyu ranahambo aboedɪ aboedɪndɪworɪ,’ mbɪseimboyei,” mehu.

24

Sisas ai Godɪndɪ worɪ ra bɪrɪboemboe yahu haya wata-porɪmbomarandɪ

(Mak 13:1-2; Ruk 21:5-6)

¹ Sisas ai Godɪndɪ worɪ ranambeahɪndɪ tüküfi haya huwane asu ahambo süngururü-rundeimbɪ ai ahambo

sowana mahomo Godɪndɪ worɪ worɪmbomarundɪ ra na-fuiyondowohü hoafɪyondomböhünda.

² Raniyu asu Sisas ai ahamumbo hoafɪyuhü yahuya, “Yini, ro anihondumbo-anahi nda hoafehapuri. Se haponda munguambo moatükunɪ ra hoeirundai? Ngiri nımoei nda süngunambo ana rande atüboaki-atüboakindo gafuwani hoeindundi, nga munguambo nımoei ra hifini pindi himboyei,” mehupuri.

Sisas ai ahambo süngururürundeimbimboya tɪɲirifo tükündifemboe yahu hoafımayu

(Mak 13:3-13; Ruk 21:7-19)

³ Sisas ai Orif Nımı Hifi Wafuambe nımaru ane asu ahambo süngururü-rundeimbi ai yangiri hafomo ahambo-so tüküme fundi. Raniyomo asu ai düduyafu hoafıyomondühi yahomoya, “Se yıhoefımbu hoafıyafımunı nüngu-sımbuanı rani-moatükunı ra tükümandıfe? Asu nını-moatükunı boatei tükündıfeyoanı hoeimandıhu sapo se kosımbuoyafı ranane asu ndeara bıdıfıranambo si tüküfemboayo ranane ranahambo fıfırındıhumboyefı?” mehomondamboyu.

⁴ Raniyu asu Sisas ai simborı hoafıyuhü yahuya, “Awi se hıbadumbo nındou ai sıhamumbo wosıhoaforı hoafındeimboyei.

⁵ Nga nındou afındı ai tükündafu wandı ndürı dükandu hoafındımondühi anımbuya, ‘Ro nda Kraıs-anahi!’ mbısimondühi anımbu ai nındou afındı ranaheimbu wosıhoaforı hoafındımondanı ai anihondümbondıhimboyei.

⁶ Se yıfiarı hoafı asu yıfiarı yafui hoafı hımborındımbuemo. Nga asu se rani-moatükunı ranahambo hıbadumbo, nga hepünündafumboemo ranımbu. Rani-moatükunı ra tükündıfemboesi, nga asu rani-moatükunı tükefeyo ranahambo ndeara bıdıfıranambo si ane yahopoanı, nga awi wanı.

⁷ Hifi hifi ranai simborı yıfiarındımbuoe. Asu adükarı bogorı nındou mamı ahandı nendı ranai ngorü adükarı bogorı nındoundı nendı rani-babıdı simborı-sımborındımbuemo. Hifi bıdıfırı ranıfihı sesı ai wanındohü asu hıfıhe ranai tükündıfendamboe.

⁸ Munguambo moatükunı ra tükefeyo ranana moanı nımorehi ai nımorı wakemındımbu asubusı boatei asemındo yahurai boatei-ane tükefeyo.

⁹ Rananımbu sıheimbu mbundüründümo tıɲirıfombı moatükunambe sındündürühi hıfokoandündürımbuemo. Rananımbu munguambo hıfındı nındou ai wandı sünguna sıhamumbo yıboarukondühüpurımbuoyei.

¹⁰ Ranı-sımbuanı nındou afındı ranai ahei anihondümbufo hohoanımo ra hınıngındıhindühi, asu

ai ahei ṅgunindi ranaheimbo nindou amuri hürütümbi nindouyei warühindihindürühi asu aheihöari amboani simbori yiboarukofirindeimboyei.

11 Rananimbo asu Godindi tikai hoafi hoafiyomorundeimbi nindou afindi ranai tükündafundühi animbo asu ai nindou afindi ranaheimbo wosihöafori hoafindimondani anihondümbondihimboyei.

12 Ranifihini animbo asu sapo moaruwai hohoanimo ranai afindi tükündifeyohü nindou ṅgorümbo hipoambofeihini ṅgusüfo pefe hohoanimo ranai akidoundimboe.

13 Nga asu nindou düdi ai ninimoatükunini ahambo tükefeyo ranahambo moanane yahu kikihiramündi anüṅgu ai ṅgu ṅgumbo bidifirani si tüküfiyuambe ranana ai aboedambondifimbui.

14 God ṅginindi hifandarandi Aboedi Hoafi ranahambo muṅguambo hifi ranühi nindou muṅgu ranaheimbo weindahi bokarihendürani animbo asu ndeara bidifirani si ra tükündifemboe.”

Moaruwai hamindi moatükunini tükündifemboe

(Mak 13:14-23; Ruk 21:20-24)

15 “Asu moaruwai moatükunini niṅgombo-mayo sürühoeimbi fondi ranahambo moaruwaimbondeambui ranahambo Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi nindou ahandi ndüri Danier ai wataporimbomarandi ra se hoeindumboemo. (Nindou düdi ai ndani hoafi ra hoeifemboayu ranai hoafi ranahambo ndore fifirimbireandamboane.)

16 Rani-simboani animbo nindou didiyei ai Sudia hifambe animboei ranai hifi wafunambo nimai mbifehendamboane.

17 Rani-simboani ana sapo nindou ahandi worikimni amaru ranai ahandi napo worambe kurayo ranahambo hani semindimbo hihiniṅgindeambui.

18 Asu nindou düdi ai ahandi nübürambe anüṅgu ranai ṅgiri ahandi hoeari masihendi ra semindimbo hihirindifi ṅgu, ṅga wani.

19 Rani-simboani nimorehini didiyei ai nimori furümbayeiane asu nimorehini nimori titi simindeimbayeini ranane ranaheimbo moaruwai hamindi tükündifemboe.

20 Se Godimbo didibafindimo rananimbo asu se ṅgiri afindi ṅgisihari tüküfeyoambe ane asu moani nimarimbo si ranambe ane ra se ṅgiri feboundi!

21 Rani-simboani tinjirifo afindi tükündifemboe. Horombo God ai hifi sünü nafimarandambe peyo haya ho hombo hapondani tükefeyombe ana, moai afindi tinjirifo ndahurai tüküfeyo. Nga süṅgunambo rani

s+imboani ana moani munḡunambo tḡirifo afindi hamindi moatükuni an+imbo tükünd+femboe. Asu randife hayambo ra süḡunambo ana ḡir+ asükaindo tḡirifo yahurai tükünd+feyo.

22 Ḡga asu God ai rani-s+imboani ranahambo bod+fombofe k+kih+y+m+indi-koatembembonana munḡuambo nindou ranai ḡir+ aboedamboyahindi. Ḡga asu God ai munḡuambo nindou sapo ranaheimbo wandanei yahu d+bon+mayundür+ ran+imbohündambo wambo an+imbo asu hapondani ana God ai rani si ra awi bod+fombonde k+kih+ndamündümbui.

23 Ras+imboani nindou b+d+f+r+ ai s+hamumbo hoaf+yeyihüya, 'Se ndüh+ h+imboemo, ḡga Kraisi ana ini nda!' mb+sei-anane, asu 'Ai ana ini gogu ra!' mb+sei-anane ra se nindou ranahei hoaf+ an+hondümbö-ndundür+imboemo.

24 N+imboe sapo nindou b+d+f+r+ ai tüküyafundüh+ wos+hoaför+ hoaf+nd+mondüh+ya, 'Ro Kraisi-anah+,' asu 'Ro God+nd+ hoaf+ hoaf+ya-r+handeimb+ nindou-anah+,' mb+s+imbo-memo. Asu ai hepün+feimb+ moatükuni nafuind+mondüh+ rani-poan+imbo ḡg+n+nd+ nafuimbo ratüpur+ ratüpur+nd+imboemo. Ai nindou sapo God wandanei mehu ranaheimbo amboani ndahur+m+ndef+imbo mb+s+imboemo, ḡga ḡg+r+nd+mo.

25 Rani-moatükuni ranahambo ro horombonambor+he hoaf+mehapurane, ḡga se ranahambo h+imbor+nd+mo.

26 Asu nindou ai rand+hi hoaf+ndeihiya, 'Hoeir+hi, Kraisi-mayu ranai ana n+m+ woh+ fur+koate-reand+ h+fühani anḡgu,' mb+seiani asu se rani+n+ ḡgomboemo, ḡga wani. Asu nindou ai rand+hi hoaf+ndeihiya, 'Aiana d+bo ndanambe ndanḡgu nda,' mb+seiani wani asu se ranahambo an+hondümböndumboemo, ḡga wani.

27 Ḡga Nindou Hondü ranai ana, sapo wabürüs+ sünü munḡu rani+fihi hüf+ham+nd+ süfuan+poed+ ḡgu hafuani si boak+boadeamboe yahurai-an+imbo nindou h+imboahü tükünd+fimbui.

28 Sapo nahanüh+yo nindou ai y+f+yo haya y+f+ n+moko ranai moanambüh+ enḡoro ana, ranüh+ koahoeimb+ ranai hei gugur+hindühanei."

*Nindou Hondünd+ kos+imbo si
(Mak 13:24-27; Ruk 21:25-28)*

29 "Rani tḡir+fombü moatükuni si ranai ndeara munḡundoani an+imbo n+mehünou, hüf+ham+nd+ ai n+imbrarḡnderüh+ asu amoamo ai ḡg+r+ sindu.

Mupui ai sünambeah+nd+ fir+bad+y+boai pütap+ndowohü asu munḡuambo ḡg+n+nd+ moatükuni sünambe an+ḡgo ranai fif+m+nd+imboe. *Aisaia 13:10; 34:4*

30 Rani-simboani animbo Nindou Hondü ai tüküfembo nafuimbo moatükuní ranai sünambe weindahí tükündífemboe. Asu hífi ndanühündambo munḡuambo sirihündí nindou ranai arasíraníndeimboyei. Asu Nindou Hondü ai sünambeahíndí mburüḡgaiwamí nünḡumbo ahandí ḡḡníníndí asu adükari hímbuamupuimbo-randeimbi moatükuní ndemündü haya ra díbonde kuduaní ranahambo hoeindíhimboyei.

31 Rananimbo fufuḡí afíndí ranai hoafíndímboe. Rananimbo asu ai ahandí sünambeahíndí nendí ranhamumbo yimbuyimbu hífi ra hímboranípoedí nindou munḡu God ai wandanei mehu gugurífendürímbohünda koandíhepura ḡḡomboemo.”

Hoandasüfo níminíndí ranahambo yamundífe hoafí

(Mak 13:28-31; Ruk 21:29-33)

32 “Asu se hoandasüfo níminíndí türüfoarundühi hoanímóndímo. Raní ními ranai ahandí dúdúdü ranífihi hoehoai tütükíyohü emündü aforo ana, se fífírundí sapo ranana ndeara hoemboane.

33 Mamí raní-sünḡumbo animbo asu se hoeindundani munḡuambo raní moatükuní ranai tükündífeyoaní hoeindundühi rananimbo se Nindou Hondü ai ḡḡrí amítata kudu, ḡḡa yipurí kímani anḡḡu, ra fífíríndumboemo.

34 Ro síhamumbo aníhondümboanahi hoafehapurí nda. Bídífirí nindou hífi ndanühi anímboei yífíhai-koateyeyi-ambe animbo raní-moatükuní ranai tükündífemboe.

35 Sünü hífi ranai ana awaríndíhoemboe, ḡḡa asu wandí hoafí ranana ḡḡrí awandíhoayo, ḡḡa waní.”

Nindou mamí aiamboaní moai Adükari ai tüküfembo si ra fífíreandí

(Mak 13:32-37; Ruk 17:26-30, 34-36)

36 “ḡḡa asu Nindou Hondü ai tüküfembo si ranínambo nindou mamai-amboaní moai fífíreandí. Asu raní si tüküfemboayo ra sünambeahíndí nendanemo asu Nímorí aiani ra moai fífírundí. ḡḡa moaní Afíndí ai yanḡírani raní-moatükuní ranahambo fífíreamboayu.

37 Nindou Hondü ranai tüküfembo si ranana Noa nünḡuambe ra símboaní nahuraindímboe.

38 Sapó horombo hohoambu ai tüküfe-koateyoambe raní-símboaní ra nindou ai moaní sesí sahüsi hoe síminíndei asu nímorehi nindowenihí anamíndühíyahi heimbo bídífiríraní hondü ranambe Noa ai botambe aboeda kamefuendí.

39 Raní-símboaní ra nindou ranai raní-moatükuní tüküfemboayo ranahambo moai fífíríhíndí, ḡḡa ai moaní sírí mbírowohí ratüpuríyeyi hei-ane asu hohoambu ranai tüküfehü aheimbo pare gogomaramíndíndürí. Moaní

yahurai-animbo sünguna Nindou Hondü ai tüküfiyuambe tükündifemboe.

⁴⁰ Rani-simboani ana nindou yimbu ai nümbürambe ratüpurindafandühi nimbafandani animbo, nindou ngorumbo nderümündühi asu ngorü ai moani rande bodiboadiranü ngumbui.

⁴¹ Nimorehi yimbu ai mbanhi hirindafihhi nimbafeani animbo asu ngorumbo ndemüduani asu ngorü ai moani rande bodiboadeandani ni ngomboe.

⁴² Awi se hibadumbo ni ngomo, nga nini-simboaniyo sihamundi Adükari ai tüküfemboayu ra se moai fifirundi.

⁴³ Awi se randu hohoanimondimo. Worhi aharambüriyu haya hümbühüni nindou ai nini-simboaniyu ahandhi worambe hümbühünimbo tüküfemboayu ra fifirareandi ana, nindou ranai ngirhi apu. Nga ai hümbühüni nindou worambe tükündüfimbui mbüsü haya yangirhi günde nmandü ngumbui.

⁴⁴ Ranimbohündambo animbo se-amboani muñguambo si aho ra hibadundühi nafindündümo nmandimo. Nga Nindou Hondü ranai tüküfembo ranahambo se mitaniründümo houmbo hidibo-hidiboyomondambeanimbo moani ai sümbundamündü tükündüfimbui.”

Nindou ratüpuriyafanirhandeimbhi aboedi asu moaruwai ranahafandhi kafeefe hoafhi

(Ruk 12:42-46)

⁴⁵ “Asu düdi ratüpuriyu-randeimbhi kaoworhi hohoanimokoate didiboadire-randeimbhi fifireandeimbhi nindouayu? Nindou ranai ana sapo ahandhi bogorhi nindou-mayu ranai ahamboya, ‘Se nindou ratüpuriyomo-rundeimbhi bidifrimemo ranahamumbo hibadapurhi,’ yahu haya kafoarirhi hiningmarirhi ranani sapo ai ahamumbo sesi segopurimbo simboani yibobofe segopurimbohünda.

⁴⁶ Nindou ranahandhi bogorhi nindou ai worambe tüküfi hoeirani asu nindou-mayu ranai sapo ahandhi bogorhi nindou ai refembo hoafhi mayu süngu rawareandi ranana nindou ranai moani hihifi-hihifimbiyuwamboane!

⁴⁷ Ro nda sihamumbo anihondümboanahi hoafehapurhi, bogorhi nindou ranai nindou ranahambo ahandhi muñguambo moatükuni ranahambo hifandimbo bogorimbondirhi hiningindirümbui.

⁴⁸ Nga asu nindou ranai, moaruwai ratüpuriyu-randeimbhi nindouayu ana, asu ai ahandhi fimbo rande hoafinduhü animboya, Wandhi bogorhi nindou ai ngirhi awi nimai tükündüfiyu mbüsümbui.

49 Rananimbo asu ai ahandi mamî ratüpuriyomorundeimbi-memo ranahamumbo piyu haya bubuhaindüpurühi asu sesi dedü wakindeandühi bia ra ndümündi, nindou bia simindimo-rundeimbi ranî-babidi hoanjuhü rarandu wakindeambui.

50 Rananimbo asu mamî simboani sapo ratüpuriyurandeimbi-mayu ranai ahandi bogori nindou ranai tüküfemboayu ra mitanramündü haya hidibohidiboyuambe animbo tükündüfimbui.

51 Rananimbo asu ahandi bogori nindou ai ahambo kibodirindirî mbunda asu nindou wosihoaforî hoafiyeyimbi ranambendirîmbui. Rananimbo asu ai ranambendîfihî heindühi yahafi sisinderimboe.”

25

Yihoarîfamborî 10 ranahei kafeefe hoafi

1 “Ranî-simboani ana God nginindi sünambe hifandarandi ra ndahurai animbo tükündîfemboe. Mamimbo yihoarîfamborî 10 ranai nindou mamî nîmorehî semündü haya masüfuwa asu ai ahei ram hai ra fufurühümündi hehi ahambo nafinî nafaorîfihî fihambo mahei.

2 Hondahüyahindeimbi-mayei (5) ranai moani hohoanîmo-koateyei, nga asu ngorü hondahüyahindeimbi-mayei (5) ranai aboedi fifirîhindeimbiyei.

3 Sapo nîmorehî hohoanîmo-koate-mayei ranai ahei ram ra sahümündi, nga asu moai ram hoe bidîfirî fuihümündi.

4 Nga asu nîmorehî dîboadîre fifirîhindeimbi-mayei ranai ahei hoe hîpîri-mayo ranambe hoe fuihümündihî ahei ram dîboadorîhi masahümündi.

5 Ranîyei asu sapo nindou nîmorehî semündümbî-mayu ranai nîmai tüküfe-koatemayuwamboyei asu aheimbo yapombo himbo-marandüramboyei moani rarîhi yapombo boarîhehi hehi kurîmayei.

6 Ranîyo hombo nîmbî mbusümondühi nindou mamî ranai mîngiyowuhü yahuya, ‘Sapo nindou nîmorehî semündümbî-mayu ana nda! Nga asu se ahambo sühüsi nafaorîhorî fihîrîhorîmîndei!’ mehu.

7 Ranîyei nîmorehî-mayei ranai munju botîyahindühi ahei ram hai ra yimundîfembo dîdîboadomafandîhündî.

8 Ranîyei asu nîmorehî hohoanîmo-koateyeimbi-mayei ranai nîmorehî aboedi fifirîhindeimbi-mayei ranai hoafîyeihü seiya, ‘Awi se yîhoefîmbo ndühi sîhei-mayo hoe bidîfirî fuisehi, nga yîhoefî ana hümaraso,’ maseiamboyei.

9 Asu nîmorehî aboedi fifirîhi-rîhündembi ranai hoafîyeihü seiya, ‘Yowanî, ngîrî ndehündî. Hoe

ndanana s̄heimboane asu ȳhoef̄imboane ra ḡḡr̄i s̄imonḡor̄ündam̄ind̄imuni. Nga awi h̄h̄ir̄indahi ḡgei stoa worambeah̄ind̄i se-amboan̄i s̄iheipoan̄imbo pem̄indei,' masah̄ündüramboyei.

¹⁰ Asu ran̄iyei hohoan̄imo-koate n̄moreh̄i-mayei ranai stoanambo hoe pem̄imbo h̄h̄ir̄iyahi mbahei nou ranambo amonḡon̄imbo nindou n̄moreh̄i sem̄ündümb̄i-mayu ranai tükümeḡiyu. Ran̄iyei asu hondah̄üyah̄indeimb̄i n̄moreh̄i naf̄ir̄ih̄ümündimb̄ü-mayei ranai n̄moreh̄i sem̄ind̄imbo sesesi fond̄i-mayo ranambe nindou-mayu ran̄i-bab̄id̄i kefoehi mah̄üsi. Ran̄iyo asu ranambe kefoefe hombo yipuri ra pamaiaro.

¹¹ Ran̄iyei asu süngunambo hondah̄üyah̄indeimb̄i n̄moreh̄i b̄id̄if̄ir̄i-mayei ranai tükümehind̄i. Ran̄iyei asu ai rar̄ih̄i puküna hoaf̄iyeh̄ü seiya, 'Adükari, Adükari, se ȳhoef̄imbo yipuri s̄übüd̄uhawamuni d̄igifo,' sei hoaf̄imayei.

¹² Ran̄iyu asu nindou ranai s̄imbor̄i aheimbo hoaf̄iyundür̄h̄i yahuya, 'Ro s̄heimbo an̄ihondümbaanah̄i hoafayah̄i, se ḡḡr̄i keboh̄ind̄i, ḡga roana moai s̄heimbo f̄if̄ir̄ihear̄ü,' mehündür̄i."

¹³ Sisas ai ndeara hoaf̄i moend̄ireand̄h̄i yahuya, "Awi se h̄badümb̄o, ḡga moai se Nindou Hondü ai tüküfembo si ane asu ran̄i s̄imboanane ra f̄if̄irund̄i," mehu.

Nindou ḡḡm̄i ratüpur̄iyomorundeimb̄i ranahamund̄i kafoefe hoaf̄i

(Ruk 19:11-27)

¹⁴ Sisas ai asükai hoaf̄iyuh̄ü yahuya, "Ran̄i si tüküfe s̄imboan̄i ranana ndahurai-ane. Mam̄i s̄imboan̄i nindou mam̄i ai ahand̄i wor̄i ra h̄n̄iḡḡife hefe ḡgor̄ü h̄f̄ina hombo mehu. Ran̄iyu asu ai ahand̄i ratüpur̄iyomo-rundeimb̄i ahamumbo mborai yahupuri mbura ahand̄i munḡuambo moatükuni ahamund̄i warambe h̄n̄iḡḡimareand̄i.

¹⁵ Nindou-mayu ranai ahand̄i ratüpur̄iyomo-rundeimb̄i ranahamund̄i ḡḡsüfo ḡḡn̄ind̄i kuru hohoan̄imoemo ran̄i s̄imogod̄h̄i kak̄i hoar̄i ra ahamumbo ȳbobore yimbumarapur̄i. Nindou ḡgor̄umbo 5,000 kak̄i hoar̄i sagado. ḡgor̄umbo 2,000 kak̄i hoar̄i sagado. Asu ḡgor̄ü-mayu ranahambo 1,000 kak̄i hoar̄i ra sagado marand̄i. Ran̄iyu asu ai ahamumbo yare h̄n̄iḡḡireapur̄i haya ḡgor̄ünameḡiyu.

¹⁶ Ratüpur̄iyu-randeimb̄i nindou s̄apo 5,000 kak̄i hoar̄i masem̄ündu-mayu ranai n̄meh̄ünou kak̄i ranambo kak̄i sem̄ind̄i ratüpur̄ambe s̄hai haya ratüpur̄iyuh̄ü ran̄i-fih̄ind̄i 5,000 asükaiyu ran̄iwam̄i masem̄ündu.

17 Asu mamî yahurai safî nindou sapo 2,000 kaki hoarî masemündu-mayu ranai kaki ranî-fihîndî 2,000 asükaiyu ranîwamî masemündu.

18 Nga asu nindou sapo 1,000 masemündu-mayu ranai ahandî bogorîndî kaki ra semündü hu hîfambe kakîrîhai mbura hîfambe dîbo samboare hîniŋgîmareandî.

19 Nindou ranahamundî bogorî-mayu ranai anŋunî hu gedühî nünŋu nünŋumbo asu ai ŋgoafîna hîhîrîfi hu tükümeŋiyu. Ranîyu asu ai ahandî kaki nindoumbo yîbobomareapuri-mayo ranahambo nindou ranî babîdîmbo hoafî dîboadondîheapuri yahu haya.

20 Nindou 5,000 kaki masemündu-mayu ranai tüküfi ahandî bogorî nindou-mayu ranahambo 5,000 ŋgorü-mayo ra masagado. Asu ai ranahambo hoafîyundühî yahuya, 'Adükarî, se wambo 5,000 kaki masowandîrî, ŋga awî se nda hoeiro. 5,000 kaki-mayo se masawandîrî ranî-fihîndî ro ŋgorü 5,000 kaki masahamîndîhî nda,' mehuamboyu.

21 Asu ahandî bogorî nindou-mayu ai hoafîyuhü yahuya, 'Se aboedî hamîndî ramarowandî. Seana aboedî asu anîhondümbo hondü ratûpurîyafî-randeimbanafî. Seana moanî akîdou moatükunî dîboadîro-randeimbanafî. Nga asu ranîmbohündambo anîmbo hapondanî ana sîhambo ro adükarî moatükunî hîfandîmbo amboanî bogorîmbondîhe hîniŋgîndîheanînimboyahî. Asu se mborai sühüfî ranahambo rodîbo hîhîfi-hîhîfînde,' mehundo.

22 Ranîyu asu nindou 2,000 kaki masemündu-mayu ranai-amboanî tüküfi ahandî bogorî nindou-mayu ranahambo hoafîyundühî yahuya, 'Adükarî, se wambo 2,000 kaki masawandîrî, ŋga awî se nda hoeiro. 2,000 kaki-mayo se masawandîrî ranî-fihîndî ro ŋgorü 2,000 kaki masahamîndîhî nda,' mehuamboyu.

23 Asu ahandî bogorî nindou-mayu ai hoafîyuhü yahuya, 'Se aboedî hamîndî ramarowandî. Seana aboedî asu anîhondümbo hondü ratûpurîyafî-randeimbanafî. Seana moanî akîdou moatükunî dîboadîro-randeimbanafî. Nga asu ranîmbohündambo anîmbo hapondanî ana sîhambo ro adükarî moatükunî hîfandîmbo amboanî bogorîmbondîhe hîniŋgîndîheanînimboyahî. Asu se mborai sühüfî ranahambo rodîbo hîhîfi-hîhîfînde,' mehundo.

24 Ranîyu asu nindou 1,000 kaki masemündu-mayu ranai-amboanî tüküfi bogorî nindou-mayu ranahambo hoafîyundühî yahuya, 'Adükarî, ro sîhambo fîfîrîheanînimboanahî. Seana nindou awî hîmboarî handinî-yafeimbî ŋgînîndî hamîndanafî. Seana nîne-moatükunî se hîfîrowandeimbî-hündîyopoanî nûmbûrambeahîndî sesî ra yimuŋgurandîfî arandî.

Asu nindou amuri ai nini-moatükuni manjiriyo bubufoarhindeimbi hündane seana sesi ra guguro arandi.

²⁵ Ranimboyahi asu ro sishambo yihimbombo sishafi kaka ra sahamindi ha hifambe kakirihidibo masamboarheandi. Sishafi munquambo kaka ini nda, nga se rando hoeindowandi, mehundo-amboyu.

²⁶ Asu ahandi bogori nindou-mayu ai hoafiyuhü yahuya, 'Awi se ana ratupuriyafi-randeimbi nindou moaruwai, ratupuri-koate yiboaruko yiboarukoyafeimbi nindouanafi. Nindou ngörü ai ratupuriyumbü ranahandi ro sesi yimungurahamindi asu nindou ai nine ahuri buburandeimbi ranahandambohündi ro sesi ra yimunguriamindi gugurithe arihandi ranahambo awi se wambo ndoro fifriwandirimbo-wamboyafi?

²⁷ Asu awi refe anasi, se kaka wandi ra sapo kaka shife arandi worambe shioefani animbo, asu ro tükündaheandühi amboani kaka bidifiri raniwami nandithe ndahamindimbohündisi.

²⁸ Haponda ahandi warambeahindi kaka ra ndowandümo mbundu nindou sapo 5,000 kakümbi-mayu ranahambo dabudo.

²⁹ Nga ai sapo nine-moatükuni simongori-maramüdu ranifihidifiri pandeamboe. Nga asu nindou düdi ai nini-moatükuniyo ranahambo wanayu ana, asu ai nini-moatükuniyo ai akidou asihendi ra ahandi-mayo munqu fufuimindimboane.

³⁰ Nga yiboaruko-yiboarukoyumbü nindou ranahambo weindani hondü nimbini maroambe pinduwerü. Rananimbo ai ranambe nimandümo heinduhü yahafi sisinderimboe,' mehu.

Nindou Hondü ai munquambo nindou ranaheimbo yibobondearümbui

³¹ "Süngunambo Nindou Hondü ranai bogorimbondüfi tükündüfihü ahandi sunambeahindi nendi ranibabidimbo ana, asu ai ahandi munquambo moatükuni hifandimbo nimarifondi raniwami nimandümbui.

³² Rananimbo asu munquambo hifi ranihündambo nindou ranai ahandi hanjifohü gugurindearümbui. Rananimbo asu nindou ranaheimbo sapo sipsip hifandirandeimbi nindou sipsip ngörünini yibobore asu meme ngörünini yibobore arandi nou rande yimbumbonde yibobondearümbui.

³³ Randeandühi animbo ai sipsip ahandi warihondünihini ngindearühi asu meme ahandi warikadüdanihini ngindearümbui.

³⁴ Rananimbo asu Bogori nindou ai nindou ahandi warihondüniamarei ranaheimbo hoafindundürühi

anımboya, 'Se ana sıheimbo wandı Ape ai aboedi-aboedimareandürane, nga se mborai sühüsi. Rananımbo asu se sühüsi God ngınındı hıfandırandı ranahambo sapo wandı Ape ai sıheimbo semındımbo horombo hıfı sünü hapoadümbo simborıyoambe raraore nafıramündü masıhendı ra sahümündi.

35 Sapo ro wembomboyahanı asu se wambo sesı masehindıri. Ro amıندانıñomboyahanı asu se wambo hoe simındımbo masehindıri. Ro nındou amurı tüküyaheandanı asu se wambo sahümündihündıri sıhei worınımarıhindıri.

36 Ro hoarı-koate nımboahanı asu se wambo hoarınambo yihurumarıhindıri. Ro anğünümboyahanı asu se wambo hıfandımarıhündıri. Ro karabusambe nımboahanı asu se wambo hei wakımafoarıhindıri. Ro hoarı napo-koateyahanı se wambo hoarınambo wandı fı yihurumarıhindıri,' mehu.

37 Nındou mbumundi-mayei ranai ahambo simborı hoafındahındowohü anımboya, 'Adükarı, nıngusümboanıyo sıhambo hoeırıhunına wembombomefa sesı masahunını, asu sıhambo hoeırıhunına amıندانıñombomefa hoe simındımbo mafuihunını ra?

38 Nıngu-sımboanıyo ro sıhambo hoeırıhunına nındou amurımboyafo tüküyafoanda sahumındefınını yıhoefı worınırıhunını, asu hoarı-koateyafanı hoarı yihurumarıhunına?

39 Asu nıngu-sümboanıyo ro sıhambo hoeırıhunına anğünümboya fı asu karabusambe nımba fı randanı ro hefı wakımafoarıhunına?' mbıseimboyei.

40 Asu Bogorı nındou ai aheimbo simborı hoafınduhü anımboya, 'Ro sıheimbo anıhondümbo-anahı hoafayahandürı, nıne-moatükunı se moanı ndürı-koateyeımbı nındou wandı ranahambo se ramarıhindı ranana wambo rıhündıri rarıhi marıhündıri!' mbüsümbui.

41 Rananımbo asu ai nındou ahandı warı kadüdanı anımboei ranaheimbo hoafındundürühi anımboya, 'Se awarıhehindeımbı nındou-anei. Andai se wambo hınıngırıhindıri ragu ngei! Seana hai moanı yare koadürümbo horoweımbı God ai dıdıboadore nafamündü Satan asu ahandı nendı ranahamumbo hınıngımareandı ranambe ngei!

42 Sapo ro wembomboyahanı ra se moai wambo sesı sehındıri. Ro amıندانıñomboyahanı se moai wambo hoe simındımbo sehındıri.

43 Ro nındou amurımboyahe heheya tüküyahıندانı se moai wambo sahümündi-hündıri sıhei worınırıhindıri. Ro hoarı-koate nımboahanı se moai wambo hoarınambo yihururıhindıri. Ro anğünımboya, karabusambe nımboaha

ranaorihanda se moai wambo farihhindiri rihündi,' mbüsümbui.

⁴⁴ Asu ai-amboani simbori ahambo hoafindahindowohü animboya, 'Adükari, nüngu-sümboaniyo ro sïhambo hoeirihuninani se wembomboyafi, hoeimbo amindanijomboyafi, nindou amurimboyafo tüküyafo, hoeari-koate nimbafi, anğünümboyafi asu karabusambe nimbafani ro sïhambo farihafenini-koatemayefa?' mbiseimboyei.

⁴⁵ Asu Bogori nindou ai aheimbo simbori hoafindühi animboya, 'Ro sïheimbo anihondümbö-anahi hoafehandüri, se sapo moani ndüri-koateyeimbi nindou wandi ranaheimbo farihendürimbo moei aseï ranana asu se wambo amboani farihendürimbo moei seihane!' mbüsümbui.

⁴⁶ Rananimbo asu nindou ndanai koadürümbo koadürümbo tñirifo adükari niñgoweimbi ranambe mbïhei-amboane, ñga asu nindou aboedi mbumundi-mayei rananimbo yangiri koadürümbo koadürümbo niñgoweimbi ranambe mbïhei-amboane," mehu.

26

Suda-yafe bogori nindou ai Sisasimbo hïfokoeffimbo hoafi fifrimarundi

(Mak 14:1-2; Ruk 22:1-2; Son 11:45-53)

¹ Sisas ai rani yamundife hoafi ra moendi-reandühi asu ahandi süngururü-rundeimbimbo hoafiyupurühi yahuya,

² "Se fifrumboanemo, ñga awi asoungu God Israer aboedambomareandi hohoanimombo Si (Pasofa) tükündifemboe. Asu sesi sesimbo si ranambe animbo Nindou Hondü ranahambo hürütümbi nindou-yomondi warihündifimbui ahambo hïfokoeffimbo-hündambo niñfihitikondüründimo pandüwurimboemo," mehupuri.

³ Raniyomo asu Godimbo sïhou-rundeimbi bogori nindouyomo, asu Suda-yafe bogori nindouyomo ranai bogori hondü nindou Godimbo sesi sïhai-randeimbi ahandi ndüri Kaiafas ranahandi adükari worambe mamï gugurimefundi.

⁴ Raniyomo asu ai Sisasimbo dïbo kïkïhiyimündi hefi hïfokoeffimbo yahomo houmbo hoafi ra fifrimarundi.

⁵ Asu ai yaru hoafiyomondühi yahomoya, "Rani-moatükuni ra nindou afindi fandife sesesambe ana refepoani, ñga asu nindou afindi ranai hoafi afindafindiñdeihï ñgoafi moaruwaimbo-ndïhimboyei," mehomo.

Betani ñgoafihü niñmorehi mamï ranai Sisasindïwamï fisïñarümbi moatükuni kamareando

(Mak 14:3-9; Son 12:1-8)

6 Mami, Betani ngoafihü Sisas ai Saimonindi worambe mamaru. Nindou ranai horombo mīmantho masimeiyu haya mamaru.

7 Sisas ai nindou ranahandi worambe sesühi nīmaru-ane nīmorehi mami ranai ahambo sowana tükumefeyo. Ai nīmoei hipirambe sanda aboedi fīsīnarūmbi kaki afīndīfihī semīndī-weimbīhūndī ra semīndī haya tükumefeyo. Raniyo asu Sisas ai sesī fondī-mayo ranīkīmī nīmaruambe ai sanda ra ahandī mbīro wafuambe kamareando.

8 Ranīyomo asu Sisasimbo süngururū-rundeimbī ai ranīmoatükunī ramareandī ranīmbo hoeiru houmbo ngīnīndī hoafīyomondühī düduyafundühī yahomoya “Nīmboe nīmorehi ndanai sanda nda yatīkīrī-yatīkīrīra wakareandī?”

9 Awi sanda ndanana kaki adūkarīfihī anīmbo koarīhefihī kaki semīndī mburumbo nindou napo-koate-mayei ranaheimbo kaki ra saimboyosi,” mehomo.

10 Sisas ai fīfīreandī ahambo süngururū-rundeimbī ai nīnīmboe hoafīmemo ranīmbo ra. Ranīyu asu ai ahamumbo hoafīyupurühī yahuya, “Se ra nīmboe nīmorehi ndanahambo moaruwaimboarundī rana? Ai ana moanī sīmbamīndī hamīndī moatükunīyo wambo ramareandī rananasī.

11 Nindou napo-koateyeimbī ranai ana se babīdī munguambo si ra nīboadeimboyei, nga asu roana ngīrī se-babīdīmbo munguambo si ra nīmboahi.

12 Aiana sanda ranīyo wandīwamī kamareandī sapo wambo samboefendīrīmbo dīdīboadoreandühī.

13 Haponda ro sīhamumbo anīhondūmbo-anahī nda hoafehapurī, munguambo hīfī ndanühī nīnī ngoafīhūyo Godīndī hoafī ra wataporīmboayo ana, nīne-moatükunī ai wambo ramareandī ra ahandī hoafombohūnda wataporīmbondühī-ndühīmboyei,” mehu.

*Sudas ai Sisasimbo bogori nindouyomondī warühīndīhinīmboyahī mehu
(Mak 14:10-11; Ruk 22:3-6)*

14-15 Ranīyu asu Sisasimbo süngururū-rundeimbī nindou mami ahandī ndūrī Sudas Iskariot ai Godīmbo sīhourundeimbī nindou bogorī-memo ranahamumbo sowana hūfu düdufīpurühī yahuya, “Se wambo nīnīmoatükunī mandaundīrī ro Sisasimbo sīhamundī warühī yirūmondīhinanī rana?” mehupuramboemo. Ranīyomo asu ai ahambo kaki hoarī 30 ra tapuiyafu masabudo.

16 Ranīyu ranī-sīmboanī piyu haya Sudas ai Sisasimbo ahamundī warühī yirūmofi hohoanīmo tūmarandī.

Sisas ai ahambo süngururürundeimbi babidi sesesi sesi ra masowasümo

(Mak 14:12-21; Ruk 22:7-14; Son 13:21-30)

17 Adükari si bret yis pefe-koate weaᅇgurühi tüküfeyoambe ranı simboanı Sisasımbı süngururü-rundeimbi ai tüküyafu ahambo düdururühi yahomoya, “Nahanınyo sesesi sesi ra ro sıhambo didıboadofembo se hohoanımoayafa?” mehomondamboyu.

18 Ranıyu asu Sisas ai ahamumbo yare hoafıyupurühi yahuya, “Nᅇoafi adükari ranühi anımbı ᅇgomo, nındou mamı ranahambo hoafındımondühi anımbıya, ‘Nındou yamunde-randeimbi ai yare hoafıyuhü-randeimbi ai yare hoafıyuhü yahuya, “Wandı si ndeara tüküfemboane, ᅇga ro wambo süngururü-rundeimbi babidi sıhafı worambe Pasofa sesesındefo sefımbıoanefı,” ’mbısimı,” mehurı.

19 Ahandı süngururü-rundeimbi-memo ranai moanı mamı Sisas ai hoafımayupurı süᅇgu sapo sesi ra didıboadomarundı.

20 Ndeara nımbambe Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi 12-memo ranı-babidi sowasümondühi mamarımo.

21 Sesambe Sisas hoafıyuhü yahuya, “Ro sıhamumbo anıhondümbı-anahı hoafıhapurı nda. Sehündı mamı ai wambo hürütümbı-yomondi warühi yirümondandırimbı,” mehuamboemo.

22 Ahandı süngururü-rundeimbi ranai ranı hoafı ra hımborıyomo houmbo ᅇgusüfoambe afındı hohoanımorapurühi asu ahambo ᅇgorü ai düdufe, ᅇgorü ai düdufeyomondühi yahomoya, “Adükari, royahı? royahı?” memo.

23 Ranıyu asu Sisas ai simborı hoafıyupurühi yahuya, “Nındou mamı wakırıhu nımarefımbı bret hıpırı mamı ranambe foare haya asesu ranai-anımbı wambo nındou hürütümbı-yomondi warühi yirümondandırimbı.

24 Baıbor ai Nındou Hondü ranahambo hoafımayı süᅇgu ai yıfındümbı. Hıpoanımbıoembıo anı nındou düdı ai Nındou Hondü ahambo nındou hürütümbı-yomondi warühi yirümoarırı. Nındou ranai ana nımbıe hondı ai wakımarımındo, ᅇga ambemboyu!” mehurı.

25 Sudas sapo ai ahambo nındou hürütümbı-yomondi warühi yirümorireimbi-mayu ranai hoafı karıhoeihü ahambo düdurırühi yahuya, “Nındou yamundo-randeimbi, awı se yaro hohoanımoayafühi rombayahı safımbıoyafı?” mehundo-amboyu. Asu Sisas ai ahambo hoafıyundühi yahundoya, “I sapo se hoafımayafı mbısesı,” mehu.

Adükarîndî sesi Sisas ahandîhoari süngururürundeimbimbo masagapuri

(Mak 14:22-26; Ruk 22:15-20; 1 Korin 11:23-25)

²⁶ Ai mamî sowasümondühi ñimarîmombo Sisas ai bret bidîfirî ra semündü Godimbo hîhîfirürî didîbafîfi mbura hîfîtire haya ahambo süngururü-rundeimbî ranahamumbo sagapurühi yahuya, “Ndanana wandî fi safane, nga sowandümo mburu sowasümo,” mehupuri.

²⁷ Ranîyu ai asükaiyu hîpîri ra semündü haya Godimbo hîhîfirürî mbura sagapurühi yahuya, “Muñguambo se hîpîri ndanambe ndîmîndîmo.

²⁸ Ndanana wandî horane, sapo Godîndî hoafi femîndî sîhefe ngînemîndîmbo moatükunane. Wandî horî ra nindou afîndî ahei moaruwai hohoanîmo-ambeahîndî aboedambo-fembohünda kamefoendane.

²⁹ Ro nda sîhamumbo hoafehapuri, ro wain hoe nda ngîri asükainda ndîmîndîhi, nga awî nga ngambo wandî Ape ngînîndî hîfandîrandî ranambeyahî anîmbo ro sîmbori wain hoe ra se-babîdîmbo ndîmîndîmboyahî,” mehu.

³⁰ Ranîyomo asu ai herü mamî herüyomo mburu Orif nîmî wafunambo mahafomo.

Sisas ai Pitamboya, Ro moai ahambo fifîrihinî mbüsümbui, mehu

(Mak 14:27-31; Ruk 22:31-34)

³¹ Ranîyu asu Sisas ai ahamumbo hoafîyupurühi yahuya, “Ndani nîmbokoanî ana muñguambo se wambohündambo sîhamundî anîhondümbofe hohoanîmo hîniñgîndumboemo. Sapo Baibor ai yare hoafîyowohü yahoya,

‘Ro sipsip hîfandîra-randeimbî nindou ranahambo hîfokoandîhinanî anîmbo asu sipsip ranai bukürüdei wakîndîhimboyei,’

Sekaraia 13:7

meho süngu.

³² Nga asu süngunambo ro yangîri botîndahe heheambo ana, Gariri hîfînambo sîhamundî wagabe ro boatei ngümboyahî,” mehupuri.

³³ Ranîyu Pita ai hoafi karîhoeihü Sisasîmbo hoafîyundühi yahuya, “Muñguambo nindou sîhambohünda ahamundî anîhondümbofe hohoanîmo hîniñgarundî amboanî asu roana ngîri wandî anîhondümbofe hohoanîmo hîniñgîndîheandî,” mehundo.

³⁴ Asu Sisas ai Pitambo hoafîyundühi yahuya, “Pita, ro nda sîhambo anîhondümboanahî hoafehanîni, nîmbokoanî kakaro ai hoafi-koateayuambe anîmbo se rando hoafîndafühi anîmbo ngîmîmbo ‘Ro moai Sisasîmbo fifîrihinî,’ mbîsamboyafi,” mehundo.

35 Raniyu Pita ai simbori hoafiyunduhî yahuya, “Ro sedibo yifayahî amboanî i ambe, nga asu ro ngiri randihe yahurai hoafindahi,” mehu. Raniyomo asu ahambo sünggururü-rundeimbi-memo munğu amboanî maru Pita hoafimayu süngu yaru hoafimemo.

*Sisas ai Getsemanihî Godimbo didibafimayu
(Mak 14:32-42; Ruk 22:39-46)*

36 Raniyu Sisas ai ahambo sünggururü-rundeimbi babidi nîmî nûmbürî mamî Getsemanihî hifomo tüküyafunduhî hoafiyupuruhî yahuya, “Awi se ndanuhî nîmandimondanî animbo asu ro gogu ranuhî nga Godimbo didibafinda,” mehupuri.

37 Ai Pita Sebedindi nîmorî yimbuyafanî ahamumbo sepurümündî haya mahu. Raniyu Sisas ai rani-simboanî ngusüfo afindi hohoanîmoyuhü asu ahambo afindi ngusüfoambe moaruwaimarîrî.

38 Raniyu asu ai hoafiyupuruhî yahuya, “Afindi hohoanîmo wandî ngusüfoambe amaro ranai afindi hamindi tüküfendîrühane asu ai wambo borife pefendirîmbo yangirayo. Nga awi se ndanuhî nîmandimombo ro-babidimbo moanî himboarî yangirî hibadundi,” mehupuri.

39 Raniyu asu ai akidou sühüfi hu ahandî mbîro ra hifinî hifambe amofihü Godimbo didibafiyuhü yahuya, “Wandî Ape, nüngurîhî refemboayo ana, moanî yahurai tîjîrifombü hipîrî wandî wamînîndî ra sowandîfî raguanamboro! Nga asu rani-moatükunî refembo ra ro randîhea sambo hohoanîmoyahüî-yahîpoanî, nga moanî se hohoanîmoayafî süngu,” yahu didibafimayu.

40 Raniyu asu ai hîhîrîfî ahambo sünggururü-rundeimbi ranahamumbo hoeireapurane ai yapomboyafu houmbo mapomo. Raniyu asu ai Pitambo hoafiyunduhî yahuya, “Nîndou ngîmî ra awi se nîmboe moanî bodîfombo amboanî ro-babidimbo himboarî yangirî hîfanduhî nîmarî-koatememoa?”

41 Se moanî hibadumbo didibafindîmonduhî nîmandîmo. Rananîmbo asu nîne-moatükunî sîhamumbo moaruwai hohoanîmo ranahambo süngu hühîndeapurîmboe. Sîhamundi ngusüfo aiana refembo yaho, nga asu sîhamundi fî ranane ai awi mbosîhoasîrayo,” mehupuri.

42 Asükaiyu mamîmbo Sisas hu didibafîfîhî yahuya, “Wandî Ape, tîjîrifombü hipîrî ndanai wambo gübüsîfoefendîrî-koateyowanî, asu ro rani-moatükunî ra asîmîndîhî ana, sapo se nînimboyo refembo hohoanîmoayafî rani-süngu refemboane,” mehu.

43 Asükaiyu hihirifi hu ahambo süngururü-rundeimbimbo hoeireapurane ai moani mapomo. Ai moai ahamundi himboari ra yangiri birihoi ningopuri.

44 Raniyu asu Sisas ai asükaiyu ahamumbo yare hiningireapuri haya ngimimbo noure mam+ weangurühi hoafimayu hoafi yahurai hoafiyuhü didibafimayu.

45 Asükaiyu ai ahambo süngururü-rundeimbiranahamumbo-so tüküfi hoafiyupurühi yahuya, "Awi se moani fiharu apomondühiyomoa? Awi Nindou Hondü ranahambo moaruwai hohoanimo-yomondeimbi nindou ranahamundi warihufembo akimi tifireamboane.

46 Botiyafu houmbo mborai ngefo. Awi se hoeiru nindou mam+ ndanai wambo hürütümbi-yomondi warühi yirümoyondirimbo ndanüngu," mehupuri.

Sisasimbo mbumaründümo

(Mak 14:43-50; Ruk 22:47-53; Son 18:3-12)

47 Sisas ai wataporimborandühi nüngu ane asu Sudas, süngururü rundeimbi 12-ambeahndi nindou mam+, ai tüküme fiyu. Godimbo shou-rundeimbi bogori nindouyomo asu Suda-yafe bogoriyomo ranai nindou afindi safi ranahamumbo koamarihoupura pisao yihimindi asu nimihari adükari ra fufuründümo houmbo Sudas babidimbo tüküme fundi.

48 Nindou sapo Sisasimbo nindou hürütümbi-yomondi warühi yirümo fimbo-mayu ranai nindou afindi ranahamumbo dibo hoafi hoafiyupurühi yahuya, "Nindou ro ahambo wakikihindühünani animbo aiani, nga se ahambo mbundüründümo," mehupuri.

49 Raniyu asu nimai Sudas ai Sisasimbo-so hüfu hoafiyundühi yahuya, "Yamundo-randeimbi, kar+hasi," yahuhü wakikihimarüri.

50 Raniyu asu Sisas ai simbori ahambo hoafiyundühi yahuya, "Wandafi, rani-moatükuni ra se refembo asafi, nimai raro," mehundo. Raniyomo asu nindou afindi ranai tüküyafu Sisasimbo mburündümo mburu kikihisafimarüründümo.

51 Raniyu asu nindou mam+ Sisas dibo manüngu ranai sisirifihiyu ahandi pisao hoearambeahndi hüramündi nüngumboyu bogori nindou, Kaiafas, ranahandi ratüpuriyu-randeimbi-mayu ranahandi himbohoeari mafoafoareandi.

52 Raniyu Sisas ai nüngumbo ahambo hoafiyundühi yahuya, "Pisao ra se sowandifi koadürambe sando. Nindou muñguambo düdi ai pisao asowandümo ana, asu ai pisao ranambo yifindimboemo.

⁵³ Asu ro wandi Apembo wambo farihefendi+rimbohünda m+ng+ndahan+ asu ai sünambeah+indi nendi b+di+firi+ ami 12 ngasündeapureimbi ai koarihefemboayu ra awi se moai fifirowand+yo?

⁵⁴ Nga asu rani+süngumbo ana, nüngunde sapo Baiborambe yare hoaf+yowohüya, 'Rani+moatükun+ ra moan+ yahurai ramb+feyo-wamboane,' meho ra yahurai tükümand+fea?" mehundo.

⁵⁵ Rani+yu asu Sisas ai nindou af+indi ahambo mbuimündümbö tüküme fund+ ranahamumbo hoaf+yupurühi yahuya, "Awi ro hümbohünümb+ nindou meha rani+mbo wambo mbuim+ind+ind+r+imbo se pisao asu ni+m+har+ ra fufuründümo houmbo si+fomomboemo? Ro af+ind+imbo God+indi worambe ni+mar+imbo hoaf+ yamund+handüri habodi mar+handi, nga rani+simboani moai se wambo mburündümond+r+.

⁵⁶ Nga asu rani+moatükun+ ramefeyo ra God+indi hoaf+ hoaf+yu-randeimbi nindou ai Baiborambe rand+femboe yahu haya sürü pamareandi rani+simogodüh+yo ramefeyo," mehu. Asu muᅅgu süngururü-rundeimbi ranai Sisas+imbo hin+ng+rüwuri houmbo mafoar+hoemo.

Sisas ai kans+r+yomondi hi+mboahü tüküfi hoaf+ di+di+boadomareandi

(Mak 14:53-65; Ruk 22:54-55; Son 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ God+imbo sihou-rundeimbi bogori hondü, Kaiafasiyu ah+nümbi hohoan+mo yamundu-rundeimbi+yomo asu bogori nindouyomo ranai guguru mamüh+yafu mamar+mo. Rani+yomo asu nindou ranai Sisas+imbo mburündümo houmbo nindou guguri+yafu ni+mar+mondüh+ wor+na sowaründümo mahomo.

⁵⁸ Pita ai ahambo süngumarüri hüfu, nga asu ai moai ahandi fik+mi ak+mi papüh+fiyu, nga ai Kaiafas+indi wor+ gin+r+mayo ranambe kefuoi hüfu hi+fandi-rundeimbi-memo rani+bab+di+imbo mamaru. Ai ni+n+moatükun+ Sisas+imbo tükümand+fendo yahu haya rani hi+mboasafomboyu.

⁵⁹ God+imbo sihou-rundeimbi bogori asu muᅅgumbo Suda-yafe kans+r ai Sisas+imbo hi+fokoefimbo-hündambo nindou ahambo tikefehefembo papi+hoaf+fimbo kokomarurü.

⁶⁰⁻⁶¹ Nindou af+indi ai tüküyafundüh+ Sisas+imbo tikefehefe papi+hoaf+fimbosi, nga asu ai moai ni+ne moaruwai hohoan+mo ramareandi ra mam+ amboani ahambo hi+fokoefembo-hünda fifi+r+rundi. Ndeara b+di+firanambo hondü nindou yimbu ai bot+yaf+ne hafan+ hoaf+yaf+nandowohü safan+ya, "Nindou ndanai yare hoaf+yuh+ yahuya, 'Ro God+indi wor+ nda bir+boadi+he

mbund̄ha asu moan̄i ṅḡim̄i sihi yanḡiri asükainda fond̄ihe hin̄iṅḡind̄iheamboyah̄i, mehu,” masafan̄i.

62 Ran̄iyu asu God̄imbo s̄hou-rundeimb̄i-yomond̄i bogor̄i hond̄ü ranai bot̄ifi n̄ungumbo Sisas̄imbo hoaf̄iyunduh̄ü yahundoya, “Se moai n̄n̄i hoaf̄i s̄imbor̄i nindou s̄hambo pap̄i-hoaf̄imar̄inan̄in̄i ranahafan̄imbo hoaf̄iyop̄rimbo s̄hawand̄yo?” mehundo.

63 Nga asu Sisas ai moai n̄n̄i hoaf̄i ahambo s̄imbor̄i hoaf̄iyundo, nga moan̄i ai s̄s̄ikoate man̄ṅgu. Asükaiyu bogor̄i nindou-mayu ranai ahambo hoaf̄iyunduh̄i yahuya, “God yanḡiri n̄ungumb̄ü-mayu ranahand̄i ndür̄inambo ro nda s̄hambo hoaf̄iyahan̄in̄i, nga hapo se n̄moamo nda dabar̄ifimb̄i hoaf̄i s̄imbor̄i hoaf̄indaf̄i. Se Kraiss, God̄ind̄i N̄imor̄indaf̄uh̄i ana, haponda ham̄ind̄i ȳihoef̄imbo hoaf̄indaf̄imun̄i,” mehundo-amboyu.

64 Asu Sisas ai ahambo s̄imbor̄i hoaf̄iyunduh̄i yahuya, “Ndeara se ran̄i hoaf̄i ra hoaf̄iyafomboanaf̄i. Nga ro s̄hamumbo mun̄guambo hoaf̄ehapur̄i nda. Nḡiri am̄tata Nindou Hond̄ü ranai bogor̄imbond̄üfi God mun̄guambo ṅḡin̄indeimb̄i ranahand̄i war̄ihondan̄i n̄imand̄ü asu ai mbur̄ṅgaiwam̄i s̄ünambeah̄ind̄i kuduan̄i hoeind̄üwur̄umboemo,” mehupur̄i.

65 Ran̄iyu asu bogor̄i nindou-mayu ranai ṅḡus̄üfoambe hüf̄ir̄ür̄uh̄i ahand̄i hoear̄i ra h̄ireand̄uh̄i hoaf̄iyuh̄ü yahuya, “Ai God̄imbo t̄ir̄ifoefe hoaf̄i hoaf̄ayu. Hapondan̄i ana nindou ṅgor̄ü ai Sisas ranahambo n̄ne hoaf̄i hoafombo tük̄üfepoan̄i, nga wan̄i. Se ndeara ai God̄imbo t̄ir̄ifoefe hoaf̄i hoaf̄imayu ra h̄imbor̄iyomombo-anemo!

66 Asu se ra ahambo n̄unguru ho-hoan̄imoyomond̄uh̄iyomo-a?” mehupuramboemo. Asu ai s̄imbor̄i hoaf̄iyomond̄uh̄i yahomoya, “Ai ana sapo ai h̄üti ramefiyumbowambo ȳfiyumbiyuwamboane,” mehomo.

67-68 Ran̄iyomo asu ai ahand̄i ṅḡus̄ümboarambe ṅgur̄i t̄ifiyafundowoh̄ü bubumar̄ür̄i. Asu nindou b̄id̄if̄ir̄i ai pakar̄ihour̄uh̄i hoaf̄iyomond̄uh̄i yahomoya, “Kraiss, se nindou düdi ai s̄hambo harayun̄in̄i ranahambo God̄ind̄i hoaf̄i hoaf̄iyu-randeimb̄i nahurai hoaf̄indaf̄i,” mehomo.

*Pita ai Sisas̄imbo Ro moai ahambo fif̄ir̄ihin̄i, mehu
(Mak 14:66-72; Ruk 22:56-62; Son 18:15-18, 25-27)*

69 Pita ai weindan̄i ran̄i h̄if̄in̄i gin̄irambe n̄imaru-ane God̄imbo s̄hou-rundeimb̄i bogor̄i hond̄ünd̄i rat̄upur̄iyor̄andeimb̄i mam̄i ranai ahambo-so tük̄üfe h̄ifo hoaf̄iyoh̄ü yahoya, “Se-amboan̄i Sisas Garirihünd̄i ran̄i d̄ibomefoandane,” mehondoamboyu.

⁷⁰ Asu munḡuambo ahei hiḡboahü ai wani yahuhüya, “Roana se wataporimbo arandi ranahambo moai fifirihendi,” mehu.

⁷¹ Raniyu asu ai giniri-mayo rani nafitambekimi mapenungu. Raniyo asu nimorehi ḡgorü ai hoeirerühi nindou burimemo ranahamumbo hoafiyohü yahoya, “Nindou aiyu Nasaretiḡündi Sisas raniḡibo manungu,” meho.

⁷² Asükaiyu Pita ai wani yahumbo hoafiyuhü yahuya, “Roana haponda dabareheandi, ro nindou ranahambo ana moai fifirihini,” mehu.

⁷³ Akidou hihiniḡgire safoareambo nindou ranühi burimemo ranai Pitambo-so tükümeḡündi. Ai yaru hoafiyomondühi yahomoya, “Se ana ai-babidihindi nindou-anafi. ḡga siḡafi hoafi hoafayafi ranai Garirihündanafi yaho weindahimareanini,” mehomo.

⁷⁴ Raniyu Pita ai dabarifihi hoafiyuhü yahuya, “Ro tikai hoafindahanḡ God ai wambo moaruwaimbo-mbireandi-ramboane! ḡga roana nindou ranahambo moai fifirihini,” mehu. Raniyo asu kakaro ranai hoafimayu.

⁷⁵ Asu Pita ai ḡgusüfo pumaramündu sapo nine hoafi Sisas ai ahambo hoafimeindo ranahambo. Sapo ai yare hoafiyuhü yahuya, “Kakaro ai hoafi-koateayuambe animbo se ḡḡimimbo rando wambo hoafindafühiya, ‘Ro moai ahambo fifirihini,’ mbisamboyafi,” mehundo ranimbo. Raniyu asu Pita ai ginirambeahindi tüküfi haya afindi hamindi arani aranimayu.

27

*Pairatimbo sowana Sisasimbo sowaründümo mahifomo
(Mak 14:1; Ruk 23:1-2; Son 18:28-32)*

¹ Ndeara siambe hondü Godimbo sihou-rundeimbi bogoriyomo asu Suda-yafe bogori nindouyomo ranai Sisasimbo hifokoeffimbo hoafi ra fifirimarundi.

² Raniyomo asu Sisas ahambo hüputüpurihou sowaründümo hifomo Romiyomondi Israer hifi hifandrandeimbi bogori nindou ahandi ndüri Pairatindi warühi-marüwuri.

*Sudas ai yifimayu
(Ratüpurü 1:18-19)*

³ Asu Sudas sapo Sisasimbo hürütürümbi nindou-yomondi warühi-mariri ahambo papi hoafiyu hifokoeffimbo hoafi ra himborimayu. Ranimboane ḡgusüfoambe afindi hoanimojuhü ai kaka hoari 30 ra hihire semündü hu

Godimbo s̄hou-rundeimb̄i bogoriyomo asu bogori nindouyomo ranahamumbo masagapuri.

⁴ Raniyu asu Sudas ai ahamumbo yare hoafiyuhü yahuya, “Awi ro hütayah̄i moaruwai hohoan̄imomayah̄i. Ro nindou ai n̄n̄i-moatükun̄iyo moaruwai refekoate ranahambo nindou hürütümb̄i-yomond̄i warüh̄i yirümomar̄ihin̄i,” mehuamboemo. Asu ai simbori ahambo hoafiyomondüh̄i yahomoya, “Awi ro ranahambo ra nimboe mamb̄isefiyo? Rani-moatükun̄i ra ȳhoeft̄i moatükun̄iyo, ŋga s̄hafi moatükun̄i yanḡirane ranana,” mehomondo.

⁵ Raniyu asu Sudas ai kaki hoari-mayo ra Godind̄i wori ranambe pire haya ndamefiyu. Raniyu asu ai hu wof̄ifihi kiarü ahand̄i fi ra ahand̄ihoari h̄ifokoamareand̄i.

⁶ Raniyomo asu Godimbo s̄hou-rundeimb̄i ranai kaki pimareand̄i ra fufuründümo houmbo hoafiyomondüh̄i yahomoya, “Kaki ndanana nindou h̄ifokoamefiyu ranahand̄i hori tak̄in̄i kakane. Sapo s̄heft̄i ah̄inümb̄i hohoan̄imo süngumbo Godind̄i worambeah̄ind̄i kaki gugur̄ife s̄hefe arand̄i ranambe pefepoan̄i,” mehomo.

⁷ Kaki ranahambo watapor̄imboru homo mam̄i nim̄indüh̄iru sihoemo houmbo asu ai kaki ranambo h̄ifi mam̄i ahand̄i ndür̄i H̄ifi Sospen Naf̄imbo H̄ifi pemayomo. H̄ifi ra an̄gunpoed̄i nindou ȳifiyeian̄i h̄ifikefendür̄imbo h̄ifane.

⁸ Ran̄imbohündamboane haponda h̄ifi ranahambo rar̄ihi dükar̄ihindüh̄iya Nindou Hor̄i H̄ifane, sei ar̄ihünd̄i.

⁹ Godind̄i hoafi hoafiyu-randeimb̄i mam̄i, Seremaia, ai hoafimayu simogodüh̄i rahurai tüküme Feyo. Ai yare horombo hoafireandüh̄i yahuya, “Ai kaki hoari 30 ra masowandümo sapo Israer nindou b̄id̄if̄iri ai horombo hoafimayu süngu ai nindou ranahambo pem̄imbohünda.

¹⁰ Raniyo asu kaki ranambo H̄ifi Sospen Naf̄imbo H̄ifi ra pem̄imemo. Rani hoafi ra Adükari ai wambo randowand̄i mehu nou ane,” mehu. Asu moan̄i an̄ihondü ran̄i yahurai safi tüküme Feyo.

*Pairat ai Sisasimbo düdu düdumariri
(Mak 15:2-5; Ruk 23:3-5; Son 18:33-38)*

¹¹ Sisas ai Romi-yomond̄i bogori nindou, Pairat, ranahand̄i h̄imboarüh̄i manüngu. Raniyu asu Pairat ai ahambo düdurirüh̄i yahuya, “Se ra Suda-yomond̄i adükari bogori nindouyafi?” mehundo-amboyu. Asu Sisas ai simbori ahambo hoafiyundüh̄i yahuya, “Se ndeara raro hoafiyafomboanaf̄isi,” mehundo.

¹² Godimbo s̄hou-rundeimb̄i bogori nindouyomo asu bogori nindouyomo ranai awi ahambo pap̄i-hoafirür̄i

hoangomosi, nga asu Sisas ai moai nini hoafi akidou ahandi yahamo tukufendo.

¹³ Raniyu asu Pairat ai ahambo hoafiyundühi yahundoya, “Awi se moai hoafi ra himboriyafiyo shambo ai papi-hoafarunini ranahambo rana?” mehundo.

¹⁴ Nga asu Sisas ai simbori mam i hoafi akidou-amboani hoafombo moai hoafiyu. Raniyu asu Romi-yomondi bogori nindou-mayu ranai moani adukari hamindi hepünife mahepünifiyu.

*Pairat ai Sisasimboya Ai yifiyumbiyuwamboane mehu
(Mak 15:6-15; Ruk 23:13-25; Son 18:38; 19:16)*

¹⁵ Mungu himbani Pasofa adukari si tukufeyoambe, munquambo nindou ranai nindou karabusambeahindi hini ngifiyuwani aboedühi tukufembo hohoanimo yei marihündi. Ranahambo ana Romi-yomondi bogori nindou ranahamboyo hoafiyeani ai nindou ranahambo aboedühi koarheiri marandi.

¹⁶ Rani-simboani ana, munquambo nindou ai fifirihoreimbi nindou ahandi nduri Barabas ai karabusambe manungu.

¹⁷ Asu rani-simboani nindou afindi ranai guguriyahi mareiamboyu Pairat ai aheimbo dudureandüri yahuya, “Se ra nindou daboe ro ahambo karabusambeahindi aboedühi koarhefimbo hohoanimoayeia? Barabasiyu asu Sisas ranahambo Kraisan sei arihündi raniyu?” mehu.

¹⁸ Nga Pairat Suda nindou Sisasimbo ngusüfoambe moaruwairüriyomo wandi waruhimarusu yahu haya ai ranimbo ndore fifirimareandi.

¹⁹ Pairat ai nindou hoafi yiboboferambo wori safambe nimiru-ane, ahandi nimorehi ai hoafi koarhendühi yahoya, “Nindou ra nini-moatükuniyo ai refe-koatemayu ranahambo hoafi ana moai yangoro, nga se ahambo nini-nungundorimboyafi. Hamani nimbokoani ro ahambo yafogoadinambo hoeirihini hehea hididimo apoyahühi afindi hohoanimomayah,” meho.

²⁰ Nga Godimbo shou-rundeimbi bogoriyomo asu bogori nindou-memo ranai-yomo ai nindou afindi ranühi mengoro ranaheimboya “Se hoafindeiani animbo Pairat ai Barabasimbo aboedühi koarheirühi asu Sisasimbo hifokoambiriramboane,” yahomo houmbo aheimbo hohoanimombo ngusüfoambe botimarundüri.

²¹ Asu Pairat ai nindou afindi ranaheimbo dudufindüri yahuya, “Se nindou yimbu ra nindou daboyei ro ahambo karabusambeahindi aboeda koarhefimbo hohoanimoayeia?” mehunduramboyei. Asu ai simbori ahambo hoafiyahündowohü seiya, “Barabasimbo,” masei.

22 Asu Pairat ai hoafiyundürühi yahuya, “Asu refe ana, Sisasiṁbo Kraisi sei arihündi ranahambo ra nungumandihina?” mehuamboyei. Simbori munğu ai ahambo hoafiyehü seiya, “Nimifihitokoemündi pefimboani,” masei.

23 Asu Pairat ai aheimbo düdufindürühi yahuya, “Nindou ndanai nīne-moatükunī moaruwai ramareanda?” mehuamboyei. Asu ai moanī pukūna hoafī nīmoamo karīhehindühī hoafīyehü seiya, “Nindou ranahambo nīmifihitokoemündi pefimboani,” masei.

24 Pairat ai ndare hoeireandane hoafī ranahambo watorimboyo hombo ra wanīyowohü ai ro ṅgīrīndahī, ṅga yifiarī tükündüfihü hoafī afīndī yagodomboe mehu. Ranīyu asu hoe fuiyamündi haya nindou ranahei hīmboahü warī ahandī ra popoaifoareandühī hoafīyuhü yahuya, “Nindou ndanī ahandī yifī ra i ro hütirühünipoanī, ṅga ranī moatükunī ra sīheihoaranei,” mehu.

25 Ranīyei asu nindou afīndī munğuambo ranai simbori ahambo hoafiyehü seiya, “Ai hūti yifimboayu ranimoatükunī ra yīhoefane asu yīhoefī nīmorī ranahei ane!” masei.

26 Ranīyu Pairat ai Barabasimbo aboeda koamarīheira aheimbo sowana mahu. Ranīyu asu ai Sisasiṁbo daboadanī ndūfuri-ndūfuri-foarūwuri mehua ahambo nīmifihitokoemündi pefimbohūnda amī-yomondī warīhūmarirī.

Ami ai Sisasiṁbo tikifinamborūwurūhi tirīfoefe hoafīmarūrī

(Mak 15:16-20; Son 19:2-3)

27 Ranīyomo asu Pairatīndī ami ai Sisasiṁbo sowarūndūmo gafmanī yomondī worī ranambe mahīfomondamboemo, asu munğuambo ami nindou ranai Sisasiṁbo wakīmarūwuri.

28 Ranīyomo asu ai ahandī hoearī ra yimīndībadī houndowohüyomo asu hamburī hoearī hoandarī ra magūdūndo.

29 Ranīyomo asu ai wofī tīhoarī-tīhoarūmbinambo mbīroambe kīkīmafoarundī. Asu nīmīharī sowandūmo ahandī warīhondū waranī waramberundühī yimīndīho pusīru nīmarīmondühī ahambo tikifinamborūwurūhi hoafīyomondowohü yahomoya, “Suda-yafe adūkarī bogorī, karīhasou-anafī,” mehomondo.

30 Ranīyomo asu ai ahambo ṅgurī tītīfīyomondowohü ahandī warambeahīndī nīmīharī-mayo ra kosīrūndūmo ahambo mbīhapīrī kakīmarūwuri.

31 Ai ahambo tikiñinamborüwuri tirifoefe hoafiyomondo mburumboemo asu ahandi fihindi hamburi hoeari hoandari-mayo ra yimündündümo-ndühiyomo asu hoeari ahandi hondü ra sowandümo güdu hinñgimarundo. Raniyomo asu ai ahambo nimiñi pefi hifokoeffimbohünda sowaründümo mahomo.

Sisasimbo nimi keimbi karihendeimbiñi tikoründimo pamarüwuri

(Mak 15:21-32; Ruk 23:26-43; Son 19:17-27)

32 Ahambo sowaründümo hou homondühiyomo asu ai nindou mamai Sairinihündi, ahandi nduri Saimon, ranahambo hoeimariori. Raniyomo asu ai nindou ranahambo Sisasindi nimi keimbi karihendeimbi-mayo ra sowandifindo yahomo houmbo huti-hütimaruru.

33 Raniyomo ai homo Gorgotahü tüküme fundi. Gorgota ranahamboane ai mbihapiri nahurai hifi sei arihündi.

34 Rani hifihüyomo ami ai Sisasimbo wain hoe hühütimbü moatükuni fandu yamundu mburu masabudo. Asu Sisas ai rani-moatükuni ra sümündü hoeireanda mayoa asu ai moai sümündü.

35 Raniyomo ai ahambo nimi keimbi karihendeimbiñi parüwuri hou asu ai ahandi-mayo hoeari ra ahamundi mbusümo sowandümo yiboborundümo hou ranambo ñgorü ai mibsemündua yahomo houmbo piraimemo.

36 Raniyomo asu ai raraoyafu mburu ranuhi nimarimo Sisas ahambo yifimbiyu yahomo houmbo homo himboana wamaruru.

37 Ahandi mbiro wafusi fohü ahambo papi-hoafi sürü papiru mburu tikoründimo pamarundi ranai yare hoafiyohü yahoya, NDANANA SISAS SUDAYAFE BOGORI ADÜKARI NINDOUANI, yahomo paru hinñgimarundi.

38 Raniyomo asu ai nindou yimbu hühbuhüniyafanirinandeimbi ranahafanimbo Sisas babidi ahandi fikimi pamarupiri. Ñgorü Sisasindi warihondü warani parüwuri asu ñgorü kadüdü warani parüwuri marupiri.

39-40 Raniyei nindou afindi ranai hei ñgasündior hei rühündühi mbiro hirihirihündühi ahambo tirifoariorühi hoafiyahündowohü sahündoya, "Sapo se Godindi wori ra birifoefe mburumbo moani ñgimi sihi yangiri fondife hinñgifembo mayafiyosi! Se Godindi nimoriyafühanasi, se sihafihorari yaro aboedamboyafosi. Se ndahoni nimi keimbi karihendeimbiñiñi hifina foarefoao peyafisi!" sei hoafimehüdo.

41 Nindou ai ramehindi rani-süñgu yahurai Godimbo sihou-rundeimbi bogori nindou, ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi asu ranihündambo bogori nindou

ranai-amboani yaru tikifinambo-rüwurühi tirifoarüwurühi yahomoya,

42 “Sisas ai nindou bidifiramboyu ai aboedamboreandüri marandi, nga asu ai ngiri ahandi fimbo ana aboedambondeandi! Awi aiana Israeri-yafe adükari bogorimbeipoani! Asu ai haponda nim keimbi karihendeimb ranifihindi hifini akusifoendi ana, asu ro ahambo anihondümbondi hurimboyefi!

43 Ai Godimbo anihondümborirühi Ahandi nimoranahi mehu. Refeanas, awi shiri hoeindihu God ai ahambo farihfimboayu ranahambo,” mehomondo.

44 Asu nindou hühbühüniyafani-rinandeimbi Sisasindi fikimi mapaiarifani amboani ai mare moani nindou bidifiri ai ramarihori nou yahurai rarineri tirimafoarineri.

Sisas ai ndeara munguna yifimayu

(Mak 15:33-41; Ruk 23:44-49; Son 19:28-30)

45 Refe hayamboyo-ane hüfinimbo peyo haya hifi mungu ranai nimbi nimar ho ho hombo nimbambe hondü hüfiwuyambe tükumefeyo.

46 Hüfiwuyambe safi simogodühi Sisas ai puküna heiyuhü yahuya, “Eri, Eri, rema, sabaktani?” mehu. Rani hoafi ra yare yahurai hoafiyowohü yahoya, “Wandi God, wandi God, se nimboe wambo hinngirowandirimboayafi?” meho.

47 Nindou bidifiri ranühi manimboei ranai rani hoafi ra himboriyei hehi hoafiyehü seiya, “Nindou ranai ana Eraisamboani dukariri mingayundo,” masei.

48 Nimai nindou mam ahei mbusümo ranai pipiyu hu worapo-worapoyoweimbi moatükuni nou semündü mbura nimharifihi pare himondamündü mbura hühütimbü wain hoe ranambe foare hüramündi haya Sisas ai rani moatükuni ra mbisümündu yahu haya segodimbo mehu.

49 Nga asu bodimondi ai hoafiyahündowohü seiya, “Awi, hoeindihu mbundihumbo Eraisa ai ahambo farihfembo tükumandfiyu wanimandiyoy,” masei.

50 Raniyu asu Sisas ai asükaiyu puküna heiyuhü ahandi yifiafi hinngirirühi nimokomayu.

51 Raniyo asu Godindi wori safambe hoeari yipuri nafitambehü mahetaro ranai nimoamo ngahi peyo haya hani hifini gebü türeandühi yimbu kiki mareandi. Hifi ai fifimiyowohüyo munquambo nimoai ranai gübüdümarahoayo.

52 Yifambe ranai nafitambe tihoai-tihoairandühi asu Godindi nindou afindi horombo yifisafimayei ranai yangiri botiyahi-botiyahi marihündi.

53 Ai yifambe ra h+n+ng+r+hi hehi Sisas yang+r+ asükaiyu bot+mefiyu ran+i-süngunambo ai Sürühoeimb+ Ngoaf+ adükari+ (Serusarem) ran+na mahei. Ran+yo nindou af+nd+ ranai aheimbo ranü+ hoeimar+hindüri.

54 Ami-yomond+ bogori+yu asu b+d+fir+ amiyomo ranai ai-bab+d+imbo n+ngomombo Sisas+imbo h+imboanawarürü+ man+ngomo ranai sapo h+f+heyowohü asu muŋguambo moatükun+ tüküme feyoa hoeimarund+ ran+imbo y+h+imboyomondü+ hoaf+yomondü+ yahomoya, “Awi aiana God+nd+ N+mor+ hondüyu,” mehomu.

55 N+moreh+ af+nd+ b+d+fir+ Gariri h+f+ h+n+ng+r+hi hehi Sisas+imbo far+hefimbo süngumar+hor+ masühüsi-maye+ ranai bur+yei. Ai moai ak+m+ papühüyahind+, nga moan+ angun+ goagu saf+ n+imboeimbo h+imboar+ pap+maye+.

56 N+moreh+ bur+maye+ ranahei mbusümo ra ngorü Maria Makdarahünd+yo, ngorü ra Maria Sems Sosep+yafand+ hond+yo asu sapo Sebedind+ n+moreh+yo rar+hi ai man+imboei.

Sisas+imbo Sosep Arimateahünd+ ai hongu ambe mas+herü (Mak 15:42-47; Ruk 23:50-55; Son 19:38-42)

57 Ndeara n+imbambe nindou napo af+ndeimb+ ahand+ ndür+ Sosep Arimateahünd+mayu ranai tüküme fiyu. Nindou ranai-amboan+ Sisas+imbo süngurür+i-randeimb+ nindouyu.

58 Ai hüfu Pairat+nd+ h+imboahü tüküfi nüngumbo Sisas+nd+ y+f+n+moko ranahambo ndaham+nd+ yahu haya düdumefindo. Ran+yu asu Pairat ai Sisas+nd+ y+f+n+moko ra Sosep+imbo dabudo mehu.

59 Sosep ai y+f+n+moko serümündü mbura s+imbor+ k+foh+ hoear+fih+ par+i h+imond+mar+i.

60 Ran+yu ai ahand+ hongu n+moei ng+n+ndambe s+imbor+ naf+r+hai h+n+ng+mareand+ ranambe mas+herü. Ai n+moei y+it+fo af+nd+ ra gügür+hai naf+tambembo güre pare mbura ndamefiyu.

61 Rani-yafe Maria Makdar+hünd+mayo ranaiyo asu ngorü Maria-mayo ranaiyo ai hongu ra hanğ+fohü mamar+fe.

62-63 Ngorü sina moan+ n+mar+imbo si tükü feyoambe God+imbo s+hou-rundeimb+ bogori+yomo asu Farisi nindouyomo ranai Pairat bab+d+ mamüh+yafu fandu n+mar+mo hoaf+yomondü+ yahomoya, “Nindou adükari+, ro hohoan+moyef+imboanef+ hoaf+ mam+ sapo nindou wos+hoafor+ hoafümb+mayu ranai yare hoaf+yuhüya, ‘Ro ng+m+ sinda mbund+ha asu asükainda yang+r+ bot+ndaheamboyah+,’ mehu ra!

64 Ran+imbohündambo an+imbo asu se hoaf+ndafan+ hongu ra ndore ng+n+nd+ h+fand+yo ho ng+m+ si ranü+

tüküfemboane. Rananimbo asu ahambo süngururü-rundeimbi ranai ngiri ahandi finimoko ra dibo hūmbuhūnimbo ndowandūmo houmbo asu ai nindou ranaheimbo hoafindimondūhiya, 'Ai yifihūndi yangiri botimefiyu,' mbi simo. Süngunambo wosihofori hoafi ranai asu horombo wosihofori hoafimayu ranahambo ngasūndeamboe," mehomo.

⁶⁵ Raniyu asu Pairat ai ahamumbo hoafiyupurūhi yahuya, "Se hifandiru-rundeimbi nindou bidifiri sowapundūmo houmbo ngomo moani hongu ambe ra nginindi hamindi pap papindu hiningindundi," mehupuri.

⁶⁶ Raniyo asu ai ranihūnda botiyafu homo hongu ambe ranahambo yowanī yahomombo paru hiningiru houmbo asu nindou bidifirambo hifandiyo nimarimbo hiningimarupuri.

28

Sisas ai yifihūndi yangiri botimefiyu

(Mak 16:1-10; Ruk 24:1-10; Son 20:1-18)

¹ Moani nimarimbo si ranai munguyo ane, asu weangurūhi sihi hapoadūmbo siambe hondū hūfihamindi sifo-koateyuambe, Maria Makdarahūndiyo asu ngorū Maria ranaiyo ai hongu Sisas yangurūmbū-mayo ra himboambo mahafe.

² Raniyo moani nimai hamindi hifihe afindi ranai tükūfihīyo, Adūkarindi nendi ranai sūnambeahindi kusū nimoei afindi nafitambihī mapaiaro ra gūgūrihai shai hayambo raniwami mamaru.

³ Ai wabūrusi nahuraiyowohūyo asu ahandi hoeari ranai moani mburingai kifohi hamindi nahurai tükūmefeyo.

⁴ Raniyomo asu nindou hongu ambe ranahambo hifandu maningomo-memo ranai ahambo yihimbombo hihamindariyomondūhi yifi nahurai korimemo.

⁵ Asu sūnambeahindi nendi-mayu ranai nimorehi yimbumefe ahafembo hoafiyupirūh yahuya, "Se awi yihimbombamboyafe. Ro sifahembo fifiriheapirimbo-anahi, sapo seana Sisas nimi keimbi karhendeimbifihī hifokoamefiyu ranahambo kokombo-anafe nda.

⁶ Aiana moai ndūhi yanguru. Aiana sapo horombo hoafimayu süngu yangiri aboeda asūkai botimefiyu. Awi naha fondi ai menguru nda hoeirine.

⁷ Nga se nimai ngafe ahambo süngururü-rundeimbi nindou-memo ranahamumbo hoafindafinapurūhiya, 'Ai yangiri aboeda botimefiyu. Asu haponda ai Garirinanambo horombofi shamundi wagabe ahu, nga se ranūhi

an+imbo ahambo hoeindurümbemo!' mb+safe. Hapoana ro s+hafembo hoaf+yah+p+r+imbo-anah+," mehup+r+.

⁸ Ran+yafe ai hongu ra h+n+ng+r+ine hena y+h+imboyafesi, nga asu ai h+h+i+f+i-h+i+f+i kameihü p+p+ina Sisas+imbo süngururü-rundeimb+imbo hoafombo mahafe.

⁹ Moan+ n+mai Sisas ai ahafembo-so tüküfi hoaf+yup+r+üh+i yahuya, "Kar+hap+i+s+i," mehup+r+.

Ai ahambo-so tüküyaf+ine yit+ng+r+üh+i k+k+h+i+r+nand+ife henambo ahambo Adükarani safe hena hohoan+imomef+nando.

¹⁰ Sisas ai ahafembo hoaf+yup+r+üh+i yahuya, "Se y+h+imbondamboyafe. Se ngafe wand+i wandafi mam+imbo hoaf+ndafean+ an+imbo asu ai Garirinambo ng+f+omo tükündafu ranüh+i an+imbo ai wambo hoeindund+r+imboemo," mehu.

Nindou h+ifandu man+ng+omo ranai hoafi sowandümo homo watapor+imbomarundi

¹¹ N+imoreh+i yimbumefe ranai naf+i mbahafe nou ranambo, b+i+d+i+f+i+r+i h+ifandu-rundeimb+i nindou ranai ngoafi adükari-mayo ran+na homo bogor+i God+imbo s+hou-rundeimb+i nindou ranahamumbo muᅅguambo watapor+i n+ne-moatükun+i ahamundi h+imboahü tüküme Feyo ranahambo watapor+imbomarundi.

¹²⁻¹³ Ran+yomo God+imbo s+hou-rundeimb+i nindou bogor+yomo asu bogor+i nindou-memo ranaiyomo ai mamüh+yafu houmbo hoafi f+i+f+i+r+imarundi. Ai kaki af+nd+i ra ami-memo ranahamumbo sabupurüh+i yahomoya, "Se randu hoaf+nd+i+mondüh+i an+imboya, 'N+imbokoan+i ro yapomboyahu mboapof+i nou ranambo ahambo süngururü-rundeimb+i ai tüküyafu hümbuhün+imbo ahand+i fin+moko ra masowaründümo,' mb+s+imo.

¹⁴ Ran+i h+i+f+i bogor+imbofi h+ifanda-randeimb+i ai ran+i hoafi ra h+imbor+induan+i asu ro ahambo b+i+d+i+f+i+r+i hoaf+ndahundoan+i ranan+imbo asu se ng+r+i ran+imbo t+ng+r+i+fo tükünd+femboe mb+s+imo hou af+nd+i hohoan+imond+imo," mehomopur+i.

¹⁵ Ran+imboane ami-memo ranai kaki masabupur+i-mayo ra sowandümo hou asu ai ahamumbo hoafi+memopur+i süngu yaru homo hoafi+memo. Ranane asu ran+i hoafi ra Suda-yafe mbusümo hapondanambe amboan+i yangorü wakareandi.

Sisas ai ahambo süngururürundeimb+imboso tüküme fiyu (Mak 16:14-18; Ruk 24:36-49; Son 20:19-23)

¹⁶ Sisas+imbo süngururü-rundeimb+i 11memo ranai Gariri wafunambo mahafomo sapo horombo Sisas ai ranüh+i ng+omo mehupur+i süngu.

17 Ai homo ahambo hoeirüwuri+hüyomo asu ahambo ngusüfo parüwuri hohoan+momemondo. Nga asu bidifiri ai ahambo hohoan+mo yimbumborurü.

18 Sisas ai akim+ ahamumbo-so sühöfi hüfu hoaf+yupurüh+ yahuya, “God ai wambo muᅇguambo ngin+indi sünambeah+indiyo asu hif+n+indiyo ra sendir+mboani.

19 Ran+ambohöndambo an+ambo asu se ngomo muᅇguambo nindou ranaheimbo ai wambo süᅇguyondiri+rambo nindou tüküfembohündambo randu ndundi. Asu se aheimbo Apendi ndür+nambo, N+mor+indi ndür+nambo, asu Yifiafi Aboed+indi ndür+nambo himoni hundüründündüri.

20 Asu ro sihamumbo hoaf+mehapuri ra muᅇguambo moatükuni süᅇgufe hombohünda yamundündüri. Asu ro se babidi nimboa ngambo bidifirani si tükündifemboe,” mehupuri.

Mak Aboedi Hoafi Mak ai sürü papimarandi

*Son hundürüra randeimbi ai hoafi bokamarihendi
(Matyu 3:1-12; Ruk 3:1-2; 3:15-17; Son 1:19-28)*

¹ Sisas Kraisi Godindi nimirimbo aboedi hoafane nda.

² Hoafi nda boatei tüküme feyo Godindi hoafi hoafiyu randeimbi Aisaia ai sürü papimarandi nahurai. God ai yahuya,

“Ro nindou mamı wandı hoafi bokarih efemböhünda koandı hehinanı ai sıhamböhünda horombondıfi ngumbui.

Asu ai anımbö sıhamböhünda mbö nafı dıdıboadondeambui.

³ Nımı wohı furıkoatereandühi, nindou mamındı yasımondı mıngıyo hoafıyowohü yahoya,

‘Adükarımböhünda nafı nafındı hehındı.

Ahandı nafı dıboadondıhındı, meho,” mehu. *Aisaia 40:3*

⁴ Son nindou hundürüra randeimbi mayu ranai nımı wohı furıkoatereandühi tüküfi nımorehi nıdownihımbö Godındı hoafi bokarihendühi yahuya, “Se moaruwai hohoanımo hınıngıfe aboedi hohoanımo süngufembo nafuımböhünda hundüründeianı anımbö, God ai sıhei moaruwai hohoanımo raguana mböndeambui,” mehu.

⁵ Ranıyei nindou afındı Sudahündıyei asu Serusaremhündıyei ai Sonındı hoafi hımbörımbö mahei. Ai ahei moaruwai hohoanımo ra weindahı hoafımayeia Son ai Sodan hımo hundürümarandüri.

⁶ Asu Son aiana hoarı kamer nınendınambo nafümbı güde mbura tıtapürınambo kıkıhırıhaimarandı. Ahandı sesı ana yıtıhi asu efu hoe ranıyo sesü-marandı.

⁷ Son ai nindou ranaheimbö hoafi bokarihendühi ndare hoafıyuhı yahuya, “Nindou ngorü süngu düdümbui ahandı ngınındı ra wandı ngınındımbö ngasündeamboane. Roana amofe ahandı sufihındı wofı ra fufurıfembo nindou aboedi hamındıyahıpoanı.

⁸ Ro sıheimbö hoenambö hundürühandüri arıhandı, nga ai anımbö Yıfiáfı Aboedınambo hundürü-ndandürümbui,” mehu.

*Son ai Sisasımbö hundürümarürı
(Matyu 3:13-17; Ruk 3:21-22)*

⁹ Ranı-sımböanı Sisas ai Nasaret ngoafi Gariri hıfıhü hınıngıre haya masünuwamboyu Son ai Sodan hımo hundürümarürı.

¹⁰ Asu nimehünou hoe hinngire haya tüküfi süfu hoeire-andane sünü ai bureandüh+yo Yifiafi Aboedi ranai ahambo sowana wupufo nahurai makoso.

¹¹ Hoafi mam+ sünambeah+ndi tüküfehü yahoya, “Se ana wandi ngusüfo par+hean+neimb+ n+mor-anafi. Asu ro sihamboane ngusüfoambe siaoeheandi,” meho.

Satan ai Sisas+mba moaruwai hohoan+mombiyuwa yahuhaya rari hoeimariri

(Matyu 4:1-11; Ruk 4:1-13)

¹² Nimehünou Yifiafi Aboedi ai Sisas+mba n+m+ wohi furikoatereandüh+ koamar+hera mahu.

¹³ Ranüh+ 40 si manungua Satan ahambo moaruwai hohoan+mombiyuwa yahuhaya rari hoeimariri. Sisas ai afoendi n+n+hondi babid+mba nunguwan+ asu sünambeah+ndi nendi ai ahambo mafar+hawuri.

Sisas ai Gariri hifambe piyu haya God+ndi hoafi watapor+mbomarandi

(Matyu 4:12-17; Ruk 4:14-15)

¹⁴ Son ai karabusi-mefiyua asu Sisas ai Garirihü tüküfi, God+ndimayo aboedi hoafi ra bokamar+hendi.

¹⁵ Ai aboedi hoafi ra watapor+mborandüh+ yahuya, “God ai hoafimayu si ra ndeara tüküfehü asu ahandi ng+n+ndi hifandarandi ra ndeara ak+mi tüküfemboane. Nga se moaruwai hohoan+mo ra hinng+ndi+hi hehi aboedi hohoan+mo süngund+hindi,” mehu.

Sisas ai nindou yimbuyimbu hoafimayua ahandi süngu mahomo

(Matyu 4:18-22; Ruk 5:1-11)

¹⁶ Sisas ai kur+hoe Gariri h+mbor+k+m+ huhü Saimon Andru apodohombo hoeimareap+ri. Ai andür+ kur+hoeambe mafoar+neandi, ai kin+ wowar+yafan+ r+nandeimb+ nindou wambo.

¹⁷ Sisas ai ahafan+mba hoaf+yup+rüh+ yahuya, “Se mborai wambo süngund+nand+ri nd+nandi, ranan+mba ro sihafan+mba nindou sem+nd+mba yamund+heap+r+mboyah,” mehu.

¹⁸ Asu ai nimehünou andür+ si+hene hena ahandi süngu mahafan+.

¹⁹ Ai ak+dou sühüfi hu Sebedindi n+mor+ yimbu, Sems Son apodohombo botambe n+mar+fan+mba andür+ di+boadomar+neanda hoeimareap+ri.

²⁰ Sisas ai ahafan+mba hoafimayup+ramboyafan+, ahafandi af+nd+ Sebedi asu mam+ ratüpur+yomo rundeimb+ nindou botambe hinng+r+neapur+ hena, Sisas+ndi süngu mahafan+.

Sisas ai nindou mamɪndɪ fiambeahɪndɪ moaruwai nendɪ hɪhaimafoareandɪ

(Ruk 4:31-37)

²¹ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbɪ babɪdɪmbo moanɪ ŋgoafɪmbo nɪmarɪ sihɪ Kaperneam ŋgoafɪnambo mahɪfomo. Ranɪ-sɪmboanɪ ai Suda-yei rotu worambe kefuai hafu nɪmorehɪ nindowenihɪmbo Godɪndɪ hoafɪ yamundɪmareandürɪ.

²² Ranɪyei asu ai ahandɪ yamundɪfe hoafɪ ranahambo hepünɪmehindɪ. Sapo ai moai ahɪnũmbɪ hohoanɪmo yamundu rundeimbɪ nahurai yamundeandɪ, ŋga nindou adũkarɪ ŋgɪnɪndeimbɪ nahurai yamundɪmareandürɪ.

²³⁻²⁴ Ranɪ-sɪmboanɪ nindou mamɪ moaruwai nendɪ nɪmarũmbɪ-mayu ranai Suda-yei rotu worambe nɪmarũ pukũna hoafɪ karɪhoehü yahuya, “Sisas, Nasaretɪhündɪ, se yohoefɪmbo nɪnɪ nünũngufemunɪmboyafɪ masɪnɪfɪ? Yɪhoefombo moaruwaimbo-fimunɪmbo safɪmboyafɪ? Ro fɪfɪrɪheanɪnɪ. Se ana Godɪndɪ mbumundɪ nindou-anafɪ,” meho.

²⁵ Asu Sisas ai moaruwai nendambo ŋgɪnɪndɪ hoafɪyuhɪ yahuya, “Se hoafɪ kɪkɪrandɪfɪ hawa kosɪfoao,” mehundoamboyoy.

²⁶ Asu moaruwai nendɪ ranai nindou ranahambo yabadɪrɪ hɪnɪŋgɪrerɪ mbura hoafɪ moanɪ pukũna karɪhoai haya nindou ranahandɪ fiambeahɪndɪ makosɪfoendɪ.

²⁷ Ranɪyo asu munɟuambo nɪmorehɪ nindowenihɪ ranai hepünahindühɪ aheihoarɪ sɪmborɪ hoafɪyeihɪ seiya, “Nɪnɪ-moatükunɪyo nda yahurai tükũmefeyoa? Nindou ndanai sɪmborɪ moatükunɪ bogorɪ nindou nahurai yamundɪmareandɪ. Asu ai moaruwai nendambo hoafɪmayua ahandɪ hoafɪ hɪmborɪmayei,” masei.

²⁸ Ranɪyo asu Sisasɪndɪ hoafɪ ranai nɪmehünou munɟuambo hɪfɪ Garirihü ra hoanɟo wakɪmareandɪ.

Sisas ai Pitandɪ yamonɟoamɪndɪ aboedɪmareandɪ

(Matyu 8:14-15; Ruk 4:38-39)

²⁹ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbɪ babɪdɪmbo Suda-yei rotu worambeahɪndɪ tüküyafu houmbo Sems weimbo Son babɪdɪmbo Saimon weimbo Andru-yafandɪ worɪnambo mahomo.

³⁰ Saimonɪndɪ yamonɟoamɪndɪ ai anɟünũmbo fondɪhü mapowa asu ahandɪ anɟünɪ ranahambo nɪmehünou Sisasɪmbo hoafɪmehũdo.

³¹ Ranɪyu Sisas ai hũfu ahandɪ watɪŋarühɪ kɪkɪhɪramündü botɪmareanda asu anɟünɪ ahandɪ ranai nɪmehünou makosɪfoenda asu sesɪ sɪndɪmarandɪ.

*Sisas ai nindou afindî aboedimareandürî
(Matyu 8:16-17; Ruk 4:40-41)*

³² Mamî ranî nîmbambe hüfîhamîndî hürîmîndowa nindou ranai nîmorehî nindowenihi anğünümbî asu moaruwai nendeimbî fufurühümündihündürî Sisas sowana mafandîhindî.

³³⁻³⁴ Muñguambo nindou ŋgoafîhündî ranai hei worî Sisas nîmarümbî ranî yipurî-kîmî burîmayeia Sisas ai afîndî nîmorehî nindowenihi muñguambo mamîkarambo anğünümbî aboedîreandürî asu moaruwai nendî afîndî raguamboreandürî marandî. Asu moaruwai nendî ranai ahambo fîfîrîhorî ranîmboyou ai aheimbo yowanî akîdou amboanî hoafîyopoanî mehündürî.

*Sisas ai Garirihü hoahoanğu wakîmareandî
(Ruk 4:42-44)*

³⁵ Sisas ai siambe hondü nîmbî hoanğîrî kiaroambe botîfi haya hu gorügoanîndî nindou nîmarîkoateyohü Godîmbo didîbafîyuhü mamaru.

³⁶ Asu Saimon ai ahandî ŋgunindî babîdî Sisasîmbo kokomarurî homo.

³⁷ Ai homo hoeirüwuruhî hoafîyomo-ndowohü yahomoya, “Muñguambo nindou ai sîhambo kokorîhünînühanei,” mehomo.

³⁸ Sisas ai ahamumbo hoafîyupuruhî yahuya, “Nğorü ŋgoafî akîmî adaburo ranambo ŋgefo. Rananîmbo ro aheimbo amboanî Godîndî hoafî hoafîndahandürî. Ranîmboyahî ro nda masîndî,” mehu.

³⁹ Asu Sisas ai muñgu Gariri hîfîhü hoahoanğu wakîreandühî, Suda-yei rotu worambe hu, Godîndî hoafî bokarîhendühî asu moaruwai nendambo hîhaifoareandürî marandî.

*Sisas ai nindou mamî mîmanîho masîmeimbî
aboedîmarirî
(Matyu 8:1-4; Ruk 5:12-16)*

⁴⁰ Nindou mamî mîmanîho masîmeimbî ai hu Sisasîndî yirîkîmî piyu nîmarümbö hütî hoafîrürühî yahundoya, “Se refembo yifrayafî ana, wandî mîmanîho masîmei ra aboedîndowandîrî,” mehundo-amboyou.

⁴¹ Asu Sisas ai ahambo hîpoamborirühîyu, ahandî warînambo sündirühî yahundoya, “Refembo samboanahî, ŋga se aboedîyafö,” mehu.

⁴² Ranîyo masîmei ranai nîmehünou didîkîrîfoendühîyo asükai nindou ranai aboedîmayu.

⁴³⁻⁴⁴ Sisas ai nindoumayu ranahambo ŋgoafînambo koarîherühî asükaiyu hoafîyundowohü yahundoya, “Se yowanî nindou mamîmbo amboanî sîhafî fi ranahambo

hoafiyopoani. Nga se ngafi Godimbo sihai-randeimbimbo sihafifi ra nafuindafindo. Rananimbo Mosesindi ahinümbi hoafimayo süngu sihafifi aboedi tüküme feyo ra aheimbo nafuimbohünda Godimbo sesi mbisihenda-mboane,” mehu.

⁴⁵ Nga asu nindou ranai hu Sisas ai ahambo aboedimariri ranahambo wataporimbo-maranda asu Sisas ramareandi hoafi ra muñguambo ngoafi hihimborimayei. Ranimboyu Sisas ai nindou hoeindi-hindiri-mboyei yahuhaya moai mamı ngoafi amboani hu. Ai nindou niñgo-koateyeihı manüñguyosi, nga asu nindou ranai muñguambo hifihünda ahambo sowana hei marihünda.

2

*Sisas ai nindou yiriwarı moaruwaimbü aboedimariri
(Matyu 9:1-8; Ruk 5:12-16)*

¹ Yahünümbi si ho hayamboyoane Sisas ai asükaı Kaperneam ngoafinambo hihirifi mahu. Ranıyo ai hu worambe amaru hoafi ra mahoango.

² Nindou afindi ranai fandambo worı ranai tühüforeandühi moai yipurikimı amboani fondi akıdou niñgo. Ranıyo Sisas ai aheimbo Godındı hoafi yamundeandürühi mamaru.

³ Yimbu-yimbu nindou ai nindou yiriwarı moaruwaimbü ra fondıwamı foarüwuri mburu sowaründümo mahıfomo.

⁴ Nindou ranahambo Sisas sowanambo semündü hıfombo nindou afındıwambo nafı gümareandamboyo hafomo worıwamı Sisas nüñgu simogodühi hifinambo titirundeimbi worı ranambe wanğeyarıhou mburumbo fondi kameihü masafoarüwuri.

⁵ Ranıyu Sisas ai nindou ranahamundi anıhondümbofe ra hoeireanda mayoa, nindou yiriwarı moaruwaimbü ranahambo hoafiyundowohü yahuya, “Nindou hoarifi, sihafı moaruwai hohoanımo ranana amboawi sambo-anahı,” mehu.

⁶ Asu ahinümbi hohoanımo yamundu rundeimbi bidifiri ranühi mamarımo ranai ahamundihoarı ngüsüfoambe raru hohoanımoyomondohü yahomoya,

⁷ “Nımböe nindou ndanai hoafi yahurai hoafayua? Ai Godıyupoanı yahurai hoafayu. God mamı yanğiri anımbö moaruwai hohoanımo ra amboawi mbüsümbui,” mehomonamboyo.

⁸ Sisas ai nımehünou ahinümbi hohoanımo yamundu rundeimbi-yomondi hohoanımo ra fıfireandi. Ranıyu ai hoafıyupurühi yahuya, “Nımböe se ndanı moatükunı nda raru hohoanımoemoa?”

⁹ Nıne hoafıyo nindou yiriwarı moaruwai ndanahambo hoafimbo hınıñğırouayoa? Ro hoafıyahühi sahıya, ‘Sıhafı

moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi,' asahiyo asu 'Botiyafo sifahafi fondi sowandifi hawa hafii,' asahiyo. Nga yimbu ra hoafimbo ro nginindeimb-anahi. Asu yimbu hoafi ra hoafimbo nahanayo hininjirouayo asu nahanayo tinjumbayo? Yibobo ro hoafindahani anihondumbo tukundifemboe.

¹⁰ Nga ro sishambo rani-moatukuni ra fifirindundi asahi, Nindou Hondü ai hifi ndanühi moaruwai hohoanimo amboawi yahombo nginindeimbani," mehu. Raniyo asu Sisas ai nindou yiriwarü moaruwaimbü mayu ranahambo hoafiyundowohü yahuya,

¹¹ "Ro sishambo hoafayahanini, botiyafo sifahafi fondi sowandifi hawa worinambo hafii," mehundo-wamboyu.

¹² Nindou afindi menjoro ranahei himboahü yiriwarü moaruwaimbü mayu ranai nimehünou botifi ahandi fondi semündü haya mahu. Raniyo nindou afindi menjoro ranai hepünahindühi Godimbo aboedani sei hoafiyehi, "Moai horombo ro ndahurai moatukuni hoeirihundi," masei.

*Sisas ai Rifaimbo mborai wandi süngu mehu
(Matyu 9:9-13; Ruk 5:27-32)*

¹³ Sisas ai asukai hihirifi haya Gariri kurihoe himbori kimi hüfuane nindou afindi menjoro ranai ahandi süngu tümare hoamboyu asu Godindi hoafi yamundimareandüri.

¹⁴ Ai huhündamboyu Rifai Arfiusindi nimori ai ahandi takis kaki semindi worambe mamaruwa hoeimariri. Raniyu Sisas ai hoafiyundowohü yahuya, "Mborai wandi süngu," mehundo-wamboyu Rifai ai botifi haya Sisasindi süngu mahu.

¹⁵ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Rifaindi worambe takis kaki sowandümo rundeimbi nindouyomo asu moaruwai hohoanimoyomo rundeimbiyomo aibabidimbo nimarimo masowasümo. Nindou yahurai ranai munquambo si Sisasimbo süngururü marundi.

¹⁶ Farisihündi ahinümbi hohoanimo yamundurundeimbi ranai hoeirundane Sisas ai takis kaki sowandümo rundeimbi asu moaruwai hohoanimoyomo rundeimbi nindou babidimbo sesi masesu. Raniyomo ahambo süngururü-rundeimbi mo düdurüpurühi yahomoya, "Nimboe Sisas ai takis kaki sowandümo rundeimbi asu moaruwai hohoanimoyomo rundeimbi nindou babidimbo nimarimbo sesi sesi maranda?" mehomo.

¹⁷ Sisas ai rani hoafi ra himboriyu haya ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi ranahamumbo hoafiyupurühi yahuya, "Nindou angün+koate ana moai dokta sowanambo hei rihündi, nga angüneimbi anei hei arihündi. Mam yahuraiane ro makosahi nda mbumundi nindou anefi seimbi

nindou ranaheimbo mborai yahombo-yahipoani, nga nindou moaruwai hohoanimoyei ri+hundeimbi seir+hundeimbi ranaheimbo mborai yahomboyahi,” mehu.

*Sisas ai sesi wehisaombo hoafi yamundimareandi
(Matyu 9:14-17; Ruk 5:33-39)*

18 Sonimbo sünggururü-rundeimbi asu Farisi-yomondi sünggurundeimbi ai mamimbo sesi weh+memo. Raniyo asu nindou bidifiri ai homo Sisasimbo düdurüwurühi yahomoya, “Nimboe Sonimbo sünggururü-rundeimbi asu Farisi-yomondi sünggurundeimbi ai sesi wehisaoyomo arundi, nga asu shafi sünggurunini rundeimbi ana moai sesi wehiyomo rundi?” mehomo-ndamboyu.

19 Asu Sisas ai yare hoafiyupurühi yahuya, “Nindou mamini morehi semindimbo sihi ai babidimbo nünguambe ra sesi wehimandeiyo? Nindou ninorehi semindimbomayu ranai ai-babidimbo nünguambe ana ngiri sesi wehindei.

20 Nga sünggunambo nindou ranahambo ndowaründümo ngomondani ai-babidimbo ni ngokoate-ayambe animbo sesi wehindeimboyei.

21 Nindou mamini aiamboani moai hoeari goesüri simbori semündü haya wamindafi ngisihari hoeari fihpare kakiyu randi. Rawareandi ana, boboe-ndandani asu hoeari goesüri simbori ranai akidou yangiri yagodi mbunda ngisihari hoeari ra hirindeamboe. Hoeari goesüri simbori rananai wamindafi ra hirindeandani asu ambe afindi ni ngomboe.

22 Asu nindou ngörü ai simbori wain hoe ra wamindafi wain hoe ninihondi hoeari hipiri ranambe ngiri kandeandi. Rawareandi ana, hipiri ranai borndifeihü wain hoe ranai keboemboe. Nga simbori wain hoe ana hipiri simbori ambe femboane,” mehu.

*Moani nimarimbo sihi ratüpurikoatempo hoafi
(Matyu 12:1-8; Ruk 6:1-5)*

23 Mamini ngoafimbo nimarimbo sihi Sisas ai ahambo sünggururü-rundeimbi babidimbo wit nümbüri mbusümo mahomo. Raniyo ahambo sünggururü-rundeimbi ai wit ahuri bidifiri hurimaründümo.

24 Asu Farisihündi ai Sisasimbo düdurüwurühi yahomoya, “Nimboe shambo sünggurunini rundeimbi ai moani nimarimbo sihi ahinümbi ra rawarunda?” mehomon-damboyu.

25 Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, “Awi se Defit ai ahandi wandafi mamini babidimbo sesikoate wembomboyomondühi ramareandi ra hoeirundai wanayo?”

26 Sapo Abaiatar ai Godimbo sesi shairandei-mbimbofi nimaruumbe Defit ai Godindi ser worambe kefuai hüfu bret

Godimbo masihoundi ra masesu. Bret ranana Godimbo sesi sihou-rundeimbi yangirane sowasumo arundi. Nga Defit ai sesuhi ahandi wandafi mamimbo bidifiri masagapuri ra moai fifirundiyo?"

²⁷⁻²⁸ Sisas ai asukai Farisimbo hoafiyupurui yahuya, "Moani nimarimbo si ranahambo fehefemboyopoi God ai nindou nafimarandi. Nga moani nimarimbo si ranai nindoumbo mbifartheirambo yahuhayamboyu nafimarandi," mehu.

3

*Sisas ai nindou watijari moaruwaimbu aboedimariri
(Matyu 12:9-14; Ruk 6:6-11)*

¹ Asukai ngoru-simboani Sisas ai Suda-yafe rotu worambe kefui hufuane nindou watijari moaruwaimbu ai ranui mamaru.

² Ranayo nindou bidifiri ai Sisasimbo himboari safuhimaruwuri moani nimarimbo sihi nindou watijari moaruwaimbu ra aboedindira papihofindihuri yahomo houbu.

³ Sisas ai nindou watijari moaruwaimbumayu ranahambo hoafiyundowohu yahuya, "Botiyafu ndui suhufani munquambo hoeimbi rihinini," mehu.

⁴ Ranayu Sisas ai dudureanduruiya, "Nini-moatukuniyo moani nimarimbo sihi refembo ahinumbi ra aboedayo, aboedi moatukuni refemboyo moaruwai moatukuni refemboyo? Nindou hifokoefemboyo asu nindou aboedambofemboyo?" mehu. Nga ai moai simbori ahambo akidou amboani hoafiyomo.

⁵ Sisas ai nindou ranahamumbo hubudurapuri wakireapurane asu ahamundi ngusufuambe ranai tapihamimayo-wamboyu hihifi-hihifi-koatemayu. Ranayu asu nindou watijari moaruwaimbu ranahambo hoafiyundowohu yahuya, "Sihafi watijari ngurihao," mehua ngurimarihenda aboedi tukumefeyo.

⁶ Ranayo Farisi nindoumemo ranai wori ra hiningiru houbu homo Herotindi nindou babidi Sisasimbo hifokoefimbo hoafi fimarundimo.

*Nindou afindi ranai Sisasimbo sungumarithori
(Ruk 6:17-19)*

⁷ Sisas ai ahambo sungururu-rundeimbi babidimbo Gariri kurihoenambo mahomonda asu nindou afindi ranai ahamumbo sungu-marihupuri hei.

⁸ Sisas ai nindou yamunde asu aboedire arandi hoafi ra himboriyei hehi, nindou afindi Gariri, Sudia, Serusarem,

Idomia, hifi Sodan hoekimi adaburo, Tair asu Saidon ngoafi ranihündi ranai Sisas sowana mafandihindi.

⁹ Sisas ai nindou afindi ra hoeireanda mayowamboyu ahambo sünggururü-rundeimbimbo hoafiyupurühi yahuya, “Nindou afindane engoro, nga se bot ngörü sowandümo sifomo, nga afindi afindiindeih wambo hoe hohoeani ninendi-hündürimboyei,” mehupuri.

¹⁰ Sisas ai horombo nindou afindi aboedimareandür ranimboyei anğünümbe nindou afindi ranai Sisasimbo sündifimbo simbori ninendürimayehei.

¹¹ Asu moaruwai nendi ranai Sisasimbo hoeirihorani mayoa ahandi wagabe piyei nimareimbo pukuna hoafi karihehindühi seiya, “Seana Godindi nimor-anafi,” masei.

¹² Nga Sisas ai aheimbo nünğunahurai nindouyu yaho fifirife hoafimbo yowan mehündürü.

Sisas ai ahandi hoafi semindi horambo nindou 12 kafaore hininğimareapuri

(Matyu 10:1-4; Ruk 6:12-16)

¹³ Ai hafu hifi wafuwami nimarumbo nindou dideyomo ai hohoanimo-yupureimbi ahamumbo hoafimayua ahambo sowana mahafomo.

¹⁴⁻¹⁵ Sisas ai nindou 12 sepurimündi hininğiareapuri haya hoafi sowandümo homo-rundeimbi anemo yahu kamafoareapuri. Nindou ranai Sisas babidimbo ninğombo ai koarihefepura ho Godindi hoafi bokarihefehü asu moaruwai nendi hihaifoefembo nğinindi masagapuri.

¹⁶ Sisas ai nindou 12 ndanahamumbo masepurimündu: Saimon, asu Sisas ai ngörü ndürü Pita kamafoariri.

¹⁷ Sems, Son Sebedindi nimori. Sisas ai ahafanimbo Boanerges anafani yahu dukamareapiri. Ahandi nimindi ra nimoamondi hoafi nahurai nindouane.

¹⁸⁻¹⁹ Andru, Firip, Bartoromyu, Matyu, Tomas, Sems, Arfiusindi nimori, Tadius, Saimon Serot* srambeahindiyu asu Sudas Iskariot Sisasimbo ahandi hürütümbi-yomondi warihumariri.

Sisas ai Bersebur kapeihü ratüpurayu masei

(Matyu 12:24-32; Ruk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Sisas ai worinambo huan asukai nindou afindi ranai hei wori gumarior. Ranimboyu ai ahambo sünggururü-rundeimbi babidimbo sesi sesi-koatememo.

²¹ Sisasindi fikiminindi ai ran hoafi ra himboriyei hehi ahambo fihimündimbo mahei. Sapo ai hohoanimoyeihya, ai wunünumbo-yuhümbei sei hehi.

* **3:18-19:** Serot ai Rom hoarehi nimarimbo moei yahomo-ndeimbanemo.

22 Nga Serusaremihündi ahinümbi hohoanimo yamundurundeimbi ai hanimo hoafiyomondühiya, “Ahandi fiambe Bersebur mbamarü. Aiana moaruwai nendiyei bogori Bersebur ahandi nginindi-namboane moaruwai nendi nindouyei fiambeahindi hefoare arandi,” mehomom.

23 Sisas ai nindou ranaheimbo hoafiyundüra akimi maheia kafoefe hoafi hoafiyundürühi yahuya, “Satan ai nüngunde Satanimbo hemoaboadeira?”

24 Asu mamihifihündi ai yibobore haya yifiarayo ana, ranihifihündi ranai ngiri aboedi nimandei.

25 Asu mamiworambeahindi ai yiboborhi hehi yifiaraye ana, ai ngiri aboedi nimandei.

26 Asu Satan ai yifiarimbo yahuhaya ahandi nendi ranai yiboboareandi ana, ngiri nginindi ningo, nga ai raniwamirandhi moendi-ndeimboyei.

27 Ngiri nindou ngörü ai nginindi nindoundi worambe ngu napo hühbühünindu. Sapo nindou ranai hühbühünimbo hohoanimoayu ana, nginindi nindou ranahambo wofinambo hüputüpondherü mbundambo animbo asu ahandi napo munju ra fufundamündümbi.

28 Ro siheimbo anihondumbo-anahi hoafehandüri, nindou ai Godimbo moaruwai hoafaye ane asu moaruwai hohoanimoaye ane ra amboawi mbüsümbi.

29 Nga nindou ngörü ai Yifiafi Aboedimbo moaruwai hoafayu ana, God ai ngiri amboawi mbüsu, hapondani-ane asu süngunamboane. Nga moaruwai hohoanimo ranai ahambo-so koadürümbo koadürümbo yagodimboe.”

30 Sisas ai rani hoafi hoafimayu ra sapo ahinümbi hohoanimo yamundurundeimbi ai ahamboya, ‘Moaruwai nendi ahandi fiambe nimarimboane,’ mehomondamboyu ra-mehu.

Sisasindi fikiminindi

(Matyu 12:46-50; Ruk 8:19-21)

31 Rani-simboani Sisasindi hondi asu akohoandi ai ahambo fihambo tükümehind. Ai moanambühi nimböeimbo aheimbo sowana hombo hoafimbo nindou mamikoamarhehori.

32 Nindou afindi ranai Sisasimbo wakirihori nimoreimbo hoafiyahündowohü seiya, “Sihafi amondi aborüdi ai sihambo weindani niboadei hifandarihünini,” maseiamboyu.

33 Asu Sisas ai simbori hoafiyundürühi yahuya, “Didiyei wandi me asu akohoanda?”

34 Nindou wakirihimamarei ranaheimbo hühbudurandüri wakirerühi yahuya, “Ndananei wandi me asu akohoandaye.

35 Wandî me, akohoandî asu rehîhoandî ana nindou dîdîyei Godîndî hohoanîmo sÿngurîhindeimbî rananei,” mehu.

4

*Sesî ahurî nümbürambe bubufoefembo kafeefe hoafî
(Matyu 13:1-9; Ruk 8:4-8)*

1 Sisas ai asükai Gariri kurîhoe kîmî nindou yamundîfe ratÿpurî ra botîmareandî. Nindou afîndî ranai ahandî hoafî hîmborîmbo mafandeanda botambe farîfi hoe hanġîfo-wamî mamaru. Asu nindou ranai gudianî hoe kîmî mamei.

2-3 Sisas ai aheimbo kafeefe hoafînambo yamunde-andÿrÿhî yahuya, “Nindou mamî ai nümbürambe hu sesî ahurî bubumarandî.

4 Ai hu sesî ahurî ra buburandane bîdîfirî ai nafîni pÿtapîmayoa ndu ai tÿkÿyahi masahÿsi.

5 Bîdîfirî nîmoei yahafî safambe hîfî akîdou yanġîrî nîngowambe pÿtapîmayo. Hîfî ra ragu hanîkoate-wambo ahurî ranai nîmai tÿtÿkîmayo.

6 Nġa asu hüfîhamîndî ai pÿyowohÿyo ahurî hapoadÿmbo maforo ra sore soremarandî. Sapo ahasîharî ranai hîfambe ragu hanîkoate-wambo asu muŋgu yapataparîmayo.

7 Asu bîdîfirî ahurî ranai tîhoarî tîhoarÿmbî wofî ranambe pÿtapîmayoa gabudandÿhî hîsîkoatemayo.

8 Asu ahurî bîdîfirî ai hîfî aboedambe safî pÿtapîyowohÿ hîsîmayo. Nîmîndî mamî ranahandambo bîdîfirî ai 100 hîsîyo, asu bîdîfirî ai 60 hîsîyo, asu bîdîfirî ai 30 hîsîyo,” mehu

9 Hoafî moendîfembo yahumbo Sisas ai hoafîyundÿrÿhî yahuya, “Nindou ai hîmbo-ambeimbîndÿhî ana, hoafî nda hîmborîmbiyu-wamboane,” mehu.

Sisas ai nîmboe kafeefe hoafînambo wata-porîmbomarandî

(Matyu 13:10-17; Ruk 8:9-10)

10 Sÿngunambo nindou afîndî ranai bukÿrefoendane Sisas yanġîrî mamaruwa ahandî sÿngururÿ-rundeimbî 12-yomo asu nindou ahambo sÿngurîhorî-rîhÿndeimbî ai kafeefe hoafî ranahambo dÿdumehindî.

11 Asu Sisas ai sîmborî hoafîyundÿrÿhî yahuya, “God ŋġînîndî hîfandarandî ranahandî dîbo hoafî nîmîndî ra se fîfirîfembo-hÿnda God ai masagadÿrî, nġa nindou weindanî manîboadei ranaheimbo ana kafeefe hoafî yanġîrîyo hoafîmayo.

12 Ranîmboane,
Ai afîndîmbo hîmboarî papîndeimboyei,

nga ai ngiri türüboadihi fifirindihindi.
 Ai afindi hoafi himborindeimboyei,
 nga ahandi nimindi ngiri fifirindihindi.
 Ranimbo-animbo ai wambo sowana asukai hihriandahi
 dideiyan
 God ai ahei moaruwai hohoanimo ra amboawi
 mbüsümbui,” *Aisaia 6:9-10*
 mehu.

*Sisas ai sesi ahuri ranahandi nimindi fifire hoafimayu
 (Matyu 13:18-23; Ruk 8:11-15)*

¹³ Sisas ai ahamumbo hoafiyupuruhü yahuya, “Awi se kafeefe hoafi ranahandi nimindi ra moai fifirundiyoy? Asu refeana bidifiri amuri kafeefe hoafi ra nüngundu fifirmandunda?

¹⁴ Nindouyei mbusümo Godindi hoafi wataporimboayo ana, sapo nindou sesi ahuri nümbürambe bubofoareandi nahuraiane.

¹⁵ Hoafi nafini prayo ana, sapo nindou Godindi hoafi himboriyehane, nga Satan ai nimehünou hoafi ra nindouyei mbusümonindi semündü raganambo-reandühani.

¹⁶ Bidifiri sesi ahuri nimoeyi yahafisafambe pütapimayo nahuraiane. Ai Godindi hoafi ra himboriyeyi hehi nimehünou semindimbo hihifi-hihifiyeyihane.

¹⁷ Nga ai moai hoafi ra ndorihahi sahümündia ahei ngusüfoambe ragu nginindi nimaro, nga ai moani akidou yangiri nginindi nimboeihane. Ai Godindi hoafi himboriyeyi masahümündi ranahambo refe hoeifembo nindou ngörü ai tñirifo sehindani nimehünou hiniñgirihindühane.

¹⁸⁻¹⁹ Bidifiri ai sesi ahuri tihoari-tihoarümbi wohambe pütapimayo nahuraiane. Nindou ranai hoafi himboriyehaneisi, nga ai hifindi moatükunimbo afindi hohoanimoeyih napo afindi semindimbo ngusüfo parihindüh Godindi hoafi ranahambo gabudifoareanda asu ahuri ranai ngiri hisindo.

²⁰ Asu sesi ahuri hifi aboedambe bubumayoa aboedi tükefeyo ranana sapo nindou düdi ai hoafi himboriyu haya fifireandüh tümafoareandi nahuraiane. Ranayo bidifiri ai hisi aboedi hisiyowohü bidifiri ai 100 hisiyoy, bidifiri ai 60 hisiyoy, asu bidifiri ai 30 hisiyoy marandi,” mehu.

*Sisas ai moaruwai nendi hemafoareandi
 (Ruk 8:16-18)*

²¹ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbimbo hoafiyupuruhü yahuya, “Awi nindou ai ram hai wambürü

asu fondi hoarehi dïbonapïmandïhiyo? Wani, nga ram ra fondïwamï nïmoamo ane nindïhi arïhündï.

²² Munḡuambo moatükunï haponda dïbombo engoro ra süḡgunambo ana weindahï tükündïfemboe. Asu nïne-moatükunï gabudïhi masïhehindï ra süḡgunambo ana weindahï yagodomboe.

²³ Nindou ai hïmboambeimbïndühï ana, hoafi nda hïmborïmbiyu-wamboane,” mehu.

²⁴ Asükai hoafïyupurühï yahuya, “Hoafi hïmborayomo ra se wudïpoapondou hohoanïmondïmo. Se nindoumbo yimbuarïhindürï ranï simogodühï anïmbo God ai sïheimbo yimbundearühï asu ḡgorü bïdïfïrï pandeambui.

²⁵ Nindou düdi ai bïdïfïrï moatükuneimbayou ana, God ai asükai bïdïfïrï dagadombui. Nga nindou düdi ranï-koateayou ana, nïne akïdou ahandï warambeahïndï ra ndemündü raguanambo-ndeambui,” mehu.

Sisas ai sesï ahurï tükefeyo kafoefe hoafi hoafïmayu

²⁶ Sisas ai asükai hoafïyuhï yahuya, “God ḡḡnïndï hïfandarandï ranana nindou sesï ahurï nümbürambe buboafoareandï nahuraiane.

²⁷ Nindou ranani apuwaniyo asu yangïrï ahandï ratüpurï ratüpurïyuwanïyo nïmbokoanï sïrühï sesï ahurï adükari tükefeyo ra ai moai fïfïreandï.

²⁸ Hïfï yangïrane sesï ahurï ra rareanda adükari tüküfehü hïsiyo arandï. Ai moai fïfïreandï nüḡḡureambombai weḡḡgurühï emündï boatei tükündïfe mbunda mbïro ahurï tükündïfihü anïmbo ranambe hïsi tükündïfemboe.

²⁹ Hïsi ranai ho ḡḡnïndïyowa nümbürï aharambürï ranai yimunḡure-mïndïmboyo simboanï yimunḡuramündï arandï,” mehu.

Sisas ai hoarï akïdouhündï adükari tüküfembo kafoefe hoafi hoafïmayu

(Matyu 13:31-32; Ruk 13:18-19)

³⁰ Sisas ai asükai hoafïyuhï yahuya, “Sïhïrï God ḡḡnïndï hïfandarandï ranahambo nüḡḡgunahuraiane mambïsefa? Ranahambo hoafïmbo nïni-kafoefe hoafïnambo hoafïmandefa?

³¹ God ḡḡnïndï hïfandarandï ranana hambomo hoarï nahurai akïdou ahandï ndürï mastet hoarï hïfï kararowandï nahuraiane.

³² Nga hïfefeyo ana, tïkoanï nahurai tüküfe haya adükari hamïndï amurï nümbürambeahïndï sesï ranahambo ḡḡasündeandühane. Ranane afïndï düdüdü papïre haya nïḡḡowanï, ndu ai hei ranïwamï ḡḡsïharühï ḡḡeramborühï arïhündï,” mehu.

Sisas ai kafeefe hoafi nambo hoafimayu ranahandi nimini

(Matyu 13:34-35)

³³ Sisas ai nimorehi nindowenihi afindi ranaheimbo kafeefe hoafi afindi wataporimbomarani ahei hohoanimo ra simogodühi.

³⁴ Ai ranaheimbo kafeefe hoafi nambo yangiri wataporimborandüri marandi. Nga ahambo sünggururü-rundeimbi aiyangiri nimarimondani ana, hoafi ranahandi ninindi ra yamundeapurimarandi.

Sisas ai hoeweri hoafimayua afurimareandi

(Matyu 8:23-27; Ruk 8:22-25)

³⁵ Mami rani nimbambe ahambo sünggururü-rundeimbimbo yahuya, "Sihiri Gariri kurihoe ra ngorü-goanini ngefomboane," mehupuri.

³⁶ Raniyo nimorehi nindowenihi afindi ra raru hininjirüwuri houmbo bot Sisas mamaru ranambe fareafu houmbo sowaründümo mahomo. Asu bot bidifiri amuri ranai amboani ai-babidimbo maho.

³⁷ Ai hifomondane, Gariri kurihoe ranambe nginindi hamindi weri ranai tüküme feyo. Raniyo hoe ranai hafo kaifoairandühi tükühe fembo yangirimayo.

³⁸ Asu Sisas ai daboarani pirowami mbiro nande haya apuane, ahambo sünggururü-rundeimbi ai yangiri ruwurihi yahomoya, "Nindou Yamundo-randeimbi, sihiri yifimbo yangirayefi ranahambo awi se moai hohoanimoyafiyoy?" mehomondamboyu.

³⁹ Sisas ai botifi hoe asu weri ranahafembo nginindi hoafiyupirühi yahuya, "Rühüsafi kikindandife," mehua hoafi ningowambe kikamindühiyo hoe asu weri ai afure pimareandi.

⁴⁰ Sisas ai ahambo sünggururü-rundeimbimbo hoafiyupurühi yahuya, "Nimboe se yihimboayomoa? Awi se anihondümbofe-koate-wamboyomo?" mehu.

⁴¹ Ahambo sünggururü-rundeimbi ai ahamundihoari simbori ndüwuriyomondühi yahomoya, "Nindou nda nünjunahurai nindouyua? Moani hoe afindi-afindimayo asu weri ranai ahandi hoafi himboriyafehü afurimarineandi," mehomo.

5

Nindou mamindi flambeahindi Sisas ai moaruwai nendi hemafoareandi

(Matyu 8:28-34; Ruk 8:26-39)

1 Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidiimbo Gariri kurihoe ra botambe barihoe mo houmbo Gerasa-yafe hifambe mahomo.

2 Sisas ai bot hiniŋgire haya kusifuendanayo, nindou mamahandi fiambe moaruwai nendi nimareimbi ai yifi sihehi rihundeimbi honguambeahindi hu ahamboso tükumefiyu.

3 Nindou ranai ana yifi sihehi rihundeimbi honguambe-ani apu arandi. Ranane ŋgiri ahambo seninambo amboani yiriwari hüputüpu-ndürindümo.

4 Nindou ranahambo afindiimbo seninambo yiriwari hüputüpurihorimindei marihündi, ŋga sen ra gurihaimarandi. Ai ŋginindi hamindi-wambo nindou ŋgorü ai-amboani moai ahambo kikihirümündu.

5 Nimbokoani asu sirühi nindou ranai yifi sihehi rihundeimbi nimoei-ambe asu hifi wafu ranambe hoahoangura-marandi.

6 Sisas ai hapoadumbo anguni huambe nindou-mayu ranai hoeiriri haya pipiyu hu ahandi wagabe yiri yimbu pusire mamaru.

7 Nindou ranai puküna hoafi karihoe hü yahuya, "Sisas, se-ana God Nimoamo Hondü ahandi nimori anafi, se wambo nininünüŋgu-fendrimboyafa? Ro sihambo düduariheanini, Se Godimbo dabarindafoandühi ŋgiri sihambo ninimoatükuni randiheandi mbisafi," mehu.

8 Ramehu ra sapo Sisas ai hoafiyuhuya, "Moaruwai nendi se nindou ranahandi fiambeahindi kosifoao," mehu ranimboyu.

9 Asu Sisas ai düdureandühi yahuya, "Sihafi ndüri nine?" mehuamboyu. Asu moaruwai nendi ranai yahoya, "Wandi ndüri ana amiane. Sapo ro ana afindi sirihünd-ane fi," meho.

10 Moaruwai nendi ranai rani hifihündi yowan yihoe fimbo hefoefemunipoani yaho haya Sisasimbo huti hoafimariri.

11 Rani fikimi hifi wafuambe moatei afindi ranai sesi sahusihiri buriyei wakimarihindi.

12 Raniyo moaruwai nendi ranai Sisasimbo huti hoafiyehi seiya, "Se yihoe fimbo koandi-hawamuna moatei akimi nda burayei ahei fiambendahumboane," masei.

13 Raniyo Sisas ai hiniŋgimareandüra rasüŋgumehindi. Moaruwai nendi ranai nindoundi fiambeahindi kosifoehi hehi moatei akimi burimayei ahei fiambemehindi. Raniyo 2,000 moatei ranai hiripini piyei hehi gügüriyei hanimbo kurihoeambe hoe karihüsi hehi yifisafi-mayei.

14 Nindou moatei hifandimarundi ranai fefou houmbo homo adükari ŋgoafiyu asu akidou ŋgoafi adaburo

ranıyo ra wataporımbomarundi. Ranıyo ranühündambo nımorehı nindowenihı ranai nıne-moatükunıyo moateimbo tüküme Feyo ra hoeifembo mahei.

¹⁵ Ai hei Sisasımboso tüküyahi hoeirıhindane nindou horombo ahandı fiambe moaruwai nendı afındı nımareimbi-mayu ranahambo hoeimarıhorı. Ai asukai aboedı hohoanımo fıfire hohoanımoyuhumbo hoearı güde haya mamaruwa hoeirıhorı hehi yıhımbomarıhorı.

¹⁶ Nıne-moatükunı Sisası ramareandı hoeifembo mahei ranai asukai hıhırıyahı hei nindou horombo moaruwai nendı nımareimbi-mayu asu moatei ranahambo amboanı wataporımbomarıhündı.

¹⁷ Ranıyo nımorehı nindowenihı ranai ranı hoafı ra hımborıyei hehi Sisasımbo ranı hıfıhündı ıgorü-goanıni hombo hüti hoafımarıhorı.

¹⁸ Asu Sisası ai botambe mafarıfiyuwamboyo nindou horombo moaruwai nendı nımareia hefoareandeimbi-mayu ranai aidıbo hombo hüti hoafımayu.

¹⁹ Nga asu Sisası ai ahambo moai yını yahundo. Ai hoafıyundowohü yahuya, “Se sıhafı worınambo ıgafı fıkımınındımbo Adükarı ai sıhafı fımbı hıpoambo-reanınühi ramareanıni ranahambo wataporımbondandı,” mehu.

²⁰ Ranıyo nindou ranai hu Dekaporis hıfıhü ahandı fımbı wataporımbomaranda nımorehı nindowenihı afındı ranai mahepünahındı.

Sisası ai nımorehı nımorı yıfıhündı botıre asu nımorehı anğünümbı aboedımareandı

(Matyu 9:18-26; Ruk 8:40-56)

²¹ Sisası ai Gariri kurıhoe ra botambe farıfi haya ıgorü goanıni huane nindou afındı ranai ahandı hoafı hımborımbo mafandeandı.

²² Ranıyo Suda-yei rotu worı hıfandıra randeimbi, ahandı ndürı Sairus, ai mahu. Ai hu Sisasımbo hoeirırühı ahandı yırıkımı yırı yımbu pusıre mamaru.

²³ Ai Sisasımbo hüti hoafıyundo hoanguhü yahuya, “Wandı nımorehı nımorı ai yıfımbı yangırane, nga se dıdıfı warı nandowandı anımbı aboedımbeyowamboane,” mehundo-amboyu.

²⁴ Asu Sisası ai aidıbo mahua nımorehı nindowenihı afındı ranai ahandı süngu mahei. Ranıyo ahandı fıkımı gugure-andühi nınendı-marıhorı.

²⁵ Asu nindou gugurımareandı ranambe nımorehı mamı 12 hımbanıhi-feimbi-mbo amoamo watıkoafıra-marandı.

²⁶ Ranıyo nımorehı ranai dokta hoeifepurımbı ahambo fehefembo-hünda ahandı kakı afındı saimarandı. Asu dokta

ranai moai ahambo far+hoemondani aboedi tüküfeyo, nga wani.

²⁷ N+morehi ranai Sisas+ndi hoafi ra h+mbor+yo haya ho nindou af+ndi ranahei mbusümo man+ngo. Raniyo ai Sisas+ndi daboadani ho ahandi hoandari hoeari ra sünd+mareandi.

²⁸ Ai ahandi+hoari yare hohoan+mo-yowohü yahoya, “Ro ahandi hoeari yang+ri amboani sündari+heandi ra aboed+ndamboyahi,” meho.

²⁹ Ramare-andamboyo n+mehünou amoamo watikoafi+marandi+mayo ra k+k+ram+ndühi asu ahandi fiambe angüni ranai aboed+mayoa fif+ri+mareandi.

³⁰ Asu Sisas ai ahandi fiambeah+ndi ng+n+ndi makosifoenda fifire haya h+h+i+fi düdurearühi yahuya, “Düdi wandi hoearühi sünd+mareanda?” mehu.

³¹ Ahambo süngururü-rundeimbi ai hoafiyomondühi yahomoya, “Nindou af+ndi engoro ra hoeiarowandane asu düdi sünd+mareandi safi hawambo düduwefoanda?” mehomo.

³² Nga awi Sisas ai düdi ahandi hoeari fih+ sünd+mareandi ra fif+ri+ndi+hea yahu haya kokomara hu.

³³ N+morehi ranai ahambo rani+moatükuni tüküme Feyo ra fifire haya y+h+imboyohü h+ham+ndari+mayo. Raniyo ho Sisas+ndi yir+k+m+i yim+ndi+hona n+mar+imbo munguambo moatükuni ahambo tüküme Feyo ra watapor+imbomarandi.

³⁴ Sisas ai n+morehi ranahambo hoafiyundowohü yahuya, “N+imori aki+dou, se an+hondümbö-arowandi rani+mböhünda seana asükai aboedanafi. S+hafi angüni aboed+mefeyo rani+mböhünda se ngusüfo afur+ndo künde hawa ngafi,” mehu.

³⁵ Sisas ai watapor+imborandühi nunguambe nindou bid+ifiri ai Suda-yafe rotu hifandi randeimb+ndi worambeah+ndi sinimo hoafiyomondühi yahomoya, “S+hafi n+morehi n+imori yif+mayo. Nga nindou yamunde randeimb+imbo t+ng+rifo segodopoani,” mehomo.

³⁶ Asu Sisas ai moai ahamundi hoafi ranahambo h+h+imbor+yu. Ai Suda-yafe rotu hifandi+randeimbi ranahambo yahundoya, “Yowani, y+h+imbo-yopoani, nga se moani God+imbo an+hondümbö-ndowandi,” mehu.

³⁷ Sisas ai nindou ranaheimbo ai-bab+id+imbo hombo yowani yahu h+n+ng+r+rü haya, Pita, Sems, Son, asu ahandi akidi Sems ahamumbo yang+ri süngureapuri haya mahu.

³⁸ Ai homo Suda-yafe rotu bogor+ndi wor+k+m+i tüküyafundühi Sisas ai hoeireandane arani hoafi af+ndi af+ndi+mayei.

³⁹ Ai worambe far+fi hafu hoafiyundürüh+ yahuya, “N+imboe se arani hoafi af+ndi+af+ndayeia? N+imori ndanana yif+yopoani, nga moani apomboane,” mehuamboyei.

⁴⁰ Asu nindou ranai ahambo tikiñinambo-marìhori. Ai aheimbo ranì worambeahìndì hìhaifoarearü mbura, nìmorì ranahandì hondafìndìyafe asu ahandì süngururü-rundeimbimemo aheimbo yanggìrì semündündürì haya, nìmorì yifì meñgoro ranì worì safanì kamefoehindì.

⁴¹ Ai hüfu nìmorì ranahandì watìñarìhü kikiñìramündì haya hoafìyundowohü yahuya, “Tarita kumi,” mehu. Hoafì ranahandì nìmìndì ana ndahuraiane, “Nìmorehì nìmorì yihoarìfì ro hoafehanìñì, se botìyafò,” yaho ranane.

⁴² Asu nìmehünou nìmorehì nìmorì ranai botìfe haya mahowa nindou ranai mahepünehindì. Nìmorì ranana 12 hìmbanì yoweimbìyo.

⁴³ Sisas ai hoafìyundürühi yahuya, “Se yowanì nindou mamìmbò amboanì ndanì moatükunì nda hoafìyopoanì. Nìmorì ranahambo sesi sahündo anìmbò mbìseso,” mehu.

6

*Nasaretihündì ai Sisasimbo yìboarukomarìhori
(Matyu 13:53-58; Ruk 4:16-30)*

¹ Sisas ai ranühì hìñngìre haya ahandì ngoafì hondünambo mahua asu ahambo süngururü-rundeimbì ai ai-babìdìmbò mahomo.

² Ranìyo moanì nìmarìmbò sihi Suda-yafe rotu worambe kefuai hüfu nìmorehì nindowenihìmbò yamundìmareandürì. Nindou afìndì ranai hìmborìyei hehi hepünahindühì seiya, “Ndanì ndofe fìfìrìfe nda nahünda semündümboyua? Asu hepünìfeimbì moatükunì refembo ngìñìndì ra nahündambo semündümboyua?”

³ Aiana worìmbora randeimbì nindou yanggìr-ani. Asu ai Mariandì nìmorì Sems, Sosep, Sudas asu Saimon ahamundì amonngo-ani. Asu ahandì rehìmamì ai nda sìhìrì babìdì anìmbòei,” sei hehi Sisasimbo ngusüfoambe yìboaruko-marìhori.

⁴ Asu Sisas ai hoafìyundürühi yahuya, “Godìndì hoafì hoafìyu-randeimbì ai muñguambo ngoafìhü ndürìmb-ani. Nga ahandì ngoafì hondühì ahandì fikìmìñìndì-so worambe ana ndürìkoate-ani,” mehu.

⁵ Asu Sisas ai ranühì moai hepünìfeimbì moatükunì rare-andì, nga yìmbumamì anğünümbì nindou yanggìrìyo warì manandeanda aboedìmehindì.

⁶ Ranìyo nindou ahambo anìhondümbòfe-koatemayeia hepünìmefiyu.

*Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbì nindou 12 rana-
hamumbo koamarìhepura mahomo
(Matyu 10:5-15; Ruk 9:1-6)*

Raniyu Sisas ai ranühi ngoafi adaburo ra hoahoanguhü Godindî hoafi yamundi-mareandürî.

⁷ Ai ahambo süngururü-rundeimbi 12 ahamumbo nindouyei fiambeahindî moaruwai nendî hefoefembo nginindî sagapurî mbura yimbu-yimbure koamarîhepurî.

⁸ Sisas ai yare hoafiyupurühî yahuya, “Se ngomondühî ra nîni-moatükunî ndowandümoemo, nga nîmînimî yangîrî animbo ndowandümo. Se yowanî bret, arü asu kaki ranî-moatükunî sandife semindî-poanî.

⁹ Se su güdündî, nga hoearî ana güdarundî ranî yangîrî animbo güdu ndowandümo ngomo.

¹⁰ Asu se homo ngorü ngoafihü tüküyafu houmbo ngorü worambe ahafomo ra ranî worambe yangîrî nîmandîmo mbundumbo ngorü-goanî asükai ngomo.

¹¹ Ngomondanî ranî ngoafihündî ranai sîhamumbo worînfepurî-koatendeihî sîhamundî hoafi hîmborî-koatendeianî, se ngoafi ra hîningîndündî. Se hombo mbîsîmombo ana, sîhamundî tîjarîhündî hasüfî ra püpürüfîboadu houmbo ngomo ranaheimbo God ai moaruwaimbo-mbîreandürî yaho nafuiyondürîmbo-hünda,” mehu.

¹² Raniyo Sisasimbo süngururü-rundeimbi ranai homo nîmorehî nindowenihîmbo hoafi bokarîhoemondühî yahomoya, “Sîhei ngusüfoambe moaruwai hohoanîmo hîningîndîhindühî sîmborî hohoanîmo süngundîhindî,” mehomo

¹³ Asu ai homo nindouyei fiambeahindî moaruwai nendî hefoaru, anğünümbî nindouyewamî werî hoe karunda anğünümbî nindou ai aboedî tüküyahi marîhündî.

Herot ai Sisasimboya Son hundürüra randeimbîmbei mehu (Matyu 14:1-12; Ruk 3:19-20; 9:7-9)

¹⁴ Sisas ai muŋgu-moatükunî ramareandî hoafi ra adükarî bogorî Herot ai hîmborîmayu, sapo ahambo muŋguambo nindou fîfirîhorî hehimbo wambo. Raniyo bîdifîrî nindou ai seiya, “Son hundüra randeimb-ani yîfîhündî botîfi haya. Sapo ranîmboane hepünîfeimbî moatükunî yare arandî,” masei.

¹⁵ Asu bîdifîrî nindou seiya, “Aiana Erasais-ani,” masei. Asu bîdifîrî nindou seiya, “Aiana Godindî hoafi hoafiyomo rundeimbi horombo yîfîmemo nahurai-ani,” masei.

¹⁶ Herot ai ranî hoafi ra hîmborîyu hayambo yahuya, “Ro Son hundürüra randeimbîmbo ana horombo mbîro kîkîmarîhehinî. Nga asu haponda asükaiyu yîfîhündî botîfimboyu?” mehu.

17-18 Horombo Herot ai ahandi akidi Firipindi nimorehi Herodias masemundu. Ranimbo Son ai Herotimboya, "Aboedi hohoanimoyopoani sifahfi akidandi nimorehi masowandifi," yahundo-marandi. Ranimboyo Herot ai nindou bidifiri koamarihapura Sonimbo kikihrundumo mburumbo karabus-ambe hinngimaruwuri.

19 Herodias ai Sonimbo nginindiririhu hifokoeffimbo hohoanimomayo, nga ai ngirindo.

20 Sapo Herot ai Sonimbo yihimborürühi-wambo. Ai fifireandi Son ai Godindi himboahü mbumundi nindou-mayua ranimbo Herot ai ahambo hifandüri-marandi. Ai Sonindi hoafi himboriyuhü ana, ngusüfoambe moaruwairirihu afindi hohoanimoyuhani. Nga asu ahandi hoafi himborimbo hohoanimoyuhani.

21 Herodias ai Sonimbo mbiro kiki fimbo, nafi kokorambo hoeimareandi. Herot ai ahambo hondi ai wakimarimindo rani sihi gafmani-yomondi bogori, ami-yomondi bogori asu Gariri hifandu-rundeimbi ahamumbo sesi sindimareandi.

22 Ai sowasümondühi nimarimondane, Herodiasindi nimorehi niori ai hafo hihifi-hihifiyo wakimareandi. Raniyo Herot asu bidifiri boboagori sesi sowasümondühi mamarimo ai ranahambo afindi hihifi-hihifimemo. Raniyo adükari bogori Herot ai nimorehi niori ranahambo düdureandühi yahuya, "Se nine-moatükunimboyo hohoanimo-ayafi ra ndahaninimboyahi, nga se wambo hoafiyafi," mehu.

23 Herot ai dabarifi hoafiyundowohü yahuya, "Se nine-moatükunimboyo hoafayafi ana, ndahaninimboyahi. Se hifi hifandarihandi ranahambo kikirowandiri asafi ana, ranamboani ro kiki ndiheanini-mboyahi," mehu.

24 Nimorehi niori ranai hondi sowana hihirife ho düdureandühi yahoya, "Nini-moatükunimbo düdumandahea?" mehoamboyo. Hondi ai yahoya, "Son hundürüra randeimbindi mbirombo animbo düdundafoandi," mehondoamboyo.

25 Nimorehi niori ranai hihirife ho adükari bogorimbo anahoya, "Hapondani hamindi Son hundürüra randeimbindi mbiro pretambe foando hawa ndawandiri," meho.

26 Ai rani hoafi ra himboriyu haya ahambo ngusüfoambe moaruwai-maririsi, nga sapo nindou fandu masowasümo ahamundi himboahü nine-moatükuni se hoafayafi ro randiheamboyah mehu. Ranimboyo ai nimorehi niori ranahandi hoafi süngufembo ambe yahokoatemayu.

27-28 Raniyu adükari bogori ranai ami mami koamariheira Sonindi mbiro semindimbo mahüfu. Ai hüfu Sonimbo karabus worambe mbiro kikiriri mbura ahandi mbiro

ra pretambe foare semündü hu nimorehi nitori rana-
hambo masagado. Raniyo nitori ai semindi ho hondambo
masagado.

²⁹ Sonimbo süngururü-rundeimbi ai rani hoafi
himboryomo houmbo homo karabus worambeahindi
fi-nimoko sowandümo homo honguambe masihawuri.

*Sisas ai 5,000 nindoumbo sesi masagadüri
(Matyu 14:13-21; Ruk 9:1-17; Son 6:1-13)*

³⁰ Sisasindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai homo
ai-babidimbo mamühyafundühi wataporimemo. Ai
ratüpurü rarundühi nimorehi nindowenihimbo Godindi
hoafi yamundimarundüri ranahambo.

³¹ Nindou afindi ranai fande bukürefoe-marandamboyo
Sisas ai ahandi hoafi sowandümo homorundeimbi
babidimbo sesi sesi-koatememo. Ranimboyo
hoafiyupurühi yahuya, "Andai shiripoanimbo nindou
nimari-koateandühi ngefühi animbo akidou fi-handihu,"
mehupuri.

³² Raniyomo ai yangiri botambe fareafu houmbo nindou
nimari-koateandühi mahomo.

³³ Nga nimorehi nindowenihü afindi ranai hoeirühi
fifirhipuri, ranimboyo nindou afindi ranai Sisas ahandi
süngururü-rundeimbi babidimbo homboyomondani ahei
ngoafi hinngirühi hehi Sisasimbo sowana pipina hei ai-
boatei tükümehindi.

³⁴ Raniyo Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi
babidimbo botambe homo tüküyafundane, nindou
afindi ranai hifanda menjoro. Raniyo hoeireanda
mayoa sipsip hifandiyorandembi nindou hifandiyor-
koate nahurai fimayeia hipoambo-reandürühi afindi
yamundimareandüri.

³⁵ Asu süngunambo nimbambe hüfhamindi ai hanuambe
hoafiyomondühi yahomoya, "Ndanühi ana nindou nimari-
koatereandühane ndeara hüfhamindi ahanu.

³⁶ Ranimbo-hündambo animbo nimorehi nindowenihü
ranaheimbo koarhawandüra hei ngoafi akimi adaburo
ranühi aheihoari sesi pemiyei mbisahüsi," mehomomo.

³⁷ Nga asu Ai simbori hoafiyupurühi yahuya, "Se
sesi dabudüri," mehuamboemo. Ai simbori ahambo
hoafiyomondühi yahomoya, "Awi se hohoanimoyafani ro
afindi handret kinanambo aheimbo bret pemiyoyaim-
boyoy?" mehomomo.

³⁸ Sisas ai düdureapurühi yahuya, "Nüngunümbi bretiyoy se
shoemomboemo? Homo hoeiru," mehuamboemo. Homo
hoeirunda mayoambo yahomoya, "Hondahüfeimbi bret asu
yimbu kini ranane engoro," mehomondamboyo.

39 Sisas ai ahamumbo hoafimayua nindou ranaheimbo hoafimayomonda yibobo-yiboboyahi hehi mamarei.

40 Mamarei ra bidifiri 100, asu bidifiri 50, raniyei yibobo-yiboboyahi mamarei.

41 Sisas ai bret hondahüfeimbi asu kin+ yimbu ra semündü haya sünambe himboyu hafuhü Godimbo hihifirür+ mbura, hifitire haya ahandi süngururü-rundeimbimbo masagapuri nindou ranaheimbo yimbufembo. Asükaiyu kin+ akidou yimbu ranamboani hifitire haya yimbumareandi.

42 Munguambo nindou ranai sesi ra sahüsimbo simongori-marhümüdi.

43 Raniyo Sisasimbo süngururü-rundeimbi ai bret asu kin+ bidifiri bidifiri kurimayo ra 12 wambürambe wambür+hiru hafombo tüküme feyo.

44 Nindou sesi masahüsi ranana 5,000-yei.

*Sisas ai kurihoe hangifowami pütapimayu
(Matyu 14:22-33; Son 6:16-21)*

45 Sisas ai nimehünou ahambo süngururü-rundeimbimbo botambe farife hefe Gariri kurihoe behefe hefe ai-boatei Betsaida ngoafinambo hombo hoafimayupuri. Nga aiana awi nimar+ mburimbo nindou ra koar+hefendürimboyu.

46 Nimorehi+ nindowenih+ ra koar+heiri+ mbura asu ai Godimbo didibafifembo hifi wafuanambo mahafu.

47 Ran+ nimbambe ahambo süngururü-rundeimbi ai botambe Gariri kurihoe hangifowamiyomo, nga asu aiana ngindaniyu.

48 Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi hoeireapurane werambe bot ra ahamumbo kameihü ninendi-mareapura asu bot ra semindi+ hombo purina wat+har+marundi. Raniyo Sisas ai si hoafimbo safi ahamumbo sowana bot ra ngasünde haya hoe hangifowami pütapimayu hu.

49 Nga asu ai hoeirüwuran+ hoe hangifowami pütapimayua yifiaf-ani yahomo houmbo has+heimemo.

50 Ai munguambo hoeirüwura mayoa yhi+imbo-mayomondamboyu, ai ahamumbo nimehünou hoafiyupurühi+ yahuya, "Se yhi+imbo-ndimboemo, nga nginindi+ nmandümo. Ndanana ro-anahi," mehu.

51 Asu ai botambe farifi hafu ai-babidimbo mamaruwa hoeweri+ ranai afurimareanda mahepünafundi.

52 Nga Sisas ai hondahüfeimbi bret hepünifeimbi moatükun+ ramareandi ra moai wudipoaporu fifirundi+ sapo ahamundi+ hohoanimo ranai tap+ham+yohü wambo.

*Genesaretihü Sisas ai anjünümbi nindou afindi
aboedimareandi
(Matyu 14:34-36)*

53 Ran+yomo ai botambe kurihoe ra bar+hoemo gudian+ Genesaret ngoaf+ikim+ bot ra himond+indümo hin+ng+marundi.

54 Ai botambeah+ndi makusifoendambo nindou ranai nimehünou fif+r+mar+hor+.

55 Ngoaf+ ran+ ngoaf+ikim+ adaburo ranühi hahabodeihü hoaf+mayeiya, angünümbi nindou af+ndi saf+sendambe-r+hindür+ Sisas nünguh+ sahümündindür+ hei mar+hündi.

56 Ran+yo munquambo ngoaf+ adaburo ranühi, nahi Sisas ai huan+ angünümbi nindou ra fufur+hü-mündindür+ hei fand+hi-rühündühi s+hehindür+ mar+hündi. Ran+yei ahand+ war+ hoandar+ ng+si+har+ hoear+ ra angünümbi nend+ ai sünd+mb+r+hind+ sei hehi hüti hoaf+maye. Asu ahand+ hoear+ sünd+mar+hind+ ranai asukai aboed+ tükümehind+.

7

God ai amoa mam+yei ah+nümbi hohoan+mo hif+nambomareand+

(Matyu 15:1-9)

1 Farisihündi bi+dif+r+ ai ah+nümbi hohoan+mo yamundurundeimbi nindou bab+d+mb+ Serusarem ngoaf+hündi sifomo Sisas+mb+ hoeimarüwuri.

2 Ran+yo hoeirundan+ Sisas+mb+ süngururü-rundeim+memo ranai war+ popoaiakoate sesi sowasümondühi mamar+mo. War+ popoaiakoate sesi ses+mb+ ranana moaruwaiane.

3 Sapo Farisi asu Suda-hündi aiana ai boag+r+ süngumarundi ran+mb+oane ng+r+ war+ popoaiakoate sesi dagüdi.

4 Asu sesi maket ambeah+ndi pememo amboan+ sesi popoihefekoate ana, ng+r+ dowadümo. Sapo ai boag+r+ refemarand+ süngumbo hi+r+ napo ra popoaind+hou mbundümb+ an+mb+ mandu dowadümb+oemo.

5 Ran+yo Farisi asu ah+nümbi hohoan+mo fif+rundeimbi ai Sisas+mb+ hoaf+yomondüh+ yahomoya, “N+imboe s+hambo süngurun+n+ rundeimbi ai boag+r+ ah+n+ ra süngufe-koateayomoa? Asu n+imboe war+ af+saho kapeih+ sesi asowasümoa?” mehomo.

6 Ran+yu Sisas ai s+mbor+ hoaf+yupurüh+ yahuya, “God+ndi hoafi hoaf+yurandeimbi Aisaia ana an+hondümb+ yimbu yafambeimbi s+hamumboyu hoaf+mayu. Ai ndare sürü pap+rändüh+ yahuya,

‘Nindou ndanai ana yafambe yang+rane wambo aboedani asei,

nga ahei hohoan+moana angunane engoro.

7 Aiana nindouyei ahinümbi hohoanimo ranane yamundi hindühi Godindi hoafane nda ase, ranimboane ai wambo hohoanimo yei ra moanipoane,'
Aisaia 29:13

mehu.

8 Seana Godindi ahinümbi hohoanimo ra hingiriru houmboanemo nindouyei hohoanimo yangirane sünguarundi."

9 Ranayo ai hoafiyupurühi yahuya, "Seana Godindi ahinümbi hohoanimo ranahambo ambeyaho hiningifehümbi sïhamundi hohoanimo süngufembo yangirane hohoanimoemo.

10 Sapo Moses yahuya, 'Se sïhafï meapeyafe hoarehindafï,' asu 'Düdi ahandi hondamboyu afïndamboyu moaruwai hoafayu ana, yifïmbiyuwamboane,' mehu.

11-12 Nga se ndaru hoafiyomondühiya, 'Nindou ranai ahandi hondafïndambo fehefe kaki napoeimbanisi, nga hondafïndambo hoafïndupürühiya, "Ndanï kaki ana ro Godimbo saimbo masïheandane," mbüsü ana, asu ngirï nindou ranai kaki ranambo ahandi hondafïndambo fehefepirïmbo yinï mbisïmo,' yahomo arundi.

13 Ranimboane Godindi hoafi ra hiningirundühi asu se boagirï-yafe hoafi ra süngu-arundi asu se afïndi moatükunï rahurai raru arundi," mehu.

Nïne-moatükunï nindoumbo rareanda nindou ai moaruwai hohoanïmoyei arïhündï
(Matyu 15:1-9)

14 Sisas ai nindou afïndi ranaheimbo asükai mingiyu hürühendürï haya hoafiyundürühi yahuya, "Munguambo nindou se wandi hoafi nda himborïndei hehi fïfirïndïhindi.

15-16 Nïne-moatükunï moanambühündi nindou fiambe ahano ai-ana ngirï nindoumbo randeranï moaruwai hohoanïmondu. Nga nïne-moatükunïyo nindouyei fiambeahïndi nïmarï haya moanambühï tükefeyo ranane rareandanï nindou ai moaruwai hohoanïmo yei," mehu.

17 Sisas ai nindou ranaheimbo hiningireandürï haya worïna hafuane ahambo süngururü-rundeimbï ai ranï kafoefe hoafi ranahambo düdumefundi.

18 Ranayo Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Awi seana ngusüfokoate-wamboemo. Awi se moai fïfirundïyo, sapo nïne-moatükunï moanambühündi nindou fiambe ahano ranïyopoanï nindoumbo moaruwaimbore arandi.

19 Ranana ngusüfoambe hohoanïmo ranambe howohüyopoanï, nga ranana bodoambe hanï mburambo awaimboreandühane." Sapo Sisas ai ramehu ra munguambo mamïkarambo sesi ra Godindi himboahü ana aboedane yahumboyu.

20 Asu asükaiyu Sisas ai hoafi-yuhî yahuya, “Nîne-hoanîmo nindou ahandî fiambeahîndî nîmarîhaya tükefeyo ranane nindou ranahambo Godîndî hîmboahü moaruwaimboarerî.

21-22 Ro hoafîmayahî ranana ndanî-moatükunî nindou hohoanîmoambe tüküfe arandî ndanîmboyahî hoafîmayahî. Muŋguambo mamîkarambo moaruwai hohoanîmo, hûmbuhûnî, nîmorehî sîsîhomo asu anamîndîhoandî bîrabîrî, nindou hîfokoeffe, nîmorehî anamîndeimbî dîbomboyo, hohoanî, wosîhoaforî hoafî, bodîmondambo ŋgîndî, moaruwai hoafî, hoafî hîmborîkoate, afîndî-afîndî, asu mamîkarî hohoanîmo ranîmboyahî hoafîmayahî.

23 Muŋguambo ndanî moatükunî ndanane nindou ho-anîmo-ambeahîndî tüküfeyoahü nindoumbo rareiranî Godîndî hîmboahü moaruwaimborerî arandî,” mehu.

*Fonisia hîfîhündî nîmorehî ai Sisasîmbo anîhondûmbomarerî
(Matyu 15:21-28)*

24 Sisas ai ranûhündambo botîfi haya Tair ŋgoafîkîmî mahu. Nindou ai ahambo fîfîrîndîhorîmboyei yahuhaya worambe mamaru. Nga ai ŋgîrî dîbo amaru ra dîbondîfiyu.

25 Nîmorehî mamî ahandî nîmorehî nîmorîndî fî-ambe moaruwai nendî nîmarîweimbî ai Sisas ranûhî amaru hoafî ra hîmborîmayo. Ranîyo ai nîmehûnou ho Sisasîmbo-so tüküfe ahandî yîrîkîmî peyo mamaro.

26 Nîmorehî ranai ana ai-poanîmbo Fonisia sîrîhündî Grik hoafeimbîyo. Ranîyo ai Sisasîmbo ahandî nîmorehî nîmorîndî fî-ambeahîndî moaruwai nendî hefoefemböhünda hütîhütîmarîrî.

27 Sisas ai nîmorehî ranahambo kafeffe hoafî hoafîyundowohü yahuya, “Sîhîrî nîmorî ranaheimbo sesîboatei ndahundûrî mbundühumbo anîmbo. Nga awî sîhîrî nîmorîyei-mayo sesî ra yaforîmbo ndahundûrûmboyefî,” mehuamboyo.

28 Asu nîmorehî ranai hoafîyowohü yahoya, “Adükarî, yînsî, ŋga yaforî amboanî sesîfondî koambe nîmboeimbo nîmorîyei-mayo sesî bîdîfîrî-bîdîfîrî ra sahûsîhanei,” mehowamboyo.

29 Asu Sisas ai hoafîyundowohü yahuya, “Se hoafîmayafî ranîmbohünda ŋgafî, ŋga moaruwai nendî ai sîhafî nîmorî ra hînîŋgîmareandî,” mehu.

30 Nîmorehî ranai hîhîrîffe ho worambe hîmboyowane, ahandî nîmorîndî fiambeahîndî moaruwai nendî ai kosîfoendûhî asu fondîwamî mapo.

Sisas ai nindou mamî yafambe asu hîmboambe moaruwaimbü aboedîmarirî

³¹ Raniyo Sisas ai Tair hîniŋgîre haya hu Saidoni hî tüküfi mbura hu Dekaporisi hî tüküfi haya hu Gariri kurîhoe-kîmî tüküme fiyu.

³² Sisas ai ranühi nîmaruambe nindou bidîfirî ai nindou mamî hîmbo tühîfo asu hîhîndî hoafîyu randeimbî sahorîmîndei mahei. Raniyei ai Sisasîmbo nindou rana-handîwamî warî mbînandeandî sei hehi hîti hoafîmayei.

³³ Raniyo nindou ranahambo nindou afîndî ahei mbusümo ahambo yangîrî serümündü mahu. Raniyo Sisas ai warîbatendî hîmboambe yimbufihî pamareanda aboedîmayafea asu warî boatendîfihî ŋguri pare mbura nindou ranahandî teifühi pamareandî.

³⁴ Sisas ai sünambe hîmboyu hafu hanafu afîndî hîfoareandühi nindou ranahambo yahundoya, “Efat.” Hoafî ranahandî nîmîndî ra ndahuraiane, ‘sübüdühoefî’ yahoane.

³⁵ Raniyo nîmehünou ahandî hîmboambe ai aboedîyowohü asu hoafî hîhîndî hoafîyumarandî ra asükai aboedî hoafîmayu.

³⁶ Asu Sisas ai nindou ranaheimbo ranî-moatükunî hoeimarîhindî ranahambo nindou ŋgorümbo yowanî hoafîyopoanî mehu. Ai aheimbo yowanî mehündürîyosi, ŋga asu ai ranahambo wataporîmbomarühü hei.

³⁷ Ai hepünehindühi seiya, “Sisas ai munŋu-moatükunî aboedî ramareandî. Ai rareandanî hîmbo tühîfo güreyandüreimbî amboanî ai hîmborîyei asu hoafîkoateyeimbî ai-amboanî wataporîyei marîhündî,” masei.

8

*Sisas ai 4,000 nindoumbo sesi masagadürî
(Matyu 15:32-39)*

¹ Asu ŋgorüsîmboanî nindou afîndî ranai Sisasîmbo sowahî mafandîhindî ranîyei sesi koatemayei. Raniyo asu Sisas ai ahandî sünggururü-rundeimbîmbo mborai yahupurî haya hoafîyupurühî yahuya,

² “Ro nindou ndanaheimbo hîpoamboarîhearü. Ai ro-babîdî ŋgîmî si nîmareimbo wambo asu ai sesi koateanei.

³ Ro ŋgîrî wembopo ŋgoafînambo koandîhehearü, ŋga ai nafîni hîmbo wuwurîndei hehi pîndeimboyei. Ŋga asu bidîfirî ana nafî anŋunîpoedanei,” mehu.

⁴ Asu Sisasîmbo sünggururü-rundeimbî ai sîmborî hoafîyomondühi yahomoya, “Sîhîrî ana ŋgoafî anŋunanefî.

Nga asu dagüdambo bret ra ndahum+ndifi hohumbo nindou ndanaheimbo mandahundüra?" mehomo.

⁵ Raniyu asu Sisas ai düdureapurühi yahuya, "Se nüngunümbi bretiyoy sowandümomboemoa?" mehuamboemo. Asu ai hoafiyomondühi yahomoya, "Ro 7 bret sihehumboanefi," mehomondamboyu.

⁶ Raniyo asu Sisas ai bret 7 ra semündü haya Godimbo hififimaruri. Raniyo asu hifitire mburambo ahambo sünggururü-rundeimbi mbobidifiri bidifiri ra yimbumareapurü. Asu ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, "Se bret ra nindou ranaheimbo yimbundundüri," mehupuri. Raniyo asu ahambo sünggururü-rundeimbi ai rasüngu-marundi.

⁷ Asu sünggururü-rundeimbi ai kini yahunümbi amboani sowapundümo. Sisas ai kini ranahambo Godimbo hihifiruri mburambo asu ahandi sünggururü-rundeimbi mbobidifiri mayupurambo kini ra nindou ranaheimbo yimbumarundüri.

⁸ Asu munquambo nindou ai sesi ra sahüsi bodomayei. Raniyo asu bidifiri-bidifiri sesimayo ra 7 wamburi wamburi himarundi.

⁹ Asu 4,000 nindouyei sesi ra masahüsi raniyo asu Sisas ai hoafimayundürambo bukuri mayahindi.

¹⁰ Asu Sisas ai ahambo sünggururü-rundeimbi babidi botambe fariyafu houmbo Darmanuta hifinambo mahomo.

Farisi ai Sisasimbo sisihimoruri hoeimarüwuri

¹¹ Farisi ai Sisasimbo sisihimofi hoeifimbohünda tüküyafu düdumarüwuri. Raniyo asu Sisasimbo düdurüwurihi yahomoya, "Se Godindi nimorayafi ana, se Godindimayo hepuni feimbi moatükuni randiwandi," mehomo.

¹² Asu Sisas ai ngüsüfoambe moaruwairirihu raguambe yare hoafiyuhi yahuya, "Nindou nda nimboe hepuni feimbi moatükuni hoeifembo düduehindi? Ro anihondümbobanahi hoafehanduri, ngiri nafuimbo moatükuni yahurai hoeindhindi," mehu.

¹³ Raniyu asu Sisas ai Farisimbo yare hiningireapurü hayambo ndamefiyu. Asu botambe farifi haya kurihoe barihoei gogoanini mahu.

Farisi asu Herot ahamundi yis ranahambo kafeefe hoafi

¹⁴ Sisasimbo sünggururü-rundeimbi ai bret adükari semindi hifombo mitanimarundümo. Nga asu mamani yangiriruri botambe foarüwuri houmbo sowarindümo mahifomo.

¹⁵ Asu Sisas ai ahini hoafiyupurühi yahuya, "Se Farisiyomondi asu Herotindi yis ranahambo hibadumbo!" mehu.

¹⁶ Nga asu Sisasimbo sünggururü-rundeimbi ai hoafi ranahandi nimindi ranahambo wataporimbomarundi. Ai

yaru hoafiyomondühi yahomoya, “Sapo ai hoafimayu ra bretkoateyefi ranahamboyu hoafimayu,” mehomomo.

17 Raniyu asu Sisas ai fifireandi nini-moatükunimboemo wataporimbomarundi ranahambo. Asu Sisas ai düdureapurühi yahuya, “Se ra nimboe bretkoateyefi ranahambo wataporimboaru hoangomoa? Awi seana moai hoeirundi asu fifirundi?”

18 Awi se himboarümbü-anemosi, nga moai hoeirundi asu se himboambembü anemosi, nga moai himboriyomo. Sihiri horombo bretkoateyefühi horombo ro ramarhendi ra se fifirundai?

19 Horombo ro hondahüfeimbi bret 5,000 nindoumbo masehandi rani-simboani se nüngunimbi bidifiri bidifiri bret wambüriyo wambürihimarundi?” Raniyomo asu ai hoafiyomondühi yahomoya, “12 wambüri,” mehomondo.

20 “Asu se fifiru ro bret 7 4,000 nindoumbo masehandi ra. Asu nüngunimbi bidifiri bidifiri bret wambüriyo wambürihimarundi?” mehuamboyo. Asu ai hoafiyomondühi yahomoya, “7 wambüri,” mehomondo.

21 Asu ai yare hoafiyupurühi yahuya, “Awi se moai ra fifirundiyo?” mehu

Betsaidahündi himboatiharimam Sisas ai diboardomariri

22 Betsaida ngoafihü Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo hifomo tüküyafundane asu ahambo sowana nindou himboatiharimam sowarindümo mahifomo. Ranieyi ai Sisasimbo fambheira seihehi hoafimayahüdo.

23 Raniyu Sisas ai himboatiharimbo warihü kifi hürümündi haya ngoafi hiningirine hena hafani ahandi himboarambe nguri pamariri. Ai kikhürümündühi düdufinduhi yahuya, “Se ngorü-moatükuni amboani hoeirwandai wanio?” mehundo.

24 Asu nindou ranai himboapoyu wakirendühi yare hoafiyuhi yahuya, “Ro nindou bidifiri hoeirheambo-anahi. Nga asu ro hoeirheandanini firibadihoai aho nahuriane,” mehu.

25 Nga Sisas ai asükaiyu ahandi himboarühi waripamareandi. Asu ahandi himboari ra birimarichoayo. Raniyu asu himboari ahandi ra aboediyowohüyo asu munguambo moatükuni ra aboedi hoeimareandi.

26 Asu Sisas ai worinambo koarherühi yahuya, “Se yowani ngoafina ngamboyafi,” mehu.

Pita ai Sisasimboya Krais-ani mehu

(Matyu 16:13-20; Ruk 9:18-21)

27 Nga asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidi ngoafi Sisaria Firipai ngoafikimi adaburo ranühi mahomo.

Raniyomo asu nafinambo homondühi ahambo sünggururü-rundeimbimbo düdureapurühi yahuya, “Wambo didai-animbaseia?”

²⁸ Asu ai hoafiyomondowohü yahomondoya, “Bidifiri ai hoafiyeyihya, ‘Aiana Son hundürürandüri-randeimb-ani.’ Asu bidifiri ai hoafiyeyihi ‘Aiana Erasais-ani.’ Nga asu bidifiri ai hoafiyeyihi, ‘Aiana Godindi hoafi hoafiyurandeimb-ani,’ masei,” mehomu.

²⁹ Asu Sisais ai düdufipurühi yahuya, “Asu se wambo nünguru hohoanimoyomo ro didiyaha?” Nga asu Pita ai simbori hoafiyundühi yahundoya, “Seana Kraisanafi, nindou God ai diboniyunini hinngimareanini nindou aboedambo-fendürimbohünda,” mehu.

³⁰ Asu Sisais ai hoafiyupurühi yahuya, “Se yowanini nindou ngörümbo hoafindimboemo ro nindou nüngunahurayahi ranahambo,” mehu.

Sisais ai ahandi asubusi afindi semindühi yifimbo hoafimayu

(Matyu 16:21-28; Ruk 9:22-27)

³¹ Asu Sisais ai ahambo sünggururü-rundeimbimbo yamundeapurühi yahuya, “Nindou Hondü aiana asubusi afindi ndemündümbui. Asu ahambo ana bogori nindoumemo, Godimbo shou-rundeimbim bogorimemo, ahinümbi fifirundeimbimemo ai ahambo yihoarukondüwurühi hifokoandüwurimboemosi, nga ngimi sindu haya asukai botindifimbui.”

³² Asu Sisais ai hoafi ra fifirifoare hoafimayupuri. Raniyu asu Pita ai Sisaimbo serümündü himborani hu ngininindühire hoafimarüri.

³³ Asu raniyu Sisais ai hihirifi ahambo sünggururü-rundeimbimbo hoeireapurühi asu Pitambo ngininindühire hoafiyundowohü yahuya, “Satan, andai se biyafu. Nga seana Godindi hohoanimo-yoponini sünguarowandi, nga nindouyafe hohoanimo anandi sünguarowandi,” mehu.

³⁴ Asu Sisais ai nimorehi nindowenihini aheimbo ahandi sünggururü-rundeimbim babidimbo mborai yahundüri haya hümarihendüri. Ai hoafiyundürühi yahuya, “Nindou düdi ai wambo süngufendürimbo hohoanimoayu ana, ai nindou mamini ahandi nini keimbini karihendeimbim semindi ho yahurai ahandi yifiri ra hinnginde haya asu wambo süngumbirandiramboane.

³⁵ Nindou düdi ai ahandihoari ahandi yangiri ra kikharamündu ana, ahandi yangiri ra awarindihomboe. Asu nindou düdi ai aboedi hoafi asu wambohönda ahandi yangiri ra hinngareandi ana, ai yangiri gedühi nüngumbui.

³⁶ Asu nindou düdi ai mun̄gua hifi ndan+hünda moatükunî ra asemündu ana, asu ahandî yangirî n̄ngombo ra awar+ndi+hoembui asu mun̄guambo moatükunî ranai ngirî fandîherî.

³⁷ Nga asu nindou ranai ninî takinî madagado yangirî ra simborî sîsefembo-hündambo?

³⁸ Asu nîmorehî nindowenihî hapondanambe burayei ai Godîmbo hin̄ngirî+horühî wosîhoaforî hohoanîmoyei arîhündî. Nga nindou düdiyei ai wambo asu wandî hoafi ranahambo amoan̄ng-arîhündirî ana, asu ro wandî Apendîmayo himboamupui-randeimbî asu sürühoeimbî sünambeahîndî nendî babîdî kosefî simboanî ro aheimbo amboanî amoan̄ngî-ndîhandürîmboyahi,” mehu.

9

¹ Asu Sisas ai hoafi+yundürühî yahuya, “Ro sîheimbo anîhondumbo-anahî hoafehandürî, nindou haponda burayei ndanai yifîkoateyei-ambe anîmbo God nginîndî hîfandarandî ra nginîndeimbî kodowanî hoeindîhimboyei,” mehu.

*Sisasîndî fi ranîpoanîmbo tüküme Feyo
(Matyu 17:1-3; Ruk 9:28-36)*

² Asu 6 si hoane Sisas ai Pita, Sems asu Son sepurîmündü haya hifi wafu nîmoamo ranîwamî mahafomo. Ranühî ai-yangirî n̄ngomombo Sisasîmbo hoeirüwurane ahandî fi ranai ranîpoanîmbo tüküme Feyo.

³ Ranîyo asu Sisasîndî hoearî ranai kifohî hamîndîmayo. Nga hifi ndanîhündambo nindou ai ngirî randeandanî kifohî yahurai tüküme Feyo.

⁴ Ranîyo Erasais asu Moses ai ranühî ahamumbo-so tüküyafîne Sisas babîdî wataporîyomondühî manîngomo.

⁵ Pita ai ranî moatükunî ra hoeire haya hoafi+yuhî yahuya, “Yamundo-randeimbî, ndanühî anîmboefî ranamboanî aboedanesî. Nga dago ngimî hüründîhumboane, sîhambo mamî, Mosesîmbo mamî asu Erasiambo mamî,” mehu.

⁶ Asu Pita ai moai ninî+hoafi hoafi+mbo hohoanîmoyu, sapo ngorü yimbu babîdîmbo ai yîhimboyomondühî-wambo.

⁷ Ranîyo asu mburîngai ai kosî mun̄guambo gabudîmafoareapurî. Asu mburîngai-ambeahîndî hoafi mamî ranai hoafi+yohü yahoya, “Nîmorî nda wandî nîmor-ani ro ngusüfo pararîhinî, nga se ahandî hoafi himborîndomo,” meho.

⁸ Nga Pita, Sems, Son ai himboapomemoyosî, nga asu Sisas yangirî ai-babîdîmbo ranühî manînggu.

⁹ Asukai hifi wafuwanipoedi hihiriyafu hanimondühi Sisas ai ahambo sünggururü-rundeimbo hoafiyupurühi yahuya, “Se yowanî nîni-hoafi hoafîndimboemo nîne-moatükunî hoeimarundî ranahambo. Nga hîbadu ngomombo Nindou Hondü ai yîfîhündî botîndîfiyuanî anîmbo nîmorehî nindowenihî ranaheimbo hoafîndîmo,” mehupurî.

¹⁰ Asu Sisas hoafimayu ra hohoanîmoyomo kîkîhîrundühiyomo ahamundîhoarî sîmborî ndüwurîyafundühi yahomoya, “Sisas hoafîmayu yîfîhündî botîfe ra nînea?” mehomo.

¹¹ Asu Sisasîmbo düdurîwurühi yahomoya, “Nîmboe ahînümbî hohoanîmo fîfîrundeimbî ai hoafîyomondühiya, ‘Eraisâ boatei anîmbo tükündîfîmbui,’ mehomo?” mehomondamboyu.

¹² Sisas ai sîmborî hoafiyupurühi yahuya, “Aiana anîhondümbö anahomo raru hoafeyomo, Eraisâ boatei anîmbo tükündüfi muŋguambo moatükunî ra dîboadondeambui. Ra anîhondanesî, nga Godîndî bukambe hoafi apenîngo ranai yare hoafîyowohü yahoya, ‘Nindou Hondü ai asübusî afîndî ndemünduanî nindou afîndî ai ahambo moanîpo-ani mbîseimboyei?’ meho.

¹³ Ro sîheimbo hoafehandürî, Eraisâ ana tüküfîmboani. Godîndî bukambe hoafi yare meŋgoro süngu nindou aiana moaruwai hohoanîmo randîhimboyei nîne-moatükunî ai refembo hohoanîmomayeî süngu,” mehu.

Sisas ai nîmorî moaruwai nendî nîmareimbî aboedambo-marîrî

(Matyu 17:14-21; Ruk 9:37-43)

¹⁴ Sisas ai, Pita, Sems asu Son babîdîmbo sünggururü-rundeimbî bîdîfirî sowanambo mahomo. Ai homo hoeirundane ahînümbî hohoanîmo fîfîrundeimbî ranai Sisasîmbo sünggururü-rundeimbî bîdîfirî babîdîmbo hoafînambo sîmborî sîmborî-memondamboyo nindou afîndî ranai ahamumbo wakîre meŋgoro.

¹⁵ Ranîyei asu nindou afîndî ranai Sisas hoeirîhorî hehimbo hepünehindühi ahambo hîhîfîmbo pîpîmayeî hei.

¹⁶ Sisas ai düdufîpurühi yahuya, “Se nînimboemo ahînümbî hohoanîmo fîfîrundeimbî babîdîmbo hoafînambo sîmborî hoafîmemoa?” mehupurî.

¹⁷ Ahei mbusümo nindou mamî ai hoafîyuhî yahuya, “Yamundo-randeimbî, ro wandî nindowenihî nîmorî moaruwai nendî ai ahandî fîambe nîmarîmbo hoafîkoateyu-marandambo sîhambo sowanambo sahümindî asîhühi.

¹⁸ Asu moaruwai nendî ranai farîfendowohü wakîfoareranî hîfînî piyu yanğurîmbo yahamonafî ngasîho

wut+puiari+yuhü yahafi hiheporiyu arandi. Asu ro sihafî sünguru rundeimbimbo moaruwai nendi ranahambo raguanambofembo düdumeheapuri, nga ai ngir+ndimo," mehu.

¹⁹ Asu Sisas ai nindou ranaheimbo hoafiyundürühi yahuya, "Se ana moai an+hondümbor+hindi. Ro nüngun+mbimboyo sebabidi manimboaha? Asu ro nüngun+mbimbo sihei tñjirifo ra mandahamindha? Nimori ra ndühi sahor+mindei sühüsi," mehundüri.

²⁰ Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai nimori ra sowaründümo Sisas sowana mah+fomondamboyo moaruwai nendi ranai Sisas hoeirirühi nimori ranahambo wak+mafoarera hifini piyu hihire amoah+rerandühi yangurimbo yahomonafi ngas+ho wut+puiarimayu.

²¹ Sisas ai afindambo düdurirühi yahundoya, "Nimori nda nüngun+mbimboyo ndahurai ramefiyuwa?" Asu afindi ai yahuya, "Ak+douyuambe piyu hayamboani raraoyu arandi.

²² Munguambo si moaruwai nendi ranai nimori ranahambo haiambe asu himoni wak+foareri arandi. Se nin+moatükun+ refemboayafi ana, se hipoambond+wamunühi fand+hawamuni," mehu.

²³ Asu Sisas ai afindambo hoafiyundühi yahuya, "Se nimboe hoafiyafühiya, refemboayafi ana, fand+hawamuni masafa? An+hondümbore+andeimbi nindoumbo ana munguambo moatükun+ ra tñjümbüyopoani," mehu.

²⁴ Asu nimehünou afindi ai hihifi-hihifi+yuhü hoafiyuhi yahuya, "Ro an+hondümbor+heambo-anahisi, nga se koe wambo fand+hawandira an+hondümbor+nd+heamboane," mehu.

²⁵ Asu Sisas ai hoeireandane nindou afindi ranai pipiyei hei wak+mar+horamboyo asu moaruwai nendi ranahambo hoafiyundowohü yahuya, "Moaruwai nendi, se nindou ndanahambo rar+worani himbotüh+foyu asu hoaf+koateyu arandi. Se nindou ndanahandi fiambeahindi kodiboawandi, nga asu se asukai yowani far+fembopoani," mehundo.

²⁶ Asu moaruwai nendi ranai heiyohüyo nimori ranahambo yabadi+ran+ hifini p+mayuwa yare siheri hayambo makosifoendi. Asu nimori ranai yifi nahurai menjuruwamboyei nindou afindi ranai yifi+yumboani masei.

²⁷ Nga asu Sisas ai nimori ranahambo war+hü kifi bot+riri hin+ngi+marira manüngu.

²⁸ Asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidi hafomo worambe nimar+mombo düduyafundühi yahomoya, "Nimboe ro moaruwai nendi ra raguanambofekoatemayefa?" mehomondamboyo.

²⁹ Asu Sisas ai sɨmborɨ hoafɨyupurühɨ yahuya, “Godɨmbo dɨdɨbafɨfenambo anɨmbo moaruwai nendɨ ndahurai ana rɨguanambofe-ndürɨmboane,” mehu.

Sisas ai ahandɨ yɨfɨyo hefembo botɨfe ranahambo wata-porɨmbomarandɨ

(Matyu 17:22-23; Ruk 9:43-45)

³⁰ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbɨ babɨdɨmbo ranɨ ngoafɨ ra hɨnɨngɨru houmbo Gariri hɨfɨ mbusümo mahomo. Ai ramefundɨ ra nindou fɨfɨrɨndɨhimunɨmboyei yahomo houmbo dɨdɨmoamboemo ranühɨ mahomo.

³¹ Sisas ai hoafɨyupurühɨ yahupurɨya, “Nindou Hondümbö ana hɨfokoeffimbo-hünda nindouyei warɨhündɨhorɨmboyei. Nga aiana ngɨmɨ nɨmbɨndu hayambo asükai yɨfɨhündɨ botɨndɨfimbui,” mehupurɨ.

³² Asu ahambo süngururü-rundeimbɨ ai hoafɨ ranahandɨ nɨmɨndɨ ra moai fɨfɨrundɨ, nga ahambo düdufimbo yɨhɨmbomarurɨ.

Düdi adükari hamɨndayua

(Matyu 18:1-5; Ruk 9:46-48)

³³ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbɨ babɨdɨ homo Kaperneam ngoafɨhü tüküyafu houmbo worɨnambo homo mafarɨyafundɨ. Ranɨyu asu ranühɨ nɨmarümbö hoafɨyupurühɨ yahuya, “Nɨmboe se nafɨmbo sɨmborɨ hoafɨmemo sɨnɨmoa?” mehupurɨ.

³⁴ Nga asu moai ahambo süngururü-rundeimbɨ ai sɨmborɨ hoafɨyomondo sapo nafɨnɨ sɨmborɨ hoafɨmemo ra nindou düdi adükarayü yahomondühɨ wambo.

³⁵ Sisas ai nɨmarümbö ahandɨ hoafɨ sowandümo homorundeimbɨmbo hoafɨmayupurambo mahomo. Ai hoafɨyupurühɨ yahuya, “Nindou düdi adükari bogorɨ nindou tüküfemboayu ana, ai ndürɨkoatendu haya muŋguambo nindouyei moanɨ ratüpurɨyu randeimbɨ-mbɨyuwamboane,” mehu.

³⁶⁻³⁷ Sisas ai nɨmorɨ akɨdou serümündü ahamundɨ mbusümo hɨnɨngɨrirɨ warɨhü kɨkɨhɨrümündɨ nüŋgumbo yahuya, “Nindou düdi nɨmorɨ akɨdou ndahuraimbo wandɨ sünguna afarɨheirü ana, ra wamboane afarɨhendɨrɨ. Ai wambo yangɨrɨyopoanɨ, nga nindou düdi wambo koamarɨhendɨra makosahɨ ahambo kapeihani,” mehu.

Nindou sɨhefombo moaruwaifemunɨkoateayei ana, sɨhefɨ ŋgunindanei

(Ruk 9:49-50)

³⁸ Son ai hoafɨyundohü yahuya, “Yamundo-randeimbɨ, ro hoeirɨhundani nindou mamɨ sɨhafɨ ndürɨnambo moaruwai nendɨ hefoaremarandɨ. Ranɨyo asu ahambo yowanɨ

masahundo, nĩmboe ai s̄hefĩ s̄irambeahĩndĩyupoanĩ se-fahumbo,” mehu

³⁹ Sisas ai hoafĩyuhĩ yahuya, “Se yowanĩyahondopoanĩ. Nindou dũdi ai hepũnĩfeimbĩ moatũkunĩ wandĩ ndũrĩnambo rawareandĩ ana, ŋgĩrĩ wambo moaruwai hoafundĩrĩ.

⁴⁰ Nindou dũdi s̄hefĩmbo moaruwaimbo-femunĩkoateayu ana, ai s̄hefĩ ŋgunindani.

⁴¹ Ro anĩhondũmbo-anahĩ hoafehapuri. Nindou dũdi ai hoeireanĩnanĩ se Kraisiĩndĩ-yafanĩ s̄hambo hoe fuiyamũndĩ asaganĩnĩ nindou ranai ahandĩ takĩnĩ hondũ ra sũŋgunambo ndemũndũmbui,” mehu.

Moaruwai hohoanĩmo ai anĩhondũmbofe hĩfĩnamboe arandĩ

(Matyu 18:6-9; Ruk 17:1-2)

⁴² Sisas ai hoafĩyuhĩ yahuya, “Nindou nĩmorĩ akĩdou ai wambo anĩhondũmboreandĩranĩ asu nindou ŋgorũ ai rariranĩ moaruwai hohoanĩmo sũŋguareandĩ ana, nindou ranahambo nĩmoei pefi hũputũpuimũndĩ mburumbo hoe hohoe afĩndambe safoefiyuwanĩ yĩfĩmbiyuwamboane.

⁴³⁻⁴⁴ S̄hafĩ watĩŋarĩ ai randeanĩnanĩ moaruwai hohoanĩmondafũhĩ ana, asu kandĩhawandĩ. Ŋga warĩ ŋgorũ karĩhoayowanĩ fi bĩdĩfĩrĩ yanŋgĩrĩ koadũrũmbo nĩŋgombo ra aboedane. Ŋga fi muŋguambo hai dĩkĩrĩfekoateyorandeimbĩ ranambe pifenĩnanĩ hanĩ ranana moaruwaiane.

⁴⁵⁻⁴⁶ Se s̄hafĩ tĩŋarĩ ai randeanĩnanĩ moaruwai hohoanĩmondafũhĩ ana, kandĩhawandĩ. Ŋga tĩŋarĩ ŋgorũ karĩhoayowanĩ fi bĩdĩfĩrĩ yanŋgĩrĩ koadũrũmbo nĩŋgombo ra aboedane. Ŋga fi muŋguambo hai dĩkĩrĩfekoateyo randeimbĩ ranambe pifĩnĩnanĩ hanĩ ranana moaruwaiane.

⁴⁷ S̄hafĩ hĩmboarĩ ai randeanĩnanĩ moaruwai hohoanĩmondafũhĩ ana, hũndĩhawandĩ. Ŋga hĩmboarĩ mameimbĩ yanŋgĩrĩyo hefe God ŋgĩnĩndĩ hĩfandarandĩ ranambe kefoefe ra aboedane. Ŋga hĩmboarĩ yimbuimbũyo hefe hai dĩdĩrĩfekoate koadũrũmbo horoweimbĩ ranambe pifenĩnanĩ hanĩ ranana moaruwaiane.

⁴⁸ Asu hai ranambe kĩmongĩmo nindoumbo asahũsihũndĩrĩ ranamboanĩ ŋgĩrĩ yĩfĩsafĩndei. Asu hai ahei fi tĩkĩrarandũrĩ ranamboanĩ ŋgĩrĩ dĩkĩrĩndĩfeyo.

⁴⁹ Muŋguambo nindou ranai ahei fi aboedĩfembohũnda Godĩmbo sesi s̄hefembo namĩ paparĩhindĩ yahurai anĩmbo hainambo tĩŋrĩfo ndahũmũndĩmboyei.

⁵⁰ Namĩ ana aboedĩ moatũkun-anesĩ, ŋga asu namĩ ranai ahandĩ aparĩ ra hĩnĩŋgĩreandũhĩ wanayo ana, budesowanĩ aparĩkoateayo ra ahandĩ aparĩ asũkai ŋgĩrĩ koadũrũ koadũrũndĩfe hĩnĩŋgĩndĩfeyo. Ŋga se namĩ aparayo nahurai

aboedi hohoanimo süngundihindi sihei wandafi mamiyei mbusümo," mehu.

10

*Nimorehi semindihündi hininjife hoafi
(Matyu 19:1-12; Ruk 16:18)*

¹ Sisas ai rani hifi ra hininjire haya Sudia hifina Sodan hoe ngörü-goesürüni barihoei mahu. Ranühi nindou afindi ahandi süngu tümareandamboyu asu yamundimareandüri ai yaremarandi süngu.

² Farisi nindou bidifiri ai Sisasimbo-so tüküyafu houmbo asu randihurani Sisas ai boaribadamündi ngörü hoafi hoafimbiyuwambo yahomo houmbo raru hoeimarüwuri. Ai Sisasimbo düdurüwurihi yahomoya, "Nindou mamihandini morehi hininjifembo ehu ana, asu shefi ahinümbi hohoanimo ranahambo wanjeimandiyoy?" mehomo.

³ Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, "Moses ai nine-ahinümbi hohoanimo masagapura?" mehu.

⁴ Farisi ai hoafiyomondühi yahomoya, "Moses ai hoafiyuhi yahuya, 'Nindou ai pepa fihisürü pande dagadowohü koandihendani ndemindi haya ngomboe,' mehu," mehomo.

⁵ Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Moses ai hoafi sihamumbo masihendi ra Godindi hoafi himbosihimorihoemondaimbi memondamboyu hoafi ra masihendi.

⁶ Horombo hondü God ai muŋguambo moatükunifanirandühiyu nimorehi nindowenihifanimarapiri.

⁷ Ranimayo-wamboane asu nindowenihifai ahandihondafindi hininjindeapiri haya nimorehühindifimbui.

⁸ Rananimbo asu yimbu ai mamifi tükündafineamboyafe. Asu nindou ra yimbuyafepoani, nga mamananafe.

⁹ God ai nindou yimbu ra mamambemareapirane, nga nindou didai ngiriyikürübündeapiri," mehu

¹⁰ Süngunambo Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidi worambe nimarimomboemo nimorehi semindihünda hininjifembo hoafi ranahambo düdumarüwuri.

¹¹ Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Nindou düdi ai ahandini morehi ra moei yahu haya hininjireandühi asu nimorehi ngörü asemünda ana, ai ahandi weyangiruhüdidirana-hambo moaruwaimboreandühi nimorehi sisihimoyuhani.

¹² Asu nimorehi ai nindowenihifaninjirerihaya ngörü nindowenihifaserimindo ana, ai-amboani nindowenihifirabiriyohane," mehu.

*Sisas ai nimoakidoumbo God ai aboedĩ
aboedĩmbireandũramboane mehu
(Matyu 19:13-15; Ruk 18:15-17)*

¹³ Nindou ai Sisas sowana nimoakidibou ra fufurihũmũndi tũkũmehindĩ ai aheimbo warĩ nandĩfendũrĩmbohũnda. Nga asu sũngururũ-rundeimbĩ ranai nindou ranaheimbo ŋgĩnĩndĩmarundũrĩ.

¹⁴ Asu Sisas ai ra hoeireanda mayoa, ahamumbo ŋgũsũfoambe nĩmbĩmayupurĩ. Asu ai hoafiyuhĩ yahuya, “Nimoakidibou ra ndũhĩ aheimbo hĩnĩŋgĩrundũra wambo sowana mbĩsĩhũsi. Nga ŋgĩrĩ bobohĩndundũrĩ. Nga God ŋgĩnĩndĩ hĩfandarandĩ ra nimoakidibou ndahuraiyeiane.

¹⁵ Ro anĩhondũmbo-anahĩ hoafehandũrĩ. Nindou dũdi God ŋgĩnĩndĩ hĩfandarandĩ ra nĩmorĩ nahurai tũkũfekoateayu ana, ai ŋgĩrĩ ranambe kebuai ŋgu,” mehu.

¹⁶ Asu Sisas ai nimoakidoumbo warĩhũ kĩkĩhĩramũndũndũrĩ mbura aheimbo warĩ nandearũhĩ God ai aboedĩ aboedĩmbireandũramboane mehu.

*Nindou napo afĩndeimbĩ
(Matyu 19:16-30; Ruk 18:18-30)*

¹⁷ Sisas ai botĩfi hayambo hũfuane asu nindou mamĩ ranai pĩpĩyu hu ahandĩ haŋgĩfoanĩ yimĩndohonambo mamaru. Ranĩyu asu ai dũdufihĩ yahuya, “Yamundo-randeimbĩ Aboedĩ, ro nĩnũŋgundĩheandũhĩ yaŋgĩrĩ koadũrũ koadũrũmbo manĩmboahĩ?” mehu.

¹⁸ Asu Sisas ai sĩmborĩ hoafiyundũhĩ yahundoya, “Nĩmboe se wambo aboedĩ asafĩndĩra? Moai nindou dĩdĩ ai aboedĩyu, ŋga God mamĩ ai yaŋgĩrĩ ani aboedayu.

¹⁹ Se ahĩnũmbĩ hohoanĩmo nda fĩfĩrowandĩ: Se nindou hĩfokoefepoanĩ, se nĩmorehĩ sĩsĩhĩmopoanĩ, se hũmbuhũnĩpoanĩ, se nindou ŋgorũmbo tĩkefe hefe papĩhoafĩpoanĩ, se nindouyei kaki napo semĩndĩmbo tĩkai hoafĩpoanĩ. Asu se sĩhafĩ meapembo ndondondowapĩrĩ,” mehu.

²⁰ Asu nindoumayu ranai hoafiyuhĩ yahuya, “Ro akĩdoyahambe sĩnĩ haponda muŋguambo ranĩ ahĩnũmbĩ hohoanĩmo ra hĩmborĩya sũngurĩheambo-anahĩ,” mehundo.

²¹ Sisas ai nindou ranahambo hũbudurirũhĩ hĩpoamborirũhĩ hoafiyuhĩ yahuya, “Awi se mamĩmoatũkunĩ mbonĩmborandĩfĩmbo-anafĩ. Se ŋgafĩ muŋgu-moatũkunĩ asĩhoefĩ ra kakĩfihĩmbo koandĩhoefũhĩ ranĩfihĩndĩ kaki ndowandĩfĩ. Asu kaki ra napokoatemayeĩ aheimbo dabadũrĩ. Rananĩmbo sĩhambo takĩnĩ sũnambe yagodonĩnĩmboe. Asu rananĩmbo se wambo sũngundowandĩrĩ,” mehu.

22 Nindou ranai hoafi ra himboryu hayambo afindi hoanimo kapeih ndamefiyu ai napo afindeimbi-wambo.

23 Ranıyu asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbimbo hübudureapuri haya hoafiyupurühi yahuya, "Nindou napo afindeimbimbo ana tınyomboane God ıgınindi hıfandarandı ranambe kefoefembo ana," mehu.

24 Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai hoafi ranahambo mahepünafundi. Ranıyo asukai hoafiyupurühi yahuya, "Wandı nımoakıdıbou, God ıgınindi hıfandarandı ranambe kefoefembo ana tıñümbi safane.

25 Tıñümbi safane napo afindeimbi ai God ıgınindi hıfandarandı ranambe kefoefembo! Nga Kemor ai hoari kakımbı nir ambe ranambe karefoendi ana, tıñümbıyopoanı," mehu.

26 Asu ranıyomo ahambo süngururü-rundeimbi ai afindi hamındi hepünafundühi ahamundihoari simbori ndüwurımefundı. 'Rawefeyo ana, asu dıdai yangrı aboedambomandıfıa?'

27 Ai ahamumbo hübudureapurühi yahupuriya, "Nanı moatükunı ana ıgırı nindou aheihıarı randıhındı. Nga God anımbı randeambui. God ai-anımbı munıuambo moatükunı randeambui," mehu.

28 Asu Pita ai Sisasımbı hoafıyundühi yahuya, "Ro munıuambo moatükunı hınıgırıhu hıhu sıhambo sünguarıhunıni," mehuamboyu.

29-30 Ai hoafıyupurühi yahuya, "Ro sıhamumbo anıhındumbo-anahı hoafıhapurı. Munıuambo nındou dıdıyei ai aheı ıgoafı, apodohımanı, rehımanı, hındafındı, nımorı asu nümbürı wambo süngufembo hındambo hınıgarıhındı ana, ai 100 ranıwamı nandıhi ndahümündeimboyei. Asu ai hıfı ndanıhi nıboadeıambe ndahümündeimboyei. God ai munıu moatükunı dagadırümbui horombo ai masıhehındı ra ıgasündıhi hehimbo ndahümündeimboyei. Ai worı, apodohımanı, rehımanı, nımorehı, boagırı nımorakıdıbou asu nümbürı ndahümündeimboyei. Asu aheımbı moaruwaimbo-ndıhındürımbıyei, ıga ai yangrı koadürümbı ndahümündeimboyei.

31 Nındou afındı dıdıyei ai haponda horomboehındı aıana süngunındeimboyei, ıga haponda süngunıyei ai-anımbı horombındahımbıyei," mehu.

*Sisas ai ahandı yıfımbı ıgımımbı hoafımayu
(Matyu 20:17-19; Ruk 18:31-34)*

32 Sisas ai Serusaremınambo ahandı süngururü-rundeimbi babıdı mahafomo. Nga asu Sisas ai horombıfi

mahafua ran+yomo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai afindi hohoanimo-memondamboyo asu nimorehi nindowenihi ahamundi süngu mahahüsi ranai afindi hohoanimomayei. Asükaiyu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi sepur+mündü haya huhü nini-moatükunü ahambo tüküfemboayo ranahambo watapor+mbomarapurü.

³³ Sisas ai hoafiyuhü yahuya, "Himbor+yomo, shiri ana Serusarem+namboanefi ahahifi, nga ranüh-animbo Nindou Hondü ranahambo ah+nümbi hohoanimo fifirundeimbi asu Godimbo shou-rundeimbiyomondi war+hündüfimbui. Rananimbo asu rani nindou ranai Nindou Hondü ranahambo yifimbiyuwamboane mbisimboemo. Asu ranahambo Suda-yafe ndifoyei war+hündühorimboyei.

³⁴ Nindou ranai ahambo tikifindahündo asu gurü tifindahindo ndühümboyei. Asu ahambo harindimondomboemo ndifurimbi moatükuninambo hifokoandüwurumboemo. Nga asu ngim sindu hayambonanimo asu yifihündi asükai botindifimbui," mehu.

*Sems asu Son ai adükari tüküfembo hoafimefani
(Matyu 20:20-28)*

³⁵ Sems asu Son Sebedindi nimirü yimbu ai Sisasimbo-so tükümeFINEANDI. Ran+yafani hoafiyafandühü safaniya, "Yamundo-randeimbi, ro shambo yihoehimbo mamimmoatükunü randowandi sehoahoa düduar+hoanini," masafani.

³⁶ Sisas ai düdureapirühü yahuya, "Se wambo nini-moatükunimboyafani refepirimbo yifirayafana?"

³⁷ Ai hoafiyafandühü safaniya, "Se shafi himboamupuimbo-randeimbi fondi ran+wami nimarifi hifandarandi ana, ro yifirayehi se ndowandifimuni se amarifi fondi ranambe nimandefomboane. Nga asu rananimbo ngorü ai war+hondünindu asu ngorü ai kadüdan+yü mbirandamboane," masafani.

³⁸ Sisas ai hoafiyupirühü yahuya, "Se ana moai fifirineandi nine-moatükunü se düduefineandi ranahambo. Se asübusü ro semindimboayahü ra mandowandifaniyo? Asu se ro hundürayahi yahurai ra hundürümandafaniyo?" mehu

³⁹ "Ranana randi+hoamboyehi," safani hoafimefani. Asu Sisas ai hoafiyupirühü yahuya, "Se tñirifo ra ndowandümbemo ro asahamindihü nou. Asu ro hundürayahi yahurai se-amboani hundüründimboemo.

⁴⁰ Awi, ro shafanimbo ngiri yini mbsahapiri wandi war+hondani asu kadüdanü nimarimbo ra. Nga bidifiri nindou animbo rani fondi ran+wami ana nimandeimboyei.

Ranî fondi ranana aheimboyo ndîndofe hîniŋgîmefeyo,” mehu.

⁴¹ Asu sünguru-ndeimbi 10 ranai ra hîmboriyomo mburumbo asu Son, Sems ahafanîmbo ŋgîniŋdîmarupîrî.

⁴² Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi mbo muŋguambo mborai yahupurî hürîhepurî hayambo hoafi yupurîhi yahupurîya, “Suda-yafe ndîfo nindou mamî ranahambo dükari horûhiya hîfandîrandeimbi asei. Se fifîrîhîndî hîfandîrundeimbi ai ahamundî ŋgîniŋdî ra muŋguambo nindoumbo nafuimbohûnda. Asu ahei adükari hamîndî horomboyafu homondeimbi, ai ahamundî ŋgîniŋdînambo muŋguambo nindoumbo hîfandarundürî.

⁴³ Nga se ranî süngundumboemo. Nga nindou dîdai adükari tükufembo ehu ana, ai moanî farîhairandeimbi nahurai mbînünguwamboane.

⁴⁴ Nindou düdi ai adükari hamîndî tükufembo hohoanîmoayu ana, ai muŋguambo nindouyei moanî ratûpurîyu randeimbi tükûmbîfiyuwamboane.

⁴⁵ Mamî yahuraiane, Nindou Hondü ai hîfînambo makusu ra nindou ai ahambo farîhefimboyopoanî. Nga ai ahandî yanğîrî niŋgo hohoanîmo ra nindou ranaheimbohûnda hîniŋgîfehü aboedambofendürîmboyo makusu,” mehu.

Sisas ai nindou hîmboatîharî aboedîmarîrî

⁴⁶ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babîdîmbo Seriko ŋgoafi hî tükûmefundî. Ai tüküyafu mburu nindou afîndî safî ranîbabîdîmbo heiane, Bartimeus Timeusîndî ni morî hîmboatîharî kakî napombo moako moakoyu randeimbi ranai nafîkimî mamaru.

⁴⁷ Ai Sisas Nasaretîhündî akîmî asünü hoafi ra hîmboriyu haya pukûna hoafi karîhoehü yahuya, “Sisas, Defitîndî ahurî, se wambo hîpoamborowandîrî,” mehuamboyo.

⁴⁸ Asu Nindou afîndî mahei ranai nindou hîmboatîharî ranahambo afoai hoafi kîkîrandîfî masahûndo. Nga nindou ranai asükai pukûna hoafi karîhoehü yahuya, “Sisas, Defitîndî ahurî, se wambo hîpoamborowandîrî,” mehundo.

⁴⁹ Sisas ai nüngumbo hoafi yuhî yahuya, “Nindou ranahambo hoafi yahûndoanî ndühî mbüsünü,” mehuamboyo. Asu nindou afîndî ranai hîmboatîharî ranahambo mborai masahûndo. Ai hoafi yahûndowohü seiya, “Hîhîfî-hîhîfî kapeihü botîyafu! Nga Sisas ai sîhambo mborai mehu,” masahûndo.

⁵⁰ Ranîyo nindou hîmboatîharî ranai horîpîrohoei piyu haya ahandî ŋgîsîharî hoearî yare sîhai haya Sisasîmbo sowana mahu.

⁵¹ Sisas ai düdurirühî yahuya, “Ro sîhambo niŋî-nününgufenîmboyo se hohoanîmoayafa?”

mehundoamboyu. Asu himboatihari ranai simbori hoafiyuhi yahuya, “Nindou Yamundo-randeimbi, ro asukai himboarinda samboanahi,” mehundo.

⁵² Sisas ai hoafiyundowohü yahuya, “Se anihondumboarowandi rani süngumbo aboediyafimboanafi, nga hafi,” mehundoamboyu. Asu mamihari asukaiyu hoeireandühi Sisasimbo nafisüngu süngumarüri hu.

11

Sisas ai Serusarem ngoafambe adükari bogori nindou nahurai tüküme fiyu

(Matyu 21:1-9; Ruk 19:29-38; Son 12:12-15)

¹ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Serusarem ngoafikimi akimi tiferundühiyomo Orif hifi wafuhi Betefage asu Betani ngoafihü tüküme fundi. Ai ahambo süngururü-rundeimbi yimbu koarihepirühi yahuya,

² “Ngoafi gogu anango rani nambo ngafani. Se ngoafambe tükündafineandühi dongi hoarifi nindou ai horombo semindi hokoate nimifihi wofinambo himondindümo hininngirundandani ninngowa nimehünou hoeindineamboyanafi. Se wofi fufurindihene hena ndowandifani dügufani.

³ Asu nindou mamai ahafanimbo düdündüfirühüya, ‘Nimboe dongi ra sowandifani ahufana?’ ehu ana, asu se hoafindafinandowohü animboya, ‘Adükari ai ranambo ratüpurindu mbunda ngiri amitata koandihendi,’ mbisafani,” mehu.

⁴ Ai hafani hoeirineandane dongi ranai nafini wori nafitambe kimi himondirundümo hininngirundandani maningo.

⁵ Ai wofi fufuriheneandane, nindou akimi maninngomo ranai düdurüpirühü yahomoya, “Se nini-nününgufemboyo dongi ra wofi fufurariheneanda?” mehomondambo-yafani.

⁶ Asu Sisas ai hoafimayupiri süngu simbori hoafimefinapurü. Raniyo nindou-memo ranai dongi ra semindi hombo ahafanimbo yini mehomopiri.

⁷ Ai dongi ra sowandifani hüfani Sisasimbo-so tüküyafine ahafandi hoandari hoeari ra dongiwami manandineanda raniwami Sisas ai mamaru.

⁸ Raniyei nindou afindi ranai ahei ngisihari hoeari yimündbadhümündi nafini korihhi hei asu bididifiri ai mbeyemü nahurai hutühümündi korimarhi hei.

⁹ Nindou afindi ranai puküna hoafi karihhindühi seiya, “Godimbo hihifi-hihifimboane!

God ai nindou Adükari ndürinambo asünu rana-hambo aboedi aboedimbiriramboane.

10 Sihefi amoao Defitindi sirambeahindi adukari bogori hapondani sihefimbo hifandiyomunimboayu rana-hambo God ai aboedi aboedimbiriramboane.

God nimoamo hondu amaru ranahambo hihifi-hihifimboane!" Buk Song
118:25-26

masei.

11 Sisas ai Serusaremihu tukufi haya hu Godindi worambe mungu-moatukuni hubudura wakimareandi. Nga asu ndeara nimbifembo yangririmayowamboyo ai ahambo sungururu-rundeimbi 12 ranibabidimbo Betani ngoafinambo hihiriyafu mahomo.

Sisas ai fik hoandasüfo nimindi nahurai ranahambo yowaní hisiyopoani mehu

(Matyu 21:18-19)

12 Ngoru sinambo Betani ngoafihundi sifomondühayo, Sisas ai wembombomayu.

13 Raníyu fik nimindi ranai akidou anguni safi emündü afindi momoriyo haya maningowa hoeimareandi. Ai fik hisi kiarihipo yahu haya akimi himboambo mahu, nga ai moai hisi mamí amboani kiarowa hoeiriri. Ai emündü yangriyo afindi momorimayo, sapo ranana fik hisambeyoani, nga ranimbo wamboyo.

14 Sisas ai fik nimindi ranahambo hoafiyundowohü yahuya, "Se yowaní asukai hisiyowaní nindou ai fik sesipoani," mehuamboyo. Asu ahambo sungururu-rundeimbi ai hoafi hoafimayu ra himborimemo.

Sisas ai Godindi worambeahindi nindou kaki semindimbo ratüpurí ratüpurímemonda hemoafoareapurí

(Matyu 21:12-17; Ruk 19:45-48; Son 2:13-22)

15 Sisas ai ahambo sungururu-rundeimbi babidimbo homo Serusarem ngoafihü tukuyafu houmbo Godindi worina mahu. Ai hu himboyuwane nindou ai ranambe napo kakifihí síhou sowandümo raraomaründa bukürímafoareapurí. Ai nindou kaki nandu houmbo síseru asu nindou nimarimo ndu kakifihí síhou-marundi ahamundi nimarifondi ra hihire amoahimareandi.

16 Asu ai nindou ranahamumbo Godindi wori raní pa-pambe fufuemindi horambo yowaní mehupuri.

17 Raníyu nindou ranahamumbo yamundeapurühi yahuya, "Godindi bukambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Wandi wori ana munguambo hifihündi nindou ai ho wambo didibafife worane,' Aisaia 56:7, Jeremaia 7:11 meho. Nga se hümbuhüní nindouyei dibonapife fondi nahurai rawaríhindi," mehu.

¹⁸ Godimbo sesi s̄hou-rundeimbi bogoriyomo asu ahinümbi hohoanimo yamundu rundeimbiyomo ai ranühi hoafi ra himboriyomo houmbo Sisasimbo hifokoefimbo nafi kokomarundi. Ai ramefundi ra sapo nindou ranai Sisasindi yamundife hoafi ranimbo hepünahi marhünda ranimbo yihimborurühi.

¹⁹ Asu nimbambeahi Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Serusarem hinngiru houmbo mahomo.

Nindou düdi ai anihondümbofe hondü anihondümboreandühi didibafefiyu ana, ai ndemündümbui (Matyu 21:20-22)

²⁰ Ngorü-simboani siambeahi Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo homondühiyo hoeirundani fik nimindi ranai nimbimayo. Ai nimbiyowohü emündü asu ahasihari munguambo yapataparimayo.

²¹ Sisas ai fik nimindi ranahambo hoafimayundo ra Pita ai fifire haya hoafiyundowohü yahuya, “Nindou Yamundo-randeimbi hoeiro, fik nimindi se hoafimayafindo ranana nimbimayo haya anngo,” mehu.

²² Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, “Se Godimbo yangiri anihondümbondundi.

²³ Ro sihamumbo anihondümbonanahi hoafehapuri. Nindou mamai ai yimbu hohoanimokoateyuhü nimoei wafu ndanahambo siriwara-ambe karhoe fi hanifi ehu ana, ai hoafimayu süngu randifemboe.

²⁴ Ranimboane ro sihamumbo hoafehapuri, se nini-moatükuni semindimbo anihondümborundühi ndahumindemboyefi yahomo houmbo didibafefundi ana, rani-süngunambo animbo ndowandümbomo.

²⁵⁻²⁶ Asu se botindafu ninggomombo didibafindafundühi nindou ngorü ai shambo moaruwai ramareandi ra hohoanimoayafi ana, amboawi mbisafindo. Ranimbo asu God ai simbori shafi hohoanimo moaruwai ra amboawi mbüsümbui,” mehu.

Sisasimboya düdi shambo nginindi masaganini yahomo houmbo düdumefundi (Matyu 21:33-46; Ruk 20:1-8)

²⁷ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo asukai Serusarem ngoafihü tükumefundi. Sisas ai Godindi worambe huane Godimbo sesi s̄hou-rundeimbi, ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi asu bogori nindou ai ahambosowana mahomo.

²⁸ Ai Sisasimbo düdururühi yahomoya, “Se ndani nginindi ra nahanhündambo sowandifimboyafa? Didandi

nginindi nda sishambo masaganinamboyafi ndani ratupuri rawarowanda?" mehomondamboyu.

²⁹ Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, "Roamboani sishambo simbori mamü düdufe düdundiheapurimboyahi. Se wambo simbori hoafemondindiri ana, asu ro ndani ratupuri ratupurimbo nginindi düdi masendiri ra hoafindahapurimboyahi.

³⁰ Se wambo hoafiyomondindiri, Son ai nindou hundürura-marandi nginindi ra Godindi-mayoyo, asu hifi ndanuhindambo nindou-yomondi-mayoyo?" mehu.

³¹ Ai ahamundihoari simbori hoafiyomondühi yahomoya, "Sihiri Godindi-mayoane asefi ana, ai shefimboya asu nimboe anihondümbofe-koateayomoa? mbüsümbui.

³² Nga sihiri hoafiyefühüya hifinindi nindou-yafemayoane asefi ana, asu munguambo nindou ai fifirihindi Son ai Godindi hoafi hoafiyu-randeimbani," mehomo.

³³ Ranimboyo ai hoafiyomondühiya, "Moai fifirihundi," mehomondamboyu. Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, "Roamboani düdi nginindi masendiri ra ngiri hoafindahipuri," mehu.

12

Nindou moaruwai wain nümbüri hifandimarundi kafoefe hoafi

(Matyu 21:23-27; Ruk 20:1-8)

¹ Sisas ai Suda-yei bobogori ranahambo kafoefe hoafi hoafiyuhü yahuya, "Nindou mamü ai wain nümbüri nümbürira mbura ginirimayu. Waini hisi ra bubütükimbohünda hifi ambe kikiira mbura nümbüri ra hifandimbo dago hura hinngimareandi. Nümbüri ra ngörü nindou-yomondi warühi kaki semindi ratupurimbo hinngire haya ahandihoari anguni hifina mahu.

² Waini ranai hisi-mayowamboyo nümbüri aharambüri ranai ahandi ratupuriyu randeimbi koamarheirü. Ai nguwanü nümbüri ranambeahindi sesi bidifiri mbisabudowa yahu haya.

³ Nga nümbüri hifandimarundi ranai ratupuriyu-randeimbi ranahambo mburündümo houmbo bubururü mburu nini akidou warambefendokoate koamarhawuri.

⁴ Asu nümbüri aharambüri-mayu ranai asukai ratupuriyu-randeimbi ngörü koamarheirü. Raniyo ranahambo amboani mbiro burüwuri mburümbo moaruwai moaruwain-bomarüwuri.

⁵ Asukai ngörü ratupuriyu-randeimbi koamarheirü. Nga ranahambo hifokoamarüwuri. Asu asukai süngunambo

ahandi ratüpur+yomo rundeimbi afindi koamar+hepuri. Nümbür+ hifand+rundeimbi ranai b+dif+r+ buburupuri koamar+houpuri asu b+dif+r+ hifokoamarupuri.

⁶ Nindou nümbür+ hifand+marundi sowana koehefembo ra nümbür+ aharambürü ahandi ngusüfo parireimbi n+mor+ yang+r+yu manüngu. Nga b+dif+ranambo ahamumbo sowana koamar+heirü. Afindi ai hoaf+yuh+ya wandi n+mor+ndi hoaf+ an+ambo h+mbor+ndi+moemo yahu haya koarmar+heirü.

⁷ Nga nümbür+ hifand+marundi ranai ahamundi+hoar+ simbor+ hoaf+yomondüh+ yahomoya, 'Ndanana nümbür+ aharambür+ndi n+mor+ani. S+h+r+ ahambo hifokoand+hurüh+ an+ambo nümbür+ ra s+hef+imbeyo-wamboane,' mehomo.

⁸ Raniyo n+mor+ ranahambo k+k+h+ründümo mburu hifokoarüwuri houmbo ahandi fin+moko ra wain nümbür+ gin+r+ hundün+ pimarüwuri," mehu

⁹ Asu Sisas ai düdufih+ yahuya, "Nümbür+ aharambür+ ranai n+n+nüngumandea? Ai düdü wain nümbür+ hifand+marundi ra hifokoand+apurüh+ wain nümbür+ ra ngorü nendambo asukai dagapurümbui.

¹⁰ Awi seana Baiborambe hoaf+ mapen+nggo ra hoeim-barund+yopoani. Ai yare hoaf+yowohü yahoya, Kambohoani wor+mboru-rundeimbi ai moaruwaiane ya-homo houmbo mas+hoemo
ranane asu hapondani wor+ ng+nem+ndi+mo
bog+mondi kambohoan+imbofemboayo.

¹¹ Adükari ai ahandi+hoar+ ramareanda tükümefeyoane,
ranane ro hoeir+hundani aboed+ham+ndayo," *Buk Song*
118:22-23

mehu.

¹² Suda-yei bobogor+ nindou ranai fi+r+rundi ahamumboyo rani kafeefe hoaf+ ra Sisas ai watapor+mbomarandi. Ran+mboyo Sisas+ambo ranüh+ k+k+him+ndi+mo hohoan+momemo. Nga nindou afindi ranaheimbo y+h+mboyomondüh+yo, raru h+n+ng+rüwuri houmbo mahomo.

Takis kaki sai hohoan+mo ranahambo Sisas+ambo düdumar+hor+
(Matyu 21:18-19)

¹³ Suda-yei bobogor+ nindou ranai Farisi nindou b+dif+r+yomo asu Herot+ndi nendi b+dif+r+yomo ahamumbo Sisas+ambo sowana koamar+houpuri. Ai tikefe hefemboya Sisas ai moaruwai hoaf+ hoaf+mayu yahombo yahomo houmbo mahafomo.

¹⁴ Nindou ranai homo Sisas+ambo hoaf+yomondüh+ yahomoya, "Nindou Yamundo-randeimbi, ro fi+r+humboanefi,

seana nindoumbo yihimbokoate anihondümbö-anafi hoafiyafi arandi. Seana nindou ndüreimbiyei asu ndürikoateyei ranaheimbo moai hohoanimoyafi, nga God yifirayu hohoanimoane nindou yamundo arandi. Asu se nünguro hohoanimoyafa? Romiyafe adükari bogori Sisarimbo takis kaki saimbo ra ahinümbiyo, waniyo? Asu sihiri takis kaki saimbo ra ahinümbiyo, waniyo?" mehomö.

¹⁵ Asu Sisas ai ahamundi wosihoafi hoafi ra fifire haya hoafiyuhi yahuya, "Nimboe se wambo refe hoeifendirimbo ehomoa? Kaki hoari mamisowaründümü sinimo animbo ro hoeindihea!" mehu.

¹⁶ Nindou ranai kaki hoari sowaründümü homo masabudowamboyu düdureapurühi yahuya, "Ndürü asu sisami nda dadea?" mehuamboemo. Asu ai hoafiyomondühi yahomoya, "Sisarindane," mehomö.

¹⁷ Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Sisarindi moatükunayo ra Sisarimbo ndabudo. Asu Godindi moatükunayo ra Godimbo ndabudo," mehuamboemo Sisasindi hoafi ranahambo mahepünefundü.

Nindou yifihündi botife hoafi ranimbo Sisasimbo düdumefundo

(Matyu 22:23-33; Ruk 20:27-38)

¹⁸⁻¹⁹ Sadyusi ai hohoanimo-yomondühiya, nindou yifiyeimbi ai ngiri asukai yangiri botindahindi yahomö-rundeimbi ai homo Sisasimbo düduyafundühi yahomoya, "Nindou yamundo-randeimbi, Moses ai sihefimbo ndani ahinümbi hohoanimo nda sürü papimarandi. Nindou mamis ai nimorehi semündü haya nimorikoate nindowenihü ai yifayu ana, amonngoandi kai ra akidi ai mbisemündu-wamboane. Rananimbo ahandi amonngoandi fondambe nindou wanindimboemo-hünda nimori kambirineandamboane.

²⁰ Mamiambo apodoho mamis 7 maningomo. Amonngo hondü ranai nimorehi ra semündü haya nimorimbuimindikoate yifiyuhüyu asu nimorehi ahandi ra ranikiminindi akidimayu ranahambo hiningimareandi.

²¹ Raniyo nimorehi ra asukai akidi ngörü ai semündü haya nimori kefekoate yifimayu. Raniyo asukai akidi ngörü ranikiminindi ai-amboani mamis yahurai ramefiyu.

²² Mami yahurai apodoho mamis 7 ranai ramefundü. Raniyo süngunambo nimorehi ranai amboani yifimayo.

²³ Apodoho mamis ranai nimorehi ra munguambo masowandümü. Nga süngunambo nindou ranai yifihündi botifeambe apodoho mamis ranai botindafundühi asu nimorehi ra dadi nimorehi manda?" mehomö.

²⁴ Sisas ai hoafi yupurühi yahuya, “Se moai Baiborambe hoafi apen’ngö ra fifirundi asu God’indi ng’inindi fifirundi. Ranimboane se mam’kar’i hoafayomo.

²⁵ Nindou yif’iyeimbi ai asukai yang’iri botehindi ana, ng’iri anam’indühi-ndahi asu nimorehühi-ndafu ndühündi. Aiana sünambeah’indi nendi nahurai ni boadeimboyei.

²⁶ Nga nindou yif’iyeimbi yif’ihündi botife ra awi se Moses’indi buk n’im’i akidou hai imami tüküme feyo ra se hoeimbaruyo? Hoafi sürü mapen’ngö ranambe God ai Moses’imbo hoafiyuh’i yahuya, ‘Roana Abraham’indi God-anahi, Aisak’indi God-anahi, asu Sekop’indi God-anahi,’ mehu.

²⁷ God ana yif’iyeimbiyei God’i yupoani. Nga yang’iri ni boadeimbiyei God-ani. Sihei hohoan’imo ana hihi’indi hohoan’imoane,” mehu.

*God’indi we’ngurühi’indi ah’inümb’i hohoan’imo
(Matyu 22:34-40; Ruk 10:25-28)*

²⁸ Ah’inümb’i hohoan’imo fifireandeimbi ai süfuane Sadyusi ai Sisas bab’idimbo simbor’i hoafimemo. Ran’iyu ai himbor’iyuane Sisas ai ahamundi düdufe hoafi ra simbor’i aboedi hoafimayupuri. Ran’iyu Sisas’imbo düdurirühi yahuya, “Ah’inümb’i hohoan’imo nahaniyo amuri ranahambo ngasünde haya adükari ham’indayoa?” mehuamboyu.

²⁹ Sisas ai simbor’i hoafiyundohü yahuya, “Ngasündeandeimbi ah’inümb’i hohoan’imo ana ndanane: ‘Israer se wud’ipoapond’ihi himbor’indei. Adükari mam’i yang’irani sihef’i Godayu.

³⁰ Se sihef’i God Adükari ranahambo ngusüfoambe mun’guambo, yifiafi mun’guambo, hohoan’imo mun’guambo, ng’in’indi mun’guambo ranambo ngusüfo pand’ihori.’

³¹ Ran’ikim’in’indi ah’inümb’i hohoan’imoane nda: Se sihaf’i wandaf’i mam’imbo ngusüfo pandowandür’i sihaf’i fimbo rawarowand’i nou. Moai ngorü ah’inümb’i yimbu ndana-hafembo ngasündeandeimbi yangoro,” mehu.

³² Ah’inümb’i hohoan’imo fifireandeimbi mayu ranai Sisas’imbo hoafiyundohü yahuya, “Nindou Yamundo-randeimbi, se hoafayafi ra aboedane. An’hondane moai ngorüpoan’imbo God nün’gu, nga Adükari God mam’i yang’irani anün’gu.

³³ Ranimboane God’imbo ngusüfoambe mun’guambo, fifir’ife mun’guambo, ng’in’indi mun’guambo ranambo ngusüfo pefembo asu wandaf’i mam’imbo ngusüfo pefembo sihef’i fimbo rawehundi nou rand’ihumboane. Sihi’iri yimbu hohoan’imo ra rawar’ihundi ana, God’imbo sesi

munḡu mandife asu ninihondi hifikoefe mandife sihefe ra ḡgasundeamboane,” mehu.

³⁴ Sisas ai hoeireandane ndore fifireandeimbi hoafi simbori hoafimayuamboyu ai hoafiyuhi yahuya, “Se God ḡḡnindi hifandarandi ra akimisafi animbafi.” Sisas ai yare hoafimayua amuri ranai ahambo dūdufe hoafi hoafimbo yihimbomemo.

*Sisas ai dūdi Krais-ayu yahu dūdumefiyu
(Matyu 22:41-46; Ruk 20:41-44)*

³⁵ Sisas ai Godindi worambe nindou yamundearūhi dūdufihī yahuya, “Nimboe ahinūmbi hohoanimo fifirundeimbi ai Krais, nindou ra God ai ahandi nendambo aboedambofembo kamafoariri, ranahambo Defitindi nimor-ani ehomoa?”

³⁶ Yifiafi Aboedi ai Defitimbo hohoanimo masagadowa hoafiyuhi yahuya,
‘Se wandi warihondū warani nīmandifi ḡḡafimbo sihafī
hūrūtūmbi ra sihafī hoarehi hiniḡḡindiheapuri-
mboyahi,’ *Buk Song*
110:1

mehu

³⁷ Defit ai Kraisimbo Adūkarī yahundo-marandi, asu nūḡgunde ahandi nīmorī mandū-a?” mehu.

*Sisas ai ahinūmbi hohoanimo fifirundeimbimbo ahini
hoafimayupuri
(Matyu 23:1-36; Ruk 20:45-47)*

Nindou afindi ranai yaḡḡorimbo Sisasindi hoafi hīmborimbo hihifi-hihifimayei.

³⁸ Ai yamundeandūrūhi yahuya, “Ahinūmbi hohoanimo fifirundeimbimbo hībadihūmbo. Aiana warī hoandarūmbi hoeari yihuruyo hefe maketambe howani nindou ai ahiniyeihī hihifi-mbirihūmunī yahomomboanemo hohoanimoemo.

³⁹ Aiana rotumbo-hūnda rotu worambe asu sesesambe ra weaḡḡurūhindi fondiwami wagabe nīmarimboanemo hohoanimoemo.

⁴⁰ Aiana nīmorehī kaisahoabedi ranaheimbo wosīhoafori hoafiyomondūrūhi ahei worī kosīrūdūmo asu tīkaruhombo hoandari hamindi didibafiyafu arundi. Ranimbo-hūndambo animbo papi hoafi yībobofeambe ahamumbo ana tiḡḡirifo ra moaruwai hamind-animbo ndimboe,” mehu.

*Nīmorehī napokoate Godimbo kaki masihendi
(Ruk 21:1-4)*

⁴¹ Sisas ai Godindi worimbo kaki hīpirī fikimī nīmaruane nīmorehī nindowenihī ai hīpirī ranambe hei kaki

mafoar+hindi. Nindou kaki af+indeimbi ranai af+nd+safi h+p+r+ ranambe hei mafoar+hindi.

⁴² Asu n+moreh+ napokoate kai ranai hambur+ kaki yimbu toea sep+r+m+ndi ho h+p+r+ ranambe mafoareap+r+.

⁴³ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi+mborai yahupur+ gugureapur+ haya hoaf+yuh+ yahuya, “Ro s+hamumbo an+hondumbo-anah+ hoafehapur+. N+moreh+ kai napokoate kaki God+ndi wor+ h+p+rambe mas+hendi ranana napo af+indeimbi mas+hehendi ranhambo ngasündeamboane.

⁴⁴ Nindou napo af+indeimbi ranai ana ahei adükari mbe-gor+ndür+, nga ak+dou mafoar+hindi. Nga n+moreh+ kai napokoate ranai ana ahandi sesi pem+imboyoweimbi-mayo ran+yo munju mas+hendi,” mehu.

13

Sisas ai God+ndi wor+ bireboemboe mehu

¹ Sisas ai God+ndi wor+ h+n+ng+re tüküfiyuane ahandi süngururü-rundeimbi mam+ ai hoaf+yuh+ yahuya, “Nindou Yamundo-randeimbi, wor+ aboedi safi asu n+moei adükari ra hoeiro,” mehundo.

² Sisas ai s+mbor+ hoaf+yuh+ yahuya, “Se wor+ af+ndi ndanahambo hoeiarowandi. Ng+r+ n+moei mam+ amboani ngor+nd+wam+ nanjo, nga h+ft+ireboai p+nd+imboe,” mehu.

Sisas ai t+ij+r+ifo af+ndi tükünd+ifemboe mehu (Matyu 24:3-14; Ruk 21:7-19)

³⁻⁴ Sisas ai Orif h+fi wafuambe n+marü h+imboyuane, God+ndi wor+ ai angun+ goagu mafondaro. Asu Pita, Sems, Son, Andru ai yang+r+ mas+fomo. Ai s+fomo Sisas+imbo düdurüwurühi yahomoya, “Hoaf+yaf+mun+ rani-moatükun+ ra nüngsümboani tükümand+fea? Asu n+n+moatükun+ boatei tükünd+ifemboe mb+sefi f+f+r+mand+hua?” mehomon-damboyu.

⁵ Asu Sisas ai hoaf+yupurühi yahuya, “Se h+badumbo, nga nindou mam+ s+hamumbo wos+hoafor+ hoaf+ndapurümbui.

⁶ Nindou af+nd+ ranai ngomo wand+ ndür+ dükandundühiya, ‘Ro nindou rananah+ nda,’ mb+s+mo houmbo nindou af+nd+ wos+hoafor+ hoaf+ndundür+imboemo.

⁷ Asu se yifiar+nd+imondani h+imbor+nd+imondühane, asu yifiar+ hoaf+ yang+r+ angun+poedi h+imbor+nd+imondühane ra se yowan+ af+nd+ hohoan+imond+imboemo. Rani-moatükun+ ra tükünd+ifemboesi, nga asu rani-moatükun+ tükefeyo rana-hambo awi b+d+f+ranambo siane yahopoani.

⁸ Hifi-hifi ranai simbori yifiarindomboe. Asu adükari bogori nindouyafe nendi ranai simbori simborindimboemo. Hifi bidifiri ranifih sesi ai wanindimboe asu hifihe ranai tükündifemboe. Munguambo moatükun ranana nimorehi ai nitori wakemindimbo yaho haya asubusi boatei asemindo nahuraiane tükefeyo.

⁹ Ranisimboani animbo se hibadumbo. Ai sishamumbo mbundüpundümo houmbo kansiriyafe himboarühi pap hoafindüpurimboemo. Asu Suda-yei rotu worambe bubundüpurimboemo. Wambo sünguna ahamundi adükari bogori asu hifandirundeimbi ahamundi himboahü niŋgomboemo. Nga refeambe animbo Aboedi Hoafi ahamumbo wataporimbondüpur.

¹⁰ Nga bidifiranambo si ranai tüküfekoateyoambe nindou munguambo ranai aboedi hoafi ra himborindei hehimbo animbo.

¹¹ Sishamumbo mbundüpundümo houmbo kotambe ndowapundümo ŋgomondani se yowan nini hoafi hoafimandefi yahoefembo yihimboyopoani. Moani rani-simboani hamindi animbo se hoafimbo ra God ai horindeapurümbui. Asu ŋgiri se sishamundihoari wataporimbondundi, nga Yifiafi Aboedi ai-animbo wataporimbondamboe.

¹² Nindou ai ahamundi amonŋgo mam asu akohoandambo pap hoafindüpur mbundumbo hifokoefepurimbo hoafindimboemo Asu afindi ai mam yahurai randeambui. Asu nitori ai ahandi hondi afindambo moaruwaimbondeapirühi nindoumbo hoafinduan hifkoandüpirimboemo.

¹³ Wambohünda munguambo nindou ai sishamumbo moaruwaimbo-ndhipurimboyei. Nga asu didiyei moanane sei ŋginindi animboei hei ana, God ai aboedambondearümbui," mehu.

*Moaruwai hamindi moatükun tükündifemboe
(Matyu 24:3-14; Ruk 21:7-19)*

¹⁴ Sisas ai hoafiyuhi yahuya, "Se hoeindundan moaruwai hamindi moatükun sürühoeimbi fondiwami niŋgomboe. Nindou düdi ndani hoafi nda ritimarani ana, ai fifirimbireandamboane. Ranisimboani nindou Sudia hifihü animboei ai nimai fefoehi hehi hifi wafuanambo mbiyahüsiamboane.

¹⁵ Asu nindou ai woriwaminindi akusifoendi ra ai yowan ahandi napo fufoemindimbo worinambo keboembui.

¹⁶ Asu nindou düdi nübürambe anüŋgu ranai yowan ahandi warihondari hoeari semindimbo ŋgumbui.

¹⁷ Ranisimboani nimorehi warandühumbanei asu nitori kehureimbanei aiana hipoanimboembouanei.

18 Se Godimbo didibafindafundani animbo rani-moatükunî ranai ngisiharî afindî tüküfeyoambe tüküfekoatebeye-wamboane.

19 Nimboe sapo rani-simboani animbo moaruwai hamindî tîjîrifo tükündifemboe. God ai weangurühî mungu-moatükunî nafirandambe moai yahurai tîjîrifo tüküfeyo, asu süngunambo amboani ngîrî yahurai moatükunî tükündifeyo.

20 Asu Adükari ai tîjîrifo ranahambo bodifoahüfe kîkemîndîkoate mbeimbonana munguambo nindou ranai ngîrî aboedamboyahindî. Nga nindou ai wandanei yahu dîboniyu hîningîmareandürî aheimbo hohoanîmondandürühî bodifoahünde kîkîndeambui.

21 Ranîsimboani nindou mamî ai sîheimbo hoafîndundürühîya, 'Hoeirîhi, Krais ini nda,' mbîseianîyo asu 'Hoeirîhi, ini goagu ra,' mbîseianî se yowanî anîhondümbofepoanî.

22 Nindou bîdîfirî ai ngomo tîkandu houmbo anîmboya, 'Ro nda Krais-anahî,' asu 'Ro Godîndî hoafî hoafîya rîhandeimb-anahî,' mbîsîmo hou hepünîfeimbî moatükunî randumboemo. Ai rarumbo-mbembonana God ai nindou dîbonîyundüreimbî ranaheimbo tîkai hoafîyomondürî.

23 Ranîmboane mungu-moatükunî tüküfeyo ra se hîbadîhümbö, nga munguambo moatükunî tüküfekoateyoambe ranahambo hoafayahapuri," mehu.

*Süngunambo Nindou Hondü ai kudümbui
(Matyu 24:29-31; Ruk 21:25-28)*

24 Sisas ai hoafîyuhî yahuya, "Ranî-moatükunî ranai tükündife hayambondoanî animbo, hüfîhamîndî ai nîmbîranî ndamîndîmboe asu amoamo ai ngîrî sindu.

25 Mupui ai sünambeahîndî firîbadeboai pütapîndowohü asu munguambo sünambeahîndî ngînîndî moatükunî ranai fîfîmîndîmboe. *Aisaia 13:10, 34:4*

26 Ranîsimboani animbo nindou ai hoeindîhoranî Nindou Hondü ai mburîngaiwamî nanğu haya ahandî hîmboamupuimbo-randeimbî ngînîndî kapeihî kudümbui.

27 Ranîsimboani animbo ai sünambeahîndî nendî koandîhepuranî ngomo nindou God ai dîbonîyundüreimbî ra hîfî ranahandî yimbuyimbu hîmboranîpoedî gugurînduwurümböemo. Ai hîfî ranühî fufundündîmo ngomombo sünü hîfî fondeandambe ngomo tükündafumboemo," mehu.

*Se süfuri nîmîndî ranahambo fîfirîndîhindî
(Matyu 24:32-35; Ruk 21:29-33)*

²⁸ Sisas ai asūkai hoafiyuhi yahuya, “Se süfuri nīmindi fīfirīndundi. Nīmī ranai emündü fofoyō ana, se fīfirundi ra ndeara hoembo akīmī tükufembo yahomboane.

²⁹ Mamī yahuraiane, se hoeindundanī munḡuambo moatükunī tükefeyo ra se fīfirīndundi, Nindou Hondü ai ḡḡirī amītata kudu, ḡḡa ndeara yipurī kīmāni anūḡu.

³⁰ Ro sīhamumbo anīhondümbō-anahī hoafehapurī. Bīdīfirī nindou hīfī ndanühī anīboadei ranai yīfīkoateyeiambe anīmbo ranī-moatükunī ra tükündīfemboe.

³¹ Hīfī asu sünü ana awarīndīhoemboe, ḡḡa wandī hoafī ana ḡḡirī awarīndīhoayo, ḡḡa wanī,” mehu.

Nindou mamī ai-amboanī moai Adükari ai tükufembo si ra fīfirēandī

(Matyu 24:36-44)

³² Sisas ai asūkai hoafiyuhi yahuya, “Nindou mamī ai-amboanī moai ranī-moatükunī tükufemboayo si ra fīfirēandī. Sūnambeahīndī nendī amboanī moai fīfirundi asu Nīmori ai-amboanī moai fīfirēandī, ḡḡa Afīndī aiyangīrani fīfirēamboayo.

³³ Se hībadümbō nīḡḡomo, nīmboe sapo ranī-moatükunī tükufembo ra se moai fīfirundi.

³⁴ Ranana nindou mamī ai ḡḡorūḡoanīnī hombo yahu haya, ahandī ratüpurīyomo rundeimbīmbo hībadündī yahu haya ratüpurī yimbureapurī mbura nindou yipurī hīfandīra-randeimbīmbo yipurī wudīpoapondo hībadandī ehu nahuraiane.

³⁵ Ranīmbo-anīmbo se hībadümbō nīmandümo, nīnī sīmboanī worī aharambürü ranai tükümandīfī, ra se moai fīfirundi. Ai nīmbambe tükümandīfīyo nīmbo mbusümombomandüyo, siambeahīmandüyo ra se moai fīfirundi.

³⁶ Asu ai nīmehūnou tükündüfī hoeindeapurānī asu se apomboemo.

³⁷ Ndanī hoafī ro sīhamumbo hoafehapurī ra, munḡuambo nindumbo kapeih-anahī, ḡḡa se hībadīhümbō nīmandei,” mehu.

14

Sudayafe bogorī nindou ai nūḡundīhu Sisasīmbo mbundīhurīmīndefī hīfokoamandīhurī mehomo

(Matyu 26:1-5; Ruk 22:1-2; Son 11:45-53)

¹ God ai Israerīmbo Aboedambo-mareandüra aboedī manīmboei si (Pasofa) asu bret yisīkoate sesīmbo si ra tükufembo yimbu si manīḡḡo. Ranīyo Godīmbo sīhou-rundeimbīyomo asu ahīnūmbī hohoanīmo

yamundurundeimbi ai Sisasiimbo kikihimundi hifokoefimbo hohoanimomemo. Raniyo ai hoafiyomondühi yahomoya, “Sihiri nini-süngundihu Sisasiimbo wosihofori hoafi ndihuri mbunduhu kikihindihurimindefi hoahu hifokoamandihuri,” mehomu.

² Ai hoafiyomondühi yahomoya, “Sihiri adükari sihi ana refepoani, nga nindou ai nginindindeihi shefi mbusümo yifiari botindihimboyei,” mehomu.

Nimorehi mamirani Sisasiindi mbirowami fisijarümbü moatükunü kamareandi
(Matyu 26:6-13; Son 12:1-8)

³ Sisasi ai Betani ngoafihü Saimon horombo mimanihomasimeimboyoweimbi ahandi worambe mamaru. Sisasi ai nindou ranahandi worambe sesühi nimarwane, nimorehi mamirai ai nimoei hipirambe sanda aboedi fisijarümbü kiki afindi fihü semindeimbi semindi haya tükumefeyo. Raniyo Sisasi ai sesühi nimarwane ai hipiri ra boborehaya sanda ra ahandi mbirowami kamareando.

⁴ Nga asu nindou bidifiri mamarümo ranai nginindiyomondühi simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Nimboe sanda ra yatikiri-yatikiri aranda?”

⁵ Nindou ai sanda ra kakinambo mbasahümundi-mbonana 300 kiki hoarinambo animbo sahümundihi kiki ra nindou napokoate-yeimbiimbo sahündüri,” mehomu. Ranimboemo ai nimorehi ranahambo nginindimarundi.

⁶ Nga Sisasi ai hoafiyupurühi yahuya, “Nimorehi ra ambe, nga nimboe se ahambo nginindarunda? Ai aboedi moatükunüyo wambo ramareandi.

⁷ Nindou napokoateyeimbi ana muñguambo si se-babidimbo nimanideimboyei. Se nini-simboanüyo aheimbo fehefendürimbo hohoanimoayei ra fandihendüri. Nga ro ana ngiri muñguambo si se-babidimbo nimboahi.

⁸ Nimorehi ndanai nini-moatükunüyo ai refembomayo raniyo ramareandi. Ai wandi fi sandanambo hundürumarandi ra yifindahanü hifikefendüriimbomayo ranimboyo rani boatei ramareandi.

⁹ Ro sihamumbo anihondumbo-anahi hoafehapuri, muñguambo hifi aboedi hoafi ra wataporimbondundühi nimorehi ai ramareandi ranahambo hoafindimonda ahambo hohoanimondeimboyei,” mehu.

Sudas ai Sisasiimbo boboagori nindouyomondi warihündihinimboeahi mehu
(Matyu 26:14-16; Ruk 22:3-6)

¹⁰ Ransiimboanü Sisasiimbo süngururü-rundeimbi mamirai Sudas Iskariot ai Godimbo sihou-rundeimbi sowana Sisasiimbo ahamundi warihüfimbo mahu.

11 Godimbo sihou-rundeimbi ai ranai hoafi ra himboryomo houmbo hihifi-hihifiyomondühi Sudasimbo bidifiri kaki segodombo hoafimemo. Raniyo Sudas ai Sisasimbo ahamundi warthufimbo n+nüngumandihе yahuhayambo hohoanimomayu.

Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo sesesimemo

(Matyu 26:14-16; Ruk 22:7-14, 21-23; Son 13:21-30)

12 Bret yisikoate sesimbo si ranai weangurühi tüküme feyo. Ranisimboani ra Pasofa sipsip n+morü sesimbohünda hifokoarühi arthündi. Asu Sisasimbo süngururü-rundeimbi ai düduyafundowohü yahomoya, "Se hohoanimoyafani ro sesesimbo ra sihambo nahü ngefidi+boado-mandihunda?" mehomondamboyu.

13 Asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi yimbu koarühepirühi yahuya, "Se adükari ngoafinambo ngafani. Ranühi nindou mamü hoe hipirambe ndemündü haya nafinü düdi tükündüfimbui. Ahambo animbo se süngundiniri.

14 Se hoeindinerani ninü-worünamboyu afarifiyu ra se worü aharambüri ranahambo düdundafineandühi animboya, 'Nindou yamunde-randeimbi ai düdufihüya, 'Worü nahanambe Pasofa si sesü ra sesesimandefi?' mehuamboanehi,' mbisafani.

15 Rananimbo adükari nimoamondi worü nafirindümo hinüngümarundi ra nafuindümbui. Ranühi animbo se sesü ra sindindineandi," mehu.

16 Süngurünerü-rünanideimbi ranai hafani ngoafi ranühi hoeirüneandane, müngu-moatükunü ai hoafimayu süngure megoro. Raniyo ranühi sesesimbo sesü ra sindümarüneandi.

17 Ndeara nimbühoafi-mayoambo Sisas ai ahandi süngururü-rundeimbi 12 ranübabidimbo mahomo.

18 Ai sesü sowasümondühi nümarümombo Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Ro sihamumbo anihondümbö-anahi hoafehapurü. Nindou mamü seambeahindü animbo wambo hürütümbi nindou-yomondi warthündeandirimbui. Nindou ranai hapondani ro-dübombo sesü asesu," mehu.

19 Süngururü-rundeimbi ranai ranü hoafi ra himboryomo houmbo ngusüfoambe moaruwaimarapurü. Raniyo mamü mamüyomondühi düdururühi yahomoya, "Awi rombayahüpoani?" ranüranimemo.

20 Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Nindou ranana seambeahindani. Ai bret semündü haya rodübo hipirambe afoarühoandi.

21 Anihondane Nindou Hondü ai yifümbiyuamboane. Bai-borambe hoafiyohüya, yifündümbui, meho süngu. Nga

nindou düdi Nindou Hondü hürütümbi nindou-yomondi warihariri ranai hipoanimoembouani. Mamihariri hondiri ahambo ana wakemündikoate mbeyowamboyo.” mehu.

Sisas ai ahambo süngururü rundeimbimbo wain hoe asu bret masagapuri

(Matyu 26:26-30; Ruk 22:15-20; 1 Korin 11:23-25)

²² Sowasümondühi nimarüombo Sisas ai bret semündü hifitire Godimbo hihifirüri mbura ahambo süngururü-rundeimbimbo yimumareapuri. Asu ai hoafiyupurühi yahuya, “Se sowandümo, nga nda wandi fi safane,” mehu.

²³ Asükai wain hoe kapambe semündü Godimbo hihifirüri mbura masagapura ai munguambo masimindimo.

²⁴ Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Nda wandi horane God hoafi firamündü masihendi ra nginemindimbo. Wandi hori karefoendi ra munguambo nindoumbo fehefembohündamboane.

²⁵ Ro sishamumbo anihondümbonanahi hoafehapuri, Ro ngiri asükainda wain hoe ndimindihü, nga moani nga ngambo God nginindi hifandarandi ranambe simbori wain hoe ndimindimboyahi,” mehu.

²⁶ Raniyo herü mamiri herüyomondühi adükari ngoafi ra hiniringi houbou Orif hifi wafuanambo mahafomo.

Sisas ai Pitamboya ai wambo daboadi hihirindeandirimbui mehu

(Matyu 26:31-35; Ruk 22:31-34; Son 13:36-38)

²⁷ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbimbo hoafiyupurühi yahuya, “Se munguambo sishamundi anihondümbofe hiniringindumboemo. Nimboe sapo Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya,

‘Ro sipsip hifandirandeimbi nindou hifokoandihina

asu sipsip ai buküründahimboyei,’ *Sekaraia 13:7*

mehu.

²⁸ Nga yifihündi botindahe hehea roboakori Gariri hifinambo ngümboyahi,” mehu

²⁹ Pita ai hoafiyundühi yahuya, “Munguambo nindou ai sishambo anihondümbofe hohoanimo ra hiniringindumboemo. Nga roana ngiri hiniringinduheanini,” mehu.

³⁰ Sisas ai hoafiyundühi yahuya, “Ro sishambo anihondümbonanahi hoafehanini, ndani nimbokoani kakaro ai yimbumbo hoafikoateayuambe animbo se ngimimbo hoafindafühüya, ro moai ahambo firirihini mbisamboyafi,” mehundo.

³¹ Nga Pita ai hoafiyuhü yahuya, “Ro ngiri moai firirihini mbisahi, nga sedi bo yifindamboyahi,” mehuamboemo. Asu

bidifiri süngururü-rundeimbi ai-amboani mamî yahurai hoafimemo.

*Sisas ai Getsemanihî Godimbo didibafimayu
(Matyu 26:36-46; Ruk 22:39-46)*

32 Ai homo Getsemani seiarhündi ranühi tüküyafu ahambo süngururü-rundeimbi+ambo hoafiyupurühi yahuya, “Se ndühi nîmandümo, nga ro Godimbo didibafinda samboanahi,” mehupuri.

33 Asu ai Pita, Sems, Son ahamumbo yangiri sepurimündü haya mahu. Ranîyu asu Sisas ai ngusüfo pukiririhü ngusüfoambe moaruwai hohoanîmomariri.

34 Ranîyu hoafiyupurühi yahuya, “Wandi ngusüfoambe pukirandirühi yifimbo yangirayahi. Nga se ndühi ndondu nîmandîmo hibadündi,” mehu

35 Ai akîdou sühüfi hu hifinî amoembü amoearumbo nafî yagodohü ana, tinirifo ra gübüs+mbîfoareandîra yahu haya didibafimefiyu.

36 Ai ndare didibafifihî yahuya, “Ape, wandi Ape, se yifirayafi ana wambo tinirifoembü moatükunî ra raguanambo-ndowandi. Nga se yowanî wandi yifiri süngufepoani, nga sihafi yifiri süngundowandi,” mehu

37 Ai hîhirîfi hu hîmboyuwane ahambo süngururü-rundeimbi ranai mapomondamboyu. Ai Pitambo hoafiyundowohü yahuya, “Saimon, se apafühiyafi? Asu se awi mamî awa amboani yangiri nîmarimbo ra wanîyo?” mehu.

38 Asu ai hoafiyupurühi yahuya, “Se hibadu nîngomombo didibafîndafundi, nga sîhamumbo refe hoiefepurimbo tükündîfeyoani pîndîmboemo. Anîhondane, ngusüfo ana refembo hohoanîmoayosi, nga fiâne nîmborayo,” mehu.

39 Asükai Sisas ai hîhirîfi hüfo weangurühi didibafîmefiyu nahurai didibafîmefiyu.

40 Ai asükai hîhirîfi hu hîmboyuwani ahambo süngururü-rundeimbi ai yapombo hîmbomarapura mapomo. Ranîyo yangirîmareapura, asu moai nîni-hoafi ahambo hoafimbo fifirundi.

41 Sisas ai asükai ngîmî noufimbî hîhirîfi sünî hîmboyuwane ahambo süngururü-rundeimbi ai apusîmemo. Ranîyo hoafiyupurühi yahuya, “Awi se fiharu apomomboemo? Ndearambo ranî-moatükunî ranai tüküfehü Nindou Hondumbo moaruwai hohoanîmoyomondeimbi-yomondi warîhü-rüwurîmboanemo.

42 Hoeiru, nindou-yomondi warîhüfendîrimbo nindou-mayu ranai tüküfimboani. Nga botiyafu houmbo ngefo,” mehu.

Sisasimbo mbumaründümo
(Matyu 26:47-56; Ruk 22:47-53; Son 18:3-12)

43 Sisas ai wataporimborandühi nunguane Sudas sünggururü-rundeimbi 12 ambeahindi mamai ai tüküme fiyu. Godimbo sesi shou-rundeimbi bogori nindouyomo asu Suda-yafe bogori nindouyomo ranai nindou afindi safi ranahamumbo koamarihoupura pisao yihimindi asu nimiharai fufuründümo houmbo ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi babidimbo mahomo.

44 Nindou sapo Sisasimbo nindouyomond warihufimbomayu ranai nindou afindi ranahamumbo dibo hoafiyupurühi yahuya, "Nindou ro wakikihindihunanai animbo aiani, nga se ahambo mbundurindimo houmbo ndondu hbaduri ngomo," mehupuri.

45 Ranayo Sudas ai nimehinou hu Sisasimbo hoafiyundowohü yahuya, "Yamundo-randeimbi," yahuhü wakikihimarüri.

46 Ranayo nindou ranai Sisasimbo wariyomo homo mbumaründümo.

47 Nindou akimi burimemo ranambeahindi mamai ranai ahandi pisao hüramündi haya Godimbo shai-randeimbi adukari bogorindi ratupuriyu randeimbimbo harimeindo. Ranayo ahandi ngörü himbo hoeari mafafoareando.

48 Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Se pisao asu nimiharai fufuründümo houmbo wambo kikihemindirimbo masifomo ra hühbühünümbi nindoumbo kikihimindimbo nahuraianemo.

49 Ro si mamaimarhandühi sebabidimbo nimarimbo Godindi worambe nindou yamundihearü marhandi ra asu se moai wambo kikihiründümondiri. Nga Baiborambe hoafimayo ra anihondü tükümbifeyoamboane," mehu.

50 Ranayo ahambo sünggururü-rundeimbi ranai hininjiruwuri houmbo pomefoundi.

51-52 Nindou hoarifi mamai ai kifohi hoeari yangiri güde haya Sisasimbo süngumarüri hüfu. Asu ahambo kikihiründümondane hoeari yangiri kikihimaründümonda safi yangiri mafifoendi.

Sisasimbo kansiriyomondi himboahü papihofimarihori
(Matyu 26:57-68; Ruk 22:54-55; Son 18:13-14, 19-24)

53 Sisasimbo mburündümo mburumbo Godimbo shai-randeimbi adukari bogori hondündi worambe, Godimbo shou-rundeimbi, bogori nindou asu ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi gugureafu nimarimondani sowaründümo mahomo.

54 Sowaṛündümo mahomondamboyo Pita ai akidou angun+safi süngumarapuri hu. Ai hu Godimbo sihou-rundeimbi-yomondi bogori hondüdi worambe kefuai prisman babidimbo haihü mamarimo.

55 Godimbo sesi sihou-rundeimbi bogori asu muṅguambo kansir ai nini-moaruwai moatükunirandi Sisas ai ramareandi ra fifirifembo-hünda kokomarundi. Ahambo hifokoefimbo-hünda ahandi moaruwai hohoanimo fifirifembo-hünda kokomarundi, nga ai moai nini-akidou amboani moaruwai rareanda fifirundi.

56 Nindou afindi ahambo tikarihor hehi papi hoafimarhor, nga ahei hoafi ra yimbusümoane.

57-58 Nindou bidifiri ai Sisasimbo papi hoafimbo yahomo houmbo niṅgomombo hoafiyomondühi yahomoya, "Ro himboriyefani ai hoafiyuhi yahuya, 'Godindi wori nindou ahamundi warinambo worimbomarundi ra biriboadiheamboya. Asu ro ṅgimi si yangiri asukai nindou warina worimbokoateyeimbi wori ra worimbondihamboya,' mehu," mehomo.

59 Nga asu ahamundi hoafi wataporimbomarundi ranai simogodühi hoafikoate mamikari wataporimboru wakimarundi.

60 Godimbo sihai-randeimbi adükari bogori ai kansriyomondi himboahü botifi nüṅgumbo Sisasimbo düdurirühi yahuya, "Nimboe papi hoafarunini ranahambo simbori hoafikoateayafa?" mehundo.

61 Nga Sisas ai ahamumbo moai nini akidou amboani hoafiyupuri. Asukai sesi sihai-randeimbi ai düdurirühi yahuya, "Se God aboedani sei ri hündeimbi ahandi nimori Kraisi-yafi, waniyo?" mehu.

62 Asu Sisas ai hoafiyuhiya, "Rananahi. Rananimbo se muṅguambo hoeindihorani Nindou Hondü ai God ṅginindeimbindi warihondü warani nimandümbui asu sünambeahindi mburiṅgai dibonde kudümbui," mehu.

63 Godimbo sihai-randeimbi adükari bogori ranai ahandi fihiñdi hoeari hireandühi hoafiyupurühi yahuya, "ṅgiri nindou ṅgorü ai moaruwai ramareandi ranahambo hoafindu.

64 Se himbori-yomondani ai Godimbo tirifoefe hoafimayu. Se hohoanimoyomondani sihiri ahambo nini-nünüṅgu-mandihura?" mehuamboemo. Asu muṅguambo ai hoafiyomondühi yahomya, "Ai moaruwai ramareandi ranimbohünda yifimbiyu-wamboane," mehomo.

65 Bidifiri ai ṅguri tifiyafundo asu hoearinambo himboari gabudifoaru mburumbo harimemondo. Ai hoafiyomondühi yahomoya, "Hoafiyafi düdi sihambo

harimayu ra,” mehomu. Raniyo asu prisman ai sowaründümo houmbo harimemondo.

Pita ai Sisasimbo ro moai fifirihini mehu

(Matyu 26:69-75; Ruk 22:56-62; Son 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Pita ai hoafi yibobofe wori giniri mbusümondühi nimaruwane Godimbo shai-randeimbi adukari bogorindi ratüpurayo randeimbi yihoarifi ai tüküme feyo.

⁶⁷ Ai hoeirerane Pita ai haihü mamaruwa himboari pareri ningombo hoafiyohü yahoya, “Seamboani Sisas Nasarethündi dibombo manimbafane,” mehoamboyu.

⁶⁸ Asu Pita ai wani yahu hoafiyuhü yahuya, “Se hoafayafi ranana ro moai fifirihendi,” yahu haya wori yipurikimi mahu.

⁶⁹ Asu ratüpurayo randeimbi ranai asukai hoeireri haya nindou akimi maningomo ranahamumbo hoafiyopurühi yahoya, “Nindou ndanai amboani ai diborihindani,” meho.

⁷⁰ Nga asukaiyu Pita ai didimoyuhü wani mehu. Akidou hihiniringire mbura nindou maningomo ranai Pitambo hoafiyomondühi yahomoya, “Anihondü, seamboani Garirihünd-anafi, nga se ai diborihind-anafi,” mehomu.

⁷¹ Asu asukai ai dabarifihi yahuya, “Se nindou wataporimboarihorü ranana ro moai fifirihini,” mehu.

⁷² Ai rani hoafi ra hoafiyu hayamboyuane, nimehünou kakaro ai asukai hoafimayu. Raniyo Sisas ai Pitambo hoafiyundowohüya, “Kakaro ai yimbumbo hoafikoateayambe animbo ngimimbo wamboya moai fifirihini mbisamboyafi,” mehu ra hohoanimo yuhü asu Pita ai afindi aranimayu.

15

Pairatimbo sowana Sisasimbo sowaründümo mahifomo

(Matyu 27:1-2, 11-14; Ruk 23:1-5; Son 18:28-38)

¹ Siambe hondü Godimbo shou-rundeimbi bogori, hifandirundeimbi nindou, ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi munguambo kansir ai hoafi mamamberu masihundi. Raniyo asu süngunambo Sisasimbo warü hüputüpuründümo mburumbo Pairat sowanambo sowaründümo mahomo.

² Asu Pairat ai Sisasimbo düdurirühi yahuya, “Se Suda-yei adukari bogoriyafi?” Asu Sisas ai simbori hoafiyuhüya, “Se shafihorü hoafayafisi,” mehu.

³⁻⁴ Godimbo shou-rundeimbi ai afindi papi hoafimarura asu Pairat ai asukai düdurirühi yahuya, “Shambo afindi papi hoafarunini. Asu se nimboe akidou amboani simbori hoafikoateayafa?” mehu.

⁵ Asükai Sisas ai akidou amboani hoafi-koatemayua Pairat ai mahepünifiyu.

*Pairat ai Sisasimboya yifimbiyu wamboane mehu
(Matyu 25:15-26; Ruk 23:13-25; Son 18:39-19:16)*

⁶ Muṅgu himbani Pasofa sesesi si tüküfeyoambe Pairat ai karabusambeahindı nindou mamı aboedambo hınıṅṅırırımarandı. Nımorehı nindowenihı ranai aheihöarı ndürı dükarıhoranane hınıṅṅırerü marandı.

⁷ Ranısımboanı nindou mamı ahandı ndürı Barabas ai nindou bıdıfırı sepürımündü haya gafman babıdımbö yıfiarıyömo nindou hıfökoamarunda karabusımarüpurı.

⁸ Nindou afındı ranai gugureandühıyo Pairatımbö horombo aheimbö yaremarandı rasüṅṅufembo düdümehindı.

⁹ Asu Pairat ai düdürerühı yahuya, “Se hohöanı moyeyıanı sıheimbö sowana Suda-yei adükarı bogorı ra aboedambo köandıhehinımböyo?” mehu.

¹⁰ Sapö Pairat ai ndore fıfıreandı Godımbö sesi sıhou-rundeimbı ai Sisasımbö ṅgüsüfoambe moaruwaiyömondühıyo ahambö sowana köamarıhawurı.

¹¹ Nga Godımbö sıhou-rundeimbı ai nindou afındı ranaheimbö hohöanımö bötımaründürı Sisasımbö ana yöwanı aboedambofıpoanı, nga Barabasımbö anımbö, yahömo höombö.

¹² Asükai Pairat ai düdüreandürühı yahuya, “Se hohöanı moyeyıanı, rö nını-nünüṅgu mandıhinı se Suda-yei adükarı bogorı sei arıhündı ranahambo-a?” mehuamboyei.

¹³ Asu ai asükai hoafi karıhehindühı seiya, “Nımı keimbı karıhendeimbıfıhı tıköemündü pefimboanı,” masei.

¹⁴ Asu Pairat ai düdüreandürühı yahuya, “Nga asu nıne-moaruwai ramareanda?” mehuamboyei. Asu ai püküna hoafi karıhehindühı seiya, “Nımı keimbı karıhendeimbıfıhı tıköemündü pefimboanı,” maseiamböyo.

¹⁵ Ranıyo nindou afındı ranai hıhıfı-hıhıfımbeyeia yahu haya aheimbö sowana Barabasımbö köamarıheirü. Asu amımbö hoafımayua Sisasımbö ndüfurı ndüfurırurı mburumbö nımı keimbı karıhendeimbıfıhı tıköemündü pefimbohünda amı-yömondı warıhümarırı.

*Ami ai Sisasımbö tırıfoefe hoafımarurı
(Matyu 27:27-31; Son 19:2-3)*

¹⁶ Ami ai Sisasımbö sowaründümo hömo Rom gafmanı-yömondı adükarı worı, Pretoriam seimarıhündı, ranambe hınıṅṅırüwurı höombö amı bıdıfırambö hoafımemönda gugurımefundı.

17 Ranıyomo hoeari yimındıbadı-hounduwohüyo hamburı hoearı güdındo mburumbo tıhoarı tıhoarümbı wofınambo at nahurai nafıru mbıroambe kıkımafoarundo.

18 Ranıyo ai Sisasımbı hoafıyomondühiya, “Suda-yafe adükarı bogorı, karıhası,” mehomo.

19 Ranıyo ahambo nımıharınambo mbırowohü hariyomondo, ŋguri tıfıyafundo, adükarımbı hohoanımombo rawefundı nou tıkaruhou yimındıhona nımarımo raraomarundı.

20 Ai ahambo tırıfoefı hoafımbı munğua-moatükunı ra raru mburu asu hamburı hoearı gudımaründo ra yimındı-ründümondühi asükai ahandı hondü ra güdımarundo. Munğua-moatükunı raraoru mburu nımı keımbı karıhendeımbıfihı tıkoemündı pefımbı sowaründümo mahomo.

Sisasımbı nımı keımbı karıhendeımbıfihı tıkoründümo pamarüwuri

(Matyu 27:32-44; Ruk 23:26-43; Son 19:17-27)

21 Sisasımbı sowaründümo houmbo heihüyei Sairinihündı nındou mamı, ahandı ndürı Saimon, Areksander Rufusyafandı afındı ai adükarı ŋgoafınambo masıfuwa hoeımarıhorı. Ranıyo ami ai sowaründümo houmbo hoafımemonda Sisasındı nımı keımbı karıhendeımbı ra masemündu.

22 Ranıyo Sisasımbı sowaründümo homo Gorgota sei arıhündı ranıhü tükümehındı. Gorgota ranahandı nımındı ra mbırıhapırı-ane.

23 Ranühiyo ami ai Sisasımbı wain hoeambe hühütımbü marasen fanduyamundu mburu masabudo, ŋga ai moai sümündu.

24 Ranıyo ami ai ahambo nımı keımbı karıhendeımbıfihı parüwurı mburumbo ahandımayo hoearı-napo ra yımbuemındımbı yahomo hou satu piraimemo.

25 Sapo Sisasımbı nımı keımbı karıhendeımbıfihı pamarüwurı ra siambeahı hüfıhamındı kehurı süfuambeyo.

26 Ahambo papi hoafı sürü paru mburu ranai yare hoafıyowohü yahoya, “SUDA-YAFE ADÜKARı BOGORı,” meho.

27-28 Asu Sisasındı fikımı nındou yımbu yıfıarıyafanı hımbuhünıyafanı rınandeımbı ahafanımbı amboanı tıkorüpındümo pamarupırı. Ŋgorü Sisasındı kadüdanı parüwurı asu ŋgorü warıhondanı parüwurı.

29 Ranıyei nındou afındı ranai ŋgasündıhorı heiheırühündühi mbıro hırıhırıhündühi ahambo tırıfoefe hoafı hoafıyeihı “Sapo se safıya ‘Godındı worı bırıfoefe hefe

ngim̄i sihi yanḡiri worimbond̄ihi h̄in̄nḡind̄iheamboyah̄i, masafi.

³⁰ Hapondani se sihafi fimbo far̄ihoefi. Se n̄im̄i keimbi kar̄hendeimbi fih̄ind̄i foarefoa hawambo kosafi,” masei.

³¹ Asūkai mam̄i yahurai God̄imbo sihou-rundeimbiyomo asu ah̄in̄umb̄i hohoan̄imo yamundu-rundeimbi-yomo ai-amboani tir̄ifoefe hoaf̄imaruri. Ai ahamund̄ihoari raru hoaf̄iyomond̄uh̄i yahomoya, “Ai nindou amurambo aboedamboreand̄uri-marand̄i, nga asu moai ahand̄i fimbo aboedamboreand̄i.

³² Krais Israer̄iyei ad̄ukari bogori ranai n̄im̄i keimbi kar̄hendeimbi ra h̄in̄nḡire haya mb̄ikus̄ifuendi. Ranan̄imbo sihir̄i hoeind̄ihur̄uh̄i ahambo an̄ihond̄umbo-nd̄ihur̄imboane,” mehomo. Nindou yimbu Sisas̄ind̄i fik̄im̄i pamarup̄iri ai-amboani mam̄i yahurai Sisas̄imbo tir̄imafoarin̄eri.

Sisas ai yif̄imayu

(Matyu 27:45-56; Ruk 23:44-49; Son 19:28-30)

³³ Hüf̄in̄imbo ran̄i h̄if̄ih̄ü n̄imb̄i ranai peyo haya ho hombo hüf̄iham̄ind̄i wuwur̄iyuambe tük̄umefeyo.

³⁴ Hüf̄iham̄ind̄i wuwur̄iyuambe Sisas ai puk̄üna heiyuh̄ü yahuya, “Eri, eri, rema sabaktani?” mehu. Hoaf̄i ranahand̄i n̄im̄ind̄i ra ndahuraiane: Wand̄i God, wand̄i God, n̄imboe se wambo h̄in̄nḡimarowand̄iri.

³⁵ Nindou bid̄if̄iri ak̄im̄i man̄imboei ranai h̄imbor̄iyei hehi hoaf̄iyeih̄i seiya, “H̄imbor̄iyei, ai Erasamboani m̄nḡayu,” masei.

³⁶ Ahei mbus̄ümon̄ind̄i nindou mam̄i ai pip̄iyu hu popos̄i moatükun̄i nahurai semünd̄ü mbura wain hoe ranambe foare mbura n̄im̄ihar̄fih̄i pare h̄imondamünd̄i haya masagado. Nga asu bod̄imond̄i ai hoaf̄iyeih̄i seiya, “Awi hoeind̄ihu mbund̄ihumbo, Erasisa ai ahambo far̄ih̄efimbo tük̄umand̄ifiyu, wan̄imand̄iyo?” masei.

³⁷ Asu Sisas ai asūkai puk̄üna heiyu mbura yif̄imayu.

³⁸ Refih̄iyu asu God̄ind̄i worambe hoear̄i k̄umarund̄i ranai n̄imoamo ngah̄i peyo haya bure han̄imbo geb̄ü h̄if̄in̄i türeand̄uh̄i yimbumbore bumareand̄i.

³⁹ Asu ami-yomond̄i bogori Sisas̄ind̄i fik̄im̄i man̄nḡu ranai ai yif̄imayu ra hoeireanda mayoa hoaf̄iyuh̄i yahuya, “An̄ihondane, nindou nda God̄ind̄i n̄imor-ani,” mehu.

⁴⁰ N̄imoreh̄i bid̄if̄iri ai ak̄idou an̄gun̄i saf̄i n̄iboadei h̄imboapomayei. Ahei mbus̄ümo ra Maria Makdarahünd̄iyo, Maria, Sems Sosep-yafand̄i hond̄iyo asu Saromeyo.

⁴¹ Sapu Sisas ai Garirih̄i n̄nḡuambe n̄imoreh̄i ran̄iyei Sisas̄imbo süngur̄ihor̄uh̄i far̄ih̄ehori mar̄ihünd̄i. Asu amuri

bidifiri nimorehi Sisas babidimbo Serusarem+nambo mahei ai-amboani ranuh+ manimboei.

Sisasindi yifi nimoko honguambe masihedor+
(Matyu 27:57-61; Ruk 23:50-56; Son 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Sosep Arimateahundi ai kansiriyu haya munguambo nindou ai aiana aboedani sei hehi ahin+r+hor+hundeimbiyu. Ai-amboani God ng+n+ndi hifandarandi ranahambo himboyu-marandi. Sumbo moani ngoafimbo nimarimboane yaho yimungurifeambe Sosep ai yihimbokoate hu Pairatindi himboahu nungumbo Sisasindi finimoko semundumbo dudumefiyu.

⁴⁴ Pairat ai Sisas yifimayu hoafi ra himboriyu haya hepunimefiyu. Ranayo ami-yomondi bogorimbo mborai mehuamboyu mahua Sisas ai yifimbaiyu wanayo yahu haya dudumariri.

⁴⁵ Ami-yomondi bogori ranai hoafimayua himboriyu haya Pairat ai Sosep+mboya yifi nimoko ra ndoarindifi, mehendo.

⁴⁶ Sosep ai hu kifohi hoeari mam+ pemiyu mbura Sisasindi yifinimoko foarumundi hoearambe pariri ngamondifoariri mbura serumundi hu honguambe masiheiri. Hongu ra nimoei nimar+weimb+ndambo nindou huti wowond+marund+yo. Ranayo Sosep ai nimoei adukari ngoru gugura hu hongu nafitambe ra gure pare hin+ng+mareandi.

⁴⁷ Ranayo Maria Makdarahundiyo asu Maria Sosepindi hondiyu ai Sisasimbo masihawuri ra nimbafe himboapomayafe.

16

Sisas ai yifihundi botimefiyu
(Matyu 28:1-8; Ruk 24:1-12; Son 20:1-10)

¹ Moani ngoafimbo nimarimbo si ranai munguyowane, Maria Makdarahundiyo, Maria Semsindi hondiyu asu Sarome ai Sisasindi yifinimoko popoaimbo sei hehi bidifiri aboedi fis+narumbu moatukun+ pem+mayei.

²⁻³ Ranayo Sande siambehondü nafimbo hüsihü ai aheihoari simbori hoafiyehi seiya, “D+idai sihefimbo fandihemuni hayambo hongu nafitambehundi nimoei ra ndemündü yih+r+mandea?” masei.

⁴ Nimoei ranai afindi ham+nd+yo, nga ai hei himboyeiane nimoei ra yih+r+marundi.

⁵ Ai hongu ranambe kefoehi hei himboyeiane, nindou hoarifi mam+ hoandar+ hoeari kifohi güde haya war+hondü warani mamaruwa hepun+mehindi.

6 Nindou ranai hoafiyundürühi yahuya, “Se yowanî hepünîfepoanî. Ro fîfîrîheambo-anahî, seana Sisas Nasaretîhündî nîmî keimbî karîhendeimb-fihî pamarîhorî ranahamboane kokoarîhorî. Aiana asûkai yangîrî botîmefiyu! Aiana moai ndanühî yanguru. Ahambo masîhehorî fondî ra hoeirîhi.

7 Nga se ngei ahambo süngururü-rundeimbî asu Pitambo amboanî hoafîndei. Sisas aiana sîhamumbo Garirinambo horombofi haya mahu. Horombo hoafîmayu süngu Garirihü anîmbo hoeindîwurîmboemo,” mehu.

8 Nîmorehî ranai honguambeahîndî tüküyahi hehi mafefohîndî. Ngusüfoambe hepünahi hîhamîndarîyei hehi yîhîmboyeihîwambo moai nindou mamîmbo amboanî mamî hoafî amboanî hoafîyei.

*Maria Makdarahündî ai Sisasîmbo hoeimareri
(Matyu 28:9-10; Son 20:11-18)*

9 Sisas ai Sande siambeahîhondü botîfi-hayamboyu Maria horombo Sisas ai moaruwai nendî 7 hefoareandeimbî ahambo-so boatei tükümefiyu.

10-11 Nindou horombo Sisas babîdîmbo hoahoangomo marundî ranai afîndî hohoanîmoyomondühî aranîyomondühî nîmarîmondane, Maria ai ho hoafîyopurühî yahoya, “Sisas ai yangîrî manünguwa ro hoeimarîhinî,” meho. Ai hoafî ra hîmborîyomosi, nga moai anîhondümborundî.

*Süngurînerî rînandeimbî yimbu ai Sisasîmbo nafînî
hoeimarînerî
(Ruk 24:13-35)*

12 Asûkai süngunambo ahambo süngurînerî-rînandeimbî ai nafîsüngu hafandane, Sisas ai ngorüpoanîmbo fiyu haya hu ahafanîmbo-so tükümefiyu.

13 Asu ai hafanî süngururü-rundeimbî bodîmondambo ranî hoafî ra wataporîmbomarînandî. Nga ai moai ahafandî hoafî ra anîhondümborundî.

*Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbîmbo-so tükümefiyu
(Matyu 28:16-20; Ruk 24:36-49; Son 20:19-23; Ratüpurî 1:6-8)*

14 Bîdîfîranambo hondü ahambo süngururü-rundeimbî 11 ahamumbo-so sesi sowasümondühî nîmarîmondanî tükümefiyu. Ranîyo ahambo süngururü-rundeimbî ai ngusüfoambe tapîhamîyomondühî nîmorehî nindowenihî ai yangîrî botîmefiyua hoeirîhorî hehi hoafîmayei ra anîhondümbofekoate-memonda ngînîndî hoafîmayupurî.

¹⁵ Asu Sisas ai hoafi yupurühi yahuya, “Se muᅇguambo hifi ra hoahoangomondühi muᅇguambo nindoumbo aboedi hoafi ra wataporimbondündüri.

¹⁶ Nindou düdi ai anihondümbore haya hundürayu ana, God ai ahambo aboedambo-ndirümbui. Nga nindou düdi ai anihondümbore-koateayu ana, ai Godindü nindou-yafe hoafi himboriyohü yibobofe ranambe awarindühoembui.

¹⁷ Anihondümbore-rihindeimbi ranahei warisüngu God ai hepünifeimbi moatükunü randeambui. Ai wandü ndürinambo moaruwai nendü heboadihi asu ranüpoanümbore hoafinambo hoafindei raraondühümboyei.

¹⁸ Ai amoasiri warinambo kikihindühümündi asu nindou ai simindei hehi yifiyei rihündeimbi moatükunü asimindei amboanü ranai ngiri moaruwaimbondeandüri. Asu ai angünümbi nindou-yeiwami warü nandihinda ai asükai aboedindeimboyei,” mehupuri.

¹⁹ Adükari Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi mbo wataporimbopurü mbura God ai sünambe serümündi hafu hinüngirira ahandü warihondü waranü mbamarü.

²⁰ Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai muᅇguambo hifi hoahoangomondühi wataporimbomarundü. Asu Adükari ai ai-babüdümbore nüngumbo ahamundü hoafi ra nginemündümbore-hünda hepünifeimbi moatükunü yaremarandü.

Ruk Aboedi Hoafi Ruk ai sürü papimarandi

Ruk ai Sisas tüküme fiyu ranahambo Tiofirusimbo sürü papimarandi

¹ Tiofirus, karihasi se adükari nindou-anafi. Nindou afindi ai n+ne-moatükun+ God ai y+hoefi mbusümo ramareandi ranahambo d+boadofe sürü papimbo mehomo.

² Sapo nindou d+demo weaᅇgurühi hondü Sisasindi ratüpur+ ahamundi h+imboar+nambo hoeiru mburumbo aboedi hoafi watapor+mborümuni marundi ranahamboemo ai sürü papiru marundi.

³ Ro wand+hoari muᅇguambo moatükun+ ndor+hoeimbi weaᅇgurühi tüküme fiyo ra tüfoarihe fifiri+mar+heandi. Ran+imboane asu, Tiofirus, sihambo rani+moatükun+ tüküfe-tüküfe marandi ranahambo d+boadofe sürü papimbo ro hohoan+moyahani mayoa aboed-ane masahi.

⁴ Ro rand+heandan+ an+imbo asu se muᅇguambo moatükun+ sihambo yamundi+mar+hun+n+ ra tüfoarowandühi fifiri+mbirowanda sahehea.

Son tüküfemboayu ranahambo sünambeah+ndi nendi ai Sekaraiambo hoafimayundo

⁵ Herot ai Sudia-yafe bogor+imbofi nüᅇguambe nindou mam+ ahand+ ndür+ Sekaraia ai God+imbo sesi siheferambo nindoumbofi manüᅇgu, aiana God+imbo sesi sihoemorundeimbi Abaisa-yomondi s+rambeah+ndiyu. Ahand+ ni+moreh+ndi ndür+ ra Erisabet+yo ai-amboan+ Aron+ndi s+rambeah+ndiyu.

⁶ Yimbu ai God+ndi h+imboahü mbumundi ham+ndi ni+mbafembo Adükari+ndi hoafi h+imbor+yafeih+ süᅇgur+ne mar+nandi.

⁷ Erisabet ai purüs+yo hayamboyo rani+imbo ai Sekaraia-d+bo ni+mor+ kefekoate ni+mbafembo boag+r+mayafe.

⁸ Mam+ si+imboan+ Sekaraian+ s+r+hünd+ ratüpur+imbo si tüküfeyoambe sesi sihefe ra God+ndi h+imboahü ramareandi.

⁹ Sapo God+imbo sesi siheferambo d+bon+imbo rani+ hohoan+imo süᅇgumbo ahambo d+bon+memondowa God+imbo sihefembo fond+wam+ fi+s+ᅇarümb+ moatükun+ mand+fembo Adükari+ndi wor+ ranambe kefuai mahüfu.

¹⁰ Rani+yo fi+s+ᅇarümb+ moatükun+mayo ranai hai tik+rändühi horoambe ni+moreh+ nindowenih+ af+ndi ranai weindan+ ni+mboeimbo God+imbo d+d+bafi+yeih+ bur+mayei.

11 Ranıyo asu refeyoambe Adükarındi sünambeahındi nendi ranai ahambo-so tüküfi fısiņarumbi moatükunı mandife fondi warıhondanı manüngu.

12 Ranıyu Sekaraia ai hoeiriri haya hepünifi yihimbo sisiřimefiyu.

13 Nga asu sünambeahındi nendi-mayu ranai hoafiyundowohü yahuya, “Sekaraia, se yihimbondamboayafi! God ai sıhafı dıdıbafıfe hoafı hımborıyumboani. Asu sıhafı nımorehi Erisabet ai sıhafı nımorı nderımındımböe. Rananımbö se ahambo ndürı Son kaboadıworı.

14 Nımorı ranai tükündıfiyuanı se afındı hamındı hıhıfi-hıhıfındamboayafi asu nındou amurı ranai-amboanı afındı hıhıfi-hıhıfındeimboyei.

15 Nındou ranai ana Adükarındi hımböahü ndüreimbı hondündümbui. Aiana yowanı wain asu ıġıńındı hamındı bia ra ndümündümbui. Ahambo hondı ai wakemındımbö yangırıyoambe Yıfıafı Aboedı ranai ahandı fıambe yadıdündıfemboe.

16 Rananımbö ai Israerıhündı nındou afındı ranaheimbo God ahei Adükarı-mayu ranahambo sowana hıhındeiri ndemündündürı ıġumbui.

17 Aiana Godındı hoafı hoafıyu-randeimbı, ahandı ndürı Eraisa ramefiyu nou, yahurai ıġıńındı ndemündü haya Adükarımbohünda ai boatei horombödüfi ıġumbui. Aiana afındı mam-anemo asu nımor-anemo asükai mamühındeapura aböedı-aböedındafu, nındou Godındı hoafı hımbörıkoate-yei-rıhündeimbı aheimbo hıhıřındeiranı mbumundı hohoanımo süngundıhi, asu anıhondümbö-rıhındeimbı Adükarı ai kosımbö-mayu ranımbö dıdıboadöndearümbui,” mehu.

18 Sekaraia ai sünambeahındi nendi-mayumbo sımbörı hoafıyundühı yahuya, “Asu ro nüngundıhe fıfiřımandıhe ranı-moatükunı ra anıhondayo amboanı? Roana ndeara boagırıyamboanahı asu wandı nımorehi amboanı boagırıyomboane,” mehundowamboyu.

19 Sünambeahındi nendi ai sımbörı hoafıyundühı yahuya, “Ro Gebrier-anahı nda. Roana Godındı ıġsümböaranı-anahı nımböa arıhandı. Aiyu wambo koamarıhendıra sıhambo aböedı hoafı hoafımbö makosahı.

20 Se moai wandı hoafı ra anıhondümbö-rowandı ranımbö-hünda yafadıhamı tapı nımbafı ıġafımbö ranı-moatükunı ra tükündıfemboe. Nıni-sımböanıyo God ai dıbonımayu ranı-moatükunı ra anıhondümbö tükündıfemboe,” mehundo.

21 Ranı-moatükunı ranai refeyoambe nındou bıdıfiri ai

Sekaraiambo weindani nimböeimbo himboyahündowohü hohoan+moyeihiya, “Ai nimboe Godindi worambe gedühi anüngu?” masei.

²² Ai weindani tüküfi huhü aheimbo moai hoafi karearü, nga wani. Raniyei asu ai rarihi hohoan+moyeihiya awi Sekaraia ai nine awambo moatükunü ahandi himboahumbo Godindi wori ranambe hoeire hayamboyu rawefiyu masei. Ai aheimbo ninü hoafi akidou hoafiyokoateyundürühiyu asu ai moani ahandi warinambo yangiri s+samira wakimareandi.

²³ Godindi worambe Sekaraia ai sapo nine-moatükunü refe ratüpurimbo-mayu ratüpurü ra moendire hayamboyu asu ai ngoafina mahu.

²⁴ Rani-moatükunü ranai refe hayamboyo-ane ranambe ahandi nimorehi Erisabet ranai warandühumbüyo haya asu ai moai hondahüfeimbi amoamo ranambe wori hinüngire ho, nga wani.

²⁵ Ai yare hoafiyowohü yahoya, “Haponda ndeara bidifiranü hondü Adükari ai wambo hipoamboreandirihü ai wandi amoanüngü nindou himboahü mengoro ra raguanamboareandi,” meho.

Sünambeahindi nendi ranai Mariamboya Sisas ndowarindimboya fi mehundo

²⁶ Erisabet ai 6 amoamombo nüngoambe God ai sünambeahindi nendi ahandi ndürü Gebrier ranahambo Gariri hifambe ngoafi ahandi ndürü Nasaret raninambo koamarüherü.

²⁷ Ai mahu ra nimorehi sapo nindowenihü ahandi ndürü Sosepimbo momo kumarühindü ranahambo hoafi semündü hayamboyu. Sosep ranai ana adükari bogori Defitindi amoao-yomondi srambeahindiyu. Nga asu nimorehi-mayo ranahandi ndürü ana Mariayo.

²⁸ Sünambeahindi nendi-mayu ranai nimorehi ranahambo-so tüküfi hoafiyundühi yahuya, “Karihasi. Adükari ai se-dibo nüngumbo sihambo aboedi-aboedimareanini,” mehundo.

²⁹ Raniyo asu Maria ai sünambeahindi nendandi-mayo hoafi ra himborüyo haya asu ai afindi hohoan+moyowohü nine-moatükunü hoafi yahurai ra yahohaya hoafimayo.

³⁰ Sünambeahindi nendi-mayu ranai ahambo hoafiyundowohü yahuya, “Maria, se ranimbo yihimbondamboyafi, nga God ai sihambo ngusüfoambe aboedi fufurüfoareaninimboani.

³¹ Nga rananimbo se warandühumbündafi hawa nindowenihü nimirü ndowarindifi mbunda asu se ahandi ndürü Sisas kaboadiwori.

³² Aiana adükarî hondünduanî ahambo moanî Nîmoamo Hamîndî Hondündî nîmorani mbîseimboyei. Rananîmbo asu Adükarî God ranai ahambo bogorîmbondirîmbui sapo ahandî amoao Defit ramefiyu süngu.

³³ Rananîmbo ai koadürümbo-koadürümbo Sekopîndî ahurî mamîyei bogorîmbondîfi nünguhü, ahandî ngînîndî hîfandarandî ranai ngîrî moendîndo,” mehundo.

³⁴ Maria ai sünambeahîndî nendî-mayu ranahambo hoafîyondowohü yahoya, “I, ranî-moatükunî ra nüngunde yahurai tükümandîfea? Asu roana nindowenihîkoate-anahîsî!” mehondowamboyu.

³⁵ Asu sîmborî ai ahambo hoafîyundühî yahuya, “Yifiafî Aboedî ranai sîhafî fiambe tükündîfenînhü anîmbo asu Godîndî ngînîndî ranai sîhambo gabudîboadeanînmboe. Ranîmbo-hündambo anîmbo asu sürühoeimbi nîmorî rana-hambo Godîndî Nîmor-ani mbîseimboyei.

³⁶ Awi se hîmborîyafî, sîhafî mbu Erisabet amboanî ngîrî nîmorî wakîndamîndo masei boagîrîmayoa, nga haponda warandühumbüyo haya 6 amoamo homboane.

³⁷ Ngîrî God ai nînhî-moatükunî refekoate-ndu,” mehu.

³⁸ Asu Maria ai sîmborî hoafîyowohü yahoya, “Ro Adükarîndî ratüpuriya-rîhandeimb-anahî, nga se hoafîmayafî süngu ai moanî rambîreandamboane,” mehondowamboyu asu sünambeahîndî nendî ranai ndamefiyu.

Maria ai Erisabetîmbo ndüfosimbo maho

³⁹ Rani-sîmboanî Maria ai botîfe naporamîndî haya nîmai ngoafî mamî Sudia hîfî wafuambe anango ranînambo mahafö.

⁴⁰ Raniyo asu ai Sekaraiandî worambe ho haya farîfe hafo Erisabetîmbo hîhîfîmarandî.

⁴¹⁻⁴² Erisabet ai Maria hîhîfîmarandî ra hîmborîyoambe asu mare ranambe nîmorî ai ahandî furambe saŋgurîmbo botîfi piyu marandî. Raniyo asu Erisabetîndî fiambe Yifiafî Aboedî ranai tüküfeyowohüyo, ai puküna hoafî karîhoehü hoafîyowohü yahoya, “God ai sîhambo aboedî-aboedîmareanîni muŋguambo nîmorehîmbo refendürîkoate-mayu nou. God ai nîmorî ranahambo amboanî aboedî-aboedîrirîmboani!

⁴³ Awi adükarî moatükunî wambo tükümeffeyondîrî. Nga wandî Adükarîndî hondî ai wambo hoefendîrîmbo tükümeffeyo.

⁴⁴ Awi se hîmborîyafî, asu ro sîhafî-mayo hîhîfî hoafî ra kefoendühî hîmborîhamîndîhühîyahî asu nîmorî wandî furambe asaŋguru ranai hîhîfî-hîhîfiyuhü hohorîpî-hohorîpîmayu.

45 Adükarîndî hoafi ra se anihondümbö-ndowandühi ana, asu se hihifi-hihifindafi sapo rani-moatükunî ranai anihondü sîhambo tükündîfenînimboe,” mehondo.

Maria ai Godimbo herüna kakisaomarîi

46 Maria ai yahoya,

“Ro wandî ngusüfoambe ra Adükarîmbo adükar-ani sa hohoanîmoayahî.

47 Asu wandî hohoanîmoambe ranai Godimboya wandî Aboedambo-reandîrî-randeimbani yaho hihifi-hihifayo.

48-49 Ro ahandî ratüpurîya-rîhandeimbîya hehea moanîndî nîmorehiyahî,

ngâ asu ai wambo hohoanîmoyuhü ndondomareandîrî. Hapondanambe peyo haya süngunambo gogu aho ranambe amboanî

nîndou ai wambo hihifi-hihifümb-anafi mbîseimboyei, nîmboe sapo Adükarî Hamîndî God ai wambo adükarî moatükunî ramareandî ranîmbo-hünda.

Ahandî ndürî ra moanî sürühoeimbane.

50 Ngâ asu ahandî hîpoambofe hohoanîmo ranana nîndou didîyei ahambo ahînarîhorî

ranaheimbo-so boagîrî tühünîmbo rande yagodîmboe.

51 Ai ahandî warî ngînîndî ranambo adükarî ratüpurî ratüpurîmayu.

Ai nîndou afîndî-afîndîyeimbi ranaheimbo ahei hohoanîmo nîne moaruwai amarondürî ranî kameihî bukürümafoareandürî.

52 Ai bogorî nîndou-memo ahamundî nîmarîfondî wamînîndî hîfîni hemoafoareapurî.

Ranîyo asu nîndou ndürîkoate-memo ranahamumbo nîmoamo sepurîmündü botîmareapurî.

53 God ai nîndou wembomboyeimbi ranaheimbo aboedî moatükunî yimbureandürî

asu nîndou napombü-mayei ranaheimbo nîni akîdou-amboanî warambendürîkoate koamarîhendürî.

54 Ai ahandî ratüpurîyei-rîhündeimbî Israer ranaheimbo mafarîhendürî ra

sapo horombo hoafi-yu masîhendî ranî süngumboya hîpoambomareandürî.

55 Ai Abraham asu ahandî ahuirî mamî ranaheimbo hoafîyondürîmbo

koadürümbö-koadürümbö ra hohoanîmoyu masîhendî ranî süngumboya ramareandî,”

meho.

56 Maria ai ngîmî amoamo Erisabetî-dîbo nîngö hîmboyo asu ai ngöafîna asükaiyo hîhîrîfe maho.

Erisabet Sonimbo maserimindo

57 Erisabet ai ahandi nimori semindimbo si tüküme Feyondowamboyo asu rani-simboani ai nindowenihini niori maserimindo.

58 Nindou bidifiri ai-babidimbo wori yimburihindeimbi raniyei asu ahandi wahori mamiyomo munguambo Adukari ai nine aboedi rani-poanimbo moatükuni ahambo ramareandi ra himboriyeihehi ai Erisabetimbo ngusüfoambe hihifi-hihifimehüdo.

59 Nimori ranai mamiki wikipu hayamboyuwane, asu ai ahandi fihoeari kefeterifehe mburimbo afindandi ndüri süngu Sekaraiambofi kafoefimboani sei hehi mahei.

60 Nga asu ahandi hondiki ai hoafiyowohü yahoya, “Yowanini! Ahandi ndüri ana Son animbombiyu-wamboane,” mehondüri.

61 Raniyei asu ai ahambo hoafiyehi seiya, “Asu seana sifahi sirambe moai yahurai ndüri ana yangoro,” masahüdo.

62 Raniyei asu ai ahandi afindambo warinambo yangiri hoafiyehi ndüri ninini nimori ranahambo kamaboadihori masahüdo.

63 Sekaraia ai sürü papimbo moatükunifihini ndüri pareandühi yahuya, “Ahandi ndüri ana Son-ani,” mehuamboyei. Asu moani nimboe yahurai munguambo ai hepünimehindi.

64 Refeyowohüyo asu moani ranambe hamindi Sekaraia ai asükaiyu hoafi ra wataporimbo-randühiya Godimbo aboedani yahu hoafimayu.

65 Raniyo asu nindou ngoafi akimi amarei ranai yihimbo sisireandürühiyo, asu rani-moatükuni ramefeyo rani hoafi ranai Sudia hifi wafuambe ngoafi anango rani-amboani hoho marandi.

66 Munguambo nindou ai rani hoafi ranahambo himboriyei hehi hohoanimo kiki-rihündühi düduyahindühi seiya, “Nimori ra ninini moatükuni nahurai nimori tükümandifia?” masei. Ai rarihi fifirihindi Adukarindi nginindi ranai ai-dibo aninango ho.

Sekaraia ai Godindi hoafi hoafimayu

67 Sonindi afindi Sekaraiandi fiambe Yifiafi Aboedi ranai farifehüyo asu ai Godindi hoafi ra yare hoafiyuhi yahuya,

68 “Awi sifiri Israeri-yafe God Adukari ranahambo aboedani mbisefomboane.

Ai ahandi nimorehi nindowenihini ranaheimbo farihendürühi aheimbo aboedambofendürimbohünda makusu-ani.

69 Ahandi ratüpuriyu-randeimbi amoa Defitindi sirambeahindiyu

ai sapo nindou ŋg+n+ndi sihef+imbo aboedambofe-
mun+imbo-mayu ranahambo di+bon+mayundo.

70 Ai ahandi sürühoeimb+ hoafi hoafiyomo-rundeimb+
yomondi süngu

horombo hoafiyu mas+hendi hoafi ra süngumareandi.

71 Rani hoafi ra yahurai yare hoafiyuhi yahuya
ai nindou sihef+imbo hürütümb-anei.

Asu yi+boarukoari+himun-anei ranahei ŋg+n+ndi waram-
beah+ndi

aboeda hündi+hemunümbui yahu hoafiyu mas+hendi.

72 Ai sihefi amoa mam+imbo hi+poambondeandürümbui.

Asu ahandi hoafi hoafiyu fi+ramündü mas+hendi rana-
hambo hohoan+mondümbui.

73 Sihefi amoa Abraham+imbo ai dabar+fihi hoafiyu
mas+hendi.

74 Ai sihefi hürütümb+yei warambeah+ndi aboedambo
hürühefemunühi,

asu ai sihef+imbo ahandi ratüpur+hi y+hi+imbo si+si+ifekoate
ratüpur+imbo ra süngur+hi yahombo hoafiyu
mas+hendi.

75 Asu ranan+imbo si+hi+ri yang+ri ni+amboefambe amboani,
si+hi+ri moani sürühehundeimb+ndefi mbund+ihu,

aboedi mbumundi ham+ndi ahandi hi+imboahü
munguambo si aho ra ni+amboefomboane.

76-77 Haponda, wandi ni+mor+ri, si+hambo ana

Ni+moamo Ham+ndi Hondündi hoafi hoafiyafi-
randeimb-anafi mb+seimboyei.

Seana Adükar+imbohünda horombondafo ŋgafühi aham-
bohünda nafi di+di+boadondowandühi

ahandi nendi ranaheimbo ahei moaruwai hohoan+mo ra
amboawi yahohü

moaruwai hohoan+mo-ambeah+ndi aboedambofe-
ndür+imboani yahombohünda.

78 God ahandi hi+poambofe hohoan+monambo

si+mbor+ri si nahurai koaboadeanda kod+imboe.

79 Ranan+imbo nindou yi+fi+imbo yi+hi+imboyeih+ri ni+mb+ri
ni+maroan+ri ani+imboei

aheimbo si boaki+boadeandür+imboe.

Asu ranan+imbo sihef+imbo aboedi ni+mar+imbo nafi nafuin-
damuna ŋgemboeyefi,”

Sekaraia ra mehu.

80 Süngunambo Son ai adükar+yuhumbo asu Yifafi Aboedi
ranai-amboani ahandi fiambe ŋg+n+ndi tüküme feyo. Ai
hu ni+mi wohi fur+koate-reandühi nüngu humbo Israer so
boatei weindah+ri tüküme fiyu.

2

*Maria Sisasimbo maserimindo
(Matyu 1:18-25)*

¹ Ranisimboani Romiyafe adukari bogori Sisar Ogastas ai munquambo nindou ranihundambo ai nduri semindimbo hoafi ra hoafiyu masihendi.

² Kwirinius ai Siria-yafe bogorimbofi nunquambeyo munquambo nindou ranaheimbo nduri semindimbo ra boatei tukumefeyo.

³ Raniyei asu munquambo nindou ranai mamami ahandihoari ahandi nduri semindimbohunda ahandi ngoafi hondu raninambo hei marihundi.

⁴ Raniyu asu Sosep ai-amboani Gariri hifambe Nasaret ngoafihundi botifi haya adukari bogori Defitimbo sahorimindeimbi ngoafi Betrethem Sudia hifambe anango raninambo mahu. Sapo ai Defitindi sirambeahindani.

⁵ Ranayo asu Maria ranahambo Sosepimbo semundumbo momo kumarihindi rani-dibo nduri semindimbo mahu. Ranayo asu Maria ranai waranduhumbiyo.

⁶ Ranayo asu ai Betrethem ngoafihu nimbafeambe Maria ai ahandi nimori wakemindimbo si ranai ndeara bidifirani tukumefeyo.

⁷ Ai ahandi amongo nimori ra wakirimindi haya nimori-yafe hoarinambo himonderi mbura burmakauyei sesi hipirambe mafoareri. Sapo nindou aporambo wori ranai nindou fondi mungu simongorimayeiambo wambo.

*Sunambeahindi nendi ai sipsip hifandiru-rundeimbimbo
Sisas tukumefiyu hoafi sowandumo mahomo*

⁸ Rani hifihu sipsip hifandiru-rundeimbi ai ahamundi sipsip fufurundumo homo moanambuhi hifandirundurui mamini-memo.

⁹ Adukarindi sunambeahindi nendi ranai ahamumbo-so tukufihuyu asu Adukarindi hamboamupui-randeimbi si ranai ahamumbo boakimafoareapuri. Raniyomo asu ai rani-moatukuni ranahambo yihimbo sisirimefundi.

¹⁰ Nga asu sunambeahindi nendi ranai ahamumbo hoafiyupurui yahuya, "Se ranahambo yihimbondimboemo. Ro ndanimboahi nda sishamumbo aboedi hoafi sahamindimboanahi. Rani-moatukuni hoafi rananimbo adukari hihifi-hihifi ndemindi munquambo nindou ranaheimbo tukundifemboe.

¹¹ Ndanisimboani Defitindi ngoafi Betrethem ranihu nindou sapo sheimbo aboedambofe-ndurimbo-mayu ranahambo hondai wakimarimindo. Ai nindou God dibonimeindo Kraisi Adukari ranani.

12 Nga asu rananimo se ahambo anihondumbo randu yahurai fifirinduwuri. Se hoeinduwuran nimiranai hoarinambo himondihfimb burmakau-yei seshipirambe foerumbui,” mehupuri.

13 Ranayo asu hoafi ningoambe sunambeahindi amiyomondi nendi ranai tukuyafu sapo sunambeahindi nendi ngorü-mayu rani-babidimbo ningomombo Godimbo aboedani yahomo hoafiyomondühi yahomoya,

14 “God nimoamo hamindi hondü anüngu ranahambo aboed-ani mbiseiamboane.

Nimorehi nindowenihifi ndanihu animboei ranaheimbo ngusüfo afurifimbi hohoanimo segodürimboane.

God ai aheimbo ngusüfo pareandürühi siyaofindürühani,”

mehomo.

Sipsip hifandiru-rundeimbi nindou ranai homo Sisasimbo hoeimarüwuri

15 Sunambeahindi nendi ranai ahamumbo sowahindi botiyafu sunambe hafomondane, sipsip hifandiru-rundeimbi nindou-memo ranai ahamundihor bogo hoafi firündumondühi yahomoya, “Awi shiri Betrehem ngoafinambo ngefi sapo rani-moatükun tükumefeyo ra hoeindihu Adükar ai hoafimemun süngu,” mehomo.

16 Ranayomo asu ai nimai raninambo homo Maria Sosepimbo-so tukuyafu mburu nimir burmakauyei seshipirambe mafoeru ra hoeimarüwuri.

17 Sipsip hifandiru-rundeimbi nindou-memo ranai ahafembo hoeirupiri mburu asu ai nine-hoafi nimir ranahambo sunambeahindi nendi ai hoafimemo hoafi ra hoafimemopiri.

18 Muᅅuambo nindou ai rani hoafi ra himboriyei hehi hepünahi afindi hohoanimomayei.

19 Nga asu Maria ai rani hoafi muᅅu ra ngusüfoambe hohoanimo marandi.

20 Ranayomo asu sipsip hifandiru-rundeimbi nindou ranai hihiriyafu homondühi Godimbo adükar-ani asu ndürimb-ani yahomo houmbo mahomo. Ai sapo ahamumbo sunambeahindi nendi hoafimemopuri rani süngumbo rani-moatükun ranahambo himboriyomo hoeiru houmbo wambo.

Sisasimbo ndüri kamafoarhor

21 7 Si ranai hoane rani wagabe nimir ranahambo hoeari kefetirihelih ndür Sisas kafoefimbo si ranai tükumefeyo.

Sisas ra horombo hondandi furambe sanjorikoate-yuambe rani-simboani sunambeahindi nendi ai kamafoarir-ane.

Simion Ana ai Sisasimbo Godindi worambe hoeimarineri

22 Mosesindi ahinumbi hohoanimo menjoro ranai hoafi mayo sungu Maria Sosep ai aboedi tukufe nimarimbomefe rani si ai tukumefeyopiri. Rani-yafe asu ai nimori ra sowarindife hena Adukarindi himboahu hinjgimbo Serusarem ngoafina mahafe.

23 Sapo rani-moatukuni refembo-mayo ra Adukarindi ahinumbi hohoanimoambe yahurai suru pare yangrowohu yahoya, 'Munjuambo nindowenih+ nimori fur+ simborihundi ranana Godindifih+ yangri+ paiarimboane,' meho.

24 Asu ai hafe yimbu wupufombefeyo asu dibi weimbefeyo ranamboani Godimbohunda hifokoarine masiheneandi sapo Adukarindi ahinumbi ra-meho sungumbo.

25 Rani-simboani nindou mamihandi nduri Simion ranai Serusarem ngoafi ranihu manungu. Nindou ranai ana ai aboedi hamndiyu haya Godimbo yangri hohoanimo parireimbi nindouyuhu Israer nindou ranai aboedambombeahindi yahu haya himboyumbuyu manungu. Yifiafi Aboedi ranai ahandi fiambe nimaroweimbiyu.

26 Raniyo asu Yifiafi Aboedi ai Simionimbo hoafi weindahireandowohu yahoya, "Njiri se nimai yifindafi, nga se nimbafi-nimbafimbo Adukari ai Nindou koamariheiri ra hoeindiwori hawambo animbo ndamboyafi," meho sungu.

27 Yifiafi Aboedi ai Simionimbo hohoanimo botimareramboyu asu ai Godindi worina mahufu. Sapo ahinumbi hohoanimo menjoro rani-sungumbo ahambo refimboyafe hondafindi ai nimori Sisas ranahambo sowarindife Godindi wori ranambe mahufe.

28 Raniyo asu Simion ai nimori ranahambo ahandi warambe wakirumundi Godimbo hihifiruruhi hoafiyuhi yahundoya,

29 "Adukari sapo horombo wambo se hoafimayafi rasungumbo

sihafi ratupuriya rihandeimbi nindou nda moani rando hinjgindowandira

ro ngusufu afurindithe kundithe hehea yifindamboane.

30 Ro wandi himboarinambo se yihofombo aboedambofemunimboayafi ra hoeirihamboanahi.

31 Rani-moatukuni ra se sihafi nimorehi nindowenih+ ranahei himboahu didiboadorandifi masihofane.

32 Rani-moatukuni ranana weindahifembo si-ane, nga sihafi hohoanimo sungu rani-moatukuni ranai animbo

Suda-yafe ndifo mayei ranaheimbo si dagadurimboe.

Asu nimorehi nindowenihi sifahfi Israerihündi-maye
ranaheimbo ndürfi adükarümbi niŋgo hohoanimo ra
tükündifendürimboe,” mehu.

³³ Rani-yafe asu nimirindi hondafindi ranai nine-
moatükunfi hoafi Simion ai wataporimbo-marandi ranimbo
himboriyafe hena hepünmefineandi.

³⁴⁻³⁵ Raniyu asu Simion ai aheimbo aboedi-
aboedireandürühi Maria nimirindi hondimayo
ranahambo hoafiyundowohü yahuya, “Nimori ndanana
God ai ahandihoari dibonmayuani Israerihündi
bidifiri ahambo anihondümbofekoate-ayei ranai
moaruwaimbo-ndahimboyei asu anihondümbor-
arhorfi ai aboedambondahimboyei. Ai Godindi yifiri nafuindümbui
asu nimorehi nindowenihi afindi ranai ahandi hoafi
himborikoate-ndeihi, asu ahei nine hohoanimo dibo
ahei ŋgusüfoambe mamarondürfi ra weindahindihimboyei.
Rananimbo asu sishambo-amboa afindi hohoanimo ranai
pisao nahurai sishambo ŋgusüfo ra nandeamboe,” mehu.

³⁶⁻³⁷ Ranihü nimorehi kai mamfi ahandi ndürfi Ana
Godindi hoafi hoafiyorandaimbiyo maninjo. Ai
Fanuerindi nimiriyoya haya asu Asandi sirambeahindimayo.
Nimorehi ranai 7 himbaniyoya nindowenihihimefeyo
ŋga asu haponda 84 himbanimbo boagiriyomboane. Ai
moai Godindi worfi ranahambo hininjoire tifoendi, ŋga ai
moani nimbfi nimbisi aho ra Godimbo hohoanimoyowohi
wembopo didibafife marandane.

³⁸ Moani rani-simboani hamindi ranambe nimorehi
ranai akimfi tüküfe ninjo Godimbo hifihimarifi. Asu ai
nindou didiyeyi sapa Serusarem ŋgoafi God ai aboedambo-
fembo-mayu ranahambo himbomayeyi ranaheimbo nimiriyoya
ranahambo wataporimbo-randürühi hoafimendürfi.

*Sosep ai ahandi amborfi babidimbo Nasaretinambo
hifiriyahi mahei*

³⁹ Sosep Maria ai sapa nine-moatükunfi ratüpurfi
Adükarindi ahinümbi hohoanimo süngumbo refembo
ratüpurimayo ra rarine mburina, asu ai ahafe ŋgoafi
Nasaret Gariri hifambe anango raninambo hifiriyafine
mahafe.

⁴⁰ Nimori ranai adükariyuhü ŋginimarhoayu. Raniyu
asu ai ndore fifire haya God ai ahambo ŋgusüfoambe aboedi-
aboedimarifi.

*Sisas hoarifi ranai yamundu-rundeimbfi nindou babidi
Godindi worambe mamaru*

⁴¹ Muŋguambo himbanfi ra Sisasindi hondafindi ai
Serusaremnambo adükari si ahandi ndürfi Pasofa tüküfe
arandi rani hoeifembo hafe marinandi.

42 Asu Sisas ai 12 hĩmbanĩmbo nũngu hayamboyuane, sapo ranĩ moatũkunĩ si koadũrũ refemarandĩ sũngumbo ai hoeifembo mahafe.

43 Adũkarĩ si ranai hũmaramĩndo-wamboyafe asu ai ŋgoafĩna hĩhĩriyafĩne hafe, ŋga Sisas hoarĩfi-mayu ranai Serusarem ŋgoafĩhũ nĩmaru. Ŋga asu ahandĩ hondafĩndĩ ai nĩmarĩmbo-mayu ra moai fĩfirĩneandĩ.

44 Ai ndanananĩya nindou amurĩ bĩdĩfirĩ ranĩ-babĩdĩmbo mbahumbai safe hena asu ai ranĩ si peyo haya maho ra nafĩ sũngu hafehũ ŋgunindambũrĩ asu mamĩsirĩ-mayei ranahei mbusũmo kokomarĩnĩrĩ hafe.

45 Ai ahambo hoeifikoate-yafehũ asu ai hĩhĩriyafĩne hena Serusaremĩnambo hũfĩhĩ kokomarĩnĩrĩ hũfe.

46 Yĩmbu si ranai howane, ŋgĩmĩ sinambo hondafĩndĩ ai Godĩndĩ worambe Suda-yomondĩ ahĩnũmbĩ hohoanĩmo yamundu-rundeimbĩ babĩdĩmbo mamaruwa hoeimarĩnerĩ. Ai ranĩhũ nĩmarũmbo ahamundĩ hoafĩ hĩhĩmborĩyu asu dũdufe hoafĩ dũdũfĩpurĩ randũhĩ mamaru.

47 Ranĩ nindou muŋguambo dĩdemo ai ahandĩ hoafĩ hĩmborĩmemo ranai ahandĩ fĩfirĩfeyo asu sĩmborĩ hoafĩmayu ranahambo hepũnũmefundĩ.

48 Ahandĩ hondafĩndĩ ai ahambo hoeirĩnerũhĩ hepũnũyafĩne mburĩna hondĩ ai hoafĩyondowohũ yahoya, “Nĩmorĩ nda se nĩmboe yĩhoehĩmbo ra-sũngumarowanda? Sĩhafĩ ape-dĩbo ro sĩhambo afĩndĩ hohoanĩmoyehũhĩ kokomarĩhoanĩnĩ,” meho.

49 Nĩmorĩ ranai sĩmborĩ hoafĩyuhĩ yahuya, “Nĩmboe se wambo kokomarĩnandĩra? Ro wandĩ Apendĩ worambeahĩ nĩmboamboanahĩ ra se moai fĩfirĩneandĩyo?” mehu.

50 Ŋga yĩmbu ai moai nĩmorĩndĩ hoafĩ nĩmĩndĩ ra ndorĩne fĩfirĩneandĩ.

51 Ranĩyo asu Sisas ai ahandĩ hondafĩndĩ babĩdĩmbo Nasaret ŋgoafĩnambo hĩhĩriyahĩ mahei. Asu ai ahafe hoafĩ hĩmborĩyu marandĩ. Ahandĩ hondĩ Maria ai muŋgu moatũkunĩ ra ŋgusũfoambe hohoanĩmoyo kĩkĩhĩmareandĩ.

52 Sisas ai ahandĩ fi ra adũkarĩyuhũ asu ahandĩ fĩfirĩfe hohoanĩmo ranai adũkarĩ tũkũfĩhĩ God-aiyu asu nindou-ayei ahambo hoeirĩhora mayoa aboed-ani masahũndo.

3

*Son hundũrĩra-randeimbĩ ai hoafĩ bokarĩmarĩhendĩ
(Matyu 3:1-12; Mak 1:2-8; Son 1:19-28)*

1-2 Sisar Taiberius ai 15 hĩmbanĩ hĩfandĩrandambe Pondius Pairat ai Sudia-yafe hĩfĩ hĩfandĩmarandĩ. Herot ai Gariri hĩfĩ hĩfandĩrandane, ahandĩ akĩdĩ Firip ai Ituria hĩfĩ asu Trakonitis hĩfĩ hĩfandĩmarandĩ. Risanias ai Abirene hĩfĩ

hifandirandambeyo asu Anas weimbo Kaiafas ai Godimbo sesi sihene-rinandeimbi bogori adukarimayafani. Rani simboanayo Son Sekaraiandi nimori ahambo-so nimi wohi furikoate-reandühi Godindi hoafi ranai tüküme Feyo.

³ Raniyo Son ai Sodar hoekimi ra hoahoangu wakireandühi hoafi bokarihendühi yahuya, "God ai sihei moaruwai hohoanimo ra gogorihefembohünda munguambo nindou sihei moaruwai hohoanimo ra hininngindihahi hehi hundürüdei," mehu.

⁴ Rani-moatükuni ra Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi, ahandi ndüri Aisaia, ahandi bukambe hoafimayo sünguyo tüküme Feyo. Ai yare hoafiyowohüya,

"Nimi wohi furikoate-reandühi nindou mamahi ahandi yasimondi ranai miringiyohoafiyowohü yahoya,

'Adukarindi nafi wudipoapondihindi,

ahambohünda nafi didiboadondihindi.'

⁵ Munguambo hoafendi peyo-peyo arandi ra hifi hirindei koabodihindühi botire ninngoweimbi ra didiboadombirihindamboane.

Nafi ho pusire ho pusire-randeimbi ra

didiboadorihinda mbumundimbeyo-wamboane,

asu nafi moaruwaiayo ra wudipoapombirihindamboane.

⁶ Raniimbo munguambo nimorehi nindowenihirani God sihefimbo aboedambofe-munimbohünda ratüpurimayu ra hoeimbirihindamboane," Aisaia 40:3-5

meho.

⁷ Nindou afindi ranai Sonimboya hundürümbiramuni sei hehi Sodar himona maheiamboyu ai aheimbo hoafiyundürühi yahuya, "Se ana amosiri moaruwai ranahandi nimor-anei. Siheimbo didi ai hoafimayumboyei God ai moaruwaimbo-fendürimboayu ranambeahindi aboedambo-fembo hohoanimoayeia?"

⁸ Sihei hohoanimo ra hisi nahurai-ane. Se sihei moaruwai hohoanimo hininngimarihindi ra nafuimbohünda hisi aboedi nahurai hohoanimombeyei-amboane. Asu se ngiri siheihoari simbori hoafürindeihiya, 'Abraham anayihoe fi amoao-ani ranimboane God ai ngiri yihoe fimbo ngininindindamuni,' mbisei. Nga Abrahamindi ahuriri ra moanane. Haponda ro siheimbo hoafayahandüri, God ai yifirayu ana, ai nimoei nda Abrahamindi ahurimbonde nafindandüri hininngi-ndeandürümbui.

⁹ Nimi ranai aboedi hisikoate-ayo ana, nimi afimambe time yangorimboane, hitifoefe haiambe pifembohünda," mehu.

10 Nimorehi nindowenihî ranai Son hoafimayu ra himbori-yei hehi düdurîhorühi seiya, "Asu ro nününgu-mandîhunda?" masei

11 Asu raniyo Son ai simborî hoafiyundürühi yahuya, "Nindou ñgorü ai siot yimbundapîrani asu ñgorü ai moanînduanî ahandî-mayo fihîndî ñgorü mbîsagadowamboane. Asu nindou ñgorü ai sesi afîndî asîhendî amboanî moanî mamî mare ranî süngumbîreand-amboane," mehu.

12 Takis kakî sowandümo-rundeimbî nindou bîdîfirî amboanî hundürümbohünda mahomo. Asu ai düduyafundühi yahomoya, "Nindou yamundo-randeimbî, asu ro nününgu-mandîhunda?" mehomo.

13 Asu simborî Son ai hoafiyupurühi yahuya, "Se takis kakî ra gafman hoafîmemo simogodühi yangîrî ndowandümo, ñga se ahei-mayo afîndî hamîndî semîndîpoanî," mehu.

14 Asükai ami bîdîfirî ranai düduyafundowohü yahomoya, "Asu ro nününgu-mandîhunda?" mehomondamboyu. Asu simborî hoafiyupurühi yahuya, "Se yowanî nindou bîdîfirambo moaruwaimbo-ndüwurühi ahei kakî hümbuhünî-yopoanî. Asu se yowanî ahei-mayo kakî hümbuhünîmbohünda tîkefehefe papi-hoafiyopoanî. Sapo sîhamundî ratüpurî ranîmbo-hünda kakî asowandümo ra ndear-ane," mehu.

15 Nimorehi nindowenihî ranai ranî-moatükunî ra hoeirîhi hehi hepünehindühi afîndî hohoanîmoyeihî seiya, "Awi Son ranana Godîndî nindou ranaheimbo semîndîndürîmbo kafoarirî hîningîmarirî sapo Kraisi ranî-mbai," masei.

16 Raniyo asu Son ai aheimbo munġuambo hoafiyundürühi yahuya, "Roana sîheimbo hoenambo yangîr-ane hundürarîhandürî, ñga nindou ñgorü süngunî asünu ranai ana ahandî ñgînîndî ra wandî ñgînîndî ñgasündeamboane. Asu roana aboedî hamîndîyahîpoanî ahandî su wofî himondî-maramüdu ra fufurîhefembohünda. Ai anîmbo hai asu Yifiafî Aboedînambo hundürü-ndandürîmbui.

17 Aiana nindou sîfet semündümbo nahurai anîmbo tükündîfimbui. Rananîmbo wit hîpîrî ra fîfirîndîhembui. Asu wit safî wit sîhefe worambe dîgendühi hîpîrî ra hai koadürümbo koadürümbo horoweimbî ranambe mandeam-bui," mehu.

18 Nimorehi nindowenihî afîndî ranaheimbo Son ai ahei ñgusüfoambe ñgorü süngurearü botîrearü randühi aboedî hoafî ra bokamarîhendürî. Asu bîdîfirî amurî hoafî ranamboanî ranîfihî türe wataporîmbo-marandî.

19 Nga Son ai ahamundi nindou adükari bogori ahandi ndüri Herot ranahambo nginindi hoafimayundo. Ai ramariri ra sapo Herot ai ahandi akidandi nimorehi ahandi ndüri Herodias semündü asu bidifiri amuri moaruwai hohoanimo ranambo yare marandamboyo ramariri.

20 Ranıyu Herot ai moaruwai hohoanimo ngörü hohoanimo yuhü asu ai Sonimbo karabusimari.

*Son Sisasimbo hundürumariri
(Matyu 3:13-17; Mak 1:9-11)*

21 Munguambo nimorehi nindowenihı ai huhundürüyei hehimboyei, asu Sisas ai-amboani hundürümayu. Ai refi mbura nımoamo himboyuhü didibafiyuhü nunguane, asu sünambe bumareandi.

22 Ranıyo asu Yifiafi Aboedi ranai wupufo hoearambefe haya kosi ahandiwami pühımayo. Ranıyo asu sünambeahındi hoafi ranai tüküfihı yare hoafiyowohü yahoya, “Seana moani wandı nımorı hondü-anafi. Ro sihambo ngusüfoambe siao yaheamboanahı,” yaho hoafımayo.

*Sisasındi amoa ahamundi ndüri
(Matyu 1:1-17)*

23 Sisas ai 30 himbanımboyuhüyu ahandi ratüpurı ra piyu haya ratüpurımayu hu. Ranıyei asu nindou ai awi Sosepındi nımorı-ani sei hoafımayei. Ranühı peyo haya boagirı maho ra ndahurai-ane: Sosep ai Erındi nımorıyuane asu Eri ai Matatındi nımorımayu.

24 Matat ai Rifaindi nımorıyuane asu Rifai ai Merkindi nımorımayu. Merki ai Sanaindi nımorıyuane asu Sanai ai Sosepındi nımorımayu.

25 Sosep ai Matatiasındi nımorıyuane asu Matatias ai Amosındi nımorımayu. Amos ai Nahumındi nımorıyuane asu Nahum ai Esrındi nımorımayu. Esri ai Nagaindi nımorıyuane asu Nagai ai Matındi nımorımayu.

26 Mat ai Matatiasındi nımorıyuane asu Matatias ai Semenındi nımorımayu. Semen ai Sosekındi nımorıyuane asu Sosek ai Sodandı nımorımayu.

27-28 Soda ai Soananındi nımorıyuane asu Soanan ai Resandı nımorımayu. Resa ai Serubaberındi nımorıyuane asu Serubaber ai Siartierındi nımorımayu. Siartier ai Nerındi nımorıyuane, Neri ai Merkindi nımorımayu asu Merki ai Adındi nımorıyuane asu Adi ai Kosamındi nımorımayu. Kosam ai Ermadamındi nımorıyuane asu Ermadam ai Erındi nımorımayu.

²⁹ Er ai Sosuandi n̄mor̄iyuane asu Sosua ai Erieser̄indi n̄mor̄i-mayu. Erieser ai Sorim̄indi n̄mor̄iyuane asu Sorim ai Matat̄indi n̄mor̄i-mayu.

³⁰ Matat ai Rifaindi n̄mor̄iyuane asu Rifai ai Simion̄indi n̄mor̄i-mayu. Simion ai Sudand̄ n̄mor̄iyuane asu Suda ai Sosep̄indi n̄mor̄i-mayu. Sosep ai Sonam̄indi n̄mor̄iyuane asu Sonam ai Eriakim̄indi n̄mor̄i-mayu.

³¹ Eriakim ai Mereand̄ n̄mor̄iyuane asu Merea ai Menand̄ n̄mor̄i-mayu. Mena ai Matatand̄ n̄mor̄iyuane asu Matata ai Natan̄indi n̄mor̄i-mayu.

³² Natan ai Defit̄indi n̄mor̄iyuane asu Defit ai Sesind̄ n̄mor̄i-mayu. Sesi ai Obet̄indi n̄mor̄iyuane asu Obet ai Boas̄indi n̄mor̄i-mayu. Boas ai Sarmon̄indi n̄mor̄iyuane asu Sarmon ai Nason̄indi n̄mor̄i-mayu.

³³ Nason ai Aminadap̄indi n̄mor̄iyuane asu Aminadap ai Ram̄indi n̄mor̄i-mayu. Ram ai Hesron̄indi n̄mor̄iyuane asu Hesron ai Peres̄indi n̄mor̄i-mayu. Peres ai Sudand̄ n̄mor̄iyuane asu

³⁴ Suda ai Sekop̄indi n̄mor̄iyu-mayu. Sekop ai Aisak̄indi n̄mor̄iyuane asu Aisak ai Abraham̄indi n̄mor̄i-mayu. Abraham ai Terand̄ n̄mor̄iyuane Tera ai Nahor̄indi n̄mor̄i-mayu.

³⁵ Nahor ai Seruk̄indi n̄mor̄iyuane asu Seruk ai Reund̄ n̄mor̄i-mayu. Reu ai Perek̄indi n̄mor̄iyu-ane asu Perek ai Eber̄indi n̄mor̄i-mayu. Eber ai Sarand̄ n̄mor̄iyuane asu Sara ai Kainan̄indi n̄mor̄i-mayu.

³⁶ Kainan ai Arpaksat̄indi n̄mor̄iyuane asu Arpaksat ai Siem̄indi n̄mor̄i-mayu. Siem ai Noand̄ n̄mor̄iyuane asu Noa ai Ramek̄indi n̄mor̄i-mayu.

³⁷⁻³⁸ Ramek ai Metuserand̄ n̄mor̄iyuane asu Metusera ai Enok̄indi n̄mor̄i-mayu. Enok ai Saret̄indi n̄mor̄iyuane asu Saret ai Mahararer̄indi n̄mor̄i-mayu. Mahararer ai Kenan̄indi n̄mor̄iyuane asu Kenan ai Inos̄indi n̄mor̄i-mayu. Inos ai Set̄indi n̄mor̄iyuane asu Set ai Adam̄indi n̄mor̄iyuane asu Adam ran̄iyu God̄indi n̄mor̄i-mayu.

4

Satan ai Sisas̄imbo moaruwai hohoan̄imombiyuwa yahuhaya rari hoeimariri

(Matyu 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹⁻² Sisas ai Sodan Hoe h̄imon̄indi t̄üküfi haya Yifiaf̄ Aboed̄i ahand̄ fiambe far̄ifeh̄üyo kife h̄ür̄im̄indi n̄indoukoate-reand̄ naf̄ maho. Ran̄iyu asu ran̄ih̄ü Satan ai ahambo moaruwai hohoan̄imombiyuwa yahuhaya 40 sih̄ rari hoeimariri.

40 si maho ranai munḡuyoambe Sisas ai n̄n̄i sesi ak̄idou-
amboani sesi koate-wambo wembombomayu.

³ Ran̄iyu asu Satan ai Sisasimbo hoaf̄iyund̄h̄i yahuya,
“Se God̄ind̄i n̄imor-ayaf̄i ana, n̄imoei kurayo ndanahambo
hoaf̄indafani bret̄imbondife t̄ük̄umb̄ifeyo-wamboane,”
mehundo.

⁴ Sisas ai simbori hoaf̄iyund̄h̄i yahuya, “God̄ind̄i
Bukambe yare hoaf̄iyowoh̄ü yahoya, ‘N̄indou ai nḡir̄i bret
ran̄ifih̄i ged̄h̄i yanḡir̄i n̄üḡu, ḡa wan̄i,’ meho,” mehundo.

⁵ Ran̄iyu as̄ukai Satan ai Sisasimbo h̄ifi wafuambe
n̄imoamo ser̄üm̄ünd̄ü hafu munḡuambo moat̄ük̄uni ḡḡin̄ind̄i
h̄ifandarand̄i enḡoro h̄ifi ran̄i hoareh̄i ranahambo nafuime-
foendo.

⁶ Ran̄iyu yare hoaf̄iyund̄h̄i yahuya, “Ro sihambo
munḡu moat̄ük̄uni ḡḡin̄ind̄-ane asu nd̄ür̄i ad̄ük̄ar̄umb̄i
moat̄ük̄uni h̄ifi ran̄ih̄ü enḡoro ra ndahan̄in̄imboyah̄i.
Munḡuambo moat̄ük̄uni ranana wand̄i yanḡir̄-ane, ḡa
ran̄imbo wambo ro n̄indou daboe saimboayah̄i ra moani
wand̄i hohoan̄imonambo yanḡir̄i ndeheamboayah̄i.

⁷ Se wambo yanḡir̄i ḡḡus̄üfo parowand̄ir̄üh̄i
hohoan̄imoayaf̄ind̄ir̄i ana, ro sihambo munḡu moat̄ük̄uni
ra ndahan̄in̄imboyah̄i,” mehundowamboyu.

⁸ Asu Sisas ai simbori ahambo hoaf̄iyund̄h̄i yahuya,
“God̄ind̄i Bukambe yare hoaf̄iyowoh̄ü yahoya, ‘Sihañi
Ad̄ük̄ar̄i God̄ ranahambo yanḡir̄i an̄imbo ḡḡus̄üfo pefih̄umbo
ahambo hohoan̄imoyondowoh̄ü ahand̄i rat̄üpur̄i yanḡir̄i
refemboane!’ meho,” mehundo.

⁹ Ran̄iyu as̄ukaiyu Satan ai Sisasimbo ser̄üm̄ünd̄ü haya
Serusarem ḡḡoaf̄ina hafu t̄ük̄üfi God̄ind̄i wor̄i-mayo ran̄i
boḡimond̄i wami n̄imoamo ham̄ind̄i ḡḡah̄i h̄in̄iḡḡimariri.
Ran̄iyu asu ai ahambo hoaf̄iyund̄h̄i yahuya, “Se God̄ind̄i
N̄imor-ayaf̄i ana, ndan̄iwamin̄ind̄i sihaf̄ihoari ragu
horop̄indafo p̄indaf̄i.

¹⁰ Buk Baiborambe yare hoaf̄iyowoh̄ü yahoya,
‘God̄ ai ahand̄i s̄ünambeah̄ind̄i nendambo hoaf̄ind̄üpurani
asu ai sihambo aboed̄indondün̄in̄i
h̄ifand̄indün̄in̄imboemo.

¹¹ Ai sihambo ahamund̄i war̄i ra nandundani kodaf̄i
ran̄iwami p̄indaf̄üh̄i
ḡḡir̄i sihaf̄i t̄iḡar̄i ra n̄imoeinambo kaboadeyan̄in̄i’
meho,”
Buk Song 91:11-12

mehundo.

¹² ḡa asu Sisas ai simbori ahambo hoaf̄iyund̄h̄i yahuya,
“Buk Baiborambe yare hoaf̄iyowoh̄ü yahoya, ‘Se ḡḡir̄i
Ad̄ük̄ar̄i sihaf̄i God̄ ranahambo rando hoeind̄iwor̄i’ meho,”
mehundo.

13 Satan ai ahandi refe hoeife hohoani mo hoafi ranambo Sisasimbo ngoru-sunguriri hoeiriri ngoru-sunguriri hoeiriri ra mbura awi sungunamboane yahuhaya ranihu ahambo rariri hini ngiriri haya ndamefiyu.

Sisas ai ahandi ratupuri Gariri hifambe boatei piyu ratupurimayu

(Matyu 4:12-17; Mak 1:14-15)

14 Raniyu asu Sisas ai Gariri hifambe hihirifi hu tukufiyuwane Yifiafi Aboedindi nginindi ranai ahandi fiambe mamarindo. Raniyo asu ai ranihu tukufimboani hoafi ahambo ra munguambo hifi ranihu himborimayei.

15 Raniyu ai munguambo si aho ra Suda-yafe rotu wori ranambe aboedi hoafi yamundi-mareandura asu nindou ranai ahambo aiana nindou aboed-ani masei.

Nasaretihundi ai Sisasindi hoafi himborimbo moei masei
(Matyu 13:53-58; Mak 6:1-6)

16 Raniyu asu Sisas ai Nasaret ngoafina ai nungu adukarimayu ranihu mahu. Raniyu asu moani nimarimbo si tukufeyoambe sapo koaduru refe arandi sungumbo ai Suda-yafe rotu wori-mayo ranambe mahufu. Ai hufu wori ranambe nungumbo Godindi hoafi bukambe hoeireanduhi wataporimbo-marandi.

17 Raniyomo Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi Aisaia ahandi-mayo buk ra masabudo. Raniyu ai buk momondifimbi-mayo ra fufurihai hoeireandane hoafi ranambe mapenngo ranai yare hoafiyowohu yahoya,

18 'Yifiafi Adukarindi-mayo wandi fiambe amarondiri.

Aboedi hoafi nindou moaruwai ranaheimbo bokarihendurimbo hundambo
ai wandi mbiroram weri kafaoreanduhi
dibonimayundiri.

Ai wambo koamarihendiri ra ro aheimbo hoafi ra refe bokarihefehuya,

Nindou karabusambe nimboeimbi ana, karabusi ra hini nginidhi hehi ngeimboyei.

Nindou didiyei ai himboari tharindeih ana, asu ai asukai himboari birindih hehi himboari-ndeimboyei.

Nindou moaruwai hamindi tinirifoayei

ai kiki fe fufuri-hefeyoani aboedambo-ndahimboyei.

19 Asu sapo Adukari ai ahandi nendi ranaheimbo aboedi hohoani moayunduri ana,

rani himbani si ra ndeara tukufeihane yaho wataporimboyo wakifembohunda koamarihendiranahinda,

meho.

Aisaia 61:1-2

20 Ranıyu asu ai nindou worı ra hıfandandeimbi bogori ranahambo buki-mayo ra momonde mbura hıhire sagado haya piyu mamaru. Ranıyei asu muıguambo nindou Suda-yafe rotu worı ranambe mamarei ranai moanı ahambo sowanambo yangrı hımboarı mamınambo-marıhorı.

21 Ai hoafıyundürühi yahundürıya, “Bukambe ndanı bıdıfırı hoafı ra haponda moanı anıhondü hondü tüküme feyo ra sapo se ranahambo wataporımbomayowa hımborıyeimboanei,” mehundüri.

22 Muıguambo nindou ai ahambo nindou aboed-ani sei hoafıyeihı ahandı yahamo hoafı aboedı tüküme feyo ranahambo ııgusüfo afındı hohoanımomayei. Ranıyei asu ai rarıhi hoafıyeihı seiya, “Awi nindou ndanana Sosepındı nımor-ani, ııga nımböe ai ndahurai hoafayu?” sei hoafımayei.

23 Sisas ai aheimbo hoafıyundürühi yahuya, “Ro anıhondümböanahı hoafayahı, ndanı hoafı nda se wambo randıhi hoafındeihı anımboya, ‘Dokta se sıhafıhoarı ııgünı ra aboedındowandı,’ mbısei. Rananımbö se wambo hohoanımondeihı anımboya, ‘Se sapo ro hımborıyefanı Kaperneam ııgoafıhü ramarowandı nou asu haponda sıhafı hıfı hondühi amboanı yarosı,’ mbıseimboyei,” mehu.

24 Sisas ai asükaiyu ranıfihı türe haya hoafıyuhı yahuya, “Ro anıhondümböanahı hoafehandüri, Godındı hoafı hoafıyu-randeimbi ai ahandı ııgoafı hondühündı ranaheimbo hoafayu ana, ııgırı ai ahandı hoafı ra hımborındeı.

25 Ro nda anıhondümböanahı hoafehandüri, Horombo Erasıa nüııguambe, Israer hıfambe nımorehı bıdıfırı kai ra burımayei. Ranı-sımböanı ana ııgımı hımbanıyo hayambo asu 6 amoamoyo hoekoate-mayo. Ranıyo asu hıfı ranıhü muııguambo wembo afındı tüküme feyo.

26 Ramefeyoa God ai moai Erasıambo Israer ııgoafıhü nımorehı kai mamımbö-so amboanı koarıheiri, ııga wanı. ııga ai ahambo nımorehı kai mamı Saidon hıfambe Sarefat ııgoafıhü manıııgo ranahambo sowanamboyu koarıherü.

27 Ranı-sımböanı Godındı hoafı hoafıyu-randeimbi Erasıa ai Israer ııgoafıhü nüııguambe ana nindou afındı ranai muııguambo masımeimbıyei hehi afındı tııırıfo masahümündi. ııga Sirıahündı nindou ahandı ndürı Neman ai yangrıııyo aboedımayo, ııga Israer nindou-yöpoanı,” mehuamboyei.

28 Asu nindou Suda-yafe rotu worı ranambe mamarei ranai ranı hoafı ra hımborıyei hehi ııgınındı hohoanımo

ranai ahei ŋgusüfoambe tüküme Feyondüri.

²⁹ Ranıyei ai botıyahındühi nımböeimbo ŋgoafambeahındi Sisasımbö kiahö hürıhorımböndeı wafuanı nımoamo ahei ŋgoafı nanŋoanı mahahüsi. Ai ramarıhorı ra ahambo ndırıfanı semündü safoefimbo sei hehimboyei.

³⁰ Ŋga asu Sisas ai nındou afındı-mayeı ranahei mbusümo hu haya ahandı nafi-süŋgu ndamefiyu.

Sisas ai nındou mamındı fıambeahındı moaruwai nendı hemaföareandı

(Mak 1:21-28)

³¹ Ranıyu Sisas ai Gariri hıfambe Kaperneam ŋgoafı ananŋo ranınambo mahu. Ai hu ranıhü nımorehı nındowenihı ranaheimbo moanı nımarımbö si ranı-sımböanı aböedı hoafı yamundımarearı.

³² Munŋuambo nındou ranai ahandı yamundıfe hoafı ra ai sapo ŋgınnındeımbı nındou nahurai wataporımbö-maranda hımbörıyeihehi ranahambo mahepünehindı.

³³⁻³⁴ Suda-yafe rotu worı-mayo ranambe nındou mamı moaruwai nendı ahandı fıambe nımarındöweımbıyu haya mamaru. Ranıyu ai puküna hei karıhoeı hoafıyuhı yahuya, “E! Sisas Nasaretıhündı, se yıhoefombo nüŋgufemunımbö safomboyafı nda masıhüfa? Se ndanıhü tükümefoandı nda yıhoefombo moaruwaimbö-femunımbö safomboyafı? Ro sıhambo nda fıfırıheanımböanı. Seana Godındı sürühoeımbı hoafı hoafıyafı randeımbı nındou-anafı!” mehoamboyu.

³⁵ Asu Sisas ai ŋgınnındı hoafıyundowöhü yahuya, “Se hoafı kıkırandıfı hawa nındou ranahandı fıambeahındı kosıfoao!” mehındowamboyo. Ranıyo asu nındou-mayu ranahambo nındouyeı wagabe wakıfoarerı sıherı haya nındou ranahambo moaruwaimböfi-koate fıambeahındı hıfoai peyo haya ndamefeyo.

³⁶ Nındou ranai ranahambo hepünahi sımbörı hoafıyahındühi seiya, “Nıne-möatükünı hoafı moanı yahurai rana? Moanı ranı-poanımbö ŋgınnındı hamındı hoafınamboyo nındou ndanı moaruwai nendı ranahambo hoafı masagadöwa asu ai nındou fıambeahındı akosıfoandı!” maseı.

³⁷ Ranıyo asu Sisas ai ranı-möatükünı ramareandı hoafı ranai ranı hıfı munŋu ranambe tüküme Feyöa hımbörı-marıhümündi.

Sisas ai Pitandı yamöŋgoamındambo aböedımareandı
(Matyu 8:14-15; Mak 1:29-31)

³⁸ Sisas ai ranıhü Suda-yafe rotu worı ra hınıŋıre haya Saimonındı worına mahu. Ranıyo asu Saimonındı

yamongoa-mɪndɪ ranai aŋgünɪmboyowohü hūfū afɪndɪ hamɪndɪ pare haya mamarowamboyo, asu nindou ranai Sisasɪmbo nɪmorehɪ ranahambohūnda wataporɪmbo-marɪhorɪ.

³⁹ Ranɪyu asu Sisas ai hu ahandɪ fikɪmɪ botɪfi nūŋgumbo hūfū afɪndɪ ranahambo nɪmorehɪ ra hɪnɪŋgɪro hawa kosifoao yahuhaya hoafɪmayu. Ranɪyo hūfū afɪndɪ ranai ahambo hɪnɪŋgɪre haya makosifoenda, asu nɪmorehɪ ranai moanɪ mamɪharɪ botɪfe aheimbo sesɪ kanɪmareandürɪ.

*Sisas ai nindou afɪndɪ aboedɪmareandürɪ
(Matyu 8:16-17; Mak 1:32-34)*

⁴⁰ Hūfɪhamɪndɪ hürɪmɪndoanɪ nɪmbambe nindou bɪdɪfɪrɪ ranai ahei ŋgunɪndɪ aŋgünɪ moaruwai hamɪndeimbɪ ranaheimbo sahümündihündürɪ Sisas sowana mafandɪhindɪ. Sisas ai nindou aŋgünɪmboyeimbɪ muŋguambo mamamɪ ranaheimbo aheiwamɪ warɪ nandeandürühɪ muŋguambo dɪdɪboado-mareandürɪ.

⁴¹ Moaruwai nendɪ ranai nindou afɪndɪ ranahei fi-ambeahɪndɪ kosifoehindühɪ hasɪheiyehɪ seiya, “Seana Godɪndɪ Nɪmor-anafɪ!” masei. Sisas ai moaruwai nendɪ ranaheimbo hoafɪkoate yafadühəmɪ tapɪmbɪyeia yahuhaya hoafɪmayundürɪ sapo ai Krais-ani sei fɪfɪrɪmarɪhorambo.

*Sisas ai ŋgorü ŋgoafɪnɪ hoahoŋgu wakɪmareandɪ.
(Mak 1:35-39)*

⁴² Siambe hondü Sisas ai ŋgoafɪ ra hɪnɪŋgɪre haya nindoukoate reandühɪ mahu. Ranɪyei asu nindou ranai ahambo kokomarɪhorɪ. Ai kokorɪhorɪ hoeirɪhorühɪyei ahambo ŋgumbui sei hehi kɪkɪhɪsafɪ-marɪhorɪmɪndeɪ.

⁴³ Nga asu ai aheimbo hoafɪyundürühɪ yahuya “God ai ŋgɪnɪndɪ hɪfandarandɪ ranahambo aboedɪ hoafɪ ra bɪdɪfɪrɪ ŋgoafɪ ranɪhü amboanɪ bokarɪhefembo samboanahɪ. Sapo ro ranɪmoatükunɪ refembo ranɪmboyu God ai wambo koamarɪhendɪrɪ nda,” mehündürɪ.

⁴⁴ Ranɪyu asu ai muŋguambo Suda-yafe rotu worɪ ranɪ hɪfambe afeburo ranambe huhurandühɪ ranɪ hoafɪ ra bokamarɪhendɪ.

5

*Sisas ai ahambo süŋgrurü-rundeimbɪ ŋgɪmɪ weaŋgurühɪ
masepurümündu
(Matyu 4:18-22; Mak 1:16-20)*

¹ Mamɪmbo Sisas ai Genesaret kurɪhoe-mayo ranɪ gudikɪmɪ nūŋguane, asu nindou afɪndɪ ranai ahandɪ fikɪmɪ Godɪndɪ hoafɪ hoafɪyowanɪ hɪmborɪmbo sɪmborɪ nɪnendürɪyeihɪ burɪmayei.

² Raniyu ai hoeireanda bot yimbu ra hürüpündimo gudiani masihoupiri. Nindou kini batüru-rundeimbi ranai bot ra raru sihoupiri houmbo andüri popoairundühi maningomo.

³ Raniyu asu Sisas ai bot yimbu menjorafe ra ngorü Saimonindi-mayo ranambe kefuai haya ahambo gudiani-poedi akidou hoe safana ninendifembohünda hoafimayundo. Sisas ai bot ranambe nimarumbo Godindi hoafi yamundimarearü.

⁴ Wataporimbo ra kikamündühi nungumbo Saimonimbo hoafiyundühi yahuya, "Bot ra asukai akidou hohoeanambo safi ninendo hafühi animbo asu se shafi ngorü afindi yimbu rani-babidimbo shamundi andüri ra kini wakemindimbohünda foandu gadimo," mehundo.

⁵ Saimon ai Sisasimbo simbori hoafiyundühi yahuya, "Adükari ro nimbige buai maho ra hütihütiyefimboyefane moai akidou-amboani wakirihumindefi. Nga asu se rawasafi ana, ro andüri nda himoni foandithe gadimboyahi," mehundo.

⁶ Ai andüri ra foarine hanifanimbo kini afindi safi andürambe piyeih andüri ranai biremindi pimbo yangirimayo.

⁷ Raniyomo asu ai ahamundi bidifiri wandafi mami ngorü botambe mamarimo ranahamumbo warikakimemo yihoe fombo sinimo farihaumuni yahomombo. Raniyomo asu ai sifomo bot yimbu ra wambürühirupiri hafomombo bot ranai tükürini pirineandühi himoni tiporikofembo yangirimayo.

⁸ Saimon Pita ai rani-moatükuni ramefeyo ra hoeire haya Sisasindi hanjifoani yirü yimbu pusire nimarumbo hoafiyuhi yahuya, "Adükari, se andai ragu ngafi, nga wandi fikimi ningopoani. Nga roana moaruwai hoanimoayaheimbi nindou-anahi!" mehundo.

⁹ Saimon aiyu asu nindou bidifiri ai-babidimbo maningomo ranaiyomo munquambo kini afindi yahurai wakimaründümo ranimbo hoeirunda mayoa mahepünafundi.

¹⁰ Saimonindi ngorü afindi yimbu Sems Son Sebedindi nimori ai-amboani marine mahepünafineandi. Raniyu Sisas ai Saimonimbo hoafiyundühi yahuya, "Se yihimbondamboyafi, hapondahünda ana sapo se kini afindi andürambeahi pirifimarandi yahurai animbo nindou-amboani se ndowandifi wambo sowana didimboyafi," mehu.

¹¹ Raniyomo ai bot ra gudiani kiafu hürüpündimo shauptiri houmbo munquambo moatükuni ra ranihü raru

kokosi foaru sihoemo houmbo Sisasindi süngumefundi.

Sisas ai nindou mamí mĩmanĩho masĩmeimbĩ aboedĩmarirĩ

(Matyu 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Asu Sisas ai adũkarĩ ngoafĩhũ nĩmaruane, ranĩ ngoafĩhũ nindou mamĩ mĩmanĩho masĩmeimbĩ tĩĩrĩfomboyuhũ mamaru. Ai Sisasĩmbo hoerirĩ haya ahandĩ fikĩmĩ yimĩndoho yimbu pusire hĩfĩnĩ mbĩro türe nĩmarũmbo hũti hoafĩrũrũhĩ yahuya, “Adũkarĩ, se refembo hohoanĩmondafũhĩ ana, se wambo dĩdĩboado-ndowandĩra aboedĩndamboane!” mehundo.

¹³ Ranĩyu asu Sisas ai warĩfi sũndirũhĩ yahuya, “Ro refembo samboanahĩ, ũga se aboedĩ tũkũyafu,” mehundo. Ranĩyo asu nindou ranahambo masĩmei ranai mamĩharĩ hoafĩ nĩngoambe hĩnĩngĩmarerĩ.

¹⁴ Ranĩyu asu Sisas ai nindou-mayu rana-hambo hoafĩyundũhĩ yahuya, “Nindou amurambo hoafĩndamboyafĩ, ũga se moanĩ ũgafĩ Godĩmbo sesĩ sĩhai-randeimbĩ-mayu ranahambo anĩmbo sĩhafĩ fi ra nafuindafĩ. Rananĩmbo Mosesĩndĩ hoafĩ hoafĩmayo süngu Godĩmbo sesĩ sĩhai-randeimbĩ ai sĩhambohũnda sesĩ mbĩsĩhendamboane. Rananĩmbo asu masĩmei aboedayo ra nindou amurĩ ranai fĩfĩrĩmbĩrĩhi-ndamboane,” mehundo.

¹⁵ ũga asu Sisas ai ranĩ-moatũkunĩ yare arandĩ hoafĩ ranai afĩndĩ hamĩndĩ yanĩgorĩ wakĩmareandĩ. Ranĩyei nĩmorehĩ nindoweniĩhĩ afĩndĩ ranai ahandĩ hoafĩ hĩmborĩmbo asu ahei fiambe anĩgũnĩ ra aboedĩfembobhũnda ahambo sowana masĩnei.

¹⁶ ũga afĩndĩmbo Sisas ai nindou kĩkefoefekoate-reandũhĩ Godĩmbo dĩdĩbafĩfembo aimbo huhani.

Sisas ai nindou mamĩ yirĩwarĩ moaruwaimbũ aboedĩmarirĩ

(Matyu 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Mamĩmbo Sisas ai nĩmorehĩ nindoweniĩhĩ ranahe-imbo yamundeandũrũhĩ nĩmaruane, asu ranĩhũ Farisi nindou-yomo Suda-yafe ahĩnũmbĩ hohoanĩmo yamundu-rundeimbĩ-yomo ranai mamarĩmo. Bĩdĩfĩrĩ ai muĩguambo ngoafĩ Gariri hĩfambe adaburo ranambeahĩndĩ, bĩdĩfĩrĩ ai Sudiahũndĩ asu bĩdĩfĩrĩ Serusarem ngoafĩhũndĩ ranĩyomo ranĩhũ mamarĩmo. Ranĩyo asu nindoweyi fiambe anĩgũnĩ moaruwai amarondũrĩ ra aboedĩfembobhũnda Adũkarĩndĩ ũgĩnĩndĩ ranai Sisasĩndĩ fiambe mamaro.

¹⁸ Nindou bĩdĩfĩrĩ ai nindou mamĩ yirĩwarĩ moaruwaimbũ Sisasĩndĩ hanĩfoanĩ safoefimbo yahomo houmbo safĩsendĩwamĩ nandu sowarũndũmo mahomo.

19 Asu nimorehi nindowenihi afindi ranai gumarhi-ndamboemo ai ahambo semüdü hifombo nafi ra hoeifekoate-yomondüh+yomo, asu ahambo woriwami sowarüdümo mahafomo. Ran+yomo ai woteimi fifahirihoemo mburu rani nafi nindou-mayu ra safisendi-mayo rani kameihi nindou-mayei ranahei mbusümo Sisasindi wagabe masafoarüwuri.

20 Sisas ai ahamundi anihondümbofe hohoanimo rana-hambo ndare hoeireapuran mayoa, nindou-mayu rana-hambo hoafiyundühi yahuya, "Wandafi, sihaf moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi samboanahi," mehundo.

21 Suda-yafe ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi-yomo asu Farisi nindou-yomo ai ahamundihoari simbori hoafindurü-yafundühi yahomoya, "Nindou nda nini nindouyu God nahurai hoafiyuh rani nambo ahambo tirafoariri ndana? God yangri animbo moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi mbüsümbuisi!" mehomomo.

22 Sisas ai ahamundi hohoanimo amaropuri ranahambo fifire haya ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, "Se ra nimboemo yahurai raru hohoanimoemo rana?"

23 Ro hoafiyahühiya 'Sihafi moaruwai hohoanimo rana-hambo amboawi' asahiyo asu 'Botiyafo hawa hafi' asahiyo, yimbu ra hoafimbo ro nginindeimb-anahi. Asu yimbu hoafi ra hoafimbo nahanayo hini ngirouayo asu nahanayo tinjumbayo? Yibobo ra ro hoafindahan anihondümbo tükündifemboe.

24 Se Nindou Hondü ro nginindi masahamindih moaruwai hohoanimo amboawi yaho hoafimbohünda ranahambo sihamumbo nafuimbo ro nindou nda aboedindihinimboyahi," mehu. Ran+yu asu ai nindou yiriwari moaruwaimbü-mayu ranahambo hoafiyundühi yahuya, "Haponda ro sihambo hoafehanini, botiyafo sihaf safisendi ra sowandifi hawa ngoafinambo ngafi," mehundo.

25 Hoafi ningoambe muṅguambo nindou-mayei ranahei wagabe botifi ahandi safisendi ra semüdü haya Godimbo aboedi hamind-ani yahuhü ngoafina mahu.

26 Ran+yei asu muṅguambo nindou ranai muṅguna yahurai afindi hamindi mahepühindi! Ai rani-moatükunimbo ngusüfo kibodiri-foarhindühi Godimbo aboed-ani seihüya, "Rani-poanimbo moatükun haponda hoeimarhundi," masei.

Sisas ai Rifaimbo ahambo süngufimbo mborai mehundo (Matyu 9:9-13; Mak 2:13-17)

27 Rani-moatükun ai refe hayamboyoane ranambe Sisas ai hu hoeirirane nindou mam ahandi nduri Rifai takis kaki semüdü-randeimbi ai ahandi ratupuri worambe mamaru.

Sisas ai ahambo hoafiyundühi yahuya, “Se wandi süngu mborai,” mehundowamboyu.

²⁸ Asu Rifai ai botifi haya muŋguambo moatükuni yare kokosifoare haya Sisasindî süngu ndamefiyu.

²⁹ Ranïyu asu Rifai ai ahandî worambe Sisasimbo sesi afindî sindimarandî. Ranïyomo asu nindou takis kaki sowandümo-rundeimbi-yomo asu nindou amurî ranïyomo ai sesi ra ai-babîdîmbo nîmarîmo masowasümo.

³⁰ Ranïyomo Farisi bidîfirî ranî rotu-ambeahîndî-memo-yomo asu ahînümbî hohoanîmo yamundundeimbi bidîfirî-yomo ranai Sisasindî süngururü-rundeimbi-memo ranahamumbo momorî hoafiyomopurühi düdurüpurühi yahomoya, “Se ra nîmboemo takis kaki sowandümo rundeimb-anemo asu nindou amurî moaruwai hohoanîmoyomo-rundeimb-anemo ranî-babîdîmbo sesi sowasümo hoe sîmîndîmo arunda?” mehomopurî.

³¹ Sisas ai ahamumbo hîhîre hoafiyupurühi yahupuriya, “Nindou aŋgünîkoate ana, moai dokta sowana hei rîhündî, ŋga aŋgüneimb-anei hei arîhündî.

³² Ro tükümeheandî nda nindou aheihoarîmboya ro mbumundî nindou-aneftî sei arîhündî ranaheimbo awi se moaruwai hohoanîmo hîŋgîrîhîndühî aboedî hohoanîmoyei sahehea tüküyaheambo yahîpoanî, ŋga wanî. Ŋga ro moaruwai hohoanîmoyeimbî nindou ai aboedî hohoanîmo süngumbeyahîndî sahehea tükümeheandane,” mehupurî.

*Sisas ai sesi wehî nîŋgombo hoafi yamundîmareandî
(Matyu 9:14-17; Mak 2:18-22)*

³³ Ranïyei asu nindou bidîfirî ai Sisasimbo hoafiyeihi seiya, “Nindou bidîfirî Sonîmbo süngururü-rundeimbi ana afîndîmbo sesi wehî nîŋgomombo Godîmbo yangîrî dîdîbafi-yomondühanemo. Asu nindou Farisi-yomondî hohoanîmo süngurundeimbi-ranai-amboanî maru ranî sünguru arundî, ŋga sîhambo süngurunîrî-rundeimbi aiana sesi sowasümo hoe sîmîndîmo rundühanemo?” maseiamboyu.

³⁴ Asu Sisas ai aheimbo hoafiyundürühi yahundürîya, “Asu se ra nindou mamî ai nîmorehî semîndîmbo yahuanî ranî-sîmboanî sesi afîndî raraorîhîndühî ŋgunîndî afandîhîndî ranaheimbo sesi wembopo ndahümündîhündürî mamandîyo sapo nindou nîmorehî semîndîmbo-mayu ranai ai-babîdîmbo nîmanduanî? I, ra wanî.

³⁵ Ŋga süngunambo nîmorehî semîndîmbo nindou ranahambo ndowarîndümo gorügoanîrî ŋgomondanî ranî-sîmboanî anîmbo ai sesi wehîndeimboyei,” mehu.

³⁶ Asükaiyu Sisas ai aheimbo ḡgorü kafeefe hoafi hoafiyundürühi yahundürüya, “Nindou mamî ai-amboani moai hoeari simborîndambo buramündi haya asu ḡḡsiharî hoeari wamîndafi ambe anîḡḡo ranîfihî pare haya kakiyu randî, ḡḡa wani. Ai rawareandi ana, hoeari simborîmayo ranai bundeandani asu simborî hoeari ranai ḡḡrî wamîndafi hoeari-mayo ranîfihî simongori-ndamîndo.

³⁷ Asu nindou ḡgorü ai wain boboe simborî ra sapo wamîndafi ninîhondi hoeari hipîri wain keferandeimbi-mayo ranambe karareandi ana, simborî wain ranai wamîndafi wain hipîri ra borîndeandühi wain ranai hîfîni keboendühi wamîndafi hipîri-mayo ra moaruwaindîmboe.

³⁸ ḡḡa simborî wain boboe ranana sapo simborî ninîhondi hoeari hipîri-mayo ranambe animbo kefemboane!

³⁹ Nindou ai wamîndafi wain ra sümündi hayambo ana, ai ḡḡrî simborî simîndîmbo yifîrîndu. Ai hoafiyuhîya, “Wamîndafi wain-ane aboedayo, mbüsümbui,” mehundürî.

6

Moani ḡḡoafîmbo nîmarî sihî Sisas ai wit nümbürambe mahu

(Matyu 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Moani ḡḡoafîmbo nîmarîmbo sihî Sisas ai wit nümbürambe mahu. Ranîyo asu ahambo süḡḡrurü-rundeimbi ai wit hîsi ra warîhü hüründümo mburu warî düdühuru hipîri ra horîmarîhoayowa safî yangîrî masowasümo.

² Ranîyomo asu Farisi nindou bîdîfirî ai düduyafundühiya, “Se nîmboe ranî-moatükunî ra rawarundî rana? Yihoefî ahînümbî hohoanîmo ranai yahoya moani ḡḡoafîmbo nîmarîmbo sihî ranî-moatükunî refepoani meho,” mehomondamboyu.

³ Asu simborî Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Awi se moai bukambe hoeirundîyo sapo Defit ai ahandî nendî bîdîfirî-babîdîmbo wembomboyuhü ramareandi hoafi rana?”

⁴ Sapo ai Godîndî worambe kefuai hüfu Godîmbo sihefeimbîhündî bret meḡḡoro ra semündü sesühi asu ahandî nendî bîdîfirî-memo ranahamumbo amboani masagapuri. Yihoefî ahînümbî hohoanîmo süḡḡu amboani nindou amurî ai ḡḡrî refimbîhündî bret ra dagüdi, ḡḡa moani Godîmbo sesi sihou-rundeimbi yangîrî animbo bret ra dowadümoemo,” mehupuri.

⁵ Asu Sisas ai hoafi moendîreandühi hoafiyuhî yahuya, “Nindou Hondü ranai ana moani ḡḡoafîmbo nîmarîmbo sihî ra ai nîmîndani,” mehu.

*Sisas nindou warî moaruwaimbü aboedîmarirî
(Matyu 12:9-14; Mak 3:1-6)*

⁶ Ngorü moanî ngofîmbo nîmarî sihî Sisas ai Suda-yafe rotu worambe kefuai hüfu nîmorehî nindowenihîmbo yamundî-mareandürî. Ranühî nindou mamî warîhondü warî ahandî ranai moangorîfoarerî haya mamaru.

⁷ Suda-yomondî ahînümbî hohoanîmo yamundurundeimbî bîdîfirîyomo asu Farisi nindou-yomo ai nîni nafîsüngundîhurî Sisasîmbo papi-hoafîndîhurî yahomo houmbo mamarîmo. Ranîyomo ai moanî ahambo hîmboarînambo yangîrî hîfandîrürühî mamarîmo Sisas ai moanî ngofîmbo nîmarîmbo si ranîhü nindou aboedîreandîhüpo yahomo houmbo.

⁸ Asu Sisas ai ahamundî hohoanîmo ra fifîrehayambo-wambo nindou-mayu ranahambo hoafîyundowohü yahuya, “Botîyafo hawa ndühî wagabe sühüfî,” mehundo. Ranîyu asu nindou-mayu ranai botîfi hüfu wagabe manüngu.

⁹ Ramefi-yuwamboyu Sisas ai ahamumbo hoafîyupurühî yahuya, “Ro sihamumbo düduwehandî: nîni-moatükunîmboyo sihefî ahînümbî hohoanîmo ranai yowanî moanî nîmarîmbo sihî refepoanî mehoa? Farîhefemboyo asu moaruwaimbo-femboyo? Nindou mamîndî yangîrî nîngombo ra dîdîboado-femboyo asu yembüfemboyo?” mehu.

¹⁰ Ai ahamumbo munguambo türapurani mayowamboyu asu nindou-mayu ranahambo hoafîyundowohü yahuya, “Si hafî warî ra ngurîhoefî,” mehundo. Ai ranî-süngumareanda, asu ahandî warî ranai asükaiyo aboedîmayo.

¹¹ Asu nindou-memo ranai ngusüfoambe moaruwairapurühî Sisasîmbo nüngundîhurî yahomo houmbo ahamundîhoarî wataporîmbomarundî.

Sisas ai ahandî hoafî semîndî horambo nindou 12 masepurîmündu

(Matyu 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Mamî ranî-sîmboanî Sisas ai hîfî wafuana Godîmbo dîdîbafîfembo mahafu. Ai nîmbokoanî Godîmbo dîdîbafîyo hombo sürüfoefembohünda.

¹³ Ranîyo asu simayoambo ai ahambo sünggurürundeimbî-memo ranahamumbo mborai yahupurî hürîhepurî haya asu 12 nindou sepurîmündühî ahamundî ndürî hoafî sowandümo homo-rundeimb-anemo yahu kamafoareapurî.

¹⁴ Saimonîmboyu Pitamboyu-randeimbî-mayu, asu ahandî akîdî Andruyu, Sems, Son, Firip, Bartoromyu,

15 Matyu, Tomas, Sems Arfiusindi n̄imori, asu Saimon Serotihündi ran̄iyomo.*

16 Sudas Semsindi n̄imori asu Sudas Iskariot, sapo Sisasimbo hürütümbi nendi-yomondi warihürireimbi-mayu ran̄iyu.

*Sisas ai an̄günümboyeimbi aboedimareandür̄i
(Matyu 4:24-25; Mak 3:7-12)*

17 Sisas ai hifi wafu wamin̄indi ahandi hoafi sowandümo homo-rundeimbi-memo ran̄i-bab̄idi han̄imo houmboemo asu nindou b̄idifiri afindi ahambo süngrurü-rundeimbi ran̄i-bab̄idi ndümündühi man̄ngomo. Ran̄iyei nindou afindi ra Sudia hifihündi, Serusaremihündi, Tair asu Saidoni-yafe hifihü sir̄wara gudik̄mi ngoafi adaburo ran̄ihündambo ai-amboani ran̄ihü bur̄imayei.

18 Asu ai ran̄ihü tükümehindi ra ahandi hoafi himbor̄iyoy asu ahei an̄gün̄ ra aboed̄imbi-reandambo sei hehimboyei. Asu d̄id̄iyei moaruwai nendi n̄imar̄indür̄imbo t̄iñ̄ir̄ifo sahümündeimbi ai-amboani tükümehinda aboed̄imareandür̄i.

19 Mun̄guambo nindou ranai ahambo sind̄ihori mar̄ihündi ra sapo ahandi fiambeah̄indi nḡin̄indi ranai kosifoendühi aheimbo aboed̄ireiri marandamboyei. Ran̄iyoy Sisas ai mun̄guambo nindou aboed̄imareandür̄i.

*Hihifi hihifi asu t̄iñ̄ir̄ifo tükündifemboe hoafi
(Matyu 5:1-12)*

20 Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimbi-memo ranahamumbo himboari pareapur̄i n̄ungumbo hoafiyupurüh̄i yahuya,

“Se d̄idemo napokoate-ayomo seana hihifi-hihifi-mbemondamboane,

nga haponda God nḡin̄indi hifandarandi ra s̄hamundane.

21 Se d̄idemo haponda wembomboemo seana hihifi-hihifi-mbemondamboane,

nga seana bodoweimbi n̄ngomboemo!

Se d̄idemo haponda arani-aranemo seana hihifi-hihifi-mbemondamboane,

nga seana tikifinambo n̄ngomboemo!

22 D̄idemo s̄hamumboya Nindou Hondumbo süngururü rundeimb-anemo mb̄iseihi

asu ran̄i süngumbo s̄hamumbo ȳboarukor̄hipuri,

nḡin̄indi hoafiyahüpuri asu seana moaruwai-anemo sei hoafayei ana,

* 6:15: Serot ai Suda-yafe amao-yomondi hohoan̄imo yanḡiri süngufembo hohoan̄imo-memo. Ai Israer Rom̄i-yomondi gafman hoarehi n̄ngombo moei mehomo.

se hihifi-hihifindimo.

²³ Rani-moatükunî ra rawefeyo ana, se hohorîpi-hohorîpî-ndîmondühi hihifi-hihifindimo nîmboe sapo sîhamundî takîni afîndî sünambe begorîpurî. Nîmboe sapo ahei amoa mamî amboanî Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî ahamumbo rani-moatükunî ramarîhindî.

²⁴ Se dîdiyei haponda napo afîndeimbayeî, seana hîpoanîmboembou-aneî!

Sapo seana hapo yangîrî anîmbo tîŋîrîfokoate-fi handîhi nîmboeimboyeî.

²⁵ Se dîdiyei haponda bodoweimbayeî, seana hîpoanîmboembou-aneî!

nîmboe seana sapo wembombondeimboyeî!

Se dîdiyei haponda tikîfi-hoafînambo amareî, seana hîpoanîmbembou aneî!

Nîmboe sapo seana arani-aranîndeimboyeî!

²⁶ Nîndou ai sîheimbo haponda aboed-aneî sei hoafîyeî arîhündî, seana hîpoanîmboembou-aneî!

Nîmboe ahei amoa mamî amboanî Godîndî hoafî tikai hoafîyomo-rundeimbî-memo ranahamumbo amboanî yahurai raseî marîhündane," mehu.

Sîhei hürütümbî ranaheimbo ŋgusüfo pandîhindürî
(Matyu 5:38-48; 7:12a)

²⁷ Sisas ai hoafîyuhî yahuya, "Se dîdiyei wandî hoafî hîmborîyeî arîhündî sîheimbo ro hoafayahî: Nîndou dîdiyei sîhei hürütümbayeî ranaheimbo se hîpoampondîhindürî. Nîndou dîdiyei sîheimbo yîboaruko-arîhündürî ranaheimbo se ŋgusüfo pandîhindürühi hîpoampondîhindürî.

²⁸ Nîndou dîdiyei sîheimbo hoafînambo moaruwaimbo-arîhindürî ranaheimbo se God ai aboedî-aboedîmbîrea-ndüramboane mbîsei. Asu nîndou dîdiyei sîheimbo wudîpoapofe-ndürîkoate-ayeî ranaheimbohünda se Godîmbo dîdîbafîndei.

²⁹ Asu sîhambo nîndou ŋgorü ai mamî koaihoanî harînduanî asükai ŋgorü koaiho amboanî hîhîrîndowandanî ranîfihî harîmbiyuwamboane. Asu nîndou ŋgorü ai sîhafî ŋgîsîharî hoearî ndemünduanî ana, asükai sîhafî sîot ŋgorü-amboanî mbîsemündu-wamboane.

³⁰ Nîndou dîdiyei sîhambo nîni-moatükunîmbo dîdündahindanî ranaheimbo muŋguambo dabadürî. Asu nîndou ŋgorü ai sîhafî nîni-moatükunî napo ndemünduanî asükai hîhîrîfe semîndîmbo hoafîpoanî.

³¹ Asu se nîndou bîdîfîrambo ai wambo rani-moatükunî rambîrîhindî asafî ra se aheimbo rani-süŋgundowandî.

32 Se nindou siheimbo hohoanimoeyeri+hündeimbi rani nindoumbo yangiri se hohoanimoayei ana, ngiri rani süngu siheimbo aboed-anei mbisei. Nindou moaruwai hohoanimoeyeri+hündeimbi amboani nindou didiyei aheimbo hohoanimoeyeri+hündeimbi aheimbo yangiri hohoanimorihündüri rihündühanei!

33 Asu se nindou siheimbo didiboado-rihindüri arihündi ranaheimbo yangiri se didiboado-arihindüri ana, asu ngiri rani-süngu aheimbo aboed-anei mbisei. Nindou moaruwai hohoanimoeyeri+hündeimbi amboani rani süngürühi hündühanei!

34 Asu se nindou didiyei ranaheimbo ninimoatükunin dahündürü mbundihumbo hihirindihu ndahumindefi sei hehi hohoanimoeyehi aheimbo yangiri sahündüri arihündi ranimbo ngiri siheimbo aboed-anei mbisei. Nindou moaruwai hohoanimoeyeri+hündeimbi amboani nindou bidifiri moaruwai hohoanimoeyeri+hündeimbi ranaheimbo sahündüri rihündühanei, ra aheimbo masehind nahurai hihirife semindimbohünda!

35 Yowan, nga se nindou didiyei siheimbo hürütüri-hündüri-rihündeimbi+ambo hipoambondihindüri. Asukai ninimoatükunin nindoumbo sai mburimbo se yowan bidifiri moatükunin hihirife semindimbo hohoanimoypoani. Rananimbo se takin afindi ndahümüdi mbundihü asu God Nimamo Hamindi ranahandi nimorindamboyafi. Nimboe aiana nindou didiyei hihifio-rakoate asu moaruwai hohoanimoeyeri+hündeimbi ranaheimbo aboediyuhani.

36 Se hipoambondo ndandi shafi ape ai-amboani hipoambore arandi nou.”

*Nindou ngoründi niŋgo ra türüfoefehü papihofipoani
(Matyu 7:1-5)*

37 “Se yowan nindou ngoründi niŋgo ra türüfoefehi papihofipoani. Asu rananimbo ngiri God ai shei niŋgo ra türündandürühi papihofindandüri. Se yowan nindou ngoründi niŋgo ra yibobofehi moaruwai-ane yaho hoafiyopoan. Asu rananimbo ngiri God ai shafi niŋgo ra yibobondeandühi moaruwai-ane mbüsu. Se nindou bidifiriyei moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi asei-animbo God ai-amboani shei moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi mbüsümbui.

38 Se nindou bidifirambo asahündüri animbo asu God ai siheimbo dagadürimbi. Refe süngu ana se afindi hamindi animbo ndahümimdeimboyei. Sapo se anihondumbo nindou farahehindi rani simogodühi animbo shei warambe babiboai pitapindimboe. Se nin simogodühio nindou

bidifirambo farihendi süngu-animbo God ai sheimbo rani simogodühi randeandürimbui,” mehu.

³⁹ Asu Sisas ai ahamumbo kafoefe hoafi nda hoafimepuri: “Nindou mamı hımbuatıhari ai ngırı nindou ngorü hımbuatıhari-mayu ranahambo nderümündi haya nafi nafuindu ngu. Asu ai rawareandi ana, yıbobambo hoe apoarambe pındamboyanı.

⁴⁰ Yamundife nımorı ai ahambo yamundiri-randeimbi-mayu ahandı nımoamoyupoanı, nga munğambo yamundife nımorı ahei yamundife ratüpurı ra munğundoanı ana, asu aheimbo yamundu-rundeimbi-memo nahuraindeimboyei.

⁴¹ Asu se nımboe nindou ngoründi hımborambe düdübudi akıdou afoeru ranahambo yangırı hımbopoyafühi asu sıhafı hımborambeahı nımoko bidifiri afoero ranahambo hoiefekoate-a?

⁴² Nünğundo nindou ngorumbo hoafındafühiya, ‘Wandafı, awi sıhafı hımborambeahı düdübudi akıdou afoeru ra hündıhehinı samboanahı,’ mambısafı sıhafı hımborambeahı nımoko bidifiri afoero ra sıhafıhoarı hoiefekoate-a? Seana yımbu yafambeimbi nindou-anafı! Weangurühi se boatei-anımbosıhafı hımborambe nımoko bidifiri afoero ra hündühoefı mbundambo-anımbosı nindou ngoründi hımborambe düdübudi akıdou afoeru ra wudıpoapondo hoeindowandühi hündühoefındo,” mehu.

*Nımi-ane asu ahandı hısi ranane
(Matyu 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ Sisas ai hoafıyuhı yahuya, “Nımi mamı aboedi hamındı ai ngırı hısi moaruwaimbü nıngo. Asükai nımi mamı moaruwai ai-amboanı ngırı hısi aboedeimbi nıngo.

⁴⁴ Munğambo nımi ra ahandı hısayo rani süngu-ane türüfoefehı awi rani nımi-ane eho. Se ngırı nımi hısi fik ra tıhoarı tıhoareimbi nımi-fihındı hüründandıfı, asu ngırı yukui amurı nımi-fihındı hüründandıfı.

⁴⁵ Nindou aboedi ai ahandı ngüsüfoambe ho-hoanımoambeahı aboedi moatükunı arühayo ranane bokarıhai arandı, nga asu nindou moaruwai ai ahandı ngüsüfoambe hohoanımoambeahı moaruwai moatükunı arühayo ranane bokarıhai arandı. Nımboe sapo nıne-moatükunıyo ngüsüfoambe hohoanımo-ambeahı amaro ranane asu yafambe ai weindahı hoafıyo arandı,” mehu.

*Nindou yımbu worımborını-rındeimbi
(Matyu 7:24-27)*

46 Sisas ai yahuya, “Asu se nĩmboe wambo ‘Adũkarĩ, Adũkarĩyei rĩhũndũhĩ asu wandĩ hoafayahĩ ra sũngufekoate-ayeia?”

47 Nindou dũdi ai wambo sowahĩ tũkũfi wandĩ hoafĩ hĩmborĩyu mburambo ranĩ sũnguareandĩ anĩmbo asu ro ai nũngunahurai nindouayu ra siheimbo nafuindamboyahĩ?

48 Aiana sapo nindou worĩmbombo yahuhaya hĩfambe ndihĩ ragu kakĩra hanũ mburambo kambohoanĩ nĩmoeiwamĩ mafemburĩfiyu nahurai-ani. Hoe ranai afĩndĩ hohoumboyohũ worĩ ranahambo hariyo randa moai fifĩmiyo, nĩmboe sapo ai wudĩpoapore worĩmbora hayambowambo.

49 Nga asu nindou dũdi wandĩ hoafĩ hĩmborĩyu mbura ranĩ sũngufekoate-ayu aiana sapo nindou worĩmbombo yahuhaya kambohoanĩ wudĩpoapofe feburĩfekoate-yuwanĩ asu hoe ranai hohoumboyohũ worĩ ranahambo hariyo randanĩ moanĩ mamĩharĩ bĩramĩndĩ pĩrimayo nahurai-ani. Asu bĩramĩndĩ pĩrimayo ra moanĩ afĩndĩ hamĩndĩ mamĩkarĩ pĩrimayo!” mehu.

7

Sisas ai ami-yafe bogorĩndĩ ratũpurĩyu-randeimbĩ dĩboadomarĩrĩ

(Matyu 8:5-13; Son 4:43-54)

1 Sisas ai nĩmorehĩ nindowenihĩ ranĩ hoafĩ ra hoafĩyundũrĩ mbura Kaperneamũhĩ hu tũkũmefiyu.

2 Nindou mamĩ Romĩhũndĩ ami-yafe bogorĩ ranĩhũ manũngu. Ranĩyu ahandĩ ratũpurĩyu-randeimbĩ ŋgusũfohũndĩ ranai anũnũmboyohũ yĩfĩmbo yaŋgĩrimayu.

3 Ami-yafe bogorĩ ai Sisas ranĩhũ anũngu hoafĩ ra hĩmborĩyu haya ranĩyu ai Suda-yafe bogorĩ bidĩfirĩ koamarĩhepura ahambo hoafĩmbo mahĩfomo. Rananĩmbo ahandĩ ratũpurĩyu-randeimbĩ ra aboedĩmbĩrir-amboane yahu haya.

4 Ai homo Sisas sowahĩ tũkũyafu watĩharũrũhĩ yahomoya, “Ai nindou aboed-ani, nga se ahambo fandĩhaworĩ.

5 Nga ai Suda yĩhoefĩmbo ŋgusũfohũ pareamunĩ-randeimb-ani. Nga aiyu yĩhoefĩ rotu worĩ ra worĩmbomarandĩ,” mehomondamboyu.

6 Ranĩyu Sisas ai ranĩ-babĩdĩ hu worĩkĩmĩ tũkũfiyuani ami-yafe bogorĩ ai ahandĩ ŋgunĩndĩ Sisasĩmbo hoafĩmbo koamarĩhepura homo hoafĩyomondũhĩ yahomoya, “Adũkarĩ, ambe se tĩŋĩrĩfondamboyahĩ, nga ro nindou aboedĩyahĩ anĩmbo wandĩ worambe madũgũfĩ, nga ro moai mũnguna wandĩ worĩna dĩdĩfĩ sahehea hohoanĩmoyahĩ.

⁷ Ranimboanahi ro aboedi hamindi-yahanimbo sishambo sowana madidihhi. Nga moani se hoafi-yanggiri hoafindafani wandi ratupuriyu-randeimbi ai aboedimbiyu-wamboane.

⁸ Nimboe ro-amboani nindou wandi nimoamo ndureimbi-memo ranahamundi hoarehanahi, nga asu ami-anemo wandi hoarehemo. Ngorumbo hoafindahuhi, 'Se hafi,' mbisahanai ai hu randuhani. Asu ngorumbo hoafindahuhi 'Se sinifi,' mbisahanai ai suni randuhani. Asu wandi ratupuriyu-randeimbi-mbo hoafindaha-ndowohumbo, 'Rani-moatukuni raro,' sahanai, ai rareanduhani," mehu.

⁹ Asu Sisas ai rani hoafi ra himboriyu haya nindou ranahambo afindi mahepuni-fiyu. Raniyu hihirifi nimorehi nindowenihai afindi ranaheimbo hoafiyundurui yahuya, "Ro sheimbo hoafayahai. Ro moai anihondumbofofe ndahurai nduhi hoeirihendi, Israerihundi amboani, nga wani," mehu.

¹⁰ Nga sapa nindou ami-yafe bogori ai koamarihepuri ranai homo worambe hoeiruwurane asu aboedimayu.

Nimorehi kaindi nimori Sisas ai yifihundi botimariri

¹¹ Refe hayamboyoane, asu sungunambo ranambe nimai Sisas ai ngoafi mamai ahandi nduri Nen rani nambo botifi mahafu. Ahambo sungururu-rundeimbiyomo asu nimorehi nindowenihai afindimayei raniyei ai mamai mahahusi.

¹² Sisas ai ndeara ngoafi giniri nafitambekimi tukufiyuane asu ngoafambe-ahindi aranihoafi yasimondi ranai tukumefeyo. Yifi nimoko ranana sapa nimorehi kai-mayo ranahandi nindowenihai nimori moani mamai hamindimayu ranaiyu. Raniyo asu nimorehi nindowenihai afindi rani ngoafihundi ranai nimorehi rani-babidimbo mamarei.

¹³ Asu Adukari ai nimorehi ranahambo hoeireanda mayoa asu ahambo ngusüfoambe afindi hipoamboreanduhi hoafiyundurui yahuya, "Se yowanai aranindafindo-mboyafi," mehundo.

¹⁴ Raniyu Sisas ai hu yifi safisendi-mayo ra sundimareanda asu nindou yifi nimoko masowandümo-memo ranai ngingniru maningomo. Raniyu Sisas ai hoafiyuhai yahuya, "Nindou hoarifi ro sishambo hoafehanini se haponda botiyafo," mehundo.

¹⁵ Raniyu asu yifiyumbi nindou-mayu ranai botifi nimarumbo wataporimayumboyo asu Sisas ai nimori ra ahandi hondandi warihumariri.

¹⁶ Raniyo asu nimorehi nindowenihai afindi ranai ngusüfo kikifoarhinduhi Godimboya aiana aboed-ani sei hoafiyahündowohü seiya, "Ahandi hoafi hoafiyu-randeimbi adukari hamindi ai yihoeft mbusümo tukumefiyu! Ai ahandi

nendi ranaheimbo aboedambofe-ndürimbo tüküme fiyu-ane!" masei.

¹⁷ Sisas ai rani-moatükunî rawareandi hoafi ranai muŋguambo Sudia hifi asu rani hifikimî adaburo ranambe yangori wakimareanda himborimayei.

*Son hundürüra-randeimbi ai ahambo sünggurü-rundeimbi yimbu Sisas sowana koamarihepiri
(Matyu 11:2-19)*

¹⁸ Sonimbo sünggurü-rundeimbi ai muŋgu moatükunî tüküme fiyo ra ahambo wataporimbomarurî.

¹⁹ Raniyu asu Son ai ahambo sünggurü-rundeimbi nindou yimbu mborai yahupiri hürühepîri haya Adükarimbo düdufimbohünda ahambo sowana koamarihepiri. Ahandî Adükarimbo düdufe hoafi ra yahuraiyo, 'Nindou nda horombo ro tükündüfimbui masahi raniyafi, asu ŋgorü tükündüfimbui mbisefi hohu himbomandefiyo?'

²⁰ Asu ai Sisasimbo-so tüküyafineandühi hoafiyafinandowohü safaniya, "Son hundürüra-randeimbi ai sîhambo refe düdufeninimbo yihoehimbo koamarihemuna masinehi. Se nindou tükündüfimbui mehuyafi, asu ŋgorü tükündüfimbui mbisefi hohu himbomandefiyo," masafani.

²¹ Moanî rani-simboanî hamindî ranihü Sisas ai nimorehi nindowenihi afindî fi moaruwaimbü, aŋgünümbi, moaruwai nendi nîmarümbi ranaheimbo aboedireandürî asu himboatihari afindî ranaheimbo himboari birihendüranî asukai himboariyei rarao marihündî.

²² Sisas ai Sonimbo süngguriniri-rinandeimbi ranahafanimbo simbori hoafiyupirühi yahuya, "Se ŋgafani Sonimbo hoafindafani se nîne-moatükunî hoeirine himboriyafani marinandî ra: Rani-moatükunî ra sapo himboatihari ai asukai himboari birihehi himboariyei, tîŋari moaruwaimbi ai botiyahi hei, fi moaruwaimbü, mîmanîho masimeimbi ai aboedi popoatapo-foarîhi. Himbotühüfo ai asukai hoafi himboriyei, yifiyeimbi ai yangiri botiyahi asu aboedi hoafi ra nindou napokoateyeimbi-mayei aheimbo wataporimboyo ramarandi ranahambo.

²³ Nindou didiyei wambo anihondümbo-arîhindiri ai-ana hihifi-hihifimbeiyei-amboane!" mehu.

²⁴ Sonimbo sünggurine-rinandeimbi mefanî ranai hafandane sünggunambo Sisas ai Sonimbo nimorehi nindowenihi-mayei ranaheimbo hoafiyundürühi yahuya: "Sapo se Son sowana nîmîwohi furikoate-reandühi heihü ra se

nini-moatükunimboyei tüküfeyoani hoeifembo sei hehi hoanmomaye a? Awi se boabodar emündü werinambo mboahuri-hendan ra hoeifemboyei mahei?

²⁵ Nini-moatükun hoeifemboyei se mahei rana? Awi nindou hoeari moani rani-poanimbo aboedi hoeari yihuruyu haya nunguwan hoeifemboyei mahei? Ra wani. Nindou yahurai hoeari aboedi yihuru-r+hümündeimb ana, adükari bogorindi worambe-ane nimboei ar+hündi.

²⁶ Se wambo ndühi yarihi hoafiyahündiri sapa se nini-moatükun hoeifemboyei mahei ra? Godindi hoafi hoafiyurandeimb nindou ranahambo hoeifimboyei? Yini ra anihond-ane Godindi hoafi hoafiyurandeimbanisi, nga ro nda siheimbo anihondumboanahi hoafayahandüri. Son aiana Godindi hoafi hoafiyurandeimb nindou ranahambo ngasündireimb-ani.

²⁷ Son ranahamboyo Godindi Bukambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Ro nindou mam wandi hoafi semindi hombohünda koandihhinani, ai boatei se hokoate-yafambe ngumbui sihaf nafi nafirihefembohünda,' meho," mehu.

²⁸ Sisai ai bidifiri hoafi pareandühi hoafiyuhi yahuya, "Son ana nindou moani adükari hamndiyu haya asu ai nindou horombo maningomo ahamumbo ngasündeapureimb-ani. Nga asu nindou düdi ai sapa God nginindi hifandarandi ranambeahindi akidou aiyu aiana Sonimbo ngasündirumboani," mehündüri.

²⁹ Muñguambo nindou ai Sonindi hoafi himboriyei hehi asu takis kaki sowandümo-rundeimb nindou-amboani muñguambo rarihi hoafiyehi seiya, "Yini, Godindi hoanimo ranana anihondü hondü mbumundane," masei. Raniyei asu süngunambo ai ahandi warihü hundürümaye.

³⁰ Nga Farisi nindou-yomo asu Suda-yomondi ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimb-yomo ranai ahamundihoari Godindi hohoanimo ra himboriyowohü süngufembo moei mehomo. Ranimboemo ai moai Sonindi warihü hundürüyomo.

³¹ Sisai hoafiyuhi yahuya, "Nimorehi nindowenih hapodanambe animboei ndanaheimbo ro nini-moatükunifih si mongorindihe hoeimandihara? Nindou nda ai nungunahurai nindouyei ndana?

³² Nindou ndanai ana sapa nimori akidibou ngoafihü ninouyeimbo nahurai-anei. Sapa ai nimareimbo bodimondi nimoakidiboumbo rarihi hoafiyehiya, 'Ro siheimbo fufunambo fufun-mehündüri, nga asu se moai botiyahi yiriwari moporiyei! Ro siheimbo wengisahoafinambo

marihundürü, nga asu se moai aranïhoafirihündi ranï ranïmayei!' nahurai-anei.

³³ Son sapo nindou hundürüra-randeimbi-mayu ranana tüküfi sesi sesü, wain hoe simïndi rakoate-mayua, asu se hoafiyehüya, 'Ahandi fiambe ana moaruwai nendi nïmarimboane,' masei!

³⁴ Asu Nindou Hondü ai tüküfi sesi sesü, hoe sümündi marandambo, asu se hoafiyehüya, 'Nindou ranahambo hoeirïhorï! Aiana sesi afïndi sesü asu ngïnïndi wain hoe sümündi arandi. Aiana nindou takis kaki sowandümo-rundeimb-anemo asu nindou moaruwai wosïhoafori hohoanïmoyomo-rundeimb-anemo ranahamundi ngunindani!' masei.

³⁵ Nga asu nindou didïyei Godïndi-mayo fifirife ra anïhond-ane sei sahümündimbi aiana ranï fifirife ra anïhondümbö nafuiyehanei," mehu.

Sisas ai Saimon Farisihündandï worambe mamaru

³⁶ Farisi nindou ai Sisasimbo sesimbohünda ro-dïbo dowadïfi mehundo-wamboyu asu Sisas ai ahandi worambe hu farïfi hafu mamaru.

³⁷ Ranï ngoafihü nïmorehi mamï ai nindowenihi birabirï hohoanïmoyo-randeimbi manïngo. Sisas ai Farisi nindoundi worambe sesi sesühi amaru hoafi ra hïmboriyo haya, asu ai arabasta nïmoei kaki afïndi fihï semïndümbi hïpïrambe fisïjarümbi moatükunï hïpïri tüküre semïndi haya maho.

³⁸ Ranïyo ai ho Sisasïndi daboadani yirikimï ningombo aranïyowohü Sisasïndi tïjari ra ahandi aranïhïmboahomayo ranambo popoaimarandi. Ranïyo asu ai Sisasïndi tïjari ra ahandi mbïrïnanï ranambo nïjombirïhoayoa yahohaya gedühai mbura wakïkïhïrapïrühï fisïjarümbi moatükunï ra tïjari yimbumefanï ranïwamï kamafoareandi.

³⁹ Asu Farisi nindou Sisasimbo mborai mehundo ranai ranï-moatükunï ramareanda hoeire haya ahandi fimbo hoafiyuhï yahuya, "Nindou nda anïhondü Godïndi hoafi hoafiyu-randeimbayu ana, ai nïne nïmorehi ahambo sündareri nda fifirïndeambui. Asu moaruwai yahurai nindowenihi birabirümbi nïmorehi anïngo ranahambo fifirïndeambui," mehu.

⁴⁰ Sisas ai simbori hoafiyundühï yahuya, "Saimon, ro sïhambo hoafiyonïnimbo hoafi moai sïheheandi," mehundo-wamboyu. Asu Saimon ai ahambo hoafiyundühï yahundoya, "Yïni, Yamundo-randeimbi nindou se wambo ndühï hoafiyafïndïri," mehuamboyu.

41 Asu Sisas ai piyu haya hoafi-yuhi yahuya, “Nindou yimbu nimbafani henambo-yafani ai nindou ngorü-ndi-mayo kaki simbori hihindihon dehoamboehi safani hena masowandifani. Nindou ngorü ai sapo kaki sairandeimbi-mayu ranahandi-mayo 500 kaki hoari semüdu süngunambo simbori saimbohünda asu nindou ngorü-mayu ranai 50 kaki hoari semüdu süngunambo simbori saimbohünda.

42 Nindou yimbu ranai kaki masowandifani ra simbori hihirife saimbo kaki-koate-mefandamboyu asu nindou ranai ambe mehupiri. Nindou yimbu ra didi ai nindou-mayu ranahambo ngusüfo afindi pamandira?” mehuamboyu.

43 Asu Saimon ai simbori ahambo hoafi-yundühi yahuya, “Ro rarihe hohoanimoayah ana, nindou sapo ahambo kaki adükari masagado ranai-animbo afindi hamindi ngusüfo pandirümbui.” Raniyu Sisas ai yahuya, “Yini, se anihondumboanafi hoafayafi,” mehu.

44 Raniyu asu ai nimorehi-mayo ranahambo sowana hihirifih Saimonimbo hoafi-yundühi yahuya, “Se nimorehi ndanahambo moai hoeirowandiyoy? Ro shafi worambe mafarehandi, nga asu se moai wambo hoe sawandiri wandi tinaripopoaimbohünda. Nga asu nimorehi ndanaiyo wandi tinaripopoaira mbura ahandi mbirinanjanambo gedumarandiri.

45 Seana moai wambo sowandifindiri worinrowandirühi wakikihirandiri, nga wani. Nga nimorehi ndanai ana ro sühühambe peyo haya wandi tinaripopoaira mbura ahandi mbirinanjanambo gedumarandiri.

46 Se moai wambo mbiroambe kefembohünda orif nimi hisi boboe didiboadi-ro shawandi, nga nimorehi aiyo wandi tinaripopoaira mbura ahandi mbirinanjanambo gedumarandiri.

47 Ranimboanahi ro shambo hoafehanini, nimorehi ndanai ahandi hohoanimo moaruwai afind-ane, nga ranahambo God ai amboawi mehu. Nimboe sapo ai wambo ngusüfo afindi pamareandiri. Nga asu nindou daboe ahambo moani akidou yangiri amboawi yahoweimbi nindou ana ai moani akidou yangiri ngusüfo pareandiruhani,” mehu.

48 Raniyu asu Sisas ai nimorehi-mayo ranahambo hoafi-yundowohü yahuya, “Shafi hohoanimo moaruwai ranana ro amboawi samboanahi,” mehundo.

49 Raniyo asu nindou bidifiri sesi fondikimi mamarimo ranai ahamundi mbusümo hoafi-yomondühi yahomoya, “Nindou nda düdi moaruwai hohoanimo amboawi yahu aranda?” mehomo.

50 Nga asu Sisas ai nimorehi-mayo ranahambo hoafi yundühiya, “Si hafî anihondümbofe hohoanimo ranamboyo si hafî moaruwai hohoanimo ranambeahindi aboedambo-marheanini, nga se ngusüfo afurindo kundo hawa ngafi,” mehundo.

8

Nimorehi bidifiri ai Sisas-babidimbo mahei

1 Ranümbi ra kikefoendane, asu süngunambo Sisas ai adükari ngoafi asu akidou ngoafi ranambe huhü God nginindi hifandarandi ranahambo wataporimbo-marandi. Sisasimbo süngururü-rundeimbi 12 ai Sisasindi süngu mahomo.

2-3 Ranıyei asu nimorehi bidifiri didıyei moaruwai nendi nımarındüreimbi asu angünı moaruwaimbü Sisas ai aboedımarearü amboanı ahandı süngu mahei. Nimorehi-mayeı ranai ana Maria Makdarahündı, sapo Sisas ai moaruwai nendi 7 ahandı flambeahındı raguanambo-reandeimbi-mayo ranayo, Soana, Kusandı nimorehi, nindou ranai Herodındı worı hifanda randeimbi-mayu ahandı nimorehiyo, Susana asu nimorehi bidifiri sapo ahei kakınambo Sisas asu ahandı hoafi sowandümo homorundeimbi farıhehipuri-rıhündeimbi-mayeı amboanı aıbabıdı mahei.

Nindou sesi ahurı nümbürambe bubumafoareandı kafoe fe hoafi

(Matyu 13:1-9; Mak 4:1-9)

4 Nindou afındı ranai ngorü ngoafihündı ngorü ngoafihündı kıkırıhefekoate Sisas sowana nümbüni tümarıhında, ndanı kafoe fe hoafi hoafıyundürühi yahuya,

5 “Nindou mamı ai sesi ahurı semündü hu bubufoareandane, asu bidifiri nafıkımı pütapımayo. Nindou ai hahabodeihü pütapıyeiane, asu ndu ai nımoamonındı pühiyeı masahüsi.

6 Bidifiri ahurı ranai nımoei boatıfowamı pütapıyo mbura tüküfehündamboyo asu yapataparımayo hıfı ranai hoe puıarı-koate nıngondı hamındıwambo.

7 Asu bidifiri ai wohı tıhoarı tıhoarümbı nınouyoambe pütapıyo mbura ranı dıbore tüküfihıyo asu wohı ranambo gabudı-mafoareandı.

8 Nga asu bidifiri ahurı ranai hıfı aboedambe pütapıyo haya tütükıyowohüyo 100, 100-mbore hısımayo.” Sisas ai ranı hoafi ra moendıfembo yahumbo hoafıyuhı yahuya, “Nindou düdı ai hımbıambeımbı-nduhü ana, hoafi ra hımborımbıyü-wamboane,” mehu.

9-10 Raniyomo ahambo sünggurü-rundeimbi ai rani hoafi ranahandi nımındı ranahambo düdumefundo-wambo hoafıyupurühi yahuya, "Sihamumbo ana God ıgıniındı hıfandarandı dıbohındı hoafı ra masayopurane, ıga nındou amurı ranaheimbo ana kafoefe hoafınamboane hoafayondürı. Rananımbı ai hımbıorı-ndeımboıei, ıga ıgırı hoeındıhındı asu hımbıorı-ndeımboıei, ıga ıgırı fıfırındıhındı."

*Sesi ahurımbı kafoefe hoafı ranahandı nımındı hoafı
(Matyu 13:18-23; Mak 4:13-20)*

11 "Kafoefe hoafı ranahandı nımındı ra ndahurı-ane. Sesi ahurı ra Godındı hoaf-ane.

12 Sapo sesi ahurı nafını pütapımbıowohü pütapımayo ranana nındou dıdııei hoafı hımbıorııei haneısi, ıga asu Satan ai ahei ıgısfıfoamıbeahındı semündü pıreandühani. Sapo Satan ranai aheimboıa anıhındımbı-ndıhi hehi abıedamıbo-ndahımbııei yahuhaya.

13 Sesi ahurı sapo nımoıı boafıfıwamı pımayo ranana nındou dıdııei hoafı ranahambo hımbıorııei hehi sahımbındıhı hıhıfı-hıhıfııei haneısi, ıga ahei ıgısfıfoamıbe hoafı ra moai kıkımıfoare nımarındürı. Ai hoafı ranahambo anıhındımbı-rıhındıhaneısi, ıga asu nıne-mıatükunı aheimboıefe hoeıfındürımbı tüküfıfoamıbe ai peıei haneı.

14 Sesi ahurı wohı tıhoarı tıhoarımbı mbısfımbı pütapımayo ranana, sapo nındou dıdııei ai hoafı ra hımbıorııei haneısi, ıga asu afındı hıhoanımo, kıkı napı sıhefe hıhoanımo, hıfı ndanıhındımbı hıhıfı-hıhıfı hıhoanımo ranai gabudıfoareandıranı asu ai abıedı hısfıkoate-ııei nahurı-ane.

15 Sesi ahurı hıfı abıedamıbe pımayo ranana, sapo nındou dıdııei ai hoafı ra hımbıorııei hehi ıgısfıfoamıbe kıkıhı-safımarıhımbındı-aneı. Ai ahei hıhoanımoamıbe dıdııboadırhıeımbı hamındı hındü nımarındürımbııoıo asu ai hısfı abıedı tükümfındürı."

*Nındou ai moai sı wambürı hoarehı dıbonapıferandı
(Mak 4:21-25)*

16 "Nındou mamı ai moai ram hai ra yımınde mbıra wambürınamıbo gabıde, asu fındı hoarehı nınde randı, ıga wanı. Sapo aıana yımınde mbında ram hai nındıferamıbo fındı-mııoıo ranıwamı nımoamıo anımbı nındeandıanı nındou dıdııei woramıbe keboehındıhı hoeındıhımbııei.

17 Nıne-mıatükunı dıbo meıgoro ranai ana weındahı moanımbıhı tükündıfemıboe. Nıne-mıatükunı nındou ai gabudıhı masıhehındı ranai ana weındahı hai sıhı tükündıfıyoanı hoeındıhımbııei.

18 Awi se hibadihumbo, himbo yangiri kundihini nimandei. Nindou düdi hohoanimo ra ndore fifirareandi ana, God ai adukari ndagadombui. Nga nindou düdi ndofe fifirifekoate-ayu ana, nine akidou fifirimareandi amboan God ai raguanambo-ndeambui,” mehu.

*Sisasindi hondi asu akohoandi
(Matyu 12:46-50; Mak 3:31-35)*

19 Sisasindi hondiyoy asu ahandi akidi mamiyomo ranai Sisasimbo hoeifimbo tukumehindi, nga ai nimorehi nindowenih afindi rani mbusumowambo moai ahandi fikimi papuhuyahindi.

20 Raniyei nindou bidifiri ai Sisasimbo hoafiyahundowohu sahundaya, “Sihafi me-ane asu amondi mam-anemo ai weindani animboei shambo hoeifeninimbo seimbo,” maseiamboyu.

21 Asu Sisas ai nindou ranaheimbo munguambo yare hoafiyundurühi yahuya, “Nindou didiyei ai Godndi hoafi himboriyei mburihu sunguarihindi ranai-anei wandi me asu akohoandayomo,” mehu.

*Sisas ai hoafimayua weri afurimareandi
(Matyu 8:23-27; Mak 4:35-41)*

22 Mamimbo Sisas ai ahambo sungururü-rundeimbi babidimbo botambe fareafundühi hoafiyupurühi yahuya, “Awi shiri kurihoe rani goesürüni bandihehu ngefo,” yahupuri haya mahomo.

23 Ai botambe homondühi-yomo asu Sisas ai yapombofi menguru. Raniyo asu nginndi hamndi hoeweri ranai kurihoe-mayo ranambe tuküfehüyo, hoe botambe tuküfehü asu ai ndeara himoni hanimbo yangirimemo.

24 Raniyomo asu ahambo sungururü-rundeimbi ai Sisas sowana homo yangirirüwuri hoafiyomo-ndowohu yahomoya, “Adukari! Dükari! Shiri ndeara yifimbo yangirayefi,” mehomondamboyu. Asu Sisas ai botifi hoewerimayo ranahambo awi-awimefiyu-wamboyo afure-andühiyo asu hoe ranai afure mafoero.

25 Raniyu Sisas ai ahamumbo yare hoafiyupurühi yahuya, “Asu shamundi anihondumbofe ra nunguia?” mehupuramboemo. Asu ai hepünafu yhimbo sisi reapurühi simbori hoafiyafundühi yahomoya, “Nindou nda düdi rana? Ai moani hoeweri ranahambo awi-awimefiyuwa ahandi hoafi himboriyowohu afurimareandi,” mehomo.

Sisas ai nindou mamindi fiambeahindi moaruwai nendi hemafoareandi

(Matyu 8:28-34; Mak 5:1-20)

26 Sisas ai ahambo sünggrurü-rundeimbi babidiimbo Gerasa-yafe hifinambo Gariri hoe gogoasürüni homo tüküme fundi.

27 Tüküyafu mburu botambeahindi kusifoendane nindou mamani ranin goafihündi moaruwai nendi nimarindoweimbi ranai ahambo sowanambo mahu. Aiana horombo hondü piyu haya moai hoeari güdeandi, nga moani yare safoeyapo manüngu-ane. Ai ngoafihü ningoate yifi sihehi rihundeimbi honguambeyu nüngu marandi.

28 Nindou ranai Sisasimbo hoeirirühi puküna heiyuhü yirikimi piyu nimarumbo hoafiyuhü yahuya, "Sisas, God Nimmoamo Hamindi Hondündi nimori, se wambo nungufendirimbo safomboyafa? Ro sihambo hüti hoafarihanini se yowani wambo tinarifo ndawandirimboyafi," mehundo.

29 Nindou ranai yare hoafimayu ra sapo Sisas ai moaruwai nendi ranahambo hoafimayundoa kosifoendühüyo. Afindimbo moaruwai nendi ranai kikihirimindi nimarooni asu munguambo nindou ranai himboari saführurühi seninambo hüputüpu-rihawuranai ranimoatüküni ra gurihai haya moaruwai nendi ranai fare serimindi haya nini wohi furikoate-yowani ho-marandi.

30 Sisas ai ahambo düdufihü yahundoya, "Ndüri sihafini nea?" mehundowamboyu. Asu ai simbori hoafiyundühü yahuya, "Wandi ndüri ana Awai nindou-ane." Ai yare hoafimayu ra sapo moaruwai nendi afindi ranai ahandi fiambe mamarei ranimboyu.

31 Moaruwai nendi-mayei ranai Sisasimbo hüti hoafiyahündowohü seiya, "Se yihoeffombo nimbini nimarumbi hifambe ranambe koandihawamunimboyafi," masahündo.

32 Ranüyo asu moatei afindi ranai hiripinini himborihündühü burimayei-amboyo moaruwai nendi ranai Sisasimbo moatei ranahei fiambe koarhefendürimbo hüti-hütimarihora koamarhendüri.

33 Ranüyei nindoundi fiambeahindi kosifoehi hehi moateiyei fiambeyahindühü asu moatei ranai hiripinini pipinambo hanei kurihoeambe piyei hoe karihüsi hehi yifisafimayei.

34 Nindou moatei hifandimarundi ranai hoeirunda mayoa, pipiyomo homo ranin goafihü asu nümbürambe ratüpurüyeihü burimayei ranaheimbo hoafihümarundüri.

35 Nindou ranai nini-moatüküniyo tüküme feyo sei hehi hoeifembo Sisasimbo-so tüküme hendi. Ranüyo tüküyahi hoeirhindane, nindou moaruwai nendi nimarani haya kosifoendeimbi-mayu ranai ahandi yiri kimi hoeari yihuruyu mbura hohoanimo aboedi koadüri

hohoan+moyu arandi süngu mamaruwa hoeir+horühi yih+ambo sis+rimehindi.

³⁶ Nindou hoeifembo mahüsi ranai Sisas nindou aboedi-mariri ra hoeir+hi hehi nindou bidif+rambo watapor+ambo-mar+hündi.

³⁷ Ran+yei asu munquambo nindou Gerasa hifi+hündi ranai yih+mboyeih+ Sisas+ambo ragu ngafi maseia asu botambe farifi haya ndamefiyu.

³⁸⁻³⁹ Ran+yu asu nindou moaruwai nendi n+mar+ haya kosifoendeimb+mayu ranai Sisas+ambo hüti hoaf+rürühi yahuya, “Wambo se yini safan+ambo se-dibo didi,” mehundo-wamboyu. Asu ai ahambo koar+heirühi yahuya, “Se ngoaf+na ngafi nini-moatükuniyo God ai s+hambo ramarean+n+ ra nindou bidif+rambo watapor+ambo-ndandi,” mehundo. Ran+yu asu hu nine-moatükun+ Sisas ai ahambo ramariri ranahambo ran+ ngoaf+hündi-mayei ranaheimbo watapor+ambo-marandüri.

Sisas ai bogor+ndi n+moreh+ n+mor+ yif+hündi bot+re asu n+moreh+ angünümb+ ai Ahand+ hoear+ sünd+mareand+ (Matyu 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Sisas ai asukai Gariri ngorü-goan+n+ hu tüküme fiyu-wamboyei n+moreh+ nindouwenih+ ranai ahambo h+hifi+h+hifi+mayei, sapo h+mbomayei hei ran+mbowambo.

⁴¹ Ranühi asu nindou mam+ ahand+ ndür+ Sairus ran+ ngoaf+hü rotu wor+ h+fan+d+ra-randeimb+ ai Sisas+ndi yir+k+m+ tüküfi piyu n+marumbo wand+ wor+na dügüfi yahu haya hüti-hoaf+marüri.

⁴² Ai sapo ahand+ n+moreh+ n+mor+ 12 h+mban+ mam+ yangir+yo haya yifambo-mayowamboyu ramefiyu. Sisas ai Sairus+ndi wor+na hüfuane, asu nindou af+ndi ranai angoan+go-mar+hor+ hei.

⁴³ Ahei mbusümo n+moreh+ mam+ 12 h+mban+ambo amoamo wat+koaf+amboyo mara ho ranai man+ngo. Ai ahand+ angün+ ra aboedifembohünda doktambo hoeifepur+ambo kaki af+ndi sai marandi, nga asu nindou didi ai-amboan+ moai aboed+reandi.

⁴⁴ N+moreh+ ranai Sisas+ndi daboadan+ ho ni+ngombo hoeari h+mbori-mayo ran+fihi masündeandamboyo asu ahand+ hor+ ranai moan+ ran+s+amboan+ ham+ndi kik+mar+hoayo.

⁴⁵ Ran+yu asu Sisas ai düdufhi yahuya, “Düdi wand+ hoeari masündeanda?” mehuamboyo. Asu munquambo nindou ranai wan+wan+yeih+ didi+momayei-amboyo asu Pita ai hoaf+yuh+ yahuya, “Adükar+, nindou af+ndi ranai s+hafi fik+m+ wakire yangor+ambo s+mbori koarür+mayei,” mehundo-wamboyu.

46 Asu Sisas ai hoafi yuhi yahuya, “Nindou ngorü ai wambo masüdeandira wandi fiambeahindi nginindi ranai makosifoendi ranimboanahi,” mehuamboyo.

47 Asu nimorehi ranai wambo fifirihindirimboanei, nga ro ngiri dibo nimboahi yahohaya, hihamindari kameih ho Sisasindi yirikimi piyo mamaro. Ranayo ai munguambo nindouyei himbaoahi wataporimbo-marandi nimboe masünderi asu nünungureamboyo rani-simboani hamindi aboedimayo ranahambo.

48 Sisas ai nimorehi ranahambo yahundoya, “Nimori akidou, shafi anihondumbofe ranai shambo aboedimareanini, nga se ngüsüfoambe afurindo kundo hawa ngafi,” mehu.

49 Ai wataporimbo-randühi nunguambe, nindou mamai ai hifandira-randeimbindi worambeahindi tüküfi hu hoafi yuhi yahuya, “Shafi nimori ana yifimayo, nga se yamunde-randeimbi-mayu ranahambo tigrifo dabadomboyafi,” mehuamboyo.

50 Sisas ai rani hoafi ra himboryu haya, Sairusimbo hoafi yunduhü yahuya, “Se yihimbondamboyafi, nga anihondumbo-ndowandani animbo shafi nimori ra aboedindimboe,” mehundo.

51 Ai nimorehi-mayo ranahandi afindandi worambe hu tüküfi haya moai nindou amuri semündündüri worambe kefuendi, nga Pita, Son, Sems asu nimorindi hondafindi aheimbo yangiriyo süngurearü haya mahüfu.

52 Nindou afindi ranihü mamarei ranai nimori ranahambo hohoanimoeyehi aranahoafi-marähündamboyo Sisas ai yahuya, “Ai ana yifiyombo-yopoani, nga ngiri aranahoafindi hunda,” mehuamboyei.

53 Nindou ranai nimori yifimayo ra fifirihindi, ranimboyo Sisasimbo tikifinambo-rigorühi tirifoefe hoafi mayahündo.

54 Nga ai nimori-mayo ranahandi warihü kikihamündü hoafi yundowohü yahundoya, “Nimori akidou, se botiyafo,” mehundo.

55 Asu ahandi yifiafi ranai hihirife ho fiambe farifehüyo asukai botimefeyo. Ranayo Sisas ai nimori ranahambo sesi sahündo yahu haya hoafi mayundüri.

56 Asu hondafindi ai hoeirineanda mayoa mahepünafineandamboyo Sisas ai rani-moatükuni tüküme feyo ranahambo “Nindou ngorumbo yowan hoafi poani,” mehu.

9

Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimbimbo koamarithepuri (Matyu 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi 12 ranahamumbo mborai yahupuri hürühepuri haya moaruwai nendi asu munguambo angüni aboediferambo nginindi adükarı masagapuri.

² Raniyu God nginindi hifandarandi ranahambo wataporımboyo asu angüni aboedife-rambohünda koamarıhepuri.

³ Ai ahamumbo yare hoafıyupurühi yahuya, “Sıhamundi hoahoango ranambe se yowanı nımınımı, arü, sesi, kaki, asu hoearı yimbu-ane ra ndowandumboemo.

⁴ Se nini-worambeyo afareafundi ra moanı se rani worambe yangrı nımandımo mbundu botındafu ngomo.

⁵ Nahi homondanı nindou ai sıhamumbo worınıfepurıkoate-ndeianı ana, asu se ngoafı ra hınıngındu houmbo ngomondühi yirıfihındı hıfı hasüfı ra kükiboadu houmbo ngomo ranaheimbo God ai moaruwaimbo-mbıreandüri yaho refe nafuiyo-ndürımböhünda,” mehupuri.

⁶ Raniyomo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai ranihü hınıngıru houmbo homo munguambo ngoafı ranambe Godındı hoafı ra wataporımborundühi nindou angünımboyeimbımbobo aboedırundüri marundi.

*Herot ai afındı hohoanımomayu
(Matyu 14:1-12; Mak 6:14-16)*

⁷ Gariri-yafe adükarı bogorı Herot ai munguambo moatükunı tüküme feyo ranahambo hoafı ra hımborıyu haya, afındı hohoanımomayu. Ai yare hohoanımomayu ra, nindou bıdıfırı ai rarıhi hoafıyeihı seiya, Son hundürürarandeimbi ai yıfıhündı botıme fiyu masei.

⁸ Asu bıdıfırı ai seiya, “Godındı hoafı hoafıyu-randeimbi Eraisa ai yıhoefombo-so tüküme fiyu.” Asu awi bıdıfırı ai seiya, “Nindou mamı Godındı hoafı hoafıyu-randeimbi horombo hondü manüngu ranai yıfıhündı botıme fiyu-ane,” maseiamboyu.

⁹ Herot ai yare hoafıyuhı yahuya, “Ro sapo Sonındı mbıro ra kıkımarıhehinı. Asu nindou düdi nda ai yahurai ro hoafı nda hımborıyaha tüküme fiyu. Asu ahambo hoeifimbo samboanahı,” mehu.

*Sisas ai 5,000 nindumbo sesı masagadüri
(Matyu 14:13-21; Mak 6:30-44; Son 6:1-13)*

¹⁰ Kraisındı hoafı sowandümo homo-rundeimbi ai hıhırıyafu homo Sisasımboso tüküyafu munguambo

moatükuni ai ramarundi ranahambo wataporimbo-maruri. Raniyu ai süngure sepurümündü haya Betsaida ngoafinambo ai yangiri nimarimbo mahomo.

¹¹ Nga asu awai nendi afindi ranai Sisas nahanafiyu mahu ranahambo türüfoarihi hehimbo-wambo, ai süngumarithori hei. Raniyu asu ai aheimbo mborai-mborafinduri hininngireanduri haya, God nginindi hifandarandi ranahambo wataporimbo-marandi. Asu nindou didiyei angünümbi-mayei aheimbo aboedimareanduri.

¹² Hüfihamindi hürimindoambe, süngrurü-rundeimbi 12 ai ahambo-so tüküyafu hoafiyomondowohü yahomoya, “Se nindou ndanaheimbo koarhawandürani mbihei. Rananimbo asu ai hei adukari ngoafihüyo asu himboraniyo ranihü apofondiyo asu sesiyo ra kokombiri-hündamboane. Ndanihü ana nindou nimarikoate-yohane,” mehomo.

¹³ Raniyu asu Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Seanimbo sesi ra aheimbo ndabudürü,” mehuamboemo. Asu ahambo yaru hoafiyomondühi yahomoya, “Roana hondahüfeimbi bret-anemo asu kini akidou yimbu-anafani rani yangiri-ane shhehumboayefi. Asu munquambo nindou ranaheimbo se homo sesi pemiyomo safimboyafi ho-hoanimoayafa?” mehomo.

¹⁴ Nindowenih ranihü mamarimo ra 5,000-yomo. Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimbi ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Nindou ranaheimbo hoafindimondürani animbo ai 50, 50-ndahi mbimari-amboane,” mehupuri.

¹⁵ Raniyomo ahambo süngrurü-rundeimbi-memo ai himboriyomo houmbo nindou ranaheimbo rani-süngumarundüra mamarei.

¹⁶ Raniyu Sisas ai hondahüfeimbi bretiyo asu kini yimbunefani ra semündü haya, sünambe himboyu hafuhü sesi ranahambo-hünda Godimbo hihifiruri mbura, bret kini hifitire ahambo süngrurü-rundeimbi-mbo nindou-mayei ranaheimbo yimbufe-ndürimbohünda masagapuri.

¹⁷ Nindou ranai sesi ra sahüsi munqu parihindühüyei, asu Sisasindi süngrurü-rundeimbi ai sesi bidifiri bidifiri korimayo ra 12 wamburi tükuru madüburafundi.

Pita ai Sisasimboya nindou ndanana God dibonimayu Kraisani mehu

(Matyu 16:13-19; Mak 8:27-29)

¹⁸ Mamimbo Sisas ai ahand-amboani Godimbo didibafiyuhü nimaruwane, asu ahambo süngrurü-rundeimbi ai, ai-babidimbo mamarimo. Raniyu ahamumbo düdufipurühi yahuya, “Nindou ai wamboya ai düdi seia?” mehu.

19 Asu sɪmborɪ ahambo hoafɪyomondühi yahomoya, “Bɪdɪfɪrɪ ai Son sapo nindou hundürura-randeimbi-mayu-ani sei. Bɪdɪfɪrɪ ai sɪhambo seiya ai Eraisa-ani maseiamboyei, asu bɪdɪfɪrɪ ai Godɪndɪ hoafɪ hoafɪyu-randeimbi horombo hondü manüngu ranai yɪfɪhündɪ botɪmefiyu-ani masei,” mehomondo.

20 Ranɪyu asu ai ahamumbo sɪmborɪ hoafɪyupurühi yahuya, “Asu se ra wambo nünguru hohoanɪmoyomo ro dɪdɪyaha?” mehuamboemo. Asu Pita ai ahambo sɪmborɪ hoafɪyundühi yahuya, “Seana Kraisa-anafɪ nindou God ai dɪbonɪyunɪnɪ hɪnɪŋgɪ-mareanɪnɪ nindou aboedambo-fendürɪmbohünda,” mehundo.

Sisas ai yɪfɪnda mbundiha yɪfɪhündɪ botɪndaheamboyahɪ yahu wataporɪmbomari

(Matyu 16:20-28; Mak 8:30; 9:1)

21 Ranɪyu asu Sisas ai ranɪ hoafɪ ranahamboya, “Se nindou ŋgorümo yowanɪ hoafɪndɪmboemo,” mehupurɪ.

22 Asükaiyu ahamumbo yare hoafɪyupurühi yahuya, “Nindou Hondü ai ana asübusümbɪ tɪŋɪrɪfo afɪndɪ ndemündühi anɪmbo ahambo bogorɪ nindou-anemo Godɪmbo sesɪ sɪhou-rundeimb-anemo asu ahɪnübɪ hohoanɪmo yamundu rundeimb-anemo ranai yɪboarukondurɪmboemo. Ai ahambo hɪfokoandüwuranɪ yɪfɪndümbuisɪ, ŋga asu ai ŋgɪmɪ sindu mbunda sünguna yɪfɪhündɪ botɪndɪfimbui,” mehu.

23 Ai muŋguambo aheimbo hoafɪyundürühi yahuya, “Nindou dɪdɪyei ai wandɪ süngu hombo hohoanɪmondeihɪ ana, asu ai ahei hohoanɪmo ra hɪfɪnambo-ndɪhi hehi nɪmɪ keimbɪ karɪhendeimbɪfihɪ yɪfɪmbo noundahi hehi muŋguambo si aho ra wambo süngumbɪrɪhi-ndɪramboane.

24 Nindou düdi ai ahandɪ yangɪrɪ nɪŋgo hohoanɪmo ra ahandɪhoarɪ hɪfandarandɪ ana, ai awarɪndɪhoemboe. Ŋga asu nindou düdi wambohünda ahandɪ yangɪrɪ nɪŋgo hohoanɪmo ranahambo moanane ehu ana, ra gedühi nɪŋgomboe.

25 Nindou mamɪ ai ratüpurɪ-yühümbo muŋguambo moatükunɪ napo hɪfɪ ndanɪhündambo ra gugurareandɪ ana, asu ahandɪhoarɪ awarɪndɪhembui, ŋga nüngunde ahambo mafandɪhera?

26 Nindou düdi ai, roanahɪ asu wandɪ yamundɪfe hoafɪ ranane ranahambo amoanɪŋgayu ana, asu ro-amboanɪ nindou ranahambo Ape, ro, asu sünambeahɪndɪ nendɪ babɪdɪ yɪhoefɪ ŋgɪnɪndɪ hɪmboamupuimbo-randeimbi kapeihü kosahambe amoanɪŋgɪ-ndɪhünɪmboyahɪ.

27 Ro s̄heimbo an̄ihondũmboanah̄i nda hoafayahandũri, nindou bid̄if̄iri d̄id̄iyei ndan̄ihũ an̄iboadei ranai ana yif̄ikoate yanḡiri n̄imboei-ambe God ŋḡin̄ind̄i h̄ifandarand̄i ra hoeind̄ihimboyei,” mehundũri.

*Sisas̄ind̄i fi ran̄ipoanambo fiyoweimb̄i tũkũmefeyo
(Matyu 17:1-14; Mak 9:2-13)*

28 Sisas ai ran̄i hoaf̄i ra hoaf̄iyu haya, 8 si howane, ai Pita, Son asu Sems ahamumbo sepur̄imũndũ haya h̄if̄i wafunambo God̄imbo d̄id̄ibaf̄ifembo mahafu.

29 Ai God̄imbo d̄id̄ibaf̄iyuhũ nũnguane asu ahand̄i ŋḡusũmboari ra ran̄ipoanambo fiyowohũyo asu ahand̄i hoeari ra kifoh̄i ham̄ind̄iyowohũ si nahurai tũkũmefeyo.

30 Ran̄iyo asu ran̄i-simboan̄i Moses, Eraisa ai Sisas-d̄ibo watapor̄iyafandũh̄i man̄imbafan̄i.

31 Nindou yimbu ranai h̄imboamupuimbo-randeimb̄i kapeihũ tũkũyaf̄ine henamboyan̄i asu Sisas ai God̄ind̄i ratũpur̄i moend̄if̄ih̄i Serusarem ŋgoaf̄ihũ yif̄imbo-mayu ranahambo ai-bab̄id̄i watapor̄imemo.

32 Pita ai ahand̄i ŋgunind̄i yimbu Son asu Sems ai ahamumbo yapombo h̄imbomarapura mapomo. Asu h̄imboari b̄ir̄ihoemo hoeirundane, Sisas̄ind̄i h̄imboamupuimbo-randeimb̄i si ranambe nindou yimbu ranai-amboan̄i yahurai ai-d̄ibo man̄imbafan̄i.

33 Moses Eraisa ai ndeara hombo safan̄i henambo-yafandane, Pita ai Sisas̄imbo hoaf̄iyundũh̄i yahuya, “Adũkar̄i, aboed-ane ndan̄ihũ amaref̄isi, ŋga s̄ih̄iri dago ŋḡim̄i hũnd̄ihupur̄imboane, s̄ihambo ŋgorũ, Moses̄imbo ŋgorũ asu Erasambo ŋgorũ.” Pita ai yare hoaf̄imayu ra ai ndore f̄if̄ire hayamboyoan̄i hoaf̄imayu.

34 Ai ran̄i hoaf̄i ranahambo yare hoaf̄iyuambe mburũngai ranai piyo gabud̄i-mafoareapura, asu ai ȳh̄imbomemo.

35 Ran̄iyo asu hoaf̄i ranai mburũngai-ambeah̄ind̄i tũkũf̄ih̄i yahoya, “Wand̄i N̄imor-ani nda, ro ahambo d̄ibon̄imayahando-ani. Se ahand̄i hoaf̄i h̄imbor̄ind̄imo,” meho.

36 Ran̄i hoaf̄i ra ho k̄ikam̄indoambe Sisas ai yanḡiri ran̄ihũ manũngu. Pita, Son, Sems ai ran̄i-simboan̄i n̄in̄i-moatũkun̄i hoeimarund̄i ranahambo nindou ŋgorũmbo moai n̄in̄i hoaf̄i hoaf̄iyomo.

*Sisas ai n̄imor̄i moaruwai nend̄i f̄iambe n̄imar̄indoweimb̄i
aboed̄imar̄iri
(Matyu 17:14-21; Mak 9:14-29)*

37 Ŋgorũ sina h̄if̄i wafu ra h̄in̄iŋḡiru houmbo han̄imondan̄i, n̄imoreh̄i n̄indowenihi af̄ind̄i ranai Sisas̄imbo naf̄in̄i hoeimar̄ihor̄i.

38 Nindou mamî, nîmorehî nindowenihî afîndî-mayei ranambeahîndî ai Sisasîmbo pukûna hoafî karihoehû yahuya, “Nindou yamundo-randeimbî karihasî. Se sühûfî nîmorî wandî hoeirîworî, nga wandî mamî ndearani nda.

39 Moaruwai nendî ai nîmorî ranahambo kîkîhî-safirîmîndühane asu ai hepünüfi heiyu arandî. Moaruwai nendî ranai ahambo yabadîrî wakîrerîhane asu yahamo kasiau wutûpuiarîyu arandî. Ai ahandî fi ranahambo munğunambo moaruwaimbo-rerîhane asu ahambo nîmai hîniğîfi hombo sisamîndarandî.

40 Ro sîhambo sünğurunîni-rundeimbî ranahamumbo hütî-hütimarîhapurî moaruwai nendî ranahambo raguanambofembo, nga ai ngîrî raguanambondundî,” mehundo.

41 Asu Sisas ai sîmborî hoafîyundühî yahuya, “Nindou nda se ana anîhondümbefe hohoanîmokoate-yeihanei, asu sîhei niğgo hohoanîmo ra moai ndorîhoayo. Nünğunîmbîmbo awî ro se-babîdîmbo nîmboambo sîhei nîmborî ra mandahamîndîha? Nîmorî sîhafî ra ndühî sowarîndîfî sühûfî,” mehu

42 Nîmorî ranai süfuane moaruwai nendî ranai serîmîndî hîfîhû purapoaporerî sîherî haya yabadîmarîrî. Nga asu Sisas ai moaruwai nendî ranahambo ngîniñdî hoafîyundo haya nîmorî ranahambo aboedîrîrî mbura ahandî afîndambo hîhîrîrî maserügudo.

43 Ranîyei asu munğambo nindou-mayei ranai Godîndî ngîniñdî adûkarî ranahambo mahepünehîndî.

Sisas ai asûkaiyu yîfîndamboyahî yahu wataporîmbo-marandî

(Matyu 17:22-23; Mak 9:30-32)

Munğambo nindou ranai Sisas ramareandî ranahambo afîndî hohoanîmoyeihî nîmboeiambe, ai ahambo sünğrurü-rundeimbîmbo hoafîyupurühî yahuya,

44 “Ro nîne-moatükunî sîhamumbo haponda hoafehapurî ndanahambo mîtanîndündümboemo. Ngîrî amîtata Nindou Hondü ndanahambo nindouyei warîwamî hîniğîndîhorî,” mehu.

45 Nga asu ahambo sünğrurü-rundeimbî ai ranî hoafî rana-handî nîmîndî ra moai fîfîrîndî. Ranî hoafî ra ahamumbo dîbo menjoro wambo ai moai ndoru türüfoarundî. Nga asu ai Sisasîmbo düdufembo ra yîhîmbomemo.

Nindou düdi adûkarayu

(Matyu 18:1-5; Mak 9:33-37)

46 Sisasîmbo sünğrurü-rundeimbî ai nindou düdi adûkarayu yahomo houmbo sîmborî hoafîmemo.

47 Sisas ai fifireandi nīne hohoanimo ahamundi ŋgusūfoambe amaro ranimbo. Ranīyu asu ai nīmorī akīdou serūmündü ahandī ŋgīrisafīnī pamarirī.

48 Ranīyu ai hoafīyuhī yahuya, “Nindou düdi ai nīmorī akīdou ndanahambo wambohūnda hohoanimoayundo ana, wambo amboanī hohoanīmoyu-ndīrūhani. Nindou düdi ai wambo hohoanimoayundīrī ana, asu nindou sapo wambo koamarīhendīra makosahī ahambo amboanī hohoanīmoyu-ndohani. Nindou düdi ai sīhamundi mbusūmo akīdou hamīndayu ai-ani moanī adūkari hamīndī hondayu,” mehu.

Nindou düdi sīhefīmbo moaruwaimbo-fekoate-ayu aiana sīhefī ŋgunind-ani
(Mak 9:38-40)

49 Ranīyu asu Son ai sīmborī hoafīyuhī yahuya, “Adūkari, ro hoeirīhundani nindou mamī ai sīhafī ndūrīnambo moaruwai nendī raguānambomareanda, ro ahambo ranīmoatūkunī raguānambofembo yowanī masahundo. Ro ahambo ramarīhurī ra nīmboe sapo ai moai sīhambo sūngureanīnī ro rawehundī nou,” mehu.

50 Sisas ai Sonimbo hoafīyundūhī yahuya, “Se yowanī ahambo yowanī yahondopoanī, sapo nindou düdi ai sīmborī sīhamumbo hoafīyopurīkoate-ayu ranai ana nindou “sīhamundani,” mehupurī.

Samariahündī ai Sisasimbo ahei ŋgoafīna hombo yowanī masei

51 Sisas ai God sowana hafombo sī ranai ndeara akīmī tükūfeyoambe, ai Serusarem ŋgoafīnambo hombo hohoanīmomayu.

52 Ranīyu ai muᅅguambo moatūkunī ahambo yimuᅅgurīfembo nindou bīdīfīrī horombo koamarīhepura homo Samaria ŋgoafīhū tükūmefundī.

53 Ņga asu nindou ranī ŋgoafīhū ranai moai Sisasimbo mborai sahūndo ai Serusaremīnambo mahuwambo wambo.

54 Sisasimbo sūᅅgururū-rundeimbī nindou, Sems, Son ai ranī ŋgoafīhündī ramehindī ranīmbo hoeirīne hena hoafīyafandūhī safanīya, “Adūkari, ro sūnambeahīndī hai ranaᅅambo hoafīndehani kosi nindou ranaheimbo moaruwaimbofendūrīmbo ra se yifirīndafanī ana, randīhoa?” masafandamboyu.

55 Ranīyu asu Sisas ai ahafanīmbo hīhīrīfī ᅅᅅīnīndī hoafīmayupīrī.

56 Ranīyomo asu ai ranīhūnda ᅅgorū ᅅgoafīna mahomo.

Sisasimbo sūᅅᅅufe hohoanimo
(Matyu 8:19-22)

⁵⁷ Ai homondüh+yomo naf+n+ nindou mam+ ai Sisas+ambo yare hoaf+yuh+ yahuya, “Se n+n+n+yo ahaf+ ra roana moan+ sihambo yang+r+ süngund+han+n+mbayah+,” mehuamboyu.

⁵⁸ Asu Sisas ai ahambo hoaf+yuh+ yahuya, “N+imambeah+nd+ yafor+ ana ahand+ h+f+ ambe ra mban+ngo ai ho aporambo, asu ndu ai nger+mb-anei, nga Nindou Hondü aiana fond+koate-ani ai ho ahand+ mb+iro b+dagor+fe aporambo ra,” mehu.

⁵⁹ Nindou ngorü-mayu ranahambo Sisas ai hoaf+yundüh+ yahuya, “Se wambo süngundand+r+,” mehundo. Nga asu ai ahambo yare hoaf+yundüh+ yahuya, “Adükar+, awi ro nga wand+ apembo h+f+kand+hin+ heheambo asu sünguna ngamboyah+,” mehu.

⁶⁰ Nga asu Sisas ai ahambo yare hoaf+yundüh+ yahuya, “Nindou y+f+yeimb+ ai aheihor+ y+f+n+moko ra h+f+ kamb+r+hi-ndamboane, nga seana ngaf+ God ng+n+nd+ h+fandarand+ ranahambo an+ambo watapor+ambo-ndand+,” mehu.

⁶¹ Nindou ngorü ai hoaf+yuh+ yahuya, “Adükar+, ro sihambo süngund+han+n+mbayah+, nga awi ro nga wand+ fik+m+n+nd+mayei ranaheimbo asürü ah+n+nd+hearü mbund+hambo an+ambo süngund+hea-n+n+mbayah+,” mehu.

⁶² Sisas ai ahambo hoaf+yundüh+ yahuya, “Nindou mam+ ai n+m+ hitandüh+ daboadan+ kefuai h+imboayu ana, God ng+n+nd+ h+fandarand+ ranahambo ng+r+ ratüpur+indu,” mehundo.

10

Sisas ai 72 nindou ahand+ ratüpur+ambohünda koamar+hepur+

¹ Süngunambo Adükar+ ai 72 nindou d+bon+yu mbura, ahamumbo boatei yimbu-yimbure n+ne ngoaf+ sapo ai hombo yahuhayambo-mayu ran+ ngoaf+n+ koamar+hepur+.

² Ai ahamumbo yare hoaf+yupurüh+ yahuya, “Nümbürambe sesi af+nd+ burayo ranai ndeara munğu süfi yang+rayo, nga asu sesi ranahambo yimungur+fe gugur+fembo nindou ana af+nd+yopoan+. Ran+ambo-hündambo an+ambo asu se nümbür+ aharambür+ ranahambo d+d+baf+ndafundan+ an+ambo asu ai sesi ra yimungur+fe gugur+fembohünda nindou af+nd+ saf+ koamb+r+hepuramboane.

³ Hapoana se ngomo, nga awi se h+imbor+yomo! Ro sihamumbo sipsip wei nahurai yafor+ harümb+ n+amboeambe nou koarar+heheapur+.

4 Se kaki sandiferambo arü akidouane, napo arü ane, asu su yirambe kikifoefemboane ndowandumboemo, nga yowanî. Asu se nindou nafinî hoeindundürühî aheimbo warî furüboadundürühî wataporimbo-ndürimboemo, nga yowanî.

5 Se ninî worambe-yomo afareafundi ra, boatei randu hoafindimondühî animboya, 'Nindou ndanî worambe amarei se ngusüfoambe afurindihî kündihindî,' mbisimo.

6 Nindou bidifiri ranî worambe ngusüfoambe afurife kife hohoanimombo yifiriyembî nîmandianî ana, nindou aheimbo-so ngusüfoambe afurife kifeimbî hohoanimo sîhamundi-mayo ra mbeyangoro-amboane. Nga asu wanayo ana, ranî hohoanimo sîhamundi-mayo ra asükaindo sîhamundi hîhîrife mbîhowamboane.

7 Se moanî worî mamî ranambe yangiri nîmandimo. Nindou ranî worambeahindî ai ninî-moatükunîyo ndehüpuranî se ranî worambe yangiri sesî dowadümo hoe ndîmindîmo ndundî. Nga se worinî worinîpo-ndimboemo.

8 Ninî ngoafihüyo se tüküyafundanî nindou ai sîhamumbo ndahüpurümündi worinîndîhipuranî ana, se moanî nîne-moatükunî ai sîhamumbo püpimarîhindî ra dowadümo.

9 Asu ranî ngoafihü angünümbî nindou amarei ranaheimbo aboedîndundürühî hoafîndomondürühî animboya, 'God ai ngîninîndî hîfandarandî ranai ndeara sîheimboso akîmî tüküfemboane,' mbisimo.

10-11 Nga asu se ninî ngoafihüyo homondanî nindou ranai sîhamumbo sepurîmindî worinîfekoate-ndeianî ana, asu ranî ngoafihü se ngomo nafinî nîngomombo aheimbo hoafîndomondürühî animboya, 'Sîhei ngoafihündî hîfî hasüfî yîhoefî tîjarîfihî apenîngo ra sîheimbo hütimbo-hündamboane püpürîfafoarîhundî. Nga awi se randîhî fifîrîndîhindî God ngîninîndî hîfandarandî ranai ndeara akîmî tüküfemboane,' mbisimo.

12 Ro sîhamumbo rarîhe hoafehapuri, Godîndî yîbobofembo si tüküfeyoambe ana, sîheimbo tîjîrîfo Sodomîhündî ranaheimbo tüküme Feyondürî ra ngasünde haya moaruwai hamîndî tükündîfemboe.

Anîhondümbkofekoate-yeimbî nindou ana hîpoanîhîmboembou-anei
(Matyu 11:20-24)

13 Hîpoanîhîmboembou-anei Korasinîhündî se! Hîpoanîhîmboembou-anei Betsaidahündî se! Sîheimbo moaruwai hamîndî tükündîfendürîmboe. Asu ro hepünîfeimbî moatükunî sîhei ngoafihü ramarîheandî

rahurai Tair ngoafihü Saidon ngoafihü rambariheambonana, nindou ranî ngoafihündî ranai horombonambo animbo moaruwai hohoanimo hinîngirîhi hehi didiboadorîhi nîmarei. Rananimbo ai hasüfi yihuruyei mburîhümbo nîmarei sapo roana yîhoefî moaruwai hohoanimo ranahambo hinîngirîhumboanefî sei hehi.

14 Nga asu Godîndî yîbobofe si tüküfeyoambe ana, Tair ngoaf-ane Saidon ngoaf-ane ranaheimbo ana ngirî afîndî hamîndî tîngirîfo tükündîfeyo, nga sîheimbo ana nîne moanî afîndî yahurai hamîndî tîngirîfo tükümandîfendürî.

15 Asu Kaperneam se ra sünambe ndürî adükari mandahümündiyo? Wanî yangir-ane ana! Sîheimbo ana hîfîni safî pindeandüranî gadeimboyei!” mehu.

16 Ai ahambo sünggurü-rundeimbimbo hoafiyuhî yahuya, “Nindou düdi ai sîhamundî hoafî hîmborayu ana, wandî hoafî amboanî hîmborîyuh-ani. Asu nindou düdi ai sîhamundî hoafî hîmborîyo hefe semîndîkoate-ayu ana, asu wandî hoafî ngirî hîmbondu haya ndemündu. Asu nindou düdi ai wandî hoafî hîmborîyo hefe semîndîkoate-ayu ana ai ngirî Nindou düdi wambo koamarîhendîrî ahandî hoafî amboanî hîmborîndu haya ndemündu,” mehu.

72 nindou ai hîhîrîyafu mahomo

17 Nindou 72-memo ranai hîhîfi-hîhîfi kameihî hîhîrîyafu homo tüküyafu hoafiyomondühî yahomoya, “Adükari, sîhafî ndürî dükarihunda moaruwai nendî ranai yîhoefî hoafî hîmborîyei marîhündî!” mehomo.

18 Sisas ai sîmborî ahamumbo hoafiyuhî yahuya, “Ro hoeirîheandanî Satan ai sünambeahîndî wabürüsî nahurai pîmayu.

19 Awi se hîmborîyomo, sapo ro sîhamumbo amoasîrîyo hîfîtanîyo ranîwamî pütapîyo hombo ngînîndî masahapur-ane. Asu sîhamundî hürütümbîndî ngînîndî ngasünde-andeimbî ngînîndî masahapurî. Nga ranîmbo-hündambo anîmbo sîhamumbo ngirî nîni-moatükunî moaruwaimbo-ndeapurî.

20 Sapo moaruwai nendî sîhamundî hoafî hîmborîmayei ranîmbo se yowanî hîhîfi-hîhîfîndîmboemo. Nga sapo sîhamundî ndürî sünambe pare masîhepurî ranîmbo-hündambo anîmbo hîhîfi-hîhîfîndîmo,” mehupurî.

Sisas ai Afîndambo didîbafîmefîndo (Matyu 11:25-27; 13:16-17)

21 Ranîyo asu ranî-sîmboanî Yifiafî Aboedîndî hîhîfi-hîhîfi ranai Sisasîndî ngusüfoambe tüküfehüyo, asu ai yare hoafiyuhî yahuya, “Ape, sünambe-ane asu hîfi ndanîhü-ane

se Adükar-anafi. Ro sïhambo hïhïfarïhanïni ra nïmboe sapo nindou fïfïrïhi mburïhü dïdïboado-rïhehindeimbi-mayei aheimbo ranï-moatükunï ra dïbonapïro mbura, asu nïmorï akïdïbou nahurai-mayei aheimbo nafuimefïndürï ranïmbohünda. Yïni, Ape se ranï-moatükunï refembo yïfrayafi," mehu.

²² Sisas ai hoafïyupurühï yahuya, "Wandï Ape ai wambo munguambo moatükunï ngïnïndï ra masendïri. Nindou dïdï ai moai Nïmor-ayu ndanahambo fïfïriri, nga Afïndï ai yangïr-ani fïfïriri-mboayu. Asu nindou dïdï ai moai Afïndambo fïfïriri. Nga Nïmorï aiani asu nindou dïdemo Nïmorï ai ahandïhoarï dïbonïmayupurï sapo Godïmbo fïfïrïfi hoafïmbo-memo ai yangïr-anemo fïfïrumboemo," mehu.

²³ Ranïyu Sisas ai hïhïrïfi nüngumbo ahambo süngrurü-rundeimbi-memo ranahamumbo-poanïmbo yangïrï hoafïyupurühï yahuya, "Nïne-moatükunï se sïhamundï hïmboarïnambo hoeiarundï ranï-moatükunï ra nindou ai-amboanï hoeiareandï ana, ai hïhïfi-hïhïfïmbiyu-wamboane!

²⁴ Ro sïhamumbo nda hoafehapurï, Godïndï hoafï hoafïyomo-rundeimbi-yomo asu bogorï nindou-yomo ai nïne-moatükunï haponda se hoeiarundï ndanahambo ai hoeifembo mehomoyosi, nga ai moai hoeirundï. Asu ai nïne hoafï se hïmborayomo ranahambo amboanï hïmborïmbo mehomoyosi, nga asu ai moai hïmborïyomo," mehupurï.

Sudahündambo Samariahündï ai mafarïherü

²⁵ Suda-yomondï ahïnümbï hohoanïmo yamunde-randeimbi nindou ranai Sisasïmbo refi hoeifimbo tükümeñiyu. Ai yare hoafïyuhï yahuya, "Yamundo-randeimbi, ro nüngundïheandühï koadürümbo yangïrï nïngombo hohoanïmo ra mandahamïndïha?" mehuamboyu.

²⁶ Asu Sisas ai sïmborï ahambo hoafïyuhï yahuya, "Asu nüngureamboyo Baïborambe hoafïmayoa? Nüngundo se ranï-moatükunï ranahambo hoeindo fïfïrïmandowanda?" mehuamboyu.

²⁷ Asu nindou-mayu ranai hoafïyuhï yahuya, "Adükarï aiana sïhei God-ani, ranïmboanïmbo se ahambo sïhei yïfiafi, ngïnïndï, hohoanïmo ranambo ngusüfo pandïhorï. Asu sïhei wandafi ranaheimbo amboanï ngusüfo pandïhindürï sapo se sïhei fimbo ngusüfo pararïhindï nou," mehu.

²⁸ Asu Sisas ai sïmborï hoafïyuhï yahuya, "Se anïhondümbo-anafi hoafayafi. Se randowandühï anïmbo yangïrï nïmboamboayafi," mehundo.

29 Nga asu ai Sisasimboya ai adükari fifireandeimb-ani yahuhaya ahambo düdufinduhi yahuya, “Nindou düdi ai wandi wandafayua?” mehundowamboyu.

30 Sisas ai simbori hoafiyunduhi yahuya, “Mamimbo nindou mamai ai Serusarem ngoafihündi botifi haya Seriko ngoafina hanuwane, hühmbühün nindou ai nafini mburindümo houmbo hoeari napo ahandi hirifoarundowohü asu ahambo bubururi yifimbo yangri shawuri-houmbo ndamefundü.

31 Rani-moatükün ranai refeyowane Sudahündi Godimbo sesi shai-randeimbi nindou ai nafi rani-süngu mahanu. Nga asu nindou ranai hoeirira mayowamboyu himbori nafi wakiramündü tüküfi haya mahanu.

32 Nindou mamai Godimbo sesi shai-randeimbi Rifai sirihündi ai mahanu. Ai süngün hanü nindou ranahambo hoeirira mayowamboyu himbori nafi wakiramündü tüküfi haya mahanu.

33 Raniyo asu nindou mamai Samariahündi ai nafi rani-süngu mahanu. Ai hanü nindou bubururi masihawuri ranahambo-so tüküme fiyu. Asu ai nindou ranahambo hoeirira mayoa ahambo hipoambo afindi hipoambomarüri.

34 Samariahündi-mayu ranai hüfu ahandi fikimi tüküfi orif hisi weri hoeyo asu wain hisi hoeyo ra buburura horimayo raniwami kare mbura hoeari goesürinambo himondimarisherü. Raniyu ai nindou ranahambo serümündi ahandi dongi-mayo raniwami nandi serümündü haya, nindou fandhi apoei-rihündeimbi worina mahanu ranihü semündi ho hifandiyoyo nimarimbohünda.

35 Ngorü sina Samariahündi-mayu ranai kaki sepurimündi hu nindou tüküyahi apoei-rihündeimbi wori hifandirandeimbi-mayu ranahambo sagadowohü yahuya, ‘Nindou ndanahambo se didi boadondiwori. Se ahambohünda kaki pütiafafi ana, ro asükainda hihindahe dügühühi shambo hihindihe ndahaninimboyahi,’ mehundo,” mehu.

36 Sisas ai asükaiyu düdufindowohü yahuya, “Se shafi ho-hoanimonambo nindou ngimi ra düdi wandafi ranahambo ngusüfo paririmbayua?” mehuamboyu.

37 Ai hoafiyuhi yahuya, “Nindou sapo düdi ai ahambo hanü hipoamborirühi mafarisherü ranai-ani,” mehundowamboyu. Asu Sisas ai simbori hoafiyundohü yahuya, “Se ngafi moani rani süngundowandi,” mehundo.

Sisas ai Mata Mariambo hu hoeimareapiri

38 Sisas ai ahambo süngurü-rundeimbi babidimbo nafi homondühi ai ngoafi mamai Mata nimarümbi rani ngoafihü tüküfiyuane asu ahambo serimindi worinimareri.

³⁹ Mata ai akidimbüyo hayamboyo ahandi ndüri ra Maria ai sifo Adükarindi yirikimi nimarimbo ahandi yamundife hoafi wataporimbo-arandi ra hihimboringo.

⁴⁰ Nga asu Mata ai afindi ratüpuri worambe engoro ranahambo tinjambo-yowohüyo ai moai ngusüfoambe ndore küreandi. Ai ahambo-so ho hoafiyondowohü yahoya, “Adükariseana awi moai wandi akidi ranai hiniingireandirani munjambo ratüpuri wand-amboanirarawarhandi ranahambo ana hohoanimoayefiyo? Se hoafiyafindoani animbo ai siniwambo mbifarihendiri,” mehondowamboyo.

⁴¹ Asu Sisasi simbori hoafiyundowohü yahuya, “Mata, Mata, seana munjambo moatükuniranahamboanafi afindi hohoanimoayefihingusüfoambe ndofekifekeate-ayafi.

⁴² Mamimoatükun-ane adükariseana hamindayo. Maria aiana aboedi moatükuniseana hamind-ane ai warife semindimboayo. Ranimoatükunirani ahandi warambeahindi ngirihündühümündi,” mehundo.

11

Sisasi Godimbo didibafifembo hohoanimo yamundimareandi

(Matyu 6:9-15; 7:7-11)

¹ Mamimbo Sisasi ngoründühididibafiyuhü manüngu. Ai didibafiyukikamünduane, asu ahambo süngrurürundeimbi mamirani hoafiyundühiyahuya, “Adükariseyihoefimbo didibafiyorambo ra Son ai ahambo süngrurürundeimbiimbo ramareapuri nou yamundowamuni,” mehuamboyo.

² Asu Sisasi hoafiyupurühiyahuya, “Se ndandu didibafindafundühianimboya,

‘Ape, sihafindüri ra moani ahinümbimbeyowamboane.

Sihafi ngininidihifandarandi ra mbikosowamboane.

³ Munjambo si ro sesi semindimbo hohoanimoayefi ra se ndawamuni.

⁴ Yihoefi moaruwai hohoanimo ra amboawi mbisafimuni, ro-amboanijunjambo nindou yihoeumbo moaruwaimbo-rihimuna, amboawi asahundüri nou.

Asu se yihoefimbo ninimoatükunirefe hoeifemunimboayo ranambe ndowandifimuni ngamboayafi,’

mbisimo,” mehu.

⁵⁻⁶ Raniyu asu Sisasi hoafiyupurühiyahuya, “Asu se sihafi ngunindi-mayu ranahandi worina nimbimbusümondühihafi hoafiyafindowohüya, ‘Wandafi, se wambo bret ngimi sawapur, nimboe sapo wandi ngunindi

ai nafimbo süni tükümeŋiyu, ŋga ro ai sesimbo sesi-koate-anahi.'

⁷ Nindou worambe amaru ranai rande simbori hoafinduhüya, 'Yipurü pariheamboanahi, ŋga se wambo tiŋiriŋfo ndawandiri-mboyafi, ŋga ragu moeindani ŋgafi. Roana nimori babdimbo fondihü apoefi. Ro ŋgiri botindahe sishambo nini-moatükuni amboani ndahanini,' mbüsümbui.

⁸ Ro sishamumbo hoafiyahapurü, wori aharambüri ranai botindüfi nini-moatükuniyo mbonimbo-maramüdu ra worambeahandi fufundamüdi dagadombui. Nindou ranai ahandi ŋgunindi ranahambo farihetimbo rareandühyupoani, ŋga düdu-düdupo-marürambo ranimbo dagadombui.

⁹ Ro sishamumbo hoafehapurü nda, düdundafundani animbo God ai sishamumbo dagapurümbui. Kokoarundi animbo hoeindumboemo. Yipurüfihü pırakopırakondundani animbo yipurü ranai sishamumbo sübüdhoemboe.

¹⁰ Anihondane, muŋguambo nindou düdi-düdufi arandi hu-animbo ai ndemündümbui. Nindou düdi ai kokoara hu-animbo ai hoeindeambui. Muŋguambo nindou düdi ai yipurüfihü pırakopırakoara hu-animbo ahambo yipurü ra sübüdhoemboe.

¹¹ Asu sifahü nımori ai kini sao sei hehi düduehindi ra se harinendi madabudürüyo?

¹² Asu sifahü nımori ai soŋgo sao sei hehi düduehindi ra asu se aheimbo hifitanü madabundürüyo?

¹³ Se moaruwai hohoanimoyomo-rundeimbü nindou-anemosi, ŋga asu se sishamundi nımori ranaheimbo aboedi moatükuni sabudürü arundi. Mamü yahurai-ane nindou didıyei Ape sünambe amaru ahambo düduehindi ana, Yifiafi Aboedi dagadürümbui," mehu.

Sisasimboya moaruwai nendi-yafe bogori Berseburindi ŋginiindinamboane ratüpurüyu arandi masei

(Matyu 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Mamimbo Sisas ai moaruwai nendi hemafoareandi nindoundi fiambe nımarimbo nindou ranai wataporıkoateyu maranda. Nindou ranahandi fiambeahandi moaruwai nendi ranai kosıfoendühyo, asu nindou-mayu ranai wataporımayu. Ranıyei nımorehi nindowenihü ranai mahepünahindi.

¹⁵ Ŋga asu nindou bidifiri ai hoafıyeihü seiya, "Sisas ai moaruwai nendi-yafe bogori, ahandi ndürü Bersebur, ahandi ŋginiindinambo moaruwai nendi ra nindouyei fiambeahandi raguanambore arandi," masei.

16 Asu nindou bidifiri ai Sisasimbo refe hoeifimbo sei-hehi hohoanimoyeihya, "Ai Godind ratupuriyo raware-andi ra nafuimbohunda hepunifeimb moatukun rambireandamboane," masei.

17 Asu Sisas ai ahei hohoanimo ra fifireanduri haya hoafiyundurühi yahuya, "Nindou didyei ngoafi mam papirihini mareimb ranai yimbumbore yibobore haya yifiarayo ana, ngiri aboedi nimboei. Asu nindou mam ran worambeahindi ranai yimbumbore yiboborihini mburihü aheihorai yifiarayei ana, ngiri aboedi nimboei.

18 Asu Satanindi nendi ranai yimbumbore yibobore haya ahafehoari yifiarayo ana, asu nungunde mamühi nginindi maningoa? Se wambo seiya, 'Ai ana moaruwai nendiyei bogori ahandi nduri Berseburindi nginindinamboani moaruwai nendambo hefoare arandi,' masei.

19 Asu ro Berseburindi nginindinambo moaruwai nendi ra raguanambo-mbarihea mbonana, asu sihei nendi ai dade nginindinambo moaruwai nendi ra raguanamboru arunda? Sihei nendi ranai siheimbo yibobondundurühi sihei hoafi ra anihondüyopon mbisimo nafuindimboemo.

20 Nga asu God ai ahandihoari wambo nginindi ra sendirani rani nginindinambo moaruwai nendi ra raguanambo-aritheandi ana, awi se randihini fifirindihindi God ai nginindi hifandarandi ra siheimbo-so tükufemboane.

21 Nindou hari nginindi ai muᅅguambo yifari niminehoari gugure haya ahandi wori ranahambo hifandarandi ana, ahandi muᅅguambo moatukun ranai aboedi yagodimboe.

22 Nga asu nindou ngorü hari nginindi hondü ai tüküfi nindou rani-dibo yifariyafanimbo ahambo hifinamboariri ana, nindou muᅅguambo nindou fehefe yifariimbo napo ra fufundamündühi asu ahandi-mayo napo muᅅguambo ra nindou amurambo yibobondearümbui.

23 Nindou düdi ai wandi ngunindiyupoani ehu aiana wambo yiboaruko-reandiruhani. Asu nindou düdi ai wambo farihendiri hefe nindou ranaheimbo gugurifenduri-koate-ayu ana, ai aheimbo waribadanduri wakindearümbui," mehu.

*Moaruwai nendi ranai asükaiyo tüküme feyo
(Matyu 12:43-45)*

24 Sisas ai yahuya, "Moaruwai nendi nindou-mayu ranahandi fiambeahindi makosifoendi ranai nine hifi niᅅondi anango raniinambo ranihü warihefe niinimbo kokora howohane. Ai fondi ra mam-amboani hoeifekoate-ayo ana, ai ahandihoari hoafindowohü animboya, 'Awi ro asükainda

wandi horombodi di wori hini ngi martheandi raninambo hihirindahe nga, 'mbisimboe.

²⁵ Asu ai ngo wori ra hoeindeanda moani aboedi yihoarihefe didiboado-yimindumbi fondarimboe.

²⁶ Rananambo asu ai ngo moaruwai nendi 7 bidifirambo fihindamindinduri ngo ai mamani rani worambe nimandeimboeyi. Moaruwai nendi sungu tukumehindi ranai moaruwai hamindi-ndeimboeyi. Munguambo ai nindou-mayu ranahandi fiambe gugurindahi nimandiani animbo nindou ranai horombo mamaru nahurai nimarikoate moani moaruwai hamindi hondu nimandumbui," mehu.

Nini nindou ai anihondumbo hihifi-hihifimandei

²⁷ Raniyo asu Sisasi rani hoafi ra yare hoafiyuambe nimorehi mamani nimorehi nindowenihi afindi mengoro rani mbusumo botife Sisasimbo hoafiyowohu yahoya, "Nimorehi ndanai shambo wakiramindinini mbura titihumaranini ranai ana hihifi-hihifimbeyo-wamboane," mehoamboyu.

²⁸ Asu Sisasi simbori ahambo hoafiyunduhi yahuya, "Nindou didiyei ai Godindi hoafi himboriyei mburihu rani-sunguarihindi aianimbo hihifi-hihifimbeyei-amboane," mehu.

Nindou bidifiri ai Sisasimbo hepunifeimbi moatukuni refembo dudumehindo

(Matyu 12:38-42; Mak 8:12)

²⁹ Nimorehi nindowenihi afindi ranai turehowohu ahambo akimani kakimarihomindei heiamboyu aheimbo hoafiyunduruh yahuya, "Nindou hapondanambe animboei ndanai ana awi nindou moaruwai hamind-anei. Ai ana hepunifeimbi moatukuni hoeifemboanei hohoanimoaye sapo wamboya ai anihondu Godindi ratupuriyo ratupurayuhaho fifirifembohunda. Nga asu aiana ngiri nini-moatukuniyo tufefeyo ranahambo hoeindihindi, nga wani. Aiana sapo nindou Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi ahandi nduru Sonambo nime-moatukuni tukumefeyondo rani-moatukuni yangiri animbo hoeindihimboeyi.

³⁰ Mare yahuraiyo Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi nindou Sona ai Ninife ngoafihu nindou amarei ranaheimbo yahurai-ane yaho nafuiyo-ndurimbohunda tukumefeyo. Mare yahurai-animbo Nindou Hondu ndanai-amboani tukundufimbui God ai nindou hapondanambe amarei ranaheimbo nafuiyo-ndurimbohunda.

³¹ God ai nindumbo yibobofendurimboayu rani si tukufeyoambe animbo bogori adukari nimorehi hifi war kadudanipoedi ai tukundife nindou hapondanambe

animboei ranaheimbo ninimoatükun+ ai moaruwai ramar+hind+ ranimbo pap+hoaf+ndandür+imboe. Ranimoatükun+ refemboayo ranimboe sapo ai adükari bogori Soromon+ndi ndofe fifirife hoafi himbor+imbo-hündambo ahand+ hifi bidifirani angunipoedi h+n+ng+re haya mas+no. Nga ro s+heimbo hoafehandür+ nindou s+hei mbusümo anüngu aiana Soromon+imbo ngasündirümboani.

³² God ai nindoumbo yibobofe-mboayu ranisi tüküfeyoambe ana Ninife ngoaf+hünd+ nindou ranai bot+ndahi nimboeimbo s+heimbo pap+hoaf+ndühür+imboeyi. Ai refemboayei ranimboe sapo Sona ai hoafi watapor+imbo-maranda himbor+yei mbur+hü moaruwai hohoan+mo ahei ranimbor+mar+hind+ ranimbo-hünda. Nga asu ro s+heimbo hoafehandür+ s+hei mbusümo nindou mam+ anüngu aiana Sonambo ngasündirümboani," mehu.

*Nindou-yafe hohoan+moambe si nahurai
(Matyu 5:15; 6:22-23)*

³³ Sisai yare hoafiyuh+ yahuya, "Nindou did+ ai moai ram hai ranayimund+hi mbur+hü wambür+ hoareh+ dibonap+rühi rihünd+, nga wani. Aiana moan+ sapo yimund+hi mbund+hümbomnimmoamo fond+wam+ nind+hindan+ animbo ranai boak+boadeandan+ nindou did+yei worambe fandahindüh+ hoeind+himboeyi.

³⁴ S+hei himboari+ ranas+hei hohoan+mo ranahand+ ram hai nahurai-anendür+. Asu s+hei himboari+ ranaboedayondür+ ana, s+hei hohoan+moambe ranai boak+boadeandür+imboe. Nga asu s+hei himboari+ ranai moaruwaiayo ana, s+hei hohoan+moambe nimbi bündearümboe.

³⁵ Ranimbohündambo animbo se hibad+hümbom, nga asu s+hei hohoan+moambe si amaro ranai nimbindeamboe.

³⁶ Asu munguambo hohoan+moambe s+hei fiambe ranai si yangri+ boak+foareandüh+ gorügoan+n+ nimbi n+mar+koate-ayondür+ ana s+heimbo ranai boak+boade-andür+imboe ram hai si boakafoareand+ nou," mehu.

*Sisai Farisi nindouyomo asu ah+nümbi hohoan+mo
fifirundeimb+ bogoriyomo ahamumbo pap+hoaf+marapur+*

³⁷ Sisai watapor+imbora mbura asu Farisi nindou mam+ ai hoafiyundüh+ yahundoya, "Dügüf+ dagoade-nd+hoamboane," mehundo. Ran+yu asu Sisai hüfu farifi sesi fond+hü mamaru.

³⁸ Ran+yo asu Farisi nindou ranai Sisai war+ popaikoate n+marü sesi ranasesuwa hepün+mefiyu.

39 Adükarî ai hoafiyundühi yahuya, “Farisi nindou seana hoe simîndî hîpîrî asu sesi foefe sesi hîpîrî ra moanambühane ndoru popoaiarîhoemo. Nga sîhamundî wagabeyahî ana hûmbuhünî hohoanîmo asu munjuambo moaruwai hohoanîmoane amaropurî.

40 Seana hîhîndî hohoanîmo-yomondeimb-anemo nîmboe sapo God weindanî nafîmarandî ai wagabamboanî nafîmarandî.

41 Nîne hohoanîmo aboedî sîhamundî ngusüfoambe amaropurî ranambo nindou didîyei nîne napo mbonîmboarîhûmündî ranaheimbo fandîhaundürî. Rawarundî anîmbo asu sîhamundî munjuambo moatükunî ra aboedî yangîrîndîmboe.

42 Farisi se hîpoanîmboembou-anemo! Nîmboe sapo seana munjuambo akîdîbou sesambefembo moatükunî wambîfî nahurai ranane se yimunjurundümo mburu asu 10 ranahandî ngorü bîdîfîrî ra Godîmbo yîboboru asîhoemo. Nga seana mbumundî hohoanîmo asu Godîmbo ngusüfo pefembo hohoanîmo ranahambo hînîngîrumboanemo. Se ranî hohoanîmo ra afîndî hohoanîmo-ndîmondühi asu se ngorü ahînümbî ra hînîngîfe poanî.

43 Farisi, se hîpoanîmboembou-anemo! Nga seana Suda-yafe rotu worî ranambe bogorîmbofe nîmarîmboanemo hohoanîmoemo. Asu nindou ai sîhamumbo nindou afîndî hîmboahü hîhîfî-mbîrîhûmuna yahomo houmboanemo.

44 Se hîpoanîmboembou-anemo! Se hoefekoateimbî yîf-ambe nahurai-anemo. Nindou yîf-ambe ranahambo fîfîrîfekoate ranîwamî hei hehi asu ranînambo moaruwai tükûmehîndî. Yahurai-ane sîhamundî moaruwai hohoanîmo wagabe ragu amaropurî ranai nindou-yafe hohoanîmo moaruwaimbo-ndeandürîmboe,” mehu.

45 Nindou mamî ahînümbî hohoanîmo fîfîreandeimbî ai hoafîyuhî yahuya, “Yamundo-randeimbî, se ranî hoafî Farisimbo hoafayafî ranana yîhoefombo kameihî moaruwaimbo-rowamunühanafî,” mehuamboyu.

46 Asu Sisas ai hoafîyuhî yahuya, “Ahînümbî hohoanîmo fîfîrundeimbî, Se hîpoanîmboembou-anemo. Seana nindou bîdîfîrîyei daboahamîndîwamî nîmboreimbî mbîsahûmündî yahomo houmbo hûputüpüründümo nandundühanemo. Asu seana ngîrî akîdou-amboanî warî pandundî nîmboreimbî moatükunî aheiwamî manandundî ranahambo farîhefendürî hefe semîndîmbo, nga wanî.

47 Se hîpoanîmboembou-anemo! Nga seana Godîndî hoafî hoafîyomo rundeimbî sîhamundî amoao mamî hîfokoa-marupurî ranahamundî yîfambe yihururu arundî.

⁴⁸ Seana nafuiyomo-ndühanemo, sapo sihamundi amoa Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbimbo hifokoamarüpurirana hambo aboed-ane yahombo. Nimboe sapo aiamumbo hifokoamarüpurir, nga se ahamundi yifambe yihururu arundi.

⁴⁹ Asu aboedi ndorihoyoweimbi hohoanimo Godindi-mayo ranai hoafiyowohü yahoya, 'Ro Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi asu hoafi sowandümo homo-rundeimbi ra koandihе-heapurani bidifiri hifokoandupurimboemo, asu bidifirambo moaruwaimbo-ndüpurimboemo,' meho

⁵⁰ Munguambo nindou hapondanambe ai hütiyomo Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi hifikoamarüpurir. Horombo God ai hifi nda nafirandambe peyo haya sinimbo hapondadidi nimorehi nindowenihi burayei aheimbo yagodimboe, nga rani süngumbo animbo tinirifo ndahümündimboeyi.

⁵¹ Ai nindou hifokoako-marüpurir Aber nünгуwami piyo haya sinir Sekaraia nünгуwami kikiре hiningimareandi. Nga asu ranahambo Godimbo sesi sihefe fondikimi Godindi worambeyo kefoaru marundi. Munguambo moaruwai hohoanimo ranahandi hüti ra nindou hapondanambe burayei aheimbo rani süngumbo animbo tinirifo ndahümündimboeyi.

⁵² Ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi, se hipoanimboembou-anemo. Nga seana fifirife aboedi semindimbo-mayo ranahambo yipurir papiru hiningirundühanemo. Nga seana sihamundihoarir kefoundühiyomo-poanir, nga asu bidifiri ai kefoefe fifirife semindimbo seianir-ane asu se nafir gürarundüri," mehu.

⁵³ Sisas ai worir nimarümbi ra hiningire hayambo hu-ane ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbiyomo asu Farisiyomo ai ahambo moaruwaimbo-rüwurühi düdüdumarurir.

⁵⁴ Ai ahambo refi hoeifiyuwanir asu aboedi simborir hoafikoate-nduanir ahambo papir-hoafindihurir yahomo houmboemo ramarüwurir.

12

Farisi-yomondi yimbu yafambeimbi hohoanimo ranahambo hibadümbö
(Matyu 10:26-27)

¹ Nindou afindi tausen gugureandühiyoy asu simborir tinirir yipütapürimayei. Raniry asu Sisas ai ahambo süngrurürundeimbimbo boatei hoafiyupurühir yahuya, "Se Farisi-yomondi fufudigoyo-randeimbi moatükunir yis ranahambo

hĩbadũmbo. Ro hoafayahi ranana ahamundi yimbu yafambeimbi hohoanimo ranahambo anahi hoafayahi.

² Nĩne-moatũkuni munɣuambo hapondanambe gabudambe engoro ranana asu sũngunambo weindahĩ gabudĩwami nĩmoamo yagodĩmboe. Asu nĩne-moatũkuni munɣuambo dĩbo menɣoro ranai weindahĩ fifĩnde fifĩndendamboe.

³ Nĩne-moatũkuni nĩmbi nĩmaroanĩ hoafĩmayei ra asu si peyowohũ hĩmborĩndeimboyei. Asu nĩne-moatũkuni sedĩbo yipurĩ parihi hehi hoafi sĩmoasinambo wataporĩmbo-marĩhũndĩ ra weindahĩ worĩ bogĩmondĩwami nĩmboeimbo pukũna hoafĩndeimboyei," mehu.

*Sĩhĩrĩ Godĩmbo yangĩrĩ anĩmbo yĩhĩmbo-ndĩhurĩmboane
(Matyu 10:28-31)*

⁴ "Wandafi mamĩ, ro sĩheimbo hoafehandũrĩ, nĩndou fi hoearĩ yangĩrĩ hĩfokoaru arundi ranahambo se yĩhĩmboyopoani, nɣa asu nɣĩrĩ yifiafi ana hĩfokoandundi.

⁵ Nɣa ro daboe yĩhĩmbombo ra sĩheimbo hoafĩndamboyahi. Godĩmbo se yĩhĩmbondei sapo ai anĩmbo hĩfokoefe mburĩmbo hai nɣoafĩnambo koarĩhefe rambo nɣĩnĩndeimbayu ranĩmbo-hũnda. Anĩhondane, mamĩ ranahambo yangĩrĩ anĩmbo yĩhĩmbondefomboane.

⁶ Ndu akĩdou hondahũfeimbi ra yimbu toeanambo yangĩrane pemiyei sahũmũndi arĩhũndĩ. Nɣa asu God ai nɣĩrĩ mamamboanĩ mĩtanĩndamũndu.

⁷ Nɣa asu God ai nũngunũmbi mbĩrĩnanĩyo sĩhafĩ mbĩroambe amaro fifĩreamboani. Ranĩmbo-anĩmbo se yĩhĩmbo-ndeimboyei, seana Godĩndĩ hĩmboahũ ndu akĩdou ranaheimbo nɣasũndĩ-hĩndũrĩmboanei," mehu

*Sĩhĩrĩ yĩhĩmbokoate Sisasĩndĩ ndũrĩ weindahĩ
hoafĩndefomboane
(Matyu 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ Sisas ai hoafiyuhi yahuya, "Ro sĩhamumbo hoafehapurĩ nĩndou dũdi nĩndou hĩmboahũ nũngumbo ro Sisasĩmbo anĩhondũmbo-rĩhinĩmboanahi ehu ana, sĩmborĩ nĩndou ranahandi ndũrĩ Nĩndou Hondũ ro Godĩndĩ sũnambeahĩndĩ nendi-yomondĩ hĩmboahũ nĩndou ranana wandani mbĩsamboyahi.

⁹ Nɣa asu nĩndou dũdi nĩndou hĩmboahũ nũngumbo wamboya moai ahambo anĩhondũmbo-rĩhinĩ ehu ana, asu sĩmborĩ amboanĩ Godĩndĩ sũnambeahĩndĩ nendi-yomondĩ hĩmboahũ ai wandiyupoanĩ mbĩsamboyahi.

¹⁰ Nĩndou dũdi ai Nĩndou Hondũmbo moaruwai hoafayu ana, God ai amboawi mbĩsũmbui. Nɣa nĩndou dũdi ai Yifiafi

Aboedi ranahambo moaruwai hoafayu ana, God ai ngiri amboawi mbüsu, nga wani.

11 Ai sihamumbo rotu worinambo papi-hoafi himboriyomo-rundeimbi asu bogori nindou-yomondi himboahü ndowapundümo ngomondani ro nüngunahurai asu nini hoafi hoafimandefi mbi simo houmbo ranahambo afindi hohoanimondimboemo.

12 Mami rani simboani animbo se nene hoafi hoafimbo ra Yifiafi Aboedi ranai sihamundi hohoanimoambe horinde dagapurimboe," mehu.

Kaki afindeimbi nindoundi hihindi hohoanimo kafeefe hoafi

13 Nindou afindi gugure mengoro ranambeahindi mami ai hu Sisasimbo hoafiyuhi yahuya, "Nindou yamundo-randeimbi, se wandi amongoambo hoafindafani ai apendimayo napo yihoehi ra yibobondihoa-mindembo," mehuamboyu.

14 Asu Sisas ai hoafiyundowohü yahuya, "Didi ai hoafimayuwamboyu ro sihafandi papi-hoafi himboriyohü yibobofembo rana?"

15 Asukai hoafiyundurühi yahuya, "Se ndondihi hibadihumbo, nga munguambo moatükuni semindimbo afindi hohoanimondimboemo. Nga se ngiri koadürü koadürumbo ni ngo napo ranifih ndowandifi," mehu.

16 Sisas ai kafeefe hoafi ra wataporimbo-randühiya, "Nindou napo afindeimbi mami ranai hifi ranifih nümbüri hifireandani afindi safimayo.

17 Nindou ranai aimbo nimarü hohoanimoyuhüya, 'Ro nini nüngundiheambo, nga nümbürambeahindi sesi ra kurifembo fondi wanayo,' mehu.

18 Raniyu asu hoafiyuhüya, 'Awi ro nda süngundühe. Wandi sesi wori ra mungu biri boadihe mbundihambo mami afindi worimbondihi mbundihambo wit asu amuri napo ra kundüheamboyahü.'

19 Ranimbo wandifimbo hoafindahühiya, 'Hapoana afindi himboani aho ra sesimbo aboedi napo ra wanjeiane. Nga nimandefi sesi ra dagudifi hoe ndimindefi raraondihundühi hihifi-hihifindefo,' mehu.

20 Nga asu God ai hoafiyundühi yahuya, 'Seana ngusüfokoate nindou-anafi! Hapo nimbikoani animbo se yifindamboyafi. Nga asu nindou didi ai napo sihafimayo ndorandifi masihawandi ra mandemünda?' mehu.

21 Yahurai animbo nindou didiyei napo afindeimbayei aheimbo tükündifemboe, nga aiana Godindi himboahü napo-koate-anei," mehu.

*Ngusüfo pukiyowohü afindi hohoanimooyo hoango hoafi
(Matyu 6:25-34)*

²² Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimbo hoafiyuhü yahuya, “Ro sihamumbo hoafehapuri nda, Se ninü sesi madagudifi mbisimo asu ninü hoeari yihoe fi gabudimandihu mbisimo houmbo afindi hohoanimondimboemo.

²³ Yangiri ningo ranane adükari hamindayo, nga sesi ana moanane asukai fi-ane adükari hamindayo, nga hoeari ana moanane.

²⁴ Asu awi se ndu nimoamo ahahabodei ranaheimbo hoeründürü. Ndu ranai ana moai ninü-moatükunü hoari hifikarühi, sesi yimungurühümündi hei worambe sihehi raraorihündi, nga aheimbo ana God ai sesi ra sagadürü arandi. Nga seana ndu ranaheimbo ngasündihindürimboanei.

²⁵ Se ranü-moatükunimbo afindi hohoanimoayafi ranai ngiri fandiheninanü akidou gedühü safi yangiri nimbafi.

²⁶ Asu se akidou moatükunü yahurai ra ndofe hifandiyokoate-ayafi ra asu nüngundo adükari moatükunü ra hibadimandanda?

²⁷ Nüngure hayamboyo wohü ahuriyei arihündi ra hoeiru, aiana moai ahei fimböhünda hoeari kakiyei asu ratüpuriyei rihündi. Nga ro sihamumbo hoafehapuri horombo adükari bogori Soromon ai napo afindeimbiyu, nga ahandi yihuru aboedi yihurumaramündu ra wohü ahuri ranai Soromonindü yihuru ra ngasündeamboane.

²⁸ God ai wohü hapondanü yangiri amaro ra hifihü hoeari yihurure hinüngireandühani, nga asu sümbo ana haiambe pifemboane. Se akidou anihondümbofe-koate-yomondeimbi God ai sihamumbo amboa hoeari yihurundeapurimbui.

²⁹ Se ninü sesimboyo mbisei asu ninü simindiramboyo mbisei hehi ranahambo afindi hohoanimondei ngeimboyei, nga yowanü.

³⁰ Godimbo anihondümbofe-koate-yeimbi ana mungu moatükunü ra semindimboane hohoanimoayei, nga Ape God ai ffireamboani se semindimbo afindi hohoanimoayei ra.

³¹ Nga God nginindü hifandarandü ranahambo kokondundanü animbo ranü amboanü dagapurümbui,” mehu.

*Aboedi napo gugurife hohoanimo
(Matyu 6:19-21)*

³² “Sipsip afindifuri ra se yowanü yihimbo-ndeimboyei, nga ndühü sühüsi, sihehi Ape ai siheimbo amboanü nginindü hifandarandü ranambe hifandiyondürimbo yifirayu.

³³ Se sihamundü napo ra kakifihü koandihou mbundu asu napo-koate-yeimbi ranaheimbo kaki ra dabudürü. Se

kaki foefe hiþiri yahurai ndowandümo niþmai moaruwaiyo rakoate-yoweimbi asu rananiþbo aboedi napo sünambe gugurindundi. Ngiri sünambe ana fandihoayo, ngiri hümbühüni nindou ndahümündi asu süsimbümi ai dagüdi.

34 Sihei ngüsüfo ana sapo nahi sihei napo yangorþi aniþbo kündarümbui.”

*Nafindiþümündi niþmandimbo hiþadihündi
(Matyu 24:45-51)*

35 “Se hoeari yihuru-rihümündi amarei nou niþne-moatüküni tüküfemboayo ranahambo hiþadühündühi sihei ram ra yimundiþhinda simbeyowamboane.

36 Se ratüþuriyei rihündeimbi nahuraindeihþi asu ahei bogoriþbo nindou ai niþmorehþi semiþndiþbo si ra hu mbura asu hiþiriþi huanþi nou hiþadihoriþi. Ai süfu yipuriþi fiþi þirakoþirakondandanþi niþmai yipuriþi sübüdiþehindiþi.

37 Asu ahei bogoriþi nindou ranai hu hiþboyuwanþi yapom-bofekoate yangiriþi niþmarei ahambo hiþfandarihoriþi ana, ai hiþifiþi-hiþifindeiþi. Ro siþheimbo aniþhondümböanahþi hoafe-handürþi bogoriþi nindou ranai ahandþi warþiþhoandarümbiþi ngisiþharþi hoearþi ra yimundiþhai mbunda hoafiþndündüraniþi sesþi fondikiþmi niþmandeianþi düdiþi sesþi dagadürümbui.

38 Ratüþuriyei-rihündeimbiþi ranai niþmbiþi mþusümomþoyoy asu si hoafiþmþoyoy hiþfandiþhümbö niþmareianþi ahei bogoriþi nindou ranai hu hoeiareandürþi ana, ai hiþifiþi-hiþifindeimþoyeiþi.

39 Se fiþindiþhindiþi sapo wori aharambüriþi ranai niþniþsimþöaniþyoy hümbühüniþi nindou tüküfemþoyoy ra fiþfirareandiþi ana, tükündafu hümbühüniþi-ndiþmþöemo mþüsüþi haya günde niþmandümbui.

40 Ranþimþöane se-amþöaniþi hiþadihümbö, nga Nindou Hondü ranai tüküfemþö ra mþitanþi-rihümündi hehi hiþiþbohiþiþboyeiambe aniþmþö kudümbui,” mehu.

Nindou ratüþuriþyafaniþi-rinandeimbiþi aboediþi asu moaruwai ranahafandiþi kfoefe hoafiþi

(Matyu 24:45-51)

41 Pita yahuya, “Adükariþi hoafayafiþi nda yiþhoefiþmþö yangiriþyafiþi asu munguambo nindoumþoyafiþi?,” mehuamþoyoy.

42 Siþboriþi Adükariþi ai hoafiþyuhþi yahuya, “Nindou düdiþi ai aboediþi ndore aniþhondümbö fiþfireandeimþiyoy haya aboediþi ratüþuriþyoy randeimþeyuaþi? Nindou ranahambo ahandþi bogoriþi nindou-mayoy ranai aniþhondümbö-ririþi hayambo wambo worambe sesþi napo engoro ra hiþfandiþyohü ratüþuriþyoyomö rundeimþiþi nindou ai sesþi semiþndiþi siþmþöaniþi segupuriþi rambohünda kaboadiriþi hiþniþngiþndirümbui.

⁴³ Nindou ranahandi bogori nindou ranai worambe tüküfi hoeirani ratüpurayu ana, moani afindi hamindi hihifi-hihifi-mbiyuwamboane.

⁴⁴ Ro sihamumbo anihondumboanahi hoafehapuri, bogori nindou ranai nindou ranahambo ahandi munquambo moatükuni ranahambo hifandi bo bogori mbondirü hini ngindirümbui.

⁴⁵ Nga asu nindou ranai yare hohoan+moyuhüya, 'Awi, wandi bogori nindou ranai ngiri nimehünou hihirindüfi düdu,' yahu haya bodimondi ratüpurüyei rihündeimbi nimorehi nindowenihi ranaheimbo bubuhaiyu sesi sesü bia ndümündü haya hihindi hohoan+mondümbui.

⁴⁶ Nga asu bogori nindou ranahambo ahandi ratüpurüyu-randeimbi ranai mamä simboani ngiri tükündüfiyu mbüsü haya hid+bo-hid+boyuambe animbo tükündüfimbui. Rananimbo bogori nindou ranai bubundürü mbunda koandihairani ngu nindou bidifiri himborikoate-yei rihündeimbi babidimbo nüngumbui.

⁴⁷ Ratüpurü-yurandeimbi ranai ahandi bogori nindou ai refembo yifirayu ra fifireandi, nga ai refekoate-yu, asu bogori nindou ai yifirayu süngufekoate-ayu ana, bogori nindou ranai afindimbo bubundürümbui.

⁴⁸ Nga asu ratüpurüyu-randeimbi ranai ahandi bogori nindou yifirayu ra fifirifekoate-yu haya ndofe ratüpurükoate-ayu ana, asu yimbumamimbo safi bubumboani. Sapo nindou didüyei afindi hamindi masahümüdi ana, asu simbori afindi hamindi mbisehindamboane. Asu nindou ranahei warihü afindi hamindi asihindi ana, asu simbori afindi masihindi ra ngasündeandeimbi segodürimbo hohoan+mombeye-amboane."

*Sisas ai nindou yikürübüfe-ndürimboyu makusu
(Matyu 10:34-36)*

⁴⁹ "Ro makosahi nda hifi ndanihü hai püpfemboyahi makosahi asu hai ranai yimbeyowa sahehea yifiar-ayahä.

⁵⁰ Nindou hoeambe hundürüyei nou ro asübusi afindeimbi hundürü-ndamboyahi, nga hundürü ra awi moai hundürüyahä ranimboanahi ngusüfo sihayahi.

⁵¹ Se randihi hohoan+mondeihüya, 'Ai ana yifiari yifiari hifi ndanihü engoro ra kikifembo makusu-ane,' mbiseimboyei, nga wanä. Ro moai yifiari yifiari ranahambo kikifembo kosahi, nga nindou yikürübüfe-ndürimboyahi makosahi.

⁵² Hapondani peyo haya aho ra nindou mamä ai ahandi fikiminindi hondahüfeimbeimbayu ana,

yibobondahimboyei. Rananimbo yimbumbündafe asu ngorü ngimeimbidei hehi simbori simborindeimboyei.

⁵³ Rananimbo yibobondahi mbundihü, nindowenihini mori ai afindambo asu afindi ai nimorimbo hürütürindamboyafani. Asu nimorehi ai ahandi nimorehi nimoridibo simbori hürütürindafe asu yamongoamindoho ai simbori hürütürindafe rarandeimboyei,” mehu.

Munguambo nindou nine-moatükuni tükefeyo ranahandi ninindi moai fifirihindi
(Matyu 16:2-3)

⁵⁴ Sisas ai nindou afindi ranaheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Se hoeirihindani hüfihamindi hanuwanipoedi hoenimbari sifowani hoeirihindühi hoendimboe seiani asu hoeyo arandi.

⁵⁵ Asukai se hoeirihindani ngirifafinipoedi weri sifowani yahimondimboe seiani asu yahimoyo arandi.

⁵⁶ Seana yimbu yafambeyeimb-anei, sapo se fifirihimboanei nine moatükuni hifini asu sünambe tükefeyo ra. Asu nimboe nine-moatükuni hapondani God ai ratüpurimayuwa tükefeyo ra fifirifekoate-ayeia?” mehu.

Düdi sishambo hoafimayunini dibo hoafi didibo adondowandi
(Matyu 5:25-26)

⁵⁷ “Nimboe sifahihoi yibobofekoate-ayafi nine-moatükunyo aboedayo ranahambo?”

⁵⁸ Asu nindou ngorü ai sishambo papihofiyoninimbo mbüsü haya yibobore-randeimbi sowana hoafi himborimbo ndemündünin nguani ana, se nimai ngafinafi aboedi-aboedi-ndafineandi. Asu se refekoate-ayafandi ana sishambo papihofirani-randeimbi nindou ranai hoafi himboriyu randeimbindi warihündeana, prisman ai karabusambe hiningindeaninmbui.

⁵⁹ Ro anihondumboanahi sishambo hoafehanini, se rando nimandifimbo kaki pemindafi mehomo simogodühi pemayafi animbo tükündafamboyafi,” mehu.

13

Nindou düdi anihondümbofekoate-ayu ana awarindihombui

¹ Rani-simboani nindou bidifiri ranai Sisasimbo rarihi hoafiyehiya, “Nindou Garirihündi bidifiri ai ninihondi hifokoaru Godimbo sishoundane Pairat ai hifokoamareapuri. Raniyo asu ahamundi hori ra ninihondi hori Godimbo saimbo hifokoamarundi rani bitapire mamikarimayo,” masei.

² Sisas ai hoafiyuh+ yahuya, “Rani-moatükun+ tüküme feyo ra se rarihi hohoan+moyeyani+ ahei moaruwai hohoan+mo ra Garirihünd+ bidi+fir+ ranahei moaruwai hohoan+mo ra ngasündeamboyo?”

³ Wani, nga ro an+hondümboanah+ hoafehandür+, Se sihei hohoan+mo ra didi+boadofe-koate-ayei ana, muᅅguambo siheimbo amboan+ yahurai tükünd+fendür+imboe.

⁴ Asu nünguri+yei 18 nindou Siroam+hünd+ aheimbo nimoei wor+ hoandar+ piyowohü hifokoamareandür+ rana? Se rarihi hohoan+moyeyani+, Nindou wor+nambo hifokoamareandür+ ranahei moaruwai hohoan+mo ra Serusarem+hünd+ bidi+fir+ ahei moaruwai hohoan+mo ra ngasündeamboyo?”

⁵ Wani, nga ro an+hondümboanah+ hoafehandür+, se sihei hohoan+mo ra didi+boadofe-koate-ayei ana, muᅅguambo se-amboan+ yif+ndeimboyei,” mehu.

Nim+ hisiyo rakoate ranahand+ kafoefe hoafi

⁶ Sisas ai mam+ kafoefe hoafi watapor+imbo-randüh+ yahuya, “Nindou mam+ ai ahand+ wain nümbürambe süfuri nim+nd+ ra hif+mareand+. Raniyo süᅅgunambo süfuri nim+nd+ ra hisiyohüpo yahuhaya mahu, nga moai his+ mamamboan+ hoeireand+.

⁷ Raniyu asu nindou ranai ahand+ nümbürambe ratüpur+yu-randeimb+ ranahambo hoafiyundüh+ yahuya, ‘Ro süfuri nim+nd+ nda ngim+ himban+ sin+ himboyar+hand+ moai hisiyorand+, nga hiti+boadowand+. Ai hisi-koate moan+ hoangire haya niᅅgombo nümbür+ hifi bidi+fir+ gabudarand+,’ mehu.

⁸ Nga asu ahand+ ratüpur+yu-randeimb+ ranai simbor+ hoafiyundüh+ yahuya, ‘Riti+fo, awi moan+ mam+ himban+ niᅅgo hoeireandüh+ an+imbo, nga hisimboyohüpo. Asu awi ro nim+ rani-fiki+mi hifambi kak+nd+h+ mbund+ha, asu yaf+sühum+ afümambe püpind+h+ hoeind+heamboyah+.

⁹ Rand+he hoeind+heandane ᅅgorü himban+ ra his+ndoan+ ana, aboed-ane, nga hisi-koate-ayo ana, hiti+foefemboane,’ ” mehu.

Sisas ai moan+ ᅅgoaf+imbo ni+mar+imbo sihi ni+morehi mam+ aboed+mareand+

¹⁰ Sisas ai Suda-yafe moan+ ni+mar+imbo si ranambe ahei rotu worambe yamund+mareandür+.

¹¹ Raniyo ran+hü ni+morehi mam+, 18 himban+ ahand+ flambe moaruwai nend+ ni+mar+imbo amoefoe sem+nd+ haya homarand+. Asu ahand+ daboad+ ham+nd+ ra fare hayamboyo asu moai mbumund+ botife niᅅgorand+.

12 Ran+yo Sisas ai hoeireanda mayoa mborai mehundowa mahowa hoafi+yundühi yahuya, “Me, hapoana angün+mbomayafi ra aboedi anafi,” mehu.

13 Sisas ai ahand+wami war+ manande-andamboyo asu n+mehünou mbumundi botife ni+ngombo God+imbo aboedani yaho ngusüfo pamareri.

14 Ran+yo Suda-yafe rotu wor+ hifandandeimbi bogori ranai ng+n+ndi+mayu Sisas ai moani n+mar+imbo sihi n+morehi aboed+mareandi ran+imbo. Nindou ranai hoafi+yuhi yahuya, “Sapo 6 si-ane ratüpur+imbo siayo. Nga sapo aboed+fembo ana, ran+ si an+imbo refemboyosi, nga moani n+mar+imbo si ana yowan-ane,” mehu.

15 Adükar+ ai simbor+ hoafi+yuhi yahuya, “Seana yimbu-yafambeimbi nindou-anemo! Asu se moai s+hamundi bur+makau asu dongi ra munnguambo si asu moani n+mar+imbo sihi ranamboani wofi fufur+houndür+ mburu hoe s+m+nd+imbo sowandümondür+ homo rund+yo?”

16 N+morehi ro aboed+mar+heandi, nda ai Abraham+ndi n+mor-ane, asu ahambo Satan ai 18 h+mban+ k+k+h+ramüdi manüngu-ane. Asu ro ahambo moani n+mar+imbo sihi aboedambo-fembo ra ah+nümb+yo.”

17 Sisas ai yare hoafi+mayu-wamboemo asu ahand+ hürütümbi-memo ranai amoani+ngambo-mefundi. Nga asu bi+dif+ri af+ndi megoro ranai aboedi moatükun+ ramareandi ran+imbo hi+hif+hi+hif+mayei.

Sisas ai hoari ak+idouhünd+ adükar+ tüküfembo kafoeffe hoafi hoafi+mayu

(Matyu 13:31-32; Mak 4:30-32)

18 Sisas ai hoafi+yuh+ya, “God ng+n+ndi hifandarandi ra nüngunahuraiyowa? Asu ro nüngund+he y+bobomandi+hea?”

19 Ai rahuraiiane, nindou mam+ ai ahand+ nümbürambe mastet hoari hambomo nahurai ak+idou h+fi+reandühani. Asu hoari ak+idou ran+hünd+ adükar+ t+koani nahurai ni+ngowan+, ndu ai ran+wam+ ngeramborühi ar+hünd+,” mehu.

Fufudogoyo-randeimbi moatükun+ yis ranahandi kafoeffe hoafi

(Matyu 13:33)

20 Asükai Sisas ai hoafi+yuhi yahuya, “Ro asükainda God ng+n+ndi hifandarandi ranahambo n+n+moatükun+fihi y+bobomandi+hea?”

21 N+morehi ai fufudogoyo-randeimbi moatükun+ yis sem+nd+ haya wambürambe fraua bubufoare mbura yis ra bab+foareandan+ fufudogoyo hafo nahuraiiane,” mehu.

Nafitambe akidou nafi ho
(Matyu 7:13-14, 21-23)

²² Sisas ai Serusarem+nambo huhüyu munjuambo adükar+ngoafi asu akidou ngoafi aheimbo watapor+ambo-marandü+hu.

²³⁻²⁴ Nindou ngorü ai Sisas+ambo hoafiyundühi yahuya, “Adükar+hi, yimbu mam+hi nindou yang+ri aboedambo-mandahindiyo?” mehuamboyo. Ai simbor+hi hoafiyuh+hi yahuya, “Yipur+hi nafitambe akidou ranambe kefoefembo hütihütindei, nga nindou afindi ai-amboani hütihütindeimboyei ranambe kefoefembosi, nga ngir+indei.

²⁵ Süngunambo wor+ aharambüri ai yipur+hi papareandi+ana, se weindani nimboeimbo yipur+fihi pirako-pirakondihündühi an+amboya, ‘Adükar+hi, yipur+hi sübüdühawamuni,’ mb+seimboyei. Nga simbor+hi hoafindühiya, ‘Ro moai siheimbo fifri+heandüri,’ asu ‘Se nahan+hi hündamboyei?’ mbüsümbui.

²⁶ Ranan+ambo se hoafindafühiya, ‘Ro se-di+bo sesi sahusifi hoe sim+ndefi asu yi+hoefi ngoafi naf+hi hohü yamundowamuni marandi’ mb+seimboyei.

²⁷ Asu ai siheimbo hoafindühi an+amboya, ‘Ro moai siheimbo fifri+heandüri, nga asu nahan+hi hündamboyei? Andai ragu, nga seana moaruwai hohoan+moyei ri+hündeimbanei,’ mbüsümbui.

²⁸ Se aran+deih+hi asu yahafi hitihündühi nimboeimboyei, nga Abraham, Aisak, Sekop asu God+nd+hi hoafi hoafiyomorundeimbi ai God hifandarandi ranambe n+mandeimboyei, nga asu siheimbo ana ragu moeindani pind+hir+imboyei.

²⁹ Ranan+ambo nindou afindi ai hüfiham+nd+hi süfuwan+poedi, hanuwan+poedi, hi+mbor+hi yimbun+poedi ai God ng+n+nd+hi hifandarandi ranambe sesi fond+k+mi tükündahi n+mandeimboyei.

³⁰ Ranan+ambo nindou di+di+yei haponda adükar+amboehindi+aiana süngunambo ak+doumbo-ndahimboyei, nga ak+doumboehindi+aiana süngunambo adükar+ambo-ndahimboyei,” mehu.

Sisas ai Serusarem+ambo hipoambo-marandi
(Matyu 23:37-39)

³¹ Rani+simboani Farisi bidifri+hi ai sifomo Sisas+ambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Andai ndanühündambo ragu hafi, nga Herot ai sihambo hifokoefen+n+ambo yahumboani!” mehomo.

³² Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Ngomo nindou sis+nd+ra randeimbi ranahambo hoafind+mo, nga hapo sümbo ana ro moaruwai nendi fiambe n+mareimbi

raguanambo-riheandür-i asu nindou aboedambo-riheandürühi anahi. Nga asu ngim-i si animbo wandi ratüpur-i ra moendind-i-heamboyah-i.

³³ Asu ro hapo, sümbö, asangu ranana naf-i ngamboyah-i. Nga sapo Godind-i hoafi hoafiyurandeimb-i ana ngir-i amurühi hifokoandüwur-i, nga Serusarem-i hü animbo hifokoandü-wur-i-mboemo.

³⁴ Serusarem, Serusarem! Seana Godind-i hoafi hoafiyomo-rundeimb-i s-ihambo sowana koehefepura mas-in-mo ra n-moeinambo hifokoaroapur-i arandi. Ro afind-i-mbo s-ihaf-i nindou ranaheimbo kakaro hond-i n-mori gugureandür-i mbanend-i hoareharamindo nou mbanend-i hoarehi-fendür-i-mbo samboyah-i, nga moai se yifriyeyi.

³⁵ Haponda s-ihaf-i wor-i ranambe nin-i akidou-amboani yangor-i-koate wor-i yangr-i hamind-i-mboe. Ro hoafehan-i-ni, se ngir-i hoeind-i-hindir-i, nga ngombo se wambo rand-ihi hoafindeih-iya, 'God ai aboed-i-aboed-i-mbiriramboane Adükar-i ndür-i-nambo akusu nda,' mbiseimboyei," mehu.

14

Sisas ai nindou angünümb-i aboed-i-marir-i

1 Moani n-i-mar-i-mbo sih-i Sisas ai Farisi bogorind-i worambe sesi sesimbo mahuwa nindou ai ahambo ndorüwur-i himboar-i safüh-i-marüwur-i.

² Ran-i hü nindou mam-i yir-i-war-i fiyuweimb-i mamaru.

³ Ran-iyo Sisas ai Farisi nindou-yomo asu ah-nümb-i hohoan-i-mo fi-firundeimb-i-yomo ahamumbo hoafiyuh-iya, "Moani n-i-mar-i-mbo sih-i ra nindou aboed-i-femboyo asu yowan-iyo?" mehu.

⁴ Nga asu ai moai ahand-i hoafi s-i-mpor-i hoafiyomo. Ran-iyo asu Sisas ai nindou ra serümündü aboed-i-rir-i mbura koamar-i-herü.

⁵ Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühiya, "S-ihamund-i n-i-mori-yo asu burmakauyo ai moani n-i-mar-i sih-i feamongoambe p-i-rayo ra n-i-mai hümand-i-houyo asu wan-i-mand-iyo?" mehu.

⁶ Ran-i-yomo asu moai ahambo s-i-mpor-i hoafiyomondo.

Se yowan-i s-ihaf-i fimbo roana ndor-i-hehe-andeimb-anah-i yahopoan-i

⁷⁻⁸ Sisas ai hoeireapurane nindou sesi sesimbo hoafi-mayua tükümfundi ranai n-i-mar-i-fond-i aboed-i hamind-i-wam-i n-i-mar-i-mbo hohoan-i-mo-memonda yare hoafiyuh-iya, "Nindou ngorü ai s-ihambo n-i-morehi sem-i-dambe sesesimbo hoafinduani ngafüh-i ra se

nimarifondi aboedühi ndowandimboyafi, nga nindou ndorihoeimbi ahambo amboani hoafiyomondowohüpo.

⁹ Nindou sifahanimbo yiboboambo hoafimayupira mahafani ranai düdü sishambo hoafindühüya, 'Nindou ndanahambo sifahimayo fondi ra sabado,' mbüsümbui. Randifiyuwani asu se amoaninngindafi mbunda ngafi bidifirani fondiwami nimandimboyafi.

¹⁰ Nga sishambo hoafindeiani ngafühi ra fondi sapo akidou yahurinngoahuri safi-mayo raniwami animbo nimandifi. Rananimbo sishambo hoafimayunina mahafi ranai ngu hoeindeaninanani wani hoafinduhüya, 'Wandafi, fondi aboedühi ndaniwami sühüfi nimarifi,' mbüsüwani asu bidifiri amuri mafandihindi ranai sishambo nindou adükarani mbiseihü ahinindeimboyei.

¹¹ Nindou didiyei ai ahei fi botarihindi ana, God ai hifinambo-ndearümbui. Asu nindou didiyei ahei fi hifinambo-arihindi ana, God ai aheimbo botindearümbui," mehu.

Se takini ndowandimboyafi

¹² Sisanimbo nindou hoafimayundoa mahu ranahambo hoafiyundühi yahuya, "Hüfinimboyo asu nimbambeyo sesesimbo ra, se yowani sifahinngunindi, fikiminindi, boagiri, sifahinapo afindeimbi wandafi aheimbo yangiri mborai yahopoani. Asu simbori amboani ngorüsimboani hoafindeiani ngafani sesi ndahüninimboyei.

¹³ Ranamboasi, nga se sesesindafühi ra napo-koateyeimbi, fi moaruwaiyeimbi, tinar moaruwaiyeimbi asu himboatihariyeimbi aheimbo animbo mborai mbisafi.

¹⁴ Rananimbo God ai sishambo aboedi-aboedindeaninimbui, nimboe sapo aiana napo-koate-wambo asu ngiri simbori ninin dehindi. Nga aboedi nindou ai yifihündi botiyahindi simboani God ai takini daganinimbui."

Sisas ai nimorehi semindi simboani sesesimbo kafeefe hoafi hoafimayu

(Matyu 22:1-10)

¹⁵ Mami simboani nindou mami sesi fondiwami Sisas-dibo nimarumbo God nginindi hifandarandi ranambe nimoreimbo seses-aye hoafi ra himboriyu haya hoafiyundühi yahuya, "Nindou ranai hihifi-hihifimbeyi-amboane," mehuamboyu.

¹⁶ Sisas ai hoafiyindowohü yahuya, "Nindou mami ai afindi sesesimbo hohoanimoyu haya nindou afindimboya 'Mborai' mehupuri.

¹⁷ Mami munguambo sesi sindi nafiramindoani ahandi ratupuriyu randeimbimbo hoafiyindowohü yahuya,

'Nindou ro hoafi+mehapuri ranahamumbo sowana hafi hoafi+yafi+purühi animboya, 'Mborai, munnguambo sesi sindi nafiramindi+amboane' mbi+safi.

¹⁸ Nga asu munnguambo nindou ranai moeimbo ngiri didefi mehomo. Nga ngorü ai boatei hoafindühiya, 'Ro hifi pemiya heheambo wamboanahi nga hoeind+hea samboanahi asu ro ngiri didihi,' mehu.

¹⁹ Ranikimi ngorü ai hoafinduhüya, 'Roana burmakau 10 ratüpurimbohünda pemiya heheambo wamboanahi nga rand+he hoeind+hea samboanahi, nga asu ro ngiri didihi,' mehu.

²⁰ Asu bidifiranambo nindou-mayu ranai hoafiyuhi yahuya, 'Ro ana hapondani yangiri nimorehühi-yahe heheambo wambo ngiri didihi,' mehu.

²¹ Ranayo asu ahandi ratüpuriyu-randeimbi ai hihirifi hüfu ahandi bogorimbo nindou ai yiboaruko-memo ranahambo hoafimayundo. Ranayu asu bogori ai ngüsüfoambe moaruwaiyuhü hoafiyuhiya, 'Nimöhünou asukai ngafi munnguambo adükari nafihü asu munnguambo akidou nafihü, napo-koate-yeimbi, fi moaruwaiyeimbi, yitijari moaruwaiyeimbi asu himboatihari ra fufondandifindüri dügüfi,' mehu

²² Süngunambo ratüpuriyu-randeimbi ai hoafiyundowohü yahuya, 'Bogori, ro ramar+heandi se hoafi+mayafi süngu, nga awi fondi aninggo,' mehuamboyu.

²³ Ahandi bogori ai hoafiyundowohü yahuya, 'Ngafi tükündafo hawa akidou nafi asu nimambe nafi ngafühi hoeindowandürühi ana huti hoafindafani mbüsühüsiamboane. Rananimbo wandi fondi ra simongori-mbeyowamboane.

²⁴ Ro nindou weangurühi hoafi+mehapuri ra ngiri didai-amboani wandi-mayo sesi ra apindeandi,' mehu," Sisas ramehu.

Nindou düdi ai Sisasimbo süngufembondühi ana ndonde hohoanimondi hoeindeandühi animbo (Matyu 10:37-38)

²⁵⁻²⁶ Nindou afindi ranai ahandi süngu tümareandamboyu asu aheimbo hihirifi hoafiyundürühi yahuya, "Nindou düdi ai wambo süngureandirühi asu ahandi hondafindi, nimorehi, nimori, akohoandi reh+mami aheimbo asu ahandi+hoarimbo amboa afindi hohoan+moyuhü wambo akidou-yangiri hohoan+moayu ana, nindou ranai wandi süngureandeimbi-yupoani.

27 Nindou düdi ai wandi süngunambo ahambo tiriifo afindi tükefeyo ranahambo moanane yahu nginindi niŋgokoate-ayu ana, ai wandi süngureandeimbi-yupoani.

28 Sapo se afindi hoandari worimbombo hohoanimoayafi ra weaŋgurühi niemandifi hohoanimondafi nüŋgunümbi kakinambo wori nda moendimandihini mbisafi hohoanimondafi hoeindowandühi animbo randowandi.

29 Asu refekoate-ayafi ana, se kambohoani yaŋgiri fondo hiniŋgindo hawa asu moendifekoate-ndafani bodimondi ai sihambo tirifoefe hoafi-ndahüninimboyei.

30 Ai randihi hoafindeihiya, 'Nindou nda worimbomarandiyosi, nga moai moendireandi,' mbiseimboyei.

31 Adükari bogori nindou ŋgorü ai adükari bogori ŋgorü-dibo yifiarimbo hohoanimoayu ana, ai niemandü hohoanimodu hoeindeandühi animbo rambüfiyuwamboane. Ai niemandü hohoanimodu hoeindeandühi animbo 10,000 ami ra 20,000 ranahambo waŋgeimandiyoi.

32 Asu ŋgiriŋduhü ana, bogori ŋgorü ai aŋguniyuambe animbo nindou ŋgorü koandiheirani ni mai hu hoafiyuwani asu aboedi-aboedi-mbeyafine-andamboane.

33 Mami rahuraiane se muŋguambo moatükuni ranahambo ambe yahokoate-ayafi ana, ŋgiri se wandi süngurowandiri-randeimbi tükündafoandi," mehu.

Sisasimbo anihondümbi-fimbi nindou ana sor nami nahurai-ane

(Matyu 5:13; Mak 9:50)

34 Nami ana aboed-ane, nga nami ra budesowani aparikoate-ndoani ŋgiri ahandi apar ra koadürü koadüründife hiniŋgindifeyo, nga wani.

35 Nami moaruwai yahurai ana ŋgiri nümbürambeahindi sesi ranahambo fandihendan aboedi tükündifeyo. Asu ŋgiri hihamoe awai bitapindihu nümbürambe digehundi, nga wani. Nga nindou ai moani pindihimboyei. Se didiyei himboambeimbaye ana, ndondihi himborindei.

15

Sisas ai sipsip mam mafarahoayo kafeefe hoafi hoafimayu
(Matyu 18:12-14)

1 Takis kaki sowandümo-rundeimbi-yomo asu nindou ai ranahamumbo moaruwai-anemo ase ranayomo ai muŋguambo sinimo Sisasindi hoafi himbori-memo.

2 Ranayomo Farisi asu ahinümbi hohoanimo yamundurundeimbi ai momori hoafiyomondühi yahomoya, "Hoeiru, nindou ndanai moaruwai hohoanimo yomondeimbi

sepurimündü hinngireapuri mbura asu nimarü aibabidi sesi sowasümo arundi,” mehomomo

³⁻⁴ Raniyu Sisas ai rani kafeefe hoafi ra hoafiyupurühi yahuya, “Nindou mamü ai ahandi 100 sipsip moangui fandandeimbi-hündi asu mamü ai afarthoayo ra nungumandüfia? Ai amuri 99 ranaheimbo rande hinngindeirani wafuwami wohi dagüdi wakindihindani animbo asu ngörü mafarhoayo ranahambo kokonda wakindeambui.

⁵⁻⁶ Nindou ranai sipsip mafarhoayo-mayo ra kokora hoeiareandi ana nindou ranai ahandi sipsip ranahambo afindi hamindi hihifi hihifindühi warambuhiwami nande ndemündü haya ngoafina ngumbui. Rananimbo ahandi ngunindi asu woriyimbu-rineandeimbi ranaheimbo hoafiyuhüya, ‘Se robabidi hihifi-hihifindei, nga ro wandi sipsip mafarhoayo ra asukai hoeirheamboanahi,’ mehu.

⁷ Ro hoafehandüri, mare yahurai-animbo nindou düdi ai moaruwai hohoanimo hinngire haya aboedi hohoanimoayu ana, sünambe afindi hamindi hihifi-hihifi animbo tükündifemboe. Nga asu nindou 99 aboedi hohoanimoeyimbi aheimbo ana ngiri yahurai hamindi hihifi-hihifi tükündifeyo,” mehu.

Kaki mafarhoayo kafeefe hoafi

⁸ “Nimorehi mamü ai 10 kaki ambeimbi sepurimindoane asu mamü pımayu. Rananimbo asu ram yimunde mbunda yihoarindo wakindeandühi kokonda hoeindeamboe.

⁹ Ai kokora hoeireandühi ahandi ngunindi asu woriyimbu-rineandeimbi ranaheimbo hoafiyowohü yahoya, ‘Se robabidi hihifi-hihifindei, nga ro wandi kaki mafarhoayo ra hoeirheamboanahi,’ meho.

¹⁰ Mare yahurai animbo, nindou moaruwai hohoanimoayumbü ai moaruwai hohoanimo hinngire haya aboedi hohoanimoayu ana, Godindi sünambeahindi nendi ai hihifi-hihifi-ndimboemo,” mehu.

Nindowenihini mori ngoafi hinngire anguni mahu kafeefe hoafi

¹¹ Raniyu Sisas ai hoafiyuhüya, “Nindou mamü ai nindowenihini mori yimbumarapiri.

¹² Asu akidi nimori ai afindambo hoafiyuhüya, ‘Napo sapo wambombuimbi-mayo ra ndawandiri,’ mehu. Raniyo asu afindi ai napo ra nimori yimbumbo yibobomareapiri.

¹³ Raniyu asu moai amitata akidi ai ahandi napo ra sagadüri mbura ranifihindi kaki ra semündü mbura anguni ngörü hifina mahu. Ranühi ahandi munguambo kaki mamıkare mbirimafoareandi.

14 Ahandi munḡuambo kaki ra mbiriḡoare hayamboyuane asu ran+i hifiḡu sesi wan+yowohü asu n+i mor+i ranai worambe ni+n+i kikefoefekoate-yuhü wembombomayu.

15 Raniyu ai hu nindou mam+i ḡgoafi ahar+i hünd+i ahandi ratüpur+iyu randeimb+i mbo-mefiyuwa asu nümbür+i na koamar+i heira moatei gin+i r+i nambo moanḡuimbo mahu.

16 Asu n+i mor+i ranahambo nindou ḡgorü ai-amboani moai sesi sagado raniyo wembomboyuhü ni+m+i hi+i hi+i r+i moatei masahüsi ra sesi mbo hohoan+i momayu.

17 Asu süḡgunambo ndore hohoan+i moyuwa mayowamboyu, 'Wandi apendi ratüpur+i yomo-rundeimb+i aiana sesi af+i nd+i mba+i hoemo. ḡga ndan+i hü an+i mboah+i nda ro wembombo yi+f+i mbo yanḡir-ayah+i.

18 Ambe-hoanḡo, ḡga ndühi hi+n+i ḡḡind+i he hehea ḡga apembo hoafi ndahandowohü an+i mboya, "Ape, ro sihambo asu God+i mbo moaruwai hohoan+i mo-yahap+i r+i mboanah+i.

19 Hapondan+i ana ro nindou aboed+i yah+i poan+i, ḡga ḡḡir+i se wambo wand+i ni+mor+i mba+i saf+i nd+i r+i. ḡga moan+i se rando hi+n+i ḡḡindowand+i ra sihaf+i ratüpur+i ya rihandeimb+i nahurai tükündaheamboane," mba+i samboyah+i,' mehu.

20 Raniyu asu n+i mor+i ranai ran+i hü hi+n+i ḡḡire haya ahandi af+i nd+i sowana ndamefiyu. Ai anḡun+i ḡḡah+i sünuambe af+i nd+i ai hoeirirühi ahandi ni+mor+i ranahambo hi+poambomariri. Raniyu asu af+i nd+i ai pi+pi+yu hüfu war+i kafoariri haya wakikihi-marür+i.

21 Ni+mor+i ai hoafi yuh+i ya, 'Ape, ro moaruwai hohoan+i mo-yamboanah+i sihambo asu God+i mbo amboani. ḡga hapondan+i ana ro nindou aboed+i yah+i poan+i, ḡga ḡḡir+i se wambo wand+i ni+mor+i mba+i saf+i nd+i r+i,' mehuamboyu.

22 Asu af+i nd+i ai ahandi ratüpur+i yomo-rundeimb+i mbo hoafi yuh+i yahuya, 'Ni+mehünou hoear+i aboed+i sowandümo si+fomo yihuruwuri. Asu warambeah+i nd+i moatükun+i kiki+foarüwuri, yiri hoear+i güdündo.

23 Asu burmakau ni+mor+i safeimb+i man+i ḡḡo ra hi+fokoandu mandu houmbo an+i mbo dagudifi+hü mbo hi+hi+fi-hi+hi+fi-ndefomboane.

24 Wand+i ni+mor+i nda yi+f+i mbomayuyosi, ḡga asu yanḡir+i haponda anüḡu! Ai mafar+i hoayuyosi, ḡga haponda hoeiar+i huri,' mehu. Raniyo ai sesesi-yomondühi hi+hi+fi-hi+hi+fi+memo.

25 Asu amonḡo ni+mor+i ai nümbürambe nüḡḡu mbura wor+i ki+m+i huane gita hoafi yowohü heirümemo ra hi+mbor+i mayu.

26 Raniyo asu ratüpur+i yu-randeimb+i mam+i mbo düdurirühi yahuya, 'Ni+n+i mboe ndana?' mehuamboyu.

27 Asu ratüpurü+yu-randeimbi ai hoafi+yundowohüya, 'Sihafi amond-ai aboedi tükümeñiyu, nga ran+ambo apei burmakau ni+morü mamü safeimbi hifokoare mande hayambo sahusifühi hihifi-hihifayefi,' mehu.

28 Ranüyo asu amongo ai ngin+indi+rürühi moai sesesi-mayei ranambo hu, nga wanti. Ranüyo afindi ai hu sesesi ranambe homba hütihüti-marüri.

29 Asu amongo ni+morü ai afindambo yare hoafi+yundowohüya, 'Ro sihambo afindi himbani moani ratüpurüya rihandembi nahurai hoafi himborüyahühi fariheheani marhandi. Nga se moai wambo wandi wandafi babidi+ambo hihifi-hihifi+yohü sesesi+mböhünda meme ni+morü amboani sawandi.

30 Nga sihafi ni+morü ranana, sihafi-mayo kaki ra ni+morehi wosi+hoafori hohoani+moyei rihündembi+yei-fihü moendire haya tükümeñiyu-ane asu ahambo burmakau ni+morü safeimbi ra hifokoaro mamandowando,' mehu.

31 Asu afindi ai hoafi+yundowohü yahuya, 'Ni+moakidou, se ro-di+bo manimbanesi, nga munguambo moatükunü wandi-mayo ra sihafane.

32 Sihiri hihifi-hihifi-ndefomboane ni+boe sapo sihafi amond-ai yifi+ambo-mbuimbi+yusi, nga asu haponda yangri tüküfi anüngu. Asu ai mafari+hoayuyosi, nga haponda hoeiar+huri,' mehu," Sisas mehu.

16

Anihondü aboedi hamindi napo

1 Sisas amboani ahambo süngrurü-rundembi+ambo hoafi+yupurühi yahuya, "Nindou mamü ai napo afindeimbi+yu hayamboyu asu ahandi napo ra hifandi+ambo nindou ngörü serümündü hini+ngimariri. Ranüyomo asu nindou bidi+firi ai nindou ranahambo papi+hoafirürühi yahomoya, 'Bogori, sihafi napo ra mbiri+mafoareandi,' mehomondo.

2 Ranüyu asu napo afindeimbi+mayu ranai ahandi napo hifandandembi bogori+mayu ranahambo mborai yahundo hürüheirü mbura düdurirühi yahuya, 'Hoafi ra nünguri+yo ro sihafi ratüpurü ranahambo himborümayahi? Nga se ngafi wandi kaki raninambo nini ratüpurüyo ramarowandi ra sürü papinda ndawandi, nga ngiri se wandi napo hifandandembi+ndafi,' mehu.

3 Ranüyu asu ratüpurü hifanda-randembi+mayu ranai aimbo hoafi+yuhüya, 'Ro nüngumandahe wandi bogori ai ratüpurü ranambeahindi raguamambo-areandiri ra? Roana hifi hiri+ambo ngin+ndiyahipoani asu aheimbo moakombo amoani+ngimboanahi.

4 Ro fifiriheamboanahi nini-moatükuni süngufeyowanî nindou ai wambo semindindirî worinîfendirîmbo ra,' mehu.

5 Raniyo napo hifandandeimbi-mayu ranai ahandî bogorindî kaki masowandümo ranahamumbo mborai yahupuri hümarihepuri. Asu weangurühîndîdî-mayu ranahambo düdurühî yahuya, 'Se nüngunümbiyo wandî bogorindî-mayo kaki masowandîfi?' mehindowamboyu.

6 Asu ai simborî hoafiyundowohü yahuya, '100 adükarihipirî weriyo,' mehuamboyo. Asu napo hifandandeimbi ai hoafiyuhî yahuya, 'Nimöhünou sihafî ndürî paiaroweimbi pepa ra ndowandîfi hawa 50 adükarihipirî pandowandî.'

7 Asükai ngörümbo düdurühîya, 'Se ra nüngunümbiyo masowandîfi?' mehindowamboyu. Asu ai simborî hoafiyundowohü yahuya, '100 bek witiyo,' mehuamboyo, asu hifandîrandeimbi ai hoafiyundowohüya, 'Sihafî ndürî parundeimbi pepa ra sowandîfi hawa 80 bek pandowandî,' mehu.

8 Raniyo asu napo afindeimbi-mayu ranai anihondümbo hoafikoate hifandîrandeimbi-mayu ranahambo hoafiyuhî yahuya, 'Se nini-moatükuniyo sihambo süngunambo tüküfemboayo ranahambo wudîpoaporo hohoanîmoayafi ra aboed-ane,' mehu. Nga ro hoafehapuri, nindou ai hifinindî moatükunimbo hohoanîmoyei arihündî ranai diboadorîhoeimbi nahurai-anei, nga rananei asu nindou sürühehindeimbi ranaheimbo süngunambo nini-moatükuniyo tüküfemboayo hohoanîmo ra ngasündarîhindürî.

9 Ro siheimbo hoafehandürî hifi ndanîhündambo kaki napo ranî süngumbo se nimorehî nindowenihî babîdî ngunindîmboehindî, nga süngunambo kaki semindîmbo ra munğuyoambe siheimbo ndemündündürî worinîndeiranî asu se koadürümbo koadürümbo nîmandeimboyei.

10 Nindou düdi ai akîdou moatükunî ndore hifandarandî ana, asu adükari moatükunî amboanî ndonde hibandambui. Nga asu ai akîdou moatükunî ndofe hifandîkoate-ayu ana, asu ngîrî adükari moatükunî amboanî ndonde hibandandî.

11 Asu se kaki napo hifi ndanîhündambo moaruwai ra ndofe hifandîkoate-ayei ana, asu se ngîrî napo hondü ra hibadîhündî.

12 Se nindou ngöründî napo ndofe hifandîkoate-ayafi ana, asu se ngîrî napo sihei hondü ra ndondîhi hibadîhündî.

13 Nindou ngörü ai ngîrî yimbu bogorî nindouyafandî ratüpurümbî nüngu. Nga nindou ranai ana bogorî ngörü

ranahambo moaruwaimbo-ndirühi asu ngorü bogori rana-
hambo ngusüfo pandirümbui. Se ngiri kakimbo ratüpurü asu
Godindü ratüpurü yiboboambo ngusüfo pandowapiri.”

*Sisas ai ahinümbi asu nginindi God hifandarandi rana-
hambo hoafimayu*

(Matyu 11:12-13; 5:31-32; Mak 10:11-12)

14 Farisi nindou, kakimbo yangiri ngusüfo parunde-
imbi-memo, ranai ranü hoafi hihimboriyomo houmbo asu
Sisasiambo tikifinambo-maruri.

15 Ai simborü hoafiyupurühi yahuya, “Seana nindouyei
himboahü aboedi himboyomondühanemo, nga God ana
sihamundi hohoanimo ra fifireapurimbo-ani. Nüne nin-
douyei himboahü aboedi hamindayo ra Godindü himboahü
ana moaruwai hamindane.

16 Mosesindü ahinümbi hohoanimo asu Godindü hoafi
hoafiyomo rundeimbi-yomondi hoafi ra wataporimboru
sinmombo asu Son ai tüküfi nunguambe kaimayo. Nga
Son nunguambe peyo haya asino ndanana God nginindi
hifandarandi aboedi hoafi ra munguambo ngoafi tükefeyo.
Ranane asu God hifandarandi ranambe kefoefembo
munguambo nindou ai hamindü tütungarihehindü.

17 Hifi sünü ranai mungundimboe, nga Godindü-mayo
ahinümbi hohoanimo ranana ngiri akidou-amboani
awarindühoeyo.”

*Nimorehi semindihünda hiningifembo yamundife hoafi
(Matyu 5:31-32; 19:9; Mak 10:11-12)*

18 “Nindou düdi ai ahandü nimorehi hiningire haya
asu ngorü asemüdu ana, ai moaruwai woshihoafori ho-
hoanimo yumbo-ani. Asu nindou düdi ai nimorehi horombo
ahandü nindowenihü ai moei yahumbü asemüdu ana ai-
amboani moaruwai woshihoafori hohoanimo yumbo-ani.”

Napo afindeimbi asu Rasarusiyafandi hoafi

19 Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Nindou mamü ai kakü napo
afindeimbiyu haya asu ai hoeari aboedi-aboedi yihuruyu
haya munguambo si sesi aboedi sesühi nimarü marandü.

20 Nindou mamü napo-koate ahandü ndürü Rasarus ai
ahandü fi masimeiyangiriyu haya napo afindeimbündü
yipuri nafitambeihü nimarü marandü.

21 Ai napo afindeimbündü-mayo sesi fu fondiwaminindü
pindoanü dagadü yahuayamboyu ramefiyu. Raniyo asu
yafori ai hei ahandü masimeiyangiri ra mongoarühü marihündü.

22 Süngunambo Rasarus ai yifimayuamboyo asu sünambeahindi nendi ai sowaründümo hafomo Abrahamidibo hininngimarüwuri. Asu napo afindeimbi-amboani yifimayuwa hifi kamarihori.

23 Asu yifiafi ngoafihü napo afindeimbi-mayu ranai asübusi afindi masemüdü. Asu ai himboyuane anguni goagu Abraham ai Rasarus parümündü haya manimbafani.

24 Ai hoafiyuhiya, 'Abraham, wambo hipoambo-rowandiri! Se Rasarus koarhaworani hoe warifoare hüramündi süfo wandi amindasümo kusimbireandiri, nga wambo hai hüfnambo mungunambo-arandiri,' mehu

25 Abraham ai hoafiyuhi yahuya, 'Wandi nimori, se yangiri nimbafambe aboedi moatükuneimbi-mayafi, nga asu Rasarus ai moaruwai mamaru. Nga asu ai haponda ndanihü aboedi mamaruwa asu se asübusi asowandifi.

26 Ngorü-moatükun ra ai hoe apoari afindi mbusümondühi kikireamunimboane, nga ngiri didai badihoei ndühi düfu asu ngiri didai badihoei rühi düfu,' mehu.

27 Asu napo afindeimbi ai hoafiyuhi yahuya, 'Ape, refe ana Rasarus koandihaworani apendi worina mbihuwamboane.

28 Ro hondahüfeimbi akohoandeimb-anahi rananimbo Rasarus ai hoafinduan asübusi afindi semindi nafi kosi koate-mbeyomo-ndamboane,' yahuhaya hoafimayu.

29 Abraham ai hoafiyuhiya, 'Ai ana Mosesindi-mayo ahinümbi hohoanimo asu Godindi hoafi hoafiyomorundeimbi sürü papimarundi ra hoeindundühi fifirindumboemo.'

30 Napo afindeimbi ai hoafiyuhi yahuya, 'Wani, Ape Abraham! Nindou düdi yifihündi ahamumbo sowana ahu ana, ai ahamundi moaruwai hohoanimo ngorü süngundundühi asu anihondümbö-ndumboemo.'

31 Abraham ai hoafiyundowohü yahuya, 'Asu ai Mosesindi hoafi himborikoate-yomo, Godindi hoafi hoafiyomorundeimbi-yomondi hoafi himborikoate-ayomo ana, asu ngiri nindou yifyeimbi-yei hoafi amboani himborindomo,' mehu.

17

Moaruwai hohoanimo ai anihondümböfe hohoanimo hifinambore arandi

(Matyu 18:6-7; 18:21-22; Mak 9:42)

1 Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimbi-mbo hoafiyupurühi yahuya, "Awi süngunambo mamikarambo moatükuni moaruwai tükündifemboe asu ran süngumbo wambo nimorehi nindowenih ai moaruwai hohoanimondeimboyei. Hipoanimboe-mbouanei nindou düdi

nimورهi nindowenih; ranaheimbo rareandan; moaruwai hohoan;moayei. Nindou ranahambo ana moaruwai ham;ndi an;imbo tükündifemboe.

² Asu ai rareandan; nimori; ak;id;bou ndanai moaruwai hohoan;moayei ana nindou ranahambo am;indasümoambe nimoei hondi wof;fih; kife mbur;imbo hoe hohoeambeah; pifiyuwan; hanü y;f;imbo ra aboed-ane.

³ Ran;imbo-hündambo an;imbo se hibad;hümbö. “Asu s;haf; wandaf; ranai moaruwai hohoan;monduan; se ahambo hoaf;ndafühi, s;haf; moaruwai hohoan;mo ra hin;ng;indowand; mb;isaf;ndo. Asu ai ahand; moaruwai hohoan;mo ra hin;ng;ndeandan; ana, se ahambo amboawi mb;isaf;.

⁴ Asu nindou ranai s;hambo mam; sih; 7-mbo moaruwai hohoan;moayu mbura asükai 7-mbo hu s;hamboya, ‘Kar;hasi, ro s;hambo moaruwai hohoan;mo-mayahan;ni,’ ehu ana, ahand; moaruwai hohoan;mo ra amboawi mb;isaf;,” mehu.

An;hondümböfe hohoan;mo

⁵ Ahand; hoaf; sowandümo homorundeimb; ranai Adükar;imbo hoaf;iyomondüh; yahomoya, “Se rarowandan; y;hoef; an;hondümböfe ra af;ind;imbeyo.”

⁶ Mehomondamboyu asu Adükar; ai s;imbor; hoaf;iyupurüh; yahuya, “Asu s;hamund; an;hondümböfe ranai mastet hoar; nahurai ak;idouayo-amboan; se nim; ndanahambo hoaf;ind;mondüh; an;imboya ‘Fir;hoef; hawa ahas;har; kameih; haf;imbo hoe hohoeambe nim;bf;,’ mb;is;mondan; asu nim; ranai se hoaf;imemo süngu rand;femboe,” mehupuri.

Ngorü nindound; ratüpur;iyu-randeimb;ind; ratüpur;

⁷ Sisas ai hoaf;iyuh; yahuya, “Nindou mam; seambeah;ndi ai ahand; ratüpur;iyu-randeimb; ranai ngu nümbürambe h;fi h;r;indu asu sipsip h;fand;nda mbundambo asükai wor;nambo düduwan;, ai hoaf;indu-ndowohüya, ‘N;meh;nou sin;f; n;imar;f;imbo sesi sowas;f;,’ mambüs;ndoyo?

⁸ Wani, nga ahambo an;imboya, ‘Wand; boatei sesi ra did;iboadondo ndao hawambo an;imbo asu se hoeari güdo mbunda nimand;f; hibadand;ran; ro boatei sesi dagad; hoe nd;im;ndahaimbo n;mand;han; an;imbo asu se s;haf; sesi ra süngu dowad;f;,’ mbüsümbui.

⁹ Asu bogor; nindou ranai ahand; ratüpur;iyu-randeimb; nindou ranahambo h;h;f;mandür;yo ahand; hoaf; h;imbor;iyuhü süngumareandi ran;imbo-hünda? Wani.

¹⁰ Ran;imbo-hündamboane se-amboan; God ai hoaf;imayu ra munju ratüpurayomo ana se randu hoaf;ind;mondüh;ya, ‘Roana aboedi ratüpur;iyef; r;hundeimb;iyef;ipoan;, nga

rani ratüpuri ranana yihoeifimbo ratüpurindimo yahu hoafimayu raniyo ratüpurimayefi, 'mbisimo.'

Sisas ai mīmanīho masimeimbi nindou 10 aboedimareapuri

¹¹ Sisas ai Serusarem ngoafina yare huhuyu Sameria asu Gariri-yafe hifi yipupuiambe nafi mahu.

¹²⁻¹³ Ai hu ngoafi mamī ranihū tüküfiyuwane, nindou 10 mīmanīho masimeimbi ranai homo ahambo nafini hoeimarūwuri. Ai anguni niṅgomombo raru mīṅgyomo hoafiyomondūhi yahomoya, "Sisas! Nindou Adūkari! Se yihoeifimbo hipoambo-rowamuni," mehomondo.

¹⁴ Asu Sisas ai ahamumbo hoeireapurūhi hoafiyupurūhi yahuya, "Se ṅgomo Godimbo sesi sīhou-rundeimbi ahamumbo animbo sīhamundi fi ra nafuindimondani animbo asu ai tūmbürūpuramboane," mehu. Ai nafi homondane ahamundi fi ranai asūkai aboedi tüküme feyo.

¹⁵ Asu nindou mamī ahamundi mbusūmo ranai hoeireandani ahandi fi ranai asūkai aboedi-mayowamboyo, ngoafinambo hihirifi huhū pukūna hoafiyuhi Godimbo aboed-ani mehu.

¹⁶ Nindou ranai hu Sisasindi yirikimi piyu yangurūmbo hihifimarūri. Nindou ranai ana Samariahündiyu.

¹⁷ Sisas ai nindou ranahambo hoeiriri haya hoafiyuhi yahuya, "10 aboedimayafundi. Nga asu ṅgorū 9 ra nūṅguyafunda?"

¹⁸ Asu nimboe nindou ṅgorū sīrambeahindi mamī ndanai yangiri sūni Godimbo hihifarūra?"

¹⁹ Asu Sisas ai nindou ranahambo hoafiyundowohū yahuya, "Botiyafo hawa hafi, nga sīhafi anihondūmbofe ranaiyo aboedambo-mareanini," mehundo.

Nindou Hondū ranai weindahī tükündüfimbui
(Matyu 20:23-28; 24:37-41)

²⁰ Farisi nindou ranai Sisasimbo düduyafundūhi yahomoya, "Nūṅgusūmboani God ṅṅinindi hifandarandi ra tükūmandifea?" mehomondamboyo. Asu Sisas ai sīmbori hoafiyupurūhi yahuya, "God ṅṅinindi hifandarandi ranai tüküfemboayo rani-moatükuni nafuimbohūnda ṅṅiri nini-moatükuni tükündifeyoani nindou ai ahei hīmboarinambo hoeindihindi.

²¹ Ai ṅṅiri randihi hoafindeihiya, 'Hoeirihī aiana ndani,' mbisei asu 'Goagu ra' mbisei. Nimboe, sapo Godindi ṅṅinindi ranana sīhei mbusūmo-ane engoro."

²² Raniyo asu ahambo sūṅgrurū-rundeimbimbo hoafiyupurūhi yahuya, "Sūṅgunambo rani-moatükuni ranai tükündifemboe, rananimbo se Nindou Hondūndi si ra

hoeifembo afindî hohoanîmo-ndîmboemosî, nga se ngîrî hoeindundi.

23 Rananîmbo sîhamumbo hoafîndeihiya, 'Hoeiru, aiana goagu anûngu ra' mbîsei asu 'Hoeiru, aiana ndanûngu,' mbîseimboyei, nga se yowanî anîhondûmbofeihû ho kokopoanî.

24 Sapo wabürüsü ranai sünü ngorü hîmboranî tüküfe haya ho ngorü hîmboranî kararamîndo, yahurai anîmbo ndîmboe Nindou Hondü ai ahandî tüküfembo sihî ra.

25 Nga asübusî afindî boatei ndemündî mbundambo asu nindou ndanî sîmboanî anîmboei ranai ahambo daboadi hîhîrîndîhorî mbundühümbö-ndeianî anîmbo ndîmboe.

26 Horombo Noa nûnguambe ramefeyo yahurai anîmbo Nindou Hondü ranai tüküfemboyuambe-amboanî randîfemboe.

27 Sapo Noa nûnguambe nindou afindî ranai sesî sahüsi, hoe sîmîndei, nîmorehühîyafu, anamîndühîyahi raraorühî heimbo mamî bîdîfîranambo sihî Noa ai botambe mafarîfiyu-wamboyo hohoambu afindî ranai kosowohü nindou ra hîfokoako-mafoareandî.

28 Horombo Rot nûnguambe ramefeyo yahurai anîmbo ndîmboe. Muŋguambo nindou ranai sesî sahüsi hoe sîmîndei, napo pemîyei, kakî semîndîmbo koarîhehi, nûmbürî hîfîrîhi, worîmborühî raraomarîhündî.

29 Nga Rot ai Sodom ngoafi ra hînîngîre haya hu sîmboanî hai asu sarfa nîmoei ranai hoe nahurai sünambeahîndî pütapîyowohü muŋguambo nîmorehî nindowenihi hîfokoako-mafoareandürî.

30 Mamî yahurai anîmbo Nindou Hondü ranai weindahî tüküfi sîmboanî amboanî randîfemboe.

31 Ranî-sîmboanî nindou ngoafi hû amaru ranai ngîrî kebuai ahandî napo worambe engoro ra ndemündu. Asu mamî yahuraiane nindou nûmbürambe anûngu ranai ngîrî ahandî worînambo hîhîrîndüfi ngu.

32 Sapo Rotîndî nîmorehîmbo tüküme feyo ra se hohoanîmondîmo. Ai hîhîrîfe ngoafi hoeimareanda yîfîmayo.

33 Nindou dîdîyei ahei yangîrî nîngo ranahambo afindî hohoanîmoyeihî kîkîharîhümündî ana, awarîndîhoemboe. Nga nindou dîdîyei ahei yangîrî nîngo ranahambo afindî hohoanîmokoate-aye ana, aboedambo-ndîfemboe.

34 Ro sîhamumbo hoafehapuri, nindou yimbu ranai mamî fondîwamî guguiyafanî apafanî ra God ai ngorümbö nderümündühî ngorü rande apofondîwamî dîgeirümbui.

35-36 Nîmorehî yimbu ranai mbanî hîrayafe ra God ai ngorümbö ndemündühî ngorü rande hîngîdeambui," mehu.

37 Sisasimbo süngurü-rundeimbi ai düdurüwurühi yahomoya, “Rani-moatükuni ra nahü tükümandifea?” Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, “Yifinimoko yangorowohü ana, koaheimb-ane hei sahüsi arihündi,” mehu.

18

Nimorehi kai asu yibobore-randeimbi-yafe kafeefe hoafi

1 Sisas ai ahambo süngurü-rundeimbimbo didibafiferambo yiboaruko-ndimboemo yahu haya kafeefe hoafi mamı yamundife-purımböhünda hoafımayupurı.

2 Sisas ai yare hoafiyuhi yahuya, “Mamı adükari ngoafihü nindou yibobore-randeimbi mamı ai manüngu. Aiana moai Godimbo yihimboyu asu nindoumbo afındı hohoanımoyu randı.

3 Raniyo adükari ngoafi ranihü nimorehi kai niıngo haya ho nindou yibobore-randeimbimbo hüti hoafiyondo randühiya, ‘Wandı hürütümbi ai wambo hürütarandıri, nga se wambo hoafi yibobofe ra farıhawandıri,’ meho.

4 Gedühi safıyu nindou yibobore-randeimbi ranai nimorehi ranahambo fehefembo moei mehu. Nga humbo süngunamboyu ai ahandı fimbo hoafiyuhiya, ‘Sapo ro moai Godimbo yihimboya asu nindoumbo hohoanımoya rıhandı.

5 Nga nimboe nimorehi kai ranai muıguambo si wambo tıııriıfo sai arandımbo anımbı ro ahambo fandıhehe hehea ahandı papi-hoafi ra himborında. Asu ro refekoate-ayahi ana wambo sowana muıguambo si didı ndandanı wambo süngunambo garıbindıeandırıımbıoe,’ ” mehu.

6 Asükaiyu Adükari ai hoafiyuhi yahuya, “Se nindou yibobore-randeimbi moaruwai ranahandı hoafi ra himborıyomo.

7 Nimorehi nindowenihi God ai wandanei yahündüreimbi ranai nımbıınımbı si muıguambo Godimbo aranı aranayeı ra aheımbı fehefendüri-koate-mandüyo? Asu awı fehefendüri-koate ahei hoafi ra hıhımborıpo-mandüyo? Wanı.

8 Nga ro sıhamumbo rarıhe hoafıhapurı, ai ahei papi-hoafi ra nımeöhınou himborınduhü yıbobondeambui. Nga Nindou Hondü ai kudümbı nımorehi nindowenihi hıfı ndanıhü anımbıoeı ahei anıhondümbıofe ra hoeımandıyo?’ ” mehu.

Farisi nindou asu takis kakı semüdü-randeimbi-yafandı kafeefe hoafi

⁹ Nindou bídífírí ai ahamundi fimboya aiana mbumundi hamind-anemo, nga ngorü nindou aiana mbumundi-yomopoani ehomo ranahambo Sisas ai kafoefe hoafi hoafimayu.

¹⁰ “Mamimbo nindou yimbu ranai didibafifembohünda Godindí worina mahafani. Mamí ai Farisihündiyu asu ngorü ai takis kaki semündü-randeimbiyu.

¹¹ Farisihündí ranai ahandipoanimbo nüngumbo ngusüfoambe didibafífihiya, ‘God, ro síhambo híhifaríhaníni, roana moai nindou bídífírí raríhi aríhündí sünguríhe hehea díbokoríya, tíkai hoafíya asu nímorehí sísíhímoya ríhandí. Nga roana nindou takis kaki semündü-randeimbi gogu raní nahurai-yahípoani.

¹² Ro mamí wik ranambe yimbumbo sesí wehíya asu muñguambo moatükuní ro asahamíndíhí ra 10 yíboboríhe hehea síhambo mamí bídífírí síhehe aríhandí,’ mehu.

¹³ Nga takis kaki semündü-randeimbi-mayu ranai ahandipoanimbo akídou anguní safí manüñgu. Ai sünambe hímbokoate mbíro türe nüngumbo ahandí ngusüpoahúhí purúkíreandúhí yahuya, ‘God, ro moaruwai hohoanímoya ríhandeimb-anahí, nga se wambo hípoambo-rowandírí,’ mehu.

¹⁴ Ro síhamumbo hoafehapurí, takis kaki semündü-randeimbi-mayu ranai worínambo nguwaní ai anímbo Godindí hímbóahü mbumundi nindou-ndümbuí, nga Farisi nindou ana waní. Sapo mamí yahuriane nindou dídíyei ahei fimbo hífínambo-aríhindí aheimbo God ai botíndearümbuí. Nga asu nindou dídíyei ahei fimbo botaríhindí aheimbo God ai hífínambo-ndearümbuí,” mehu.

Sisas ai nímoakídíboumbo híníngíríhindúra wambo sowana mbüsühüsi, mehu

(Matyu 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Raníyei nindou bídífírí ranai Sisasiimboya ai warí nande haya dídíbafí-mbífindúra sei hehi nímoakídíbou fufuríhümündindürí tükümehind. Nga asu ahambo süngurürü-rundeimbi-memo ranai nindou ranaheimbo ngíníndí-marundürí.

¹⁶ Nga asu Sisas ai hoafíyuhí yahuya, “Nímoakídíbou ra aheimbo híníngíndíhindúra ndühí wambo sowana mbüsühüsi, nga ngírí bobohíndündúra. Sapo God ngíníndí hífandarandí ra nímorí akídíbou ndahurai aheiane,” mehu.

¹⁷ Sisas yahuya, “Se nda fífíríndündí, nindou dídíyei God ngíníndí hífandarandí ra nímoakídíbou sahümündí aríhündí nahurai semíndíkoate-ayeí ana, ngírí kebohíndí, nga waní,” mehu.

*Nindou napo afindeimbi ai Sisas-dibo wataporimayu
(Matyu 19:16-30; Mak 10:17-31)*

18 Suda-yafe bogori nindou ranai Sisasimbo dudurirühiya, “Nindou yamundo-randeimbi aboedi, ro yangiri koadürü koadürümbo niŋgombo ra nini-moatükuni nünungondihendühi mandahamindiha?” mehundowamboyu.

19 Asu Sisas ai ahambo simbori hoafiyundowohü yahuya, “Nimboe se wambo aboedi asafa? Moai nindou didi ai aboediyu, nga God yangiri-ani aboedayu.

20 Sapo se ahinümbi hohoanimo ra fifirowandi: Se yowanini morehi sishimoyo asu anamindihoandi birabiriyopoani, woshihoafori hoafiyopoani, nindou hifokoefepoani, hühühüniyopoani, se yowanini gorümbo tikefe-hefe papi-hoafiyopoani, asu se shafi me-apembo ahinindafühi ahafe hoafi himboringafühi,” mehu.

21 Nindou ranai simbori hoafiyundowohü yahuya, “Ro nimori akidouyahambe peya hehea hambo hapondani ro rani ahinümbi ra süngurihe arihandi,” mehu.

22 Sisas ai rani hoafi ra himboringu haya, simbori hoafiyundowohü yahuya, “Awi mamini moatükunini se randowandi. Shafimayo napo ra nindou gorümbo dabadürühi ranihihindi kakini asowandifi ra napo-koateyeimbi ranaheimbo dabadürühi. Rananimbo se sunambe napo afindeimbi-ndamboyafi. Rani boatei rani-süngundo mbundambo animbo asu wandi süngu didifi,” mehu.

23 Nga nindou ranai Sisas hoafimayu ra himboringu haya ngusüfoambe nimbi mayu, nimboe sapo ai napo afindeimbi wambo.

24 Sisas ai horirani mayoa hoafiyuhini yahuya, “Nindou napo afindeimbi ana God nginindi hifandarandi ranambe kefoefembo tihümbane.

25 Ninihondini mamini ahandini ndürü kamer ranai ana hoearini kakimbo nir ambenafini kefoefembo tihümbiyopoani, nga nindou napo afindeimbi ai God nginindi hifandarandi ranambe kefoefembo ana, tihümbane,” mehu.

26 Nindou bidifirini ranai hoafi ra himboringeyeihehi dudurihorühi seiya, “Asu refe ana, nindou didi ai yangiri koadürü koadürümbo manüŋgua?”

27 Sisas ai simbori hoafiyuhiniya, “Nini-moatükuninyo nindumbo tihümbayo ra Godimbo ana tihümbiyopoani,” mehu.

28 Asu Pita ai hoafiyuhini yahuya, “Awi! Ro yihoefti ngoafi hininŋirihu hohu shafi süngu masinefi,” mehundowamboyu.

29-30 Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Ro sïhamumbo anihondümboanahi hoafehapuri, nindou düdi God ñgïñindï hifandarandï ranahambohünda ahandï ñgoafi, nïmorehi, akohoandi, boagiri nïmoakidïbou hinïngareandürï ana, hifi ndanihü God ai aheimbo afindï moatükunï dagadürümbui. Asu süngunambo aho ra yangiri koadürü koadürümbo niñgo ra ndahümündimboyei,” mehu.

Sisas ai yifiyo hefe yifihündi botifembo-mayu ranahambo asükai hoafimayu

(Matyu 19:16-30; Mak 10:17-31)

31 Sisas ai süngurü-rundeimbi 12 sepurimündü hinïngireapuri haya hoafiyupurühi yahuya, “Hïmboriyomo! Haponda sïhiri Serusaremïnambo anefi ahahifi. Ranihü anïmbo sapo Godindï hoafi hoafiyomorundeimbi nindou ai Nindou Hondü ranahambo nini moatükunïyo tükufembo horombo sürü papiru masïhoemo ra anihondü tükündïfemboe.

32 Ai ahambo ndïfoyei warihündüwurimboemo. Rananïmbo ahambo tikifinambondïhori, türüfoefe hoafindei, asu ñguri tifiñdahi raraondïhümboyei.

33 Rananïmbo asu ahambo ndüfurï ndüfurïboadüwurï mbundümbo hifokoandüwurimboemo, ñga ñgimï sindo haya süngunambo asükai botindüfimbui,” mehu.

34 Nga asu ahambo süngurü-rundeimbi ai moai hoafi ra türüfoaru fifirundi. Hoafi ranahandï nïmïndï ra moai ahamundï hohoanïmoambe weindahïfeyo. Asu ai moai Sisas nïmboe hoafimayu ra akïdou-amboanï fifirundi.

Sisas ai nindou hïmboatïharï moako-moakoyu-randeimbi aboedïmariri

(Matyu 20:29-34; Mak 10:46-52)

35 Sisas ai Seriko ñgoafikimï huane nindou mamï hïmboatïharï nafikimï nïmarümbo nindou heiyani kaki napombo moako-moakoyu marandi.

36 Ai hïmboriyuwanï awai nendi afindï ranai tümareandamboyu, asu nindou ranaheimbo düdureandürühi yahuya, “Nindou ra ninihünda?” mehundüramboyo.

37 Asu nindou ranai seiya, “Sisas Nasaretihündï ranai ndanafi masïnuamboanïyefi,” mehomondamboyu.

38 Nindou hïmboatïharï ranai puküna hoafi karïhoeihü hoafiyuhi yahuya, “Sisas, Defitindï ahurï, se wambo hïpoambo-rowandïri.”

39 Asu nindou horomboyahi masïnei ranai ñgïñindï hoafiyahündowohü seiya, “Se hoafi kikiñandïfi,” maseiamboyu. Asu nindou ranai asükai hoafi puküna

kar+hoeihüya, “Sisas Deditndi ahuri, se wambo hipoambo-rowandiri,” mehuamboyu.

⁴⁰ Ran+yo Sisas ai hu nüngumbo nindou h+imboat+har+ ranahambo ahambo sowanambo semündühombo hoaf+mayu. Nindou ranai hu manünguwa Sisas ai düdurirühi yahuya,

⁴¹ “Ro s+hambo n+n+moatükun+ nününgufen+n+imboyo se hohoan+moayafa?” mehundowamboyu. Asu nindou ranai yahuya, “Nindou Adükar+, ro wand+ h+imboar+ ra asüka+ aboed+mbeyowa samboanahi.”

⁴² Sisas ai s+mbor+ hoaf+yundowohü yahuya, “S+haf+ h+imboar+ ra aboed-ane. S+haf+ an+hondümbefe ran+ süngumboyaf+ se aboedayaf+,” mehu.

⁴³ Asu mam+har+ ahand+ h+imboar+ ranai bir+mahoeyowamboyu Sisas+nd+ süngu huhü God+imbo aboed-ani mehu. Nindou af+nd+ ranai ran+moatükun+ ra hoeir+hinda mayoa ai-amboan+ God+imbo aboed-ani masei.

19

Sisas ai Sakius+nd+ wor+na mahu

¹ Sisas ai Seriko ngoaf+ mbusümo naf+ hu ngasünde haya mahu.

² Huane asu nindou mam+ ran+ ngoaf+hü mamaru ahand+ ndür+ Sakius ai napo af+ndeimbi, takis kaki sowandümo-rundeimbi-yomond+ bogoriyu.

³ Ai Sisas+imbo nüngunahurai nindouyu yahuhaya hoeifimbo mehu, nga n+moreh+ nindowenih+ af+nd+ bur+yeimbo ahambo hoeifimbo fond+ gümar+hinda asu Sakius ai bod+fo wambo ran+imbo ng+r+ ahambo hoeindir+.

⁴ Ran+yu asu ai horombofi p+p+yu hu haya n+m+nd+ n+moamo mahafu Sisas+imbo hoeind+hini yahuhaya. Ai fifire haya Sisas+imboya naf+ mam+ ran+naf+ an+imbo düdü haya ngumbui yahuhaya.

⁵ Ran+yu Sisas ai ran+hü tüküfi asu n+m+wam+ n+moamo h+imboyuhü Sakius+imbo hoaf+yundowohü yahuya, “Sakius, se kosifoao, hapoana ro s+haf+ worambe d+di n+mand+imboyah+,” mehundo.

⁶ Ran+yu ai n+mehünou kus+foendüh+ ngusüfoambe h+h+fi-h+h+fi+yuhü Sisas+imbo ahand+ wor+na serümündü mahu.

⁷ Nga munguambo nindou ai Sisas Sakius d+bomb+ mahafand+ ra hoeir+hi mbur+hü asu momor+ hoaf+yeih+ seiya, “Ai ahu ranana moaruwai hohoan+moyu-randeimb+nd+ wor+namboani,” masei.

⁸ Ran+yo Sakius ai nüngumbo Adükar+imbo yare hoaf+yundowohü yahuya, “Adükar+ se h+mbor+yaf+, hapoana wand+mayo mungu moatükun+ ra y+bobond+he

mbund+ha nindou napokoate-yeimb+imbo ngorü b+idif+ri ndehamboyah+í, asu nindou ngoründ+mayo takis kak+ wos+hoaf+í hoaf+iya hehea saham+ind+heimb+í ana, asúkaí yimbuyimbumbo h+h+r+indahe nga ndahandomboyah+í,” mehu.

⁹ Ra-mehuamboyu Sisas ai hoaf+yundowohü yahuya, “Hapoana God ai n+moreh+í nindowenih+í wor+í ndambeah+ind+í aboedambo-reandür+hani. N+imboe, nindou ranambo ai Abraham+ind+í amoa+ani.

¹⁰ Nindou Hondü makusu ranana sapo nindou awar+ihendeimb+í kokoyondür+í aboedambo-fendür+imboyu makusu,” mehu.

*Nindou 10 kak+í masowandümo kafeefe hoaf+í
(Matyu 25:14-30)*

¹¹ Rar+hi n+moreh+í nindowenih+í af+ind+í ranai h+imbor+yeiane, asúkaí Sisas ai aheimbo kafeefe hoaf+í mam+í hoaf+ímayundür+í. N+imboe sapo ai Serusarem fik+m+í ak+m+ímayuambo nindou ranai rar+hi hohoan+imoyeih+ya, God ng+n+ind+í hifandarand+í ra n+mehünou an+imbo tükünd+í femboe, masei.

¹² Asu ai yare hoaf+yuh+í yahuya, “Mam+imbo ana bogor+í nindou mam+í angun+í h+f+na ahambo adükar+í bogor+imbofi h+n+ing+f+imbohünda mahu. Bogor+imbofe mbuiyombo asúkaí ngoaf+n+ambo h+h+r+ife hombo hohoan+imomayu.

¹³ Nga ai hombo yahuhaya ahand+í ratüpur+yomo-rundeimb+imbo mborai yahupura mahomondamboyo gor+n+ambo nafümb+í kak+í hoar+í nindou mamam+imbo yimbureapurü+í yahuya, ‘Se kak+í nda ndowandümo houmbo b+idif+ri kak+í sem+ind+imbohündambo ratüpur+ind+ímondan+í ro asúkaí tükündaheamboane,’ mehupur+í.

¹⁴ Nga asu mam+í ran+í ngoaf+hünd+í ranai nindou rana-hambo y+boarukomar+hori. Ran+y+o ai huane nindou b+idif+ri koamar+íhehipura bogor+í nindou mahüfu ngoaf+n+na hoaf+í sowandümo h+f+omo hoaf+yomondüh+í yahomoya, ‘Ro moei asef+í nindou ranahambo bogor+imbofembo ana,’ mehomo.

¹⁵ Nga asu nindou ranai adükar+í bogor+imbofi mbura ngoaf+n+na h+h+r+ífi mahu. Ai h+h+r+ífi hu n+imarümb+o ahand+í ratüpur+yomo-rundeimb+í ranahamumbo n+mehünou hoaf+ímayupur+í ahambo sowana howan+í gor+n+ambo nafümb+í kak+í hoar+í masagapur+í ran+fih+í nüngünümb+í mbasowandümo yaho düdufepur+imbohünda.

¹⁶ Nindou ngorü ai boatei horombofi süni hoaf+yuh+í yahuya, ‘Adükar+í, ro s+haf+í-mayo gor+n+ambo nafümb+í kak+í hoar+í mam+í ran+n+ambo b+idif+ri kak+í sem+ind+imbo ratüpur+yambo kak+í hoar+í 10 masaham+ind+h+í,’ mehu.

17 Asu bogori ai yare hoafiyundowohü yahuya, 'Se aboedi ratüpurü ramarowandi ra aboedi hamindi hondü-ane, rani-moatükuni akidou ra se diboadoro hifandimarandi. Rani-mboanahi asu ro sihambo ngoafi 10 se hifandi-mbohünda hini-ngaritheandi,' mehu.

18 Asukai ratüpurü-yu-randeimbi ngorü ai süni hoafiyuhü yahuya, 'Adükari, ro sihafü-mayo gorinambo nafümbi kaki hoari masawandi rani-nambo kaki semindimbo ratüpurü-yambo hondahüfeimbi kaki hoari masahamindihü,' mehu.

19 Asu bogori ai yare hoafiyundowohü yahuya, 'Ro sihambo hondahüfeimbi ngoafi hibadandi sa hehea hini-ngaritheandi,' mehu.

20 Asukai ngorü ai süni hoafiyuhü yahuya, 'Adükari, gorinambo nafümbi kaki hoari sihafü-mayo nda, ro hoearambe parihe himondihe siheheanda mengoro.

21 Nimboe sapo ro hoerihenana, se nginindiyafirandeimbi nindoumefambo. Sapo nini-moatükuni nindou bidifiri ai sihehinda se sowandifi asu sesi amboani bidifiri nindou ai hifirihinda se sowandifi arandi rani-mboanahi ro sihambo yhimboayahü,' mehu.

22 Raniyu bogori ai nindou ranahambo yare hoafiyundowohü yahuya, 'Se nindou moaruwai ratüpurü-yafi randeimb-anafi. Sihafü rani süngumbo animbo sihambo hihinde papü-hoafindaninimboe. Sapo se fifrowamboanafi ro nginindiya rihandeimbi nindou-anahi, asu ro bidifiri nindou ai napo sihehinda sahamindi asukai sesi hifirihinda sahamindi rihandeimb-anahi.

23 Asu nimboe se kaki wandi benambe sihefekoate-mayafa? Sapo rananimbo ro hihirife kosihü wandi kaki ra bidifiri ranifihindi kameihü hihirihü sahamindi,' mehu.

24 Nga bogori nindou ranai nindou akimi burimemo ranahamumbo yare hoafiyupurühi yahuya, 'Se ahandi-mayo gorinambo nafümbi kaki hoari ra sowandümo mburumbo nindou kaki hoari 10 masemüdu ahambo dabudo,' mehu.

25 Asu ai raru hoafiyü-mondowohü yahomoya, 'Adükari, nindou ranai ana ndeara 10 kaki hoareimb-ani,' mehomo.

26 Nga asu bogori nindou ranai hoafiyuhü yahuya, 'Ro sihamumbo hoafayahü, nindou bidifiri napo afindeimbi aiyomo aiana asukai bidifiri napo ndowandümoemo, nga nindou ai napo akidouyeimbi-mayei ranahei waram-beahindi ana ngorüfemboane.

27 Nga asu wandi hürütümbi-memo, sapo wambo adükari bogorimbofembo yowanü mehomo ranahamumbo ndühü sowapurindümo sifomo wandi himboarühü hifokoarüpurü!' mehu.

28 Sisas ai kafeefe hoafi ra hoafiyu mbura asükaiyu Serusarem+na mahüfu.

Sisas ai adükari bogori nahurai Serusarem ngoafambe mahu

(Matyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Son 12:12-19)

29 Sisas ai Betani asu Betfage ngoafikimi tüküfi Orif Wafu sei-ar+hündi-kimi homondühiyo ahambo süngrurü-rundeimbi yimbu horombo koamar+hep+ri.

30 Asu ai yare hoafiyup+rühi yahuya, “Se ngoafi gebü anango raninambo ngafani. Ranühi se dongi mam+ hoarifi hoeind+neanda wofina himond+ndümo hin+ng+ndumboemo ra moai nindou d+di ai-amboan+ horombo ran+wam+ n+maruwan+ ser+m+ndi ho-randi. Asu wofi fufur+gene mbund+na wambo sowana ndowandifani dügufani.

31 Asu nindou ngorü ai s+hafan+imbo düdünd+fihiya, ‘Nimboe se dongi ra fufurar+heneandi?’ mbüsuwan+ asu se ahambo hoaf+ndaf+nandowohüya, ‘Adükari ai b+di+fi+ri moatükun+ refembo dongi ranambo hoaf+mayuambo an+hoandi,’ mbisafani,” mehu.

32 Sisas ai koamar+hep+ira hafani hoer+neanda dongi hoarifi ranai ahafan+imbo hoaf+mayup+ri süngu ramefeyo.

33 Ran+ yimbu ai dongi ranahambo hapoadumbo wofi fufur+hoef+neanda ran+ af+ndi ai ahafan+imbo yahuya, “Nimboe se dongi ra wofi fufurar+heneanda?” mehu.

34 Nga ai hoafiyafandühi safaniya, “Adükari ai b+di+fi+ri moatükun+ refembo dongi ranambo hoaf+mayuambo an+hoandi,” masafani.

35 Ran+yafani asu dongi ra Sisas+imbo sowana sowandifani mahafani. Asu ai ahafand+mayo war+ hoandarümbi ng+si+har+ hoear+ dongiwam+ nand+ne mbur+na Sisas+imbo ran+wam+ h+n+ng+marüwuri.

36 Ai dongiwam+ n+marü haya Serusarem ngoafikimi mahuwamboyeyi nindou b+di+fi+ri ahei war+ hoandarümbi ng+si+har+ hoear+ ra naf+n+ ahambo homböhünda kur+mar+hinda ran+wam+ mahu.

37 Sisas ai Serusarem ngoafinambo huhü Orif Hifi Wafu hani naf+ tüküfeambefiyuane, nindou af+ndi ahambo süngur+hori+r+hündeimbi ranai h+hifi+h+hifi+mayeri. Sapo ai muñgu hepün+feimbi moatükun+ hoeimar+hindi ran+mböhünda ai puküna hoafi kar+hehindühi God+imbo adükar+ani masei.

38 Ai hoafiyehi seiya,

“Adükari bogori ai Adükar+ndi süngu akusu
ranahambo God ai aboedi+aboedi+mbiriramboane.
Sünambe muñguambo ai aboedi amarei

asu God nimoamo hamindi hondü anüngu ranahambo
aboed-ani mbisei-amboane,” *Buk Song 118:26*
masei.

³⁹ Nga Farisi bidifiri nindou ranahei mbusümo
burimemo ranai Sisasimbo raru hoafiyomondühi
yahomoya, “Yamundo-randeimbi, sishambo süngurihünini-
rihüdeimbi ranaheimbo hoafindafani animbo ai ahei hoafi
kiboakimbi rihümüdi-amboane!” mehomomo.

⁴⁰ Nga asu Sisas ai simbori yare hoafiyupurühi yahuya,
“Ro sishamumbo hoafayahapuri, nindou rani hoafi
ra hoafikoate-ayei ana, nimoei ai-amboani puküna
hoafindeimboyei,” mehu.

Sisas ai Serusaremimbo araninambomarandi

⁴¹ Sisas ai Serusarem ngoafikimti huhü ngoafi ra hoeire-
andühi ahambo araninambomarandi.

⁴² Ai yare hoafiyuhi yahuya, “Serusarem, haponda
ndani sihi se aboedi nimarimbo hohoanimo nimindi ra
fifirimbarowa-mbonana, aboediyö. Nga hapondani ana awi
rani-moatükun ra moai se hoeirowandi.

⁴³ Mami simboani süngunambo ana nindou sishambo
hürüturunineimbi ranai hifi sishafi ginirikimti
wakindimondühi püpindu difomombo sishambo
munguambo gündüninimboemo.

⁴⁴ Rananimbo sishambo moaruwaimbo-ndüninimboemo
asu se-babidi amarei ranaheimbo amboa. Asu ngiri nimoei
mami amboani nimoei ngoründiwami hininngindundi.
Nimboe se moai fifirowandi sapo God ai sishambo
aboedambo-feninimbohünda makusu ra,” mehu.

*Sisas ai Godindi worambe kaki semindimbo ratüpurü
ratüpurümemonda hemafoareapuri*

(Matyu 21:12-17; Mak 11:15-19; Son 2:13-22)

⁴⁵ Sisas ai Godindi worambe kefuai hüfu nindou
kakihümbö napo shoumarundi ra pütifoendühi
hemafoareapuri.

⁴⁶ Ai yare hoafiyipurihi yahuya, “Godindi Buk ai yare
hoafiyohü yahoya, ‘Wandi wori ranana didibafifembo wori
yangirane. Nga se hümbühüni nindou ranahei dibofembo
fondimboarihindi,’ meho.”

⁴⁷ Nga munguambo si Godindi wori ranambe nindou
yamundireandürü marandi. Asu Godimbo sesi shou-
rundeimbi bogori, ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi, bo-
gori nindou bidifiri ai Sisasimbo nini-süngufe hifokoefimbo
nafi kokomarundi.

⁴⁸ Nga nindou afindi ranai ahandi hoafi himbörimbo
afindi hohoanimo mayeiambo wambo moai ahambo
hifokoefimbo nafi ra fifirundi.

20

*Sudahündi ai Sisasimboya düdi s'hambo ng'inindi
masendi yahomo düdumefundi*
(Matyu 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ Mami simboani Sisas ai God'ndi worambe nimorehi nindowenihimbo yamundi-reandürihoi aboedi hoafi ra bokari-mar'hendi. Raniyo God'imbo s'hou-rundeimbi bogori, ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi bogori, asu Suda-yafe bogori ai Sisas bab'dimbo wataporimbo mahafomo.

² Ai hoafiyomondühi yahomoya, "Se hoafiyafimuni nini ng'inindinamboyo rani-moatükuni raro aranda? Düdi s'hambo rani ng'inindi ra masagan'na?" mehomomo.

³ Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, "Ro-amboa s'hamumbo mami moatükuni düdundaheanda asu se wambo hoaf'ndimo.

⁴ Sapo Son ai nindoumbo hundürümarandüri ng'inindi ra God'ndi-mayoyo asu nindou-yafe-mayoyo?" mehu.

⁵ Raniyomo ahamundihoari simbori hoaf'ndüriyomondühi yahomoya, "Sapo s'hir'i hoafiyefühüya, Son hundürüra marandi ranana God'ndi-mayoane asefi ana, ai rande hoaf'ndühiya, 'Asu nimboe se ranahambo anihondümbofekoate-ayomoa,' mbüsümbui.

⁶ Nga asu s'hir'i hoafiyefühüya, 'Ranana nindou-yafe-mayoane,' asefi ana, nindou ranai s'hef'imbo nimoeinambondihümuni-mboyei. Nimboe sapo ai fifir'ihori Son ai God'ndi hoafi hoafiyu-randeimb-ani sei anihondümbori-horühi wambo?" mehomomo.

⁷ Raniyomo Sisasimbo raru hoafiyomondühi yahomoya, "Ro moai fifir'hundi Son ai rani ng'inindi ra nahünda semündü-hayambombai," mehomomo.

⁸ Nga Sisas ai yare hoafiyupurühi yahuya, "Ro-amboa ngiri hoaf'ndahapuri düdi wambo ng'inindi masendi ratüpurimbohünda," mehu.

*Nindou moaruwai wain nümbüri hifandimarundi kafoeffe
hoafi*

(Matyu 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Sisas ai nindou ranaheimbo kafoeffe hoafi mami hoafiyundürihoi yahuya, "Nindou mami ai wain hififembo nümbüri-ra mbura nümbüri ra nindou bodimondi-yomondi warambe hin'ngimareandi ranifih'i kaki sem'indimbo ratüpurimbohünda. Asu ai hu anguni ngörü hifini gedühi manüngu.

¹⁰ Asu wain ranai his'mayowamboyo nindou mami koamar'heira nümbürambe ratüpurimemo ranahamumbo

sowana bɪdɪfɪrɪ hɪsɪ nʊmbʊrambeahɪndɪ semɪndɪmbohʊnda mahʊfu. Nɔa asu nindou nʊmbʊrɪ ranambe ratʊpurɪmemo ranai bubururʊ mburumbo nɪnɪ akɪdou-amboanɪ warambefekoate koamarɪhawura mahu.

¹¹ Asʊkaiyu ŋgorʊ koamarɪheira ahamumbo sowana mahʊfu. Ranɪyo ranahambo amboanɪ ahɪnɪkoate bubururʊ mburumbo nɪnɪ akɪdou-amboanɪ warambefendokoate koamarɪhawura mahu.

¹² Asʊkaiyu ŋgorʊ koamarɪheira mahʊfu. Nɔa asʊkaiyomo ahambo amboanɪ nʊmbʊrɪ hɪfandɪ-rundeimbɪ ranai bubururʊ mburumbo moanambʊhɪ kiafu hʊrʊndʊmo pimarʊwurɪ.

¹³ Ranɪyu asu nʊmbʊrɪ afɪndɪ ranai hoafɪyuhɪ yahuya, 'Haponda ro nʊngumandɪhea? Ro wandɪ nɪmorɪ afɪndɪ hohoanɪmo-yahandoweimbɪ ra koandɪhehinɪmboayahɪ. Awi ahandɪ hoafɪ anɪmbo hɪmborɪndɪmboemo.'

¹⁴ Nɔa asu nʊmbʊrɪ hɪfandɪ-rundeimbɪ ranai nindou ranahandɪ nɪmorɪ masʊfuwa hoeirʊwurɪ houmbo sɪmborɪ hoafɪrɪyomondʊhɪ yahomoya, 'Nindou ndanana nʊmbʊrɪ afɪndandɪ nɪmor-ani. Sɪhɪrɪ ahambo hɪfokoararɪhurɪ anɪmbo asu muŋgu-moatʊkunɪ ra sɪhefɪndɪmboe,' mehomo.

¹⁵ Ranɪyo nʊmbʊrɪ hɪfandɪ-rundeimbɪ ranai nʊmbʊrambeahɪndɪ sowarʊndʊmo moanewanɪ tʊkʊyafu homo hɪfokoamarʊwurɪ. Asu nʊmbʊrɪ ranɪ afɪndɪ ranai nindou ranahamumbo nɪnɪ-nʊnʊngumandɪapura?

¹⁶ Ai dʊdɪ nʊmbʊrɪ ranambeahɪndɪ nindou ranahamumbo hɪfokoandɪapurʊhɪ wain nʊmbʊrɪ ra nindou bɪdɪfɪrambo dagapurɪmbui," mehu. Nindou ranai hoafɪ ra hɪmborɪyei hehimbo hoafɪyeihɪ seiya, "Awi ranɪ-moatʊkunɪ ra tʊkʊndɪfemboe, nɔa ambembeyo-wamboane," masei.

¹⁷ Nɔa Sisas ai aheimbo hɪmboarɪ pareandʊrʊhɪ nʊngumbo dʊdureandʊrʊhɪ yahuya, "Nɪmboe asu Godɪndɪ bukambe sʊrʊ ra paru masɪhoemoa?

'Nɪmoei worɪmboru-rundeimbɪ ai moaruwai-ane yahomo houmbo ambe mehomo,

nɔa nɪmoei ra worɪ ranahambo ŋɔnɪnemɪndɪmbo weaŋgurʊhɪdɪdɪ bogorɪ nɪmoeiyo.' *Buk Song 18:22*

¹⁸ Muŋguambo nindou nɪmoei ranɪwamɪ pɪrayei ana, ai mbusʊmo kɪkɪndahimboyei, asu nɪmoei ranai nindouwamɪ pɪrayo ana, nindoumbo muŋguna mosɪhoasɪndɪheirɪmboe," mehu.

¹⁹ Ranɪyo ahɪnʊmbɪ hohoanɪmo fɪfɪrundeimbɪyomo asu Godɪmbo sesɪ sɪhou-rundeimbɪ bogorɪyomo ai raru fɪfɪrɪmarundɪ Sisas ai kafoefe hoafɪ hoafɪmayu ra ahamumboyo. Ranɪmboemo mamɪ ranɪ-sɪmboanɪ ai botɪfe Sisasɪmbo kɪkɪhimɪndɪmbo hohoanɪmomemo, nɔa nɪmorehɪ nindowenihɪ ranaheimboya yɪhoefɪmbo nʊnʊngumandɪhimunɪ yahomo houmbo yɪhɪmbomemo.

Ai Sisarimbo takis kaki mandahündoyo asu wanimandiyoy
(Matyu 22:15-22; Mak 12:13-17)

20 Ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi-yomo asu Godimbo sesi shou-rundeimbi-yomo ai Sisasimbo hifandurühi nindou bidifiri koamarihoupura tikarhoumbo ahandi hoafi himborimbo nouyafu mahifomo. Nindou ranai ana tikaru hou ngörü süngufihí ahandi hoafi himboriyowohü moaruwai hoafimayu yaho hefe gafman bogorindi warihü hinijgifyuwaní papí-hoafimbüruramboane, yahomomboemo.

21 Tirifoefe hoafombo mahifomo ranai düduyafundühi yahomoya, “Nindou yamundo-randeimbi, fifirihumboanefi hoafi se hoafayaf-ane asu yamundarowand-ane ranana anihond-ane. Seana nindou ranai adükari ndüreimbimbayeiyoy asu ndürikoate-mbayeiyoy ra moai hohoanimoyafi, nga seana anihondümbofe hohoanimo Godindi-mayoy ranane yamundo arandi.

22 Se yihoeffimbo hoafiyafi, ro Sisarimbo takis kaki ra mandahündoyo asu wanimandiyoy?” mehomoy.

23-24 Sisas ai fifireandi ranana ahambo tikarhoumbo woshihoafori-rurühiyoy asu simbori hoafiyuhí yahuya, “Wambo kaki mamí nafuiyoyoy. Sísami asu ndürí kakífihi apeniŋgo ra dadea?” mehuamboemo. Yahomoya, “Sisarind-ane,” mehomondamboyoy.

25 Asu Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Sisarindi moatükunayoy ana, se Sisarimbo dabudo. Asu Godindi moatükunayoy ana ra se Godimbo dabudo,” mehu.

26 Raníyoy Sisas ai nimorehi nindowenihí babidimbo nüngumbo wataporimbo-randambe moai woshihoaforyumbo hohoanimoyoyoy. Raníyoyoy ahamundi düdufe hoafi ranahambo simbori hoafiyoy maranda hepünafundühi hoafi kikiründümo houmbo maníŋgoyoyoy.

Sadyusi ai yifihündi botife ranahambo düdumefundi
(Matyu 22:23-33; Mak 12:18-27)

27 Sadyusihündi bidifiri ai raru hohoanimoyomondühiya, nindou yifihündi ngiri asukai botindahindi yahomorundeimbi ai Sisas sowana mahifomo.

28 Ai Sisasimbo düduyafundühi yahomoya, “Nindou yamundo-randeimbi, Moses ai shefimbo hoafi mamí sürü papíra masihendi sapo nindou mamí nimorehi semündü mbura asu nimori-koate yifayoy ana, ahandi akidi ranai nimorehi ra asukai semündü haya nimori wakíndamíndoani nimori ranai amonjoandi nimori noumbiyuwamboane.

29-30 Mamimbo apodoho mamí 7 maningomo. Amongo hondü ai nimorehi semündü haya nimori-koate yifiyuane, asukai akidi mbusumonindi ai amongoandi kai ra semündü haya yifiyuane.

31 Asukai akidi ngorü ai-amboani amongoandi kai ra masemündu. Apodoho mamí 7 ranai munguambo nimorehi ra semindeimbi yangir+memo, nga ai nimori-koate yifisafimemo.

32 Asu sünguna nimorehi ranai-amboani yifimayo.

33 Munguambo apodoho mamí 7 ranai nimorehi ra masowandümo. Süngunambo nindou yifihündi botifeambe nimorehi ra dadi nimorehi-manda?" mehomu.

34 Raníyu Sisas ai ahamumbo yare hoafiyipurühi yahuya, "Hifi ndanühane nindowenihí ai nimorehühíyafu asu nimorehi ai anamindühíyahi arihündi.

35 Nga nimorehi nindowenihí yifihündi asukai yangiri botayahindi ana, ngiri nimorehühíndafu asu anamindühíndahi rarandihündi.

36 Rani-simboani ana ai sünambeahíndi nendi nahurai-wambo ngiri yifindei. Sapo God ai yifihündi botirearü hayambo wambo ai ahandi nimor-anei.

37 Sapo Moses amboani nindou yifiyeimbi botindahimboyei ranahambo ndore nafuimayu. Ai nímí akídou hai tikir+marandi ranahambo sürü papirandühíya, 'Adükari God ranana Abraham, Aisak, Sekop ahamundani.'

38 Ranimboane asu God ranana yifiyeimbiyei Godiyupoani, nga yangiri aniboadeiyei God-ani. Nindou düdi ai Godayu ra koadürümbo yangiri nüngumboani," mehu.

39 Ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi bidifiri ai hoafiyomondühí yahomoya, "Nindou yamundo-randeimbi shafi hoafi ra aboed-ane," mehomu.

40 Raníyomo nindou ranai asukai ngorü moatükunimbo Sisasimbo düdufembo yihimbomemo.

Nindou ranaheimbo Sisas ai God koamafoariri ranahambo düdumefiyu

(Matyu 22:41-46; Mak 12:35-37)

41 Raníyo Sisas ai nindou ranaheimbo düdureirühi yahuya, "Asu nimboe nindou ai hoafiyeihiya, 'Krais nindou God ai nindumbo aboedambo-fembo kamafoariri ra Defitíndi ahuirani,' aseia?"

42-43 Sapo Defit ahandihoari Herü Buk ranambe yare hoafiyuhíya,

'Adükari ai wandi Adükariimbo hoafiyundowohü yahuya,

'Se wandi warihondani bogorimbondafo nmandifi
ngafimbo
ro sishambo hürütümbi ra sishafi hoarehi hiniñgi-
ndiheapurimboane,' *Buk Song*
10:1

mehu.

⁴⁴ Defit ai nindou ranahambo Adükari yahu marandi, asu Kraisi ai nünjunde ahandi ahuirimanda?" mehu.

*Sisas ai ahinümbi hohoanimo fifirundeimbimbo papi-
hoafimarapur*

(*Matyu 23:1-36; Mak 12:38-40*)

⁴⁵⁻⁴⁶ Nindou afindi ranai hihimboriyeiane, Sisas ai ahambo sünggurü-rundeimbimbo hoafiyuhi yahuya, "Se ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbimbo hibadumbo. Ai hoandari hoeari güdife hefe hoahoango wakifeyoani nindou ai ahamumbo hihifiyopuri asu maketambe ahamumbo ahiniyopuri-ramboanemo hohoanimoemo. Aiana Suda-yafe rotu worambe fondi wagabe raniwami nimari asu sesi sesambe sia semindi nindife hefe wagabe nimarimboanemo hohoanimoemo.

⁴⁷ Nga aiana nimorehi kaisahoabedi ranaheimbo woshihoafori-yondürühi ahei wori ahamumboru marundi. Asu ai aboedanemo mbiseiya yahomo houmbo Godimbo didibafiyomondühi ra hoandari hamindi didibafiyomo arundi. Nga sünggunambo nindou ranaheimbo yibobofendürimbo simboani ana tñirifo afindi safi ndowandumboemo," mehu.

21

*Nimorehi kai napo-koate ai Godimbohünda kak
masihendi*

(*Mak 12:41-44*)

¹ Sisas ai nimari himboapoyuane, nindou napo afindeimbi ranai hei Godindi wori ranahandi hipirambe kak mafaarihindi.

² Raniyo asu nimorehi kai napo-koate ranai hamburi kak yimbu hipiri ranambe mafaoreanda hoeimareandi.

³ Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Ro sishamumbo anihondumboanahi nda hoafayahapuri, nimorehi kai napo-koate masihendi ranai nindou napo afindeimbi masihendi ranahambo ngasünde-amboane.

⁴ Nindou napo afindeimbi masihendi ranana akidouyo masihendi, nga ahei adükari ana mbenjorinduri. Nga nimorehi kai ndanana akidou menjoro ra masihendi," mehu.

Sisas ai Godɪndɪ worɪ bɪrɪboemboe mehu
(Matyu 24:1-2; Mak 13:1-2)

⁵ Sisasɪmbo sɪngʀurɪ-rundeimbi bɪdɪfɪrɪ ranai Godɪndɪ worɪ ranahambo nɪmoei aboedɪnamboyo asu Godɪmbo saimbo moatɪkunɪnambo yihururu marundɪ ranahambo wataporɪmbomarundɪ. Nɔa asu Sisas ai hoafɪyuhɪ yahuya,

⁶ “Ro sɪhamumbo hoafayahapurɪ, ndanɪ moatɪkunɪ hoeiarundɪ nda mamɪ sɪmboanɪ nɔrɪ nɪmoei mamamboanɪ nɔrɪndɪwamɪ nanɔo, nɔa ai hɪfɪtɪreboai pɪtapɪndɪmboe,” mehu.

Sisas ai tɪnɪrɪfo afɪndɪ tɪkɪndɪfemboe, mehu
(Matyu 24:3-14; Mak 13:3-13)

⁷ Asu ai dɪduyafundɪhɪ yahomoya, “Nɪndou yamundo-randeimbi, ranɪ-moatɪkunɪ ra nɪngɪ-sɪmboanɪ tɪkɪmandɪfea? Nɪnɪ boatei tɪkɪmandɪfe ranɪ-moatɪkunɪ tɪkɪfemboayo ranahambo nafuimbo?” mehomɪ.

⁸ Sisas ai hoafɪyupurɪhɪ yahuya, “Se hɪbadɪmbo, nɔa nɪndou ai mamɪ sɪmboanɪ sɪhamumbo tɪkai hoafɪndɪmboemo. Nɪndou afɪndɪ ai nɔgomo wandɪ ndɪrɪ dɪkandundɪhɪ anɪmboya, ‘Ro rananahɪ nda,’ asu ‘Ndearambo ranɪ-moatɪkunɪ ra tɪkɪfemboane,’ mbɪsɪmboemo, nɔa se yowanɪ ahamundɪ sɪngɪfepoanɪ.

⁹ Asu se nɔrɪ hɪfɪhɪndɪ nɪndou yɪfiaremo hoafɪ, asu nɔgrɪ nɔoafɪhɪndɪ yɪfiaremo hoafɪ ra hɪmborɪndei hɪ yɪhɪmbondeimboyei. Nɔa sapo ranɪ-moatɪkunɪ boatei tɪkɪndɪfemboe, nɔa bɪdɪfɪranambo si ana nɔrɪ nɪmai tɪkɪndɪfeyo,” mehu.

¹⁰ Ranɪyo aheimbo hoafɪyundɪrɪhɪ yahuya, “Nɔrɪ hɪfɪhɪndɪ ai nɔrɪ hɪfɪhɪndɪ babɪdɪmbo yɪfiarɪndɪmboemo asu nɔrɪ adɪkarɪ bogorɪndɪ nendɪ ai nɔrɪ adɪkarɪ bogorɪndɪ nendɪ babɪdɪmbo yɪfiarɪndɪmboe.

¹¹ Hɪfɪhe afɪndɪ hamɪndɪ tɪkɪndɪfehɪ asu nɔrɪgoanɪnɪ sesɪkoate-ndei hɪ wembombondei asu anɔnɪhaindei raraondɪhɪmboyei. Asu sɪnambe ranɪ-poanɪmbo yɪhɪmboeimbɪ moatɪkunɪ bɪdɪfɪranambo si tɪkɪfemboayo ra nafuimbohɪnda tɪkɪndɪfeyoanɪ se yɪhɪmbondeimboyei.

¹² Nɔa ranɪ-moatɪkunɪ ranai tɪkɪfekoate-yoambe anɪmbo se wambo anɪhondɪmbo-arɪhindɪrɪ ranɪmbo-hɪnda nɪndou ai sɪheimbo kɪkɪhɪndɪmondɪrɪ houmbo moaruwaimbondundɪrɪmboemo. Rananɪmbo rotu worambe papɪ hoafɪndundɪrɪ mbundɪmbo karabusɪ-ndundɪrɪmboemo. Asu ndowandɪmondɪrɪ nɔgomo adɪkarɪ bogorɪ asu gafmanɪ-yomondɪ hɪmboahɪ papɪ-hoafɪndundɪrɪmboemo.

¹³ Refeambe anɪmbo sɪheimbo aboedɪ hoafɪ ra wataporɪmbo-yombo nafɪ yagodɪmboe.

14 Ranimboane se afindi hohoanimondeihya, ro nini hoafi hoafimandefi mbiseimboyei.

15 Nimboe sapo ro wandihoari animbo shei hohoanimoambe horindiheandühi ndorihoeimbi fifirife ndahandürani se hoafaye ra nindou ngorü ai-amboani ngiri gogoni mbondihendühi moaruwaimbo-ndeandi.

16 Siheimbo shei boagiri, amonngo-mami, akohoandi, rehimi, mami, mami, ngunindi rananimbo hürütümbi nindouyei warihündihindürimboyei. Rananimbo seambeahindi bidifiri ana hifokoandundürimboemo.

17 Munguambo nindou ai sihamumbo moaruwaimbondihindürimboyei, sapo se wambo anihondümborahindiri ranimbo-hünda.

18-19 Nga shei mbirinanji mami ra ngiri findihoaiyo. Se nginindi aniboadei animbo se yangiri ni ngombo hondü ndahümündimboyei. Rananimbo sihamundi fimbo fandihapurimboe sihamundi yangiri ni ngo ranahambo," mehu.

*Sisas ai Serusaremimbo moaruwaimbo-ndifemboe mehu
(Matyu 24:15-21; Mak 13:14-19)*

20 Sisas yahuya, "Se hoeirihindani ami ai sinimo Serusarem ngoafi ra worari wakarundi ana, se fifirindihindi Serusarem ai ndeara moaruwaimbo akimane.

21 Rananimbo nindou didiyei Sudia ngoafihü amarei se feboehi hehi hifi wafuana gagüsi asu Serusarem ngoafihü amarei se ngoafi ra hinnginidhi hehi ngorüni ngei, asu ngorü hifihü animboei se yowan Serusarem ngoafinambo hopoani.

22 Rani-simboani animbo God ai tiriifo masahündüriranaheimbo simbori moaruwaimbo-ndearümbui, rananimbo mungu-moatükun Bukambe hoafimayo ra anihondü tükündifemboe.

23 Rani-simboani ana nimorehi warandühumbi asu niori kehureimbi ana hipoanihimboeimbou-anei. Sapo rani-simboani animbo hifi ndanihü nimbiori afindi tükündifehü asu Godindi moaruwaimbofe ra nimorehi nindowenihiranaheiwami pindimboe.

24 Rananimbo hari nendi ai didimo nindou bidifirambo hifokoakondundürühü asu bidifirambo karabus nindowumbo-ndundüri munguambo hifina ndowandoümondüri ngomboemo. Rananimbo ahei ndifo ranai Serusarem ngoafi ra pühindei ni mandini ngeimbo God ai aheimbo hifandimbo hoafimayu süngu tükündifemboe," mehu.

*Nindou Hondü ai kudümbui
(Matyu 24:29-31; Mak 13:24-27)*

25 Sisas ai hoafi yuhî yahuya, “Rani-simboani ana rani-poani mo wosi hoafori moatükunî hüfi hamîndî, amoamo asu mupui ranîfihî tükündî femboe. Asu hîfinî sirîwara ranai afîndî-afîndî indowohü mbundo pîndo ndandani nîndou ai afîndî hohoanî mondeihî yîhî mbondeimboyei.

26 Nîndou afîndî ranai hîfi ndanîhü nîni-moatükunîyo tükü femboayo ranahambo hîmbondeihî yîhî mbombo hîmboari wuwurîndearümböe. Nîmboe sapa muŋguambo ŋgî nîndî moatükunî sünambe ranai-amboani fîfîmîndî mboemböhünda.

27 Rananîmbo nîndou ai hoeindî horanî Nîndou Hondü ranai mburîŋgâi wamî nîmandü haya ahandî hîmbo amupuimbo-randeimbî ŋgî nîndî ranî kapeihü kudümbui.

28 Rani-moatükunî ranai hapoadümbö tükü fembo mbîsî haya tükündî feyoanî botîndahi nîmboeimbo mbîro botîndî hindî sapa God ai sîheimbo aboedambo-fembo ra ndeara tükü fembo yangî rane,” mehu.

*Süfuri nîmîndî ranahambo se türîboadî hindî
(Matyu 24:32-35; Mak 13:28-31)*

29 Sisas ai kafoefe hoafi mamî hoafi yupurühî yahuya, “Se süfuri nîmîndî-ane asu amurî nîmî ranamboani hoeindundî.

30 Sapa se hoeirundanî nîmî ranai hoaihoai sîmborî bokarî arandî ana, se fîfirîndundî ai ndeara hoembo yahomboane.

31 Mamî yahuraiane sapa se hoeindundanî rani-moatükunî tükefeyo ra se fîfirîndundî God ŋgî nîndî hîfandarandî ra ndeara tükü fembo yangî r-ane.

32 Ro sîhamumbo anî hondümböanahî hoafayahapuri, ŋga se fîfirîndundî nîndou hapondani anîmboei ranai yîfîkoateyeiambe anîmbo rani-moatükunî ra tükündî femboe.

33 Hîfi sünü ana awarîndî hoemboe, ŋga wandî hoafi ana ŋgî rî awarîndî hoeyo,” mehu.

Sisasimbo süŋgrurü-rundeimbî ai hîbadümbö

34-35 Sisas ai hoafi yupurühî yahuya, “Se hîbadümbö! Se muŋguambo sesesîndîmo asu bia ndîmîndîmo houmbo mamîkarî hohoanîmondîmo asu findî moatükunî ranîmbo afîndî hohoanîmondîmo ndümböemo. Rani-moatükunî ranai sîhamumbo andürambe nînî hondî pîrayo nou yahurai anîmbo randeapuri mboe.

36 Se muŋguambo si hîbadü nîŋgomombo Godîmbo dîdî bafîndafu ndundî. Tîŋrîfo tükefeyo ra ŋgî nîndî nîŋgo hamböhünda asu Nîndou Hondündî hîmboarühî tükü fembohünda ranîmbo dîdî bafîndafundî,” mehu.

³⁷ Sisas ai munjuambo si Godindi wori ranambe nindou yamundeanduri hu asu nimbokoani hafu Orif Hifi Wafuambe apu marandi.

³⁸ Asu nindou ranai siambe hondu Sisasindi hoafi himborimböhünda Godindi worina hei marihündi.

22

Suda-yafe bogori nindou ai Sisasimbo hifokoefimbo hoafi fifirimarundi

(Matyu 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Son 11:45-53)

¹ Bret yisikoate seseimbo si Pasofa sei-arihündi ranai tükufembo yangirimayo.

² Ranayo Godimbo sesi sihou-rundeimbi bogoriyomo asu ahinümbi hohoanimo fifirundeimbiyomo ai nimorehi nindowenihimbo yihimboyomondühi Sisasimbo hifokoefimbo nafi kokomarundi.

³ Ranayo Sudas Iskariot Sisasimbo sünggurü-rundeimbindambo mamahandi fiambe Satan ai mafarifiyu.

⁴ Ranayo Sudas ai Godimbo sesi sihou-rundeimbi asu prisman bidifiri Godindi wori hifandimarundi ahamumbo sowanambo ai nününgundiri Sisasimbo ahamundi warihümandiri ranimbo fifirifemböhünda mahu.

⁵ Raniyomo asu nindou ranai hihifi-hihifiyomondühi Sudasimbo kakimasabudo.

⁶ Ai hohoanimo mamisüngguru mburumbo hifanda humbo nindou afindi ranai Sisas-dibo nimarikoate-yeiambe ahamundi warihufimbo yahu hayamboyu.

Sisas ai ahambo sünggurü-rundeimbi babidi sesesi si ranimarimombo masiwasumo

(Matyu 26:17-25; Mak 14:12-21; Son 13:21-30)

⁷ Bret yisi-koate seseimbo si God ai Israerimbo aboedambo-mareanduri ra tükufeyoambe animbo sipsip niori ra hifokoefemboane.

⁸ Sisas ai Pita weimbo Sonimbo hoafiyupirühi yahuya, "Ngafani sesi sihefimbo sindindineamun adükari si ranihü sesesimböhünda," mehupiri.

⁹ Asu simbori düdurinerühi safaniya, "Nahanhümboyafi yihoehimbo sesi ra sindifembo hoafayafimun rana?" masafani.

¹⁰ Asu simbori hoafiyupirühi yahuya, "Ngoafi adükari ranihü ngafandühi nindou mamai hoe hipirambe fuindamündü haya nguan hoeindinerimboyafani. Nga ahambo animbo sünggundiniri nini worambeahiyo karefuendi ra.

¹¹ Rananimbo wori aharambüri ranahambo hoafindafinadowohüya, 'Yamunde-randeimbi ai sihambo hoafiyuhi yahuya, 'Ro wambo sünggurundiri-rundeimbi

babidi wori nahanambe sesesimandefi God ai Israerimbo aboedambo-mareanduri si ra? mehuamboane, mbisafani.

12 Asu ai sifahaniimbo sesi napo kurife niamari sesimbo fondi afindi buriyoweimbi nimoamonindi wori nafuindupurimbui. Se ranihu sesi napo sindindineandi,” mehu.

13 Rani-yafani Pita weimbo Son ai hafani hoeiri-neandane asu munguambo moatukuni ra Sisas hoafimayu sungu tukumefeyo. Rani-yafani asu ranihu sesi ra sindimarineandi.

Adükarindi sesi Sisas ahandihoari sungururü-rundeimbimbo masagapuri

(Matyu 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Korin 11:23-25)

14 Sesi sesimbo yahomo houmbo Sisas ai ahambo sungururü-rundeimbi babidimbo sesi fonduhi mamarimo.

15 Ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Ro afindi hamindi yifirayahi se-babidi sesesimbo God ai Israerimbo aboedambo-mareanduri si, nga asu sungunambo ana ro asubusi afindi ndahamindimboyahi.

16 Ro asukai ngiri sesi ndahurai dagadhi, nga ngombo rani-moatukuni ra God hifandarandi ranambe tukundifemboe,” mehu.

17 Raniyu Sisas ai kap hoe semündü Godimbo hihifiruri mbura yahuya, “Kap hoe nda sowandümo houmbo sishamundihoari simindimo.

18 Asu ro wain boboe ra asukai simindikoate ngambo God nginindi hifandarandi ra tukundifemboe,” mehu.

19 Asu asukaiyu bret semündü Godimbo hihifiruri mbura hifitire ahambo sungururü-rundeimbimbo yimbureapurühi yahuya, “Nda wandi saf-ane asahapuri. Nga se wambo hohoan+mombohünda randu ndundi,” mehu.

20 Mare yahurai sesi sowasümo mburu Sisas ai kap semündü hayambo hoafiyuhi yahuya, “Kap nda wandi hori sishamumbohündambo karefoendi raniimbo simbori hoafi femindi asihefeyo ra nginindamindimboe.

21 Sishamundi mbusümo nindou mamai ai wambo hürütümbi nindou-yafe warihüdeandirimbui. Nga ahandi watihari ra wandi dibore sesi nandife fondi wami anango.

22 Nine-moatukuni God ai Nindou Hondü ahambo refimbo hohoan+momayu ra yahurai tukundifemboe. Nga Nindou Hondumbo hürütümbi nindou-yomondi warühariri ranai hipoanimbembou-ani,” mehu.

23 Raniyomo asu sungururü-rundeimbi ai ahamundihoari rani-moatukuni ra didi ramande yahomo houmbo simborindüwurimemo.

Süngrurü-rundeimbi ai düdi adükarayu yahomo houmbo hoafi nambo simbori simborimemo

24 Sisasimbo süngrurü-rundeimbi ai düdi adükarayu yahomo houmbo simbori hoafiyomondühi mamarimo.

25 Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Ndifoyei adükari bogori ai ana ndüreimbiyomo houmboanemo asu nimorehi nindowenihira hifandirundürü arundi. Nga nindou ranahaimbo hifandirundürü arundi ranahamumbo aboedi farihourundeimb-anemo sei arihündi.

26 Se yahurai randafumboemo, nga adükari hamindayu sihamundi mbusümo ra ai hoarifi nindou nahurai-mbiyuwamboane. Asu horombofi hu ratüpuriyu-randeimbi ai fehefembo ratüpuriyu-randeimbi nahurai-mbiyuwamboane.

27 Düdi adükari hamindayua? Sesesi fondühi amaruyu asu sesi yimbuareandiyu? Se raru hohoanimo yomondühiya sesesi fondühi amaruyu ai adükari hamindayu. Nga roana sihamundi mbusümo fehefembo ratüpurü ratüpurüya rihandeimbi nahurai-anahi.

28 Se wambo tñiri fo tüküme feyo ra moai hini ngirundi ri.

29 Ro sihamumbo hifandimbo nginindi asahapuri wandi Ape wambo hifandimbo nginindi masendiri nou.

30 Se ro nginindi hifandarhandi ranambe wandi sesi fondiwami sesi dowadümo hoe ndimindimondumboemo. Asu se bogorindi ninari fondiwami nimandümombo Isiraeri yafe siri 12 ra hibadüboemo,” mehu.

*Sisas ai Pitamboya, ai wambo daboadi hihirindeandirimbui mehu
(Matyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Son 13:36-38)*

31 “Saimon, Saimon, Satan ai sihafi anihondümbofe ra refe hoefembo hoafiyumboani sapo nimorehi mbanhi hiriyeihhi badini pirihindühi safi hini ngarhindhi nou.

32 Nga ro Godimbo didibafimeheandi sihafi anihondümbofe ra hini ngindowamboya fi sahehea. Rananimbo se asukai hihirindafo wambo sowanambo didifi hümbö apodoho-apodohoyomondeimbi ranahamumbo fandihawapura nginindimbeyomondamboane,” mehu.

33 Nga Pita ai Sisasimbo hoafiyunduwohü yahuya, “Adükari, ro ndearambo nafirihamindimboanahi se-dibo karabusambe hombo asu yifimbo amboani,” mehu.

34 Sisas ai hoafiyuhi yahuya, “Pita, hapo nimbi koani kakaro ai hoafikoate-yuambe animbo se wamboya ngimimbo moai fifirihini mbisafindirimboya fi,” mehundo.

Sisas ai ahambo sünggrurü-rundeimbiimbo kaki sandife arü pisao yihimindi asu napo arü ra mbisiwandümu-ndamboane mehu

³⁵ Sisas ai ahambo sünggrurü-rundeimbi ranahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Horombo ro sïhamumbo koarïheheapurühi sahïya, ‘Se kaki sandiferambo arüyo asu napo sandiferambo arüyo, asu su yirambe kikifoefemboane semindipoani’ masahi rani-simboani se bidifiri moatükuni mbonimborundümondai?’” Ai hoafiyomondühi yahomoya, “Wani,” mehomo.

³⁶ Ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Haponda nindou düdi se kaki sandiferambo arü, düdi se pisao yihimindi hamindi ra semindikoate-ayu ana, ahandi ngisïharï hoeari ra nindou ngorumbo sagadowohumbo asu rani fihindi kaki ndemündü haya pemimbiyu-wamboane.

³⁷ Godindi bukambe hoafiyowohü yahoya, ‘Ahambo moaruwai hohoanïmoyu-randeimbi nindou nahurai randïhorïmboeyi,’ meho ranana wamboyo, nga ranane hapondanambe tükefeyo,” mehu.

³⁸ Ahandi sünggrurü-rundeimbi ai hoafiyomondühi yahomoya, “Adükari! Hoeiro, pisao yihimindi hamindi yimbu nda,” mehomo. Ai hoafiyupurühi yahupuriya, “Ra ndearane,” mehupuri.

*Sisas ai Orif Wafuambe Godimbo didibafimayu
(Matyu 26:36-46; Mak 14:32-42)*

³⁹ Sisas ai adükari ngoafi ra hinïngïre hayambo Orif Wafuana mahafu sapo muñguambo si refi marandi nou. Raniyomo asu ahambo sünggrurü-rundeimbi ai ahandi süngu mahafomo.

⁴⁰ Ai hafomo nïmarïmboyohü tüküfihï hoafiyupurühi yahupuriya, “Nini-moatükuni sïhamumbo rande hoeindeapurïmboe ranïmbo-hünda se Godimbo didibafïndafundani sïhamumbo nginindi mbisagapur-amboane,” mehupuri.

⁴¹ Sapo nïmoei pifeyoani ho pïrayo rani simogodühi safi Sisas ai hu yiri yimbu pusire nïmarumbo Godimbo didibafïmefiyu.

⁴² “Ape, se yifirayafi ana, wambo asübusümbi moatükuni tüküfemboayo ra raguamambo-ndowandi. Nga se nïne yifirayafi rani süngundowandi, nga ro yifirayahi rani süngufepoani,” mehu.

⁴³ Raniyo asu sünambeahindi nendi ai ahambo ngïnemündümböhünda tüküme fiyu.

⁴⁴ Sisas ai asübusi afindi hamindi semindimboayu ranahambo hamindi tütüngrihoei hayambo Godimbo

didi bafimayu hoango. Raniyo asu ahandi yikunimihoe ranai hori nahurai pimendo hoango.

⁴⁵ Sisas ai Godimbo didibafiyu moendire hayambo ahambo sunggururü-rundeimbimbo sowana huane asu mapomo sapo afindi hohoanimoyomondühi wambo.

⁴⁶ Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Nimboe se hapoana apusayomoa? Nga botiyafu Godimbo didibafindafundi ninimoatükuní rande hoeindeapurani nginepurimindimbohünda,” mehu.

Sisasimbo mbumaründümo

(Matyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Son 18:3-11)

⁴⁷ Sisas ai wataporiyuhü nünguambe awai nendi afindi ranai masifo. Sapo Sudas Sisasimbo sunggururü-rundeimbimbo ambeahindi-mayu ranai sepurimündü haya mahafomo. Raniyu asu Sudas ai Sisasimbo wakikihimbohünda ahandi fikimi mahu.

⁴⁸ Asu Sisas ai hoafiyundühi yahuya, “Sudas, se wakikihimbo asafi ra Nindou Hondumbo hürütümbi nindou-yafe warihüfimbo safomboyafi?” mehu.

⁴⁹ Sisasimbo sunggururü-rundeimbimbo ai hoeirundane ahambo kikihimindimbo yangrimemondamboemo hoafiyomondühi yahomoya, “Adükari, ro yihoe fi pisao yihimindi safi ranambo hitihupirimbo?” mehomo.

⁵⁰ Raniyo asu aihüندی мамі ай пісао ндаріhendühindamboyu Godimbo sesi sishou-rundeimbimbo bogori hondüندی ratüpuriyu-randeimbimbo warihondü himbohoeari mafafoareando.

⁵¹ Sisas ai hoafiyuhi yahuya, “Yowan! Ndahurai refe-poani!” mehu. Raniyo ahandi himbohoeari ra waripamareanda asukai koadürü koadürümefeyo.

⁵² Nindou sapo Sisasimbo kikihimindimbo masifomo ra Godimbo sesi sishou-rundeimbimbo bogoriyomo, Godindi wori hifandiru-rundeimbimbo prisman bogoriyomo asu Suda-yafe bobaogori raniyomo. Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Se pisao yihimindi asu nimiharifufuründümo masifomo ra hümbühüninindoumbo kikihemündimbo nahuraiyomo.

⁵³ Ro sebabidimbo munguambo si Godindi worambe nimarimarihandi ra moai ranihü kikihiründümondiri. Nga haponda sishamundi siane nimboe nimbi ai adükari tüküfihimimbo ngasündeamboane,” mehu.

Pita ai Sisasimboya, Ro moai fifirrhini mehu

(Matyu 26:57-58, 69-75; Mak 14:53-54, 66-72; Son 18:12-18, 25-27)

54 Sisasimbo kikihiründümo houmbo Godimbo sesi s'hai-randeimbi bogori hondü ahandi wor+nambo sowaründümo mahifomo. Raniyo asu Pita ai süngumarapuri hüfu.

55 Asu ai hai wori gabusümo püpiru houmbo mamarimondamboyo ranihü ai-babidimbo mamarimo.

56 Nimorehi mam ratüpur+yo-randeimbi ai hai sihi himboyowane Pita ai mamaruwamboyo ndoreri türüfoareri mbura hoafiyowohü yahoya, "Nindou ndanana sapo Sisadibo hu marandani," meho.

57 Pita ai hoafiyuhi yahuya, "Nimorehi se hoafayafi ranana moai akidou-amboani ro fifir+hini," mehu.

58 Asu rani wangabeahi safi nindou ngorü ai hoeiriri hayambo hoafiyundühi yahuya, "Ngorü ana sapo seanafisi." Nga Pita ai hoafiyuhi yahuya, "Wandafi, roana wananahi ana," mehu.

59 Ran-ahandambohündi gedühi safi homboyoane asüka nindou ngorü ai hüti hoafimaruri, "Sapo nindou ndanana Sisadibor+hindani nimboe ai-amboani Garirihünd-ani."

60 Asu Pita ai hoafiyuhiya, "Wandafi, roana moai fifir+heandi se wataporimbo-arandi ranahambo!" mehu. Raniyo asu hoafiyuambe kakaro ai hoafimayu.

61 Raniyo asu Adükari ai hihirifi Pitambo türümafoariri. Asu Pita ai hohoanimomayu Adükari ai hoafimeindo ranahambo. Hapo nimbokeani kakaro ai hoafikoateyuambe animbo se ngimimbo wambo moai fifir+hini mbisafindirimboyafi.

62 Raniyu asu Pita ai weindani tüküfi hu afindi hamindi aranimayu.

Nindou ai Sisasimbo tirifoefe hoafiyomondühi harimemondo

(Matyu 26:67-68; Mak 14:65)

63 Nindou Sisasimbo hifandimaruri ranai tirifoefe hoafiyomondühi bubumaruri.

64 Ai ahandi himboari hoearinambo gabudifoarüwuri houmbo hoafiyomondowohü yahomoya, "Se Godindi hoafi hoafiyafi-randeimbayafi ana, hoafiyafimuni düdi shambo harimayunini rana!" mehomo.

65 Ai Sisasimbo moaruwai hoafiyomondo marundi.

Sisas ai kansri-yomondi himboarühi tüküfi hoafi didiboadomareandi

(Matyu 26:59-66; Mak 14:55-64; Son 18:19-24)

66 Simayowamboyo hifandi-rundeimbi ai mafandundi. Asu Godimbo sesi shou-rundeimbi bogoriyomo asu ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimb+yomo ai-amboa

ai-babidi fandu mburumbo Sisasimbo sowarindumo ahamundi bogori hondü kot raninambo mahifomo.

67 Ai hoafiyomondühi yahomoya, “Se Krais-ayafi ana, hoafindafimuni,” mehomu. Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Ro hoafehapuri amboani ngiri se wambo anihondumbo-ndundi.”

68 Asu simbori shamumbo ro düdueheapuri amboani ngiri hoafindimondi.

69 Haponda ndanihü piyo hayambo süngunambo aho ranana, Nindou Hondü ai God Ngini-ndeimbi ahandi warihondü warihü nimandumbui,” mehu.

70 Ai munquambo hoafiyomondühi yahomoya, “Ranayo ana, se Godindi nimoriyafi?” Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Se shamundihoari hoafayomo rasi, nga rananahi,” mehu.

71 Ai hoafiyomondühi yahomoya, “Refe ana, nimboe nindou ngorumbo ahambo hoefimbo hoafayefa? Nga ndearambo shefi himboambenambo hoafimayuambo himboriyefi-mboanefisi,” mehomu.

23

*Pairatimbo sowana Sisas sowarindumo mahifomo
(Matyu 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Son 18:28-38)*

1 Munquambo rani boboagori-memo ranai Sisasimbo sowarindumo Pairat sowanambo mahifomo.

2 Ai ahambo papi-hoafirirurühi yahomoya, “Nindou nda shefi nendambo hohoanimo mamikarimarandura kikihi-marihurimindefi. Ai hoafiyuhi yahuya, ‘Yowan Sisarimbo kaki saimbopoani,’ yahu asu ahandi fimboya, ‘Krais, adukari bogor-anahi,’ mehu,” mehomu.

3 Pairat ai Sisasimbo düdurirühi yahuya, “Se ra Suda-yafe adukari bogoriyafi?” mehuamboyu. Sisas ai simbori hoafiyuhi yahuya, “Shafihari hoafayafisi,” mehu.

4 Pairat ai Godimbo sesi shou-rundeimbi bogoriyomo asu awai nendi afindi mengoro ranaheimbo hoafiyuhi yahundüriya, “Ro nindou nda moai nini-moatükuni moaruwai rareanda hoafi himboriyahi,” mehu.

5 Ai asukaiyei pukuna hoafiyehi seiya, “Sisas ai hoahoangu wakireandühi nindou yamundi-reandühi hohoanimo botimareandüri. Ai Gariri hifihü piyu haya sünumbo Sudia hifihü tükumefiyu,” masei.

Pairat ai Sisasimbo Herot sowana koamarheirü

6 Pairat ai hoafi ra himboriyu haya düdüfihü yahuya, “Garirihündiyu nindou nda?” mehu.

⁷ Herot ai mamî profens hîfî ra hîfandîmarandî ranî hoarehîyu Sisas ai manûngu. Ranîmboyu asu Pairat ai Sisasîmbo Herot sowana koamarîheirambo mahu sapa Herot ai ranî-sîmboanî Serusaremîhü mamaru wambo.

⁸ Herot ai Sisas hoeiriranî mayowambo hîhîfî-hîhîfîmayu, nîmboe sapa ai moanî hoafî yangîrî hîmborîyu hayambo asu hoeindîhinî mehu. Ai sapa yare hohoanîmoyuhü Sisas ai hepünîfeimbî moatükunî randeanda hoeindîhea yahuhayambo.

⁹ Herot ai Sisasîmbo düdu-düdumarürî, nga asu moai akîdou-amboanî nînî hoafî hoafîyu, nga wanî.

¹⁰ Godîmbo sesî sîhou-rundeimbî bogorî asu ahînümbî hohoanîmo yamundu-rundeimbî akîmî manîngomo ranai tîkaruhombo Sisasîmbo papi-hoafîmarurî.

¹¹ Herot ai ahandî ami babîdî Sisasîmbo tîrîfoefe hoafîyomo mburumbo asu bogorî-yomondî hoearî aboedî safî yihuruwurî mburumbo asükai Pairat sowana koamarîhawurî.

¹² Horombo ana, Pairat ai Herotî-dîbo sîmborî ngînîndürîmefanîyosî, nga rasîmboanî ai aboedî-aboedîmefîneandî.

*Pairat ai Sisasîmboya yîfîmbiyuwamboane mehu
(Matyu 27:15-26; Mak 15:6-15; Son 18:39; 19:16)*

¹³ Pairat ai Godîmbo sesî sîhou-rundeimbî bogorî asu Sudayei bogorî munquambo nindou amurî ranîyei aheimbo gugurîmareandürî.

¹⁴ Ai hoafîyundürühî yahuya, “Nindou wambo sowana sahorîmîndei masînei ndanahambo hoafîyeihî seiya, ‘Moaruwai hohoanîmoyu randeimbani’ masei. Ro ahambo sîhei hîmboarühî düdumarîhinî, nga ro moai se ahambo papi-hoafîmarîhorî ra nînî-moatükunî moaruwai rareanda hoafî hîmborîyahî.

¹⁵ Asu Herot ai hoeiriranî nînî-moatükunî moai rareandî, nga ranîmboyu hîhîrîrî sîhefîmbo sowana koamarîheirambo masûnu. Nga asu ai nînî-moatükunî moaruwai rareandai anîmbo ranîmbo yîfîmanda?

¹⁶⁻¹⁷ Ro ahambo tîngîrîfo ndahando mbundîhambo anîmbo asu moanî aboedî koandîhehina ngumbui,” mehu

¹⁸ Munquambo nindou ranai fandîhi puküna hoafîyeihî seiya, “Nindou nda ndahorîmîndei ngei hîfokoandîhorî. Nga rananîmbo Barabasîmbo aboedambo-fimboani!” masei.

¹⁹ Barabas ra ai adükarî ngoafîhü gafman babîdî yîfiarîyu nindou hîfokoare hayambo karabusîmefiyu-ani.

20 Pairat ai Sisasimbo hininngifiyuwan aboedambo homboani mehu ranıyu asu awai nendi afindi ranaheimbo asukai hoafimeyunduri.

21 Ai asukai pukuna hoafi karıhehinduhi seiya, "Nimi keimbi karıhendeimbifihı pandıwurı! Nimi keimbi karıhendeimbifihı pandıwurı," raranımayei.

22 Ai asukaiyu ngımimbo dıdureanduruhi yahuya, "Nıne-moatukunı ramareandi? Ahambo hıfokoeffimbo asei ra ro hoeirihina moai ninı moatukunı akıdou-amboanı rareandanı hoafi himborıyahı. Nga moanı akıdou yangrı tınrıfo ndahando mbundıha aboedambo koandıhehina mbıhu," mehu.

23 Nga ai moanı hoafi pukuna karıhehinduhi hıtihoafıyeihı seiya, "Sisas ai yifımbıyu-wamboane, yifımbıyu-wamboane," mayei. Ai hoafımayei habodei ra moanı Pairatındı hoafi ngasunde hayambo ahei nımoamo hamındımayonduri.

24 Ranıyu asu Pairat ai Sisasimbo ahei hohoanımo sıngumareandi.

25 Ranıyu nındou mamı Barabas gafman babıdımbı yifıarıyu nındou hıfokoare hayambo karabusambe mamaru ahambo aboedambo koamarıheru. Ranıyu asu ai Suda nıne refembo yifırımayei sıngu Sisasimbo ami-yomondi warıhımarıri.

Sisasimbo nımi keimbi karıhendeimbifihı tıkorındımo pamarıwurı

(Matyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Son 19:17-27)

26 Sisasimbo sowarındımo homondane Saimon Sairinihındı ai nafını masıfu ngoafınambo hıfombo yahuhayambo. Ranıyomo asu Sisasındı nımi keimbi karıhendeimbi ra sowandıfı hawa Sisasındı sıngu hıfi yahomo houmbo hıti-hıtimaruri.

27 Asu awai nendi afindi ranı Sisasındı sıngu hısihi, nımorehi bıdıfırı ranambeahı mahısi ranı Sisasimbo hohoanımoıyeihı aranınambo sahorımandei mahısi.

28 Nga asu Sisas ai hıhırfı hoafıyunduruhi yahuya, "Serusaremhındı nımorehi se yowanı wambo aranınambo-yondırıpoanı. Nga sıhei fımbı asu sıhei nımoakıdıboumbo anımbı aranınambo-ndıhınduri.

29 Awi namı sı tıkındıfemboe ranısimboanı nındou ranı hoafındeihiya, 'Nımorehi nımorı wakemındıkoate-ayeı asu nımorı tıtıhıkoate-ayeı se hıhıfı-hıhıfındei. Sapo aheimbo tınrıfo ra ngırı tıkındıfeyo,' mbıseimboıyeı

30 Ranısimboanı anımbı nındou ai nımoı wafumbo hoafındeihiya,

'Wamını pıyafımunı,' mbısei.

Asu asūkai hifi wafumboya,

‘Gabudifoar+wamuni,’ mbiseimboyei! *Hosea 10:8*

31 Hapondani ro nimi yangiri nahurai-anahi, nga wambo rawar+hindiri. Nga sungunambo moaruwai tükundefeyoani se nimi yapari nahurai-aye sheimbo nüngumandifendüra?” mehu.

32 Nindou yimbu moaruwai hohoani+moyafandeimbi amboani Sisas dibombo sowapündümo mahifomo ahafanimbo hifokoefep+rimbohünda.

33 Ai hei nimeoi wafu mbiri+hapiri sisami sei arihündi ranihü Sisas asu hühbühünyafani+rinandeimbi nindou yimbu ahamumbo tikorüpündümo pamarupuri ra Sisas ai mbusümoyuwane asu ngörü ai warihondünyu asu ngörü ai kadüdan+yu yafine pamarupiri.

34 Sisas ai hoafiyuhiya, “Ape, amboawi mbisafi nimboe ai moai fifirundi nime-moatükuni rawarundi ranahambo,” mehu. Asu ami ai satu piraimemo didai Sisas+ndi-mayo hoeari ra mandemündü yahomo houmbo.

35 Nindou afindi ranai niboadei himboanambo hifandihündi, nga boboagori nindou ai Sisasimbo tirifoarüwuri hoafiyomondühi yahomoya, “Nindou bidifirambo aboedambo-reandüri marandi. Se Godindi nimir Kraisi-ayafi ana, yaro sifahihuari aboedamboyafo,” mehomo.

36 Asu ami amboani tirifoarüwuri homo hühütimbü moatükuni wain hoe finiga masabudo.

37 Ai hoafiyomondowohü yahomondoya, “Se Suda-yafe bogorayafi ana, yaro sifahihuari aboedamboyafo!” mehomo.

38 Nimi keimbi karihendeimbi nimoamo ndaru sürü pamarundi: NDA SUDAYAFE ADÜKARI BOGORANI.

39 Nindou hühbühünyafani+rinandeimbi nimi keimbi karihendeimbi fih mapenimbafani ngörü ranai Sisasimbo tirifoarirühi puküna hoafiyuhi yahuya “Se ra Kraisiyafi? Ranayafi ana, yaro sifahihuari aboedamboyafo asu yihohimbo amboani aboedambo-rowamuni,” mehu.

40 Nga asu ngörü hühbühünyu-randeimbi gorügoanini mapenügu ranai afoai yahu hoafiyundowohü yahundoya, “Se Godimbo yihimboyafo? Nga se tihirifo asowandifi nahurairane ai-amboani asemüdü.

41 Sihiri tihirifo asahoamindehi ranana sapo nini-moatükuni sihiri ramarhoandi rani-süngumboane. Nga nindou ndanana moai nini-moatükuni moaruwai rareandi.”

42 Asu ai hoafiyuhi yahuya, “Sisas, se sifahihuari nginindi hifandarandambe tüküyafo amarifi ana, se wambo hohoani+mondafindiri,” mehu.

43 Sisas ai hoafi-yundowohü yahuya, “Ro anihondumboanahi haponda hoafehanini se ro-dibo ngoafi aboedi ranihü nimandi-mboyafi,” mehu.

Sisas ai yifimayu

(Matyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Son 19:28-30)

44 Sapo hüfhamindikoate-yowohü wambo nimb ranai hüfünimbo peyo haya gabudifoare hombo nimbambe tükumefeyo.

45 Refeyoambe asu hoeari Godindi worambe kumarundi ranai mbusümondühi yimbu bumareandi.

46 Sisas ai pukunambo hamindi hoafi karhoeihü “Ape, wandi yifiafi sifahfi warharheandi,” yahu mburambo asu yifimayu.

47 Asu ami-yomondi bogori manüngu ranai nimoatükuni tükumefeyo ra hoeireanda mayoa asu Godimbo aboed-ani yahu hoafiyuhiya, “Anihondü-ane, nindou ndanana moai nini-moatükuni moaruwai yare randi,” mehu.

48 Nindou afindi wakire mengoro ranai hoeirihinda mayowamboyei afindi hohoanimoeyehi ahei ngusüfohö purüki-purüki kameih ngoafina mahei.

49 Nga Sisasindi fikminindiyeyi asu nimorehi Garirihündi ahambo süngumarihori ranai foarhehi ni-boadeimbo himboanambo wamarihori.

Sisasimbo honguambe masihehori

(Matyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Son 19:38-42)

50-51 Nindou mam anihondumbo-reandeimbi aboedi hamindi manüngu ahandi ndür Sosep, aiana Suda-yafe kansir ambeahindiyu. Nga asu ai moai yifiriyu bidifiri boboagori-yomondi hohoanimo Sisasimbo ramarundi ranahambo. Aiana Suda-yafe ngoafi Arimateahündiyu hayamboyu asu God nginindi hifandarandi ra tükufemboayo ranahambo hifanda marandi.

52 Sosep ai Sisasindi yifinimoko ra dibonapifembohünda Pairatimbo düdufimbo mahafu.

53 Asu Sosep ai Sisasindi fi-nimoko ra nimi keimbi karhendeimbi fihindi foarimündi sisherü henüngu kifohi hoearinambo pariri ngamondifoariri mbura sowaründümo homo nimoeyi adükari nimaroweimbi hongu nahurai wowondimaru hifomo ranambe masihawuri. Asu hongu ranambe ra moai horombo yifi sihoemo rundi.

54 Ai ndeara sümbo Godimbo hohoanimo-yowohü moani ngoafimbo nimarimboane sei hehimbo muḅguambo moatükuni napirihindane rani-moatükuni ra tükumefeyo.

55 Nĩmorehĩ Garirihũndĩ Sisas babĩdĩmbo mahũsi-mayeĩ ranai Sosep babĩdĩmbo Sisasĩndĩ yĩfĩnĩmoko sĩhefĩmbo honġuanambo mahei sapo nũngurũwurĩmboemo asĩhawurĩ ra hoeifĩmbo.

56 Raniyeĩ asu nĩmorehĩ ranai worĩna hei aboedĩ fĩsĩŋarũmbũ moatũkunĩ mbĩmbĩrai asu marasen ndondomarĩhindĩ. Asu Mosesĩndĩ ahĩnũmbĩ hohoanĩmo hoafĩmayo sũngu moanĩ nĩmarĩmbo si ra mamarei.

24

Sisas botĩmefiyu hoafĩ

(*Matyu 28:1-10; Mak 16:1-8; Son 20:1-10*)

1 Mamĩ wik ranahandambo weaŋgurũhĩndĩ sihi siambe hondũ nĩmoreh ranai Sisas samboarũwuranambo aboedĩ fĩsĩŋarũmbĩ mbĩmbĩrai ndorĩhi masĩhehindĩ ra sahũmũndi mahei.

2 Asu ai hei hĩmboyeiane nĩmoei honġu nafĩtambeihũ ġuru pamarundĩ ranai paiarĩkoate tifoehĩre amoahĩre meŋgoro.

3 Nġa ai kefoehi hũsi hĩmboyeiane, asu Adũkarĩ Sisasĩndĩ yĩfĩnĩmoko ra moai yaŋgoro.

4 Rani-moatũkunĩ ranahambo afĩndĩ hohoanĩmoyeihĩ nĩmboeiane, nĩmehũnou nindou yĩmbu ranai hoearĩ si kare-andeimbĩ ġũdĩne hena ahei fikĩmĩ tũkũyafĩne manĩmbafanĩ.

5 Asu nĩmorehĩ ranai yĩhĩmbombo hĩfĩnĩ mbĩro piyei hehi manĩmboei. Asu nindou yĩmbu ranai hoafĩyafandũhĩ safanĩya, “Nĩmboe se nindou yaŋġĩrĩ nũnguweimbĩ ranahambo yĩfĩyeimbĩyei fondĩwamĩ kokoarĩhora?”

6 Aiana moai ndũhĩ yaŋguru, nġa botĩmefiyu. Ai Garirihũ nũnguambe sĩheimbo hoafĩmayu ranĩmbo se hohoanĩmondei.

7 Ai yahuya, ‘Nindou Hondũ ra nindou moaruwai hohoanĩmoyomo-ndeimbĩ-yomondĩ warĩhũndũwurĩmboemo nĩmĩ keimbĩ karĩhendeimbĩfihĩ tĩkoemũndĩ pefĩmbohũnda. Asu yĩmbu sindu haya nġĩmĩ noufĩmbĩ ranĩfihĩ anĩmbo botĩndĩfĩmbui,’ mehu,” masafanĩ.

8 Raniyo asu nĩmorehĩ-mayeĩ ranai horombo Sisas hoafĩmayu ra hohoanĩmomayeĩ.

9 Asu nĩmorehĩ-mayeĩ ranai honġu ra hĩnĩnġĩrĩhi hehi hei ahambo sũnġrurũ-rundeimbĩ 11 asu muŋguambo amurĩ ranĩyeĩ aheimbo muŋguambo moatũkunĩ wataporĩmbo-marĩhũndũrĩ.

10 Sapo honġuambe muŋguambo moatũkunĩ tũkũmefeyoa hoeirĩhi hehi Kraisĩndĩ hoafĩ sowandũmo homo-rundeimbĩmbo hoafĩmayeĩ nĩmorehĩ ranana Maria

Makdarahündiyo, Soana, Maria Semsindi hondiyu asu bidifiri amuri raniyei.

11 Nga asu ahandi hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai nimorehi hoafimayei ranahambo tikarhi hehi hoafi yangiri anihündi yahomo houmbo moai anihondümborundi.

12 Nga asu Pita ai pipiyu hu honguambe amofi himboyuane, hoeari ahambo himondimarhorani yangiri menjorowa hoeimareandi. Raniyu ai hongu ra hiningire haya hüfu worambe rani-moatükuni ranahambo afindi hohoanmoyuhü mamaru.

*Nindou yimbu ai Sisasimbo Emaus nafi hohü hoeimarineri
(Mak 16:12-13)*

13 Nimorehi ranai honguanambo hüsi simboani Sisasindi süngrurü-rundeimbi yimbu ranai ngoafi mam Emaus Serusaremihündi hombo 11 kiromitahüfeimbi hoandari nafi mahafani.

14 Ai hafandühi mungu moatükuni tüküme feyo ranahambo wataporimbo-marinandi.

15 Ai wataporimbo-rini hafandühi fifirinandane, Sisas ai ahandi hoari tüküfi haya ai-babidimbo mahu.

16 Mami moatükuni gabudimafoareapira ai moai ahambo Sisas-ani safani türüfoarineri fifirineri.

17 Asu ai ahafanimbo düdureapirühi yahuya, “Se nini-moatükunimboyo wataporimborinandühi ahafana?” mehuamboyafani. Asu ai ngusümboarambe sisai fiyafandühi manimbafani.

18 Asu ngörü, ahandi ndüri Kriopas, ai simbori hoafiyuhi yahuya, “Awi Serusaremihü ndüfosimbo tükümehindi ra se yangiranafi nane moatükuni ranihü tüküme feyo ra fifirifekoate-ayafi?” mehu.

19 Asukai Sisas ai düdureapirühi yahuya, “Nimboe wataporimbo-arinanda?” mehuamboyafani. Asu simbori hoafiyafandühi safaniya, “Sisas Nasaretihündi ranahamboane wataporimbo-arihori. Aiana Godindi hoafi hoafiyu-randeimbiyu haya God asu munguambo nindouyei himboahü ahandi hoafi, ratüpur ra nginindi hamindiyo.

20 Yihoe fi bogori nindou asu Godimbo sesi sihou-rundeimbi ai gafmani-yomondi warihü hiningimarüwuri. Ranio gafman ai hifokoefimboani yahomo houmbo nimi keimbi karihendeimbihi tikoründümo pamarüwuri.

21 Nga horombo ro hohoanmoyefühüya, ‘Sisas ranana God ai Israerihündi ranaheimbo aboedambofendürimbo kafoariri hiningirimbombai,’ masefi. Asu

hifokoamarüwuri ra yimbu si ho hayamboyoani hapo ngim noufimb siane.

²²⁻²³ Hapo siambe hondü nimorehi bidifiri roambeahindi ai hei honguambe himboyeia moai ahandi yifinimoko ra ranihü hoeirihindi. Raniyo ro hepünimehundi. Ai sinei yihoeifimbo hoafiyehi seiya, 'Sünambeahindi nendi yimbu hoeirihupira ai safaniya, 'Sisas ana yangiri mbanungu,' masafani,' masei.

²⁴ Asu nindou bidifiri roambeahindi amboani hifomo honguambe munguambo moatükun ra hoeirunda nimorehi hoafimayei süngure mengoro. Nga asu moai Sisasimbo ana hoeirüwuri," masafani.

²⁵ Asu Sisas ai ahafanimbo hoafiyupirühi yahuya, "Se ana ngusüfokoate-anemo, se moai Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimb hoafimemo ranahambo nimehünou hohoanimoyomo.

²⁶ Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimb ai hoafiyomondühi yahomoya, 'Nindou God ai ahandi nendambo aboedambo-fendürimbo kamafoariri ra asübüsi ndemündi mbundambo animbo asu süngunambo Godindi himboahü ndüri adükarümbindümbui,' mehomo," mehu.

²⁷ Raniyo Sisas ai ahafanimbo ahandi fimbo Bukambe hoafi mapeningo ra Mosesindimayo bukifih piyu haya Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimb sürü papiru masihoemo ranahambo yamundimareapiri hu.

²⁸ Ai homo Emaus ngoafikimi tüküme fundi. Raniyo Sisas ai ngasünde haya hombonoumefiyu.

²⁹ Nga yimbu ai huti hoafiyafandühi safaniya, "Mborai ro-babidi apoefo, nga ndeara hüfhamindi hanühi nimbifembo akimane," masafandamboyu. Raniyu hafu ahafandi worambe aibabidi mamaru.

³⁰ Ai sesimbo yahomo houmbo nimarimombo bret semündü Godimbo hihifirürü mbura hifitire haya masagapiri.

³¹ Rasüngu-mareandamboyo ai hepünafineandühi Sisas ani safani fifiri marineri. Nga asu nimehünou asükai awarimarichoayuwa moai hoeirineri.

³² Ai ahafandihoi simbori hoafüryafandühi safaniya, "Anihondü-ane, nafini sinefühi sihehimbo wataporimbo-maramuna asu sihiri ngusüfoambe hepünimehoandi," masafani.

³³ Refe hayamboyoane, süngurineri-rinandeimb ranai botiyafine hena Serusarenambo mahafani. Raniyo hafani hoeirineapuran ahandambo süngrurü-rundeimb 11-memo ranai ahamundi ngunindi babidi gugureafu mamarimonda hoeimarineapuri.

34 Ai hoafiyomondühi yahomoya, “Anihondü-ane, Adükarî ai yifihündi botimefiyu! Ai Saimon-so tükumefiyuwa hoeimariri,” mehomu.

35 Ranıyo asu süngrurü-rundeimbi yimbu ranai ahafanımbu-so nafını tükumefiyu asu bret hifitireanda türüfoarineri fifierimarineri ranahambo wataporımbu-marıandı.

Sisasımbu süngrurü-rundeimbi ai hoeimarüwuri

(Matyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Son 20:19-23; Ratüpurî 1:6-8)

36 Ahambo süngrurü-rundeimbi ranai bidifirambo rani-moatükunî ra wataporımbu-rundane, Sisas ahandıhoari ahamundi mbusümo tüküfi nüngumbo hoafiyupurühi yahuya, “Sihamundi ngusüfoambe afure kumbearoamboane,” mehu.

37 Ranıyomo yifiafımbai hoeiarıhurî yahomo houmbo yihımbu muḡuna moaruwaimemo.

38 Nga asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Nımbu se ranahambo hepünefunda? Asu nımbu se nını-moatükunıyo hoeimarundi ranahambo awi fifierifekoate-ayomoa?”

39 Se wandı yitıḡari watıḡari hoeiru. Ro wandıhoar-anahı nda! Se sündu hoeirundi. Sapo yifiafi ana ḡiri wandı fi nahuraindo.”

40 Sisas ai hoafiyu mbura asu ahamumbo ahandı fi hoearı ra nafuimepurı.

41 Ai afındı hıhıfi-hıhıfımemosi, nga ai awi ranahambo anihondümbufoke-koate-afındı hohuanımomemo. Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Se sesi bidifiri sıhoundai?” mehu.

42-43 Asu ai kinı mamandundi ra ḡorü bidifiri masabudowa semündü haya ahamundi hımbuohü masesuwa hoeimarüwuri.

44 Ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Se fifierındai ro horombo se-babıdımbu nımbuohambe hoafımayahı ra? Ro hoafıyahapurühi sahiya, Mosesındı ahınümbı hohuanımo ranambe, Godındı hoafi hoafiyomo-rundeimbi-yomondi bukambe asu Herü Buk ranambe muḡu moatükunı wambo tüküdfemboe masahi.”

45 Sisas ai ramehuamboemo ngusüfoambe fufıfoareapurühi Bukambe hoafımayo ra türüfoaru fifierımarundi.

46 Asu Sisas ai sımborı hoafiyupurühi yahuya, “Sapo Bukambe sürü papımarundi ra yare hoafıyowohü yahoya, ‘God ai ahandı nendambo aboedambo-fendürımbu koamafoariri ra asübuı ndemündü mbunda yifındu haya ḡimı noufımbı ranambo yifihündı botındıfımbui.

47 Rananimbo Serusaremihü pindimo houmbo munquambo hifi ahandi ndürinambo hoafi bokarindihomemo. Rananimbo asu moaruwai hohoanimo ra hiningirihindühi aboedi hohoanimo süngurhindani God ai ahei moaruwai hohoanimo ra amboawi mbeyahuamboane, meho.

48 Asu se ndani moatükunü tükümefeyo ndanahambo wataporimbondü ndündi.

49 Wandi Ape ai Yifiafi Aboedi koarhefembo hoafiyu masihendi ra koandihheeamboyah. Nga awi se hokoate Serusaremihü nmandimombo Godindi-mayo nginindi ra ndowandümo houmbo animbo ngomo," mehu.

*Sisasimbo God ai sünambe serümündü mahafu
(Mak 16:19-20; Ratüpurü 1:9-12)*

50 Sisas ai ahambo süngurü-rundeimbimbo sepurümündi hu Betani ngoafihü kaimayu. Ranayo God ai ahamumbo aboedi-aboedimbireapura yahu haya didibafimefiyu.

51 Ai ahamumbo aboedi-aboedireapurühi nunguane God ai ahamundi mbusümonindi serümündü sünambe mahafu.

52 Ai yiri yimbu pusiru nimarimombo ahambo ngusifö parüwuri mburumbo Serusaremnambo hihifi-hihifi kameihü hihiriyafu mahomo.

53 Asu ai munquambo si Godimbo aboed-ani yaho hohoanimombohünda ahandi worina homo marundi.

Son

Aboedi hoafi Son ai sürü papimarandi

Yangiri niŋgombo Hoafi ra nindoumbomefeyo

¹ Horombo hondü God ai hifi nda nafikoate-yuambe Hoafi nda menjoro. Hoafi ra ai Godindi fikimi menjoro asu Godane.

² Horombo hondü Hoafi ra Godindi fikimi menjoroane.

³ God ai Hoafi raninambo munju moatükunî ra nafimarandi, nga moai ngorü-moatükunî ngorü nafî süngure tüküfeyo.

⁴ Hoafi ra yangiri niŋgombo nimindühane asu yangiri niŋgombo ra nindou-yafe si-ane.

⁵ Si ra nimbî ranahambo si asagado, nga nimbî ra ngiri si ranahambo gabudeandi.

⁶ Nindou mamî God ai koamarheira mahu. Ahandî ndürî Son-ani.

⁷ Nindou ranaheimbo si ranahambo anihondümbo hoafombohünda mahu. Nindou munju ai hoafi ra himboriyei hehi anihondümbo-mbirihinda yehuenüŋgu mahu.

⁸ Son ra si raniyupoanî, nga si ranahambo anihondümbo hoafiyu-randeimbî yangir-ani.

⁹ Si ndanana si hond-ane asu ai hifi ndanîhü tüküfe haya asu nindou munjuambo si boakifoare arandi.

¹⁰ Nga Hoafi ranai hifi ndanîhü menjoro. Hoafi raninambo God ai hifi nda nafimarandi, nga asu nindou hifi ndanîhü aniboadei ranai moai ahambo fifirîhorî.

¹¹ Ai ahandî ngoafi hondüna hu, nga asu nindou ahandî ngoafihündî ai moai ahambo fihirîhorîmîndeî.

¹² Nga didiyei ahambo anihondümbo-rîhorühî fihîmarîhorambo asu ai aheimbo kamafoareandüra ai Godindi nimorî tükümehindî.

¹³ Moai hifinindî moatükunînambo Godindi nimorîmboyahi tüküyahindî sihîrî boagirî ramehindî nou. Wanî, nga God ai ahandî hohoanîmo süŋgu ahandî nimorîmboyahi marîhündî.

¹⁴ Hoafi ra nindoumbofe tüküfe mburamboyo asu sihefi mbusümo manüŋguwa ai ndürî adükarümbî ra hoeimarîhurî. Ndürî adükarümbî ra Godindi nimorî mamî yangiri ranahand-ane. Ai afindî hipoambore-randeimb-ani asu sihefimbo Godimbo afindî moatükunî anihondümbo nafuimaramunî.

¹⁵ Son ai ahambo anihondümbo hoafîmayu. Ai puküna hoafiyundürühî yahuya, "Ro nindou ndanahamboyahî

hoafi mayahandüri, 'Ro boatei tükündaheanda ai wandi süngu tükündüfimbui, nga aiana adükari safi ngasündeandireimb-ani. Nimboe ai boateifi manünguwa ro tükümeheandane,' mehu.

16 Ahandi afindi hipoambofe rani-süngu shefimbo afindi mbo aboedi-aboedireamuni arandi.

17 Mosesi ndi wari sünguyo ahinümbi hohoanimo tüküme feyo, nga hipoambofe hohoanimo asu anihondümbafe hohoanimo ra Sisas Kraisi ndi sünguyo tüküme feyo.

18 Moai nindou mamai ai-amboani God hoeiriri, nga Godi ndi nimori mamai Afindandi fikimi nüngumbü ai God-ani asu ai yangiriyu Godimbo hoeiriri haya shefimbo nafuimaramuni.

*Son ai ro nindou God koamafoariri-yahipoani mehu
(Matyu 3:1-12; Mak 1:1-8; Ruk 3:1-18)*

19 Suda bogori ai Godimbo sihou-rundeimbi bidifiri Rifai sirihündi babidimbo koamari-houpura Serusarem hiningiru houmbo kosimo Son sowahi tüküyafu düduyafundowohü yahomoya, "Se didiyafa?" mehomondamboyu.

20 Raniyu asu Son ai moai diboreandi, nga weindahi anihondümbo hoafiyuhi yahuya, "Roana Nindou God koamafoariri Kraisi raniyahipoani, nga wani," mehu.

21 Raniyomo asu simbori hoafiyomondowohü yahomoya, "Asu se didiyafa? Asu se Erasayafi?" mehomondamboyu. Asu Son ai simbori hoafiyupurühi yahuya, "Wani, roana raniyahipoani." Asükaiyomo düduyafundowohü yahomoya, "Ro Godi ndi hoafi hoafiyu-randeimbi hifandarihuri, se raniyafi?" Asükaiyu ahamumbo simbori hoafiyupurühi yahuya, "Wani, roana raniyahipoani," mehupuri.

22 Raniyomo asu ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, "Asu se didiyafi nimora? Se yihoefimbo hoafiyafan-animbo asu ro hoafi ra nindou yihoefimbo koamari-houmuni ahamumbo sowana semindi homboanefi. Se sihafimbo nüngumambisafa?" mehomo.

23 Raniyu asu Son ai ahamumbo simbori hoafiyupurühi yahuya, "Ro rananahi: Nindou mamai ahandi yasimondi nimi wohi furikoate-yowohü mingiyohü yahoya, 'Bogori ndi nafi aboedi nafi ndi hehindi,' meho, nga ro rananahi," mehu. Horombo hoafi nda Godi ndi hoafi hoafiyu-randeimbi Aisaia rareamboyu yahurai bukambe hoafimayu.

24 Farisi aiyomo nindou hoafi sowandümo homorundeimbi ahamumbo koamari-houpura makosomo.

25 Nindou ranai Son+imbo hoafiyomondowohü yahomoya, “Asu se Kraisyafipoani, Erasayafipoani, Godindi hoafi hoafiyu-randeimbiyafipoani, nga asu nimboeafi se hundürürandürü maranda?” mehomondamboyu.

26 Ranıyu asu simbori Son ai hoafiyupurühi yahuya, “Roana hoenambo yangir-ane hundürühi arıhandı, nga sıhamundı mbusümo nindou mamı anüngu, nga asu seana moai nindou ranahambo fıfırıhorı.

27 Ro boatei weindahı ratüpurıya arıhandı, nga nindou ranai anımbö süngunambo weindahı rande ratüpurındümbui. Nga asu roana nindou aboedı hamındıyahıpoani ahandı su wofı hımondımaramüdu ra fufurıhefemböündä,” mehu.

28 Hoafi nda Betani ngoafıthü Sodan hoe gogoanını tüküme feyoane. Asu fıfı ranıhüyo Son ai nımorehi nindowenihı aheimbo hundürümarandürü.

Sisas ai Godındı sipsip nımor-ani

29 Ngorü sıhı Son ai hımböyuwane Sisas ahambo sowana masünuwa hoeirirühi yahuya, “Godındı sipsip nımorı asüfu ra hoeirıhorı. Ranahandı süngu-anımbö God ai nımorehi nindowenihı-yafe hohoanımo moaruwai ranahambo anboawi mbüsümbui.

30 Nindou ranahamboyahı ro sıheimbo hoafıyahandürühi, ‘Nindou ai ro nımböahanı wandı süngu düdümbui. Nindou ai adükarı bogor-ani, nga roana ai nahurıyahıpoanı,’ masahandürü. Nga asu ro nıngokoate-yahambe ai manüngu.

31 Asu ro moai fıfırıhını, nga nindou ra dıdımbei, nga asu Israerıhündı ai ahambo fıfırımbırıhora sahehea sıni hundürü-marıhandürü,” mehu.

32 Son ai yare hoafıyundürühi yahuya, “Ro hoeirıheandanı Yıfıafı Aboedı wupufö nahurı sünambeahındı kosi ahandıwamı pühiyo mamaro.

33 Awi ro moai nindou ranahambo fıfırıhını, nga God aiyu wambo hoenambo hundürümbırandüra yehuenüngu koarıhendırühi yahuya, ‘Se hoeindowandanı Yıfıafı Aboedı kodı nindou ranahandıwamı nımandoanı ana, asu ai-anımbö aheimbo Yıfıafı Aboedınambo hundüründandürımbui,’ mehu.

34 Yıfıafı Aboedı ahandıwamı kosi mamaro ra hoeımarıheandı asu anıhondümböanahı hoafıyahı nindou nda Godındı nımor-ani,” mehu.

Sisas ai ahambo süngururü-rundeımbı kamaföareapurı

35-36 Ngorü sı Son ai asükai ranıhü ahambo süngurınerı-rındeımbı babıdımbo nüngumbo Sisasımbö hoeirirane

mahuamboyu, asu Son ai hoafiyuhî yahuya, 'Se hoeirine. Ndanani Godîndî sipsip nîmorayu.'

³⁷ Son ai ra-mehuamboyafanî asu hîmborîyafanî hena ai Sisasîndî süngu mahafanî.

³⁸ Ranîyu asu Sisas ai hîhîrîfî hoeireapîrane ahandî süngu mahafandamboyu hoafiyupîrühî yahuya, "Se nîni kokomboyafana?" mehupîramboyafanî, asu sîmborî hoafiyafîndowohü safanea, "Rabai, se nahiyafî nîmbafî aranda?" (Ndürî 'Rabai' ahandî nîmîndî ra yamunde-randeimb-ane.)

³⁹ Sisas ai hoafiyupîrühî yahuya, "Sühüfanî naha hoeirine," mehupîramboyafanî. Asu ai hüfanî worî nîmarümbî ra hoeirine hena, asu ranî sihî ai-dîbo mamarîfanî ra ndeara nîmbambeyo.

⁴⁰ Nindou yimbu ranai Sonîndî hoafî hîmborîyafanî hena Sisasîndî süngu mahafandî ahafandî ndürî ra ŋgorü ana Andru, Saimon Pitandî akîdîyu.

⁴¹ Ai hu, ahandî amonŋo Saimon kokorürî hoeirî haya hoafiyundühî yahuya, "Ro Mesaia hoeimarîhuri," mehu. (Ndürî Mesaia ra Grik hoafînambo Kraisi-ani.)

⁴² Ranîyu Andru ai Saimonîmbo serümündî Sisas sowana mahüfu-amboyu, asu Sisas ai Saimonîmbo hübudurürühî hoafiyundühî yahuya, "Seana Sonîndî nîmorî Saimon-anafî, ŋga sîhafî ndürî ana Sifasî-mbeyowamboane," mehu. (Ndürî Sifas ranana nîmoei-ane.)

Sisas ai Firip Natanierîmbo fihîmarapîmündu

⁴³ Ŋgorü si Sisas ai Garirinambo hafombo yahuhaya nîmarümbö, Firipîmbo hoeirirühî hoafiyundühî yahuya, "Se mborai wandî süngu," mehundo.

⁴⁴ Firip, Betsaidahündî Andru, Pita-babîdîmbo mamî ŋgoafîhünd-ani.

⁴⁵ Ranîyu asu Firip ai Natanierîmbo kokorürî hoeirî haya hoafiyundühî yahuya, "Horombo Moses ai ahînümbî hoafî sürü papîrandühî nindou kudümbui mehu ra fîfîro. Asu Godîndî hoafî hoafiyomo-rundeimbî amboanî ai mamî yahurai sürü papîmarundî ranahambo hoeimarîhorî. Nindou ranana Sisas-ani Sosepîndî nîmorî Nasaretîhündî," mehuamboyu.

⁴⁶ Asu Natanier ai Firipîmbo düdufinduhü yahuya, "Asu Nasaret ŋgoafîhü ra aboedî moatükunî tükümandîfeyo rane?" mehuamboyu. Asu Firip ai sîmborî hoafiyundühî yahuya, "Naha se sühüfî hoeirosî," mehu.

47 Sisas ai Natanierimbo hoeirirani mahüfu-amboyu hoafiyuhi yahuya, “Nindou ndanana Israerihündi hondani, nga aiana anihondumbo yangiri hoafiyu-randeimbani,” mehu.

48 Raniyu asu Natanier ai Sisasimbo düdufindühi yahuya, “Se wambo nünguro fifiro-wandirimboyafa?” mehundu-amboyu. Asu Sisas ai simbori hoafiyundühi yahuya, “Firip wambo fifirife hoafikoate-yuambe süfuri afümambe manimbafa hoeimarheanini,” mehu.

49 Raniyu asu Natanier ai Sisasimbo hoafiyundühi yahuya, “Yamundo-randeimbi, seana Godindi nimor-anafi! Seana Israerihündi-yafe adukari bogor-anafi!” mehundo-amboyu.

50 Asu Sisas ai simbori hoafiyundühi yahuya, “Ro sithambo süfuri afümambe hoeimarheanini masahi ranimboanafi anihondumbo-arowandiri? Nga awi sünguna se afindi moatükuni ranahambo ngasündeandeimbi tükündifeyoani hoeindowamboyafti,” mehu.

51 Asükaiyu hoafiyuhi yahuya, “Ro sithamumbo anihondumboanahi hoafayahapuri: Süngunambo ana sünü sübüdühoehü sünambeahindi nendi ai Nindou Hondündiwami gafomo kodomo ndundani hoeindumboemo,” mehu.

2

Sisas ai boatei hepünifeimbi moatükuni ratüpurimayu

1 Yimbu nimbiyomo houmbo nindowenihingorü ai Gariri hifambe Kena ngoafihü nimorehi masemüdu.

2 Raniyo Sisasimbo asu ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo ahamumbo amboani nimorehi semindi sesesi ranambe didimo masei.

3 Rani-simboani wain hoe ra munju masimindeiamboyo, asu Sisasindi hondani ai nimorimbo hoafiyondowohü yahoya, “Nindou ai wain hoe munjurihimboanei,” mehondowamboyo.

4 Asu simbori yare hoafiyundühi yahuya, “Me, nimboe se wambo rani-moatükunimbo hoafayafa? Ndanana siheisiane, nga awi ro ranimbofembo si ra yohoyopoani.”

5 Ra-mehuamboyo asu hondani ai wori aharambürindi ratüpuriyomo-rundeimbi ahamumbo hoafiyopurühi yahoya, “Sisas ai nini-moatükunimboyo refembo hoafinduanira-süngundüdi,” meho.

6 Ngoafti ranihü nimoei hipiri 6 afindi hoe hafo tüküferandeimbi Suda ai fi aboediferambo hundürüyorambohünda burimayo.

7 Ranıyu Sisas ai ratüpurıyomo-rundeimbi ahamumbo hoafıyupurühi yahuya, “Se hıprı ranambe hoe fuibıdihoundı,” mehuamboemo. Asu ai hıprı ranamboe hoe fuibıdihoumbo tüküru-tüküru-marundı.

8 Ranıyu asu Sisas ai hoafıyupurühi yahuya, “Se hoe ra nımoamonıdı kaboandundü-anımbı nındou sesı kanımbı ehu ahambo sowanambo ndowandümo ıgomo,” mehua-mboyomo asu ai rasüıgumarundı.

9 Nındou sesı kanımareandı ai hoe ra apıre hoeireandane, asu wain hoe apımayowamboyu, ai moai fıfıreandı dagüdambombai wain hoe ra. Nga ratüpurıyomo-rundeimbi ai-yangırıyo hoe mafuındümo fondı ra fıfımarundı. Ranıyu asu nındou sesı kanıre-randeimbi-mayu ranai nındou nımorehi semındımbı-mayu ranahambo mborai mehundo.

10 Ai hoafıyundowohü yahuya, “Ndanı-ndanı hoafühi ana nındou wain hoe aboedı boatei sımındeı mburühümboaneı, asu süıgunamboane moaruwai ra sımındeı arıhündı. Nga asu seana aboedı safı ra kıkıhandıfı nımarıfı mburamboayafı hapondanı randı sowandıfı masınıfı,” mehu.

11 Sisas ai Gariri hıfambe Kena ıgoafıhü boateı hapünıfeimbi moatükunı ramareandı. Ai ahandı adükarı ıgınındı ra nafuımayu-wamboyo asu ahambo süıgururü-rundeimbi ai ahambo anıhondümbı-marıwuri.

12 Ranıyo asu Sisas ai ahandı hondı, akohoandı asu süıgururü-rundeimbi babıdımbo Kena ıgoafı hınııgırıhi hehi Kaperneam ıgoafına hei ranıhü yahunümbı sı manımboei.

Nındou ai Godındı worambe kıkı semındımbı ratüpurımemonda Sisas ai hemafoareapurı

(Matyu 21:12-13; Mak 11:15-17; Ruk 19:45-46)

13 God ai Israerımbı Isıphündı aboedambo-mareandürı ranı adükarı sı Pasofa warı ra ndeara akımı fıfımareandamboyo asu Sisas ai Serusarem ıgoafına mahafu.

14 Hafu tüküfi haya Godındı worambe kefuai hu hoeireandane, nındou ai burmakau, sipsip, ndu pemıyomonda asu kıkı sıseru sabupurı rundühi mamarımonda hoeimareapurı.

15 Ranıyu wofı hoandarı nafırıhai semündü haya ranınambo ahamumbo burmakau, sipsip, ndu napo ra kameihı bukürı-foareapurühiyu, asu nındou kıkı sıseruründühi mamarımo ahamundı kıkı ra buburamündı pütıfıhiyu fondı ra hıhıre amoahımareandı.

16 Ranıyu asükaiyu nındou ndu kıkıfıhı saurundühi manııgomo ahamumbo hoafıyupurühi yahuya, “Napo ra fıfuründümo houmbo moanewana ıgorıgoanı nı homo. Asu

se wandi Apendi wori ndanambe maket worimborihi hehi pemiyei asu kakifihimbo seihu arihunda?" mehuamboemo.

¹⁷ Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai hoafi Baiborambe mapenigo ra hohoanmomemo, 'Ro sihaf wori aboedi mbifondarowa sahehea ranimboanahi afindi tijirifoayahi,' meho.

¹⁸ Asu Suda ai Sisasimbo hoafiyomondowohü yahomoya, "Se nin hepünifeimbi moatükuni ramandowandi yihoefimbo wori ranambeahindi hemoafoarowamuni ra nginind-ani yaho nafuimbohündambo?" mehomondamboyu.

¹⁹ Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, "Ro sihamumbo hoafayahi, Godindi wori nda biriboadundani asu ro asükainda ngimi sinambo yangiri worimbondihamboyahi," mehuamboemo.

²⁰ Raniyomo asu Suda ai hoafiyomondühi yahomoya, "Nindou ai wori nda 46 himbani worimbomarundane asu se ngimi sihi yangiri asükainda worimbondihimungundheamboyahif asafi?" mehomondamboyu.

²¹ Sisas ai ahandi fimboyu Godindi wori süngunambore kafaore hoafimayu.

²² Ranayo Sisasimbo God ai honguambeahindi botiriri simboani ahambo süngururü-rundeimbi ai horombo ahandi fimbo hoafimayu ra ngüsüfoambe pumarindümo. Ranayo horombo Sisas hoafimayuyo Godindi bukambe sürü papimarundi ranayo ra anihondumbo-marundi.

Sisas ai munquambo nindouyei hohoanimo fifireandi

²³ Sisas ai Suda-yafe adükar si Pasofa ranahambohünda Serusarem ngoafihü mamaru. Ranayo nindou afindi ranai Sisas hepünifeimbi moatükuni ramareandi ra hoeirhi hehi anihondumbo-marihindi.

²⁴ Nga asu Sisas ai nindou ranahei hohoanimo ra fifire hayambo-wambo moai anihondumbo-rearü.

²⁵ Asu nindou amuri ai Sisasimbo nindouyei hohoanimo ranahambo nafuiyondürühi hoafiyondopoani, nga ai ahei ngüsüfoambe hohoanimo ra munquambo fifireamboani.

3

Sisas ai Nikodemus-dibo wataporimefani

¹ Nindou mam Farisi-ambeahindi manüngu ahandi ndürü Nikodemus ai Suda-yafe bogoriyu.

² Asu mam nimbokoani Nikodemus ai Sisas sowahi hu tüküfi hoafiyundühi yahuya, "Yamundo-randeimbi, Ro fifiri-hunnimboanefi, seana nindou yamundo-randeimbi God koamarihen-anafi. Nindou ngorü ai-amboani

ngir̄i hep̄unifeimbi moatükun̄i se God̄ind̄i nḡin̄ind̄inambo rawarowand̄i ra randeand̄i,” mehuamboyu.

³ Asu Sisas ai s̄imbor̄i hoafīyundüh̄i yahuya, “Ro s̄ihambo an̄ihondümböanah̄i hoafehan̄in̄i: Nindou ai s̄imbor̄i tüküfekoate-ayu ana, ai nḡir̄i God̄ h̄ifandarand̄i ranambe ngu,” mehu.

⁴ Nikodemus ai s̄imbor̄i hoafīyundüh̄i yahuya, “Asu nindou adükar̄ihünd̄i ra n̄üggunde hond̄i ai wak̄ind̄ir̄im̄indoan̄i asu n̄imorī ak̄idou nahuarai tükümand̄ifia? Asu nḡir̄i nindou ai hondand̄i furambe daguduwan̄i asükai wak̄ind̄ir̄im̄indo,” mehuamboyu.

⁵ Asükai Sisas ai Nikodemus̄imbo hoafīyundüh̄i yahuya, “Nindou ai Yifiafī Aboed̄inambo asu hoenambo s̄imbor̄i tükümbüfiyu-wamboane. Refekoate-ayu ana, nḡir̄i God̄ h̄ifandarand̄i ranambe gafu.

⁶ Nindound̄i fi ranana ahand̄i hondaf̄ind̄i-yafe findambo tüküme fiyuan̄i, nga ahand̄i yifiafī ranana Yifiafī Aboed̄ind̄i nḡin̄ind̄inambo tüküme fefyoane.

⁷ Ro hoafīyahüh̄i se s̄imbor̄i tükündahind̄i masah̄i hoafī ranambo se nḡir̄i hep̄unaföandüh̄i af̄ind̄i hohoan̄imondafī,” mehu.

⁸ Wer̄i ranai ai hohoan̄imomayo süngu wer̄iyo hoarand̄i. Asu se wer̄i fis̄ihoasi ran̄i-yan̄gir̄-ane h̄imborayafī, nga n̄in̄i-nafī tüküfe hayamboyo asu n̄in̄i-nafīyo aho ra moai fīfirowand̄i. Asu nindou Yifiafī Aboed̄inambo s̄imbor̄i tükehind̄i amboan̄i mam̄i yahurai-ane,” mehu.

⁹ Asu Nikodemus ai Sisas̄imbo düdufindüh̄i yahuya, “Asu se hoafīmayafī nda n̄üngu-nahurai tükümand̄ifea?” mehundowamboyu.

¹⁰ Asu Sisas ai s̄imbor̄i hoafīyundüh̄i yahuya, “Seana Israerī-yafe yamundo-randeimb-anafī, nga asu seana awi moai fīfirowand̄iyo?

¹¹ Ro s̄ihambo an̄ihondümböanah̄i hoafayan̄in̄i, Ro n̄in̄i-moatükun̄iyo fīfīr̄imar̄ihund̄i ranane watapor̄imbo-r̄ihu ar̄ihund̄i. Asu ro n̄ine-moatükun̄iyo hoeimar̄ihund̄i ranane watapor̄imbo-ar̄ihund̄i. Nga hoafī ro watapor̄imbo-ar̄ihund̄i ranahambo se sahümündi daboadanambo-ar̄ihund̄i.

¹² Ro s̄iheimbo h̄ifī ndan̄ihündambo watapor̄imbo-mar̄ihandür̄i, nga asu moai se wambo an̄ihondümbö-r̄ihind̄ir̄i. Asu ro s̄ünambeah̄ind̄i moatükun̄imbo watapor̄indahan̄i ra n̄üngundühi an̄ihondümbö-nd̄ihindüh̄i fīfīr̄imand̄ihia?

¹³ Moai nindou nḡorü h̄ifī ndan̄ihündambo ana s̄ünambe hafu, nga Nindou Hondü s̄ünambeah̄ind̄i makusu ai yan̄gir̄iyu asükai mahafu.

14 Sapo horombo Moses ai amoasiri nimi wohi furikoate-reandühi semündü nimoamo botimareandi. Asu mamihai yahirai-animbo Nindou Hondumbo amboani semündü nimoamo botifiamboani.

15 Rananimbo nindou ahambo anihondumbo-arihorirana yangiri koadürumbo-koadürumbo niŋgo ra mbisahümündi-amboane.

16 God ai nimori mamümbiyu hayamboyu nimorehi nindowenihi hifi ndanihü aniboadei ranaheimbo ŋgusüfo pareandürühiyu asu ahandi nimori mamihai ra hifina koamarherü. Nindou muŋgu didiyehi ahambo anihondumbo-arihorihai ŋgiri awandihendi, ŋga koadürumbo-koadürumbo nimboeimboyei.

17 God ai ahandi nimori hifina koamarherü ra ai kosi nindou yibobore-randeimbi nahurai hifihündi nindouyei hohoanimo yibobofemboyupoani. Ŋga rananimbo muŋguambo hifihündi nindou ai ahandi süngu aboedambo-mbeahinda yahu hayamboyu koamarheira makusu.

18 Nindou Godindi nimorimbo anihondumbo-areandi ahambo ana ŋgiri yibobondirühi papihofindüri, ŋga nindou ahambo anihondumbofe-koate-ayu ranahambo-animbo yibobondirühi papihofindürimbui.

19 Yibobofe ranahandi nimindi ra ndahirai-ane: Sapo si aboedi ra sünambeahindi makosoyosi, ŋga asu ai moai ranahambo yifiriyehi, ŋga ai nimbokoani nimbihai afindi pimayo ranambe niŋgomboyei yifirimayehi. Nimboe sapo ai moaruwai hohoanimo rarihindühi wamboyei ramehindi.

20 Muŋguambo nindou didiyehi si ranahambo yihoarukohandi ana, ai moaruwai hohoanimo yangiri rarihindhanei. Nindou yahirai ana ŋgiri si peyoani ŋgei sapo si ranai ahei moaruwai hohoanimo ramarhindi ra nafuindandürimboe sei hehimbo wambo.

21 Ŋga nindou aboedi hohoanimo yangiri semündü anüngu ranai-animbo sihi tükündüfimbui. Rananimbo nindoundi ratüpurihai ra si ranai Godindi ŋginindinamboane ratüpuriyu arandi mbisi nafuindimboe," mehu.

Son ai Sisas tüküme fiyu nimindi ra weindahihai hoafimayu

22 Asu süngunambo Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo randihünda botiyafu houmbo Sudia hifina mahomo. Ai homo ranihü yahunümbi si niŋgomomboyo Sisas ai nindou hundürümarandüri.

23 Aion ŋgoafihü Serim ŋgoafikimi hoe afindi mafoafusowa asu ranihü Son ai-amboani nimorehi nindowenihi hundürümarandüri. Rani-simboani nimorehi nindowenihi afindi ranai ahambo sowana hei marihündamboyu ai hundürümarandüri.

24 Son ai karabusifekoate nūnguambeahiyo aheimbo hundürümarandüri.

25 Ranıyo asu Sudahündi mamı ai Sonındi süngururü-rundeimbı babıdımbo Godındi hımboahü aboedi tüküfembo hundürü hohoanımo ranahambo hoafına sımborı hoafımemo.

26 Raoyafu mburu hıfomo Sonımbı hoafıyomondühi yahomoya, “Yamundo-randeimbı, se hohoanımoafai nındou Sodan hoekımı ai-dıbo nımbafanımbı se ahandı hoafı yıhoefımbı hoafıme fımunı. Nga ai haponda hundürümarandür-amboanei asu nındou ai sıhe fımbı sowana sıfokoate ahambo sowanambo yangrı hüraramındo,” mehomo.

27 Asu sımborı Son ai hoafıyupurühi yahuya, “Nındou ai ngırı raranımoatükunı moanı ndemündu, nga God ai dagadowan-anımbı ndemündümbui.

28 Horombo se hımborıyomondanı ro sıhamumbo hoafıyahapurühi sahiya, ‘Roana Kraisiyahıpoanı, nga ahandı nafi dıdıboado-fembohünda God ai kamafoareandıranahı,’ masahı hoafı ra se sıhamundıhoarı hımborımemo.

29 Asu nındou ngörü ai nımorehi asemündu ana, nımorehi ra nındowenihı ranahandıane. Asu nındowenihambo farıherü-randeimbı ai ai-dıbo nūngumbo nımorehi masemündu ahandı hoafı hımborıyuhü ai hıhıfıhıhıfımayu. Yahurai-ane asu haponda hıhıfıhıhıfı ra wandı fiambe amaro.

30 Asu nındou ranai adükarı ndürımbımbiyowamboane, nga wandı ndürı akıdoumbeyowamboane.

31 Nındou nımoamo sünambeahındı makusu aiani munguambo nındou ngasünde haya adükarı hamındayu. Nga asu nındou hıfı ndanıhündamboayu ranai ana hıfınındı wambo ai hıfı ndanıhündambo wataporı ranı yangrı semündü nūngumbo wataporıyuhani. Nga nındou sünambeahındı makusu ranai ana munguambo nındou ngasünde haya adükarı hamındani.

32 Ranani asu ai raranımoatükunı hoeire asu hımborıyurandeimbı ranahambo hoafıyuarandı. Nga asu nındou mamı ai-amboanı moai ahandı hoafı rananıhındümboreandı.

33 Nındou düdi ahandı hoafı ranahambo kıkıharamündu ana, asu God ai anıhındümbıanı hoafıyuarandı yahuhani.

34 Nındou God koamarıheira makusu ranai ana ahandı hoafı yangrıani hoafıyuarandı. Sapo God ai moai ahambo Yıfıafı Aboedi ra bıdıfırıbıdıfırıre sagado.

35 Afındı ai Nımorımbı afındı hamındı ngusüfo parırühi asu mungu moatükunı hıfandımbı ngınındı masagado.

³⁶ Nindou ŋgorü ai Nïmorï ahambo anihondümbö-ariri ana, asu ai aboedï koadürümbo-koadürümbo nüngumbui. Nga asu anihondümbofe-koate-ayu aiana ŋgiri yangiri koadürümbo-koadürümbo nüngu. Asu Godïndï ŋginïndï hohoanïmo ra ahambo-so koadürümbo-koadürümbo yagodïmboe.”

4

Sisas ai Sameriahündi nïmorehi-dïbo wataporimefe

¹ Rani-simboanï Farisi ai yaru himboriyomondane, “Sisas-ani Sonimbo ŋgasündiri haya afïndï nindou hundürandüri arandï,” masei.

² (Nga moai Sisas ahandïhoari ana ŋgorümbo hundürandüri, nga ahandï süngururü-rundeimbi ai yangiri-yomo ramarundi.) Sisasïndï süngufembo nindou afïndï hundürümayeï hoafi Farisi ai himborimemo ra Sisas ai fifireandï.

³ Raniyu asu ai rani hoafi ra himboriyu haya Sudia hifi hinïngire haya Garirinambo mahu.

⁴ Garirinambo hombo nafi ra Sisas ai Samaria-yafe hifi mbusümo nafiyu mahu.

⁵ Raniyu hafu adükari ŋgoafi Samaria-yafe hifambe ahandï ndüri Sikar ranihü tükümefiyu. Ngoafi ranikimiyo Sekob ai ahandï nïmorï Sosepimbo hifi kikire hinïngimareando.

⁶ Horombo Sekob ai hoe rambohünda kakira pumareandï ra ranihü puïaroane, asu Sisas ai ndeara hüfinimbo nafi gebuai ra süfu süfumbo tïŋambofihiyu asu foeamoŋgo ranikimi mamaru.

⁷⁻⁸ Raniyo asu ahambo süngururü-rundeimbi ranai boatei sesi pemimbo ŋgoafi ranambo mahafomo. Asu nïmorehi mamï Samariahündi ranai hoe ra fuimindimbo makosowamboyu, Sisas ai hoafiyundowohü yahuya, “Hoe ra wambo fuisao, nga ro simindimbo samboanahi,” mehuamboyo.

⁹ Asu nïmorehi ranai hoafiyundowohü yahoya, “Seana Sudahünd-anafi, asu ro Samariahünd-anahi, nga asu se nimboe wambo hoe fuisao safi hawa düduwefoandïra?” mehoamboyo.

¹⁰ Asu Sisas ai simborï hoafiyundowohü yahuya, “Nine-moatükunï God ai shambo saimbo mehu ranahambo fïfirïworühi, hoafimbefïndo-mbonana, asu hoe simindiwani yangiri gedühi niŋgombo saganini,” mehuamboyo.

¹¹ Asu nïmorehi ranai hoafiyondohü yahoya, “Adükari, hoe fuigoninimbo hipiri wani, nga foeamoŋgo hoe ndanana

ambeambe anguni ragu-ane. Asu hoe sımındıwani yangrı gedühi nıngombo ra naha dagüda mafuındandıfa?

12 Sıhefi amoa Sekob ai foemonjo ra hınıngı-mareamunane. Hoe ra ai ahandı nımorı asu burmakau, sipsip ra-babıdımbı sümündı marandane. Nga asu se kosırıhefe adükarımbofe nıngombo safomboyafı?” meho.

13 Asu Sisas ai sımborı ahambo hoafıyundowohü yahuya, “Nındou hoe nda asımındeı ranai ana asükaindeı nımai amındanıngombo-ndeımboyeı.

14 Nga nındou dıdıyeı ro hoe aheimbo asahandürı ranai ana ngırı asükaindeı amındanıngombonde, nga wanı. Hoe ro aheimbo saımbı saheheamboayahı ranana, ahei fıambe apoandıhorı hoe nahurai fondıhoai-fondıhoaindandı asu nındou ranai yangrı koadürümbo-koadürümbo nımböeimboyeı,” mehuamboyo.

15 Asu nımorehi ranai düdufendowohü yahoya, “Adükarı, se wambo hoe ra sawandıri. Rananımbı ro ngırı asükainda sünguna hoembo amındanıngombondahühi hoe nda fuımındımbı dıdıhi,” mehoamboyo.

16 Asu Sisas ai hoafıyundowohü yahuya, “Se ngüfi sıhafı nındowenıhambo hoafındafındo mbundambo-anımbı asükaindafı ndühi dıdıfi,” mehundowamboyo.

17 Asu ai hoafıyondowohü yahoya, “Roana anamındeımbı-yahıpoanı, nga anamındıkoate-anahı,” mehundowamboyo. Asükayı Sisas ai hoafıyundowohü yahundoya, “Se ‘Roana anamındıkoate-anahı,’ asafı ra wambo anıhondümbo-anafı hoafayafındırı.

18 Nga se nındowenıhi hondahüyafundeımbı masowapundıfi, nga se haponda nındowenıhi-dıbo anımbafı ra sıhafı anamındı hondüyupoanı. Nga se wambo haponda anıhondümbo-anafı hoafayafındırı,” mehu.

19 Nımorehi ranai hoafıyondowohü yahoya, “Adükarı, seana ro hoeırıheanına Godındı hoafı hoafıyafı-randeımbı-anafı.

20 Yıhoefı amoa mamı ana hıfi wafu ndanı-wamıyomo rotuyomo marundı, nga asu Suda se-anemo Serusarem ngoafı ranıhü yangrı rotuyomboane ehomo,” mehoamboyo.

21 Sisas ai yahuya, “Nımorehi, se wambo anıhondümbo-rowandıri, nga se ngırı amıtata Apembo hıfi wafu ranıwamı asu Serusaremıhü ra rotuyo ra-koate-ndeı.

22 Samariahündı seana Godımbı ndorıhorı fıfırı-horühıyeıpoanı ahambo rotuyei arıhündı. Nga ro Suda ana God ranahambo ndorıhurı fıfırı-hurımböanefı. Nga asu sapo Godındı nendı aboedambofembo ratüpürı ra Suda yıhoefımbı sowahı tükümefoyöane.

23 Sapo rani si tüküfembo meho ra, ndeara haponda tüküfemboane, nga asu nindou ai anihondümbö rotuyei arihündi ranai-animbo Godimbo ngusüfoambe anihondümbö-ndihindühi Yifiafi Aboedindi nginindinambo rotundeimboyei. Rananimbo asu Ape ai nindou yahurai ranimboani ahambo rotuyondombo hohoanimoayu.

24 Nga God ana yifiafi-ani. Ranimboanimbo nindou ai Godimbo rotuyei arihündi ra ngusüfoambe anihondümbö-ndihorühi Yifiafi Aboedindi nginindinambo rotumbeyei-amboane,” mehoamboyo.

25 Asu nimorehi ranai simbori hoafiyondowohü yahoya, “Ro fifirihinimboanahi nindou God kamafoariri ra ahandi ndüri Kraisi ai-animbo kudümbui. Asu ai kusü simboani shefimbo munju moatükun ranahambo hoafindümunimbui,” mehoamboyo.

26 Asu Sisasi ai simbori hoafiyundowohü yahuya, “Ro aianahisi haponda se-dibo wataporayahi nda,” mehu.

27 Sisasi raoyahuambe ahambo süngururü-rundeimbi ai sesi pemini poedi sümburindümo tüküfundü. Asu ai hoeirundane Sisasi ai nimorehi-dibo wataporimefea hepünimefundü, nga nindou mamai ai-amboani moai düdufinduhüya, “Se nimboeafa?” yahundo asu “Nimboe se nimorehi ra-dibo wataporefea?” yahundo, nga wani.

28-29 Raniyo asu nimorehi ranai hoe fuimindi hipiri ra ranihü shai haya hifo nindou rani ngoafihündi ranaheimbo hoafiyondürühi yahoya, “Se naha sinei nindou geba anüngu ra hoeirihori. Ai wambo ro munju moatükun ratüpurüya marihandi ra munju ai weindah hoafimayundiri. Nga awi ai Kraisi animbombeyi?” mehoamboyei.

30 Raniyei asu ai ngoafi ra hiningirihü hehimbo Sisasi sowana munju mahanei.

31 Raniyomo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai Sisasiimbo hüti-hoafirurühi yahomoya, “Yamundo-randeimbi, sesi akidounambo ngusüfo nariwori hawamboanimbo,” mehomondo.

32 Nga asu Sisasi ai hoafiyupurühi yahuya, “Sesi ro sesiimbo asahi ra seana moai fifirundi,” mehoapuramboemo.

33 Asu ahamundihorü simbori düduyomondühi yahomoya, “Nindou ngorü ai ahambo sesi ra semündü süni sagadomboyu?” mehomondamboyo.

34 Asu Sisasi ai hoafiyupurühi yahuya, “Wandi sesi ranana ndahurai-ane: God ai koamarhendira makosahane ro ahandi hoafi sünguferambo. Wandisi ana ahandi yifiri

süŋgufe asu ahandi ratüpuriyora ho moendi fembo makosahane.

³⁵ Se yaru hoafiyomondühiya, 'Awi nübürambeahindi sesi yimungu-remindimboana, yimbuyimbu amoamane aningomo,' mehomo, nga asu ro hoafayahi ra se himboriyomo, naha se ndoru nübürü ra samongoriyomo hoeiru, ninimindi ana ndeara nginindi yangir-ane.

³⁶ Nindou nübürambeahindi sesi yimungurirarandeimbi-mayu ranai ndeara rani takini ahandi kaki semündü haya, asu ai sesi aboedi koadürümbo-koadürümbo ningombo safiyorambo-mayo gugurareandi. Rananimbo nindou sesi hifire-randeimbi asu yimungurirarandeimbi ai hihifi-hihifindamboyafani.

³⁷ Asu hoafi ndanana anihond-ane 'Nindou ngorü ai hifireandühani, nga nindou ngorü ai yimungurandühani.'

³⁸ Ro sihamumbo sesi nübürü ranambe homo yimunguri mbirunda sahehea koamaritheapurü. Asu se moai hifirundi, nga amuri ai tñamboyeihü hifimarihindi ranihindi asarimbo yahomo houmbo asowandümo," mehu.

³⁹ Nimorehi Samariahündi ranai rani ngoafihündi ranaheimbo nine-moatükunü ai ramareandi ranimbo Sisas ai hoafimayundo ranahambo ho wataporimbo-marandi. Raniyo asu muŋguambo nindou ranai Sisasimbo anihondümbo-marihori.

⁴⁰ Raniyei asu Samariahündi ranai hei Sisasimbo apombo hütü-hoafimehündoa ranihü ai-babidimbo yimbu apomayu.

⁴¹ Ranühi Sisas ai wataporimbo-maranda asukai nindou afindi safi ranai himboriyei hehi anihondümbo-marihindi.

⁴² Asu nimorehi ranahambo hoafiyahündowohü seiya, "Boatei ro se wataporimbo-maranda anihondümbo-marihündi, nga se hoafimayafimuni ranimbo. Nga roamboani yihoefihoari ahandi hoafi himboriyahundo hohumboanefi asu anihondümbo-arihuri. Nga ranimboane nindou ndananimbo awi hifi ndanihü muŋguambo nindou aboedambo-ndeandürümbui asefi," masei.

*Sisas ai adükari bogorindi ratüpuriyu-randeimbindi
nimori aboedimariri
(Matyu 8:5-18; Ruk 7:1-10)*

⁴³ Sisas ai ranihü yimbu nimbi apu mbura asu ngoafi ra hiningire haya Gariri hifina mahafu.

⁴⁴ Asu ai ahandi fimbo hoafiyuhi yahuya, "Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi aiana ahandi ngoafi hondühü moai ndürü yangoro," mehu.

⁴⁵ Raniyu asu ai Gariri hifihü hafu tüküfiyuwane, ahambo hihifi-hihifimayei. Ai ramehindi ra moaniyeipoani,

nga Serusarem ngoafihü Israerimbo God ai aboedambo-mareandüri Pasofa sei-arihündi rani-simboani afindi moatükunî ramareanda hoeirîhi hehimbo wamboyei tüküme fiyuwa hîhîfi-hîhîfîmayei.

46 Asu Sisas ai asükaiyu Kena ngoafina Gariri hifambe mahu horombo ai hoe wain hoembore pureandühi. Nindou mamî adükari bogorîndî ratüpurîyu-randeimbi ai Kaperneam ngoafihü nüngu hayamboyu, asu ahandî nîmorî ranai anğünümbomayu.

47 Asu nindou ranai, Sisas Sudia hîfi hîniñgîre haya, Garirinambo sünümbaani hoafi ra hîmborîyu haya, hu tüküfi Sisasimbo Kaperneam ngoafinambo hombo hûti-hûtirürühi yahuya, “Wandî nîmorî ai anğünümba yîfîmbo yangîr-ani, nga se didîfi aboedîndoworî,” mehundowamboyu.

48 Asu Sisas ai yahuya, “Se mamîkarambo hepünîfeimbi moatükunî ra hoeifekoate-yei-mbonana, ngîrî anîhondümborîhindîrî,” mehu.

49 Asu simborî Sisasimbo hoafiyundowohü yahuya, “Adükari, mborai se wandî süngu sühüfi, nga wandî nîmorî ai yîfîmbo yangîr-ani,” mehu.

50 Asu Sisas ai simborî hoafiyundowohü yahuya, “Se ngafîsî, nga sîhafî nîmorî ana asükai yangîrî nüngumbui,” mehuamboyu. Nindou ranai Sisasîndî hoafi ra anîhondümbore haya mahu.

51 Nindou ranai ngoafina mahuamboyu asu ahandî ratüpurîyomo-rundeimbi ai nafîni hoeirüwurî houmbo hoafiyomondowohü yahomoya, “Sîhafî nîmorî ana aboedî mbanüngu,” mehomondamboyu.

52 Asu ai düdufipürühi yahuya, “Nüngu-simboaniyo ai akîdou aboedî safî mamarua?” mehuamboemo, asu hoafiyomondühi yahomoya, “Hamani nîmbambeyo anğünî hüfi afîndî ra hîniñgîmareandî,” mehomo.

53 Raniyu asu afîndî ai ngusüfo pumaramündu Sisas ai ahambo ra-simboani hoafiyundowohüya, “Yîni, sîhafî nîmorî ana asükai yangîrî nüngumbui,” mehu ranîmbo. Raniyu asu ai ahandî worambeahîndî rani-babîdîmbo anîhondümborîmarîhorî.

54 Sisas ai Sudianîpoedî Gariri hîfinambo sünümba hepünîfeimbi moatükunî ramareandî ra yimbu noufeimbiyo.

5

Sisas ai nindou mamî foeamonğokîmî dîboadomarîrî

1 Asu ra muṅgumayoambe Suda-yafe adükari si ra Serusaremihü tüküme Feyoa, Sisas ai Serusarem+nambo mahafu.

2 Serusaremihü nafitambe adükari ahandi ndüri sipsip nafitambe ranikimi foemonḡo hoe kakiru pumarundi. Foemonḡo ra Hibruyei hoafi Betsada-ane. Hoe ranikimi mboasin+ hondahüfeimbi (5) mafondarei.

3-4 Asu mboasin+ rani hoarehi nindou aṅgünümbi afindi ranai fondi hü kuriyei, himboatihari, yiri moaruwaimbi, asu nindou ahei tḡari yifiyoweimbi ranai ninoumayei.

5 Mboasin+ ranambe nindou mam+ ai 38 himban+ farasü haya aṅgünümbi yaṅguru.

6 Asu Sisas ai nindou ranahambo hoeirirane aṅgünümbi meṅguruamboyu, nindou ranana gedühi aṅgünümbi yumboani yahuhaya hoafiyundühi yahundoya, "Se haponda aboed+ n+mandi safomboyafi?" mehunduamboyu.

7 Asu simbori nindou aṅgünümbi-mayu ranai Sisasimbo hoafiyundühi yahundoya, "Nindou adükari, hoe ranai m+min+yowan+ himoni sem+nd+ndiri ho hin+ḡifend+r+imbo roana nindou wani. Hoe ranai m+min+yowan+ gadi sahehea raoyaheandan+ asu bidifiri ai boatei-anei horombo kos+r+hehi hanei r+hündanane asu ro moani n+mar+ ar+handi," mehundo.

8 Asu Sisas ai hoafiyundühi yahundoya, "Bot+yafu, sihaf+ hoapari ra sowandifi hawa haf+," mehunduamboyu.

9 Raniyu nindou ranai n+mai hoafi niṅgoambe botifi ahand+ hoapari ra semüdü haya mahu.

Rani si ra moani ratüpurikoate ḡoafimbo n+mar+imbo siyo.

10 Ran+yomo asu Suda ai nindou Sisas di+boadomarira bot+mefiyu, ranahambo hoafiyomondowohü yahomondoya, "Hapoana moani ratüpurikoate ḡoafimbo n+marambe-ane. Asu nimboe se sihaf+ hoapari ra sowandifi hawa ahafa?" mehomondamboyu.

11 Asu simbori hoafiyupurühi yahuya, "Nindou wambo aboed+mareandiri ranai hoafiyundirühi yahuya, 'Bot+yafu, sihaf+ hoapari ra sowandifi hawa haf+,' mehuamboanahi saham+ndi ahahi," mehupuri.

12 Raniyo asu simbori ahambo düdururühi yahomondoya, "Düdi n+mor+ sihambo hoafiyun+nühi, 'Sihaf+ hoapari ra sowandifi hawa haf+,' mehun+ni rana?" mehomondamboyu.

13 Asu nindou aṅgünümbi aboed+mefiyu ranai n+morehi nindowenih+ afindi ambewambo Sisas ai sihai hümar+m+indo ra moai nindou ranahambo fifiriri.

14 Asükaiyu Sisas ai nindou ranahambo Godindî worambe mamaruwa hoeirirî haya, hoafiyundühî yahuya, “Se hîmborîyafî, se ndeara sîhafî fi ra aboediyafîmboanafî. Nga se asükaindafî moaruwai hohoanîmondamboyafî. Nga asükaindo raranî-moatükunî ngînîndî safî sîhafîfihî mbundamîndoanî se mamîkarîndamboyafî,” mehundowamboyu.

15 Ranîyu asu nindou-mayu ranai hu Sudambo hoafiyupurühî yahuya, “Nindou wambo aboedîmareandîrî ranana Sisasîyu,” mehupuramboyo.

16 Asu ranîyomo Suda ai Sisasîmbo moanî hapoadümbou piyomo houmbo moruwaimbo-moaruwaimbo-marurî homo. Nîmboe asu Sisas ai moanî ngoafîmbo nîmarombo sihî nindou ranahambo aboedîmarirî yahomo houmbo.

17 Ranîyu asu Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühî yahuya, “Wandî Ape ai ratüpurîyu humbo hapondan-amboa, ratüpurîyuhani, ranîmboane asu ro-amboa ratîpurayahî,” mehupuramboemo.

18 Suda ai hoafî ra hîmborîyomo houmbo ahamundî ngüsüfoambe ngînîmboanîmbo-mareapura Sisasîmbo hîfokoefimbo yahomo houmbo raraomemo. Asu moanî ngoafîmbo nîmarambe ratüpurîmayu ranîmbo yangîrîyomopoanî. Nga ai hoafiyupurühî, “God ana wandî Ape hondani,” mehu ranîmboemo hoafî ranana Sisas ai ‘Ro God nahurai-anahî’ mehu yahomo houmbo kameihîyomo ahambo hîfokoefimbo raraomemo.

Godindî nîmorî ai ratüpurîmbo ngînîndeimb-ani

19 Ranîyu Sisas ai sîmborî hoafiyupurühî yahupurîya, “Ro anîhondümbonanahî sîhamumbo hoafayahapurî: Nindou nîmorî ra ngîrî raranî-moatükunî aimbo hohoanîmondu haya ranîmbondandî, nga wanî. Ai raranî-moatükunî ratüpurayu ra Afîndî ai ratîpurayu ra hoeire hayamboani, asu nîmorî ai ra-süngure ratîpurayu. Muŋgu raranî-moatükunî Afîndî ai ranîmborandan-ani asu nîmorî ai yare ranîmboarandî.

20 Afîndî ai ahandî nîmorî ranahambo hohoanîmoyuhü asu ai muŋgu ratüpurîyumbü ra nîmorîmbo nafuimefuendo. Nga asu awi Afîndî ai adükarî ngînîndî ratüpurî safî amboanî nîmorîmbo nafuindundümbui. Haponda nafuimendu ranana akîdouyo, nga se hepünîfembohündambo sünguna nafuiyondomboayu ranana adükarî ngînîndî safîndîmboe.

21 Afɪndi ai nindou yifiyeimbihündi botireandüri mbura asu yangiri niŋgo sagadüri arandi. Ranani asu nimori aiamboani ahandi hohoanimomayu süngureandühi nindou botireiri hiniŋgirearü arandi.

22 Moai Afɪndi aiana nindou-yafe hohoanimo yiborore randi, nga wani. Mungu rani ratüpurü ra nimorindi warihümareandane.

23 Ranimboanimbo asu nindou ai nimorimbo ahinindeihü aboedi hohoanimondeimboyei Afɪndambo rawarhorü nou. Asu nindou ai nimorimbo ahinyohü aboedi hohoanimokoate-aye ana, asu Afɪndi ai nimori koamarherü ranahambo amboani ŋgiri ahinindeihü aboedi hohoanimondei.

24 Ro siheimbo anihondümboanahi hoafayahi, nindou düdi wandi hoafi nda himboriyuhü asu wambo hifina koamarhendiri ranahambo anihondümbo-ariri ana, nindou ranai yangiri koadürümbo-koadürümbo nüŋgumbui. Asu nindou ranai ŋgiri Godindi papi-hoafi ranambe tükündifiyu. Nindou ranai yifiyorambo nafi hiniŋgire haya yangiri niŋgombo ra süngure arandi.

25 Yinü, sapa si tüküfembo-mayo ra ndeara haponda tüküfemboane. Nga asu rananimbo nindou yifimaye ranai Godindi Nimorindi yafambe himborindahindühi asu nindou didiyei ahandi hoafi ndorühi himborimaye ranai aboedi yangiri yifikoate nimboeimboyei.

26 Ranimboani asu Afɪndi ai ahandihoari aboedi yangiri yifikoate niŋgombo ra nimindiyuhüyu, asu rani-süŋgunambo noure Nimorimbo yangiri yifikoate niŋgombo nimindimboriri hiniŋgimariri.

27 Ai Nindou Hond-ani, raniyu asu Afɪndi ai ahandi Nimorimbo nindumbo yibobofendürirambo hohoanimo ra masagado.

28 Asu se ndanahambo hepünahindühi afɪndi hohoanimondeimboyei, nga ŋgiri amitata munguambo nindou yifiyeimbihündi honguambeahindü ranai ahandi yafambe ra himborindei.

29 Asu rananimbo ai honguambeahindü tükündahimboyei. Asu nindou ahandi hoafi aboedi himboriyehi süngurühi arihündi ranai aboedi yangiri yifikoate tükündahi burindeimboyei. Nga asu nindou ahandi hoafi himborikoate-yehi moaruwai hohoanimombo ratüpurü ratüpurüyei arihündi ai-animbo tükündahinda God ai aheimbo se hüti-anei mbüsümbui.”

Nindou bidifiri amboani rani-moatükuni nafuimaramunü ra Sisas ai Godindi nimor-ani masei

30 “Rarani-moatükuni ra roana ngiri rombondihe hohoanimonda hehea ratüpurindahi. Ro nindou aheimbo yiboborithe arihandi ra God ai hoafiyuwanı yangir-ane yiboborithe arihandi. Wandı yibobofe ra mbumundanesi, nga ropoanımbo yifriya hehea yiboboritheandürühiyahıpoanı, nga Ape wambo hifina koamarihendırı ranai yifriyu haya hoafımayundır-amboyahi ro rarihe marihandi.

31 Asu ro wandıhoarı yangiri wandı fimbo anıhondümbo hoafayahı ana, asu nindou ai ro wandı fimbo hoafayahı ra ngiri anıhondümbo-ndıhındı.

32 Nga asu ngörü ai wambohünda anıhondümbo hoafıyu arandı ahandı hoafı ra anıhondümboanı hoafıyu arandı ra ro fıfirıheandı.

33 Se horombo Sonımbo sowana nindou düdüfimbo koamarıhehipura asu ai sıheimbo anıhondü hoafı hoafımayu.

34 Nga nindou yangiri wambo anıhondümbo hoafayu ana, ahandı hoafı ranahambo ro ngiri hohoanımondahi, nga wanı. Nga God sıheimbo aboedambo-mbıreandüra saheheamboanahi Sonındı hoafı anıhond-ane asahi.

35 Son ana ram hai siayo nou yahurai siyuhüyu asu sıhei fıambe sı ranai boakımafoa-reiramboyeyi asu bodıfohü yangiri ahandı sı ranımbo hıhıfı-hıhıfıımbo maseı.

36 Nga ngörü-moatükuni sıheimbo nafuımböhünda ra Sonındı hoafı ngasündeandeımb-ane. Rarani ratüpurı ro ratıpurayahı ra wandı Ape ai sendırühi ‘ratüpurındafı’ mehuamboanahi ro rarihe ratıpurayahı. Rarı ratüpurı ranai sıheimbo anıhondümbo nafuımarandırı ra Ape ai wambo koamarıhendıra makosahi.

37 Asu Ape wambo hifina koamarıhendırı aiyu wandı fimbo weındahi hoafımayu. Asu se moai horombo ahandı hoafı hımborıyeyi asu ahambo hoeırıhorı raraorıhorı.

38 Nga asu se moai ahandı hoafı ra sıhei ngüsüfoambe nımarandırı, nımböe sapo Ape ai koamarıhendıra makosahi wambo anıhondümbofe-koate-mayeyi ranımbo.

39 Se rarihi hohoanımoyeyıya, “Godındı bukambe hoafı apenıngo ranai yangiri koadürümbo-koadürümbo nıngombo sei hehi buk ranambe muıguambo hoafı apenıngo ranahambo türarıhüнді. Nga bukambeahındı hoafı ra wambo fıfirıfendırıımbo hoaf-ane apenıngo.

40 Nga asu se aboedı yangiri nıngombohündambo wambo sowana moai sıfombo hohoanımoyeyi.

41 Nindou ai wambo seana nindou adükar-anafı mbıseımböyeyi saheheamboanahi ro moeyi asahi.

42 Nga ro sıheimbo fıfirı-hearümboanahi, asu sıhei ngüsüfoambe Godındı ngüsüfo pefe hohoanımo ra moai

nimarondüri.

⁴³ Ro wandi Apembo sowahindiyahi makosahi, nga asu se moai wandi hoafi himboroyei. Asu seana nindou ngoru ai aipoanimo hohoanimoaya haya ahandi nginindi ranambo huan-anei ahandi hoafi himboroyei.

⁴⁴ Asu seana siheihogar-anei nindou hond-anafi nindou hond-anafayei. Nga God mam yangir-ani ai siheimbo nindou hond-anafi yahombo ra se moei ase. Nga asu se nungundhi ahambo anihondumbo-mandihora?

⁴⁵ Nga asu se ngiri wambo randihi hohoanimondei, 'Ai yihofombo Afindandi himboahu papi-hoafindamuni mbosei,' nga wani. Nindou siheimbo papi-hoafimaranduri ranana Mosesiyu. Asu se nindou ranahamboyei aiana yihofimbo fandihemunumbui masei.

⁴⁶ Se Mosesindi hoafi anihondumbo-mbarihi-mbonana, asu se wandi hoafi amboani anihondumbo-rihi. Nimboe sapo ai wambo hoafi suru papimarandi ranimbo-hundambo wambo.

⁴⁷ Asu ai suru papi-randeimbi hoafi ra anihondumbofe-koate-ayei ana, asu nungundhi se wandi hoafi ra anihondumbo-mandihia?" mehu.

6

*Sisas ai 5,000 nindumbo sesi masagaduri
(Matyu 14:13-21; Mak 6:30-44; Ruk 9:10-17)*

¹ Sisas ai raraofi mbura ranihunda asukaiyu Gariri kurihoe sei asu Taiberius sei arihundi ra barhei haya gogoasuruni mahu.

² Asu nimorehi nindowenih afindi ranai Sisasimbo hoeirihoran hepuni-feimbi moatukuni ratupuriyuhü nindou angunumboyeimbo aboedirearu marandamboyei, asu ahandi sungu mahei.

³ Asu ai ahambo sungururu-rundeimbi babidimbo hafu hifi wafu wami mamaru.

⁴ God ai Israer Isipihundi aboedambo-mareanduri rani adukari si Pasofa ra ndeara akimi tukufembo yangiriyowanayo.

⁵ Sisas ai himboariyu wakireand-ane nindou afindi ranai ahambo sowana masuhusiamboyu asu Firipimbo hoafiyunduhi yahuya, "Dagudambo sihiri sesi afindi ra pemndefi mbundihumbo nindou afindi asihusi aheimbo mandahundura?" mehundo.

⁶ (Sisas ai yare hoafimayu ra Firipindi hohoanimo refe hoiefembo-hundamboyu, nga ai sesi aheimbo segudurimbo ra fifire hayamboyu.)

⁷ Asu simbori Firip ai ahambo hoafiyunduhü yahuya, "Nindou ranai sesi ra akidou-amboani ngusufonambarihori

mbisefombo ana, sihiri 1200 kina nahurainambo-animbo sesi ra pemindefi koandihumboyefi,” mehu.

⁸⁻⁹ Ahambo sünguriri-randeimbi nindou ngorü Andru, Saimon Pitandi akidi ai hoafiyuhi yahuya, “Nindou mam hoarifi ndanai bari bret hondahüyafundeimb-anemo asu kin yimbu-anafani ra shaiamboani. Nga sesi ranana ngiri nindou afindi ra simongorindei,” mehuamboyu.

¹⁰ Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Nindou aheimbo sowandümondündürü sifomo hoafiyomonda mbimari,” mehu. Ranühi wohi afindi ra furimayowamboyei raniwami ninoumayei. Nindou ra 5,000-yei.

¹¹ Raniyu Sisas ai bret ra semündü haya Godimbo hihifirüri mbura asu nindou afindi ninoumayei aheimbo yimumareandürü. Asukaiyu kin ra ranou-ranou-mareandüramboyei asu sesi ra ai sesimbo hohoanmomayei simogodühi masahüsi.

¹² Ai sesi ra sahüsimbo ndeara bodomayeamboyu, Sisas ai ahandi süngururü-rundeimbimbo hoafiyupurühi yahuya, “Ai sahüsimbü bidifiri-bidifiri kurayo ra fufuründümo, nga akidou bidifiri amboan+yembipoani,” mehuamboemo.

¹³ Raniyomo asu ai bari bret hondahüyafundeimbi akidibou-mayo ranahandambo ai sahüsimbü bidifiri kurimayo ra fufuründümo 12 wambürü tütüküru manindundi.

¹⁴ Raniyei asu nindou afindi ninou-mayei ranai Sisas hepünifeimbi moatükun ramareandi ra hoeirhi hehi hoafiyehi seiya, “Yini, anihond-ane, sapo nindou ndanana Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi hifina kosombo-mayu ranimbai,” maseiamboyu.

¹⁵ Asu nindou ranai ndeara ahambo sifo semündü hefimbo adükari bogorimbofi hütihütifi hinngifimbo maseiamboyu Sisas ai fifire haya asukaiyu hifi wafu raniwami nimarimbo ahand-amboani mahafu.

*Sisas ai hoe hanjifowami mahu
(Matyu 14:22-27; Mak 6:45-52)*

¹⁶ Raniyomo asu nimbambe ahambo süngururü-rundeimbi ai Gariri kurihoe raninambo mahanimo.

¹⁷ Asu nimbimareandamboyu Sisas ai moai ahamumbo sowahi tüküfiyu. Ai hanimo botambe kefou houmbo gogoanini barhou houmbo Kaperneam ngoafi nangowaneimbi mahafomo.

¹⁸ Raoyafundane asu weri afindi ranai weriyowohüyo hoe ranai fondamindi hani hafo marandi.

19 Ran+yomo sünggururü-rundeimbi ai ahamund-amboani boti-mayo ranambe purinambo puru hifomombo 5-mbayo asu 6-mbayo kiromita simogodüh+yomondüh+ asu himboyomondane, Sisas ai bot ranikim+ nimoamo hoe hanğifo wami püh+yu mara sünüwamboemo asu ai afindi yihimbomemo.

20 Asu Sisas ai hoaf+yupurüh+ yahuya, "Se nimboe yihimboemoa, nga roanahi ndanana," mehupuramboemo.

21 Asu ran+yomo ai ahambo botambe semündü hin+ngifimbo yahomo houmbo ramefundamboyo asu bot ranai ai hombomemo raninambo nimai ho tüküme feyo.

Nimorehi nindowenih+ ai Sisasimbo kokomar+hor+

22 Asükaiyei siambe nindou afindi ranai Gariri kur+hoe gogoanini mamarei. Ai fifir+hindi haman+ bot mam+ yangri+ ranihü megoro asu Sisas ana moai ahambo sünggururü-rundeimbi bab+d+imbo bot ranambe hüfu, nga ahambo hin+ngirüwuri houmbo ai yangri+yomo mah+fomo sei hehi mamarei.

23 Asu bot bidifri+ Taibirias+yafe-mayo ranai Sisas Godimbo hihifirü+ mbura bret sahusih+ sinei tükümehindi.

24 Asu ai himboyeiane Sisas ai ahambo sünggururü-rundeimbi bab+d+imbo ranihü nimar+koate-memondamboyei asu ai bot ranambe far+yahi hehi Kaperneam ngoaf+na Sisasimbo kokombo mahüsi.

Sisas ai yangri+ niñgombo bret nahurai-ani

25 Asu nindou afindimayei ranai Sisasimbo kur+hoe gogoasürün+ manüngua hoeir+hor+ hehi, hoaf+yahünowohü seiya, "Yamundo-randeimbi, se nüngu-simboan+ ndan+hü sühüf+imboyafa?" maseiamboyu.

26 Asu simbor+ Sisas ai aheimbo hoaf+yundürüh+ yahuya, "Se nimboe wambo kokoar+hünd+ra? Se bret afindi sahusimbo simongori-mar+hümündi ranimboyei wambo kokomar+hünd+ri sühüsi. Nga asu se ro hepün+feimbi moatükun+ ramar+heandi ranimbo fifir+hi hoeir+hi hehimboyeipoan+ wambo kokomar+hünd+ri sühüsi nda.

27 Se sesi sümburüyo arandi ranahambo hohoan+mondeih+ ratüpur+ndeimboyei, nga se yangri+ koadürümbo-koadürümbo niñgombo sesi ranahambo-animbo hohoan+mondeih+ ratüpur+ndei ndühündi. Sesi ra sheimbo Nindou Hondü ai dagadür+mbui, sapo God ai ran+ ranimbo-hünda ahambo ng+n+ndi masagado-ane," mehuamboyei.

28 Asu nindou ranai ahambo düdur+horüh+ seiya, "Asu ro nüngund+hu ratüpur+mandefi God+ndi ratüpur+ yangri+ ratüpur+imbo rana?" masahünowamboyu.

29 Asu sɪmborɪ Sisas ai hoafɪyundürühi yahuya, “God ai sɪheimbo ratüpuri ndanɪmboyu ndandɪhi ratüpuriñdeɪ mehu: Nindou ndanahambo hɪfɪna koamarɪhehinɪ ahambo anamɪhondümbɪ-ndɪhorɪ,” mehundüramboyei.

30 Asu sɪmborɪ düdühörühi sahündoya, “Se nɪnɪ hepünɪfeimbɪ moatükunɪ randowandanɪ hoeindɪhunɪnɪ houhumbo God koamarɪhenɪn-ane mbɪsefɪ sɪhambo anɪhondümbɪ-mandɪhunɪna? Asu se nɪnɪ ratüpuri ratüpuriɪmbo safomboyafa?”

31 Sɪhefɪ amoao horombo sesɪ mana masahüsü nɪmɪ wohɪ furɪkoate-reandühi. Baiborambe yare hoafɪyowohü yahoya, ‘Ai sesɪ nɪmoamo sünambeahɪndɪ semündü haya sesɪmbo masagadürɪ’ meho nou,” maseiamboyei.

32 Asu Sisas ai hoafɪyundürühi yahuya, “Yɪnɪsɪ, ŋga ro sɪheimbo anɪhondümbɪoanahɪ hoafayahi, Moses ai moai sɪheimbo sünambeahɪndɪ sesɪ sagadürɪ, ŋga wandɪ Ape aiyu sesɪ hondü sünambeahɪndɪ ra masagadürɪ.”

33 Sesɪ God ai masendɪ ranana sünambeahɪndɪ kosɪ hɪfɪ ndanɪhü nindoumbo yangɪrɪ nɪŋgombo segudürɪmboane,” mehuamboyei.

34 Asu nindou-mayeɪ ranai Sisasɪmbo hoafɪyahündowohü sahündoya, “Adükari, muŋguambo si yɪhoefɪmbo sesɪ rananɪmbo ndawamunɪ ndandɪ,” maseiamboyei.

35 Asu Sisas ai hoafɪyundürühi yahuya, “Ro sesɪ yangɪrɪ nɪŋgombo nɪmɪnd-anahɪ. Nindou ai wambo anɪhondümbɪ-reandɪrühɪ asünü ana, ŋɪrɪ wembombondu asu amɪndanɪŋombondu ndandɪ, ŋga wanɪ.”

36 Ro sɪheimbo horombo hoafɪmayahandürɪ, se wambo hoeirɪhindɪrɪ, ŋga asu moai anɪhondümbɪ-rɪhindɪrɪ.

37 Muŋguambo nindou wandɪ Ape ai wandɪ warɪhümareandürɪ ranai ana wambo sowana dügüsımboyei. Asu nindou düdi wambo sowanambo asüfu ranahambo ro ŋɪrɪ yowanɪ mbɪsahɪ.

38 Ro sünambeahɪndɪ makosahɪ nda wandɪ hohoanɪmo süngufembo-yahıpoanɪ. ŋga ro makosahɪ nda nɪne hohoanɪmo Ape yıfırayu ranɪ hohoanɪmo süngufemboyahɪ makosahɪ.

39 Ai wambo koamarɪhendıra makosahɪ ahandɪ hohoanɪmo ra ndahurai-ane. Muŋguambo nindou Ape ai wandɪ warɪhümareandürɪ ra ŋɪrɪ mam-amboanɪ bodɪboadɪhinɪ, ŋga bɪdɪfıranɪ si tüküfeyoambe muŋguambo botɪndɪhea-ndürɪmboyahɪ.

40 Apendɪ hohoanɪmo ai ndahurai-ane, muŋguambo nindou ranai Nımorɪ ranahambo hoeirɪhorühɪ ahambo anɪhondümbɪ-arɪhorɪ ana, asu ai yangɪrɪ koadürümbo-koadürümbo nıboadeımboyei. Asu rananɪmbo

ro nindou ranahambo bidirifani si tüküfeyoambe botindihinimboyahi,” mehu.

41 Ranıyei asu Suda ai Sisasimbo nginindirihorühi tehümarithori ai hoafiyuhıya, ‘Roana yangiri nıngombo sesi nimind-anahi sünambeahindi makosahi,’ mehu ranimbo.

42 Ranıyei asu hoafiyahüadowohü seiya, “Nindou ndanana Sisas Sosepindi nimor-ani. Ahandi hondafindi ana ro fifirihu-pirimboanefisi. Asu ai ninüngufi hayamboyu ro sünambeahindi makosah-anahi mehua?” maseiamboyu.

43 Asu Sisas ai hoafiyundürühi yahuya, “Ngiri se shaihoari tehündihündi, nga se hinıngındihi hehimbo moani nımandei.

44 Nindou mamı ai-amboanı ngiri aimbo hohoanımondu haya wambo sowana ngu. Nga wandi Ape wambo koamarıhendiri ai ahambo wambo sowana koandıheirani nguwanı asu ro ahambo hifi nda munguyoambe aboedi yangiri nıngombohünda botindihinimboyahi.

45 Horombo Godındi hoafi hoafiyomo-rundeimbi ai yaru bukambe sürü papırundühi yahomoya, ‘God ai nindou munguambo yamundeandürımbui,’ mehomo. Asu mungu ai Apendi hoafi himborıyeihı ahandi warambeahindi fifirife ra asahümündi ana, ai wambo sowana dügüsimboyei.

46 Asu nindou mamı ai-amboanı moai Godımbı ahandi himboarınambo hoeiriri, nga nindou Godındi-mayu makusu rani yangirıyu Godımbı hoeimariri.

47 Ro sıhamumbo anıhondumboanahi hoafayahapuri, nindou düdi wambo anıhondumbo-areandıri ana, ai yangiri koadürümbo-koadürümbo nüngumbui.

48 Roana yangiri nıngombo sesi ra nimind-anahi.

49 Horombo shai amoaı sesi ahandi ndürı mana ra nımi wohı furıkoate-yowohü masahüsi, nga asu ai moai nıboadei, nga rani sesi ra sahüsi mburıhümbo yifımayei.

50 Nga roana sesi sünambeahindi makosah-ane, nindou düdi asesu aiana ngiri yifındu, nga aboedi nüngumbui.

51 Roana sesi koadürümbo nıngo-randeimbi sünambeahindi makoso rananahi nda. Asu nindou ai sesi nda asesu ana, ai yangiri koadürümbo koadürümbo nüngumbui. Sesi nda ro ndahandürımboyahi ra wandi fi safı ranane, nindou hifi ndanıhü anıboadei ai aboedi yangiri koadürümbo koadürümbo mbınıboadeia samboanahi,” mehu.

52 Ranımboyei asu Suda ai aheihoari nginındi yifıarımbo hoafi tımonımarıhündi. Asu ai hoafıyeihı seiya, “Nüngunde nindou ndanai ahandi fi safı ra ndenda madagudifa?” maseiamboyu.

53 Asu Sisas ai aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Yini, asu

se Nindou Hondüñdi-mayo fisafi ra sesi asu ahandi hori ra simindi ra-koate-ayei ana, ngiri sihei fiambe koadürümbo-koadürümbo niñgombo ra ni mandondüri.

⁵⁴ Nindou ranai wandi safi asu hori ra sesü sümündi arandi ana, ai yangiri koadürümbo-koadürümbo nunguwani, asu ro ahambo hifi nda munjugyowambe botindi hinimboyahi.

⁵⁵ Wandi safi nda aboedi sesi hond-ane, asu wandi hori nda aboedi simindi hoe hond-ane.

⁵⁶ Nindou ranai wandi safi sesü asu wandi hori sümündi arandi ana, ro ai-dibo ni mandihani asu ai ro-dibo ni mandümbui.

⁵⁷ Ape koadürümbo nungumbü ai wambo koamarihendi rambo kosi ahandi ngini ndi nambo animboahi ra ai ni mandüh-ani. Rani süngunamboane asu nindou ranai wambo asesundiri aiana wandi-mayo yangiri niñgombo ra ndemündümbui.

⁵⁸ Ranimboane asu, sesi ndanana sünambeahindi makosone. Nga sesi ra horombo sihei amoamo sahüsi hehimbo yifimayei yahurayopoani, nga wani. Nga sesi hapondadi nda nindou ai asesu ana, ai aboedi yangiri koadürümbo-koadürümbo nungumboani," mehu.

⁵⁹ Hoafi nda Sisas ai Kaperneam ngoafihü Sudayei rotu worambe nindou yamundeandürühi hoafimayu.

Yangiri niñgombo hoafi

⁶⁰ Raniyo asu ahambo süngururü-rundeimbi afindi ranai hoafi ra himboriyomo houmbo hoafiyomondühi yahomoya, "Hoafi ndanana awi afindi tungümb-ane. Hoafi ra didi himborimandü rana?" mehomondamboyu.

⁶¹ Asu Sisas aimbo ngusüfoambe hohoanimoyu fifiire haya hoafiyuhi yahuya ndanana hoafi ndanahamboanemo teihümarundi yahu haya, hoafiyupurühi yahuya, "Hoafi nda sihamundi anihondümbofe ra mamikari-marapuramboemoa?"

⁶² Asu Nindou Hondü sünambeahindi makusu ranai hoeindürani asükaindu horombo ni maruwanambo gafuwani ra se nungundahumbo yahomomboemo?

⁶³ Yifiafi Aboedi ranane yangiri niñgombo sai arandi. Nga nindou-yafe ngini ndi ranana moai yangiri niñgombo sairandi. Hoafi siheimbo hoafimayahandüri ranana Yifiafi yangiri niñgo sairandeimbi ranahamboyahahi hoafimayahahi.

⁶⁴ Rananemo asu moai bidifiri se-amboani hoafi ranahambo anihondümbo-rundi," mehu. (Sisas ai nindou horombo ahambo anihondümbofe-koate-mayei ra fifiireandi. Asu ai fifiireandi nindou ranai-animbo ahambo hürütümbi nindou-yomondi warihündirümbui.)

65 Raniyu asu hoafiyuhî yahuya, “Hoafî nîmîndî ndanahamboyahî ro sîhamumbo hoafîmayahapuri, ‘Ape ai nindou ranahambo wambo sowanambo sîfombo yîni yahokoate-ayu ana, asu nindou ranai ngîrî wambo sowana düfu,’” mehu.

66 Hoafî ra hîmboriyomo mburumboemo asu ahambo süngururü-rundeimbî bîdîfirî ai ahandî süngu hokoate hîniîngîrîwuri houmbo hîhîriyafu mahomo.

67 Raniyu asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbî 12 ahamumbo hoafîyupurühî yahuya, “Asu se-amboani wambo hîniîngîfendîrî hefe hombo yahomomboemo?” mehuamboemo.

68 Asu Saimon Pita ai sîmborî hoafiyuhî yahuya, “Adükari, asu ro dabo sowana mangefâ? Seana sapo aboedî yangîrî koadürümbo-koadürümbo niîngombo hoafî ra sowandîfi-mboanafîsî.

69 Asu ro haponda sîhambo anîhondümborîhu fifîrî-hunîniîmboanefî, seana Nindou sürühoeimbî Godîndîmayafî makosaf-anafî,” mehuamboyu.

70 Asu sîmborî Sisas ai yahuya, “Nîmboe sapo sünguru-rundeimbî 12 sîhamumbo ro kamafoarîheapur-ane. Nga sîhamundî mbusümo nindou mamî ranai ana moaruwai hohoanîmoyumb-ani,” mehu.

71 Hoafî nda Sisas ai Suda Saimon Iskariotîndî nîmorî ahamboyu yare hürühai hoafîmayu. Aiana Sisasîmbo süngurürî-randeimbîyusi, nga asu sünguna humboyu Sisasîmbo hürütümbî-yomondî warîhündirümbui.

7

Sisasîndî akîdî mamî ai moai ahambo anîhondümborîwuri

1 Refehayamboyoane, Sisas ai Gariri hîfambe hoahoangu wakîmareandî. Suda-yafe bogorî ai ahambo hîfokoefimbo yahomo houmbo raraomemondamboyu asu ai ahei hîfambe hombo moei mehu.

2 Asu Suda-yafe rotumbo si adükari dagoambe nîmarîmbo sei arîhündî ranai ndeara akîmî tîfîmareandamboemo.

3 Asu Sisasîndî akohoandî mamî ai ahambo hoafîyomondowohü yahomoya, “Hîfî nda hîniîngîro hawambo Suda-yafe hîfînambo hahüföh-anîmbo, se sîhafî hepünîfeimbî moatükunî rarowandani sîhafî süngurîniî-rundeimbî ranai hoeimbîrundamboane.

4 Nindou ranai munngu ahambo fifîrîmbîrîhindîramboane yahumbo ana, moai dîbo raranî ratüpurî ratüpurîyu randî, nga weindah-ani ahei hîmboahü ratüpurîyu arandî. Asu se hepünîfeimbî moatükunî ratüpurayafî ra munnguambo nindou hîfî-hîfî afîndî burayei

ahēi hīmboahū weindahī nīm̄bafan-anīm̄bo, asu ai sīhambo hoeimbīrī-hin+n-amboane,” mehomō.

⁵ Ahandī akīd+mamī amboanī ahambo anīhondūmbofe-koate-wamboemo ai yaru hoafīmemondo.

⁶ Ranīyu asu Sisas ai hoafīyupurūhī yahuya, “Awi ro hafombo si ranana moai tūkūfeyo. Nga nīnī-sīmboanīyo se ahafomo ra wan̄gei-ane.

⁷ Nindou hīfī ndanīhū anīboadei aiana ngīrī sīhamumbo hūrūtūndūhūpurī, nga wambo hūrūtārīhūndīrī ro aheimbo moaruwai hohōanīmoyei arīhūndī ranīmbo weindahī hoafīyahandūrī arīhandī ranīmbo.

⁸ Seana Suda-yafe adūkarī si Serusaremīhū tūkefeyo ranīmbo gafomo. Nga roana wandī hafombo si ra awi tūkūfekoate-mayowambo, asu ngīrī haponda ngahī,” mehu.

⁹ Ai ahamumbo yare hoafīyupurī mbura Garirihī maru.

¹⁰ Ahandī akohoandī mamī ai adūkarī si ra hoeifembo mahomondamboyu, asu ai-amboanī sūnguna mahu. Asu ai moai weindahī tūkūfī haya hu, nga dībo ahamundī sūngu mahu.

¹¹ Asu Sudahūndī nindou bogorī-memo ranai Sisasīmbo adūkarī si ranīhū kokorurūhī yahomoya, “Nindou ra nahū nūngua?” mehomō.

¹² Ranīyei nindou afīndī menjoro ranī-sīmboanī Sisasīmbo-dībo teihūmarīhorī. Bīdīfīrī ai seiya, “Aiana nindou aboed-ani,” asu bīdīfīrī ai seiya, “Wanī, aiana aboedīyupoanī, nga aheimbo wosīhoaforī hoafīyurandeimb-ani,” masahūndo.

¹³ Nga Suda-yafe bogorī nindou ranahamumbo yīhīmborīhūpurūhī asu moai ahambo weindahī yafambe farīhi hoafīyei.

¹⁴ Adūkarī si mbusūmondūhī Sisas ai tūkūfī hafu Godīndī worīkīmī nūngumbo nīm̄orehī nindowenihī aheimbo yamundī-mareandūrī.

¹⁵ Asu Suda ai ahandī hoafī ranahambo hepūnafu afīndī hohōanīmoyomondūhī yahomoya, “Nīm̄boe nindou nda nindou ngorū ai yamundīfikoate asu ai moanī hoafī nda fīfīr̄areanda?” mehomondamboyu.

¹⁶ Asu sīmborī ahamumbo hoafīyuhī yahuya “Ro haponda yamundārīheandūrī hoafī nda wandī-mayo yamundīfe hoafīyupoanī, nga Nindou wambo hīfīna koamarīhendīrī ahandī-mayo-ane.

¹⁷ Asu nindou ranai Godīndī hoafī sūngumbo yīfir̄ayeī ana, ro hoafī hoafīya arīhandī nīm̄īndī nda fīfīr̄īndīhimboyei. Asu ai hoafī nda Godīndī-mayo-mbayo asu ro wandī

hohoan+monambo hohoan+moya hehea hoafiyahühi-mbayahiyo ra fifir+indeambui.

¹⁸ Nindou ai moan+ ahand+ hohoan+monambo hohoan+moyu haya hoafayu ranana ai adükar+ ndürümb+inda yahumboani. Nga asu nindou ngorü ahambo koamar+herü ranahambo 'ndür+ adükarümb+mbiyu' ehurana ana aboed+ mbumund+ saf-ani, nga moai tikai hoafiyu randi.

¹⁹ Horombo sihefi amoaombo Moses ai ahinümb+ ho- hoan+mo ra masagadüri. Nga asu moai se mam-amboan+ ho- hoan+mo ra süngur+hindi. Asu nimboe se wambo hifokoefe- ndir+imbo yahomo houmbo rarawemoa?" mehuamboyei.

²⁰ Asu nindou afind+ bur+mayei ranai seiya, "Moaruwai nend+ sihaf+ fiambe mafar+ifeyowamboyaf+ ran+ hoaf+ ra hoafayaf+. Düdi sihambo hifokoefen+nimbo yahuhaya raraomayua?" maseiamboyu.

²¹ Asu Sisas ai simbor+ hoafiyundürühi yahuya, "Ro ngoaf+imbo n+mar+imbo sihi ratüpur+iyahühi nindou did+boadomar+hina ran+imboyei se munquambo mahepünehindi.

²² Horombo siheimbo Moses ai hoear+ kefe tir+heferambo hohoan+mo ra nafuimarandüri. (Ran+ hohoan+mo ranana Moses+ndi-mayo hohoan+moyopoan+. Nga ranana sihei amoaoyafe hohoan+moane.) Ran+imboane asu seana ngoaf+imbo n+mar+imbo si ran+fih+ nindowenih+ nimoak+id+bou-yomondi fi hoear+ karu tir+hoemo arundi.

²³ Seana Moses+ndi hoaf+ ran+ yang+r-ane ran+ süngurundühi asu se ngoaf+imbo n+mar+imbo sihi nimoak+id+bou-yomondi hoear+ karu tir+hapuri arundi. Asu ro ngoaf+imbo n+mar+imbo sihi nindou angünümbo- mayu ahand+ fi did+iboado-mar+hina, asu se nimboe wambo ng+n+ndimarundira?

²⁴ Asu nindou ngoründ+ hohoan+mo ra se himboar+nambo yang+r+ hoeindu houmbo y+bobondümboemo, nga se mbumund+ hohoan+mo süngundundühi ndondu y+bobondundi," mehupuri.

Nindou ranai nda Kraisiyu düdi masei

²⁵ Asu nindou bid+firi Serusarem+hünd+ ai düduyahindühi seiya, "Sapo nindou ndanahamboemo bogor+ nindou ai hifokoefimbo yahomo houmbo raraomarüwura?"

²⁶ Nindou ra ai weindah+ ahamund+ himboarühi hoaf+mayuwambo hoeir+hor+ asu himbor+iyei ar+hünd+, nga ai moai ahambo hoaf+ karüwuri. Awi nindou ranahambo bogor+ nindou ai Kraisi-ani yahomo hohoan+moyomo houbombemoyo?

27 Nindou God ai dɪbonɪyɪ hɪnɪŋgɪmarɪrɪ Kraɪs ra tɪkɛfɪyɪ ana, ŋgɪrɪ nindou ai ahandɪ ŋgoafɪ ra fɪfɪrɪndɪhindɪ. Ŋga roana nindou ndanahandɪ ŋgoafɪ hondɪ ra fɪfɪrɪhurɪmboanefɪ ranɪmboyyɪ ai Kraɪsɪyupoanɪ,” maseɪ.

28 Asu Sisas ai Godɪndɪ worambe aheimbo yamunde-andɪrɪhɪ pukɪna hoafɪyuhɪ yahuya, “Se wambo asu wandɪ ŋgoafɪ ro masɪhɪhɪ ra ndorɪhi fɪfɪrɪhindɪrɪ. Ŋga ro, wandɪpoanɪmbo hohoanɪmoya hehea kosamboyahɪpoanɪ, ŋga Ape wambo koamarɪhendɪra makosahane. Seana moai ahambo fɪfɪrɪhorɪ.

29 Ŋga roana ahambo sowahɪndɪ koamarɪhendɪra kosɪheheambo wambo fɪfɪrɪhinɪmboanahɪ,” mehu.

30 Ranɪyomo asu bɪdɪfɪrɪ ai ahambo kɪkɪhimɪndɪmbo yahomo houmbo raraomarɪrɪ. Ŋga asu nindou ŋgorɪ ai moai ahambo kɪkɪhɪrɪmɪndu sapo ahambo hɪfokoefimbo si ra awi tɪkɪfekoate-mayowambo.

31 Ranɪyeɪ nɪmorehɪ nindowenɪhɪ afɪndɪ ranai ahambo anɪhondɪmbo-rɪhorɪhɪ hoafɪyeɪhɪ seiya, “Kraɪs tɪkɛfɪyɪ ana, ŋgɪrɪ Sisas hepɪnɪfeɪmbɪ moatɪkunɪ ramareandɪ nda ŋgasɪndɪrɪ. Ŋga ai Kraɪsɪmbeyu?” maseɪ.

Sisasɪmbo kɪkɪhimɪndɪmbo prɪsman koamarɪhoupurɪ

32 Farɪsɪ ai nɪmorehɪ nindowenɪhɪ Sisasɪmbo ranɪ watarɪmayeɪ ra hɪmborɪyomo houmbo Godɪmbo sesɪ sɪhou-rundeɪmbɪ bogorɪ-babɪdɪmbo prɪsman bɪdɪfɪrambo koamarɪhoupora Sisasɪmbo kɪkɪhimɪndɪmbo mahɪfomo.

33 Asu Sisas ai hoafɪyupurɪhɪ yahuya, “Awi se-babɪdɪmbo akɪdou gedɪhɪ safɪ nɪŋgo-nɪŋgondahe heambo-anɪmbo asu ro nindou wambo koamarɪhendɪrɪ ahambo sowana gagɪmboyahɪ.

34 Rananɪmbo se wambo kokondɪhɪndɪrɪmboyeɪsɪ, ŋga asu ŋgɪrɪ hoeɪndɪhindɪrɪ. Asu ro nɪmarɪmboayahɪ ranambe se ŋgɪrɪ dɪdeɪ,” mehu.

35 Ranɪyomo Sudahɪndɪ bogorɪ nindou-memo ranai ahamundɪhoarɪ sɪmborɪ hoafɪrɪyomondɪhɪ yahomoya, “Nindou ra ai nahanafɪ ŋguanɪ kokondɪhurɪmbo hoeɪfekoate-mandefa? Asu ai Grikɪ-yomondɪ ŋgoafɪ adɪkarɪ ranɪhɪ ŋgu sɪhefɪ nendɪ nɪmareɪhɪ Grikɪmbo hoafɪ yamundɪ-mandeandɪrɪyo?

36 Ai yare hoafɪyuhɪ yahuya, ‘Se wambo kokondɪhɪndɪrɪmboyeɪ, ŋga asu se ŋgɪrɪ hoeɪndɪhindɪrɪ,’ asu ‘Se ro nɪmarɪmboayahɪ ranambe ŋgɪrɪ ŋgeɪ,’ mehu, ra nɪmboe yare hoafɪmayua?” mehomo.

37 Suda-yafe amoao-yomondi dagoambe nimarimbo hoanmombo si ranahandi bidifirani si ra adukari hamindane. Ran+sih+sisas ai botifi pukuna hoafiyunduruh+yahuya, "Nindou didiyei ai hoe simndimbo amindan+ngombodeih+ana, wambo sowana didei ndimindei.

38 Ai Godindi bukambe yare hoafiyowohu yahoya, 'Nindou ranai wambo an+hondumbo-ar+hindir+ana, asu ahei ngusifoambeahindi yangir+ni+ngombo hoe ranai afindi tukundife haya ngomoe,' mehu.

39 Sisas ai yare hoafimayu ra hoe hondumboyupoani, nga Yifiafi Aboedi ranahamboyu hoafimayu. Nindou aihambo an+hondumbo-ar+hor+ai-animbo Yifiafi Aboedi ra ndahumundimboyei. Nga ran+simboan+ana Yifiafi Aboedi ra awi moai sahumundi Sisas ai yifio mburumbo sunambe hafokoate wambo.

Nimorehi nindowenih+ai simbori hoafiyehi yibobomehindi

40 Nindou afindi mafandihindi ranambe nindou bidifir+ai Sisas hoafimayu ra himboriyei hehi hoafiyehi seiya, "An+hondane, nindou ndanana Godindi hoafi hoafiyurandeimb-ani," masei.

41 Asu bidifir+ai hoafiyehi seiya, "Aiana Kraiss nindou aboedambo-fembo God kafaorir+hini+ngimarir-ani," sei, nga asu bidifir+ai hoafiyehi seiya, "Ai Kraisyupoani, nga Kraiss ana ngir+Gariri hifinipoedi dufu!

42 Baiborambe yare hoafiyowohu yahoya, 'Kraiss ana adukari bogori Defitindi srambeahindindu hayambonanimbo asu ai horombo Defit nunguhu Betrethem ngoafihu nimir+mbondufi tukundufimbui,' meho," masei.

43 Ranimboyei asu nindou ranai Sisasimbo hohoanimo yimbumbo-yimbumbor+hinduh+asu nindou ranai yimbumbore yibobomareandi.

44 Raniyei asu bidifir+ai ahambo kik+himundimbo yahomo houmbo raraomaruri, nga asu moai kik+h+rurundumo.

Suda-yafe bogori nindou ai moai Sisasimbo an+hondumbo-ruwuri

45 Raniyomo asu prisman Sisasimbo kik+himundimbo koamar+houpuri ranai h+hri+yafu bogori nindouyomo asu Farisi ahamumbo sowana mahomo. Asu ai dudurupuruhi yahomoya, "Se nimboe ahambo semundu sinikoatemoa?" mehomondamboemo.

46 Asu prisman ai simbor+hoafiyomopuruhi yahomoya, "Horombo moai nindou ngoru ai haponda hoafiyu arandi nahurai hoafiyu, nga wani!" mehomondamboemo.

47 Asu sîmborî Farisi ai ahamumbo düduyafupurühi yahomoya, "Asu ai sîhamumbo wosîhoaforî hoafîrapurai wanîyo?"

48 Farisi-anemo asu bogorî nindou roanefî hoeirumuna nindou roambeahîndî mamai-amboanî anîhondumbo-rirai asu wanîyo?

49 Nîmorehî nindowenihî aiana moai Mosesîndî ahînümbî hohoanîmo fîfirîhîndî, nga ranîmboanei ai Godîndî hîmboahü moaruwai nîngoaye! Ai yangîrî Sisasîmbo anîhondumbo-marîhorî," mehomomo.

50-51 Nikodemus ai Suda-yafe bogorîyu haya horombo Sisas sowana mahu. Ranîmboyu ai yare hoafîyupurühi yahuya, "Sîhefî ahînümbî hohoanîmo ana nindoumbo moanî hoanîgîrîfe hefe papi-hoafîrî-hundürühiyefî asu wanîyo? Ahandî hoafî boatei wudîpoapondîhu hîmborîndefî mbundîhumbo-anîmbo asu ratüpurî ai rawareandî ra fîfirîndîhumboyefî," mehuamboemo.

52 Asu sîmborî ahambo hoafîyomondühi yahomoya, "Asu se kameihî amboanî Garirihündîwamboyafî? Bukambeahîndî hoafî ra se ndoro fîfirîndowandî, nga moai Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbî ana Garirihündî süfurandî," mehomomo.

53 [Ranîyeyi asu nindou ranai ahei ngoafînambo bukürümehîndî.

8

Anamîndîhoandî birabîreimbî nîmorehî Sisasîmbo sowana sowandümo masînimomo

1 Ranîyeyi asu nindou ranai ahei ngoafînambo bukürîmehîndîamboyo, asu Sisas ai asükaiyu Orif Wafunambo mahafu.

2 Hapoadümbö siambe asükaiyu Godîndî worînambo mahu. Ai hu tüküfi nîmaruane, asu nîmorehî nindowenihî ranai ahambo sowana maheiamboyu yamundîmareandürî.

3 Ahînümbî hohoanîmo fîfirîrîndî asu Farisi bîdîfirîyomo ai nîmorehî mamî hoeirundane nindowenihî-dîbo serîmîndî mahoamboemo asu ai ahambo sowandümo nindou hîmboahü mbusümo hînîngîmarundî.

4 Ranîyomo asu ai Sisasîmbo hoafîyomondühi yahomoya, "Yamundo-randeimbî, nîmorehî ranai nindou ngorü-dîbo menîgorafea asu hoeimarupîrî.

5 Mosesîndî ahînümbî hohoanîmo yare hoafîmayo ranana yahurai-ane, 'Nîmorehî yahurai refewanî ana, nîmoeinambo hîfokoe-fe-ndürîmboane.' Nga asu se haponda nîngundo hoafîmandafa?" mehomomo.

6 Ai hoafi yaru hoafimemo ra moani Sisasimbo yurumombo nahuraiyomo rani-sungundihurani ai nungu mbusuwanipapi-hoafindihuriyahomo houmbo.

Nga Sisas ai hifini yimindihoyimbunambo nimarumbo hifihiwariambuifinambo suru-surumarandi.

7 Nindou ranai ranihu nngomombo Sisasimbo dududupomaruramboyu asu ai botifi hoafiyupuruiyahuya, "Nindou shamundi mbusumo moaruwai hohoanimoate mayu ranai boatei-animbo nimoeinambo harimbindowamboane."

8 Yare hoafiyupuri mbura sukaiyu hifini piyu yimindihoyimbunambo nimarumbo hifihiwari suru-surumarandi.

9 Nindou ranai Sisas rani hoafi hoafimayu rahimboriyomohoumbo ahambo hinngiruwurihoumbo mamai kikefoefe mamai kikefoefeyomombo ndamefundi. Amongoahandi boateiyomondamefundi. Asu Sisas yangri nunguane nimorehi ranai ahandi himboahu maningo.

10 Raniyu asu ai botifi hoafiyunduiyahuya, "E, nindou nda mungu bukurimefendi. Asu nindou shambo papihofiyoninimbo ramamboani nunguai?" mehuamboyo.

11 Asu nimorehi ranai Sisasimbo hoafiyondowohuyahoya, "Adukari, moai nindou mamamboani nungu." Asu Sisas ai hoafiyuiyahuya, "Ro-amboani ngiri shambo papihofindihanini. Se ngafi, nga yowanisukaiyo moaruwai hohoanimoypoani," mehu.]

Sisas ai hifinindi nindou-yafe siani

12 Asu ngoru-simboani Sisas ai aheimbo hoafiyunduruiyahuya, "Roana hifi ndanahandi sinimind-anahi. Nindou ai wandi sungu ahu ana, ai ngiri nimbokoani hoahangu wakindeandi, nga wani. Nindou ranai koadurumbo koadurumbo yangri ningo ranahandi si ra ndemundumbui," mehu.

13 Raniyomo asu Farisi ai Sisasimbo hoafiyomonduiyahomoya, "Seana shafi fimbo-anafi hoafi ra weindahihofiyafi arandi. Ranimboane asu shafi hoafi ra ngri anihondumbo-ndifeyo," mehomondamboyo.

14 Asu Sisas ai simbori hoafiyupuruiyahuya, "Yini, anihond-ane rananasi, roana wandi fimbo-anahi weindahi sheimbo hoafiya arihandi. Nga asu wandi hoafi ranana anihondü hoaf-ane. Asu wandi hoafi ranimboe anihondü hoafayo? E! Hoafi ranahurai-ane. Ro fifirihendi nahaninipoediyahi tukumeheandi asu nahanamboyo homboayahira. Nga asu seana moai wandi ngoafi hondü ana fifirundi. Asu ro nahanafiyo homboayah ranamboani se moai fifirundi.

15 Asu se hifinindi hohoanimo sünggurundühi nindoumbo yiboboru-rundeimb-anemo, nga roana moai nindou mamimbo amboani yiboborithe rihandi.

16 Nga asu, ro nindou daboe yiboboartheandi ana, wandi yibobofe ra anihondü hondündomboe. Asu roana ro yangriyahipoani, nga wani. Ape wambo koamarhendiri ai ro-dibo rani-moatükuni ratüpuriyuhani.

17 Sihei ahinümbi hohoanimo yare mengoro. Nindou yimbu ai hoafi mamí ranahambo yibobo hoafefandi ana, ra anihond-ane.

18 Asu ro wandi fimbo anihondümbo hoafiyahanane Ape wambo koamarhendiri ranai wambo anihondümbo hoafiyu arandi,” mehuamboyei.

19 Asu ai Sisasimbo hoafiyahündowohü seiya, “Sihafe ape nahi anügua?” maseiamboyu. Raniyu asu Sisas ai simbori hoafiyundürühi yahuya, “Seana moai wambo fifirihindiri asu wandi Apembo fifirihori raraorihori. Asu se wambo fifirihindiri-mbonana, wandi Apembo amboani fifirihori,” mehu.

20 Hoafi Sisas ai yare hoafimayu ra Godindi worikimi aheimbo yamundearühüyu hoafimayu, kaki foarhi-rihündeimbi hipiri ningo fikimi. Sisasimbo kikihimindimbo si ra awi tüküfekoate-mayoa asu nindou mamai-amboani ngiri Sisasimbo kikihindürimüdu.

Sisas ai nimorehi nindowenihimbo ro ahahí ranambe ngiri ngei mehu

21 Asükaiyu Sisas ai aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Roana ndeara ndefembo samboanahi, nga asu se wambo kokondihündirimboyei. Nga asu se sihei moaruwai hohoanimo ranambo-animbo ngei ngeimbo yifindeimboyei. Asu seana ngiri ro ahahí ranambe ngei,” mehu.

22 Raniyomo asu Suda-yomondi bogori nindou ranai hoafiyomondühi yahomoya, “Sisas ai yare hoafiyuhiya, ‘Seana ngiri ro ahahí ranambe ngei,’ mehu. Ai hoafi yare hoafimayu ra ahandihoari hifokoefe yanggrombo yahumboyu?” mehomo.

23 Asu Sisas ai hoafiyuhi yahuya, “Seana hifinindi poed-anei, nga roana nimoamo sünambeahindi tükümeheandanahi. Seana hifi ndanihünda tükümehind-ane, nga roana hifi ndanihünda tüküyaheambo-yahipoani.

24 Ranimboanahi asu ro siheimbo hoafiyahühi, seana sihei moaruwai hohoanimo ranambo-animbo ngei-ngeimbo yifindeimboyei masahi. Asu ro dideahi se wambo

an+hondümbofe-koate-ayei ana, se sihei moaruwai hoan+imo ranambo-an+imbo ngei-ngeimbo yifindeimboyei,” mehuamboyei.

²⁵ Asu ai düduyahindühi seiya, “Asu se didiyafi n+mora?” maseiamboyu. Asu Sisas ai aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Ro sapo siheimbo horombo hoafimayahandür+ran-anahi nda. Nga se wambo moai an+hondümbor+hindiri.

²⁶ Ro sihei hohoanimo ranahambo afindi hoafinda samboanahi. Süngunambo sihei hohoanimo yibobondiheamboyahahi. Nindou ai wambo hifina koamar+hendiri aiana an+hond-anisi. Asu ro n+morehi nindowenih+ aheimbo hoafayah+ ra ro ahandi-mayo hoafi himboriya heheamboanahi hoafayah+,” mehu.

²⁷ Asu Sisas ai ahandi Afindambo aheimbo hoafimayundür+ ran+imbo moai fifir+hindi.

²⁸ Ran+imboyu asu Sisas ai hoafiyuhi yahuya, “Se Nindou Hondü ranahambo nimoamo sahor+m+ndei botir+horühi n+m+ keimbi kar+hendeimbi fih+ parar+hor+ ana, asu se rani-simboan-an+imbo fifir+ndi-hor+mboyei. Ranan+imbo asu ropoan+imbofe hohoan+moyo hefembo ratüpur+koateya ar+handi ra se fifir+ndi+himboyei. Ro hoafi hoafiya ar+handi ra Ape ai nafuiyund+ranane siheimbo rani-süngur+he hoafayahandür+.

²⁹ Nindou wambo hifina koamar+hendiri ranai ngiri wambo hin+ngindeandiri, nga ai wandi fik+m+ nüngumboani, n+ne-moatükun+ ai yifir+yu haya hohoan+imoayu ra muṅguambo si ratüpur+ya ar+handi,” mehu

³⁰ N+morehi nindowenih+ afindi ranai Sisas+ndi hoafi himbori+yei hehi ahambo an+hondümbomar+hor+.

Sisas ai moaruwai hohoanimo ambeahindi aboedambofembo hoafimayu

³¹ Raniyu asu Sisas ai nindou Sudahündi ahambo an+hondümbomar+hor+ aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Asu se ro yamundiri+hendüreimbi hoafi ranahambo himbor+yeih+ rani-sünguar+hindi ana, asu se wandi an+hondü süngur+hindi+reimb+ndeimboyei.

³² Asu se an+hondü hohoanimo ra fifir+ndi+hindani asu hohoanimo ranai siheimbo aboedi koand+heira ngeimboyei,” mehu.

³³ Asu Sisas+imbo hoafiyahüindowohü seiya, “Roana Abraham+ndi ahuir-anefi. Asu roana moai nindou ngoründi moani hefi ratüpur+yefi rihundi. Nimboeafi se y+hoefimbo hoafiyafimunühi hoafi ranai ‘siheimbo aboedi koand+heira ngeimboyei,’ masafa?” maseiamboyu.

34 Ran+iyu asu Sisas ai aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Yini, nindou muŋguambo moaruwai hohoan+moyei arihündi ranai moaruwai hohoan+mo ranahandi moani ratüpur+iyei-rihündeimb-anei. Nga ran+imboyo ro ramasahi.

35 Nindou moani ratüpur+iyu arandi ranai moai fikim+nindi babidi worambe n+marü randi, nga wani. Nga nindou ahandi n+mor+ ai-an+imbo ahandi fikim+nindi babidi worambe n+mandümbui.

36 Ran+imboane asu God+ndi N+mor+ ranai s+heimbo aboedi n+mar+imbohünda fand+hendürani asu se aboedi ham+ndi n+mandeimboyei.

37 Ro s+heimbo fifir+hearümboanahi se Abraham+ndi ahuir-anei. Nga wandi hoafana moai s+hei hohoan+moambe n+marondüri. Ran+imboanei asu se wambo h+fokoefend+rimbo sei hehimbo raraoaye.

38 N+n+moatükuni ra ro wandi Apendi+mayo hoeir+he heheamboanahi s+heimbo hoafiyahandüri ar+handi. Nga asu seana raran+moatükun+ ratüpur+iyei arihündi ra s+hei apendi+mayo-ane sahümündi hehimbo rani+süŋgur+hi ratüpur+iyei arihündi,” mehu.

39 Asu s+imbor+ ahambo hoafiyahündowohü seiya, “Yi+hoefi ape ana Abraham-ani,” maseiamboyu. Asu Sisas ai s+imbor+ hoafiyundürühi yahuya, “Asu se Abraham+ndi n+mor+ hondümbeyei-mbonana, asu Abraham+ndi hohoan+mo ra süŋgur+hi.

40 Ro s+heimbo hoafi hondü Apendi+mayo h+imbor+mayahi rani+yo weindah+ hoafimayahandüri. Rananei asu se wambo haponda h+fokoefend+rimbo sei hehimbo rarawar+hündiri. Abraham ana moai yare rani hohoan+moyu randi. Nga se yangir-anei rari+hi moaruwai hohoan+moaye.

41 Asu seana raran+moatükuni ra s+hei apemami-yomondi hohoan+mo yangiri süŋgur+hündühanei,” mehuamboyei. Asu Suda ai Sisas+imbo hoafiyahündowohü sahündoya, “Roana boagir+ fifir+fekoate naf+mbusümon+ndi n+mor+yefi+poani. Roana yi+hoefi ape mam+ God ai yangir-ani anüŋgu asu ro ahandi n+mor+ hond-anefti,” maseiamboyu.

42 Asu Sisas ai hoafiyundürühi yahuya, “God ai an+hondü s+hei apembei-mbonana, asu se wambo aboedi hohoan+mor+hündir+isi. Nga ro God+di+bo n+imboa heheamboyah+ asu makosahi. Ro makosahi ra ropoan+imbo hohoan+moya hehea kosamboyah+poani, nga God ai wambo koamari+hend+ramboyah+ makosahi.

43 Asu se n+imboyei wandi hoafi ndofe fifir+fekoate-mayeia? Asu seana ngir+ wandi hoafi ra awi h+imbor+ndei.

44 Sihei ape ana Satan-ani. Rananei asu se sihei apendi hohoanimo rani yangiri sahümüdi aniboadei. Horombo hondü aiana nindou hifokoare-randeimbiyu manüngu. Raniyu asu ai moai anihondü hohoanimo süngure randi sapo anihondü hohoanimo ra ahandi flambe nimarikoate-wambo. Tikai hoafi ai hoafiyu arandi ra ahandi hoafi hond-ane. Aiana nindou tikai hoafiyu-randeimb-ani, nga ranimboani asu tikai hoafi ranahandi nimindühani.

45 Nga ro siheimbo anihondumbo hoaf-ane hoafayahandüri. Ranane asu se wandi hoafi ra anihondümbofe-koate-ayei.

46 Sihei mbusümo nindou mamani ranai wandi hohoanimo-ambeahindi hohoanimo moaruwai weindahimandeyo wanimandiyoy? Asu ro anihondü hoafi hoafiya arihandiana, asu se nimboe wandi hoafi anihondümbofe-koate-mayeia?

47 Godindi nimori ana Godindi hoafi mungu ra himboriyehanei. Seana Godindi nimoriyeipoani. Ranimboanei asu se ahandi hoafi himborikoate-yei arihündi,” mehu

Sisas asu Abraham

48 Asu Suda ai Sisasimbo simbori tirifoarhor hoafiyehi seiya, “Roana sihambo rarihu hoafiyahuninühanefti: ‘Seana Samariahünd-anafi asu sihaf fiambe moaruwai nendi mam mbamar,’ asepti. Ra anihondüyo?” maseiamboyu.

49 Asu Sisas ai aheimbo yare hoafiyuhi yahuya, “Wandi flambe ana moai moaruwai nendi nimaro, nga wani. Roana wandi Ape ranahambo, adükar-ani sahühanahi, nga se wambo moaruwaimbo-arihindiri.

50 Ro wandi fimbo ndürümbanahi yahomboyahipoani. Nga Nindou mamani wambo ndürümbani yahombo hoafi yibobore-randeimbi mbanüngu.

51 Ro siheimbo anihondümbanahi hoafayahi, nindou ngorü ai wandi hoafi ra süngureandi ana, ai ngiri yifindu, nga wani,” mehuamboyei.

52 Asu Suda ai hoafiyahündowohü seiya, “Haponda ro sihambo anihondü fifiri-huninimboanefi, sihaf fiambe moaruwai nendi amaronini. Abraham yifiyu asu Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi amboani yifisafimemo. Ranane asu se hoafiyafühia ‘Nindou mamani ai wandi hoafi rani-süngureandi ana, ngiri yifindu,’ masafi.

53 Se yaro hohoanimoyafühi sihefti amoao Abrahamimbo ngasündiworimboyafi? Aiana sapo yifimayu rasi. Asu Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi amboani ai yifimemo rasi. Asu se didiyafa?” maseiamboyu.

⁵⁴ Asu Sisas ai sɪmborɪ hoafiyundürühi yahuya, “Asu ro wandihoari wandi fimbo ‘adükar-anahi’ mbasahi-mbonana, asu ro moan-anahi. Nga wandi Ape aiani wambo ‘adükar-ani,’ yahu arandi, nga se hoafiyehi ‘ai yihoefti God-ani,’ asei.

⁵⁵ Asu seana moai ahambo fifirihori. Nga roana ahambo fifirihini-mboanahi. Asu ro hoafiyahühi, ‘Roana moai fifirihini,’ mbasahi-mbonana, asu ro se rawehindi nou tkai hoafiya. Nga roana ahambo ndorihini fifirihini hehea asu ahandi hoafi ra sünguriheandühanahi.

⁵⁶ Horombo sɪhei amoao Abraham ai ro tüküfembo-mayahɪ ra hoeifembo hohoanɪmoyuhü hɪhɪfi-hɪhɪfɪmayu. Ai ra hoeire hayamboyu asu ahandi ngusüfo ndore küre maru,” mehu.

⁵⁷ Ranɪmboyei asu Suda ai Sisasɪmbo hoafiyehi seiya, “Seana awi moai 50 hɪmbanɪyafɪpoani, nga se Abrahamɪmbo hoeimarɪhini asafi?” maseiamboyu.

⁵⁸ Asu Sisas ai asükaiyu aheimbo hoafiyuhɪ yahuya, “Yɪni, ro sɪheimbo anɪhondümbonahi hoafehandürɪ horombo hondü Abraham ai tüküfekoate-yuambeahɪyahɪ ro boatei manɪmboahi,” mehuamboyei

⁵⁹ Ranɪyei asu Suda ai nɪmoei hüründümo houmbo Sisasɪmbo nɪmoeinambombo mehomo, nga asu ai Godɪndi worɪ hɪnɪngɪre haya dɪbo ndamefiyu.

9

Sisas ai nindou hɪmboatɪharɪ dɪboadomariri

¹ Sisas ai nafi-süngu huhündamboyu nindou hɪmboatɪharɪ hoeimariri. Nindou ra hondi ai hɪmboatɪharɪ yahurai wakɪmarɪmɪndo.

² Ranɪyomo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai hoafiyomondowohü yahomoya, “Yamundo-randeimbi, dade moaruwai hohoanɪmo nindou ndanahambo ramarera asu ai hɪmboatɪharayua? Ahandi moaruwai hohoanɪmoyo, asu hondafɪndi-yafe-mayoyo?” mehomondamboyu.

³ Asu Sisas ai ahamumbo sɪmborɪ yahuya, “Nindou ndanahandi hɪmboatɪharɪ ra ahandi-mayo, asu hondafɪndi-yafe-mayo moaruwai hohoanɪmo ranambo rareranɪ refimboyupoani. Nga nindou ai yare hɪmboatɪharɪ-mayu ra Godɪndi hepünifeimbi moatükunɪ refewanɪ hoeifembohündamboyu yare hɪmboatɪharɪ-mayu.

⁴ God ai wambo koamarɪhendɪra makosahane, nga hüfɪhamɪndi ndare nünguambe sɪhɪri ahandi ratüpurɪ ratüpurɪ-ndefomboane. Nga nɪmbi pɪrayo ana, asu ngɪri nindou ngorü ai-amboanɪ ratüpurɪndu.

⁵ Ro hifi ndanihü nimbao hambe ana ro nimorehi nindowenih+yafe si-anahi,” mehu.

⁶ Raniyu Sisas ai yare hoafiyu mbura, hififihî nguri tiffi fande amunde mbura, nindou hîmboatihari-mayu ahandî hîmboarambe pamareandi.

⁷ Raniyu ahambo hoafiyundühi yahuya, “Se ngafi Siroam kakimarîhündî hoeambe sîhafî hîmboari ra popoaindandi,” mehu. (Hoafi Siroam ra ‘koarîhefeyoa ho’ hoaf-ane.) Raniyu asu nindou ranai hu ranîhü ahandî ngusûmboari ra popoaira mbura, hîhîrîfi sîfumbo aboedi hîmboari mayu.

⁸ Raniyei asu nindou akimî worî yimburihi nîmareimbî asu ahambo horombo hoeirîhoreimbî, ai horombo nîmorehi nindowenihîmbo kakînapombo moako-moakoyu marandi ranîmbo hoeirîhorî hehimbo hoafiyehî seiya, “Awi sapo nindou ndanîmbaiyu nîmarî yangîrî nîmarûmbo aheimbo moako-moakoyu marandi?” masei.

⁹ Bîdîfirî ai hoafiyehî seiya, “Yîni, nindou aiyu refi marandi.” Asu bîdîfirî ai hoafiyehî seiya, “Wani. Ai nindou yahurayusi, nga ai-yupoani, nga nindou ngorüyu,” masei. Nindou amurî ai ranî wataporîmayei amboyu asu ahandîhoari yahuya, “Ro-anahi,” mehu.

¹⁰ Asu ai ahambo düduyahindowohü seiya, “Asu sîhafî hîmboari ra nîngure bîrîhoaimboyoa?” masei amboyu.

¹¹ Asu ranai sîmborî yahuya, “Nindou Sisas seiarihündî ranai hüburukonambo wandî hîmboarambe fandîfoareandîrühî yahuya, ‘Se ngafi Siroam kakimarîhündî hoe ranambe hîmboari sîhafî ra popoaindandi,’ mehu amboyahi ro ha popoairîhandâ asu wandî hîmboari ra aboedi hîmboari mayahi,” mehu amboyei.

¹² Asu ai düdurîhorühî seiya, “Nindou ra nahi amarua?” masei amboyu. Asu nindou ranai yahuya, “Nahûmbei amaru ra moai fîfirîhinî,” mehu amboyei.

¹³ Raniyei ai nindou hîmboatihari-mayu Sisas aboedi marirî ranahambo Farisimbo sowana sahorîmîndei mahei.

¹⁴ Ngoafîmbo nîmarîmbo si ranî-sîmboaniyu Sisas ai nindou ranahandî hîmboari aboedi mareandi.

¹⁵ Asu Farisi ai nindou-mayu ranahambo düdururühî yahomoya “Sîhafî hîmboari ra nîngure aboedi yomboyoa?” mehomondamboyu. Asu ai hoafiyupurühî yahuya, “Sisas ai hüburuko wandî hîmboarambe pamareandîramboyahi asu ro ha popoaimarîhandamboyu wandî hîmboari ra aboedi mayo,” mehu.

¹⁶ Ranîmboemo asu Farisi bîdîfirî ai yahomoya, “Nindou ndanahambo God ai koarîheira kusûmboyupoani, nga ai moai moani ngoafîmbo nîmarîmbo hohoani mo ra

süŋgureandi,” mehomom. Asu bidifiri ai hoafiyomondühi yahomoya, “Asu nindou moaruwai hohoan+moyumbü ai ngiri hepünifeimbü moatükünü yahurai ratüpurindu?” mehomom. Raniyomom asu bidifiri ai ngorü hohoan+moyomom asu bidifiri ai ngorü hohoan+moyomom marundi.

17 Raniyomom asu nindou himboatihari-mayu ahambo hihiriyafu asükaiyomom hoafiyomondowohü yahomoya, “Nindou sifahü himboari aboedimareanini ranahambo se nünguro hoafiyafindoa?” mehomondamboyu. Asu ai hoafiyupurühi yahuya, “Aiana Godindi hoafi hoafiyurandeimb-ani,” mehu.

18 Nindou ra ai horombo himboatihari-mayu-anisi, nga asu ai ranahambo anihondümbomfembo moei mehomom. Ranimboemom asu nindou himboatihari-mayu ahandi hondafindambo rani hoafi ra fifirifembohünda miringiyomom hümarihapiri.

19 Asu ai ahafembo düdurüpirühi yahomoya, “Nindou nda sifafe nimoriyu? Asu se safeya ro himboatihari yahurai wakimari-horimindehane masafe, nga asu nimboe ai haponda aboedi himboarayua?” mehomom.

20 Asu ahandi hondafindi ai safeya, “Yini, ro ahambo fifirihori ai yihoehi nimor-ani asu ai horombo himboatihari wakimari-horimindehi.

21 Nga haponda moai ahambo fifirihori ai nününgufimbombi ahandi himboari ra aboedi himboarayua. Asu ro moai fifirihori nindou ahandi himboari aboedimariri ranahambo. Düduyafundosi, ai adükariwambo sishamumbo ahandi fimbo hoafindüpurimbui,” masafe.

22 Hondafindi ai Sudambo yihimborinapurühiyafe ai ahamumbo rarine hoafimefe. Horombo Suda ai yaru hoafiyomondühi yahomoya: “Nindou ai weindahi hoafiyehi, ‘Sisas ra nindou God ai ahandi nendambo aboedifembo kafoariri hiningimari Krais-ani,’ seiani ana, asu aheimbo rotu worambeahindi hihaiboardundura ngiri ai-babidi rotunde,” mehomom.

23 Ranimboyafe asu hondafindi ai hoafiyafeihü “Ahambo düduyafundosi, nga ai adükariwambo sishamumbo ahandi fimbo hoafindüpurimbui,” masafe.

24 Raniyomom asükai nindou himboatihari-mayu ranahambo miringimemonda masünu. Asu ahambo hoafiyomondühi yahomoya, “Se Godimbo ndüri adükarümb-ani mbisafindowohü anihondümbom hoafindafi. Ro fifirihumboanefi nindou ndanana moaruwai hohoan+moyu-randeimb-ani,” mehomom.

25 Asu nindou ranai hoafiyuhî yahuya, “Ro moai ahambo fifirihini, nga awi ai moaruwai hohoanimo-yumbümbeyo asu wanimbeiyu. Mami moatükunî ro fifirimarîheandi ana, yini ro horombo himboatihari manimboahiyahi, nga hapondanana ro aboedi himboarayahi,” mehu.

26 Asu Suda ai düduyafundowohü yahomoya, “Sihambo nününgureaninimboyua? Sihafi himboari ra nününgure aboedireaninimboyua?” mehomondamboyu.

27 Asu ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Ro sihamumbo hoafimayahapurîyo, nga asu se hoafi ranahambo moai himboriyomo. Asukai se himborimbo yahomomboemo? Se-amboa ahambo sünggurürundeimbimbo tüküfembo yahomomboemo?” mehu.

28 Asu Suda ai nindou ranahambo nginindirurühi moaruwai hoafiyomondowohü yahomoya, “Seana Sisasimbo sünggurîrî-randeimb-anafi. Nga roana Mosesimbo sünggurîhu-rîhundeimb-anefi.

29 God ai Mosesimbo hoafimayundo ra ro fifirihundi. Nga nindou rananimbo ai dagüdambuia? Roana moai ahambo fifirihuri,” mehomo.

30 Asu nindou ranai ahamumbo simbori hoafiyupurühi yahuya, “Ndanana wambo rani-poanimbo moatükun-ane! Aiyu wandi himboari aboedimareanda asu ro aboedi himboarayahi. Nga nimboemo se hoafiyomondühîya, ai nahaninipoediyu ro moai fifirihuri ehomoa?

31 Ro fifirihumboanefi, nga God ana moai moaruwai hohoanimoyomo-rundeimbiyomondi hoafi ana himboriyu randi, nga wani. Nga nindou ranai Godimbo hohoanimoyuhü asu ahandi hoafi süngumareandi ranahandi hoaf-ane God ai himboriyu arandi.

32 Moai horombo nindou mami hondi ai himboatihari wakiriminidoani asu nindou ngorü ai ahandi himboari aboedi-mariri hoafi ra yangoro, nga wani.

33 Asu God ai nindou nda koehefikoate-mbei-mbonana, asu ngirî raranî-moatükunî hifi ndanîhü ratüpurîyu,” mehu.

34 Asu simbori ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Horombo me ai sihambo moaruwai hohoanimo ranambo wakimaramindininî asu se himboatihari mayafi ranimboanefi ro fifirarîhuninî. Se nindou moaruwai hohoanimo-yafeimb-anafi. Asu se yîhoefombo yamundîfemunimbo safomboyafi?” Ai ahambo yaru hoafiyomondowohüyomo rotu worambeahindi hihaifoarüwuri weindani hinîngîmarüwuri.

Nindou anîhondümbefe-koate-ayei ai himboatihari nahurai-anei

35 Sisas ai ranimbo himboriyu haya, kokorüri hu hoeirirühi yahuya, “Se Nindou Hondü ranahambo anihondumbo-roworai wanayo?” mehundowamboyu.

36 Asu nindou ranai simbori hoafiyundowohü yahuya, “Adükari, Nindou Hondü ra düdia? Se wambo hoafiyafindiran-animbo ro ahambo anihondumbo-ndihinä.”

37 Asu Sisas ai hoafiyundühi yahuya, “Se ahambo hoeimarworü. Aiani se-dibo wataporayu nda,” mehuamboyu.

38 Asu nindou ranai hoafiyuhi yahuya, “Adükari, ro anihondumbo-arihëaninä.” Ai yahu mbura Sisasimbo yimindihoyimbu pusire nimarumbo hohoanmomayundo.

39 Asu Sisas ai yahuya, “Ro nindouyei hohoanimo yibobofemboyahi hifi ndanihu makosahi. Ranimboane asu nindou Godindi hoafi fifirifekoate-yeimbi ai nindou himboatihari aboedehindi nahurai fifirindihimboyei asu Godindi hoafi fifirihundeimb-ane fi ase ai himboatihari nahurai fifirifekoate-ndeimboyei,” mehu.

40 Farisi bidifiri ai ahandi fikimi ningomombo ahandi hoafi ra himboriyomo houmbo yahomoya, “Asu ro-amboa himboatihariyefi?” mehomondamboyu.

41 Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Asu se himboatiharimbemo-mbonana, hohoanimo moaruwai ra moai shamundi fiambe nimaropuri. Nga se hoafiyomondühi, ‘Yihoefi himboarana aboed-ane,’ yahomo arundi, ranimboane asu hohoanimo moaruwai ra awi shamundi fiambe amaropuri,” mehu.

10

Sisas ai sipsip hifanda-randeimb-ani

1 Sisas ai hoafiyuhi yahuya, “Ro anihondumboanahi shamumbo hoafayahä, nindou ai moai sipsipi-yafe ginri yipuri nafi kefuai randi, nga amuri himbori nafi kefuai arandi, nindou ranai ana hühühünkorü napo fufuramündü-randeimb-ani.

2 Asu nindou yipuri nafitambe nafi karefuendi ranai ana sipsip ahei afind-ani.

3 Nindou yipuri hifanda-randeimbi ai-animbo nindou ahu ranahambo yipuri ra tindihembui. Rananei asu sipsip ai ahandi yafambe ra himboriyeyi arihündi. Ranani asu ai ahei nduri ra dukarearu yisiboasiyuhü asu ai aheimbo ginrambeahndi semündünduri moanambühi tüküfi ahu.

4 Asu ai ahandi sipsip ra muŋgu ginirambeahindi semündündüri moanambühi tüküfi hayambo asu ai horombofi huanı ahandi süngu ahei. Sapo sipsip ranai ahandi yafambe himborıyeihı ranımoane ahandi süngu ahei.

5 Aiana ŋgıri nindou amurındi süngu ŋgei, ŋga wanı. Nindou amurı ai huanı ana, ai ahambo yihımborıhorühi fefoehindühanei. Ahandi yafambe himborıkoate-ayeı ranımo wambo.”

6 Sisas ai aheimbo kafeefe hoafi ra yare hoafımayundüri, ŋga asu moai kafeefe hoafi ranahandı nımındi ra fıfırıhındi.

Sisas ai sipsip hıfandı-randeimbı aboed-ani

7 Ranıyu Sisas ai asükaiyu hoafıyuhı yahuya, “Ro sıhamumbo anıhondümböanahı hoafayahı. Roanahı sipsipı-yafe yipurayahı.

8 Asu nindou ai ro sünguyahani horomboyahi ahei aiana hümbühünyeihi raranı napo moanı fufurühümündi rıhündühanei. Asu sipsip ai-amboanı moai ahei hoafi himborıyeı rıhündi.

9 Ro-anahı yipurayahı. Asu nindou dıdıyeı wambo sowanambo sınei ginıri ranambe karefoehındi ana, God ai aheimbo aboedambo-ndeandürümbui. Rananımo asu ai keboehi tükündahi ndühündühi asu ai ginıri ranambe sesımo amboanı keboehi tükündahımböyeı.

10 Nindou hümbühünyu-randeimbı ginıri ranambe karefuendı ra moanıyupoanı karefuendı. Nindou karefuendı ra ai kefoefe hefe hıfo sipsip hümbühünımo hıfoköfindürümo yahumboanı. Nga roana keboehendühi sipsip aboedı yangıri dıboadeimbı asu ahei fıambe aboedı hohoanımo yangıri nıngombo afındı mbımarındüra samboanahı asıhühi.

11 Roana sipsip hıfandıri-handeimbı nindou aboedı saf-anahı. Nindou sipsip hıfandıra-randeimbı aboedı ranai ana aheimbo fırihefe-ndürımböhünda yıfındümbui.

12 Nindou kakı semındımo ratüpurıyu arandı aiana sipsipıyeı afındıyupoanı. Asu ai sipsip aheimbo hıfandırarü-randeimbıyupoanı. Asu aiana nımambeahındı yaforı moaruwai howanı hoeımareandı ra fıboembui. Rananımo asu yaforı ranai sipsip ranaheimbo warıbadarü wakındeandüra buküründeımböyeı.

13 Nindou ranai ana moanı kakı semındımo yangıri hohoanımo yuhü wambo ŋgıri sipsip ranaheimbo hıfandıyöndürımo hohoanımondu.

14 Nga roana sipsip+yei hifandi-hifandi+yondür+rambo nindou aboedi saf-anaht. Ro ana wandi sipsip ranaheimbo fifiri+heandürani asu ai-amboani wambo fifiri+hindiri+mboanei.

15 Hoafi ra yahurai-ane, ro wandi Apembo fifiri+hinani asu Ape ai wambo fifirareandiri nou. Ranan+mbo asu ro sipsip+mbo fari+hefe-ndür+mbohünda yifindamboyahi.

16 Asu wandi sipsip bidingiri mbaniboadei ranana ndani gin+rambeahi moai niboadei. Aheimbo amboani gin+ri ndanambe semündündürü koafoefendürimbo samboanaht. Ranan+mbo asu ai ro hoafi+yaheimbi wandi yafambehündi ra himborindeimboyei. Ranan+mbo sipsip ranai mamambe niboadeiya asu nindou aheimbo hifandi+yondürimbo ra mamai yangiri nüngumbui.

17 Ro yifiyo hefe asukai botifemboayahi ranimboane Ape ai wambo ngusüfo parareandiri.

18 Ngiri wambo nindou mamai-amboani hifokoefendiri+mbo hohoanimodu. Nga ro hohoanimomayahi süngu wandi yangiri niñgo ra hifokoefendiri+mbohünda hinñgi-ndiheamboyahi. Asükainda ro hohoanimomayahi süngu wandi yangiri niñgo ra hihindihendahamindimboyahi wandi Ape ai randafoandi mehu süngu," mehu.

19 Suda ai rani hoafi ra himboriyomo houmbo asukai yimbumboru yibobomefundi.

20 Raniyomo asu bidingiri ai yahomoya, "Moaruwai nendi ahandi fiambe mamaroamboani ai yare wunünümbowunünümboyu. Asu se nimboemo ahandi hoafi ra himborayomoa?" mehomo.

21 Asu bidingiri ai yahomoya, "Hoafi ndanana nindou moaruwai nendi nimarümbindi hoafi+yopoani. Asu moaruwai nendi ranai ngiri nindou himboatiharindeiani ahei himboari ra aboedindeandi," mehomo.

Suda ai moai Sisaindi hoafi himboriyomo

22 Serusarem ngoafihü horombo Godindi wori ahandhoar-ane masei ranahambo asukai hihifi-hihifimbo si tüküme feyo. Rani si ra ngisihar+yowambeyo tüküme marandi.

23 Raniyu asu Sisai ai Godindi worambe Soromonindi weindani yibadiwami mahüfu.

24 Raniyomo asu Suda ai sifomo ahambo wakirurü niñgomombo yahomoya, "Ro yimbu hohoanimoayefi hefi ra asu nüngusumboani se hoafi+mandafimuna? Asu se Krai-ayafana yihofombo weindah hoafi+yafan-an+mbo ro himborindefosi," mehomondamboyu.

25 Asu Sisas ai ahamumbo hoafi+yupurühi yahuya, “Ro sihamumbo hoafi ra hoafi+ma-yahapur+yosi, nga asu se moai wandi hoafi ranahambo anihondumbo-rundi. Muŋgu hepün+feimb+ moatükun+ wandi Apendi ngin+ndinambo ratüpurayah+ ranai ro didimbayah+ ra nafuiyoarandi.

26 Nga asu seana wandi sipsip rani dibor+h+ndi-yomopoi+. Ranimboanemo asu se wandi hoafi anihondumbofe-koate-yomo arundi.

27 Asu wandi sipsip ranana ro hoafi+yaheimb+ ra himbor+yeihü asu ro aheimbo fifir+heandürananei asu ai wandi süngu hei ar+hündü.

28 Asu ro aheimbo yangir+ koadürumbo-koadürumbo niŋgombo asahandür+ ra ai ngir+ yif+ndei. Asu ngir+ nindou mamai-amboani wandi warambeah+nd+ hündamündündür+.

29 Wand+ Ape ai sipsip wandi ra wambo masendür-anei. Asu ai muŋguambo moatükun+ ranahei ngin+ndi ngasünde haya ngin+ndi saf-ani. Asu ngir+ nindou mamai-amboani Apendi warambeah+nd+ hündamündündür+.

30 Ape-ani asu roanah+ roana mamaneh+,” mehu.

31 Ran+yomo asu Suda ai nimoei hümaründümo Sisasimbo pifendombo yahomombo.

32 Ran+yu asu Sisas ai yahuya, “Ro sihamumbo Apendi ratüpur+ afindi nafuimehapuri. Asu se nini ratüpur+ aboed+ ranahambo hohoanimo-yomondüh+yomo wambo nimoeinambo hifokoefendür+imbo yahomo houmbo rawefunda?” mehuamboemo.

33 Asu simbor+ Suda ai ahambo hoafi+yomondowohü yahomoya, “Roana sihaf+ ratüpur+ aboed+ ramarowandi ranimboyef+poi+ nimoeinambo hifokoefen+nimbo asefi, nga wani. Se moani nindou yangir-anafi asu Godimbo moaruwaimbofe hoafir+rühi, ‘Roana God-anahi’ masafi ranimboanefi,” mehomondamboyu.

34 Asükaiyu Sisas ai ahamumbo simbor+ hoafi+yupurühi yahuya, “Hoafi nda sihamundi ahinümb+ hohoanimo Bukambe ndare meŋgoro: God ai yahuya, ‘Ro siheimbo hoafi+mayahi, seana god-anei,’ meho.

35 Nindou God ai ahandi hoafi masagadür+ ranaheimboyo ai god-anei mehondür+. Asu ngir+ Baiborambeah+ndi hoafi ranana ngorü-süngunde hoafindo.

36 Nga Ape aiyu ahandi+hoari wambo kafoareandir+ mbura, asu hifina koamar+hendira makosahi. Ranimboyahi ro hoafiyahühi, ‘Roana God+ndi nimoranahi,’ masah+ asu nimboe se wambo hoafi+yomo-nd+rüh+ya, ‘Nimboe se Godimbo gogonimbo-r+haworühi hoafayafi,’ mehomoa?

³⁷ Asu ro Apendi ratüpurî ratüpurîkoate-ndahani ana, asu se wandî hoafi ra yowanî anihondumbo-ndumboemo.

³⁸ Nga asu ro ahandî ratüpurî ratüpurîyahanî se wandî hoafi ranahambo anihondumbofembo moeimbo ana, asu ratüpurî ranî yangrî anihondumbo-ndundi. Rananimbo asu se hohoanîmo ra ndondu hohoanîmo-ndîmondühî fifindumboemo Ape ai ro-dîbo mam-anehî amarehî,” mehu.

³⁹ Asükaiyomo Suda ai hoafi ra himborîyomo houmbo ahambo kîkîhîmündumbo yahomo houmbo ramefundî, nga asu Sisas ai aboedambo mahu.

⁴⁰ Sisas ai asükaiyu hîhîrîfi hanü Sodan hîmo horombo Son hundürürarü randühî manüngu.

⁴¹ Ai nünquane, nindou ranai ahambo sowana sühüsihü seiya, “Horombo Son ai moai hepünîfeimbî moatükunî ratüpurîyu. Nga mungu raranî-moatükunî hoafi nindou ndanahambo hoafîmayu ranana anihond-ane,” masei.

⁴² Ranîyei asu nindou afîndî ranîhü ranai ahambo anihondumbo-marîhorî.

11

Sisas ai Rasarus yifîhündî botîmarirî

¹ Nindou mamî ahandî ndürî Rasarus Betani ngoafîhündî ranai anğünîmbo mamaru. Betani ra Maria asu Mata apodoho nîmarî-feimbî ngoaf-ane.

² Maria aiyo werî fîsînarümbî Sisasîndî tînarîwamî kafoare mbura, asu ahandî mbîrînanînambo gedümarîhendî. Nîmorehî mamî ranahandî ranîhîyu Rasarus anğünîmbo Betani ngoafîhü menjuru.

³ Ranîyafe asu apodoho ranai Sisasîmbo hoafîmbo nindou koarîhenerühî safeya, “Adükarî, nindou se ngusüfo pamarîworî ranai anğünümboani,” masafeamboyu.

⁴ Ranîyu asu Sisas ai ahafe hoafi ra himborîyu haya hoafîyuhî yahuya, “Anğünî ranana yifîmbo anğünüyopoanî, nga wanî. Ranana moanî Godîmbo ndürî adükarî segodîmbo-hündamboane tükefeyo asu ranî-süngumboanîmbo Godîndî Nîmorî amboanî ndürî adükarî ndemündumbui,” mehu.

⁵ Sisas ai Mata apodoho asu Rasarus aheimbo ngusüfo pareandürî marandî.

⁶ Nga asu Sisas ai Rasarus anğünümboayu hoafi ra himborîyu haya, ranîhü yimbu si mamaru.

⁷ Asükaiyu sünguna nîmarümbö ahambo süngururü-rundeimbîmbo yahuya, “Asükai mborai, Suda-yafe hîfînambo ngefombo,” mehuamboemo.

⁸ Asu sɨmborɨ hoafɨyomondowohü yahomoya, “Yamundo-randeimbi, sapo hapondanɨyomo Suda ai sɨhambo nɨmoeinambo hɨfɨkoefenɨnɨmbo yahomo houmbo raraomarünɨnɨsɨ. Asu se asükai Suda-yafe hɨfɨnambo hɨfombo safomboyafɨ?” mehomondamboyu.

⁹ Asu sɨmborɨ Sisas ai ahamumbo hoafɨyupurühɨ yahuya, “Mamɨ si ra gebuai-ane anɨŋgo. Nindou ai sɨrühɨ ana ŋgɨrɨ pɨndu si ra hoeireambowambo.

¹⁰ Ŋga asu nindou ai nɨmbokoanɨ ahu ana, piyu arandɨ si yanŋorɨkoate wambo.”

¹¹ Ahamumbo yare hoafɨyupurɨ mbura asükaiyu hoafɨyupurühɨ yahuya, “Sɨhefɨ wandafɨ Rasarus ai mapuamboanahɨ awi ro ŋgü ahambo botɨndɨhinɨ samboanahɨ,” mehuamboemo.

¹² Asu ahambo sünggururü-rundeimbi ai hoafɨyomondühɨ yahomoya, “Adükari, nindou ra apo yanŋrɨ apu ana, asükai ahandɨ anŋünü ra aboedɨndümbui,” mehomondamboyu.

¹³ Sisas ai hoafɨmayupurɨ ra, Rasarus ana yɨfɨmayu yahumboyu, ŋga ahambo sünggururü-rundeimbi ana moanɨ apo hondü mapu-amboani yare hoafayu mehomo.

¹⁴ Ranɨyu asu Sisas ai ahamumbo dɨboadɨre hoafɨyupurühɨ yahuya, “Rasarus ana muŋguna yɨfɨmayu.

¹⁵ Ranɨ-simboanɨ ro moai ai-dɨbo nɨmarɨhɨ, ŋga ro ranɨmbo-hündambo hɨhɨfɨ-hɨhɨfayahɨ. Ranɨnɨmbo asu se wambo anɨhondümbu-ndundɨrɨ. Ŋga hapondanɨ sɨhɨrɨ ahambo sowana ŋgefɨmboane,” mehupurɨ.

¹⁶ Ranɨyu asu Tomas ahambo Didimas sahündo-rɨhündeimbi ai Sisasɨmbo sünggururü-rundeimbi ahamumbo yahuya, “Wai sɨhɨrɨ andai ŋgifi, Sisas-babɨdɨmbo Sudiahü yɨfɨndefo,” mehu.

Sisas ai yanŋrɨ nɨŋgombo nɨmɨndühani

¹⁷ Sisas ai ahambo sünggururü-rundeimbi babɨdɨmbo hɨfomo Betanihɨ tüküyafundühɨyomo Rasarus ai yɨfɨmayua honŋuambe masɨhehorɨ ra yimbuyimbu si homboane hoafɨ ra hɨmborɨmayu.

¹⁸ Betani ŋgoafɨ ana Serusaremɨhündɨ anŋunɨyopoanɨ. Betani ŋgoafɨhündɨ botɨfe hefe Serusarem ŋgoafɨna aho ra ŋgɨmɨ kiromita-ane.

¹⁹ Rasarus yɨfɨmayua ranɨyei asu Sudahündɨ afɨndɨ ranai Mata Mariambo kɨkɨmɨfoefepɨrɨ nɨmaroanɨ ŋgusufo aboedɨ kürɨne mbɨmarɨfeya sei hehimbo masühüsi.

²⁰ Mata ai Sisas masüfu hoafɨ ra hɨmborɨyo haya, ahambo nafoarɨfimbo ho, ŋga asu Maria ai worambeahɨ nɨmaro.

21 Mata ai Sisasiṁbo hoafiyondowohü yahoya, “Adükari, asu se ndanihü mbanimbafi-mbonana, wandi ranihi ai ngiri yifiyu.

22 Nga ro fifirihēamboanahi, asu se hapondani amboani Godiṁbo ninimbo didibafefoando ana, sihambo daganinimbui,” mehoamboyu.

23 Asu Sisas ai ahambo hoafiyundowohü yahuya, “Sihafi ranihi ana yangiri aboedi hifambe-ambeahindi botindufimbui,” mehundowamboyu.

24 Asu Mata ai ahambo asükaiyo hoafiyowohü yahoya, “Ro ranimbo fifirihēamboanahi, nga ai asükaindu süngunambo hifi nda munğuyowambe yangiri aboedi botindufimbui,” mehoamboyu.

25 Asu Sisas ai yahuya, “Yifihündi yangiri botife niṅgo ra ro nimind-anahi. Nindou ai wambo anihondümboreandiri haya yifayu ana, ai asükaindu yifihündi botindüfi nüngumbui.

26 Nga nindou munğu yangiri nimboeimbo wambo anihondümborihindiri ana, ngiri yifindei, nga ai koadürümbo-koadürümbo yangiri niḃoadeimboyei. Asu se hoafi ndanahambo anihondümborowandai waniyo?” mehuamboyu.

27 Asu Mata ai yahoya, “Yini, Adükari, ro sihambo anihondümborihēaninimboanahi seana God kafaare hininṅgimareanini Kraisanafi. Seana Godindi nimori horombo hifinambo nindou kudümbui mehu ran-anafi,” meho.

Sisas ai aranimayu

28 Mata ai yare hoafiyoyaya, ahandi akidambo hifo hininṅgironu himboambeambe hoafiyondowohü yahoya, “Yamunde-randeimbi ana ndanihü süfumboani sihambo düdumefinini,” mehoamboyu.

29 Asu Maria ai rani hoafi ra himboriyoyaya, nimehünou botife haya Sisasiṁbo sowana maho.

30 Sisas ai awi moai ṅgoafihü tüküfiyu, nga nafini Mata ho hoeirerühi ranihü manüṅgu.

31 Raniyo Maria ai nimai botife haya pipinambo mahowamboyei asu Suda Maria-babidiṁbo worambe ahafembo kikimifoarhipiri mamarei ranai ahandi süṅgu mahei ndanana Rasarus yangürühi ho aran-hoafimboane aho sei hehi.

32 Maria ai ho Sisas nünguhü tüküfe ahambo hoeirerühiyo ahandi fikimi yiri yimbu pusire yimindiho yimbunambo nimarimbo hoafiyowohü yahoya, “Adükari, se ndanihü mbanimbafi-mbonana, wandi ranihi ai ngiri yifiyu,” mehoamboyu.

³³ Sisas ai Mariambo hoeireandane arani+hoafi+maranda, asu Suda ahandi süngu masinei ranai kameihi arani+hoafi+marihündamboyu. Asu Sisas ai ahandi ngusüfoambe moaruwaimariri.

³⁴ Asu Sisas ai aheimbo düdufindürühi yahuya, “Se ahambo nahü s+hehora?” mehuamboyei. Asu ai seiya, “Adükari, naha se sühüfi hoeiro,” maseiamboyu.

³⁵ Asu Sisas ai arani+mayundo.

³⁶ Asu Suda ai hoafiyeih+ seiya, “Hoeir+hi. Sisas ana nindou ranahambo af+ndi ham+ndi ngusüfo parirühi wamboani,” masei.

³⁷ Nga bidifiri ai hoafiyeih+ seiya, “Sisas ai nindou himboat+har+ aboed+mariri. Nga asu ai nimboe Rasarusimbo fehefiyua yangiri ni ngombo ra wan+mayua?” masei.

Sisas ai Rasarus bot+mariri

³⁸ Asükaiyu Sisas ai ahandi ngusüfoambe moaruwai mahafowamboyu hu honguambe tüküme fiyu. Hongu ra nimoei ni maroweimbi wowond+marihündiyo raniyo nimoeiambe naf+tambe ra nimoei ngorünambo gürühi pamar+hindi.

³⁹ Asu Sisas ai yahuya, “Nimoei ambembo gürühi pamar+hindi ra far+hehi,” mehuamboyo. Asu Mata nindou yif+mayu ranahandi reh+ ai yahoya, “Adükari, Rasarus ana yimbuyimbu si honguambe yangur+mb-ani. Nga fis+ij+rümbei nawe,” mehoamboyu.

⁴⁰ Asu Sisas ai yahuya, “Sapo hapoasüngu hoafi+yan+neimb-ane. Asu se wambo an+hondumbo+arowand+ri ana, se God+ndi ng+n+ndi ra hoeindowamboyafi,” mehuamboyei.

⁴¹ Raniyei asu ai nimoei ra mafar+hehindamboyu, Sisas ai nimoamo himboar+yuhü yahuya, “Ape, ro s+hambo h+h+far+han+ni. Se wandi hoafi himbori+yafomboanafi.

⁴² Ro fifir+heandi ro hoafiya ar+handi ra se af+ndimbo himbori+yafi randühanafi. Nga nindou ndan+hü man+boadei-amboanahi ro ndar+he hoafayah+. Rananimbo se wambo koamar+hawand+ra makosah+ ra an+hondumbo+mb+ri+hindi-ramboane.”

⁴³ Raweyahu haya puküna ming+yuhü yahuya, “Rasarus, se weindana tüküyaf+ s+n+fi,” mehuamboyu.

⁴⁴ Raniyu asu Rasarus ai honguambeah+ndi tüküfi haya masünu. Ahandi yit+jar+ wat+jar+ ra hoear+ goesür+nambo hüputüpurühümüdi h+n+ng+mar+hindiyo, asu ahandi ngusumboari hoear+nambo gabud+mafoar+hindiyo rani+kameih+ tüküme fiyu. Raniyu asu Sisas ai hoafi+yuh+ yahuya, “Hoear+ ra fufur+hehindoan-an+imbo ai mbühu,” mehündüri.

Suda-yafe bogori ai Sisasimbo hifokoeffimbo hohoanimomemo

(Matyu 26:1-5; Mak 14:1-2; Ruk 22:1-2)

⁴⁵ Raniyei asu Suda bidiriri ranihü Mariambo hoeifembo masühüsi ranai rani-moatükunî Sisas ai ramareandî ranimbo hoeirîhi hehi asu ahambo anihondumbo-marîhorî.

⁴⁶ Nga asu bidifiri ai Farisi sowana hei, Sisas ratüpurîmayu ranahambo ahamumbo hoafîmehüpurî.

⁴⁷ Raniyomo asu nindou Godimbo sîhou-rundeimbî bogori ai Farisi bidifiri-babidimbo kansirimbo gugurüpurî houmbo hoafiyomopurühi yahomoya, "Sîhirî nda nüngumandahua? Nindou ndanani ai hepünifeimbî moatükunî afîndî ratüpurîyu arandî.

⁴⁸ Sîhirî ahambo moanî rarîhurî hinîngîrîhurani ai hepünifeimbî moatükunî ratüpurîyu randanî nindou afîndî ai ahambo anihondumbo-arîhorî ana, Rom bogori sîhefîmbo hîfandarîmunî ai difomo sîhefîmbo moaruwaimbo-ndîmunühî asu sîhefî Godîndî worî ra birîboadumboemo," mehomu.

⁴⁹ Raniyo asu rani himbanîfihî nindou mamî ahandî ndürî Kaiafas ai Godimbo sîhai-randeimbî adükari bogorîmbofi manüngu. Ai hoafiyupurühi yahuya, "Seana moai rarani-moatükunî fîfirundî!

⁵⁰ Se ndoru fîfirundai? Nindou mamî ai nindou amurî aheimbohünda yîfayu ranana aboed-ane, nga Suda sîhefîmbo muñguambo moaruwaimbofe ana, moaruwai-ane," mehu.

⁵¹ Kaiafas ai yare hoafîmayu ra ahandî hohoanîmonambo yangîrîyupoanî. Nga ranî himbanîfihî Godimbo sîhai-randeimbî adükari bogorîmbofi nîmarümbowambo Sisas ai aheimbohünda yîfîmboayu ranimbo horombo hoafîreandühîyu.

⁵² Ai Sudambo farîhefembo yangîrîyupoanî yîfayu ra, nga Godîndî nîmorî muñgua hîfîhü burîyei wakarîhindî aheimbo semündündürî mamambefendüranî mamîsîrîmboyahi mbînîboadeia mbüsî hayambo-anîmbo yîfîndümbui.

⁵³ Asu raniyomo rani-sîmboanî piyomo houmbo, Suda-yomondî bogori ai Sisasimbo hîfokoeffimbo yahomo houmbo hoafî fîfirîmarundî.

⁵⁴ Raniḡmboyu asu Sisas ai moai Suda-yomondî hîmboahü weindahî tüküfiyu. Raniyu ai Sudia hîfî ra hinîngîre haya, ngorü hîfî nîmî wohî furîkoate-reandühî ngoafî ngorü ahandî ndürî Efrain ranîhü hu ahambo süngururü-rundeimbî babidimbo manüngu.

⁵⁵ God ai Sudambo Isipîhündî aboedîmareandürî si Pasofa ra awi tüküfekoate akîmî tüküfembo yangîrîyoambe

nindou ngorü ngoafihündi ngorü ngoafihündi ranai Serusarem ngoafinambo ahei fi Godindî hîmboahü aboedi tükufembohünda mafandihindi.

⁵⁶ Raniyei asu ai Sisasimbo kokorihori wakirihora mayoa Godindî worambe nimboeimbo aheihoari wataporiyehi seiya, “Se nungurühi hohoanimoayeia? Sisas ai adükari si tükefeyo nda hoeifembo madüfuyo wanîmandüyo?” masei.

⁵⁷ Nindou Godimbo sîhou-rundeimbî bogorî ai Farisibabidimbo yaru hoafimemo: ‘Nindou mamî ai Sisasimbo hoeirani anüngu ana, asu ahamumbo ranih-ani anüngu yahopuran-animbo ahambo papi-hoafiyumbohünda kikihîmbîrundümo-ndamboane,’ mehomo.

12

*Maria ai Sisasindî tînarîwamî werî kamafoareandî
(Matyu 26:6-13; Mak 14:3-9)*

¹ Adükari si ra tükufembo awi 6 si niñgowane, asu Sisas ai Betani ngoafinambo mahu. Ngoafi ra Rasarusindî ngoafane. Rasarus ranahamborürî Sisas ai honguambeahindî yifihündî botîmarirî.

² Rani ngoafihündî ai Sisasimbo sindîrühündühî mamarei. Mata ai sesi kakireandî, nga Rasarus ai nindou Sisasbabidimbo nimarei masahüsi ra-babidimbo nimaru.

³ Maria ai werî fisînarümbî hipirî mbuisamonggoramindeimbî kakî afindîfihî sahümündimbî ra semindî haya Sisasindî tînarî wamî kare mbura, asu ahandî mbîrinanînambo gedumarîhendî. Raniyo asu werî ranahandî fisînarü aboedi ranai worambe kikihîmayo.

⁴ Nga asu nindou mamî ahambo süngurürî-randeimbî ahandî ndürî Sudas Iskariot ai-amboanî ranihü nimaru. Nindou ranai-animbo Sisasimbo nderümündü ahandî hürütümbî ahamundî warîwamîndirümbui. Ai moai Maria ramareandî ranahambo hîhîfî-hîhîfîyu.

⁵ Nindou ranai hoafiyuhî yahuya, “Nimboe werî aboedi nda nindou ai sahümündihî asu ranihî 300 kakî semindî mburimbo nindou napokoateimbî aheimbo segudürimbomayoa?” mehu.

⁶ Nga nindou napo-koateimbî aheimbo hohoanîmoyundürî haya hoafiyumboyupoanî, nga wanî. Nindou ranai hümbuhünîyu-randeimb-ani raniamboane asu ai yare hoafîmayu. Aiyu kakî hipirî ahamundî ra hîfandîmarandî raniyu asu ai kakî foarîhi marîhündî ra bidîfirî hümbuhünîyu marandî.

⁷ Raniamboyu asu Sisas ai yahuya, “Nimorehî ranahambo se hîniñgîndîhindî. Ai wandî yifî si ranahambo

horombonambo noure rarendühane fis+ñjarümbi moatükun+
aboed+ ra afand+foareand+ri.

⁸ Nindou napo-koateimbi ai-animbo se-babidimbo
koadürümbo-koadürümbo nimbøeimboyei asu se aheimbo
fand+hehi-ndür+nd+hünd+, nga roana ngri se-babidimbo
koadürümbo-koadürümbo nimbøahi,” mehu.

⁹ Suda ai Sisas Betani ngoaf+hü an+ngu hoafi h+mbor+yei
hehimboyei, ran+nambo mahüsi. Ai mahüsi ra Sisasimbo
hoeifimbo yangri+yeipoan+, nga Sisas Rasarusimbo
yif+hünd+ honguambeah+nd+ bot+mariri ranimbo hoeifimbo
kameih+yei mahüsi.

¹⁰ Ran+yu asu Godimbo sihou-rundeimbi bogori ranai
Rasarusimbo kameih+ h+fokøefimbo yahomo houmbo hoafi
did+boado-marundi.

¹¹ Nimbøe sapo Suda bidif+ri ai Sisas Rasarus yif+hünd+
bot+mariri ranahambo hohoan+moyeihi asu ahei bogori-
yomondi ratüpur+ ra h+n+ngri+hi hehimbo Sisasimbo yangri+
an+hondümbo-mar+hora ranimbo wambo.

*Sisas ai Serusarem ngoaf+hü adükar+ bogori nahurai
tükefifyuwa mungu ai h+hif+h+hif+imayei*

(Matyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Ruk 19:28-40)

¹² Nimbøe hohoaf+reh+ nindowenihi af+nd+ ranai adükar+ si
ra hoefembo masühüsi ranai ran+hü nimbøeiane. Asu
ngorü sih+ Sisas ai Serusarem ngoaf+nambo asüfu hoafi ra
h+mbor+imayei.

¹³ Ran+yei asu ai mbe emünd+ nahurai hutei sahümündi
hehi, naf+na nafaar+hor+ hehü hoafi af+nd+af+nd+yeih+yeih+
seiya,

“Godimbo h+hif+h+hif+ndefo!

Nindou Adükar+nd+ süngu tükefifyu ranahambo ‘aboed-ani’
mb+sefomboane.

Israeri+yafe adükar+ bogorimbo aboed-ani
mb+sefomboane,” *Buk Song 118:25-26*

masei.

¹⁴ Sisas ai dongi semündü haya ran+wam+ masüfu Baibo-
rambe hoaf+mayo süngu.

¹⁵ Ai yare hoaf+yowohü yahoya,

“Saion ngoafi, se y+h+mbondamboyafi!

Si+hafi Adükar+ bogori asüfu ra hoeir+wor+.

Aiana dongi n+mor+ ran+ wamani n+marümbo asüfu,”

Sekaraia 9:9

meho.

¹⁶ Horombo ana ahambo süngururü-rundeimbi ai
ranan+ moatükun+ moai wud+poaporu fif+rundi. Nga
sünguna Sisas ai sünambe hafuane, ras+imboan+ ai
hohoan+momemo Baibor ahambo hoaf+mayo ra. Ran+yomo

asu nindou ai Sisasimbo raraorihori marihündi ranahambo fifirimarundi.

17 Horombo Rasarus ai yifiyu haya honguambeahi yanguruane, asu Sisas ai ahambo mingimayua honguambeahindi tukumefiyu ra nindou afindi ranai ai-dibo niboadeimbo hoeimarihori. Asu nindou afindi ranai Rasarusimbo honguambeahindi botimariri hoafi ra sahümüdi hehimbo, weindahi wataporiyei wakimarihindi.

18 Nindou afindi ranai Sisas hepünifeimbi moatükun ramareandi hoafi ra himboriyei hehi nafini nafaomarihori hei.

19 Raniyomo asu Farisi ai ahamundihoari wataporiyomondühi yahomoya, "Haponda shiri ra hoerihumboanefti. Nimorehi nindowenih muŋgu ahandi hoafi süngurihindühi wambo ŋgiri nine hohoanimo shiri hohoan+momefti ra aboedindo," mehomo.

Grik ai Sisasimbo kokomaruri

20 Nimorehi nindowenih ai Pasofa adükari si ra Serusareminambo Godimbo hohoan+mombo masühüsi. Asu raniyei Grik bidifiri Suda-yafe rotu hohoanimo süngurihindeimbi ai Suda-babidimbo masühüsi.

21 Nindou Griki-mayei ranai Firip Betsaidahündi Gariri hifambeahindi ahambo sowahi sinei düduyahindowohü seiya, "Ritifo, ro Sisasimbo hoeindihuri sefimboanefti," ma-seiamboyu.

22 Asu Firip ai hu Andrumbo hoafiyundo haya, hafani Sisasimbo hoafimefinando.

23 Raniyu asu Sisas ai ahafanimbo hoafiyupirühi yahuya, "Ndeara ndani simboani ana Nindou Hondü ai ndüri adükari ndemündümbui.

24 Ro shahafanimbo anihondümboanahi hoafayahapiri: Wit mangiri ra hifini pirikoate-yo haya nimbayo ana, asu mamani yangiranimbo ningomoe. Nga asu wit mangiri ra hifini peyo haya nimbayo ana, asu aboedi tükündifehü hisi aboedi hisingimboe.

25 Asu nindou ai ahandi fi ranahambo yangiri afindi hohoanimoayu ana, awandihomoe. Nga asu nindou ranai hifi ndanihü ahandi yangiri ningo hohoanimo ra daboadanambo-areandi ana, koadürümbo-koadürümbo nüngumbui.

26 Nindou mamani ai wandi ratüpurü asemündu ana, asu ai moani wandi hohoanimo süngu yangiri süngumbi-randamboane. Ro ngoafi animboahi ranih-animbo nindou wandi ratüpurüyu-randeimbi ai ro-dibo nüngumbui. Nindou ra wandi ratüpurü rani yangiri semündü anüngu ana, asu wandi Ape ai ahambo ndüri adükari dagadombui," mehu.

Sisas ai yifimbomayu ranahambo hoafimayu

²⁷ Sisas ai yahuya, “Haponda wandi ngusüfoambe moaruwai-arandiri. Asu ro nüngumambisaha? Asu ro hoafindahühi, ‘Ape wandi fiambe nini-moatükuniyo tükufembo yahohaya rarawayo nda sowandifi piro,’ mambisahiyo? Roana ngiri randihe hoafindahi, nga wani. Nga ro wambo rambifeyowambo saheheamboanahi ndanihü tükeheandi.”

²⁸ O Ape, sihafi ndüri ra adükari-mbeyowamboane.” Sisas ai yare hoafimayuwamboyo asu hoafi mamü sünambeahindi ndahurai kosiwöhü yahoya, “Ro wandi ndüri ra adükari-mbo-riheamboanahi, nga wandi ndüri ra randiheandani asukai adükari safi tükündifemboe,” meho.

²⁹ Nimorehi nindowenihi akim maniboadei ranai hoafi ra himboriyei hehi hoafiyehi seiya, “Nimoamondihoafi bürügoayo,” masei. Asu bidifiri ai seiya, “Sünambeahindi nend-ani ahambo hoafeindo,” maseiamboyu.

³⁰ Asu Sisas ai simbori hoafiyuhi yahuya, “Hoafi se himborimayei ranana wambo farihendiri-mbo tüküfehüyoponi, nga wani. Ranana siheimbo farihendürimboane tükefeyo.

³¹ Haponda God ai nindou hifi ndanihü aniboadei ranaheimbo yibobo-ndearümbui. Rananimbo asu ai Satan ndani hifi ndanihü bogorimbofi anüngu ra nderümündü pindirümbui.

³² Rananimbo ai wambo botindihindira, asu ro randiheandüra nindou afindi ai wambo sowana ngeimboyei.”

³³ Sisas ai rani hoafi hoafimayu ra, nindou ai ahambo nimi keimb karihendeimbifih panduwuran yifindümbui.

³⁴ Ranimboyei nindou ai ahambo simbori hoafiyahündowöhü seiya, “Krais ai yangiri koadürümbo-koadürümbo nüngumbui, ahinümbi hohoanimo Bukambe ranimbo hoafimayoa himborimayefi. Asu se nimboeafi haponda hoafiyafühi, ‘Nindou Hondü ahambo nimoamondahorimindei botindihora yifindimbi,’ masafa? Asu Nindou Hondü ra düdia?” maseiamboyu.

³⁵ Asu simbori Sisas ai yahuya, “Si ra se-babidimbo akidumbo animbo niñgomboe. Si yagodowan nimbü tüküfekoate-yoambe-animbo si ra-dibo ngei. Nindou ai si waniyowan nimbokoan ahu ana, ai moai nafi hombo ra fifireandi.

³⁶ Haponda si ra siheimbo sowahi maningowa hifandihümboanei, nga se si ranahambo anihondümbondi-hindüh-animbo, asu ahandi nimorindei,” mehu.

Suda afindî ai moai Sisasindî hoafi anihondümborihindî
 Sisasi ranî hoafi ra rare hoafiyu mbura asu ai ahei
 himboarîhü hu dîbonapimefiyu.

37 Ai hoeirîhora hepünîfeimbî moatükunî afindî ahei
 himboahü ratüpurîyu marandiyosî, nga asu ai moai ahambo
 anihondümborîhorî.

38 Ranîmboyo asu Godindî hoafi hoafiyu-randeimbî Aisa-
 iandî hoafi ra anihondü tükümeefeyo. Ai hoafiyuhî yahuya,
 “Adükari, düdi nindou yîhoefî hoafi ranahambo
 anihondümboreanda?”

Asu Adükari ranai daboe nginindî hohoanîmo ra na-
 fuiayundoa?” *Aisaia*
 53:1

mehu.

39-40 Aisaia ai ngorü hoafînambo yare sürü papîrandühî
 yahuya,

“God ai ahei himboarî ra gabudearüamboani.

Ranîmboanei asu ai ngîrî raranîmoatükunî ahei
 himboarînambo ndondîhi hoeindîhindî.

Ahei ngusüfoambe ragu God ai nîmoei nahurai nginindî
 ramareandüra tükümeefeyo.

Ranamboane asu ai ngîrî ngusüfoambe ndondîhi ho-
 hoanîmondeihî wambo sowana hîhîndahi dügüsianî
 dîboadondîhearü, nga wani,” *Aisaia 6:10*

mehu. Aisaia ai ra-mehu ranîmboanei Suda ai Sisasîmbo
 ngîrî anihondümborîndîhorî.

41 Horombo hondü Sisas hîfînî nînggokoate-yuambe Aisaia ai
 ahandî-mayo himboamupuimbo-randeimbî hoeire hayam-
 boyu ahambo hoafi ra yare hoafîmayundo.

42 Nindou afindî bogorîmboyafu mamarîmo ai-amboa
 Sisasîmbo anihondümborîarüwurî. Nga Farisimbo
 yîhimboyomondühî wambo ai anihondümborîarüwurî hoafi
 ra moai weindahî hoafîyomo. Ai hohoanîmoyomondühî
 yahomoya “Weindahî hoafîndefanî yîhoefîmbo rotu
 worambeahîndî hîhaiboadi-munîmboemo,” mehomo.

43 Nindou ranahamumbo nindou ai aboed-anemo
 mbîseiya yahomo hohoanîmomemo, nga God ai ahamumbo
 ‘aboed-anemo’ yahombo moai yifirîyomo.

Sisasindî hoafi ranai nindouyei hohoanîmo
yîbobondeamboe

44 Ranîyu Sisas ai puküna hoafîyuhî yahuya, “Nin-
 dou wambo anihondümboreandîrî aiana wambo yangîrî
 anihondümboreandîrühîyupoanî. Nga ai Ape wambo koa-
 marîhendîra makosahî ahambo kameihani anihondümborî-
 arîrî.

45 Asu nindou wambo hoeiareandiri ranai Ape wambo koamarihendira makosahi ahambo kameihani hoeariri.

46 Roana, hifi ndanihu si nahurai, nindou ai wambo anihondumbo-rihindiruhi nimbini maroambe ningokoate-mbeyeia saheheambo makosah-anahi.

47 Asu nindou mamai ai wandi hoafi himboriyuhü, süngufekoate-ayu ana, ro ngiri ahandi hohoanimo yibobondihini. Roana hifi ndanihu nindou aheimbo yibobofendürimbo kosamboyahipoani, nga wani. Roana aheimbo aboedambo-fendürimbo makosah-anahi.

48 Asu nindou ai wambo daboadi hihireandiruhi wandi hoafi semindikoate-ayu ana, ahambo ahandi hohoanimo yibobofe hoafi ra yagododomboe. Hoafi ro hoafimayahi rananimbo bidifiranisi tüküfeyoambe yibobondeirimboe.

49 Hoafi nda ropoanimbo hohoanimoaya hehea hoafiyahühi-yahipoani, nga wani. Ape wambo koamarihendira makosahi ranai mungu moatükuni Se hoafindafindürü, mehuamboanahi hoafayahi.

50 Ro hoafi ra fifirihamboanahi. Apendi hoafana aboedi yanggiri koadürümbo-koadürümbo ningo-randeimb-ane. Ranimboanahi Ape ai wambo hoafimayundira asu mungu hoafi nda siheimbo hoafayahi," mehu.

13

Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi-yomondi yitijari popoaimarapuri

1 Sudayei mamai adükari si Pasofa sei-arihündi ranai tüküfembo yanggiriyoambe Sisas ai hifi nda hinngife hefe, ahandi Afindi sowanambo hafombo si ra tüküme Feyo fifirimareandi. Ai ahandi nendi afindi hifi ndanihu burayei aheimbo afindi ngusüfo pamareandüri. Ai aheimbo horombo piyu haya ngusüfo pareandüri huhumbo ndeara yifimbo yanggiri-yuhü afindi hamindi ngusüfo pamareandüri.

2 Sapo Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo sowasümondühi nimarimondane asu Satan ai Saimonindi nimori Sudas Iskariot ahandi fiambe hohoanimo moaruwai masagadowa Sisasimbo ahandi hürütümbi-yafe warihüfimbo mehu.

3 Sisas ai fifireandi Afindi ai ahambo munguambo moatükuni hifandimbo ngininindi adükari masagado ra. Asu Godimbo sowahindi makusu ra fifireandi ranimbo ai Ahambo sowana gafumbui.

4 Ranimboyu asu ai sesi sesambeahindi hinngire botifi, ngisihar hoeari yimündamündü mbura, tawor mamai semündü ahandi mbusümondühi hühüre hinngimareandi.

⁵ Ranıyu asu ai hoe semündü disambe kare mbura, ahambo süngururü-rundeimbimbo ahamundi tıñarı ra popoairapurühi tawor mbusümondühi hühümareandi ranambo gedümarapuri.

⁶ Ranıyu asu Sisas ai Saimon Pitambo sowana masünuwamboyu, asu Pita ai hepünfi hoafıyundühi yahuya, “Adükari, se wandı tıñarı popoaimbo safımboyafı?” mehuamboyu.

⁷ Asu Sisas ai simbori hoafıyundühi yahuya, “Ro haponda ratüpurayahı ndanana se moai fıfırowandı. Nga süngunambo-anımbı ranahambo fıfırındowamboyafı,” mehuamboyu.

⁸ Asu Pita ai yahuya, “Se wandana tıñarı ra popoaindamboyafı, nga yowanı,” mehuamboyu. Asu Sisas ai simbori kafaore hoafıyunduhü yahuya, “Asu ro sıhambo popoaiyonınıkoate-ayahı ana, asu se ngırı wandı sünguro-randeimbındafoandı,” mehundowamboyu.

⁹ Asu Saimon Pita ai simbori yahuya, “Adükari, ambe, wandı tıñarı yangırı popoaiyondırı ana. Nga wandı watıñarı ngusümboarı ra kameihı amboanı popoaindandırı,” mehuamboyu.

¹⁰ Asu Sisas ai ahambo yahuya, “Nindou ai ahandı fı ra muñgu hundürıyu hayamboayu ana, asu asükaindu ngırı hundürümbo hohoanımondu. Ai tıñarı yangırı amboanı popoaiifoareandi ra afısaho paıarıkoate aboedıyuhani. Se afısaho-koate aboedı anıngomo, nga se muñguamboemopoanı,” mehu.

¹¹ (Sisas ai nindou mamı ahambo ahandı hürütümbıyomondi warıhüfimbo mehu ahambo fıfırırı. Ranımboyu ai ahamumbo hoafıyupurühi, “Seana moai muñguambo afısaho-koate nıngomo,” mehupuri.)

¹² Sisas ai ahamundi tıñarı popoairapuri mburamboyu, asu asükaiyu ahandı ngısıharı hoearı ra güde haya, sesı yangoro fondanı mahu. Hu nımarümbo ahamumbo düdufıpurühi yahuya, “Haponda sıhamundi tıñarı popoaimarıhandı. Se wandı ratüpurı nda fıfırundai?”

¹³ Se wambo dükarundürühi ‘Yamundo-randeimbı,’ asu ‘Adükari,’ yahomo arundi, ranana anıhond-anesı, nga ro ran-anahı.

¹⁴ Roana sıhamundi Adükarımboya asu Yamundıherıhandeimb-anahı. Ranıyahı asu ro sıhamundi tıñarı popoaimarıhapuri. Asu yahurai se-amboanı sıhamundihoarı ngoründı hoarehındımondühi simbori fehefırındımo.

15 Ro s̄hamumbo nafuimbohünda ramar̄heandi nou, se nindou n̄gorümbö ran̄i-süñgundundi.

16 Ro an̄ihondümböanahi hoafayahapuri: Ratüpur̄iyu-randeimb̄i nindou ai ahandi bogor̄imbo n̄gasündirümböyupoani. Asu nindou ratüpur̄imbo ahu ranai nindou ahambo koamar̄herü ahandi n̄moamoyupoani.

17 Asu se ran̄i-moatükun̄i ranahambo an̄ihond-ane yahomo fif̄irundühi, ran̄i-süñguarundi ana, se ran̄imbo h̄ih̄ifi-h̄ih̄ifiñd̄imboemo.

18 Ro s̄hamumbo muñguambo hoafiya-hapurühiyah̄ipoani. Ro s̄hamumbo d̄ibon̄imehapuri fif̄iriheapuri-mboanahi. N̄ga sehündi mam̄i wambo refend̄ir̄imbo-mayu ranahandi hoafi Baiborambe hoafi-mayo ra an̄ihondü tükündifemboe. Hoafi ra yare hoafi-yohü yahoya, “Nindou sesi mam̄ühi asahoasehi ranai wandi hürütümbi tükündüfimbui,” meho.

19 Awi ndani moatükun̄i ra moai haponda tüküfeyoaniyah̄ipoani ranahambo hoafayahi. Rananimbo ndani moatükun̄i ra süñgunambo tükündifeyoani, asu se wambo an̄ihondümbö-ndund̄iri ro God ai s̄heimbo aboedambo-fembohünda koamar̄hend̄ir-anahi.

20 Ro an̄ihondümböanahi s̄hamumbo hoafayahi: Nindou düdi ro nindou koarar̄hehin̄i ranahambo aserümündu ana, ai wambo kameihi semündünd̄irühani. Asu nindou düdi wambo asemündünd̄iri ranai nindou wambo koamar̄hend̄iri ahambo amboani serümündühani,” mehu.

Sudas ai Sisasimbo ahandi hürütümbi-yomondi war̄ihündirimbui

(Matyu 26:20-25; Mak 14:17-21; Ruk 22:21-23)

21 Sisas ai yare hoafi-yuwane asu ahandi n̄gusüfoambe moaruwai-mar̄iri. Asu ai hoafi-yuhi yahuya, “Ro an̄ihondümböanahi s̄hamumbo hoafayahapuri: Nindou mam̄i s̄hamundi mbusümo an̄üñgu ai-an̄imbo wambo hürütümbi-yomondi war̄ihüñdea-nd̄ir̄imbui,” mehu.

22 Sisas ai yare hoafi-mayuamboemo asu ai s̄mbor̄i h̄imboapefirümemo. Asu ai moai fif̄irundi Sisas ai nindou dabombe yare hoafi-mayu ra.

23 Nindou Sisasimbo süñgururü-rundeimb̄i ahandi n̄gusüfoahündi ai ahandi fik̄im̄i mamaru.

24 Ran̄iyu asu Saimon Pita ai ahambo mb̄iro kareandühi yahuya, “Se Sisasimbo düdur̄iwori, ai nindou daboe yare hoafayu rana,” mehuamboyu.

25 Asu ai Sisasimbo sowana sühüfi hüfuhü düdufinduhü yahuya, “Adükari, nindou ra düdia?” mehundowamboyu.

26 Asu Sisas ai s̄mbor̄i yahuya, “Awi ro bret bid̄if̄iri sesi hoeambe foand̄ihe hehea ndahandomboyahi. Ro sesi

asahando nindou aiani,” mehu. Raniyu asu ai bret bidiŋiri ra sesi hoeambe foare mbura, Sudas Iskariot, Saimonɪndi nɪmori-mayu, ahambo masagado.

²⁷ Sudas ai Sisasɪndi hürütümbi-yomondi warihüfimbo hoanɪmoyuhü sesi ra semündü hayamboyuwane asu Satan ranai ahandi fiambe mafarɪfiyu.

Raniyu asu Sisas ai ahambo yahuya, “Se rani-moatükunɪ ratüpurɪmbo ana, nɪmai ratüpurɪyafɪsɪ,” mehu.

²⁸ Nindou sesi fikɪmi nɪnoumemo ai mamai-amboanɪ moai Sisas hoafɪmayu ranahambo fɪfɪreandɪ.

²⁹ Nindou bidiŋiri ai Sudas ahamundi kaki hipiri hifandarandɪ ai adükari si sesesɪmbo hoafɪmayundowambo sesi pemɪmboani yahomo asu nindou kaki-koate-mayei aheimbo saimboani yahomo raraomarundi.

³⁰ Nɪmbi mamarowamboyu Sudas ai bret bidiŋiri Sisas masagado ra semündü haya hɪfɪnambo makusɪfoendɪ.

Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbimbo simborɪ ahɪnübɪ hohoanɪmo masagapuri

³¹ Sudas ai hɪfɪna makusɪfoendamboyu, asu Sisas ai yahuya, “Haponda Nindou Hondü ai ndürümb-ani yahombo ra weindahɪ tükündɪfemboe. Rananɪmbo asu Nindou Hondü ai God ndürümbayu ra weindahɪndirɪmbui.

³² Asu Nindou Hondü ai God ndürümbayu ra weindahariri ana, asu God ai ahandɪ süngu Nindou Hondü ndürümbayu ra nɪmehünou weindahɪndirɪmbui.

³³ Nɪmoakɪdibou, ro ŋgiri se-babɪdɪmbo gedühi nɪmboahi. Se wambo kokondundiri-mboemo, ŋga se ŋgiri hoeindundiri. Horombo Sudambo hoafɪmayahi ro homboayahɪ ŋgoafi ranambe se ŋgiri ŋgei.

³⁴ Ro sɪhamumbo simborɪ hohoanɪmo asahapuri. Wandafi mamɪ, se sɪhamundɪhoari simborɪ ŋgusüfo pefirɪndɪmo, ro sɪhamumbo ŋgusüfo pararɪheapuri nou.

³⁵ Asu se sɪhamundɪhoari simborɪ ŋgusüfo pefirɪndɪmondan-anɪmbo nindou ai sɪhamumbo amboa ‘ahambo süngururü-rundeimb-anemo’ mbɪseimboyei,” mehu.

Sisas ai Pitamboya, ro moai ahambo fɪfiri-hinɪ mbüsümbui mehu

(Matyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Ruk 22:31-34)

³⁶ Saimon Pita ai hoafɪyunduhü yahuya, “Adükari, se nahanamboyafa?” mehundowamboyu. Asu Sisas ai ahambo simborɪ yahuya, “Ro nahanafɪyo ahahi ra-nafi ana se ŋgiri wandɪ süngu ŋgafi. Nga süngunambo-anɪmbo ra-nafi wandɪ süngu ŋgamboyafi,” mehundowamboyu.

³⁷ Asu Pita ai asükaiyu sɪmborɪ hoafɪyunduhü yahuya, “Asu nɪmboe ro haponda sɪhafɪ süngu sɪnɪkoate-ayaha. Sɪhambondünɪnɪ asu wambondündɪrɪ ndümbemo,” mehuamboyu.

³⁸ Asu Sisas ai ahambo sɪmborɪ hoafɪyundühɪ yahuya, “Se wamboyondɪrɪ asu sɪhamboyonɪnɪ rambo hoafayafɪsɪ, ŋga ro sɪhambo anɪhondümbaanahɪ hoafayahanɪnɪ: Kakaro hoafɪkoate-yuambe-anɪmbo se ŋgɪmɪmbo hoafɪndafühɪ anɪmboya ‘Ro moai Sisasɪmbo fɪfɪrɪhinɪ,’ mbɪsamboyafɪ,” mehu.

14

Sisas ai Ape God sowanambo ho naf-ani

¹ Sisas ai hoafɪyupurühɪ yahuya, “Se ŋgusüfoambe hepünafundühɪ afɪndɪ hohoanɪmo-ndɪmboemo. Ŋga se Godɪmbo-anɪmbo anɪhondümbö-ndüwuri. Asu se wambo amboanɪ anɪhondümbö-ndündɪrɪ.

² Wandɪ Apendɪ worɪ ana fondɪ afɪnd-ane. Ŋga roana sɪhamumbo fondɪ dɪboadɪfembo kameihɪ hahühühanahɪ. Asu ranɪ-moatükunɪ ra tɪkaimbe-mbonana, ro ŋgɪrɪ sɪhamumbo hoafɪyahapuri.

³ Ro ŋga sɪhamumbo fondɪ dɪboadondɪhe hɪnɪŋgɪndɪhe heambo-anɪmbo, asükainda sɪhamumbo sepurɪmɪndɪmbo kodamboyahɪ. Asu rananɪmbo se ŋgoafɪ ro amarɪhɪ ranɪhü se-amboanɪ nɪmandɪmboemo.

⁴ Ro ahahɪ nafɪ ho ra se fɪfɪrumboanemo,” mehuamboemo.

⁵ Asu Tomas ai hoafɪyundühɪ yahuya, “Adükari, roana moai fɪfɪrɪhundɪ se hombo asafɪ ranana. Nüngundɪhu ro fɪfɪrɪmandɪhu ra-nafɪ ho rana?” mehuamboyu.

⁶ Asu Sisas ai sɪmborɪ hoafɪyunduhü yahuya, “Roanahɪ nafayahɪ, anɪhondü hoafɪ, asu yanggɪrɪ nɪŋgombo ra nɪmɪndühayahɪ. Nindou mamai-amboanɪ ŋgɪrɪ ŋgorü nafɪndüfɪ Ape sowahɪ tükündɪfɪyu, ŋga roanahɪ nafayahɪ.

⁷ Asu se wambo fɪfɪrarundɪrɪ ana, wandɪ Apembo amboanɪ fɪfɪrɪndü-wurɪmboemo. Ŋga hapoadümbö se hoeirüwuri houmbo fɪfɪrarüwuri,” mehuamboemo.

⁸ Asu Firip ai hoafɪyunduhü yahuya, “Adükari, se yɪhoefɪmbo Ape ra nafuiyafɪmunɪ. Rananɪmbo yɪhoefɪmbo wanɟei-mbeyowamboane,” mehuamboyu.

⁹ Asu Sisas ai sɪmborɪ hoafɪyunduhü yahuya, “Firip, ro se-babɪdɪmbo gedühɪ manɪmboahɪ ranane asu se wambo fɪfɪrɪfendɪrɪ-koate-ayafɪ? Düdi wambo hoeimareandɪrɪ ranai ana Apembo-amboanɪ hoeirirɪ. Asu se ŋgɪrɪ hoafɪndafühɪ, ‘yɪhoefɪmbo Ape ra nafuiyafɪmunɪ,’ mbɪsafɪ.

10 Seana moai anihondümbombaropoani ro Ape sowahi animboahi asu Ape ai wambo sowahi anungu ra? Hoafi ro masahapuri ra ropoanimbo hohoanimoya hehea sahapurimbo-yahipoani. Nga Ape ro dibofihani ai ahandi ratupuri ra ratupuriyu arandi.

11 Se hoafi ndanahambo anihondümbomndundi: Ro Ape dibo-anahi asu Ape ai ro-dibo-ani. Ra wanindoani ana, asu se ro mungu hepünifeimbi moatükuni ratupuriya marhandi ranahambo hohoanimondimondühi anihondümbomndundi.

12 Ro sishamumbo anihondümbomani hoafayahapuri: Nindou ai wambo anihondümbomareandiri ana, ai-amboani hepünifeimbi moatükuni rande ratupurindümbui. Rananimbo asu ai wandi ratupuri ngasündeandeimbi ratupurindümbui sapo ro Ape sowana hahühüh wambo.

13 Asu se mungu moatükuni wandi nduri sünguna didibafefundi ana, ro randiheamboyahi Ape ai wandi süngu nduri adükari semindimbohünda.

14 Asu mungu moatükuni se wandi nduri na didibafefundi ana, ro randiheamboyahi.”

Sisas ai Yifiafi Aboedi dagadürimbui

15 “Asu se wambo ngusüfo pararundiri ana, se wandimayo hohoanimo ra süngundumboemo.

16 Asu ro Apembo didibafinandaheandani ai sishamumbo ngorü farife-mbohünda dagapurimbui. Asu ai se-babidimbo koadürümbo-koadürümbo ningomoe.

17 Farife-randeimbi ndanana anihondü hoafiyorandeimbi Yifiafi Aboedi ranane. Hifinindi nindou aiana ngiri Yifiafi Aboedi ndanahambo ndahümündi. Asu ai moai Yifiafi hoeirihi fifirihira rarorihündi, nga wani. Nga se ahambo fifirundi asu aiana se-babidimbo sishamundi mbusümo ningomoe.

18 Ngiri ro hinngi-ndiheapuranisühi nimorinahurai ningomo, nga sishamumbo sowana kodamboyahi.

19 Nindou hifi ndanihündambo ai ngiri amitata wambo hoeife-ndirikoate-ndei, nga seana wambo hoeindundirimboemo. Ro hifi ndanihü yanggiri nimboahambo wambo asu se-amboani yanggiri ningomboemo.

20 Ro yifihündi botindaheandani rani-simboani ro wandi Ape-dibo nimboahani asu se ro-dibo ningomondani asu ro se-babidimbo animboahi ra fifirindumboemo.

21 Nindou wandi hohoanimo ra sünguarandi ranai ana wambo ngusüfo pareandiruhani. Nindou wambo ngusüfo parareandiri ranahambo wandi Ape ai ngusüfo pariruhani. Asu ro-amboani, ahandi himboahü weindahi

tükündaheandühi, asu ahambo ngusüfo pandihinimboyahi,” mehuamboyu.

²² Asu Sudas, (Sudas Iskarioti-yupoani, nga ngorü Sudas,) ai Sisasimbo hoafiyundühi yahuya, “Adükari, se nimboeafi yihoefti himboahü weindahi tükündafoandühi asu nindou hifti ndanihu aniboadei ahei himboahü weindahi tüküfekoate-ayafa?” mehuamboyu.

²³ Asu Sisas ai simbori ahambo hoafiyundühi yahuya, “Nindou ranai wambo ngusüfo parareandiri ana, ai wandi hoafi rani-süngundeambui. Rananimbo asu wandi Ape ai ahambo ngusüfo pandirümbui. Rananimbo asu ro Ape-dibo ahambo sowahi nge ai-babidi koadürümbo-koadürümbo nimboemboyehi.

²⁴ Nindou wambo ngusüfo pefendirikoaateyu-randeimbi mayu ranana wandi yamundife hoafi moai süngureandi. Hoafi haponda se himborayomo nda wandi hoafi yangiri-yopoani, nga wani. Wambo Ape koarhendira makosahi ahandi-mayo-ane hoafi nda.

²⁵ Awi ro se-babidimbo nimboamboanahi asu ro sihamumbo ndani moatükuni hoafi nda hoafayahapuri.

²⁶ Nga Farihai-randeimbi ranana Yifiafi Aboed-ane. Asu wandi nduri süngunambo-animbo ahambo Ape ai koandihendani kodimboe. Ai-animbo sihamumbo mungu moatükuni ranahambo yamundeapurimboe. Asu ai sihamumbo ngusüfoambe horindeapura sihamumbo ro hoafiyahapureimbi ra asükaindimbo hohoanimondimboemo.

²⁷ Ro sihamumbo randiheapurani se ngusüfo afurindu kündumboemo. Ngusüfo afurife kife hohoanimo wandimayo ra asahapuri. Ro ngusüfo afurife kife hohoanimo asahapuri nda nindou hifti ndanihündambo asahupuri nahurayopoani, nga wani. Se ngusüfo sihamundi ra afindi hohoanimo-ndimondühi yihimbondimboemo.

²⁸ Ro rani hoafi sihamumbo masahapuri ra se fifirundi: ‘Roana ndearambo sihamumbo hinngiri-heapurühanahi, nga asükainda tükündaheamboyahahi.’ Se wambo ngusüfo pambarundiri-mbonana, asu ro haponda Ape sowana ahahühi ndanimbo hihifti-hihiftiyomo. Nimboe sapo Ape ai adükari saf-ani asu wambo ngasündeandiri-mboani.

²⁹ Yifiafi Aboedi kosowani-yahipoani hoafiyahapuri. Rananimbo asu süngunambo ra tükündifeyoani ranahambo anihondümbo-ndundiri.

³⁰ Hifti ndanihündambo hifandi-randeimbi Satan ai ndeara haponda tükümefiyuwambo ro ngiri se-babidimbo afuri gedühi wataporindahi. Satan ai ngiri wambo hibadandiri.

31 Nga nindou hifi ndanihü aniboadei ranai ro Apembo ngusüfo parihiní aríhandí ranimbo fífirí-mbiríhindamboane. Ranimboane asu Ape ai hoafímayundírambo ratüpuríya aríhandí. Se botíyafu houmbo, mborai síhirí ngefombo,” mehu.

15

Sisas ai wain nímíndí hond-ani

1 “Roana wain nímíndí hond-anahí. Asu wandí Ape ai wain nümbürí raní aharambür-ani.

2 Wandí düdüdü ra hísíkoate-yowaní, asu nümbürí aharambürí ranai düdüdü ra hífítíríhairandühani. Düdüdü hísíyo-randeimbi ranana Ape ai afíndí hísímbeyowa yahuhaya díboadore-randühani.

3 Seana ro hoafí hoafímayahapurí ranambo ndeara afíndí hísímböhünda hífítíríhoemombo nahurai-anemo aníngomo.

4 Asu se wandí hoafí sünguarund-anímbo, se ro-díbo níngomboemo asu ro-amboaní se-babídímbo nímboamboyahí. Asu wain düdüdü ra nímíndí ranífihi pefekoate-ayo ana, ngírí nímí ra hísíndo ndandí. Ranimboane asu se-amboaní ro-díbo níngokoate-ayomo ana, ngírí híseimbi nímí nou níngomo.

5 Ro wain bogorí nímínd-anahí, nga asu se wain nímíndí ranahandambo düdüd-anemo. Nindou ranai ro-díbo nünguaní asu ro ai-díbo anímboahí ana, ai hísí afíndí hísíyu randühani. Nga se wambo híníngarundírí ana, asu se ngírí raraní moatükuní randundí.

6 Asu nindou mamí ai ro-díbo níngokoate-ayu ana, ai wain düdü rawefeyo nou kandíhauraní asu yaparíndümbui. Rananímbo nindou ai düdüdü ra gugundu mbundumbo, haimbo mandífemböhünda haiambe pütindafumboemo.

7 Asu se ro-babídímbo níngomombo wandí hoafí sünguarundí ana, se níni-moatükunímboyo hohoanímomo ranahambo dídíbafíndafundí. Rananímbo se níni-moatükunímboyo dídíbafímefundí ra síhamumbo sowahí tükündífemboe.

8 Asu se nímí nou afíndí hísí hísemo ana, se wandí sünguarundeimbi mbondafu níngomboemo. Rananímbo asu wandí Ape ai ndüreimbindümbui.

9 Asu ro síhamumbo ngusüfo pamaríheapurí Ape ai wambo ngusüfo pamareandírí nou. Se koadürümbo-koadürümbo ngusüfo pefe hohoanímomo wandí-mayo ndani mbusümo níngomo.

10 Asu se wandí hoafí raní yangírí sünguarundí ana, se wandí ngusüfo pefe hohoanímomo raní mbusümo

nɪŋgomboemo. Ro-amboanɪ wandɪ Apendɪ hoafɪ ranɪ-sɪŋgurɪhe hehea, asu ahandɪ ŋgusũfo pefe hohoanɪmo ranɪmbusũmo anɪmboahɪ.

¹¹ Asu se ro hɪhɪfɪ-hɪhɪfayahɪ nou hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪmbeyomonda sahehea hoafɪ munɟu ra hoafɪmayahapurɪ. Asu hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪ ra sɪhamundɪ ŋgusũfoambe afɪndɪ safɪ tũkũmbɪfeyoa sambanahɪ.

¹² Wandɪ hoafɪ ndanana ndahurai-ane: Ro sɪhamumbo ŋgusũfo pararɪheapurɪ nou-anɪmbo se-amboanɪ sɪhamundɪ wandafɪ mamɪmbo ŋgusũfo pandũpurɪ.

¹³ Asu nindou mamɪ ai ahandɪ ŋgunindɪ fehefemböhünda yɪfayu ana, moai nindou ŋgorũmbo ŋgusũfo pefe hohoanɪmo ranahambo ŋgasũndeandɪ, ŋga wanɪ.

¹⁴ Asu se ro hoafayahɪ ra sɪŋgurundũhɪ rawarundɪ ana, se wandɪ wandafɪ mam-anemo.

¹⁵ Haponda ro ŋɟrɪ sɪhamumbo wandɪ ratũpurɪyomorundeimbɪ mbɪsa dũkandɪheapurɪ, ŋga wanɪ. Sapo ratũpurɪyu-randeimbɪ ai ana ahandɪ bogorɪndɪ hohoanɪmo ra ŋɟrɪ fɪfɪrɪndeandɪ. Ŋga asu ro haponda sɪhamumbo 'wandafɪ mam-anemo' asahapurɪ. Nɪmboe ro munɟu moatũkunɪ wandɪ Apendɪ-mayo hoafɪ hɪmborɪya heheambo wamboanahɪ rawasahɪ.

¹⁶ Seana moai wambo 'ai yɪhoef-ani' yahomo dɪbonɪyomondɪrɪ, ŋga wanɪ. Ŋga sɪmborɪ sɪhamumboyahɪ ro 'ai wand-anemo' sa dɪbonɪya hɪnɪŋɟɪ-marɪheapurɪ. Ranɪyahɪ ro sɪhamumbo ratũpurɪfɪhɪ tũmarɪheapurɪ nɪmɪ nou hɪsɪyomondũhɪ, asu mare hɪsɪ yangɟrɪ mbɪnɪŋgowa sahehea. Ranɪmbo-hũndambo-anɪmbo se Apembo wandɪ ndũrɪnambo dɪdɪbafɪndafundanɪ raranɪ-moatũkunɪ se dɪdɪbafɪmefundɪ ra dagapurũmbui.

¹⁷ Hoafɪ nda ro sɪhamumbo randundɪ asahapurɪ, se sɪhamundɪhoarɪ sɪmborɪ ŋgusũfo pefendũrɪndɪmo," mehu.

Hɪfɪ ndanɪhũndambo nindou ai Sisasɪmbo sɪŋgururũ-rundeimbɪmbo yɪboaruko-ndɪhipurɪmboyei

¹⁸ "Asu nindou hɪfɪ ndanɪhũndambo ai sɪhamumbo yɪboaruko-arɪhipurɪ ana, se fɪfɪrɪndundɪ horombo wambo boatei yɪboaruko-marɪhindɪrane.

¹⁹ Asu se hɪfɪ ndanɪhũndambombemo-mbonana, nindou hɪfɪ ndanɪhũndambo sɪhamumbo, 'yɪhoefɪ wandafɪ mam-anemo' mbɪseihũ ŋgusũfo pandɪhipurɪmboyei. Ŋga ro sɪhamumbo hɪfɪ ndanɪhũndambo fɪhɪmarɪhapurɪ-mɪndũhane, ŋga seana hɪfɪ ndanɪhũndambo-yomopoanɪ. Ŋga ranɪmboanei asu nindou hɪfɪ ndanɪhũndũambo ai sɪhamumbo yɪboaruko-arɪhipurɪ.

²⁰ Ro sɪhamumbo hoafayahapurɪ nda ndondu hohoanɪmondɪmo: Ratũpurɪyu-randeimbɪ nindou ai ahandɪ

bogori ranahambo ngasündirümbö-yupoani. Wambo moaruwaimbö-arihindiri nou-animbo asu sïhamumbo amboani moaruwaimbö-ndïhipurimboyei. Asu ai wandï hoafi süngumbarïhi-mbonana, sïhamundi hoafi amboani süngundïhimboyei.

²¹ Asu aiana moai Ape wambo koarïhendira makosahi ranahambo fifirïhori. Se ro dïborïhindi-memondambo wambo sïhamumbo raranï moatükunimbo moaruwai randïhipurimboyei.

²² Asu ro kosi aheimbö rani hoafi ra hoafïkoate-mbayahi-mbonana ahei moaruwai hohoanïmo ranahambo ngirï hütïyei. Nga hapondanana ro hoafïyahandürï heheambo wambo ai ngirï ahei moaruwai hohoanïmo ra ngörü-süngundïhi hoafïndei.

²³ Nindou ranai wambo yïboaruko-areandiri ana, asu ai wandï Apembo amboani yïboaruko-rirühani.

²⁴ Ro raranï ratüpuri nindou amurï ai ratüpurikoate-mayeï raniyo ahei mbusümo ratüpuri-mayahi. Asu ro rani ratüpuri refekoate-mbehi-mbonana ai ahei moaruwai hohoanïmo ranahambo hütïyeipoani. Nga haponda ro ratüpuri-mayahi ra hoeirïhimboaneisi, nga asu Ape-dïbo yïhoehimbo yïboaruko-marïhimuni.

²⁵ Ahinümbi hoafi sürü pare masïhendï ranai yare hoafïyohü yahoya, "Wambo moani hoangirïhi hehi yïboaruko-marïhindiri," meho. Hoafi ra anïhondümbö tüküfembohünda ai wambo yïboaruko-marïhindiri.

²⁶ Ro Farïhai-randeimbï Ape sowahindi koandïheheanda sïhamumbo sowana kodïmboe. Yifiafi ranana anïhondü hondü hoafïyo-randeimb-ane. Ai kodï wandï ratüpuri ranahambo sïhamumbo hoafïndïpurimboe.

²⁷ Horombö se ro-babïdïmbo manïngomonda asu ro ratüpuri ra weangurühi peya hehea ratüpuri-mayahi, asu hapondani amboani se anïngomo. Ranimbohündambo-animbo se-amboani hoafi ra weindahï tükündafu hoafïndïmo," mehu.

16

¹ Sisas ai yahuya, "Sïhamundi anïhondümböfe ra hinïngïndumboemo saheheamboyahï hoafi ra rarihe hoafïmayahapuri.

² Sïhamumbo ai-babïdïmbo rotumbo yowanï mbisïmboemo. Süngunambo rani-moatükuni ra tükündïfeyoan-animbo asu ai hoafïndïmondühi anïmboya, 'Sïhiri Godïmbo ratüpuriñdefühi Sisasïmbo süngururü-rundeimbï hïfokoa-ndïhupurimboane,' mbisïmboemo.

³ Ai moai Apembo fifirüwuri asu wambo fifirundiiri, nga wani. Ranimbo-hündambo-animbo ai rani hohoanimo ra randu ratüpurindimboemo.

⁴ Ro sïhamumbo rani-moatükuni ra hoafiyahapureimbane. Nga asu süngunambo-animbo rani-moatükuni ra tükündifeyoani horombo ro hoafimayahapuri ranahambo hohoanimo-ndimo.”

Yifiafi Aboedindi ratüpuru

“Ro se-babidimbo nimboambowambo asu horombo moai sïhamumbo hoafi ra hoafiyahi.

⁵ Nga roana Nindou koamarihendira makosahi ahambo sowana hahühühanahi. Nga moai nindou seyafundeimbi ranai wambo düdufihî, ‘Se ra nahanamboyafi ahafa?’ yahu.

⁶ Hapoana sïhamumbo ro Ape sowana hafombo hoafi ra hoafimehapura asu se afindi hohoanimoemo.

⁷ Nga ro sïhamumbo anihondümboanahi hoafayahapuri: Sïhamumbo ro hiniñgiriheapuri hehea ahahühi ranana sïhamumbo fehefepurimboane. Asu ro hafokoate-mbayahimbonana, Farihapurirandaimbi ai ñgiri sïhamumbo sowana koso. Nga ro ahahüh-animbo sïhamumbo sowana koandiheheanda kodimboe.

⁸ Ranimbo Farihendüri-randaimbi ai kodî nindou hifi ndanihü aniboadei aheimbo türüboade nafuindandüra ai moaruwai hohoanimo, mbumundi hohoanimo, asu Godindi yibobofe hohoanimo nimindi ra fifindihimboyei.

⁹ Ai moai wambo anihondümbo-rihindiri, nga ranimboane asu ai hütiei mbisi aheimbo nafuindandürimbui.

¹⁰ Mbumundi hohoanimo nimindi rananimbo ai nafuindandürimbui. Ape ai wamboya, ‘mbumundani,’ mbusümbui asu ro ahambo sowana gagühani wambo ñgiri asükaindimbo hoeindundi.

¹¹ God ai aheimbo yibobofe hohoanimo ra rande nafuindandürimbui. Hifi ndanihünda hifandi-randaimbi Satanimbo God ai yiboboriri haya hütimb-ani mehu asu aheimbo amboani yibobondearümbui.

¹² Hoafi afindi awi ro sïheheamboanahi, nga se ñgiri haponda munju ndowandümo.

¹³ Yifiafi hoafi anihondümbo hoafiyorandaimbi tükündifembo-animbo sïhamumbo hoafi hondü ranambo didiboado-ndeapurimboe. Aiana ñgiri aipoanimo hohoanimondo haya ratüpurindo, nga wani. Ai hoafi himborimayo rananimbo asu sïhamumbo weindahî hoafindimboe. Ranimbo ai sïhamumbo rani-moatükuni süngunambo tüküfemboayo ranahambo hoafindipurimboe.

14 Asu ai wandi-mayo hoafi ra ndemindi hayambo-animbo sihamumbo weindahi hoafindimboe. Raninambo ai wandi ndurimbo adukar-ani mbisimboe.

15 Apendi moatukuni munguambo ra wand-ane. Ranimboanahi sihamumbo haponda hoafiyahapuruhya: 'Yifiafi ai-animbo wandi-mayo hoafi ndemindi haya sihamumbo weindahi hoafindipurimboe,' asahapuri," mehu.

Afindi hohoanimondi fondühi hihifi-hihifi tükündifemboe

16 Sisas ai yifimbo-mayu ranimbo hoafiyuhi yahuya, "Akidoumbo yangir-animbo se ngiri wambo hoeindundiri asu süngunambo akidoumbo yangir-animbo se wambo asükaindimboe," mehu.

17 Ahambo süngururü-rundeimbü bidifiri ai ahamundihoari ndaru wataporiyomondühi yahomoya, "Nine hoafi nimindi ranahandamboyo ai yihoeimbo yare hoafemuna? Asu ai yare hoafiyuhya, 'Akidoumbo yangir-animbo se ngiri wambo hoeindundiri asu süngunambo akidoumbo yangiri se wambo asükaindimboe,' mehua? Asu yahuya, 'Sapo roana Ape sowanambo hahühühi wambo,' mehu."

18 Asu ai yaru düduyafundühi yahomoya, 'Akidoumbo yangir animbo,' ai hoafimayu nda nüngufenünguferamboyoa? Roana moai hoafimayu ndanahandambo nimindi ana fifirihundi," mehomondamboyo.

19 Sisas ai hoeireandane ahambo düdufimbo yahomo houmbo raraomemo ra fifirimareapuri. Ranimboyo asu ai hoafiyuhi yahuya, "Awi seana ro hoafimayahapuri ndanimbo nimindi hoafi ra fifirifembo yahomomboanemo düdu-düduyomo wakarundi? Ro hoafiyahühi sahya, 'Akidoumbo yangir animbo se ngiri wambo hoeindundiri asu süngunambo akidoumbo yangir-animbo se wambo asükaindimboe,' masahi," mehu.

20 Sisas ai yifiyo hefe botifembo-mayu ranimbo hoafiyuhi yahuya, "Ro sihamumbo anihondümboanahi hoafayahapuri: Awi seana afindi hohoanimomondühi aranindimboe. Nga nindou hifi ndanihü burayei aiana hihifi-hihifindeimboyei, nga seana ngüsüfoambe afindi hohoanimomondimboe. Sihamundi ngüsüfoambe afindi hohoanimo ra mungundowohü asu hihifi-hihifi hohoanimo sihamundi mbüsümo tükündifemboe.

21 Nimorehi ai nimori wakemindimboayo ra rani si tüküfeihü ngüsüfoambe afindi hohoanimo kürareandi. Asu süngunambo nimori ra wakiramindi mburambo ana, ai asübusi ranimbo ngiri afindi hohoanimondo, nga

wani. Asu aiana nĩmori wakĩmaramĩndo ranĩmbo hĩhĩfi-hĩhĩfĩndĩmboe.

²² Raniĩmboanemo se haponda hohoanĩmo afĩndĩ kũru amarĩmo. Nga asu ro asũkainda sĩhamumbo hoeindĩheapurani se asũkaindĩmo ŋusũfo aboedĩ kũndumboemo. Asu ŋgĩrĩ nĩndou ŋgorũ ai sĩhamundĩ ŋusũfo aboedĩ kife nĩmarĩ hĩhĩfi-hĩhĩfi ra ndemũndũ pindeandĩ, ŋga wani.

²³ Rani-si ra tũkũfe sĩmboani ana ŋgĩrĩ se wambo nĩnĩmbo akĩdou dũdũdafundĩrĩ. Ro sĩhamumbo anĩhondũmboanahi hoafayahapuri: Asu se Apembo raranĩ-moatũkunĩ mbĩsenda yahomo houmbo, dĩdĩbafefundĩ ana, asu ai wandĩ ndũrĩ sũngunambo sĩhamumbo rani-moatũkunĩ ra dagapurĩmbui.

²⁴ Horombo ana moai se wandĩ ndũrĩnambo dĩdĩbafiyafu rundĩ raranĩ-moatũkunĩ semĩndĩmbo yahomombo ra. Se ahambo dĩdĩbafĩndĩmondani ana, ai sĩhamumbo dagapurĩmbui. Rananĩmbo asu se afĩndĩ hĩhĩfi-hĩhĩfĩndĩmondu-mboemo.”

Sisas ai hĩfi ndanihũndambo ŋgĩnĩndĩ ŋgasũndĩmareandĩ

²⁵ “Ro sĩhamumbo kafoefe hoafiyahi hoafĩmayahapurĩsi, ŋga sũngunambo ana ŋgĩrĩ sĩhamumbo kafoefe hoafĩnambo hoafĩndahapuri, ŋga wani. Nga ro sĩhamumbo Apembo hoafĩ hondũ hoafĩnda-hapurĩmboyahĩ.

²⁶ Rani-sĩmboan-anĩmbo se wandĩ ndũrĩ sũngunambo Apembo dĩdĩbafĩndafundo. Wandĩhoari ana ŋgĩrĩ Apembo sĩhamumbo farĩhefe-purĩmbohũnda dĩdĩbafĩndahi, ŋga wani. Se sĩhamundĩhoari ahambo dĩdĩbafĩndafumboemo.

²⁷ Nga Ape ahandĩhoar-ani sĩhamumbo ŋusũfo parareapuri. Nĩmboe sapo Ape wambo koamarĩhendĩra makosahi ranĩmbo anĩhondũmbo-rundũhĩ ŋusũfo pararundĩrĩ ranĩmbo wambo.

²⁸ Horombo ro Ape-dĩbo nĩmboa mburĩhamboyahi, asu ahambo hĩnĩŋgĩrĩhĩni hehea hĩfĩna makosahi. Nga asu hapondani ana ro asũkai hĩfi nda hĩnĩŋgĩfe mburĩmbo Ape sowana hafombo samboanahi,” mehuamboemo.

²⁹ Asu ahambo sũngururũ-rundeimbi ai hoafiyomondũhĩ yahomoya, “Yĩni, hapondani ana se moai kafoefe hoafĩnambo hoafiyafi, ŋga hoafĩ hond-ane hoafiyafi.

³⁰ Hapoana sĩhambo ro fĩfĩrĩhunĩnĩmboanefĩ. Yĩhoefĩ ŋusũfoambe dũdũfembo hohoanĩmo ran-amboa se fĩfĩrowandĩ asu ŋgĩrĩ sĩhambo dũdũdahundĩ. Se munũgu moatũkunĩ fĩfĩrĩmarowandĩ. Raniĩmboanefĩ se God-dĩbo nĩmbafĩ hawa makosafĩ ranahambo anĩhondũmbo-arĩhundĩ,” mehomo.

³¹ Raniyu asu Sisas ai sĩmborĩ ahamumbo hoafiyuhĩ yahuya, “Hapoana se akĩdou anĩhondũmbo-arundĩrĩ.

³² Nga se hĩmborĩyomo! Rani si ra ndearambo tũkũfembo yahomboane asu sihamumbo bukũrũ-boadũhipurani mamĩ se sihamundi worĩna ŋgomboemo. Rananĩmbo asu se wambo yangĩrĩ hĩnĩŋgĩndundĩra nĩmboamboyahi. Nga asu ro yangĩrĩyahĩpoani anĩmboahi, ŋga Ape ai ro-dĩbo nũngumbui.

³³ Se ro-dĩbo nĩŋgomondani sihamundi ŋgusũfo afure kũmbearowa samboanahi hohoanĩmoayahi. Raniĩmboyahi ro sihamumbo rani hoafi ra rarihe hoafĩmehapuri. Hifi ndanihũ ana se afĩndĩ hohoanĩmo kũndu nĩmandĩmboemo. Roana hifi ndanihũndambo hohoanĩmo ranana hifiĩnambo-rĩheamboanahi, ŋga sihamundi ŋgusũfo rananiĩmbo se ŋgĩnĩndĩ kũndu nĩmandĩmo," mehu.

17

*Sisas ai ahambo sũngururũ-rundeimbĩmbohũnda
Godĩmbo didbafĩmefiyu*

¹ Sisas ai rani hoafi ra hoafĩyu mbura sũnambe hĩmboyuhũ hoafĩyuhĩ yahuya, "Ape, rani si ra tũkũfemboane. Se sihafĩ Nĩmorĩ ranahambo ndurĩ adũkarũmb-ani mbĩsafĩ nafuindafĩndũran-anĩmbo asu sĩmborĩ Nĩmorĩ ai sihambo adũkar-ani mbũsũ nafuindandũrĩmbui.

² Nga nindou muŋguambo ahei bogorĩmborĩworĩ kafoarĩworĩ hĩnĩŋgĩ-marĩwor-ani. Asu muŋguambo se ahambo masabadũrĩ ranaheimbo ai-anĩmbo aboedĩ yangĩrĩ koadũrũmbo-koadũrũmbo nĩŋgombo hohoanĩmo dagadũrĩmbui.

³ Asu nindou ai se mamĩ God hond-anafĩ fifĩrĩhinĩnĩ asu Sisas Kraisiĩmbo koamarĩ-hawora makusu ranahambo fifĩrahori ana, ai koadũrũmbo-koadũrũmbo yangĩrĩ nĩboadeimboyei.

⁴ Ro muŋgu ratũpurĩ se wambo ratũpurĩmbohũnda masawandĩrĩ ra muŋgumarĩheandi raniĩnambo hifi ndanihũ ro se nindou adũkar-anafĩ sa nafuimayahi.

⁵ O Ape, horombo ro hifi nda tũkũfekoate-yoambe se-dĩbo nĩmboahambe ro se nahurai aboedĩ hamĩndĩ manĩmboahi asu hapondani ro sihambo sowahi dũgũhũhĩ amboani ndurĩ adũkarĩ ndawandĩrĩ.

⁶ Se wambo nindou hifi ndanihũndambo masawapurĩ ranahamumbo sihambo weindahĩ-marĩheapuri. Nindou ra sihafĩyomo, asu se wambo ndeara sawapurĩmboanafi. Asu ai sihafĩ hoafi yangĩrĩ sũnguarundi.

⁷ Asu haponda se wambo muŋgu moatũkunĩ masawandĩrĩ ra 'ahandi-mayo makosoane' yahomo fifĩrarundi.

⁸ Muŋgu hoafi se wambo masawandĩrĩ ra ro ahamumbo hoafĩmayahapuri. Asu ai hĩmborĩyomo

houmboanemo ro horombo se-dibo nimboa hehea makosahi ranimbo anihondumbo fifirarundi. Asu ai se wambo koamarhawandira makosahi ranimbo anihondumbo-arundi.

⁹ Ro ahamumbo-hündamboanahi didibafeheanini. Nga roana nindou hifi ndanihü aniboadei aheimbo farihendürimboyahipoani didibafeheandi, nga nindou se wambo masawapuri ahamumboanahi sifahif-memondambo wambo didibafeheandi.

¹⁰ Asu munḡu moatükuni wandi-mayo ra sifahif-ane. Asu munḡu moatükuni sifahif-mayo ra wand-ane. Asu ahamundi warisünḡu nindou ai rarhi fifirihindi ro ndüri adükarümbanahi.

¹¹ Hapoana ro ngiri hifi ndanihü nimboahi, nga sishambo sowana asihühi. Nga aiana hifi ndanihü niḡgomboemo. Ape, moai ḡgorü se nahurai nünḡu. Se nindou wambo masawapuri ra sifahif hohoanimo süngundowandühi ahamumbo hibadapuri. Rananimbo se ndüri wambo masawandiri rani-sünḡunambo mbiniḡgomondamboane. Rananimbo ai-amboani mamihohoanimo süngumbirundamboane sibirihimamihohoanimo sünguarihoiandinou.

¹² Ro ai-babidimbo nimboahambe se wambo ḡḡinindi masowandiri raninambo ahamumbo hifandimarihapura aboedambo aninḡgomo. Ro ahamumbo ndorihifandimarihapura asu moai mam-amboani farihoei raraorandi. Nindou ai farihefembo-mayu rani yangiriyu mafarihoiayu. Rananimbo asu Baiborambe horombo hoafimayo ra anihondü weindahitükümeḡeyo.

¹³ Hapoana ro sishambo sowana asihühi. Ro awi hifi ndanihü ndarithe hoafayahi. Rananimbo wandi hihifihihifihohoanimo ra ahamundi fiambe afindi mbimarowa sahehea.

¹⁴ Sifahif hoafi ro ahamumbo masahapura asu nindou hifi ndanihü aniboadei ranai ahamumbo yiboarukomarhipuri. Ai ramehindi ra nimboe sapo roana hifi ndanihündambo-yahipoani asu ai-amboani hifi ndanihündambo-yomopoani.

¹⁵ Ro ahamumbo hifi ndanihündambo sepurimindi raguanambo-fepurimbo didibafiyaheandühi-yahipoani, nga wani. Se ahamumbo hifandirapuranisatan ai ahamumbo moaruwai hohoanimo refekoate-mbiyuwa saheheamboanahi didibafeheandi.

¹⁶ Ro-amboani hifi ndanihündambo-yahipoani maru ai-amboani hifi ndanihünda-mbo-yomopoani.

¹⁷ Se ahamumbo sifahif anihondü hohoanimona sifahifhoari kaboadowapuri. Nga sifahif hoafi ranana anihondü hohoanimo nimindühane.

18 Horombo se wambo koamar+hawand+ra kosa, nindou hifi ndan+hü burayei ahei mbusümo man+amboah+. Mare yahurai-an+ambo asu ro-amboani ahamumbo koamar+heheapura homo nindouyei mbusümo an+ngomo.

19 Ro ahamumbo fehefe-pur+imbohünda wandi fi s+hambo maseheandi ranan+imbo ai an+hondü s+hafi ratüpur+yomorundeimbi tükümbeafunda sahehea.

20 Nga asu ro did+ibafeheandi ra ran+imbo far+hefepur+imbo yang+ri+yopoani, nga wani. Nga ro did+ibafeheandi ra nindou ai sünguni ahamundi hoafi h+imbor+yeyei hehi, asu ai wandi hoafi an+hondümbon+dhimboyei ranaheimbo kameih-anahi did+ibafeheandi.

21 Ape se ro-dibo an+mbafi asu se-dibo an+amboahi, nga ai-amboani yahurai-an+imbo mam+ hohoan+mo süngund+hi mb+n+boadei sahehea hohoan+moayah+. Ran+imboanahi asu ai s+hiri-bab+d+imbo mb+n+boadei-amboane. Ranan+imbo asu nindou hifi ndan+hü an+boadei ranai se wambo koamar+hawand+ra makosahi ran+imbo an+hondümbon+dhimboyei.

22 Ndüri adükar+ wambo masawand+ri yahurai ahamumbo sahapur+imboanahi. Asu s+hiri rawehoandi nou ai-amboani mam+ aboedi rani hohoan+mo yang+ri sowandümo mb+n+ngomonda asahi.

23 Ro ai-bab+d+imbo an+amboahi, nga asu se ro-dibo an+mbafi. Ran+imboanahi asu ai-amboani aboedi mam+ rani hohoan+mo yang+ri hohoan+mombemo asahi. Ranan+imbo nindou hifi ndan+hündambo ai se wambo koamar+hawand+ra makosahi ran+imbo fifir+mb+r+hinda asahi.

24 Ape, se wambo nindou masawapuri ra ro an+amboahi ran+hü mb+n+ngomonda samboanahi hohoan+moayah+. Ai wandi-mayo h+imboamupuimbo-randeimbi hoeimbirundi samboanahi. Horombo hifi nda tüküfekoate-yoambe se wambo ngusüfo parowand+rühi h+imboamupuimbo-randeimbi ra masawand+ri.

25 Ape, se mam+ yang+ri-anafi mbumundayafi. Nindou hifi ndan+hündambo ana moai fifir+hin+n+i, nga roana s+hambo fifir+hea-n+n+imboanahi. Nga nindou ndan-anemo se wambo koamar+hawand+ra makosahi ran+imbo fifirumboemo.

26 Ro ahamumbo s+hambo nafuimayahapuri. Asükainda ro nafuinda-hapur+imboyah+ se wambo ngusüfo pamarowandi nou ai-amboani ngusüfo peferümbeyomondamboane. Asu ro-amboani ai-bab+d+imbo n+imboamboyah+," mehu.

Sisasimbo kikihimaruründümo
(Matyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Ruk 22:47-53)

¹ Raniyu asu Sisas ai didibafiyu kikamündü haya, ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Kidron hoe apoari hanimo bamarhoemo. Orif nimi nümbüri mamirani gogoanini yangoroane, ai ranafi hanimo barhoemo houmbo nümbürambe nafi mahafomo.

² Sudas, nindou sapo Sisasimbo hürütümbi-yomondi warihüfimbo-mayu ranai nümbüri ra fifireandi. Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo nümbüri ranifiki mi homo guguriyafu nimarimo marundi, ranimboyu Sudas ai ranahambo fifiri mareandi.

³ Ranimboyu Sudas ai ami bidifiriyomo asu prisman Godimbo shou-rundeimbi bogori ai koamarihoupuriyomo, Farisi bidifiriyomo sepurümündü haya, nümbüri yangoro nafi mahafomo. Ai ranafi hifomondühüyomo, ram haiyo, asu hai hondü yimundu sowandümo, asu yifiarimbo napoyo ra raraoru sowandümo houmbo mahifomo.

⁴ Asu Sisas ai ahambo ninimoatükuniyotüküfemboayo ra fifireandi. Ranimboyu ai ahamumbo sowahi akimi hüfu hoafiyupurühi yahuya, "Se ra daboe kokoarura?" mehuamboemo.

⁵ Asu ai simbori yahomoya, "Ro ana Nasaretihöndi Sisasimbo kokomboanefi," mehomondamboyu. Asu Sisas ai yahuya, "Ro Sisas-anahi ndasi," mehuamboemo. Asu Sudas Sisasimbo hürütümbi-yomondi warihüfimbo-mayu ranai aibabidimbo manüngu.

⁶ Raniyu asu Sisas ai "Ro Sisas-anahi ndasi," mehupuramboyo nindou ranai daboadanambo sühiyafundühündamboemo hifini pitapimemo.

⁷ Ranimboyu asu Sisas ai ahamumbo asükaiyu düdufipurühi yahupuriya, "Se nindou dabo kokomboemo?" mehupuramboemo. Asu ai hoafiyomondühi yahomoya, "Sisas Nasaretihöndi," mehomondamboyu.

⁸ Asu Sisas ai simbori yare hoafiyuhi yahuya, "Ro shahumbo hoafiyahapureimb-ane, ro Sisas-anahi. Se wambo kokondundühi ana, asu wandi süngururü-rundeimbi hininjinidupurani mbihomondamboane."

⁹ Ai yare hoafimayu ra sapo ai horombo hoafimayu ra anihondü tükümbifeyoa yahuhayamboyu yare hoafimayupuri. Sapo ai ndare hoafiyuhi, "Nindou wambo se masawapuri ra ro moai mam-amboani hininjinirihini," mehu. Ranimboyu asu ahamumbo farihafepurimbo hohoanimo yuhü "Wandi süngururü-rundeimbi hininjinidupurani mbihomondamboane," mehupuri.

¹⁰ Saimon Pita ai pisao yihimindi semündü hayamboyo pisao ra Godimbo s'hou-rundeimbi-yomondi adükarî bogorîndî ratüpurîyu-randeimbindî warîhondü himbohoearî mafoafoareandi. Nindou ratüpurîyu-randeimbi ahandî ndürî ra Markus.

¹¹ Ranîyu asu Sisas ai Saimon Pitambo hoafiyundühî yahuya, "Pisao ra asükaiyafî koadürambe sando! Ro Ape ai wambo asübusî saindirîmboayu ra ŋgîrî hîniŋgîndîheandi," mehu.

Sisas ai Godimbo s'hai-randeimbi adükarî bogorî Anasîndî himboahü manüŋgu

(Matyu 26:57-58; Mak 14:53-54; Ruk 22:54)

¹² Ranîmboemo asu amiyomo, ahamundi bogorîyu, asu Suda-yomondi prismanîyomo ranai Sisasimbo mburündümo mburu hüputüpu-marîhawurî.

¹³ Ranîyomo asu ai Anas sowanambo boatei sowaründümo mahomo. Anas ai Kaiafasîndî yamongoamîndîyu haya ranî himbanîfihî Godimbo s'hai-randeimbi adükarî bogorîmbofi mamaru.

¹⁴ Kaiafas ranîyu nindou Sudahündimbo horombo yare hoafiyupurühîya, "Nindou mamî ai hîfî ndanîhü burayeî aheimbo farîhefembohünda yîfîmbiyu-wamboane," mehu.

Pita ai Sisasimbo ro moai fifîrîhinî mehu

(Matyu 26:69-70; Mak 14:66-68; Ruk 22:55-57)

¹⁵ Saimon Pita ai Sisasimbo süngurürî-randeimbi ŋgorü-dîbo Sisasimbo süngumarînîrî hafanî. Godimbo s'hai-randeimbi adükarî bogorî ai süngurürî-randeimbi ŋgorü-mayu ahambo fifîrîrî. Ranîyu asu ai Godimbo s'hai-randeimbi adükarî bogorîndî ginîrambe Sisas dîbo kamefoeneandi.

¹⁶ Asu Saimon Pita ai weindanî yipurîkîmî nüŋgu. Ranîmboyo asu Sisasimbo süngurürî-randeimbi ŋgorü Godimbo s'hai-randeimbi adükarî bogorî ai fifîrîreimbi-mayu ranai hu, nîmorehî yipurî hîfanda-randeimbi-mayo ahambo hoafiyundo haya Saimon Pitambo ginîrambe serümündü kamefuendi.

¹⁷ Nîmorehî yipurî hîfanda-randeimbi ai Saimon Pitambo yahoya, "Awi se-amboanî nindou ndanahambo süngurîrî-randeimb-anafî?" mehoamboyo. Asu Pita ai yahuya, "Roana wanî," mehu.

¹⁸ Nindou ratüpurîyomo-rundeimbiyomo asu prismanîyomo ai hai mamî püpiru hîniŋgîru houmbo ŋgîsîharîmboemondühî wakîyomo nîŋgomombo haihehümemo. Asu Pita amboanî ai-babîdîmbo nüŋgumbo haihehü-mayu.

Godimbo s̄hai-randeimb̄i adükari bogori ai Sisasimbo dūdumefindo

(Matyu 26:59-66; Mak 14:56-64; Ruk 22:66-71)

19 Rani-simboani Godimbo s̄hai-randeimb̄i adükari bogori ai Sisasimbo süngururü-randeimb̄i asu hoafi nindou yamundearü marandi ranimbo dūdumefindo.

20 Raniyu asu Sisas ai ahambo simbori yahuya, “Ro nimbi-nimbi si Godindi worambe, Suda ai muᅅgu fand̄hi n̄marei ri hündambe ranihüyahi ro aheimbo hoafi ra yamundi-mar̄heandüri. Nga ro moai hoafi mam-amboani d̄ibo hoafiyahi.

21 Se nimboe wambo dūduefoand̄ira? Nindou hoafi himborimayei aheimbo-animbo dūduyafoand̄uris̄i. Ai ro hoafiyahaemb̄i ra fifir̄ihimboaneis̄i.”

22 Sisas ai ra mehuamboyu, asu prisman mam̄i manüᅅgu ranai Sisasimbo pakarümündü pürirüh̄i hoafiyuh̄i yahuya, “Nḡiri se Godimbo s̄hai-randeimb̄i adükari bogorimbo rando hoaf̄indaf̄i,” mehundowamboyu.

23 Asu Sisas ai ahambo simbori yahuya, “Ro moaruwai hoaf̄indahan̄i animbo se hoafi ra weindah̄i ndowand̄if̄i wataporimbo-ndand̄i. Nga asu ro aboed̄i hoafayah̄i ana, se nimboe wambo harimayafa?” mehu.

24 Asu wofina hüputüpumaruründümo ra fufur̄hefikoate mban̄iᅅgo nou, Anas ai ahambo Godimbo s̄hai-randeimb̄i adükari bogori Kaiafas sowana koamar̄herü.

Pita ai asükaiyu ro moai Sisas fifir̄ihin̄i mehu

(Matyu 26:71-75; Mak 14:69-72; Ruk 22:58-62)

25 Saimon Pita ai haik̄im̄i haihü manüᅅguamboemo. Nindou Pita-d̄ibo man̄iᅅgomo ranai ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Awi se-amboani ahambo süngur̄iri-randeimb̄imbayaf̄i?” mehomondamboyu. Asu ai d̄id̄imofih̄i yahuya, “Roana wani,” mehu.

26 Nindou mam̄i Godimbo s̄hai-randeimb̄ind̄i ratüpuriyu-randeimb̄iyu haya, asu Pita himbo hoear̄i mafoafoariri ahand̄i mam̄is̄iri ranai hoafiyuh̄i yahuya, “Awi seana Sisas-d̄ibo nümbürambe mamar̄ifa hoeimar̄hean̄ini,” mehuamboyu.

27 Asu Pita ai asükaiyu “Roana wani,” yahuambe asu kakaro ai hoafimayu.

Sisas ai Pairat̄ind̄i himboahü manüᅅgu

(Matyu 17:1-2; Mak 15:1-5; Ruk 23:1-5)

28 Raniyomo asu ai hapoadümbö siyoambe Kaiafasind̄i wor̄i h̄n̄iᅅḡiru houmbo, Romi-yafe gafman bogorind̄i wor̄inambo Sisasimbo sowaründümo mahomo. Asu Suda ai moai gafman bogorind̄i worambe kefou h̄ifomo ai adükari

si Pasofa ra sesimbo yahomombo wambo. Suda nindou ai ndifo-yafe worambe kefoefembo ra ahinümb-ane. Nga asu ai karefoahundi ana, asu 'ngiri Pasofa sesi ra dagüdif,' yahomo houmboemo.

²⁹ Raniyomo asu ai weindani ningomondane Pairat ai ahamumbo sowahi tüküfi hu hoafiyuhi yahuya, "Se nimboe nindou ndanahambo papi-hoafiyumbo yahomo houmboemo?" mehuamboemo.

³⁰ Asu simbori hoafiyomondühi yahomoya, "Asu nindou ndanai moaruwai hohoanimo süngufekoate-mbei-mbonana, ngiri ndarihu sihambo sowana sahurümindefi sinefi," mehomondamboyu.

³¹ Asu Pairat ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, "Se sihamundihoari sowaründümo houmbo sihamundi ahinümbi süngu papi-hoafindüri," mehuamboemo. Asu Suda ai hoafiyomondowohü yahomoya, "Yihoefi papi-hoafambe ngiri nindou ngorumbo hifokoandihundi," mehomo.

³² Horombo Sisai ai yahurai randihe yifindamboyahi mehu. Asu rani hoafi ra anihondü tükufembohünda Suda ai ra-süngumarundi.

³³ Ranimboyu asu Pairat ai gafman bogorindi worambe asukai kefue hüfu Sisasimbo mborai mehundowa mahüfuwa düdufinduhü yahuya, "Se Suda-yomondi adükari bogoriyafi?" mehuamboemo.

³⁴ Asu Sisai hoafiyunduhü yahuya, "Awi sihafihuari hohoanimoyafi hawamboyafi se yaro hoafayafi, asu nindou amuri ai wambo yaru hoafimemondamboyafi yaro hoafayafi?" mehuamboemo.

³⁵ Asu Pairat ai simbori hoafiyuhi yahuya, "Roana Sudayahipoani. Nga sihaf nendiyomo Godimbo sihou-rundeimbi bogori-babidimbo wambo sowana sowandümonini masinimo. Asu se nini nününgurowamboyafa?" mehundowamboyu.

³⁶ Asu Sisai simbori yahuya, "Ro nginindi hifandarhandi ranana hifi ndanihündambo-yopoani. Rani hohoanimo wandi ra hifi ndanihündambombembonana, asu wandi ratüpuriyomo-rundeimbi ranai yifiarindimonda asu ngiri nindou ranai wambo Suda-yomondi warihündundiri. Nga wandi nginindi hifandimbo ranana hifi ndanihündambo-yopoani," mehu.

³⁷ Raniyu asu Pairat ai yahuya, "Refe ana, asu se adükari bogoriwamboyafi!" mehuamboemo. Sisai simbori hoafiyundühi yahuya, "Sihafihuari anihondumboanafi yaro hoafiyafühi, 'Se adükari bogor-anafi,' asafi. Roana anihondü moatükuni ro hoeimarheandi ranimbo

anihondümbö hoafimbohünda makosahi. Ranimboyahi Ape wambo koamarhendira makosaha me ai wambo wakimaramindi-ndiri. Nindou ai hohoanimo hondü rani-süngurihindeimbi ana ai wandi yafambehüندی hoafi himboriyei rihündühanei,” mehuamboyu.

³⁸ Asu Pairat ai ahambo hoafiyundühi yahuya, “Anihondü hohoanimo ra ninea?” mehu.

Pairat ai Sisasimbo nimi keimbi karihendeimbifhi tikondundümo pandiwuri mehu

(Matyu 27:15-31; Mak 15:6-20; Ruk 23:13-25)

Ai yare hoafiyu haya, asukai Suda sowana kusifoai haya mahu. Ai hoafiyuhi yahuya, “Nindou ndanahambo papihoaifimbohüdambo moai nini-moatükuni moaruwai nimarooni hoerihendi.

³⁹ Nga sihamundi boagiri hohoanimo rani-süngunambo adukari si Pasofa ranihi ro nindou mam sihamundi hohoanimo süngu ahambo karabusambeahindi aboedambo koarhehini arihandi. Se hohoanimoyomondani ro ‘Sudayeri adukari bogori’ nda aboedambo koandihihinimboyo?” mehuamboemo.

⁴⁰ Raniyomo asu ai simbori pukuna hoafiyomondühi yahomoya, “Aiana wani, nga se Barabasimbo-animbo hiniingindiwori!” mehomo. Barabas ra gafman-babidimbo yifiariyu nindou hifokoare randeimb-ani.

19

¹ Ranimboyu asu Pairat ai hoafimayua ami ai Sisasimbo sowaründümo houmbo ndufuri-ndufurimaruwuri.

² Asu ami ai adukari bogorindi at tiki wofitihoi ritihoiarümbinambo nafiru mburu, Sisasindi mbiroambe kiki-mafoarundi. Raniyomo asu adukari bogorindi hamburi hoerigüdü hiniingimarundi.

³ Asu ai ahambo tüküyafu sisiindi hoafiyomondowohü yahomoya, “Suda-yomondi adukari bogori nindou, karihasi,” yahomondühiyomo asu ahambo harimemondo.

⁴ Pairat ai asukaiyu weindani tüküfi hu hoafiyundürühi yahuya, “Himboriyei! Ro ahambo weindani siheimbo sowana sahümini tükeheandi. Rananimbo se fifirihindi. Ro moai papihoaifimbo nini-moatükuni fifirihendi,” mehu.

⁵ Raniyu asu Sisas ai weindani tüküme fiyu. Asu ahandi mbiroambe at tihoi ritihoiarümbi wofinambo nafimarundi, asu hamburi hoerira güdarwane rani kameih tüküme fiyu. Raniyu Pairat ai hoafiyuhi yahuya, “Nindou ranani nda,” mehu.

6 Raniyomo Godimbo sihou-rundeimbiyomo asu prismani-yomo ai hoeiruwuri houmbo pukuna hoafiyomondühi yahomoya, “Nimi keimbi karihendeimbifihitikoründümo paruwuri! Nimi keimbi karihendeimbifihitikoründümo paruwuri!” raramaruri. Pairat ai yahuya, “Sihamundihorani imbo nimi keimbi karihendeimbifihitikoründümo paruwuri. Nga ahandi hohoanimoambe ro moai nini-moatükuniggorü-süngufe hohoanimo nimaroa hoeirheandi,” mehu.

7 Asu Suda ai simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Roana yihoefi ahinümbi hohoanimo süngu yare hoafiyohü yahoya, ‘Nindou ndanana ai yifimbiyu-wamboane,’ meho. Nimboe sapo ai yahuya, ‘Ro Godindi nimor-anahi,’ mehu,” mehomo.

8 Ranimboyu asu Pairat ai rani hoafi ra himboriyu haya yihimbo afindi yihimbomayu.

9 Raniyu asu asukai gafmani-yomondi wori ranambe kefui hüfu Sisaimbo yahuya, “Se nini-nipoediyafa?” mehundo. Nga Sisai moai simbori ahambo hoafiyundo.

10 Raniyu asu Pairat ai yahundoya, “Nimboe se wambo hoafikoate-ayafindira? Roana sihambo moani koehefeniyo asu nimi keimbi karihendeimbifihitikoemindinini pefeniyo ra refembo nginindi hifandihamboanahi. Awi asu rani hohoanimo ra fifirifekoate-wamboyafi?” mehundowamboyu.

11 Asu Sisai simbori ahambo yahuya, “God nimoamo amaru ranai sihambo nginindi hohoanimo ra segonnikoate-mbei-mbonana, asu se nginindi hohoanimoyowohü wambo hifinambofendiri hohoanimo ra ngiri hohoanimoyafi. Ranimboane asu nindou ai wambo sihafiwarihumareandiri ranahandi moaruwai hohoanimo ana sihafimoaruwai hohoanimo ranahambo ngasünde haya adükari hamind-ane,” mehuamboyu.

12 Raniyu asu Pairat ai rani hoafi ra himboriyu haya, Sisaimbo koandihahina mbühu yahuhaya nafikokora wakimareandi. Nga asu Suda ai pukuna hoafiyehi seiya, “Asu se ahambo koarhaworanihu ana, se ngiri Romiyafe adükari bogori Sisarindi ngunindindafi. Nindou ai hoafiyuhi ‘Roana adükari bogoranahi,’ ehu ana, asu nindou ranai Sisaimbo yi boaruko-riruhani,” mehomondamboyu.

13 Pairat ai rani hoafi ra himboriyu haya, Sisaimbo weindani serümündü tükumefiyu. Raniyu ai hu, papi-hoafi himboriyorambo nimarifondi mamani ngogo ‘nimoei yibadi’ sei-arihündi raniwamamamaru. (Hiburu-yafe hoafinambo nimoei yibadi ra Gabata-ane.)

14 Ranĩ si ranana Suda-yafe adũkarĩ si Pasofa ranĩmbo sesi napo fikĩmĩ-fikĩmĩfembo si-ane. Asu ndeara hũfĩnĩmboyowane, Pairat ai Sudambo hoafiyundũrũhĩ yahuya, “Sĩhei adũkarĩ bogorĩ ranahambo hoeirĩhorĩ,” mehuamboyei.

15 Asu ai pukũna hoafiyehĩ seiya, “Koarĩhaworĩ! Koarĩhaworĩ! Nĩmĩ keimbĩ karĩhendeimbĩfihĩ tĩkorĩndĩfĩ parĩworĩ,” maseiamboyu. Pairat ai Sudambo dũdureandũrũhĩ yahuya, “Sĩhei adũkarĩ bogorĩ ranahambo ro nĩmĩ keimbĩ karĩhendeimbĩfihĩ tĩkuimĩndĩ pefimbo yĩnĩ sei?” mehuamboyo. Asu Godĩmbo sĩhou-rundeimbĩ adũkarĩ bogorĩmemo ranai sĩmborĩ hoafiyomondowohũ yahomoya, “Yĩhoefĩ adũkarĩ bogorĩ ana moai ŋgorũ nũŋgu, ŋga Sisar yangĩr-ani anũŋgu,” mehomondamboyo.

16 Ranĩyu asu Pairat ai Sisasĩmbo ahamundĩ warambe hĩnĩŋgĩmarĩrĩ, nĩmĩ keimbĩ karĩhendeimbĩfihĩ tĩkuimĩndĩ pefimbohũnda.

Sisasĩmbo nĩmĩ keimbĩ karĩhendeimbĩfihĩ tĩkorũndũmo pamarũwuri

(Matyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Ruk 23:26-43)

Ranĩyomo asu ami ai Sisasĩmbo masowarũndũmo.

17 Ranĩyu asu Sisas ai ahandĩhoarĩ nĩmĩ keimbĩ karĩhendeimbĩ ra semũndũ haya ŋgoafĩ ra hĩnĩŋgĩrĩhi hehimbo, wafu mamĩ mbĩrĩhapĩrĩ nahurai wafu sei-arĩhũndĩ ranĩnambo mahei. (Hiburu-yafe hoafana ‘Gorgotane’.)

18 Ranũhĩ ai Sisasĩmbo nĩmĩ keimbĩ karĩhendeimbĩfihĩ tĩkorũndũmo pamarũwuri. Asu nindou ŋgorũ yĩmbu amboanĩ Sisas-dĩbo tĩkorĩpũndũmo pamarupĩrĩ ra ŋgorũ ai gogoanĩnĩyu asu ŋgorũ ai gogoanĩnĩyu, ŋga asu Sisas ai mbusũmoyu.

19 Pairat ai hoafĩ mamĩ nĩmĩ keimbĩ karĩhendeimbĩmayo ranĩfihĩ sũrũ papĩra pareandũhĩ yahuya: ‘SISAS NASARETHũNDĨ SUDAYAFE ADũKARĩ BOGORĩ’ yahu pamarandĩ.

20 Sisasĩmbo tĩkorũndũmo pamarũwuri ra ŋgoafĩ adũkarĩ ranĩ fikĩmĩ safĩyo. Ranĩmboyo hoafĩ Pairat ai hoafĩmayua pamarundĩ ra nindou afĩndĩ ranai hei hoeimarĩhindĩ. Pairat ai hoafĩ sũrũ papĩra pamarandĩ ra, Hiburu-yafe hoafĩ, Romĩ-yafe hoafĩ, asu Grikĩ-yafe hoafĩ ranĩnamboyo sũrũ papĩmarandĩ.

21 Ranĩmboemo Godĩmbo sĩhou-rundeimbĩ bogorĩ ai Pairatĩmbo hoafiyomondowohũ yahomoya, “Se nĩmboe ‘Suda-yafe adũkarĩ bogorĩ’ safĩ sũrũ papĩra pamarĩwanda? Ŋga ndaro papĩra parowandai: ‘Nindou ranai hoafiyuhĩya,

“Ro Suda-yomondi adükari bogoranañi,” mehu, safi parowandai,” mehomondamboyu.

²² Asu Pairat ai yahuya, “Hoafi ro sürü papimarhandi ra ngiri asükainda ngörü-süngundithe panditheandi,” mehu.

²³ Ami ai Sisasimbo nimi keimbi karhendeimbi-fihitikoründümo paruwuri houmboemo, asu ahandi-mayo hoeari napo ra mungu fufuründümo mburumbo yimbu-yimbumbu yimbumarundi. Raniyomo ami ai napo ra mamaru fufumaründümo. Asu ai ahandi hoandari hoeari kamehi masowandümo. Nga asu hoandari hoeari ra moai ngörü hoeari ranifihitiparihi kakiyei, nga mamirani yangriyo kakimayei.

²⁴ Ranimboemo asu ami ai ahamundihoeari yahomoya, “Hoeari ndanana shiri kikifepoani, nga yowan. Nga hoeari ranimbo-hünda shiri satu piraindefomboane, nindou ngörü ai semindimbohünda.” Nindou ai yaru hoafimemo ra sapo horombo Baiborambe yare hoafimayo süngu. Ai yare hoafiyowohü yahoya, “Wandi hoeari napo yimbumaründümo.

Asu hoeari wandi ranahambo nindou mamai semindimbohündambo satu piraimemo,” *Buk Song 22:18*

meho. Raniyo asu ami amboani rani-süngumarunda hoafimayo ra anihondü tüküme Feyo.

²⁵ Sisasindi hondiyoy, asu ahandi akidiyo, asu Maria Koropasindi wuhiyo, asu Maria ngörü Makdarahündiyoy ai Sisasindi nimi keimbi karhendeimbi-mayo rani fikimi manimboei.

²⁶ Ahandi hond-aiyo asu süngururü-randeimbi Sisas ai ahambo ngüsüfo pariri-randeimbi-dibo manimbafea hoeimareapiri. Raniyo ai hondambo yahuya, “Nimorehi, ndanana shafi nimore-ani,” mehu.

²⁷ Asu ahambo süngurüri-randeimbi-mayu ahambo yahuya, “Ndanana shafi me-ane,” mehuamboyu. Asu rani-simboani ai Mariambo ahandi worinambo semündü hu ai-dibo manimbafe.

Sisas ai yifimayu

(Matyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Ruk 23:44-49)

²⁸ Raniyo süngunambo Sisas ai ahandi ratüpurit hifit ndanihu ra munguyohane yahu fifirimareandi. Raniyo asu Godindi hoafi Baiborambe anihondü tükümbifeyoa yahuhaya ndare hoafiyuhit yahuya, “Amindaninjoarandiri,” mehu.

²⁹ Hipiri mamit yangori hayamboyo ranambe hühütimbü hoe finiga ranai mapuiaro. Raniyo asu ai siriwarambeahindi hoe kikihamindeimbi semündü hayambo,

finiga ambe foareanda tüküfe haya manɨngo. Asu ai hisop nɨmɨharɨfihɨ pare hɨmondamündɨ mbura, Sisasɨndɨ yafam-behü tũmareandɨ.

³⁰ Sisas ai finiga ra sũmündũ mbura hoafɨyuhɨ yahuya, “Muɨguayo,” yahu mbura mbiro hɨfɨnɨ piyuhũ yɨfɨmayu.

³¹ Ranɨ si ra Suda-yafe moanɨ ɨgoafɨmbo nɨmarɨ si rana-hambo muɨgu moatũkunɨ dɨboardɨfembo siyo. Si ra moanɨ adũkarɨ hamɨndɨyo ranɨyo asu Suda ai ranɨ sihɨ nindou nɨmɨ keimbɨ karɨhendeimbɨfihɨ pairatɨmbo ra yowanɨ mehomo. Ranɨmboemo Pairatɨmbo nindou ranahamumbo tɨɨarɨ ke-hefepura nɨmai yɨfɨndɨmonda foepumɨndɨ raguanambo-fepurɨmbo hoafɨmemondo.

³² Ranɨmboemo asu ami ai nindou yimbu Sisas-dɨbo tɨkorũpũndɨmo pamarupɨrɨ ahafanɨmbo tɨɨarɨ ra kamarɨhauptɨrɨ.

³³ Nga asu ai Sisasɨmbo sowahɨ tũküyafu hoeirũwurane, ai muɨguna yɨfɨmayuamboemo asu ahandɨ tɨɨarɨ ra moai karɨhaundɨ.

³⁴ Nga ami mamɨ ai yangɨrɨ yɨfiarɨnambo ɨgɨrɨsafɨnɨ wafusɨmarũmũndu. Ranɨyo asu nɨmai horɨ ranai hoe dɨbore haya ahandɨ fiambeahɨndɨ pɨmayo.

³⁵ Nindou hoeimareandɨ ranai ranahambo hoafɨyuweimb-ane. Asu ai hoafɨmayu ra anɨhondũ hoaf-ane, asu ahandɨhoarɨ amboanɨ hoafɨ hond-ane yahu fɨfɨreandɨ. Ranɨmbo-hũndamboane asu se-amboanɨ ranahambo anɨhondũmbo-ndɨhindɨ.

³⁶ Ranɨmoatũkunɨ tũkümeɨfeyowamboyo, Baiborambe hoafɨ pamaiaro sũngu yare hoafɨyowohũ yahoya, ‘Nga rɨrɨ ahandɨ hamɨndɨ ɨgorũ kandundɨ,’ meho.

³⁷ Nga asu hoafɨ ɨgorũ ranambe meɨgoro ra yahoya, “Asu ai-anɨmbo nindou wafusɨmarũmũndu ahambo hɨmboapondeimboyei,” meho.

Sisasɨmbo honguambe masihehorɨ

(Matyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Ruk 23:50-56)

³⁸ Sũngunambo Sosep Arimateahũndɨ ai Pairatɨmbo Sisasɨndɨ yɨfɨnɨmoko ra semũndũmbo yahuhaya hoafɨmayundo. Sosep ai Sisasɨmbo sũngurũrɨ-randeimbɨyu, ɨga ai Sudambo yɨhɨmborapurũhɨyu asu ahandɨ anɨhondũmbofe hohoanɨmo ra moai weindahɨreandɨ. Pairat ai ahambo ndowarɨndɨfɨsɨ mehuamboyo, asu Sosep ai Sisasɨmbo serũmũndũ mahu.

³⁹ Nikodemus, horombo Sisas sowahɨ nɨmbokoanɨ mahafu, ranai amboanɨ Sosep-dɨbo mahafanɨ. Asu ai fɨsɨɨrũmbɨ moatũkunɨ sanda nɨmɨ horɨ yimbu mamamberu fanduyamundu houmbo nafɨ-rundeimbɨ ra semũndũ haya mahu. Nɨmɨ horɨ ranahandɨ nɨmborɨ ra 30 kirogramɨyo.

40 Ran+yafani ai Sisasindi yifinimoko ra sowarindifani mburina, Suda ai yifinimoko raru arundi süngu fisinjarumbi moatükuni sanda parine mburina hoearinambo himondimariheneri.

41 Sisasimbo nimifihi tikoründümo parüwurühi nümbürü mamí ranai yangoroane, asu nümbürü ranambe hongu simborambori yifi shefekoate maninggo.

42 Suda ai moani ngoafimbo nimarimbo si ranahambo sesi napo diboardo-marhindamboyanani. Asu hongu ra akimí ninggo hayamboyanane, Sisasindi yifinimoko ra sowandifani hafani masiheneandi.

20

Sisas ai botimefiyu

(Matyu 28:1-10; Mak 16:1-8; Ruk 24:1-12)

1 Sande hapoadumbo siambe nimbi hoangrí kiarowane, Maria Makdarahündi ai hongu rani sowana mahifo. Ai hifo hongu rani fikimí tükufe himboyowane, nímoei adükari nafitambeihü mapaiaro ra paiarikoate-mayo.

2 Ranimboyo asu ai Saimon Pita asu süngurürü-rundeimbi ngorü ahandi ngusüfoahündi ranahafanimbo sowana pipimayo ho. Ai ho, hoafiyopirühi yahoya, “Adükarimbo nindou ai honguambeahindi masowaründümo, nahü mbasihawuri, nga moai fifirihuri,” mehoamboyanani.

3 Ranimboyanani Pita asu Sisasindi ngorü süngurürü-randeimbi-mayu ranai nimai hongu sowana mahafani.

4 Ai yibobo pipina mahafaniyo, nga asu ahambo süngurürü-randeimbi ngorü ranai Pitambo ngasündirü haya, ai boatei hu hongu fikimí tükumefiyu.

5 Asu ai hu nimarumbo amuifoai hoeireandane hoeari Sisasimbo himondüfihindi ra mengoroa hoeimareandi. Nga asu ai moai kefuai honguambe hüfu.

6 Asu Saimon Pita ai sünguni hu tüküfi hayamboyu, ai honguambe kefuai mahüfu. Ai hüfu hoeireandane hoeari Sisasimbo himondihefimbihündi ra kurimayo.

7 Asu hoeari ngorü Sisasindi mbiro himondihefimbihündi ranamboani mengorowa hoeimareandi. Hoeari ranana moai amuri kurimayo rani-dibo yangoro, nga want. Ranipoanimboyo nindou ngamondife shefembo nahurai kare pare haya mengoro.

8 Raniyu asu ahambo süngurürü-randeimbi ngorü boatei hongu sowana mahu, ranai asükaiyu sünguni honguambe kefuai hüfu, hoeari yangrú mengoro ra hoeire haya anihondumbo-mareandi.

⁹ (Rani s̄imboani ana moai ai fifirineandi Baiborambe yare hoafiyowohüya, “Honjguambeah̄ndi bot̄ndifimbui,” meho ra.)

*Sisas ai Maria Makdarahündi sowahi tüküme fiyu
(Mak 16:9-11)*

¹⁰⁻¹¹ Raniyafani asu ahambo süngurini+r̄inandeimbi ai worina h̄ihiriyafine mahafani, nga Maria ai honjgu fikim̄i niñgombo araniyohü maningo. Asu ai araniyowohüyo honjgu-mayo ranambe amoefoe h̄imbomayo.

¹² Asu ai h̄imboyowane, s̄unambeah̄ndi nendi yimbu kifohi hoearümbi Sisasimbo sihehor̄i wami mamarifanda hoeimareap̄ri. Ngorü ai mb̄irowani n̄maru, asu ngorü ai yir̄imbonani n̄maru.

¹³ Ai Mariambo safaniya, “Nimorehi, se n̄imboeafi aranayafa?” masafandamboyo. Asu ai ahafan̄imbo hoafiyop̄rüh̄i yahoya, “Nindou ai wandi Adükar̄imbo sahor̄im̄ndei hehimbo, nahü mbas̄ihehor̄i ro moai fifir̄ihini, nga ran̄imboanahi,” meho.

¹⁴ Ai raweyaho haya h̄ihir̄ifeyowane, asu Sisas ai daboadan̄i manünguwa hoeimareri. Nga asu Maria ai moai Sisas-ani yaho fifireri.

¹⁵ Sisas ai yahuya, “Nimorehi, se n̄imboe aranayafa? Se dabo kokor̄i+h̄üyafa?” mehuamboyo. Asu Maria ai n̄ümbür̄i aharambür̄-ani yahohaya hoafiyondowohü yahoya, “Se Sisasimbo sowar̄ind̄ifüh̄i ana, sowar̄ind̄ifi hafi sihaworüh̄i nafuindafan-an̄imbo ro ahambo ndahüm̄ndi ngamboane,” mehoamboyo.

¹⁶ Asu Sisas ai yahuya, “Maria,” mehuamboyo. Asu Maria ai h̄ihir̄ife, ahambo fifireri haya Hiburu-yafe hoafinambo yahoya, “Rabonai,” meho. (‘Rabonai’ ra Hiburu-yafe hoafinambo ‘Yamundo-randeimb-ane’.)

¹⁷ Sisas ai yahuya, “Se wambo k̄ik̄ih̄indand̄ifi-ndir̄imboyafi. Awi ro moai wandi Ape sowana hahühi. Nga se wandi wandafi mami sowana ngafi rando hoaf̄indaf̄ipurüh̄i an̄imboya, ‘Roana wandi Ape, sihamundi Ape asu wandi God, sihamundi God, ahambo sowana hahüh̄ühanahi,’ mb̄isafi,” mehuamboyo.

¹⁸ Asu Maria Makdarahündi ai ho ahambo süngururü-rundeimb̄imbo hoafiyopurüh̄i yahoya, “Ro Adükar̄imbo hoeimar̄ihini,” asu Sisas hoafiyuweimbi hoafi ra hoaf̄imepur̄i.

*Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi sowahi tüküme fiyu
(Matyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Ruk 24:36-49)*

¹⁹ Sisasimbo süngururü-rundeimbi ai Sudambo ȳh̄imborupurüh̄iyomo wori ai n̄mar̄imondeimbi ra yipuri

paru houmbo mamarimo. Raniyu asu Sisas ai Sande nimbambeahi tüküfi, ahamundi mbusümo manüngu. Ai yahuya, “Se ngusüfo afurindu kündundi,” mehupuri.

²⁰ Ai yare hoafiyupurühiyu asu ahandi watiñari ngiri safini ra ahamumbo nafuimepuri. Asu ahambo sünggururü-rundeimbi ai ahamundi Adükari ranahambo hoeiruwuri houmbo hihifi-hihifimemo.

²¹ Asu Sisas ai asükaiyu yahuya, “Se ngusüfo afurindu kündundi. Wambo Ape ai koamarihendira makosahi yahurai-animbo asu ro sïhamumbo koandïheheapurani ngomo,” mehu.

²² Ai raweyahuhüyu, ahamumbo sowanambo yafambenambo ahandi yafui ra foehepurühi yahuya, “Se Yifiafi Aboedi sowandümo.

²³ Asu se ngorü nendi-yafe hohoanimo moaruwai ranahambo amboawi mbisimondani ana, God ai amboawi mbusümbui. Nga asu ngorü nendi-yafe moaruwai hohoanimo ranahambo se amboawi yaho hoafikoate-ayomo ana, asu God ai ngiri ranahambo amboawi mbüsü,” mehu.

Tomas ai Sisasimbo hoeimariri

²⁴ Sisas ai ahambo sünggururü-rundeimbi sowahi tüküfiyuwane, asu sünggurüri-randeimbi mamï ai moai amuri ra-babidimbo nïmaru. Nindou aiana Tomasïyu, nga asu ahandi nduri ngorü ra Didimus-ani.

²⁵ Raniyomo bidifiri ai ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Roana Nindou Adükariimbo hoeimarïhuri,” mehomo.

Nga asu Tomas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Asu ro ahambo tikomaruründimo ambe ra hoefekoate-ya, asu ahambo wandi warinambo ambe ranambe sündifekoate-ya, asu yifiarinambo ngirisafini wafusümaründümo sündifekoate-ayahï ana, ro ngiri ranimbo anihondümbonandïheandi, nga wani,” mehu.

²⁶ Asükaiyo mamï wik ho hayamboyowane, ahambo sünggururü-rundeimbi ai Tomas-babidimbo worambeahi mamarimo. Ai yipuri mungu papiru houmbo nïmarimondane, asu Sisas ai ahamundi mbusümo tüküfi manüngu. Raniyu ai yahuya, “Se ngusüfo afurindu kündundi,” mehu.

²⁷ Raniyu asu Tomasimbo hoafiyunduwohü yahuya, “Sïhafi wari batendi naha ndanifihï sündowandüh-animbo, asu se wandi watiñari ra hoeiro. Asu se wandi ngirisafini wari paro. Se ndanahambo yimbu hohoanimo-ndamboyafi, nga anihondümbonadowandi,” mehuamboyu.

²⁸ Asu Tomas ai simbori ahambo yahuya, “Se wandi Adükari asu wandi God-anafi,” mehuamboyu.

29 Asu Sisas ai hoafi yunduhü yahuya, “Se wambo hoeirowandiri hawambo wamboanafi anihondumbo-
arowandiri. Nga nindou ai wambo hoeifendiri koate-
yehü anihondumbo-arihindiri ana, ai hihifi-hihifi-
mbeyeamboane,” mehu.

Son ai buk nda sürü papimarandi ahandi nimindi

30 Sisas ai God sowahindi makusu ra nafuimbohünda
hepüni feimbi moatükunü afindi ahambo süngururü-
rundeimbi-yomondi himboahü ratüpurimayu ra ro moai
buk ndanambe mungu sürü papirihandi.

31 Nga ro ndani hoafi nda sürü papirihamboanahi. Ro
sürü papimarhandi nda Sisas ai Kraisi-ani asu Godindi
Nimor-ani ranimbo anihondumbo-mbirihinda samboyahi
sürü papimarhandi. Nga asu se ranahambo anihondumbo-
arihindi ana, asu aboedi yangiri ningombo hohoanimo ra
ndahümündimboyei.

21

*Sisas ai süngururü-rundeimbi 7 ahamumbo sowahi
tüküme fiyu*

1 Asükaiyu süngunambo Sisas ai ahambo süngururü-
rundeimbi sowahi Taiberias kurihoe puarühi ndahurai
ndare tüküme fiyu.

2 Saimon Pita, Tomas, ndüri ahandi ngörü Didimus
yahomo-rundeimbiyu, Natanier Kenihündi Gariri
hifihündiyu, Sebedindi nimori yimbuyafani, asu ngörü
yimbu ahambo sünguri-neandeimbiyafani ai maningomo.

3 Raniyu asu Saimon Pita ai ahandi horombodidi ratüpurü
asukai semndimbo hohoanimo yuhü yahuya, “Ro ana
andürinambo kinü wowarimboanahi,” mehuamboemo. Asu
ai yahomoya, “Ro-amboani se-dibo ngefo sefomboanefi,”
mehomo. Raniyomo ai homo houmbo, botambe mafarea-
fundü. Nga ranü nimbinambo ai moai kinü mam-amboani
hürühündi, nga wanü.

4 Hapoadumbo siambe hüfihamindi foriforiyuambe,
Sisas ai hoe kimü manünguambo asu ahambo süngururü-
rundeimbi ai Sisasimbeipoani mehomo.

5 Raniyu ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Wandafi
mamü, se moai kinü wakiründimoyoa?” mehuamboemo.
Asu ai simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Wanü,”
mehomondamboyu.

6 Asu ai hoafiyupurühi yahuya, “Andürü ra naha
se warihondü warani bot ranihundünü daboadundan-
animbo, se kinü bidifiri hoeindumboemo,” mehuamboemo.
Asu ai andürü ra hoafimayu ranambe masafarunda,

kinî afîndî ranai andirî ra tüküme Feyoa, himîndîmbo sîsamîndîmarundî.

⁷ Sisas ahambo süngurürî-randeimbi wudîyafandeimbi mayu ranai Pitambo yahuya, “Pita, nindou ranana Sisas-ani,” mehunduamboyu. Asu Saimon Pita ai nîmai ahandî ngîsîharî hoeârî yimündîhai masîhendî ra hühîre hîni ngîre haya hîmoni pîmayu.

⁸ Asu bîdîfirî ai botambe gudi sowana hafomo mburu, andürî ra kinî kameihî hüründümo. Asu ai gudi ranî fikîmî angunî safîyomopoanî, nga 100 mitayo manîngomo.

⁹ Gudikîmî hîfomo tüküyafu hoeirundane, asu hai ranai gudiwamî horowohüyo ranambe kinî mamî huru asu bret mamî ya ngurü marandî.

¹⁰ Ranîyu Sisas ai hoafîyupurühî yahuya, “Kinî haponda wakîmaründümo bîdîfirî ra sowandümo sîfomo,” mehuamboemo.

¹¹ Ranîyu asu Saimon Pita ai botambe kefuai nîmarumbo, andürî ra gudiana hüramündî masüfu. Ranîyo asu andürî ranambe kinî afîndî boagîrî-boagîrî 153 pütapîmayo. Kinî ranai afîndîyosî, nga asu andürî ranai moai kîkîfeyo.

¹² Ranîyu Sisas ai hoafîyupurühî yahuya, “Se sîfomo, kinî sowasümo!” mehu. Nga asu moai nindou mamî ai ahambo düdurirühî, ‘Se dîdîyafî?’ yahundo. Nga ai mu nguambo Adükâr-ani yahomo fîfirüwurî.

¹³ Ranîyu Sisas ai süfu kinî ra yimbureapurî mbura asu bret ranamboanî rasüngu-rasüngumareapurî.

¹⁴ Sisas ai honguambe-ahîndî tüküfi hayamboyu, asu ahambo süngururü-rundeimbi-yomondî hîmboahü ngîmîmbo tüküme Feyo.

Sisas ai Pitambo hoafîmayundo

¹⁵ Ai sowasümondühî nîmarîmomboemo, Sisas ai Saimon Pitambo yahuya, “Saimon, Sonîndî nîmorî, awî se nindou ndanahamumbo ngasünowapurî hawambo, wambo se afîndî hohoanîmo-yafîndîrühî-yafîndîrî?” mehuamboyu. Asu Pita ai hoafîyundühî yahuya, “Yîni, Adükârî, se fîfirwandî, ro sîhambo aboedî hohoanîmoayahanîni,” mehuamboyu. Asu Sisas ai hoafîyunduhü yahuya, “Se wandî sipsip weihoandî ranaheimbo sesî manguindandürî ndandî,” mehu.

¹⁶ Asükaiyu yimbumbore hoafîyunduhü yahuya, “Saimon Sonîndî nîmorî, se wambo anîhondü hohoanîmo-yafîndîrai wanîyo?” mehundowamboyu. Asu Saimon ai hoafîyunduhü yahuya, “Yîni, Adükârî, se fîfirwandî ro sîhambo hohoanîmo-yahanîni,” mehundowamboyu. Asu

Sisas ai hoafiyunduhü yahuya, “Se wandi sipsip weihoandi ranaheimbo sesi manguindandüri ndandi,” mehu.

17 Asükaiyu ngimimbore hoafiyunduhü yahuya, “Saimon, Sonindi nimori, se wambo hohoanimo-yafindirüh+yafi?” mehuamboyu. Ranimboyu asu Saimon Pita ai ngusüfo afindi kumareandi Sisas ai ngimimbore hoafiyuhi, “Se wambo hohoanimo-yafindirüh+yafi,” mehu ranimbo. Ranimboyu ai Sisasimbo yahuya, “Adükari, se mungu moatükuni fifir+wamboanafi. Se fifirowandi ro sishambo hohoanimoyahanini,” mehindowamboyu. Asu Sisas ai hoafiyunduhü yahuya, “Se wandi sipsip weihoandi ranaheimbo sesi manguindandüri ndandi.”

18 Ro anihondumboanahi hoafayahanini, se horombo hoarifi nimbafambeyafi ret shafi hondü ra güdo hawa hifi se hombo yifirimayafi ranisungu yangiri mahahodifi. Nga sungunambo se boagiriyafambe ana, shafi watiñari ra ngurindohoefi hawa asu nindou ngörü ai shafi ret ra sishambo güdeanini haya, se nahaniniyo hombo moei safani nindou ranai sishambo ndemündünini ngumbui,” mehu.

19 Sisas rani hoafi yare hoafimayu ranahandi nimindi ra: Sungunambo Pita ai Sisasindi ratüpurü ratüpurimayu ranimbo Godimbo ndürü adükari segodomböhünda yifindümbui. Ai Pitambo hoafiyunduhü yahuya, “Se wambo süngundandiri,” mehu.

Sisasimbo süngurür+randeimb+ahandi ngusüfoahündi

20 Pita ai hihirifi hoerirane, Sisas ahambo süngurür+randeimbü ngusüfoahündi-mayu ai ahafandi süngu mahu. Nindou ranana horombo sowasümondühü nimarimombo Sisasindi hanjifoani nimarumbo hoafiyuhi, “Adükari, nindou didai sishambo hürütümb+yomondi warihümandeanini?” mehu, aiyu ahandi süngu mahu.

21 Pita ai hoeriri haya, Sisasimbo yahuya, “Adükari, nindou nda nungufimboyua?” mehuamboyu.

22 Asu Sisas ai hoafiyunduhü yahuya, “Ai nunguanü ro asükainda tüküfembo sahehea hohoanimoayahü ana, asu rani hohoanimo ra shafiyoy? Se wambo süngundandiri!” mehu.

23 Raniyo asu yafui hoafi ra nindou mungu ahei mbusümo tüküfeyowohü yahoya: ‘Süngurür+randeimbü ra ngiri yifindu,’ meho. Nga Sisas ai moai hoafiyu, ‘Ai ngiri yifindu’ yahumboyoanü. Nga ai yahuya, ‘Ai nunguanü ro asükainda tüküfembo sahehea hohoanimoyahü ana, asu rani hohoanimo ra shafiyoy?’ mehu.

²⁴ Sūngurūri-randeimbi ranai-ani ndani hoafi nda sūrū papimarandi. Asu ro rarihu fifirihundi ahandi hoafi anihond-ane.

Bidifirani hoafi

²⁵ Afindi moatükuni bidifiri Sisas ratüpurimayu ra engoro, nga moai munğu sūrū papiyo. Nga asu nindou ai munğu moatükuni Sisas ratüpurimayu ra munğu hondü mamami randühi paparandi ana, asu buk ranambe sūrū ra afindi safi papindimboe. Asu ro hohoanimoayahi munğuambo hifi ngiri simongorindo.

Ratüpurî Hoafi Sowandümo Homo-rundeimbi-yomondi Ratüpurî

Sisasîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai Ahandî hoafi Serusarem ngoafîhü bokamarîhoemo

¹⁻² Tiofirus, Sisas ai piyu haya ratüpurîyu asu nindou yamundera humbo God ai ahambo sünambe serümündî mahafu ranahamboyo weanğurühî bukambe sürü papîmarîhandî. Sünambe hafokoate-yuambe, Sisas ai ahandî hoafi semîndî horambo kafoare hîniñğîmareapurî ahamumbo-so tüküfi Yifiafi Aboedîndî ñğîniñdînambo ratüpurî ai süngunambo refembo ra hoafîmayupurî. Refehayamboyawane, asu süngunambo God ai serümündü mahafu.

³ Ai yîfiyu mbura ahandî hoafi sowandümo homo-rundeimbi-so tüküfi Ai yîfîhündî botîmefiyu ra nafuimbohünda afîndî moatükunî ramareandî. Ranîyo 40 si ranambe Sisasîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai hoeimarüwuri. Ranîyo ai God ñğîniñdî hîfandarandî ranahambo wataporîmbo-marapurî.

⁴ Ranîyo ai ahandî hoafi sowandümo homo-rundeimbi-babîdîmbo sowasümondühî nîmarîmombo ahamumboya, “Se yowanî Serusarem hîniñğîfepoanî. Nga Ape ai saimbo hoafîmayua asu ro hoafîmayahî ranahambo se hîmbondîmondühî niñğomo.

⁵ Son ai nindoumbo hoenambo hundürandürî marandî, nga asu yahunümbi si süngunambo Yifiafi Aboedînambo hundürîndeimboyei,” mehu.

Sisas ai sünambe mahafu

⁶ Sisasîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai gugurîyafu nîmarîmombo düdu-rüwuruhî yahomoya, “Adükarî hapondanî ndani-sîmboanî se Israerîmbo ñğîniñdî dabupura ahamundîhoarî hîfandî-mandundîyo, wanîmandîyo?” mehomondamboyu.

⁷ Asu Ai sîmbori hoafîyupuruhî yahuya, “Ranana se fîfirîfembo moatükunîyopoanî. Nga Ape yangîr-ani nîni-sîmboanîyo ranî-moatükunî refembo ra fîfirreamboayu.

⁸ Nga süngunambo Yifiafi Aboedî ai sîhamumbo sowana akoso ana, se ñğîniñdî ndowandümoemo. Asu rananîmbo wandî hoafi Serusarem, Sudia, Samaria asu muñgu hîfî ra wataporîmbo-ndümoemo,” mehu.

9 Sisas ai ranî hoafî ra wataporîmbora mbura ahandî hoafî sowandümo homo-rundeimbî ai nîngomo himboapo-yomondane, nîmoamo mahafu. Ranîyo mburîngainambo gabuderühî asu ahambo hoeifikoate-memo.

10 Sisas ai hafuwane, ahandî hoafî sowandümo homo-rundeimbî ai sünambe himboapo-yomondühî nîngomondane, nîmehünou nindou yimbu ranai kifohî hoeari güdîne hena ahamundî fikîmî manîmbafanî.

11 Nindou yimbu ranai safanîya, “Garirihündî nindou, nîmboe se nîngomombo himboapoayomoa? Sisas se hoeirüwurî marundî ranana God ai sünambe serümündü mahafu. Se hoeirüwura mahafu yahurai anîmbo asükai hîhîrîndüfi kudümbui,” masafanî.

Sudasîndî ratüpurî fondî semîndîmbo kamafoarüwurî

12 Ranîyo asu Sisasîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranai Orif Wafu ra hînîngîru hou Serusaremînambo mahomo. Orif Wafu ranana Serusaremîngoaîhündî angunî hamîndîyopoanî, nga mamî kiromitane.

13 Ai adükarî ngoaî ranîhü tüküyafu mburu worî nîmoamo yibadî ahamundî nîngomo-rundeimbî ranambo mahafomo. Ranana Pita, Son, Sems, Andru, Firip, Tomas, Bartoromyu, Matyu, Sems Arfusîndî nîmorî, Saimon Serot-yomondî hohoanîmo süngure randeimbî asu Sudas Semsîndî nîmorî ranîyomo.*

14 Nindou ranai muŋgu mamühî gugureafu nîmarîmombo Godîmbo didîbafî-memo. Bidîfirî nîmorehî asu Maria Sisasîndî hondîyo ahandî akohoandî-yomo ai-amboanî muŋgu gugureahi nîmareimbo didîbafîmayei.

15 Ranîsimboanî Sisasîmbo anîhondümborîhindeimbî ranana 120-yei. Pita ai ahei mbusümo botîfi nüŋgumbo Godîndî hoafî wataporîmbo-randühî yahuya,

16-17 “Amoŋgo-mamî asu rehi-mamî Godîndî bukambe Yifiaî Aboedî ai Defitîndî yasîmondî süngure hoafîmayo Sudas ai Sisasîmbo hürütümbî nindou-yomondî warîhüfîmbo ra asu hapondanî anîhondü tüküfemboane. Ai-amboanî roambeahîndî mamî ratüpurîyefî-rîhundeimb-ani,” mehu.

18 Sudas ai Sisasîmbo hürütümbî nindou-yomondî warîhürirühî ranî-takîni kakî masemündu ranînambo hîfî pemîmayu. Asu süngunambo hîfî ranîhü yîfî piyuhümbodo bureandühî furî ranai bokarîmefoendî.

19 Ranîyo süngunambo nindou Serusaremîhü amarei ranai fifîrîhi hehi hîfî ra ahei hoafînambo Akerdama sei

* 1:13: Serot ranana Rom-yomondî hoarehî nîngombo moei yahomo rundeimb-anemo. Asu ai Israer ahei hohoanîmo yangîrî süngufembo hohoanîmo-yomo rundeimb-anemo.

marîhündî. Ahei hoafînambo Akerdama ranana horî kefoendeimbî hîf-ane.

²⁰ Pita ai yare hoafîyuhü yahuya, “Herü bukambe hoafî sürü papîmarundî ranana ndahurai-ane, ‘Hîfî ra nindou ŋgorü ai ndemündümbui,

ŋga moanî yare mbîniŋgo-wamboane.’ *Buk Song 69:25* Asu ŋgorü bîdîfîranî buk ranambe yare hoafîyowohü yahoya,

‘Ahandî ratüpurî ra nindou ŋgorü ai mbîsemündu-amboane,’ meho. *Buk Song 109:8*

21-22 Ranîmboane nindou mamî ahei mbusümonîndî hîniŋgî-ndîhurîmboane sîhîrî-babîdî Sîsas ai yîfîhündî botîmefiyu hoafî semîndî horambo. Sapo nindou ranana sîhîr-ambeahîndî Sîsas ai sîhîrî-babîdîmbo huranda Son ai nindou hundürürandürî ra humbo asu Sîsas ai hîniŋgîreamunî haya sünambe mahafu rananîmbo wataporîmbo-mbîrundamboane,” mehu.

²³ Ai nindou yimbu ndürî pamarupîrî: Sosep Barsabas, ahandî ŋgorü ndürî Sastus yahomondo-rundeimbî, asu ŋgorü Matias.

²⁴⁻²⁵ Sîsasîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranai yaru dîdîbafîyafundühi yahomoya, “Adükari, se muŋguambo nindou-yei hohoanîmo fîfîrowamboanafi. Se yîhoefîmbo nafuindafi nindou yimbu nda daboe se kamafoarîworî ndanî ratüpurîmbohünda. Yîhoefîmbo nindou dîdai sîhafî hoafî semîndî horambo tükümandîfi Sudasîndî fondambe. Sudas ai yîhoefîmbo hîniŋgîreamunî haya ai niŋgomboayu ranînambo mahu,” mehomo.

²⁶ Ai nîmarîmombo nindou dîdai Sudasîndî fondühi ratüpurî ra mandemündü ranîmbo nîmoei pütimemo. Ranîyo nîmoei ranai Matiasîndî tüküme Feyoa asu Sîsasîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî 11 ranî-babîdîmbo hoafî sowandümo homo-rundeimbî nindumbo-mefundî.

2

Yîfîafî Aboedî makoso

¹ Nümbür-ambeahîndî sesî yimuŋgu-remîndîmbo hîhîfî-hîhîfî si Pendikos sei arîhündî ranai tüküfeyoambe Sîsasîmbo anîhondümborîhindeimbî nindou ranai mamî worambe gugurîmehîndî.

² Ranîyo nîmehünou ŋgîniŋdî hamîndî werî nahurai sünambeahîndî kosî worî ai gugurîyahi nîmareimbî rana-hambo sîmoŋgoramîndî haya meŋgoro.

³ Asu ranîhü hai imami teifî dîdîŋarîyohü ahoro nahurai tüküfe haya muŋguambo mamamî aheiwamî nînouyo wakîmareandî.

4 Ranîyo Yifiafi Aboedi ranai ahei fiambe farîfehü ahandî ngîndînambo ngorü-poanîmbo ngorü-poanîmbo hoafînambo wataporîmayei.

5 Asu Serusarem ngoafîhü muŋguambo hîfi adaburo ranîhündî Suda bîdîfirî Godîmbo hohoanîmoyei-rîhündeimbî ai tüküyahi mamarei.

6 Werî nahurai tükümeŋeyo ra hîmborîyei hehi nindou afîndî ranai gugurîmehindî. Ranîyo asu hîmborîyeianî Sisasîmbo anîhondümborîhindeimbî nindou ranai wataporîmayei ra ahei hoafînambo wataporîmayeia hîmborîyei hehi mahepünehindî.

7 Asu Sudahündî-mayei ranai hoafî wataporîmbo-marîhündî ranahambo hepünehî hehimbo hoafîyeihî seiya, “Awi nindou ranana muŋguambo Garirihündî-mbayeiyo?”

8 Sîhîrî ana mamî ngoafîhündî-yefîpoanî, ŋga nûngurîhi hehimboyo asu muŋguambo mamamî sîhefî hoafînambo wataporîmayeia ahei hoafî ra hîmborayefa?

9-10 Sîhîrî ana Partia, Midia, Eram, Mesopotemia, Sudia, Kapadosia, Pondus, Esia, Frigia, Pamfira, Isip asu Sairini ngoafîkîmî Ribia distrik ranambe ngoafî adaburo asu Rom, hîfi ranîhündambo nindou-aneŋî nda fandîhu anîmboefî.

11 Suda sîhîrî-aneŋî asu nindou amurî sîhefî Godîmbo hohoanîmo sûngurîhi arîhündî anei, Kritîhündî asu Arebiahündî muŋguambo hîmborîyefanî God ai ngîndîmoatükunî ramareandî ranahambo sîhefî hoafînambo wataporîmbo-arîhündî,” masei.

12 Asu nindou muŋguambo ranai hepünahi afîndî hohoanîmoyeihî aheihoarî sîmborî hoafîrîyeihî seiya, “Nîne-moatükunîyo hapondanî nda yahurai tükefeyoa?” masei.

13 ŋga asu bîdîfirî ai tîrîfoefe hoafî-yahündürühî seiya, “Awi aiana wain hoe afîndî hamîndî sîmîndei hehi mamîkarî hohoanîmo-yeihîmbayei,” masahündürî.

Pita ai hoafî bokamarîhendî

14 Asu Pita ai Sisasîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî 11 ranî babîdîmbo nîngomombo puküna hoafîyuhü yahuya, “Wandî wandafî mamî, Suda anei asu nindou bîdîfirî haponda Serusaremîhü amarei, se ro ndanî-moatükunî tükefeyo ranahambo hoafayahî nda hîmboyanğîrî kündîhi nîmandimbo hîmborîndei.

15 Se hohoanîmoyeihîya, nindou nda wain hoe sîmîndei hehi mamîkarî hohoanîmoyeihaneî aseî, ŋga awî hapondanî ana 9 kirok siambeahanefî.

16 ŋga ndanî-moatükunî tükefeyo ranana Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbî Soer hoafîmayu sûngu-ane tükefeyo.

17 God ai hoafîyuhü yahuya, ‘Bîdîfirînambo si ranai akîmî tüküfemboyoambe

ro wandî Yifiafî munḡuambo nindou-yeiwamî
koandîhe-heamboyahî.

Sîhei nindoweniḡî nîmorî asu nîmoreḡî nîmorî ai Godîndî
hoafî hoafîyomo-rundeimbî nahurai wataporîmbo-
ndühümboyei.

Sîhei nindoweniḡî nîmorî hoarîfamborî ai ranî-
poanîmbo moatükunî yafogoadînambo nahurai
hoeindumboemo
asu boagîrî nindou ai yafogoadîndîmboemo.

18 Asu ranî-sîmboanî ana ro wandî ratüpurîyei-rîhündeiimbî,
nîmoreḡî nindoweniḡî yîboboambo, aheiwamî Yifiafî
koandî-heheanda

Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî nahurai
hoafîndeiimböyei.

19 Bîdîfîranambo si ra nafuimbohünda
ro hepünîfeimbî moatükunî sünambe asu hîfîhü nafuin-
damboyahî.

Horî, hai asu hasîheimî afîndî tükündîfemboe.

20 Adükari ai ahandî adükari hîmboa-mupuimbo-randeimbî
si ra tüküfekoate-yoambe anîmbo

hüfîhamîndî ai nîmbîndîrî-mîndowohü
asu amoamo ai horî nahurai hamburî tükündîfimbui.

21 Ranî-sîmboanî anîmbo munḡuambo nindou ai aheimbo
fehêfendürîmbo hûnda
Adükariḡmbo dîdîbafehîndî ranaheimbo aboedambo-
ndeandürümbui, mehu.”

Joe

2:28-32

22 Pita yahuya, “Israerîhündî nindou se wandî hoafî nda
hîmborîndei. Sisas Nasaretîhündî aiana ranîpoanîmbo
nindowuyu. God ai sîhei mbusümo ahandî warîsüḡu
hepünîfeimbî moatükunî ramareandî ra se fîfirîhîndî.

23 God ai horombo hondü hoafî fîramündü sîhai mbu-
ramboyu Sisasîmbo sîhei warîhümarirî, ḡga hürütümbî
nindou ai nîmî keimbî karîhendeimbî fihî tîkoründümo
pamarüwura yîfîmayu.

24 ḡga God ai ahambo yîfîndî asübusî ḡḡnîndîkoate-
yoweimbî ranambeahîndî botîmarirî. Nîmboe sapo yîfî ai
ḡḡrî ahambo bobohîndîrîmîndo.

25 Horombo Defit amboanî ahambo yare hoafîyuhü
yahuya,

‘Ro hoeirîhinanî Adükari ai munḡuambo si wandî-fikîmî
anüḡu.

Ai wandî fikîmî nüḡumbo wambo ḡḡrî nînî-
moatükunî amboanî asübusî ndendîrî.

26 Ranîmboane ro ḡgusüfoambe aboedî hîhîfî-hîhîfîyahüḡî
God ai wambo aboedî moatükunî refemboayu rana-
hambo hîmboayahî.

27 Asu se ngîrî wambo yîfî ambe-ambe rando hîniŋgîndowandîrî.

Sapo se ngîrî sürühoeimbi nindou kafaaro hîniŋgîmarîworî ra hîniŋgî-ndowora yîfî ambe-ambe sümburîndu.

28 Rananîmbo se yangîrî aboedî niŋgombo nafî ra yamundo-wandîrimboyafî.

Asu se yîni mbîsafani ro se-dîbo niŋmboambo afîndî hîhîfî-hîhîfî-ndamboyahî,' *Buk Song 16:8-11*

mehu.

29 "Amongo mam-anemo asu rehî mam-anei, ro sîheimbo anîhondümboanahî hoafehandürî, sîhefî amoa Defit ai yîfîmayuwambo masamboarîhurî. Asu ahandî yîfî ambe ranai haponda sîhefîmbo sowahî anîngo ho.

30 Defit ai-ana Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbi wambo fîfîreandî God ai ahambo hoafîyundowohüya, 'Süŋgunambo sîhafî sîrambeahîndî mamî sîhafî fondî semîndîmbohündâ ahambo bogorîmbondîhinî hîniŋgî-ndîhinîmboyahî,' mehu.

31 Defit ai niŋni-moatükunî tükündîfembo ra fîfîreandühî wataporîmbo-randühîya, 'God ai ngîrî ahambo yîfîyeimbiyei ŋgoafîhü hîniŋgîndîrî, asu ngîrî yîfî ambe-ambe sümburîndu,' mehu. God ai ahandî nendambo aboedambo-fendürîmbo Kraîs yîfîhündî botîmarîrî ranahamboyu wataporîmbo-marandî.

32 Sisasîmboyo God ai yîfîhündî botîmarîrî. Muŋguambo ro hoeirîhu hohu ranahamboane wataporîmbo-arîhundî.

33 Sisasîmbo God ai sünambe serümündü hafu hîniŋgîriranî ahandî warîhondü waranî mbamarü. God ai horombo hoafîmayu süngu Sisasîmbo Yîfiáfî Aboedî masagado, ranîyo asu Sisas ai sîhefîwamî koamafoareandî, ran-ane haponda se hoafî hîmborîyei asu hoeirîhi arîhündî.

34-35 Defit ai moai sünambe hafu Sisas ramefîyu nou, ŋga ai hoafîyuhü yahuya, 'Adükari ai wandî Adükariŋmbo hoafîyundowohü yahuya,

"Se wandî warî hondünî niŋmandîfî ŋgafîmbo

asu sîhafî hürütümbî ra sîhafî hoarehî hîniŋgî-ndîheapuranî se hîbadapuri-mboyafî,"' mehu. *Buk Song 110:1*

36 Ranîmboane Israer nindou muŋguambo se nda ndondîhi fîfîrîndîhindî. God ai Sisas se niŋmî keimbi karîhe-ndeimbiŋhî tîkorîhomondei pamarîhorî ranahambo Adükariŋborîrî asu ahandî nendambo aboedambofembo nîndoumborîrî kafoarîrî hîniŋgîmarîrî," mehu.

37 Pita ai ranî hoafî ra wataporîmbo-maranda nindou afîndî ranaheimbo ŋgusüfoambe horîmareandüra bîdîfîrî

amurî Kraisîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbi-babîdîmbo ahamumbo düdurîhipurühî seiya, “Asu nînî nününgu-mandîhunda?” maseiamboyu.

38 Asu Pita ai sîmborî hoafîyundürühî yahuya, “Muŋguambo mamamî se sîhei moaruwai hohoanîmo ra hî-nîŋgîndîhi hehi sîmborî hohoanîmo süŋgundîhindühî Sisasîndî ndürînambo hundüründeianî anîmbo God ai sîhei moaruwai hohoanîmo ra amboawi mbüsümbui. Ranî-süŋgundîhindanî anîmbo God ai sîheimbo Yifiafî Aboedî dagadürümbui.

39 God ai Yifiafî Aboedî saimbo hoafî fîramündü masîhendî ranana se, sîhei nîmorî asu süŋgudîdî nîmorî hondü sîheimbo muŋguamboyo. Ranî-moatükunî ranana nindou muŋguambo God ai wand-anei yahundüreimbi aheimbo hoafîyu masîhend-ane,” mehu.

40 Pita ai amurî bîdîfîrî hoafî ranîfîhî pare haya wataporîmbo-marandî. Ai hütîhoafî-yupurühî yahuya, “Se hîbadîhümbö, ŋga nindou moaruwai hohoanîmoyei-rîhündeimbi ranî-babîdîmbo moaruwaimbo-ndahimboyei.”

41 Pita hoafî wataporîmbo-marandî ranai nindou afîndî ranaheimbo ŋgusüfoambe botîmareandüra hundürümayeri. Ranî-sîmboanî 3,000 nindou-yei Sisasîmbo anîhondümbö-rîhindeimbi horîmbodîdî ranîfîhî pamareandî.

42 Nîmorehî nindowenihî ranai ranîhü Sisasîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbi-yomondî yamundîfe hoafî hîmborîyeihî bîdîfîrî wandafî ranaheimbo fehefendürîmbohünda sesî mamî sahüsihî Godîmbo dîdîbafîyahi marîhündî.

Sisasîmbo anîhondümbö-rîhindeimbi ai mamî hohoanîmo süŋgumarîhindî

43 Sisasîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbi-yomondî warîsüŋgu God ai hepünîfeimbi moatükunî ramareanda nindou afîndî ranai yîhîmboyeihî ahî-nîmarîhorî.

44 Sisasîmbo anîhondümbö-rîhindeimbi nindou ranai mamühîyahi nîmareimbo mamamî ahei napo ra ahei mamühî nahuraimayo.

45 Ai ahei hîfî asu napo ra nindou ŋgorümbö sehîndühî ranîfîhîndî kakî sahümündî hehi kakî ra nindou napokoate-yeimbîmbo sehi marîhündî.

46 Muŋguambo si Godîndî worambe gugureahi marîhündî. Asu ai ahei worambe gugureahi nîmareimbo sahüsi rîhündühî aheimayo napo ra nindou ŋgorümbö ŋgusüfoambe hîhîfî-hîhîfî kapeihü sehi marîhündî.

⁴⁷ Nindou ranai muŋguambo si Godimbo aboed-ani sei hoanimoyeia asu muŋguambo nindou ranai aheimbo hihifi-hihifi-yahündürî marihündî. Muŋguambo si Adükari ai nindou bidifirî semündündüra asu Sisasimbo anihondümborihindeimbi nindou ranai afindî safî tüküfe marandî.

3

Pita ai nindou mamî tîjarî moaruwaimbü aboedimarirî

¹ Mamî nimbambeahî Pita ai Son-dibombo didibafifembohünda Godindî worîna mahüfanî.

² Ranîyo ginîrî yipurî Aboedî Yipurî sei arihünd ranîkîmî nindou tîjarî moaruwaimbü mamaruwa hoeimarînerî. Ahandî tîjarî ra hondî ai yahurai wakîrîmîndî hayamboyo muŋguambo si ginîrî nafitambe ranîkîmî sahorîmîndei hei hinîngîrîhoranî nîmarümbö nîmorehî nindowenihî Godindî worîna heianî kakî moako-moakoyu-marandî.

³ Nindou ranai hoeireandane, Pita ai Son-dibombo Godinîdî worîna mahüfandamboyo kakî moakomayu.

⁴ Pita weimbo Son ai ahambo himboarî parînerî nîmbafanîmbo safanîya, “Yîhoehimbo sowana himboyafi,” masafandamboyo.

⁵ Nindou ranai ahafanîmboya wambo kakî saimbo-mbayafanî yahu haya himbomayu.

⁶ Nga Pita ai hoafiyundowohü yahuya, “Ro moai kakî sîhambo saimbo sahamîndîhî, nga ro sîhambo mamîmoatükunî ndahanînimboyahî. Sisas Kraîs Nasaretîhündî ahandî ngînimîndînambo botîyafo hawa hafî,” mehundo.

⁷ Ranîyu Pita ai ahandî warîhondü watîjarî kîkîhîramündü mbura botîmarîra nîmehünou ahandî tîjarî asu yimîndîho ranai ngînimîndîwohü botîmefiyu.

⁸ Ai horîpîrîhoeî piyu nûngu mbura mahu. Ai Pita weimbo-babîdîmbo Godindî worambe hu nûngu wakîreandühi hohorîpî-hohorîpiyu randühi Godimbo adükar-ani mehu.

⁹⁻¹⁰ Muŋguambo nindou ranai fifîrîhindî sapo nindou ranaiyu Godindî worî ginîrî yipurî Aboedî Yipurî sei arihündî ranîkîmî nîmarümbö kakî moako-moakoyu-marandî. Asu hapondanî hoeirîhoranî nindou-mayu ranai hoahoangühü Godimbo aboed-ani yahu hoafîmayua nindou ranai nûngure-hayamboyo ranîmoatükunî ra tüküme Feyo sei hehi mahepünahindî.

Pita ai Godindî worambe hoafi bokamarîhendî

¹¹ Nindou-mayu ranai Pita weimbo Sonîmbo kîkîhîrapümündî nûnguambe nîmorehî nindowenihî afîndî

ranai hepünahi hehi Soromon+ndi yibadi sei ar+hündi God+ndi worambe ran+nambo pip+mayei hei.

¹² Pita ai nindou af+ndi mahüsi ra hoeireandüri haya hoaf+yundürühi yahuya, "Israer+hündi nindou se nimboe hepünehinda? Se nimboe y+hoef+ambo himboapoayei ahafandi ng+n+ndi asu ai-ana mbumundi nindouwambo mbayafandi nindou ra aboed+mar+neri sei hehimboa?"

¹³ Abraham, Aisak, Sekop asu s+hefi amoao-yei God ai ahandi ratüpur+yu-randeimbi Sisas ahambo ng+n+ndi masagado, nga se hifokoe-fimbohünda hürütümbi nindou-yei war+hümar+horî. Pairat ai aboedambo koar+hefimbo hohoan+moyuwane, asu se Pairat+ambo seiya, 'Ro moai Sisas+ambo aboedambo koar+hefimbo hohoan+moyefi,' ma-sei.

¹⁴ Se moai aboedi sürühoeimbi ranahambo hohoan+moyei, nga ahambo semündümbo hündi-mayo ran+yo asu yifiariyu nindou hifokoare randeimbi-mayu ra masahor+m+ndei.

¹⁵ Se nindumbo koadürümbo-koadürümbo yang+ri n+ngombo nafî sem+nd+ndüri hombo-mayu ra hifokoamar+horî ranahamboane watapor+imbo-r+hu ar+hündi.

¹⁶ Sapo se nindou hoeiar+horî nda se fif+ri+horî, ro Sisas+ambo an+hondümbo-ar+hoandi ran+amboyo nindou t+jarî moaruwai nda aboed+mefiyu. Se muṅguambo aboedi ham+ndi tükümefiyuwa hoeiar+hindi ra Sisas+ambo an+hondümbofe ran+namboyo.

¹⁷ Amongo+mami asu rehi+mami, ro fif+ri+heandi se Sisas+ambo ramar+horî ra moai s+hei boboagori nindou ran+babidimbo n+n+moatükun+yo ramar+hindi ra fif+ri+hindi.

¹⁸ God ai ahandi hoafi hoaf+yomo-rundeimbi-yomondi yas+mondi süngure hoaf+yuhüya, 'Krais ai asübusi ndemündü haya yif+ndümbui,' mehu. Ran+yo asu God ai haponda an+hondü ndan+süngure hin+ng+mareanda tükümeoyo.

¹⁹ Ran+ambo-an+ambo se s+hei ngusüfoambe hohoan+mo ngorü süngund+hindühi God sowana h+h+ri+ndahi d+deiyani an+ambo asu s+hei moaruwai hohoan+mo ra amboawi mbeyahuamboane. Ranan+ambo Adükari ai fi hefe n+mar+ambo si ra koand+hembui.

²⁰ Rawehindi an+ambo God ai nindou s+heimbo fehendürimbo kafoarirî hin+ng+marirî Krais Sisas ra, koand+herümbui.

²¹ Sapo horombo ahandi hoafi hoaf+yomo-rundeimbi-yomondi yas+mondi süngu hoafi+mayu süngu. Sisas ai sünambe nūngu ngumbo God ai muṅgu-moatükunî s+mborî tüküfembo hoafi+mayu ranambe tükündüfimbui.

22 Horombo Moses yahuya, 'Nindou mamî ro nahurai Godîndî hoafî hoafîyorambo Adükarî God ai seambeahîndî kaboadirî hîniḡḡîndirümbui. Asu muḡgu-moatükunî ai hoafîyuweimbî ra süḡgundîhindî,' mehu.

23 Nindou Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbî ahandî hoafî hîmborîyo süḡgufekoate-ayeî ana, God ai hîfokoandeira yîfîndeimboyeî asu ḡḡîrî Israerîyeî sîrambeahîndîndei.

24 Nindou Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî Samuer nüḡguambe peyo haya sîniḡmbo ahandî wagabe ra muḡguambo mamî ranî hoafîyo wataporîmboru homombo asu hapondanambe tükefeyo.

25 Se-ana Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî ahamundî ahurî mam-anei. Asu God ai sîhei amoao mamî-babîdîmbo hoafî fîramündü masîhendî ra sîheimbo-hündamboane. Ai sîhei ape Abrahamîmbo hoafîyundowohü yahuya, 'Sîhafî ahurî ranahambo süḡgunambo anîmbo muḡguambo nindou ndanî hîfîhü anîboadeî ranaheimbo aboedî-aboedîndîheandürî-mboyahî,' mehu.

26 Sîheimbo aboedî-aboedîfendüra sîhei moaruwai hohoanîmo hîniḡḡîfemböhünda God ai weaḡgurühî ahandî ratüpurîyu-randeimbî Sisas sîheimbo sowahî koamarîherü," mehu.

4

Pita weimbo Sonîmbo kansîrîndî hîmboahü papi-hoafîmarupîrî

1 Pita ai Son-dîbo nîmorehî nindowenihîmbo wataporîmbo-rînanandürühî nîmbafandambe, Godîmbo sesî sîhou-rundeimbî-yomo, ami Godîndî worî hîfandîrundeimbî-yomondî bogorî-yomo asu Sadyusi-yomo ai aheimbo sowahî hafomo tükümfundî.

2 Ahamumbo ḡḡusüfoambe moaruwai marapurî ra sapo Kraisiḡndî hoafî sowandîfanî hafanî-rînanandeimbî ranai nindoumboya, Sisasiḡndî ḡḡîniḡndînambo yîfîhündî botîndahimboyeî hoafî ra yamundî-marîneanda ranîmboyo ahafanîmbo ḡḡusüfoambe ḡḡîniḡndî-marupîrî.

3 Suda-yafe bogorî nindou ranai Pita weimbo Sonîmbo kîkîhîrupîndümo houmbo papi-hoafîyopîrîmbo mehomo. Nga asu nîmbîfembo yaḡḡîrî-mayoamboyo sümbo papi-hoafîyopîrîmboane yahomo houmbo karabusambe hîniḡḡîmarupîrî.

4 Pita, Son ai wataporîmbo-marînanda nindou afîndî ranai hoafî wataporîmbo-marînandî ra hîmborîyeî hehi Sisasiḡmbo anîhondümbö-marîhindî. Nindou ahafandî hoafî hîmborîyeî hehi anîhondümbö-marîhindî ranana 5,000-yeî.

5 Sünġunambo nġorü sinambo Suda-yei hifandîrundüreimbi, bogori nindou asu ahînümbî hohoanîmo yamundu-rundeimbi ai Serusarem nġoafîhü mafandundî.

6 Godîmbo sesi sîhou-rundeimbi, Anas, Kaiafas, Son, Areksander asu muġuambo Godîmbo sîhou-rundeimbi-yomondî fikîmîninîndî ai-amboanî ranîhü mafandîhindî.

7 Ai Pita weimbombo sowapündümo ahamundî hîmboahü hîninġîrupîrî houmbo düdurîpîrühî yahomoya, “Se nîninġîninîndînamboyo ranî-moatükunî ra ramarîneanda?” mehomondamboyu.

8-9 Pitandî fiambe Yifiafi Aboedî ranai tüküfehüyo sîmborî hoafîyupurühî yahuya, “Hifandî-rundeimbi asu bogori nindou, se nindou tîġarî moaruwaimbü ranahambo aboedî moatükunî ramarîhoandî ranîmboyo yîhoehîmbo düduwefundî? Asu düdi aboedîmarirî yahomomboemo yîhoehîmbo düduwefundî?”

10 Refe ana ro hohoanîmoyehanî muġuambo se-anemo asu Sudahünd-anei nda fifîrîndîhindî, nindou ranai ana Sisas Nasaretîhündî ahandî ndürînamboyo aboedî tükümeŷiyu. Se nîmî keimbi karîhendeimbi fihî tîkorîhorîmîndeî pamarîhorî, nġa asu God ai yîfîhündî botîmarirî. Nindou ndanai tîġarî moaruwaiyusî, nġa Sisasîndî nġîninîndînambo aboedîfi haya haponda sîhei wagabe ndanüġgu.

11 Sisas ai ana,

‘Kambohoanî worîmboru-rundeimbi nindou ai ambe mehomoyosî,

nġa asu worî nġînemîndîmbohünda bogîmondî kambohoanî noumbofi tükümeŷiyu.’

Buk Song

118:22

12 Sisasîmbo yangîrîyo hîfî ndanîhü God ai nindou aboedambofembo nġîninîndî masagado. Ahandî sünġu anîmbo sîhîrî aboedambo-ndahumboyefî asu ai yangîrî anîmbo nindou aboedambo-ndeamunîmbui,” mehu.

13 Suda-yafe bogori nindou ranai fifîrîndî Pita weimbo Son ai moai skurî-yafanî, nġa moanîndî nindou-yafanî yîhîmbokoate-wataporî-mayafandamboyo nindou ranai mahepünafundî. Ranîyo horombo Sisas babîdîmbo hoahoanġomo marundî ra ai fifîrîmarundî.

14 Nîmboe sapo nindou aboedîmarînerî ranai ahafandî fikîmî manüġguwamboyo asu ahafanîmbo nînî akîdou-amboanî hoafîkoate-memo.

15 Suda-yei bogori nindou ranai hoafîmemonda Pita ai Son-dîbo tüküyafîne hena mahafanî. Ai hafandanîyo bogori

nindou ranai nîmarîmombo ahamundîhoarî bogo sîmborî ndüwurîmefundî.

16 Ai hoafîyomondühî yahomoya, “Nindou ndana-hafanîmbo nîni nünûngu-mandîhupîra? Muŋguambo nindou Serusarem ŋgoafîhündî ai fîfîrîhindî sapo ai hepünîfeimbî moatükunî ramarîneandî ra. Nga ranî wambo asu sîhirî ŋgirî didîmondefühî wanî mbîsefî.

17 Nga ranî hoafî ra muŋguambo nindoumbo goago wakînde-amboembohünda yowanî mbîsefomboane. Yowanî mbîsefanî anîmbo nindoumbo Sisasîndî ndürî ranahambo wataporîmbo-yondürîkoate-mbeyafandamboane,” mehomo.

18 Ai asükaiyomo mîŋgîyomo hürîhaupîrî houmbo yahomopîriya, “Se yowanî Sisasîndî ndürî ranahambo nindoumbo wataporîmbo-yondürî asu yamundîfendürî-rapoanî,” mehomo.

19 Nga asu Pita ai Son-dîbo sîmborî hoafîyafandühî safanîya, “Nîne-hohoanîmo God ai yîfirayu ra se türüboadundî. Ro sîhamundî hoafî süngu-mandîhoyo asu Godîndî hoafî süngu-mandîhoyo?

20 Sapo ro nîne-moatükunî hoeirîho asu hoafî hîmborîye marîhoandî ranahambo wataporîmbo-hündambo ŋgirî ro yafambe kîkîhî-ndîhoamîndehî,” mehu.

21 Ai moai ahafanîmbo karabusî-fepîrîmbo nafî fîfîrundî, sapo nindou muŋguambo ai hepünîfeimbî moatükunî ramarîneandî ranîmbo Godîmbo adûkar-ani seihü wambo. Ranîyo Suda-yei bogorî nindou ranai Sisasîndî ndürî ranahambo wataporîmboyo asu nindou yamundîferambo ŋgînîndî hamîndî yowanî yahomo mburumbo asükai aboedambo koamarîhaupîrî.

22 Nindou hepünîfeimbî moatükunî rarîneandühî aboedîmarînerî ranana 40 hîmbanî ŋgasünde-andeimbiyu.

Anîhondümborîhindeimbiyei didîbafîfe hoafî

23 Suda-yafe bobogorî ranai Pita weimbo-babîdîmbo hoafî didîboado-marundî. Ranîyafanî ranîhündambo ai mamî anîhondümborîhindeimbi aheimbo-so hîhîreafîne hafanî Godîmbo sîhou-rundeimbi bogorî asu Suda-yafe bobogorî wataporîmbo-marundî ra wataporîmbo-marînandî.

24 Sisasîmbo anîhondümborîhindeimbi nindou ranai ranî hoafî ra hîmborîyei hehi muŋguambo Godîmbo didîbafîyeihî seiya, “Adûkarî serandî hîfî, sünü, sîrîwara asu muŋgu-moatükunî ranambe engoro ra nafîmarandî.

25 Horombo yîhoefî amoa Defit sîhafî ratüpurîyu randeimbiambo Yîfiáfî Aboedîndî süngu se hoafîyafühî safîya, ‘Nîmboe muŋguambo hîfîhündî nindou ra ŋgînîndayeî?

Asu nîmboe nindou ranai ngusüfo hohoanîmo-koate
hoafî fîrarîhümündî?

26 Hîfînîndî adükarî boboagorî nindou ranai
yifiarîmbo yahomo houmbo guguriyafu hoafî
fîrarîndümo.

Ran-ane hîfandî-rundeimbî boboagorî ranai
Adükarî asu Kraîs nindou aboedambofembo kafoarirî
hînîngîmarirî
ahafanîmbo hîfînambo-fepîrîmbo hoafî fîrarîndümo,
masafî. *Buk Song 2:1-2*

27 Herot, Pondius Pairat, Suda-yafe ndîfo asu Suda
ai Serusarem ngoafîhü mamühîyahi Sisas Kraîs
sîhafî ratüpurî, ratüpurîyu-randeimbî se nindoumbo
aboedambofembo kafoarîworî hînîngîmarîworî
ranahambo hoafî fîmarîhümündî.

28 Nindou ndanai ndanî-moatükunî ramarîhindî ra sîhafî
yifirî sünguyo, sapa se horombo sîhafî ngînîndînambo hoafî
fîrandîfühî ndanî-moatükunî nda tükümbîfeyo-wamboane
safî masîhawandî sünguyo.

29 Asu haponda Adükarî se yîhoefîmbo yîhîmbombîyeia sei
hehi hoafî wataporîmbo-marîhündî ra hîmborîndafî. Sîhafî
ratüpurîyefî-rîhundeimbî yîhoefîmbo fandîhawamunanî
anîmbo yîhîmbokoate-sîhafî hoafî ra wataporîmbo-
ndîhumboane.

30 Asu se sîhafî warî anğünümbî nendîyei-wamî
nandowandüranî aboedîndahîndühî Sisas sîhafî
ratüpurîyu-randeimbî ahandî ndürî süngu hepünîfeimbî
moatükunî ratüpurîndafî.”

31 Ai rarîhi Godîmbo dîdîbafîyei kîkîrîhümündianîyo,
worî guguriyahi nîmareimbîmayo ranai yabadîmarandî.
Ranîyo Yifiafî Aboedî ranai ahei fiambe tüküfehüyo
yîhîmbokoate Godîndî hoafî ra wataporîmbo-marîhündî.

*Sisasîmbo anîhondümborîhindeimbîyafe fehefe
hohoanîmo*

32 Munğambo anîhondümborîhindeimbî ranai
hohoanîmo mamamberîhi hehi mamî hohoanîmo
süngumarîhindî. Ranîyo asu ahei napo ra moai yîhoefî
yanğîr-ane sei, ngâ nindou mamamî ahei napo ra
munğambo aheimayo.

33 Hoafî sowandümo homo-rundeimbî ai God Sisasîmbo
yîfîhündî botîmarirî hoafî wataporîmbo-marundî ra
ngînîndîyo. Ranîyo asu God ai nindou ranaheimbo
fehêfendürîmbo hohoanîmo-yundürühî afîndî aboedî-
aboedî-mareandürî.

34-35 Nindou afîndî ranambeahîndî moai mamî ai-
amboanî nînî-moatükunî mbonîmboramündü. Nindou
hîfî asu woreimbî-mayei ranai kakîfîhî koarîhehi

mbur+hū kakī ra sahūmūndi hei hoafi sowandūmo homo-rundeimb+mbō sehinda ai nindou napokoate-yeimb+mbon+mbō-r+hūmūndianī yimbūrundūrī marundī.

³⁶ Nindou mamī ahandī ndūrī Sosep ran+hū manūngu asu ranīyo hoafi sowandūmo homo-rundeimb+ ai ahambo ŋgorū ndūrī Barnabas kamafoarūwuri. Ndūrī Barnabas ranana ahandī nīm+ndī ra ŋgusūfoambe ŋg+n+ram+ndī randeimb+ane. Asu aiana Rifai s+rambeah+ndī Saiprus+hūndīyu.

³⁷ Ai hīfembūyu hayamboyu hīfī ra kakīfihī sai mbura kakī ra semūdū hu hoafi sowandūmo homo-rundeimb+mbō masagapuri.

5

Ananias asu Safaira yīfīmayafe

¹ Nindou mamī, ahandī ndūrī Ananias, ai ahandī nīm+rehi Safaira-dībo hīfī bīdīf+rī nindou ŋgorūmbō kakīfih+mbō masab+ando.

² Ai kakī ra ahambohūnda bīdīf+rī mas+henda nīm+rehi ai-amboanī fīfīreandī. Ŋga asu bīdīf+rī yangīrī semūdū hu hoafi sowandūmo homo-rundeimb+mbō masagapuri.

³ Asu Pita ai hoafiyundowohū yahuya, “Ananias, nīm+boe Satan ai s+hafi hohoan+moambe nīm+arūmbō Yīfīafī Aboedī ranahambo wos+hofori-randūhī kakī hīfī-hūndī masowandīfī ra bīdīf+rī dībonapī-marowanda?”

⁴ Se hīfī masawandī ra s+hafi hohoan+mo yangōriyo, asu kakī masowandīfī ra se n+n+moatūkuni refemboayafī ra s+hafi hohoan+mo yangīrīyo. Ŋga asu nīm+boe se rasūngumarowanda? Yīhoef+mbō-yopoanī wos+hofī hoafīmayafī, ŋga Godīmboyo wos+hofī hoafīmayafī.”

⁵⁻⁶ Pita ai hoafīmayuwa Ananias ai hīh+mbori-yuhūndamboyu yīfī pīmayuwa akohoandī nīm+ori ai ahandī fī-nīmoko ra hoear+nambo hīmondīwuri sowar+ndūmo homo dībonapī-marūwuri. Ranīyo nindou afīndī ranai ranī hoafi ra hīmborīyei hehi yīhīmbomayei.

⁷ Ahandī nīm+rehi ai ranī-moatūkuni ramefeyo ra moai fīfīreandī, ranīyo ŋg+mī awa hohayamboyowane, ai asūkai maho.

⁸ Pita ai ranahambo dūdureandūhī yahuya, “Se hoafīyafīndīrī, hīfī-hūndī kakī masowandīfe ra ndearamboyowai?” mehuamboyo. Asu sīmborī Safaira ai hoafīyowohū yahoya, “Yīnī, ra ndearīyo,” mehoamboyo.

⁹ Asu Pita ai ahambo sīmborī hoafiyundowohū yahuya, “Se nīm+boe s+hafi nindowenihī-dībo Adūkar+ndī Yīfīafī ranahambo refe hoeifembo hoafi fīmar+nandīfea? Hoeiro, nindou s+hafi nindowenihambo hīfīkamarūwuri ranai yipur+kīmī anīngomo. Asu sīhambo amboanī

ndowandümonîni ñgomo hîfi kandunîni^{mboemo},”
mehuamboyo.

¹⁰ Hoafi nîñgoambe Safaira ai Pitandi yirikîmi peyo yifîmayo. Raniyo nindou akohoandi ranai sîfomo hoeirunda yifîmayowamboyo sowandümo homo ahandî nindowenihandi fikîmi hîfi kamarundi.

¹¹ Raniyo Kraisîndî nendi^{yei} asu amurî bîdîfirî ranîyei ranî hoafi ra hîmborîyei hehi yîhîmbomayeî.

Hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai hepünîfeimbi moatükunî ramarundi

¹² Hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai nindou^{yei} mbusümo hepünîfeimbi moatükunî ramarundi. Raniyo anîhondümborîhindeimbi nindou ranai Godîndî worambe Soromonîndî Yibadî sei arîhündî ranîhü gugurîmehindî.

¹³ Nindou bîdîfirî ranai moai ai^{babîdîmbo} fandîhindî, ñga ai aheimbo ahînimayeî.

¹⁴ Raniyo nîmorehî nindowenihî afîndî hamîndî ranai Adükarîmbo anîhondümborîhindühî, asu weañgurühî anîhondümborîhindeimbi manîboadeî aheifihî pamarîhindî.

¹⁵ Rani^{mbo}-hündamboyo nindou ranai añgünümbî nendi fufurîhümü^{ndindürî} heî nafi hohü fondîwamî asu hoaparî foasîhi hehi kurîmarîhindürî. Ai hohoanîmo^{yeihîya}, Pita ai ñgu ñgasündeandanî hüfîhamîndînambo ahandî hüfîhamîndîhündî yifiafi ranai boakîmbîfoareanda sei hehi.

¹⁶ Serusarem ñgoafîkîmî ñgoafi adaburo ranîhündambo nindou afîndî ranai añgünümbî asu moaruwai nendi nîmareimbi fufurîhümü^{ndindürî} tükümehindî. Raniyo nindou munquambo ranai aboedîmehindî.

Suda-yafe bogorî ai hoafi sowandümo homo-rundeimbi^{mbo} yowanî mehomopurî

¹⁷ Hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai ranî^{moatükunî} ra ramarunda Godîmbo sîhou-rundeimbi ai Sadyusi^{babîdîmbo} ñgî^{nîndî}-memo.

¹⁸ Raniyo ahamumbo kîkîhîrîpundümo mburumbo karabusambe hîniñgîmarupurî.

¹⁹ Ñga asu nîmbokoanî Adükarîndî sünambeahîndî nendi ai karabus worî yipurî ra sübüdîmarîhenda tükümefundi. Raniyo sünambeahîndî nendi ranai hoafi^{yuhü} yahuya,

²⁰ “Ñgomo Godîndî worambe nîñgomombo nîmorehî nindowenihîmbo sîmborî hohoanîmo ranahambo wataporîmbo^{ndundürî},” mehupurî.

²¹ Raniyo hoafi sowandümo homo-rundeimbi ranai ranî hoafi ra hîmborî^{yomo} houmbo Godîndî worîna

siambe hondü homo nîmorehî nindowenihîmbo yamundi-marundürî.

Godîmbo sîhai-randeimbi ai ahandî wandafi-babîdîmbo tüküyafundühî-yomo Suda-yei kansîr asu bogorî hondü ahamumbo gugurîfe wataporîmbo hoafîmemo. Ranîyo nindou bîdîfirî hoafî sowandümo homo-rundeimbi-mbo karabus worambeahîndî sepurîmîndîmbo koamari-houpurî.

22 Nga asu nindou ranai homo himboyomondane, hoafî sowandümo homo-rundeimbi ranai karabusî worambe moai nîmarîmo. Ranîyo hîhîrîyafu homo Suda-yei bogorî ranahamumbo hoafîmemopurî.

23 Ai homo hoafîyomondühî yahomoya, “Karabus worî yipurî ra paru mburumbo karabus hîfandîru-rundeimbi ai yipurî hîfandu manîngomo. Nga asu yipurî sübüdîhoehü hîmboyefane, worî yanğîrî mafondaro,” mehomo.

24 Karabus worî hîfandîru-rundeimbi-yomondî bogorîyu asu Godîmbo sesî sîhou-rundeimbi-yomo ai ranî-moatükunî ranahambo nününgufemboyo yahomo houmbo afîndî ho-hoanîmo-memo.

25 Nindou mamî ranai sünî hoafîyupurühî yahuya, “Hîmborîyomo, nindou se karabusîmarüpürî ranana Godîndî worambe nîmorehî nindowenihîmbo yamundundürühî mbanîngomo,” mehu.

26 Ranîyo bogorî-mayu ranai ratüpürîyomo-rundeimbi sepurîmündü haya homo hoafî sowandümo homo-rundeimbi ra masîwapundümo. Nga asu nindou yamundîmarundürî ranaheimboya, “Yîhoefîmbo nîmoeinambo ndîhümünîmboyei,” yahomo houmbo moai nînî nününgurüpürî.

Hoafî sowandümo homo-rundeimbi ranai yîhombokoate-kansîrîmbo Godîndî hoafî wataporîmbo-marundî

27 Karabus hîfandîrundeimbi nindou ranai sowapurîndümo homo gugurîyafu wataporîmbo-marundî ranambe Suda-yei bogorî-yomondî hîmboahü wagabe hînîngîmarupurî. Godîmbo sîhai-randeimbi ai düdureapurühî yahuya,

28 “Ro sîhamumbo nîmorehî nindowenihîmbo nindou ranahandî ndürî ranahambo wataporîmbo yowanî masefî. Nga se wataporîmbo marunda munğambo nindou Serusarem ngoafîhü ranai sîhamundî hoafî ra hîmborîmayei. Ran-ane se yîhoefîmboya, se-rurî nindou ranahambo hîfokoamarüwurî yahomo houmbo papîhoafarîmuni,” mehomondamboyu.

29 Asu Pita ai hoafî sowandümo homo-rundeimbi bîdîfirî-babîdîmbo nîngomombo sîmborî hoafîyupurühî yahuya,

“Ro Godîndî hoafî yangîrî anîmbo süngundîhumboyefî, nga ngîrî hîfî ndanîhündambo nindou-yei hoafî ana süngundîhundî.

³⁰ Se Sisasîmbo nîmî keimbî karîhendeimbîfihî tîkoründümo parüwurî mburümbo hîfokoa-marüwurîyosî. Nga sîhefî amoa-yei God ranai yîfîhündî botîmarîrî.

³¹ God ai sünambe serümündî hafu ahandî warîhondü waranî nindou sîhefîmbo aboedambofembo bogorîmborîrî hîningîrîra anüngu. Ahandî süngu anîmbo muŋguambo Suda ai moaruwai hohoanîmo hîningî-ndîhindühî aboedî hohoanîmo süngundîhinda ahei moaruwai hohoanîmo ra amboawi mbüsümbui.

³² Ranî-moatükunî God ai ramareandî ra hoeirîhu hoahu anîhond-ane sefî wataporîmborîhu arîhundî. Asu Yîfiáfî Aboedî ai-amboanî anîhond-ane yaho arandî. Asu muŋguambo nindou dîdîyeyi Godîndî hoafî süngurîhinda ranaheimbo Yîfiáfî Aboedî sagadürî arandî,” mehu.

Gamarier ai kansîrîmboya hoafî sowandümo homo-rundeimbîmbo hîningîrou-safîndüpurî mehu

³³ Pita ai ranî hoafî ra hoafîmayuwa Suda-yei bogorî nindou ranai ngînîndîyomondühî hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranahamumbo hîfokoeffepurîmbo hohoanîmo-memo.

³⁴ Nga gugurîyafu wataporîmbo-marundî ranambe ahînûmbî hohoanîmo yamunde-randeimbî nindou Farisîhündî mamî ahandî ndürî Gamarier ahambo ahînîyeyi rîhündeimbi manüngu. Ranîyu hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranahamumbo gugurîyafu wataporîmbo-marundî ranambeahîndî akîdou tükümbeafundî mehu.

³⁵ Hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranai botîyafu houmbo homondane Gamarier ai kansîrî ranahamumbo haofîyupurühî yahuya, “Israer nindou se ranî-moatükunî ra hohoanîmondîmo hoeindundühî anîmbo randundî mehupurî.

³⁶ Se Tadius tüküfi manüngu ra fîfîrundai. Ai hoafîyuhü yahuya, ‘Ro adükari bogorî nindou-anahî,’ mehua 400 nindou ahambo süngumarurî. Nga ahambo gafman ai hîfokoamarîwura ahambo süngururü-rundeimbî ai fe-fondühî ahamundî ratüpurî ra hîningîmarundî.

³⁷ Asükai süngunambo gafman ai ndürî semîndambe Garirîhündî nindou mamî ahandî ndürî Suda amboanî gafmanî-babîdî yîfiarîmbo nindou bîdîfîrî masepurîmündu. Ai ahambo süngururü-rundeimbî masepurîmündu, nga ahambo hîfokoa-marîwuramboyo ahambo süngururü-rundeimbî ranai mafefoundî.

38 Ranîmboane ro haponda sihamumbo hoafehapurî, Se nindou ndanahamumbo nîni nününgu-fepurîpoanî. Ranîmoatükunî ai rawarundî ra hîfi ndanîhündambo nindou-yomondî ratüpurayo ana, ngîrî aboedîndo.

39 Asu ranî-moatükunî ra Godîndî-mayoayo ana, se ngîrî yowanî mbîsîmo kîkîhî-ndüpurîndümo. Rawarundî ana, se God-babîdîmbo-anemo yîfiar-ayomo,” mehuamboemo.

40 Suda-yafe bogorî ranai Gamarierîndî hoafi süngurundühi hoafi sowandümo homo-rundeimbîmbo mîngîyomo hürîhoupura mahomondamboyo buburupurî mburumbo moanî koarîhoupurühi yahomoya, “Se yowanî nîmorehî nindowenihîmbo Sîsasîndî ndürî ranahambo wataporîmbo-yondürîpoanî,” mehomopurî.

41 Ranîyo hoafi sowandümo homo-rundeimbî ranai hîhîfî-hîhîfî kapeihî mahomo. Sapo God ai ahamumbo Sîsasîndî sünguna tîngîrîfo masagapurî ranîmbo.

42 Ranîyo muṅguambo si Godîndî worambe asu nindou-yei worambe homo aboedî hoafi yamundî-rundürühi nindou ranaheimboya, Sîsas Kraîs ranana God ai ahandî nendambo aboedambo-fendürîmbo kafoarîrî hîniṅgî-marîrî-ani, mehomo.

6

Hoafi sowandümo homo-rundeimbîmbo fehefembo nindou 7 kafoaru hîniṅgîmarupurî

1 Ranî-sîmboanî süngurîhindeimbî ranai afîndî hamîndî tükümehîndî. Ranîyo asu süngurundeimbî Grik hoafi hoafümbî ai Aram hoafi hoafümbî ranahamumbo ṅgîniṅdîmarundürî. Ai yaru hoafîyomondühi yahomoya, “Muṅguambo si sehündî nindou sesîkoate-yeimbî ranaheimbo farîhehindürî arîhündî, ṅga nîmorehî kai rohündî ranaheimbo ana moai farîhehindürî rîhündî,” mehomo.

2 Ranîyo hoafi sowandümo homo-rundeimbî 12 ranai muṅguambo süngurîhindeimbî mborai yahomo hürîhondürî houmbo hoafîyomondühi yahomoya, “Asu ro Godîndî hoafi bokarîhefe ra hîniṅgîfe hefe sesî yimbufe ana, aboedî hamîndîyopoanî.

3 Ranîmboane wandafî mamî se siheiambeahîndî nindou 7 ndofe fîfîrîfe hohoanîmo asu Yîfiafî Aboedî ahamundî fiambe nîmarîpureimbî kaboadu hîniṅgîndüpurî. Rananîmbo sîhîrî ranî ratüpurî ra hîfandîmbo ahamumbo hîniṅgîndîhu-purîmboane.

4 Rananîmbo asu ro nindoumbo Godîndî hoafi yamundîfe asu dîdîbafîfe ra randîhumboane,” mehomo.

⁵ Muṅguambo nindou ranai rani hohoanimo ranahambo yifirîmayei. Raniyo Stifen ṅgîndî anihondümbore haya Yifiafi Aboedi ahandî fiambe adükari nîmaroweimbiyu, Firip, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas asu Nikoras Suda-yafe ndîfohündî ahei rotu süngureandeimbiyu.

⁶ Nindou ranahamumbo hoafi sowandümo homorundeimbiyomondî himboahü hinṅgîmarupurî. Raniyo rani ratüpurî ra refembohünda kafeefe hinṅgîfembo ahamundîwamî warî nandu houmbo didîbafîmefundî.

⁷ Raniyo Godîndî hoafi ranai muṅguambo hîfi hoahoṅgohü Serusaremîhü nindou süngurîhindeimbi ranai adükari tükümehindî. Raniyo asu Godîmbo sîhourundeimbi afîndî ranai hoafi ra himborîyomondühi anihondümbomarundî.

Suda ai Stifenîmbo papîhoafîmarurî

⁸ Stifenîmbo God ai aboedi-aboedîrirühi ṅgîndî masagadowa nîmorehi nindowenihîyei mbusümo hepünîfeimbi moatükunî yare marandî.

⁹ Asu Suda-yafe rotu, moanî ratüpurambeahîndî aboedambomehîndî sei arîhündî ranambeahîndî nindou bidîfirî ranai tüküyafu Stifen babîdîmbo hoafînambo sîmborî hoafi-memo. Aiana Sairini, Areksandria ṅgoafi asu Sisiria, Esia profens hündîyomo.

¹⁰ Nga asu Yifiafi Aboedi ranai Stifenîmbo farîherühi ahandî hoafi ranai ṅgîndîyo haya ndorîhoeimbi-mayoa moai ai-babîdîmbo hoafînambo sîmborî-sîmborîyomo.

¹¹ Raniyomo nindou bidîfirîrambo dîbo hüti-hüti-marüpurî ho hoafîyowohüya, “Ro himborîyefanî Stifen ai Moses asu Godîmbo tirîfoefe hoafîmayu,” yahombo.

¹² Ramehomo-ndamboyo Suda-yafe boboagorî, ahînümbî hohoanîmo yamundu-rundeimbi asu nindou muṅguambo aheimbo ṅgusüfoambe moaruwai-marandürî. Raniyo homo Stifenîmbo kîkîhîrundümo houmbo Suda-yafe boboagorîyomondî fandîfe hoafi fifîrîfe ranambe sowaründümo mahîfomo.

¹³ Raniyo nindou bidîfirî sowapurîndümo hinṅgîmarupurî tîkefehefe Stifenîmbo wosîhoaforîyuhüya, “Nindou ndanai ana Godîndî worî asu Mosesîndî ahînümbî hohoanîmo ranahambo tirîfoefe hoafîmayu.

¹⁴ Ro himborîyefanî ai hoafîyuhü yahuya, ‘Sisas Nasaretîhündî ai worî nda birîboade mbunda asu Mosesîndî hohoanîmo horombo sîhefîmbo masendî ra ṅgorü-süngundeambui,’ mehu,” mehomo.

¹⁵ Muṅguambo nindou hoafi fifîrîfembo gugurîmefundî ranai Stifenîndî ṅgusümborambe hoeirundane, ahandî

ŋgusümböari ranai sünambeahîndî nendî-yomondî
ŋgusümböari nahuraimayo.

7

Stifen ai kansîrîmbo hoafî bokarîmarîhendî

¹ Godîmbo sîhai-randeimbi adükari bogorî ranai Stifenîmbo düdurîrühî yahuya, “Ndanî-moatükunî wataporîmbo-arundî ra anîhondüyo?” mehuamboyo.

² Asu sîmborî Stifen ai hoafîyuhü yahuya, “Amoŋgo mam-anemo asu ape mam-anemo, awi se wandî hoafî hîmborî-yomo. Sîhefî amoa Abrahama ai Haran ŋgoafînambo hokoate Mesopotemia hîfîhü nŋguambe Adükari God Ŋgîndeimbi ranai ahambo-o tükümeŋyü.

³ Ranîyo God ai hoafîyundowohü yahuya, “Sîhafî hîfî asu fikîmîndî hî-nŋgîndo hawa ŋgorü hîfî ro nafuindahanî ranînambo ŋgafî,” mehundo.

⁴ Ranîyo Abraham ai Kardia hîfî hî-nŋgîre haya hu Haran ŋgoafîhü manŋgu. Asu ahandî afîndî ai yîfîmayuamboyo God ai koamarîheira haponda se anîŋgomo ndanîhü hîhîrîfî sünî manŋgu.

⁵ God ai moai Abrahamîmbo hîfî ra akîdou-amboanî kîkîreando. Ŋga Abraham ai nîmorîkoate-yuambe God ai hoafîyuhüya, “Hîfî nda ndahanînanî sîhafî nîmorî asu ahurîhoandî ahei hîfîndîmboe,” mehundo.

⁶ God ai Abrahamîmbo ndare hoafîyundowohü yahuya, “Sîhafî ahurîhoandî ranai hîfîkoate-ndei hehimbo ŋgorü nîndou-yei hîfîhü ŋgei nîmboeimboyei. Rananîmbo nîndou ranî hîfîhündî ranai 400 hîmbanî aheimbo moanî ratüpurîyei rîhündeimbi-mbo ndîhindürühî moaruwaimbo-ndîhindürîmboyei.

⁷ Ŋga asu süngunambo ana nîndou dîdîyei aheimbo moanî ratüpurîyei rîhündeimbi-mbo-arîhindürî ranaheimbo tîŋrîfo ndahandürîmboyahî. Asu süngunambo ahei nîmorî ai ranî hîfî ra hî-nŋgîndîhi hehi ndühî dîdei wambo ŋgusüfo pandîhindürîmboyei.

⁸ Fihoeari kefe tîrîhefe hohoanîmo ra God ai Abraham-dîbo hoafî fîramündî masîhendî. Ranîyo süngunambo Abraham ai ahandî nîmorî Aisakîmbo 8 siyuambe fihoeari kari tîrîmarîherü. Aisak amboanî ahandî nîmorî Sekopîmbo hoeari kari tîrîmarîherü, asu Sekop amboanî ahandî nîmorî 12 sîhefî amoa mamî ahamumbo ramareapuri.

⁹⁻¹⁰ Sekopîndî nîmorî apodoho mamî-memo ranai ahamundî akîdî Sosepîmbo yîboaruko-rüwurühî-yomo Isipînambo moanî ratüpurîyo randeimbi nîndoumbo-fembo nîndou-yomondî warîhümarüwurî. Ŋga God ai, ai-dîbofîhî

ahandî tîñîriffo ranambeahîndî aboedambomarîrî. God ai Sosepîmbo ndorîhoeimbî fifîriffe masagado ranîmbo ahandî adûkarî bogorî ranai ahîñîrürühi hohoanîmoyundo marandî. Ranîmboyo Isip-yafe adûkarî bogorî ranai gafmanî-yomondî adûkarî bogorîmbomarîra ahandî worambe muñgu-moatükunî engoro ra hîfandîmarandî.

¹¹ Ranîyo süngunambo Isip asu Kenan hîfîhü yahîmo afîndî tüküfehü nümbürîhündî sesî yapataparîyohü sesîkoate-yeihî wembo afîndî tüküme Feyo. Ranîyo Sekopîndî nîmorî sîhefî amoa mamî ranai sesîkoate-memo.

¹² Nga asu Sekop ai Isipîhü wit engoro hoafi hîmborîyu haya ahandî nîmorî sîhefî amoa mamî ra wea ngurühi hondü koamarîhepurî.

¹³ Asûkai hîhîrîyafu mahomondamboyo Sosep ai ahandî amonngo mamîmbo ro Sosep-anahî mehua asu Isip-yafe adûkarî bogorî ranai Sosepîndî amonngo mamî ra fifîrîmareapurî.

¹⁴ Ranîyo Sosep ai ahandî afîndî Sekop asu fikîmîñîndî 75 nîmorehî nindowenihî ra semîndîndürî Isipînambo hombohünda nindou koamarîhepurî.

¹⁵ Ranîyo Sekop ai ahandî nîmorî-babîdîmbo homo Isipîhü nîngomombo sîhefî amoa mamî ra ranîhü muñgu yîfîsafîmemo.

¹⁶ Ranîyo asu ahamundî fi-nîmoko ra Sekem ngoafînambo sowapurîndümo mahîfomo hîfî-kefepurîmbohünda. Sapo Sekem ngoafîhü horombo Abraham ai Hamorîndî nîmorî-yomondî-mayo yîfî samboefembo hîfî kakînambo pemîmayu ranambe samboefe-purîmbohünda.

¹⁷ Horombo God ai Abraham-dîbo hoafi fîramündî masîhendî ra asu anîhondü tüküfehü Israerîhündî nindou Isipîhü anîmboei ranai afîndî safî tüküme hindî.

¹⁸ Asûkai süngunambo nindou mamî Sosepîmbo fifîrîfîkoate ai adûkarî bogorîmbofi tüküfi haya Isip hîfandîmarandî.

¹⁹ Ranîyo süngudîdî adûkarî bogorî-mayu ranai sîhefî amoa mamîmbo wosîhoaforî-randürühi aheimbo moaruwaimbo-mareandürî. Ranîyo ahei nîmorî ra yîfîsafîmbeyeia yahuhaya moanambühi hîñîngîfendürîmbo hütîhoafîmarandürî.

²⁰ Ranî-sîmboanîyo Mosesîmbo hondî ai wakîmarîmîndoa aboedî hîmbomayua asu God ai ahambo hohoanîmo-mayundo. Ranîyo Mosesîmbo ahandî afîndandî worambe ngîmî amoa hîfandîmarîhorî.

²¹ Asu Mosesîmbo moanambühi masîhehoramboyo Isip-yei adûkarî bogorîndî nîmorehî nîmorî ai serîmîndî haya

ahandî nîmorîmbore moanġuimarîrî.

22 Ranîyo Isipîhündî ranai Mosesîmbo ahei munġuambo hohoanîmo aboedî ra yamundîmarîhori. Asu ai nġîndî nindouyu haya munġu-moatükunî ai hoafîyuhü yare marandî.

23 Moses ai 40 hîmbanîyu haya ahandî nendî Israer ahe- imbo ho hoeifendürîmbo hohoanîmo-mayu.

24 Moses ai huane Isipîhündî nindou mamî ai Is- raerîhündambo moaruwaimbomarîrî. Ranîyo Israerîhündî- mayu ranahambo hoarehîrümündî haya Isipîhündî-mayu ranahambo buburürî hîfokoamarîrî.

25 Moses ai ahandî nendambo hohoanîmoyuhüya, God ai wandî warî süngu afarîhendürî ra fîfirîmbîrîhi-ndamboane mehu, nġa ai moai fîfirîhindî.

26 Nġorü sinambo asükai huane Israerîhündî yimbu ranai yifiarî-mayafandamboyu kîkîfepîrîmbo mehu. Ranîyu hoafîyupîrühî yahuya, 'Se nîmboe sîmborî buburürî- ayafandî, nġa se-ana apodoho-anafanî,' mehupîrî.

27 Ranîyu nindou nġorü, nġorü-dîbo yifiarî botîmareandî ranai Mosesîmbo nîndîrî pirîrühî yahundoya, 'Düdi sîhambo yîhoefî bogorîmbore asu nindou yîboboferambore hînnġîmareanîna?

28 Se hamanî Isipîhündî hîfokoamarîworî nou asu wambo hîfokoa-mandowandîrîyo?' mehuamboyu.

29 Moses ai ranî hoafî hîmborîyu haya Isip hîfî hînnġîre haya hu Midian hîfîhü manġngu. Ai ranîhü nġngumbo sünguna nindouwenihî nîmorî yimbu kamareapîrî.

30 Asu 40 hîmbanî howane süngunambo sünambeahîndî nendî ranai Mosesîmbo-so nîmî-wohî furîkoate-reandühî Sainai wafukîmî nîmîwamî hai imami ambere tükümeŷiyu.

31-32 Moses ai ranî-moatükunî ra hoeire haya hepünîfi afîndî hohoanîmoyuhü akîmî türüfoefe hoeifembo mahu. Ranîyo Adükarî ai hoafîyundowohü yahuya, 'Ro sîhafî amao mamî, Abraham, Aisak, Sekop ahamundî God-anahî,' mehuamboyu Moses ai hîhamîndarîyuhü hoeifembo yîhîmbomayu.

33 Adükarî ai hoafîyundowohü yahuya, 'Sîhafî yirî hoearî ra safurîhoefî nġa, se hîfî haponda anîmbafî ndanana wandî yanġîr-ane.

34 Wandî Israer nindou ranaheimbo Isipîhü nîne moaruwai moatükunî ramarîhindî ra hoeirîheandî. Asu ro ahei aranî ra hîmborîya heheamboyahî Isipîyei warambeahîndî aboedambo-fendürîmbo makosaî. Ranîmboane haponda Moses sîhambo asükai Isipînambo koandîheheanîna nġamboyafî,' mehu.

35 Moses mamî ranahamboyo weangurühi Israerihündî yimbu ai hoafiyafinandowohüya, 'Düdi sîhambo bogorimbo-mareanîni asu hoafi himboriyohü yiboboferambo mareanîna?' masafinando. Asu mamî aiyu God ai sünambeahîndî nendî nimîwamî hai imamiambe tüküme fiyu ahandî ngîniîndînambo ahambo bogorimbofe asu Israerimbo aboedambofembo koamarîherü.

36 Moses ai Israerihündî nindou ranaheimbo Isipihündî semündündürî mahu. Ai hepünifeimbî moatükunî Isipihü asu Hambur sîrîwara ranîhü rareandühî 40 himbanî nimîwohi furîkoate-reandühî manîboadei.

37 Moses mamî ranaiyu Israer nindoumbo hoafiyundürühî yahuya, 'God ai ahandî hoafi hoafiyurandeimbî ro nahurai seambeahîndî ndagadürîmbui' mehündürî.

38 Moses mamî ranaiyu Israer-babîdîmbo nimîwohi furîkoate-reandühî gugurîyahi mamarei. Asu ahamboyo Sainai wafuambe sünambeahîndî nendî ai hoafîmayundo. Ai Godîndî hoafi yangîrî nînggo hohoanîmo sairandeimbî ra semündü haya sîhefîmbo masendî.

39 Nga sîhefî amoa moai Mosesîndî hoafi himborîyei. Ai ahandî hoafi sahümündî pirîhi hehi asükai Isipînambo hombo hohoanîmomayei.

40 Ai Aronîmbo hoafiyahündowohü sahündoya, 'Moses ai yîhoefîmbo Isipîhündî semündümünî masüfu, nga ahambo nîni-moatükunîyo tüküme fiyo ra ro moai fîfirîhündî. Ranîmbo anîmbo se god mamî nafîndandanî ai yîhoefîmbo aboedî nafî semündîmunî mbîhuwamboane,' masei.

41 Ranîyo nindou-mayei ranai tikai god burmakau nîmorî nahurai nafîrühü mburîhü sesî sîhehindühî warînambo hütî nafîyoweimbî tikai god ranahambo hîhîfî-hîhîfîmayei.

42 Ranîmboyo God ai aheimbo daboadî hîhîrî-mareandüra ai hüfîhamîndî, amoamo, mupui ranahambo hohoanîmomayei. Sapo Godîndî hoafi hoafiyomorundeimbî-yomondî bukambe mapenînggo süngu. God yahuya,

"Israer, se nimî wohî furîkoate-reandühî 40 himbanî manîmboei

ra moai wambohünda sesî sîhehindî.

43 Se ser worîmbombo sahümündî mahei ra wambohündambo-yopoanî,

nga tikai god Morek asu

Refan ranî god sîsamî mupuiyo nafîrühü mburîhü hohoanîmoyei marîhündî.

Ranîmbo-hündambo anîmbo ndühîndambo koandîheheandüranî

Babiron hîfînambo ngeimboyei,"

Amos 5:25-27

mehu.

⁴⁴ Nîmî wohî furîkoate-reandühi nîmboeiambe worîmbombo ser ra ai-babîdîmbo mengoro ranambeyo God ai sîhefî amoaο mamîmbo hoafîyu marandî. Ser ranînambo worîmbombo hohοanîmo ra God ai Mosesîmbo hoafîmayu-ndowamboyo ahandî hohοanîmo-mayu sünguru worîmbomarundî.

⁴⁵ Asükai süngunambo amoaο mamî ranahei nîmorî ranai ser ra sahümündi hehi Sosua-babîdîmbo ŋgorü nindouyei hîfî kosemîndîmbo mahei. Sîhefî amoaο mamî ranai tükümehindamboyo God ai ahei hîmboarühî ŋgorü nindou ranaheimbo hemafoareandürî. Ranîyo ser ranînambo worîmborühü hînîŋgîrîhînda nîŋgo hombo adükari bogorî Defit nünḡuambe tükümeŋeyo.

⁴⁶ Sapo Defit, God ai ahambo hîhîfî-hîhîfîyundorandeimbi-mayu ranai didîbafîfihî yahuya, 'Se yîni mbîsafanî, ro Sekopîndî God sîhambo aboedî worî worîmbondîha,' mehundo.

⁴⁷ Ŋga Soromonîyu Godîndî worî ra worîmbomarandî.

⁴⁸ Ŋga God Nîmoamo Hondü ranai ana moai worî nindou worîmbo-rundeimbi ranambe nîmaru, sapo Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbi ai hoafîmayu sünguru.

⁴⁹ God ai hoafîyuhü yahuya,

'Sünü ana wandî nîmarîmbo muḡgu-moatükni hîfandîmbo fond-ane,

asu hîfî ana wandî yitîŋarî pühîyo nîmarîmboane.

Asu se wambohünda nîni-moatükunî worî worîmbo-mandundîyo?

Asu ro fi hefe nîmarî fondîmbo ra hohοanîmoyahai?

⁵⁰ Sapo se fifîri-ndîhindî ro wandî warînamboyo muḡgu-moatükunî ra nafîmarîhandî,' *Aisaia 66:1-2*

Adükari ra mehu," mehu.

⁵¹ Stifen ai kansîrîmbo hoafîyupurühî yahuya, "Sîhamundî hohοanîmo ana anîhondümbofekoate nindouyei nahurai tapîhamîyomboane. Se-ana hîmboambekoate-yomondühî moai Godîndî hoafî hîmborî-yomo rundî. Ranîmboane se Yifiafî Aboedîndî hoafî hîmborîkoate-yomo sîhamundî amoaοmamî ramefundî nou.

⁵² Sîhamundî amoaο ai Godîndî hoafî hoafîyomorundeimbi horombo hondü manîŋgomonda hîfokoefepurîmbo mehomo. Ranai horombo hondü hoafîyomondühî yahomoya, 'Süngunambo nindou mamî Mbumundî Hohοanîmo-yurandeimbi tükündüfimbui,' mehomo, ŋga sîhamundî amoaο ai hîfokoamarüpürî. Asu se haponda ranahambo daboadî hîhîrundühî hîfokoamarüwuri.

53 Se Mosesîndî ahînümbî hohoanîmo God ai sünambeahîndî nendandî süngu masagado ra masahümündiyosî, nga se moai süngurîhîndî,” mehu.

Stifenîmbo nîmoeinambo hîfokoamarüwuri

54 Kansîri-memo ranai ranî hoafî ra hîmborîyomo houmbo Stifenîmbo ngînîndîrurühi yahafî hîtimarundî.

55 Nga Yifiafî Aboedî ranai Stifenîndî fiambe farîfehüyo sünambe hîmbomayu hafu. Ranîyo ai Godîndî hîmboamupuimbo-randeimbî si ra hoeireandane, asu Sisas ai ahandî warîhondü waranî manüngu.

56 Asu Stifen ai hoafîyuhü yahuya, “Hîmborîyomo! Ro hoeirîheanda sünü ai bureandühîyo Nindou Hondü ranai Godîndî warî hondü waranî manüngu,” mehu.

57 Ai ranî hoafî ra hîmborîyomo houmbo, hîmbo tühîfo warînambo kîkîru papîründümo mburu puküna hoafî karîhoemo houmbo pîpîyomo homo Stifenîmbo kîkîhîmaründümo.

58 Ranîyo ngoaf-ambeahîndî moanambühi sowaründümo homo hîfokoefimbo yahomo houmbo nîmoeinambo hüfütimarurî. Nindou horombo ahambo papî-hoafîmarurî ranai ahamundî warî hoandarî ngîsîharî hoearî ra yimündîndümo nindou mamî hoarîfi ahandî ndürî Sor ahandî yirîkîmî kurîmarundî.

59 Stifenîmbo nîmoeinambo hüfütirüwurambe didîbafîfihî yahuya, “Adükari Sisas, se wandî yifiafî ndowandîfi,” mehu.

60 Ai piyu yimîndoho yimbunambo nîmarümbö puküna hoafî karîhoehü yahuya, “Adükari se yowanî ahamumbo moaruwai hohoanîmo ndanîmbohünda

8

tîngîrîfo segupurîpoanî,” yahu mbura yîfîmayu.
 1 Stifenîmbo hîfokoamarüwuri ra Sor ai aboed-ane, mehu.

Sor ai Sisasîmbo anîhondümbö-rîhindeimbîmbo moaruwaimbo mareandürî

Ranî-sîmboanî muŋguambo anîhondümbö-rîhindeimbî Serusaremîhü manîboadei ranaheimbo pîyei hehi moaruwaimbo marîhindüra Sudia asu Samaria-yafe hîfîna bukürümayeri. Nga hoafî sowandümo homo-rundeimbî ai yanğîrî Serusaremîhü manîngomo.

2 Anîhondümbö-rundeimbî nindou bîdîfîrî Godîndî hohoanîmo yanğîrî süngurundeimbî ai Stifenîmbo pukünambo aranîhoafîrurî mburu hîfî-kamarüwuri.

3 Ranîyo asu Sor ai anîhondümbö-rîhindeimbî-yafe hohoanîmo moaruwaimbo-reandürühi hu worîni-worîniyuhü worambeahîndî nîmorehî nindouwenihî

kifi hüramündîndürî hu karabusambe hîniŋgîreandürî marandî.

Firip ai Sameria ŋgoafîhü aboedî hoafî bokamarîhendî

⁴ Anîhondümborîhindeimbî ai muŋguambo ŋgoafî bukürümayeri ranîhü aboedî hoafî bokarîhoemo marundî.

⁵ Ranîyo asu Firip ai Sameria-yafe adükarî ŋgoafîna hanü Sisasimbo ai Kraisi-ani yahu wataporîmbo-marandî.

⁶ Ranîyo asu nindou afîndî ranai ahandî hoafî hîmborîyeihî hepünîfeimbî moatükunî ramareanda hoeirîhindühî ahandî hoafî wudîpoaporîhi hîmborîmayei.

⁷ Nindou ranahei flambe moaruwai nendî mamarondürîyosi, ŋga Firip ai hemafoareandüra wurünîyombo gorefoendühî nindou ranaheimbo hîniŋgîmarîhindürî. Asu nindou afîndî yirî warî nîmokoyeimbî tîŋarî moaruwaimbü ranai-amboanî aboedîmayei.

⁸ Ranîyo asu nindou afîndî ranai ranî ŋgoafîhü afîndî hîhîfî-hîhîfî-mayeri.

⁹⁻¹⁰ Ŋga nindou mamî ahandî ndürî Saimon ranî ŋgoafîhü manüŋgu. Ai hîmoarokora randeimbîyu, ranîyo asu Samari-ahündî ai hepünîmehindî. Saimon ai hoafîyu randühîya, “Ro adükar-anahe,” yahu marandamboyei, amonŋgohandî asu akohoandî muŋguambo ahandî hoafî wudîpoaporîhi hîmborîmayei. Nindou ranai hoafîyeihî seiya, “Nindou ra ŋgîniindeimb-ani asu ŋgîniindî ra Godîndî nahurai adükar-ane,” sei marîhündî.

¹¹ Asu Saimon ai afîndîmbo ŋgonŋoanî hoafî yare maranda hepünahindühî ahandî sünguyahi marîhündî.

¹² Ŋga Firip ai Godîniindî hîfandarandî asu Sisas Kraisiindî aboedî hoafî ra wataporîmbo maranda nîmorehî nindouwenihî ranai Firipîndî hoafî hîmborîyeihî hundürümayeri.

¹³ Saimon amboa Godîndî hoafî anîhondümborîmareanda ahambo hundürümarüra asu Firip-dîbo manüŋgu. Ai hoeireandane, Firip ai hepünîfeimbî moatükunî ramareanda, asu ai afîndî hohoanîmo-mayu.

¹⁴ Ŋga asu ranîyomo hoafî sowandümo homo-rundeimbî Serusaremîhü manîŋgomo ai hoafî hîmborîyomondane, Sameriahündî ai Godîndî hoafî anîhondümborîmarîhindî. Ranîyo Pita asu Son aheimbo sowana koamarî-haupîra mahanîfanî.

¹⁵ Ai tüküyafîne anîhondümborîhindembî-mayeri, ranaheimbo-hündambo Godîmbo dîdîbafî-yafîneandühî safanîya, “Sîhafî Yifiafî Aboedî aheimbo dabadürî,” masafanî.

16 Nindou ranai Sisasîndî ndürînambo yangîriyei hundürümayeî. Nga awi moai ranî sîmbonî Yifiafî Aboedî ai aheiwamî koso.

17 Nga asu süngunambo hoafî sowandîfanî hafanî-rînandeimbi ai ahafandî warî aheiwamî nandîne mburînambo, didîbafî-mefîneanda, Yifiafî Aboedî ranai aheiwamî makoso.

18 Saimon ai hoeireapîrane hoafî sowandîfanî hafanî-rînandeimbi ai ahafandî warî aheiwamî manandîneanda, Yifiafî Aboedî ahei wamî makoso. Ranîyu asu Saimon ai kaki semündü-haya, ahafanîmbo sowana hu hoafîyupîrîthü yahuya,

19 “Ngînîndî ra wambo amboa seneandîrî, rananîmbo asu ro-amboa wandî warî nindou ranaheiwamî nandîheandani, Yifiafî Aboedî aheiwamî mbîkoso-amboane,” mehu.

20 Nga Pita ai sîmborî hoafîyuhü yahuya, “Ranî-moatükunî God ai moanî asendî ra, asu se nîmboe kakînambo pemîmbo hohoanîmoayafa? Ranana se sîhafî kaki ranî bîtapîndo yîfîndamboyafî.

21 Se ngîrî Godîndî-mayo ratüpurî ndanambe keboawandî. Nîmboe sapo sîhafî hohoanîmo ra Godîndî himboahü aboedîyopoanî, nga moaruwai-ane.

22 Nga ranîmboane se didîboadîndo hohoanîmondafühî anîmbo, sîhafî moaruwai hohoanîmo randühîndo hînîngîndowandî. Asu se Adükarîmbo didîbafîndafoando rananîmbo ai sîhafî ngusüfoambe moaruwai hohoanîmo ra amboawi mbüsümbui.

23 Ro fîfîrîheandî, se-ana hohoanî afîndeimbanafî asu sîhafî ngusüfoambe moaruwai ranî hohoanîmo ran-ane nîmarîrînimbo hîfandaranîni,” mehu.

24 Saimon ai sîmborî hoafîyuhü yahuya, “Se wambo farîhefemböhündambo Adükarîmbo didîbafîndafoandanî anîmbo, asu rananî moatükunî se hoafîmayafî ra ngîrî tükündîfeyo,” mehu.

25 Asu Pita weimbo Son ai nîni-moatükunî Adükarî ai ramareandî ra ai hoafîyafînandürî mburînambo, asükai Serusaremînambo hîhîrîyafîne mahahüfanî. Nafînambo hahüfandühî, Samaria-yafeihî munğua ngoafî adaburo ranaheimbo Adükarîndî hoafî ra bokamarîheneandürî.

Firip ai Itiopia-hündambo aboedî hoafî bokamarîhendî

26 Sünambeahîndî nendî mamî ai Firipîmbo Serusaremîthü hoafîyuhü yahuya “Botîyafo, gebü Gasa ngoafînambo nindou ngoafî nanğokoateyo nafî gadîfî,” mehu.

27 Ranîyu asu Firip ai botîfi yaha hanühî ranî nafîhü Itiopia-hündî mamî hoeimarîrî. Nindou ra Itiopia-yafe adükarî

bogori nimorehi Kandas ahandi kaki hifandirandeimbi bogoriyu. Nindou ranai timoefi kariwurimb-ani. Ai rotumbohündambo Serusaremnambo mahafu.

28 Asukai ahandi karisambe ngoafina hihirifi mahu. Karisambe huhu Aisaia Godindi hoafi hoafiyu randeimbi ai bukambe sürü papimarandi ra nafina hūbudūmara hu.

29 Ranīyo Yifiafi Aboedi ai Firipimbo hoafiyohū yahoya, “Akimi ngafi karisi-kimi nimbafi,” meho.

30 Ranīyu Firip ai pipiyu hu, karisi fikimi-fiyuane, nindou ranai buk Aisaia sürü papimarandi ra ritimimaranda himboriyu haya düdufih yahuya, “Hoafi se ritimimarandi ra awi fifirohawambo wamboyaifi?” mehuamboyu.

31 Asu ai simbori hoafiyuhū yahuya, “Nindou wambo hoafi ranahandi nīmindi fifirife hoafikoate-ayu ana, ro ngiri aboedi fifirindiheandi. Nga se mborai shūfi, fareafu, ro-dibo karisambe nīmandembo,” mehundo.

32 Nindou buk hoeimareandi ranai ndare hoafiyohū yahoya,

“Ahambo sipsip hifokoefembo sowandūmo ahomo nahuraiyo sowarūndūmo mahomo.

Sipsip wei ninendi tūpuri-hehindani, heikoate-ayo nou nindou nda moai simbori yafambe fare hoafiyu.

33 Ai ahambo amoani-ngeimbi moatükunī rarīhindühī moai didīboa-dorīhorī papi-hoafirīhorī.

Hifi ndanihū hifokoa-marūwura ai nīmorīkoate yifimayu,

ranīmboane ahandi nīmorī nīngo-koateayeī,” meho.

Aisaia 53:7-8

34 Kaki hifandira randeimbi ranai Firipimbo düdufindowohū yahuya, “Hoafīndafīndirī, Godīndi hoafi hoafimbi ra dabui hoafimayu? Ahandi fimboyu, asu nindou ngorūmboyu?” mehuamboyo.

35 Ranīyo asu Firip ai ahambo Aisaiani buk ranihū piyu hayambo, Sisasīndi aboedi hoafi ra yamundimariri.

36-37 Ai nafsūngu hanifani, himoni tükūmefīneandi. Nindou kaki hifanda randeimbi ranai hoafiyuhū yahuya, “Hoeiro, hoe apuiaro ra, nga wambo hundürüyondirīmbo ra moai nīnī-moatükunī gureandirī,” meho.

38 Nindou ranai karis ngīngīnī-mareanda manīngo. Ranīyafani hanifani himoni kosifoene Firip ai ahambo hundürūmarūrī.

39 Hoe hīnīngīrīne hena hahūfandane, Adūkarīndi Yifiafi ai Firipimbo nīmai serīmīndi maho. Nindou kaki hifanda randeimbi ranai Firipimbo moai asukai hoeiriri, nga nindou ranai ahandi nafsūngu hīhīf-hīhīfī-kameihī mahu.

40 Firip ai Asdot ŋgoafihū tüküfi haya Sisasindi aboedi hoafi wataporimbora hufumbo Sisaria ŋgoafihū tüküme fiyu.

9

Sor ai Sisasimbo anihondümbo-mariri

1-2 Rani-simboani Sor ai Adükarimbo süngurihoreimbimbo hifokoako-foefendürimbo hoafi, hoafiyumarandi. Raniyu asu Godimbo sesi sihai-randeimbi bogori adükarisowah hu, hoafiyundühi yahuya, "Damaskus ŋgoafihū Suda-yei rotu worambe fandiharihündi ranaheimbo pas papinda koandihawandi. Pas ranambe hoafindafühi animboya, 'Sor ai nindowenihiyu nimorehiyo Sisasindi nafi süngurihindeimbi ranaheimbo hoeiareandüri ana, watijari hüputüpu-ndihendüri ndemündündüri Serusaremina ngumbui,' mbi safi," mehu.

3 Raniyo asu Sor ai pas ra semündü hu Damaskus ŋgoafiki mi tüküfiyuane, nimehünou sünambeahindi wabürüsi nahurai ahandi fihisümafoareandi.

4 Sor ai hifini piyu yangurimbo himboriyuwane, hoafi mam hoafiyondowohü yahoya, "Sor, Sor, nimboeafi se wambo moaruwaimbo arowandiri?" mehondo.

5 Raniyu asu ai simbori hoafiyuhü yahuya, "Adükar, Se didiyafa?" mehuamboyu hoafi ranai simbori hoafiyondowohü yahoya, "Ro Sisas-anahi, se wambo moaruwaimbo arowandiri."

6 Se botiyafo, hawa adükar ŋgoafinambo ngafi. Ranihü nindou mam ai se nini-moatükuniyo refembo ra hoafindüninimbui," mehu.

7 Sor-babidi nindou mahomo, ranai hoafikoate homo maningomo. Hoafi ra himboriyomo, nga asu nindou fi ra moai hoeirüwuri.

8 Raniyo Sor ai botifi himboari birihoei himbomayu, nga asu moai nini-moatükuni hoeireandi. Raniyo asu nindou ai-babidimbo mahomo ranai Damaskusnambo wamburündumo mahomo.

9 Asu ngimi sihi ahandi himboari ranai rahurai yangiri maningohowa moai sesi sesü, hoe sümündi randi.

10 Sisasimbo süngureandeimbi nindou mam Damaskusihü manüngu ra, ahandi ndüri Ananias. Ai ranipoani moatükuni yafogoadinambo nahurai hoeireandane, Adükar ai hoafiyuhü yahuya, "Ananias," mehuamboyu. Ananias ai yahuya, "Adükar, ro-ana ndanimoah nda," mehu.

11 Adükar yahuya "Botiyafo hawa, Nafi Mbumundi aho rasüngu ngafi Sudasindi worambe se Tarsusihündi nindou mam hoeindiworimboyafi, ahandi ndüri Sor. Ai didibafiyuhü mbamarü.

12 Sor ai yafogoadinambo nahurai ranipoanimbo moatükunî ranambe hoeireandane, nindou mamî ahandî ndürî Ananias ai ahandî himboarî birimbîhoayuwambo yahu haya worambe kefuai nindou ranahandîwamî warî manandeandî,” mehu.

13 Nga Ananias ai simborî hoafiyuhü yahuya, “Adükari, nindou afîndî ai Sorîmbohünda wambo hoafîmehündîrî. Sîhafî nindou Serusaremîhündî ranaheimbo moaruwaimbo mareandürî, ranahambo.

14 Godîmbo sesî sîhou-rundeimbî bogorî ai ahambo kamafoarüwuri, ai nindou afîndî ndanîhü sîhafî ndürîmbo hohoanîmoyeihi didîbafî-yahünî arîhündî ranaheimbo karabusî-fendürîmbohünda,” mehu.

15 Nga Adükari ai Ananiasîmbo hoafiyunduhü yahuya, “Se ngafi. Nindou ra wandî ratüpurîyu-randeimb-ani. Suda-yafe ndîfo, nindou adükari bogorî, asu Suda, ranaheimbo sowana hombo, ai wandî ndürî fifîrîfembohünda kamafoarîhin-ani.

16 Munguambo tinîrîfo wambohünda ahambo tükündîfemboe ra ro ahambo nafuindaha-ndomboyahî,” mehu.

17 Ranîyu asu Ananias ai hu, worambe kefuai, Sorîndî wamî ahandî warî nande haya hoafiyundühi yahuya, “Wandafî Sor, Adükari Sisas nafîndî sîhambo sowahî tüküme fiyu ranai wambo koamarîhendîra makosahane se asükai wudîpoapofe himboarîyo asu Yifiafî Aboedî sîhafî fiambe tüküfembohünda,” mehu.

18 Ranîyo asu himboarîhü kinî yapurî nahurai foare mapaiaro ranai nîmai foarîhoai pirîmayo-wamboyu asu wudîpoapore himboarî-mayu. Ai botîfi mamaru-wamboyo ahambo himonî hundürümarürî.

19 Asu süngunambo Sor ai sesî sesühîyu, ahandî fi ra ngîndîmarîmîndo. Ai Damaskusîhü yahunümbî si Sisasîmbo süngururü-rundeimbî-babîdî manüngu.

Sor ai aboedî hoafî Damaskusîhü hoafîmayu

20 Ai nîmehünou Suda-yafe rotu worambe hoahoangu waîkîre randühi yahuya, “Sisas ra Godîndî nîmor-ani,” yahu marandî.

21 Ahandî hoafî himborîyeihî, hepünahi hehi, hoafîyeihî seiya, “Nindou ndanîmbaiyu Serusaremîhü nindou afîndî Sisasîndî ndürîna didîbafîyei arîhündî, ranaheimbo moaruwaimbo-rendürî marandî? Ranîyo horombo ndanîhü Sisasîmbo süngurîhorî-rîhündeimbo watîngarî hüputüpuhefe semîndî Godîmbo sesî sîhou-rundeimbî bogorî sowana hombo hohoanîmo-mayu ranîmbeyu?” masei.

22 Sorîndî hoafî ngînîndî ho-hombo adükarî tükümeſeyo. Asu ai Sudahündî Damaskus ngoafîhü anîboadei ranîbabîdî wataporî-mayua ahei hohoanîmoambe seiya nînîhoafîyo anîhondayo masei. Ranîyo asu ai anîhondumbo hamîndî aheimbo nafuiyundürühi yahuya, Sisas ra Nindou God ai nindou aboedambo-fendürîmbo kamafoarir-ani mehu.*

Sudahündî Sorîmbo yîboaruko-marîhora mafifoendî

23 Afîndî siyo-hayamboyo, Suda ai hoafî firündümo sîhou hou hoafîyomondühi yahomoya, “Sîhîrî Sorîmbo hîfokoandîhurîmboane,” mehomo.

24 Nga asu ranî hoafî ra Sor ai hîmborîmayu. Ranîyo asu nîmbî-nîmbî si Suda ai ngoafî adükarî nîmoei ginîrî yipurîkîmî Sorîmbo hîfokoefimbo-hündambo sîrîfoaru nîmarîmo marundî.

25 Nga nîmboambo ahambo süngururü-rundeimbî ai arambe sandüwurü hou ginîrî nafîtambe nafî masafoarüwuri hanîmo.

*Sor ai Serusaremîhü manüngu
(Ratüpurî 4:26)*

26 Sor ai Serusaremînambo hu Adükarîmbo süngururü-rundeimbî babîdîfembo mehu. Nga asu ai ahambo yîhîmborurühi, ai-ana Sisasîmbo süngurirî randeimbîyupoanî mehomo.

27 Nga asu Barnabas ai fifîreapurî ai Sorîmbo yîhîmbomemonda asu ai Sorîmbo serümündü haya Godîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî sowana hu ahamumbo hoafîyupurühi yahuya, Sor ai Damasakusîna nafî huhî Adükarîmbo hoeimarira ai ahambo hoafîmayundo. Asu Damasîkusîhü Sor ai yîhîmbokoate Sisasîndî hoafî bokarîmarîhendî, mehu.

28 Ranîyo asu Sor ai süngururü-rundeimbî-babîdî nüngumbo Serusaremîhü münguambo hoahoanğu wakîreandühi yîhîmbokoate Sisasîndî hoafî bokarîhendürî marandî.

29 Suda Grik hoafî fifîrundeimbî ai Sor-babîdî sîmborî hoafî, sîmborî hoafîyomo marundî. Ranîyo ahambo hîfokoefimbo-hündambo nînî-süngundîhurî, nînî-sîngundîhurî-memo.

30 Ranîyo asu süngunambo Sisasîmbo anîhondumbo-rundeimbî ai ra fifîru mburümbö asu ahambo sowaründümo hanîmo Sisaria ngoafîhü koamarîhawura Tarsusînambo mahu.

* 9:22: Suda-yafe hoafînambo nindou ra ahandî ndürî Mesaia-ani.

31 Ranîyo asu muŋguambo anîhondümborîhindeimbi Sudia, Gariri, Sameria-yafeambe manîmboei, ranai aboedî manîboadei. Adükarîmbo ahîniyei-ane, Yifiafi Aboedî aheimbo ŋgînimara-mîndîndüra asu nindou afîndî Sisasîmbo anîhondümborîhindühî aboedî mamambeyahi manîboadei.

Pita ai Ainiasîmbo aboedîmarirî

32 Pita ai muŋgua ŋgoafî hoahoŋguhü ŋgorü-sîmboanî Godîndî nendî Ridahü amarei ranaheimbo sowana ndüfosimbo mahu.

33 Ranîhü ai nindou mamî ahandî ndürî Ainias hoeimarirî. Ai yirî warî nîmokoyu haya 8 hîmbanîyu worambe yangîrî mamaru.

34 Pita ai ahambo hoafîyundühî yahuya, “Ainias, hapoana Sisas Krai ai sîhambo aboedareanîni. Botîyafo, sîhafî fondî dîboadîro,” mehundoa nîmehûnou botîmefiyu.

35 Ridahündî nindou-yei asu Seronîhündî-yei ai hoeirîhora mayoa ai Adükarîmbo anîhondümborîmarîhorî.

Pita ai Tabitambo botîmareandî

36 Sopa ŋgoafîhü süngureandeimbi mamî ra ahandî ndürî Tabita-ane. Griki-yafe hoafînambo ana, Dokas. Nîmorehî ra ahandî hohoanîmo aboedîyo haya ai nindou napokoateyeimbîmbo farîhendürî marandî.

37 Ranî-sîmboanî ai aŋgünümboyo mbura moaruwaimayo. Ranîyo ahandî yifînimoko ra hundürühî mburîhümbo, nîmoamo yibadîwamî manandîhindî.

38 Rida ra Sopa ŋgoafîkîm-ane. Asu Pita ai Rida ŋgoafîhü nîmaruane, Sopahündî süngurîhindeimbi ai hîmborîyei hehi nindou yimbu ahambo sowana koamarîhehipîra mahafanî. Asu ai ahambo hoafîyafînandowohü safanîya, “Mb-orai, nîmai ro-babîdî ŋgefombo,” masafînando-amboyu.

39 Pita ai botîfi haya, ai-babîdîmbo homo tüküyafu hou ahambo nîmoamo yibadînambo sowaründümo mahafomo. Asu ranîhü nîmorehî kaisahoabedî ai hei, Pitandîkîmî nîboadeimbo Dokasîmbo hohoanîmoyeihî aranîyeihî seiya, “Hoandarî hoearî asu bidîfirî hoearî ro gudarîhündî nda Dokas yangîrî nîŋgombo nafîmarand-ane,” sei hehi ahambo nafuimayei.

40 Asu Pita ai muŋguambo nindou hîhaimafoa-reandüra weindanî maheiya, yirî yimbu pusîre nîmarümbo, Godîmbo dîdîbafîfi mbura asu hîhîrîfihî yahuya, “Tabita, se botîyafo,” mehundo. Ranîyo asu nîmorehî ranai hîmboarî bîrîhoai, Pitambo hoeirera mayowa, asu botîfe mamaro.

41 Ranîyu asu Pita ai wambuamündi nüngumbo anihondümborihindeimbi asu nimorehi kaisahoabedi mbo hoafi mayua kamefoehinda ai Dokas nafuimendüri.

42 Pita ai Dokasimbo yifihündi botimareandi hoafi ra Sopa ngoafi mungu ho menjorowa, nindou afindi ranai himboriyehi hehi, Adükari mbo anihondümborimarhorî.

43 Ranîyo Pita ai Sopenhü afindi si manüngu. Nindou mamî burmakau hoearî nafira randeimbi Saimon ra-dibo manüngu.

10

Pita ai Korniriusimbo Godindi hoafi hoafimeindo

1 Suda-yafe ndifo nindou mamî adükari ngoaf Sisariahü manüngu, ahandî ndürî Kornirius. Ai Romî-yafe ami ranambe 100 ami Itari sei arihündi ra hifandapurî randeimbani.

2 Ai Godimbo hohoanimo parirî randeimbiyu haya asu ahandî fikiminîndî babîdî Godimbo ahinîyehi rihundeimbaneî. Asu Suda ai napo mbonimborimarîhümündia ahandîmayo kakî adükari sagadürî randühî asu Godimbo munquambo si didibafifi marandî.

3 Nimbambe safî yafogoadnambo nahurai hoeireandane, Godindi nendi mamî ahambo sowahi kusü hoafiyundühî yahuya “Kornirius,” mehu.

4 Asu Kornirius ai ahambo yihimboyuhü himboa parirühü hoafiyundühü yahuya, “Adükari, se ninimboeafa?” mehuamboyu. Asu Godindi nendi ai simborî yahuya, “God ai shafi didibafiyafö marandî ra himboriyumboani. Asu ai hoeireandi se nindou afindi napo mbonimborîhümündeimbi mbo farîhawandürî marandî ranahambohünda God ai shambo hohoanimo-yumboani.

5 Haponda se nindou bidifirî Sopa-nambo koandîhawapurî nindou ahandî ndürî Saimonimboyu Pitamboyu randeimbi-mayu ranahambo fihimündî sinimbohünda.

6 Ai ndürî mboafö Saimon burmakau hoearî nafira randeimbi-dibo manüngu. Ahandî worî ra sirîwara hoekimî mafondaro,” mehu.

7 Godindi nendi Korniriusimbo hoafimeindo ra huane asu Kornirius ai ahandî ratüpurîyafani rîrandeimbi asu ami mamîyu ranahamumbo mborai mehupurî. Ami ra Godimbo hohoanimo parirî randeimbiyu haya asu Korniriusimbo farîherü randeimbiyu.

8 Asu Kornirius ai mungu-moatükunî tüküme feyo ranahambo ndore wataporimborapurî mbura Sopanambo koamarîhepura mahomo.

Pita ai ranipoanimbo moatükunī hoeimareandī

⁹ Ngorū sina ai homo Sopa ŋgoafi tebūnani tüküyafundane, hūfūnimbo Pita ai Godimbo didibafi-fembohūnda wori bogimondiwami mahafu.

¹⁰ Ranīyo asu Pita ai wembomboyuhū sesī sesimbo hohoanīmomayu. Ŋga awi sesī didiboadombarīhi nou ranipoanimbo moatükunī yafogoadinambo nahurai Pita-mbo tükūmefeyoa hoeimareandī.

¹¹ Ai hoeireandane, sūnū sūbūdīhoehīyo, asu nīnī-moatükunīmbai hoeari adūkarī yimbuyimbu hīmborūmbī nahurai hīfīnambomare koso.

¹² Muŋgua mamīkarambo yimbuyimbu tīŋarūmbī nīnīhondī asu wako, amoasīrī ai hīfīsūŋgu hahabodei, asu ndu ai nīmoamo botīrīhehi arīhūndī ranambe nīnoumayo.

¹³ Asu yafambe mamī Pitambo hoafi-yohū yahoya, “Pita, se botīyafo, nīnīhondī hīfokoaro, mando, sowasīfī,” meho.

¹⁴ Pita ai sīmborī hoafi-yundowohū yahuya, “Adūkarī, ro sesī Sudambo ai moaruwai-ane sei arīhūndī ra ŋgīrī dagadīhī,” mehu.

¹⁵ Asu yafambe ranai asūkaiyo yimbumbo hoafi-yohū yahoya, “Nīnī-moatükunīyo God ‘aboed-ane’ mehu ra, se ŋgīrī ‘moaruwai-ane’ mbīsafī,” meho.

¹⁶ Yafambe ra ŋgīmīmbo yare hoafimendowa, asu ranī-moatükunī ra nīmehūnou sūnambe asūkai hīhīrīfe mahafu.

¹⁷ Asu Pita ai ranipoanimbo moatükunī ahandī nīmīndī ranahambo hohoanīmoyuane, nindou Kornirius koamarīhepurī ranai sīnīmo tüküyafu hou asu Saimonīndī worī ranahambo dūduyafu hou homo, ahandī ginīrī yipurīkīmī manīŋgomo.

¹⁸ Asu ai mīŋgīyomo dūduyafundūhī yahomoya, “Saimonīmboyu Pitamboyu randeimbī ranai nūŋguwai wanīyo?” mehomo.

¹⁹ Pita ai yafogoadinambo nahurai hoeimareandī ranahambo hohoanīmoyuhū nūŋguwane, Yifiafī Aboedī ai hoafi-yohū yahoya, “Se hīmborīyafī. Nindou ŋgīmī ai sīhambo kokoarunīnī.

²⁰ Se botīyafo hawa, hanīfī hīfīnī yibadīnambo asu se ŋgīrī ai-babīdī ŋgafīhū afīndī hohoanīmondafī. Ŋga ranana ro koamarīheheapura masīnīmo-ane,” meho.

²¹ Pita ai ranahamumbo sowana hanū hoafi-yupurūhī yahuya, “Se wamboemo kokomarūndīrī, ŋga ro-ana nda. Nīmboemo se masīnīmo-a?” mehuamboemo.

²² Asu ai hoafi-yomondūhī yahomoya, “Godīndī sūnambeahīndī nendī ami bogorī Korniriusimbo hoafīmeindoa ai koamarīhemuna masīnefī sīhambo hoafīyowanī se ahandī worīna hīfombohūnda.

Ai mbumund-ani asu Godimbo ahiniyuhū ndore hohoan+moyumb-ani. Mungua Suda ai 'Aboedi hohoan+moeimb-ani' sei marihündi. Godindi sūnambeah+ndi nendi ai ahambo hoafiyundowohū yahuya 'Se Pitandi hoafi himbor+mbohūnda ahambo hoafindafi koaboadi-wandūhī animboya, "Wandi worina didifi," mbisafi, mehu."

²³ Pita ai ahamumbo hoafiyupurūhī yahuya "Se sinimo mam+ nimb+ ro-dibo apoefo," mehuamboyo. Apomo mburu asu siambe ai botifi napoamūndi haya mahomonda asu Sopahūndi Sisasimbo sūngururū-rundeimbi bidifiri ai Pitabidi mahomo.

Pita ai Kornirius+ndi worina mahu

²⁴ Ngorū sihi ai homo Sisariahū tüküme fundi. Asu Kornirius ai ranihū ahamumbo hifandapurī mamaru. Ai ahandi mamisiri, asu ŋgunindi ranaheimbo hoafimayundūra ahandi worambe Pitandi hoafi himbor+mbohūnda guguriyahi mamarei.

²⁵ Pita ai hu worambe kefuai Kornirius+ndi himboahū tüküfiyuane Kornirius ai ahambo adūkar-ani yahu haya ahandi yirikimi piyu mamaru.

²⁶ Nga asu Pita ai ahambo hoafiyundowohū yahuya, "Se botiyafo. Ro-amboa nindou se nahurai-anahi," mehu.

²⁷ Pita ai Kornirius-dibo wataporiyu hu kefuai, asu nindou afindi fanda meŋgoro ra hoeimareandi.

²⁸ Asu Pita ai yare hoafiyundurūhī yahuya, "Se siheihoari fifirihindi ro yihoefi ndifo-babidi nimaripoani asu ahei worambe kefoefepoani sei arihündi. Nga God ai wambo nafuimayu, ro ŋgiri nindou mamī moaruwai-ani mbisahi.

²⁹ Ranimboanahi asu ro moai simbori hoafi kikihirihendi wambo ndanihū sinimbo hoafimemo ra. Asu haponda siheimbo dūduwehendi, nimboyei se wambo sinimbo hoafimayeia?" mahuamboyo.

³⁰ Asu Kornirius ai hoafiyuhū yahuya, "Ranihündi ro wandi worambe nimbambe safi Godimbo didibafiyaheandane, asu nimehūnou sūnambeah+ndi nendi mamī ai wandi himboarūhī himboarambe forihoeimbi hoeari güde haya manūngu.

³¹ Asu ai hoafiyuhū yahuya, 'Kornirius, God ai se didibafiyafo marandi ra himbor+yumboani. Asu se napo mbonimbo-rihūmūndi-mbimbo kaki napo sabaduri arandi ra fifreamboani.

³² Ranimboane asu se sihafi nindou bidifiri koandihawapura Sopa-nambo ŋgomo Saimon Pitambo hoafindimondowa mbüsüfuwamboane. Saimon ai ahandi ndurimboafu Saimon-dibo-ani anūngu. Ngorū Saimon ai

burmakau hoearî nafîra randeimb-ani. Ahandî worî ra sîrîwara hoekîm-ane afondaro, mehu.

³³ Ranîmboyu asu sîhambo sowana nindou bîdîfîrî nîmehûnou koamarîheheapurî. Asu se aboedî hamîndîyo ndanîhû masîfomo. Asu haponda munḡuambo ro sühîfî ndanîhû Godîndî hîmboarühî anîboadefî. Munḡuambo hoafî Adükarî ai sîhambo hoafîmayu ra se hoafîyowanî ro hîmborîmbo asefî,” mehu.

Pita ai Korniriusîndî worambe hoafî bokamarîhendî

³⁴ Asu Pita ai hoafîyuhû yahuya, “Haponda ro wudîpoaporîhe fîfîrîhea-mboanahî nindou munḡua Godîndî hîmboahû sîsîmogodî yangîr-aneîfî.

³⁵ God ai munḡuambo nindou ahambo ahîniyeihî ahandî hohanîmo sünḡurîhinda ranaheimbo hohanîmoyundürî arandî.

³⁶ God ai Israer yîhoefîmbo aboedî hoafî koamarîhendî ra se fîfîrîhindî. Hoafî ra rahurai-ane, ‘Sisas Krais ai munḡuambo nindou ahei Adükarî-ani asu ai sîhefîmbo God-babîdîmbo mamühî-mareamunî.’

³⁷ Horombo Sudia-yafeambe munḡuambo nîni-moatükunîyo tükümeḡeyo ra se fîfîrîhimboanei. Horombo Son ai Garirihû boatei nindou hundürîmbo hoafîmayu.

³⁸ Se Sisas Nasaretîhündî ra fîfîrîhorî God ai Yîfiáfî Aboedî ḡḡîndî kameihî masagado. Ai hoahoḡḡu wakîreandühî nindou farîhendürühî munḡua Satanîndî ḡḡîndî hoarehî manîmboei ranaheimbo aboedambo-mareandürî sapo God ai-dîbo nünḡumbo wambo.

³⁹ Suda-yafe hîfambe asu Serusaremîhû munḡu-moatükunî ramareandî ra hoeirîhu hohu anîhond-ane sefî arîhundî. Nḡa Suda ai ahambo Serusaremîhû nîmî keimbî karîhendeimbîfîhî parüwuri hou hîfokoamarüwuri.

⁴⁰ Nḡa ḡḡîmî siyo haya God ai ahambo botîmarira nindou hîmboahû weindahî tükümeḡeyu.

⁴¹ Nindou munḡua moai ahambo hoeirîhorî, nḡa wanî. Nḡa yîhoefîmbo horombo God ranahambo hoeife hefe hoafîmbohündambo kahoare hîniḡḡî-mareamunî ro yangîrî hoeimarîhurî. God ahambo yîfîhündî botîmarirî asu ro ai-babîdî sesî sahusîfî, hoe sîmîndefî marîhundî.

⁴² Asu ai yîhoefîmbo hoafîyuhû yahuya, ‘Nindou munḡuambo se aboedî hoafî bokarîndîhoemo-ndühî anîhondümbo hoafîndomondühî anîmboya, “God ai ahambo nindou yangîrî nîboadeimbî asu yîfîyeimbî aheimbo refe yîbobofembohünda kamafoarir-ani,” mbîsîmo,’ mehu.

⁴³ Horombo munḡua Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî ahambohündambo yaru hoafîyomondühî yahomoya,

'Muŋgua ahambo anihondümbö-ndihoranî ahandî ŋgîndîna ranaheimbo God ai ahei moaruwai hohoanîmo ra gogorîndîhe-ndürîmbui,' mehomö," Pita ramehu.

God ai ahandî Yifiafî Aboedî Suda-yafe ndîfoambo koamarîhenda masahümündî

⁴⁴ Pita ai hoafîyuambe Yifiafî Aboedî ai nindou muŋguambo hoafî hîmborîmayei ranaheiwamî makoso.

⁴⁵ Sudahündî anihondümbö-rundeimbî Pita-babîdî masîfomo ai hepünafu hou yahomoya, "God ai ahandî Yifiafî Aboedî Suda sîhefî ndîfoambo amboanî masagadürî," mehomö.

⁴⁶ Suda-yafe ndîfo ai ranîpoanîmbo ranîpoanîmbo hoafîna wataporîyehü 'God ai aboed-ani' masei ra hîmborîmemo.

⁴⁷ Asu Pita ai hoafîyuhü yahuya, "Aheimbo hîmonî hundürümbö nindou dîdai yowanî mambüsîndüra. Ai Yifiafî Aboedî masahümündî sîhîrî masahumîndefî nahurai-ane," mehu.

⁴⁸ Asu ai aheimbo hoafîyundürühî yahuya, "Sisasîndî ndürînambo sîheimbo hundürü-ndürîmboemo," mehu. Asu ai Pitambo hoafîyahündowohü seiya, "Se ro-babîdî yahunümbîmbo nîmbafî," masei.

11

Pita ai Serusaremîhü anihondümbö-rundeimbî ahamumbo ranîmoatükunî tükümeŋeyo ranîmbo wataporîmbo-marandî

¹ Kraisîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî asu anihondümbö-rundeimbî Suda-yafe hîfambe anîŋgomo ai hîmborîyomondane Suda-yafe ndîfo ai-amboa Godîndî hoafî ra masahümündî.

²⁻³ Ranîyo asu Pita ai Serusaremîna hafuane anihondümbö-rundeimbî nindou fihoearî karu tîrîhoundeimbî ai ahambo ŋgîndî hoafîyomondowohü yahomoya, "Se-ana nindou fihoearî kefe tîrîhefekoate-yomondî worambe apafî asu ai-babîdî sesî masowasîfî," mehomö.

⁴ Ranîyo asu Pita ai piyu haya muŋgu-moatükunî tükümeŋeyo ra ndore wataporîmbo-marandî.

⁵ "Sapo ro adükarî ŋgoafî Sopahü nîmboambo Godîmbo dîdîbafî-yaheandühî nîmboahanî ranîpoanîmbo moatükunî yafogoadînambo nahurai wambo sowahî tükümeŋeyoa hoeimarîheandî. Ranîyo hoearî adükarî nahurai nîmbai yimbuyimbu hîmboranî kîkîhamîndî haya asu wambo sowana sünambeahîndî afurîmare koso.

6 Ro wagabe ragu hĩmboyahaniyo nĩmambeahĩndĩ nĩnĩhondĩ, yĩmbuyĩmbu tĩŋarũmbĩ, amoasĩrĩ asu ndu ra hoeimarĩheandĩ.

7 Asu ro hĩmborĩyaha yafambe mamĩ wambo hoafĩyondĩrũhĩ yahoya, 'Pita, se botĩyafõ, nĩnĩhondĩ hĩfokoaro mando sowasĩfĩ,' meho.

8 Ŋga ro hoafĩyahũhĩ sahiya, 'Adũkarĩ, wani. Suda ro sesi moaruwai-ane sefĩ arĩhundĩ ra moai sahasĩ rĩhandĩ,' masahando.

9 Ŋga yafambe ranai sũnambeahĩndĩ asũkai wambo hoafĩyondĩrĩhũ yahoya, 'Nĩnĩ-moatũkuni God nafĩmarandĩ ranana aboed-ane, ŋga se ŋgĩrĩ moaruwai-ane mbĩsafĩ,' meho.

10 Rani-moatũkuni ra refe hayambo-yowanĩyo asu mũngua nĩnoumayo ra sũnambe asũkaiyo hũmaramĩndo hafo.

11 Asu rani sĩmboani hamĩndĩ nĩndou ŋgĩmĩ ai sĩnĩmo worĩ ro nĩmboahembĩ rasowahi tũkũmefundĩ. Nĩndou mamĩ Sisariahũndĩ ai wambo fihemĩndĩrĩ hĩfombõhũndamboemo koamarĩhepura masĩnĩmo.

12 Yifiafĩ Aboedĩ ai wambo hoafĩyohũ yahoya, 'Se yĩhĩmbokoate ai-babĩdĩ ŋgafĩ,' meho. Raniyo anĩhondũmbo-rundeimbĩ 6 anĩŋgomo ndanamboa ro-babĩdĩ mahomo. Asu ro hefĩ Korniriusĩndĩ worambe mafarĩyahundĩ.

13 Asu ai hoafĩyumunũhĩ yahuya sũnambeahĩndĩ nendĩ mamĩ wandĩ worambe farĩfĩ manũngũwa hoeimarĩhini. Ai yahuya, 'Nĩndou bĩdĩfĩrĩ Sopa-nambo koandĩhawapurĩ ndũrĩ Saimonĩmboyu Pitamboyu-randeimbĩ ranahambo hoafĩyowanĩ sĩfombõhũnda.

14 Ai sĩhambo hoafĩndũnĩnĩmbui asu hoafĩ ranĩnambo God ai se sĩhafĩ fikĩmĩnĩndĩ-babĩdĩ aboedambo ndeandũrĩmbui,' meho.

15 Ro peya hehea wataporĩmbo-rĩhandambe Yifiafĩ Aboedĩ aheiwamĩ makoso, weaŋgurũhĩ sĩhefĩwamĩ makoso nou.

16 Ro Adũkarĩndĩ hoafĩ asũkai hohoanĩmo-mayahĩ. Horombo ai yahuya, 'Son hoenambo hundũra-marandũrĩ, ŋga Yifiafĩ Aboedĩ ai kosowohũ ranambo se hundũrĩndeimboyei,' meho.

17 Horombo sĩhĩrĩ Adũkarĩ Sisas Krai anĩhondũmbo-marĩhura God ai Yifiafĩ Aboedĩ moanĩ masemuni, ŋga haponda Yifiafĩ ra Suda-yafe ndĩfoambo amboanĩ moanĩ masagadũrĩ. Ŋga ro nũŋgunahurai nĩndou-yahĩ anĩmbo Godĩndĩ nafĩ kĩkĩndĩhe gũndĩheandanĩ hundũrĩkoate-mandeia?" meho.

18 Asu Sudahũndĩ ai hoafĩ ra hĩmborĩyomo hou moai sĩmborĩ ahambo asũkai hoafĩyomo, ŋga Godĩmbo adũkar-

ani yahomo hoafiyomondühi yahomoya, “God ai sihefi ndifoambo amboa mafarîhendüra ahei hohoanîmo moaruwai hinîngîndîhi hehi asu yangîrî koadürümbo nîmboeimboyei,” mehomo.

Aboedî hoafî Andiokîhü tüküme Feyo

19 Horombo Stifenîmbo hîfokoarîhorî hehimboyowanî Sisasîmbo anîhondümbo-rîhindeimbî ranaheimbo moaruwaimbo marîhindüra bukürümehindî. Ai hei Finisia hîfîhü, Saiprus hîfîhü, Andiokîngoaîhü tüküyahi hehi aboedî hoafî Sudambo yangîrî hoafîmehündürî.

20 Nga anîhondümbo-rundeimbî bîdîfirî Saiprusîhündî, Sairinîhündî ai Andiokînambo homo Grikîmbo amboanî Sisas Adükâr-ani yahomo hou aboedî hoafî ra hoafîmemo.

21 Asu Adükârîndî ngînîndî ai-babîdî manîngowa nindou afîndî ai Ahambo anîhondümbo-rîhindühi süngumarîhorî.

22 Sisasîmbo anîhondümbo-rîhindeimbî Serusaremîhü hoafî ranahambo hîmborîyei hehi Barnabas koamarîhehora Andiokîna mahu.

23 Barnabas ai hu tüküfi God ai nindou aboedî-aboedî-mareandürî ra hoeire haya hîhîfî-hîhîfî-yuhü ahei ngüsüfoambe ngînamündî-ndürühî yahuya, “Nîmbî-nîmbî si se Adükârîmbo aboedî süngundîhorî,” mehu.

24 Barnabas ai nindou aboed-ani, nga Yifiafî Aboedeimbîyu haya asu afîndî hamîndî anîhondümbo-reandeimb-ani. Asu nindou afîndî ai Sisasîmbo anîhondümbo-rîhindeimbî babîdîmbo mamambe-mehindî.

25 Ranîyu asu Barnabas ai Sorîmbo kokombo Tarsus ngoafîna mahu.

26 Ahambo hoeirirî mbura serîmündü Andiokîna mahafanî. Mamî hîmbanîyo haya nindou yimbu ranai Sisasîmbo anîhondümbo-rîhindeimbî babîdîmbo fandîhimbo afîndî yamundî-marîneandürî. Asu Andiokîhü weangurühîdîdî Sisasîmbo anîhondümbo-rîhindeimbî ranaheimbo Kristen anei masahündürî.

27 Ranî-sîmboanî Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî bîdîfirî ai Serusaremîhinîngîru hou Andiokîna makosîmo.

28 Nindou mamî aihündî Agabus-ani. Yifiafî Aboedî ai ahambo hoafîmendoa ai botîfi hoafîyundürühî yahuya, “Süngunambo munğu hîfî ndanîhü wembo adükârî tükündîfemboe,” mehu. Ai yare hoafîmayu, nga süngunambo Krodîus ai Romî-yafe adükârî bogorî nünğumbe wembo ra tüküme Feyo.

29 Ranîyu asu süngurîhindeimbî ai Sudahündî wandafî mamî farîhefembo-hündambo kaki koarîhefembo hoafî fîmarîhümündî. Mamamî ai aheimbo kaki saimbo sei hehi hohoanîmoyeihü kaki bîdîfirî yîbobarîhi masîhehindürî.

30 Ai Barnabas asu Sor koamari-hehipira kaki ra sowandifani hena Serusaremina hahufani hifandirundembimbo masabnapuri.

12

Herot ai Sems hifokoarirü mbura Pitambo karabusimariri

¹ Rani-simboani bogori adükari Herot ai Kraisindi nendi bidifirambo moaruwaimbo-mareandüri.

² Ai hoafimeyuwa Sems Sonindi amonjo pisao yihmindinambo hifokoamarüwuru.

³ Herot ai hoeireanda Suda ai ranahambo aboed-ane maseiamboyu Pitambo kameih karabusimariri. Suda ai bret yisikoate-seses-mayei rasimboa Herot ai ramareandi.

⁴ Ai Pitambo serümündü karabus worambe hinngimarira, yimbuyimbu bidifirambe yimbuyimbu ami ai hifandimaruri. Herot ai yare hohoanmoyuhüya, “Awi Suda ai bret yisikoate-sesesindei mbundühümbo animbo ro Pitambo weindah papihoafindühünimboeahi,” mehu.

⁵ Asu Pita ai karabus worambe mamaru, nga anihondümbo-rihindeimbi ai ahamböhünda Godimbo didibafiyei marihündi.

Pita karabus wori hinngimareandi

⁶ Ndaninimbnambo sümbu noufe Herot ai Pitambo papihoafimbo yahumboyu sen yimbunambo hüputüpurundümo ami yimbu-yafandi mbusümo shawura mapu. Asu hifandiru-rundeimbi ai karabus wori yipurikimi hifandimarundi.

⁷⁻⁸ Nimehünou Adükarindi sünambeahündi nendi ai manünguamboyu asu worambe si pimayoa Pitambo ngirisafini sindira botimefiwa hoafiyuhü yahuya, “Nimai botiyafu!” mehuamboyu nimehünou asu sen ai Pitandi warihündi fufurimarichoayo. Sünambeahindi nendi ai Pitambo hoafiyuhü yahuya, “Hoeari yihuruyafi mbura su güdo,” mehuambo Pita ai rasüngu-mareandi. Asu sünambeahindi nendi ai yahuya, “Sihafi hoandar hoeari güdo mbura wandi süngu sinifi,” mehu.

⁹ Raniyu asu Pita ai ahandi süngu karabus wori safambeahindi tükümefiyu. Nga Pita ai sünambeahindi nendi ramariri ra moai weindahane yahu, nga yafogoadinambombai yahuhayamboyu.

¹⁰ Yibobo ai hafani yimbu hifandi-rinandeimbi ngasündine hena karabus ain yipur ra-sowahi tükümefineandi. Yipur ra ahafanimbo moani timarichoayowamboyafani weindani tüküyafine hena adükari naf süngu

hafani asu nimehünou sünambeahîndî nendî ai ahambo hîniŋgîmarirî.

¹¹ Pita ai wudîpoapore fifîre hohoani+moyuhü yahuya, “Haponda ro anîhondumbo fifîri+he-amboanahî Adûkarî ai ahandî nendî koamarîheira kusü mafarîhendîra Herot ai ŋgîrî wambo moaruwaimbo-ndeandîrî. Suda ai wambo moaruwaimbo-fendîrî+mbô mehomo, ŋga ŋgîrî+randundîrî,” mehu.

¹² Raniyu asu ai Maria, Sonîmboyu Makîmboyu-randeimbi hondandî worîna mahu. Nindou afîndî ai ranîhü Godîmbo didîbafi-fembo-hündambo gugurîmehindî.

¹³⁻¹⁴ Raniyu asu Pita ai hu yipurühi pîrako-pîrako-marandamboyo nîmorehî ratüpurîyo-randeimbi ahandî ndürî Roda ai yipurî sübüdühefembo ho Pitandî yasîmondî hîmborîyo haya hîhîfi-hîhîfi+mayo. Raniyo asu yipurî moai sübüdühendî, ŋga hîhîrî+fe worî safana pîpîyo ho hoafîyondürühi yahoya, “Pita yipurî nafîtambehü anüŋgu,” mehoamboyo.

¹⁵ Asu ai ahambo hoafîyeihî seiya, “Se ra hîhîndî-hîhîndî-yafühî+yafi!” masei. Ŋga asu ai yahoya, “Tîkaipoani, ŋga anîhondumbo asahi,” yahoenîŋgo asükaiyo hoafî+mayo. Asu ai hoafîyeihî seiya, “Awi sünambeahîndî nendî Pitambo hîfandîrürî-randeimbi-mbai ranana?” masei.

¹⁶ Asu Pita ai asükaiyu pîrako-pîrako-marandamboyo ai yipurî sübüdü-hehindî+hünda hoeirî+horî hehi hepünîmehindî.

¹⁷ Pita ai aheimbo warînambo afoai yahu haya Adûkarî ai ahambo karabus worambeahîndî serümündü moanambühî tükümeŋgiyo hoafî ra wataporîmayu. Ai yahuya, “Sems asu wandafî mamî ranahamumbo hoafîndahüpurî,” mehu. Asu ai Pita ranîhü hîniŋgîrîrî haya ŋgorü goanîni mahu.

¹⁸ Asu raniyo ŋgorü siambeahî Pita ai nîmarîkoate-mayuwa, ami ai hepünafundühi afîndî hohoani+mo-yomondühi yahomoya, “Pita nüŋgufiyuwa?” mehomo.

¹⁹ Herot ai Pitambo karabus worî muŋgu kokofe-fimbo hoafîmepuramboemo ramarundî, ŋga asu moai hoeirüwurü. Raniyo asu karabus hîfandî-rundeimbîmbo Pita ai aboedambomeŋgiyo ranîmbo düdumareapurî, ŋga ai moai didîboadoru hoafîyomo. Raniyo asu ahamumbo hîfokoeŋgi-purîmbo hoafî+mayu. Süŋguna ai Sudia hîfi hîniŋgîre haya hanü Sisaria ŋgafîhü mamaru.

Herot ai yîfi+mayu

²⁰ Herot ai Tairîhündî asu Saidonîhündî ranaheimbo ŋgîni+ndî-marandürî. Raniyei asu ai fandîhi hehi nindou bidîfirî ahambo sowana koamarîhehipura mahomo.

Weaᅇgurühi ai Brastus, bogori adükarîndi ratüpurîyu ran-deimbi-mayu, ranahambo yahomoya, “Farîhawamuni,” mehomo-ndamboyu. “Fandihehea-purimboyahi,” mehu. Ai Herot soana homo hoafi-yomondühi yahomoya, “Sihi-ri aboedi-aboedi-ndahumboane,” mehomo. Nimboe hifi ra Herot ai hifandi-marandi ranihü Tair asu Saidon ai ahei sesi sahümüdi rihündühi wambo.

²¹ Raniyo Herot ai mamî sihi ware haya, ahandi adükarî bogori hoearî yihuru-ramündü haya, ahandi adükarî bogori nimari fondi-wami nimarumbo nindou afindi ranaheimbo wataporimbo-marandüri.

²² Asu nindou ranai puküna hoafi karîhehindühi seiya, “Ndanana god mamîndi yafambe-ane! Nga nindou-yomondi yafambeyopoan!” masei.

²³ Asu Herot ai ahei hoafi ranimbo moai ambe yahu asu ai moai Godimbo adükar-ani yahu. Ranimboyo sünambeahîndi nendi hari-memondowa nungari ahandi safi ra sahüsi wakirîhi marihünda yifimayu.

²⁴ Nga asu Adükarîndi hoafi ai nginîndi tüküfe haya munquambo ngoafi maho.

²⁵ Asu Barnabas, Sor ai ratüpurî Serusaremihü moendirîne hena hihireafîne Andiok ngoafîna mahafani. Ai Son Mak sowarîndifani hena ai-babidimbo mahomo.

13

Barnabas Sorimbo Godîndi ratüpurimbo koamarîhaupîra mahafani

¹ Sisasimbo anihondumbo-rîhindeimbi Andiokihü aniboadei ranahei mbusümo Godîndi hoafi hoafi-yomorundeimbi asu yamundu-rundeimbi manîngomo. Ahamundi ndürî ra Barnabas, Simion, ahambo fi nîmbandi sei marihündi, Rusius Sairinîhündi, Manayen, ai Herot bogorîndi ngunindiyu asu Sor.

² Ai Godimbo hohoanîmoyeihî sesi wehiyeiane, asu Yifiafi Aboedi ai hoafi-yohü yahoya, “Ro Barnabas weimbo Sor wandi ratüpurî ratüpurimbo dibonîmehapîr-ane, nga se ahafanîmbo ranî ratüpurimbo kaboadîhi hinîngîndîhipîri,” meho.

³ Ranimboemo ai sesi wehi-yomondühi ahamundi warî ahafandi-wami nandu houmbo koamarîhaupîra mahafani.

Barnabas asu Sor Saipîrasihü Godîndi hoafi hoafîmefani

⁴ Yifiafi Aboedi ai Barnabas, Sor ahafanîmbo koamarîhepîra Serusia ngoafîna mahanîfani. Ranihü ai sipambe farefîneanda sip ai Saiprus airanînambo sepîrimîndi maho.

5 Ai Saramis ngoafihü tüküyafine hena Suda-yei rotu worambe Godîndî hoafi wataporimbo-marînanî. Son Mak ai-babîdimbo manüngu ahafanîmbo farîhefepîrimbohünda.

6 Ai Saiprus airan ngasündine Pafosihü tükümeFINEANDI. Ranîhü tîbagîre randeimbî mamî hoeimarînerî, ahandî ndürî Barsisas. Ai Sudahündiyu asu tîkarehaya hoafîyuhüya, “Ro Godîndî hoafî hoafîya rîhandeimb-anahî,” mehu.

7 Ai gafman bogorî Sergus Paurus-dîbo mamaru. Sergus Paurus ana aboedî hohoanîmoyu kükühîfoare fîfîreandeimb-ani. Ai Godîndî hoafî hîmborîmbo yîfiriyuhü asu Barnabas Sorîmbo mborai mehupîrî.

8 Nga asu tîbagîre randeimbî Erimas ai gafman bogorî ranahambo Sisasîndî hoafî anîhondümbofembo ra yowanî yahundombo Sor weimbo Banabasîmbo hîfînambo-mareapîrî. (Tîbagîre randeimbî Barsisas ndürî ra Grik hoafînambo Erimas-ane masei.)

9-10 Nga Sor, Grik hoafîna ahandî ndürî Por. Yifiafî Aboedîndî ratüpurî worîborî kîdaboarî-mayu ranai Erimasîmbo hîmboa parirühî yahuya, “Se-ana Satanîndî nîmor-anafî asu se-ana aboedî hohoanîmo ranahandî hürütimb-anafî. Muñguambo tîkai hoafî, moaruwai hohoanîmo sîhafî ngusüfoambe amaro ranana afîndî hamînd-ane. Se-ana muñguambo Adükarîndî aboedî nafî moaruwaimboro randüh-anafî. Awi se ranî hohoanîmo ra hînîngîfembo moei safîmboyafa?”

11 Asu se hîmborîndafî! Hapondanî Adükarî ai sîhambo hîmboarî sündianînanî se tütümondamboyaafî. Haponda se ngîrî hüfîhamîndî hoeindowandî, nga akîdou gedühî safî nîmandîmboyafî,” mehundo. Ranîyo asu nîmehünou mburîngai peyowohüyo Erimasîmbo nîmbî mamaro. Ranîyu asu ahambo watîjarîhü kîkîhimündî hefembo nafî nafuimbohünda nafî kokomarandî.

12 Gafman bogorî ai ra hoeire haya anîhondümbomareandî. Asu ai Adükarîmbo yamundîfe hoafî hoafîmefanî ra hîmborîyu haya hepünîmefiyu.

Barnabas Sor ai Andiok ngoafihü Pisidia-yafeambe Adükarîndî hoafî hoafîmefanî

13 Por asu nindou bîdîfîrî ai-babîdî Pafos ngoafî ngasündundanîyo sip ai sepurîmîndî haya Perga ngoafînambo Pamfîria-yafeambe maho. Nga Son Mak ai hînîngîreapurî haya hîhîrîfî Serusaremînambo mahu.

14 Ai Perga ngasündine hena, hafanî Andiokîhü Pisidia-yafeambe tükümeFINEANDI. Ranîyo asu moanî ngoafîmbo

nīmarīmbo si rasīmboanī ai Suda-yafe rotu worambe kefoene mamarīfanī.

15 Mosesīndī ahnūmbī hoafī asu Godīndī hoafī hoafīyomo-rundeimbī-yomondī hoafī ra bokarīhoemo mburumbo asu hīfandī-rundeimbī ai hoafīyomondūhī yahomoya, “Wandafī weimbo, se nindou-yei ŋgusūfoambe ŋgīnemīndīmbo hoafī hohoanīmo-ndafandūhī ana, hoafīndafanī,” mehomo.

16 Por ai botīfī nūngumbo warī pakarīfoareandūhī hoafīyuhū yahuya, “Wandaf, Israerīhūndī asu nindou amurī Godīmbo ahīnīrīhorī rīhūndeimbī se hīmborīndei.

17 Israer-yafe God ai sīhefī amoao kamafoareandūr-ane. Ai Isipīhū fehefehūndī-yahi nīboadeiane, God ai ŋgorū sūngumareanda nindou afīndī momorīmayeri. Sūngunambo ahandī adūkari ŋgīnīndīnambo ai semūdūdūrī Isip hīnīŋgīrīhi hehi mahei.

18 Nīmī wohī furīkoate-reandūhī nīboadeimbo 40 hīmbanī Godīndī hoafīmbo moei masei, ŋga asu God ai aheimbo fehefendūrīmbohūnda tīŋrīfomayu.

19 Kenan-yafe hīfīhū 7 sīrī God ai aheimbo yīhīrīrearūhī hīfī ra Israer aheimbo masagadūrī horombo hoafīmayu sūngu. Horombo Israer ai Isip sowana hei nīmareimbo asu sūngunambo Kenanīnambo mahei ra 450 hīmbanīyo.

20 Sūngunambo God ai Israerīmbo hīfandīyondūrīmbohūnda yīboboru rundeimbī nindou kamafoarea-pura ai hīfandīrundūrī homomboyo sūngunambo Samuer Godīndī hoafī hoafīyu-randeimbī ai tūkūfī ahamundī fondī kasīmaramūdu.

21 Ranī-sīmboanī Israer ai adūkari bogorī semīndīmbo hoafīmehūndowamboyo asu God ai Sor, Kisīndī nīmori, ahei adūkari bogorī kamafoarirī. Ai-ana Bensaminīndī sīrambeahīnd-ani. Ranīyo ai adūkari bogorīmbo 40 hīmbanī mamaru.

22 Ŋga God ai ahambo raguanamborirī mburambo Defit ahei adūkari bogorīmbo hīnīŋgīmarirī. God ai ahambo hoafīyuhū yahuya, ‘Ro Sesīndī nīmori Defit fīfīrīhinī, ŋga wandī ŋgusūfo ai nindou rahurai ranahambo anahī hohoanīmo-ayahī. Nīmboe ai anīmbo wandī hohoanīmo sūngundeambui,’ mehu.

23 God ai Defitīndī sīrambeayahīndī Sisas sīhefīmbo aboedambo-fembohūnda Israer sowana koamarīherū horombo hoafīmayu sūngu.

24 Sisas ai weindahī tūkūfekoate-yuambe Son ai Israerīhūndī muŋgu ranaheimbo aboedī hoafī bokarīhendūrūhī yahuya, ‘Sīhei hohoanīmo moaruwai

daboadanambo-ndihinda asu siheimbo hundürü-ndihandüri-mboyahi,' mehu.

²⁵ Ndeara Son ai ahandi ratüpurî munğumbo yangiri-yoaniyo ai hoafiyuhü yahuya, 'Se hohoani-moyeiya ro diđeyaha? Ro-ana nindou sapo se hifandarihündi raniyahipoani. Se himboriyei! Nindou ra sünguna tükündifimbui, nga ro-ana ahandi sufihindi wofi fufurihefembo ra aboediyahipoani,' mehu.

²⁶ Wandafi mamî, se-ana Abrahamindi ahurî anei, asu Suda-yafe ndifo se Godimbo hohoani-moyei arihündi God ai aboedambo-ndeamunimbui hoafi ranana ai shefimbo soana koafoareamboani.

²⁷ Serusaremihündi nindou anei asu ahei bogor-anemo ai moai Sisasimbo aboedambore randeimb-ani sei ndorihori fifirihori. Asu ai moai Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi-yomondi hoafi munğumbo ngoafimbo nimarimbo si ranambe hoeiru marundi ra fifirihindi, nga wani. Ai ahambo papi-hoafimarihori horombo Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi ranimoatükunî tükündifemboe mehomo süngu.

²⁸ Nga yibobofeambe Sisasimbo hifikoefimbo moai hoafi yangoro, nga asu moani hoangrihi hehimboyei papi-hoafirihorühi Pairatimbo hoafiyehi seiya, 'Hifokoarîworî,' masei.

²⁹ Ai munğumbo moatükunî ramarihindi ra horombo Baiborambe hoafimayo süngu. Ranîyo süngunambo nîmî keimbî karîhendeimbîfihîndî foarîndümo hanîmo honğumbe masîhawurî.

³⁰⁻³¹ Nga God ai ahambo yifihündi botîmariramboyo nindou ai-babîdi Gariri hinîngîru hou Serusareminambo afîndî si mahafomo ranai ahambo hoeimarüwurü. Nindou ranai haponda Sudambo ranimbo wataporîmboru marundi.

³²⁻³³ Haponda ro siheimbo yarîho hoafayehî: God ai shefi amoao mamimbo horombo hoafimayu süngu haponda ahei ahurîmamî shefimbo anîhondumbo tükümeſeyo ra Sisas yifihündi botîmariri. Ndani-moatükunî hoafimayo ra Herü Buk yimbu ranambe amboa mbapenîngo.

'Se wandî nîmor-anafi,

haponda ro sihafî ape-anahi.'

Buk Song 2:7

³⁴ God ai yifihündi ahambo botîmariri, nga ai ngîri hîhîndüfi ngu yifî ambe-ambe sümbondu. Ranî-moatükunî ra God ai hoafimayu süngu,

'Ro siheimbo aboed-aboed-ndîheandürühi

asu anîhondü aboedî moatükunî ndahandürî-mboyahi

horombo ro Defitîmbo saimbo hoafîmayah süngu.'

Ai-saia 55:3

³⁵ Ranîmboyo ngorü Herü Bukambe hoafiyohü yahoya,

'Sür+hoeimbi nindou ranahambo se ŋgiri h+n+ŋgi-
ndoworani sümbondu,' meho. *Buk Song*

16:10

³⁶ Defit ai nūŋguambe God+ndi hohoanimo süŋgu ratüpurîmayu. Süŋgunambo ai yifi+mayuwamboyo ahandi amoao-babi+di+mbö masamboar+hora asu ahandi fi ra sümbomayo.

³⁷ Ŋga sapo nindou God ai hoŋguambeah+ndi yifi+hündi boti+mariri ranana moai ahandi fi ra sümboyo.

³⁸⁻³⁹ Ran+mbö-an+mbö, wandafi mamî, se fifiri-mbiri+hinda-mboane, ro si+heimbo hoafi aboedi hoafi+yefühi sefiya, Nindou ndanana wangei si+hei moaruwai hohoanimo gogor+ndi+hembui. Muŋgu moaruwai hohoanimo ra Moses+ndi ah+nümbi hohoanimo ana ŋgiri gogor+ndi+he mbunda nindou mbumundi mbiso. Ŋga nindou Sisasi+mbö an+hondümbö-ar+horî ana, ahei moaruwai hohoanimo gogor+hendühi nindou mbumundi mbüsümbui.

⁴⁰ Ran+mbö an+mbö se hi+badühündi! Ŋga ranani moatükuni God+ndi hoafi hoafi+yomö-rundembi hoafi+memo ra si+heimbo sowahi tükündi+femboe.

⁴¹ Ai yaru hoafi+yomöndühi yahomoya, 'An+hondümbö-fekoate-yeimbi, se hi+mböri+ndei, Se-ana hepünündahi mbundühi ŋgei yifi+ndei. Ni+mböe se ni+boadeiambe ro mamî-moatükuni ratüpurî-ndamboyahi.

Nindou mamî ai ratüpurî ranahambo hoafayu ana, se ŋgiri an+hond-ane mbisei,' *Habakuk 1:5*
mehomo," mehu.

⁴² Asu Por, Barnabas ai Suda-yafe rotu wori h+n+ŋgiri+ne hena hafandanîyo, ni+morehi nindowenihî ai hoafi+yehi+seiya, "Ŋgoafi+mbö ni+marî si ranambe hoafi nda süŋgunambo asukai yi+hoefi+mbö hoafi+ndafani," masei.

⁴³ Rotu wori h+n+ŋgiri+hi moanambühi tüküyahindani, Suda nindou asu ndifo Suda-yafe rotumbo hei-r+hündei+mbi ai Por Barnabas yafandi süŋgu mahei. Aheimbo di+bafiri+nearühi safaniya, "Se God+ndi moani hi+poambofe ranambe ni+mböei ŋgei," masafani.

⁴⁴ Asukai ŋgorü ŋgoafi+mbö ni+mar+mbö si ranambe nindou adükarî ŋgoafi+hündi muŋguambo ai Adükar+ndi hoafi hi+mböri+mbö mafandi+hindi.

⁴⁵ Asu Suda ai nindou af+ndi hoerî+hi hehi ŋgüsüfoambe moaruwaimayei. Ranîyo ai Por+ndi hoafi hi+finamböri+hindühi moaruwai moaruwaimö-mari+hindi.

⁴⁶ Ran+mböyo Por weimbo Barnabas ai yi+hi+mbökoate hoafi+yafandühi safaniya, "God+ndi hoafi si+heimbo boatei mbî+howamboane. Ŋga asu se hoafi ndanahambo

daboadanambo-arîhindi. Ro rarîhe hohoanîmoayahî, se sîheihuarî hohoanîmoyeihi seiya, 'Ro-ana koadürümbo-koadürümbo nîngombo ra ngîrîndefî,' asei. Ranîmbo animbo se hîmborîndei! Haponda sîheimbo hînîngîrîhorû hohoa sîhei ndîfo sowana ahehî.

⁴⁷ Adükarî ai yîhoefîmbo hoafîyuhü yahuya,
'God ai nindou aboedambo-fembo ranahambo muᅅguambo hîfî semîndî hombohünda ro sîhambo Suda-yafe ndîfombo si nahurai hînîngî-marîheanîni,' "masafanî.

⁴⁸ Suda-yafe ndîfo ai hoafî ra hîmborîyei hehi hîhîf-hîhîfiyeihî Adükarîndî hoafî aboed-ane masei. Muᅅguambo nindou God ai yanᅅrî gedühi nîngombo kamafoareandürî ranai anîhondümbomarihindî.

⁴⁹ Adükarîndî hoafî ra muᅅgu hîfî ranîhü maho.

⁵⁰ Ranîyo asu Suda ai ngoafî hîfandî-rundeimbî asu Suda-yafe ndîfo nîmorehî bogorî Godîmbo hohoanîmoyei rîhüdeimbî ranaheimbo hohoanîmo botîmarîhindüra Por Barnabasîmbo moaruwaimbo-rîhipîrühî ahei ngoafîhündî hemafoarîhipîrî.

⁵¹ Ranîmboyanî ai ahei hohoanîmo moaruwai ra fîfîrîmbîrîhinda safanî hena nafuimbohünda hîfî hasüfî ahafandî yîrîfîhîndî kükifoarîne mburîna asu Aikoniamînambo mahafanî.

⁵² Yîfiyfî Aboedî ai Andiokîhündî Sîsasîmbo süᅅgurîhoreimbî ranahei fiambe tükümeᅅyondüra afîndî hîhîf-hîhîfîmayei.

14

Por Barnabas ai Aikoniamîhü aboedî hoafî hoafîmefanî

¹ Aikoniamîhü Por weimbo Barnabas ai asükai mamî rasüᅅgu-marîneandî. Ai Suda-yafe rotu worambe hafanî kefoene hoafî dîboadorîne wataporîmbo-marînandî ranî süᅅgu asu Suda-yafe ndîfo afîndî ai anîhondümbomarihindî.

² Nga Suda bîdîfîrî anîhondümbom-fekoate-yeimbî ai nîmorehî nindowenihî Suda-yafe ndîfo bîdîfîrî-yafe ᅅᅅsüfoambe botîmarîhi-ndüramboyei anîhondümbom-rîhindeimbîmbo yiboaruko-marîhindürî.

³ Ai gedühi Aikoniamîhü nîmbafanîmbo Adükarîmbo-hündambo yîhîmbokoate hoafîyafanî marînandî. Ranîyo Adükarî ai ahafanîmbo ngînîndî masagapîra hepünîfeimbî asu ngînîndî moatükunî ramarîneanda ai ahafandî hoafî ranai Adükarîndî hîpoambo ra anîhond-ane yaho nafuimeᅅyondürî.

4 Nga nîmorehî nindouwenihî adükariŋgoafîhündî ai yikürübümehindî. Bîdîfirî ai Suda-babîdîmbo-yahindî asu bîdîfirî ai Kraisîndî hoafî sowandîfanî hafanî-rînandeimbî babîdîmbo-yahindî.

5 Sûngunambo Suda-yafe ndîfo asu Suda ahei bogorî-babîdîmbo súbabî hoafîrundühî yahomoya, “Sîhîrî ahafanîmbo moaruwaimbo-ndîhupîrühî nîmoeinambo hîfokoandîhu-pîrîmboane,” mehomo.

6 Ranîyo ai ra fîfirîne hena fefoene hena Rikonîa-yafeambe yimbu adükariŋgoafî Rîstra asu Debiŋgoafîhü tüküyafîne mburîna ranî hîfîkîmî mahafanî.

7 Ranîhü amboanî nîmbafanîmbo aboedî hoafî wataporîmbo-marînandî.

Por Barnabas ai Rîstrahü asu Debîhü aboedî hoafî hoafîmefanî

8 Rîstrahü nindou mamî tîŋarî moaruwaimbü mamaru. Ahandî hondî ai rahurai wakîmarîmîndo-ane, ngaŋgîrî hoahoŋgu ndandî.

9 Asu ai Porîndî hoafî hîmborî-mayua, ahambo hîmboarî parirî nûngumbo hoeirîra ahandî anîhondümbofe ranînambo God ai wanġei aboedîndîrîmbui.

10 Ranîmboyu Por ai pukûna hoafîyuhü yahuya, “Sîhafî tîŋarînambo botîyafî nîmbafî,” mehundowamboyu horîpîrîhoei piyu mburambo hoahoŋgu wakîre marandî.

11 Nindou afîndî ai Por ramareandî ra hoeirîhi hehi Rikonîa-yei hoafînambo pukûna hoafîyeihî seiya, “God bîdîfirî nindoumbo-yafîne henambo sîhefîmbo sowana makosafanî,” masei.*

12 Asu Barnabasîmbo ndürî Sus dükamarîhorî. Asu Por ai hoafî wataporîmbora randeimbî-mayua ranîyo asu ahambo Hemis-ani masahündo.

13 Susîndî adükariŋrotu worî adükariŋgoafî hîmboranîkîmî mafondaro. Ranîyo Susîmbo sesî sîhairandeimbî ai burmakau anamîndî bîdîfirî asu nîmî ahurî wofî amboa sîfimbî semündü haya adükariŋgoafî yîpurî nafîtambekîmî sünü tükümefiyu. Nindou afîndî ai-babîdî Por Barnabasîmbo, “Ai yîhoefî god-anafanî,” sei hehi burmakau hîfokoeffe segopîmbo masei.

14 Nga Kraisîndî hoafî sowandîfanî hafanî-rînandeimbî ai ranî hoafî hîmborîyafanî hena yowanîmbo hohohanîmo-yafandühî ahafandî hoearî hîrîne hena pîpîyafanî hafanî nindou afîndî-yafe mbusümo pukûna hoafîyafandühî safanîya,

* 14:11: Ai rarîhi hohohanîmoyeihî Sus ai ahei adükariŋbogorî god-ani asu Hemis ai Susîndî yasîmondîhündî hoafî semündü hu hoafîyu-randeimb-ani masei.

15 “Wandafî mamî se, nîmboe ramarîhinda? Ro-ana nindou yangîrî se nahurai-anehî. Ro sîheimbo aboedî hoafî wataporîmbo-rîhoanda se nîmîndîkoate-moatükunî ra hîniŋgîndîhi hehi God Yangîrî Nüŋgumbü sowana ŋgei. Ai sünü, hîfî, sîrîwara asu muŋgu-moatükunî ranambe engoro ra nafîmarandî.

16 Horombo God ai nindou muŋguambo hîfîhü hîniŋgîreandüra, ahei hohoanîmo süŋgu hei marîhündî.

17 Ŋga ai anüŋgu ra nafuimbohünda sîhefîmbo aboedîreamunî arandî. Ai sîheimbo sünambeahîndî hoe koafoare nûmbür-ambeahîndî sesî yimuŋgu-remîndambe sagadürî arandî. Ai sesî afîndî asu ŋgusüfoambe hîhîf-hîhîfî sagadürî arandî,” masafanî.

18 Ai ranî hoafî ra wataporîmbo-marînandî, ŋga nindou ai ahafanîmbo burmakau hîfîkoefe sîhefembo hohoanîmo-mayei hei, ŋga ai kîkîfoefe-ndürîmbohünda tîŋîrîfomefanî.

Ai Porîmbo nîmoei pîmarundî

19 Ranîyo Andiokîhündî-yomo asu Aikoniamîhündî-yomo Suda bîdîrîfî ai sînîmo nindou-yei ŋgusüfoambe botîmarundüra ai Porîmbo yîfîmbiyuwa yahomo houmbo nîmoeinamborurü mburu asu ŋgoafî bîdîfîranî kiafu hüründümo mahomo.

20 Ŋga Sisasîmbo süŋgurîhorî-rîhündeimbi ai sînei wakîrîhorî manîmboeia ai botîfi haya, asükai adükarî ŋgoafîna mahu. Ranîyu asu ŋgorü sina Barnabas dîbombo Dehinambo mahafanî.

21-22 Ranî ŋgoafîhü aboedî hoafî ra bokarîmarî-heneanda asu nindou afîndî ai Sisasîmbo süŋgurîhorî-rîhündeimbi-mboyahi tükümehîndî. Ranîyo asu ai hîhîrîyafîne Rîstra, Aikoniam, asu Andiok ranînambo hafanî süŋgurîhorî-rîhündeimbi ŋgînandîfî-nandürühî safanîya, “Se Godîmbo ndondîhi anîhondümbö-ndîhorî ndühündî. Tîŋîrîfo afîndî sîhefîmbo tükündîfemboe sîhîrî God ŋgînîndî hîfandarandî ranambe hombohünda,” masafanî.

23 Asu mamamî ŋgoafîhü anîhondümbö-rîhindeimbi ranaheimbo nindou hîfandî-yondürî rambo kafoarîneapurî hena asu sesî wehîyafandühî Godîmbo dîdîbafî-mefîneandî. Asu ai Adükarîmbo anîhondümbö-marîhorî ahandî warîwamî aheimbo hîniŋgî-marîneandürî.

Ai hîhîrîyafîne Siria-yafe-ambe Andiokînambo mahafanî

24-25 Ranîyo ai Pisidia-yafe mbusümo hafanîmbo Pamfîria-yafeambe tüküyafîne Pergahü hoafî-wataporîmbo-rînrîrü mburîna asu Atarianambo mahafanî.

26 Ateriahü ai sipambe farîyafîne hena Andiokînambo sepîmîndî maho. Ranîhü horombo Sisasîmbo

anîhondümbö-rîhindeimbi ai ahafanîmbo Godîndî ratüpurî ratüpurîmbohünda hîñîngî-rîhipîrühî seiya, “God ai sîhafanîmbo hîpoambo-ndeapîrühî mbîfarîhepîramboane,” masei. Asu ai ratüpurî ra ratüpurîyafanî moendîmarîneandî.

²⁷ Ai Andiokîhü tüküyafîne hena, anîhondümbö-rîhindeimbi-mbo gugurî-marîneandürî. Asu muñgu-moatükunî God ai ahafandî warî süñgu ratüpurî-mayu ranahambo hoafîmefanî. Ai hoafîyafandühî safanîya, “God ai ñgorü nafî nafîmaranda Suda-yafe ndîfo ai-amboanî Godîmbo anîhondümbö-marîhorî,” masafanî.

²⁸ Asu ai afîndî si Sisasîmbo süñgurîhorî-rîhüdeimbi-babîdîmbo mamarîfanî.

15

Serusaremîhü Sisasîmbo anîhondümbö-rîhindeimbi-yafe bogorî ai gugurî-mefundî

¹ Ranîyo asu nindou bîdîfirî ai Sudianîpoedî Andiokîna kosîmo Suda-yafe ndîfo Sisasîmbo anîhondümbö-rüwureimbi-mbo yamundîrüpürühî yahomoya, “Se Mosesîndî hohoanîmo süñgufekoate-ndîmondühî sîhamundî fihoearî kefe tîrîhefekoate-ndîmondanî asu ñgîrî aboedambo-ndafundî,” mehomö.

² Asu Por Barnabas ai Sudiahündî-babîdîmbo hoafîna sîmborî sîmborî-memo. Ranîmboemo anîhondümbö-rundeimbi ai hoafî fîründümondühî yahomoya, “Por, Barnabas asu nindou bîdîfirî-amboanî ai Serusaremînambo mbîhomo-ndamboane. Asu ai hoafî ra Kraisîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbi asu hîfandî-rundeimbi-babîdîmbo dîdîboado-mbîrundamboane,” mehomö.

³ Anîhondümbö-rîhindeimbi ai koamarî-hehipura mahomo. Ai Finisia asu Samaria-yafeambe mbusümondühî homo hoafîyomondürühî yahomoya, “Asu sîhefî ndîfo amboanî Sisasîmbo anîhondümbö-marîhorî,” mehomonda asu anîhondümbö-rîhindeimbi muñguambo ai afîndî hîhîfî-hîhîfî-mayei.

⁴ Ai homo Serusaremîhü tükümefundâ anîhondümbö-rîhindeimbi Kraisîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbi asu hîfandî-rundeimbi ai ahamumbo hîhîfî-marîhüpürî. Asu Por Barnabas ai muñgua-moatükunî God ai ahafandî warî süñgu ratüpurî-mayu ranahambo hoafîmefînandürî.

⁵ Nga asu anîhondümbö-rundeimbi Farisihündî bîdîfirî ai botîyafu hoafîyomondühî yahomoya, “Sîhefî ndîfo ai ahamundî fihoearî karu tîrîmbîhou-ndamboane asu ai Mosesîndî ahînûmbî hohoanîmo süñgu-mbîrîhindamboane,” mehomö.

6 Ranimboemo Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi asu hifandi-rundeimbi ai hoafi ranahandi nimindi wataporîyo didiboado-fembohünda gugurimefundi.

7 Ai wataporîyomo homo muᅇgumayoa asu Pita ai nüᅇgumbo hoafiyupurühi yahuya, "Wandafi mamî, se fifirundi horombo hondü God ai seambeahindi wambo kafoare hîniᅇgîmareandiî sîhefi ndîfo ranaheimbo wandi yasîmondînambo aboedî hoafi hoafiyowanî hîmborîyohü anîhondümbö-fembohünda.

8 God ai muᅇguambo nindou-yafe hohoanîmo ra fifireandi. Ai sîhefi ndîfo ranaheimbo yîni mehu ra nafuimbohünda Yifafi Aboedî masagadürî sîhefîmbo masemunî nou.

9 Ai moai sîhefîmbo ᅇgorü süᅇgureandühi aheimbo ᅇgorü süᅇgurearü, ᅇga wanî. Ai anîhondümbö-marîhinda asu God ai ahei ᅇᅇsüfoambe ramareandüra sürühehindeimbi tükümehindî.

10 ᅇga nîmboe asu se Godîmbo randîhu hoeindîhurü yahomo houmboa? Se ᅇᅇrî sîhefi ndîfoambo sîhamundi fihoeari karu tîmbîrîhound-amboane mbîsîmondühi ahei-wanî nîmboreimbi moatükunî nandundi. ᅇga horombo sîhefi amoa asu sîhîr-amboanî nîmboreimbi moatükunî ra ᅇᅇrî ndahumîndefî.

11 Suda sîhîrî ndarîhu anîhondümbö-arîhundî ana, Sisasindi hîpoambonambo aboedambo-ndahumboyefî, ᅇga asu sîhefi ndîfo ai-amboanî ranînambo aboedambo-ndahimboyei," mehu.

12 Barnabas Por ai Godîndî ᅇᅇnîndî nafuimbo moatükunî asu hepünîfeimbi moatükunî ra God ai Suda-yafe ndîfombo ahafandî warîsüᅇᅇ ramareandi ranahambo ndorîne wataporîmbo-marînandî. Asu muᅇᅇ ai wataporî ra hîhîmborî-yomondühi hîmbo yanᅇᅇrî kümarundi.

13 Hoafi moendîmayowa asu Sems ai hoafiyuhü yahuya, "Wandafi mamî. Se wandî hoafi hîmborîyomo.

14 Saimon ai haponda ndore korîfoare hoafiyuhü yahuya, God ai ahandî hîpoambofe hohoanîmo nafuiyuhü sîhefi ndîfo bîdîfîrambo weanᅇᅇrîwandî wand-anei mehu.

15 Asu Godîndî hoafi hoafiyomo-rundeimbi-yomondî hoafi-amboa mamî yahurai-ane. Ai yaru hoafi nda sürü papîmaründî:

16 Adükari ai hoafiyuhü yahuya,
 'Defitîndî mamîsîrî ai worî nahurai bîrîmefoendî,
 ᅇga süᅇᅇᅇnambo ro hîhîndahe koda
 asu ahandî mamîsîrî ra asükainda botîndîhe-amboyahî
 nindou ai worî bîrîfoare mbura sîmborî worîmbo-
 arandî nou.

17-18 Rananimbo asu nindou amurî ai randîhi Adükarimbo kokondi-horimboyei.

Asu muṅguambo Suda-yafe ndifo ro wand-anei masahi ranai-amboa kokondi-horimboyei. Hoafi nda horombo hondü ndani-moatükunî tükündifemboe mehu-ane.

Adükari ai yare hoafimayu ai rani-moatükunî raremarandi, asu horombo hondü nindou ai ra fifirimarîhindi, mehu.”

Amos 9:11-12

19 Ranimboyo asu Sems ai hoafiyuhü yahuya, “Ro rarîhe hohoanimoayahî sîhefi ndifo ai hîhîriyahi Godimbo sowana mahei ranaheimbo sîhîri ṅgîri tîṅîrifo ndahundûri.

20 Wanî, ṅga sîhîri aheimbo pasambe ndandîhu hoafînde-fomboane. Kabomombo sesi didîbafîfe sîhefeimbi sesîpoanî, nîmorehî sîsîhîmopoanî asu anamîndîhoandî birabîriyopoanî, nînîhondî amînda-wofîfeimbi asu horî sesîpoanî.

21 Ai ṅgîri randîhindi ra nîmboe horombo peyomo houmbo haponda muṅguambo ṅgoafi adükarambe nindou ai Mosesîndî hoafi bokarîhoemo arundî. Asu muṅguambo ṅgoafimbo nîmarimbo si ranambe Suda-yei rotu worambe ritimîru arundî,” mehu.

Suda-yafe ndifo anîhondümborîhindeimbî ahei pas-ane nda

22 Ranimboane asu Kraisîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbî-yomo hîfandîru-ndeimbî-yomo asu anîhondümborîhindeimbî-yei ai hoafi firîhümündihî seiya, “Sîhîri-hündî bidîfirî ai Por Barnabas babîdîmbo Andiokînambo homböhünda koandîhehu-purimboane,” masei. Ai Sudas, ahandî ndürî ṅgorü Barsabas, asu Sairas ahafanimbo ṅgafanî sei hînîṅgî-marîhipîri. Yimbu ai anîhondümborîhindeimbî-yei bogorî-yafanî.

23 Ahafandî warîhü ai pas mamî koarîhoe-mondühî hoafîyo-mondühî yahomoya:

“Ro Kraisîndî hoafi sahumîndefî hefi rîhundeimb-aneî asu hîfandîrihu-hundeimb-aneî. Suda-yafe ndifo anîhondümborîhindeimbî Andiokîhü, Siriahü, Sirisiahü anîboadei, se karîhasî-handürî.

24 Ro hîmborî-yeifîmboaneî rohündî bidîfirî ai homo wataporî-memondamboyo sîhei hohoanîmo mamîkarî-marandürî, ṅga asu ro moai ahamumbo randundî sefi.

25 Ranimboane asu ro hoafi firîhumîndefî mburîhu sefiya ro nindou sîheimbo sowana koandîhe-hupurimboyeî. Ro nindou ra yîhoefî ṅgunîndî Barnabas asu Por-babîdî koamarîhehupîri.

26 Ai moai ahafandi fimbo hohoanimo-yafani, nga ai sihefi Adükarî Sisas Kraiss ahambo-hündambo ahandi ratüpurî ratüpurî-mayafani.

27 Ranimboyefî ro Sudas asu Sairasimbo koandihupîra ngafani hoafi ro sürü paparîhundî rahurai randine ahafandi yafambenambo hoafîndamboyanani.

28 Yifiafi Aboedi ai yihoefti mbusümo nîmarimbo asu ro mamî mamamberihu hohoanimo-yefühî sefiya, 'Ro ngîrî ngorü tîngümbî hohoanimo sihei wami nandîhundî,' masefi, nga se ndani hohoanimo yanggîrî animbo randîhimboyei.

29 Se kabomombo sesi didîbafife sihefeimbi sesi poani, horî sesi poani, nînihondî amînda-wofifeimbi sesi poani, nîmorehî sisîhimopoani asu anîmîndîhoandi birabîri-yopoani. Se rani hohoanimo süngufepoani. Se rani moatükunî ra hîni ngarîhîndî ana, aboedîndeimboyei. Yihoefti hoafi ndear-ane, nga se aboedi nîboadei," mehomu.

30 Raniyo asu Serusaremîhundî anîhondümborîhindeimbi ai nîndou yimbuyimbu ra koamarî-hehipura Andiokînambo mahanîmo. Asu ai anîhondümborîhindeimbi gugurundürî mburu pas ra masabudürî.

31 Anîhondümborîhindeimbi ai pas ranambeahîndî aheimbo ngînemîndîndürîmbo hoafi hoerîhi hehimbo hîhîf-hîhîfî-mayei.

32 Sudas asu Sairas ai Godîndî hoafi hoafiyafani rînandeimb-anafani. Raniyo asu yimbu ai aheimbo afîndî ngînemîndîmbo hoafi hoafiyafîndürî marînandî.

33-34 Yimbu ai Andiokîhü nîngo-nîngo-yafîne mburîna anîhondümborîhindeimbi ai ahafanîmboya, "God ai aboedi-aboedi mbîreapîr-amboane asu ngüsüfoambe afurînde kündeambui," sei hehi nîndou koamarî-houpîrî ranahamumbo sowana koamarî-hehipîra hîhîriyafîne mahafani.

35 Nga Por asu Barnabas ai Andiokîhü manîmbafani. Ranihü yimbu ai nîndou bodîmondî-babîdî Adükarîndî hoafi bokarîhe-neandühî yamundî-marîneandürî.

Por Barnabas ai yükürübî-mefîneandi

36 Süngunambo Por ai Barnabasimbo hoafiyundühî yahuya, "Sîhîrî munğu ngoafi adükarî sapo Godîndî hoafi horombo bokamarî-hehoandi rani ngoafînambo anîhondümborîhindeimbi ai nüngumbayahi rani ndüfosimbo gagimboane," mehu.

37 Barnabas ai Sonîmboyu Makîmboyu randeimbi-mayu ranahambo ai-babîdî semündü hombo mehu.

³⁸ Horombo Son Mak ai Pamfîria ngoafîhü ahafanîmbo hîniŋgîmareapîrî, ŋga moai ai-babîdî Adükarîndî ratüpurî, ratüpurîyu hu. Ŋga asu Por ai ahambo moai semündü-hombo yîfirîyu.

³⁹ Yimbu ai sîmborî hoafîyafîne hena yükürübî-mefîneandî. Barnabas ai Mak serümündü haya sipambe farîyafîne hena Saiprusînambo mahafanî.

⁴⁰ Ŋga Por ai Sairas serümündü mahafanî. Anîhondümborîhindeimbî ai ahafanîmbo hoafîyeihî seiya, “Adükarî ai sîhafanîmbo moanî hîpoambo-ndeapîrühî mbîfarîhepîramboane,” masei.

⁴¹ Yimbu ai Siria, Sirisia-yafeambe hahabodîfanî wakîrîneandühî anîhondümborîhindeimbîmbo ŋgînimarî-nandîfînandürî.

16

Timoti ai Por-dîbo mahu

¹ Por ai Derbe ngoafî hu ŋgasünde haya Rîstra ngoafîna mahu. Sisasîmbo süngurürî-randeimbî mamî, ahandî ndürî Timoti ai ranîhü mamaru. Ahandî hondî ai Sudahündî anîhondümborîreandeimbîyo, ŋga asu ahandî afîndî anîmbo Grikîhündîyu.

² Rîstrahündî asu Aikoniamîhündî anîhondümborîhindeimbî ai Timotimbo ahîniyeihî seiya ai nîndou aboed-ani masei.

³ Asu Por ai Timotimbo ahandî süngu semündü-hombo yahu haya hohoanîmo-mayu. Ai Sudahündî ranî hîfîhü manîŋgomo ranahamumbo hohoanîmoyuhü ahambo serümündü haya ahandî fî hoearî ra karîrî tîmarîherü. Sapo muŋguambo ai fîfîrundî Timotîndî afîndî ra Grikîhündîmayuwambo.

⁴ Ai ngoafî adükarînambo homo tüküyafu, homo tüküyafu rundühîyo asu horombo Kraisîndî hoafî sowandümo homorundeimbî asu hîfandî-rundeimbî Serusaremîhü hoafî ranî sünguru masîhoemo ra anîhondümborîhindeimbîmbo masabudürî.

⁵ Asu ranîmboyo Kraisîndî nendî ranai hoafî ranînambo ŋgînimîndî anîhondümborîhindühî muŋguambo si aho ra nîndou ai afîndî tüküyahi marîhündî.

Por nîndou mamî Masedoniahündî hoeimarîrî

⁶ Ŋgîmî ai Frîgia, Garesia-yafeambe homondane, Yîfiafî Aboedî ranai ahamumbo nîndou Esia hîfambe ranaheimbo Godîndî hoafî hoafîyo-ndürîpoanî meho.

⁷ Ranîyomo ai Bitînia hîfînambo hombo yahomo houmbo Misia-yafe yüpupuikîmî tüküyafundane, asu Sisasîndî Yîfiafî ranai ahamumbo ranafî hombo yowanî mehopurî.

⁸ Ran+yomo asu ai Misia nafiyafu hou Troas ngoaf+nambo mahanimo.

⁹ Ran+yu asu rani nimbokoani Por ai yafogoad+nambo nahurai ranipoan+imbo moatükun+ hoeireandane, nindou mam+ Masedoniahünd+ ai botifi nüngumbo hütî-hütirürühi yahuya, “Se ndanaf+ kosafi y+hoefombo far+hawamun+,” mehu.

¹⁰ Por ai rani-moatükun+ hoeire hayamboyu ro ho-animo-yefomboanef+ God ai ranaheimbo ahand+mayo hoafi ra hoaf+mböhünda koamar+hemun+. Ran+imboane asu n+mehünou ro Masedonia hif+nambo hombo napor+hündühi naf+ kokomar+hünd+.

Ridia ai God+nd+ hoaf+ süngumareand+

¹¹ Sipambe fariyahu Troas ngoafi hin+ng+r+ihu hohu asu Samotres airan+nambo hefi asu ngorü sihü Neapolis ngoaf+hü tükümehünd+.

¹² Ran+yef+ asu ran+hü hin+ng+r+ihu hohu hefi, Firipai ngoaf+hü tükümehünd+. Masedonia-yafe hifambe Firipai ngoafi adükar+ Rom ai hifand+marund+. Ran+hü tüküyahu yahunümb+ nimb+ man+imboef+.

¹³ Ngoaf+imbo n+mar+imbo si tüküfeyoane, asu ro hefi gin+rümb+ ngoafi tebünan+ tüküyahu mbur+ihu, hoek+m+ mahefi. Hoe rani fik+m+ ranipoan+imbo fond+ God+imbo did+bafi-fembohünda fond+ mban+ngoyo sefi hoahumboyef+ mahefi. Ran+hü n+moreh+ b+d+fi+r+ ai gugur+yahi n+marei-ane asu ro ai-bab+di watapor+mayef+.

¹⁴ N+moreh+ mam+ adükar+ ngoafi Taiatairahünd+, ahand+ ndür+ Ridia, ai hoafi ro hoaf+mayef+ ra h+mbor+mayo. Ranai ana God+imbo did+bafife hoaf+yorandeimb+ asu ai hambur+ hoear+fi+h+ kaki sem+nd+randeimb-ane. Adükar+ ai ahand+ ngusüfoambe hohoan+mo bot+mare-andamboyo Por ai hoafi, hoaf+mayu ra an+hondümb+mareand+.

¹⁵ Ai ahand+ worambeah+nd+bab+di+imbo h+mon+ hundürümayeri. Ai h+mon+ hundürüyo mbura y+hoef+imbo hoaf+yohü yahoya, “Se ro God+imbo an+hondümb+mar+hini+ ra fif+r+ndundü+ ana, se wand+ worambe d+fomo n+mandomo,” meho. Ai y+hoef+imbo hütî-hütî-maramuna-mboyef+, asu ro ahand+ hoafi süngu mahefi.

Por ai Sairas-d+bo Firipai ngoaf+hü karabus+mef+neand+

¹⁶ Mam+imbo ro God+imbo did+bafifembo fondü+ hefane, moan+ ratüpur+yo-randeimb+ n+moreh+ mam+ y+hoef+imbo naf+n+ hoeimareamun+. Nga moaruwai nend+ ahand+ fiambe n+mar+imbo n+n+moatükun+ süngunambo tüküfemboayo ra hoaf+yo-marand+. Ran+imboyo asu nindou ai ahand+ hoafi h+mbor+imbo ranahambo hifand+ru-rundeimb+ ahamumbo kaki adükar+ sahüpur+ mar+hünd+.

17 Ranîyo nîmorehî ranai Por-babîdîmbo yîhoefî süngu hohüyo asu ai yare puküna hoafîyowohü yahoya, “Nindou ndanai ana God Nîmoamo Hondü amaru ranahandî ratüpurîyomo-rundeimb-anemo. Rananemo asu God ai sîheimbo aboedambo-fendürîmboayu hoafî ra hoafîyomo rundühanemo,” yaho marandî.

18 Munguambo si ai rapomayo hoamboyu asu Por ai ranahambo yîboaruko-yîboarukofi haya, asu ai hîhîrîfi nüngumbo moaruwai nendî amaro ranahambo hoafîyundühî yahuya, “Ro Sisasîndî ndürînambo hoafayahî se nîmorehî ranahambo hîningîndo hawa ngafî,” mehundo. Ranîyo asu moaruwai nendî ranai mamî ranî sîmboanî hîningîre haya maho.

19 Ahambo hîfandîru-rundeimbî ranai ahamundî kaki semîndî nafî awarîmarîhoayo ra fîfîrîmarundî sapo nîmorehî ra ngîrî nînî-moatükunî tüküfemboayo ra asükai hoafîndo. Ranîmbo-anemo ai Sairas asu Por ahafanîmbo kîkîhîrîpîndümo mburümbö kîafu hürüpündîmo nindou adükarî ahamundî koadürü guguru nîmarîmo rundühî mahomo.

20 Ai ahafanîmbo sowapündümo nindou hoafî hîmborîyomo-rundeimbî ahamumbo soana homo hoafîyomondühî yahomoya, “Nindou yimbu ndanana Sudahünd-anafanî, nga aiyafanî nindou sîhefî adükarî ngoafîhü amarei ranaheimbo moaruwai hohoanîmo botîmarîneandî.

21 Ran-anafanî nindou Romîhündî sîhîrî ahînümbî hohoanîmo süngukoatembo-mayo ranahambo yamundarîneandî,” mehomo.

22 Ranîyei asu nindou afîndî ranai ahafanîmbo ranîmbohünda papî-hoafî-marîhüpîrî. Ranîyomo asu hoafî hîmborîyomo-rundeimbî ai ahafandî hoearî yümündühaupîrî mburu hoafîyomondühî yahomoya, “Ahafanîmbo wofî bogorînambo harîmbemopîra-mboane,” mehomo.

23 Ranîyomo asu ahafanîmbo wofî bogorî-mayo ranambo puküna buburüpîrî mburu, asu karabusî-marupîrî. Ranîyomo nindou karabus worî hîfandî-randeimbî ahambo hoafîyomondowohü yahomoya, “Se ahafanîmbo wudîpoapondo hîbadapîrî,” mehomo.

24 Ranîyu nindou ranai hoafî ranahambo hîmborîyu mbura ahafanîmbo karabus worî safambe ragu nîmî ahi yîrîfoneimbînambo yitîngarîhü hüputüpu-rapürîmündî hîningîmareapîrî.

25 Ranîyafanî Por Sairas ai nîmbî mbusümondühî nîmarîfanîmbo herüyafandühî Godîmbo dîdîbafî-

mefineando. Asu nindou bîdîfirî karabusiyafu mamarîmo ranai ahafanîmbo hîmborî-memopîrî.

26 Asu nîmehûnou hîfîhe afîndî tüküfehüyo karabus worî kambohoanî ranai fîfîmîmayo. Ranîyo nîmai yipurî ranai sübüdîhoehüyo nindou karabus worambe mamarîmo ahamundî fihîndî sen makiaro ra fufurîmarîhoayo.

27 Ranîyu asu karabus hîfandarandeimbî ranai botîfi yipurî sübüdîhoai menjorowa hoeire haya nindou ai mbafefou yahu haya yîhîmboyuhü penau hoandarî semündü haya wandîhoarî hîfokoandîhea yahu haya ramefiyu.

28 Nğa Por ai heiyuhü yahuya, “E! Se sîhafî fi yimbündamboyafî! Ro-ana muŋgu amarefî,” mehuamboyu.

29 Ranîyu karabus hîfandî-randeimbî ai nindoumbo hai sowandümo sînîmo yahu mîŋgîyu hoafîyu mbura nîmai worî safambe pîpîyu hu Por Sairas yafandî yirîkîmî hîhamîndarîyuhü piyu menjuru.

30 Ranîyu ai ahafanîmbo sepîrîmündî weindanî hüfu nîmarümbö hoafîyupurühî yahuya, “Rîtîfo yimbu, ro nînî nününgundîheanda God ai wambo aboedambo-mandeandîra?” mehuamboyafanî.

31 Asu ai sîmborî safanîya, “Se Sisas Adükarî ranahambo anîhondümbö-ndîworanî anîmbo asu God ai sîhambo, sîhafî worambeahîndî-babîdî aboedambo-ndeandürümbui,” masafanî.

32 Asu ranîyo Por Sairas ai karabus hîfandî-randeimbîmayu ranahambo nindou mamî ranî worambe manîmboei aheimbo kameihî parînerî hena Adükarîndî hoafî hoafîmefînandürî.

33 Ranîyo asu ranî nîmbokoanî karabus hîfandî-randeimbîmayu ranai ahafanîmbo sepîrîmündî mbura ahafandî masîmei ra popoaimarandî. Ranîyo asu ai ahandî fikîmînîndî-babîdîmbo muŋgu hundürümayeî.

34 Ranîyu ai ahafanîmbo sepîrîmündî hafu ahandî worambe nîmarümbö sesi sagapîra masowasîfanî. Asu ai ahandî fikîmînîndî-babîdî haponda Godîndî hoafî hîmborîyeî mburîhü anîhondümbö-marîhindî ranîmbohünda hîhîf-hîhîfîmayeî.

35 Ranîyomo siambe hoafî hîmborîyomo-rundeimbî ai prisman bîdîfirî koarîhoupurühî yahomoya, “Hapoana se nindou yimbu ranahafanîmbo hînîŋgîndowapîra mbîhafanda-mboane,” mehomo.

36 Ranîyu nindou karabusîmbo hîfandî-randeimbî ai Porîmbo hoafîyundühî yahuya, “Hoafî hîmborîyomo-rundeimbî ai ‘hînîŋgîndowapîra mbîhafanda-mboane,’

mehomonda-mboanahi sîni hoafayahapîri, nga hapoana se aboeda ngafani,” mehupîri.

³⁷ Asu Por ai prisîmanîmbo hoafiyupurühi yahuya, “Rona Romîhünd-anehi, nga ai yîhoehîmbo nînihümboyo hoafi hîmborambe nindou hîmboahü buburûmuni mburu, karabus worambe koamafoarûmuni. Asu rananemo haponda ngoafîna yîhoehîmbo dîbo semîndîmuni koehefembo hohoanîmoemo. Refeana wani! Nga ahamundîhoari animbo sîfomo sowandûmomuni koarîhoumuna ngemboeyehî,” masafandamboemo.

³⁸ Asu prisman ranai ahafandîmayo hoafi ra hoafi hîmborîyomo-rundeimbîmbo hoafîmemo-puramboemo. Ranîyomo asu Por Sairas ai Romîhünd-anafani hoafi ra hîmborîyomo mburu yîhîmbo-memo.

³⁹ Ranîyomo asu ai homombo ahafanîmboya, “Karîhapîsi, ro hütîyefî,” yahomo mburu moanambühî sowapündümo mahomo. Asu ranîyomo ahafanîmbo hoafîyomopîrühî yahomoya, “Se ngoafî nda hîniîngîndîne hena ngorü goanîni ngafani?” mehomo.

⁴⁰ Ranîyafanî ai karabus worî ra hîniîngîrîne hena Ridîandî worîna mahafanî. Ranîhü anîhondûmbo-rîhindeimbî ai mafandî-hindamboyo asu aheimbo ngusûfoambe kîkîmîfoarîneirî hena mahafanî.

17

Tesaronaika-hündî ai Por Sairasîmbo hürütûmarîhüpîri

¹ Ranîyafanî Por Sairas ai hafanî Amfiporis Aponia ngoafî kefoene hena hafanî Tesaronaika ngoafîhü tükûmefîneandî. Ranîhü Suda-yafe rotu worî mamî mafondaro.

² Ranîyu asu Por ai yaremarandî süngu Suda-yafe rotu worambe kefuai hüfu nîmarûmbo ngîmîmbo moanî nîmarîmbo si ra ai-babîdîmbo Baibor-ambeahîndî hoafi ranahambo ndorîhi wataporîmbo-marîhündî.

³ Ai aheimbo Godîndîmayo hoafi ranahandî nîmîndî ra wataporîmbo-randühî yahuya, “Nindou God ai ahambo nîmorehî nindowenihîmbo aboedambo-fendürîmbo kafoarîrî hîniîngîmarîrî ra Krais-ani asu ai asûbusî afîndî semündü haya yîfîyu mbura asûkaiyu botîmefiyu,” mehu. Asûkaiyu hoafîyuhü yahuya, “Sisas ndanahambo ro sîheimbo hoafayahî ai Krais-ani,” mehu.

⁴ Nindou bîdîfîrî ranîhündambo ai hoafi ranahambo anîhondûmbo-rîhi mburîhü, Por Sairasî-yafandî süngu mahei. Nindou bîdîfîrî Grikîhündî Godîmbo hohoanîmo parîhoreimbî asu nîmorehî afîndî bogorîmbo-yahindeimbî ai-amboa ahafandî süngu mahei.

5 Ranimboyo asu Sudahündi bidifiri ai ngusūfoambe moaruwai-marapura nindou bidifiri funiru wakirundeimbi maketambe maningomo ranahamumbo gugurimarūpura ai homo nindou afindi guguripuri mburūmbo hohoanimo botimaripura ngoafambe nginindi hoafemo wakimarundi. Raniyomo asu ai Por Sairas kikihepimindi nindou afindi burimemo ranahamumbo sowana sepimindi hombohūnda ahafanimo kokorupirūhi Sesonindi worina pipina mahomo.

6 Nga raniyomo ahafanimo hoeifepirikoate-yomondūhi-yomo, ai Sesoniyu asu anihondūmbo-rundeimbi bidifiri-yomo ahamumbo nindou bogorimboyafu mamarimo ahamumbo sowana kiafu hūrūpundūmo mahomo. Ai homo pukūna hoafiyomondūhi yahomoya, “Nindou ndanai ana muṅguambo hifi ranihū moaruwai hohoanimoyomo marundi ran-anemo asūkai haponda ndanihū tūkūyafu aningomo.

7 Asu Seson ai ahafanimo worinimareapiri. Nga nindou muṅgu ndanai ana adūkarī bogorī hondū Sisarīndi ahinūmbi hohoanimo gogonimbo-riheneandūhi safaniya, ‘Awi nindou adūkarī bogorī ṅgorū manūṅgu, nga ahandi ndūrī Sisas-ani,’ safanī marinandī,” mehomō.

8 Raniyomo ngoafihūndi bogorī-yomo asu nindou afīndī-yei ranai hoafi ranahambo himborīyēi hehi afīndī hohoanīmoyēihī ngusūfoambe moaruwai-marandūri.

9 Ranimboemo nindou bogorī ai Sesoniyu bodimondiyomo ahamumbo kot pemīndomo mehomonda asu ai kaki masabupura hinīṅṅimaripura mahomo.

Por Sairas ai Beria ngoafihū mamarifanī

10 Mamī ranī nimbokoanī anihondūmbo-rīhindeimbi ai Beria ngoafinambo Por Sairas koamarīhehipira mahafanī. Ai hafanī Beria ngoafihū tūkūyafīne mburīna Suda-yafe rotu worī mafēṅgoro ranambe kefoene mahūfanī.

11 Beria ngoafihū Suda mamarei ahei hohoanimo ra Tesaronaikahūndī-yafe hohoanimo ṅgasūndīmareandī. Beriahūndī ai Por Sairas-yafandī hoafi himborīyēi mburīhū, asu hoafi ranahambo masahūmūndi. Ranīyo ai muṅguambo si maho Bukambeahī hoafi ra hoeirīhi marīhūndī ahafandī hoafi ra anihondūmbayo sei hehi.

12 Ranīyēi asu Sudahūndī afīndī ranai hoafi ranahambo anihondūmbo-marīhindī. Asu Grikīhūndī nīmōrehī ndūrēimbi bogorīmbo-yahindeimbi afīndī asu nindouwenihī afīndī ai hoafi ranahambo anihondūmbo-marīhindī.

13 Por ai Beriahūndambo Godīndī hoafi bokarī-marīhendūrī ranahambo Tesaronaikahūndī Suda ai

himbōriyēi hehi Beria ŋgoafihū amboa hei tükūmehindī. Ranīyo asu Tesaronāikahündī ai nindou Beriahündī-mayēi aheī ŋgusūfoambe moaruwai hohoanīmo botīmarīhindūrī.

¹⁴ Ranīyēi asu anīhondūmbo-rīhindeimbī ai hohoanīmoyēihī seiya Porīmbo moaruwaimbo ndīhorīmboyei sei hehi ahambo hoekīmī koamarīhehora mahanu, ŋga Sairas Timoti ai Beriahū mamarīfanī.

¹⁵ Ranīyomo nindou bīdīfirī ai Por sowaründūmo hou aībabīdī Atens ŋgoafīna mahomo. Asu Por ai yahuya, “Sairas Timoti ai nīmai wambo-sowana mbīsīnī-fandamboane,” mehuamboemo asu hoafī ra sowandūmo hou hīhīriyafu Berianambo mahomo.

Porī ai Atens ŋgoafihū Godīndī hoafī hoafīmayu

¹⁶ Por ai Atens ŋgoafihū Sairas asu Timoti ahafanīmbo hīfandapīrūhī nīmarūmbo hoeireandane, ŋgoafī ranīhū tīkai god sīsamī afīndī burīmayo ranīmbo ŋgusūfoambe nīmbīmayu.

¹⁷ Ranīyu Por ai Suda-yafe rotu worambe Grikīhündī bīdīfirī asu Suda bīdīfirī anīhondūmbo Godīmbo hohoanīmoyomo-rundeimbī ahamumbo wataporīmbo-marapurī. Ranīyu muŋguambo si maho ra nīmorehī nindowenihī maketambe gugureyahi nīmareiane, hu aībabīdī nīmarūmbo wataporīyu marandī.

¹⁸ Ranīyomo Epikurian asu Stoik fīfirundeimbī nindou ranai Por-babīdī hoafīnambo sīmborī-sīmborī-memo. Ai yaru hoafīyomondūhī yahomoya, “Nindou hoafī afīndeimbī ndanai nīnī hoafī, hoafīnda yahumboyuwa?” mehomo. Asu bīdīfirī ai hoafīyomondūhī yahomoya, “Awi, ai ndīfo-yafe sīsamī god mamī ranahambo hoafīmbo yahumboani,” mehomo. Ŋga Por ai Sisas yīfīhündī botīmefiyu hoafī ra hoafīmayuwambo ranīmboemo asu ai rahurai yaru hoafīmemo.

¹⁹ Ranīyomo ai kansīr Areopagus wafuwamī mafandundī ahamumbo sowana Porīmbo sowaründūmo mahafomo. Ai homo ahambo hoafīyomondūhī yahomoya, “Ro sīmborī hoafī nda se nindou aheimbo hoafīyafī arandī ra hīmborīmbo sefomboanefī.

²⁰ Asu ro sīhafī hoafī ra hīmborīyefī hohu hoafī rana-handī nīmīndī ra fīfirīndīhu sefomboanefī,” mehomo.

²¹ Ŋga nindou Atens ŋgoafihū amarei anei asu ŋgorū ŋgoafihündī sūhūsi Atens ŋgoafihū amarei anei ranai moai amurī hohoanīmoyēi rīhündī, ŋga wantī. Ai ana hoafī sīmborī engoro ranahamboane hoafīyo asu hīmborīyo ranīmbo yangrīrī hohoanīmoayēi.

²² Ranīyu asu Por ai Areopagus wafuwamī kansīr-yomondī mbusūmo nūngumbo hoafīyuhū yahuya, “Nindou

Atensihündî, ro hoeirihandane se-ana munjuambo god ranaheimbo süngufe hohoanimo-ane hohoanimo-memo.

23 Nga ro nafina habodihühi sihei sisami god hoeimarihandüri. Asu sisami godimbo sesi sihefe randeimbî fondî mamî hoeimarihandî ranîfihî se sürü papîmarihündî ra yare hoafiyowohü yahoya, 'Ndanana sisami god ro fifirifekoate-mayefî ran-ane,' meho. Nga asu se moai ranî god ra ahambo fifirîhorî, nga se ahambo moanî hohoanîmoyei marîhündî God ranahambo haponda ro hoafindahandüri samboanahî.

24 God ai hîfî nafîra mbura asu munjuambo moatükunî ranîfihî nafîra hîniŋgîmareanda aniŋgo ranai Adükar-ani sünambeahi asu hîfîni. Ranîmboani aiana ŋgîrî nindou ai ahei warînambo worîmbo-rîhündeimbi worî ranambe ana nîmandu, nga wanî.

25 Ai moai rananî moatükunî mbonîmboramündî randî ranîmboane asu ŋgîrî nindou ahei warîna ahambo rarani-moatükunî fandîhehuri. Sapo ai-ani nindoumbo yangîrî niŋgombo hohoanîmo, yafui asu munjuambo ranî-moatükunî ra saimunî arandî.

26 Amoa mamî ranahandambo-hündîyo God ai nindou munjua sirî nafîmarandî munjuambo hîfîhü niŋgombohünda. Asu ai ahandîhoarî horombo nindou ranîhü niŋgombo asu hîfî yüpupui kîkîre hîniŋgîmareandî.

27 God ai yare hîniŋgîre hayambo hohoanîmoyuhü yahuya, 'Ranîhü dîboadimbo anîmbo asu ai wambo ro anîmboahi ra koko-mbîrîhündîr-amboane,' mehu. Ranîmbo-hündambo anîmbo nindou ai God nahi anüŋgu ranahambo kokondîhorî hoeindohorî-mboyei. Nga God ai mamamî sihefîmbo sowahî anŋgunîyupoanî.

28 Sihîrî ai-dîbo yangîrî anîmboefî, ai-dîbo ahahabodefî asu ai-dîbo-ane fî anîboadefî. Rahurai-ane sihei herü fifîründeimbî bîdîfîrî ai yaru hoafiyomondühi yahomoya, 'Sihîrî-amboanî Godîndî nîmor-ane fî anîmboefî,' mehomo.

29 Sihîrî Godîndî nîmor-ane fî asu ŋgîrî sihîrî randîhu hohoanîmondefühîya, God ai gor, sirfa kapa, nîmoei ranî sisamiyu mbîsefî. Asu ŋgîrî hohoanîmo-ndefühîya, God moanî sihefîhoarî hohoanîmoyefî hohu sihefî warînambo nafîmarîhur-ane mbîsefî, nga yowanî. God ai-ana gor, sirfa kapa, nîmoei ranî sisamiyupoanî.

30 Horombo nindou ai Godîmbo fifîrîfikoate-mayeiambu rasîmboanî ai moai aheimbo ŋgîniŋdîrandüri. Nga hapondanambe ai munjuambo nindou munjuambo hîfîhü ranaheimbo yahuya, 'Se sihei hohoanîmo moaruwai daboadanambo-ndîhi hehi wandî hohoanîmo süngundîhindî,' mehu.

³¹ Nga asu ai mamî sihi dîbonîyu hîningîmareandi si ranambe ai mbumundi hohoanîmo süngundeandühi ahei hohoanîmo ranî simogodühi muŋguambo nindou yîbobo-ndeandürîmbui. Nga ai nindou mamî ranî moatükunî ra hîfandîmbohünda hîningîrîrîmboani. Nindou ra yîfîmayuwa God ai honguambeahîndî botîmarîrî ranani, nga ranahambo anîmbo sîhîrî anîhondümbondi hurîmboane,” mehu.

³² Nindou bîdîfirî ai nindou yîfîhündî yangîrîfembo hoafî ra hîmborîyomo houmbo-yomo asu ai ahambo sîsîndî hoafîmarurî. Nga bîdîfirî ai hoafîyomondühi yahomoya, “Asükaindefî ranî-moatükunî ranahambo sîhafî hoafî hîmborîndefo,” mehomondo.

³³ Asu Por ai kansîrî-yomondî wataporî yare hîningîreapurî haya mahu.

³⁴ Nindou bîdîfirî ai ahambo süngurîhorühî hoafî ranahambo anîhondümbomarihindî. Nindou mamî ahandî ndürî Dionisius Areopagusîhündî ai kansîrîmbofi mamaru. Asu nîmorehî ahandî ndürî Damaris ai-amboanî anîhondümbomareanda asu nindou bîdîfirîyei hoafî ranahambo anîhondümbomarihindî.

18

Por Korin ŋgoafîhü amaru

¹ Süngunambo Por ai Atens ŋgoafî hîningîre haya Korin ŋgoafîna mahu.

² Ranîhü ai Sudahündî mamî ahandî ndürî Akwira hoeimarîrî. Aiana Pondus-hündîyu. Nindou ranîyu ai ahandî nîmorehî Prisira-dîbo Itari hîfî hîningîrîne hena asu Korinîna mahafe. Nindou mamî Rom ŋgoafîhü adükarî bogorîmbofi nîmarümbî ahandî ndürî Krodius ai Sudahündî nindou muŋgu aheimbo yahuya, “Se Rom ŋgoafî nda hîningîndîhi hehimbo ŋgorü hîfîna-ndahîndî,” mehuamboyafe ai Korinînambo mahafe. Ranîyu asu Por ai ahafembo ranîhü hoeifepîrîmbo mahu.

³ Nindou yimbu ranai Por-babîdî mamî ranî ratüpurî ra ratüpurîyei rîhündeimbi wamboyu Por ai, ai-dîbo nüŋgumbo serî worî kakiyei marîhündî.

⁴ Muŋguambo moanî ŋgoafîmbo nîmarîmbo si Por ai Suda-yafe rotu worambe kefuai hüfu nüŋgumbo Sudahündî nindou ranaheimbo wataporîyu marandî. Nindou Sudahündî asu Grikîhündî aheimboya ahei ŋgusüfoambe botîndîheiranî asu Sisasîmbo anîhondümbombarîhinda yahuhayamboyu hüfu hoafîmendürî.

⁵ Sairas asu Timoti ai Masadonia hîfî ra hîningîrîne hena Korin ŋgoafîna kosafandanî Por ai Sudahündî ranaheimbo

aboedî hoafi yamundeandürühi manüngu. Ai Suda-mayei aheimbo anihondümbo hoafiyundürühi yahuya, “Sisas ana nindou God ai nindou aboedambofembo kafoarirî hîniŋgîmarir-ani,” mehu.

6 Nga ai ahandî hoafi ra sahümündi pirîhi mburîhü asu ahambo tirîfoarîhorî hoafimehündo. Ranîyu asu Por ai ahandî hoearî fihîndî düdübudî püpürüfi-foareandühi sîmborî hoafiyundürühi yahuya, “Se hoafi ra hîmborîkoateyeihî awararîhehindî ana, ro hütirîharüpoanî, nga sîheihar-anei. Nga haponda ndühünda ro-ana sîheimbo hîniŋgîndîhearü hehea asu nindou sîhefi ndîfo sowana, ŋgamboyahi,” mehu.

7 Ranîyu asu ai rotu worî ra hîniŋgire haya worî akîmî Titius Sastusîndî worîna mahu. Nindou ranai ana Suda-yafe ndîfoyu, nga asu Godîndî hoafi süngure randeimbiyu.

8 Suda-yafe rotu worî hîfanda-randeimbi ahandî ndürî Krispusîyu asu ahandî fikîmîniîndî-yei ai Adükarîmbo anihondümbo-marîhorî. Asu nindou afîndî Korin ŋgoafîhündî ranai Porîndî hoafi ra hîmborîyei mburîhü anihondümbo-marîhinda aheimbo hundürümarandürî.

9 Por ai mamî nîmbokoanî ranîpoanîmbo moatükunî yafogoadînambo nahurai hoeireandane, God ai hoafiyundühi yahuya, “Se yîhîmbo-ndamboyafi, nga hoafîndafi ndandî.

10 Nga ro se-dîbo nîmboamboanahî ranîmboane asu sîhambo nindou ŋgorü ai ŋgirî moaruwaimbo-ndeanîni. Nga wandî nendî afîndî ai adükarî ŋgoafî ndanîhü nîmandeimboyei,” mehu.

11 Ranîmboyu Por ai mamî hîmbanî asu 6 amoamo ranîhü nüŋgumbo Godîndî hoafi aheimbo yamundeandürî marandî.

12 Gario ai Akaia-yomondî gafman bogorîmbofi nüŋgumbeahiyo asu Suda ai mamîhüyafu mburümbo Porîmbo ŋgîniîndîmarurî. Ranîyomo ai ahambo sowaründümo hoafi dîdîboadofe worîna mahomo.

13 Ai yahomoya, “Nindou ndanai ana nîmorehî nindouwenihî aheimbo Godîmbo hohoanîmombo ra ranîpoanîmbo yamunde-andürühani asu ai ahînûmbî hohoanîmo hîfinambo-mareandî,” mehomo.

14 Por ai sîmborî ahamumbo hoafiyupurîmbo yahuhayamboyusî, nga Gario ai Sudambo hoafiyupurühi yahuya, “Nindou ndanai sîhefi gafmanî-yafe hohoanîmo ra hîfinamboreandühi moaruwai hohoanîmombei-mbonana ro sîhamundî hoafi ra hîmborîya.

15 Nga Suda se-ana sîhamundî hoafi, ndürî asu sîhamundî hohoanîmo ranîmboanemo se wambo sîfomo düdufundîrî, nga ambe, ranî-moatükunî ana sîhamundîhoarî ŋgomo

dîdîboadondundî. Ro-ana yahurai hoafî hîmborîyo mburîmbo yîbobofembo-yahîpoanî, nga wani,” mehu.

¹⁶ Ranîyu asu ai ahamumbo hoafî dîdîboadofe worî ranambeahîndî koamarîhepurî.

¹⁷ Ranîyomo nindou bîdîfîrî ai nindou ahandî ndürî Sostenis, Suda-yomondî rotu worî hîfanda-randeimbî bogorî, ranahambo kîkîhîrundümo mburu hoafî dîdîboadofe worî ranî hanjîfoanî harîmemondo. Nga asu Gario ai moai ranîmoatükunî ranahambo afîndî hohoanîmoyu, nga wani.

Por Andiok ngoafîna hîhîrîfî mahüfu

¹⁸ Por ai Korin ngoafîhü afîndî si nünngu mbura asu ai anîhondümborîhîndeimbî aheimbo hînîngîreandürî haya Senkrianambo mahu. Ranîyo Prisira asu Akwira ai Porîndî sünggu mahafe. Horombo Por ai Godîmbo hoafîyunduhü yahuya ro mamî moatükunî randîheamboyahî mehu. Ranîmbo nafuimbohünda ai ahandî mbîro ra tüpurîmarandî. Ranîyei asu ai Sirianambo sipambe farîyahi hehi mahei.

¹⁹ Ai hei Efesus ngoafîhü tüküyahi mburîhümboyei asu ranîhü Prisira Akwira hînîngîreapîrî haya ai yangîrî Suda-yafe rotu worî ranambe kefuai hüfu nünngumbo Godîndî hoafî ai-babîdîmbo wataporîmayu.

²⁰ Ranîyomo asu ai ahambo hoafîyomondowohü yahomoya, “Awi se ndanîhü gedühî nîmbafî,” mehomondo, nga “Ngîrîndahi,” mehu.

²¹ Asükaiyu ahamumbo hînîngîfepurîmbo yangîrî hoafîyupurühî yahuya, “God ai yîfirayu ana, awi ro asükainda hîhîrîndahe dîdîmboyahî,” mehu. Ranîyu asu ai sipambe farîfî mbura Efesus ngoafî hînîngîre haya mahu.

²² Ranîyo asu sip ai ho Sisaria ngoafîhü tüküme Feyowamboyu asu Por ai kusîfoai haya hafu Serusarem ngoafîhü anîhondümborîhîndeimbîmbo hîhîfîrîrîrü haya Andiokînambo mahanu.

Aporos ai Godîndî hoafî Efesus ngoafîhü hoafîmayu

²³ Ranîyu asu Por ai Andiok ngoafîhü gedühî nünngu mburamboyu Garesia asu Frisia-yafeambe ngoafî daburî wakîreandühî ranîhü Sisasîmbo anîhondümborîhîndeimbî amarei aheimbo kîkîmîfoefendürîmbo mahu.

²⁴ Nindou mamî, ahandî ndürî Aporos Sudahündî, Areksandria ngoafîhündî Efesus ngoafîhü manünngu. Nindou aiana hoafî aboedî hoafîyu-randeimbî asu Godîndî hoafî ra aboedî hamîndî ndore fîfîreandeimbîyu.

²⁵ Horombo ahambo Adükarîmbo süngufî hombo ranî hohoanîmo ra yamundî-marîhor-ane. Ranîyu asu ai ngusüfoambe botîreirühî nîmorehî nindowenihî

ranaheimbo hoafi aboedi sagadürühi Sisas ai nindou God koamafoariri ranahambo wudiþoapore hoafiyundüri marandi. Nga ai moai Sisasindi hoafi aboedi mungua fifireandi, nga Son hundürü-marandüri ranahambo yangiri fifirimareandi.

²⁶ Asu ai hüfu Suda-yafe rotu worambe kefuai nüngumbo yihimbokoate þiyu haya Godindi hoafi hoafimayundüri. Prisira asu Akwira ai ahandi hoafi himboriyafe hena ahambo sowarindife hüfe ahafe worambe Godimbo süngufimbo hohoanimo ra ndorine hoafimefinando.

²⁷ Raniyu asukai Aporos ai Akaia-yafe hifina nga yahu haya ramefiyu-wamboyei, Efesusihündi ai ahambo farihelorihedi hehi Aporos ai tükündifiyuanini ndahorimindei sei hehi Godindi hoafi süngurihi-ndeimbimbo pas sürü papimarihündi. Raniyu Aporos ai hu Akaia hifambe tüküfi mbura asu nindou ranihünda God ai aheimbo hipoambo-mareandüra anihondumbo-marihindi ranaheimbo afindimbo aboedi mafarihendüri.

²⁸ Ai Suda-babidi simbori-simboryuhini ndore hoafiyuhü ahei hoafi hifinambo-mareandi nimorehine nindowenihiyafe himboahü. Ai Godindi Bukambe hoafi raninambo Sisas ra God ai nindou aboedambo-fendürimbo kafoariri hininþimarir-ani yahu hoafiyuhü nafuimayundüri.

19

Por ai Efesus ngoafihü ratüpurimayu

¹ Aporos ai Korin ngoafihü nünquambe Por ai hifi wafuambe ngoafi adaburo ra hoahoanþu hu Efesus ngoafihü tüküfi Sonimbo süngururü-rundeimbi hoeimareapurini.

² Asu ai ahamumbo dudufipurühi yahuya, “Se Godimbo anihondumbo-riwuranini ahandi Yifiafi Aboedi sihamundi wami kosowai wanio?” mehuamboemo. Asu ai simbori ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Yifiafi Aboedi ra ro moai himboryefi,” mehomondoamboyu.

³ Ai yahuya, “Nini süngure hayamboyu sihamumbo hundürü-marapura?” mehuamboemo. Asu ai ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Sonindi sünguyo hundürü-maramuni,” mehomondamboyu.

⁴ Por ai hoafiyuhü yahuya, “Sonindi hundürü ranana nindou ai moaruwai hohoanimo daboadanambofe hefembo aboedi hohoanimo süngufembo-hündamboane. Raniyu asu ai nindou Israerihündi ranaheimbo hoafiyundürühi yahuya, ‘Se nindou wandi süngu tükefiyu ranahambo anihondumbo-ndihorihedi. Nindou ranana Sisas-ani,’ mehu.

⁵ Sonimbo süngururü-rundeimbi ai hoafi ra himboryomo houmbo Adükari Sisasindi ndürinambo hundürü-memo.

6 Ranîyu Por ai ahamundîwamî warî manande-apuramboemo Yifiafî Aboedî ranai ahamundî wamî kosîwohü ranîpoanîmbo hoafînambo wataporî-yomondühî Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî nahurai hoafîmemo.

7 Ramefundî ranana 12 nindou-yomo.

8 Nğîmî amoamo Por ai Suda-yafe rotu worî ranambe kefuai hüfu nüngumbo yîhîmbokoate hoafîyu marandî. Ai aheimboya, God îğînîndî hîfandarandî ranahambo anîhondümbombrîhinda yahuhayamboyu wataporîmborarü marandî.

9 Nga nindou bîdîfirî ai ahei hohoanîmo tapîhamîrandürühî anîhondümbofe-koateyeihî Sisasîndî nafî ranahambo nindou hîmboahü moaruwai hoafîmayei. Ranîyu asu Por ai aheimbo ranîhü hînîngîrearü haya, Sisasîmbo süngururü-rundeimbîmbo sepurümündî haya hu Tiranusîndî yamundîfe worambe muŋguambo si wataporîmbora marandî.

10 Ranîmoatükunî ra yimbu hîmbanî yare marandamboyei Sudahündî asu Grikîhündî muŋguambo Esia hîfîhü amarei, ai Adükarîndî hoafî ra hîmborîmayei.

Skefandî nindouwenihî nîmorî

11 God ai ranîpoanîmbo hepünîfeimbî moatükunî Porîndî warîsüngu yare marandî.

12 Ranîyo nindou bîdîfirî ai yikunîmî gedühefe hoearî asu güdîfe hoearî ra Porîndî fi sündiandeimbî sahümündî hei nindou anğünümboyeimbî aheiwamî manandîhinda ahei anğünü ranai muŋguyowohü moaruwai nendî ranai hînîngîrîhindürî hehi mahei.

13 Nga Sudahündî bîdîfirî ai hoahoanğomo wakîrundühî moaruwai nendî nindou fiambeahîndî ranîpoanîmbo îğînîndîna raguanamboru marundî. Ai moaruwai nendî hefoefembohünda Sisasîndî ndürîna yaru hoeimarundî. Ai yaru hoafîyomondühî yahomoya, “Por Sisasîndî hoafî hoafîyu marandî ranahandî ndürî ranînambo ro sîheimbo anîhondümbonefî hoafayefî, nga se nindou ranaheimbo hînîngîrîhindürî,” mehomo.

14 Nindou mamî Sudahündî Godîmbo sesî sîhai-randeimbî bogorî ahandî ndürî Skefa. Ahandî nîmorî 7-yomo ai ranîmoatükunî ra ratüpurîyomo marundî.

15 Nga asu mamî sihî moaruwai nendî ranai hoafîyopurühî yahoya, “Ro Sisasîmbo fîfirîhinî asu Porîmbo fîfirîhinî, nga se dîdemoa?” mehopurî.

16 Ranîyu asu nindou mamî ahandî fiambe moaruwai nendî nîmarümbî-mayu ranai ahamundî wamî horîpîrîhoei

piyuhü bubuhaimepura ai horî kapehü ahandî woram-beahîndî safî yangîrî mafefoundî.

17 Nindou muŋgu Sudahündî asu Grikîhündî Efesus ŋgoafîhü mamarei ranai hoafî ra hîmborîyei hehi, yîhîmboyeihî Adûkarî Sisasîmbo adûkar-ani masei.

18 Ranîyei asu Sisasîmbo anîhondümborîhoreimbî ai nindou hîmboahü tüküyahi moaruwai moatükunî ratüpurîyei marîhündî ranahambo weindahî hoafîmayei.

19 Hîmoarokoru-rundeimbî bîdîfirî ranai ahei buk ranîpoanîmbo hîmoarokombo hoafî ranambe engoro ra mamambe-mamamberühi sahümündi hei nindou-yei hîmboahü fufusîmarîhindî. Horombo buk masahümündi kakî ra tapuiyei heimbo 50,000 kakîfihîyo masahümündi.

20 Ranî hohoanîmo ranînamboyo Adûkarîndî hoafî ranai ŋgînîndî tüküfehü muŋguambo hîfî yangorî wakîmareandî.

Efesus ai Porîmbo hîmbosî papîmarîhorî

21 Ranî-moatükunî ranai ramefeyo-wamboyo Por ai hohoanîmoyuhü yahuya, ro Masedonia asu Grikî hîfî, ŋgasündî-heapîrî mbundîha sipambe fandahe hehea Serusaremînambo, ŋgamboyahî mehu. Ai yahuya, “Ranî nafî boatei ŋga heheambo anîmbo, asu ŋga Rom ŋgoafî hoeindîhea,” mehu.

22 Ranîyu ahambo farîhenerî-rînandeimbî, Timoti asu Irastusîmbo Masedonianambo koarîhepîra ai-boatei mahafanda, asu ai Esia hîfîhü akîdou gedühî safî manüŋgu.

23 Ranî-sîmboanî Efesus ŋgoafîhü Sisasîndî hohoanîmo ranahambo hümborî hoafînambo sîmborî-sîmborîmayei.

24 Nindou mamî Demitrius ai sirfanambo muŋguambo sîsamî nafîra randeimb-ani. Ranîyu ranî-moatükunî-nambo tîkai god sîsamî Atemisîndî rotu worî nafîramarandî. Asu sîsamî nafîru rundeimbî ai ranîfihî kakî afîndî sowandümo marundî.*

25 Ranîyu Demitrius ai sîsamî nafîru-rundeimbî-yomo asu nindou amurî muŋgu sîmogodî ratüpurî, ratüpurî-yomorundeimbî ahamumbo gugureapurî haya hoafîyupurühî yahuya, “Wai, se fîfirarundî sîhefî ratüpurî ndanamboane kakî ra tüküfeyo.”

26 Sîhamundîhoarî se hoeirundî asu hîmborîyomo nîne-moatükunî Por ratüpurîmayu ra. Ai yare hoafîyuhü yahuya, ‘Sîsamî god warînambo ratüpurîyo-weimbîhündî ana god hondüyopoanî,’ yahu arandî. Nindou afîndî ranaheimbo gugurearü haya hohoanîmo ŋgorü süŋguarearü marandî ra

* 19:24: Atemis ai tîkai god sîsamî nîmoreh-ane. Ahandî rotu worî adûkarî Efesus ŋgoafîhü mafondaro, ŋga muŋgu ai worî ranahambo aboedî saf-ane masei.

Efesus hifihündi yangiri randuripoani, nga bidifiri mungu Esia hifihündi kameihi randuri.

²⁷ Porindi hoafi ranambo ana sihefi kaki semindimbo ratūpurī ra moaruwai-ane mbiseimboyei. Rani yangiriyopoani, nga sisami god rehi Atemisindi wori ra nindou-yei himboahū moaruwai himbondimboe. Asu ahandi nduri adukari ra hifinambo-ndeamboe. Sapo nindou afindi Esia hifihū asu munguambo hifihū ahambo didibafiyahindo arihündi,” mehu.

²⁸ Rani hoafi ra himboriyei hehi nindou ranai nginindiyehi pukūna seiya “Efesusi-yafe Atemis ana Adukar-ane!” masei.

²⁹ Raniyo hoafi ra adukari ngoafi Efesusūhi mahoamboyo nindou ranai mungumbo hoafi warapomaye. Raniyomo bidifiri ai Masedoniahündi Gaius asu Aristakusimbo kifafu hūripindimo ahei gugurīhi nimarei rihūndanambo mahomo. Nindou yimbu ra Por-babidi hahabodifanirandeimbifafani.

³⁰ Raniyu Por ai nindou afindi ahei mbusūmo nga mehuamboemo asu süngururū-rundeimbi bidifiri ai ranambe hombo yowanī mehomondo.

³¹ Porindi ngunindi Esia hifihündi, gafman bogori ai-amboani hoafiyomo koarīhoemondūhi yahomoya, “Ambe, se gugurife wataporiyorambo ranambe hopoani,” mehomo.

³² Nindou afindi ai mamikari hohoanīmoyehi ninūnguyefūhiyefi masei. Bidifiri ai ngorū-moatükunī hoafiyehiane, asu bidifiri ai ngorū-moatükunimbo hoafimaye. Nga nindou afindi nimboeyei mungu mafandihindi ra ai moai fifirihindi.

³³ Raniyomo Sudahündi bidifiri ai Areksandambo ahei himboahū ninendihori hei hinīngimarīhora manūngu. Raniyu nindou bidifiri ai hoeirūwurū houmbo moaruwai hohoanimo nimindhūmbai mehomo. Raniyu Sudambo fehefendurimbo hūnda ai warī nimmoamo-mareandi hoafi kikimbirihūmūndia yahu haya.

³⁴ Nga ai Sudahündi-mayuwa ahambo fifirihori raniyei pukūna yimbu awa mamī afindi hoafiyehi seiya, “Efesus-yafe Atemis ana adukar-ane,” masei.

³⁵ Raniyu asu Efesus-yafe kuskus ai ahei hoafi gobadīhendürūhi yahuya, “Efesusihündi se himboriyei. Munguambo ai fifirihindi nimoei sisami Atemis sūnambeahindi piyo haya makoso asu ahandi hoafiyorambo wori Efesus ngoafi ra ai hifandarandi.

³⁶ Nindou mamī ai-amboani ngiri hoafi ndanahambo tikai-ane mbūsu. Nga ranimbo-hūndambo-animbo se sihei

hoafi ra kîkîndîhümündî. Nga se awi ranahambo hoanîmokoate-yîrûnîmbo randîhimboyei.

³⁷ Asu se nindou yimbu ndanahafanîmbo sahüpîrîmündî masühîsi. Nga asu ai moai nîni-moatükunî sisamî godîndî worambeahî hümbuhünîyafanî asu worî moaruwaimborîneandî. Asu moai ai nîmorehî god sîhefî ranahambo tîrîfoefe hoafi, hoafi-yafanî.

³⁸ Nga asu Demitrius ai ahandî mamî ratüpurî-yomorundeimbî babîdîmbo ahamundî hoafi engoro ranana awi ngorü-sîmboanî ranîpoanîmbo anîmbo fîfîrîfemboane. Asu bogorî gafman ai nîmarîmo-mboanemo, nga ai anîmbo hoafi ranahambo fîfîrîndumboemo.

³⁹ Nga sîhamundî hoafi ra yagodowanî ana, mamî wataporambe anîmbo ranahambo anîhondü wataporîmbo-mboane.

⁴⁰ Haponda sîhîrî hoafi afîndî ndahumî-ndemboyeî, nîmboe sîhîrî ndanî sihî sîmborî hoafi-mayeî ranîmbohündâ. Ranahandî nîmîndîhündî ana moai hoafi yangoro, nga moanîyefî sîmborî hoafi-mayeî. Nga sîhefî gugurîfe moaruwai ranahambo düduwehimunî ana, asu anîkîrî sîmborî hoafi-mandefî," mehu.

⁴¹ Ai yare hoafi-yundürî mburamboyu asu koamarîheira bukürümehîndî.

20

Por ai Masedonia asu Grik hîfîna mahu

1 Süngunambo hoafi afîndî-afîndî-mayeî ranai ho sîsîhî-mareandamboyu, Por ai Sisasîmbo anîhondümborîhindeimbî gugureandürî haya ngusüfoambe ngînîramîndürî mbura asürâhîni-mareandürî. Ranîyu asu ai yare hîni-ngîrearü haya Masedonia hîfîna mahu.

²⁻³ Ranîyu ai ranî hîfambe huhü Sisasîmbo süngurîhindeimbî afîndî ranaheimbo ngusüfoambe ngînîndî kürîhi hohoanîmo-mbeyeia yahuhaya hoafi-meîndürî. Ranîyu asu Masedonia hîfî hîni-ngîre haya Grik hîfîhü tüküfî ngîmî amoamo manüngu. Ranîyu süngunambo ai Siria hîfîna sipambe hombo hohoanîmo-mayuwamboemo, Suda ai ahambo hîfokoeffimbo yahomo houmbo hoafi fîmaründümo. Ranîmboyu asu asükai hîhîrîfe hefe Masedonianambo hombo hohoanîmo-mayu.

⁴ Asu Sopater, Pirasîndî nîmorî, Beria ngoafîhündî ai Por-dîbo mahüfu. Ranîyo Tesaronaikahündî Aristarkus Sekundus yafanî, Gaius, Derbe-hündîyu, Timotiyu asu Tikikus, Trofimus Esia hîfîhündî-yafanî ai munğu Por-babîdî mahîfomo.

5 Munḡu ai-boatei hifomo Troas ḡoafihü nîmarîmo yîhoefîmbo hîmbomemo.

6 Ranîyefî Suda ai Bret yisîkoate sesîmbo si ranai munḡumayowamboyo Firipai ḡoafihündî sipambe farîyahu hohu hondahûfeimbî siyefî mburîhu hefî Troas ḡoafihü ahamumbo sowahî tükûmehündî. Ranîyefî Troas ḡoafihü 7 si mamarefî.

Por ai Yutikusîmbo yîfîhündî botîmarirî

7 Ranîyefî asu Sande Adûkarîndî sesî, sesîmbohünda gugurîmehündî. Ranîyu Por ai sümbo nafî hîmbowambo nindou afîndî ranaheimbo gedühî wataporîyu humbo nîmbî mbusûmondühî tükûmefiyu.

8 Worî ro nîmarefî wataporîyefeimbî ranambe nîmoamo yibadîwamî ram afîndî siyowohü hanḡfoanî burîmayo.

9 Nindou hoarîfî mamî ahandî ndürî Yutikus ranai nafîtambe karîhoemo hînîḡîmarundî ranîwamî mamaru. Por ai hoafîmayu hoanḡuamboyo Yutikus ai yapombo hoafînambo kümeru. Ranîwamî yapombofi nîmarühündamboyo fîmaramündu yanḡîrî hanü ḡîmî yibadî ḡasünde haya hîfînî pîmayu. Bîdîfîrî ai hanîmo sowaründîmondane, ai nîmoko meḡuru.

10 Ranîyu Por ai hanü ahandî fî kameihî amofi hanühüyu wagîdîrûmündühî hoafîyundürühî yahuya, “Se awi ḡusûfo kîkîboadîhindühî afîndî hohoanîmo-ndeimboyei, ḡa nindou ndanana yanḡîr-ani,” mehu.

11 Refî mburamboyo asûkaiyu nîmoamo farîfî hafu bret hîfîrîre mbura masahüsi. Ai aheimbo gedühî wataporîmbo-randürî mbura sünḡunambo siambe hûfîhamîndî masûfuwamboyo hînîḡîrearü haya mahu.

12 Yutikus ai yîfîhündî yanḡîrîmefiyu-wamboyei asu ai ahambo ḡoafîna sahorîmîndei hei ḡusûfoambe aboedî kürîhi hehimbo mamarei.

Por Troas ḡoafî hînîḡîre haya Miretusînambo mahu

13 ḡa ro-boatei sipambe farîyahu hohu Asos ḡoafihü Porîmbo fîhimündî hefe homböhünda mahefî. Ai hîfî nafî huhü hoafîyumunühî randafundî mehumunamboyefî ahambo nafînî fîhimîndîmbo mahefî.

14 Ranîyu asu Por ai yîhoefîmbo Asos ḡoafihü süfu mbureamunî haya, asu sipambe sahurîmîndefî hohu, Mitirini ḡoafînambo mahefî.

15 Ranîyefî sipambe farîyahu hohu Mitirini ḡoafihündî hefîmbo siambe Kios airanîkîmî tükûmehündî. Apoefî simayowamboyefî asu siambe Samos airan tüküyahu mburîhu asûkai ḡorü sihî Meretus ḡoafihü tükûmehündî.

16 Por ai Efesus ngoafi ngasündife hefe Esia hîfîhü gedühi hîfo nîngombo moei yahuhayamboyu hohoanîmomayu. Ai nîmehünou Serusaremînambo hîfo ahei hîhîfî-hîhîfîmbo si Pendikos tüküfemboayo ra hoeifemboyu hohoanîmomayu.

Por ai nindou bogorî Efesusîhündî ahamumbo asürahînîre hînîngîmareapurî

17 Por ai Miretus ngoafîhü tüküfi nîmarümboyu Efesus ngoafînambo hoafî koamarîhendî Kraisîndî nendîmbo hîfandu-rundeimbîmbo ai sîfomonda hoeindîheapurî yahuhaya.

18 Ai sîfomo tüküfundamboyu hoafîyupurühi yahuya, “Ro boatei tüküyahe Esia hîfîhü nîmboambo asu munğuambo si se-babîdî anîmboahî nînî-moatükunîyo ramarîheandî ra sîhamundîhoarî se fîfîrumboanemo.

19 Ranî-sîmboanî Suda ai wambo moaruwaimbo-fendîrîmbo hoafî fîmarîndümonda, ranîyo asu afîndî hohoanîmoyahühi aranîmbo yangîrîmayahi. Ro wandî fi hîfînambo-rîheandühi Adükarîndî ratüpurî ranî yangîrî sahamîndî manîmboahî.

20 Se fîfîrundî ro sîhamumbo farîhefepurîmbo aboedî hoafî bokarîhefembo moai awi sahi, nga nindou afîndî hîmboahü asu sîhamundî mamamî worambe yamundîheapurî marîhand-ane.

21 Ro Suda, Grik yîboboambo ahînî hoafîyahîndurühi sahiya, ‘Se sîhei hohoanîmo moaruwai hînîngîndîhi hehi Godîmbo hohoanîmondei asu Sisas sîhefî Adükarî ranahambo anîhondümbö-ndîhorî,’ sa marîhandî.

22 Nga hapoana Yifiafî Aboedî ranai wambo koamarîhendîra Serusaremînambo ahühi, nga ro ranîhü ngühanî nînî-moatükunî wambo tüküfemboayo ra ro moai fîfîrîheandî.

23 Nga ro rarîhe fîfîrîheandî, Yifiafî Aboedî ai mamamî ngoafîhü tüküyaheandanî wambo hoafîyondîrîhü yahoya, ‘Se hîbadambo ngafi, nga karabusîndafo nîmborî afîndî ndowandîfî ndamboyafi,’ yaho arandî.

24 Nga ro moai wandî fimbo adükarî moatükun-ane sahi. Nga Adükarî Sisas ai wambo ratüpurî asendî ra tîñîrîfoyo ho moendîfembo saheheamboanahî hohoanîmoayahî. Wandî ratüpur-ane nda, God ai nindou moanî hîpoamboreandürî arandî ranînambo aboedî hoafî ranahambo anîhondümbö hoafîndamboyahî.

25 Horombo ro sîhamundî mbusümo hahabodühi God ngînîndî hîfandarandî ranahambo hoafîya marîhandî. Nga haponda ro fîfîrîheandî süngunambo ana se munğuambo ngîrî wandî ngusümboarî asükaindîmo hoeindundî.

26 Ranîmboanahî haponda ro sîhamumbo anîhondümbö hoafehapurî. Sîhamundi mbusümo nindou mamî ai awararîhoayu ana, ro hütirühünîpoanî.

27 Ro moai Godîndî hohoanîmo muŋguambo sîhamumbo ranahambo hoafîmbohünda mbosîyahî.

28 Se sîhamundihoarî asu muŋguambo Godîndî nendî amboa wudîpoapöndu hîbadündürî. Yifiafî Aboedî ai aheimbo hîbadîyondürîrambo kafaore hîniŋgîmareapurî. Se Godîndî nendî hîbadündündürî sipsip hîfandîrara-randeimbi nou. Nga aheimbo ahandî horîna pemîyu haya masemündündürî.

29 Ro fifîrîheamboanahî, sîhamumbo hîniŋgîrîheapurî hehea ahahî ana, wosîhoafî hoafeimbi nendî ai nîmambeahîndî yaforî nahurai tükündahi sîhamundi mbusümo nîmboeimbo sipsip ra moaruwaimböndîhindürîmboeyi.

30 Asu nindou bodîmondî sîheiambeahîndî anîmbo bogorîmbondafu niŋgomboemo. Ai anîmbo Sisasîndî süngurîhi-ndeimbîmbo ahamundi süngu homböbünda tîkai hoafî yamundündürä asu ai ahamundi süngu ŋeimboeyi.

31 Ranîmbo-hündambo anîmbo se hîbadümbö niŋgomo! Nga se ranîmbo ndöndu fifîrîndündî. Ngîmî hîmbanî maho ra nîmbî-nîmbîsi ro aranî kapehü moai mamamî sîhamumbo ahîni hoafîmbo mbosîyahî.

32 Asu haponda ro sîhamumbo Godîndî warîwamî hîniŋgarîheapurî asu se ahandî hîpoambofe hoafî ranahambo hohoanîmondîmo. Hoafî rananîmbo sîhamumbo ŋgîniŋdamîndîpurîmboe asu muŋguambo aboedî-moatükunî God ai nindou wandanei mehu ranaheimbo dagadürümbui.

33 Ro-ana moai nindou ŋgoründî gor, kaki, hoearî napo ranîmbo hohoanîrîhe rîhandî.

34 Se sîhamundihoarî yaru fifîründî, ro wandîhoarî wandî warînambo ratüpurîmayahî ra nîne-moatükunî ro mbonîmbo-rîhamîndîhühî wandî fi farîheherîhandîhümbö asu nindou ro-dîbo niŋgomöndeimbi ranahamumbo farîheheapurî marîhandî.

35 Ro raranî ratüpurî, ratüpurîyahühî sîhamumbo rarîhe nafuimehapurî nindou düdi ai fi ŋgîniŋdîkoate ranaheimbo fandîhe-hurîmboane. Adükarî Sisas ai yare hoafîyuhü yahuya, 'Nindou ai ŋgorümbö raranî napo segömbö hîhîfî-hîhîfayü ana, asu nindou ai napo semîndîmbo hîhîfî-hîhîfî ŋgasündaamboane,' mehu ranahambo sîhîrîndöndîhu fifîrîndîhumboane," Por ra mehu.

36 Por ai ahamumbo ranî hoafî ra hoafîyupurî mburamboyu, asu nindou bogorî-memo ranî-babîdîmbo yimîndîho

pusire nîmarümbö Godîmbo didîbafîmefiyu.

³⁷ Ranîyomo asu ai munġuambo arasi-ranî-yomondühi-yomo Porîmbo mburündümo houmbo wakîkîhîmarüwuri.

³⁸ Ranîyu Por ai hoafîyupurühi yahuya, “Hapondani ana se ngîrî kaindîmo wandî ngusümböarî hoeindundî,” mehuambo-yomo, asu ai ranîmbo ngusüfo afîndî kürundühi hîpoambo-marüwuri. Ranîyomo asu ai ahambo sip sowanambo koakomarüri hanîmo.

21

Por ai Serusaremînambo mahu

¹ Ranîhü Efesusîhündî hîfandî-rundeimbî hînîngîrîhupurî mburîhu sipambe farîyahu hohu refe ho refe ho rakoate Kos airanîna mahefî. Ranîhündâ simayowa Rodes airanîna hefî mburîhu asükai hefî adükarî ngoafî Patarahü tükümehundî.

² Ranîhü tüküyahundane, sip mamî ranai Finisia hîfîna hombo yahohaya ramefeyo-wambo-yefî hoeirîhu hohu ranambe farîyahu hohu mahefî.

³ Mamî hefî Saiprus airan hoeirîhu hohu warî kadüdanî hefî hohu Siria hîfînambo mahefî. Ranîyefî asu hefî Tair ngoafîhü tükümehundî sip ai ranîhü napo mbahîbadî-foefembomayowa.

⁴ Ranîhü hefî nindou Adükarîmbo süngurîhindeimbî marena hoeirîhurî hohu asu ai-babîdî 7 si manîmboefî. Yîfiâfî Aboedî ranai aheimbo ngusüfoambe botîmareandüra Porîmbo hoafîyeihî seiya, “Se yowanî Serusaremînambo hîfopoanî,” masahündo.

⁵ Ndeara ranîhü nîmboefî mburîhumbo-yefî asu ranîhündâ botîyahu hohu mahefî. Ranîyomo asu Adükarîmbo sünguru-reimbî ai ahamundî nîmorehî nîmoakîdîbou-babîdî adükarî ngoafî tebünanî sahümündihümünî hei gudihî tüküyahu yirî yimbu pupusîrîhu nîmarefîmbo ai-babîdî Godîmbo didîbafîmefî.

⁶ Ranîyefî sîmborî hîhîfürîyefî mburîhu asu ro sipambe farîyahu hohu mahefa ai asükai hîhîrîyahi ngoafîna mahüsi.

Sisaria ngoafîhü Godîndî hoafî hoafîyu randeimbî nindou Agabus ai Porîmbo hoafî masagado

⁷ Sipambe farîyahu hohu hefî Tair ngoafî hînîngîrîhu hohu hefî Toremes ngoafîhü tükümehundî. Ranîyefî ranîhü anîhondümbö-rîhindeimbî wandafî mamî aheimbo hoeirîhundürî hohu asu ranîhü mamî si mamarefî.

⁸ Asükai ngorü sihî Toremes ngoafî hînîngîrîhu hohu hefî Sisaria ngoafîhü tükümehundî. Asu nindou mamî Firip aboedî hoafî hoafîyu-randeimbîndî worambe farîyahu

mapoefî. Nindou ranai ana farîhoundsî rundeimbi 7 ranambeahîndî mbusümonîndîyu hayamboyu.

⁹ Nindou ranai ana nîmorehî nîmorî yimbuyimbu anamîndîhü-fekoate Godîndî hoafî hoafîyei rîhündeimbiyei afîndîyu.

¹⁰ Ro Sisaria ngoafîhü yahunümbî nîmbî nîmarefanîyo asu Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbi mamî ahandî ndürî Agabus ai Sudia hîfî hîningîre haya Sisaria ngoafînambo makusu.

¹¹ Ranîyu ai yîhoefîmbo sowahî kusü tüküfi haya Porîndî-mayo hoearî kîkîhîrîhefembo ret ra semündü haya ahandî yitîjarî watîjarî ra ahandîhoarî hüputüpo-marîhoayu. Ai hoafîyuhü yahuya “Yifiafî Aboedî ai yare hoafîmayo, ‘Ndahurai nindou Sudahündî Serusaremîhü mamarîmo ranai ana hoearî kîkîhîrîhefembo aharambürî ndanahambo hüputüpagawurî mbundu Suda-yafe ndîfombo dabupurîmboemo ahambo moaruwaimbo-fimbohünda,’ mehu,” mehu.

¹² Nîmorehî nindouwenihî ranî ngoafîhündî-babîdî ranî hoafî ra hîmborîyefî hohumboyefî asu Porîmbo Serusarem ngoafîna se hafopoanî sefî hohu kîkîfoefimbi hoafî hoafîmehundo.

¹³ Ranîyu asu Por ai sîmborî hoafîyuhü yahuya, “Se nîmboe arani-aranîyeihî wandî hohoanîmo moaruwaimbo-arîhinda? Ro moai karabusîmbo yangîrî hohoanîmoyahî, nga ro Serusarem ngoafîhü Adükarî Sisasîndî sünggu yîfîmbo wanjei samboanahî hohoanîmoayahî,” mehu.

¹⁴ Nga ro ngîrî Porîndî hohoanîmo ngorü-süngundîhundî sefî hohumboyefî asu hoafî ranahambo ambe masefî. Ranîyefî hoafîyefühî sefîya, “Adükarîndî hohoanîmonambo yangîr-anîmbo ranî moatükunî ra tükümbîfeyo-wamboane,” masefî.

Por ai Serusarem ngoafîhü hafu tükümeffiyu

¹⁵ Yahunümbî nîmbîyefî mburîhu asükai yîhoefî napo fufurîhumîndefî hohu Serusaremînambo mahahifî.

¹⁶ Ranîyei asu süngurîhindeimbi nindou Sisariahündî ai ro-babîdî mahüsi. Ai yîhoefîmbo nindou mamî Saiprusîhündî horombo ai boatei Sisasîmbo süngurireimbi ahandî ndürî Nason ahandî worînambo sowandümunî houmbo mahefî ahandî worambe nîngomböhünda.

¹⁷ Hefî Serusarem ngoafîhü tükümehu-ndamboyei süngurîhindeimbi ai yîhoefîmbo hoeirîhimunî hehi hîhîfî-hîhîfîmayei.

¹⁸ Ngorü sihî Por ai ro-babîdî Semsîmbo hoeifimbohünda hefane, asu hîfandî-rundeimbi munju ranîhü mamarîmo.

19 Por ai ahamumbo hihifirapurī mbura munḡua-moatūkunī God ai ahandī warī sūḡgu Suda-yafe ndifoyei mbusūmo ramareandī ranahambo ndore wataporimbo-marandī.

20 Ranīyomo ai hoafi ra hīmborīyomo hou Godimbo aboed-ani mehomo. Asu ai ahambo hoafiyomondowohū yahomoya, “Wandafi, se fifirowandī. Sudahündī nindou afindī tausen ai Sisasimbo anihondūmbo-rīhorimboanei. Nḡa munḡua anihondūmbo-rīhindeimbī ranai Mosesindī ahinūmbī hohoanimo ra sūḡgufembohūnda titaboarayeri.

21 Nḡa nindou bīdīfirī ai sīhambohūnda hoafiyahündürūhī seiya, ‘Por ai Suda bīdīfirī Griki-yomondī hifihū anīboadei aheimbo hoafiyundūruhū yahuya, “Mosesindī hohoanimo ra se sūḡgundīhindūhī asu nīmoakīdībou-yomondī hoearī kandīhi tīrīndīhehimboyei. Yaboateihündī hohoanimo ranana se sūḡgundūhūmboyei,” mehu, masei.

22 Se sūhūfimboanafī hoafi ra ai hīmborī-ndeimboyei. Nḡa sīhambo moaruwaimbofembo hohoanimo-ndeiyeyia, asu sīhīrī nūḡgumanda-hunda?

23 Nḡa ro sīhambo mamī hoafi ndahunīnanī anīmbo asu se rani-sūḡgundīwandī. Yīhoefī-memo nindou yim-buyimbu Godimbo mamī moatūkunī refemboane yahomo houmbo-anemo anīḡgomo.

24 Se ai-babīdī ḡgafūhī anīmbo asu ahamundī fi Godīndī hīmboahū aboedī tūkūfembo hohoanimo ra randundī. Asu ahamumbohūnda kakī dabapura ai ahamundī mbīrīnanī ra kīkīmbīru-ndamboane. Ai randundanī rananīmbo asu Suda ai sīhambo nīne hoafīmemo ra nindou-yei hīmboahū tīkai nahurai hīmbondīmboe. Rananīmbo ai-amboanīya awī Por amboanī ahīnūmbī hohoanimo ranahambo sūḡgureandeimb-ani mbīseimboyei.

25 Suda-yafe ndīfo anihondūmbo-rīhindeimbī ranaheimbo pas sūrū papīrīhu koarīhehundūhī hoafīmayefī sapo horombo ro Mosesindī ahīnūmbī hohoanimo ranahambo masīhehundī ranīmbohūnda. Pas ranambe se sīsami godimbo sesī dīdībafīfe sīhefeimbī sesīpoanī, se horī sesīpoanī, se nīnīhondī amīndawofīfeimbī sesīpoanī asu se nīmorehī sīsīhīmoyo nindouwenihī bīrabīrī-yorapoanī, masefī,” mehomo.

26 Ranīyu Por ai ḡgorū sihī nindou ranahamumbo sepurīmündū haya hanū fi aboedī tūkūfembo moatūkunī ra ai-babīdī ramareandī. Ranīyu ai Godīndī worambe kamefuendī. Ranī si fi aboedī tūkūfembo hohoanimo ra moendīndowanī anīmbo asu mamamī Godimbo sesī segodimbo ranahambo Por ai sesī sīhou-rundeimbīmbo hoafīmepurī.

Godîndî worambe Porîmbo Suda ai kîkîhî-maründümo

27 Fi aboedî tüküfembo moatükunî moendîmayowamboyo 7 si ra muŋgumbo yangîrî-yoambeyahî Suda bidîfirî ai Esia hîfîhündî Porîmbo Godîndî worambe hoeimarüwuri. Ranîyomo asu ai nindou afîndî ranahamumbo ŋgusüfoambe botîmarîpura Porîmbo kîkîhî-maründümo.

28 Ai puküna hoafîyomondühî yahomoya, “Israerîhündî nindou, se farîhaumunî! Nindou ndan-ani muŋguambo hîfî ra hoahoanŋuhü nindou muŋguambo sîhîrî Israerîhündî asu sîhefî ahînümbî hohoanîmo asu Godîndî worî ndanahambo hîfînambore arandî. Ranî yangîrîyopoanî, ŋga haponda ai nindou Grikîhündî sîhefî Godîndî worî ndanambe sepurümündü kefue raraorandühî worî nda moaruwaimbo-reamboani,” mehomomo.

29 Grikîhîhündî Efesus ŋgoafîhündî Trofimusi ai Por-dîbo Serusarem ŋgoafîhü manüŋguwa hoeirüwuri houmboemo ai yaru hoafîyomondühî yahomoya, “Nindou yîhoefî ndîfohündî ndanana Por ai Godîndî worî ranambe serümündü kambeifuai,” yahomomo houmbo hoafîmemo.

30 Ranîyo hoafî ra Serusarem ŋgoafîhü mahowa hîmborîyomo houmbo muŋgu fandu mburu pipîna mahomomo. Ranîyomo asu ai Porîmbo kîkîhîründümo houmbo Godîndî worambeahîndî weindana kiafu hüründümondühî nîmai worî yipurî ra pamarundî.

31 Ranîyei nindou afîndî ranai Por hîfokoeffimbo sei hehimbo hohoanîmomaye. Ranîyo hoafî afîndî afîndîmayeiya, Rom ami bogorî hondü Serusaremîhü amaru ranai tîŋîrîfo tükéfeyo yahu fîfirîmareandî.

32 Ranîyo asu nîmehünou ami bogorî hondü ai ahandî ratüpurîyomo-rundeimbî bogorî-yomo asu ami bidîfirî-yomo ahamumbo sepurümündü haya ahamumbo sowana pipîmemo hanîmo. Nindou afîndî ranai ami bogorî asu ami hoeirüpurî houmboemo Porîmbo bubumarüwuri hündî kîkîmaründümo.

33 Ranîyu ami bogorî ai Por sowana hüfu kîkîhîrümündî mbura hoafîyuhü sen yimbunambo hüputüpugawuri mehu. Ranîyu ai düdufîhî yahuya, “Nindou nda düdia? Asu ai nînî-moatükunî moaruwai rareanda?” mehuamboyo.

34 Ranîyomo asu bidîfirî ai ŋgorü hoafî hoafîyomo asu bidîfirî ai ŋgorü-moatükunî hoafîyomondühî hoafî afîndî afîndîmemo. Ai mamîpo hoafîkoate ŋgorü kiafu ŋgorü kiafu raraomarundamboyo ami bogorî ai fîfirîfekoateyuhü ahandî amimbo yahuya, “Ndowaründümo ami worîna gafomomo keboundî,” mehupurî.

35 Por ai yîpîŋî saboagoambe tüküfiyuane, nindou afîndî ranai ahambo bubumbo mehomonda ami ai hoeiru houmbo

warîhü-warîhüru sowaründümo mahafomo.

³⁶ Ranîyomo asu nindou afîndî Porîndî süngu mahomo ranai puküna hoafîyomondühi yahomoya, "Ahambo hîfokoarüwuri," mehomo homo.

Por ai Sudambo ahandî anîhondümböfe ranahambo hoafîmendürî

³⁷ Ami ai ndeara Porîmbo ahamundî worî safanambo sowaründümo hafomo kefoefembo yangîrimemondamboyu asu Por ai ami bogorî hondümbö hoafîyundowohü yahuya, "Ro awi sîhambo mamî hoafî hoafîndahanî samboanahî," mehuamboyu. Asu ami bogorî ai düdufindowohü yahuya, "Se Grik hoafîyafîrandühîyafî?"

³⁸ Hamanda Isipîhündî mamî ai gafman-babîdî yifiarî botîmareandî. Ai 4,000 yifiarîyomo-rundeimbi sepurîmündü nîmî wohî furîkoate-reandühî mahu. Sembayafînawe masahî, nga wanî. Nîmboe se Grik hoafî fîfîrowandî," mehundowamboyu.

³⁹ Asu Por ai sîmborî hoafîyundühî yahuya, "Ro-ana Sudahünd-anahî. Ro-ana Tarsus ngaofî Sirisia hîfîhünd-anahî. Nga wandî ngaofî ana ndürî adükarî yanggorümb-ane. Nga karîhasî awi ro nindou ndanaheimbo hoafînda samboanahî," mehuamboyu.

⁴⁰ Asu ami-yomondî bogorî ai hoafîyafîpurî mehuamboyu Por ai yîpîñîwamî botîfi nüngumbo nindou ranahamumbo warîna pakamafoareapurî. Muñgu ai hoafî kîbodîrimaründümo-ndamboyu Por ai Hibru ahamundî hoafînambo hoafîmepurî.

22

¹ Por ai yahuya, "Wandî wandafîmamî, asu apemamî se hîmborîyomo ro wandî fimbo hoafî hoafombo samboanahî," mehu.

² Por ai Hiburu ahamundî hoafînambo wataporîmayuamboemo asu ai hoafî kîbodîründümo houmbo manîngomo-ndamboyu asu ai ahamumbo hoafîyupurühî yahuya,

³ "Ro-ana Sudahündî asu Tarsus ngaofîhü Sirisia hîfambe tükümeheandî, nga asu Serusarem ngaofî ndanîhü adükarîmayahî. Ranîyahî ro Gamerier-dîbo nîmboambo ai wambo sîhefî boagîri-yomondî ahînümbî hohoanîmo ra yamundî-mareandîra ro wudîpoaporîhe fîfîrîmarîheandî. Ranîyahî ro Godîndî hohoanîmo süngufembo tîñîrîfomayahî haponda se tîñîrîfoayei nou.

4 Nindou bidifiri Adükarîndi Nafi süngurihindeimbi aheimbo ro moaruwaimbo-martheandüra bidifiri ai yifimayei. Ro bidifiri aheimbo seninambo hüputüpurithehearü mburîha karabusîna sahamîndîharü mahahi.

5 Sesi sîhai-randeimbi adükarî bogoriyu asu kansîr munğu ai ro nindou moaruwaimbo-martheandî hoafi ra anihondane mbisîmo hoafîndimboemo. Sudahündî Damaskus ngoafîhü amarei ra aheimbo ai pas sürü papîru koamarîhoemonda sahamîndî Damaskusînambo mahahi. Ranîyahî ro nindou Sisasîmbo anihondümbö-rîhindeimbi ranîhü amarei ranaheimbo hüputüpurîhefendürî semündîndürî Serusaremîna ho karabusî-fendürîmbohünda mahahi.

6 Ro ha ndeara Damaskus ngoafîkimî hüfînimbo tüküyaheandane nîmehünou sünambeahîndî si adükarî ranai kosî wambo boakîmafoareandîrî.

7 Ranîyahî ro hîfînî piya yangora hîmboriyahane hoafi mamî ranai hoafiyohü yahoya 'Sor, Sor, se nîmboe wambo moaruwai-mborowandîrî aranda?' mehondîrî.

8 Asu ro düduyaheandühi sahîya, 'Adükarî, se didiyafa?' 'Ro Sisas Nasaretîhünd-anahi, nga asu se wambo süngurihindeimbi mbo moaruwaimbo-arîwandürî ana, wambo amboa moaruwaimbo rowandîrüh-anafi,' mehundîrî.

9 Ranîyomo asu wandî wandafi mamî ai si ra hoeimarundî, nga asu ai nindou düdi wambo hoafîmayundîrî ranahandî hoafi moai hîmboriyomo.

10 Asu ro düduyaheandühi sahîya, 'Adükarî, ro nüngumandahea?' masahamboyu. Asu ai hoafiyundîrühî yahuya, 'Se botîndafo hawa Damaskusînambo ngafi, nga ranîhü animbo God ai sîhambo munğu-moatükunî ratüpurîndafi mehu ra nindou ranîhü amaru ranai hoafîndünînimbui,' mehundîrî.

11 Si ranai ngînîndî hamîndîyo haya hîmboamupuirandühi munğu-moatükunî hoeifekoate-mehamboemo nindou ro-dîbo masînimbo ranai wambo warîhü kîkîhî-rundümondîrî houmbo Damaskusînambo mahefi.

12 Ranîhü nindou mamî ahandî ndürî Ananias Suda sîhefi Godîmbo ahînrîrühî Mosesîndî ahînûmbî hohoanîmo ra ndore süngureandeimbi manüngu. Nindou ranahambo Sudahündî Damaskusîhü anîmboei ranai aboed-ani masei.

13 Nindou ranai wandî fikîmî süfu nüngumbo hoafiyundîrühî yahuya, 'Wandafi Sor, se asükaindafi ndondo hîmboarîndafi!' mehundîrî. Asu hoafi ra nîngowambe asükaiya aboedî hîmboariyahühî ahambo hoeimarîhinî.

14 Ranîyu asu Ananias ai yahuya, 'Sîhefi amoaoyafe God ai sîhambo, ahandî yifirî süngufembo horombo

hondü kafaore hîniŋgîmareanîni. Nindou mbumundi hamîndî Sisas ranahambo hoeifihî asu nîne hoafi ahandî yahamonîndî tükefeyo ra hîmborîmbohünda kafaore hîniŋgîmareanîni.

¹⁵ Seanîmbo muŋguambo nindou ranaheimbo Adükariîmbohünda weindahî hoafîndafîndürî nîne-moatükunî se hoeiro asu hîmborîyafi marandî ranahambo.

¹⁶ Asu se haponda nîmboe gedühî hîfandaranda? Botîyafu hawa hundüründafühî asu ahandî ndürînambo hoafîndafîndoanî sîhafî moaruwai hohoanîmo ra popoaîmbîhendamboane, ” mehu.

God ai Porîmbo koamarîheira Suda-yafe ndîfo sowana mahu

¹⁷⁻¹⁸ Por ai hoafi yuhü yahuya, “Asükaiya ro Serusaremînambo ha ranîhü Godîndî worî ranambe didîbafi-yaheandühî nîmboahanî yafogoadînambo nahurai ranambe Sisasîmbo hoeimarîhinî. Ranîyo ai wambo yare hoafi yundîrühü yahuya, ‘Nîmai se Serusarem ŋgoafi hîniŋgîro hawa hafî, ŋga nindou ndanî ŋgoafîhündî ranai ana se wambohünda hoafayafi ra ŋgîrî hîmborîndei,’ mehundîrî.

¹⁹ Asu ro sîmborî hoafi yahühî sahîya, ‘Adükari, horombo ro Suda-yafe rotu worî afîndî mafeburo ranambe kefoehe hühühî nindou sîhambo anîhondümborîhinînei-mbîmbo karabusîrîherü hehea harîyahandürî marîhandî ra ai fifîrîhîndî,’ masahî.

²⁰ Sîhambo wataporîmbora randeîmbî Stifen hîfokoarüwuri sîmboanî ro fikîmî nîmboambo wandî ŋgusüfoambe aboed-ane masahî. Ranîyahî asu nindou ahambo hîfokoamarüwuri ranahamundi hoandarî hoear ra sahamîndî manîmboahî.

²¹ Ranîyo asu adükari ai hoafi yundîrühî yahuya, ‘Hafîsî, ŋga ro sîhambo angunî Suda-yafe ndîfo sowana koandîhe-heanîna ŋgamboyafi,’ ” mehu.

Rom ami-yomondî bogorî Porîmbo mafarîherü

²² Nindou afîndî ranai ahandî hoafi hîhîmborîyei heimbo asu ‘Suda-yafe ndîfo’ ra hoafi mayu-wamboyei puküna hoafiyeihü seiya, “E, ahambo hîfokoefimboani, ŋga nindou ndahurai ana ŋgîrî yangîrî nûŋgu!” masei.

²³ Ranîyei ai puküna hoafi karîhehindühî ahei hoearîmayo ra wurakamo-rîhündühî hîfî hasüfî nîmoamo karühümündî pimarîhîndî.

²⁴ Ranîmboyu asu ami bogorî ai amimbo hoafi yupurühî yahuya, “Por ndowaründümo gafomo sîhamundi worambe koaboatüwuri. Suda ai ahambo puküna hoafîmemondo

nîmîndî ra fifîrîfembohünda ahambo bubundürühi düdundafundo,” mehu.

²⁵ Nga asu ai ahambo bubumbohünda kîkîhîruründümo mburumbo hüputüpo-marîhawu-ramboyu asu Por ai ami bogorî ngorü akîmî manüngu ranahambo hoafîyundühi yahuya, “Romîhündî mamî ahandî hoafî dîboadîfekoate-ayambe ahambo bubumbo ra ahînümbî hohoanîmo yanğoroai wanîyo?” mehuamboyo.

²⁶ Asu ami bogorî ai hoafî ra hîmborîyu haya hu ahamundî bogorî hondü hîfanda randeimbî ranahambo hoafîyundühi yahuya, “Se ngîrî rasüngundîworî. Nindou ndanana Romîhünd-ani,” mehu.

²⁷ Ranîyu asu ami bogorî hondü ai Porîmbo hüfu hoafîyundühi yahuya, “Se wambo hoafîyafîndîrî, se Romîhündî hondüyafî?” mehuamboyo. Asu Por ai sîmborî hoafîyundühi yahuya, “Yînî, ro rananahî,” mehundo.

²⁸ Ranîyu asu ami bogorî hondü ai hoafîyuhü yahuya, “Ro kaki afîndî pirîheandühiyahî asu Romîhündîmboyahe tükümeheandî,” mehu. Asu Por ai yahuya, “Nga wambo wandî me ai wakîmaramîndî-ndîramboyahî ro Romîhündîmboyahe manîmboahî,” mehu.

²⁹ Ranîyomo asu nindou bîdîfîrî ahambo düdufîhî bubumbo yanğîrî-memo ai hoafî ra hîmborîyomo houmbo nîmai hînnğîrîwuri süsühümefundî. Ranîyu asu ami bogorî hondü ai ahambo hoeirira mayowa nindou ranai Romîhündî-mayuwa ai senîna hüputüpo-marîhawurî ranahambo ai-amboani yîhîmbo-mayu.

³⁰ Porîmbo Suda ai papi-hoafîmarürî nîmîndî ra amîyomondî bogorî hondü ai wudîpoapondîhe fifîndîhea mehu. Ranîmboyo asu ai rasinambo Porîmbo senînambo hüputüpo-marîhawurî ra fufurîherü haya Godîmbo sesî sîhou-rundeimbî bogorî-yomo asu Suda-yafe kansîr-yomo ai babîdî gugurîfe wataporîmbo hoafîmepurî. Ranîyu asu ai Porîmbo ahamundî hîmboahü nîngomböhünda serümündü mahu.

23

Por ai Suda-yomondî kansîrîmbo hoafîmepurî

¹ Por ai kansîrîmbo hübudureapurühi yahuya, “Wandî wandafî mamî, ro Godîndî hîmboahü moai nînî moaruwai yarîheandî. Ro nîne wandî ngusüfoambe aboed-ane masahî ranîyo yarîhe marîhandî,” mehu.

² Ai hoafîmayuwamboyo asu sesî sîhai-randeimbî adükarî bogorî Ananias ai nindou Porîndî fikîmî

manîngomo ahamumbo Porimbo yafambe hoearühi harimbo hoafimepurî.

³ Asu Por ai ahambo hoafiyundühi yahuya, “Se-ana yimbu hohoan+moeimb-anafi. Nga asu God ai harindününimbui. Se ndan+hü amarifi ra ahinümbi hohoan+mo süngufehü wambo hoafi diboadofembo safimboanafi, nga se-ana ahinümbi hohoan+mo ra sowandifi pirowandühi wambo harimbo hoafimefipuri,” mehuamboyu.

⁴ Nindou Porindi fikimi manîngomo ranai hoafiyomondowohü yahomoya, “Awi se-ana Godimbo sihai-randeimbi adükari bogori ranahambo moaruwai hoafiyafindowohanafi,” mehomondo.

⁵ Asu simbori ai yahuya, “Wandi wandafi mamî, nindou ranai Godimbo sihai-randeimbi adükari bogori-mayu ra ro moai fifirihini. Godindi Buk ai hoafiyowohü yahoya, ‘Nindou sihei bogori ranahambo se moaruwai hoafindamboyafi,’ meho ra fifirihendi,” mehu.

⁶ Por ai fifireandi kansir bidifiri ai Sadyusi-yomo asu bidifiri ai Farisi-yomo. Ranimboyu ai ahamumbo puküna hoafiyupurühi yahuya, “Wandi wandafi mamî, ro-ana Farisi ambeahind-anahi asu wandi ape-amboani Farisi-ambeahind-ani. Ro anihondumbo fifirihamboanahi nindou yifiyimbihündi ranai ana asükaindei botindahi-mboyei rani hoaf-ane nda hoafayahi. Ranimbo-hündamboane wambo hoafi engoro,” mehu.

⁷ Ranîyo Por ai rani hoafi ra hoafimayuwambo Sadyusi Farisi ai ahamundihorî simbori hoafiyomo-ndühiyomo yibobomarundi.

⁸ Nga Sadyusi ai hoafiyomondühi yahomoya nindou yifihündi botife asu sünambeahindi nendi ai yifiafikoate-anei yahomo marundi. Nga Farisi ai munquambo hoafi ranahambo anihondümboru marundi.

⁹ Ranîyo asu Sudahündi ranai pukünambo hoafiyomo wakimarundi. Asu Farisi-ambeahindi ahinümbi hohoan+mo yamundu-rundeimbi ai botiyafu niñgomombo puküna simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Nindou ndanahambo ana ro hoeirihurani moai ahandi nini hoafi yangoro. Ao, yifiafi mamimbayo asu sünambeahindi nendimbayo ahambo hoafimendo ra anihondüyohüpo,” mehomo.

¹⁰ Simbori hoafi ranai moani afindi hamindi tüküme Feyo-wamboyu asu ami bogori hondü ranai Porimboya hifokoandüwuri-mboemo yahuhaya yihimbomayu. Ranîyo asu ai ahandi amimbo se hanimo Porimbo ahamundi warambeahindi hüründümo houmbo sihamundi worina hafomo mehu.

11 Ngorü nimbokoani Adükari ai Porimbo sowahi tüküfi nüngumbo hoafi yundowohü yahuya, “Se nginindi nimbafi! Serusarem ngoafihü ndanihü se wambohünda anihondumbo hoafimayafi, nga asu Rom ngoafihü amboani rahurai animbo hoafindafi,” mehu.

Suda ai Porimbo hifokoefimbo hoafi fimaründümo

12 Raniyomo asu siambe Suda bidifiri ai guguriyafu hoafi fimaründümo. Raniyomo ai dabariyafundühi yahomoya, ngiri sesi dagudifi hoe ndimindefi ndihundi, nga Porimbo hifokoandihuri hohumbo animbo randihumboyefi mehomo.

13 Nindou bodimondi 40 ngasünde-andeimbi-yomo hoafi ra firündümo masihoemo.

14 Raniyomo ai Godimbo sihou-rundeimbi bogori asu Suda-yomondi bogori sowahi hafomo hoafiyomondühi yahomoya, “Ro-ana Porimbo hifokoandihuri hohumbo animbo sesi dagudimboyefi sefi anihondumbo dabarimehundi.

15 Ranimbo-hündambo animbo se-anemo asu kansiranemo se ami bogori hondü ranahambo sishamumbo sowana Porimbo semündü-kosimbohünda hoafi koandihomo. Rananimboya kudüwani ahandi hoafi engoro ra wudipoapondihu fifirindihumboane mbisimo. Nga ro-ana munguambo moatükuni nafirihumindefo-mboanefi, nga ndühi tüküfekoate-yuwambe animbo nafini ahambo hifokoa-ndihurimboyefi,” mehomo.

16 Nga Porindi amingiri ai hoafi fimaründümo ra himboriyu haya ami-yomondi worambe farifi hu Porimbo rani hoafi ra hoafimeindo.

17 Raniyu asu Por ai ami bogori ngorü hoafimeinduwa makusuwambo hoafiyunduwohü yahuya, “Nindou hoarifi nda sowarindifi ami bogori hondü sowana hafi. Ai bidifiri moatükuni ahambo hoafendombo yahumboani,” mehundo.

18 Raniyu asu ami-yomondi bogori ranai Porindi amingiri serümündü haya hahüfan bogori hondü-mayu ranahambo sowahi tüküyafine hoafiyundühi yahundoya, “Sapo karabusihündi Por ranai wambo hoafiyu koamarhendira nindou hoarifi nda sishambo sowana sahümindü asihühi. Ai sishambo mam hoafi hoafiyonini-mbohünda,” mehundo.

19 Ranio asu ami bogori hondü ranai nindou ranahambo wamburümündi haya aipoanimbo hafani düdufindühi yahuya, “Nini hoafimboyafi hoafiyondirimbo masafa?” mehundo.

20 Asu Porindi amingiri ai hoafiyundühi yahuya, “Suda ai sishambo tikandu houmbo animboya sümbu se Por kansirimbo sowana semündü han ahamumbo sowahi

ahandî hoafi engoro ra wudîpoapofe fifirîfembo hûnda mbîsimboemo.

²¹ Se hoafi ranahambo anîhondûmbo-ndowamboyaî, nga sapo nindou bodîmondî 40 ngasûndeandeimbi nafîni worarîndu houmbo hîbadûmboemo Porîmbo hîfokoe-fimbohûnda. Ai yahomoya awi ngîrî sesi dagudifî hoe ndîmîndefî ndîhundî, nga ahambo hîfokoandîhurî hohumbo anîmbo randîhumboyefî mehomo. Ai-ana ndeara munġu-moatükunî nafîrundûmo houmbo-anemo asu sîhamboane türü hîfandarundî se yîni mbîsafanî anîmbo yahomo houmbo,” mehundowamboyu.

²² Ranîyu asu ami-yomondî bogorî hondû ranai hoafîyundûhî yahuya, “Se nindou ngorûmbo hoafîndafûhîya wamboya ahambo rarîhe hoafîmehandou mbîsamboyafî, nga yowanî.” Rayahundo mburamboyu asu ai nindou hoarîfî-mayu ranahambo koamarîheira mahu.

Porîmbo Feriks sowana koamarîhawurî

²³ Ami bogorî hondû ai ahandî hoarehî bogorî-mefanî ahafanîmbo hoafîyupîrûhî yahuya, “Ami 200 pisao sowandûmondeimbi, asu 70 nindou hos wamî nîmarîmondeimbi ngorû, 200 nindou yifiarî sowandûmondeimbi ra gugurîndîneapurî mbundîna munġu-moatükunî nafîndündûmo dîgau houmbo anîmbo asu Sisaria ngoaîna nîmoakîdîbou boabofeefambe gadîmo.

²⁴ Hos bîdîfirî Por ai ranîwamî hanîmbohûnda kokoboadu hîniŋġîndu mbundûmbo anîmbo asu ahambo ndondurî Rom bogorî nindou Feriks sowana hîbadûrî gadîmo,” mehu.

²⁵ Ranîyu asu ami-yomondî bogorî ranai pas ra ndare sûrü papîrandûhîya.

²⁶ Karîhasî, Ro Krodius Risias-anahî gafmanî-yomondî bogorî adûkarî Feriksîmbo pas nda sûrü paparîhandî:

²⁷ Suda ai nindou ndanahambo mburündûmo houmbo ndeara akîmî hîfokoe fimbo yangîrîmemo. Nga asu ro hîmborîmayahî ananîya ai ana Romîhundî mayuwamboyahî asu ro wandî ami-babîdîmbo ahambo ahamundî warambeahîndî hûmarîhehurî.

²⁸ Ai nîmborurî ahambo papî-hoafarurî saheheamboyahî asu ro ahamundî kansîr sowana sahûmîndî mahanîhî.

²⁹ Ro hoeirîheandanî ana ai ahamundî ahînûmbî ho-hoanîmo ranîmboyo moanî hoangîrûwurî houmbo papî-hoafîmarurî. Nga moai nîni hoafi ahambo hîfokoeî asu karabusîfi rambo papî-hoafi ranambe tüküfeyo, nga wanî.

³⁰ Suda ai Porîmbo hîfokoe fimbo hoafi dîbo masîhoemo ra ro hîmborîmayahî. Ranîmboanahî asu sîhambo sowana ro ahambo nîmai koarîhehina akusu. Nindou

düdi ahambo papî-hoafî-marürî ranahamumbo sîhambo sowahî tüküyafu hoafî dîdîboado-mbî-rundamboane sahe-hea hoafî-mehapurî.

³¹ Ranîyomo asu ami ai ahamundî ratüpurî-wambo refembo yahomo houmbo Porîmbo sowaründümo ranî nîmbokoanî Andipatris ŋgoafî-na mahanîmo.

³² Ŋgorü sihî ami hîfînafî mahanîmo ranai ahamundî worîna hîhîrî-yafu Serusaremînambo hafomondühi-yomo asu hosîwamî homo-rundeimbî ahamumbo koamari-haupura Porîmbo Sisaria ŋgoafînambo sowaründümo mahanîmo.

³³ Ai sowaründümo hanîmo Sisaria ŋgoafîhü tüküyafu gafmanî-yomondî nindou bogorî Feriksîmbo pas sabudowohü asu Porîmbo ahambo sowahî pamarüwuri.

³⁴⁻³⁵ Feriks ai pas ra hoeireandanî mayowamboyu asu Porîmbo se nînî hîfîhündî-yafî yahu haya düdumefindo. Por ai Sirisia hîfîhündî-mayu ranîmbo ai fîfire hayamboyu asu ai hoafîyuhü yahuya, “Awi ro sîhafî hoafî hîmborî-ndamboyahî nindou sîhambo papî-hoafî-maranîni ranai kodîmondanî,” mehu. Ranîyu asu Herotîndî worî adükarî ranambe Porîmbo koafoefî mburumbo hîfandümbö hoafîmayu.

24

Suda ai Porîmbo papî-hoafî-marürî

¹ Hondahüfeimbî si muŋgumayowa asu Godîmbo sîhairandeimbî bogorî adükarî ahandî ndürî Ananaias ai nindou bogorîmbo yafundeimbî-yomo asu Terturus Romî-yafe ahînûmbî hohoanîmo fîfîreandeimbî nindou ra-babîdî Sisaria ŋgoafîna mahanîmo. Ranîyomo asu ai tüküyafu gafman bogorî hondü Feriks ahandî hîmboahü Porîmbo papî-hoafî-marurî.

² Ranîyo Porîmbo mborai yahundowanî süfu tükümeŋiyuwa asu Terturus ai ahambo papî-hoafîrürühi yahuya, “Feriks nindou adükarî, se hîfandamunambe ana, ro moai yifiarî-yifiarî-yefî rîhundî, ŋga aboedî hamîndî manîmboefî. Ranîyo asu sîhafî-mayo hohoanîmo aboedî ranambo ndanî hîfîhü ro sîmborî hohoanîmo süŋgurîhu marîhundî.

³ Ranîmbo-hündamboane muŋguambo ŋgoafî muŋguambo si yîhoefî ŋgusüfoambe aboedî fufurîfoare-amunühi asu sîhambo hîhîfarîhunîni.

⁴ Awi ro sîhambo gedühi kîkîhemîndîmbo moeisahi, ŋga yîhoefîmbo hîpoambo-ndowamunühi yîhoefî hoafî akîdou nda hîmborîndafî sefomboanefî.

⁵ Ro hoeirihurani nindou ndanana afindimbo moaruwai hohoanimo-yu randeimb-ani asu munquambo hifi Suda-yomondi mbusümo ai hari hoafi botire-arandi. Por ai nindou bidifiri aipoanimo hohoanimo-yei rihundeimbi Sis Nasaretihündi süngurihuri-rihundeimb-ane fi sei arihündi ahei bogoriyu.

⁶⁻⁷ Ranïyu asu Godindi wori ranamboani moaruwaimbondiheya yahuhaya hohoanimo-mayuwa asu ro ahambo kikihimari-hurimindifi. Ro ahambo yihoe fi ahinümbi hohoanimo ranambo yibobofembo masefi, nga ami bogori hondü Risias ai kusü ahandi nginindi-nambo yihoe fi warambeahindi hümarümüdu.

⁸ Ranïyu Risias ai hoafiyuhü yahuya, 'Ahambo papihoafimbo nindou ranai shafi himboahü tükümbiyafundamboane,' mehu. Asu nindou ranahambo düduarïwori ana, se shafihorï munqu-moatükuni ro ahambo papihoafi-marïhuri ra anihondumbo fifirïndowambo-yafi," mehu.

⁹ Munquambo Suda ai Terturus-babidi Porimbo papihoafïrurühi yahomoya, "Ranï-moatükuni ra e, anihondane," mehomo.

Por ai Feriksindi himboahü hoafïmayu

¹⁰ Ranïyu asu Feriks ai Porimbo hoafiyafi yahumbo warinambo yangiri koamarïherü. Ranïyu asu Por ai hoafiyuhü yahuya, "Se afindi himbani ndani hifihü yiboboro-randeimbi manimbafi ra ro fifirïhe-amboanahi. Ranïmboanahi ro ahamumbo simbori hoafomböhünda moai yihimbo-yahi.

¹¹ Se düdu-düduayafi ana, fifirïndowambo-yafi, nga 12 si maho ra ro Godimbo hohoanïmomböhünda Serusaremïnambo hahühane.

¹² Ro-ana moai nindou ngorü-dïbo Godindi worambe simbori hoafiyahi. Asu ro moai Suda-yafe rotu worambe adükari ngoafihü amboani hari hohoanimo botirïheandi. Ro raweheanda asu Suda ai moai hoeirundiri, nga wani.

¹³ Haponda ai wambo papihoafaründiri ra ngiri aboedi hoafïndomondani fifirïndowandühi anihond-ane mbisafi.

¹⁴ Nga ro nda anihond-ane asahi. Ro yihoe fi amoao-yafe Godimbo hohoanïmoyahando arïhandi nafi ra Suda ai ngorüpoanïmboane aseï. Asu munquambo hoafi ahinümbi hohoanïmoambe engoro ranane asu Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi sürü papïmaründi anihondumbo-arïheandi.

¹⁵ Rananahi asu ro anihondumbo-riheandühi God ai moaruwai asu aboedi hohoanïmoyeimbi yifïmayei

munḡuambo botifendū-rimboayu rani si ranahambo hifandarhandi nindou ranai hifandarundi nou.

16 Ranimboanahi asu ro munḡuambo si wandi ḡusūfoambe aboedi hohoanimo God asu nindou-yafe himboahū aboedi mbimarowa sahehea tiriifoayahi.

17 Ro afindi himbani maho ra habodimboyahi asu süngunambo wandi srambeahindi Suda aheimbo saiwani Godimbo saimbohündambo Serusaremīna mahahūhi.

18 Ro rarihe hehea wandi fi aboedi tükümefeyowa Godindi worambe Godimbo siheheandane, Suda ai wambo hoeimarundi. Nga asu rani-simboani ranihū nindou afindi moai ro-dibo niḡgombo hoafi gobadirundi, nga wani.

19 Nga asu Esia hifihündi Suda bidifiri ai maninḡgomo. Ai-boatei wambo papi-hoafimarundi. Nga nindou ranai ahamumbo sowahi wandi hoafi engoro-ana, ai shambo sowahi nduhi sifomo wambo papi-hoafimbiründiramboane.

20 Ai refekoate-ayomo ana, asu nindou ndanai ro Suda-yomondi kansir ahamundi himboahū nimboambo nine moaruwai ramarheandi ra hoeiarundi ana, asu ai nduhi tükündafu shafi himboahū hoafindi-ninimboemosi.

21 Mami hoafi yangiri mbenḡorimbai? Horombo ro kansir ahamundi mbusūmo nimboambo rarihe pukūna hoafiyahūhi sahya, 'Yifyeimbi aiana botindahimboyei sa anihondümbō-arheandi masahi ranimboanemo ai shafi himboahū hoafemo ranana?' masahi," mehu.

22 Feriks ai Adükariimbo anihondümbō-rihoreimbi-yafe hohoanimo ra aboedi fifireandi, nga ranimboyu asu Suda-dambo awi hibadu niḡgomo mehupuri. Asu ai Suda ahamumbo hoafiyupurūhi yahuya, "Awi ami bogori hondü Risias ai kudüwanī animbo asu ro shamundi hoafi ra didiboado-ndiheamboyahi," mehupuri.

23 Ranīyu asu ami bogorimbo hoafiyundūhi yahuya, "Se ahambo hibadirihū awi hininḡgīrou-hininḡgīroundiri. Asu Porindi ḡgunindi ai ahambo nine akidou moatükuni farihfimbo ra se yowanī mbisamboayafi," mehu.

Feriks ai Porimbo yimbu himbani karabusifimbohünda hüputüpo-maritherü

24 Yahunūmbi nimbīyo hayamboyawane, Feriks ai ahandi nimorehi Drusira-dibo makosafe. Ahandi nimorehi ranai ana Suda srambeahindīyo. Ranīyu asu Feriks ai Porimbo mborai yahundo hürüherü haya Porindi Sisas Kraisimbo anihondümbōfoe hoafi himbori-mayundo.

25 Ranīyu Por ai mbumundi hohoanimo, nindou ai ahandi hohoanimo ra ndonde hibadandi hoafi, asu God ai süngunambo shefimbo yibobonde-amunūmbui hoafi ra

hoafîmayuwa asu Feriks ai hoafî ranahambo yîhîmbomayu. Ranîyu asu Feriks ai hoafîyundühi yahuya, “Andai ngafî, nga awi süngunambo ranîpoanîmbo ambe-yanğîrühî sîhambo mborai mbîsahanîmboyahi,” mehundo.

²⁶ Nga asu Feriks ai mamî moatükunîmbo kameihîyu hîmboyu marandî. Ai ndanananîya Por ai kakî ndembui yahuhayamboyu asu afîndîmbo ahambo mborai yahundo haya wataporîmborürî marandî.

²⁷ Süngunambo yimbu hîmbanî ranai howane, asu nindou mamî ahandî ndürî Posius Festus ai Feriksîndî fondî masemündu. Ranîyu asu Feriks ai Sudambo hoafî nafîreapurühî Por karabusambe hînîngîmarirî.

25

Por ai Rom adükari bogori Sisar papi-hoafî hîmborîmbo hoafîmayu

¹ Festus ai Sudia-yafe adükari bogorîmbofi haya hu ranîhü tüküme fiyu. Asu ngîmî nîmbî howane, ranî-sîmboanî Festus ai Sisaria ngoafî hînîngîre haya hafu Serusarem ngoafîhü tüküfi manüngu.

² Ranîyo ranîhü Godîmbo sîhou-rundeimbi bogorî-yomo asu Suda bogorî bîdîfirî-yomo ranai ahambo sowana Porîmbo papi-hoafîyumbo hoafî sowandümo mahomo.

³ Ai Festusîmbo düdu-düduyomo-ndühî yahomoya, “Se yîhoefîmbo fandîhawamunî hawambo anîmbo Porîmbo koandîhaworanî Serusaremînambo mbîsüfu-wamboane,” mehomo. Ai ramehomo ra nafînî worarîfe nîmarîhefe Porîmbo hîfokoeffimbo yahomo houmboemo.

⁴ Ranîyu asu Festus ai ahamumbo sîmborî hoafîyupurühî yahuya, “Por ana Sisaria ngoafîhü karabusambe mbanüngu. Nga ro-amboanî ngîrî amîtata Sisaria ngoafînambo hîhîrîndahe gadîhî.

⁵ Rananîmbo asu sîhamundî bogorî nindou bîdîfirî ranai ro-babîdî mbîhanîmo-ndamboane. Asu nindou ranai moaruwai hohoanîmondunanî ana, ai ahambo ranîhü papi-hoafîmbîru-ramboanesî,” mehu.

⁶ Festus ai, ai-babîdî ⁸ simbaiyo asu ¹⁰ simbaiyo nîmarü mbura asükaiyu Sisaria ngoafînambo hîhîrîfi mahanu. Ranîyu asu ranî sinambo papi-hoafî dîdîboadofe worî ranambe nîmarümbö Porîmbo papi-hoafîmbohünda ndowaründümo tükündafundî mehu.

⁷ Ranîyo asu Por ai ahambo sowahî tüküme fiyu-wamboemo Suda Serusarem ngoafî hînîngîru houmbo makosomo ranai botîyafu ahandî fikîmî wakîru nîngomombo ahambo papi-hoafîmarurî. Ai moaruwai moatükunî ramareandî yahomo

houmbo hoafi ranahambo anihond-ane yahombo moai ninî Festusimbo nafuiyomo, nga wani.

⁸ Ranîyu asu Por ai simborî ahamumbo güre-güererapurühi yahuya, “Ro moai ninî moaruwai moatükunî nününguriheandi. Suda-yomondi ahinümbî hohoanimo, Godîndî adükarî worî asu Romî-yafe bogorî adükarî Sisarîmbo amboanî munnguambo ro moai ninî moaruwai nününguriheandi, nga wani,” mehuamboyu.

⁹ Ranîyu asu Festus ai Suda-memo hihif-hihifi-yopurîmbohünda Porîmbo düdufindowohü yahuya, “Awi se Serusaremînambo hafombo safomboyafi? Refe-anasî ro sihafî papî-hoafi engoro ra gagü Serusarem ngaafîhü fifîrîndîheamboane,” mehunduwoamboyu.

¹⁰ Nga asu Por ai hoafiyuhü yahuya, “Haponda hoafi didîboadofe worî ndanambe anîmboahi nda ai Romî-yafe bogor adükarî Sisarîndî wor-ane. Worî ndanambe anîmbo wandî hoafi nda ndanîhü didîboadofemboane. Nga se wudîpoporo fifîrowandai ro moai Suda ahamumbo ninîmoaruwai nününguriheapurî.

¹¹ Asu ro ahinümbî hohoanimo ra hifînamborîheandühi ninîmoatükunî rawarîheandi ana, ai wambo hifokoandundîra yifîmbo aboed-ane anasî. Nga ro moai fefoefembo hoafiyahi. Nga asu ai wambo papîhoafarundîrî ranîmoatükunî ai tikai yangîrayo ana, asu didai wambo ahamundî warîhündeandîrî, nga wani. Nga awi ro Sisarîmbo hoafîndahanî anîmbo ai wandî hoafi nda himborîmbiyu-wamboane,” mehu.

¹² Asu Festus ai kansîr-babîdî wataporî-yomo mburu hoafiyuhü yahuya, “Se Sisarîmbo ai sihafî hoafi ra himborîmbiyu-wamboane masafi ranîmbohünda se ahambo sowana ngafi,” mehundo.

Festus ai Agripambo Porîndî hoafîmbo düdumefiyu

¹³ Ranîyo asu yahunümbî nîmbî howane, Suda-yafe adükarî bogorî ahandî ndürî Agripa ai ahandî rehî Bernaisî-dîbo Sisarianambo makosafe Festusimbo wakîfoefimbohünda.

¹⁴ Afîndî si Agripa ahoro ho ai ranî ngaafîhü nîmbafe hafembo mefeyamboyu asu Festus ai adükarî bogorî Agripambo Porîndî hoafi ranahambo hoafiyundühi yahuya, “Nindou mamî ndanîhü mbanüngu horombo Feriks ai karabusambe hinîngîmarirî.

¹⁵ Horombo ro Serusarem ngaafîhü tüküyahe nîmarîhane, Godîmbo sihou-rundeimbî bogorî asu Suda-yafe bogorî ai Porîmbo papî-hoafîrurühi-yomo asu ai wamboya se

ahambo wagiriyaŋsi, nga karabusi-ndafoandi mbisafindo mehomondiri.

¹⁶ Raniyahi asu ro ahamumbo hoafiyahapurühi sahiya, 'Rom-yafe hohoanimo süngu ro-ana moai moaruwai hohoanimo ratūpurī ra nindou ŋgorümbo moani-hoangirithu hohu nimbori sehu rihundi. Nindou ranai ahambo hoafi engoro ana, ai sapo düdi nimori ai ahambo papi-hoafimaruri ahamundi himboahü nunguan animbo asu ahambo nafi sihefendowan ai nini-moatükunimboyo hoafimemondo ranahambo ahandihoari güre-güererandühimbo fifire hoafimbiyu-wamboane,' masahi.

¹⁷ Ranimboanahi asu ai tükumefunda ro moai afuri hihiniŋgiriheandi. Nga rasinambo siambe hoafi didiboadofe wori ranambe nimarimboyahi nindou ranahambo sowaründümo sifomo masahapurī.

¹⁸ Nga asu nindou sapo ai ahambo papi-hoafiyumbo-memo ranai botiyafu maningomo, nga asu ai moai ahambo moaruwai moatükunimbo papi-hoafiruri. Asu ro ahambo rani-moatükunī ranimbo randüwurimboemo masahi, nga wani.

¹⁹ Nga ai-ana Porimbo hoafinambo yangiriyo ahamundi Godimbo süngufi asu nindou mamī ahandi nduri Sisas yifimayu ranahambohünda raraomaruri. Nga Por ai yahuya, Sisas ai moai yifiyu, nga yangiri mbanüngu mehu.

²⁰ Ro hoafi ranahandi nimindhündi ra fifirindihe türüboadihea saheheamboyahisi, nga asu wambo hohoanimo ranai mamīkar-andirühiyo ro moai fifiriheandi. Ranimboyahi asu ro Porimbo Serusareminambo gagufani animbo ranihü sihafī hoafi ra yibobo-mbirundamboane sahehea düdumeheando.

²¹ Ranīyu asu Por ai hoafiyuhü yahuya, 'Ro-ana moeisahi, nga awi moani ratūpurīndahihü nimboahani Sisar ai animbo hoafi wandi ra didiboado-mbireandamboane,' mehu. Ranimboane ahambo awi karabusambe kikihirümündi mbura sünguna Sisar sowana Rominambo koandihēira mbūhuwa samboanahi," mehu.

²² Agripa ai Festusimbo yahuya, "Ro wandihoari Porīndi hoafi ra himbori-ndahando samboanahi," mehindowamboyu. Asu simbori Festus ai hoafiyundühi yahuya, "Refe-anasi, sümbu animbo hoafi ra himborīndafīndo," mehundo.

²³ Ranīyo asu siambe Agripa ai Bernaisi-dibo yihuru sahari-sahariyafe hena mahüfe. Ranīyafe ai ami-yomondi bogori-yomo asu nindou rani ŋgoafihündi bogorimbo-yafundeimbi-babidi hoafi didiboadofe wori ranambe kefohi mahüsi. Ranīyu asu Festus ai hoafimayuwa Porimbo sowaründümo mahifomo.

24 Ranîyu asu Festus ai hoafi-yuhü yahuya, “Adükari bogori Agripa-ani asu nindou se muŋgu ro-babîdî anîngomo ran-anemo se muŋguambo nindou ndanahambo hoeirüwuri. Nindou ranahambo afîndî Sudahündî ai ana Serusaremîhü asu ndanîhü amboanî wandî hîmboahü ahambo papi-hoafîrîhorühî puküna hoafi-yeihi seiya, ‘Ahambo hîfokoandîworî, ŋga ai-ana ŋgirî asükaindu yangîrî nûngu!’ masei.

25 Asu ro hoeirî-heandanî ana ai moai nîni-moatükunî moaruwai ratüpurî-yuwanî wambo ahambo hîfokoa-mandüwuri-yopoanî. Ŋga ahandîhoari Rom adükari bogori hondü Sisarîmbo yahuya, ai anîmbo wandî hoafi nda didîboado-mbîreand-amboane, mehu. Ranîmboanahî ro ahambo koarîhefiyuwanî hombo hoafi nda didîboadorîhe asîheheandî.

26 Ŋga ro hoeirî-heandanî moai ahandî hoafi ra aboedî fifîrîheandî, ranîmbo-hündambo anîmbo asu ro sîhefî bogori adükari-mbo sowana pas nda sürü papîndîhî koandîheheamboyahî. Bogori Agripa, ranîmboanahî se-anafî asu nindou muŋguamboanei sîheimbo sowana nindou nda sahümîndî koarîhehina asünu. Sîhîrî ahandî hoafi bîdîfîrî ndondîhu hîmborîndefî mbundîhumbo anîmbo asu ro bîdîfîrî papi-hoafi pasambe Sisar sowanambo sürü papîndîhamboane.

27 Asu ro nindou karabusîhündî koarîhehinühi nîne hoafi nindou ranahambo papi-hoafarîhorî ra pasambe pefe koehefekoate-ayahî ana, wandî hîmboahü aboedî hamîndîyopoanî,” mehu.

26

Por ai Agripandî hîmboahü hoafi-mayu

1 Ranîyu asu Agripa ai Porîmbo hoafi-yundühi yahuya, “Hapooanî se sîhafî fimbo hoafi ra hoafi-yafîsî,” mehuwamboyu. Ranîyu asu Por ai ahandî warî nîmoamoreandühi ahandî fimbo yare hoafi-yuhü yahuya,

2 “Bogori adükari Agripa, ro hohoanîmoyahanî aboedî saf-ane sîhafî hîmboahü Suda ai wambo papi-hoafi-maründîrî ranahambo weindahî hoafi-ndamboyahî.

3 Ndanana awi anîhond-ane, ranî-moatükunî ra nîmboe se Suda yîhoeftî Godîmbo hohoanîmo sîmborî hoafi-yefî arîhundî ra wudîpoaporo fifîrowandî. Ranîmbo anîmbo asu se wandî hoafi nda afurîndo nîmandîfî hîmborîndafî.

4 Horombo ro akîdouyahambe peya hehea hahambo haponda ndanî sîmboanî tükeheandî ra Suda ai ro hohoanîmo sînguarîheandî ra fifîrundî. Horombo ro wandî

hifihüyo asu Serusarem ngoafihü nîmboahambe peyomo houmbo ai wandî hohoanîmo fifirundi.

⁵ Farisi-yafe hohoanîmo ranana ai tûnjûmbî safîyo hayamboyoy asu Suda yîhoeftî hohoanîmo ranahambo ngasûnde-andeimbiyo. Ro ranî hohoanîmo süngumarîhandî. Ai fifirundi-rî-mboanemo, nga asu ai hoafîndîmondühî ana, ra anîhond-ane mbeyahomo-ndamboane.

⁶ Nga haponda ro ndanîhü manîmboaha ai wambo papî-hoafaründîrî. Ndanahandî nîmîndî nda yahurai-ane: God ai yîhoeftî amoaomamî ranaheimboya sîheimbo aboedî-aboedî ndîheandürî-mboyahî mehu ranîmbo anîhondümborîhe heheamboanahî hîfandîhî anîmboahî.

⁷ Yîhoeftî 12 sîrî ranai Godîmbo nîmboambo sîrühî didîbafîyahindo rîhündühî ranî-moatükunî ranahambo yangîrîyei ai anîhondümborîhi hehi hîfandîmarîhündî. Nga Bogorî, ro-amboanî hoafî ranahamboane anîhondümborîhe hehea hîfandarîhandî. Nga ranahandî nîmîndîhündîyo Suda ai wambo papîmaründîrî.

⁸ Nîmboe bidîfirî se ngîrî ro-ana God ai yîfîyeimbi nendî botareandürî ranahambo anîhondümborîndîhündî aseia? God ai aboedî-aboedî-ndemunühî yîfîhündî botînde-amunîmbui.

⁹ Horombo ro wandîhoarî rarîhe hohoanîmoyahühî sahîya awi ro Sisas Nasaretîhündî ahandî ndürî hîfînambofimbo afîndî ratüpurî ratüpurînda masahîyosî.

¹⁰ Ranîyo asu ranî-moatükunî ra Serusarem ngoafîhü ramarîheandî. Ranîyahî ro Godîmbo sîhou-rundeimbi bogorî-yomondî ngînîndî sahamîndî hehea asu Godîndî nendî aheimbo karabusî-marîheandürî. Ranîyahî asu ro nîdou bidîfirî-babîdîyahe hehea aheimbo hîfokoeffendürîmbo sahehea refemboane masahî.

¹¹ Asu ro aheimbo afîndîmbo Suda-yafe rotu worî munquambo ranambe tînjîrîfo afîndî sahandürî marîhandî. Ro aheimbo ramarîheandürî ra Adükarîmbo moaruwai-moaruwaimbofe hoafî, hoafîmbeyahündowa saheheamboyahî ramarîheandürî. Ro ngusûfoambe ngînîndî-rîhandürühî aheimbo ngoafî adükarî angunî manango ranîhü amboanî ha kokofoa-rîheandürî marîhandî.”

Por ai Sisasîmbo anîhondümborîmarî ranahambo hoafîmayu

¹² “Ranîyo Godîmbo sîhou-rundeimbi bogorî ai wambo yînî yahomo houmbo ngînîndî masaundîra Damaskus adükarî ngoafînambo mahahî.

¹³ Nîdou Bogorî Adükarî, ro hüfînîmbo nafî mbusümo hahühî si mamî sünambeahîndî makosowa hoeimarîheandî.

Si ranai ana hüf+ham+ndi siayu ranahambo ngasünde-
andeimbiyo. Ran+yo asu si ranai nindou ro-bab+di naf+sünğu
mahefi y+hoef+ambo kosi boak+ma-foareamuni.

14 Ran+yefi asu ro munğuambo hif+ni pütap+yefi
kor+yefimbo ro h+mbor+yahane, hoafi mamî ai yare
hoaf+yowohü Hibru-yafe hoaf+nambo yahoya, 'Sor! Sor!
Nimboe se wambo moaruwai-mboarowand+ra? Se ana
yih+m+ndi moatükun+ambo yitarowand+ ran+amboane asu
s+hafi+hoar+ asübus+amboayafi,' mehoamboyahî.

15 Asu ro duduyaheandühi sah+ya, 'Adükari, se did+yafa?'
masahamboyu. Asu simbori Adükari ai hoaf+yund+rühi
yahuya, 'Ro Sisas-anahi, nga asu se-ana wamboane
moaruwaimbo-arowand+ri.

16 Se bot+yafö nimbafi. Ro tükümeheandi nda s+hambo
wand+ ratüpurî-mbohünda kafoefe h+n+ngi+fen+nan+ wand+
ratüpurî sem+nd+imboyahî. Ro s+hambo n+ne-moatükun+
haponda nafuimehan+ni, asu süngunambo nafuinda-
han+imboyah+ ran+moatükun+ ranahambo nindou
bid+iframbo an+hond-ane mb+safi.

17 Ro ng+rî h+n+ngi+nd+hean+nan+, s+hafi nendi Suda anei
asu ahei nd+fo anei ranai moaruwaimbo-nd+hin+ni. Nga ro
aheimbo sowanamboanah+ koarar+hehean+ni.

18 Ranan+ambo se ahei h+amboar+ bir+id+hawandüra n+mb+
ra h+n+ngi+r+hi hehi si ran+ sowana mbeyahindamboane.
Asu Satan+ndi ng+n+ndi ra h+n+ngi+r+hi hehi God
sowana mbeyahindamboane. Ranan+ambo asu wambo
an+hondümbö-nd+hind+ran+ ahei moaruwai hohoan+mo
ra amboawi mb+sahan+ asu nindou God ai wand-anei
mehundüri ran+ bab+di+ambo n+mandeimboyei,' Adükari
ai ramehund+ri," mehu.

Por ai ahand+ ratüpur+imbo hoaf+mayu

19 Por ai asükai hoaf+yuhü yahuya, "Bogor+ Agripa,
ro sünambeah+ndi moatükun+ tüküme feyo ra hoeir+he
heheambowambo asu ro ng+rî hoafi h+mbor+nda h+n+ngi-
nd+heandi.

20 Nga Damaskus ngoaf+hü boatei hoaf+yahandüri
heheamboyah+ asu Serusarem ngoaf+hü, Sudia-
yafe hifambe, Suda-yafe nd+fo aheimbo amboan+
hoaf+mehandüri. Ro sah+ya, 'Se s+hei moaruwai hohoan+mo
h+n+ngi+nd+hi hehi God sowana ngei. Asu se s+hei
moaruwai hohoan+mo h+n+ngi+fembo nafuimbohünda
aboed+ hohoan+mo süngund+hind+,' masah+.

21 Ran+imbo-hündamboyo Suda ai wambo God+ndi
worambe kik+h+ründümond+ri mburu hifokoe-fend+r+imbo
mehomo.

22 Nga God ai mafarîhendîra aboedî nîmboambo nindou moanînd-aneî asu bogorîmbo-yafundeimb-anemo mamamî sîheimbo hoafî nda hoafehandürî. Ro ngorüpoanîmbo hoafîrîhandîpoanî hoafayahî, nga Godîndî hoafî, hoafîyomo-rundeimbî asu Moses ai hoafîmemo ranahanda-mbohünd-ane hoafayahî.

23 Ai yaru hoafîyomondühî yahomoya, 'Krais ranai yîfîndu mbunda asu muŋguambo nindou ai botîfekoate-yeiambe ai-boateî botîndüfimbui. Rananîmbo Suda aneî asu aheî ndîfo ran-aneî aheimbo aboedî hoafî ra wataporîmbo-ndandürümbui,' mehomo," mehu.

Por ai Agripambo anîhondümbö-ndowandî mehu

24 Por ai ranî hoafî ra ahandî fimbo güre-gürerandühî hoafîmayu huwamboyu asu Festus ai ahambo hoafîyundühî yahuya, "Por, se-ana mamîkarî hohoanîmoayafî. Se sîhafî fifîrîfe afîndî yamundîmara hafî, ranînamboane sîhambo mamîkarî hohoanîmoaranîni," mehuamboyu.

25 Asu Por ai sîmborî hoafîyundühî yahuya, "Adükarî Festus, ro-ana moai mamîkarî hohoanîmoyahî. Ro wudîpoaporîhe fifîrîhe heheamboanahî anîhondümbö hoafayahî.

26 Bogorî Adükarî Agripa ai ndanî-moatükunî ra muŋgu fifîreamboani, nga ahambo yîhîmbokoate-nîmboambo hoafayahando. Ro fifîrîheandî ai moai ranî-moatükunî ra mamamboanî bodîfoareandî, nga nîni-moatükunî Sisasîmbo tükümeŋeyo ra moai dîbo tüküŋeyo.

27 Bogorî Adükarî Agripa, se Godîndî hoafî, hoafîyomo-rundeimbî yomondî hoafî anîhondümbö-rowandai? Awi ro fifîrîheamboanahî, se-ana rambefoandî!" mehuamboyu.

28 Asu Agripa ai Porîmbo hoafîyundühî yahuya, "E, nîmboea, hapondanî yangîrî hamîndî se wambo rando hoafîndafîndîra Sisasîmbo anîhondümbö-rîheandeimbî tükümandahayo?" mehu.

29 Ranîyu asu Por ai sîmborî hoafîyuhü yahuya, "Bodîfohüyo asu hoandarühîyo ranamboa aboed-ane. Nga ro yarîhe Godîmbo dîdîbafêheandî. Se-anafî asu nindou muŋgu düdi ai haponda wandî hoafî hîhîmborayei muŋguambo se ro nahurai tükündahîndî samboanahî. Nga asu sîheimbo senînambo nahurai hîmondî-hefendüra se karabusambe nîmarîmbo ro moei asahî," mehuamboemo.

30-31 Asu ranîyomo bogorî adükarî Agripa, gafmanî-yomondî bogorî Festus, Bernaisî asu nindou bîdîfîrî ai-babîdî mamarei ranai bobotîyahi hehimbo ngorü-goanîni heihü ai rarîhi hoafîyeihî seiya, "Nindou ndanai ana

moai nîni moaruwai ratüpurî mamamboa rareandi, nga ranimboane ai ngiri yifindu asu karabusindüfiyu,” masei.

³² Raniyu asu Agripa ai Festusimbo hoafiyundühi yahuya, “Nindou ndanai Sisarimbo hoafiyowanî ahandî papî-hoafî himborîkoate-yumbonana se ahambo moanî koarîhawuranî hu,” mehu.

27

Porimbo Rominambo homböhünda sipambe hinîngimarüwuri

¹ Ro Itari hifinambo sipambe hombo hoafî ra fimarîndümo. Raniyo Romîhündî ami-yomondî bogorî Surius ai Por asu karabus nindou bidîfirî ahamumbo Itarinambo hifandîmarapurî hu. Surius ai Romî-yomondî bogorî adükarîndî ami bidîfir-ambeahînd-ani.

² Ro sip mamî Adramitium ngoafîhündî-mayo ranai ndeara Esia hifambe himbomayo ranambe kefohu hohu mahefi. Nindou mamî ahandî ndürî Aristarkus Tesaron-aikahündî Masedonia hifambeahîndî ranai-amboanî robabîdimbo mahu.

³ Siambe hefi Saidon ngoafîhü tükümehündî. Raniyo asu ranîhü Surius ai Porimbo aboedî ndore hohoanîmo-yundowohü yahuya, “Se ngafî sîhafî ngunindî sîhambo fehefenînimbo hoeindowapurî,” mehundo.

⁴ Asu ranîhünda botîyahu hohu sipambe hefane werînambo semîndîmunî koamarîhemuna Saiprus airanîkîmî mahefi.

⁵ Asu ro Sirisia hifî asu Pamfiria hifîkîmî sirîwara hanjîfo süngu hefi Risia hifambe Maira ngoafîhü tükümehündî.

⁶ Ranîhü ami-yomondî bogorî ranai ngorü sipî Areksandriahündî Itari hifinambo himbomayo ra fifire hayamboyu asu ai yîhoefîmbo sip ranambe koamarîhemunî.

⁷ Asu sip ranai werî afîndîwambo moanî hinîngîrou mahowa ranambe yahunümbî siyefî hohu, moanî afîndî tînjîrifombü hinîngîrou safî Nidus ngoafîkîmî tükümehündî. Nga ranafî hombo werî ranai gümareamunambo tînjîrifoyefühî asu Krit airan Sarmone bidîfiranî raguani hundünî wakîmehündî.

⁸ Asu ro sirîwara himborî süngu moanî hürütümbo hefi hohoe mamî ahandî ndürî Hohoe Aboedî sei arîhündî Rasea ngoafîkîmî ranîhü tükümehündî.

⁹ Ro moanî gedühi nîmarefi hefi hefimbo asu Suda ai sesî wehimbo si ranai ho hayambo wambo sirîwara ranai afîndî-afîndî mayowambo sipambe hombomayo ra moaruwai hamîndîyo. Ranîmboyu asu Por ai ahamumbo ahîni hoafîmayupurî.

10 Ai yahuya, “Wai, ro rarīhe fifirīheandī sīhīrī moanī haponda botīyahu ahefī ana, moaruwai hamīndī tūkūndīfemboe asu ŋgīrī napo sip yangīrīndo, ŋga sīhīramboea kapeihū anīmbondemboyefī,” mehu.

11 Ŋga asu ami-yomondī bogorī ranai moai Porīndī hoafī ranahambo anīhondūmbo-reandī, ŋga sip semūdūhurandeimbi nindou-mayu asu sip aharambūrī ranahafandī hohoanīmo sūngumareandī.

12 Aboedī hohoe ranana ai werī afīndīyowambe ra aboedīyopoanī sip ho paiarī rambo. Ranīyomo asu nindou afīndī sipambe mamarīmo ranai ranīhūnda botīfe hefe sīrīwara sūngu ho Finiks hohoeambe nīmarīmbo hohoanīmo-memo. Finiks hohoe Krit airanīhane apuiaro. Ranīhū anīmbo ai werī afīndambe aboedī nīmandeimboyei.

Sīrīwara ambe hoewerī afīndī tūkūmefeyo

13 Refe hayamboyawane, sūngunambo werī akīdou ranai hoarinafīnīpoedī werīmayo. Ranīyomo asu nindou ranai yaru hoafīyomondūhīya awi ndandīfeyowanī ana, aboedī safī ŋgemboyefī mehomo. Ranīyomo ai sipīmbo kīkīhīyīmīndī nīŋgombo moatūkunī ahandī ndūrī anga ra hūrūdūmo foaru houmbo ai Krit airanī hīmborīkīmī mahomo.

14 Ŋga asu homondane, moai amītata ŋgīnīndī hamīndī werī ahandī ndūrī ‘Ndīhoanīpoedī Werī’ ranai Krit airanī ranafīpoedī masīno.

15 Ranīyo asu werambe sip semīndī hīmbomayo ra ŋgīrīndīmo. Ŋga ro moanī rarīhu hīnīŋgīrīhundane, werī ai sip ra semīndī maho.

16 Ranīyefī asu ro rebanafī airanī akīdou mamī ahandī ndūrī Kauda hundūnī werīkoate-yowanī wakīmehundī. Ranīhū ro sapo bot akīdou sipambeahīndī makīaro ranahambo hūrūtūmbo tīŋrīfoyefūhī kīahu hūhīmarīhundī.

17 Ranīyomo asu bot akīdou ranahambo sipambe hūrūdūmo nandu hūputūpumarūdūmo. Asu wofī ŋgīnīndī bīdīfīrī sip hoarehī safoaru hanīmo mburu hūhīru hīnīŋgīmarundī. Sip ranai Ribia-yafe hīfīkīmī gudi karīhoeimbi ranī sūngu ŋgomboe yahomo houmbo yīhīmbo-yomondūhī ser sipīfīhī makīaro ra hīfīnamaru hanīmo. Sip ra werīnambo yangīrī funamīndī mbīho yahomo houmbo.

18 Moanī afīndī hamīndī hoewerī ranai yare matiyarowamboemo, asu ŋgorū sinambo bīdīfīrī napo sip ranambeahīndī hīmonī fufumafoarundī.

19 Asūkai ŋgorū sina ai sip ranahandī napo ra masafoarundī.

20 Afīndi si maho ra moai ro akidou-amboani hūfihamīndi mupui hoeirihundi. Nga weri ranai moani afīndi nginīndi hamīndi tümero ho. Ranīyefi asu ro ngiri aboedambo-ndahundi sefi hohu hohoanīmomefi.

21 Nindou sipambe mamarimo ranai sesi, sesiakoate-moani gedūhi heimbo süngunambo Por ai botifi hanjifoani nūngumbo hoafiyuhū yahuya, “Awi se wandi hoafi ra hīmborīmbei-mbonana ngiri Krit airan ra hīnīngirihi hei. Asu ranīmbe-mbonana ngiri muṅguambo napo ra yare yahurai moaruwaimbo reandūhi yeimbirihundi, nga wani.

22 Nga asu ro haponda siheimbo nda hoafehandūri, awi hapoana ngusūfoambe afurīndihi kūndihīndi! Nindou seana ngiri mamī ai-amboani yifīndu, nga sip ranai yangiri anīmbo awarīndihoemboe.

23 Ro Godīndi nindouya hehea asu ahambo hohoanīmoya rīhandeimbī mayahambo nīmbokoani ahandi sūnambeahīndi nendi wambo-so tükūmefiyu.

24 Ai wambo hoafiyuhū yahuya, ‘Por, awi se yīhīmbo-ndamboayafi! Nga se Romī-yomondī bogori hondū Sisarīndi hīmboahū mbīnīmbofamboane. God ai sihambo aboedī hohoanīmoyunīnūhi nindou se-babīdīmbo sipambe ahei ranai ngiri moaruwaimbo-ndahīndi,’ mehu.

25 Ranīmbo-hūndambo anīmbo awi nindou nda se ngusūfoambe afurīndihi kūndihīndi! Ro Godīmbo anīhondūmbo-rīhinīmboanahī, nga rani-moatūkunī ra sūnambeahīndi nendi hoafīmayundiri yahurai hamīndi anīmbo tükūndīfemboe.

26 Nga awi sihirī hoe mbusūmondūhi ngorū airanī amaro rani hīmborīkimī ngefī tīrīmondī-humboyefī,” mehu.

27 Ndeara 14 nīmbyefī hohu hoewer-ambeahīndi Edriak Sīrīwara ambe mahefi. Nīmbi mbusūmondūhi nindou sip sowandūmo homondeimbī-memo ranai yaru hohoanīmoyomondūhūya, ndeara gudianī tükūyahundūhanefī mehomo.

28 Ranīyomo asu ai wofī hoandarī ranīfihī nīmboreibī moatūkunī paru hīmondī-marundūmo ra hīmonī sīmongoru hoeirundane, asu hoe hohoe ranai 40 mita sīmongorīfihī hanī kaimayo. Asūkaiyomo akidou sūhiyafu homo mburumbo safoaru sīmongorundane, 30 mita sīmongorūhū hanī kaimayo.

29 Sip ranai nīmoei yahafi hīmonī nīnouayo ranīfihī ngo pandarīmboe yahomo houmbo yīhīmbo-yomondūhi-yomo, asu ai sip kīkīhiyīmīndi moatūkunī anga yimbuyimbu ra sipambeahīndi daboadanīpoedī safoarundūhi simbeyowa yahomo houmbo dīdībafīmemo.

30 Ranîyomo asu nindou bîdîfirî sip sowandümo homorundeimbi-memo ranai sipambeahîndî fefoefe hefe aboedambofembo yahomo houmbo nafî kokomarundî. Ranîyomo ai botî akîdou sipambe mafoero ra sowandümo houmbo sip hanġîfoanî anġa safoeefe tîtanîmemo.

31 Nġa asu Por ai ami-yomondî bogorî-mayu asu ami bîdîfirî ranahamumbo hoafîyupurühi yahuya, "Asu nindou ndanai sipambe refe nîmarîkoate-ayomo ana, asu se nġîrî aboeda gudianî nġomo tükündafundî," mehupurî.

32 Ranîyomo asu ami ai wofî botîfihî makiaro ra kîkîmarunda bot ranai hîmonî pîmayo.

33 Ndeara simbo yanġîrîmayo-wamboyu Por ai aheimbo sesî sahüsi yahuhaya hoafîmendürî. Ai yare hoafîyundürühi yahuya, "Se 14 nîmbî ra afîndî hoanîmoyeihi hîfandîmarîhü hei-ane. Asu ranambe se moai nîni sesî akîdou-amboanî kîkîfoarîhindî.

34 Haponda ro sîheimbo hûti hoafehandürî, nġa se yanġîrî nînġombohünda sesî bîdîfirî dagüdi. Asu nġîrî sîhei akîdou moatükun-amboa moaruwaindo, nġa se moanî aboedî nîboadeimboyei."

35 Por ai ranî hoafî ra hoafîyu mbura sünguna bret bîdîfirî fufuramündü haya ahei hîmboahü Godîmbo hîhîfirîrürî mbura karamündî haya masesu.

36 Ranîyei asu munġuambo nindou-mayeî ranai aheimbo nġusüfoambe aboedî ndore küreandürühi asu ai-amboanî sesî ra sahümündî hehi masahüsi.

37 Nindou munġuambo ro sip ranambe mamarefî ra 276 nindou-yefî.

38 Ndeara munġuambo nindou ai sesî, sesî sîmogodühi sahüsi nafîrîhümündihî nîboadeimbo sip ranai nîmborîkoate yîmoembîreandî yahomo houmbo wit bîdîfirî ra sîrîwara ambe fufumafoarundî.

Sip ra ho gudîfihî pareandühi butakî-marîhoayo

39 Ndeara sifoai peyoane, asu ai moai hîfî gudîkîmî ra ndoru hoeirundühi fîfirundî. Nġa asu ai wafoeho kare sîhendanî gudi aboedî pimaramîndo ranî yanġîrî hoeiru houmbo awi sîhîrî ranambe anîmbo sip semîndî homboane yahomo houmbo hohohanîmomemo.

40 Ranîyomo asu ai anġa ranahandî wofî ra kîbodîru mburu sîrîwara ambe fufumafoarundî. Rarundühi nînġomomboemo asu ai maru wofî sapo sip nîmîndî kîkîhemîndî horambomayo ranîfihî hîmondîmemîndo ra fufurîmarîhoemo. Ranîyomo asu ai serî hanġîfoanî botîmaru hafomo sipîmbo semîndî mbîhowa yahomo houmbo. Ranîyefî asu ro gudianî mahefî.

⁴¹ Nga asu sip ranai gudiani hifo himoni gudiambe kikihiyo haya mamaro. Raniyo sip hangifoyowanî ranai kikihiyowohü asu daboadanî ranai weriyafuinambo butakimarîhoayo.

⁴² Raniyomo asu ami ai karabus nindou ranahamumboya, hifokoandihupuranî animbo mamî ai-amboanî boboriyo aboedambofekoate-mbeyomonda yahomo houmbo, hoafi fifirîmarundi.

⁴³ Nga asu ami-yomondi bogorî ranai Porimbo aboedambofimbo yahuhaya hohoanîmo-mayundo. Raniyu asu ai ami ranahamumbo refe hohoanîmo ana yowanî yahuhaya refepoanî mehupurî. Ai ahamumbo hoafiypurühîya, nindou munḡuambo düdi ai boboriyu-randeimbi ranai boatei sipambeahîndî himoni horîpîndohoi pündu haya gudiani boborîndu ḡu tükündüfiyu,” mehupurî.

⁴⁴ Rananîmo asu amurî ai nîmî goesürî asu sip butakirîhoeimbi-mayo ranîfihî kikihiî-ndündümo houmbo funîfunîndu ḡgomo mehupurî. Ai rawoyafu houmboemo boboriyomo homo gudiani munḡua aboedî tükümefundî.

28

Por ai Marta airanîhü manḡḡu

¹ Asu ro aboeda gudiani tüküyahu hoeirîhu-ndühîyefî awi nda Marta airanî sei arîhünd-ane, masefi.

² Nindou ranîhündambo mayei ranai yîhoefimbo aboedî-boedîmarîhimunî. Hoeyowohümbö ḡḡisîhari-mayowamboyei, asu ai hai püpirîhündühî yîhoefimbo munḡuambo se mborai sühüsi haihehüyei, masei.

³ Por ai hai didarî fufuramündü hai-mayo ranîwamî daburîfiyuwane, amoasîrî ai ranambeahîndî hai hüfînambo tüküme Feyo. Raniyo ai Porîndî warîfihî ḡgamondamîndî haya makiaro.

⁴ Nindou ranîhündambo-mayei ranai hoeirîhindane, amoasîrî ranai Porîndî warîhü ḡgamondamîndî haya makiaro-wamboyei, ai aheihoarî simborî ndüwuriyahîndühî seiya, “Awi nindou ndanai nindou hifokoare randeimb-ani. Ai sirîwara ambe moai yîfiyu, ḡḡa asu mbumundî hohoanîmo ranai moai ahambo yangrî nîḡgombo hohoanîmoyo,” masei.

⁵ Nga asu Por ai amoasîrî ranahambo kîkîmarîhoayuwa haiambe kîkefoai pimayo, ḡḡa Porîmbo moai nîni-moatükunî akîdou-amboanî tükü Feyo.

⁶ Ai ahambo watîḡarî fimandîyo asu moanî nîmai yîfi pimandüyo sei hehi hîfandîmarîhorî. Ai ahambo gedühî

hifandühî heimboyeiani ahambo nîni-moatükunî moaruwai tüküfendokoate-mayowa, asu sünguna ŋgorü süngurîhi ho-hoanîmoyeihi seiya, “Awi ai-ana god-ani,” masahündo.

⁷ Asu nindou mamî hîfî ranîhündâ bogorî ahandî ndürî Pubrius ahandî hîfî ra ŋgoafîkîmî manîŋgo. Ranîyu nindou ranai yîhoefîmbo aboedî hamîndî mborai-mboraiifi semündümuni ahandî worîni-mareamuna asu ro ahambo-so ŋgîmî si manîmboefî.

⁸ Ranîyo asu ranîhü Pubriusîndî afîndî ranai furîmboyuhü aŋgünümbo fondîhü mapu. Ahandî fi ranai hûfî afîndî tüküfe asu furîmboyuhü ahandî fondanî mapu. Ranîyo asu Por ai kefuai hûfu warî ahandîwamî nande mbura dîdîbafîfihî aŋgünü ra aboedîmarirî.

⁹ Por ai ranî-moatükunî ra ramareandamboyo asu muŋguambo aŋgünümbo nindou hîfî ranîhündambo-mayei ranai masîneia ahei aŋgünü ra aboedîmareandürî.

¹⁰ Ranîyei ro sipambe hombo masefa ai yîhoefîmbo bîdîfirî moatükunî ro mbonîmbo-marîhumîndefî ra fufu-masehümuni.

Por ai Romînambo mahu

¹¹ Asu ro ŋgîmî amoamo ranîhü nîmboefîmbo süngunambo sip mamî airanî ranîhü hoewerî afîndîmayowa mamaro ranambe kamefoehundî. Sip ranana Areksandriayafe sipîyo. Asu sip haŋgîfoyowamî Mboafî god sîsamî ra mapaiaro. Ranîyefî ro sipambe kefoehu hohu ranî hîfî ra hîniŋgirîhu hohu mahefî.

¹² Ranîyo asu hefî hefîmbo Sirakyus ŋgoafîhü tüküyahu ranîhü ŋgîmî si mamarefî.

¹³ Asükai ranîhündâ botîyahu hohu hefî hefîmbo Regium ŋgoafîhü tükümehundî. Mamî ŋgorü si ranambo werî ranai hoarinîpoedî werîmayo asu yimbu siyefî mburîhu hefî Puteori ŋgoafîhü tükümehundî.

¹⁴ Ranîhü ro anîhondümbo-rîhindeimbî manîmboeia hoeimarîhundürî. Ranîyei ai yîhoefîmbo ai-babîdîmbo ranîhü mamî wik nîŋgombo hoafîmayeia manîmboefî. Nîmboefî mburîhu asu sünguna Rom ŋgoafîhü hefî tükümehundî.

¹⁵ Romîhündî anîhondümbo-rîhindeimbî ai ro ranî ŋgoafîhü tüküyahumboanefî hoafî ra hîmborîyei hehimbo, asu ai Apiusîndî Maket sowahî nindou aporambo worî ŋgîmî fondarühî sînei mbumarîhimuni. Ranîyu Por ai aheimbo hoeireandürî haya, Godîmbo hîhîfirürühî ŋgusüfoambe afure kümareandî.

Por ai Romîhü Godîndî hoafî bokamarîhendî

16 Hifî Rom ŋgoafambe tüküyahundane, ranîhünda gafman nindou ranai Porîmboya se sîhaf-amboanî worî mamî ranambe nîmbafanî ami mamî ai sîhambo hîfandîmbîranînamboane mehomondo.

17 Ŋgîmî si ra howane, asu Por ai Suda-yei bogorî-memo ranahamumbo wataporîmbohünda mborai yahupurî haya hümarîhepurî. Ai muŋgu mafandunda, hoafîyupurühi yahuya, “Wandafî mamî. Ro moai nîni akîdou-amboanî rarîheandî sîhefî nindou asu sîhefî amoao mamî-yomondî ahînümbî hohoanîmo ranahambo hîfînambo-fembohünda. Ŋga Suda ai moanî wambo Serusaremîhü kîkîhîründümondîrî mburu Romî-yomondî warîhümarundîrî.

18 Ranîyomo Rom ai wandî papî-hoafî hîmborî-yomonda ro moai nîni-moatükunî rarîheanda hoeirundî wambo hîfokoefe-ndîrîmbohünda. Ranîyo ai wambo aboedambo koarîhefe-ndîrîmbo mehomo.

19 Ŋga asu Suda ai ranî hoafî ra hîmborîkoate-memonda asu ro hoafîmbo moai ŋgorü nafî yangoro. Ranîyahî ro Rom adükarî bogorî Sisar ai wandî hoafî ra awi hîmborîmbiyu masahî. Ranî-moatükunî rameheandî ra ro moai akîdou-amboanî nindou ro-mayei ranaheimbo papî-hoafîrîhandürî, ŋga moanî hamîndîyo rameheandî.

20 Ranî hoafî ranîmboyahî ro sîhamumbo mborai-sa hümarîheheapurî hoeifepurühi wataporîmbo-yopurîmbo sambo. Ro anîhondümborîhe heheamboanahî hîmboayahî sapo nîne-moatükunî Israer muŋguambo hîmboayei rana-hambo. Ranî-moatükunî ranahandî nîmîndîhünd-ane sen haponda wambo hüputüpu-rîhendîrîmboayo,” mehupurî.

21 Ranîyomo asu ai ahambo sîmborî hoafîyomo-ndowohü yahomoya, “Ro moai Sudia-yafe-mayo pasi sîhamböhünda akîdou-amboanî sahumîndefî. Asu moai yîhoefî wandafî mamî Suda ai ranîhündambo sîhambo hoafîmbo hündî hoafî sowandümo sîfomo. Asu moai sîhambo moaruwai hoafîyoweimbî hündî hoafî ra tüküfe raraorandî, ŋga wanî.

22 Ŋga awi ro sîhafî hohoanîmo ra hoafîyafanî hîmborîmbo sefomboanefî. Ranî-moatükunî ra nîmboe sapo ro fîfîrîhundî muŋguambo nindou Sisas ai Godîndî nîmor-ani seimbî aipoanîmbo-mehindî ranai se nîmbafambeahîndî ranahambo moaruwaimbofe hoafîmayei,” mehomondo.

23 Ranîyomo asu ranî-sîmboanî fandîhumboane yahomo houmbo, nindou afîndî ranai Por nîmarühi mafandundî. Ranîyu Por ai God ŋgînîndî hîfandarandî ranahambo wataporîmbo-marandî. Ranîyo nindou ranai Sisasîmbo anîhondümbö-mbîrûwuramboane yahu haya Mosesîndî-mayo ahînümbî hohoanîmo asu Godîndî

hoafi hoafiyomo-rundeimbi yomondi-mayo hoafi sürü pefe masihefeyo ranahandi nîmîndî ra wataporîmbo-marandi. Rani-moatükunî ra moanî hapoadümbö siambe piyu haya wataporîmbora hu-hu-humbo nîmbokoanî kîkîmaramüdü.

²⁴ Raniyomo asu nindou-memo ranai bîdîfirî ahandî hoafi ra anîhondümborundî, nga asu bîdîfirî ai awi moai rana-hambo anîhondümborundî.

²⁵ Por ai mamî hoafi ra hoafiyu hayamboyuwane, asu süngunambo ai bobotiyafu houmbo ahamundîhoari hoafi ranahambo simborî hoafiyomo houmbo bukürüme fundî. Sapo Por ai yare hoafiyuhü yahuya, “Yifiafi Aboedî ranai Godîndî hoafi hoafiyu-randeimbi Aisaia ranahandi yafambe süngure haya asu sihamundî amoa mamî rana-hamumbo anîhondü hoafîmayu!

²⁶ Aisaia ai yare hoafiyuhü yahuya,
‘Se ngafi nindou ndanaheimbo hoafîndafîndürî.

Se hîmborî yangîrî hîhîmborîpo-ndeimboyei,
nga asu ngîrî fîfirîndîhi türüboadîhindî.

Se hîmboapondei ngeimboyei,
nga asu ngîrî hoeindîhindî.

²⁷ Nîmboe sapo nindou ndanahei hohoanîmo ranai tapîhamî-yondürühî
ahei hîmboambe ra güre papîreandürî
asu ahei hîmboarî ra dikîreandürî raraora hayambo wambo.

Refekoate-ndeianî, nindou ranî-mayeî ranai awi ahei hîmboarînambo hoeirîhi,
ahei hîmboambe ranambo hîmborîyei
asu ahei hohoanîmo ranai korîfoareandürühî
ai wambo sowana hehüpo ro aheimbo aboedî-aboedî
fendürîmbo-hünda,’ *Aisaia 6:9-10*
mehu,” mehu.

²⁸⁻²⁹ Raniyu asu Por ai ndeara bîdîfirana hoafiyuhü yahuya, “Awi se ranî-moatükunî ranahambo hohoanîmo türüboadühi fîfirîndîhindî. Sapo God ai nindou aboedamböfembo hoafi ra Suda-yafe ndîfo ranaheimbo-so maho-ane, nga asu ai-amboanî hoafi ranahambo hîmborî-ndeimboyeisî!” mehu.

³⁰ Por ai worî mamî ahandî pemîyu haya ranambe yimbu hîmbanî manüngu. Raniyu asu ai nindou dîdîyei ahambo-so tüküyahindanî mborai-mborai fi semündündürî dîdîboado-reandürî marandi.

³¹ Ai rarearühî God ngînîndî hîfandarandî ranahambo aheimbo yîhîmbokoate-wataporîmbo-randürühî Sisas Krais

Adükarî-mayu ranahambo yamundeandürî marandî, nga
nindou mamambo moai yowanî yahundo.

Rom Pas Por ai Rom+hündambo sürü papimarandi

¹ Karıhasıhandürı ro Por-anahı, roana Kraıs Sısasındı moanı ratüpurıya-rıhandeimb-anahı. God ai wambo Kraısındı hoafı semındı ho-rambohünda kafaore hınıngıreandırühi asu se aboedı hoafı ra bokandıhawandı mehu-anahı nda.

² Aboedı hoafı ndanahambo God ai horombo hoafımareandı asu hoafı ra ahandı hoafı hoafıyomorundeımbı ai ahandı Bukambe sürü paru masıhoemo.

³ Aboedı hoafı ranana ahandı Nımorı ranahamboane hoafımayo. Nımorı ra Sudahündı nındou adükarı bogorı Defıtındı sırambeahındı nındoumbofi tükümeıfıyu.

⁴ Nğa ahandı sürühoeımbı yıfıafı ranahambo ana God-ani ahandı afındı hondayı. Ai Godındı Nımor-ani ranımbı weındahı randeanda tüküfembohünda God ai ahandı ngınındı afındınambo ahambo yıfıhündı botımarırı. Sapo aiana sıhefı Adükarı Sısas Kraıs ra.

⁵ Ahandı sünguyo ro hoafı semındı ho ratüpurı ra masahumındefı. Asu Suda-yafe ndıfo nımorehı nindowenihi muıguambo hıfıhü ranai Sısasımbı anıhondümbı-ndıhorühi ahandı hoafı ra süngumbırıhındı yahuhaya ranımbı-hünda God ai yıhoefımbı kamafoareamunı.

⁶ Asu nındou Rom nğoaıfıhü amarei ra sıheimbo kameihıyu hoafı ra hoafımbı koamarıhemunı. Sapo sıheimbo God ai Sısasınd-aneı mehündürı.

⁷ Se Rom nğoaıfıhü amarei sıheimboıyo sapo God ai nğusüfo parearühi asu ai nındou wand-aneı yahuhaya dıbonımendürı, sıheimboanahı ro sürü nda paparıhandı. Sıhefı Ape God asu Adükarı Sısas Kraıs ai sıheimbo moanı hıpoambo-ndıneandırühi nğusüfoambe afurıfımbı hohoanımo mbısabına-ndüramboane.

Por ai Rom+hündı hoeıfendürımbı yahumboanı

⁸ Ro randıhe hoafındahandürı samboanahı, muıguambo hıfı nındou amarei ranai se anıhondümbı-rıhındeımbı nındou anımbıoeı ranımbı wataporımbı-arıhündı ranımbıanahı asu Sısas Kraısındı süngu sıheimbohünda wandı God ranahambo hıhıfarıhünı.

⁹⁻¹⁰ Godındı Nımorı ranahambo aboedı hoafı ra hoafıya rıhandühı wandı muıguambo hohoanımo Godımbı ratüpurı-yahühanahı. Ai fıfıreamboanı sapo ro nımbı-nımbı sıheimbo hohoanımoyahühi ahambo dıdıbafıya

aríhandí. Ai wambo síheimbo hoeifendürímbo faríhefe-
ndírímbohündambo hohoanímoyu ana, asu ro süngunambo
dídí síheimbo hoeindí-heirímboyahí.

11 Ro Yifiafí Aboedíndí-mayo moatükuní síheimbo
ngínemíndí-ndürímbohünda segodürímbo sambo,
ranímboanahí asu ro síheimbo hoeifendürímbo
hohoanímoyahandürí.

12 Hoafí nda rahurai-ane; Síhefí aníhondümbofe
ranína símborí-símborí ngínímbo-ramíndímun-amboane
samboanahí hohoanímoyahí.

13 Wandafí mamí, se ndoríhi fífíríndíhíndí, ro síheimbo
sowana afíndímbo sínímbo samboanahí hohoanímoyahí.
Nga asu wambo afíndímbo bídífirí moatükun-ane nafí
güreandírí marandí. Ro Godíndí ratüpurí ratüpuríyahühi
Suda-yafe ndífo aheimbo faríheheandüraní ahandí hoafí
aníhondümbo-ríhindeimbí nindou tüküyahi maríhünd-
ane. Nga ranímboanahí síheimbo sowanambo amboaní
sínímbo samboanahí, síhei aníhondümbofe hohoanímoye ra
faríhefemböhünda sapo aheimbo mafaríheheandürí nou.

14 God ai wambo raní ratüpurí masendíra ranímboane
asu roana nindou Grikíndí adükarí ngóafíhü amarei-aneí
asu nindou nímambe burayei-ane, nindou fífíríhindeimbí
rananei asu fífírífekoate-mayei rananei muṅguambo
aheimbo hoafí ro moaní bokandíhehea samboanahí
ngüsüfoambe fufurafóareandírí.

15 Ranímboanahí asu Godíndí aboedí hoafí nda Rom
ngóafíhü amarei síheimbo amboa bokandíheheandürí sa
hehea ro hürütayahí.

Aboedí hoafí ana Godíndí ngínínd-ane

16 Nga ro moai aboedí hoafí ranahambo amóaníngíyahí.
Nímboe sapo ranana Godíndí hoafí ngíníndí hamíndíyo
hayamboane asu ai dídíyeyi aníhondümbo-aríhíndí
ranaheimbo aboedambo-reandürí-randeimbí mayowambo
wambo. Sudahündí aheimbo-so boatei tüküfe mburamboyo
asu sünguna ahei ndífo ranaheimbo-so amboa tüküme-feyo.

17 Nga aboedí hoafí ra sapo God ai nindou aníhondümbo-
aríhíndí ranaheimboya nindou mbumund-aneí ehündürí
asu Godíndí mbumundí hohoanímoye hoafí ra ranambeah-
ane weindahí tükéfeyo. Mbumundí hohoanímoye ranana
aníhondümbofe hohoanímoye raní-süngu yangírí weangurühi
peyo haya hombo bídífiraní tükéfeyo. Nga Baiborambe
hoafí ranahambo yare hoafíyowohü yahoya, 'Nindou
ranai ana aníhondümbofe hohoanímoye raní-süngu yangírí
nímboeimboyei,' meho.

Muṅguambo nindou Godímbo daboadanambo-aríhorí

18 Nindou sapo Godimbo daboadanambo-r+horühi asu moaruwai ham+ndi hohoan+imoyeihi ahei moaruwai hohoan+monambo ahandi an+hondü hoafi ra gürühi ar+hündi. God sünambe amaru ahandi hürütü ra ranaheimbo weindahi tüküfe arandi. Asu ai ranambo nindou rahurai ranaheimbo y+bobondear+mbui.

19 Nga nindou ai God ranahambo f+fir+fembo hohoan+mo ra moai d+bo yangoro. Nga God ai ahandi+hoari rani+moatükuni ra aheimbo weindahi+mareandüri.

20 Y+n+i, God ai h+fi nda naf+marandi asu horombo hondü peyo haya ho-hombo hapondani amboani rani+moatükuni ai naf+marandi ra nindou ai hoeir+himboanei. Rani+nambo asu nindou ranai God ahambo ng+r+i h+imboari hondünambo hoeind+hor+i, nga ai nün+u-nahuraiyu ranahambo f+fir+nd+himboyei. Ai ahandi koadürümbo yangoroweimbi ng+n+ndi ra f+fi+nd+hindi asu ai God hondayu ranahambo f+fir+nd+himboyei. Rani+amboane asu ai ng+r+i roana moai ranahambo f+fir+hundi mb+sei.

21 Sapo nindou ai Godimbo f+fir+i-mar+hor+yosi, nga asu ai moai Ahambo adükar-ani seihü, sihefi God-ani sahündowohü h+h+i+f+i+hor+i r+hündi. Nga asu moan+ndi moatükunimbo ngusüfo pamar+hindi asu ahei hohoan+mokoate hohoan+monambo ahei ngusüfo ra n+mb+i mamarondüri.

22 Asu ai rar+hi hoafi+yeih+i seiya, roana f+fir+hundeimbi nindou-anefi, masei, nga ai nindou f+fir+fekoate tükümehindi.

23 Asu ai God koadürümbo-koadürümbo nün+guweimbi ranahambo h+n+ng+r+i hehi asu ai sümbuyo-randeimbi moatükuni, nindou, ndu, n+n+hondi, wako s+sami ranahambo hei d+d+i+baf+yei r+hündüh+i h+h+i+f+i-h+h+i+f+i+yei mar+hündi.

Mam+kar+i hohoan+mo

24 Nindou ranai moaruwai rani hohoan+mo-mayei+amboyu asu God ai aheimbo yare moan+i h+n+ng+i-mareandüra asu ai y+koar+fo hohoan+mo ngusüfo+ambe bot+mareandüri asu amoan+ngümb+i moatükuni simbor+i hoyei mar+hündi.

25 Nindou ra God+ndi an+hondü hoafi ranahambo h+n+ng+r+i hehi asu t+kai hoafi süngur+hi ar+hündi. Rani+yei asu ai n+ne-moatükuni God naf+marandi ranahambo hohoan+imoyeihi d+d+i+baf+yei mar+hündi, nga asu ai God mun+gu-moatükuni naf+marandi ranahambo moai an+hondümbo-r+horüh+i d+d+i+baf+yahindo r+hündi. Nga awi si+h+i mun+guambo si aho ra ahambo adükar-ani mb+sefi+amboane, nga an+hond-ane.

26 Nindou ranai moaruwai hohoan+mo ramar+hindi rani+ambo-hündambo God ai aheimbo amoan+ngümb+i

hohoan+mo ngusüfoambe amaro ra-süngure h+n+ngi-mareandüri. Ran+imboyei asu n+morehi ai-amboan+ nindowenihi-d+bo aboedi n+ngokoate-yeihi ngorü n+morehi d+bo mam+ran+ hohoan+mo süngumar+hündi.

²⁷ Asu nindowenihi ai-amboan+ ran+süngumboemo ai hohoan+mo aboedi ahamundi n+morehi-babidi refembo ra h+n+ngiru houmbo nindowenihi ahamundihoar+ bogo moaruwai hohoan+mombo mehomo. Ran+yomo asu ai amoan+ngümbi moatükuni yaru arundi ran+imbo-hünda asu ahamundihoar+ t+ng+rifo af+ndi masowandümo sapo ai ramefund+ ran+ s+mogod+hümbö.

²⁸ Nindou ai God+ndi an+hondü hohoan+mo fifirife rana-hambo süngufembo moei masei ran+imboyei asu God ai ahei y+koarifo hohoan+mo moaruwai yare h+n+ngimareandüra, asu ai ran+moatükuni refembo yowan+imbo-mayo ra ai ran+süngumar+hündi.

²⁹ Asu aheimbo hohoan+mo moaruwai ham+ndi menjoro ranai tüküra pimareandür+ y+koarifo hohoan+mo, sümbuyo-randeimbi hohoan+mo, hohoan+ife hohoan+mo, ngorümbö yifiari hohoan+mo, ngorümbö ngusüfoambe moaruwaimbofe hohoan+mo, nindoumbo hifokoefe hohoan+mo, ng+n+ndi hoafi hohoan+mo, ngorümbö t+kai hoafi hohoan+mo, ngorümbö moaruwaimbofe hohoan+mo, munju hohoan+mo ra süngumar+hü hei.

³⁰ Ran+yei asu ngorümbö daboadan+ hoafi hohoan+mo, ngoründ+ ndür+ weindah+ ham+ndi moaruwaimbofembo hohoan+mo, God+mbö yiboarukofi hohoan+mo, hoafi mbah+r+hefimb+ hohoan+mo, af+ndi-af+ndeimbi hohoan+mo, ahei fi ranahambo bor+ hohoan+mo, munjuambo ra süngumar+hü hei. Ai s+mbor+ moaruwai hohoan+mo ranahambo refembo hohoan+mo, asu hond-af+ndi-yafe hoafi h+mbor+koate, hohoan+mo munju ra rareiran+ hohoan+mo munjuambo ra rar+hi mar+hündi.

³¹ Ai ngusüfo hohoan+mokoate-anei, asu moai ahei hoafayeie ranahambo k+k+h+r+hümündi, moai ahei fik+m+n+nd+imbo hohoan+moyei, asu ai moai nindou ngorümbö h+poambo-r+hindüh+ far+hehindüri.

³² Nindou ranai God+ndi mbumundi hohoan+mo hoafi ra ndor+hi fif+r+hündi. Hoafi ra yare hoaf+yowohü yahoya, 'Nindou düdi ai hohoan+mo yahurai hohoan+moayu ana, yif+imbiyuwamboane,' meho. Nindou ai ra fif+r+hündi+s, nga moaruwai rawar+hündi. Asu ran+ yang+r+yopoan+, nga nindou b+d+f+r+ ai rawar+hündi ranaheimbo siaoyahi ar+hündi kameih+.

Godindiyibobofe hohoanimo ai mbumund-ane

1 Ranimboane asu nindou didiyei nindou ngorumbo papi-hoafirihündürani, se ngiri ro hütiefipoani mbisei. Nga se ngorumbo papi-hoafirihündürani se sihei-fimbo amboani papi-hoafirühi arihündi, nimboe se rani moatükuni ai rawarhindi ra sapo se-amboani rawarhindi ranimbo wambo.

2 Nindou sapo moaruwai hohoanimo rahurai rawarhindi ranaheimbo God ai papi-hoafarandüri, nga ahandi yibobofe hohoanimo ra mbumundi saf-ane, ra sihiri fifirihundi.

3 Nga se nindou bidifirambo ai hohoanimo rahurai hohoanimoayu ranahambo papi-hoafirihündühaneisi, nga se-amboa siheihoari rani hohoanimo rahurai rarihündühanei, nga se nungurühi ranahambo hohoanimo-yeihyeia? Asu se Godindi yibobofe tüküfeyowambe ra aboedambo-ndahumboyefi seimboyei?

4 God ai siheimbo hohoanimo aboedi safi hohoanimoyundürühi siheimbo nimai yibobofe-ndürükoate gedühi hifandarandüri. Nga ahandi hohoanimo ra se moanane seimboyei? Godindi aboedi hohoanimo ra siheimbo didiboado-fendürani asu se hihirife ahambo süngufimbo-hündamboane, nga se ranahambo moai fifirihindiyo?

5 Nga se afindi-afindeimb-aneisi asu ngiri sihei moaruwai hohoanimo ra hininjindihihi. Mami rani hohoanimo süngu Godindi-mayo nginindi hamindi hohoanimo ra siheiwami papirihündühi nou-aneisi. Asu se süngunambo God ai nginindihühi ahandi mbumundi hohoanimo süngu yiboboreandambe animbo rani-simboani weindahi tükündifeyoani asübusümbi hohoanimo ra ndahümündimboyei.

6 Nga nindou mamami nine-moatükuni ai rawarhindi rani simogodihumbo animbo God ai aheimbo yibobondearümbui.

7 Nindou bidifiri didiyei aboedi hohoanimo ra sünguarühi hei ana, sapo God sihefimbo ndüri adükarimboane asu sümbokoate yangiri nngombo ranane muñguambo rani-moatükuni mbisemuna seimboaneisi rawarhindi. Nindou rahurai ranaheimbo-animbo God ai yangiri koadürumbo nngoweimbi ra dagadürimbui.

8 Nga asu nindou bidifiri didiyei ai ahei fimbo yangiri hohoanimoyeihisi anihondü hohoanimo ranahambo yiboaruko-rühindühi asu nine hohoanimo moaruwai mengoro ra süngufembo hohoanimoayeisi ranaheimbo-animbo God ai nginindihühi tñjirifo afindi dagadürimbui.

9 Rani-simboan-animbo nindou munguambo sapo hohoanimo moaruwai menjoro sünguarahi hei ranaheimbo tiriifo-ane asu asubusi afindi ranane rani-moatükun ra dagadürimbui. Rani-moatükun ra Sudahündi aheimbo-so boatei tükündifendüri mbundambo-animbo asu süngunambo munguambo nindou amuri-mayei aheimbo-so amboani tükündifendürimboe.

10 Nga asu nindou munguambo didiyei ai sapo hohoanimo aboedi ra-sünguarihindi ranaheimbo-animbo God ai ahandi himboamupui-randeimb-ane, ndüri adükar-ane asu ngusüfo afurife kife-ane munguambo ra dagadürimbui. Rani-moatükun ra Suda aheimbo boakor di dagadür hayambo-animbo asu nindou amuri-mayei ranaheimbo amboani dagadürimbui.

11 God aiana ngiri nindoundi siri ranahambo hohoanimondi, nga munguambo mam hohoanimo süngu türüfoa-reandürihani yiboboareandüri arandi. Nga nine-moatükun nindou ai rawarhindi rani-süngu yangiri animbo ai türüboadeandühi yibobondeambui.

12 Nga nindou didiyei Mosesindi-mayo ahinümbi hohoanimo ranahambo fifirifekoate-mayei-aneisi, nga moaruwai hohoanimo süngurhindani God ai ahinümbi hohoanimo ranahambo hohoanimokoate-nduhü aheimbo randeandüra awandihehimboyei. Asu Suda ai ahinümbi hohoanimo fifirihindisi, nga asu didiyei moaruwai hohoanimo süngurhindani ahinümbi hohoanimo rani-süngu yibobondearümboe.

13 Nga nindou didiyei ahinümbi hohoanimo ranahambo himborimayei rani-yeipoani ai Godindi himboahü aboedi mbumundi nindou animboei, nga wan. Nga nindou ai ahinümbi hohoanimo ranai hoafimayo ranahambo süngurhindühi rawarhi hei ranai-animbo Godindi himboahü aboedi mbumundi nindou tükündahimboyei.

14 Nga nindou Suda-yafe ndifo aiana moai ahinümbi hohoanimo ra fifirihindisi, nga bidifiri ai moani ahei hohoanimonambo yangiri aboedi moatükun ahinümbi hohoanimo ranai hoafimayo rani-süngu-anei ratüpuriyei arihündi. Ai ahinümbi hohoanimo ra fifirifekoate-ayei amboani asu ai aboedi hohoanimo ra aheihoari purihümündihü hohoanimoyeihanei.

15 Rani hohoanimo ai rani-süngurahi hohoanimoyei arihündi asu ahei aboedi hohoanimo ranai-ane ahei ngusüfoambe ahinümbi hohoanimo sürü apaiaro ranahambo nafuiarandi. Raniyei asu ahei ngusüfoambe ranai-amboani ahinümbi hohoanimo ra purarhümündi ranahambo nafuiayo, nga ngoambo yiboarukureandüri asu

ngoambo ndoreandürî randühane.

¹⁶ Yîbobofe si ra tüküfe sîmboan-anîmbo munḡu-moatükunî sapo rahurai hamîndî nindou aheimbo-so tükündîfendürîmboe God ai Sisas Kraisîndî warî-sünḡu nindou-yei hohoanîmo dîbo meḡoro ra türüboadeandühî yîbobondea-ndürîmbui. Hoafî yahurai ranane ro sîheimbo aboedî hoafî hoafayahîndürühi bokarîhehe arîhandî.

Sudahîndî asu ahînümbî hohoanîmo

¹⁷ Asu se nünḡu-mandahia? Se hoafîyeihîya, roana Suda-aneftî, ḡa ranîmbo-hündambo ahînümbî hohoanîmo ra fîfîrarîhundî ranîmbo wambo Godîndî yîbobofeambe sîhefîmbo aboedambo-ndeamunümbui asei. Asu se ro-aneftî Godîndî nindou-ayefî sei hehi ranahambo borîyei arîhündî.

¹⁸ Sapo se ahînümbî hohoanîmo ra yamundîhi mburîhü fîfîrîhi hehimbo wambo God ai nîne aboedî hohoanîmo-ane ehü ra fîfîrarîhindî asu mbumundî hohoanîmoayo ranahamboane yîfirayei.

¹⁹⁻²⁰ Asu se hoafayeihîya ahînümbî hohoanîmo ranambe fîfîrîfe hohoanîmo asu anîhondü hoafî ra munḡu fîfîrarîhundî asei. Ranîmbo-hündambo anîmbo hîmboatîhari-mayei ranaheimbo nafî nafuindahündürîmboyefî asu nindou nîmbî nîmaroanî anîboadei ranahei si rahurai-aneftî. Asu roana sapo ḡusüfokoate nindouyei dîdîboadorîhundürî-rîhundeimbanefî asu nîmoakîdîbou yamundîhundürî-rîhundeimb-aneftî munḡuambo rasei arîhündî.

²¹ Se nindou bodîmondambo yamundarîhindürî ana, asu nîmboe sîhei fimbo yamundîfekoate-ayeia? Se hoafîyeihîya, se hümbuhünîpoanî, asei-anesî, ḡa asu se ra sîheihoarî hümbuhünîyeihîyei wanîyei?

²² Se hoafîyeihîya, se nîmorehî sîsîhîmo, nindowenihî bîrabîrîpoanî, asei-anesî, ḡa asu se sîheihoarî ra raweyahîndühîyei wanîyei? Se sîsamî god ranahambo yîboarukoarîhündîsî, ḡa asu se sîsamî godîndî worambeahîndî napo hümbuhünîyei rîhündai wanîyeiai?

²³ Se ahînümbî hohoanîmo ranahambo ro fîfîrîhumboanefî seihü ranahambo borîyei rîhündühaneisî, ḡa se hohoanîmo ra sünḡufekoate-yeihî asu rananîmbo se Godîndî ndürî moaruwaimbo-rîhindühîyei wanîyei?

²⁴ ḡa ranahambo Bukambe hoafî ranai yare hoafîyowohü yahoya, 'Suda sîhei sünḡuna nindou ḡgorü sîrîhündî ranai Godîndî ndürî ranahambo moaruwaimborîhi hoafîyei arîhündî,' meho.

Hoearî kefe tirîhefe hohoanîmo asu ḡusüfoambe hohoanîmo-ane

25 Asu Suda se ahinümbi hohoanimo ranahambo sünguarahi hei ana, sihei hoeari kefe tirihefe hohoanimo ra mbumundi saf-ane. Nga asu se hohoanimo ranahandi süngufe hokoate-yeiani hoeari kefe tirihefe hohoanimo ranai refekoate himbondeimboyei.

26 Asu nindou ngorü sirihündi sapo didiyei ahei fihoeari ra kefe tirihefekoate-aneisi, nga asu ai rani ahinümbi hohoanimo ra sünguarahi hei ana, nindou ranaheimbo God ai nindou ranai ana fihoeari kefe tirihefimbi himboyeimboanei mambüsüyo?

27 Yin, asu Suda seana ahinümbi hohoanimo ra Bukambe mbenjorindürisi asu sihei fihoeari kefe tirihefe hohoanimoyeimb-aneisi, nga asu se ahinümbi hohoanimo ranahambo süngufekoate-yei arihündi. Nga nindou ngorü sirihündi aiana moai ahei fihoeari karihi tirihahi rihündisi, nga asu ahinümbi hohoanimo ra sünguarahindi ana, nindou rahurai ana ahei aboedi hohoanimonambo siheimbo papihoafarandüri.

28 Nga nindou ai moani fi yangiri Sudahünd-ani ranai ana Suda hondüyopoani. Asu fihoeari kefe tirihefe hohoanimo hondü ranana moani fi ranahambo hohoanimo yangiryopoani.

29 Nga nindou düdi ai Godindi-mayo moatükuni ra ahandi ngusüfoambe amarondo ana, ai Suda hond-ani. Fihoeari kefe tirihefe hohoanimo hondü ranana ai ngusüfoambeahindi hohoanimo yangiri-ane. Rani hohoanimo ranana moani fimbo hohoanimoyopoani, nga Yifiafndi hohoanimo-ane. Nindou rahurai ai nindouyei himboahü ndürümbi adükariyopoani, nga Godindi himboahü ndürümbi nindou-ane.

3

Moaruwai hohoanimo ra ngiri aboedi hohoanimo hifinambondeandi

1 Ranana asu nüngunde Sudahündi-yei ni ngombo ranai ngorü sirihündi-yei ni ngombo ranahambo ngasündimandea? Asu fihoeari kefe tirihefe hohoanimo ranambe nibe-moatükuni aboedi tükufe aranda?

2 E! Afndi munjuambo moatükuni aho ra rani-poani rani-poani-reamboane. Mami adükari moatükuni ranane God ai Suda aheimbo ahandi hoafi hondü ai aheimborahi hifandimbitihünda yahuhaya masagdüri.

3 Asu nindou bidifiri ai hoafi ranahambo anihondümbo süngufekoate-aye ranana asu nüngumandifea? Nindou ai rani-moatükuni rawarhindi ranimbohünda asu God ai-amboani anihondümbo hohoanimo hoafi ahandi ra hininjimandeyo?

4 Tikaiyopoani, nga anihond-ane, God ai ngiri rani-moatükuni ra randeandi! Nindou ai tikarhi hehi hoafayei amboani asu God aiana moani anihondümbö mam-animbo hoafndimbui. Sapo Bukambe hoafi ranai God ranahambo yare hoafiyowohü yahoya,

'Nüngu-simboaniyo se hoafindafani nindou hoafi ra anihondayo fifrimbiri-hindamboane.

Asu nüngu-sümboaniyo nindou sihambo papi-hoafndihünani sihaf hoafi ra ahei hoafi ranahambo ngasündimbi-reandüramboane,' *Buk Song 51:4*

meho.

5 Nga asu sihefi moaruwai hohoanimo ratüpurü rani hohoanimo ranai Godindi mbumundi hohoanimo ranahambo weindahindeandani ana, sihiri ranahambo nüngu mambisefa? God ai sihiri moaruwai hohoanimoyefi arihundi ranimbo-hünda ai sihefimbo simbori tñirifo asemuni ana, asu ahandi hohoanimo ra moaruwai-ane, randihu ramambisefiyo wanimandefiyo? (Nindou sihefi hohoanimo sünguanah moani ndarhe hoafiyahi.)

6 Rani-moatükuni ra ai wani! Asu God ai mbumundi hohoanimokoate-ayu ana, asu nüngunde ai nindou hifi ndanihü animboei ranaheimbo türüboadeandürühi yibobomandandüra?

7 Asu wandi tikai hoafi hohoanimo ranambo Godindi hoafi hondü ra weindahirihandani asu ahandi ndürü adükari tüküfeyo ana, asu nimboe wambo moaruwai hohoanimo-yaheimbü nindou nou God ai papi-hoafarandira?

8 Refeana, sihiri randihu hoafindefihüya, awi sihiri moaruwai hohoanimo rani yanggir-animbo süngundihu ngefani ranimbo asu aboedi hohoanimo ra rani-süngu tükündifeyoani mambisefiyo? Karihasihandüri wani. Nindou bidifiri wambo tikai hoafiyahü-ndirihüya Por aiana yahurai hoaf-ane wataporimbora arandi asei. Süngunambo-animbo God ai aheimbo ramarhindi süngu türüboadeandürühi tñirifo dagadürimbui, nga rani-moatükuni God ai refemboayu ra ai aboed-anesi.

Nindou moai mbumundi mam ai-amboani hifini nüngu

9 Awi refe ana, Suda sihiri nindou ngorü sirihündi ranaheimbo ngasündihurümbo-mbeyefiyo? Ra ai wani! Ro rani-moatükuni ranahambo hoafiyahimb-ane, nindou ngorü sirihündi ranane, asu Suda ranane, münguambo sihiri ana mam simogodi nindou yanggir-ane fi asu münguambo moaruwai hohoanimo süngurühu-rihundühi sihefihoari hütü-ane fi.

10 Nga Bukambe hoafi ranahambo yare hoafiyowohü yahoya,

'Nindou mamî ai-amboanî moai mbumundî nûngu.

¹¹ Nindou mamî ai-amboanî moai Godîndî moatükunî ranahambo fîfîreandî,

nindou mamî ai-amboanî moai Godîmbo kokorürî randî.

¹² Muŋgoambo ai Godîmbo daboandî hîhîrîhorî-mboanei.

Muŋguambo ai nindou moaruwai saf-anei tükümehindî.

Nindou mamî ai-amboanî nîne-moatükunî aboedayo ranî-moatükunî moai rareandî, nga wanî,' *Buk Song 4:1-3; 53:1-3; Saveman 7:20*

¹³ 'Muŋgu yafambe ana yîfambe gabudîfekoate anîngo rahurai-anendürî.

Tîkai hoafi moaruwai ranai ahei teifî ranî-sûngu hîhîre ho pîyowohü moanî yanggoroweimbî hoafi ranai tüküfîh-ane.' *Buk Song 5:9*

'Amoasîrîndî yahafambe nindou hîfokoefembo tîbagî amaro nahurai.' *Buk Song 40:3*

¹⁴ 'Ahei yafambe ambe ana nindoumbo God ai moaruwaimbo-mbîreandüra-mboane yaho hoafi

asu moaruwai hühütimbü hoafi ranî yangîr-ane hoafiyei arîhündî.' *Buk Song 10:7*

¹⁵ 'Aiana nindou hîfokoefembo hohoanîmoayeî.

¹⁶ Aiana nahanîniyo ahei ra muŋgu-moatükunî moaruwaimbofe howohü tîŋîrîfo afîndî saimbo yangîrî nindou-anei.

¹⁷ Aiana nindou ŋgorü-babîdîmbo moai wudîpoaporîhi nîmareî.' *Aisaia 59:7-8*

¹⁸ 'Aiana moai Godîmbo akîdou-amboa ahînîrîhorühî yîhîmboyahündo rîhündî,' *Buk Song 36:1*

meho.

¹⁹ Asu sîhîrî fîfîrîhumboanefî, muŋguambo hoafi ahînûmbî hohoanîmo ai hoafayo ra nindou dîdîyei ranahandî hoarehîndeihi sûngumbîrî-hindamboane. Ranîmboane asu nindou mam-amboa ŋgîrî hoafîndühî ro mbumund-anahî mbüsu, nga wanî. Asu nindou muŋguambo Godîndî hîmboahü hütî-anei ra nafuimbohünda ahînûmbo hohoanîmo engoro.

²⁰ Nga ahînûmbî hohoanîmo sûngufembo ranînambo ŋgîrî nindou mamîmbo amboanî Godîndî hîmboahü nindou mbumund-anahî mbüsu. Ahînûmbî hohoanîmo ranai ahandî ratüpurî sîhefî hohoanîmo moaruwai nafuiyamunî randühane.

Anîhondümböfe sûngu nindou ai Godîndî hîmboahü mbumund-anei

²¹ Nga hapondanî ana God ai ahandî nindoumbo mbumund-anei ehu hohoanîmo ranana ai weindahî tüküfemboane. Nga asu ranî-moatükunî ra sapo ahînûmbî

hohoanimo menjoro rani-süngupoani tüküme Feyosi, nga ahinümbi hohoanimo raniyo Godindi hoafi hoafiyomorundeimbi ranai-amboani rani-moatükuni ranahambo weindahru masihoemo.

²² Godindi-mayo mbumundi hohoanimo ranana ndahurai-ane: Nindou munjgumbo didiyei ai Sisas Kraisimbo anihondumbo-arihori, ranaheimbo God ai nindou mbumund-ane ehu ahei anihondumbofe hohoanimo rani-mbo-hündambo. Nga nindou ranai njorüpoani-yombo-yopoani.

²³ Wani, nga nindou munjgumbo moaruwai hohoanimo-yeimboanei asu mbumundi sürühoeimbi hohoanimo God ai siaoayu ra mbonimbo-rihümündimboanei.

²⁴ Nga asu God ai aheimbo moani hipoamboarandüri. Rani-mboyu asu ai nindou ranaheimbo aboedi mbumund-ane mehündüri sapo Krai Sisai aheimbo aboedamboomareandüri ranahandi süngu.

²⁵ God ai Krai ahamboya, ahandi hori ranai pindowohüanimo nindou didiyei ahambo anihondumbo-arihori ranai moaruwai hohoanimo-aye ra popoaimbi-ramindüramboane yahu hayamboyu. God ai rani-moatükuni ramareandi ra ahandi hohoanimo moani mbumundi hamindi hondayo ra nafuimbohünda ramareandi. Nga horombo ana nindou ai moaruwai hohoanimomayeisi, nga God ai rani-moatükuni ranahambo hininjirou safi hifandandühi asu ai moai nimai rani-moatükuni ranahambo simbori tinjirifo saimbo hohoanimo-yu.

²⁶ Yin, ai Sisasimbo maserü ra haponda ndanambe ana ahandi mbumundi hohoanimo ra weindahi nafuimbohündamboyo. Rani süngumboane ro fifirihundi ra God ai ahandi-hoarimbumundi hamindi hond-ani asu nindou düdi ai Sisasimbo anihondumbo-ariri ranahambo seana nindou mbumund-anafi yahu arandi.

²⁷ Asu refe ana, nime-moatükuni ranahambo shiri borimandefi habodefa? Njiri moani borindefi. Asu nimboe rani-moatükuni rana? Rani mbumundi moatükuni ra sapo ahinümbi hohoanimo menjoro ra süngufembohündamboyo? Wani, nga sapo shiri anihondumbo-arihundi rani-mbo-hündamboane.

²⁸ Nga shiri ana ra fifirihundi, nindou moani anihondumbo-arihindi ranaheimbo-animo God ai nindou mbumund-ane mbüsümbui, nga ahinümbi hohoanimo ra süngufembo rani-mbo-hündambo njiri randearü.

²⁹ Asu nimboe rana? Asu God ai Suda-yei God yangjiryu? Asu nindou njorü sirihündiyei God kameihiyu? Yin, God ai nindou njorü sirihündiyei God amboan-ani.

³⁰ God aiana moani mamani. Raniyu hayambo ranani Suda sapo ai ahei fihoeari karihi tirihehi arihundi ranai anihondumbo hohoanimo sungu aheimbo nindou mbumund-anei mbüsümbui. Asu nindou ngorü sirihundi sapo ai ahei fihoeari kefe tirihеfekoate ranai anihondumbo hohoanimo sungu aheimbo amboa nindou mbumund-anei mbüsümbui.

³¹ Asu siri ranianihondumbofo hohoanimo ranambo sapo ahinümbi hohoanimo megoro ra moanane sefai? Ai ra wan! Nga ahinümbi hohoanimo ahandi nimiranginirihumündefühanefi.

4

God ai Abrahamimbo nindou mbumund-anafi mehundo

¹ Asu siri sifei amoao Abraham ranahambo nungu mambisefa?

² Abraham ai nine aboedi moatükuniratüpurimayurana-hambohünda God ai ahambo nindou mbumundi aboedani mbehu-mbonana, asu ranimbo-hünda borimbomayuhündiyosi. Nga ranimbo-hünda Godindi himboahü ngiriborindu.

³ Nga Bukambe hoafi ranai yare hoafiyowohü yahoya, 'Abraham ai Godimbo anihondumbo-mariri ranimboyu asu God ai ahambo nindou mbumund-anafi mehundo ahandi anihondumbofo hohoanimo ransiungumbo wambo,' meho. *Stat 15:6*

⁴ Siri firihundi ra, nindou ai nine ratüpuriratüpurayuna, ai rani takini kakisemündüh-ani. Ahandi kakeramoi sabudowanisemündühüypoani, nga sapo ai ratüpurimayurani takinimbo asabudo-ane.

⁵ Nga asu nindou düdi ai ahandi ratüpurirana-hambo hohoanimokoate-yuwohü asu ai moani God sapo nindou hohoanimo moaruwaimbü aheimbo nindou mbumund-anei ehurana-hambo anihondumboariri ana, asu ai ahandi anihondumbofo hohoanimo ranahambo mbumundi hohoanimo-ane yahu arandi.

⁶ Nindou rahurai-ane God ai ahambo mbumundi nindou-ani ehü, nga moai ahandi ratüpurimbohünda, nindou ranai hirifi-hirifümbi nindou-ani yahu. Nga Defit amboa ranahambo hoafimayu.

⁷ Ai yare hoafiyuhü yahuya, 'Nindou ai hirindi hohoanimoyeianisuu God ai amboawiyei yahuhü ahei moaruwai hohoanimo ranahambo gabudareandi, nindou ranai hirifi-hirifümbi nindou-anei.

⁸ Nindou ai moaruwai hohoanimoyuwanisuu Adükari ai ranahambo hohoanimokoate-ayundo ana,

nindou ranai hihifi-hihifümbi nindou-ani,' *Buk Song*
32:1-2

mehu.

⁹ Sapo hihifi-hihifi hohoanimo ranahambo Defit hoafimayu ra, nindou fihoeari kefe tirihefe hohoanimo süngurundeimbi ranaheimbo yangiriyu hoafimayu? Wani. Nga nindou fihoeari kefe tirihefe hohoanimo süngufekoate-aye ranaheimbo kameihyu ai yare hoafimayu. Nga sihiri rarihu fifirihundi ra, God ai Abrahamindi anihondümböfe ra hoeireandan mayoa ahambo nindou mbumund-ani mehu, asefi.

¹⁰ Nga nüngusumboaniyo rani-moatükuni ra ahambo tüküme Feyowa? Abraham ai ahandi fihoeari ra kefe tirihefekoate-yuwambeyo asu kare tirihai hayambo yuwambeyo God ai ahambo yare hoafimayundo ra? Sapo ai fihoeari kefe tirihefekoate-yuwambeyo, nga süngunambo-yopoani.

¹¹ Ai ahandi fihoeari ra kefe tirihefekoate nünguambe Godimbo anihondümbö-marira asu God ai ahamboya se nindou mbumund-anafi mehundo. Ra nafuimbohünda God ai ahambo fihoeari kefe tirihefe hohoanimo masagado. Ranimboani Abraham ai münguambo nindou moai fihoeari ahei ra karihi tirihendisi, nga asu ai Godimbo anihondümbö-ariori ranahei amoa amboanayu. Ranimbo-hündamboyo asu God ai aheimbo amboani se nindou mbumund-anei mehündüri.

¹² Nindou bidifiri ai fihoeari karihi tiriheni-ndeimbi yangiri-yeipoani, nga anihondümbö-rihindeimbi kapeih-anei asu sihefi amoa Abrahamindi anihondümböfe hohoanimo süngurihi arihündi. Asu horombo Abraham ahandi fihoeari kefe tirihefekoate-yuambe anihondümbö-mareandi rani-süngumefundi ranimbo-hündamboani ai ahei amoa-ayu.

Godindi horombo hoafi ra münguambo anihondümbö-rihindeimbi-yafe-ane

¹³ God ai Abraham asu ahandi amoa mamiranaheimbo hifi münguambo ra ndahandüri-mboyahi yahuhaya horombo hoafimareandüri. God ai ahambo rani hoafi ahinümbi hohoanimo süngufembo rani-sünguyopoani ai horombo hoafimareandi. Nga Abraham ai Godimbo anihondümbö-mariramboyu asu God ai nindou mbumund-ani mehundo. Nga rani-süngumboyo rani-moatükuni semindimbo God ai horombo hoafi ra hoafimeindo.

¹⁴ Sapo nindou ai ahinümbi hohoanimo ra sünguri-hündeimbi-mayei ai yangiri Godindi müngu-moatükuni ra asahümüdi ana, asu anihondümbö hohoanimo ra moani

ninḡombo nou-ane. Asu Godiḡndi horombo hoafi ranamboani yafui hoafi yangiri nou-ane.

¹⁵ Sapo ahinümbi hohoanimo ra yangorühi asu Godiḡndi ḡḡninḡiyowohü tiḡirifo saimbo hohoanimo ai-amboa yangoromboane. Nga asu ahinümbi hohoanimo ra yangorikoate-yowohü asu ḡḡriḡ nindou ai ahinümbi hohoanimo ranahambo süḡgufekoate-ayei mbisefi hoafindefi.

¹⁶ Ranimboane asu rani-moatükuni ranahambo sapo God ai saimbo horombo hoafimareandi ra anihondümbofe hohoanimomayo rani-süḡgu tükefeyo. Ranimbo-hündambo-animbo rani-moatükuni ra sapo ahandi hiḡoambofe hohoanimomayo rani-süḡgu yangiri-ane tükefeyo. Nindou diḡiyei sapo ahinümbi hohoanimo ranahambo süḡguarihindi ranaheimbo yangiri-yopoani, nga nindou sapo anihondümbo-arihindi ana, Abraham ai anihondümbo-mareandi nou ai-amboani ra ndahümündimboyeisi. Abraham ai ana muḡguambo sihefi amoa nahurai-ani.

¹⁷ Raniyo Bukambe hoafi ranai yare hoafiyowohü yahoya, 'Ro sihambo afiḡndi hiḡi hiḡi nindou ranahei amoaombeyafa sahehea hinḡḡi-marihanini,' meho. Raniyo rani hoafi ra anihond-ane nimboe sapo God ahandihoari hoafimayu. Abraham ai Godimbo anihondümbo-mariri ranai-ani nindou yifiḡhüḡndi yangiri botire asu nḡne-moatükuni muḡguambo tüküfekoate ra ahandi hoafi süḡgu hoafi yangiri moani aimbore tüküfe arandi.

¹⁸ God ai Abrahamimboya, 'Siḡafi amoaο mamḡ ana tapuiyowa ḡḡriḡ kikiḡndeandi,' mehundo ra ai moai fiḡireandi nüḡgunde rani-moatükuni ahambo tükümandife. Nga Abraham ai rani hoafi ranahambo himboriyu haya Godimbo anihondümbo-rirühi himbomayu hu. Ranimboane asu nindou afiḡndi hiḡiḡni ranahei amoaο tükümeḡiyu God ai yare hoafimayu nou.

¹⁹ Abraham ai ndeara 100 himbani boagiri safiyusi, nga asu Godimbo anihondümbo-fimbo hohoanimo ranai moai warambe hoafireri ahandi fi ranai ndeara akimi yifiḡmbo yangiri-yowambe ra. Asu ahandi nḡmorehi Sara amboani ahandi fi ra ndeara boagiri-yowohü wambo ḡḡriḡ nḡmori wakḡndamḡndo.

²⁰ God ai Abrahamimbo mamḡ moatükuni ndahandombayahḡ yahuhaya horombo hoafimendu ranimbo moai yimbumbore hohoanimoyu, nga Godimbo ḡḡninḡndi anihondümbo-rirühi aboed-ani mehu.

²¹ Raniyu ai nḡne hoafi God ahambo randiḡeamboyahi mehu ranimbo anihondümbo ai randeambui yahuhaya himbomayundo.

22 Ai yare hohoan+momayu-wamboyu asu God ai ahamboya, 'Seana mbumund-anafi wandi h+amboahü,' mehundo.

23 Baiborambe yare hoafi+yowohü yahoya, 'God ai ahambo nindou mbumund-anafi wandi h+amboahü,' mehu ra Abraham ahambo yang+r+ ham+ndi hoafi+yumbo-yupoan+, nga wani.

24 Nga rani hoafi ra sihefi+ambo kameih+yu hoafi+memuni. Si+h+ri+ sapo God Sisas sihefi Adükar+ ranahambo yifi+hündi bot+mariri ranahambo-an+ambo an+hondümbon+di+hur+imboane. Ranan+ambo asu God ai sihefi an+hondümbofe hohoan+mo ranahambo hoafi+nduhüya rani an+hondümbofe ranana mbumundi hohoan+mo nou-ane mbüsümbui.

25 God ai Sisas ranahambo hifi ndan+hü yifi+mböhünda koamar+herü ra sihefi moaruwai hohoan+mo ranahambo gogori+hefemböhündamboyu. Asu God ai asükaiyu yifi+hündi bot+mariri ra sihefi+ambo wandi h+amboahü nindou mbumund-anei yahomböhündamboyu bot+mariri.

5

God ai sihefi+ambo nindou mbumund-anei ehumuni

1 Sihefi an+hondümbofe hohoan+mo ran+ambo-hündambo God ai sihefi+ambo nindou mbumund-anei ehumuni. Ranane asu haponda si+h+ri+ sihefi Adükar+ Sisas Krais+ndi sünguanefi God-bab+di+ambo aboedi+aboedi+yahumboayefi.

2 Sihefi an+hondümbofe hohoan+mo ra Adükar+ndi sünguyo nafi menjorowa si+h+ri+ God+ndi moani hipoambofe ranambe kefoehu an+amboefi. Rananefi asu si+h+ri+ God ai sihefi+ambo sem+ndi+munani asu ahandi sürühoeimbi h+amboamupui-randeimbi ranahambo sem+ndi+ambo an+hondümbor+hündühi h+hifi+h+hifi+yefühi h+amboayefi.

3 Asu ranahambo yang+r+yefi+poani h+hifi+h+hifi+yefi ar+hundi, nga wani. Nga n+ne t+ng+r+ifo sihefi+ambo-so tükefeyo ranahambo kameihanefi h+hifi+h+hifi+yefi ar+hundi. Nga si+h+ri+ fifi+ri+hundi t+ng+r+ifo tükefeyomuni ranai moanane yaho hohoan+mo ra sünguarandi.

4 Asu moanane yaho hohoan+mo ra ng+n+ndi n+ngombo hohoan+mo sünguarandi. Asu ng+n+ndi n+ngombo hohoan+mo ra God+ambo an+hondümbor h+amboyondombo hohoan+mo sünguarandi.

5 Asu si+h+ri+ rar+ihu yahurai an+hondümbor h+amboayefi hefi ana, asu ng+r+ ngusüfoambe moaruwaindamuni, sapo God ai sihefi+ambo Yifiafi Aboedi semuni mbura rani-süngu ahandi-mayo ngusüfo pefe hohoan+mo ra sihefi ngusüfoambe bot+mareamuni wambo.

⁶ Nga horombo sihiri nginindi ninjokoate-yefambe rani-simboani God ai kamafoareandi nindou ahambo daboadi hihiri-hi-rihundeimbi ranaheimbohünda Kraisi ai yifimayu.

⁷ Nindou mbumundi hohoanimoyeimbi amboani ngiri ahamböhünda yifimbo hohoanimondi. Nga nindou mamai ai nindou ngörü aboedi-mayu ranahamböhünda yifimbo hohoanimomandüyo asu wanimandüyo.

⁸ Nga asu sihiri moaruwai hohoanimo süngu yangiri süngurihundühi nimboefambe Kraisi ai shefimbohündambo yifimayumuni. Ranimambo asu God ai shefimbo ngusüfo pamareamuni ra nafuiyumuni arandi.

⁹ Ranana asu haponda Kraisi hori rani-süngu God ai shefimbo ai mbumund-anei ehu ana, asu sihiri fifirihundi ahandi süngu Godindi hürütü ranambeahindi aboedambondahumboyefi.

¹⁰ Horombo ana sihiri Godindi hürütümbiyefi, nga asu hapondani ana Godindi Nimori yifimayu rani-süngumboyo God-babidi ngunindimbore hinjgimareamuni. Asu haponda sihiri ahandi yifi süngu ndarihu Godindi ngunindayefi ana, sihiri fifirihundi ra ahandi yangiri ninjombo hohoanimo rani-süngu aboedambondahumboyefisi.

¹¹ Nga asu rani yangiriyopoani, nga sihiri shefi Adükari Sisasi Kraisi süngu Godimbo hihifi-hihifiyahundowohanefti. Ranahandi süngu shefimbo Godindi ngunindimbore hinjgimareamuni.

Adam ai yifi hohoanimo nimindihüyo asu Kraisi ai yangiri ninjombo hohoanimo nimindihüyo

¹² Nindou mamai ranahandi sünguyo hohoanimo moaruwai ranai hifi ndanihü tüküme feyo. Nga moaruwai hohoanimo ranai yifiyorambo hohoanimo rani dibore tüküme feyo. Raniyo asu yifi hohoanimo ranai munquambo nindou ranaheimbo-so tüküme feyo sapo munquambo nindou moaruwai hohoanimomayei ranimbo.

¹³ Nga ahinümbi hohoanimo tüküfekoate-yowambe moaruwai hohoanimo ranai hifi ndanihü mengoro-ane. Nga asu ahinümbi hohoanimo yangorikoate-yowambe ana, moaruwai hohoanimoyeiani ra moai ranahambo hoafi yangori randi.

¹⁴ Nga anihond-anesi, horombo Adam ai nunguwambe peyo haya ho-hombo Moses nunguwambe tüküme feyo ranambe ana munquambo nindou ranaheimbo yifimbo hohoanimo ranai hifandimarandüri howa yifisafimayei. Nindou bidifiri Adam moaruwai hohoanimomayu ai moai

rahurai rahindisi, nga aheimbo yifimbo hohoanimo ranai hifandimarandüri.

Adam aiana Nindou sünguna tükufemboayu ahandi sisami nahuraiyu ramefiyu. Nga asu nindou yimbu ahafandi hohoanimo ra ngorü-poani ngorü-poanimboyo.

¹⁵ Nga Godindi moani saimbo moatükunü ranana Adamindi moaruwai hohoanimo rahurai simogodiyopoani, nga wani. Nga nindou mamü ahandi moaruwai hohoanimo süngu nindou afindi yifiyei marihündi. Nga asu Godindi moani hipoambofe hohoanimo, moaruwai hohoanimo ra afindi ngasündareandi. Nga Nindou mamü Sisas Kraiss ahandi moani hipoambofe hohoanimo süngu moani saimbo moatükunü nindou afindi ranaheimbo tüküfe marandi.

¹⁶ Ranane asu Godindi moani sai moatükunü asu nindou mamü ahandi moaruwai hohoanimo ra ngorü-poani ngorü-poani reamboayo. Nga nindou mamü ahandi hohoanimo moaruwai ranahandi sünguyo God ai nindou aheimbo papi-hoafirirühi aheimbo hütiane mehu. Nga asu Godindi moani sai moatükunü ranahandi sünguyo nindou hohoanimo moaruwai afindi ramarhindisi, nga asu God ai aheimbo nindou mbumund-anei wandi himboahü mehündüri.

¹⁷ Nga sapo nindou mamü ranahandambohündi ahandi moaruwai hohoanimo süngu yifi hohoanimo ranai tükife haya hifandarandüri. Nga asu nindou didiyei Godindimayo moani hipoambofe afindi safi ranane asu ahandi moani sai moatükunü sapo mbumund-anei ehu hoafi ranane ra asahümündi ranai yangiri nimboeimbo hbadihümboyei.

¹⁸ Ranane asu nindou mamü ahandi moaruwai hohoanimo ranimbo-hünda muṅguambo nindou ranaheimbo God ai se hütiae, nga ranimbo-hünda moaruwai-mbeyeiamboane mehu hoafi ra tüküme Feyondüri. Mare yahurai-ane Nindou mamü ahandi mbumündi hohoanimo ranimbo-hünda muṅguambo nindou ranaheimbo Godindi himboahü se mbumündi nindou-anei hoafi ranane asu yangiri ningombo hohoanimo-ane muṅguambo tüküme Feyondüri.

¹⁹ Nindou mamü ai Godindi hoafi süngufekoate-mayu asu ranimbo-hünda nindou afindi ranai hohoanimo moaruwaiyeimbi tükümehindi. Mare yahurai-ane Nindou mamü ai Godindi hoafi süngure haya asu ranimbo-hünda nindou afindi ranai Godindi himboahü hohoanimo mbumündiyeimbi nindou tükündahimboyei.

²⁰ Ahinümbi hohoanimo moaruwai hohoanimo ratüpurü afindi tükufembohünda tüküme Feyo. Nga asu moaruwai hohoanimo ranai afindi tüküme Feyo-wamboyo Godindi moani hipoambofe hohoanimo ranai afindi hamindi tüküme Feyo.

21 Asu hoafi ra rahurai-ane, horombo moaruwai hohoanimo ranai nindoumbo hifandimarandüri asu ranisungu yifi hohoanimo tüküme Feyondüri. Mare yahurai-ane haponda Godindi moani hipoambofe hohoanimo ranai nindoumbo hifandirandüra ranisungu nindou Godindi himboahü mbumundi tükehindi. Ranihünd-ane yangiri koadürümbo animboei shefi Adükari Sisas Kraisindi sungu.

6

Moaruwai hohoanimo sungumbo yifimbo nahurai-mayefi, nga Kraisindi sungu yangiri animboefi

1 Asu refe ana shiri nungu mambisefa? Shiri moaruwai hohoanimo rani yangiri randihu ngefa Godindi moani hipoambofe hohoanimo ranai afindi tükümbifeyowamboane, mbisefi hoafimandefiyo?

2 Rani-moatükun ra ai ngiri randifeyo, nga wani! Sapo shiri moaruwai hohoanimo ranahambo yifi nahuraimayefi. Asu nungundihu moaruwai hohoanimo ra sungumandihu ngefa?

3 Shiri Sisas Krais-babidi nimboefimboyefi himoni hundürimayefi ra. Ranana asu shiri ai-babidi yifimayefi ra se moai fifirihindiyo?

4 Shiri himoni hundürimayefi ra ai-babidimbo yifiyefa asu ai-babidimbo masamboareamuni nou-ane. Ranimbohündambo Apendi nginindi afindi raninambo Kraisimbo yifihündi botimariri yahurai-ane asu shiri amboani simbori hohoanimo yangiri sungundihumboane.

5 Shiri ai-babidi mami yifimayefi sapo ai yifimayu nou. Ranana asu shiri ai-babidi mami yifihündi botindahumboane ai botimefiyu nou.

Shiri Krais-babidi yangiri nimboemboyefi

6 Asu shiri fifirihündi nda, shefi wamindafi hohoanimo ra ai-dibo nimi keimbi karhendeimbi fih yifimayo, moaruwai hohoanimo sapo shefi fiambe hoangohü ratüpurayo arandi ra ahandi nginindi ra raguanambofembohünda. Asu ranimbohündambo ngiri shefimbo moaruwai hohoanimo ranai hibadamuni ngo.

7 Nga nindou düdi ai yifayu ana, asu moaruwai hohoanimondi nginindi ranahambo aboedambofih-ani.

8 Asu shiri Krais-babidi yifi-yefeimbihündi nouehündi ana, rani-moatükun ra shiri anihondümbo-rihu fifirihumboanefi, ranana awi shiri ai-babidi yangiri nimboemboyefi.

9 Krais ai yifihündi botifi hayambo wambo asükaindu ngiri yifindu. Asu yifimbo hohoanimo ranai ngiri ahambo

ahandi nginindinambo hibadiri ngo. Nga shiri rani-moatükuní ranahambo fifirihumboaneftí.

¹⁰ Sapo ai munguambo moaruwai hohoanimo ra hifinambofembo mamimbo yangiri yifimayu. Nga asu haponda ai yangiri anungu ranimbo kameihayo. Nga haponda ai yangiri anungu ranana God-dibo-ani anungu.

¹¹ Mamí rani-sungumbo-animbo se sihei fimbo hohoanimondei, se moaruwai hohoanimo ranahambo yifimayei nou asu ahandi nginindi hoarehi moai niboadei hei, nga wani. Nga se sihefi Adükari Sisas Kraiss ahandi sungu God-babidi yangiri aniboadei.

¹² Rananimbo asu se sihei yifayo-randeimbi fi ra moaruwai hohoanimo ranai hibadarümboe, nga yowaní. Moaruwai hohoanimo ranai sheimbo hühundeirani asu se sihei wamindafi hohoanimo ahandi yifiri moaruwai ranahambo süngundhimboyei, nga yowaní.

¹³ Asu se sihei fi mamí bidifiri amboani moaruwai hohoanimo ranahambo hiningindowandani ndemndimboe. Mamíkarí hohoanimo moaruwai fifaningareimbi ra refembohünda hohoanimondeimboyei. Nga se siheihöari Godimbo ndahünda sapo se nindou yifihündi botifi yangiri anungu nou-anei. Asu sihei bidifiri fi munguambo ra ahambo hiningindhindo mbumundi hohoanimo refembohünda.

¹⁴ Nga moaruwai hohoanimo ranai sheimbo hibadarü ngomboe, nga yowaní. Nimboe sapo ahinümbi hohoanimo ahandi hoarehi se moai niboadei, nga se Godindi moani hipoambofe hohoanimo ranahandi hoarehi animboei.

Sihiri ana mbumundi hohoanimondi moani ratüpuriyefi-rihundeimb-anefti

¹⁵ Ranana asu shiri ra nüngumandahuwa? Haponda shiri ahinümbi hohoanimo mengoro rani hoarehi ningokoate, nga shiri Godindi moani hipoambofe hohoanimo rani hoarehi animboeftí. Asu ranimbo-hünda shiri ra moaruwai hohoanimondefti mandihundiyo? Rani hohoanimo ra shiri ngiri randihundi, nga wanane!

¹⁶ Se nindou ngöründi hoarehi niboadeimbo ahandi hoafi himborayeí ana, asu se ahandi moani ratüpuriyei-rihundeimbi nahurai-anei. Asu se moai ranimbo fifirihindiyo? Se moaruwai hohoanimondi hoafi sünguarihündi ana, asu ranimbo yifindeimboyei, nga se Godindi hoafi sünguarihündi ana, asu ranimbo ahandi himboahü mbumundi nimandeimboyei.

¹⁷ Yiní, horombo ana se moaruwai hohoanimo ranahandi moani ratüpuriyei-rihundeimbi nindou manimboei-anei. Nga asu hapondani ana se anihöndü yamundife

hoafi masahümündi ra sihei munḡuambo hohoanimo ra süḡgur+hindühanei. Nga ranimbo-hündambo-animbo God ahambo hifi+ndihurimboane!

¹⁸ Seana moaruwai hohoanimondi ḡginindi ranam-beahindi aboedamboyahi hehimboane asu mbumundi hohoanimo ranahandi ratüpuriyei-r+hündeimbi nindou-yahimboanei.

¹⁹ Ran hoafi ranai himborimbo siheimbo tiḡümb-ane ranimboane asu ro moani nindou sihefi hohoanimonambo ndarthe hoafayahandüri. Horombo ana sihei fi ra moaruwai hohoanimo refembohünda rar+hi hinḡḡri+hi hehimbo moaruwai hohoanimo ra rasüḡgumar+hi hei. Mam+ yahurai-ane hapondani ana sihei munḡuambo fi ra rand+hi hinḡḡind+hindi mbumundi hohoanimo asu sürühoeimbi hohoanimo refembohünda.

²⁰ Horombo se moaruwai hohoanimo ranahandi ratüpurimoi moani ratüpuriyeambe se moai aboedi mbumundi hohoanimo ranahandi ratüpuriyei-r+hündeimbi ni+boadei.

²¹ Amoanḡgeimbi moatükun+ se ramar+hinda rasüḡgumbo asu nine moatükun+ aboedi tükümefoyowa? Hohoanimo ran+hündi yifi yanḡir-ane tükefe arandi.

²² Nga hapondani ana se moaruwai hohoanimo ranam-beahindi aboedamboyahi tüküyahi hehi God+ndi moani ratüpuriyei-r+hündeimbi yanḡir+ nindou tüküyahimboanei. Hohoanimo ran+hündi se sürühoeimbi hohoanimo sahümündi asu yanḡir+ koadürümbo-koadürümbo niḡgombo hohoanimo ra tüküfeyondüri arandi.

²³ Nga moaruwai hohoanimo ra ahandi ratüpuriyei-r+hündeimbi ahei ratüpur+ süḡgu rani takini sagadüri arandi, sapo takini ra ai yifi hohoanimo ranane. Nga asu God ai moani sihefimbo sai arandi ahandi moani saimbo moatükun+ ra sapo yanḡir+ koadürümbo niḡgombo ranane, sihefi Adükari Sisas Krais+ndi süḡgu.

7

Simbor+ hohoanimo süḡgufe

¹ Wandafi mam+, ro haponda nini hoafiyo hoafimbo sa heheamboayah+ nda, se fifri+himboanei sapo seana munḡuambo hifi+nindi ah+nümbi hohoanimo meḡgoro ra fifri+hi hehimbo wambo. Nindou ai yanḡiri nüḡguambe yanḡir-ane ah+nümbi hohoanimo ranai ahambo hifandiri+ arandi. Nga nindou ai yifinduwan+, ah+nümbo hohoanimo ranai ana ḡgiri+ asükaindo ahambo hifandindiri+.

² Mam+ moatükun+ yahurai-ane, ni+moreh+ mam+ ai ahandi nindowenih+ anüḡgu ana, ah+nümbi hohoanimo ranai

ahambo ahandi nindowenihi ra-dibo kikihiramindoani ai moani ahandi nindowenihi-dibo yangiri ningomboane. Nga asu ahandi nindowenihi ai yifayu ana, asu ahinumbi hohoanimo nindowenihi ahandi rani-dibo kikihiramaramindo ranai rani hohoanimo ranambeahindi hiningireamboane.

³ Ahandi nindowenihi nunguan nindowenihi ngorü-diboefeyo ana, nimorehi ranahambo nindowenihi birabiriyorandeimb-ane mbisei. Nga asu ahandi nindowenihi ranai yifyuwan, nimorehi ranai nindowenihi ngorü aserimindo ana, ai nindowenihi birabiriyohiyopoani, sapo ai ahinumbi hohoanimo mengoro ranambeahindi hiningire tükufe hayambo wambo.

⁴ Wandafi mam, mare yahurai hohoanimo-ane siheimbo-so amboani engorondür. Seana Krai-babidi niboadei hehi asu ranimbo-hünda ai-babidi yifimayei nou. Raninambo asu ahinumbi hohoanimo ranai siheimbo moai kikihiramündündür. Ranimbo wambo asu se hapondani ana nindowenihi ngorü sahorimindeimbo nahurai-anei sapo God ai yifihündi botimareir-ane shiri aboedi hohoanimo ra süngufemböhünda.

⁵ Nga horombo shiri wamindafi hohoanimo ranambe nimboefambeyo ahinumbi hohoanimo mengoro ranai shefi findi moaruwai hohoan hohoanimo botireamuna asu shiri raninambo moaruwai hohoanimo ratüpuru aho ra rarihu marihundi. Asu hohoanimo ra yifi hohoanimo yangir-ane yare marandi.

⁶ Nga asu hapondanambe ana shiri yifyefi mburihumbo ahinumbi hohoanimo kikihamindimuni maningo ranambeahindi hiningirihumboanefi. Ranimboane asu hapondani ana shiri moai wamindafi ahinumbi hohoanimo sürü paru masihoemo rani-süngurihu ratüpuruyefi, nga shiri Yifiafindi-mayo simbori hohoanimo rani-süngurihu ratüpuruyefi arihundi.

Moaruwai hohoanimo ai shefimbo moaruwaimbo-mareamun

⁷ Asu ranimbo shiri nungumambisefa? Ahinumbi hohoanimo ra moaruwai hohoanimo? Ranana ai wani! Nga ahinumbi hohoanimo mengoro ranaiyo wambo moaruwai hohoanimo ranahambo hoafiyowohü nafuimendira ro fifirimarheandi. Rani-moatükuni ra yahurai-ane: Ahinumbi hohoanimo ranai hoafiyowohüya, se nindou ngorüdi napo hohoanindowamboyafi, hoafi ra nafuiyondirihü hoafiyondiri-koatembe-mbonana, asu ro ngiri nindou ngorüdi napo hohoanife hohoanimo ranahambo fifirihendi.

⁸ Nga moaruwai hohoanimo ranaiyo ahinümbi hohoanimo hoafi rani süngu nafi ranahambo kokofoare semindi haya asu ai wandi ngusüfoambe mamikarambo hohoanifeimbi hohoanimo ranahambo botire marandi. Ahinümbi hohoanimo ranai yangorikoate-mbembonana, asu moaruwai hohoanimo ranai ngiri nginindiyoy.

⁹ Horombo ana ro ahinümbi hohoanimo ra fifirifekoate-yahambe yangiri aboedi manimboahi. Nga asu ahinümbi hohoanimo hoafi rani tüküfhüyo wambo-so, moaruwai hohoanimo ranai yangiri botife maningowa asu ro yifiyambo nahuraimayahi.

¹⁰ Asu ahinümbi hohoanimo ranai nindou yangiri niringombo hohoanimo saimbo ra nimindühiyo, nga asu ahinümbi hohoanimo rani-süngu moai yangiri niringombo hohoanimo sai-randi, nga sihaf moaruwai hohoanimo süngu yifindafi yaho marandi.

¹¹ Nga moaruwai hohoanimo ranai ahinümbi hohoanimo hoafi rani-süngu ahambo kokofoare masemindo ranahandamboyo hoafi rani wambo yirimo-marandira asu ro rani-süngumaritheanda wambo moaruwai hohoanimo ranai hifokoa-mareandira ro yifiyambo nahuraimayahi.

¹² Nga asu ahinümbi hohoanimo mengoro ranai ana Godindi-mayo-ane. Asu ahinümbi hohoanimo hoafi raniamboani Godindi-mayo wambo mbumundiyoy haya aboedane.

¹³ Nga asu ahinümbi hohoanimo aboedi ranai wambo ramareandira ro yifiyahai? Ai ra wani! Nga moaruwai hohoanimo aboedi moatükun süngu ramareandira yifimayahi. Asu raninambo moaruwai hohoanimo ai moaruwai hamindi moatükun-ane ra weindahimefeyo. Ranimboane asu ahinümbi hohoanimo rani-süngu sihiri ndondihu fifirindihumboane, moaruwai hohoanimo ranana ai munguna moaruwai hamindi moatükun-ane.

Moaruwai hohoanimo ai sihefi hohoanimo ranahambo kikihamindimboane

¹⁴ Sihiri fifirihundi, ahinümbi hohoanimo ranana Godindi moatükun-ane. Nga asu roana sümbuyo-randeimbi fiambeahindi nindou-anahi. Rananahi asu moaruwai hohoanimo ahandi hoarehi nimboamboyah ahandi moani ratüpuruya-rihandeimbi-mayahi.

¹⁵ Roana ratüpurayah ranahambo fifirihandühiyahipoani, nga wani. Nga ro hohoanimo refembo yifirayah ra moai rarihe rihandi. Nga hohoanimo yiboarukoayah ra asu ro rarihe rihandühanahi.

16 Nĩne-moatũkuni ro refembo yĩboarukoayahĩ ra rawarĩheandi. Asu ro rarĩhe hoafiyahũhiya, ahĩnũmbĩ hohoanĩmo ranana anĩhondũ aboed-ane sa arĩhandĩ.

17 Asu ro rani-moatũkuni ratũpuriya arĩhandĩ ranana wandĩ-hoariyahĩpoani. Nga moaruwai hohoanĩmo wandĩ fiambe amaro ranai-ane moaruwai rani hohoanĩmoyo arandi.

18 Ro fifirĩheamboanahi, wandĩ fiambe ana aboedi hohoanĩmo moai nĩmaro, sapo wandĩ wamĩndafi hohoanĩmo moaruwai ranambeahĩndĩ wamboanahi asahi. Nga ro aboedi hohoanĩmo ra refembo sa hehea hohoanĩmo-yahũhanahi, nga asu ro ngĩrĩ rani-moatũkuni ra randĩheandi.

19 Ro aboedi mbumundi ratũpuri refembo sahehea hohoanĩmoayahĩ ranana asu ro ngĩrĩ randĩheandi. Nga asu nĩne moaruwai fifanĩngarimbĩ hohoanĩmo ratũpuri ro refembo moei-asahi ranane rarĩhe arĩhandĩ.

20 Ro moei saheimbĩ hohoanĩmo rawarĩheandi ana, ro wandĩhoari-yahĩpoani rani-moatũkuni ra rawarĩheandi, nga wani. Nga sapo moaruwai hohoanĩmo wandĩ fiambe amaro ranai-ane wambo yaro yahoani rawarĩheandi.

21 Ranane asu ro hoeirĩheandani nĩne hohoanĩmo aboedi ra refembo sa heheamboyahani, asu fifanĩngarimbĩ, moaruwai hohoanĩmo amaro ra aboedi hohoanĩmo ranahambo semĩndĩ gĩgĩranambore arandi.

22 Wandĩ hohoanĩmo ragu asangoro ranai ana Godĩndĩ hohoanĩmo ranĩmbo yangĩr-ane sũngufembo hohoanĩmoya habodarĩhandĩ.

23 Nga asu ro hoeirĩheandani hohoanĩmo ngorũ wandĩ fiambe amaro asu ngorũ hohoanĩmo ranai wandĩ fiambe ragu asangoro rani-dĩbo simbori-simboriyafe arĩnandi. Ranane asu wandĩ fiambe moaruwai hohoanĩmo amaro ranahandĩ ratũpuri hohoanĩmo ranai wambo kĩkĩhamĩndĩndĩrĩ anĩngo.

24 Roana hĩhĩfi-hĩhĩfĩkoate nindou hamĩnd-anahi! Nindou dĩdai wambo yĩfĩmbo hohoanĩmo ranambeahĩndĩ aboedambo-mandeandĩra?

25 Godĩmbo hĩhĩfarĩhũnĩ. Sĩhefĩ Adũkarĩ Sisas Kraĩndĩ sũngu ai wambo aboedambo-ndeandĩrĩmbui! Asu ndanana moani wandĩ hohoanĩmo-ane: Roana yangĩrĩ Godĩndĩ hohoanĩmo rani hoarehĩ anĩmboahĩ, nga asu wandĩ wamĩndafi hohoanĩmo ranai moaruwai hohoanĩmo ranahandĩ hoarehĩ nĩngombo ahandĩ hohoanĩmo ratũpuriyo ho arandi.

8

Yifiafi Aboedĩndĩ sũngu yangĩrĩ nĩngombo hoaf-ane nda

1 Ran+imboane asu haponda nindou d+diyei Sisas Krai-sbab+di an+imboei aheimbo ana se h+tiyei, nga yif+ndeimboyei yaho pap+hoafi ra moai yangoro, nga want.

2 Nga Krai Sisas+ndi s+nggu yang+ri n+ngombo sai-randeimb+ Yifiafi Aboed+ndi hohoan+mo ranai wambo moaruwai hohoan+mo-ane asu yif+yorambo hohoan+mo-ane ranambeah+ndi h+mar+hend+ra aboedambo-meheandi.

3 Ah+n+umb+ hohoan+mo ran+imbo fifir+fembo ran+s+nggu s+h+r+ moai moaruwai hohoan+mo ranahambo aboedambo-yahundi sapo wam+ndafi hohoan+mo s+hefi ra ng+ri ah+n+umb+ hohoan+mo ra s+nggund+h+ndi, nga ran+imbo wambo. Nga asu ran+moat+kun+ ra ah+n+umb+ hohoan+mo ranai ng+ri randeandi, ran+moat+kun+ ana God ai ahand+h+oar+yu ramareandi. Sapo ai ahand+ N+mor+ mam+ koamar+h+eira nindou s+h+r+ moaruwai hohoan+moyefeimb+ s+hefi fi h+mboyimb+ t+ku+fi man+nggu. N+mor+ ra moaruwai hohoan+mo ahand+ ng+n+nd+ mun+gufembo-h+ndamboyu kus+ yif+mayu.

4 Mbumund+ hohoan+mo ah+n+umb+ hohoan+mo ranahambo hoafayo ranai s+hefi fiambe t+ku+mb+feyo-wamboane yahuhayamboyu ai ran+ moat+kun+ ra ramareandi. Ran+imbo-h+ndambo haponda n+ne hoafi ah+n+umb+ hohoan+mo ranai mbumund+ hohoan+mo ranahambo hoafayo, ra s+h+r+ s+nggund+h+umboyefi. Sapo Yifiafi Aboed+ ranahand+ hohoan+mo ras+nggu hef+ ar+h+ndi, nga wam+ndafi hohoan+mo s+hefi fiambe amaro ra moai s+nggur+h+ndi.

5 Nindou d+diyei wam+ndafi hohoan+mo s+nggu ahaha-bodei ranai ana wam+ndafi hohoan+mo ranahambo yang+ri hohoan+mo-yeihanei. Nga asu nindou d+diyei Yifiafi Aboed+ndi hohoan+mo s+nggu ahahabodei ranai ana Yifiafi Aboed+ndi moat+kun+ ranahambo yang+ri hohoan+mo-yeihanei.

6 Nindou ahand+ hohoan+mo wam+ndafi ranahambo yang+ri hohoan+moayu ana, ai yif+nd+mbui. Nga nindou Yifiafi Aboed+ndi hohoan+mo ranahambo yang+ri hohoan+moayu ana, yang+ri n+ngombo hohoan+mo asu ng+s+foambe afur+fe kifeimb+ hohoan+mo ran+ yang+ri ndem+nd+ n+ngumbui.

7 Nga nindou wam+ndafi hohoan+mo s+ngguareandi ana, God+ndi h+ur+tu+mb-ani n+imboe ai ahand+ ah+n+umb+ hohoan+mo ran+ hoareh+ ng+ri n+nggu.

8 Nindou d+diyei ai ahei wam+ndafi hohoan+mo ranahambo s+nggur+h+nd+h+ ahahabodei ranai God ai refembo yifirayu ra ng+ri rand+h+ndi.

9 Nga asu seana s+hei wam+ndafi hohoan+mo moai

süŋgur+hindi. Nga God+ndi Yifiafi sihei fiambe amaro ana, se Yifiafi+ndi hohoan+mo ra süngund+himboyei. Asu düdi ai Kraisi+ndi Yifiafi ra ahandi fiambe n+mar+ndokoate-ayo ana, nindou ranai Kraisi+ndiyupoani, nga wani.

¹⁰ Nga Kraisi ai sihei fiambe amaru ana, sihei fi ranana moaruwai hohoan+mo ran+imbo-hündambo yif+ndowohü sümbond+imboesi, nga sihei yifiafi ranai ana yang+ri+ aboedi n+ngomboe sapo se Kraisi+ndi süngu God+ndi h+imboahü mbumund+yeih+ wambo.

¹¹ Sapo God Sisasi+imbo yif+hündi bot+mariri ahandi Yifiafi ranai sihei fiambe amarondüri ana, asu mare God Kraisi+imbo yif+hündi bot+mariri ranai süngunambo ahandi Yifiafi rani-süngu sihei yif+yo-randeimbi fi ranahambo yang+ri+ndeambui.

Yifiafi Aboedi ai God+ndi n+mor+imbo-areamuni

¹² Nga ran+imboane wandafi mam+si, sihi+ri Yifiafi Aboedi+ndi hohoan+mo ra süngund+humboane, nga sihefi wam+ndafi hohoan+mo ai hoafemuni ra ng+ri+ süngund+hu ngefi.

¹³ Nga se sihei wam+ndafi hohoan+mo rani-süngu ahabodei ana, se yif+ndeimboyei. Nga asu se Yifiafi rani-süngu sihei fiambe moaruwai hohoan+mo amaro ra hi+n+ngar+hindi ana, asu yang+ri+ aboedi n+imboeimboyei.

¹⁴ Nindou di+di+yei God+ndi Yifiafi nafuiyandüran+ süngur+hi ar+hündi ranai ana God+ndi n+mor-anei.

¹⁵ Nga Yifiafi se masahümündi ranai moai siheimbo rare-andüra se moani ratüpur+yei-r+hündeimbi tüküyahindühi y+h+imboyei, nga wani. Nga se sapo Yifiafi siheimbo God+ndi n+mor+imbo reiran+ masahümündi rani-süngu sihi+ri God+imbo Ape y+hoefi Af+ndi sefuhane fi.

¹⁶ Yifiafi ranai-ane sihefi yifiafi-bab+di+imbo sihefi+imbo ragu ngusüfoambe weindah+ yare hoafi+yowohüya, Se God+ndi n+mor-anei yaho arandi.

¹⁷ Asu sihi+ri God ahandi n+mor+imboyahu an+boade fi ana, süngunambo sihefi Ape God ai ahandi n+mor+imbo ahandi aboedi moatükun+ di+bon+yu sihai gi+gi+n+mayu ra ndahum+ndemboye fi. Asu sihi+ri Kraisi-bab+di+ t+ng+ri+fombü moatükun+ ai masemüdu nou asahum+ndefi ana, aboedi ndüreimbi n+mar+imbo moatükun+ ai-bab+di+imbo ndahum+ndemboye fi.

Süngunambo aboedi ndüreimbi n+mar+imbo moatükun+ ndahum+nde-mboye fi

¹⁸ Nga ro ranahamboanah+ hohoan+moayah+ nda, haponda ndani simboa sihi+ri t+ng+ri+fo af+ndi t+ng+ri+foayefi

habodefî ranana moanane. Nga Godîndî aboedî ndüreimbi nîmarîmbo moatükunî sîhefîmbo weindahî tüküfemunîmboayo ranana adükarî hamînd-ane.

19 Munguambo moatükunî God nafîmarandî ranai tüküfe yangorî himboyowohü ai ahandî nîmorî munguambo weindahî tüküfemboayo si ra tükümbîfeyowa yahohaya himboayo.

20 Hapondanambe ana sapo mungu-moatükunî God nafîmarandî ranai moaruwaimbofe buriyombo sümboyorandühane. Rani-moatükunî refe arandî ra ahandîhoarî hohoanîmoyo hayambo refe-randühîyopoanî, nga God ai ahandîhoarî hüti rani-süngundafoandî mehuamboane refe arandî. Nga asu aboedî moatükunî ranahambo himbondohü yagodomboe.

21 Süngunambo God nafîmarandî ranai sümbuyorandeimbi hohoanîmo kîkîhamîndî anîngo ranambeahîndî aboedambo-ndeambui asu rani-sîmboanî ai Godîndî nîmorîmbondahi tükündahi aboedî safî nîngo ranambe keboehi nîmboemboyei.

22 Nga sîhîrî fifîrîhundî horombo peyo haya hohombo hapondanambe ana munguambo moatükunî God nafîmarandî ranai nîmorehî nîmorî wakemîndîmbo hoafîferandühî amaro nahurai himboyohü engoro.

23 Nga rani-moatükunî ra mungu Godîndî warîhü tüküfefeyowambo ranî yangîrîyopoanî, nga wanî. God ai ahandî-mayo Yifiafî sapo ahandî weangurühî moanî saimbo moatükunî ngorü ra masemunî. Nga sîhîrî amboanî kameihanefî raguambe nîpoyefî habodefühî God ai sîhefî fi ra ahandî nîmorîmboreamunî aboedambo-mbîreamunî sefî hohu himboayefî habodefî.

24 Nga sîhefî ranahambo anîhondümbö asu himbombo hohoanîmo ranîmbo wambo God ai sîhefîmbo aboedambo-mareamunî. Nga asu nîne moatükunî sîhîrî hoeirîhundeimbi-mayo ranahambo tüküfeyoanî hoeifembo sefî hohu himboayefî ana, ranî himbo sîhefî ra himbo hondüyopoanî. Nga nindou dîdai hoeireandeimbi moatükunî ra tükündîfeyoanî hoendîhea mbüsü haya himbomanda?

25 Nga asu sîhîrî nîne-moatükunî hoeifekoate-yefeimbi himboayefî ana, moanî sîhîrî sîsîkoate tükümbîfeyowa mbîsefî hohu hîfandarîhundî.

26 Mare yahurai-ane nindou sîhîrî ngînîndî nîngokoate-yefanî Yifiafî ranai-amboanî tüküfe farîhemunî arandî. Sîhîrî moai wudîpoapofe Godîmbo dîdîbafîfembo fifîrîhundî, nga asu Yifiafî ranai ahandîhoarî sîhefîmbo

far+hemunühi God+imbo d+d+bañfemuni arand+ ra ng+r+ weindah+ hoaf+ndo.

²⁷ Asu God, sapo nindou-yei ngusüfoambe hoeire-randeimbi+mayu, ranai Yifiañ ai hohoan+moyohü hoaf+imbo-mayo ranamboani f+ñreand+. Nga Yifiañ ranai God+nd+ nindou ranaheimbohünda ahambo hoaf+yondombo ahand+ hohoan+mo süngu yahohaya hohoan+moayo.

²⁸ Asu sih+r+ rar+hu f+ñr+humboanef+, nindou d+d+yei ai God ahambo ngusüfo par+hor+ ar+hünd+ ranaheimbo ana munngu-moatükun+ tük+ñfeyoan+ God ai rareandan+ aheimbohünda aboed+ tükefeyo. Sapo ranaheimbo God ai ahand+ hohoan+moyu mas+hend+ süngu aheimbo mborai mehündür+.

²⁹ Nga nindou d+d+yei God ai aheimbo horombonambo f+ñmareandür+ ranaheimbo amboan+ d+bon+yu hin+ng+r+mareandür+. Wand+ n+mor+nd+ hohoan+mo nahurai hondüre tükümb+yahindamboane asu ranahand+ ana N+mor+ ranai nindou af+nd+ ranahei amonngo n+mor+mbofi mb+nünguwamboane yahuhayamboyu ramareand+.

³⁰ Ran+yu asu nindou d+d+yei God ai ahamböhünda d+bon+yu hin+ng+mareandür+ ranaheimbo amboan+ ahambo sowanambo hombo mborai mehündür+. Asu nindou daboe God ai mborai mehündür+ ranaheimbo amboan+ aiana wand+ h+imboahü nindou mbumund-anei mehündür+. Asu nindou d+d+yei aheimbo mbumund-anei mehündür+ ranaheimbo ai ahand+ h+imboamupuimbo-randeimbi+ ra masagadür+.

God+nd+ hipoambo ai ng+r+ hin+ng+ñdeamuni

³¹ Ran+moatükun+ ra God ai ramareand+ ranahambo sih+r+ nüngumamb+sefa? God ai siheñimbo yare yahurai far+hemun+ arand+ ra, asu nindou d+d+ n+mor+ ai siheñimbo moaruwaimbo-mandeamuna?

³² God ai moai ahand+ N+mor+ ranahambo warambe k+k+h+r+mündu, nga ai munnguambo siheñimbohünda koamar+heira n+mi keimbi kar+hendeimb+ñh+ y+ñ+mayu. Asu ai siheñimbo ahand+ N+mor+ ra asemun+ ana, asu ai b+d+ñ+r+ munngu-moatükun+ moan+ ran+wam+ nandeamunümbui.

³³ God ai nindou wand-anei yahündüreimb+hünd+ ranaheimbo ra, nindou d+dai hoaf+mandündüra? God ai ahand+hoar+ an+imbo aheimbo hoaf+yundürüh+ya, ai wand+ h+imboahü ana mbumund-anei yahu arand+.

³⁴ Asu nindou d+dai aheimbo papi+hoaf+yondür+ñ+ se h+ñ+yei asu ran+imbo-hündambo se asübus+ af+nd+ ndahümündimboyei hoaf+ ra hoaf+mandündüra? Wan+. Krais Sisap sapo ai y+ñ+yu asu y+ñ+hünd+ yang+r+ bot+ñ+

mbura Godindî hanğifoanî anungu, ai yangir-ani sîhefîmbo farîhefemunîmbohûnda Godîmbo hoafîyu arandî.

³⁵ Ranane asu nindou dîdai sîhefîmbo Kraisîndî hîpoambofe hohoanîmo ranambeahîndî yikürübü-mandeamuna? Asu nîne tîğîrîfo tükündîfemunühane, asübusümbî hohoanîmo-ane, nindou ai moaruwaimbondîhimunühane, wembombondefühane, safî yangirîndefühane, nîni-moatükunî ai sîhefîmbo moaruwaimbo-femunîmbo yahohaya aho-ane asu sîhefîmbo-so hîfokoefe moatükunî tükündîfeyowohane, ranî-moatükunî ranai sîhefîmbo Kraisîndî ŋusüfo pefe hohoanîmo ranambeahîndî yikürübü-mandeamunîyo? Wanî.

³⁶ Anîhond-ane, yahurai ranî-moatükunî sîhefîmbo tüküfearandî ra Buk Baibor ai ranahambo yare hoafîyowohü yahoya,

'Sîhambo-hündamboanefî ro moaruwaiambe yîfîmbo yangirî munğambo si ra hefî arîhundî.

Roana sapo sipsip hîfokoefembo sei hehi rawehîndî nahurai hîmboyefomboanefî,' *Buk Song 44:22*

meho.

³⁷ Ŋga asu munğambo ranî-moatükunî sîhefîmbo tüküfeyomunî ai daboadan-ane, ŋga sapo Nindou düdi ai sîhefîmbo ŋusüfo pamareamunî ranai ana farîhemunî randanî aboedî hamîndî harîhehu tüküyahundühanefî!

³⁸⁻³⁹ Ŋga Ro anîhondümbö fîfîrîheandî, ŋğîrî nîni-moatükunî ai ahandî ŋusüfo pefe hohoanîmo ranambeahîndî yikürübü-ndeamunî: Yîfî hohoanîmo-ane, yangirî nîŋgo hohoanîmo-ane, Godîndî nend-anemo, sünambeahîndî bogor-anei, hîfînîndî bogor-anei, nîne-moatükunî haponda tüküfeyo-ane, süŋguna tüküfemboayo-ane, nîne-moatükunî nîmoamo anîŋgo-ane, asu nîne-moatükunî hîfî hoarehî ragu engoro ranane. Nîne-moatükunî munğambo God ai nafîrandeimbîhündî ranai ŋğîrî Godîndî ŋusüfo pefe hohoanîmo sîhefî Adükarî Sîsas Kraisîndî süŋgu ranambeahîndî yikürübü-ndeamunî. Ŋga wanî.

9

Por ai Israerîmbo afîndî hohoanîmo-ayundürî

¹ Ro anîhondümböanahî hoafayahî. Ro Kraisîndî nîndouya hehea ŋğîrî ro tîkai hoafîndahî. Yîfiafî Aboedî ai wandî ŋusüfoambe hîfandarandî asu wandî ŋusüfoambe wandî hoafî ranahambo anîhond-ane yahohane.

² Ro wandi mamisiri Sudahündi nindou ranaheimbo munquambo si aho ra ngusüfo afindi kürüheandühi afindi hamindi hohoanimo amarondiri.

³ God ai wambo moaruwaimbo-reandira asu Israer, wandi mamisiri hondü, ai anihondumbo-rihindeimbini nindoum-boyahi tükümbeyahi-mbonana ra aboed-ane sa.

⁴ Raniyu God ai Israer ranaheimbo wandi nimor-anei yahuhaya asu ai ahandi himboamupuimbo-randeimbini moatükunini hoeimarihindi. Asu God ai hoafi firamündü masihendi ranane asu ahinümbini hohoanimo ranane ra masahümündi. Asu Godimbo ndofe hohoanimombo hohoanimo ranane asu God ai horombo hoafire masihendi hohoanimo ranane ai ra masahümündi.

⁵ Amoa mamini horombo weangrühini maningomo ranai ana ahei amoa mam-anemo. Suda ahei sirambeahiyu Kraisi ai nindoumbofiki tüküfiki manüngu. Ranani asu Kraisi ai munqu-moatükunini burayo ranabei mbroyu haya hifandarandi. Aiana God hond-ani, nga ranimbo-hündambo-animbo munquambo si aho ra ahambo Adükar-ani mbisefomboane! Anihond-ane.

God ai ahandi nendi ranaheimbo wandanei ehündiri

⁶ Israerihündi munquambo Israerihündi hondüyeipoanini. Nga Godindi horombo hoafi ra moai peyo, nga wani.

⁷ Abrahamindi ahurimamini ranai ana munquambo ahandi ahurini hondüyeipoanini. Nga sapo God ai Abrahamimbo yahuya, 'Aisakindi ahurimamini yangir-animbo sihafini sirimbo-ndahimboyeni,' mehundo.

⁸ Asu ranane nindou Abrahamindi ahurimamini ranai munquamboyoipoanini Godindi nimorini hond-ayeni, nga nindou ai Godimbo horombo hoafire masihendihündi tükümehindini rananei ai Abrahamindi ahurini hond-ayeni.

⁹ Nga Godindi horombo hoafi ranai ndare hoafimayo, 'Sapo ro hoafiya masihehandi rani-simboan-animbo ro asükainda tükündaheandühi asu Abrahamindi nimorehini Sara ai nindowenihini nimorini nderimindimboe,' meho.

¹⁰ Nga asu rani yangiriyopoanini. Nga asu süngunambo Aisakindi nimorehini Rebekandini mboafoni nimorini yimbu afindi mamini ranahandambo masepirimindo. Nga ahafandi afindi mamini aiana Aisak sapo sihefiki amoa-ani.

¹¹⁻¹² Nimorini yimbu tüküfekoate-yafandambe God ai nimorini mamini ranahambo dibonimayundo moanini ahandini hohoanimonambo yangirini hamind-ane. Sapo Godindi nindoumbo dibonimayu hohoanimo ra nindou nini rareanda tüküfemboyopoanini, nga God ai ahandihoariyu nindoumbo kafoaririni hinngiririni arandi. Ranimboane asu nimorini yimbu ranai tüküfe nini ratüpurini aboediyoni moaruwaiyoni ra refekoate-yafandambeyu, God ai

Rebekambo hoafiyundühi yahuya, 'Amongo n+mor+ ai akidand+ hoarehi mb+nünguwamboane,' mehu.

¹³ Rahurai God ai 'Sekop+ambo ngusüfo pamar+hini, nga Isombo yi+boaruko-mar+hini,' mehu hoafi ra Bukambe yare hoafimayo.

¹⁴ Asu ran+ambo si+hi+ri nüngumambisefa? God aiana moai ndore ratüpur+iyu-rand+ mambisefi+yo? Ng+ri+ ra-mb+sefi, nga want+.

¹⁵ Ai Moses+ambo yare hoafiyundowohü yahuya, 'Nindou daboe ro wand+ hohoan+monambo ahambo amboawi yahando-mboayah+ ana, asu ro amboawi mb+sahandomboyah+.

Asu nindou daboe ro wand+ hohoan+monambo hi+poambo-fimboayah+ ana, ro hi+poam-
nd+hin+mboyah+,

33:19

Kisim Bek

yahu hoafi+meindo.

¹⁶ Ranahandamboane God ai nindou d+bonayu ra n+ne-moatükun+ nindou ai hohoan+moayu-ane asu rawareand+ ranane ran+ hohoan+mo sünguyopoan+, nga God+nd+ hi+poambofe hohoan+mo ran+namboane d+bonayu.

¹⁷ Nga Bukambe hoafi ranai God ai Isip-yafe nindou bogor+ Ferombo hoafi+meindo ra yare hoafi+yowohü yahoya, 'Ro wand+ ng+in+nd+ ra muñguambo nindou ranaheimbo nafuindahüran+ asu wand+ ndür+ ranahambo muñguambo hi+fi ndan+ihü bokari-mb+ri+hehind-amboane samboanah+. Ran+ambo-hündamboane ro si+hambo bogor+ambo-r+hean+ni hin+ngar+hean+ni,' meho.

¹⁸ Asu ran+amboane si+hi+ri fi+fi+ri+hund+ God ai moan+ ahand+ hohoan+monambo yang+ri+ nindou daboe amboawi yahuhani, asu nindou daboe ahambo af+nd+af+ndeimb+ tükümb+fiyu-wamboane yahuhaya ranahambo randeandan+ af+nd+af+ndeimb+ tükünd+fimbui.

God+nd+ ng+in+nd+ hohoan+mo asu hi+poambofe hohoan+mo

¹⁹ Ran+ambo-an+ambo nindou mam+ se hoafi-ndaf+nd+rüh+ an+imboya, asu refe ana, n+imboe God ai nindou moaruwai hohoan+moyei ar+hünd+ ranaheimbo ai hüt+ane+ mambüsa? Nindou d+dai God+nd+ yifir+ ranahambo daboand+ hi+hi+ri+mand+hinda?

²⁰ Nga nindou se d+deyafi+ se ra God+ambo af+nd+af+ndeimb+ yahurai hoafi-mandaf+ndoyo? Wambür+ ai nindou düdi sapo wambür+ sümarand+ ranahamboya, 'Se n+imboe wambo ndaro sümarand+ri+?' mamb+siyo.

²¹ Nindou düdi süra-randeimb+ ranai purükini+ ra kandamündühi moan+ ahand+ hohoan+monambo purükini+ mam+ ranahand-ambohünd+ wambür+ yimbu

sündapiri mbui. Rana imbo asu wamburi yimbu ra ngoru aboedi safi ahandi hohoanireandeimbi ra rana hoafuhi sesi ranambe raraofe rambohunda ndonde digembui. Nga asu ngoru moani yahuri ngoahuri nahurai ra moaninduhi yafisuhumi ranambe raraofe-rambohunda digembui.

²² Mare yahurai God ai ahandi hurutu hohoanimo ra weindah nafuimbo yahuhayambo asu ai munguambo nindou ahandi nginindi ranahambo fifirimbirihindamboane yahuhayambo hohoanimoayusi. Nga asu awi ai nindou nginindayundur ranaheimbo afuri geduhi hifandaranduri. Nga nindou ranaheimbo moaruwaimbofendurimbo-hundambo nafimara-mundinduri.

²³ Asu God ai nindou munguambo ahandi himboamupuimbo-randeimbi ra nafuimbohundambo afuri geduhi hifandaranduri. Nindou daboe ai hipoamboareanduri ranaheimbo ahandi himboamupuimbo-randeimbi ra segudurimbo yahumboani. Ai ahandi himboamupuimbo-randeimbi moatukuni ra semindimbohunda nafimara-mundinduri.

²⁴ Sihiri amboa, God ai shefimbo dibonyuhü mborai mehumuni. Sudahundi ranaheimbo yangripoani, nga nindou ngoru sirihundi ranaheimbo kameihi mborai mehundi.

²⁵ God ai Hoseandi Buk ranambe ai ndare hoafiyuhü yahuya,

“Nindou didiyei wandi nendiyeipoani,
ranaheimbo ana wandi nend-anei mbisahan-
durimboyahi.

Nindou daboe ro ngusüfo pefekoate-ayahi,
ranaheimbo ro ngusüfo pandi-hearümboyahi. *Hosea*
2:23

²⁶ Asu nini hifihundi-yei ranaheimbo hoafiyahündürühi seiya, ‘Ai ana Godindi nendiyeipoani,’ masei,
nga hifi ranih-animbo nindou ranaheimboya ‘God
yangripoani nungu-randeimbi ranahandi nimir-anei,’
mbiseimboyei,” *Hosea 1:10*

Hosea ra mehu.

²⁷ Asu Aisaia ai Israer ranaheimbo yare hoafiyuhü yahuya,
‘Nindou Israerihundi ai himonindi gudi kikir afindi nahu-
rai afindiyeisi,
nga asu moani yimbu mami yangrih-animbo
aboedambo-ndahimboyei.

²⁸ Nga Adukari ai ngiri afindi hoafindu,
nga nindou munguambo hifihü aniboadei ranaheimbo
nimai papi-hoafindandurahi

ahei moaruwai hohoanimo ranimbohünda munğuna
 ranı takını tıñırifo dagadürimbui,' *Aisaia 10:22-23*
 mehu.

²⁹ Horombo Aisaia ranahambo amboanı yare hoafiyuhü
 yahuya,

'Adükari Munğambo Nğınindeimbi ranai sıhefi amoa
 mamı bıdıfırı ranaheimbo hınıngıfendürı-
 koatembei-mbonana,
 sıhırı Sodomihündi nahurai tüküyahundühümbo
 asu Gomorahündi nahurai nımboefi,' *Aisaia 1:9*
 mehu.

³⁰ Asu sıhırı nüngumambısefa? Ranı-moaütünü ranana
 ndahurai ane: Suda-yafe ndıfo sapo tıñırıfoyoate moanı
 mbumundi hohoanimo süngufemboayei ranai ana nin-
 dou mbumundi Godındi hımboahü tükümehındi. Sapo
 mbumundi hohoanimo ranaiyo anıhondümbofe ranı-süngu
 tüküfe arandı.

³¹ Nğa asu Sudahündi sapo tıñırıfoyoahü mbumundi
 hohoanimo Godındi hımboahü semındımbo ahınümbı ho-
 hoanimo yangırı süngufembo ranı-süngu ana moai mbu-
 mundi nındou Godındi hımboahü tüküyahındi.

³² Nımboe sapo ai anıhondümbofe hohoanimo ranı-
 süngu mbumundi hohoanimo ra semındımbo moai ho-
 hoanımoyei, nğa wanı. Nğa ai ahei moanı ratüpurı ranı-
 süngu yangırıyo mbumundi hohoanimo ra semındımbo
 hohoanımoayei. Nımoei tıñarühı bemareandı ranınambo
 bendeirani bübürındeı ngei pındeimboyei.

³³ Bukambe ranahambo yare hoafıyowohüya,
 'Hoeırıhi, ro Saion wafuambe Serusarem nğoaftü nımoei
 masıhehını,
 nğa ranai-anımbo nındou ranaheimbo bendeirani
 bübürındeimboyei,
 nımoei yıtıfo rananımbı aheimbo randeirani ai
 pındeimboyei.

Nğa asu nındou düdi ai ahambo anıhondümbo-arırı ana,
 nındou ranai nğırı amoaıngıındu,' *Aisaia 8:14; 28:16*
 mehu.

10

*Israer ai moai Godındı-mayo mbumundi hohoanimo ra
 sahümüdi*

¹ Wandafı mamı, ro nğusüfoambe wandı nındou
 Israer ranai aboedambo-mbeahındı samboanahı
 hohoanımoayahı! Ranımboanahı ro aheimbohünda
 Godımbı dıdıbafıyahando arıhandı.

² Nga ro aheimbo ndor⁺he fifir⁺he heheamboanah⁺ hoafayah⁺, ai ana awi God⁺nd⁺ hohoan⁺mo ran⁺ yang⁺r⁺ süngufemboanei ngusüfo parar⁺hind⁺. Nga ahei ngusüfo pefembo hohoan⁺mo ra an⁺hondü süngupoan⁺.

³ Aiana moai ndor⁺hi fifir⁺hind⁺ God ai nindumbo mbumund-ane⁺ yahu hohoan⁺moayu ranana, nga aiana aheipoan⁺imbo mbumund⁺ tüküfe hohoan⁺mo-ane süngur⁺hi ar⁺hünd⁺. Ranane asu God ai nindou mbumund⁺ hohoan⁺mo hin⁺ng⁺mareand⁺ ra moai sahümündi.

⁴ Nga s⁺h⁺r⁺ fifir⁺rar⁺hund⁺, nindou an⁺hondümb⁺o-ar⁺hor⁺ ana, ranaheimbo ndeara Kra⁺is ai ah⁺nümb⁺ hohoan⁺mo süngufe ho ra moend⁺mareand⁺. Ran⁺imboane asu nindou ai an⁺hondümb⁺o-ar⁺hor⁺ ana, ai God⁺nd⁺ h⁺mboahü mbumund-ane⁺.

⁵ Moses ai nindou ah⁺nümb⁺ hohoan⁺mo rasüngu mbumund⁺ nindou tüküfemboayo ranahambo sürü pare mas⁺hend⁺. Ai yahuya, 'Nindou düdi ai ah⁺nümb⁺ hohoan⁺mo me⁺goro mun⁺gu ran⁺-süngure huhü ranan⁺imbo ai yang⁺r⁺ gedü⁺h⁺ nüngumbui,' mehu.

⁶ Nga asu nindou ai God⁺imbo an⁺hondümb⁺ofiw⁺an⁺ asu God ai nindou ranahambo seana mbumund-anaf⁺ yahu arand⁺. Mbumund⁺ tüküfe hohoan⁺mo ranana ndahurai-ane. Se ng⁺r⁺ rand⁺hi hohoan⁺mondeih⁺ya, 'Nindou d⁺dai sünambe magafua?' mb⁺sei. Hoaf⁺ ranahand⁺ n⁺m⁺nd⁺ ra 'D⁺dai sünambe gafu Kra⁺is s⁺hef⁺imbo nderümündü makuda?'

⁷ Asu se ng⁺r⁺ rand⁺hi hohoan⁺mondeih⁺ya, 'Nindou d⁺dai h⁺f⁺n⁺ y⁺fambe ranambe magada?' mb⁺sei. Hoaf⁺ ranahand⁺ n⁺m⁺nd⁺ ra 'D⁺dai gadü hon⁺guambeah⁺nd⁺ Kra⁺is nderümündü madüfua?'

⁸ Nga mbumund⁺ tüküfembo hohoan⁺mo hoaf⁺ ra ndahurai-ane: 'Hoaf⁺ ranana ak⁺m⁺ s⁺haf⁺ fik⁺m-ane, s⁺haf⁺ yafambe hoear⁺ ran⁺wam⁺ en⁺goro asu s⁺haf⁺ ngusüfo ranambe.' Sapo an⁺hondümb⁺ofe hohoan⁺mo hoaf⁺ ranane ro bokar⁺hehu ar⁺hund⁺ ra.

⁹ Se s⁺haf⁺ yafambenambo weindah⁺ yaro hoaf⁺yaf⁺hüya, 'Sisas ai wand⁺ Adükar-ani,' saf⁺ mbura, asu s⁺haf⁺ ngusüfo ranambo God sapo Sisas⁺imbo y⁺f⁺hünd⁺ bot⁺marir⁺ ranahambo an⁺hondümb⁺o-arowand⁺ ana, se aboedambo-ndafoamboyaf⁺.

¹⁰ Nga s⁺haf⁺ ngusüfoambe an⁺hondümb⁺o-r⁺wand⁺ God ai nindou mbumund-anaf⁺ yahuhaya asu s⁺haf⁺ yafambe ranambo weindah⁺ hoaf⁺yafan⁺ God ai aboedambo-ndean⁺n⁺imbui.

¹¹ Bukambe hoaf⁺ ranai hoaf⁺yowohü yahoya, 'Nindou düdi ahambo an⁺hondümb⁺o-arir⁺ ana, nindou ranai ng⁺r⁺ amoan⁺ng⁺indu,' meho.

12 Suda-anei asu Suda-yafe ndifo rananei ranai ngorü-poanimo ngorü-poanimo-yahimboyeipoani, nga nindou Godindi himboahü mamisiimogodi yangir-anei. God aiana munguambo nindou ranahei Adükar-ani. Asu nindou munguambo didiyei aiamboya farhawandüri sei arihündi ranaheimbo aboedi-aboedireandüri arandi.

13 Ranimboyo Bukambe yare hoafiyowohüya, 'Munguambo nindou ai Adükarimboya farhawandüri sei hoafiyei arihündi ana, ai aboedambo-ndahimboyei,' meho.

14 Nga asu nindou ranai anihondümbafe-koatendeihü ana, ngiri ahambo hoafindahüdo. Asu ai hoafi ranahambo himborikoate-ndeihü ana, ngiri ahambo anihondümbonidhori. Nindou ranai hoafi ra bokari-hefekoate-ndimondani asu ai ngiri himborindei.

15 Asu nindou koehefepura hokoate-ayomo ana, ai ngiri bokandihoundi. Nga Bukambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Nindou aboedi hoafi sahümündi asinei ra aboedi safane,' meho.

Israer ai moai aboedi hoafi ranahambo sahümündihü süngurihindi

16 Nga asu Suda yimbu-mamisi yangiri ai aboedi hoafi ranahambo sahümündi süngurihimboanei. Nga Aisaia ai yare hoafiyuhü yahuya, 'Adükari, nindou ai yihoeftimayo hoafi ra moai anihondümborihindi,' mehu.

17 Nga rani-moatükuni ra ndahurai-ane: aboedi hoafi ra himboriyehiyeyi asu anihondümbafe tüküme Feyo. Asu Krais ranahambo hoafi bokarihefembo aboedi hoafi ra himboriyehiane.

18 Nga asu haponda ro düdueheandi, Anihondüyo Suda ai Godindi hoafi ra himborikoate-mayei? Wani. Hoafi ra ai anihondü himborimayei. Nga Bukambe yare hoafiyowohü yahoya,

'Mungu-moatükuni God ai nafimarandi ranahandi hoafi ra munguambo hifi ranihü ho tüküme Feyo,

ahei hoafi munguambo hifi kaiyowohü ho tüküme Feyo,'

Buk Song 19:4

meho.

19 Asükaiya ro düdueheandi, Awi Israer ai moai fifirihindiyoy? Ai fifirimarihindi. God ai Mosesindi süngure hoafiyuhü yahuya,

'Ro Suda-yafe ndifo ai mamisi rani-ni-poediyefipoani ranaheimbo fandihheiran,

asu Israer se ngüsüfoambe moaruwai-ndeimboyei.

Ro Suda-yafe ndifo ai fifirifekoate-yeimbi ranaheimbo fandihhehe-andürani,

asu Israer se ṅgusüfoambe ṅgĩnĩndĩ-ndeimboyei,' *Io*
32:21

mehu.

²⁰ Asu süṅgunambo Aisaia ana ai moai hoafiṁbo yĩhĩmboyu,
ṅga God ai ahandĩ süṅgure yare hoafiyuhũ yahuya,
'Nĩdou wambo kokoendĩrĩkoate-mayeĩ raniyeĩ wambo
hoeimarĩhindĩrĩ.
Roana nĩdou wambo hohoanĩmoyokoate-mayeĩ rana-
heimbo sowahi weindahĩ tũkũmeheandĩ,' *Aisaia*
65:1

mehu.

²¹ ṅga asu Israerĩmbo ai yare hoafiyuhũ yahuya,
'Ro nĩmbĩ-nĩmbĩsi nĩdou hoafi mbahĩrĩhe-hindeimbĩ asu
hĩmborĩkoate-yeimbĩ
ranaheimbo wandĩ warĩ kĩkĩhĩrĩha-mĩndĩndũrĩ
arĩhandĩ ai-babĩdĩ aboedĩ-aboedĩfembobũnda,'
Aisaia 65:2

mehu.

11

God ai Israer bĩdĩfĩrambo hĩpoambo-mareandũrĩ

¹ Raniṁboanahi asu ro rarihe dũdueheandĩ nda, Asu God
ai ahandĩ nĩdou Sudahũndĩ muṅguambo daboadanambo-
mbareandũrĩyo asu wanĩmbeiyo? Wanĩ! Ro Por amboanĩ
Sudahũnd-anahi. Ro Abrahamĩndĩ ahuir-anahi asu Ben-
saminĩndĩ sĩrambeahĩnd-anahi.

² God ai ahandĩ nendĩ Sudahũndĩ tũkũfekoate-yeiambeahĩ
fĩfĩreandũrũhĩ wand-aneĩ mehu ranaheimbo ana moai
daboadanambo-reandũrĩ, ṅga wanĩ. Asu se hoafi
Eraisa ai Sudambo papi-hoafĩrandũrũhĩ yare Godĩmbo
dĩdĩbafĩmefiyu ra fĩfĩrĩhindai? Ai Godĩmbo yare
dĩdĩbafĩndowohũ yahuya,

³ 'Adũkari, aiyomo nĩdou sĩhafĩ hoafi hoafiyomo-
rundeimbĩ ahamumbo muṅgu hĩfokoamarũpurĩ. Asu
ai sĩhambo sesi sĩhefe dĩdĩbafĩferambo fondi ra
bĩrĩmafoarundĩ. ṅga ro mamĩ yangĩr-anahi anĩmboahi.
Asu ai wambo hĩfokoefendĩrĩmbo mehomo,' mehu.

⁴ ṅga asu God ai ahambo asũkaiyu nũṅgure sĩmborĩ
hoafiyundoa? Ai hoafiyundũhĩ yahuya, 'Ro 7,000 nĩdou
wandambofimbĩ sahapurĩmĩndĩ anĩmboahi ai tĩkai god Ber
ahambo yirĩ yĩmbu pusĩfekoate-mayeĩ,' mehu.

⁵ Rahurai-ane hapondanĩ amboanĩ nĩdou yĩmbu-mamĩ
God ai ahandĩ moanĩ hĩpoambofe ranambo dĩbonĩmayuwa
anĩboadeĩ.

⁶ God ai aheimbo moanĩ hĩpoamboreandũrũhĩ
dĩbonĩmayundũrĩ, ṅga ai nĩne ratũpurĩmayeĩ
raniṁbohũnda dĩbonĩyu-ndũrĩmboypooanĩ. ṅga nĩdou

ranai ranî ratüpurîyeianî God ai dîbonî-mbeyundürî-mbonana, asu ngîrî moanî hîpoambofe ra moanî hîpoambofe hondü tüküfeyo.

⁷ Asu ranîmbo-hünda sîhîrî nüngumambîsefa? Ranî-moatükunî ranahambo Israer ai hüti kokomarîhündî ra asu ai moai sahümündî. Nga nindou bîdîfîrî God ai dîbonî-mayundürî ranai yangîrîyei ranî-moatükunî ra masahümündî, nga asu bîdîfîrî ranai hîmbotühüfo papîmareandürî Baibor yare hoafîmayo nou.

⁸ Ai yare hoafîyowohü yahoya,
'God ai aheimbo ramareandüra moai ngusüfoambe ho-
hoanîmo purîhümündî.

Asu ahei hîmboarînambo ngîrî hoeindîhindî
asu ahei hîmboambenambo ngîrî hîmborîndei,
nga yare nîngo hombo hapondanambe tükefeyo,' *Io 29:4;*
Aisaia 29:10

meho.

⁹ Defit ai hoafîyuhü yahuya,
'Nindou aiana sesesî-ndeianî kinî tîfîŋambe ahanei nou
mbîhaneia asahî.

Asu ahei hohohanîmo moaruwai ranî-süngumbo
nîmoeifîhî pîmbeyeia asahî.

¹⁰ Ahei hîmboarî amboanî dikîreandürîhîmbo asu ai
hoeifekoate-mbeyei-amboane.

Asu se aheimbo daboahamîndî pupurügurîhi
hehi yahurai koadürümbo-koadürümbo rarîhi
mbînîmboeia samboanahî,' *Buk Song 69:22-23*

mehu.

God ai Suda-yafe ndîfo masemündündürî

¹¹ Ranîmboane asu ro haponda düdueheandî nda, Sapo
Suda ai bübürîmayei peyehü muŋguna moaruwaimbo-
reandürîmboyo? Ai ra wanana! Nga sapo ai moaruwai
hohohanîmo-mayeamboyo asu God ai Suda-yafe ndîfo
ranaheimbo ngusüfoambe garîbî-mbîrîhindür-amboane
yahuhayamboyo ahei ndîfo ranaheimbo aboedambo-
mareandürî.

¹² Suda ai moaruwai hohohanîmo süngu-marîhündamboyo
asu God ai nindou muŋguambo ranaheimbo dîdîboado-
mareandürî. Ai Godîmbo daboadanambo-marîhoramboyo
asu God ai ahei ndîfo ranaheimbo mafarîhendürî.
Ranîmboane asu muŋguambo Suda ai God sowana asükai
gugurîndahindanî anîmbo nindou muŋgu ai aboedî
hamîndî hondü nîmandeimboyei.

¹³ Suda-yafe ndîfo sîheimbo haponda ro hoafehandürî
nda. Sîheimbohünda God ai wambo ahandî hoafî sa-
hamîndî harîhandeimbî kamafoareandîrî. Ranîmboanahî

asu ro ndani ratüpurî nda ranahambo borîyahühî yifi-rayahi.

¹⁴ Rananîmbo asu wandî nendî ranai God ahei ndîfo afarîhendürî ra hoeindîhindühîmbo ranîmbo ngusüfoambe garîbîndîhimboyei. Rananîmbo asu ro bîdîfîrambo fandîheiranî asu ai Ape sowana ngeiani aboedambo-ndearümbui.

¹⁵ God ai Sudambo daboadanambo-mareandürî asu ahei ndîfo ranaheimbo ngunindîmbo-mareandürî. God ai Sudambo asükai asemündündürî ana, ra nüngumandîfea? Ai nindou yîfîhündî botefeyo nahurai-anei!

¹⁶ Bret mamî ranahandambo bîdîfîrî kemündî Godîmbo asayo ana, asu bret yîpoate muŋgu ra ahandî yanğîr-anendo. Asu nîmî ahari mamî ranahandî ahambo aseğodo ana, asu düdüdü ranamboani ahandî yanğîr-anendo.

¹⁷ Orif nîmî hîfîfehündî ranahandambo düdüdü bîdîfîrî ai tîtaboari-hendühîyu asu nîmambeahîndî orif nîmî düdüdü ranai ranîfîhî papîmareandî. Suda-yafe ndîfo seana nîmambeahîndî orif nîmî nahurai-anei. Ranane asu haponda se aboedî emündü momoriyeihî Sudayei-mayo yanğîrî nîngombo hohoanîmo ra hoe nahurai asahümündî.

¹⁸ Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu Suda orif düdüdü nou tîtaboari-mefoehindî ranaheimbo se yîboarukondîhindürîmboyei. Nüngundahi borîmandeia? Seana moani düdüdü yanğîr-anei, nğa seana nîmî ahari ranahambo tûpurîhindühî-yeipoanî. Nğa nîmî ahari ranane sîheimbo tûpareandürî.

¹⁹ Nğa seanîmbo hoafîndeihiya, Yîni, nğa sapo düdüdü ranai tîtaboari-foarîndühîyo asu yîhoefîmbo ranî fondühîmbo fondi hîniŋgîmareamun-ane, mbîsei.

²⁰ Yîni, ranana anîhond-ane. Ai tîtaboari-mefoehindî ra Godîmbo anîhondümbofekoate-wamboyei ramehindî, nğa asu seana ranîhü rarîhi anîmboei ra anîhondümborîhi hehimbo-wamboyei ahei fondühî anîmboei. Nğa asu se ranahambo afîndî-afîndeihi sîheihoarîmbo borîndeimboyei, nğa awi yîhîmbondei.

²¹ Suda ai düdüdü hond-anei, nğa God ai aheimbo moai nîmîndühî hîniŋgîrearü, nğa tîtaboari-mafoareandî. Nğa se hîbadîhündî. Se düdüdü hondüyeipoanî, nğa God ai sîheimbo amboani nîmîndühî nğîrî hîniŋgîndearü, nğa tîtaboari-boadeandürîmbui.

²² Godîndî hîpoambo hohoanîmo asu nğînîndî hohoanîmo ra sîhîrî dîboadondîhu fîfîrîndîhumboane. Nindou ahandî hoafî hîmborîyeisî, nğa hîniŋgîmarîhindî ranaheimbo nğînîndî-ndarümbui. Nğa asu se Suda-yafe ndîfo ahandî hîpoambofe hohoanîmo ranî-sünğu ahei ana, asu ai sîheimbo hîpoambo-ndearümbui. Nğa se-amboani ahandî

hohoanimo rani-sungu hokoate-ayei ana, randihi titaboari-boegimboyei.

²³ Suda ai anihondumbo-arihindi ana, God ai asukai aheimbo nimindihü papindearümbui. God ai yifirayu ana, asukai aheimbo koadürü nimindihü papinde h+n+ngi-ndeandürimbui.

²⁴ Suda-yafe ndifo se-amboani nimambeahindi orif düdudu-aneisi, nga asu aboedi orif nimindi ranifih papirihimboanei, nga ranahandi hondüyopoani. Suda-anei ai hififehündi orif nimindi hond-ayei. Ranimboane asu aheimbo ana God ai düdudu hondü titaboari-mefoendi ra semündü asukaiyu koadürü nimindi hondüfih papareandüri ana, ai asukai aboedi hamindi ranifih peniboadeimboyei.

God ai nindou muḡuambo hipoamboareandüri

²⁵ Wandafi mam, dibohindi hoafi ranimboanahi se fifrimbirihinda sahehea. Se siheihoari randihi hohoanimondeih hoafindeihiya, 'Roana fifirihu hohoanimo-yefeimb-aneisi,' mbiseimboyei saheheamboanahi. Hoafi nda yahurai-ane, Israer bidifiri ana hoafi himborikoate-yeimb-anei. Rani hohoanimo ranana ahei ngusüfoambe nimandündüri ngo-ngombo asu Suda-yafe ndifo nungunümbiyei God ai dibonimayundüri ranai fondi ra simongori-ndamindimboe.

²⁶ Rani sungumbo-animbo God ai Israer aheimbo aboedambo-ndearümbui. Buk Baibor ai yare hoafiyowohü yahoya,

'Aboedambore-randeimbi ai Serusaremi-nipoedi kudu Sekopindi ahuri Suda ranaheimbo randeandürani, ahei Godimbo hohoanimo-koate hohoanimo h+n+ngi+ndihi-mboyei.

²⁷ Ranimbo ro ahei hohoanimo moaruwai ra gogorindi-heheandühi

rani-simboan-animbo ai-babidi hoafi femindi sihefe ra randihea-mboyah, *Aisaia 59:20-21*

meho.

²⁸ Nga Suda ai aboedi hoafi himborikoate-mayei ranimboane asu God ai Suda-yafe ndifo siheimbo fehefemböhündambo hohoanimomayu raniyo asu Suda ai ahandi hürütimb-anei. Nga God ai Sudambo dibonimendüri ranimboane asu ai ahandi horombo hoafimareandi Suda-yafe amoaombo ranahamumbo hohoanimoyuhü aheimbo ngusüfo pareandüri arandi.

²⁹ Nga asu nindou God ai aheimbo aboedi moatükuni masagadüri asu dibonimendüri ranaheimbo ngiri hohoanimo ngörü-sungundeandi, nga wani.

³⁰ Horombo se Godɪndɪ hoafɪ hɪmborɪkoate-mayei, nga hapoana God ai sɪheimbo hɪpoamboareandürɪ, Suda ai Godɪndɪ hoafɪ hɪmborɪkoate-mayei ranɪmbo-hündambo.

³¹ Asu hapoana God ai sɪheimbo hɪpoambo-mareandürɪ ranɪmboane asu Suda ai Godɪndɪ hoafɪ hɪmborɪkoate-mayei. Ranɪ-moatükunɪ tükümefeyondürɪ ra God ai aheimbo hɪpoambofe-ndürɪmbo-hündamboyo.

³² God ai nindou munɟuambo aheimbo hɪpoambofe-ndürɪmbo yahuhaya ranɪyo asu nindou munɟuambo ahei hɪmborɪkoate hohoanɪmo ranɪna bobohɪramündürɪ hɪnɪŋɪmarearü.

God adükar-ani mbɪseiamboane

³³ Godɪndɪ ngasündeandeimbɪ hohoanɪmo ra adükarɪ hamɪnd-ane!

Ahandɪ aboedɪ hohoanɪmo asu fɪfɪrɪfe ra hoandarɪ saf-ane!

Nindou dɪdai ahandɪ hohoanɪmoyuhü hoafayu ra fɪfɪrɪnde hoafɪmanda?

Asu dɪdai Godɪndɪ nafɪ munɟuambo ra fɪfɪrɪmandea?

Godɪndɪ hoafɪ hoafɪyohü yahoya,

³⁴ 'Dɪdɪ Adükarɪndɪ hohoanɪmoambe amaro ra fɪfɪreamboayua?

Dɪdɪ nindou ai ahambo ratüpurɪmbo rasüŋguro rasüŋguro-meyundoa?

³⁵ Nindou düdi Godɪmbo nɪnɪ-moatükunɪyo masagado, asükai ai süŋgunambo ahambo hɪhɪrɪfe segodɪmbo-hündambo?' *Aisaia*

40:13

meho.

³⁶ Munɟu-moatükunɪ ra God ai ahandɪhoarɪ nafɪmarand-ane asu ahandɪ ngɪnɪndɪnamboane anɪŋgo asu ahand-ane. Munɟuambo si Godɪmbo adükar-ani mbɪseiamboane. Nga anɪhond-ane.

12

Sɪhefɪ fi ra Godɪmbo ndahundɪmboane

¹ Wandafɪ mamɪ, Godɪndɪ-mayo hɪpoambofe hohoanɪmo adükarɪ ranɪmbo-hündamboane ro sɪheimbo hoafehandürɪnda. Sɪhei fi yangɪrɪ nɪŋgoambe ra se moanɪ Godɪmbo ndahündo ahambo sesɪ asɪhefeyo nou. Se ahandɪ yangɪrɪndeian-anɪmbo asu God ai ranɪmbo hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪndümbui. Se randɪhindüh-anɪmbo wudɪpoapondɪhi Godɪmbo hohoanɪmondahündo.

² Se hɪfɪ ndanɪhündambo hohoanɪmo süŋgundɪhimboyei, nga sɪhei hohoanɪmoambe sɪmborɪ hohoanɪmo süŋgundɪhindɪ. Rananɪmbo God ai hohoanɪmoayu ra se ndondɪhi fɪfɪndɪhi mbundɪhü rasüŋgundɪhimboyei.

Nini-moatükunî ai aboedayo asu nîne ai yifirayu asu nîne ai aboedi ndorihoeimbi hamindi hondayo ra se fifindi himboyei.

God ai sihefimbo hohoanimo moani masendi ranambo ratüpurindefimboane

³ Nga God ai wambo ahandi-mayo moani hipoambofe hohoanimo masendi ranimbo munguambo siheimbo ro bidingiri hoafi hoafinda samboanahi. Se siheihoari sihei fi ranahambo yangiri afindi hohoanimo-ndeimboyei, nga wani. Nga God ai siheimbo anihondumbofe hohoanimo masagaduri rani simongorühi safi sihei fi ranahambo ndondihi hohoanimondei.

⁴ Sihiri ana fi mamami ranihi afindi moatükunî ngorüpoani ngorüpoani fi ra hifoareamboane. Ranane asu ngorüpoani ngorüpoanimbo fi ranai ahandi ngorüpoani ngorüpoanimbo ratüpurî mbenjori.

⁵ Rahurai-mayowamboane asu sihiri nindou afindanefisi, nga asu Sisas Kraisindi finambo ana sihiri fi mamirananehi. Ranimboane asu sihiri ana nindou ngorüngorü ra sihiri mamî wandafi mamî yangir-anehi fi mamî ranihi.

⁶ God ai sihefimbo moani hipoambo-reamunühüyu asu ai nindou mamami sihefimbo rani-poanimbo rani-poanimbo fifirife moani masemunî. Godindi hoafi hoafimbohünda nindumbo ratüpurî ra segodoa asemüdu ana, sapo anihondumbofe hohoanimo ai asemüdu rani-süngu animbo hoafendomboane.

⁷ Düdi ai farihefembo ratüpurî ra asemüdu ana, ai ndonde mbifari-hendamboane. Asu yamundifembo ratüpurî ra asemüdu ana, ndonde yamundimbi-reandamboane.

⁸ Nindou mamî ai ngusüfoambe kiki-mofoefendürimbo ratüpurî ra asemüdu ana, asu ngusüfoambe kiki-mo-mbifoareandüramboane. Nindou düdi ai nini-moatükunî napoyo masihendi ra nindou bodimondambo yibobofe saimbo ratüpurî asemüdu ana, ai afindi saimbo nimbonindu. Nindou düdi bogorimbofe niñgombo ratüpurî ra asemüdu ana, ai ratüpurî ra tñirifo-mbiyuwamboane. Düdi ai hipoambofe ratüpurî asemüdu ana, ai moani hihifi-hihifinambo nindou ngorumbo mbifari-heiramboane.

Wandafi mamimbo aboedi hohoanimoyondo hohoanimo

⁹ Nindou ngorumbo anihondumbo ngusüfo pandihindi. Nîne-moatükunî moaruwai-ayo ranahambo yi-boarukondi-hindi. Nîne-moatükunî aboedayo ranahambo kikihi-safindi-hümüdi.

10 Se munḡuambo s̄mbor̄i hohoan̄imur̄indei se s̄hei fik̄im̄n̄nd̄imbo hohoan̄imoayei nou. Asu nindou amur̄i ranaheimbo wambo ḡgas̄ünd̄hi-nd̄ireimbanei mb̄isei hohoan̄imondei.

11 Af̄indi t̄iḡambombü ratüpur̄imbo hohoan̄imondei, ḡga asu se ȳboaruko-ȳboaruko-nd̄eimboyei. Se ratüpur̄aye ra Adükar̄imbohünda ratüpur̄indei.

12 Se Adükar̄imbo an̄ihondümbö-nd̄ihorüh̄i h̄ibad̄ihorüh̄i h̄ih̄if̄i-h̄ih̄if̄indei. T̄iḡr̄ifo s̄heimbo tükünd̄ifeyoan̄i se afur̄nd̄ihindüh̄i n̄imand̄ei. N̄imbi-n̄imb̄isi se Adükar̄imbo d̄id̄ibaf̄indahi nd̄ihünd̄i.

13 S̄hei an̄ihondümbö-r̄ihindeimb̄i wandaf̄i mam̄i ai napo mbon̄imbo-nd̄ihümündian̄i se aheimbo s̄hei-mayo ndahündür̄i. Asu nd̄ifo nindou tükünd̄ahindan̄iwani aheimbo amboan̄i wor̄n̄nd̄ihindür̄i.

14 Nindou s̄heimbo moaruwaimbo-ar̄ihindür̄i ranaheimbo God ai aboed̄i-aboed̄i-mb̄ireandüramboane mb̄isei hehi d̄id̄ibaf̄i-ndahindür̄i. God̄imboya aheimbo d̄id̄iboado-mb̄ireandüramboane mb̄isei, ḡga ḡḡr̄i se God̄imboya aheimbo moaruwaimbo-ndowandür̄i mb̄isei.

15 Nindou h̄ih̄if̄i-h̄ih̄if̄aye rani-bab̄id̄i h̄ih̄if̄i-h̄ih̄if̄imbeyei-amboane, asu nindou aranaye rani-bab̄id̄imbo amboan̄i aran̄imbeyei-amboane.

16 S̄hei wandaf̄i mam̄i rani-bab̄id̄i wud̄iwud̄indahind̄i. Se ḡḡr̄i aboed̄i nindou yanḡr̄i hohoan̄imondei wud̄nd̄ihindür̄i, ḡga se nindou moaruwai rani-bab̄id̄i n̄imboei. Asu se s̄hei fimbo hohoan̄imondeih̄i ro f̄if̄ir̄iheandeimb-anah̄i mb̄iseimboyei.

17 Nindou ḡgorü ai s̄heimbo moaruwai-moaruwaimbo-nd̄ihindüran̄i, asu se s̄mbor̄i aheimbo moaruwaimbo-nd̄ihindür̄imboyei, ḡga yowan̄i. N̄ine hohoan̄imo nindou ai aboed-ane ase ana, se rani yanḡr̄-an̄imbo rand̄ihind̄i.

18 Se munḡuambo nindou-bab̄id̄i aboed̄i n̄imar̄imbohündambo naf̄i kokond̄ihünd̄i.

19 Wand̄i wandaf̄i, nindou ai s̄heimbo moaruwaimbo-nd̄ihindüran̄i asu se s̄heihoar̄i rani-moatükun̄i ranahambo s̄mbor̄i h̄ih̄ir̄nd̄ih̄i rand̄ihimboyei. ḡga moan̄i rand̄ih̄i h̄in̄iḡind̄ihindan̄i God ai aheimbo ḡḡn̄nd̄i-mb̄irandür̄imboane. Bukambe yare hoaf̄iyowohü yahoya, 'Nindou ḡgorümbo h̄ih̄ir̄ife moaruwaimbofe ranana wand̄i ratüpur̄-ane.

Wand̄ihoar-an̄imbo ro aheimbo s̄mbor̄i
moaruwaimbo-nd̄ih̄earümboh̄i, ' *Io 32:35*

mehu Adükar̄i ai.

20 ḡga asu, Bukambe yare hoaf̄iyowohü yahoya,

'Nindou s̄hambo hürütüran̄i-randeimb̄i ranai wembombonduan̄i, ahambo sesi dabado,

asu am̄indan̄iḡombo-nduan̄i, hoe dabado.

Se ahambo randoworani ana, ai s'hambo ramareanini
 ranimbo asu ai amoanin'gi-ndümbui,' *Sindaun*
 25:21-22

meho.

²¹ Moaruwai hohoanimo ai ngiri s'hambo ngasündeani
 haya hifinambondeanini. Nga se aboedi hohoanimo rani-
 süngundowandühi ratüpurindafan-animbo asu se moaruwai
 hohoanimo ranahambo hifinambondowamboayafi.

13

S'hir'i gafmani-yomondi hoareh'indefomboane

¹ Nindou mun'guambo gafmani-yomondi hoareh-
 animbo nin'gomboane. Nga moai gafman ai aimbo
 hoangiru tüküyafundi, nga Godindi hoafi süngu ahandi
 warihünd-anemo. Mun'guambo gafman ra God ai kafaore
 hin'ngimareapur-anemo.

² Ranimbo-hündamboane nindou ai gafmani-yomondi
 hoafi mbah'rar'ihendi ra asu Godindi hoafi kameih-ane
 mbah'rar'ihendi. Ranimbo wamboane asu ai tin'rifon-
 ndahümündimboeyi.

³ Gafman ai nindou aboedi hohoanimo ratüpur-
 rawar'hindi aheimbo refendür'imboyoponi, nga nindou
 düdi ai moaruwai hohoanimoayu ranahambo refembo-
 hündamboanemo an'ngomo. Gafmanimbo y'hibombo se
 moeimboyafi? Refe ana, se moani aboedi ratüpur' rani
 yang'ir-animbo süngundowandani asu ai s'hambo aboed-
 anafi mbisimo hoaf'ndimboemo.

⁴ Gafman aiana Godindi ratüpur'yomo-rundeimb-
 anemo se aboedi mb'inimbafa yahomo houmbo
 an'ngomo. Nga asu se moaruwai ratüpur' randowandühi
 rananimbo se y'hibondafi ranahambo. Nga aiana
 moai moani ng'inindi moatükun' ra semüdu. Aiana
 God kafaore hin'ngimareandi wambo asu ai Godindi-
 mayo ng'inindi nindou moaruwai-mbofe hohoanimo ra
 semündümboani nindou ai moaruwai hohoanimoaye
 aheimbo moaruwaimbo-fendür'imbohünda.

⁵ Ranimbo-hündambo-animbo asu se gafman'ndi hoareh-
 ni'mboei. Asu rani-moatükun' sünguefeyo ra moaruwai-
 mbofe ranahambohünda y'hibombo yang'ir'yoponi, nga
 gafmani-yomondi hoarehi nin'go ra aboedi hohoanimo
 süngufe-ane.

⁶ Ranimbo-hündamboane asu se gafmanimbo takis
 pir'hi ar'hündi. Gafman aiana Godindi ratüpur-
 ratüpur'yomondühi rananemo asu ai rani ratüpur' rani
 yang'iri hifand'iru arundi.

⁷ Gafman nindou ranahamumbo n+n+moatükuniyo segodürimboayei ana, aheimbo moan+ rani+moatükun+ ra dagadür+. Gafman ai n+n+n+moatükun+ takis+imboyo hoaf+nd+mondan+, se ahamumbo ndehind+. Asu bogor+ nindou ranahand+ hoareh+ndei+ asu ahambo ah+n+ndei. Asu nindou ndür+ adükarümb+ ranahambo ndür+ adükarümb-ani mb+sei hohoan+mondei.

S+mbor+ ngusüfo pefembo hohoan+mo

⁸ Se nindou ngoründi+mayo n+n+moatükun+ ndowand+f+ mbunda s+mbor+ saimbo-mayo ra h+ng+ndowanda gedüh+ n+ngomboe, nga yowan+. Se sapo s+mbor+ ngusüfo pefe hohoan+mo ran+ yang+r-an+imbo süngund+hind+. Nindou düdi ai ngorümbo ngusüfo parareand+ ana, ai muᅇguambo ah+nümb+ hohoan+mo meᅇgoro ra süngureandeimbi nindou-ani.

⁹ Moses+nd+ ah+nümb+ hohoan+mo ranai yare hoaf+yowohü yahoya, 'N+moreh+ nindowenih+yafe hohoan+mo moaruwaimbo-fepoan+. Nindou h+fokoefepoan+. Hümbuhün+poan+. Nindou ngoründ+ napo hohoan+fepoan+, meho. Muᅇgu ran+ ah+nümb+ hohoan+mo ranane asu amur+ muᅇguambo enᅇgoro ranane muᅇguambo mamambere haya n+m+nd+ hoaf+ ra yare hoaf+yowohü yahoya, 'Se nindou amurambo ngusüfo pandowand+ se s+haf+ fimbo ngusüfo pararowand+ nou,' meho.

¹⁰ Nindou düdi ai nindou ngorümbo ngusüfo pararir+ ana, ai ng+r+ ahambo moaruwaimbo-ndir+. Ran+imboane nindou ai ngorümbo ngusüfo pararir+ ana, asu ai ah+nümb+ hohoan+mo hondü muᅇguambo ra süngurandüh-ani.

S+h+r+ moan+ mbumund+ hahabodefomboane

¹¹ Se f+f+r+himboane haponda n+n+ siyo s+h+r+ an+imboef+ ran+imboane se ran+ hohoan+mo süngund+hind+. Ndeara ran+ si ra se mapoei-ane, nga hapondan-ana se bot+ndahind+. Horombo s+h+r+ God+nd+ hoaf+ an+hondümbo-r+hundeimbi nindou n+imboef+imbo God ai s+hef+imbo aboed+reamuneimbi-mayu ran+ si ra ak+m+yo, nga hapondan+ ana ndeara ak+m+ saf+ tüküfembo yang+r-ane.

¹² N+imbi ai ndeara muᅇgumbo yang+r+yowohü asu si ai ndeara ak+m+ simbo yahomboane. N+imbokoan+nd+ ratüpur+ ra h+n+ng+femboane, nga asu s+r+hünd+ yifiar+ napo ra ndahum+ndefo-mboane.

¹³ Nindou s+r+hü aboed+ anüᅇgu nou s+h+r+ n+imboefomboane. S+h+r+ mam+kar+ hohoan+moyo wakife asu bia s+m+nd+ hefe mam+kar+ hohoan+moyo wakife poan+. N+moreh+ s+s+h+moyo wakife asu moaruwai hohoan+moyo

wakifepoani. Watikoafi hoafiyo asu nindou ngorumbo ngusüfoambe moaruwaimbo-fepoani.

¹⁴ Nga se Sisas Kraisiṁbo yangir-animbo yifiari niminehoarimbo-ndihori sheifih güdihori. Nga shei horombodidi moaruwai hohoanimo ngusüfoambe amaro ranahambo süngundhimboyei.

14

Wandafindandi hohoanimo ra sibir yibobondihumboyei, nga wani

¹ Nindou mamai ai Godimbo anihondümborirani asu ahandi anihondümbofe ra kehurindoani ana, asu se ahambo Godindi nendi shei mbusümo ndahorimindei ngei. Asu ai nime hohoanimoayu ranahambo simbori wataporimbo-ndühimboyei.

² Nindou mamai ai ahandi anihondümbofe hohoanimo nginindi süngwareandi ana, ai muṁguambo sesi ra sesühani, nga asu nindou ngorü ai ahandi anihondümbofe ra kehurayo ana, ai ngiri safi aboedi dedu, nga wandümo yangiri sesühani.

³ Nindou ai muṁguambo sesi sesü-randeimbi ana, asu nindou moani wandümo yangiri sesümbi-mayu ranahambo yowani moaruwai hohoanimo-yondopoani. Asu nindou wandümo yangiri sesü-randeimbi ranai nindou muṁgu-moatükuni sesümbi-mayu ranahamboya, aiana moaruwai hohoanimoayu-randeimb-ani yahopoani. God ai nindou ranahambo amboani serümündümboani mbohünda.

⁴ Nindou se didiyafi, asu se nindou ngoründi ratüpuriyu-randeimbi nindoumbi yiboboarwora? Nindou sapo ahambo hifandarandi ai-animbo ahandi ratüpuriri ra aboedimbayo wanimbayo mbüsü yibobondeambui. Nga asu ratüpuriyu-randeimbi ahandi ratüpuriri aboedi ngomboe nimboe sapo Adükari ai ahambo nginirümündü nüngumbo wambo.

⁵ Nindou mamai aiananiya mamai si ranana ai adükari hamindiyo haya amuri si aho ranahambo ngasündeamboane yahuhani. Nga asu nindou ngorü aiananiya muṁguambo si aho ra simogod-ane yahuhani. Nindou mamami se sheihoari ngusüfoambe hohoanimondei hoendihindüh-animbo hohoanimondei.

⁶ Nindou düdi ai mamai si ra adükari si-ane yahuhani ana, ai Adükariṁbo yangiri hohoanimo-yundowohani. Asu nindou düdi ai muṁguambo sesi sesü arandi ra ai Adükariṁbo hohoanimo-yuhani asesu. Rani sesi ra Godimbo hihifirüri mburamboani asesu. Asu nindou düdi ai muṁguambo sesi

wehayu ra Adükarimbo hohoanimo-yundowohani wehayu. Asu ai amboanî Godimbo hîhîfirürühani.

⁷ Nindou mamamî sîhîrî moai sîhefî hohoanîmonambo yangîrî nîmboefî. Asu mamamî sîhîrî moai sîhefîpoanîmbo hohoanîmonambo yangîrî yîfîyefî rîhundî.

⁸ Sîhîrî yangîrî anîmboefî ra Adükarimbo hohoanîmo-yefühanefî. Asu sîhîrî yîfayefî ra Adükarimbo hohoanîmo-yefühi yîfayefî. Sîhîrî nîmboefühîndowanî asu yîfîndefühîndowanî ra moanî sîhîrî Adükarîndî yangîrî hamînd-aneîfî.

⁹ Ranahambo sünguyo nindou yangîrî anîmboei-anei asu yîfîmayei-anei ahei Adükarîmbofe nîngombo-hündamboyu Sisas amboanî yîfîyu mbura asu honguambeahîndî yangîrî botîmefiyu.

¹⁰ Asu se, nîmboe sîhafî wandafîndandî hohoanîmo ranîmbo yîboboarîwora? Asu se, nîmboe sîhafî wandafîndambo yiboaruko-arowora? Sîhîrî ranahambo fîfîrîndîhumboane, nga munquambo sîhîrî Godîndî hîmboahü nîmboemboyefî ai sîhefîmbo yîbobofe-munîmbohünda.

¹¹ Bukambe hoafî ra yahoya, Adükarî ai yahuya, 'Ro yangîrî nîmboambo dabareheandî nindou munquambo ranai wambo yirüyimbu pusîndühi-ndîhümboyei

asu nindou munquambo ahei yafambenambo weindahî hoafîndahündürühî God Adükar-ani mbîseimboyei,'
Aisaia 45:23

mehu.

¹² Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu munquambo sîhîrî sünguna Godîndî hîmboahü sîhîrî nîne ratüpurî ratüpurîmayefî ranahambo hoafînda-hundîmboyefî.

¹³ Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu wandafî-babîdî sîmborî yîboboferüpoanî, nga rühîsafî hînîngîfemboane. Nga sîhîrî ngorü hohoanîmo süngundîhumboane. Sapo sîhîrî mamî moatükunî refeyoanî ana, wandafî ai bübüründühi moaruwai hohoanîmo süngundîfimbui ranî hohoanîmo ana hînîngîfemboane.

¹⁴ Ro Adükarî dîbo-anahî, nga ranîmboanahî ranîmoatükunî ra ro fîfîrîheamboanahî. Moai nînî sesî ai ahandîhoarî moaruwaiyo. Nindou ai ranîmoatükunî ra moaruwai-ane ehu ana, moanî ai ahambo moaruwai-ane.

¹⁵ Ra ai yahurai-ane. Se nînîmoatükunîyo sowasîfanî ranîmbo-hünda sîhafî wandafî ai hoeireanînühi afîndî hohoanîmoayu ana, asu se ahambo moai hohoanîmoyafî. Sisas nindou ranahambohünda yîfîmayuane, nga asu sîhafî sesî hohoanîmo ranambo se nindou ra moaruwaimbo-ndîworîmboyafî.

16 Se mamî moatükunî ranahambo aboed-ane asafî ana, se hîbadambo. Sîhafî hohoanîmonambo yanggirîpo, nga moaruwai-ane mbîseimboyei.

17 Sesi, sesi asu hoe sîmindî hohoanîmo ranana God ngînîndî hîfandarandî ranahandî nîmindîyopoanî, nga wanî. Nga God ngînîndî hîfandarandî ranî nîmindî hohoanîmo-ane nda. Mbumundî hohoanîmo, ngusüfo afurîfimbî hohoanîmo, asu Yifiafî Aboedîndî hîhîfî-hîhîfî hohoanîmo ra.

18 Nindou ai Sisas Kraisîndî ratüpurîmbo yanggirî ranî hohoanîmo süngu anüngu ana, God ai ahambo hîhîfî-hîhîfîndundowanî asu nindou amurî ai-amboanîya ai nindou aboed-ani mbîsahündomboyei.

19 Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu munguambo ai sîhefîmbo mamambefemunî hohoanîmo asu wandafî mamîyei hohoanîmo ngînemîndündürî ranî yanggirî süngunî-ndîhumboane.

20 Se sesi ranahambo yanggirî hohoanîmondeihî asu God ai nîne-moatükunî ramareandî ranahambo moaruwaimbondîhimboyei. Mungu sesi moatükunî ranana aboed-ane. Nga asu se nîne sesi sowasîfanî nindou ngorü ai ranahambo ahandî fimbo moaruwai-ane yahu mbura asesu ana, ai moaruwai hohoanîmoyuhani asu rananîmbo se-amboanî moaruwai hohoanîmo-yafühanafî.

21 Asu se nînihondî sowasîfî, bia sîmindîfî, asu amurî moatükunî aho ra rarowandanî ranîmbo sîhafî wandafî ranai hohoanîmo moaruwai hohoanîmonduanî ana, asu se ranî-moatükunî ra hîningîndowandî. Ranane aboedayo.

22 Se nîne hohoanîmo anîhondümbö-awandî rananîmbo God-dîbo se yanggirî hohoanîmondafî kîkîhîndowandî. Nindou ai moanî ahandîhoarî mamî moatükunîmbo aboed-ane yahu hohoanîmoayu ana, ra aboed-ane. Asu ranî hohoanîmo ranai ahandî fi ranahambo papî-hoafîkoatendoanî ana, asu ai hîhîfî-hîhîfîmbiyu-wamboane!

23 Nga asu nindou ranai yimbu hohoanîmo süngu sesi ra asesu ana, ai ra ahambo moaruwai-ane sapo ai nîne sesi ranahambo moaruwai-ane yahuhaya asesu ranîmbo-hünda. Nindou ai hohoanîmo mamî ranahambo aboed-ane yaho anîhondü-mbofekoateyu randühî yare arandî ana, asu ai moaruwai hohoanîmo-yumboani.

15

Kraisîndî hohoanîmo yanggirî sîhirî süngundîhumboane

1 Nindou sîhirî dîdîyefî anîhondümböfe hohoanîmo ngînîndî sahumündefeimbî sîhirî nindou düdi ai anîhondümböfe kehurî arandî ranahambo farîhefîmboane

nginindi nɛngombohunda. Nga sɛhefi fimbo yangiri hohoanimo poani.

² Sɛhiri mamani nindou sɛhefi wandafi ranaheimbo aboedi nɛngombohunda didiboado-ndihundurani ai hɛhifi-hɛhifindeimboyei. Rananimbo asu ai nginindi nimboeimbo anihondumbo-ndihimboyei.

³ Nga Sisas Kraisi ana ai moai ahandi fimbo yangiri hohoanimo yu. Nga asu ai ramefiyu ra, Bukambe hoafimayou, 'Ape, nindou sɛhambo moaruwaimbo-marɛhinini hoafi ra sini wambo gabudi-mafoareandiri,' mehu.

⁴ Munguambo hoafi horombo Bukambe sũru papimarandi ra sɛhefimbo yamundife-munimbohündamboyo sũru papimarandi. Rani hoafi ra sɛhefimbo ngusũfoambe nginiramindimuni asu afurɛhemuna anihondũbondihu himbondefũhi nimboemboyei. Ranimboane asu sɛhiri anihondumbo-ndihundũhi nimboemboyei.

⁵ God ai ngusũfoambe nginemindimbo asu afurife nɛngombo hohoanimo ra sai arandi ai sɛheimbo mbifarɛhendũramboane rananimbo asu se Sisas Kriasiambo sũngurɛhi arɛhundɛ, sɛhei mbusũmo mamɛ hohoanimo yangiri sũngundɛhimboyei.

⁶ Rananimbo asu se hohoanimo, yafambe mamambendɛhi mbundɛhũ, sɛhefi Adũkarɛ Sisas Kraisi ndi God asu afɛndi ranahandambo adũkar-ani mbɛsefimboane.

Krais ai Suda asu Suda-yafe ndifo ranaheimbo mafarɛheirũ

⁷ Nindou ai Godimbo aboed-ani hoafimbohündambo se sɛheihorɛ ndahũmũndihundũri sapo Krais ai sɛheimbo masemɛndũndũri nou.

⁸ Nga ro sɛheimbo hoafehandũri, Sisasi Suda-yafe ratũpuriyu-randeimbi nindoumbofi manũgu. Rananimbo asu God ai ahei amao mamimbo horombo hoafɛre masɛhendɛ ra anihondumbo ramareandɛ ra nafuimbohũnda Sisasi tũkũmefiyu.

⁹ Rananimbo asu Suda-yafe ndifo ai-amboani Godɛndi hɛpoambofe hohoanimo raninambo ahambo adũkar-ani mbɛseiya yahuhayamboyo ramefiyu. Sapo Bukambe yare hoafɛyowohũ yahoya,

'Rananimbo Suda-yafe ndifo ranahei himboahũ ndũri adũkarũmb-ani mbɛsa hoafɛndamboyahɛ.

Asu sɛhafɛ ndũri herũna kakɛsaondɛ-haninimboyahɛ,' 2

Samuei 22:50

meho sũngu.

¹⁰ Asũkaiyo Bukambe yare hoafɛyowohũ yahoya,

'Suda-yafe ndifo se-amboani Godɛndi nendɛ rani-babi dɛ hɛhifi-hɛhifindei,'

Io 32:43

meho.

11 Asükai hoafi yowohü yahoya,
 ‘Suda-yafe ndifo munju se Adükarimbo ndürü adükarümb-
 ani mbisei.

Asu munjuambo nimorehi nindowenihi se ahandi
 ndürü herüna kakisaondi hori,’ *Buk Song 117:1*

meho.

12 Asükai Aisaia ai hoafiyuhü yahuya,

‘Sesindi ahuri ai tükündüfimbui.

Nindou ranai-animbo Suda-yafe ndifo ranahei bo-
 gorimbondifi nungumbui.

Rananimbo nindou ranai ahambo anihondumbo-ndi horühi
 hıbadı horühi nımböeimboyei,’ *Aisaia 11:10*

mehu.

13 God ai anihondümbofe himboyondombo hohoanimo
 ra nımındühani. Se ahambo anihondumbo-rı horı
 arıhündi ranimbo-animbo asu ai sıheimbo ahandı-
 mayo hıhıfi-hıhıfi asu ngusüfo afurıfe kife hohoanimo
 ra afındı safı mbısagadür-amboane. Rananimbo Yıfiadı
 Aboedındı ngınındınambo sıhei Godımbö anihondümbo-
 fıhi himboyondombo hohoanimo ranai adükarı hamındı
 ngomboe.

Por ai Suda-yafe ndifo-yafe ratüpurıyu-randeimb-ani

14 Wandafı mamı, ro ngusüfoambe anihondümbo-
 rıheamboanahi se aboedı hohoanimo hohoanımo yei
 arıhündi ranimbo. Se munjuambo mamamı fıfırıfe ra
 aboedı fıfırıhimbo wambo asu se sıheihoarı sımborı
 yamundı-fırındeı.

15-16 Ro sıhei hohoanimo asükainda botındıhearü sahe-
 heamboanahi asu yıhimbokoate bıdıfırı hoafı sıheimbo
 sürü papımarıhandı. Nımböe sapo God ai wambo ranı-
 poanımbö ngınındı masendı ranına Sısas Kraisındı ratüpurı
 Suda-yafe ndifo aheimbo farıhefe-ndürımböhünda. Roana
 Godımbö sesı sıhai-randeimbı nahurai ahandı-mayo aboedı
 hoafı ra Suda asu ahei ndifo ranaheimbo hoafıyahandürı
 arıhandı. Ro ranaheimbo God sowana ndahamındı-handürı
 ngahanı asu Yıfiadı Aboedı ranai randeira asu ai Godındı
 yangrı tükümbeyahında samboanahi. Rananimbo asu
 ro Godındı warıhündı-hearümböyahi sapo ahamböhünda
 nınıhondı hıfokoaru sıhoemonda hıhıfıfyı nou.

17 Ranı ratüpurı ra Sısas Kraisı-dıbo ratüpurayahi
 ana, asu ro Godındı ratüpurayahi ranımböhünda hıhıfi-
 hıhıfındımböyahi.

18-19 Ro ngırı amurı moatükunı ranahambo hoafındahi,
 nga nını ratüpurıyo Krais ai wambo ramareandı ranı-
 sünguyı Suda-yafe ndifo Godındı hoafı süngumarıhındı
 ranı yangrıramboanahi hoafında sahehea. Ai wandı

hoafi, ratüpurî ranahandamboyu farîhendîrî haya ratüpurîmayahî. Ranîyu asu Yifiafi Aboedîndî ngînîndînambo ai wambo mafarîhendîra hepünüfeimbî moatükunî asu Godîndî ngînîndî nafuimbo moatükunî ra ramarîheandî. Ranîmboyahî ro Serusarem ngoafîhü peya hehea Kraisiîndî aboedî hoafi munğuambo ra wataporîmbo-rîhî hambo asu Iririkum hîfîhü tükümeheandî.

²⁰ Ranî ratüpurî ra nindou bîdîfirî ai Sisasiîndî ndürî hîmborîkoate-yeimbî ranaheimboanahî ro ho aboedî hoafi bokarîhefembo hohoanîmoayahî. Roana worî moanî ngorü nindoundî kambohoanîwamî worîmbombo-yahîpoanî hohoanîmoayahî, nga wani.

²¹ Nga Bukambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Nindou dîdîyei ai Kraisi ahambo hoafiyondürî-koate-memondürî ai-anîmbo hoeindîhorî-mboyei.

Nindou dîdîyei ai ahandî hoafi hîmborîkoate-yeimbî ai anîmbo ahambo fîfirîndîhorîmboyei,' *Aisaia 52:15* meho ranîmboanahî refembo hohoanîmoayahî.

Por ai Spen hîfîna hombo hohoanîmomayu

²² Ranîmbo-hündamboanahî asu ro sîheimbo sowana afîndîmbo tüküfembo kîkarîheheandî.

²³ Nga asu ndanî hîfînî ro ratüpurîmbo ratüpurî moai nîngo. Afîndî hîmbanî maho ra ro sîheimbo sîfo hoeifendürîmbo sahehea hohoanîmomayahî.

²⁴ Nga hapondanî ana awi refembo hîmboayo. Ro Spen hîfîna gagühühi asu nafîna sîheimbo sînî hoeifendürî hefe homboanahî hohoanîmoayahî. Rananîmbo awi ro dîdî asu ranîhü se-babîdî akîdou nîmandî hîhîfî-hîhîfînda sahehea. Sîheimbo hoeindîhe hînîngîndîhearü heheambo-anîmbo, asu se wambo Spenînambo hombo ranafî fandîhehindîra ngamboane.

²⁵ Nga awi haponda hamîndî ana Serusaremînambo Godîndî nindou ra farîhefe-ndürîmbo hahühanahî.

²⁶ Godîndî nendî bîdîfirî Serusaremî-yafe mbüsumo amarei ranai napokoate-mayeiamboyei Masedonia asu Akaiahündî Godîndî hoafi süngurîhindeimbî ai kakî gugurîfe mburümbö farîhefe-ndürîmbohündambo hoafi firîhümündî masîhehindî.

²⁷ Ai ahei hohoanîmonambo yangîrî moanî kakî ra gugurîhi masîhehindî. Suda ai ahei ndîfo nindou ranaheimbo Godîndî aboedî hohoanîmo ranînamboyo farîhehindürîhî dîdîboado-marîhindürî. Ranîmboane asu Suda-yafe ndîfo ranamboanî Sudambo ahei fi nîngo hohoanîmo ranîmbo sîmborî mbîfarîhehi-ndüramboane.

²⁸ Ranî-moatükunî ra ro munğundîhe mbundühambo-anambo samboanahî. Ro kakî Suda Serusaremîhündî

ranahei warambe hiniŋgindihe heheambo-animbo, asu ro Spenina ngahühi nafina rühi didi sheimbo hoeindihearümboyahî.

²⁹ Sheimbo sowana asinhi ana, ro fifirtheamboanahi Kraisindi-mayo didiboadofo hohoanimo rani simongorühi didimboyahî.

³⁰ Wandafi mamî, Adükari Sisas Kraisindi süngu asu Yifiafi ai ngusüfo pefe sai-randeimb-ane rani-süngu ro shei ngusüfoambe botirheandühi sheimbo hoafehandürinda: Se wambo fandihendiri hehimbo Godimbo didibafifembo ra tiriifo-ndefomboane ai wambo farifehendirimbohünda.

³¹ Nindou Sudiahündi Godindi hoafi süngufekoate amarei ra wambo-yindirimbo maseimbo se wambohünda Godimbo didibafi-ndahindani animbo asu ai wambo ahei warambeahindi aboedambo-mbireandiramboane. Asu se didibafi-ndahindan-animbo ai wambo fandihendira Godindi nendi Serusarem ngoafihü amarei ranai wandimayo fehefe ratüpurî ra ndorîhi mbisahümündi-amboane.

³² Ranimboane asu God ai yare hohoanimoayu ana, ro sheimbo sowana hihifi-hihifümbi dügühühimbo seabidimbo fi handihe nimandimboyahî.

³³ Sapo God, afurifimbi hohoanimo nimindühayu ranai muŋguambo se babidi mbinüŋguwamboane. Nga anihondane.

16

Nimorehi nindowenihî afindi aheimbo Por ai hihifimarandürî

¹ Se shefi rehi Fibimbo fihindühümündi samboanahi hoafayahî. Sapo ai Senkria ngoafihündi anihondümborihindeimbi farihendürirandeimbi-mayo ranahambo.

² Se Adükarindi süngu Fibimbo fihindühümündi seabidimbo shei mbusümo mbininigo-wamboane. Rani hohoanimo ranane aboedayo, nga Godindi nindou shiri rani hohoanimo rananimbo süngundihumboane. Asu ninimboyo ai mbonimbo-ndamindowani ra se ahambo fandihendidi. Nimboe ai nindou afindi ranaheimbo farihendürî marandi asu wambo amboani mafarihendiri.

³ Sisas Kraisindi ratüpurî ro mamî ratüpurîyefirihundeimbi Prisira, asu Akwirambo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahüpri.

⁴ Nindou yimbu ai yifimbo moai yhimboyafe wambo farifehendirimbohünda. Ranane asu ro yangiriyahipoani ahafembo hihifarîhapri, nga wani. Suda-yafe ndifo Godindi hoafi süngurihindeimbi muŋgu ranamboani ahafembo hihifiri-hüpürüthanei.

⁵ Asu wandi hihifi hoafi nda nindou ahafe worambe fandihi arihundi aheimbo hoafindahündürü. Wandi wandafi hondü Epainetusimbo amboani wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahündo. Nindou ra ai boateiyu Esia hifihündi Godindi hoafi masemüdu.

⁶ Maria nimorehi sapo siheimbohünda ratüpurü tñirifomayo ho ranahambo amboani se wandi hihifi hoafi nda hoafindahündo.

⁷ Wandi hihifi hoafi nda nindou yimbu Andronikus asu Suniasimbo hoafindahüpüri. Nindou yimbu aiana wandi sirambeahindi-anafani, nga aiyafani ro mamü munju karabusambe manimboefi. Nindou aiana Godindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi ahamundi mbusümo ndürimb-anafani. Ai boateiyafani wambo ngasündirineandiri hena asu ai Kraisimbo süngunimariniri.

⁸ Ambriatus ai wandi wandafi hond-ani Adükarindi hohoanimo rani-süngu ahambo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahündo.

⁹ Urbanus ana Kraisindi ratüpurü ra mamü sihiri-babidimbo ratüpurüyu-randeimb-ani. Asu wandi-mayo hihifi hoafi nda ahambo hoafindahündo. Asu Stakisimbo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahündo nimboe ai wandi wandafi hond-ani.

¹⁰ Aperes ahandi Kraisimbo süngufe hohoanimo ra rarihi hoeirihinda mayowa nginind-ane masei, nga ahambo wandi hihifi hoafi nda hoafindahündo. Asu Aristoburusindi worambe nindou-animboei aheimbo wandi hihifi hoafi nda hoafindahündürü.

¹¹ Herodion, wandi sirambeahindi nindou, ahambo wandi hihifi hoafi nda hoafindahündo. Asu Narsisusindi worambe nindou Adükaribabidi amarei ranaheimbo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahündürü.

¹² Adükarindi ratüpurü tñirifoyafe-rinandeimbi Trifina asu Trifosa ahafembo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahüpüri. Persis wandi wandafi hond-ane asu ai-amboani Adükarindi ratüpurü tñamboyo-randeimb-ane ahambo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahündo.

¹³ Rufus ana nindou aboedi hamind-ani Adükarimbo süngufimbo. Asu ahandi hondi ai wambo amboani ahandi nimori hondümboreandiri haya didiboado-mareandiri. Nga ahafembo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahüpüri.

¹⁴ Asinkritus, Fregon, Hermes, Patrobas, asu Hermas-anemo asu wandafi mamü ai-babid animboei ranaheimbo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahündürü.

¹⁵ Firorogus Suria-anafe, Nereus, asu ahandi reh-ane, Orimb asu Godindi nendi ai-babid animboei ranaheimbo

wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahündüri.

16 Godindi nendi-yafe hohoanimo wandafi mamiranaheimbo simbori wakikihindürimboane. Munju ai sheimbo hihifarihündüri.

Kraisindi nendimbo yikürübiru-rundeimbi

17 Wandafi mamir, sheimbo ro hoafehandüri nindou yikürübiru asu shei anihondümbofe hohoanimo moaruwaimboru arundi ranahamumbo se hibadihumbo. Asu anihondumbo hoafi se masahümüdi ranahambo gogonimbofoaru-rundeimb-anemo se ahamumbo sowahi ngeimboyei, nga bündahindi.

18 Yahurai nindou ana shefi Adükari Sisas Kraisanahandi ratüpurirararundühi-yomopoani, nga moaniamundi fimbo hihifi-hihifi hohoanimo rani yangirane ratüpuriyomo arundi. Ahamundi aboedi asu aparümbi hoafi ranambo asu nindou aifirifekoate-mayei ranaheimbo tikai hoafimemo.

19 Se Godindi hoafi sünguarihündi ranimbo hoafi ra mahowa nindou aihimboriyei parihimboanei. Ranimboanahiro sheimbo hihifi-hihifayahi. Nga roana sheimbo se aboedi hohoanimo ra firiindihindi samboanahi, nga moaruwai hohoanimo se firindihimboyei, nga yowanis, saheeamboanahi hoafayahi.

20 God ana ngusüfoambe afurife kifeimbi hohoanimo ranimndühani asu ngiri amitata Satanimbo yirüna pühindu shei yiri hoarehi hifinambondiri. Shefi Adükarindimayohipoambofe hohoanimo ra se-babidi mbimarinüramboane.

Nindou bidifiri ai Romohündambo hihifi hoafi koamarihendi

21 Ro mamir ratüpuriyerihondeimbi Timoti ai sheimbo hihifarandüri. Asu Rusius, Seson, Sosipater mamiramboanirandi sirambeahind-anemo ai sheimbo hihifi hoafi hoafemondüri.

22 Ro Tertius-anahi. Ro Porindi yafambehündi hoafi nda sahamindi heheeamboanahi sürü papimarihandi. Adükarindi ndürinambo ro sheimbo hihifi hoafi nda hoafayahindüri.

23-24 Gaius ai sheimbo hihifi hoafi hoafeyundüri. Ro ahandi worambe-ane animboahi. Asu nindou bidifiri Godindi hoafi süngurihindeimbi ahandi worambe amboanimare rarihi arihündi. Erastus ai gafmaniyomondi kakihifandi-randeimb-ani ndani ngoafihü asu shefi wandafi Kwartus-ani ai sheimbo hihifi hoafi nda hoafefani.

Sihiri Godimbo aboed-ani mbisefimboane

²⁵ Asu ro Sisas Kraisiṁbo aboedi hoafi hoafiya arihandi raninambo siheimbo God ai ṅginiṁda-mündürimbui. Diḃo hoafi nda horombo ana diḃo meṅgoroḃo, ṅga asu hapondaniyo God ai ra semündü weindahimareandi.

²⁶ God koadürümbo-koadürümbo nüngumbü ai hoafimayuwa asu ahandi hoafiyomo-rundeimbi hoafi sürü papiru masihoemo raninambo diḃo hoafi ra weindahi tükümeḃeyo asu nindou ai ranahambo fifirimarihindi. Muṅguambo sirihündi ai hoafi ra anihondümbo-rihindühi süṅgumbirihindi yahuhayamboḃo God ai ramareandi.

²⁷ God mamä ai fifireandeimbi hond-ani asu Sisasindi süṅgu muṅguambo si ahambo aboed-ani mbiseḃimboane. ṅga anihond-ane.

1 Korin Pas mam+ Por ai Korin+hündambo sürü pap+marandi

¹ Ro Por-anahi God aiyu wambo Sisas Krais+ndi hoafi sem+ndi horambohünda kafoare hin+ngi-mareandiri.

² Wand+ wandafi Sostenes-dibo n+maremboanehi Krais+ndi nendi Korin ngoafi+hü amarei s+heimbo pas nda sürü papar+handi. God ai s+heimbo Krais-dibo n+ngombohünda wand+ yangir-anei yahu hin+ngi-mareandüri. Raniyu asu ai nindou munguambo s+hefi Adükar+ Sisas Krais+imbo did+ibaf+yei ar+hünd+ ranaheimbo ai-bab+id+imbo n+ngombohünda kafoare hin+ngi-mareandüri. Adükar+ ranai ana ahei asu s+hefi munguamboani.

³ Ape God asu s+hefi Adükar+ Sisas Krais ai s+heimbo moani h+poambo-nd+neandüri+hi asu ngusüfoambe afur+fembü ho-an+imo mb+sab+na-ndüramboane.

Por ai God+imbo h+hi+farüri

⁴ Sisas Krais+ndi sünguyu s+heimbo God ai moani h+poambo-mareandüri ran+imbo-hündambo-an+imbo asu ahambo s+heimbohünda munguambo si h+hi+fir+hün+ ar+handi.

⁵⁻⁶ Krais+ndi hoafi ro s+heimbo hoafi+mehundüri ranana s+hei ngusüfoambe ng+n+ndi n+mar+ndür+imboane. Se Krais-bab+id+ an+boadei rani-süngu God ai ahandi hoafi hoafi+yorambo asu ahambo f+f+r+fembo moatükun+ ra s+heimbo masagadüri.

⁷ Ran+imboanei asu se s+hefi Adükar+ Sisas Krais ai weindah+ tüküfemboayu ranahambo h+imboyeih+ asu se-ana moai Yifiafi Aboed+ndi-mayo moatükun+ ra mbon+imbo-r+hümündi, nga wan+.

⁸ Asu ai s+heimbo ng+n+ndi k+k+h+ndamündündüri nünqu ngumbo bid+if+ran+ si asu ai kos+imbo tüküfiyuambe ng+r+ se hüt+iyei mbüsu.

⁹ Asu ai n+n+moatükun+ hoafayu ai randeambui. Ahandi n+mor+ Sisas Krais s+hefi Adükar+bab+id+ wud+imbeyeia yahuhayamboyu ai s+heimbo mborai mehundüri.

Krais+ndi nendi ai yikürübüme+hindi

¹⁰ Wandafi mam+, s+hefi Adükar+ Sisas Krais+ndi süngu s+heimbo hüt+i hoafayahandüri. Munguambo se mam+ ho-an+imo ran+ yangir-an+imbo hohoan+mondei. Nga asu se yikürübünde+i wak+nd+himboyei. Se moani mam+ ho-an+imo süngu-an+imbo moani mam+mbondahi n+imboei.

11 Wandafi mamî, nindou bîdîfirî Kroendi worambeahîndî ai hoafîmehündürî sîhei mbusümo sîmborî hoafî hohoanîmo engoro ranahambo.

12 Awi ro ndarîhe hoafayahî: Nindou mamamî se ranipoanîmbo ranî-poanîmbo hoafîyo hoafîmayei. Ngorü ai hoafîyohü yahoya, “Roana Porîndî süngueheandî,” ngorü ai, “Roana Aporosîndî süngueheandî,” ngorü ai, “Roana Pitandî süngueheandî,” asu ngorü ai, “Roana Kraisîndî süngueheandî,” ranî hoafî hoafîmayei.

13 Asu Sisas Krais ai yikürübü-reandeimbîyu? Asu Por ai sîheimbo-hündambo nîmî keimbî karîhendeimbîfihî yîfiyuwai? Porîndî süngurîhorî-rîhündembîmboyahi hundürîyei-ai?

14 Ro moai sîheimbo ana dabo hundürîhandürî, nga Krispus asu Gaius ahafanîmbo yangîrîhapîrî hundürîmarîhapîrî. Ranîmbo-hündamboanahî ro Godîmbo hîhîfarîhünî.

15 Ranîmbo-hündambo-anîmbo nindou mamî ai ngîrî wandî ndürînambo hîmonî hundürîmayei mbüsü haya hoafîndu, nga wani.

16 Awi yîni, ro Stefanosîyu asu ahandî fikîmînîndî aheimbo amboanî hundürî-marîhandürî, nga nindou amurambo hundürî-yondürîmbo ana, moai hohoanîmoyahi.

17 Sisas Krais ai wambo moai nindou hundürî-yondürîmbo koarîhendîrî, nga aboedî hoafî ra bokarîhefembo-hündamboyo koamarîhendîrî. Nga roana, fîfîrundeimbî nindou tîkai hoafîyomo arundî nahurai ranî hoafî moai hoafîya rîhandî. Ranîmbe-mbonana asu Sisas Krais nîmî keimbî karîhendeimbî-fihî yîfîmayu ranai ngînîndîmbeyupoanî.

Krais ana Godîndî ngînînd-ani

18 Sisas Krais nîmî keimbî karîhendeimbîfihî yîfîmayu hoafî ranana nindou moaruwaimbo-femboayei ranaheimbo hîhîndî hohoanîmo-anendürî, nga asu nindou God ai aboedambo-reamuneimbî sîhefîmbo ana ranî hoafî ra Godîndî ngînînd-anemuni.

19 Bukambe yare hoafîyowohü yahoya, “Hîfînîndî ndorîhi hohoanîmoyeimbî-yei ndofe hohoanîmo ranana moaruwaimbo-ndîheandühi asu nindou hîfînîndî aboedî hohoanîmo-yomondeimbî-yafe hohoanîmo ra gîgîranambo-ndîheamboyahî,” meho.

20 Refe-anasî asu nahi ndoru hohoanîmoyomorundeimbî manîngomoa? Asu ahînûmbî fîfîrundeimbî nindou amboanî nahiyomo anîngomoa? Asu nahiyomo hîfî ndanîhündambo sîmborî hoafî nafîru-rundeimbî anîngomoa? Nindou hîfî ndanîhü anîmboei ranahei ndofe

hohoanimo ranahambo God ai hihindi hohoanimo-ane yahu nafuimayu!

21 Godindi ndofe hohoanimo sünguyo hifi ndan+hündambo nindou ndor+hi fifir+hindeimb+ ai ahei hohoanimonambo yangir+ ngir+ Godimbo fifir+ndi+hor+. Hoafi ro hoafiyefi arihundi ra nindou ranahambo hihindi hohoanimo-ane asei, nga God ai yifir+yu haya nindou Kraismbo an+hondümbö-ar+hor+ ranaheimbo aboedambo-ndi+heandür+mböyah+, mehu.

22 Hoafi ranahambo an+hond-ane yahombohünda Suda ai hepün+feimb+ moatükun+ ran+amboanemo hoeind+hu ehomo, nga asu Grik ai fifir+ife hohoanimo ran+amboanemo yifiray-omo.

23 Nga sihefimbo ana Sisas Kraiss nimi+ keimbi+ kar+hendeimb+fihi yifimayu ranahamboane ro bokar+hehu arihundi. Rani hoafi ranane Suda-yomondi hohoanimo ranahambo mam+karapur+ arandi. Asu Grik ana ndan+ hoafi ndanahamboya ran+moatükun+ ana hihindi hohoanimo-ane yahomo houmbo hohoanimo-yomondühanemo.

24 Nga asu sihir-anefti, Sudahünd-ane asu Grik+hünd-ane muŋguambo sihefimbo God ai mborai mehumun+ ra himbor+yeifembü sihefimbo ana Kraiss ai Godindi ngin+ndi+ moatükun+yu haya, asu ahandi ndofe hohoanimo-ani.

25 God ai hihindi hohoan+mombayu-mbonana, ahandi hohoanimo ra nindou-yei ndofe hohoanimo ngasünde. Asu God ai kehur+mbeyu-mbonana, ahandi kehur+ ra nindou-yei ngin+ndi+ ngasünde.

26 Wandafi mam+, se ndand+hi hohoan+mondei sopo horombo siheimbo God ai hoafimayundüra ahandi nindou tükümehindi ranimbo. Sihei mbusümo nindou afindi ai hifin+ndi+ hohoanimo fifir+hindeimbi+yeipoan+. Nindou afindi ai ngin+ndi+yeipoan+. Nindou afindi ai adükari+ ndür+mbi+yeipoan+.

27 Nga asu hifi ndan+hündambo nindou ai hohoan+moyei+ hihindi hohoan+moyeimb-ane masei ranaheimbo God ai moani hohoan+moyu haya masemündündür+ ndor+hi hohoan+moyei-r+hündeimbi+ nindou aheimbo amoan+ngambo-fendür+mbö-hünda. Asu hifi ndan+hündambo nindou ai ra ngin+ndi+koate-yeimb-ane masei ranaheimbo God ai hohoan+moyu haya masemündündür+ nindou ngin+ndi+ hifand+r+hündeimbi+ aheimbo amoan+ngambo-fendür+mbö-hünda.

28 Raniyu asu ai hifi ndan+hü ndür+koate-yoweimbi+ moatükun+ raniyo, asu nindou ai rani+moatükun+ ana moanane seihü yiboaruko-mar+hindi ra God ai masemüdu

nindou ai aboedî hamînd-ane masei ranahambo hîfînambo-fembohûnda.

²⁹ Ranî-mayowamboane nindou mamî ai ngîrî Godîndî hîmboahû ahândîhoarîmbo borîndu.

³⁰ Nga God ai sîheimbo Sisas Kraîs-babîdî hînîngîmarear-aneî. God ai ahambo sîhefî fîfîrîfe hohoanîmo, Godîndî hîmboahû mbumundî nîngo hohoanîmo, sûruhoeimbî hohoanîmo sûngufembo hohoanîmo, asu aboedambo-femunîmbo hohoanîmo ranahambo nîmîndîmborîrî hînîngîmarîrî.

³¹ Ranîmboane Godîndî hoafî ai hoafî-yohû yahoya, "Nindou ai borîmboayu ana, ai Adûkarîmbo yangîr-anîmbo borîmbiyu-wamboane," meho.

2

Por ai Sisas yîfîmayu ranahambo hoafîmayu

¹ Wandafî mamî, sapo sîheimbo sowana sûhûhûî Godîndî-mayo dîbohîndî hoafî hoafîyahûî ro moai ndorîhoeimbî hamîndî hoafî nahurai hoafîyahî asu moai hohoanîmo ndorîheandeimb-anaî sahehea hoafîyahî.

² Ro se-babîdî nîmboambo ana rarîhe hohoanîmoyahûîya, ngîrî ngorû-moatûkunîmbo yamundîheandî, nga Sisasîmbo asu ai nîmî keimbî karîhendeimbîfîhî yîfîmayu ranahambo yangîr-anîmbo yamundîheamboyahî, masahî.

³ Ro sîheimbo-so nîmboahambe hamîndî kemîndîkoateyahûî hîhamîndarî kapeihîyahî manîmboahî.

⁴ Ro yamundîheandûî asu bokarî-marîheheandî ra fîfîrîundeimbî nindou-yomondî-mayo fîfîrîfe hoafînambo-yopoanî hoafîmayahî. Nga ro hoafîyahane Godîndî Yîfîafîndî ngînîndînambo ratûpurîmayahî ranai wandî hoafî anîhond-ane yaho nafuimeyondûrî.

⁵ Sîhei anîhondûmbofe ra se nindou-yei fîfîrîfe hohoanîmonambo tûkûfembo moeisahî, nga Godîndî ngînîndînambo-anîmbo tûkûmbîfeyo-wamboane.

Godîndî ndofe hohoanîmo

⁶ Nga nindou ngînîndîmbo-yahindeimbî aheimboane ro ndofe hohoanîmo hoafî ra hoafîyahandûrî arîhandîsî, nga ndofe hohoanîmo ranana hîfî ndanîhündambo-yopoanî asu hîfî ndanîhündî bogorîyafe-mayopoanî. Nga ahei ngînîndî afure arandî.

⁷ Godîndî ndofe hohoanîmo-ane yamundîhe arîhandî. Hohoanîmo ranana dîbo menjoro-ane. God ai mungu-moatûkunî nafîkoate-yuambeyo ai ranî ndofe hohoanîmo ranahambo sîhefîmbo ai ndûrûmbî mbîmariamboane

yahuhaya ahandi hohoanimonambo yangiri hoafiyu masihendi.

⁸ Hifi ndanihundambo nindou bogori mamai ai-amboani ndofe hohoanimo ra moai fifireandi. Asu ai fifirimbaru-mbonana ngiri nindou Adukari himboamupuimborandeimbi-mayu ra sowarundumo houmbo nimi keimbi karihendeimbi-fih paruwuri, nga wani.

⁹ Nga Bukambe yare hoafiyowohu yahoya,

“Nindou Godimbo hohoanimo parihori-rihoreimbi ranaheimbo ai afindi moatukuni didiboadore masihendi.

Rani-moatukuni ra himboari ai moai hoeireandi,
himboambe ai moai himboriyo

asu nindou-yafe hohoanimonambo yangiri moai tukufeyo,”

Aisaia 64:4

meho.

¹⁰ Hoafi ra ai dibo mengoroyosi, nga Yifiafi Aboedi ranahandi ratupurinamboyo God ai rani-moatukuni ra nafuimemuni. Yifiafi Aboedi ranai ana Godindi hohoanimo dibo engoro amboani kokondambo hoeindeamboe.

¹¹ Nindou ngoru ai ngiri ngorundi hohoanimo amaro ra fifirindeandi, nga yifiafi ahandi fiambe amarondo ranainimbo ahandihoari fifirindeamboe. Mare yahuraiane nindou ai moai God hohoanimoayu ra fifirihindi, nga ahandi Yifiafi Aboedi ranane ahandi hohoanimo ra fifireamboayo.

¹² Sihiri ana hifi ndanihundambo yifiafi ranana moai sahumindefi, nga Yifiafi God ai koamarihemuni raniyo masahumindefi. Sapo God ai nine-moatukuni masemuni ra fifiriferambohunda.

¹³ Ranimboane sihiri ngiri hoafindefuhi nindou-yafe hohoanimo hoafinambo yamundihundi, nga Yifiafi Aboeindi yamundife hoafi rananimbo nindou Godindi Yifiafi ahei fiambe nimarindureimbi ranaheimbo Godindi moatukuni fifirife hoafimboane.

¹⁴ Nga nindou Yifiafi ahandi fiambe nimarikoateyondoweimbi ranai ngiri Godindi Yifiafi sai-randeimbi moatukuni ra ndemundu. Nindou aiana rani-moatukuni ra ngiri ndonde fifirindeandi. Nga ahambo hihindi hohoanimo nahurainimboe. Nga Yifiafindi warisungu yangir-animbo nindou ai rani-moatukuni yibobondeanduhififirindeambui.

¹⁵ Nindou dudi ai Yifiafi Aboedi ra ahandi fiambe amarondo ana, ai munguambo moatukuni yibobondeambui, nga asu nindou ngoru ai ngiri ahandi hohoanimo yibobondeandi.

¹⁶ Godindi hoafi yare hoafiyowohu yahoya, “Nindou dudi Adukarindi hohoanimo fifireamboayu-a? Nindou

didaï ahambo yamunda mandira?" Nga sihefimbo ana awi Kraisindi hohoanimo ra ngusüfoambe nimarimunimboane.

3

Kraisindi nendiyafe ratüpuriyu-randeimbi ana Godindi ratüpuriyu-randeimbani

¹ Wandafi mamî, horombo ana ro ngiri siheimbo Yifafi Aboedi nimarindüreimbimbo hoafiyahandüri arihandî nou hoafiyahandüri. Ro nindou ai hifi ndanîhündambo hohoanimoeyimbi asu nimoakidibou nahurai siheimbo hoafimehandüri.

² Awi ro siheimbo kehuri sesi safiyo moanguimarîhandüri, nga nimboe sapo se moai nginindî sesi sesimbo tüküyahindî hapondanî amboanî.

³ Nga hapondanî ana awi se nindou hifi ndanîhünda animboei nahurai-anei. Wandafi ngorumbo moaruwaimbofi hohoanimo asu siheihoari simborî hoafi ranana awi sihei mbusümo yangoromboane. Hohoanimo ranana nindou hifi ndanîhündambo hohoanimo asu wamindafi hohoanimo ranane hifandarîhündî.

⁴ Nindou mamî ai hoafiyuhüya, "Roana Porindî süngueheandî." Asu ngorü ai hoafiyuhüya, "Roana Aporosindî süngueheandî." Ranî hohoanimo se hohoanimoayei ranana nindou hifi ndanîhündamboyafe hohoanimo-ane hohoanimoayei.

⁵ Se ranahambo ndondîhi hohoanimondei. Aporos ra nindou düdia? Asu ro Por nda ro didiyaha? Roana moanî Godindî ratüpurimbo yangiri nindou-anehi. God ai yihoefimbo ratüpurî masemun-ane asu yihoefî ratüpurî ranî-sünguyei se Sisas Kraisimbo anîhondumbo-marîhorî.

⁶ Ro nümbürî mamî ranambe hoari hifi-kamarîheandî. Asu Aporos ai wohîmarîhendî. Nga asu Ape God aiyu ranîmoatükunî ranahambo botîmareanda adükari tüküme Feyo.

⁷ Ranîmboane nindou ai ninî mangirîyo hifi-karareandane asu woharîhendî ranai ana ndürîmbîyupoanî, nga wanî. Nga sapo God ai ranîmoatükunî ranahambo botîreandanî tükü Feyo ranai yangîr-ani ndürümbî hamîndayu.

⁸ Nga nindou düdi mangirî hifikare asu nindou düdi wohîrîhai arandî ranî yimbu ai moanî simogodî nindou-anafanî. Nga nindou ranahafanîmbo God ai ahandîhoaranîmbo sünguna nîne ratüpurî ai ratüpurîmefanî takîni dagapîrimbui.

⁹ Roana mamîmboyaho hohoa Godindî ratüpurî ratüpurayehî, nga seana Godindî nümbürî, asu worî nahurai-anei.

Godindî ratüpurîyei-rîhündeimbi ai worî worîmborurundeimbî nahurai-anei

10 Godindî moanî hîpoambofe-namboyahî ro nindou aboedî worîmbora-randeimbî nou tükümeheandî. Ranîyahî asu ro kambohoanî boatei ngînîndî mafeburaheandî. Ranîyo asu nindou ngorü ai kambohoanî ranîwamî worî mafondeandî. Nga nindou mamamî düdi worîmboarandî ranai moanî ndonde hoeindeandühî worî ra worîmbondandî.

11 God ai mbusümo kambohoanî hondü ngînîndî mafondirî ra Sisas Kraisi-ani, nga asu kambohoanî ngîrî asükai nindou ai yahurai fondeandî.

12 Nindou bîdîfirî ai gor, sirfa, nîmoei kaki afîndî fihî koarîhefembo ranîmbo ranîwamî worîmbo-ndühümboyei. Nga asu nindou bîdîfirî ai nîmî, wohî asu ahurîndambo nîmîndî ranînambo worîmbo-ndühümboyei.

13 Rananîmbo nindou ai nîne-moatükunî nîngunahuraiyo ratüpurîyei hîngîmarîhindî ra Kraisi tüküfi sîmboanî weindahî tükündîfemboe. Asu ranî si weindahî tüküfe sîmboanî-anîmbo God ai hai nahurai ahei ratüpurî ra rande hoeinde-andürîmbui. Rananîmbo ai nahanîyo aboedî safayo ranahambo hoeindeambui.

14 Asu nindou ai kambohoanî ranîwamî worîmbo-rîhündanî asu worî ahei ranai hai tikîrîkoate-ayo ana, nindou ranai takînî ndahümündimboyei.

15 Nga asu nindou ahei ratüpurîmayei ra hai tikîrarandî ana, asu ai ranahandî takînî ngîrî ndahümündi. Nga asu aheihoarî ana haiambeahîndî hürarîhehindî nouehindî ana, aboedambo-ndahimboyei.

Sîhîrî Godindî wor-aneî

16 Se fîfirîhindai, seana Godindî wor-anei, nga asu ranane Godindî Yifiafî ranai sîhei mbusümo amaro.

17 Nga asu nindou düdi ai Godindî worî ra moaruwaimboareandî ana, asu sîmborî God ai nindou ranahambo moaruwaimbo-ndirümbui. Godindî worî ana ahandî yangîr-ane asu seana ahandî wor-anei.

Sîhîrî ngîrî nindumbo adükar-anei mbîsefî

18 Se sîhei fimbo tikai hoafîndeimboyei. Sîhei mbusümo nindou mamî ai hîfî ndanîhündambo hohoanîmo süngurandühî yare hohoanîmoyuhüya, "Roana fîfirîheandeimb-anahî," ehu ana, nindou ranai awi nindou-yei hîmboahü hîhîndî hohoanîmoyu-randeimbî nahurai tükümbîfi-yuwamboane. Rananîmbo asu ai Godindî hohoanîmoambe fîfirîreandeimbî nindou hondü tükündîfimbui.

¹⁹ Hifi ndanihündambo aboedi fifirife ranana Godindi himboahü hihindi hohoanimo nahurai-ane. Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya,

“Fifirundeimb+ nindou ai wos+hoafori+ hoafiyomo arundi,
 nga God ai ahamundi hohoanimo moaruwaimbo-
 ndeapur+mbui,” *Job*
 5:13

meho.

²⁰ Nga Godindi hoafi asukai yare hoafiyowohü yahoya,
 “Adükar+ ai fifireamboani fifirundeimb+ nindou-yomondi
 hohoanimo ranana
 ni+mind+ aboedi fifir+ifekoate-ane,” *Buk Song 94:11*

meho.

²¹⁻²² Se ngiri ngörü nindou ranimbo bor+ndei, nga Por, Aporos asu Pita munguambo ra siheimbo fehefembo awi sihei-anemo. Yin+, nga munguambo moatükun+ siheimbo fehefembo sihei-ane. Hifi, yangiri+ ni+ngo, yifi, hapondan-ane asu süngunamboane mungu-moatükun+ ra sihei-ane.

²³ Asu se Kraisi+nd-ane asu Kraisi ai God+nd-ani.

4

*Adükar+ ai ahand+hoar-ani ahand+ ratüpur+yomo-
 rundeimb+ ahamumbo fifireapur+ arandi*

¹ Se y+hoefimbo rahurai hohoan+mondei: Ai Kraisi+ndi ratüpur+imbo nindou-anemo. Ai God+ndi hoafi dibo mengoro ranahandi hifand+ru-rundeimb-anemo.

² Nga nindou hifand+imboayu ahand+ ratüpur+imbo hohoan+mo ana ndahurai-ane. Ai n+ne ratüpur+ hifand+imboayu ana, ai ndore aboedi hifand+mb+randamboane.

³ Se-ane asu nindou hif+hünd+ hohoan+mo süngur+hindeimb+ ai wand+ hohoan+mo ranahambo y+boboareandi ana, ra moanane asahi, nga asu ro moai wand+hoari rari+he y+bobori+he rihandi.

⁴ Ro moai ni+ni-moatükun+ moaruwai ramar+heandi ra hohoan+moyahi, nga asu ngiri+ ro wand+hoari randi+he hoafi+ndahü+ya, “Roana nindou mbumundi ham+nd-anahi mbisahi, nga wani.” Wand+ ratüpur+ y+bobofe ra Adükar+ yangir-an+imbo randeambui.

⁵ Ranimboane asu rani+ si ra awi tüküfekoate-yoambe ana, se nindou ngöründ+ hohoan+mo y+bobofendür+poani, nga Adükar-an+imbo kusü simboan+ y+bobondear+mbui. Ai-an+imbo mungu-moatükun+ dibo engoro ra ndemündü si ni+ngoan+ digembui. Ranan+imbo asu ai munguambo nindou-yafe ngusüfoambe hohoan+mo ra weindah+ndeambui. Rani+simboan+ an+imbo God ai nindou mamami+ ahei hohoan+mo ranahambo aboed-ane mbüsümbui.

6 Wandafi mamî, ro siheimbo farihefe-ndürimbo hohoan+moyahüh-anahi asu Aporos-dibo yihoehi fimbo munğu hoafi ranahambo hoafayahi. Se yihoehimbo hohoan+mo-ndüh+munüh-animbo asu mbumundi hohoan+mo rani yangiri süngund+hindi hoafi mamî hoafimayo nou “God+ndi bukambe hoafimayo ra wud+poapond+hi süngund+hündi,” meho. Ranimboane asu se nindou ngorümbo hihifi-hihifindeihî asu ngorümbo moaruwaimbo-nd+horimboyei.

7 Wandafi mamî, moai nindou ngorü shambo ngoründi himboahü adükar+mbore h+n+ng+reandüri. Asu se n+ni-moatükunî God+ndi-mayo sem+ndi+koate-mayeia? Asu se God+ndi-mayo yangiri n+ne-moatükunî asahümündi ana, asu nimboe se rani-moatükunî ra siheihoari n+m+ndi+hanefi sei hei siheihoarimbo borayeia?

8 Se rarihi hohoan+moyeihî seiya, “Roana ndeara munğuambo moatükunî nafir+hum+ndefomboanefi. Roana God+ndi-mayo aboedi-moatükunî sahum+ndefi hohu af+ndeimbanefi. Roana ndeara adükarî bogor+imboyahu tüküyahumboanefi,” maseisi, nga roana adükarî bogor+ikoate-anefi. Seana an+hondümbo adükarî bogor+imbondahi n+boadei an+imbo asu ro se-bab+di bogor+imbondahu n+imboefomboanesi.

9 Ro rarihe hohoan+moayahi, Krais+ndi hoafi sahum+ndefi hefi-r+hundeimbî yihoefimbo ana God ai hif+ni hondü h+n+ng+mareamunî. Roana kotambe papi+hoafiyomunî mburimbo hifokoefemuna sünambeah+ndi nendi asu nindou-yei himboahü yif+imbo nahurai-anefi.

10 Kraisimbo farihefemböhünda ro hih+ndi hohoan+moyefeimbî nahurai-anefi, nga se rarihi hohoan+moyeihîya, “Ro Krais+ndi hohoan+mo fifir+hundeimbî nindou hondü tüküyahumboanefi,” maseisi. Roana ng+n+ndiyefi+poani, nga seana ng+n+ndi saf-anei. Seana nindou ndür+imbanei, nga roana nindou yihoefimbo moaruwaimbo-r+himuneimb-anefi.

11 Horombo piyo haya ho-hombo hapondani amboani ro wembomboyefühi am+ndasümo kiki-re yapar+mar+hemunî. Asu hoeari amboani wonimbî moaruwai magüdühündi. Ai yihoefimbo warî momond+fekoate pakar+hamunî marundî. Ro moai aboedi ndor+hu n+marefi.

12 Roana yihoefi war+nambo ratüpurî ra t+ng+r+foyefi mar+hündi. Ai yihoefimbo tir+foefe hoafir+hümunanî asu roana aheimbo simborî aboedi hoafimehündürî. Ai yihoefimbo moaruwaimbo-r+himunanî asu moanane sefühî ng+n+ndi man+imboefi.

13 Ai yihoefimbo amonğoni hoafiyahümunanî asu ro

sĩmborĩ aheimbo hoafendũhĩ hoafĩyahundũrĩ marĩhundĩ. Roana munũguambo nindou-yei hĩmboahũ yafĩsũhumĩ nahurai-ayefĩ. Ro horombo pĩyefĩ hohu dũdũbudeimbĩ nahurai-ayefĩ.

Korinĩhũndĩ ai Porĩndĩ hohoanĩmo ra sũngumbĩrĩhindamboane

¹⁴ Se amoanĩngĩ-mbeyeyia saheheambo-yahĩpoanĩ ro pas nda sũrũ paparĩhandĩ. Nga sĩheimbo dĩdĩboadondĩhearũ samboanahĩ se wandĩ ngusũfoahũndĩ nĩmorĩ nou sũrũ nda paparĩhandĩ.

¹⁵ Kraisĩndĩ hohoanĩmo sũngumbo sĩheimbo 10,000 nindou hĩfandĩyondũrĩmbo anĩmboeisi, nga afĩndĩ hamĩndĩ yahurai boagĩreimbĩ-yeipoanĩ, nga wanĩ. Ro Godĩndĩ hoafĩ aboedĩ ra hoafĩmeha hĩmborĩyei mburĩhũ Krais-babĩdĩ anĩmboei ranĩ-sũngumbo ro mam-anahĩ sĩhei ape nahurai-ayahĩ.

¹⁶ Ranĩmboanahĩ ro sĩheimbo hũti hoafayahandũrĩ wandĩ-mayo hohoanĩmo nda sahũmũndi mburĩhũ ranĩ-sũngu mbĩhahabudia saheheambo.

¹⁷ Ranĩsũngumboanahĩ haponda ro sĩheimbo sowana Timoti koamarĩhehina asũfu. Aiana Adũkarĩmbo sũngunambo wandĩ ngusũfoahũndĩ nĩmorĩ nahurai aboedĩ ratũpurĩyurandeimb-ani. Ai-anĩmbo ro Kraisĩndĩ sĩmborĩ hohoanĩmo sũngurĩhĩ asu ahandĩ nendĩ munũguambo hĩfĩhũ yamundĩhe arĩhandĩ ra sĩheimbo asũkai hohoanĩmo botĩndearũmbui.

¹⁸ Awi bĩdĩfĩrĩ aiana wamboya aiana ngĩrĩ yĩhoefĩmbo sowana dũfu sei hehimboanei asu ai ahei fimbo borĩyei wakĩrĩhi arĩhũndĩ.

¹⁹ Nga asu God ai yifirayu ana, ro sĩheimbo sowana nĩmai tũkũndaheamboyahĩ. Asu rananĩmbo nindou ahei fimbo borĩyeimbĩ-yei ngĩnĩndĩ ra ro tũrũboadĩhe fĩfĩrĩndĩheamboyahĩ. Nga ahei hoafĩ ranana moanane.

²⁰ God ai ngĩnĩndĩ hĩfandarandĩ ranana hoafĩ yangĩrĩyopoanĩ, nga wanĩ. Nga ngĩnĩndĩ moatũkunĩ safane.

²¹ Nga se nĩnĩ hohoanĩmomboyei hohoanĩmoayeia? Asu se sĩhei hohoanĩmo ra dĩdĩboadofekoate-yeiyani ro nĩmĩharĩ semĩndĩ hefembo sĩheimbo dĩdĩboadofendũrĩmboyo hohoanĩmoayeia? Asu se sĩhei hohoanĩmo ra dĩdĩboado-ndĩhindanĩ ro sĩheimbo hĩmboarĩ hoafendũhĩ hĩpoambofe hohoanĩmo semĩndĩ hefembo sĩheimbo sowana sĩfombo ranĩmboyei hohoanĩmoayeia?

5

Nĩmorehĩ sisĩhĩmo hohoanĩmo Korin ngoaifĩhũ engoro

¹ Sîhei mbusümo ana nîmorehî sîsîhîmo hohoanîmo hoafî ranane yangorî wakareandî. Ranî+moatükunî ra moai nindou Godîndî hoafî süngufekoate ana rarîhi rîhündî. Nindou mamî ai afîndandî nîmorehî hüramündü marandî hoafî nahurai hîmborîmayahî!

² Asu awi se sîhei fimboanei borayei. Nga awi se afîndî hohoanîmondeihî aranîndei. Asu sapo nindou düdi ai sîhei mbusümo moaruwai ranî hohoanîmomayu ranahambo sîheiambeahîndî hündîhorîmîndei hîmboranambo-ndîhorî.

³ Roana wandî fi-ane angunayahî, nga wandî hohoanîmo ana se-babîdîmboane engoro. Sîhefî Adükarî Sisas Kraisîndî ndürînambo ro sapo nindou sîhei mbusümo moaruwai hohoanîmomayu ranahambo papîrîhinühî tîñîrîfo asahando mamî ranîhü se-babîdîmbo nîmboambo hoeirîheambo nou.

⁴ Awî se mamî fandîhîndan-anîmbo asu ro hohoanîmonambo se babîdî fandîhîndanî sîhefî Adükarî Sisasîndî ngînîndî ranambo ai akîmî sîhîrî-babîdî nüngumbui.

⁵ Rananîmbo asu se nindou ranahambo Satanîndî warîhündîhorî ahandî moaruwai hohoanîmo ranî-sünguna ahandî fi ranai moaruwaimbo-ndîfimbuisî, nga yifiafî ranai Adükarîndî si tüküfe sîmboanî aboedambo-mbîfeyowamboane.

Korin ai nindou moaruwai ranahambo yîhîrîmbîrî-horamboane

⁶ Awî se borayei habudî ranana aboedî hamîndî hohoanîmoyopoanî! Se fîfîrîhindî hoafî nda, “yis akîdou praua ambe parefeyo ana, bret muñguambo ra fufudîgondîmboe.”

⁷ Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu se moaruwai hohoanîmo yis wamîndafî nahurai ra fîfîrîndîhümündî pîndîhîndan-anîmbo asu se bret sîmborî nou aboedî hamîndî tükündahimboyei. Sapo aboedambo-femunîmbo sipsip nîmorî Krais ra hîfokoarüwurî sîhawurîmboanemo asu sîhefî God aboedambo-femunîmbo sesesîmbo si tüküme feyo.

⁸ Ranîmbo-hündambo-anîmbo sîhîrî ranî aboedambofembo si ranahambo hîhîfî-hîhîfîmbohündambo dîdîboado-ndîhumboane. Sîhîrî moaruwai hohoanîmo raganambo-ndîhumboane Suda ai yis wamîndafî pîmarîhindî nou. Sîhîrî yisîkoate bret nahurai tükündahumboyefî sapo ra ai anîhondümbö hoafîmbo asu dîdîboadofe ratüpurîmbo nou-ane.

⁹ Horombo ro pas sürü papîrîhî koarîheheandühî sahîya, “Se nindou nîmorehî sîsîhîmoyei-rîhündeimbi babîdî fiyimbu-ndeimboyei,” masahandürî.

10 Nindou munḡuambo hifi ndanihünda ai nimorehi sisihimoyomo-rundeimbi, hohoaniri-hindeimbi, hümbuhünyei-rihundeimbi asu tikai godimbo hohoanimoyei-rihundeimbi, ranaheimbo munḡuambo hiniḡgife-ndürimboyopoi hoafimayah, ḡga wani. Asu se nindou hifi ndanihündambo rahurai hiniḡgifendürimbo hohoanimondeih ana, hifi ndan-amboani hiniḡgindihindi.

11 ḡga roana ranahandambo nimiridi hoafi sürü papirihandühi hoafimayah ana, ndani hoafi ndanahamboyahi hoafimayah: Nindou mamirahanambo se anihondümbore-randeimbi wandafi sahündoweimbi ai nimorehi sisihimoyu arand-ane, hohoanire arand-ane, tikai godimbo hohoanimoyu arand-ane, tirifoefe hoafiyu arand-ane, asu bia sümündi haya mamikari hohoanimoyu arand-ane, se ai-babidi fiyimbu-ndeimboyei. ḡga ai-babidi nimarisi sesimbo amboani kapeihiyahi yowan masahi.

12 Ai nünḡu-nahuraiyo rani hohoanimo rana? Nindou düdi ai Godindi nindou-yei mbusümo niḡgokoate himborani amaru ranahandi hohoanimo yibobofe ra wandi ratüpurimbaiyo? Ai ra wani. ḡga nindou didiyei shei mbusümo aniboadei ranahei hohoanimo yibobombirihindamboane.

13 Nindou himborani amarei ahei hohoanimo ana God ai yangir-animbo yibobondea-ndürimbui. ḡga Godindi hoafi hoafiyohü yahoya, "Se-ana nindou moaruwai shei mbusümo anünḡu ranahambo yihirindihori," meho.

6

Kraisindi nindou ana wandafi ḡgorümbo anihondümbofekoateyeimbi-yei himboahü papihofiyupoi

1 Asu Kraisindi nindou seambeahindi mamirahanambo hoafi enḡoro ana, nindou ranai ḡgiri Godindi nindou seambeahindi fükakiboendüri haya ḡgu nindou Godimbo fifirifekoate-ayei ahei himboahü hoafi ahandi ra didiboadondeandi.

2 Godindi nindou shiri süḡgunambo nindou hifi ndanihündamboyei hohoanimo yibobofendürimboayefi ranahambo awi se moai fifirihindiyoy? Anihond-ane, sapo se nindou hifi ndanihündambo ahei hohoanimo yibobofembomayei ana, moani akidou hoafi yahurai tüküfeyoani nimboe asu ra yibobofehü fifirifekoate-mayeia?

3 Asu sünambeahindi nendi-yomondi hohoanimo süḡguna shiri yibobofemboayefi ra awi se moai fifirihindiyoy? Asu ra adükar-ane, ḡga ranimbo-hündambo animbo haponda ndarihu nimboefambe akidou ndahurai moatükuni ra yibobondihumboane.

4 Asu akidou yahurai moatükunî tükündifeyoanî nindou Godîndî hoafî süngufekoate-mayei aheimbo sowana hoafî ra nîmboe sahümündi aheia?

5 Seana amoanîngîkoate-anei, nga anîhond-ane nda, sîhei mbusümo sîhei wandafî mamî ai fifîreandeimbî mbanüngu nîniyafanî Kristen apodoho ranai sîmborî hoafîyafandanî didîboado-fepîrimbohünda.

6 Asu ngorü Kristen ai ngorümbö papî-hoafîmbo nindou Godîndî hoafî süngufekoate-mayei aheimbo sowana nindou ranai ahandî hoafî ra didîboado-fembohünda hu-marandî.

7 Se sîhei wandafî ngorü ranahambo papî-hoafîrîhorühî sîmborî hoafîyeyi arîhündî ranana awi Kraisîndî hohoanîmo ana muḡuna hifîna hanimboanei. Asu se nîmboe aheimbo hîmboarî yangîrî hifandîyondüra sîheimbo moaruwaimbo-fendürîkoate-mayeia? Asu se nîmboe aheimbo hîmboarî yangîrî hifandîyondüranî sîhei-mayo napo hümbuhünîkoate-mayeia?

8 Nga asu sîheihoarîyeyi sîmborî hümbuhünîyeyihî sîmborî moaruwaimbo-firîmayei, nga sîhei Kristen wandaf-anei.

9-10 Anîhondane, nga se ra fifîrîhindai, nindou moaruwai hamîndayeyi ranai ana ngîrî God ngînîndî hifandarandî ranambe ngei. Nindou didîyeyi ai nîmorehî sisîhîmo hohoanîmoyeyi, sanendî kabomombo didîbafîyeyi, nîmorehî nindowenihümbî sîmborî himîndîyeyi, asu nindowenihî bogo fiyimbu sîmborî moaruwai hohoanîmoyomo, hümbuhünîyeyi, nindou ngoründî napo hohoanîrîhi, bia sîmîndei hehi moaruwai mamîkarî hohoanîmoyeyi, nindou ngorümbö tîrîfoefe hoafîyeyi asu nindou ngoründî-mayo napo fufurîhümündi rarao-rîhindeimbî nindou God ngînîndî hifandarandî ranambe ngîrî ngei.

11 Horombo ana nindou bidîfirî se yahurai manîmboeiane. Nga Adükarî Sisas Krais asu Yifiafî Aboedî ai sîhei moaruwai hohoanîmo ra popoi-marîheneandüra haponda se Godîndî yangîr-anei asu ahandî hîmboahü mbumund-anei.

Sîhefî fi ana Godîndî sürühoeimbî ratüpurîmboane

12 Nindou mamî ai hoafînduhüya, “Roana moanî ro hohoanîmomayahî süḡgu nîni-moatükunîyo refemboayahî ra randîheamboyahî,” mbüsümbui. Yîni, nga refeana randowamboyahîsî, nga muḡu-moatükunî se refemboayahî ranana sîhambo aboedî yangîrîyopoanî. Yîni rani-moatükunî ra, ro hoafîndahühîya, “Ro nîni-moatükunî refemboayahî ra randîheamboyahîsî, nga asu ro ngîrî nîne-moatükunî wambo hifandîndandîrî,” asahî.

13 Nindou ngorü ai afindi sesimbo hohoan+monduhüya, “Sesi ana bodombo-hündamboane, asu bodo ana sesimbo-hündamboane,” ehu. Yinisi, nga asu rani+moatükuni ana God ai bidifiranambo si tükündifeyoani yibobo moendi+ndeapir+mbui. Nindou ranahandi fi ranana nimorehi sisihimo hohoanimo fi-yopoani, nga Adükarimbo ratüpurimbo fi yangir-ane. Asu Adükar+ ai fi ranahambo ratüpur+yuhü wudipoapore arandi.

14 God ai Adükarimbo yifihünd+ bot+marir+ ranimbo-hündambo-animbo asu shefimbo amboani ahandi ngin+indinambo mare yahurai bot+ndeamun+mbui.

15 Se fifir+hindai, sapa shei fi ranana Krais+ndi fi bidifiri kameihane? Asu ro Krais+ndi fi ra ndaham+ndi hehea nimorehimbo dibo ho hohoanimo ranambe nga mad+heheyo? Ngir+ndo ranana!

16 Nindou ahandi fi ra semündü haya hu nimorehimbo dibomborandühi ahandi fi ra nimorehi ranahandi fih+ parareandi ra awi se fifir+fekoate wamboyei? Hoafi mam+ ranai Bukambe yare hoafiyowohü yahoya “Nindou yimbu ahafe fi ranai mam+ nahurai tükünd+femboe,” meho.

17 Nga ranimboane nindou düdi ai ahandi fi ra Adükar+ndi fih+ parareandi ana, Adükar+ndi hohoanimoambe mam+anafani.

18 Nimorehi sisihimo hohoanimo ra se refepoani. Nindou ranai amuri moaruwai hohoanimoayu ranana ahandi fi ran+fih+ pareandühi+yupoani, nga nimorehi sisihimoayu ranana ahandi+hoari ahandi fi ra moaruwaimbo-reandühani.

19-20 Shei fi ra Yifiafi Aboed+ndi wor-ayo ra awi se moai fifir+hindiyo? Sapo God ai Yifiafi Aboed+ masagadür+ shei fiambe amarondür+. Shei fi ana shei yangir+yopoani, nga God+nd-ane, sapa ai sheimbo kaki adükar+nambo nahurai pem+mayundür+. Ranimbo-hündambo-animbo shei fi ranimbo n+ne-moatükuni refembo Godimbo ah+n+ndei.

7

Nimorehi sem+ndi hohoanimo hoafi

1 Haponda ro pasambe hoafi sürü pap+mar+handi ranahambo didi+boadond+he wataporimbo-nd+handür+ samboanahi. Nindou mam+ ai nimorehi sem+ndi+koate-ayu ana, ra aboed+ saf-anesi.

2 Nga shei mbusümo nimorehi sisihimo asu nindowenih+ birabir+ hohoanimo adükar+ engoro ranimbo-hündambo-animbo, mamam+ nindowenih+ ai nimorehümb+ yangir+mb+yomo-ndamboane. Asu nimorehi mamam+ ai amboani nindowenihümb+ yangir+mb+yeyi-amboane.

³ Nindowenihi ahandi fi ranana ahandi nimorehi ranahandi fi-ane, nga ranimbo-hündambo-animbo nindowenihi ai ahandi fi ra kikihemindipoani. Mare yahurai saf-ane nimorehind fi amboani ahandi nindowenihi ranahand-ane, nga ranimbo-hündambo-animbo nimorehi ranai-amboani ahandi fi ra kikihemindipoani.

⁴ Nimorehi aiana ahandi fi ra ahandihoari hifandamboyoani, nga wani. Ahandi nindowenihi ani hifandamboayu. Mare yahurai-ani nindowenihi ai-amboani ahandi fi ra ahandihoari hifandamboyoani, nga ahandi nimorehi ai-ane hifandamboayo.

⁵ Se nimorehühi asu anamindühindafine hena, sihafehoari sihafa fi ra simbori dibokörü-ndamboyafe. Yin, asu se sihafehoari fi ranahambo bodifohü kikihemindi mburumbo Godimbo didibafi-fembohünda hoafi firandife mburuna, sihafa fi ra kikihirandife animbafana, i ra aboed-ane. Nga asu sihafa fi ra süngunambo mamambe-ndineandi. Nga asu se sihafa fi ra ndofe hifandikoate-ndafeani asu Satan ai sihafembo rande hoeindeaprimbui.

⁶ Ndan hoafi ndanana moai ro siheimbo randihindi sahi, nga siheimbo fehefembo se yifiraye ana, randihindi asahi.

⁷ Nüngurühi ana nindou munguambo ro nou anamindühife asu nimorehühifekoate niboadei asahi, nga munguambo mamami God ai ranipoani ranipoani nginindi yimumareand-ane. Ranayo nindou ngörü ai ngörü-poanimbo moatükun semündü nindou ngörü ai ngörü-poanimbo semündü marandi.

⁸ Haponda yihoarifi hoarifi asu kai aheimbo hoafayahandüri: Ro rawehandi nou se-amboani moani rarihi animboei hei ana, aboed-ane.

⁹ Nga asu se sihei hohoanimo ra ndofe hohoanimokoate fi sihei ra mamakar-arihündi ana, awi se nimorehühi asu anamindühindahindi. Se rawehindi ranana aboedi saf-ane. Se refekoate-aye ana, sihei hohoanimo ranai moaruwai ratüpur hohoanimo ranimbo ngusüfo botindearümboe.

¹⁰ Nimorehi nindoweniüh-yeimb aheimboane ndani hoafi nda randihindi asahi ranana wand hoafiyopoani, nga wani. Ranana Adükarindi hoaf-ane. Hoafi ra yahurai-ane: Nimorehi ai ahandi nindowenihi ranahambo yowani hininjinderimboe.

¹¹ Nimorehi ai randifeyowohü ana, ai moani nindowenihi-koate ni ngombondowohü asu ahandi nindowenihi ra sowana hihirife hambondowohü. Asu nindowenihi ai ahandi nimorehi ranahambo moei mbüsühi koandhembui, nga yowani.

12 Nga nindou amuri ranaheimbo ana, royahi wandi hohoan+monambo yangiri rarihe hoafi+mayahi, nga Adükar+ndi hoafi+yo poani. Nindou an+hondümboreandeimbi mam+ ai n+morehümbayu ana, asu n+morehi ranai Godimbo an+hondümbofe-koateayo ranai nindowenih+ rani-d+bo n+ngombo hohoan+mondoani ana, asu nindowenih+ ranai ahambo moi mbüsühi h+ni+ng+indeambui, nga yowani.

13 Asu mare an+hondümboreandeimbi n+morehi ai Godimbo an+hondümbofi-koate nindou ser+im+indoani, nindowenih+ ranai n+morehi rani-d+bo n+ngombo hohoan+moayu ana, asu ahambo moi mb+sowohü h+ni+ng+inder+imboe, nga yowani.

14 Se ranahambo ndond+hi fifir+ndi+hindi, nindou düdi Godimbo an+hondümbofekoate-yumbü, ai ahandi n+morehi Godimbo an+hondümboreandeimbi+mayondi fih+ ahandi fi ra parareandi ana, nindou ranai God+ndi h+imboahü aboed-ani. Asu n+morehi Godimbo an+hondümbofekoate-yoweimbi ai ho nindou Godimbo an+hondümboreandeimbi+mayondi fih+ ahandi fi ra parareandi ana, asu n+morehi ranai God+ndi h+imboahü aboed-ane. Asu rani+moatükun+ ra wanayo ana, n+morehi ahafe ranai Godimbo an+hondümbofekoate-yoweimbi+ yafe n+morehi nahuraindi+imboe. Nga hapondani ana ai God+ndi h+imboahü aboed-anei.

15 Nga asu, nindou ai Godimbo an+hondümbofekoateyu haya, ahandi an+hondümboreandeimbi n+morehi ra moi yahohefembo h+ni+ng+ifembo hohoan+moayu ana, ambesi, nga rambireandamboane. Nga mare n+morehi amboa mam+ yahurai-ane. Yahurai moatükun+ tükünd+feyoani ana, nindowenih+yu asu n+morehi+yo Kraisimbo an+hondümboreandeimbi nindou ranai n+ne hohoan+mo ai hohoan+momayei süngu, rambür+hind+amboane, nga aheimbo moai n+ni+moatükun+ k+ki+ham+ind+indür+. Nga God ai se aboedi+aboedi+fe n+mar+imbohünda h+ni+ng+imareandür-anei.

16 Godimbo an+hondümboreandeimbi n+morehi se nüngundo si+haf+ nindowenih+ ranahambo fand+haworani, asu ai+amboani an+hondümboreandeimbi tüküfembo fifirowandüh+yafa? Asu Godimbo an+hondümboreandeimbi nindowenih+, se nüngundo si+haf+ n+morehi ranahambo fand+hawandani, asu ai+amboani an+hondümboreandeimbi tüküfembo ra fifirowandüh+yafa?

God ai si+hefi+imbo mborai mehu rani hohoan+mo süngu ni+imboef+imboane

17 Nga Adükari Sisas ai nindoumbo muñguambo n+ngombohünda hohoan+mo yimbumareandür+. Nga

nindou ranahambo God ai Kraiſ sowana mborai ehu ana, moanſ ai mamſ ranſ hohoanſmo yangſrſ ſüſgundandſ. Yahurai hohoanſmo ranſyo ro muſnguambo ſgoafſhü Kraiſindſ nendſ amarei ranaheimbo rarſthe yamundſthe arihandſ.

¹⁸ Nindou mamſ Sudahündſ ahambo fi-hoearſ karu tirſhau-reimbſhündſ ahambo God ai Kraiſ sowanambo mborai ehu ana, asu ai ſgſrſ ranſmoatükunſ ra asükai koadürü-koadürü-ndeandſhſ dſbonapſndeandſ. Asükai nindou ai ahandſ fi-hoearſ ra kefe tirſhefekoate-yu haya, God ai ahambo Kraiſ sowanambo mborai ehu ana, asu ai ſgſrſ ahandſ fi-hoearſ ra kande tirſindſhendſ.

¹⁹ Nindou fi-hoearſ kefe tirſhefe hohoanſmo-ane asu fi-hoearſ kefe tirſhefekoate niſgo hohoanſmo-ane, ranana moanane. ſga Godſindſ hoafſ ſüſgufe ho ranane ai moanſ aboedſ mbumündſ hond-ayo.

²⁰ Muſnguambo nindou ai nüſgu-nahurai nindou-yei niſboadeianſ, God ai Kraiſ sowana mborai ehu ana, ranſhü moanſ randſhi mbſniſboadei-amboane.

²¹ Awi se moanſ ratüpurſyeyei-rſhündeimbi niſmboeianſyo God ai ſheimbo mborai ehua? Awi moanane, ſga aboedambofembo nafſ eſgoro ana, se raſüſgundahindſ.

²² ſga asu nindou ranai moanſ ratüpurſyu-randeimbi nüſguanſ God ai ahambo Kraiſ sowana mborai ehu ana, nindou ranai Godſindſ hiſmboahü moanſ ratüpurſyo-rakoateyu-randeimb-ani. Mare yahurai-ane nindou düdi moanſ ratüpurſyo-rakoate nüſguanſ, Kraiſ ai ahambo mborai ehu ana, nindou ranai Kraiſindſ moanſ ratüpurſyu-randeimbi nüſgumboani.

²³ God ai ſheimbo kakſ adükariſnambo nahurai maſemündündür-anei. ſga ranſmbo-hündambo-anſmbo se ſgſrſ nindouyafe hohoanſmo ſüſgundowandſhſ moanſ ratüpurſyafſ-randeimbi nahuraindafſ.

²⁴ Wandafſ mamſ, mamamſ se niſne-moatükunſ rarſhinda God ai Kraiſ sowana mborai ehu ana, se mamſ ranſ hohoanſmo yangſrſ-anſmbo randſhindſhſ niſmboei.

Hoarſfamborſ asu kaisahoabedi ranahei hoafſ

²⁵ Yihoarſfi hoarſfi ranaheimbo ro moai Adükariſindſ-mayo hoafſ ſahamſindſ heheambo-yahſpoanſ, ſga moanſ wandſ hohoanſmonambo yangſrſ-anahſ ro ndarſthe hoafayahſ. God ai wambo hiſpoambo-reandſrühſ anſhondümbo-reandſrſ haya ahandſ ratüpurſ maſendſrſ.

²⁶ Haponda tirſiriſfo afſindſ eſgoro ranſmbohünda nindou ai moanſ yahurai-poanſmbo mbſniſguwamboane.

27 Se n+morehümbayafi ana, asu se n+morehi ranahambo moei mbisamboayafi. Awi asu se n+morehi sem+ndi+koateayafi ana, asu se n+morehi+mba kokondamboayafi.

28 Nga asu se n+morehi asowandifi ranana moaruwai hohoan+moyoponi. N+morehi yihoarifi ranai ho nindowenih+ aser+m+ndo ana, ran+moatükun+ ra ai moaruwai hohoan+moyowohü-yoponi. Nga n+morehi nindowenih+ ranai n+morehü+ nindowenihü+ yahindeimbi ana, hifi ndan+hü t+j+rifo afindi ndahümündimboyei, nga ran+mba+nahi yahurai moatükun+ ra si+heimbo sowahi tüküfembo ro moei asahi.

29 Wandafi mam+, ro ndahurai-anahi ndar+he hohoan+moayahi. Adükar+ndi si ra hapondani gedühi+yoponi an+ngo. Awi hapoana hombo nindou n+morehümb+ ai n+morehi+koate anüngu nou yare yahurai mbününgu+wamboane.

30 Nindou düdi arani-aran+yu-randeimbi, ai moani afindi hohoan+mokoateyu-randeimbi manüngu nahurai-mbiyuwamboane. Nindou düdi h+hifi-h+hifi+yu-randeimbi ai nindou h+hifi-h+hifi+koateyu-randeimbi nahurai-mbiyuwamboane. Nindou düdi napo pem+yu-randeimbi ai nindou napokoateyu-randeimb-mayu nahurai-mbiyuwamboane.

31 Asu nindou hifi ndan+hündambo ratüpur+ ratüpur+yei-r+hündeimbi, ai ng+r+ hifi ndan+hündambo ratüpur+ ranahambo yang+r+ ngusüfo pand+hindi. Hifi haponda ndare an+ngo ra ng+r+ ndande gedühi ham+ndi n+ngo.

32 Se afindi hohoan+moyo wakife ranahamboanahi ro moei asahi. An+hondümba-reandeimbi n+morehi+koate hoarifi anüngu ana, ai Adükar+ndi ratüpur+ ranahamboani afindi hohoan+moyu arandi. Adükar+ ai ranahambo h+hifi-h+hifimbiyuwa yahuhaya.

33 Nga asu n+morehü+hifimbi nindou ana hifi ndan+hündambo moatükun+imbo afindi hohoan+moyu arandi n+morehi ai ranahambo h+hifi-h+hifimbeyowa yahuhaya.

34 Ran+mba+ane asu hohoan+mo ahandi ranai yimbumboareandi. Nga an+hondümba-reandeimbi n+morehi nindowenih+koate yihoarifi-mayo ranai ana hohoan+mo ahandi ranai Adükar+ndi ratüpur+ hohoan+mo ran+fihi yang+r-ane apen+ngondo, ai ahandi fi asu yifiafi ra Adükar+ndi yang+r+ mb+n+ngowa yahohaya. Nga asu n+morehi nindoweniheimbi ana, ai hifi ndan+hündambo moatükun+ ranahamboane hohoan+moyo arandi, ahandi nindowenih+ ranahamboya ai h+hifi-h+hifimbiyuwa yahohaya.

35 Sîheimbo ro ranî hoafi ranahambo yowanî sahandürîhî-yahîpoanî, nga wanî. Ro sîheimbo fehefendürîmbo samboanahî hoafi ra hoafayahî. Asu rananîmbo se mbumundî hohoanîmo süngundîhindühî Adûkarîndî ratûpurî ranî yangîrî randîhindühî nîmboeianî rananîmbo, asu nîni-moatükunî ranai ngîrî sîheimbo fondamîndîndürî nga saheheamboanahî hoafayahî.

36 Nga nindou ranai nîmorehî semîndîmbo dîbonîyahündo-weimbi, ranahambo ngusüfoambe hohoanîmoayu ana, asu ai nîmorehî ranahambo semîndîmbo afîndî hohoanîmoayu ana, ra moanî sisîkoate mbîsemündu-wamboane. Ranî hohoanîmo ana moaruwai hohoanîmoyopoanî.

37 Nga asu ranî hohoanîmo ranahambo ahandî ngusüfoambe yangîrî hohoanîmoyuhü, asu ahambo ranî hohoanîmo ra nîmai botîfekoate-ndowohü, ahandî hohoanîmo ranai ngîndî nîmarîndowohü, nîmorehî ra moanî mbîniŋgo ehu ana, ra aboed-ane.

38 Nindou ranai sapo ahandî nîmorehî dîbonîmayei ra asemündu ana, aboed-anesî, nga asu nindou düdi ai nîmorehî moanî dîbon-ayei ranahambo semîndîkoateayu ana, ra moanî aboedî hamînd-ane.

39 Nîmorehî nindowenihümbî ana nîne-hohoanîmo ai hohoanîmomayo ranî-süngu ngîrî randeandî ahandî nindowenihî ai nûnguambe ana. Nga nindowenihî ai yîfînduananîmbo, ai nindowenihî ngorü semündîmbo hohoanîmoayo amboanî ai rambîfeyo-wamboane. Nga ai Adûkarîmbo anîhondümbö-rireimbî yangîr-anîmbo nderîmîndo.

40 Asu ai moanî yare anîŋgo ana, ai moanî mare aboedî ranîhü rande hîhîfî-hîhîfîna nîŋgomboe. Ranana moanî wandî hohoanîmo-ane. Nga ro rarîhe hohoanîmoyahühî Godîndî Yîfiáfî ranai fiambe nîmarîmbo farîhendîrî arandî asahî.

8

Tîkai godîmbo nînihondî sîhefeimbîhündî sesîmbo hoafi

1 Haponda ro tîkai godîmbo sesî sîhefeimbîhündî ranahambo wataporîmbondîha samboanahî. Bîdîfîrî ai seiya, “Roana fîfîrîhundeimb-aneî,” aseî. Yîniîsî, nga fîfîrîfe ranana afîndî-afîndümbî hohoanîmo botîreandühane, nga ngusüfo pefe hohoanîmo ranane nindou ngorümbö ngînrîramîndî arandî.

2 Nindou ranai nîne-moatükunî ra anîhondü hamîndî fîfîrîheandeimb-anahî ehu ana, awî nindou ranai muŋgu-moatükunî ra fîfîreandeimbî hamîndîyupoanî.

³ Nga asu nindou didiyei ai Godimbo hohoanimoaye ana, asu God ai nindou ranaheimbo fifireandurimboani.

⁴ Nga asu sapo ninihondi tikai godimbo sifeheimbihündi sesi ranahambo ana ro rarithe hoafayahi: Siharir ranahambo ndorihu fifirihumboanefi, tikai god ranana anihondü hondüyopoani, nga sisami yangir-ane. Nga God hondü ana moani mam yangiri hamind-ani anungu ranahambo siharir fifirihurimboanefi.

⁵⁻⁶ Asu afindi moatükuni ranahambo hoafiyehiya “god” asei ane, asu afindi moatükuni ranahambo “adukari” asei-ane. Munguambo rani-moatükuni god asu adukari ra nimoamo-ane hifin-ane ra anungo ana, I ra ambemboane, nga siharir ana mam God yangir-ani sifehi Ape anungu. Aiana munguambo moatükuni ra niminduhani asu siharir ana ahand-ane animboefi. Adukari aiana moani mam hamind-ani anungu asu aiana Sisas Kraisi-ani. Ahandi sunguyo munguambo moatükuni ranai tükumefeyo. Asu ahandi sunguna siharir amboani animboefi.

⁷ Nga nindou bidifiri ana ranahandambo hohoanimo ra moai fifirihindi. Aiana tikai god horombodidi ranahambo sungumarihündi. Ranimboanei asu tikai godimbo ninihondi sifeheimbihündi ra anihondü hond-ane masei. Aiana türüfoarhi fifirihindühi-yeipoani. Ranane asu ai sesi sahusihu, ranahambo ahei ngusüfoambe moaruwai-ane asei.

⁸ Anihond-ane, nga asu sesi aseso ra ngiri God sowana akimi ndemindinduri ngo. Siharir sesi ra sesikoate-ayefi ana, ngiri Godindi himboahü moaruwai tükündahundi. Nga asu siharir asahusif ana, ngiri ahandi himboahü aboedi tükündahundi.

⁹ Nga asu se rani-moatükuni ranahambo hibadihumbo. Se nine hohoanimo refemboaye ra randihindani, asu nindou dudi ai ahandi Godimbo anihondümbofe akidou safayo ranai hoeindihindaniwan, asu ai-amboa refembo hohoanimoaye ana, ai moaruwai hohoanimo-ndeimboyei.

¹⁰ Nindou fifiriwandeimbi se tikai godindi wori ranambe hafi nimarifimbo sesi sowasifani, nindou Godimbo akidou yangiri anihondümbo-reandeimbi-mayu ranai hoeiareanini ana, asu ai tikai godimbo ninihondi sifeheimbihündi ra sesimbo hohoanimondümbui.

¹¹ Ranimbo asu shafi hohoanimo ranai shafi wandafi ahambohündambo kamehi Sisas Kraisi yifimayu, sapo akidou yangiri anihondümbo-reandeimbi-mayu ranahambo moaruwaimbo-nderimboe!

¹² Rani sungumbo-animbo asu se shafi wandafi ranahambo hohoanimo moaruwaimbo-rowandoani, ai ahandi ngusüfoambe ninimoatükuniyo aboediyo asu

moaruwaiyo türüfoefe hohoanimo ra moaruwaimbo-
arowandi. Ranimboane asu se Kraisimbo hohoanimo
moaruwaimbo-marowando.

¹³ Ranimboane asu nini sesi wandi wandafi ranahambo
rareranimoaruwai hohoanimo asemundu ana, ro ngiri
sesi ra asükainda dagadhi, wandi wandafi ai moaruwai
hohoanimo-ndumbuimbohünda.

9

*Por amboani Kraisindi hoafi sowandümo homo-
rundeimbi bidifiri nahurai-ani*

¹ Ro nindou-yafe hohoanimo süngufekoate-anahi moani
aboedi animboahi. Ro Kraisindi hoafi sahamindi
harihandaimbi animboahi asu Sisas shefi Adükari
hoeimarihini. Ro Adükarindi ratüpurü ratüpurümayahi
sünguyo muṅguambo seana anihondumbo-rihindeimbi
tükümehindi.

² Asu wambo nindou bidifiri ai Godindi hoafi semündü
hurandeimbiyupoani masei. Nga se fifirihimboanei,
wandi ratüpurü ranambo se anihondumbo-rihindeimbi
tükümehindi ranina ro Adükarindi hoafi sahamindi har-
ihandaimbi-anahi ranahambo nafuimayo.

³ Nindou bidifiri ai wandi hohoanimo ra yiboborihinda
rani hoafi ranane simbori hoafiyahandüri arihandi.

⁴ Kraisindi hoafi sahumindefi hefi-rihundeimbi ro
yihoe fi ratüpurü ranimbohünda sesi, sesi asu hoe
simindimbo, ra ahinümbiyoy?

⁵ Asu Adükarindi akihandiyomo, Pitayu bidifiri
Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi-yomo ai
ramefundü nou anihondumbo-reandeimbi nimorehi-dibo
hoafi semindi hoahoṅgombo ra ahinümbiyoy?

⁶ Awi Barnabas-dibo ro yangiri yihoe fi farihfembo
kaki semindi ratüpurü ratüpurüyoani, asu amuri Kraisindi
hoafi sowandümo homo-rundeimbi ranai wanimboyoy?

⁷ Nindou mamü ai amimbofi anüṅgu ra ahandihoari sesi
kokombo-mandüfiyoy? Nindou ai nübürü hifareandi ra
ahandihorü sesi yimuṅgu-remindikoate-mandüfiyoy? Asu
nindou ai burmakau moṅguiarandi ra ahandihorü bur-
makau titi boboe ra simindikoate-mandüfiyoy?

⁸ Roana nindou-yafe hohoanimo süṅgu yangiriyahipoani
hoafayahü. Nga ahinümbi hohoanimo amboani yahurai
hoafimayo.

⁹ Nga Mosesindi ahinümbi hohoanimo ranambe sürü
papurandühi yahoya, "Burmakau ai wit hipiri fifirigendani
se yowanü ahandi yafambe kikihemindipoani, bidifiri wit
dedimboe yaho hefembo," meho. Asu God ai burmakaumbo
yangiri hoafiyuwaisi?

10 Ranana yihoeŋimboyu hoafimayu. Anihond-ane, Bukambe hoafimayo ra siheŋimbo rambirihinda yahohayamboyo. Nindou ŋgorü ai nümbürü hifireandanayo, asu ŋgorü ai yimungu-ramüduanayo, ranai sapo ahafandirätüpurayafaniranimbohünda sesi ra bidifiri semindimbo hohoanimo-mbeyafandamboane.

11 Ro sihei mbusümo Yifiafi Aboedindi-mayo hoari ra hifi kamarihundi, ranimbohünda se yihoeŋimbo fi farihefembo bidifiri sesi saimbo ra yowanimandiyosi?

12 Sapo se nindou bidifirambo sihei-mayo napo semindimbo yini, aseina, asu yihoeŋimbo amboanifindimbo yini, mbiseiamboane.

Ro sihei-mayo napo semindi ra nafi yanggorosi, nga ambe masefi. Ro semindikoate-mayefi ra, sapo Kraisindi aboedi hoafi ra nafi gifepoani, sefi hoahumboyefi. Ranimboane ro tŋirifo afindi sahumindefi arihundi, nga ranimbo moanane asefi.

13 Se fifirihindai, nindou Godindi adükari worambe ratüpuriyomo arundi, ranai ranifihind-ane sesi sowandümo arundi. Nindou Godimbo ninihondi hifokoaru sihourundeimbi fondi raniwami ratüpuriyomo arundi, ranai sihefembo fondi raniwaminind-ane ninihondi bidifiri sowandümo arundi. Awi ra se moai fifirihindiyoy?

14 Mamirani-sunguyo, Adükari ai yahuya, "Nindou aboedi hoafi wataporimbo-arundi ranai nindou wataporimbo-arundürü ahei-mayo bidifiri napo ahamundi fi fehefembo mbisahüpur-amboane," mehu.

15 Nga ro moai rasungurihundi. Asu hapondani amboanisihei-mayo napo semindimbo-yahipoani pas nda sürü paparihandi, nga wani. Ro napo semindikoate ranahambo hihifi-hihifayahi, asu ŋgiri ŋgorü nindou ai ro hihifi-hihifayahi nafi ra gündeandi. Ai rambarea-mbonana, ro yifayahi ra aboed-ane.

16 Ro Aboedi hoafi hoafindahühi ra ŋgiri wandi fimbo borindahühi roana aboedi hohoanimo sunguriheandeimb-anahi mbisahi, nga wani. Sapo Aboedi hoafi hoafimbo ranana wandi ratüpurü wambo ro ŋgiri hiniŋgindiheandi. Ro aboedi hoafi hoafikoate-yahimbonana, ro ŋgiri aboedinimboahi.

17 Ro wandi hohoanimo sungu ratüpurayahi ana, ranifihitakinü ndahaminimboyahi. Nga Adükari ai wambo raniratüpurü ra masendiramboanahi ro ratüpurayahi.

18 Asu ro ninü takinü wandi ratüpurü ranimbohünda mandahaminidha? Ro takinü semindimbo-mayahi aboedi hoafi hoafiya arihandi ranimbo-hündambo ranana moai

nini-moatükunî sahamîndîhi. Nîmorehî nindowenihimbo moanî hoafimbo ranahambo takîni nahurai-ane.

Por ai munquambo nindou-yei moanî ratüpurîyu-randeimbimbofi manüngu

¹⁹ Ro nindou ngoründî moanî ratüpurîya-rîhandeimbîyahîpoanîsî. Nga asu ro wandî hohoanîmonambo Kraisîndî nindou tüküfembohünda nindou afîndî safî semîndîmbo ahei moanî ratüpurîya-rîhandeimbî nahurai anîmboahî.

²⁰ Ranîmboane ro Suda-dîbo nîmboambo ahei hohoanîmo süngurîheandî, Suda aheimbo aboedambo-fendürîmbohünda. Ahînümbî hohoanîmo ra moai wambo hîfandîrandîrî, nga nindou-yei hîmboahü ahînümbî hohoanîmo ra süngurîheandühi nou-ayahî ahînümbî hohoanîmo süngurîhindeimbî aheimbo aboedambo-fendürîmbohünda.

²¹ Asu Suda-yafe ndîfo ahînümbî hohoanîmo süngufekoate-ayei, ranaheimbo ro-amboanî ahînümbî hohoanîmo süngufekoate-ayahî aheimbo aboedambo-fendürîmbohünda. Nga asu ro moai Godîndî ahînümbî hohoanîmo ana hîniŋgîrîheandî. Wanî, nga Kraisîndî ahînümbî hohoanîmo ana süngurîheandühanahî.

²² Asu dîdîyei ŋgîniŋdî anîhondümbofekoate-ayei, ranaheimbo semîndî-ndürîmbohünda ro-amboanî ŋgîniŋdî anîhondümbofekoate nahurai-ayahî. Ro nindou bîdîfîrî aboedambo-fendürîmbohünda nafî kokombo munquambo nindou-yei hohoanîmo süngurîhe arîhandî.

²³ Ro ranî ratüpurî ra rarîhe marîhandî, Sisasîndî aboedî hoafî ra ŋgîniŋdî tükümbîfeyowa sahehea. Rananîmbo ro-amboanî Adükarî ai aboedî hoafîndî aboedî moatükunî nindou ranaheimbo saimbo napîre masîhendî ra ndahamîndî sahehea.

Sîhîrî napo semîndîmbo pîpîndefomboane

²⁴ Sapo se fîfîrîhîndî napo semîndîmbo pîpî ranambe munquambo nindou pîpîyeihanei, nga mamî yanggîr-anîmbo pîpî ranahandî napo ra ndemündümbui. Nga ranîmboane se-amboanî napo semîndîmbo pîpî ra tîŋîrîfondei.

²⁵ Munquambo nindou pîpî ranambe napo semîndîmboayei ana, ahei fimbo hohoanîmo ra hîniŋgîrîhi hehi, napo semîndîmbo pîpî ranambe tîŋîrîfoyeihanei. Aiana awarîhoei-randeimbî napo semîndîmbo tîŋîrîfoyei arîhündî, nga ro awarîhoefekoateyo-randeimbî napo semîndîmbo tîŋîrîfoyefî arîhündî.

²⁶ Ranîmboane ro nindou napo semîndîmbo pîpîyuhü amurî hîmbokoate ahu nahurai-ayahî. Asu nindou fîfahî

yanngoambe diboardore yanngora arandi nou raweheandi, nga moai mamikari yanngorihandi, nga wani.

²⁷ Nga ro hohoanimoayahi süngufembo tihirifoyahühi wandi fi yamundithe arihandi.

10

Ngiri sihiri Israer hohoanimomayi süngundihundi

¹ Wandafi mam, shefi amoa mam ai Moses sünguhorani, nine-moatükuni aheimbo-so tüküfefeyondür ranahambo-animbo hoeindihirühi ndondihi hohoanimo ra türboardihindi. Aiana hambur siriwara aboeda bamarhehindi munnguambo mburüngai mam ranhoarehi nimboeimbo.

² Mburüngai-ambeyo asu siriwara-ambeyo ra ai Mosesindi süngurihündei-mbimboyahi hundürimayi.

³⁻⁴ Nindou munnguambo ai God sesi masendi ra sahüsi asu, God hoe masendi ra simindei marihündi. Asu ai hoe ra masimindei Godindi nimoiei aboedambeahindi asu nimoiei ra ahei süngu maho. Nimoei ranana Krais-ani.

⁵ Nga asu God ai nindou afindi aheimbo hihifi-hihifikoaate-yundürihi, asu ranimboyo nimi wohi furikoate-reandühi yifisafiyehi, ahei yifinimoko ranai moani mamikare kurimayo.

⁶⁻⁷ Rani-moatükuni aheimbo tüküfefeyondür ranana sihiri hoeifembohünda nafuimboane. Nindou bidifiri ai moaruwai moatükuni ra süngumarihündi asu sisami god ranahambo süngurahi marihündi, ranimboyo se-amboani rani-moatükuni ra yowan rani-süngufepoani yaho haya yare nafui-mayo. Bukambe yare hoafiyowohü yahoya, "Nindou ai sesesyo asu wain hoe simindirambo nimareimbo, asu ai botiyahi hihifi-hihifiyeih nimorehi sisihimoyei marihündi," meho.

⁸ Sihiri ana nimorehi sisihimo, nindowenih birabiri hohoanimoyopoani, nindou bidifiri ramehindi nou. Raniyo mam-simboani 23,000 nindou ai yifisafi kurimayi.

⁹ Ranimboane asu sihiri ngiri Adükari ahambo sisindindhurühi, randihuri hoeindhuri nindou bidifiri ai ahambo ramarhori nou. Aiana ramarhori ranimboyei aheimbo amoasiri ai tikrimarandüra yifisafimayi.

¹⁰ Nindou bidifiri ramehindi nou, sihiri nini-moatükuni tüküfeyoani hoafiyho hoangopoani. Nga ranimboyo nindou bidifiri ranai ramehinda sünambeahindi nendi nindou hifokoare-randeimbi ai aheimbo moaruwaimbomareandüri.

¹¹ Rani-moatükuni aheimbo tüküfefeyondür ra nindou bidifirambo nafuimbo nahuraiyo, nga ranimboyo asu rani-moatükuni ranahambo shefimbo ahini hoafombohünda

sürü papiru masihoemo. Sihiri ana ndeara bidifiranambo si tükufembo bidifirühanefi animboefi nda.

¹² Ranimboane asu nindou mamî ai hoafiyuhüya, “Roana nginindi nimboambo-anahi,” ehu ana, moani ai hibadambo-animbo nungu, nga asu ai pündumbui.

¹³ Nîne refe hoeifembo moatükunî sheimbo sowahi tükumefeyondürî, ranana ranî-poanimbo moatükunîyopoanî, nga wanî. Sheimbo sowahi tükefeyondürî ra bidifirambo amboanî tükufendürî arandî nahurai-ane. God ai hoafiyu masihendi hohoanîmo rasunguareandî ana, asu ngirî nîni-moatükunî sheimbo refe hoeifembo tükefeyo ranai shei nginindi ranahambo ngasündeandî, nga God ai sheimbo ngorü-süngunde fandîheirîmbui. God ai-animbo sheimbo nginindamündündüranî, asu se nginindi nimboeimboyei nîne-moatükunî sheimbo refe hoeifembo tükufe simboanî. Rananimbo asu ai sheimbo aboedî nafî koandîheira tükündahimboyei.

Sihiri ngiri God asu moaruwai nendi yibobo süngundihundi

¹⁴ Wandafi mamî hondü, ranimbo-animbo se moaruwai nendambo didibafife ranî fikimî hopoanî.

¹⁵ Se fifirihindeimbi nindou-aneisi, nga ro sheimbo hoafi nda hoafehandürî, nga ro hoafayahî nda se sheimhoari türüboadîhindî.

¹⁶ Adükarîndî kap nda Godimbo didibafiyahu hihifirihurî mburîhu simîndefî arîhundî ra shefimbo Kraisîndî horînambo mamîhüreamunî arandî. Sapo bret bidifirî hifitirîhu arîhundî ra Kraisîndî fi ranîfihî mamîhüreamunî arandî.

¹⁷ Sapo bret mamî engoro ranîmbohündambo wamboane, asu nîmorehî nindowenihî sîhîrî afînd-aneî, nga fi mamayefî. Sapo munguambo sîhîrî bret mamî ranahandamboane sahusifî arîhundî.

¹⁸ Se Israer nindou ranaheimbo hohoanîmo-ndahündürî. Ranîhündambo nindou ana ai Godimbo fondîwamî sesî shefeimbindambo sahusimbi, ranai ana sapo sesî Godimbo shefeimbi babîdîmboyei ai mamühîyahi marîhündî.

¹⁹ Se ngirî randîhi hohoanîmondeihîya, Ro Por tikai godimbo sesî saimbo ra anîhond-ane asahî mbîsei. Roana moai tikai god ranahambo anîhond-ane sahi.

²⁰ Wanî, nga ro rarîhe hoafayahî: Nîne-moatükunî Godimbo süngufekoate nindou ai sesî asîhehindî, ranana ai moaruwai nendi ranaheimbo hohoanîmoyahündürîhanei aheimbo asîhehindî, nga Godimbo ana wanî. Ranimboanahî ro sheimbo moaruwai nendi ranîbabîdîmbo mamîhüfembo yowanî asahandürî.

21 Se ngiri Adükarindi kap ranambe ndimindei asu moaruwai nendi-yafe kapambe ndimindei ndihündi. Asu se ngiri Adükarindi sesi dagüdi asu moaruwai nendi-yafe sesi ra dagüdi ndihündi.

22 Awi shiri randihundani, Adükarai ai sifeimbo ngusüfoambe moaruwaimbo-mbireamuni sefimboyefa? Asu sifei nginindi ra ahandi nginindimbo ngasündeamboyo?

Munquambo si aho ra Godimbo aboed-ani yahomboane

23 Bidifiri seiya, “Munquambo moatükuni ra shiri randihumboane,” ase. Yinisi, nga asu ngiri munquambo moatükuni shiri rawarihu hefi ranai sifeimbo fandihemuni. Bidifiri seiya, “Munquambo moatükuni ra shiri randihumboane,” ase. Yinisi, nga asu munquambo moatükuni shiri rawarihundi ranai ngiri fandihemuna nginindi nimboefi.

24 Nindou mamai ai ngiri ahandi fimbo yangiri hibadandi, nga wani. Nindou munquambo ai ngorumbo fehefembo hohoanimondei.

25 Munquambo maketambe ninihondi safi sahümündeimbi ranana dagüdi, nga ranahambo aboedimbayo mbisei hehi afindi hohoanimondeihü düdu-düdundei wakindihimboyei.

26 Nga Bukambe yare hoafiyowohü yahoya, “Hifi ndanane asu munqu-moatükuni hifi ranifihü engoro, ranane munquambo ra Adükarindi yangir-ane,” meho.

27 Asu nindou mamai Godimbo anihondümbofe-koateyuweimbi ai sheimbo ho ahandi worambe sesimbo hoafinduan, asu se hombo hohoanimoayei ana, nine sesi sheimbo asahündürü ra se dagüdi. Nga asu se ranahambo afindi hohoanimondeihü, düdu-düdundei wakindihimboyei.

28 Nga asu nindou mamai ai hoafiyundürühüya, “Sesi ndanana moaruwai nendambo sifeimbi hünd-ane,” mbüsüwan ana, se sesi ra dagüdimboyei, nindou ai yare hoafimayu mbisei hehi asu ngusüfoambe moaruwai-ane yaho hohoanimombohünda.

29 Ro shei ngusüfoambe moaruwai-ane yaho hohoanimombo-yahipoani. Nga nindou ngorü ai ngusüfoambe ranahambo moaruwai-ane mbüsümbui ranimbo hohoanimoayah.

Ro wandihoari ana sesi ra dagadimboyahi, nga asu nindou ngorü ai moaruwai-ane ehu ana, ngiri wandi ratüpurü ra gündeandi.

³⁰ Asu ro Godimbo hihifirihün hehea sesi ra sahasihan, asu nimboue nindou ngorü ai ro hihifimarihün ranahambo moaruwai-ane ehua?

³¹ Ranimboane asu se sesi ra dagüdi, hoe ndimindei, asu nime-moatükuni aho ra rawarihindi ra, munguambo Godimbo adükar-ani yahombo-hündambo-animbo randihindi.

³² Se ninimbo-moatükuni randihindühi Suda-anei, ahei ndifo-anei, asu Godindi nend-anei ranaheimbo hoeindihindühi moaruwai-ane mbiseimboyei.

³³ Ro-amboani munguambo nindou ai refemboayei rani hohoanimo-ane rarithe arihandi. Roana wandi fi ranahambo farihefembo yangri hohoanimo-yopoani rarithe arihandi, nga wani. Roana munguambo nindou ranaheimbo God ai

11

aboedambo-mbireandüri hohoanimo ranane ratüpurüya arihandi. ¹ Se wandi hohoanimo ra süngundühi ngei, ro Kraisindi hohoanimo süngurithe arihandi nou.

Nimorehi ai mbiro gabudifembo hoaf-ane

² Ro sheimbo hihifi-hihifayahandüri, sapo se munguambo si aho ra wambo hohoanimo-yahündürühi, asu ro sheimbo yamundiharühi shei warambe masahandüri, ra süngurühi hei marihündambo.

³ Nga ro sheimbo ndani-moatükuni ndanimboanahi ndondühi fifirindhindi asahi ra ndahurai-ane: Kraisi ai munguambo nindou-yei mbiro-ani, nindowenihai ahandi nimorehi ranahandi mbiro-ani, asu God ai Kraisindi mbiro-ani.

⁴ Ranimboane nindou düdi ai nindou himboahü mbiro gabude haya, Godimbo didibafifi asu Godindi hoafi hoafayu-ane ra Kraisimbo moaruwaimbo-rirühi nou-ani.

⁵ Nga asu nimorehi mamai ahandi mbiro ra gabudifekoate didibafife arand-ane, asu Godindi hoafi hoafayo-ane ra ai ahandi anamindi ranahambo moaruwaimbo-rerihü nou-ane. Nimorehi ranai ana sapo amoanüngi-mbeyowa sei hehi, mbiro foarihesindeimbi moani anüngo nahurai-ane.

⁶ Nimorehi ranai ahandi mbiro ranahambo gabudifembo wanindowohü ana, ai mbirinani ra bodifo kikirandühi tüpurimbi-hendamboane. Nga asu nimorehi ranai ahandi mbiro ra kikiyo foarihefembo amoanüngindowohü ana, asu ai mbiro ra gabudi-mbireandamboane.

⁷ Nga asu nindowenihai aiana ahandi mbiro ra gabudeambui. Aiana sapo Godindi ndüreimbi asu nginindi nafuimbo

sɪsami nahurai-ani. Nga asu nɪmorehi ahandi ra sɪngumbo nindowenihi ai ndüreimbi-ndümbui.

⁸ Nga moai nindowenihi ai nɪmorehindi hamindinambo tüküfiyu, nga nɪmorehiyo nindowenihi ranahandi hamindinambo tükümeſeyo.

⁹ God ai moai nindowenihi ranahambo nafirüri nɪmorehi ranahambo fehefembohünda, nga wanɪ. Nga nindowenihi ranahambo fehefembo-hündamboyo nɪmorehi ra nafimarandi.

¹⁰ Rani-mayowamboane sünambeahindi nendi ai hoeifeyoani, nɪmorehi ranai Godindi ratüpurɪ ratüpurayo ra nafuimbohünda, ai ahandi mbiro ra gabudi-mbi-reandamboane.

¹¹ Nga Adükari-babidi animboefi ranana nɪmorehi ai moai aheipoanimbo niboadei rihündi. Asu nindowenihi ai moai ahamundi-poanimbo niŋgomo rundi, nga wanɪ.

¹² Nga God ai nɪmorehi ranahambo nindowenihi ranahandi finambo randi nafimaranda, nɪmorehi ranai tükümeſeyo. Nga asu God ai haponda nindow ranahamumbo nɪmorehi-yei furambe nafirapurɪ arandi. Asu muŋgu-moatükunɪ ra Godindi süngu-ane tüküfearandi.

¹³ Siheihoari hoafi ndanahambo türüboadihindi: Ranimboane asu nɪmorehi ai ahandi mbiro ra gabudifekoate, nindow himboahü Godimbo didibafife hoafi ra aboediyoy?

¹⁴ Nindow sihefi hohoanimonambo yangir-ane siheimbo rahurai nafuiyoarandi. Nindowenihi ai mbirinaŋi hoandarümbi ana, aboedi hamindiyopoani.

¹⁵ Nga asu nɪmorehi ai mbirinaŋi hoandarümbayo ana, ranamboani aboedi himbombeyo-wamboane. Sapo rani-moatükunɪ ra God ai ahandi mbiro gabudifembohünda masagado-ane.

¹⁶ Nga nindow mamɪ ai rani-moatükunɪ ranahambo hoafindu hoanjuhü ana, ai ranahambo ndore tümbifoareand-amboane: Roanahi asu Godindi nend-anei ro moai ŋgorü hohoanimo süngurihu rihündi.

Adükarindi sesi sesimbo

¹⁷ Nga hapoana ro siheimbo bidifiri moatükunɪ yamundiheandüri samboanahi, nga asu se nɪne-moatükunɪ ratüpurɪyei arihündi ranahambohünda ŋgiri ro siheimbo hihihi-hihihi-ndahandüri. Se Godindi hoafi himborimbo fandihindühi, asu se moaruwai hohoanimo afindi hohoanimoayei ra moai nindow farihendüri randi.

¹⁸ Siheimbo ndani hoafi nda boatei hoafinda samboanahi: Asu seana fandihindühi yikürübüyei wakirihindühanei. Ro

rani hoafi ra rarihe rahurai himborimayahi, nga asu ro hoafi ranahambo akidou anihondumbo-maritheandi.

¹⁹ Nga awi anihondü yikürübüfe hohoanimo tükümbifeyo-wamboane, sapo düdi s̄hei mbusümo animboei ranai Godindi hohoanimo sünguarthindi ra ndor̄hi hoeimbiri-hindamboane.

²⁰ Ranimboanei asu se mam̄i fand̄ihindühi, asu Adükar̄indi ses̄i ra ndofe mam̄i n̄imar̄imbo ses̄ikoate-mayei.

²¹ Rananei asu nindou mamam̄i se ses̄i ra s̄heipoan̄imbo sahümündi hehimbo, n̄imai sahüsi ar̄ihünd̄i. Ranane asu nindou bid̄if̄iri ai moan̄i wembopo n̄imareian̄i, asu bid̄if̄iri ai af̄ind̄i ham̄ind̄i sahüsihi, hoe s̄im̄indeih̄i, hohoanimo mam̄ikararandür̄i arand̄i.

²² Awi se ses̄i, ses̄i asu hoe s̄im̄ind̄i rambo ra wor̄ikoate-wamboyei? Asu se God̄ind̄i nend̄i ranaheimbo moananei semboyei, wandafi mam̄i bid̄if̄iri ranaheimbo ses̄i napokoate ai mamareia, amoan̄ingambo-ar̄ihindür̄i. Ro s̄heimbo nüggund̄ihe hoaf̄imandahandür̄-a? Awi ro s̄heimbo h̄ih̄ifi-h̄ih̄ifi-mandandür̄iyo? Wan̄i yanḡir̄-ane.

²³⁻²⁴ Yamundife hohoanimo nda Adükar̄indi-mayo saham̄ind̄i heheambo-anahi, asu s̄heimbo masahandür̄i: Ran̄i n̄imbokoan̄i Sudas ai Adükar̄i Sisas̄imbo hürütümb̄i nindou-yomond̄i war̄ihümariramboyu asu ai bret mam̄i ra semündü haya, God̄imbo h̄ih̄if̄irür̄i mbura, h̄if̄it̄ire haya, hoaf̄iyuhü yahuya, “Bret nda wand̄i fisaf-ane, s̄hamumbo far̄ihfefepur̄i-mbohünda. Ndani-moatükun̄i nda se randu ndund̄i, wambo hohoan̄imombohünda,” mehu.

²⁵ Raniyu asu ses̄i ra sowasümo mburu, mare yare yahurai kap amboan̄i semündü haya, hoaf̄iyuhü yahuya, “Kap ndanana God̄ind̄i s̄imbor̄i hoafi fem̄ind̄i s̄hefe moatükun-ane, asu wand̄i hor̄inambo nḡin̄ind̄i tükünd̄ifemboe. Ndani-moatükun̄i nda se n̄ini-s̄imboan̄i-yomo asim̄ind̄imo ra se randu ndund̄i wambo hohoan̄imo-yond̄ir̄imbohünda,” mehu.

²⁶ Munguambo si ra se bret nda sahüsi asu kap ndanambe s̄im̄indi ar̄ihünd̄i ana, Adükar̄i ai ȳif̄imayu ranahambo weindah̄i hoaf̄iyei r̄ihündühanei. Rani-moatükun̄i ra se rand̄ihi n̄geian̄i, asu Adükar̄i ai h̄ih̄ir̄ifi mb̄ikusuwamboane

Nindou ai Adükar̄ind̄i ses̄i moaruwaimbo-areand̄i ana, ai h̄üti-ani

²⁷ Ranimboane nindou düdi ai ndofe hohoan̄imokoateyuhü, ai bret ra sesü, asu kap ranambe hoe s̄ümündü arand̄i ana, Adükar̄ind̄i fi asu hor̄i ra moaruwaimbo-reandühani, asu nindou ranai ahand̄i fi h̄üti-anand̄i.

²⁸ Nindou ai moan̄i ahand̄i fi ranahambo hohoan̄imonde hoeindeandüh̄i an̄imbo, ai bret ra dedü asu kap ranambe hoe ndümündü ndand̄i.

²⁹ Rani-moatükuni ra rahurai-ane: Nindou düdi ai Adükarindi fi ranahambo ndofe hohoanimo türüfoefekoateyu haya, moani sesi ra sesü, kap ranambo hoe simündi arandi ana, ai ahandi fi ra ahandihoari hütianandi.

³⁰ Sapo ranimboanei nindou afindi se angünimboyeih, hamindi kemindikoate-yeih, asu bidifiri ai yifimaye.

³¹ Asu sihiri shefihoi shefi fi ranahambo türüfoarhundühi, bret sahusifi, asu hoe asimndefi ana, Godindi himboahü ngiri hütindefi.

³² Nga asu Adükarai ai shefi hohoanimo ranahambo türüfoare-amunühi, aboedikoate-mayowambo shefi hohoanimo ngörü-süngure arandi. Ai shefimbo rawareamunanimbo, asu sihiri ngiri hifi ndanihundambo nindou rawehindi nou, ai-babidi awarindihundi.

³³ Wandafi mam, rani-mayoamboane, asu se sesimbohünda fandihindühi ana, awi se sesimbo mbiseimbo ra bidifirambo hibadihündüri hehimbo animbo, mam dagüdi.

³⁴ Nindou düdi ai wembombonduhi ana, ai ahandi worambe animbo mbisesuwamboane. Rananimbo asu se mam fandihindühi amboani, asu ngiri Godindi papihoafi ranambe ngei. Bidifiri hoafi awi engorosi, nga asükainda tükündaheandühi-animbo ranamboani didiboadondiheamboyah.

12

Yifiafi Aboedindi-mayo rani-poani rani-poani ratüpurimoatükuni

¹ Wandafi mam, rani-poani rani-poani ratüpurimoatükuni Yifiafi Aboedi sai-arandi ranahambo se ndorihifi fifirimbirihinda samboanahi.

² Horombo se Godindi hoafi süngufekoate nimboeambe, rani-simboani ana munguambo si maho ra sisami god hoafikoate, yifi nahurai mengoro, rani sowanamboyo ai sheimbo hürihümüdi-hündüri hei marihünda, asu rani-süngu hei marihündi ra se fifirihimboanei.

³ Ranimboanahi asu se ndani-moatükuni ranahambo fifirindihindi asahi, ra ndahurai-ane. Asu Yifiafi Aboedi ranai nindou ngöründi flambe amaro-ana, nindou ranai ngiri hoafindühiya, "Sisas ai moaruwaimbo-mbifiyuwamboane," mbüsü. Nga asu nindou mam ai hoafiyuhüya, "Sisas ai Adükar-ani," ehu ana, asu ai Yifiafi Aboedindi süngu yangir-ane hoafiyu arandi.

⁴ Yifiafi Aboedindi ratüpurimoatükuni ra afind-ane engorosi, nga asu awi Yifiafi ranana mam rani yangir-ane sagadüri arandi.

⁵ Adükari^{ndi} ratüpuri ra rani-poani rani-poani ratüpur-anesi, nga asu Adükariⁿⁱ mamⁱ ranahamboane ratüpuri^{yei} ari^{hündi}.

⁶ Rani-poani rani-poani ratüpuri ngⁱnⁱnd-ane, nga God mamⁱ ranai-ani nindou mu^{ngu} ranaheimbo ngⁱnⁱndⁱ ra sagadüri arandⁱ.

⁷ Yifiafi Aboedi ranane ahandⁱ-mayo ngⁱnⁱndⁱ ra nindou mamamⁱ ranaheimbo tükufe arandⁱ nindou mu^{ngu}ambo farⁱhefe-ndürⁱmböhünda.

⁸ Nindou ngorumbo Yifiafi Aboedi ranai ngⁱnⁱndⁱ sagadowohane ndofe hohoanⁱmo wataporⁱmboyondürⁱmböhünda. Nga asu nindou ngorumbo mare Yifiafi mamⁱ ranai ngⁱnⁱndⁱ sagadowohane ndofe fi^{firi}fe ranahambo wataporⁱmboyondürⁱmböhünda.

⁹ Yifiafi mamⁱ ranane nindou ngorumbo anⁱhondümbofe hohoanⁱmo ra sagado arandⁱ. Asu mare Yifiyafi mamⁱ ranane ai nindou ngorumbo nindou an^{gün}umbo-yeimbⁱmbodidiⁱboado-fendürⁱ-rambo ngⁱnⁱndⁱ ra sagado arandⁱ.

¹⁰ Asu nindou ngorumbo hepünⁱfeimbⁱ moatükunⁱ refembo ngⁱnⁱndⁱ ra sagado arandⁱ. Asu nindou ngorumbo Godⁱndⁱ hoafi hoafiyo rambo ngⁱnⁱndⁱ ra sagado arandⁱ. Asu ngorumbo ai Yifiafi Aboedi^{ndi}-mayoyo asu moaruwai nendi^{yei}-mayoyo ratüpuri ra türüfoefemböhünda ngⁱnⁱndⁱ ra sagado arandⁱ. Nindou ngorumbo rani-poanⁱmbⁱ hoafi hoafi^{mb}o ngⁱnⁱndⁱ ra sagado arandⁱ. Asu ngorumbo rani-poanⁱmbⁱ hoafi hⁱhⁱri^{foefe} hoafi ngⁱnⁱndⁱ ra sagado arandⁱ.

¹¹ Yifiafi Aboedi mamⁱ ranane ai rani-poanⁱmbⁱ rani-poanⁱmbⁱ ngⁱnⁱndⁱ ranahambo yare arandⁱ asu ai-ane moanⁱ ahandⁱ hohoanⁱmonambo yangⁱriⁱ nindou mamamⁱ ranaheimbo ngⁱnⁱndⁱ yⁱboborearü arandⁱ.

Mu^{ngu}ambo si^{hiri} fi mamⁱ ranahandambo bidifⁱ-anefi

¹² Fi ra mam-anesi, nga asu ngorü-poani ngorü-poani moatükunⁱ ra rani^{fi}hi papⁱreamboane. Ahandⁱ rani-poani rani-poanⁱmbⁱ moatükunⁱ afⁱnd-anesi, nga fi mamⁱ rani^{fi}hi türemarand-ane. Krais ai rahurai-ani.

¹³ Mamⁱ rani-sü^{ng}umboane mu^{ngu}ambo si^{hiri}, Suda, Suda-yafe ndⁱfo, moanⁱ ratüpuri^{yei}-ri^{hünde}imbⁱ, asu moanⁱ ni^mboeimbⁱ nindou, si^{hiri} fi mamⁱ rani^{nam}bo hundürⁱmayefi. Asu mu^{ngu}ambo si^{hefi}mbⁱ God ai Yifiafi mamⁱ ra masemuni.

¹⁴ Fi ranana moanⁱ mamⁱ moatükunⁱnambo yangⁱri^{yopo}anⁱ pare haya anⁱngo. Aiana afⁱndⁱ rani-poani rani-poani moatükunⁱ ra papⁱre mburamboane fi ra mamⁱ nahurai anⁱngo.

15 Asu tinjari ai hoafindowohüya, “Roana watinjariyahipoani, ranimboane asu ro fi ranahandi-yahipoani,” mbisimboesi, nga sapo aiana fi mamí ranahandamboane.

16 Asu himboambe ai hoafindowohüya, “Roana himboariyahipoani, ranimboane roana fi mamí ranahandi-yahipoani,” mbisimboesi, nga sapo aiana fi mamí ranahandamboane.

17 Asu fi munju ranai himboari raní yangirayo ana, asu nungunde himborimanda? Asu fi munju ranai himboambe raní yangirayo ana, nungunde fisinjari kamadada?

18 Fi mamí ranana ai yahuraiyopoani, nga God ai moani ahandi hohoani-monambo rani-poani rani-poani moatükuní ra fi mamí ranífihi papimareand-ane.

19 Nga asu fi mamí ranahandambo moani mamí raní yangirayo ana, asu fi ranai nahü maningoa?

20 Fi ranai moani yare ningowan-ane, asu fi mamí ranífihi rani-poani rani-poani moatükuní ranai papire haya aninggo.

21 Ranimboane asu ngiri himboari ai watinjari-mbo hoafindowohüya, “Ro ngiri sihambo ndahamindihanini,” mbiso, nga wani. Asu ngiri mbiro ai tinjari-mbo hoafindowohüya, “Roana ngiri sihambo ndahamindihanini,” mbiso, nga wani.

22 Nga awi sihiri nahaninyo sihefi fi ranahambo ranana nginindeimbi-yopoani asefi, rani-moatükuní ranai fi ranífihi paiarikoate-ayo ana, asu ngiri fi ranai aboedi ndonde ninggo, nga wani.

23 Asu fi ranahandambo bidifiri moatükunimbo sihiri aboedi moatükuní-yopoani asefi, ranahamboanefi sihiri aboedi yihuru arihundi. Nga asu fi ranahandambo bidifiri amoaningimbi moatükuní ranahamboane aboedi didiboado-arihundi.

24 Fi bidifiri aboedi ra moani hiningirihu arihundi. Nga God aiyu ahandihoari munjuambo rani-poani rani-poani fi bidifiri ra fi mamí ranífihi mamambere hiningimareandi. Raníyu asu fi bidifiri ranahambo moanane asefi ranahambo ai ndorihoeimbi hiningire marandi.

25 Fi mamí ranai ngorü-poani ngorü-poanimbeyo yahuhayambo yare hiningireambo-yupoani, nga fi mamí bidifiri, mamí bidifiri ranai mamí hohoanimo süngu simbori faríhefirü-mbeyeia yahuhayamboyu yare hiningimareandi.

26 Ranimboane fi ra ngorü mamí bidifiri asubusimboayo ra, asu fi mamí munju ranai-amboani asubusyowohane. Asu fi ra mamí bidifiri aboed-ane asefi ana, asu munjuambo fi ranai-amboani aboedi hihifi-hihifyowohane.

27 Ran+imboane muᅇguambo nindou se Krais+ndi fi-anei an+imboei. Asu muᅇguambo se ahandi fi bi+di+fi+ri nou-ayei.

28 God ai bi+di+fi+rambo Krais+ndi nendi-mayei ranaheimbo rahurai yare hi+nᅇgi+marearü. Weaᅇgurühi+di+di ranai Krais+ndi hoafi sowandümo homo-rundeimbi, ran+ik+im+in+ndi ranai God+ndi hoafi hoafiyei-r+hündeimbi, asu ran+ik+im+ ra yamundu-rundeimbi, asu hepün+ifeimbi moatükun+ rar+hi-r+hündeimbi, asu nindou aᅇgün+umbi aboed+ri+hi-r+hündeimbi, asu nindou far+hehi-r+hündeimbi, asu muᅇguambo ratüpur+ aho ra hi+fand+irühi-r+hündeimbi, asu ᅇgorü-poan+imbo hoafi hoafiyo-ramboanei ranaheimbo hi+nᅇgi-mareandüri.

29 Awi nindou muᅇguambo Krais+ndi hoafi sahümündi hei-r+hündeimbi yang+ri+yei an+imboeia? Awi muᅇguambo God+ndi hoafi hoafiyei-r+hündeimbi nindou yang+ri+yei an+imboeia? Awi muᅇguambo yamund+hi-r+hündeimbi nindou yang+ri+yei an+imboeia? Awi muᅇguambo hepün+ifeimbi moatükun+ ratüpur+yei r+hündeimbi yang+ri+yei an+imboeia?

30 Asu muᅇguambo nindou ai aᅇgün+ümboyeimb+imbo aboed+fi+end+imbo ᅇg+n+indeimbi yang+ri+yeia? Muᅇguambo nindou ai ᅇgorü-poan+imbo hoafi ra hoafiyei-r+hündeimbü yang+ri+yeia? Asu muᅇguambo nindou ai hoafi ra hi+hi+ri+foad+hi hoafiyei-r+hündeimbü yang+ri+yeia? E! ran+moatükun+ ra ai wan+.

31 Se moan+ aboed+ ham+ndi moatükun+ ran+ yang+ri+ sem+nd+imbo ᅇgusüfo pand+hind+.

Sih+ri nindou amurambo ᅇgusüfo pand+humboane

Nga ro si+heimbo nahan+yo aboed+ ham+ndi naf+ aho ranahambo nafuindahandüri samboanahi.

13

1 Asu ro nindou ranaheimbo nindou-yei hoaf-ane, asu sünam+beah+ndi nendi-yomond+ hoafi ranane ra hoafi+yahandürühi, asu ro nindou ranaheimbo ᅇgusüfo pefekoate-ayah+ ana, asu ro nümüs+ fand+yoan+, moan+ hoafayo hoaᅇgo nahurai-ndamboyahi.

2 Asu ro God+ndi hoafi hoafi+ndahandürühi, God+ndi hohoan+mo di+bo eᅇgoro ra muᅇguambo fi+fi+rar+heand-ane, asu muᅇguambo fi+fi+ri+fe ra fi+fi+rar+heand-ane, asu ᅇg+n+ndi ham+ndi an+ihond+ümbo-r+heandühi asu ni+moei-wafu ni+maroan+ hoafi+yahan+ gorügoan+n+ aho-ane, asu ro nindou ranaheimbo ᅇgusüfo pefekoate-ayah+ ana, asu ro moan-anahi.

³ Ro wandi napo munḡuambo masiheheandi ra napokoate-yeimb+ nindou fehefendür+imbo yimbondihe, asu wandi fi ra h+n+ngi-ndiheandani nindou ai wambo haiambe mandund+ran+ hai tikir+inda-ndir+imboesi, nga asu ro ḡgorü nindoumbo ḡgusüfo pefekoate-ayah+ ana, ra ḡgiri wambo aboedi fand+hendi+.

⁴ ḡgorümbo ḡgusüfo pare-randeimbi ai war+ hoafeandüh-reandüh+ far+hendür+ arandi. Asu ai moai nindou ḡgorümbo ḡgusüfoambe moaruwai hohoan+moyu randi, asu ahandi fimbo moai bor+yu randi, asu moai ahandi fimbo h+h+fi-h+h+fiyu randi.

⁵ Ai moai afindi-afindiyurandi. Asu ai moai ahandi moatükun+imbo yangri+ hohoan+mo pare randi, asu moai nimehünou ḡgin+ndiyu randi. Asu ai moai nindou ahambo moaruwaimbo-mar+hor+ ranahambo hohoan+moyu randi.

⁶ Asu ḡgorümbo ḡgusüfo pare-randeimbi aiana n+ne-moatükun+ moaruwai-ayo ranahambo moai h+h+fi-h+h+fiyu randi, nga aiana an+hondü hohoan+mo ranahamboane h+h+fi-h+h+fiyu arandi.

⁷ Ai ana munḡuambo t+ri+ifo aho ra moanane yahu arandi, asu munḡuambo si aho ra God+imbo an+hondümbo-riri+ randühani. Munḡuambo si aho ra God ai fand+hendür+imbui yahuhaya, hifandandüh+ asu munḡuambo t+ri+ifo ra tüküfeyoani, ai ḡgin+ndi nüngumboani.

⁸ ḡgorümbo ḡgusüfo pefe hohoan+mo ra ai ḡgiri awar+ndi+hoayo. Nga God+ndi hoafi hoafombo hohoan+mo ranana kik+indam+ndimboe. Rani-poan+imbo hoaf+na hoafi hohoan+mo ranana moend+ndimboe. Fifi+ife hohoan+mo ranana awar+ndi+hoemboe.

⁹ Munḡu-moatükun+ aho ra moani b+di+firi-b+di+firi yangri-ane fifi+ihumboayefi. God+ndi hoafi hoafi+imbo ranamboani awi moani b+di+firi yangri-ane hefi hoafiyefi ar+hundi.

¹⁰ Nga süḡgunambo n+ne-moatükun+ aboedi ham+ndi-mayo ranai tükünd+feih+ an+imbo, asu n+ne-moatükun+ moani b+di+firi-b+di+firi yangri+ hohoan+momayefi ranai awar+ndi+hoemboe.

¹¹ Horombo ro nimori-yahambe rani-simboani wandi hoafi, hohoan+mo, fifi+ife rani-moatükun+ ra nimori nou rasüḡgumar+heandi. Nga hapondani ana ro adükari-yahühi nimoak+d+bou-yei hohoan+mo ra h+n+ngi-r+heamboanahi.

¹² Haponda munḡuambo moatükun+ awi moai si+h+ri ndori+hu fifi+ihundi, nga hoeh+imboambe nahurai-ane hoeiri+hu ar+hundi. Nga süḡgunambo an+imbo si+h+ri God+imbo ndond+huri+ ahandi ḡgusümboar+ ra hoeind+humboyefi. Hapondani ana moani b+di+firi yangri-ane fifi+rari+heandi. Nga süḡgunambo-an+imbo ro ahambo

ndond+hini fifir+indi-hinimboyahi, ai wambo haponda ndore fifirareandiri nou.

¹³ Nga haponda ngimi moatükuni nda, Godimbo anihondümbofe hohoanimo, Godimbo anihondümbofehü himboyondombo hohoanimo, asu nindou ngorümbo ngusüfo pefe hohoanimo ra moani koadürümbo-koadürümbo yagodimboe. Nga ngimi hohoanimo ranahandambo, ngorümbo ngusüfo pefemboane ai adükari hamindayo.

14

Godindi hoafi hoafimbo hohoanimo pandihumboane

¹ Munguambo si aho ra nindou bodimondambo ngusüfo pefembo hohoanimoyo humboane. Asu se Yifiafi Aboed+ndi-mayo ngin+ndi rani sem+ndimbo hohoanimondei ngei. Nga Godindi hoafi hoafiyorambo ngin+ndi ranimbo se moani ngusüfo pandihindi.

² Nindou düdi ai rani-poanimbo hoafinambo hoafayu ana, nindou ranaheimbo hoafiyundürühi-yupoani, nga ai Godimbo yangir-ani hoafayu. Sapo hoafi ra nindou ranai ngiri fifir+ndihindi, nga ranana Yifiafi Aboedi-mayo ranahandi ngin+ndinambo Godimbo yangir-ani dibo hoafi hoafiyundo arandi.

³ Nga asu nindou düdi ai Godindi hoafi hoafayu ana, asu ai nindou ranaheimbo anihondümbofe ra nginem+nd+ndürühi far+hendürühi, asu ngusüfoambe aboedi didiboado-rearühane.

⁴ Nindou düdi rani-poanimbo hoafinambo hoafayu ana, ai ahandi fi nginem+ndimbo yangir-ani hoafayu. Nga asu nindou düdi ai Godindi hoafi ra hoafayu ana, asu hoafi ranai Kraisindi nendi ranaheimbo ngin+ndamündürimboe.

⁵ Ro sheimbo munguambo rani-poanimbo hoafinambo hoafindei sahehea hohoanimoayahisi, nga awi ro sheimbo Godindi hoafi hoafiyoramboanahi hohoanimoayahi habodih. Nindou düdi ai rani-poanimbo hoafinambo hoafinduan+ asu nindou ngorü ai hoafi ranahambo hihirifoefe hoafiyoani animbo, asu Kraisindi nendi munguambo ranaheimbo hoafi ra fand+hendürimboe. Nga nindou düdi ai Godindi hoafi weindah+ hoafayu ranana rani-poanimbo hoafinambo hoafimbo ngasündeamboane.

⁶ Wandafi mam, awi ro sheimbo sowahi tükundaheandühi rani-poanambo hoafinambo hoafindahandürani ra ro ngiri sheimbo fand+heandüri. Nga ro sheimbo God ai wambo bidifiri moatükuni weindah+mareandiri hoafi, fifir+fembo moatükuni hoafi,

Godɪndɪ hoafɪ hoafɪyorambo hoafɪ asu yamundɪfembo hoafɪ ra ndahandüran-anɪmbo, sɪheimbo fandɪhehe-andürɪmboyahɪ.

⁷ Hoahoango rakoate-randeimbɪ moatükunɪ, nümüsü, fu-funɪ, mbonɪfaifai ranamboanɪ moanɪ mamɪ rahurai-ane. Rani-moatükunɪ munɟuambo ranai mamɪkarɪ hoafɪndoanɪ ra nünɟundɪhi nindou ai hɪmborɪmandei hoafɪ ahandɪ rana?

⁸ Nindou ai yifiarɪmbo yɪnafoaiyu-randeimbɪ ai ndofe yɪnafoaikoate-ayu ra, asu nindou dɪdai yifiarɪmbo napo ra dɪdɪboadomandea?

⁹ Moanɪ mare yahurai-ane, asu se rani-poanɪmbo hoafɪnambo hoafayei ra asu nindou amurɪ ai nünɟundɪhi sɪhei hoafɪ fɪfɪrɪ-mandɪhinda? Ranana se moanɪpo hoafɪndamboyahɪ, ɲɔ sɪhafɪ hoafɪ ranai moanɪ werɪ-yafui nou nɪmoamo ɲgombœ!

¹⁰ Yɪnɪ, munɟuambo hɪfɪ ndanɪhü rani-poanɪ rani-poanɪ hoafɪ afɪnd-ane enɟoro. ɲɔ asu moai mamamɪ hoafɪ ranai ranahandambo nɪmɪndɪ fɪfɪrɪfekoate yanɟoro, ɲɔ wanɪ.

¹¹ ɲɔ asu ro hoafɪ wataporayu ranahandɪ nɪmɪndɪ ra fɪfɪrɪfekoate-ayahɪ ana, nindou hoafayu ranai wandɪ nindou amurɪnduanɪ asu ro-amboa ahandɪ nindou amurɪndamboyahɪ. Se rani-poanɪmbo hoafɪnambo wataporɪndeianɪ sɪheimbo yahurai tükündɪfemboe.

¹² ɲɔ se-amboa Yifiarɪ Aboedɪndɪ-mayo ɲɟɪnɪndɪ ra semɪndɪmbo hohoanɪmoyei arɪhündɪ ranɪmboane asu se Kraisɪndɪ nendɪ fehefembo ɲɟɪnɪndɪ ra semɪndɪmbohünda tɪɲɪrɪfondei ɲɟei.

¹³ Ranɪmboane nindou düdi ai rani-poanɪmbo hoafɪnambo hoafɪyu-randeimbɪ ana, ai hoafayu ranahambo Kraisɪndɪ nendɪ ranaheimbo hɪhɪrɪfoefe hoafomböhünda ɲɟɪnɪndɪ ranahambo Godɪmbo dɪdɪbafɪ-mbɪfiyuwamboane.

¹⁴ Asu ro rani-poanɪmbo hoafɪnambo dɪdɪbafefeyo, ɲɔ asu wandɪ ho-hoanɪmo ranai ana moanɪ moaruwai tɪtanɪmbo-reamboane.

¹⁵ Asu randɪfeyoanɪ ra ro nünɟumandɪhea? Ro wandɪ yifiarɪ ranambo dɪdɪbafɪnda-heamboyahɪsɪ, ɲɔ asu ro wandɪ hohoanɪmo ranambo amboanɪ dɪdɪbafɪnda-heamboyahɪ. Ro wandɪ yifiarɪ ranambo heründa-mboyahɪsɪ, ɲɔ asu ro wandɪ hohoanɪmo ranambo amboanɪ heründamboyahɪ.

¹⁶ Godɪmbo se sɪhafɪ yifiarɪ ranambo yanɟɪrɪ hɪhɪfarɪrɪ ana, asu moanɪndɪ nindou-mayei ranai fandɪfeambe ɲɟɪrɪ hoafɪndeihi, “Anɪhond-ane,” mbɪsei se hɪhɪfɪyafambe. Sapo se hoafayafɪ ranahambo ana nindou ranai moai fɪfɪrɪhindɪ.

¹⁷ Godɪmbo hɪhɪfɪmbo dɪdɪbafɪfe sɪhafɪ ra aboedɪ saf-anesɪ, ɲɔ ɲɟɪrɪ nindou ɲɟorü ranahambo ɲɟɪnɪnda-mɪndündürɪ.

18 Ro afindimboanahi rani-poanimbo hoafinambo Godimbo hoafiya arihandi ra siheimbo ngasündiheadürimboanahi asu ranimboanahi ro Godimbo hihifarihüni.

19 Nga Kraisindi nendi fandifeambe roana, moani nindou ai fifirihindeimbi hondahüfeimbi (5) hoafi yangri yamundife-ndürimbo hohoanimoayahi. Nga asu hoafi moani afindi hamindi rani-poanimbo hoafinambo watorimboyo ho ana, aboedi hamindiyopoani.

20 Wandafi mamä, se nimoakidibou hohoanimoaye nou hohoanimo-ndeimboyei. Moaruwai hohoanimo aho rananimbo se nimoakidibou nou hohoanimondeihinimboei, nga asu sihei hohoanimo ranana nindou boagiri nahurai-animbo se nimboei.

21 Ahinümbi hohoanimo sürü papirandühi yahoya, "Rani-poanimbo hoafi hoafümbi nindoundi yafambe süngu-ane, asu nindou amuriyei yafambe süngu-ane, rananimbo nindou ndanaheimbo ro hoafindahandüri-mboyahisi, nga asu ai ngiri wambo himborindei," mehu Adükari ai.

22 Nga ranane asu rani-poanimbo hoafi hoafimbo nginindi ranai nindou Godimbo anihondümbofe-koate-maye ranaheimbo nafuimbo moatükun-ane, nga asu anihondümbo-rihoreimbi ranaheimbo ana wani. Nga asu Godindi hoafi hoafimbo nginindi ahei mbusümo ranai anihondümbo-rihoreimbi aheimbo nafuimbo moatükun-ane, nga Godimbo anihondümbofe-koate-maye ranaheimbo ana wani.

23 Ranimboane asu Kraisindi nendi ranai mamühi fandihindani se rani-poanimbo hoafinambo hoafaye ana, asu fifirifekoate-yeimbi asu anihondümbofe-koate yeimbi ranai tükündahi siheimbo hoeindihindürihi, ai ana hihindihihindiyehanei mbiseimboyei.

24 Nga munquambo Godindi hoafi rani yangri hoafindeian-animbo, asu anihondümbofekoate-yumbü asu fifirifekoate-yumbü ai tükündifi-hündambo amboani asu ai hoafi ra himborindu haya moaruwai hohoanimomayu ranimbohünda ngusüfoambe afindi hohoanimondimbui.

25 Rananimbo asu ahandi hohoanimo dibou mengoro ra weindahindeandühi, asu ai yiri yimbu pusinde niamdümbo Godimbo hohoanimonduwohü hoafindühümboya, "Awi anihond-ane, nga God ai se-babidi sihei mbusümo anüngu!" mbüsümbui.

Godimbo ratüpurihohoanimo ra aboedi mbihowamboane

26 Wandafi mamä, asu se nüngundhi ramandihinda? Munquambo se fandifeambe, nindou ngorü ai herü hohoanimonduhane, ngorü ai yamundiferambo hohoanimo

hohoan+monduhane, ŋgorü ai God ai n+n+moatükun+imboyo hoaf+imbohünda nafuimayundoane, ŋgorü ai ran+poan+imbo hoaf+nambo hoaf+imboane, asu awi asükai sapo ai hoaf+yumbi h+h+r+ife hoaf-ane, munġu ran+moatükun+ ra hoaf+imbeyei-amboane. Munġu-moatükun+ ra Krais+ndi nendi ranaheimbo ŋg+n+mb+ra-m+indüramboane.

27 Nga asu nindou b+d+f+r+ ai ran+poan+imbo hoaf+nambo hoaf+imbo hohoan+mondeih+ ana, moan+ nindou yimbundafandan+ asu ŋg+m+nd+mondan+ yang+r-an+imbo ramb+rundamboane. Nga asu moan+ ŋgorü ai hoaf+ndu k+k+ndamüduan+, ŋgorü ai hoaf+yu-mb+randamboane. Ranan+imbo asu nindou ŋgorü ai n+ne hoaf+ ŋgorü ai hoaf+mayu ranahambo h+h+r+ifoare hoaf+imbiyu wamboane.

28 Nga asu nindou ŋgorü ai ran+poan+imbo hoaf+nambo hoaf+nduan+ ranahambo h+h+r+ife hoaf+imbo nindou ran+hü n+ŋgokoate-nduan+ ana, asu nindou ranai ran+ hoaf+nambo hoaf+ndümbui, nga moan+ ai s+s+koate n+mandümb+o-an+imbo ahand+ fimboane asu God+imboane ran+ yang+r+ hoaf+imbiyu-wamboane.

29 Yimbu ŋg+m+ nindou saf-an+imbo God+ndi hoaf+ hoaf+imbo-mayo ra hoaf+imbeyo-mondamboane. Nga asu amur+ b+d+f+r+ ai moan+ n+mar+mombo n+ne hoaf+ ai hoafayomo ranahambo tumb+rundamboane.

30 Nga asu nindou mam+ wataporambe amaru ahambo God ai nafuiduan+, asu nindou nünġumbo hoafayu ranai ahand+ hoaf+ ra awi k+k+mb+ramüdu-amboane.

31 Ran+ süngumbo-an+imbo nindou munġuambo mamam+ God+ndi hoaf+ hoaf+nd+mondan+, asu nindou munġu amarei ranai hoaf+ ranahambo f+f+r+hindühi ŋg+n+ndi mb+n+imboei-amboane.

32 God+ndi hoaf+ hoaf+imbo ŋg+n+ndi sowandümondeimbi+ nindou ana ai moan+ ranahand+ ŋg+n+ndi ra h+fand+mb+rundamboane.

33-34 Sapo God ai s+hef+imbo moai mam+kariyo wak+ferambo yifir+yu, nga moan+ aboedi ndor+hefe n+ŋgomboane yifirayu.

Krais+ndi nendi munġu ai fand+feambe ana, awi n+moreh+ ai watapor+ndeimboyei, nga moan+ s+s+koate n+mandei. Krais+ndi nendi munġuambo yahurai-ane rar+hi ar+hündi. N+moreh+ aiana ŋg+r+ hoaf+ndei sapo Moses+ndi ah+nümb+ hoaf+ hoaf+mayo süngu ai moan+ nindowenih+-yomondi hoareh+ n+imboei.

35 N+moreh+ ai ran+moatükun+ ranahambo f+f+r+fehü türüfoefembo mb+seimbo ana, ai ahei nindowenih+ ranahamumbo worambe düdumbeyahi-puramboane. N+moreh+ ai Krais+ndi nendi fand+feambe bot+ife hoaf+ ana, amoan+ŋgeimb-ane.

³⁶ Awi Godɪndi-mayo hoafi ra siheimbo sowahɪndi botife homboyo? Awi asu hoafi ra siheimbo yangiri tükufemboyo?

³⁷ Nga asu nindou mamɪ ai rande hohoanɪmonduhüya, “Ro Godɪndi hoafi hoafiya-rɪhandeimb-anahɪ,” ehuyo, asu “Yifiafi Aboedɪndi fifirife masahamɪndihɪ,” ehu ana, refeana ai fifirɪmbɪreand-amboane, nga Adükari ai randɪhindɪ mehu hoaf-ane nda ro siheimbo sürü paparɪhandɪ.

³⁸ Nga asu nindou rani hoafi ranahambo himborikoate-ayu ana, asu se ngiri ahambo himborɪndei.

³⁹ Ranɪmboane wandafi mamɪ, Godɪndi hoafi hoafimbo hohoanɪmo ranahambo yangiri ngusüfo pandɪhi ngei, nga asu se rani-poanɪmbo hoafina hoafimbo yowanɪ mbiseimboyei.

⁴⁰ Kraisɪndi nendi fandifeambe mungu-moatükunɪ aho ra wudɪpoapondɪhi ndondɪhi randɪhindɪ.

15

Krais ai yifiyu hayamboyu asükaiyu botimefiyu

¹ Wandafi mamɪ, haponda ro siheimbo aboedɪ hoafi masahandürɪ ra asükainda hohoanɪmo botɪndɪhendürɪ samboanahɪ. Aboedɪ hoafi ra se sahümündi hehimboyei asu se ranihi ngɪnɪndɪ maniboadei ranahamboanahɪ.

² Aboedɪ hoafi siheimbo ro bokarɪmari-heheandürɪ ranahambo ngɪnɪndɪ kikihirɪhümündi aniboadei hei ana, ranambo se aboedambo-ndahimboyei. Nga refekoate-ndeianɪ ana, ngiri fandɪhendürɪ.

³ Ro hoafi himboriya heheambo masahamɪndihɪ ra siheimbo masahandürɪ ra ai aboedɪ adükari moatükunɪ hamɪnd-ane: Kraisi sihefi moaruwai hohoanɪmo ra raguanambo-fembo-hündamboyu yifimayu, sapa Godɪndi hoafi yare hoafimayo süngu.

⁴ Ahambo honguambe sihehorane, asu ranambe ngimɪ nimbɪyu mbura asükaiyu botimefiyu, Godɪndi hoafi yare hoafimayo süngu.

⁵ Raniyu asu ai Pitambo-so boatei tüküfi mburamboyu asu süngunambo ahandɪ 12 süngururü-rundeimbɪmbo-so tüküme fiyu.

⁶ Raniyu asükaiyu ahandɪ wandafi mamɪ 500 ngasündeandeimbi nindou ranaheimbo-so tüküme fiyu. Nindou ra afɪndi ana animboei, nga asu bidifiri ana yifisafimaye.

⁷ Raniyu ai Semsɪmbo-so tüküfi mburamboyu asu süngunambo ahandɪ hoafi sowandümo homo-rundeimbi-memo munguambo ahamumbo-so tüküme fiyu.

8 Raniyu asu süngunambo hondü wambo-so amboa tükümeñiyu. Asu ro furambe sanjorambo hapoadümboyaha wakemindi-ndirimbo nahurai-anahi.

9 Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimb+yomondi mbusümo ra akidou saf-anahi. Wambo ana Kraisindi hoafi semündü hu-randeimb+mb+sei dukand+hi-ndir+imboyei sapo ro Godindi nendi ranaheimbo moaruwaimbo-mar+hearü hah+ran+imbohünda.

10 Nga God ai wambo moani hipoambo-mareandira ran+imboanahi haponda ro Kraisindi hoafi sahamindi har+handeimbayahi. Nga asu ahandi moani hipoambofe hohoan+mo ranai moai moan+imbofeyo, nga wani. Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimb+bidifiri ai munju moai ro ratüpurayah+ nou yaru t+ñir+foyomo. Nga roana, wandamboan+ moai ratüpur+ya rihandi. Nga Godindi moani hipoambofe hohoan+mo wandi fiambe amarondiri ranane far+hendira ro rawar+heandi.

11 Ranane hoafi ra ro hoafiyahembü hündiyo asu ai hoafiyomondeimb+ hündiyo ra sapo mam+ rani hoafi raniyo bokari-mar+hehundi ranahambo se an+hondümbomar+hindi.

Sihiri yifihündi botife hoafi

12 Krais ai yifimayua asu God ai honguambeahindi bot+mariri hoafi ra ro afindi+imbo hoafiyefi mar+hundi. Nga asu nimboe nindou bidifiri s+hei mbusümo an+imboei ranai hoafiyehiya, "Nindou yifiyoweimb+hündi ana, ngiri asükaindo botindifeyo," maseia?

13 Rani hoafi ra an+hondümbayo-mbonana, God ai moai Kraisimbo honguambeahindi botiriri.

14 Asu Krais ai yifihündi botifekoate-mbeimbonana asu ro ngiri ninimbo hoafiyefi rihunda asu se ngiri ninimoatükunimbo an+hondümbor+hindi.

15 Rambefe-mbonanasi, asu ro Godimbo tkai hoafiyefi rihundeimb+ nindou tükümbayahu. Sapo ro ahambo an+hondümbu hoafiyefühi sefiya, "God ai Kraisimbo bot+mariri," asefi. Nindou yifihündi botifekoate-mbeimbonana, God ai ngiri Kraisimbo yifihündi botiriri.

16 Nga God ai nindou yifiyemb+hündi ranaheimbo botifendü+ra koatembei-mbonana, asu Krais ai-amboan+ yifihündi bot+imbefipoani.

17 Nga asu God ai Kraisimbo yifihündi botifikoatey+mbonana, asu s+hei an+hondümbufe ranai s+heimbo mbar+hendü+ipoani. Nga seana s+hei moaruwai hohoan+mo ranaianimbo kik+hindam+indindüri n+ngomboe.

18 Asu anihondümbö rambefembonana, nindou didiyei Kraisi+mbö anihondümbö-r+ihor+ mbur+ihü yifimayei ranai-amboan+ moaruwaimboyahi.

19 Sihiri+ ana Kraisi+mböanef+ anihondümbö-r+ihurühi h+imboayahundo. Nga asu Kraisi ai sihef+imbo ndan+si+imboan+ yang+iri fehefemun+imbo h+imbombayef+imbonana, asu nindou bi+dif+iri sihef+imbo hipoan+imboembou-anei sahümun+.

20 Hohoan+mo ra yahuraiyopoan+, nga wan+. Nga anihondüyo Kraisi ai yif+iyu mbura honguambeah+indi God ai bot+mariri+. Nümbürambeah+indi horombonambo ses+imbo moatükun+ boatei nafaram+ndo nahuraiyo God ai Kraisi+mbö boatei yif+iyeyimbi+ nindou ai yang+iri bot+fekoate-yeiambe ahambo bot+mariri+.

21 Nindou mam+ ahand+ süngu yif+imbo hohoan+mo tüküme Feyo asu nindou mam+ ai-amboan+ ahand+ süngu yang+iri bot+fembo hohoan+mo tüküme Feyo.

22 Sapo nindou mungu ai ra Adam+indi sir+ihünd-anei yif+imayu süngu yif+iyei ar+ihündi+. Nga nindou munguambo Kraisi+ndi sir+ihünd-anei bot+imefiyu süngu bot+yahi ar+ihündi+.

23 Nga munguambo nindou mamam+ ahei bot+ifeambe bot+indahumboyef+. Kraisi ai boateimayu asu ai asükaindu kudüwan-an+imbo asu nindou ahand+ sir+mayei ra mungu bot+indahimboyei+.

24 Rani-s+imboan-an+imbo mungu-moatükun+ munguamboayo si ranai tükünd+femboe. Ranan+imbo asu Kraisi ai sanendi+, anan+, kabomo ra hifand+rundeimbi+, munguambo ratüpuri+ bogor+imboyafu-ndeimbi+, asu munguambo ngin+indi+ hifandu-ndeimbi+ ranahamumbo hifinambo-ndeapur+imbui+. Ranan+imbo asu ai ngin+indi+ hifandarand+ ra Ape God+indi+ war+wam+ hin+ing+indeambui+.

25 Awi ranambe ana Kraisi ai bogor+imbondüfi+ nüngu ngumbo an+imbo, asu God ai moaruwai nendi+ ranaheimbo hifinambo-ndeandür+ haya Kraisi+ndi+ yirümbö hoarehi+ hin+ing+indearümbui+.

26 Amur+ hürütümbi+ ranaheimbo hifinambo-ndeandür+ ngu-ngumbo an+imbo, asu süngunambo hondü-an+imbo yif+ ranahambo amboan+ hifinambo-ndeambui+.

27 God+ndi+ hoafi+ yare hoaf+yowohü yahoya, "God ai mungu-moatükun+ ahand+ hoarehi+ hin+ing+imareandi+," meho. Nga God ai munguambo moatükun+ ranambeyupoan+. Rani+imbo-an+imbo sihi+ri+ fif+ir+indi+ humboane, God ai mungu-moatükun+ ra Kraisi+ndi+ hoarehi+ hin+ing+imareand-anesi+, nga asu ai moai ahand+ hoarehi+ nüngu, nga wan+.

28 Nga mungu-moatükun+ ra Kraisi+ndi+ hoarehi+ yang+ir+indoan-an+imbo, asu God+ndi+ Ni+mor+ ranai

sapo Afindi ai munḡu-moatükuni ahandi hoarehi hiniḡimareandi rani-hoarehindümbui. Rananimbo asu God ai ahandihoari munḡu-moatükuni aho ranahambo bogori hondündümbui.

²⁹ Nga asu yifiyeimbai ai botifekoate-ayei ana, asu nindou bidifiri aheimbohünda himoni hundüryei arihündi ranai nungurihi-ndüryeia? Asu yifiyeimbai ai botifekoate-ayei ana, asu nimboe nindou bidifiri ai aheimbo fehefedürimbohünda himoni hundüryei arihünda?

³⁰ Asu yihoeimbo amboa. Ro Krasindi ratüpurirätüpurimayefi asu nindou bidifiri ai munḡuambo si aho ra moaruwaimbo-rhimuni hei arihündi. Asu yifiyeimbai nendi ranai asükaiyo botifekoatambo-ayei ana, asu ro nimboe moani ndarihu animboefa?

³¹ Wandafi mam, munḡuambo si aho ra ro yifimbo nahuraiya arihandi. Ra anihond-ane. Se munḡuambo Sisas Krais-babidi aniboadei ranimboanahi ro siheimbo hihifihihiyahühi weindahi rarihe hoafehandüri.

³² Efesus ngoafihü ro nimambeahindi ninihondi-babidi nahurai yifiarimayahi. Ranimbo-hündambo nindouyafe hohoanimo süḡu ro ninimoatükuni aboedi mandahamindihaha? Nga asu yifiyeimbihündi nindou ranai asükaindei ḡiri botindahindi hoafi ra anihundayo ana, ambesi, nga sihiri moani, “Sesi dagudifi, hoe ndimindefi raraondihu ḡefimboane. Nga sümbu ana awi sihiri yifindemboyefi,” hoafi mam hoafimayo süḡu.

³³ Se tikai hoafi anihondumbo-ndihimboyei. Sihiri sihefi wandafi moaruwai-mayei rani-babidi ahahabodefi ana, asu ai sihefi hohoanimo aboedi ra moaruwaimbondihimunimboyei.

³⁴ Se wudiḡoapondihi hohoanimondeihi asu moaruwai hohoanimo ra rühüsafi hiniḡiḡindihindi. Nindou bidifiri seana moai awi Godimbo fifirihori. Ranahandambo se amoaniḡimbeyei-amboane.

Fi asükaiyo botefeyo ranana ḡorü-poanimboane

³⁵ Nindou bidifiri ai düdundahindühi animboya, “Nindou yifihündi ra nungundhi asükai botimandahinda? Fi ra asükaindo botindifeyowohü nungu-nahurai fi ndemindi haya tükündife manḡoa?” mbiseimboyei.

³⁶ Ranana hihindi hoaf-ane? Se ra fifirowamboanafi ninimoatükuni hoari hifambe hifi kararowandi ranai yifikoate-nahuraiyo ana, asu ai ḡiri yangiri aboedi tükündifeyo.

³⁷ Se koniyo asu nin mangiriyo hifarowandi ra moai emündü düdüdü kameihi hifirowandi, nga hoari yangir-ane hifi kararowandi.

38 Ranana asu God ai hohoan+momayu süngu düdüdü emündü napo ra ranifih papareandi. Ranai munğu n+ne-moatükun+ mamam+ hoar+ ranaheimbo ran+poan+imbo ran+poan+imbo düdüdü, emündü ra sagadür+ arandi.

39 Munğu-moatükun+ yang+r+ n+ngo haya hoahoango-randeimbi ranahei fisaf+ ana mam+ simogod+ yang+r+yopoan+, nga wan+. Nindou ai ngorü-poan+imbo fisaf-ane, n+n+hondi ai ngorü-poan+imbo fisaf-ane, ndu napo ai ngorü-poan+imboane. Asu kin+ ai ngorü-poan+imboane.

40 Sünambeah+ndi moatükun+ fi-poan+imboane, asu hif+ ndan+hündambo fi-poan+imboane. Nga asu sünambeah+ndi moatükun+ ranai ngorü-poan+imbo fiyomboane, asu hif+ ndan+hündambo moatükun+ ranai ngorü-poan+imbo fiyomboane.

41 Hüf+ham+ndi ai-amboan+ ahand+ ran+poan+imbo fi anandi. Amoamo ai-amboan+ ahand+ ran+poan+imbo fi anandi. Asu mupui amboan+ ran+poan+imbo fi anandi, nga asu munğuambo mupui ra bidif+r+ ai ngorü-poan+imbo fiyo asu bidif+r+ ai ngorü-poan+imbo fiyo ra hoangomboane.

42 Moan+ yahurai-an+imbo nindou yif+yeimb+hündi asükaindei bot+ndahinda tükünd+femboe. Fi ra asamboefeyo ranan+imbo ai sümboyo-randeimb-ane. Nga asu fi ranai yang+rambofe tükefeyo ranai ana sümbokoateyo-randeimb-ane.

43 Fi asamboefeyo ranana wos+hoafor+ h+imboyowohü hoafend+yowohane. Nga asu fi yang+r+ botefeyo ranana moan+ aboedi h+imboyowohü ng+n+ndi tüküfeihane.

44 Fi asamboefeyo ranana hif+ ndan+hündambo fi yang+r-ane. Nga asu fi botefeyo ranana sünambeah+ndi fi-ane.

Hif+ ndan+hündambo fi-poan+imboane, asu sünambeah+ndi fi-poan+imboane rehayamboane an+ngo.

45 Sapo God+ndi hoafi yare hoaf+yowohü yahoya, 'Weangurüh+did+ nindou, ahand+ ndür+ Adam ana, nindou yang+r+ n+ngombo tüküme fiyu,' meho. Nga asu ngorü Adam, Krais, aiana yang+r+ n+ngombo yifiaf+ saimboyu tüküme fiyu.

46 Yifiaf+ hoearambe fi ranai moai raboatei tüküfeyo, nga wan+. Nga hif+ ndan+hündambo fi ran+boatei tüküfeyoane, asu süngunambo yifiaf+ fi ranai tüküme fiyo.

47 Weangurüh+did+ Adam aiana hif+hünd+yu tüküme fiyu. Nga asu süngud+id+ Adam ana sünambeah+ndi tüküme fiyu-ani.

48 Hif+ ndan+hündambo nindou ana sapo nindou hif+nambo naf+yumb+hündi-mayu nahurai-anei. Nga asu nindou sünambeah+ndi aiana sapo nindou sünambeah+ndi tüküme fiyu nahurai-anei.

49 Hapondani ana sihiri nindou hifinambo nafiyumbimayu ranahandi fi-hoeari-yefomboanefi, nga mare yahurai animbo sihiri nindou sunambeahindi tukumefiyu rahurai fi-hoeari-ndemboyefi.

50 Wandafi mami, hoafi nda ndahurai-mayowamboanahi hoafehanduri. Nindou hifi ndanihundambo safi hori ranifinambo tukufimbi nindou ranai ana ngiri God nginindi hifandarandi ranambe ngu. Asu nine-moatukuni sumboyorandeimbi ra asu ngiri nine-moatukuni sumbokoateyorandeimbi ra ndemundu.

51-52 Dibo hoafi mengoro nda himborindei, nindou munguambo sihiri ngiri yifindefi. Nga munguambo sihiri ngoru-sungundahunduhani animbo rani-poanimbo findefi hohu tukundahumboyefi. Nimehunu, himboari dikirihu afarihumindefi nou bidifiranambo fufuji ai hoafindoani simbori tukundahumboyefi. Sunambeahindi fufuji ranai hoafindoani animbo nindou yifiyeimbihundi ranai asukaindei botindahimboyei, asu munguambo sihiri moani rani-poanimbo tukundahumboyefi.

53 Sumboyorandeimbi fi ranana ngoru-poanimbo findo haya sumboyokoate-randeimbi tukumbifeyo-wamboane. Nga asu yifiyo-randeimbi fi rananimbo ngoru-poanimbo findo haya yifiyo-rakoate tukumbifeyo-wamboane.

54 Rananimbo sumboyorandeimbi fi ranai sumboyorakoate findoani, asu yifiyo-randeimbi fi ranai yifiyo-rakoate findoananimbo, asu Baiborambeahindi hoafi ranai anihondu tukundifemboe. Ai yahoya, "Yifi ai awarhoeihü yangiri koadurumbo ningombo ranai harihoai tukumefeyo!" meho.

55 "Yifi se, naha sihafiharihefembo ngininda?"

Yifi se, naha sihafinginindi moaruwaimbofe ramboa?"

56 Moaruwai hohoanimo, ra yifindi moaruwaimbofe nginindi niminduhane. Ahinumbi hohoanimo ra nindouyafe moaruwai hohoanimo nafuiyo arandi rananimbo asu nindou ai moaruwaimbo-ndahimboyei.

57 Sihefi Adukari Sisais Kraisindi nginindinamboyu God ai sihefimbo ramareamuna yifiar-ambeahindi hamarhehundi. Nga ranimbo-hundambo-animbo sihiri Godimbo hihifindihurimboane!

58 Wandafi mami, ranimboane se akidou-amboani buburindeimboyei, nga se moani nginindi hamindi niboadei. Se munguambo si ahora Adukarindi ratupuritihirifondei nduhundi, nimboe sapo ndani-moatukuni nda se fifirihindi. Se Adukarimbo ratupuraye ra ngiri moanimbondifeyo.

16

Godindî nendî fehefembo kaki

1 Hapondani kaki Godindî nendî Sudia hîfîhü amarei ranaheimbo fehefe-ndürîmbohünda gugurîfembo hoafînda samboanahî. Kraisindî nendî Garesia hîfîhü amarei aheimbo hoafîmayahî nou se-amboanî rasüngundîhindî.

2 Muᅅguambo Sande aho rananîmbo nindou muᅅguambo mamani se kaki masahümündi ranahandi saimbo sîhei worambe bîdîfîrî dîgehîndî. Rananîmbo süᅅgunambo ro tükündaheandani, aheimbo kaki gugurîfe segudürîmbo ra se ᅅgîrî afurî kokopondühündî.

3 Ranîhü ro tükündaheandüh-anîmbo nindou se dîbonîmehüpurî ranai sîhei-mayo kaki gugurîmarîhindî ra sowandümo houmbo koandîheheapura wandî-mayo ahamundî fimbo pas kameihî Serusarem ᅅgoafînambo mbîhanîmo-ndamboane.

4 Nga asu ro-amboa hohoanîmo-yahanîwanî ahanîhî ana, nindou ranîmemo ranai ro-dîbo mbîkosomo-ndamboane.

Porîndî hohoanîmo

5 Awi ro Masedonia hîfî mbusümo nafîndahe hehea sîheimbo sowahî tükündaheamboyahî, nga ro Masedonia hîfînafî homboanahî hohoanîmoayahî.

6 Awi ro moai fîfîrîheandî, nga se-babîdî akîdou nîmboahani ᅅgîsîharî tükefeyo ra aboedîndoanî maᅅgahîyo, nüᅅgumandahe. Se-babîdî nîmboa mbundîha asu ro nînî-nafîyo hombo hohoanîmoarandîrî rananîmbo se wambo nafî hombo mbîfarîhehindîr-amboane.

7 Roana se-babîdîmbo akîdou yangîrî nîmarîmbo ana moeisahî. Nga awi roana se-babîdî gedühî nîᅅgomboanahî hohoanîmoayahî, Adükari ai rawoyafo ehu ana.

8 Nga awi roana, Efesus ᅅgoafîhü ndanîhü nîmandîhanî Suda-yafe adükari si Pendikos* ra tükündîfeyoan-anîmbo ndamboyahî.

9 Nîmboe sapo God ai nîmorehî nindowenihî afîndî aheimbo ahandî nindoumbofe tüküfembohünda wambo fondî masendîmbo wambo. Nga asu nindou afîndî ai wambo ndanîhü hürütarîhündîrî.

10 Nga asu Timoti ai rühî sîhei nafîndüfiyuanî wanî, se ndahorîmîndei worînîndîhoran-anîmbo ai se-babîdî aboedî yîhîmbokoate mbînüᅅguwamboane. Nga ai-amboanî mare ro raweheandî nou Adükariindî ratüpurîyu-randeimb-ani.

11 Nga asu nindou ᅅgorü ai ahambo yowanî moanîndî nindou-ani mbüsümbui. Nga se ahambo moanî aboedî fandîhehoranî ᅅgusüfoambe afure küre

* 16:8: Pendikos ai Suda-yafe adükari si nübürambeahîndî sesi yimüᅅgu-remîndîmbo si-ane.

haya mbüsünüwamboane. Nga ai wandafi mamî bîdîfîrî babîdîmbo mbîsînîmonda sahehea himboyahapurühanahî.

12 Haponda wandafi Aporosîndî hoaf-ane sîheimbo hoafayahî nda: Ro ahambo wandafi mamî bîdîfîrî-babîdî sîheimbo sünî hoeimbîreandürî sahehea hoafi-yahandowohanahî. Nga ai hombo moi yahumboani, awi hapondanambe ana. Nga awi ai nînisîmboanîyo hombo nafî engoro ana, ai ngumbui.

Bîdîfîranambo hoafi

13 Se hîbadîhündühî anîhondümböfe hohoanîmo ngînîndî kîkîhîndühümündî nîmboei. Se yîhîmbokoate moanî ngînîndî nîmboei.

14 Se ratüpurîndeihi ra sîhei ngusüfo pefe hohoanîmo ranambo yangîr-anîmbo ratüpurîndei ngei.

15-16 Wandafi mamî, sapo se Stefanas asu ahandî worambeahîndî-yei hoafi ra fîfîrîhindî. Sapo ai boateiyei Akaia hîfîhü Kraisîmbo anîhondümbö-rîhindeimbî tükümehînd. Ai Godîndî nendî ranaheimbo fehefendürîmbo ratüpurî ra refembo afîndî hohoanîmoyei arîhündî. Wandafi mamî, ro haponda sîheimbo hütî-hoafayahandürî se-amboanî yahurai nindou-yomondî hoarehî nîmboei. Asu nindou düdi aîbabîdî farîhündürîhî houmbo ratüpurîyomo arundî amboanî kameihî.

17 Stefanas, Fortunatus asu Akaikus ai sîhei fondîhümbö sapo se ndanîhü sîfokoate-mayei ranîmbo asu ai wambo sowana masîfomo-ndamboanahî hîhîfî-hîhîfayahî.

18 Aiyomo wambo wandî ngusüfoambe ndoru kümarundîrî sapo sîheimbo ramarundürî nou. Nindou yahuraimbo-anîmbo nindou aboed-anemo mbîsefî hohoanîmōndefomboane.

19 Esia hîfambe Kraisîndî nendî amarei ranai sîheimbo hîhîfarîhündürî. Akwira, Prisira-anafe, asu Kraisîndî nendî ahafe worambe fandîhi nîmarei arîhündî ranai-amboanî Adükârîndî ndürînambo sîheimbo hîhîfarîhündürî.

20 Asu wandafi mamî munğu ndanîhündambo amboanî sîheimbo hîhîfarîhündürî. Se Kristenî-yafe hohoanîmo süngu sîmborî wakîkîhürîndei.

21 Ro Por-anahî wandî warînambo sîheimbo hîhîfî hoafi nda sürü paparîhandî.

22 Nindou düdi ai Adükârîmbo aboedî hohoanîmōyondokoate-ayu ana, ai moaruwaimbo-mbîfiyuwamboane. Adükârî, se mborai!

23 Adükârî Sisas ai ana sîheimbo moanî hîpoambo-mbîreandür-amboane.

24 Munğuambo se Sisas Krais-babîdî anîmboei sîheimbo ro ngusüfo pararîheandürî.

2 Korin

Pas yimbu Por ai Korin+hündambo sürü papimarandi

¹ Karıhasıhandürı, wandafı mamı, ro Por-anahı sapo God ai wambo moanı ahandı yıfırı süngu Sisas Kraisındı hoafı semındı ho rambohünda kafoare hınıngı-mareandı. Ro asu sıhefı wandafı Timoti-dıbo Godındı nendı se Korin ıgoafıhü amarei-aneı, asu muıguambo Akaia hıfambe amarei rananeı, sıheimbo muıguambo pas nda sürü papırıho koararıhehoandı.

² Sıhefı Ape God asu Adükarı Sisas Krais ai sıheimbo moanı hıpoambo-ndıneandürühi ıngusüfoambe afurıfe kifeımbı hohoanımo mbısabınandür-amboane.

Godımbı Por ai hıhıfımarürı

³ Awi sıhırı Adükarı Sisas Kraisındı God asu Ape ranahambo aboed-ani mbısefımbıoane. Ai hıpoambo-reandeımbı Ape-ani asu ıngusüfoambe afurıfe kifeımbı hohoanımo muıgu ra sai-randeımbı God-ani.

⁴ Aiani yıhoefımbı-so nıne tııırıfo afındı tüküfeyoanı ıngusüfoambe afure küreamunı arandı. Rananımbı asu ro mandıho nındou bıdıfırı aheimbo sowahı tııırıfo tükefeyondürı ranaheimbo hohoanımondıhühi ıngusüfoambe afurındıho kündıhoa-ndürımbıoyehı sapo ro yıhoehıhoarı Godındı-mayo ıngusüfoambe afurıfe kife hohoanımo sahoamınde hohoambo nahurai wambo.

⁵ Kraisımbı sowahı tııırıfo afındı tüküfeyoanı semündü marandı asu ranane ro-amboanı sahoamınde arıhoandı. Rahurai-ane Kraisındı ıngusüfoambe afurıfe kifımbı hohoanımo afındı ranai yıhoehımbı-so tüküfeyomuna sahoamınde arıhoandı.

⁶ Asu yıhoehımbı-so tııırıfo afındı tükündıfeyoanı ro sıheimbo hohoanımondımbıoyehı sıhei ıngusüfoambe afurıfe kifımbıoane, asu rananımbı God ai sıheimbo aboedambo-ndıandürümbı. Nga asu God ai yıhoehı ıngusüfoambe afurıfımbü hohoanımo küreamunı ana, asu sıhei ıngusüfoambe afurıfındürımbı kameihane. Ranınambo ro tııırıfo masahoamındeheı nahurai se moanane sei hehi ıngınındı anımbıoi hei ana, God ai sıhei ıngusüfoambe hohoanımo afure küre arandı.

⁷ Ro sıheimboya se ıngınındı mbınıboadeia sehohıo anıhındümbı-rıhorühanı. Ranımbı-hündambo ro rarıho fıfırıhoamboaneheı, se ro-babıdı tııırıfo sahümündıanı asu

se-amboani ngusüfoambe afurife kifimbi hohoanimo ra ro asahoamindehi nou ndahümündimboyei.

8 Tiñirifombü moatükuni Esia hifambe wambo tükümeferi ranahamboanahi ro wandafi mamisiheimbo hoafindahandura se ranahambo fifirimbirihinda saheheamboanahi. Ranühi wambo tiñirifo afindi hamindi tüküfendirühiyo asu wandi nginindi nñgombo ratüpuri hohoanimo ra munguna hifinamareandiri. Raniyah asu ro ngiri yangiri aboedi nimboahi sahehea hoanimomayahi.

9 Raniyah asu ro hohoanimoyahani wandi fiambe tiñirifo afindi tükümeferi yifindamboyafi masahi sapo nindou kot hifandi-randeimbi ai hoafiyuhüya, se yifindamboyafi, ehu nahuraiyo tükümeferi. Nga asu rani-moatükuni yihoeimbo tükümeferi ra yihoei fimbo hohoanimokoate-ndehühi, ro God yifihündi botirandaimbi-mayu ranahambo yangiri-animbo hohoanimondefomboane.

10-11 Rani-moatükuni moaruwai ranai yihoeimbo hifokoefemunimbo mayoyosi, nga asu God ai yihoeimbo ranambeahindi aboedambo-mareamuni. Mande animbo süngunambo aboedambo-ndeamunimbui. Asu se yihoeimbo farihemunühi Godimbo didibafayahüdo ana, ro ahambo nginindi anihondumbo-rihurühi sefiya, "Ai yihoeimbo aboedambo-ndeamuni ngu," asefi. Ranimbo hohoanimo-yahümünühi amboani asu Godimbo hihifi-mbirhor-amboane ai yihoeimbo afarihemuni ranimbohünda. Ai nindou afindiyei didibafife süngu yihoeimbo hipoamboreamünühi mafarhemuni.

Por ai hohoanimo ngorü-süngumareandi

12 Ndanimoatükuni ndanahamboanahi ro hihifi-hihifiya arihandi: Wand hohoanimoambe yare hoafimeyondiri ro Godindi-mayo sürühoeimbi hohoanimo hohoanimoya marihandi. Hifi ndanihündambo nindouyafe fifirifenambo wambo moai rani hohoanimo ranai rareandira tüküfeyondiri, nga wani. Nga Godindi hipoambofe hohoanimo ranai wambo ramareandira asu ro nindou-yei mbusümo mbumundi hohoanimo rani-süngu yangiri mahahabodühi. Siheimbo-poanimbo ro yahurai ramarheandüri hahi.

13-14 Ro siheimbo pas sürü papirho arihandi ra se hoeindühi mbundühi hoafi ra fifirindihimboyei. Hapoana hoafi ra se akidou yangiri fifirihindi. Nga se ro hoafayehi nda munguambo fifirindihindühi hohoanimombeyei-amboane sehehoamboanehi. Ranimbo Adükar ai kosimbo

si ra tüküfeyoambe-animbo ro siheimbo hihifi-hihifinda-
hoandürimboyehi mare yahurai-animbo se yihoehimbo
hihifi-hihifinda-hümunimboyei.

15-16 Ro rarihe hohoanimoyahiya, ai wandi hohoanimo
wudipoapondihi fifirindihindi sahehea horombo ro
siheimbo sowana sifomboanahi masahi. Ro Masedonia
hifinambo hafohü kosohü siheimbo hoeifendürimbo
asahi, asu se wambo Sudia hifinambo hombo mbifari-
hehindiramboane saheheamboyahi hohoanimomayahi.
Rananimbo se wambo yimbumbo hoeindihindirühi hihifi-
hihifimbeyei-amboane masahi.

17 Horombo ro siheimbo yimbumbo hoeifendüri horombo
hoafirihemasiheheandiyosi, nga wani. Nga ro wandi
hohoanimo ngorü-süngumarheandi. Ro yimbu hohoanimo-
yaheimbi-mbayahiyoy? Ro hifi ndanihündambo nindou
nou moai mam simboani wandi horombo hoafirihemasiheheandi
ranahambo yini sa asu wani sa rihandi, nga
wani.

18 Sihiri Godimbo anihondumbo-arihuri nou asu se wandi
hoafi amboa anihondumbo-ndihimboyei. Munguambo hoafi
ro siheimbo asahandüri ra yini ranane asu wani ranane ra
ai wani.

19 Ro Sairas, Timoti-babidi siheimbo Godindi Nimori Sisas
Krais ranahambo hoafimehundüri, aiana yini yahu, wani
yahu-randeimbipupoani. Nga mam hohoanimo yangir-ani
hohoanimo arandi.

20 Nga asu Godindi horombo hoafi afindi ra
yangoromboane, nga ranane asu Sisas Kraisindi süngu-
ane horombo hoafi mungu ra anihondumbo tükufe arandi.
Ranane asu shiri Godindi hoafi hamboriyefühi asu Sisas
Kraisindi süngu hoafiyefühi, "Anihond-ane," asefi God ai
adükar-ani hoafimbohünda.

21 God aiani yihoeimbo se-babidimbo nginindi
kikihiramündümuna asu shiri Krais-babidi nginindi
animboefi. Asu ai shefimbo ahandi ratüpurimbo amboani
kafoare hinngimareamun-anehi.

22 Aiyu ai ahandihoari shefimbo diboniyumuni
hinngireamuni haya asu ai Yifiafi Aboedi ra shefi
hohoanimoambe hinngimareandi. Yifiafi Aboedi
ranana sapo God ai shefimbo aboedambo-femunimboayo
ranahambo nafuimbo-hündamboane.

Por ai moai aheimbo sowana asükai hu

23 Nga ro anihondumbo hoafi hoafayahi nda God ai
anihond-ane mbüsü nginindamündümbui. Nga ro siheimbo
didi tinirifo afindi segudüripoani saheheamboyahi asu

ro hombo hoafimayahi sihei ngoafi Korinnambo asukai sinikoate-mayahi.

²⁴ Sihei anihondumbofe ranana ro hifandi-handürüyahipoani, nga wani. Sihei anihondumbofe hohoanimo ranamboanei se-amboani siheihoari nginindi kikihirihümüdi animboei. Rananehi asu ro sihei hihifi-hihifi hohoanimo ra botifembohünda se-babidimbo ratüpurüye arihandü.

2

¹ Ranimboyahi ro moani wandi hohoanimonambo yangirüya, awi ro ngiri aheimbo sowana gadi asükainda nginindifimbi hoafindahandürani, afindi hohoanimondei sahehea hohoanimomayahi.

² Asu ro sühühühi siheimbo ngusüfoambe afindi kifimbi hohoanimo mbasahandüri-mbonana, asu nindou mamai ai ngiri wambo hihifi-hihifimbohünda farihendüri. Nga se yangir-anei wambo hihifi-hihifi moatükunü randihinda hihifi-hihifayahi.

³ Seana wambo hihifi-hihifyahündüri-rühündeimbi nindou-anei. Ranimboanahi asu ro siheimbo sowana sini siheimbo ngusüfoambe afindi kifimbi hohoanimo ra segodürimbo moei asahi. Ranimbo-hündamboyahi ro horombo siheimbo pas sürü papirühi koamarheheandi. Ro ninimoatükunimboyo hihifi-hihifayahi ana, asu se-amboani ro-babidi ranahambo hihifi-hihifyehanei. Rani moatükunimbo siheimbo munquambo anihondümborheandürimboanahi.

⁴ Horombo siheimbo pas sürü papirühi koarheheandi simboani ana wandi ngusüfoambe tünirüfo afindi nimarwohüyo asu asübusümbi hohoanimo ranai tüküfihüyo ro aranimbo-aranimboya wakimarheandi. Se tünirüfombü hohoanimo-mbeyeia sahehea pas ra sürü papirühamboyahipoani. Nga se wambo ro siheimbo hohoanimo afindi hohoanimo-arhandürü ra fifirümbirühinda sahehamboyahi parhe koamarheheandi.

Nindou ai siheimbo moaruwaimbo-mareandürü ranahambo amboawi mbisei-amboane

⁵ Nindou ai ngusüfoambe afindi kifimbi hohoanimo wambo yangirüyopoani masendüri, nga siheimbo munquamboyo masagdüri. Ro rani moatükunimbo afindi hoafimbo moeisahi, nga ranimboanahi moani bidifirü yangirü hoafayahi.

⁶ Nindou ranahambo nindou afindi se tünirüfombü ratüpurü masahündo ra awi rühü safi ahambo hinüngindühorü.

⁷ Nga awi se ahandi hohoani mo aruwai ranahambo amboawi sahünowohü asu ngusüfoambe afurife kifimbi hohoani mo ndahüdo. Nga asu ngusüfoambe afindi hamindi kifimbi hohoani mo ai ahambo munjuna mo aruwaimbonderimboe.

⁸ Ranimboane ro sheimbo hoafi nda hoafehandüri, se ahambo shei-mayo hipoambofe ra nafuindahüdoananimbo ai fifiri-mbireandamboane.

⁹ Ro horombo pas sürü papirih koamari-heheandüri moani sheimbo refe hoeife-ndürimbohünda. Wandimayo hoafi se süngurihündühi munju moatükun ra rarihi mbarihündiyo wanimbaiyo? Nga se ahambo tñirifo masahüdo.

¹⁰ Asu se nindou düdi ai sheimbo mo aruwai hohoani mo ayundüri ranahambo amboawi ase ana, asu ro-amboani ahambo amboawi mbisahandomboyahi. Mo aruwai hohoani mo engoro ana, ranahambo ro amboawi asahi ana, Kraisindi hamboahü sheimbo fehefe-ndürimbohünda amboawi sahühanahi.

¹¹ Satan ai shefimbo tikai hoafindimuni-mbui saheha ramarheandi ra. Ahandi dbohindi hohoani mo ra sapo shiri fifirihumboanefi.

Troas ngoafihü Por ai tñirifo afindi masemüdu

¹² Ro sheimbo hininjirihairi hehea Troas ngoafihü Godindi hoafi hoafomböhünda tüküyaheandühi hoairheandane asu Adükari ai wambo ranihü ratüpurimbohünda aboedi hohoani mo nafuimayundiri.

¹³ Nga ro shefi wandafi Taitus ranihü hoefikoate-yahühi asu ngusüfo afindi küriheandühi afindi hohoani momayahi. Ranayah asu ro nindou ranihü amarei aheimbo hihifiriharü hininjirihairi hehea, asu ro Masedonia hifinambo mahahi, nga sheimbo sowana moai asukai sühühi.

Kraisindi nginindinambo ro ngasündi-hurimboanefi

¹⁴ Nga Godimbo hihifindi-hurimboane nimboe sapo aiani Krais-babadi nimboefani munjuambo si aho ra shefimbo aboedi nafi semündümüni huhü asu nime-moatükun ranai shefimbo mo aruwaimbo-femunimbo aho ra ngasündihu aboedühi tükehündi. Yihoefti ratüpur ranahamboani God ai hoafiyuan asu nindou ai Krais ranahambo fifirarhor. Kraisimbo fifirife ranana aparümbi fisñarü yanjori wakareandi nahurai-ane.

¹⁵ Shiri amboani aparümbi fisñarü Kraisindi-mayo Godindi aboedi sesi mandife fondi waminindi aboedi tükufe hafo arandi tükufe haya God sowana aho nahurai-anefti. Fisñarü ranane nindou Godindi hoafi

süŋgur+hindeimb-ayei asu ahandi hoafi süŋgufekoate-ayei ahei mbusümo yangörü wakareandi.

¹⁶ Nindou didiyei Godindi hoafi himbor+koate an+amboei aheimbo ana yifi fis+ingarü nahurai-ane. Sapo fis+ingarü ranai-ane aheimbo hifokoarearü arandi. Nga asu nindou Godindi hoafi süŋgur+hindeimbi aheimbo ana fis+ingarü ranai yangiri n+ingombo sagaduri arandi. Nindou munquambo aiana ngiri aheihori Godindi ratupuri ra randihindi.

¹⁷ Nga se fifir+himboanei, roana nindou afindi ai homo Godindi hoafi hoafiyomondühi kaki sowandümo arundi nahurai nindou-yefipoani. Nga God ai y+hoefimbo ratupuri ra masemuna asu ro moai ahandi ratupuri ranahambo tikai hoafiyefi rihundi. Nga roana Krai-babidi hohoanimo mamü süŋguri-hundühanefi asu Godindi himboarühi hoafi ra mbumundi süngu yangiri hoafiyefi arihu hefi.

3

Simbori hoafi femindi shefembo ratupuriyomorundeimbi nindou

¹ Ro Godindi ratupuriyefi-rihundeimb-ane fi masefi ra awi asukai y+hoefihori y+hoefi fimbo bor+yefihumbo se y+hoefimbo aboed-anemo mbiseiya sefimbo mbaiyefiyo? Asu awi ro nindou bidifiri nou ai pas sürü papir+hündendeimbi+hündi sheimbo saiyoani asu se y+hoefimbo aboed-anemo yahombohünda mbayefiyo? Asu se y+hoefimbo farife-munimbohünda pas yahurai sürü papimboyo? Nga wani.

² Seanei y+hoehimbo nindou munqu aboed-anafani yahomunimbohünda pas nahurai-ayei. Pas ranahambo sürü papimar+hündi ranana shei ngusüfoambe-ane amaro. Munquambo nindou ranai pas ranahambo fifir+hi hehi asu ai hoeiferambo-hündamboane.

³ Rani-moatükuni ra diboh+ndiyopoani, nga ai yahurai-ane. Krai ahandihori randi pas ra sürü papira mbura y+hoefi süngu koamar+hendi. Pas ra moai pen+nambo sürü papirandi, nga God yangiri koadürümbo nüngu-randeimbi ranahandi Yifiaf+nambo sürü papimarandi. Asu moai God horombo ramareandi nou nimoeifihü sürü papirandi, nga nindou-yei hohoanimoambeahüyo sürü papimarandi.

⁴ Ro rani hoafi hoafayahü ra sapo Krai+ndi süngu ro Godimbo an+hondümbo-mar+hori.

⁵ Asu ngiri y+hoefihori yangiri ana rani ratupuri ra randihundi, nga rani+amboane asu ro ngiri hoafindefühüya, y+hoefihori rihundi rani ratupuri ra ramar+hundi mbisefi. Nga Godindi ngin+ndi sahum+ndefi hohumboanefi ratupuriyefi arihundi.

6 God ai ahandi hoari yihoefimbo se randumboemo mehuwa, asu ro simbori hoafi femindi sihefe ratupuri rani nindomboyahu animboefi. Ratupuri ranana horombo suru papiru sihoemombo-yomopoani. Nga Yifiafi Aboedindi nginindinamboyo suru papira masihendi. Ahinumbi hohoanimo suru papiru masihoemo rani-sungu ana nindou ai yifiyei arihundi, nga Yifiafi Aboedi ana nindumbo geduhi yangiri ningombo senduhane.

7 God ai ahinumbi hohoanimo ra nimoefihisi suru papimarandi. Nga asu raniyo rani-moatukuni ra Godindi-mayo himboamupuimbo-randeimbi rani bitapire tukumefeyo. Raniyo asu Mosesindi ngusumboari ranai himboamupuimbo-maranda asu Israerihundi ai ahandi ngusumbori ra ngiri ndondhi hoeindihindi. Nga asu sunguna homboyo rani-moatukuni ranai afurimarhoayo.

8 Ranimboane Yifiafi Aboedindi ratupuri ra ahinumbi hohoanimo ranahambo ngasunde haya himboamupuirandeimb-ane.

9 Ahinumbi hohoanimondi ratupuri ranana nindumbo papihofimboane, nga asu Godindi-mayo himboamupuimbo-randeimbi si rani-dibo mengoro. Rani hohoanimo rani-sunguyo nindou ai yifiyei arihundi. Nga asu nindumbo Godindi himboahü mbumundi tukufembo ratupuri himboamupuimbo-randeimbi si rani-dibo engoro ra ngasundeamboane.

10 Anihond-ane, horombodidi ratupuri ranahandi himboamupuirandeimbi si adukarimayosi, nga ndeara dikirifemboane. Nimboe sapo hapoana aboedi hoafindi ratupurindi himboamupuimbo-randeimbi si adukari hamind-ane.

11 Ahinumbi hohoanimondi ratupuri himboamupuimbo-randeimbi si kameihisi tukumefeyosi, nga moai geduhi yangoro. Nga aboedi hoafindi ratupuri koadurumbo-koadurumbo yagodomboe ranimboane asu ahandi himboamupuimbo-randeimbi si ra adukari hamindi-mbeyowamboane.

12 Aboedi hoafindi ratupuri ranana ngiri mungundo ranahambo ro anihondumbo-rihu hohu animboefi. Ranimboane asu ro yihimbokoate ranahambo hoafiyefi arihundi.

13 Roana Moses yare marandi nou moai yarihu rihundi. Aiyu ahandi ngusumboari ra hoearinambo gabudimareandi. Rananimbo Israerihundi ai sapo himboamupuimbo-randeimbi si ra ahandi ngusumboarambe tukumefeyo ra ngiri hoeindhinda afurinde gado.

14 Nga asu ahei hohoanimo ra moai hoeireandüri. Raniyei asu ai horombodidi hoafi femindi sifehe ra hoeirihindühi asu ahei ngusumboarambe hoeari nou ranai ahei ngusüfoambe gabudifoareandüri haya ho-hombo haponda tükefeyo. Ai moai rani-moatükunü ra raguanambo-rhindü, nga wani. Krais mamü ranahandi süngunambo yangir-animbo God ai hoeari ngusüfoambe gabudareandi ra raguanambo-ndeambui.

15 Horombo peyo haya ho-hombo hapondan-amboani ai Mosesindi hoafi hoeirühi marühi hei ra hoeari ranai ahei hohoanimo ranahambo gabudümareandüra asu hoafi nimindi ra moai fifirhindü.

16 Nga nindou ai Adükari sowanambo hihiriyahi ahei ana, hoeari ra Adükari ai raguanambo-ndeambui.

17 Adükari ndanai ana Yifiaf-ani. Nga asu Adükarindi Yifiafi ranai nindou ranahandi fiambe amarondo ana, asu nindou ranai moani aboedambo-ndüfimbui.

18 Munguambo sibirü ana moai sifehimbo nini-moatükunü ai ngusumboari gabudeamuni. Ranane asu Adükarindimayo himboamupuimbo-randeimbi si ranai sifehimbo tapara-mindimunühi asu sibirü hoehimbo nou nindou ranahei fihü hefi taparühu-mindelimbo nou-ayefi. Rananefi munguambo si aho ra himboamupuimbo-randeimbi si ranai adükari tüküfe howohü sifehimbo ngorü-süngureamuni hoani sibirü Adükari anüngu nou nimboefi arihundi. Adükari sifehi ranai Yifiafi wamboani ai rasüngure arandi.

4

Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai hifina nafümbi hibirü nahurai-anemo

1 Sapo God ai yihoehimbo hipoambo-reamunü hayambo-wamboyu ratüpurü ra masemunü ro refembohünda, ranimboane asu ro moai yiboaruko-yiboaruko-yahundühi ambe sefi hinüngirihundi, nga wani.

2 Ranimbo-hündamboyefi asu ro amoanüngümbi ratüpurü dibo engoro nindou ai yaru marundi ra daboadanambo-marihundi. Roana moai tikai hoafi hohoanimo süngurühu hefi rihundi asu moai Godindi hoafi ra ngorü-süngurühu rihundi, nga wani. Nga roana nindou ranai yihoefi ratüpurü Godindi himboahü ra hoeirihindühi ahei hohoanimoambe ratüpurü ranahambo aboed-ane mbiseiya sefimoanefi asu hoafi hondü ra weindahü hefi hoafiyefi arihundi.

3 Godindi hoafi ro hoafiyefi arihundi ranai dibo engoro ana, sapo nindou ahandi hoafi himborikoateyei heimbo awarühefemboaye aheimbo-anendüri.

⁴ Nindou ranai ana hoafi ranahambo moai anihondümborihindi, sapo ahei hohoanimoambe nimbi amaro hifi ndanihündambo tikai god nüngumbü Satan ai gabudifoareandüri hayambo wambo. Rananei asu ai Krai sapo Godindi sisami hondü nahurai aiyu ranahandi aboedi hoafindi himboamupuimbo-randeimbi si ra moai hoeirihori rihündi.

⁵ Ro bokarariheheandi ra moai yihoe fi fimbo hoafiyefi rihundi, nga wani. Nga Krai ai Adükar-ani sefi hoahumboanefi asu ro ahandi sünguyo sihei ratüpuriyefi rihundeimbi animboefi ranahambo hoafiyefi arihundi.

⁶ Sapo God hifi sünü nafirandambe ai hoafiyuhü yahuya, "Nimbi yare nimaroambe si ranai simbeyo-wamboane," mehu. Asu God mam i ranani sihefi hohoanimoambe si ramareanda afindi hamindi tüküme feyo asu sihefi ngusüfoambe ranai aboedi si nahurai engoro. Ro si ranahambo fifirihumboanefi sapo Godindi himboamupuimbo-randeimbi si Sisas Kraiindi ngusumboarambe apeningo ranahambo.

⁷ Nga roana sapo aboedi hoafi nginindi napo nahurai hifina nafümbi hipirambe afoero nahurai-ane fi. Ranimoatükun i ra nindou ai yar ihi fifirihindüh i ndanimoatükun i nginindi afindi nda Godindi-mayoane, nga asu yihoe fi-mayopoani mbisei-yambohündamboane ra.

⁸ Yihoe fimbo afindi tihirifo ranai moaruwaimbo-reamunisi, nga asu awi moai muᅅgunambo moaruwaimbo-reamun i. Afindi moatükun i ranai yihoe fi hohoanimo ranahambo kikihiramindi-munühanesi, nga asu awi yihoe fi hohoanimo ra moai muᅅgunambo hamindi peyo randi.

⁹ Nindou bidifiri ai yihoe fimbo moaruwaimborihimun i marihündisi, nga asu God ai yihoe fimbo moai hininᅅgreamun i randi. Ai yihoe fimbo hariyahümun i marihündisi, nga asu ro moai moaruwaimbo-yahu rihundi.

¹⁰ Muᅅguambo si maho ra Sisas yifimayu nou yihoe fi fimbo amboani yifimbo yangiri nahurai-mayefi. Ranimboane asu Kraiindi yangiri ninᅅgo hohoanimo ra yihoe fi fiambe hoeimbirihind-amboane.

¹¹ Ro yangiri nimboefühi Sisasindi ratüpuri, ratüpuriyefani, nindou ai yihoe fimbo hifokoefemunimbo sei hehi raraomarihümun i. Rananimbo asu Sisas ai hifi ndanihu manüᅅgu ahandi yangiri ninᅅgo hohoanimo amboani yihoe fi yifimbo fiambe weindah i tükümbifeyo-wamboane.

¹² Ranane asu yifimbo hohoanimo ra yihoe fimbo sowahi engoro, nga yangiri ninᅅgo hohoanimo siheimbo sowahi

engoro.

13 God+ndi hoafi yahoya, “Ro an+hondumbo-r+he heheambo wamboanahi hoafayahi,” meho. Mare yahurai-ane ro-amboani mam+ an+hondumbofoe-namboanefi hoafayefi.

14 God ai Sisas+ambo yif+hündi bot+mariri ranahambo fifir+humboanefi. Ran+ambo-hündambo-an+ambo asu yi+hoef+ambo amboani Sisas ramefiyu nou bot+ndeamuni haya, ndemündümüni s+heimbo kameih+ gafu ahandi fik+m+ hin+ngi-ndeamun+mbui.

15 Nga asu s+heimbo far+hefe-ndür+amboane munğu t+ngir+ifombü ran+moatüküni yi+hoef+ambo sowahi tüküfe arandi. Süngunamboan+ambo God+ndi h+poambo hohoan+mo ranai nindou af+ndi ahei ngusüfoambe tükünd+findür+ ndandan+ asu ai God+ambo af+ndi h+hif+nd+horüh+ ahambo aboed-ani sei mbir+hünd-amboane.

16 Roana ran+ambo hohoan+moyefi hoeir+hundühanefi asu ro God+ndi ratüpur+ambo ra moai mbos+yefi r+hündi. Yi+hoef+ fi ranai moaruwai-yowohanesi, nga asu yi+hoef+ ngusüfoambe hohoan+mo ranai munğuambo si aho ra aboedi s+mbori tüküfeyoani ndor+hu hohoan+mo-yefühanefi.

17 Ran+moatüküni ra ai ndahurai-ane: T+ngir+ifo yi+hoef+ambo sowahi tüküfe arandi ra af+ndi ham+ndi+yopoani, nga ran+ambo wambo asu ng+r+ am+tata moend+ndo. Nga asu süngunamboan+ambo sünambe moani aboedi ham+ndi ngorü-süngundahu koadür+umbo-koadür+umbo n+mandemboyefi. Sünambe süngunambo aboedi ham+ndi n+mari ranai-an+ambo asu haponda hifi ndan+hü t+ngir+ifo ak+idou engoro ranahambo ngasündeamboe.

18 S+hiri ana moai n+ne-moatüküni himboar+nambo hoeife-randeimbi moatüküni ranahamboyoani kokor+hu hefi ar+hündi, nga wani. Nga s+hiri ana n+ne-moatüküni himboar+nambo hoeifekoate-yefi ar+hündi ranahamboane hohoan+mo par+hu ar+hündi. Sapo n+ne-moatüküni s+hefi himboar+nambo hoeir+hu ar+hündi ranana ng+r+ gedüh+ yagodo, nga n+ne-moatüküni s+hiri s+hefi himboar+nambo hoeifekoate-yefi ar+hündi ranai-an+ambo gedüh+ koadür+umbo-koadür+umbo yagodi+mboe.

5

1 S+hiri fifir+humboanefi hifi ndan+hü dago ndanambe an+amboefi ndanana kand+hoeyoani asu ngoasumboani ana God ai wor+ hondü sünambe s+hiri n+ngombohünda hin+ngi+mareandi ranambe-an+ambo n+imboemboyefi.

Worì ranana nindou moai worimboarundi, nga moani koadürümbo fondarimboane.

² Hapondanana sìhìrì worì aboedì hamìndì sìhefìmbo sünambeahìndì nou gabudì-foareamunimbo afondaro ranahamboanefì sìhìrì hañafumboyefühì hohoanimo pararìhundì.

³ Sìhìrì ranì-moatükunì aboedì ra fi ranahambo gabudafoarìhundì ana, asu sìhìrì ngìrì fi safì yangìrì nìmboefì.

⁴ Yinì, awi sìhìrì haponda dago ndanambe nìmboefomboanefì hañafumboyefühì afìndì hohoanimoayefì. Asu sìhìrì rawehundì ra sìhefì fi-hoearì wamìndafì ra raguanambo-fembo sefì hohumboyefìpoanì, nga wanì. Nga sìhefì fi-hoearì sìmborì ra sapo hoearì hondü sìmborì nahurai güdìfemboane. Asu rananìmbo sìhefì fi sümboyo-randeimbì ranai aboedì yangìrì gedühì nìngombo ra mbìsemìndowambo sefì hohumboanefì.

⁵ God ai ahandìhoariyu sapo sìhìrì yangìrì semìndì hefe nìngombo ra didìboadore masìhendì. Ranìyu asu ai sìhefìmbo Yifiafì Aboedì ra masemunì. Yifiafì Aboedì masemunì ranana sapo muḅgua aboedì moatükunì süngunambo God ai sìhefìmbo refemunimboayu ranahandambo weañgurühìdìdì bìdìfìrìyo.

⁶ Ranane sìhefì fiambe ngìnìndì tüküfemunì arandì. Haponda sìhìrì ra randìhu fìfìrìndì-humboane sìhefì fi nda sìhefì worì nahurai ranambe anìmboefìsì, nga sìhìrì Adükariìndì worì ranahambo angun-ane fì anìmboefì.

⁷ Hapondanambe sìhìrì moanì Adükariìmbo anìhondümbo-rìhurühanefì anìmboefì. Nga nìnì-moatükunìyo hoeifembo ranahambo hohoanimo parìhündühìyefìpoanì anìmboefì.

⁸ Sìhefì hohoanimo ranai ngìnìndì tüküfemunühane asu roana yìhoefì fi nda hìfì ndanìhü hìngìfe hefembo hafo Adükari-babìdì ngoafì hondühì nìmarìmbo rananefì hohoanimoayefì.

⁹ Ranìmboanefì sìhìrì ana ngoafì hondühì nìmboefühì-ndoan-ane asu ndühì nìmboefühì-ndoan-ane ra ro moanì nìne hohoanimo Adükari ai hohoanimoayu ra süngufembo yangìrì hohoanimoayefì.

¹⁰ Muḅguambo sìhìrì Adükari ai yìboboreandì sìmboanì ra ahandì hìmboahü tükündahumboyefì. Rananìmbo ranì-sìmboanì sìhìrì fi ndarìhu nìmboefambe aboedì ratùpurì ratùpurìmayef-ane, asu moaruwai ratùpurìmayef-ane, ranìmbo muḅguambo sìhìrì mamamì nìne-moatükunì ramarìhundì sìmongorühì Adükari ai ndemunümbui.

Nindou ai Kraisindî süngu Godindî ngunindimbofe tüküfemboane

11 Ranimboane roana Adükarimbo yihimboyefühi, ahandi hoarehi nimboefühi nindou bidifirambo hoafiyefi habodefî arihundi ahei hohoanimo botifendüranî ai Adükarimbo anihondumbo-fimbohünda. God ai yihoeffimbo ndore fifireamunimboani. Mare yahurai-ane shei hohoanimoambe se yihoeffimbo ndorîhi fifirimbirîhimunamboane asefi.

12 Ro asükai sheimbo ndanî hoafi hoafayefi nda se yihoeffimbo aboed-anemo yahombo-hündamboyo poani, nga se yihoeffimbo hihifi-hihifi-mbeyahümuna sefimboyefi. Rananimbo asu se nindou bidifiri-yafe hohoanimo ranahambo hihifi-hihifayei, nga nindou-yafe hohoanimo ranahambo moai hohoanimo yei se simborî hoafimbohünda hoafayahandüri.

13 Nindou bidifiri ai yihoeffimbo hihindi-hihindi-yomondühanemo masei. Ro hihindi-hihindayefi ana, Godimbo-hündamboane fi. Nga asu haponda ro ndorîhu hohoanimo ayefi ana, ra sheimbo farîhefendürimbo-hündamboane.

14 Kraisi yihoeffimbo hipoambo-mareamunî hohoanimo ra yihoeffi ratüpuri ranahambo hifandarandî. Ra yarîhu fifirihundi nindou mamî ai nindou muŋguambo ranaheimbo sünguna yifimayu ranî-süngunambo-animbo nindou mamamî shirî amboani yifiyefimbo nahurai-ane fi.

15 Ai nindou muŋguambo shefi sünguna yifimayu. Ranî süngumbo-animbo nindou shirî ndarîhu yangirî nimboefambe ra shirî hohoanimomayefi süngu yangirî hohoanimoyohü hoahoangopoani, nga yowanî. Nga sapo ai shefi sünguna yifiyu mbura asükaiyu botifi mahafu ranimbo shirî ndondîhu hohoanimonde füh-animbo hahabodefomboane.

16 Ranî-mayowamboane roana ngirî nindou-yafe hohoanimo ra süngundihundühi asu nindou ngoründî hohoanimo türüboadîhu ngefî. Yinî, horomboyefi shirî nindou-yafe hohoanimo ra yarîhu hohoanimo yefühi Kraisimbo tümafoarîhurî hefîsî. Nga asu hapondanî ana shirî moai ahambo ranî hohoanimoyahundo rihundî.

17 Himborîyei. Nindou mamî ai Kraisi-dibo anüngu ana, God ai nindou ranahambo simborî nindoumbondirî hinîngindirümbui. Wamîndafi hohoanimo awarîmarîhoayo, nga asu simborî hohoanimo tüküfemboane.

18 Ran-moatükunî ranana God aiani nimîndühîyu haya yare arandî. Horombo ana shirî ahandî hürütümbü

nindoumboyahu manimboefiyosi, nga asu hapondaniyu Kraisindi süngu sifeimbo God ai aboedi-aboedi-mareamuni. Raniyu asu Godindi hürütümbü ranaheimbo farihendürani asu ai God-babidimbo wudi-wudifembo ratüpuru ra yihoeimbo masemuni.

¹⁹ Sheimbo ro ndarihu hoafehündüri: God ai nindou munguambo Kraisindi sünguyu ngunindimbore arandi. Asu ai moai nini-moatükuniyo moaruwai hohoanimoyei marihündi ranahambo hohoanimoyu shairandi, nga want. Asu ai nindoumbo wudi-wudifembo hoafi ra hoafimbo ratüpuru masemuni.

²⁰ Ranimboanefi ro Kraisindi yasimondühindi hoafi ra sahumindefi hohu hoafayefi. God ai ahandihoariyu yihoe fi yasimondi süngure haya munguambo nindou ranaheimbo wudi-wudin dahindi yahündüri arandi. Rananefi ro Kraisindi fondi sahumindefi hohu hoafiyahu-ndürühya, “Awi se God-babidi hürütümbü hohoanimo ra hinngirihi hehi asu wudi-wudiyahi,” sefi hohu hoafiyefi arihündi.

²¹ Kraisi ai moai moaruwai hohoanimoyu randi. Nga asu God aiyu sifei-mayo moaruwai hohoanimo ra ahandi wami semündü manandeandi. Raniyu asu Sisasi nindou moaruwai hohoanimoyumbü nou tükumefiyu. Sifeimboya, ai wambo-so nimboeimbo wandi nginindinambo Godindi nindoumboyahi moani aboedi mbumundi safi mbininboei-amboane yahuhayamboyu ai rani-moatükuni ra ramareandi.

6

¹ Ro God-babidi nginindi nimboefombo ratüpuriyefi rihundeimbi-ane fi nda sheimbo hüti-hoafehündüri, “Sapo se Godindi-mayo hipoambo hohoanimo masahümündi-ane, nga asu se rani-moatükuni ra moani-yeimbündühümboyei,” asefi.

² God ai yare hoafiyuhü yahuya, “Rani si hamindi hondü ro shei hoafi himborimayahi. Asu sheimbo ro aboedambofe-ndürimboayahi rani si tüküfeyoambe mafaritheandüri,” mehu. Se hoafi ra himboriyei! God ai sheimbo fehefembo aboedi si-ane tükefeyo. Hapondanana God ai sheimbo aboedambo-fendürimbo yahumboani.

³ Roana nindou bidifiri ai yihoe fi ratüpuru ranahambo moaruwai-ane mbiseimboyei sefi hohumboanefi. Asu ro ngiri nindou ranahei himboahü moaruwai ratüpuru randihundani ai hoeindihindühi ranana moaruwai hohoanimoane mbei.

⁴ Nga roana Godindi ratüpurimbo nindoumboyahu nimboefombo wambo, asu munguambo si aho ra yihoe fi

aboedi ratüpurî rani-yanğır-ane munğambo nindou ranaheimbo yarîhu nafuiyahündürî arîhundî. Rananeftî asu roana nîne tîjîrîfo yîhoefîmbo-so tükefeyoane, asu afîndî hohoanîmo tükefeyoane, ra moanane seftî hohu ngînîndî anîmboeftî.

⁵ Nindou ai yîhoefîmbo hariyahümünî, karabusîrîhimünî, asu mamî afîndî gugurîhi mburîhü moaruwaimbo-rîhimünî arîhundî. Asu ro gedühî ratüpurîmayeftî heftî ranîyefî ndofe apo, sesi, sesi raraokoateyefî arîhundî.

⁶ Asu ro sürühoeimbi hohoanîmoyefühî yîhoefî Godîmbo fîfîrîfe ra ndorîhu kîkîhîrîhumîndefî arîhundî. Yifiaftî Aboedi ndî ngînîndî ranai yîhoefî fiambe nîmarowohüyo asu ro nindoumbo aboedi ndondorîhundürî arîhundî. Asu ro nindou ranaheimbo Godîndî ratüpurîyefî-rîhundeimb-aneftî seftî hohu nafuiyefî arîhundî.

⁷ Ro Godîndî ngînîndînambo nîmboefomboaneftî asu ahandî-mayo hoaftî hondü ra hoafîyefî arîhundî. Ro mbumundî hohoanîmo ra yifiarî, nîmînehoarî nou sahumîndefî hohumboaneftî anîmboeftî ranî-moatükünî ra ranînambo yifiarîyo rambohünda.

⁸ Nindou bîdîfîrî ai yîhoefîmbo dîdîboado-rîhimünühî aboed-anemo sei, asu bîdîfîrî ai yîhoefîmbo moaruwai-anemo sei arîhundî. Bîdîfîrî ai yîhoefîmbo amonğonî hoafîyahümünî, ngâ asu bîdîfîrî ai nindou bîdîfîramboya, aiana aboedi ratüpur-ane ratüpuremo sahümünî arîhundî. Bîdîfîrî ai yîhoefîmboya, aiana wosîhoaforî hoafîyomorundeimb-anemo sahümünîsî, ngâ asu roana hoaftî hondü ranî-yanğır-ane hoafîyefî arîhundî.

⁹ Ro Kraisi ndî hoaftî sahumîndefî heftî-rîhundeimbi-mayeftî ra nindou bîdîfîrî ai moai fîfîrîhimünî, ngâ asu afîndî ai se rananemo sei hehi fîfîrarîhimünî. Roana nindou ndeara yîfîmbo yanğırîyefîsî, ngâ asu awî aboedi yanğırî anîmboeftî. Yîhoefîmbo tîjîrîfo masemunîyosî, ngâ asu awî ro moai moaruwaimbo-yahündî.

¹⁰ Ro afîndî hohoanîmoyeftî arîhundîyosî, ngâ asu munğambo si ra hîhîfî-hîhîfîyefî arîhundî. Ro nindou moaruwai safî anîmboeftîsî, ngâ awî ro munğambo nindou ranaheimbo afîndî moatükünî aboedi sahündürî arîhundî. Ro nindou kakîkoate-ayefîsî, ngâ asu ro napo afîndeimbi nahurai-ayefî.

¹¹ Wandafî mamî Korinîhundî, ro sîheimbo hoaftî nda hîmboahü hoafehündürî. Ro sîheimbo yîhoefî ngusüfoambe afîndî hamîndî hohoanîmo-ayahündürî.

¹² Roana sîheimbo hohoanîmo kîkîrîhumîndefî hîmboyefühî-yefîpoanî, ngâ asu sîmborî seanei yîhoefîmbo moai yahurai hohoanîmoyahümünî.

13 Ro haponda siheimbo wandi nimorimbo nou hoafehanduri: Sihei hohoanimo ra yihoeffimbo ngusüfo pandihimuni simbori ro siheimbo rawehundi nou.

Sihi ana Godindi wor-aneft

14 Godindi hoafi anihondü-mbofekoate nindou rani-babidimbo ana se mamigeimboyei, nga yowan. Nüngundine mbumundi hohoanimo asu hohoanimo moaruwai ra mamambemandine? Nüngundine si-ane asu nimb-ane ra mamimanimbafea?

15 Nüngundine Krais-ani asu Satan-ani ai hohoanimo mamisüngumandine? Asu nüngundine nindou ai Kraisimbo anihondümboriri-randeimb-ani asu nindou ai ahambo anihondümbofe-koateyu-randeimbi ranai hohoanimo mamisüngumandine?

16 Nüngundihu Godindi wori ra sanendi kabomo wori rani-dibo mamambe-mandifepira? Nga sihi ana God Yangiri Nüngumbü ahandi wor-aneft! God ai ahandihoari hoafiyuhü yahuya, "Ro wandi wori ra wandi nindou rani-babidi worimbondihimbundiha ahei mbusümo nimandimboyah. Rananimbo ro ahei Godindahan asu ai wandi nendi-ndeimboyei," mehu.

17 Ranimboane asu Adükari ai hoafiyuhü yahuya, "Se aheimbo hinngindihinduri hehi sepoanimbo ngei nimandei.

Nga asu se moaruwai hohoanimo ra randihimboyei.

Nga rananimbo asu ro siheimbo wandihoari ndahamindiharü-mboyah. *Aisaia 52:11*

18 Rananimbo asu ro sihei apembondahe nimbohani, asu se wandi nimorehi asu nindowenihimborimbondahi nimboeimboyei," *2 Samuei 7:14* Adükari Munguambo Ngini Godindi Hifandandeimbi ai ramehu.

7

1 Wandafi mamigeimbo, Godindi-mayo hoafi ndanana saposihelfimbo hoafiyu masihend-ane. Ranimayowamboane awi sihi Godimbo yhimbondefühi, sihefi fiambe-ane asu hohoanimoambe-ane nine moaruwai hohoanimo ra hinngindihu hohu moani aboedi sürühoeimbi yangiri hamindi nimboefomboane.

Korinhündi ai ngor-süngumarihindi ranahambo Por ai hihifi-hihifimayu

2 Se wambo sihei ngusüfoambe hohoanimo pandihindiri. Roana moai nindou ngorumbo moaruwai hohoanimoyahando rihandi. Asu ro moai nindou ngorumbo moaruwai hohoanimo süngufembo yarithe rihandi. Moai

ro nindou ngorümbo tiki hoafiyahandowohü asu ahandi napo kiahe hüsihamindi rihandi.

³ Ro sihei wami papifendüri hoafomböhünda ndarihe hoafiyahühi-yahipoani, nga wani. Nga horombo hoafimayahi nou siheimbo ngusüfoambe pandihuri ngefombo yifindemboyefi.

⁴ Ro siheimbo weindahi nda hoafehandüri. Roana siheimbo hihifi-hihifi nafirihamindi-harümboanahi! Wambo-so tiriifo afindi tükefeyo-amboani, asu ro siheimbo hohoanimo-yahandürühi, asu wandi ngusüfoambe hohoanimo fufurifoa-reandirani ranimbo ro afindi hihifi-hihifiya arihandi.

⁵ Horombo ro siheimbo hinngirihundüri hohu Masedonia hifihi hefi tükümehundi amboa ranihü ro moai fi harihu nimarefi, nga wani. Nga ranihü ana yihoeifimbo-so tiriifombü hohoanimo afindi ranai tüküfeyowohüyo, nindou ngorü-babidi simbori hoafiyefühiyefi ngusüfoambe yihimbomaramuni.

⁶ Nga awi God ai nindou düdi ai tiriifombü hohoanimo ahandi fiambe tüküfeyoani aboedi fufurifoare-randeimbani. Raniyo rani-simboani God ai Taitusimbo koamarheira yihoeifimbo-so süni tüküme fiyuwa asu yihoeifi ngusüfoambe fufuri-mafoareamuni.

⁷ Ai yihoeifimbo sowana masünu ranimbo yangiri-yefipoani ramehundi, nga se ahambo sopo ngusüfoambe didiboado-marihori hoafi ra semündü süni hoafimemun-amboyefi asu yihoeifimbo God ai ngusüfoambe fufurima-foareamuni. Taitus ai yihoeifimbo hoafimemuni sopo se wambo hoeifendirühi mamihohoanimo süngufembo afindi hohoanimomayei asu se wambo fehefendirimbo sei hehi hohoanimoayei habodei. Asu ranimboanahi ro hihifi-hihifayahi habodihü.

⁸ Ro pas siheimbo parihe koamari-heheandamboyei se moai hihifi-hihifiyeisi, nga asu ro moai ranimbo afindi hohoanimoyahi. Horombo ana ro afindi hohoanimoyahisi, nga hapondani ana aboed-anahi. Ro fifirihendi, pas ra siheimbo afindi hohoanimo mbasagadürisi, nga ranana moani bodifoahü yangir-ane.

⁹ Haponda ro hihifi-hihifayahi se afindi hohoanimomayei ranahambo-yahipoani, nga afindi hohoanimo ranai sihei hohoanimo ra aboedi ngorü-süngumareandüra aboedi hohoanimoayei ranimboanahi hihifi-hihifayahi. God ai ahandihoari randüri siheimbo afindi hohoanimo ra masagadüri, nga ranimboyo asu wandi-mayo hoafi ranai moai siheimbo moaruwaimbo-reandüri.

10 Wani, nga afindi hohoanimo God ai sheimbo rare-anduri arandi ranana se ngoru-sungurihindani asu ai sheimbo aboedambofe-ndurimboayu ranimboane rare-anduri arandi. Ranimboane se ranahambo afindi hohoanimo hoangopoani. Nga hifi ndanihundambo afindi hohoanimo ranai nindoumbo moaruwaimbore arandi.

11 God ai sheimbo afindi hohoanimo masagaduri raninamboyo sheimbo aboedi hohoanimo tukumefeyo. Afindi hohoanimo ra sheimbo botimareandura se botiyahi shei hoafi ra didiboadofembo hohoanimomayi. Asu nindou ai moaruwai hohoanimomayu ranahambo nginindi hoafimayahundo asu se Godimbo yhimboyei marihundi. Asu se wambo nimai hoafendirimbo hohoanimomayi. Asu nindou moaruwai hohoanimomayu ranahambo tinirifo saimbo hohoanimoayi habodei. Ranayo asu shei hohoanimo ra yare weindahi tukumefeyo: Asu seana sheihoari hutieipoani.

12 Ro horombo pas ra sheimbo parthe koamarithehandisi. Nga asu roana moai nindou moaruwai hohoanimomayu asu ngorumbo moaruwaimbo-mariri ranahambo hohoanimo-yahahuyapoani hoafiyahi. Se yihofimbo hohoanimoehumuni habodei ra God ai sheimbo nafuimbohunda ro pas sheimbo parthe koamarithehandisi.

13 Ranane asu shei rani hohoanimo sunguyo yihofimbo ngusufoambe afurimareamuni.

Ro ngusufoambe afurihu kurihu mamarefi yangriyosi, nga asu ro hihifi-hihifimayefi amboani. Sapo mungambo se Taitusimbo hihifi-hihifi-yahundowohu didiboado-mariorani ranimboyo ai-amboani hihifi-hihifimayu.

14 Ro Taitusindi himboahü sheimbohunda borimayahi asu se ahambo aboedi hohoanimomehundo ranimboyei se moai wambo amoanngiyahundiri. Roana sheimbo moani anihondü hoafi hondüyo hoafiyahanduri marhandi. Rani-sungumboyo sheimbohunda Taitusimbo borimayahi ra anihondümayo.

15 Taitus ai sheimbo sowahi tukumefiyuwa se yhimboyeihü himamindariyei ahambo masahorimindei. Ranieyi asu mungambo se ahandi hoafi ra sungumarihindi. Se ahambo ramariori ranimbo hohoanimoyuhüyu ai sheimbo afindi hohoanimo-maranduri hu.

16 Ro fifirihamboanahi se aboedi hohoanimo rani yangiri sungundihü ngeimboyei. Nga ranimboanahi ro sheimbo hihifi-hihifi nafaraha-mindihanduri.

Godɨndɨ nendɨ fehefembohũnda kakɨ gugurɨmarɨhindɨ

1 Wandafɨ mamɨ, ro sɨheimbo Godɨndɨ hɨpoambo aboedɨ Kraisɨndɨ nendɨ Masedonia hɨfɨhũ amarei aheimbo masagadũrɨ ranahambo hoafɨndahundũrɨ sefomboanefɨ.

2 Aheimbo-so tɨŋɨrɨfo afɨndɨ tũkũmefeyondũra ai moaruwai napo-koate manɨmboeyosɨ, ŋga asu ai afɨndɨ hɨhɨfɨ-hɨhɨfɨyeihɨ Godɨndɨ nendɨ bɨdɨfɨrɨ ranaheimbo farɨhefe-ndũrɨmbohũnda kakɨ gugurɨmarɨhindɨ.

3 Ranɨmoatũkunɨ ra ro fɨfɨrɨhe heheamboanahɨ sɨheimbo weindahɨ nda hoafayahɨ. Ai kakɨ nũngunũmbɨyo saimbo masei ra masehundũrɨyosɨ, ŋga asu ranɨwamɨ bɨdɨfɨrɨ parɨhi mburɨhũmboyei masahundũrɨ.

4 Godɨndɨ nendɨ Sudia hɨfambe amarei ranaheimbo farɨhefendũrɨmbo sei hehi ahei hohoanɨmonambo yangɨrɨ yɨhoefɨmboya, se ranahambo yɨnɨ yahomondan-anɨmbo randɨhu sei hehi hoafɨmehũmunɨ habodei.

5 Horombo ro ai kakɨ dɨgegimboyei sefɨ hohu hohoanɨmomayefɨ. Ŋga asu ai moai ranɨ yangɨrɨ rarɨhindɨ. Boatei ai Adũkarɨndɨ yɨfirɨ ra sũngufembo hohoanɨmomayeiy asu mare Godɨndɨ hohoanɨmonambo yɨhoefɨ yɨfirɨ ranamboanɨ sũngufembo hohoanɨmomayeiy.

6 Horombo Taitus ai hɨpoambofe hohoanɨmo ra sɨheimbusũmo botɨmareandɨ. Ranɨyefɨ asu ro ahambo ranɨ ratũpurɨ ra mando rando ŋgafɨ moendɨndowandɨ sefɨ hohu hũti-hũtimarɨhurɨ.

7 Munɣambo moatũkunɨ se yarɨhi arɨhũndɨ ranana aboedɨ hamɨnd-ane. Sɨhei anɨhondũmbofe hohoanɨmo, sɨhei sũrũhoeyoweimbi hoafɨ, sɨhei fɨfɨrɨfe, sɨhei Godɨndɨ ratũpurɨmbo yɨfirɨ hohoanɨmo, asu yɨhoefɨmbo ŋgusũfo pefemunɨ hohoanɨmo, munɣambo ra aboedɨ saf-ane. Mandɨhi yahurai hamɨnd-anɨmbo nindou fehefendũrɨmbo kakɨ gugurɨndɨhindɨ asefɨ.

8 Ro sɨheimboya, “Se randɨhindɨ,” saheheamboyahɨpoanɨ, ŋga wanɨ. Ŋga nindou bɨdɨfɨrɨ ai aboedɨ ratũpurɨ ranahambo refembo sei hehi hohoanɨmoayeiy habodei asu ro sɨhei hohoanɨmo ra ai hohoanɨmoayeiy nou hohoanɨmombayeiy, asu nũngumbehi sahehea moanɨ yarɨhe hoeiarɨheandɨ.

9 Seana sɨhefɨ Adũkarɨ Sisas Kraisɨndɨ hɨpoambofe hohoanɨmo ra fɨfɨrɨhimboanei. Aiana munɣamoatũkunɨmboya manũngu, ŋga asu sɨheimbo farɨhefendũrɨmbo ranɨmboya ai nindou moaruwai napokoate nahurai tũkũmefɨyu. Se munɣambo aboedɨ moatũkunɨ afɨndeimbɨmbeyeia yahuhayamboya asu ai nindou napokoate nou manũngu.

¹⁰ Haponda wandi hohoanimo-ane nda sheimbo hoafehanduri. Ngoru himbanifihyo se nindou fehefembo kaki gugurife ratupuri botimarhindi. Nga asu se rani ratupuri ra refembo boatei hohoanimomayei.

¹¹ Se ratupuri botimarhindi ra haponda moendindihindi. Horombo seana ratupuri ra refembo hohoanimomayei habodei. Yahurai-animbo hapondani amboani nine kaki engoro ranambo ratupuri ra moendifembo amboani hohoanimondei habodei.

¹² Nindou ai nine-moatukuni akidouyo, adukariyo, nindou ngorumbo saimbo hohoanimoyuhu asihendi ra asendi ana, Godindi himboahu aboed-ane. Asu kaki akidouyoweimbi ai kaki akidou asendi ana, Godindi himboahu moaruwaiyopoi.

¹³ Roana se tihirifo sahumundi nimareiani asu bidifiri ai aboedi mbimari samboyahipoi, nga se mungambo mamindorihi mbimarei samboanahi.

¹⁴ Hapondanambe ana shei-mayo afindi napo ra nindou bidifiri ai mbonimboarhumundi ranaheimbo fehefendurimbo ra aboed-ane. Ranimbo-animbo asu se-amboa mbonimboarhumundi ana, asu ai afindi digeginduhi amboani sheimbo mbifarhe-hinduramboane. Rani hohoanimo sunguarhind-animbo munguambo mamindondihini mandeimboyei.

¹⁵ Godindi hoafi yare hoafiyowohu yahoya, "Nindou dudi ai afindi sesi asemundu ana, ai ngiri afindi fondani digendi. Nga nindou dudi ai akidou sesi asemundu ai-animbo ngiri mbonimbondamundu," meho.

Por ai kaki gugurifembohunda nindou Korinnambo koamarihepuri

¹⁶ God ai Taitusimbo hohoanimo botimarira marihu ro hohoanimoayefi nou hohoanimomayua ranimbo ro Godimbo hihifimarihuni. Ai-amboani sheimbo farihendurimboani hohoanimoayu.

¹⁷ Ro ahamboya, ai ho sheimbo fehefendurimbo yifrimayefisi, nga ai ahandi hohoanimonambo sheimbo sowana masufu.

¹⁸ Asu rananefi ro yihoe fi wandafi mam Taitusindi sungu koarhehura asuhufani. Munguambo Kraisindi nendiyei himboahu nindou ndanai ana aboedi hoafi hoafimbo ra ndurimb-ani.

¹⁹ Asu rani yangriyopoi, nga ro nindou fehefembohunda hahabodefuh ratupuriyefi arihundi, asu Kraisindi nendi ai ahambo ro-babidi hombo amboani koamarhehori. Ro rani ratupuri rawarhundi ra Godindi nduri aboed-ane yahombohunda ro nindou fehefendurimbo hohoanimoayefi ra aheimbo nafuiyo-ndurimbohunda.

²⁰ Kaki afindi masihendi ra ro hifandi mbo ranahambo nindou ai hoafindei habodeimboyei sefimboane ahiniyefuhi nindou ra sahurimindefi ahefi.

²¹ Roana aboedi mbumundi ratupuri hohoanimo ra Adukarindi himboahu yangiri ndofe refembo hohoanimo yefuhi-yefipoani, nga munquambo nindou ahei himboahu kameih-ane fi refembo asefi.

²² Ranimboane fi asu ro yihoe fi wandafi nda ahafandi sungu koararihuri. Ro ahambo afindi mbo ratupuri ra refembohunda yarihuri hoeirihurane, asu ai rani moatukuni refembo yahuhaya ngusifo pamareandi. Hapon-dani ana se mbumundi ratupuri hohoanimo rani yangiri sungumbarihinda yahuhayamboani nginindi anihondumbo-areandi. Ranimboane asu ai rani moatukuni ranahambo refembo ra ngusifo parareandi.

²³ Taitusimbo se randihori fifindi hore. Aiana wandi wandafiyu haya, asu siheimbo farihefe-ndurirambo ro mam ratupuriye-rihoandeimb-ani. Nga asu yihoe fi wandafi yimbu ranahafanimo-animo se randihi fifirindhipiri: Nindou yimbu aiana Godindi nindouyei ratupuri ratupuriyafani rinanduhi asu ai ahafandi ratupuri raninambo Adukarimbo nduri adukarumb-ani safanirindeimb-anafani.

²⁴ Se ahafanimo sihei hipoambofe hohoanimo ra nafuindahupiri. Ranimbo asu Kraisindi nendi munquambo ranai sihei hipoambo hohoanimo asu ro siheimbo moani bori yangiri boriyefuhi-yefipoani ra ndorihifi fifirimbarihind-amboane.

9

Godindi nendambo farihefembo kaki gugurindi himboyei

¹ Godindi nendambo farihefembo kaki gugurihifi arihundi ranahambo se fifirihimboane. Nga ranimayowamboane asu ro ngiri siheimbo asukainda pas pandihe koandihheandi.

² Ro fifirihearumboanahi sihei hohoanimoambe nindou ngorumbo fehefembo hohoanimoaye ra. Nga ranimboyahi ro Masedoniaye himboahu siheimbo borimayahanduri. Ro aheimbo rarihe hoafiyahandurui sahaya, "Ngoru himbanifihyo wandafi mam Akai* hifihü amarei ai rani ratupuri ra sungufemboane sei hehimbomaye," masahi. Raniyei asu se rani hohoanimo botifembo hohoanimomaye hoafi ra himboriyei hehi asu rani moatukuni ra ai-amboani refembo sei hehi ngusifoambe botimareanduri.

* 9:2: Korin ngoafi ai Akai hifih-ane anango.

³ Ro s̄heimbohünda borimayahĩ ra hoafi yangĩri tüküfembo moeisahi. Nga se farifehe-mbohünda kaki ra nafĩndĩhümĩndi nĩmandei, nga ro nindou ndanahambo hoafimayahapuri. Ro ranahambo hohoanĩmoya hoeirĩheanda mayowamboanahi asu ro wandafi mamĩ ngĩmĩ ndanahamumbo s̄heimbo sowana koandĩheheapura difomboemo.

⁴ Ro anĩhondümborĩhumboanefĩ se nĩne-moatükunĩ sairambo ra nafĩrĩhümĩndi mbamarei. Asu Masedonia ai robabĩdĩ kosĩmo hoeirundürani, se nafemĩndĩ nĩmarĩkoatendeiani, ro amoanĩngĩndemboyefĩ asu se-amboanĩ amoanĩngĩndeimboyei.

⁵ Ranĩmboanahi ro hohoanĩmoya hoeirĩheanda mayoa asu wandafi mamĩ ngĩmĩ nda boatei s̄heimbo sowana mbĩkosomonda sahehea hohoanĩmoayahĩ habodĩhi. Rananĩmbo asu ai difomo s̄heimbo-so tükündafu s̄heimbo fandĩhoundingĩ mbundu sapo se nĩne-moatükunĩ saimbo masei ra dĩdĩboadondĩhi dĩgehĩndĩ. Rananĩmbo asu ai randu fĩfĩrĩndumboemo ranĩmoatükunĩ s̄hei hohoanĩmonambo masĩhehĩndĩ, nga ro s̄hei-mayo moanĩ sahumũndefũhi-yefĩpoanĩ.

⁶ Wandafi mamĩ, se randĩhi fĩfĩrĩndĩhĩndĩ: Nindou düdi ai nĩnĩmoatükunĩ mangĩriyo akĩdou safĩ hĩfareandĩ ranai ana süngunambo ranahandambo sesĩ safĩ ra akĩdou ndemũdümbui. Nga asu nindou düdi ai mangĩrĩ adũkarĩ hĩfareandĩ ranai-anĩmbo sesĩ ranahandambo adũkarĩ hĩsĩndowa ndemũdümbui.

⁷ Nindou muŋguambo mamamĩ se s̄hei ngusũfoambe hohoanĩmondei hoeĩndĩhindüh-anĩmbo, asu se ranĩmoatükunĩ saimbo masei ra moanĩ ndehĩndĩ. Nga asu nindou mamĩ ai ahandĩ ngusũfoambe moaruwaimbonderühĩ ranĩmoatükunĩ saimbo ranahamboya, nindou ai wambo hũti-hũtimarũndĩr-amboanahi ro wandĩ ranĩmoatükunĩ ra maseheandĩ mbüsũmbui. Nga wanĩ. Nga God aiana nindou hĩhĩfĩ-hĩhĩfĩyuhũ moanĩ saimbo yangĩrĩ hohoanĩmoayu ranahamboani hohoanĩmo pararĩrĩ.

⁸ God aiana s̄heimbo muŋguambo afĩndĩ aboedĩ moatükunĩ ra dagadürani asu se aboedĩ moatükunĩ afĩndeĩmbĩndeimboyei. Rananĩmbo muŋguambo si aho ra mbonĩmboe-mĩndĩkoate afĩndĩ dĩgehĩmboyei asu nindou farĩhefembo ra afĩndĩ yagodomboe.

⁹ Godĩndĩ hoafi ranahambo yare hoafiyowohũ yahoya, “Nindou düdi ai nindou napo-koate-mayei aheimbo warambe kĩkĩhemĩndĩkoate-ayu ra nindou ahurĩ bubufoareandĩ nahurai-ani. Ahandĩ mbumundĩ hohoanĩmo ranai koadürũmbokoadürũmbu yagodĩmboe,”

Buk Song

112:9

meho.

¹⁰ God ai sesi manjiri nindou nübürira-randeimbi ranahambo sagado asu mamikarambo sesi sesimbo sagaduri arandi. Ranimbo-hündambo-animbo asu God ai siheimbo afindi moatükun dagadürani asu se digehi hehi ahandi nendi ranaheimbo fandihehi-ndürimboyei. Rananimbo sihei fehefembo hohoanimo ranai afindi hamindi tükündifemboe nindou nübürambeahindi moatükun hifireanda afindi hisayo nou.

¹¹ God ai siheimbo afindi aboedi moatükun dagadürani asu se muḅgambo si warambe kikihemindikoate ndehimboyei. Rananimbo asu sihei-mayo kaki aheimbo asehindi yihoefti warihü ra ndahümündi hehi asu Godimbo hihifindi horimboyei.

¹² Se rani ratüpuru rawarhindi ra Godindi nindou ranai nime moatükun mbonimboa-rihümündi ranahambo farifehe-ndürimbo yangiri-yopoani, nga ai rani-moatükun ra hoeirihindühi Godimbo afindi hihifimbirhorambo kameihane.

¹³ Rani ratüpuru se rawarhindi ranana sihefti wandafi mam ranaheimbo farifehe-ndürimboane, nga asu rananimbo rani-moatükun ranai weindah hamindi tükündifemboe. Rananimbo asu wandafi mam ranai randihi fifirindi-hindühimboya, seana Kraisindi aboedi hoafi ranahambo ndorhi sünguri-hindühanei mbisahündürimboyei. Asu muḅguambo nindou se aheimbo kaki sihei hohoanimonambo yangiri warambe kikihemindikoate asehindi ranimbo ai rarihi hoeirihindani wani asu ai Godindi nduri ranahambo aboed-ani mbiseiamboane.

¹⁴ Rananimbo Godindi hipoambo hohoanimo sihei fiambe amaro ra ai hoeimbirhind-amboane. Rananimbo asu ai siheimbo hohoanimo-ndüh-ndürüh amboani asu ai Godimbo siheimbohünda didibafimbe-yahüindowamboane.

¹⁵ God ai moani aboedi hamindi moatükun masemun rana-hambo ngiri sihiri wudipoapondihu nimindi hoafi ra wataporimbo-ndihundi, nga ahambo hihifit yangiri hihifindi hurimboane.

10

Nindou ai Porimboya aiana Kraisindi hoafi semündü hu-randeimbi hondüyupoani masei ranaheimbo simbori hoafimayu

¹ Nindou bidifiri ai wamboya, “Por ai ro-dibo nüḅguambe afure manüḅgu, nga ai-poanimbo nüḅguambe rani-simboani yangiri yihoeftimbo pasambe nginindi hoafiyumun marandi,” ase. Ro Por-anahi haponda

wandihuari pas ndanambe siheimbo Krai ramefiyu nou himboari hoafendahu hipoamborihearuhi hoafayahanduri.

² Ro siheimbo nginindi hoafimbo moeisahi, nga se wambo amongoni hoafindeiani ana, asu ro siheimbo-so duguhani siheimbo nginindi hoafindamboyahi. Nga nindou didiyei ai wamboya, aiana hifi ndanihundambo hohoanimo ranane sunguare hu asei ranaheimbo-animbo ro yihimbokoate nginindi hoafindaha-ndurimboyahi.

³ Ro nindou yangir-anehisi, nga asu ro moai nindou-yafe hohoanimo sungurihunduhi yifiariyefi rihundi.

⁴ Munguambo yifiari niminehoari sahumindefimboayefi ra hifi ndanihundambo-yopoani. Nga wani. Nga ranana Godind-mayo nginindi yifiari niminehoar-ane. Ranana hurutumbu nindou-yafe nginindi hifinambondeamboe. Ranamboane woshihoafori hohoanimo ra raguanambo-arihundi.

⁵ Asu nine-moatukuni ai Godimbo fifirifimbo-mayo ranahambo nafi gurareandi ra hifinambo-ndihumboyefi. Asu munguambo shefi hohoanimo kikhiri-humundehi Kraisimbo yangiri hohoanimo pambirihinda asefi.

⁶ Se Kraisindi hoafi rani yangiri sungundhi mbundihumbo-animbo asu sehundi bidifiri ai sungufekoate-ayei ranaheimbo tijnumbi hohoanimo ndahundurimboyefi.

⁷ Seana nine-moatukuni hoeiarihindi ranahambo wudipoapondihi turuboadhi hohoanimondei. Nindou mamai hoafiyuhuya, roana Kraisindi nindou hond-anahi ehu ana, awi ai rande wudipoaponde hohoanimonduhu roamboani ai rawefiyu nou Kraisindi nindou-anehi mbeyahuwamboane.

⁸ Sihei anihondumbofe hohoanimo ra nginemindi-ndurimbo-hundamboyu Adukari ai yihoefimbo ndani ratupuri nda masemuni. Rani-moatukuni ranana siheimbo moaruwaimbofe-ndurimbo-yopoani. Nga asu ro ndani ratupuri ranimbo wandihuari akidou borayahi ana, asu ranimbo ro moai amoaninyahahi.

⁹ Se randhi hohoanimondeihya, "Por aiana ahandi pasambe hoafi raninambo yihimboaramuni," mbiseimboyei.

¹⁰ Nindou bidifiri ai randhi hoafindeihani animboya, "Porindi-mayo pas ranana tijnumbi saf-ane. Nga ai shefi fikimi nungumbo ana, ai himboari hoafendi safi nungumbo asu hoafi ahandi ra ndorihefekoate-ane," sei arihundi.

¹¹ Nindou dudi yahurai hoafiyu arandi ranai ana rande ndonde hohoanimonduhi turuboadeandi. Ro anguni nimboefimbo pasambe hoafayef-ane, asu siheimbo-so

ranihü nimböefimbo hoafehundür-ane, ranî moatükunî ra ngorü-poanîmboyopoanî, nga wanî.

¹² Roana ngîrî yihöefihoarî yihöefî fi ra simonjorîndîhu hoeindîhu ndîhundî nindou bîdîfirî ai ahamundî fimbo borayomo nou. Nindou ranai ana moanî ahamundî ho-hoanîmonambo yangîr-anemo ai ahamundîhoarî ngorü ahandî hohoanîmo ra ngoründî-mayo hohoanîmo ranîfihî simonjoru hoeiru arundî. Yahurai nendî ana fîfirîfekoate-anemo!

¹³ Nga asu ro yihöefî fimbo ana ratüpurî yihöefî rana-hambo simonjorî ra ngasündife hefe borîyo ho ranahambo moei asefî. Nga nîne-moatükunî ratüpurî God ai yihöefîmbo masemunî ranî simonjorühî anîmbo ngemboyefî sîheimbo-so ratüpurîmbo kameihî amboanî.

¹⁴ God ai yihöefîmbo ratüpurî masemunî ranî hoarehî se anîmboei. Ranî-sîmboanî ro sîheimbo sowahî tüküyahundühî Kraisîndî Aboedî Hoafî ra sahumîndefî hohu sîheimbo hoafîmehundürî. Ranînambo God ai yihöefîmbo ratüpurî masemunî ranî yangîrî süngumarîhundî.

¹⁵ Roana moai God ai ratüpurî nindou ngorümbo masagadürî ranahambo borîyefî hefî rîhundî, nga wanî. Nga roana sîhei anîhondümbofe ranai ngoanî asu ro sîhei mbusümo ratüpurîmbohünda God ai ranî ratüpurî masîhendî ra refeyowanî aboedî adükarî tüküfembo ranahamboane anîhondümbo hîmboayefî.

¹⁶ Rananîmbo asu ro aboedî hoafî ra ndahumîndefî nindou bîdîfirî sîhei hîfî daboadanî amarei ranaheimbo hoafînda-hundürîmboyefî. Asu ro ngîrî nindou ngorü ai ratüpurîmayu ranahambo borîndefî.

¹⁷ Bukambe yare hoafîyowohü yahoya, “Nindou düdi ai borîmbo hohoanîmoayu ana, moanî Adükarî ai nîne-moatükunî ramareandî ranahambo yangîr-anîmbo borîmbiyu-wamboane,” meho.

¹⁸ Nindou düdi ai sapo nîne-moatükunî ramareandî ranîmbo ahandîhoarî borayu ana, Godîndî homboahü ndürîmbüyupoanî. Nga asu Adükarî ai nindou daboe ndürîmb-ani ehu ana, nindou ranai ndürîmb-ani.

11

Por ai se Kraisîndî hoafî wosîhoaforî hoafîyomo-rundeimbî ahamundî hoafî hîmborîyo-poanî mehu

¹ Awi se wambo rarîhi hînîngîrîhindîranî-anîmbo asu ro hîhîndî hoafî hoafînda. Nga se wambo hînîngîrîhindîrîmboaneî.

² Awi ro ŋgusüfo parar̄heandür̄i God ai s̄heimbo ŋgusüfo parareandür̄i hu nou. Seana moan̄i n̄imoreh̄i yihoar̄if̄i ham̄ind̄i nindowenih̄i mam̄i ranahambo yanḡir̄i segodombo sei hehi d̄ibon̄iyei h̄in̄iŋgar̄ihind̄i nahurai-anei. Nindowenih̄i mam̄i ranai ana Krai ranani.

³ Sapo amoas̄ir̄i t̄ikai hoaf̄i f̄if̄ireandeimb̄i ham̄indiyo haya If̄imbo t̄ikai hoaf̄imendo ranahamboanah̄i ro af̄ind̄i hohoan̄imoayah̄i. S̄heimbo-so amboa hohoan̄imo yahurai tükünd̄ifendür̄an̄i, asu s̄hei Kraiimbo hohoan̄imo aboed̄i ŋgusüfo pamar̄hor̄i ranai moaruwaimbo-nd̄ifemboe saheheamboanah̄i ro ȳh̄imboayah̄i.

⁴ Nindou b̄id̄if̄ir̄i ai s̄heimbo-so tüküyafu Sisas sapo ro bokar̄ihehu ar̄hund̄i ranahamboemopoan̄i, ŋga ŋgorü-poan̄imbo Sisas ranahambo bokar̄ihou rundühanemo. Asu se ŋgorü-poan̄imbo yifiaf̄i masahümündi, ŋga ro Yifiaf̄i Aboed̄i ranahambo hoaf̄iyef̄i ar̄hund̄iyopoan̄i masahümündi. Asu se ŋgorü-poan̄imbo aboed̄i hoaf̄ane sahümündi ar̄hund̄i, ŋga aboed̄i hoaf̄i ro s̄nef̄i hoaf̄iyahundür̄i mar̄hund̄i ran̄iyopoan̄i. Nindou b̄id̄if̄ir̄i ai ran̄i hoaf̄i ra hoaf̄iyomondür̄an̄i asu se rar̄ih̄i h̄in̄iŋgir̄ihipuran̄i yahurai hoaf̄i ra hoaf̄iyomo arund̄i.

⁵ Ro s̄heimbo hoaf̄ehandür̄i, nindou ranahamumbo Kraiind̄i hoaf̄i sowandümo homo-rundeimb̄i nindou bogoranemo ase ranahamund̄i hoareh̄i n̄imboambo-yah̄ipoan̄i.

⁶ Ȳin̄i an̄ihond-ane, hoaf̄i hoaf̄iyorambo ra ro aboed̄i ham̄ind̄i-yah̄ipoan̄i, ŋga f̄if̄ir̄ife ranana ro moai mbon̄imbor̄iham̄ind̄ih̄i. Muŋguambo moatükun̄i hohoan̄imo ro rar̄ihu mar̄hund̄i ra s̄heimbo ran̄i f̄if̄ir̄ife ran̄iyomo muŋguambo nafuiyahundür̄i mar̄hund̄i.

⁷ Se f̄if̄ir̄ihind̄i roana s̄heimbo God̄ind̄i-mayo aboed̄i hoaf̄i hoaf̄iyahandür̄i mar̄hand̄i ran̄imbo-hünd̄a moai kak̄i napombo sem̄ind̄imbo war̄yar̄hand̄i. Ro s̄heimboya, ai-an̄imbo nindou aboed̄i ham̄ind̄i tükümbeyahind̄i sahehea asu wand̄i fimbo ro h̄if̄inambo-r̄iheandüh̄i h̄imboar̄i hoaf̄endüh̄i hoaf̄iya mar̄hand-ane. Asu ran̄i-moatükun̄i ra n̄imboea? Refe-ana awi wand̄i hohoan̄imo ranambo ro moaruwai hohoan̄imombayah̄iyo?

⁸ Ro s̄heimbo far̄ihefe-ndür̄imbohünd̄a God̄ind̄i nend̄i ŋgorü ŋgoaf̄ihü amarei ranai wambo kak̄i ak̄idou sehi r̄ihünd̄a masaham̄ind̄ih̄i. Ran̄imbo-hünd̄amboyah̄i ro aheimayo kak̄i ra moan̄i hümbuhün̄imbo fufur̄iham̄ind̄imbo nahurai-mayah̄i.

⁹ Ro se-bab̄id̄imbo ran̄ihü n̄imboahi s̄imboan̄i ana ro kak̄i-napo yahurai s̄hefe-koate mbon̄imbor̄iham̄ind̄ihüh̄i moai nindou mam̄i s̄hei mbusümo ahambo t̄iŋir̄ifo sahando, ŋga wan̄i. Ŋga wandaf̄i mam̄i Masedoniahünd̄i

ndan+hü sühüsi tükümehindi aiyei n+ne napo ro sihefembo mbon+imbo-mar+ham+indi+hi ra masehindi+ri. Horombo maho-ane, asu süngunamboane ro ng+ri siheimbo t+ñ+ri+fo ndahandüri. Nga ro rani hohoan+mo ra sünguri-headühanahi.

¹⁰ Krais+ndi hoafi hondü ra wandi ngusüfoambe n+mar+imboane, ranane asu ro siheimbo an+hondümbo hoafehandüri: Hohoan+mo ra ro sünguri+he ar+handi ranahambo borayah+ ra ng+ri Akaiia hifi+hü ngorü nindou ai wandi bor+ hoafi ra k+k+ndeandi.

¹¹ Ni+mböe ro siheimbo t+ñ+ri+fo saikoate-ayaha? Ro siheimbo ngusüfo pefindüri+koate-wamboyahi? Nga want. God ai fifi+reamboani ro siheimbo ngusüfo par+hendüri ar+handi ra.

¹² Ro haponda n+ne ratüpur+rawar+heandi ra ro moan+ rani yang+ri ratüpur+yahühanahi, nindou bi+di+fi+ri rana-hamumbo nafi gifepur+imbohünda. Ai ngomondü+ya, roana Por mam+ ratüpur+yomo arundi yahurai-ane+fi ratüpur+yefi ar+hundi mb+si+mo houmbo bor+nd+imboemo sahehea.

¹³ Nindou ranai ana, Krais+ndi hoafi sowandümo homo-rundeimbi hondüyomopoani. Aiana ahamundi ratüpur+yomo arundi ranahamumbo t+kai hoaf+yomo rundühanemo nindou amur+ ranaheimboya, ai Krais+ndi hoafi sowandümo homo-rundeimbi hond-anemo sei hoafi+mb+yeiya yahomo houmbo.

¹⁴ E! Asu se ahamundi hohoan+mo ranahambo af+ndi ho-hoan+mo-ndeimboyei. Satan ai-amboan+ ahandi fi ra ngorü-süngure haya sünambeah+ndi nendi-yomondi si ran+imbofi haya tüküfi arandi.

¹⁵ Ran+imboane Satan ahandi ratüpur+yomo-rundeimbi nindou ranai nindou ahei hi+imboahü aboedi mbumundi ratüpur+yomondeimbi rani hoearambeyafu tüküyafunda ranahambo hepün+ifepoani. Nindou ranai ana süngunambo rani+moatükun+ ramarundi si+mon+gorühi asübusi ndowandümoemo.

Por ai God+ndi ratüpur+imbofi nüngumbo t+ñ+ri+fo mase+ündu

¹⁶ Ro asükai hoafayah+ Nindou mam+ ai wamboya, aiana hi+h+ndi-h+nd+nd+yuhani mbüsü haya hohoan+mond+imbui, nga yowan+. Se wambo rand+hi hohoan+mombondeih+ ana, ambesi, nga wamboya, aiana hi+h+ndi-h+nd+nd+yumb-ani mb+isahünd+ran-an+imbo asu wandi fimbo bor+nda ha-bod+imboanesi.

¹⁷ Ro haponda ndar+he hoafayah+ nda: Adükar+ndi ho-hoan+mo süngu hoaf+yambo-yah+poani, nga want. Nga ro moan+ wandi+hoari hi+h+ndi-h+nd+nd+yahühi+yahi ro rar+he bor+yahühi hoafayah+.

18 Nindou bidifiri ai hifi ndanihündambo hohoanimo süngu homondühi sheimbo-so homo ahamundi fimbo boriyomo arundi rananambo asu ro-amboani wandi fimbo mandihe yahurai borindamboyah.

19 Seana sheimhoarimboya, "Ro hohoanimo aboedi fifirihu-ndeimbanefi," aseisi, nga ranamboanei se hihndi-hihndiyomondeimbi nindou ranahamumboya, "Ambemo, nga moani ai rani hoafimbeyomo," ase.

20 Seana nindou ranai sheimbo moani hoafemo süngufembo yangir-anei hohoanimoayei. Asu sheimmayo napo fufemindi, ahamundi woshoafori hoafi ranambo sheimbo semündündürane, sheimbo moaruwaimoaruwaimbo-arundürane, asu ngusumboarambe pakararhoundür-ane, rani-moatükuni ra rarundan-ane asu seana ahamumboya, ai ambemo ase.

21 Rani-moatükuni hohoanimo ai rawarundi ranahambo ana awi ro nginindi hamindi yefipoani.

Nga asu nindou ngorü ai ahandi fimbo borimbo ehuna, ro-amboani, awi hihndi-hihndiyahühi hoafayah, nga wandifimbo borindamboyah.

22 Nindou ra Hibruhündiyomosi? Nga ro-amboani Hibruhünd-anahisi. Asu ai Israerhündiyomosi? Asu ro-amboani Israerhünd-anahisi.*

23 Ai Kraisindi ratüpuriyomo-rundeimbi-yomosi? Awi ro hohoanimokoate nindou-anahi, nga roana ratüpurira refembo ahamumbo ngasündi-heapurimboanahi. Roana ratüpurira afindi hamindi tinjirifoya, afindi mbo karabusiyaha, afindi mbo wambo buburundiri, raramarundir-anesi.

24 Wambo hondahüfeimbi mbo wofi bogorinambo Suda 39 amberamindeimbiyo bubumarundiri.

25 Romhündi ai wambo ngimimbo nimiharinambo buburundiri. Asu mamimbo nimoeinambo-rundiri, asu ngimimbo ro nimarheimbi sip ranai himoni hihiri-mafoareandi asu ro mami si himoni yangiri boboriya wakimarheand-ane.

26 Ro afindi mbo hahabodi marhandi ranambe hoambumbo ha asu hühbühüni nendi afindi yangorambe ha marhandi. Asu ranambe yangiriyopoani, nga Suda hündi wandafi mamayei asu Suda-yafe ndifoyei ai wambo moaruwaimbo-marhindiri. Adükari ngoafihüyo asu nimambe nindou ningokoate-reandühi ranamboani ro moaruwaimbo-fembo yangiriyaya marhandi. Sirwara

* 11:22: Hibruhündi ai Abrahamindi ahuri hond-anei. Israerhündi ai Suda-yafe Godimbo hohoanimo süngurihi arihünd-anei.

himojo asu tikaŋi ŋgunindiyomo ranambe ro moaruwaimbofembo yangiriyaha marhand-ane.

²⁷ Ro rani-poani rani-poani ratupuri afindi safiyo ratupuriya marhandi. Afindiŋbo ro nimbokoani geduhi moai ndorthe apo rhandi. Wembombo-yarhanduhi asu wandi amindasumo ranai hoe simindiŋbo kiki-re-yaparhoai marandi. Ro sesi afindi sihefe, wori aboedambe ninari, hoeri aboedi gudufe raraokoate-ya marhand-ane.

²⁸ Rani-moatukuni yangriyopoani wambo-so tukufe marandi, nga wani. Munguambo si maho ra Godindi nindou ngoru ngoafihu amarei ranaheimbo hifandiyonduriŋbo hohoanimo ranai-amboani tukufeyo-aniyahi ro tinjumbi hohoanimo sahamindi marhandi.

²⁹ Nindou dudi ai nginemindi-koate-ayu ana, asu roamboani nginemindi-koate-anahi. Nindou ngoru ai rare-anda ngoru ai moaruwai hohoanimoayu ana, asu ro ngusifo nimbiyahuhi ninari arhandi.

³⁰ Ro borimbo asahi ana, sapo ro nginemindi ninjokoate animboahi ranahambo-animbo borinda habodimboyah.

³¹ God ai God-ani asu Adukari Sisasi Afind-ani ranahandi nduri koadurumbo-koadurumbo aboed-ani seihanei. Ai wambo fifireandiri ro tikaŋi hoafiyo rakoate anihondumboanahi hoafayah nda.

³² Ro Damaskus ngoafihu nimarhambe bogori nindou rani ngoafi hifanda-randeimb adukari bogori Arestasindi hoarehi mamaru. Nindou ranai wambo kikihemindi mburimbo karabusi-fendirimbohunda ami bidifiri ngoafi giniri nafitambe fikimi hininigi-mareapura maningomo.

³³ Nga asu wambo ngoafi giniri ranambe nafi wandafi mam bodimondi ai basketambe wofi kuru mburu foarundiri houmbo masafoarundira aboedambomeheandi.

12

God ai Porimbo afindi moatukuni nafuimeindo

¹ Ro borinda ngamboyahisi, nga asu ranana ngiri siheimbo fandihendi. Ambesi, nga hapondan-ana wambo Adukari ai yafogoadinambo nahurai mungu-moatukuni sunguna weindahi tukufemboayo weindahi-mareandiri ra siheimbo wataporinda samboanahi.

² Ro nindou mami Kraisdibo nungumbi fifirarhini, nga 14 himbani maho ranambe ranahambo God ai serumunduni moamo hondu sunambe mahafu. Rani-moatukuni ra roana moai fifirtheandi, nga moani nindou safimbayo asu yifiafi yangrimbayo, nga God aiani ra fifireamboayu.

³ Ro fifirtheandi nindou ranai Godindi ngoafi sunambe moani aboedi hamindi ranambe nimehunu hasifi

tüküfi mahafu. Nga asükai ranahambo amboa ro moai fifiriheandi, nindou safimbayo asu yifiafi yangriimbayo, nga God aiani ranahambo fifireamboayu.

⁴ Raniyu asu dibohindi moatükuni nindou ranahambo ngiri hoafindei hoafi ra ahandi himboambenambo himborimayu.

⁵ Ro nindou ranahambo-animbo borindamboyah, nga wandi fimbo ngiri borindahi. Nga wandi fi nginindikoate-yaheimbi ranahambo yangri wandi fimbo borindamboyah.

⁶ Ro nini-moatükunimboyo borimbo mbasahimbonana, asu ro ngiri hihindi-hihindiyahaimbi nindou anahi mbisah sapo ro rani-moatükuni ranahambo anihondumbo-animbo hoafindamboyah. Nga wandihoari borimbo moei asahi rananimbo nindou ngiri wambo aboedani mbisahündiri. Nga ro nne ratüpurirawarheandane, asu nne hoafi hoafayah-ane, ranimbo nindou ai hoeirihindirühi wambo wudipoapondihi fifirindi-hindirimboyei.

Porindi fihitihar nahurai kamareri

⁷ God ai wamboya, nini ngörü-poanimbo moatükuni ai hoeimareandi ranahambo ahandi fimbo borindimbui yahuhamboyu, mam moatükuni tihar nahurai wandi fihü futimareandiri. Rani-moatükuni ramareandi ranana Satanindi ratüpuriyu-randeimbi nindou nahuray wamboya, ahandi fimbo borindu hoangumbui yahuhaya hifinambofendirimbohünda hariyondirimbo mehu.

⁸ Adükarimbo rani-moatükuni ra fimbirihenda sahehea ro ngimimbo didibafimeheando.

⁹ Raniyu asu ai wambo simbori yare hoafiyundirühi yahuya, "Wani, nga wandi-mayo hipoambofe hohoanimo ranana awi se-dibo ndear-ane, nga wandi nginindi ranana nindou hamindi kemindikoate-ayei ranaheimbo so-ane tüküfe arandi," mehuamboyah. Asu ro sahuya, hapondanana ro hamindi kemindikoate-anahi ranahambo hihifihihifindahühi borindamboyah Adükarindi-mayo nginindi ai wambo hamindi nginemindi-ndirambohünda.

¹⁰ Ranane asu ro hamindi kemindikoate-ayah, nindou ai wambo moaruwaimbo-rhindiri, tinguimbi hohoanimo tükefeyondiri, nindou ai moaruwaimbo-moaruwaimbo-arhindiri hei, ranahambo Kraisimbohündambo ro hihifihihifayah. Ro hamindi kemindikoate-ayah ana, asu rasimboani ro nginindi nimboamboanahi.

Por ai Korinihündambo afindi hohoanimo-ayundiri

11 Ro ndani hoafi hoafimayahi ra hihindi-hihindiyaheimbi nindou nouyahi hoafimayahi, nga wambo se ngusüfoambe botimarhi-ndiramboyahi rani hoafi ra hoafimayahi. Nga simbori se-animbo wandi aboedi hohoanimo ranahambo hoafindahündiri, nga asu se moai rarihindi, ranimboyahi asu wandihoari rani hoafi ra hoafimayahi. Yini, anihond-anesi, roana ndoritheheandeimbi nindou hondüyahi poani, nga Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi nindou “rani-poanimbo” asei shei mbüsumo aningomo ranahamundi hoarehi nimboamboyahipoani.

12 Ro hohoanimoya kikihirithe heheamboyahi Kraisindi hoafi semindi ho-rambo ratüpurü shei mbusümo nimboambo rani ratüpurü ra ramarheandi. Godindi nginindi nafuimbo ratüpurü asu hepünifeimbi moatükunü ratüpurü ra shei mbusümo ramarheandi Kraisindi hoafi sahamindi harihandemb-anahi sahehea nafuimayahi.

13 Sheimbo ramarheandüri nou-ane asu Kraisindi nendi ngorü ngoafihü amarei aheimbo amboani rariheandüri arihandi. Ro moai sheimboya, wambo sesi-napo sehindiri sahehea sheimbo tñirifo sahandüri, nga wani. Karihasihandüri, nga se wambo amboawi mbisahündiri ro sheimbo tñirifo segodürükoate-mayahi ranimbo-hünda.

14 Hapoana ngimimboanahi nda ro sheimbo sowana sifombo saheheamboayahü, nga asu ro ngiri shei-mayo napofihü yangiri kiarimbohünda tñirifo-ndahandüri. Nga roana shei kaki-napo semindimboyahipoani, nga sheimbo fehefendürimbo yangir-anahi. Rarani moatükunü ra se fifirihindi nimori akidibou aiana boagirambo fehefendürimbohünda ngiri sesi-napo kokoboadihi ndahümündi tükündahi digehindi, nga wani. Nga simbori boagiri ai-animbo nimorambo rani-moatükunü ra didiboadofe shefemboane.

15 Sheimbo farifehe-ndürimbohündambo ana wandimayo napo engoro ra segodürimbo wandi fimbo kameihü hihifi-hihifiyamboanahi. Ro sheimbo afindimbo ngusüfo pandiheandürani asu se simbori wambo akidou yangiri ngusüfo pamandihindiryo?

16 Anihond-ane, ro shei-mayo kaki-napo semindimbohünda moai sheimbo tñirifo sahandüri. Nga asu nindou bidifiri ai seiya, “Yinisi, nga shefi kaki-napo semindimbo-ana, ai tikarehayambo ngorü-süngundeamuni mbunda ndemündumbui,” masei.

17 Nga asu nüngufemboyoa? Asu ro wandi nindou bidifiri sheimbo sowana koamaritheapurü ranai shei-mayo napo ra moai kiafu hüsendümo.

18 Ro Taitusimbo siheimbo sowana sinimbohünda hoafiyahando habodihühi asu ahandi süngu wandafi mamı koamarıhehina masınu asu Taitus sıhei-mayo napo kifi hüsiamünduwai? Nga ra ai wani. Nindou ranai ro hohoanımoayahı hohoanımo süngure hayambo ro rawarıheandi rani-süngu yare randühıyu? Asu ro aidiıbo mamı hohoanımo süngurıhoandühi nıne-moatükunı rarıhoandühıyehı.

19 Se hoafi ra rarıhi hoeirıhindühıyo yıhoefımboya, aiana ahamundıhoari aboedi hoafımböhünda sürü papıambarundı seimboyei? I, ra wani. Ro haponda sıheimbo hoafehandürı roana Kraısındı nindou hondümboyaho nımboemboanehi, ranane asu rani hoafi ra Godındı himboahü sıhei ngüsüfo ra ngınınemındürımböhündamboanahı rarıhe hoafehandürı, nga yıhoefı fimbo hoafıyambo-yahıpoanı.

20 Ro sıheimbo-so tükeheandi ra asu sıheimbo aboedi hoeifendürımbosamboanahı, nga asu se ngırı aboedi nımandei sahehea ranımbos yıhimboyahı. Asu sımborı amboanı se wambo hoeindıhindıranı nindou yahurai se hoeifembo sei hehi hohoanımoayei yahurai nıngokoatendamboyahı. Ro akıdou yıhimboyahüh-anahı rani-moatükunı ranahambo ro ndarıhe hoafayahı. Sıhei mbüsümo yifiari, wandafi ngorümbo hohoanımo moaruwai hohoanımoayendo, sımborı watıkoafi, afındı-afındı hohoanımo, tirıfoefe hoafi, daboadanı hoafi, ahandı fimbo yangrı hohoanımo, mamıkarı hohoanımo munıgu-moatükunı ra yahurai tükündıfemboe sahehea yıhimboyahühı hoafayahı.

21 Ro sıheimbo sowana dügühanı wandı God ranai wambo sıhei himboahü amoanıngambo-ndeandırımbui samboanahı ro yıhimboayahı. Asu ro nindou bıdıfırı horombo moaruwai hohoanımoayei mburıhümbo asu ai nımorehi sısihımo, nindowenihı bırabırı hohoanımo, ngüsüfoambe botıfe hohoanımo ranahambo daboadanambofe-koate-mayei ranaheimbo, hoeindıheandüranı wani amoanıngındahühı aranıdamboyahı. Ranahambo wambo God ai hıfınambo-ndeandırımbui saheheamboanahı akıdou yıhimboayahı.

13

Bıdıfıranambo ahını hoafi asu hıhıfı hoaf-ane

1 Haponda ndeara ngımımbosamboanahı sıheimbo hoeifendürımbosıfombo asahı. Bukambeahındı hoafi ranai yare hoafıyomunühı yahoya, "Nindou yımbuyo ngımıyo ai anıhondümbo hoafındomondühıya, 'Ro hoeirıhumboanehi

nindou mamí ai moaruwai hohoanímomayuwa, mbísímondan-anímbo, awi síhírí raní hoafí ra dídíboado-femboane,” meho.

² Nindou dídíyei horombo moaruwai hohoanímomayeí ranaheimbo haponda asúkainda hoafínda samboanahí nindou amurí ranaheimbo kameihí amboaní. Horombo ro yimbumbo síhí síheimbo ahíní hoafí hoafíyahandürísí, nga hapondaní amboaní ro asúkainda ahíní hoafíndahandürí samboanahí ro anguní ndaríhe anímboahí amboaní. Ro asúkaiya síheimbo sowana asíhühí ana, nindou moaruwai hohoanímomayeí ranai mamí ai-amboaní tíjírí fombü ratüpurí ra ngírí gübüsüboadea-ndürí.

³ Ranímboyu se randíhi aníhondümbó fifíríndíhimboyei Kraís ai wandí yafambe süngufi haya hoafíndümbuí se fifírífembo masei. Nga wandí warí süngu Kraís ai se-babídímbo nüngumbo síheimbo faríhefendürímbo ana, ngírí ai mbosí-mbosíndu. Nga asu aiana ahandí ranípoanímbo ngíníndí adúkarí ra síheimbo nafuíyundürühani.

⁴ Yíní, ra aníhond-ane, horombo ai hamíndí ngínemíndíkoateyu ranímboyomo nindou nímí keimbí karíhendeimbífihi tíkorundümo pamarü-wura yífímayu. Nga asu hapondaní ana Godíndí ngíníndí adúkarí hamíndí ranambo botímarira asu ai yangírí botífi anüngu. Asu ro-amboaní ai-díbo nímboefímboanefí hamíndí kemíndíkoate-ayefí. Nga asu Godíndí ngíníndí ranambo-anímbo mare ro-amboaní síheimbohündambo ai-babídí yangírí nímboemboyefí.

⁵ Se síheihoarí ro hoafí ranahambo aníhondümbó mbaríhuyo asu waní-mbayefíyo mbísei hehi hohoanímóndei hoeindíhíndí. Moaní síheihoarí yangírí-anímbo hohoanímó ra randíhi hohoanímóndei hoeindíhíndí. Sisás Kraís ai síhei hohoanímóambe anüngu ra fifíríhíndai? Se ahambo fifírífíkoate-ayeí ana, awi se ahambo wudípoapofe aníhondümbófe hohoanímó aho ra fifírífekoate-wamboanei.

⁶ Se hoafíndeihiya, ai Kraísíndí aníhondü ratüpuríyomo-rundeimb-anemo mbísei hohoanímóndei sahehea ro aníhondü fifíríheamboanahí.

⁷ God ai síheimbo faríheiraní asu se moaruwai hohoanímó süngufekoate moaní aboedí yangírí mbínímboeia sefí hohumboanefí ro ahambo síheimbo faríhefe-ndürímbohúnda dídíbafíyahundo aríhúndí. Se yíhoefímboya, aiana Kraísíndí aboedí ratüpuríyomo-rundeimb-anemo nafuímbó yíhoefí fimbo hoafíyefühí-yefípoaní, nga waní. Nga bídífírí nindou yíhoefímboya, “Ai Godíndí ratüpurímbo moai aboedí ratüpuríyomo,” aseí ana, ambesí, nga se aboedí hohoanímó ra süngumbíríhi heiya

sefi⁸moane⁹fi di¹⁰di¹¹bafiyahu arihundi.

⁸Roana ngiri⁹ hoafi hondü ranahambo g¹⁰g¹¹ranambofembo moatükun¹² hohoanimo ana randihundi, nga hoafi hondü ranahambo yang¹³ir-ane¹⁴fi hohoanimo pari¹⁵hu hef¹⁶ühi rawari¹⁷hu hefi.

⁹Ro ham¹⁰indi¹¹ kem¹²indi¹³koate-yefan¹⁴i ana, asu se ng¹⁵in¹⁶indi¹⁷ aboed¹⁸i n¹⁹imboeian²⁰i ro ranahambo hi²¹hi²²fi²³-hi²⁴hi²⁵fi²⁶-yef²⁷ühanefi. Asu ro si²⁸heimboya, hohoanimo moaruwai hi²⁹n³⁰ing³¹iri³²hi hehi di³³di³⁴boador³⁵ihi hohoan³⁶imombeyeia sefi hohu God³⁷imbo si³⁸heimboh³⁹ünda di⁴⁰di⁴¹bafiyahund⁴²ühanefi.

¹⁰Ran¹¹imboanah¹²i ro ang¹³un¹⁴i ndan¹⁵ih¹⁶ü n¹⁷imboambo si¹⁸heimbo pas nda sür¹⁹ü pap²⁰iri²¹hand²²ühi hoafayahand²³üri. Asu ranan²⁴imbo ro si²⁵heimbo-so tük²⁶ündaheand²⁷ühi amboan²⁸i Adükari ai wambo ng²⁹in³⁰indi³¹ masend³²iri ran³³i hohoan³⁴imonambo si³⁵heimbo ng³⁶in³⁷indi³⁸ hoafi³⁹mbo moei asahi. Ng⁴⁰in⁴¹indi⁴² ai wambo masend⁴³iri ra si⁴⁴heimbo moaruwaimbofend⁴⁵üri⁴⁶mbo-hündamboyopoan⁴⁷i, nga si⁴⁸heimbo ng⁴⁹inem⁵⁰indi⁵¹nd⁵²üri⁵³mboane. Ran⁵⁴imboanah⁵⁵i ro si⁵⁶heimbo pas nda sür⁵⁷ü papari⁵⁸hand⁵⁹üri.

Bidifiranambo hihifi hoafi

¹¹Nga kari¹²has¹³hand¹⁴üri. Hohoanimo moaruwai hi¹⁵n¹⁶ing¹⁷indi¹⁸hi hehi di¹⁹di²⁰boad²¹indi²²hi hohoan²³imondei. Ro hoafayah²⁴i ranahambo h²⁵imbor²⁶indeih²⁷i ran²⁸i-süngund²⁹ihindi. Mam³⁰i hohoan³¹imondeih³²i aboed³³i si³⁴si³⁵-koate n³⁶imboei. God nindou hi³⁷poamboreand³⁸ühi aboed³⁹iyu-randeimb⁴⁰i asu afur⁴¹ife hohoan⁴²imo sai-randeimb⁴³i ai se-bab⁴⁴idi⁴⁵ nüngumbui.

¹²Se God¹³indi¹⁴ nend¹⁵i-yafe hohoanimo süngu wandafi¹⁶wandaf¹⁷indeih¹⁸i simbor¹⁹i wak²⁰ik²¹ihür²²indei²³-nd²⁴ühündi.

¹³God¹⁴indi¹⁵ nend¹⁶i mu¹⁷nguambo ai-amboan¹⁸i si¹⁹heimbo hi²⁰hi²¹far²²ihünd²³üri.

¹⁴Si¹⁵hefi Adükari Sisas Krais ai si¹⁶heimbo hi¹⁷poambomb¹⁸ireand¹⁹ür-amboane asu God ai si²⁰heimbo ng²¹usüfo pamb²²ireand²³ür-amboane asu Yifiafi Aboed²⁴i ai si²⁵hei ng²⁶usüfoambe mamambe-mb²⁷ireand²⁸ür-amboane.

Garesia Pas nda Por ai Garesiahündambo sürü papimarandi

¹ Ro Por-anahi. Nindou ai moai ahei hohoanimonambo wambo Kraisiñdi hoafi ndowandifi ñgafi ndandi sei hehi kafoarhindiri mburihü koarihhindiri, ñga wani. Ñga Sisas Kraisiñdi asu Ape God sapo yifihündi botimariri rani diboyafani wambo ahafandi hohoanimonambo ahandi hoafi semindi ho ramböhünda kafoare hinñgi-mareandiri.

² Muñguambo anihondumbo-rihindeimbi ndanihü ro babidimbo aniboadei ai-amboani Kraisiñdi nendi Garesia hifihü amarei siheimbo hihifarihündüri.

³ God sihefi Ape asu Adükari Sisas Kraisiñdi ai siheimbo moani hipoambo-ndineandürühi asu ñgusüfo afurife kife hohoanimo ra mbisabinandür-amboane.

⁴ Sihefi moaruwai hohoanimo raguanambo-femböhünda asu ñine moaruwai hohoanimo hifi ndanihü engoro ranambeahindi aboedafe-munimböhünda Kraisiñdi ai sihefi Ape Godindi yifiri sünguyu ahandi fi masagado.

⁵ Raniamboane asu sihiri muñguambo si aho ra Godimbo aboed-ani mbisefi hohoanimo-ñdefimboane. Ñga anihondane.

Aboedi hoafi mamirani yangir-ane engoro

⁶ God ai siheimbo Kraisiñdi moani hipoambofe sünguyu diboniyu-ndürühiya, wand-anei mehuyosi, ñga asu moai se gedühi hoafi ra süngurhindü. Ñga asu ñgorü rani-poanimo aboedi hoafi ra süngurhindühi asu ahandi fikimi ñngokoate-mayei. Raniyo asu ro rani-moatükuni ramarhindü ranahambo mahepünaheandi!

⁷ Anihondane, moai ñgorü rani-poanimo aboedi hoafi yangoro. Ñga nindou bidifiri ai sihei hohoanimo ra mamikariyo wakifihü asu ai Kraisiñdi aboedi hoafi ra ñgorü-süñgu ñgorü-süñgufe wakifembo hohoanimoyomo arundi. Raniamboanahi ro ndarthe hoafayahü.

⁸ Ñga ro-aneñdi asu sünambeahindi nend-ani aboedi hoafi ra hoafñduani sapo siheimbo hefi hoafmayefi yahurai hoafikoate rani-poanimo fiyoweimbi hoafayu ana, nindou ranahambo God ai hai ñgoafi moaruwai raniñambo koambirihir-amboane.

⁹ Siheimbo rani hoafi ra horombo hoafiyahündüreimbanesi, ñga asükaiya ro hapondani siheimbo hoafehandüri: Nindou ñgorü ai ñgu siheimbo aboedi hoafi ra, sapo horombo ro hoafimefa se anihondumbo-marhindü, yahurai

hoafikoate moani rani-poanimo hoafeyundüri ana, nindou ranahambo God ai hai ngoafi moaruwai rani+nambo koambi+rheir-amboane.

¹⁰ Ro ndani hoafi hoafayahi nda, nindou wambo aboedani yahombohündamboyo? Wani, nga Godimbo yangiranahi. Ro rani-moatükun+ ra anihondü refembo sahehea rambar+hea-mbonana, asu ro Kraisindi ratüpur+iyar+handeimbi nindouyahipoani.

Por ai Godindi hoafi semindi horambo tüküme fiyu hoafi

¹¹ Wandafi mam+ awi s+heimbo randi+he hoafindahandüri, ro s+heimbo aboedi hoafi ra ha hoafiyahandüri ar+handi ranana nindou-yafe hohoan+monambo hoafiyopoani.

¹² Rani-moatükun+ ra nindou-yei-mayo moai sahamind+hi asu moai nindou mam+ ai wambo yamundeand+ri, nga wani. Nga Sisas Krai ahand+hoari rand+ri rani hoafi ra wambo weindah+mareand+ri.

¹³ Ro horombo Suda-yafe Godimbo hohoan+imo rani-süngu yangiri süngur+handühi n+imboahambe ana, ro Kraisindi nendi ranaheimbo moaruwaimbo-r+hearühi mungunambo awar+hefendür+imbo hohoan+momayah+hi. Rani hoafi ra se horombo h+imbor+yeimb-ane.

¹⁴ Wandafi mam+, Sudahündi ranahei mbusümo nindou akohoandi ro d+ibombo-memo ranahamumbo ngasündi+heapur+imboanahi. Roana moani Suda-yafe hohoan+imo hondü ranahambo süngufembo nindou ham+ndiyahi rani-poan+imbo man+imboahi. Raniyahi asu ro moani yihoefi amoaoyafe hohoan+imo rani+imbo yangiri süngufe hombo ngusüfo pamar+heandi.

¹⁵ Nga asu ro n+ngokoate-yahambeahiyo God ai wambo moani h+ipoambo-reand+rühi ahandi ratüpur+ratüpur+imbohünda kafaore hini+ngimareand+ri.

¹⁶ Raniyo asu ro ahandi-mayo aboedi hoafi ra semindi ho Suda-yafe ndifo ranaheimbo bokari-hefembohünda ahandi n+imori wandi hohoan+imoambe ndore kor+mafoareand+ri. Ro moai nindou ngorumbo-so did+boadore hoafi+mbiyund+ri sahehea tüküyaheandi.

¹⁷ Asu ro moai Serusarem+nambo Kraisindi hoafi horomboyafu sowandümo homo-rundeimbi ranahamumbo sowana ndüfosimbo hahühi. Nga roana nimehünou Arebia hifinambo yangiri+yahi ha mbur+ha asu asükaiya Damaskus ngoafina h+hi+r+ima-r+heheandi.

¹⁸ Raniyo asu ng+mi h+imban+ hoane, rani mbusümo ro Serusarem ngoafinambo Pitandi-mayo bid+ifri watapor+ h+imbor+imbo mahahühi. Raniyahi asu ro rani+hü ai-d+ibo yimbu wik yangiri man+imboahi.

¹⁹ Ranihü ro moai Adükarindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi hoeir+heapuri, nga Sems Adükarindi akidi yangri+yu hoeimar+hini.

²⁰ Ro siheimbo pasambe nda anihondumboanahi hoafayahi. God ai hoafi ranahambo fifireamboani, nga ro tikai hoafiyahühi-yahipoani!

²¹ Raniyahi asu süngunambo ranihünda botiyahe hehea Siria, Sirisia hifambe mahahi.

²² Asu Kraisi ndi nendi Sudia-yafeambe amarei ranai moai wambo ndorühi fifir+hindiri.

²³ Nga nindou bidingiri ai wambo hoafi yangri+himbor+mayeri. Bidingiri ai hoafiyehiya, nindou sapo ndanaiyu shefimbo moaruwaimbo-reamuni marandi ranani anihondumbofo hohoanimo ra awar+hefembo yahuhaya hohoan+momayu. Nga asu ranane haponda ai rani hoafi ra bokar+hai arandi, masei.

²⁴ Raniyei asu ai wandi sünguyo Godimbo aboed-ani masei.

2

Por ai Adükarindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi nindou bidingiri babidi hohoanimo mam sünguarundi

¹ 14 himbanü sünguna asukai hihiri+yahe Serusarem ngoaf+nambo wandafi Barnabas-dibo hahihühi+yehi Taitusimbo fihimari-horim+ndehi.

² Ro rani ngoaf+na mahahühi ra God ai wambo nafuimarand+r-amboyahi mahahi. Raniyahi ro ranihü tüküyahe nimboambo anihondumbo-r+hindeimbi-yehi bogori nindoumbo aningomo ahamumbo poan+imbor+heapuri mbur+ha ro Suda-yafe ndifo Godindi hoafi hoafiya mar+handi ranahambo hoafimehapuri. Ro n+ne ratüpurü horombo ramar+heandi asu haponda rawar+heandi ranai moani ngo afur+ndi+hoemboe saheheamboyahi ramar+heandi.

³ Wandafi Taitus ai Grik+hündüyu ro-dibo mahehi, nga asu ahambo moai sihafü fi-hoeari ra kando tindhawandi yahomo houmbo hütü-hütiruri.

⁴ Tinjirifo tüküme feyo ra tikarhou anihondumbo-rundeimbi nahurai nindou y+hoefi mbusümo dibo hasiyafu tüküyafu masifomo. Ai ramefundü ra sapo shefimbo Kraisi ai Suda-yafe ahinümbi hohoanimo-ambeahindi aboedambo-mareamuna asu sihirü Kraisi-babidi+imbo aboedamboyahu animboefi. Rani hoafi hihimboriyo mburümbö asu shefimboya, ai ahinümbi hohoanimo rani hoarehi mb+n+boadei-amboane moani ratüpurüyehi-r+hündeimbi nou yahomo houmboemo dibo masifomo.

⁵ Godɪndɪ aboedɪ hoafɪ hondü ranai sɪheimbo-so koadürümbo mbeyanɔgorowa sefɪ hohumbo wambo asu ro moai ahamundɪ hoafɪ ranɪ hoarehɪyefɪ. Asu Taitusɪmbo fi-hoearɪ kefe tɪrɪhefembo ranɪ hoafɪ ahamundɪ-mayo ranahambo moai yɪnɪ sefɪ, ŋga wani.

⁶ Nindou bɪdɪfɪrɪ ahamumbo ndüreimb-anemo masei. Ai bogorɪmbo-efundɪyo wanayomoyo ra ambe. Ŋga Godɪndɪ hɪmboahü nindou munɔuambo sɪmogod-anei. Nindou ranai moai nɪnɪ sɪmborɪ hoafɪfɪmbɪ wandɪ aboedɪ hoafɪ ranɪfɪhɪ türu hoafɪyomo, ŋga wani.

⁷ Ŋga ai yaru fɪfɪrɪmarundɪ God ai wambo Suda-yafe ndɪfo ranaheimbo aboedɪ hoafɪ ra hoafɪmbohünda koamarɪhendɪrɪ, sapo ai Pitambo Suda ranaheimbo ahandɪ hoafɪ hoafɪmbohünda koamarɪherü nou.

⁸ Ŋga sapo God ai Pitambo Suda ranaheimbo hoafɪ semɪndɪ ho hoafɪyondürɪ-rambo ramarɪrɪ nou ai wambo ŋɔnɪndɪ masendɪ Suda-yafe ndɪfo ranaheimbo Kraismbo aboedɪ hoafɪ semɪndɪ ho hoafɪyo-rambohünda.

⁹ God ai ahandɪ aboedɪ hoafɪ hoafɪyorambo ranipoanɪmbo ratüpurɪ masendɪrɪ ra nindou ranai fɪfɪrɪmarundɪ. Ranɪyomo Sems, Pita, asu Son ai bogorɪ nindoumboyafu nɪŋgomombo Barnabas-dɪbo yɪhoehɪmbo warɪ fumafoarümünɪ sɪhɪrɪ mamɪ ranɪ ratüpurɪyefɪrɪhundeimb-aneɪ yahomo houmbo. Ranɪyefɪ asu ro mbɪro fokoakomayefɪ Barnabas-dɪbo ro Suda-yafe ndɪfoyei mbusümo ratüpurɪndehani asu ai Suda-yei mbusümo ratüpurɪndɪmboemo sefɪ hohu.

¹⁰ Ai mamɪ hoafɪ yangɪrɪ yɪhoehɪmbo hoafɪyomondühɪ yahomoya, 'Awi se nindou moaruwai rananɪkoatemyei ranaheimbo-anɪmbo farɪhefendürɪmbo hohoanɪmondafani,' mehomondamboyahɪ asu ro amboanɪ kameihɪ ranahambo refembo hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪyahühɪ hohoanɪmomaya hahɪ.

Por ai Andiok ŋgoafɪhü Pitandɪ moaruwai hohoanɪmo weindahɪmareandɪ

¹¹ Pita ai Andiok ŋgoafɪhü tükümeɪfiyu-amboyahɪ asu ro ahandɪ hɪmboahü ŋɔnɪndɪ hoafɪmehando ahandɪ hɪhɪndɪ hohoanɪmo ranahambo.

¹² Sapo ranɪ ŋgoafɪhü nindou bɪdɪfɪrɪ Sems koamarɪhepurɪ ranai tüküfekoate-yomondambe ana, Pita ai Suda-yafe ndɪfo anɪhondümborɪhindeimbɪ ranɪbabɪdɪmbo sahüsɪhü nɪmarü marandɪ. Ŋga asu nindou ranai tükümeɪfundamboyu ai Suda-yafe ndɪfo-babɪdɪ ranɪhü piyu haya moai nɪmarü sesü randɪ Sudambo yɪhɪmborapurühɪ wambo.

13 Raniyomo asu Sudahündi wandafi mamî bidifiri ranai Pita hohoanîmomayu süngu hohoanîmomemo. Raniyo asu ahamündi ranî hohoanîmo ranai Barnabasîndi hohoanîmo ranahambo mamîkarîmarîra ranî-süngumareandi.

14 Raniyahi asu ro ahamumbo hoeiriheapura aboedi hoafi anîhondü megoro ranî-nafi süngufe ho-rakoate-memonda, asu ro nindou munguambo ahei himboahü Pita-mbo hoafiyahandowohü sahiya, “Pita, seana Sudahünd-anafi, nga moai se Suda-yafe hohoanîmo süngurowandi, nga Suda-yafe ndifo nahurai-anafi. Nga nîmboe se Suda-yafe ndifo ranaheimboya, ‘Se Suda-yafe hohoanîmo süngundîhindi,’ asafi,” sa hoafimehando.

Nindou ai Sisasîmbo anîhondümborîhorî ana, ai nindou mbumundi hamîndî nîmboemboeyi

15 Ro Sudahünd-anefî yîhoefîmbo hoafayahîmunî, sapo roana Suda-yafe sîrambeahîndî tükümehund-anesî. Nga roana yîhoefî ndifo sîrambeahîndî ahînümbî hohoanîmo süngukoate-yeimbi moai tüküyahundi, nga wanî.

16 Ro rarîhu fîfirîhumboanefî, God aiana moai nindou düdi ahînümbî hohoanîmo megoro ra süngure huanî ranîmbo nindou mbumund-ani yahu randî, nga wanî. Nga nindou moanî Sisas Kraisi-mbo anîhondümborîhorî ranaheimboani nindou mbumund-anei yahu arandî.

17 God ai Sudahündî yîhoefîmbo nindou mbumund-anei mbeyahumuna sefî hohu asu ro Kraisi-mbo anîhondümborîhurî hefûhî ahînümbî süngukoate-yefeimbi nahurai tükümehundi nindou amurî rawehindî nou. Nga ranîmboane asu ro randîhu hoafîndefîthüya, ‘Krais-ana moaruwai hohoanîmo nîmîndîhani,’ mbîsefî hoafîmandefîyo? Ngîrî randîhu hoafîndefî, nga wanî.

18 Ro mbumundi nîngombohünda ahînümbî hohoanîmo süngufembo ra hînîngîrîhe mburîha asükai hîhîriyahe asahamîndîhî ana, ro nindumbo moaruwai hohoanîmoayahî ra nafuiya arîhandî.

19 Godîndî hoarehî nîmarîmbohünda ahînümbî hohoanîmo ranahandî sünguyo ro yîfî nahurai-mayahî ranîmbo-hündambo-anîmbo ahînümbî hohoanîmo ngîrî wambo hîbadandîrî.

20 Ranane asu ro nîmî keimbi karîhendeimbi-fihî Kraisi-dîbo yîfîyamboanahî, nga hapondanambe ana ro moai yangîrî nîmboahühi wandîhoarî hîfandîrîhandî, nga Kraisiîndî yangîrî nîngombo hohoanîmo wandî fiambe nîmarîmbo wambo hîfandarandîrî. Ranane asu Godîndî Nîmorî ai wambo hîpoamboreandîrî haya nîmî keimbi karîhendeimbi-fihî yîfîmayu aboedambofe-ndîrîmbohünda ahandî ngînîndînambo ro yangîrî anîmboahi.

21 Ro rarihe hoafiyahani moai Godindi moani hipoambofe hohoanimo ranahambo yiboaruko-riheandi. Nga sithiri Suda-yafe ahinumbi hohoanimo sunguarihundi raninambo sithiri Godindi himboahü mbumundi nimboefimbonana, asu Krai sifehimbohünda yifimayu ra moanimbore.

3

Ahinumbi hohoanimo sungufe asu anihondümböfe hohoanimo sungufe

1 Garesiahündi seana hohoanimokoate-anei! Nindou didai sheimbo ngorü-süngumarundür-amboyei se hohoanimokoate-ayeia? Ro shei himboahü sapo Sisas Krai ai sheimbo aboedambofe-munimbohünda nimi keimbi karihendeimbi-fih yifimayu ra hoafimayaha se wudipoaporihimborimayei.

2 Ro sheimbo mam hoafi ndanahambo düdundaheandür samboanahi, nga se wambo rani-moatükun ra hoafindahündiri. Se Yifafi Aboedi ra nungurithi sahümündimboyeia? Ahinumbi hohoanimo engoro ra sungurihindühi rani-süngumbo sahümündimboyei, asu Godindi hoafi ra anihondümborih hehi sungurihindühi sahümündimboyei nungurihimboyeia? Anihondümböfe süngu!

3 Awi se hihindi hohoanimo-yeihyeia? Se Godindimayo Yifafi Aboedi ranahandi nginindinambo piyei hehi Kraimbo süngumarihori hei asu haponda se moani shei nginindinambo rani ratüpur ra moendimandhiyo?

4 Se horombo Godindi hoafi ranahambo semindimbo tinirifomayei hei, nga asu tinirifo ra moanimbo-mandifeyo wanimandiyoy? Ro sheimbo hoafehandür rani-moatükun ranai ana ngiri moanimbondifeyo.

5 Nimboe God ai sheimbo Yifafi Aboedi sagadür asu shei mbusümo hepünüfeimbi moatükun ra ratüpuruyu arandi? Ra sapo se ahinumbi hohoanimo sungurihindaniyo asu ahandi hoafi himboriyei anihondümborih hehi sungurihindaniyo? Anihondümböfe süngu-ane.

6 Sapo Abraham ramefiyu ranahambo-animbo hohoanimomboane. Sapo Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, 'Abraham ai Godimbo anihondümbomarira ai ahamboya nindou mbumund-anafi mehundo,' meho.

7 Awi se ranahambo ndondihi türüboadihindi, nga sapo nindou didiyei ai Godimbo anihondümborihori arihündi ranai ana Abrahamindi ahuri mam-anei.

8 Horombo hondü God ai Suda-yafe ndifo ranaheimbo fifirimareandür nindou ranai ana sünguna aboedi

hoafi ra anihondumbo-ndihimboyei ranimboane ai ranaheimbo aiana nindou mbumundi hamind-anei mbisamboyahimehu. Raniyo asu horombo God ai aboedi hoafi ra Abrahamimbo yare hoafimayundo sapo ahandi hoafi yare hoafiyowohü yahoya,

“Sihafi süngu-animbo süngunambo ro munguambo nindou ranaheimbo aboedi-aboedindi-heandürimboyahî,”
Stat 12:3

meho.

⁹ Sapo Abraham ai Godimbo anihondümbomarira God ai ahambo aboedi-aboedi-mariri nou-animbo asu nindou didiyei anihondumbo-arihori ranaheimbo amboani Abrahamimbo ramefiyu nou God ai aboedi-aboedindeandürimbui.

¹⁰ Nindou didiyei hohoanimoyeihiya, ro ahinümbi hohoanimo mungu sünguarihundi ana, God ai yihoefimboya, ‘seana mbumund-anei,’ mbüsümbui ase ana, awi God ai aheimbo moaruwaimbo-ndearümbui. Nimboe sapo Baibor ai yare hoafiyohüya, ‘Didiyei munguambo ahinümbi hohoanimo Bukambe engoro ra mamami amboani süngukoate-aye ana, God ai nindou ranaheimbo moaruwaimbo-ndearümbui,’ meho.

¹¹ Nda munguambo fifirihimboanei ahinümbi hohoanimo süngufe rani nimirindi süngu ngiri nindou ai Godindi himboahü mbumundi nungu. Rani-moatükun ra sapo Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, ‘Nindou düdi ai Godimbo anihondumboariri ranai-animbo Godindi himboahü nindou mbumundi tükündüfi nüngumbui,’ meho.

¹² Nga asu ahinümbi hohoanimo ranai ana anihondümbofe hohoanimo rani-dibo simogodi-yafepoani. Sapo Baibor ai yare hoafiyowohü yahoya, ‘Nindou düdi ahinümbi hohoanimo süngulare hu-animbo yangiri nüngumbui,’ meho.

¹³ Sihiri ngiri munguambo ahinümbi hohoanimo süngundihundi, nga ranimboane asu sihiri moaruwaimbo-ndahumboyefi. Nga Kraisi ai shefimbo moaruwaimbo-fembo ranambeahindi aboedambo-femunimbohünda ai moaruwaimbo-mefiyu. Sapo Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, ‘Nindou daboe ahambo hifikoeffembohünda kambohoani-fihiri pararihori ana, ahambo God ai moaruwaimbo-ndirümbui,’ meho.

¹⁴ God ai Abrahamimbo aboedi-aboedife hohoanimo masagado ranahandihündiyo Sisi Kraisiindi süngu Suda-yafe ndifo aheimbo-so amboani tükümbifeyowamboane yahuhayamboyu aboedambo-mareandüri. Sapo horombo God ai hoafimayu süngu, shefimboya ai

Kraisimbo anihondumbo-rhindühi asu ai Yifiafi Aboedi ra mbisahümündi-amboane yahuhayamboyu ramareandi.

Ahinümbi hohoanimo ana God ai horombo hoafirea-ndeimbihündi ra ngiriraguanambo-ndeandi

¹⁵ Wandafimami, awi nindou sibirimunguambo si aho rarihu arihundi yahurai hoafinda samboanahi: Sapo nindou yimbu ai ninimoatükunimboyo hoafifirine mburüna ranahambo ndeari hoafane ranihüsi safandeimbihündi ra, asu nindou didai hoafi ranahambo ngorü-süngunde asu bidifiri hoafi ranifihitaparimanda-mündipoani, nga wani.

¹⁶ God ai Abraham asu ahandi nimorimamirana-hafanimbo süngunambo aboedi moatükunitükündifemboe yahuhaya horombo hoafimareapiri. Asu ai moai ahurifafindi ranaheimbo hoafiyu, nga wani. Nga ai moani ahurimamirana hamboyu yare hoafiyuhü yahuya, 'sifahiahurambo' mehu. Ahurirana Sisas Kraisanahamboyu yare hoafimayu.

¹⁷ Ro hoafimayahira yahurai-ane: Horombo God ai Abrahamimbo horombo hoafirirühi hoafifiramündi masihendane. Nga asu süngunambo 430 himbanai hoaniyo ranambe, ahinümbi hohoanimo ranai tüküme feyo. Ranimboane asu ahinümbi hohoanimo süngunitüküme feyo ranai ngirihorombo God ai hoafifiramündi masihendi ranahambo yihirinde pandeandi. Asu ngirihorombo God ai horombo hoafirea-ndeimbihündi ranahambo raguanambo-ndeandi.

¹⁸ Nime-moatükunigod ai shefimbo saimbo horombo hoafimareamunira ahinümbi hohoanimo raninafisüngu sahumindefimbarihu-mbonana, asu sibirisapo God ai horombo hoafimareamuniranisüngu ngirisahumindefi. Nga horombo hoafiyangirisünguyo God ai Abrahamimbo moani aboedi-aboedimariri.

¹⁹ Nga asu nimboe ahinümbi hohoanimo ranitüküfe menjoroo? Moaruwai hohoanimo nimindi aho ranai weindahifembo-hündamboyo ahinümbi hohoanimo ratüküme feyo. Nga asu ahinümbi hohoanimo rahohombo ranipoanimbo nimorigod ai Abrahamimbo horimbo hoafimariri ratüküme fiyu. Nga asu God ai ahinümbi hohoanimo sünambeahindi nendiranahamumbo hoafimayupura asu ai Mosesimbo hoafimemonda asu Moses hoafisemündü hu semündü huarandeimbinindou ranai Sudambo hoafimayundüri.

²⁰ Mami nindou ahandihoari hoafimboaiyu ana, ai ngirihoaifisemündü hu semündü huarandeimbimbo hoafindüdo. God ai ahandihoari hoafiyumarandi. Nga God mamiai yangiriyu Abrahamimbo horimbo hoafire

masagado ran+amboane asu hor+ambo hoafi ranai ah+nümbi hohoan+mo ngasündeamboane.

Ah+nümbi hohoan+mo ranana s+hef+imbo Krai sowana sem+ind+mun+ hombo moangui boag+r+ nahurai-ane

²¹ Ranayo ana, asu ah+nümbi hohoan+mo ranai sapo horombo God ai Abraham+ambo horombo hoafi+mareand+ ranahambo hi+inambomandeyo? Ai ra wani. Nga ah+nümbi hohoan+mo süngu God ai s+hef+imbo koadürü yang+r+ n+ngombo mbasemuni+mbonana, s+h+r+ an+hondümbi God+nd+ hi+amboahü mbumund+ n+imboefi.

²² Nga asu God+nd+ hoafi hoafi+yowohü yahoya, 'Muṅguambo nindou ranai moaruwai hohoan+mond+ ng+n+nd+ ran+ hoareh-anei,' meho. God ai yare hoafi+mayu ra sapo ai yifir+yu nindou düdi Sisas Krai+ambo an+hondümbi-ar+hor+ ana, ai yang+r-an+ambo n+n+moatükun+yo ai Abraham+ambo horombo hoafi+marir+ ra ndahümündi-mboyei.

²³ Krai+ambo an+hondümbife hohoan+mo ranai tüküfekoateyo-ambeahiyo ah+nümb+ hohoan+mo ranai s+hef+imbo tüküfe k+k+i+h+ram+ind+mun+ ho-hombo an+hondümbife hohoan+mo ra weindah+ tüküme Feyo.

²⁴ Ran+yo asu s+hef+imbo ah+nümb+ hohoan+mo ranai s+h+r+ Krai sowana homböhünda hi+fand+maramuni. S+h+r+ ahambo an+hondümbond+hurüh+ God+nd+ hi+amboahü nindou mbumund+ tüküfemböhünda hi+fand+maramuni.

²⁵ Ran+amboane asu s+h+r+ Krai+ambo an+hondümbife nafi ranana hapondan+ ndan+hü engoro. Ran+amboane asu ng+r+ hapondanambe ana, ah+nümb+ hohoan+mo ranai hi+badamuni ngo.

²⁶ Sisas Krai+ambo an+hondümbife hohoan+mo ran+ süngumboane muṅguambo se ai-bab+di+ n+imboeimbo asu God+nd+ n+imor+imboyahi an+imboei.

²⁷ Se di+di+yei Krai-bab+di+ hundür+mayeri ran+mboyei asu se ahand+ hohoan+mo masahümündi.

²⁸ Ran+amboane asu Krai+nd+ nend+imbofe ra Sudahünd-anei asu ahei nd+fo rananei muṅguambo ra ngorü-poan+ambo fiyeimbi+yeipoan+. Nindou moan+ ratüpur+yeimbi+ rananei asu moan+ aboedi+poan+ambo an+imboei rananei ai ngorü-poan+ambo fiyeimbi+yeipoan+. Asu n+imorehi, nindowenih+ ai ngorü-poan+ambo fiyeimbi+yeipoan+, nga wani. Nga muṅguambo se Sisas Krai bab+di+ an+imboei seana mam-anei.

²⁹ Asu se Krai+nd+ nend+aye+i ana, Abraham+nd+ ahuir+ mam+ndei hehi asu se n+n+moatükun+mboyu God ai saimbo yahuhaya hor+ambo hoafi+re mas+hend+ ra ndahümündi-mboyei.

4

Sisas Kraisindî sünguyefî sîhîrî Godîndî nîmorîmbomehundî

¹ Nga hoafi ra ndahurai-ane: Nindou nîmorî anüngu ana, sapo ai ahandî afîndandî-mayo munngu-moatükunî ra ndemümdümbui. Ai munngu-moatükunî hîbadambuîsî, nga asu awi ai akîdouyu-ambe ana, ngîrî ai hîbadandî, nga ai moanî ratüpurîyu-randeimbî nahurai nüngumbui.

² Nindou nîmorî ranai akîdouyu-ambe ana, ai moanngui afîndî asu hîfandî-randeimbî ranahafandî hoarehî nüngu ngumbo asu ai nîni-sîmboanîyo afîndî ai ahambo hîfandîmbîrand-amboane mehu ranî-sîmboanî dagadombui.

³ Mare yahurai safane sîhîrî horombo nîmorî akîdou nahurai hîfî ndanîhündambo moatükunî ranahandî moanî ratüpurîyefeimbî manîmboefî.

⁴⁻⁵ Nga asu ndeara si ra tüküfembo yangîrîyoambeyo God ai ahandî Nîmorî ra hîfîna koamarîherü. Nîmorehî ai ahambo wakîmarîmîndo asu ai Suda-yomondî ahînümbî hohoanîmo megoro ranî-hoarehî manüngu. Nindou dîdîyeyî ai ahînümbî hohoanîmo ranî-hoarehî anîmboei ranaheimbo aboedambo-fembohünda God ai ahambo koamarîherü. Rananîmbo asu sîhîrî Godîndî nîmorîmbondahu burîndemboyefî.

⁶ God ai sîhefîmboya, ai wandî nîmorîmbeyeamboane yahuhayamboyu. Ranîmboane asu ahandî Nîmorîndî Yîfiáfî sîhefî ngusüfoambe koamarîhendî, sapo Yîfiáfî ranai ramareamuna sîhîrî Ape, wandî Ape, sefî arîhundî.

⁷ Ranîmbo-hündamboane asu se hapondanî ana nindou ngoründî moanî ratüpurîyeyî-rîhündeimbi nindou-yeipoanî, nga Godîndî nîmor-anei. Asu se ahandî nîmorîmbo-mehindambo-wambo ai nîni-moatükunî ahandî nîmorambo napîre masîhendî ra dagadürîmbui.

⁸ Horombo maho ana awi se moai Godîmbo fîfîrîhorî. Nga ranîmboyei se God hondü nîngokoate amurî godî-mayeî ranahei moanî ratüpurîyeyî marîhündî.

⁹ Nga asu hapondanî ana se Godîmbo ndorîhorî fîfîrîhorîmboanei. Nga awi asu God ai sîheimbo fîfîrea-ndürîmboani. Ranîmboane asu se nîmboe asükai hîfî ndanîhündambo moatükunî engoro ranahambo hîhîrîyahi aheia? Asu se nîmboe hîfî ndanîhündambo ngînîndîkoate ranahambo moanî ratüpurîyeyî-rîhündeimbi nîngombo hohoanîmoayeia?

¹⁰ Seana Suda-yafe hohoanîmo süngurîhindühî ranîpoanîmbo si, amoamo, hoembo, yahîmombo asu hîmbanî ranahambo afîndî hohoanîmoyeyî rîhündühanei.

11 Roana s̄heimbo ȳhimboar̄harü. Ro s̄heimbo far̄ihefe-ndür̄imbohünda ratüpurī af̄ind̄i t̄ñ̄ir̄ifoayah̄i ra h̄if̄in̄i p̄ind̄imboe samboanah̄i hohoan̄imoayah̄i.

12 Kar̄ihas̄ihandür̄i wandaf̄i mam̄i, ro s̄heimbo h̄üti-hoafehandür̄i. Se awi ro ah̄in̄ümbö hohoan̄imo süngufekoate an̄imboah̄i nahuraindei. Horombo ana roambōa se ah̄in̄ümb̄i hohoan̄imo süngufekoate man̄imboei nahurai tükümeheandane. Horombo se moai wambo n̄in̄i-moatükuni moaruwai hohoan̄imoyahündir̄i, ŋga wan̄i.

13 Wambo aṅgünnambo-marandira s̄heimbo sowah̄i boatei süh̄i aboed̄i hoaf̄i s̄heimbo hoaf̄imehandüra se f̄if̄irar̄ihind̄i.

14 Wand̄i fiambe ra moai ndoreandir̄i asu se ran̄imboyei t̄ñ̄ir̄ifomayei, ŋga asu se wambo moai daboadd̄i h̄ih̄ir̄ihind̄ir̄üh̄imbo ȳboaruko-r̄ihind̄ir̄i, ŋga wan̄i. Nga se moan̄i wambo masahümündi-ndir̄i God̄ind̄i-mayo sünambeah̄ind̄i nend̄iyu asu Sisas Kraiss ahand̄ihoariyu sem̄ind̄imbo nou.

15 Se rani-s̄imboan̄i wambohünda h̄ih̄if̄i-h̄ih̄if̄imayei, ŋga haponda asu h̄ih̄if̄i-h̄ih̄if̄i ra nahana? Horombo se wambo fehefembo af̄ind̄i hohoan̄imomayei. Nga asu se s̄hei h̄imboar̄i ra him̄ind̄imbombe-mbonana, se wambo hürühümüdi sehi.

16 Awi ro s̄heimbo aboed̄i hoaf̄i ra an̄ihondümbö hoafayahandür̄i ra ro s̄hei hürütümbi-mbaiyah̄iyo ndane?

17 Ȳin̄i, nindou b̄id̄if̄ir̄i ai ahamund̄i hohoan̄imo süngufembohünda s̄heimbo hühümaründür̄i hoṅgomosi, ŋga aboed̄i hohoan̄imokoate-yomondüh̄i ramaründür̄i. Nga ai ramefund̄i ra s̄heimboya, Por mam̄imbo daboadd̄i h̄ih̄ir̄ihipurüh̄i asu ȳhoef̄imbo ṅḡn̄ind̄i süngumb̄ihimuna yahomo houmboemo.

18 S̄ih̄ir̄i nindou fehefembo af̄ind̄i hohoan̄imondelan̄i ra aboed̄i-ane. Muṅguambo si se rand̄ihind̄i ro se-bab̄id̄imbo n̄iṅgokoate-yahambe amboan̄i.

19 Wand̄i n̄imori mam̄i, sapa n̄imoreh̄i ai n̄imori wakem̄ind̄imbo n̄im̄in̄i n̄imar̄imbo asübus̄imboayo yahurai-ane wand̄i ṅgusüfoambe asübus̄i amaro. Ro moan̄i yahurai ham̄ind̄i-an̄imbo s̄heimbo asübus̄imbonda ṅga-ṅgambo se God̄ind̄i n̄imor̄i Sisas Kraiss nahurai tükündahimboyei.

20 Kar̄ihas̄ihandür̄i, haponda ro se-bab̄id̄imbo n̄iṅgombo af̄ind̄i hohoan̄imoayah̄i. Awi asükai s̄heimbo afur̄ind̄ihe hoaf̄indahandür̄i samboanah̄i. Awi hapondanambe ana ro s̄hei hohoan̄imo ranahambo ṅgusüfo af̄ind̄i kürüheamboanah̄i.

Hagar Sara-yafe kafoe fe hoaf̄i

²¹ Awi haponda ro nindou se didiyei ahinümbi ho-
hoanimo engoro ranahandi hoarehi nimboefimbo ase
siheimbo düdundaheandürü samboanahi: Awi se ahinümbi
hohoanimo ranai hoafimayo ra himborikoate-wamboyei?

²² Sapu Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya, Abra-
ham ai nindowenihü nimori yimbumarapiri. Ngorü
nimorehi moani ratüpurüyo-randeimbändüyu asu ngorü
ahandi nimorehi hondündimayu.

²³ Abrahamändi nimori ra nimorehi moani ratüpurüyo-
randeimbi Hagarändi-mayu ranai koadürü nimori
wakirihümündi arihündi süngu tüküme fiyu. Nga asu
nimorehi aboedi niŋgo-randeimbi Sarandi-mayu ranai
God horombo hoafimareandi rani-süngu tüküme fiyu.

²⁴ Hoafi ai yare hoafimayo ranahambo refe
türüoefemboane, nga kafe fe hoaf-ane ra. Nimorehi yimbu
ra God ahandi nindou-babidi hoafi femindi asihefeyo
yahurai-anafe. Ngorü hoafi femindi asihefeyo ranana God
ai Mosesimbo ahinümbi hohoanimo masagado nahurai
Sainai wafu amaro ranahand-ane. Sainai wafuwami Moses
ai ahinümbi hohoanimo masemündu. Asu nindou ranai
ahinümbi hohoanimo rani hoarehi nimareimbo moani
ratüpurüyei-rihündeimbi nahurai-anei. Ranimboane Hagar
ai ahinümbi hohoanimo hoafi femindi asihefeyo nahurai-
ane.

²⁵ Hagar ai Sainai Arebia-yomondi hifi wafu asu
Suda-yomondi adükari ngoafi Serusarem nahurai-ane.
Ranimboane asu Serusarem ngoafi ranai nindou rani
ngoafihü amarei rani-badidimbo ahinümbi hohoanimondi
hoarehi moani ratüpurüyei-rihündeimb-anei.

²⁶ Nga asu ngorü Serusarem sünambe anaŋgo ranai ana
moani aboedi nimari-randeimbi ngoaf-ane. Ngoafi ranai
ana anihondumbo-rihundeimbi sihefi me-ane.

²⁷ Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya,
“Nimorehi ra seana hihifi-hihifiyafi.

Serusarem se hihifi-hihifiyafi.

Se nimori wakemündikoate nahurai-anafi.

Se heiründafühi asu hihifi-hihifiñdafühi hoafi puküna
hoafñdafühi.

Se nimori wakemündimbo simboani asübusi afñdi
semñdikoaate-ayafi.

Se nimorehi nindowenihü hinŋgireandeimbi nahurai-
anafi,

nga se nimorehi nindoweniheimbi aheimbo
ngasündiwori hawa nimori afñdeimbi-
ndamboyafi,”

54:1

Aisaia

meho.

28 Wandafi mamî, seana Aisak nou Godîndî nîmor-anei horombo Abrahamîmbo horombo hoafîmareandî sîngû.

29 Nga asu nîmorî mamî sapo hondi ai nindou sîhefî hohoanîmo sîngû wakîmarîmîndo ranaiyu nîmorehî nîmorî Yifiafî Aboedîndî ngînîndî sîngû wakîmarîmîndo ranahambo tîjîrîfo masagado. Hapondanî amboanî mamî yahurai ahînûmbî hohoanîmo sîngurîhindeimbî ai anîhondûmbo-rîhindeimbî aheimbo tîjîrîfo sahündürî arîhündî.

30 Nga asu Baiborambe hoafî ra nîngûre hoafîyowa? Ai yare hoafîyowohü yahoya, 'Nîmorehî moanî ratûpurîyorangeimbî ra ahandî nîmorî ranî-dîbo hefoarîhipîrî. Nga ahandî-mayu nîmorî ranai ana ngîrî afîndandî-mayo napo nîmorehî aboedî nîngorangeimbîndî-mayu ranî-dîbo yîbobondandîfanî,' meho.

31 Wandafi mamî, mungu-moatükunî sîhîrî ranî nîmîndîhündî fîfîrarîhundî ana, moanî ratûpurîyorangeimbî nîmorehî ranahandî nîmorîyefîpoanî, nga sîhîrî ana nîmorehî aboedî nîngoweimbîndî nîmor-aneftî.

5

Sîhîrî aboedî anîmboefî yahurai yangîrî nîmboefîmboane

1 Sîhîrî aboedî nîngombohünda Sisas Kraiss ai sîhefîmbo ahînûmbî hohoanîmo-ambeahîndî aboedambo-mareamunî. Ranîmbo-hündamboane asu se ngînîndîhümündî nîmboei. Nga asu se asükaindei ahînûmbî hohoanîmo ranî hoarehî moanî ratûpurîyei-rîhündimbî tükündahimboyei.

2 Se himborîndei! Ro Por-anahî nda sîheimbo ndarîhe hoafehandürî. Se ahînûmbî hohoanîmo sîngufembohünda sîhamundîhoarî fi-hoarî ra kefe tîrîhefe hohoanîmo sînguarundî ana, Sisass Kraiss ai ngîrî sîhamumbo fandîhepurî, nga wanî.

3 Nindou düdi ai ahandî fi-hoarî ra kare tîrarîhoayu ana, awi ro ahambo ahînî hoafehando: Asu se ranî hohoanîmo sînguarandî ana, se ahînûmbî hohoanîmo munquambo engoro ra kameih-anîmbo sîngunda ngafî.

4 Nga asu ahînûmbî hohoanîmo ra sîngufeyoanî ranîmbohünda God ai sîheimbo mbumund-anei mbeyahua sei hehi hohoanîmoayeî ana, awi se Kraissîmbo hînîngîrîhorühî asu Godîndî moanî hîpoambofe hohoanîmo ra ngîrî sîheimbo fandîhendürî.

5 Nga ro Yifiafî Aboedî ranahandî ngînîndî-namboanefî Godîmbo anîhondûmbo-rîhurühî yîhoefîmbo nindou mbumund-anei mbeyahumunî sefî hohu ranahambo hîmboayefî.

⁶ Nga asu nindou ai Sisas Krais diboehindi ana, fi-hoeari kefe tirihefe hohoanimo-ane asu nindou fi-hoeari kefe tirihefekoate hohoanimo-ane ranana awi moanane yahomboane. Nga anihondumbofe hohoanimo ai nindou ngorumbo ngusüfo pefe hohoanimo ranahambo botareandi ana, rani hohoanimo ra ai ndorihoeimbi hamind-ane.

⁷ Se horombo ana Kraisindi hohoanimo rasüngu aboedi maheiyoi! Nga asu düdi nimori ai sheimbo rani nafi ra gumareandura asu se anihondü hohoanimo ra süngufekoate-mayeia?

⁸ God sapo sheimbo wand-anei mehu ranai moai nafi güreanduri. Nga wani.

⁹ Hibadihumbo! Akidou hihindi hohoanimo ra afindi nindou-yafe hohoanimo mamikari-ndandurimboe tapoko akidou sesambe apaiaro ana, asu sesi mungu hühüti yangiri nahuraiyohane.

¹⁰ Se Krais-dibo manimboei-amboanahi asu ro yarihe hohoanimoayahi, ngiri se ngorü hohoanimo ndahümündi, nga wandi hohoanimo-animbo ndahümündi-mboeyi, asahi. Nindou düdi ai shei hohoanimo haponda ngorü-süngu ngorü-sünguaranduri ranana God ai ahambo tiririfo dagadombui.

¹¹ Nga wandafi mami, ro fi-hoeari kefe tirihefe hoafi ra bokarihehe-mbarihi hahimbonana, asu wambo ngiri moaruwaimbo-rundiri. Nga ro hoafi ra bokarihehe-mbarihi hahimbonana, asu ro Krais ai nimi keimbi karihendeimbi-fih yifimayu ranahambo bokarihehe arihandi rananimbo Suda ai ngiri ngusüfoambe yi boarukorihindiri.

¹² Nindou didiyei shei hohoanimo ra ngorü-süngu ngorü-süngu arundi ranai ana, awi ai ahamundihorafi fi-hoeari yangiri karu tirihomo asu timoefi kameih kambirupuramboane.

¹³ Wandafi mami, sheimbo ana God ai aboedambo mbnimboeia yahuhayambo sinei yahundireimb-anei. Haponda se aboedambo animbeisi, nga asu se ranahambo ngiri hohoanimondeih hifi ndanihündambo hohoanimo ra warindahi ndahümündi. Nga se simbori ngusüfo pefirindeih fandihhinduri ndühündi.

¹⁴ Munguambo ahinümbi hohoanimo engoro ra hoafi mami rani nimindifih-ane türefira-mindimboayo. Ai yare hoafiyowohü yahoya, 'Se nindou ngorumbo ngusüfo pandowandi sapo se shafi fimbo rawarowandi nou,' meho.

¹⁵ Nga asu se nimambehindi ninihondi burayei nou hohoanimoyeih sheihoari simbori hoafurayei ana, awi se ranahambo hibadihumbo. Nga asu awi se sheihoari simbori moaruwaimbo-firindeimboeyi.

Yifiafi Aboedindi hohoanimo asu hifi ndanihündambo hohoanimo

16 Wandi hoafi ro hoafayahi nda ndahurai-ane. Sihei hohoanimo ra Yifiafi Aboedi ranai-animbo hifandimbiranduri howamboane. Rananimbo asu se ngiri horombodidi hohoanimo ngusüfoambe amaronduri ranahandi yifiri süngundhi ngei.

17 Awi sihiri randihu fifirindihumboane, horombodidi hohoanimo ranai Yifiafi Aboedindi hohoanimo ra puhio hifinambofembo yaho haya refeyoan-ane, asu simbori Yifiafi Aboedindi hohoanimo ranai horombodidi ngusüfoambe hohoanimo hifinambofembo hohoanimoayo. Ranafe yimbu moatükun ranai simbori nginindurefe hafe. Ranimboane ninimoatükun se refembo sei hehi hohoanimoaye ra ngiri randihindi.

18 Siheimbo Yifiafi Aboedi ranai semindinduri aho ana, asu se ahinümbi hohoanimo ranahandi hoarehyeipoani.

19-21 Horombodidi ngusüfoambe hohoanimo ranana se fifirihimboanei. Rani-moatükun ra ndahurai-ane: Nimorehi sisihimo hohoanimo, nindowenihi birabiri hohoanimo, ngusüfoambe moaruwai botife hohoanimo, tikai godimbo hohoanimombo, sanendi kabomombo didibafife hohoanimo, yiboarukofe hohoanimo, hohoanife hohoanimo, watikoafi hohoanimo, dibokori hohoanimo, simbori hoafi hohoanimo, yikürübürifehe ninari hohoanimo, ngorumbo ngusüfoambe moaruwaimbofe hohoanimo, bia simindi hohoanimo, patiambe bia simindi hefe ho hohoanimo, rahurai hohoanimo aho ra. Horombo siheimbo hoafimehanduri yahurai-ane asukaiya ahini hoafehanduri. Muñguambo nindou ai yahurai hohoanimo sünguarhi hei ana, ai ngiri God nginindi hifandarandi ranambe ngei, nga wani.

22-23 Nga asu Yifiafi Aboedi aiana aboedi hohoanimo ndahurai ngusüfoambe botire randuhane. Ngusüfo pefe hohoanimo, hihifi-hihifi hohoanimo, ngusüfoambe afurife kife hohoanimo, nindou ngori ai sihefimbo moaruwaimborihimunan ambirihumun yaho hohoanimo, fehefe hohoanimo, nindou ndondofe hohoanimo, asu moani aboedi mbumundi ho hohoanimo, hiniñgrou safi niñgo hohoanimo, hohoanimo ndofe kife hohoanimo aho ra. Moai ahinümbi hohoanimo mam-amboani rani hohoanimo rana-hambo yowan yaho, nga wani.

24 Nindou didiyei ai Kraisndayei ana, ai ahei horombodidi ngusüfoambe hohoanimo ra ahandi yifiri asu hohoanife hohoanimo rani kameihi raguamambo-marhindane.

25 Yifiafi Aboedi ranai sihefi+mo yangiri ningo hohoan+mo masemuni. Ranimboane asu randihu hini+ngi+ndihunda Yifiafi Aboedi ai sihefi hohoan+mo ra hifandi+mbira howamboane.

26 Awi ngiri sihefi fi ranahambo moani hoangiri+ndihu sihiri borindefi. Asu ngiri nindou ngorundi ngusüfoambe moaruwaimbo-fembohünda hohoan+mo botin+dhundi. Asu ngiri ngorumbo ngusüfoambe moaruwaindefühi hohoan+mo-mbondefi.

6

Sihi+i simbori farihefiri+ndefomboane

1 Wandafi mam, asu nindou ngoru ai moaruwai hohoan+mo ranambo himondarim+ndo ana, nindou sapo didiyei Yifiafi Aboeindi hohoan+mo sünguri+hindeimbi se nindou ranahambo wari hoafendühi aboedi ndon-dondihori hini+ngi+ndihori. Randihindühi asu se siheihoari hibadihumbo, nga asu rani hohoan+mo ranai siheimbo amboani rande hoeindeandüran+ moaruwai hohoan+mo-ndeimboyei.

2 Se nindou ngorumbo tihirifo tükefeyo ra simbori farihefirüdei. Rani süngumbo-animbo asu se Kraisi+ndi-mayo ahinümbi hohoan+mo engoro ra süngund+himboyei.

3 Nindou mam ai ndür+koate-ani, nga ai ro ndürümb-anahi, ehu ana, nindou ranai ahandi fimbo wos+hoafori hoafi+yuhani.

4 Nindou mamami siheihoar-animbo nine hohoan+mo ranahambo aboediyo moaruwaiyo rawariheandi mbi+sei hehi türüboad+hindi. Nga se sihei hohoan+mo nindou ngorundi hohoan+mo ra mamüh+ndihi yibobond+himboyei. Asu se siheihoari nini-moatükuniyo ramar+hindi ranahambo hihifi+hifindeimboyei.

5 Nimboe nindou muñgumbo mamami ai aheihoar-animbo ahei ratüpur+ ranahambo wud+poapor+hi hifandi+mbiri+hünd-amboane.

6 Nindou düdi Godi+ndi hoafi yamunde-randeimbi+mayu ahandi yamundea-ndüreimbi ahambo bidifiri napo mbi+sehündo-wamboane.

7 Awi se siheihoari sihei fi ranahambo tikai hoafin+deimboyei. Nindou didai-amboani ngiri Godimbo tikai hoafin+dundo. Nindou nini-moatükuni mangiri nümbür-ambe hifareandi ana, asu süngunambo mare hifimareandi yahurai-animbo asükaindu hünd+hembui.

8 Nindou ranai nine moaruwai hohoan+mo mangiri nahurai hifareandi ana, yifayu amboani süngunambo rahurai safin+downani hünd+hembui. Nga asu ai Yifiafi Aboedi ranahandi ngin+ndinambo aboedi hohoan+mo

hifareandi ana, asu süngunambo ai Yifiafi Aboedi ran+nambo yangiri koadürümbo-koadürümbo niŋgoweimbi safindowani hünd+hembui.

⁹ Ran+amboane awi sihiri aboedi mbumundi hamindi ratüpur+ ranahambo refembo gar+boani. Sihiri ran+ambo gar+boate ran+fihi hamindi tütüngar+hundi ran+nambo süngunambo ranahandambohünd+ sesi ranai safindowani aboedi hünd+hehumboyefi.

¹⁰ Ran+amboane nini-simboaniyo sihiri nindou amurambo fehefendür+amboayo, rasüngund+hur+amboane. Rand+ihünd+hindowani sapo wandafi mam+ didiyei Adükarimbo an+hondümbo-r+horeimbi aheimbo ran+poanimbo hamindi fand+hehu-ndür+amboane.

Por ai Kraisi yifiyuweimbi nimi keimbi kar+hendeimbi ranahambo hihifi-hihifayu

¹¹ Hoafi nda ro wand+hoari sürü papar+handi. Se hoeind+hindi ro wand+hoari sürü boagiri-boagiri pamar+heandi.

¹² Nindou bidifiri ai sihamumbo fi-hoeari karu tir+hou yahomo hüti-hütiarüpur+ rananimbo Suda ai aboed-anemo mb+seiya mehomo. Nindou ranai yih+imboyomondühi yahomoya, 'Ro Kraisi yihoefimbo nimi keimbi kar+hendeimbi+fihi yif+mayu ranahambo yangiri an+hondümbo-ar+hundi ana, Suda ai yihoefimbo moaruwaimbo-ndümunimboemo,' mehomo.

¹³ Nindou ranai sapo Suda-yomondi ah+nümbi hohoan+mo ra sowandümo-ndeimb-anemosi, nga asu ai moai ahamund+hoari ran+moatükuni ra ndoru sünguru homo rundi. Nga aiana sihamundi fi-hoeari ra kefe tir+hefihü asu ranahambo bor+ndefo yahomo houmboanemo hohoan+moayomo.

¹⁴ Nga wandi fimbo ana, awi ro sihefi Adükari Sisis Kraisi ai nimi keimbi kar+hendeimbi yif+mayu ranahambo yangir-an+ambo bor+nda ngamboyahi. Ran+sünguane hifi ndan+hündambo hohoan+mo ra wandi hohoan+moambe moanane asahi. Ran+yahi asu ro-amboan+ mar+he nindou hif+nindi ahei hohoan+mo ran+imbohünda yif+mayaha nindou ai wandi hohoan+mo ranahambo moanane ase.

¹⁵ Fi-hoeari kefe tir+hefe hohoan+mo asu fi-hoeari kefe tir+hefekoate hohoan+mo ra yiboboambo Godindi himboahü moanane. Nga sihefimbo God ai simbori nindouboreamun+ hin+ngimareamun+ ranane ai aboedi hamindi hondayo.

¹⁶ Nindou munguambo ai ran+ hohoan+mo engoro ra sünguar+hi hei ranaheimbo God ai hipoambo-reandürühi ngusüfo afurife kife hohoan+mo mb+sagadür-amboane.

Asu Godindi nendi munquambo ranaheimbo amboa mbisagadür-amboane.

¹⁷ Ndeara bidifiranambo hoafi hoafayahi: Nindou mamai ai wambo tinjümbi hohoanimo ngiri ndendiri, nga yowani. Nindou ai wambo harimemondira sifo anangondiri ranisungunambo munquambo fifirihindi ro Sisas Kraisindi yangir-anahi.

¹⁸ Wandafi mamai, shefi Adükarai Sisas Kraisi ai sheimbo moani hipoambo-mbireandürimboane. Nga anihond-ane.

Efesus Pas nda Por ai Efesus+hündambo sürü papimarandi

¹ Ro Por, Sisas Kraisi+ndi hoafi sahami+ndi ha-r+handeimb-anahi. God ai ahandi hohoan+monambo wambo ahandi hoafi semi+ndi hombohünda kafoare h+n+ngi+mareandi+ri. Se Efesus+hündi Sisas Kraisi+mba an+hondümba-r+horeimbi s+heimbo God ai wand-anei, yahuenüngu kamafoareandü-anei.

² S+hefi Ape God asu Adükari Sisas Kraisi ai s+heimbo moani hipoambo-nd+neandüra, asu s+hei hohoan+mo afundihi künd+hi hehi mb+mariya samboanahi.

Kraisi+ndi süngüyu God ai s+hefi hohoan+moambe aboedi moatükun+ masemun+

³ S+i+ri s+hefi Adükari Sisas Kraisi+ndi God asu Ape-mayu ranahambo aboed-ani, mb+sefi+mbaane. S+i+ri Kraisi-babi+di man+mbaofamboyu asu God ai s+hefi hohoan+moambe sünambeah+ndi moatükun+ munğu ran+mba aboedi+aboedi+reamun+ arandi.

⁴ Sapo God ai h+fi, sünü naf+koateyu-ambeah+yu s+hefi+mba ahandi sürühehindeimbi nindou-yeihi asu ahandi h+mboahü hütikoate-mbeyeiya yahuhaya d+bon+mayumun+.

⁵ Horombo hondü God ai ahandi hipoambofe süngu s+hefi+mba Sisas Kraisi+ndi süngüyu ahandi n+mor+mbore kamafoaremun+. Ahandi+hoari yifir+mayu rasüngu ramefeyuwa asu ai h+i+fi-h+i+fi+mayu.

⁶ Ai ahandi ngusüfo parireimbi n+mor+ndi süngu s+hefi+mba hipoambo-maremun+ ran+mba-an+mba asu s+i+ri ahandi ran+poan+mba hondü moani hipoambombofe ranahambo aboed-ane, mb+sefi+mbaane.

⁷⁻⁹ Kraisi ai yif+yuhüyu, asu ahandi hor+nambo s+hefi moaruwai hohoan+mo ranahambo God ai amboawiyei yahuhaya aboedambo-maremun+ ai s+hefi+mba af+ndi ham+ndi hipoambo-reamunühi+wambo. Nga God+ndi moani hipoambofe hohoan+mo ra adükari ham+ndi hond-ane! Horombo God ai Kraisi+ndi war+ süngu ro rand+heamboyah+ mehu ra d+bo menjoroyos+, nga ai d+boadore f+fi+reandühi yifiriyuhü ahandi hohoan+mo ra s+hefi+mba weindah+maremun+.

¹⁰ God ai ahandi+hoari aboedi hohoan+mo nda yare hohoan+moyu mas+hend-ane, nga ras+imboan+ refembo si tükünd+feyoan+ munğuambo h+fi+n+ndi asu sünambeah+ndi

moatükuni ra mamambe-ndeandüh-animbo asu Krais ai bogorimbondifi hĩbadarũmbui, mehu.

¹¹ Nĩni-moatükuni God ai yifiriyu haya hohoanimoyu masihendi ra yare-randa tükufe arandi. Horombo God ai hohoanimoyu masihendi ra hapondani ana rasũngureandühi asu Krais-babidi Suda yĩhoefimbo ahandi nendimbore kamafoareamuni.

¹² Ranane asu Suda ro boatei Kraisimbo hifandirihuri manimboefi ra God ai wambo aboedi hamindi nduri adũkarũmb-ani mbisei, yahuhaya kamafoareamuni.

¹³ Aboedi hoafi ndanambo-animbo Suda-yafe ndifo siheimbo amboani God ai aboedambo-ndiheandüri-mboyahi mehu. Se hoafi ra hĩmboriyei hehi, anihondũmbomarihindĩ asu se Krais-babidi mam animboei. God ai horombo hoafire masihendi sũngu siheimbo wandanei mehu ra nafuimbohũndambo ahandi Yifiafi Aboedi masagadüri.

¹⁴ God ai sihefimbo ahandi nouehundi ranimbo mungu aboedi moatükuni horombo hoafimareamuni, nga asu ai ndaiamunũmbui. Nga ranimboanefi sihiri hifandarihundi ra fifirifembo-hũndambo ahandi Yifiafi Aboedi masemuni. Sũngunambo ai sihefimbo aboedindeamuna aboedi hamindi niŋgomboayefi rasimboani ndahumũndemboyefi. Ranimbo-animbo sũngunambo ai ndürũmbĩndühi asu ahambo aboedi hamind-ani mbiseimboyei.

Porindi Godimbo didibafife hoafi

¹⁵⁻¹⁷ Ranimboyahi asu se Adũkari Sisasimbo anihondũmborihori arihündi, asu ahandi nendi munquambo hipoambo-rĩhindüri arihündi, rani-hoafi ranahambo hĩmboriya hehea, siheimbohũndambo Godimbo hĩhifi hoafi kikiĩhamindi hĩmboyahühi-yahipoani. Nĩmbi-nĩmbisi siheimbo hohoanimoyahühi Adũkari Sisas Kraisindi God asu sihefi Aboedi Hamindi Ape ahambo didibafiyahandühi sahiya, 'Se aheimbo sihafĩ Yifiafi Aboedi dabadürühi, ranambo asu aheimbo diboadorihoeimbi hohoanimbo dagadürühi, asu sihafĩ hohoanimbo nafui-ndafĩndürani rananimbo asu sihambo diboadondĩhi fifĩndĩhi-nĩnimboane.

¹⁸ Ape, se aheimbo ŋusũfoambe sürũhoeimbi hohoanimbo dabadürani animbo asu se nĩni-moatükunimboyo hoafimayafĩndüri ra ai hĩmboayei ranahambo fifirĩmbĩrĩhind-amboane. Ape, se sihafĩ nendi ranaheimbo aboedi hamindi niŋgombo diboniyafi hĩniŋgi-mariwandüri ranahambo fifirifembo-hũndambo fandihawandüri.

¹⁹ Asu sihafĩ ŋgĩnĩndi adũkari hamindi anihondũmborihirihũndeimbi nindou ranaheimbo fehefembohũnda ratũpurĩyo arandi ranahambo fifirifembo-hũndambo

fandihawandüri.' Yahurai siheimbohündambo Godimbo didibafiyahe arihandi. Asu Godindi nginindi ra akidouyo, nga adükari saf-ane.

²⁰ Nginindi ra shefimbo ratipurayo ra rahurai-ane, God ai ranamboyu Krais yifihündi botiriri haya, bogorimboriri ahandi warihondü warani sünambe hininngimarira amaru.

²¹ Krais ai nimoamo saf-ani, nga sünambeahindi moatükuni nginindeimbi, bogori, ndürümbi ra muṅguambo ahandi hoareh-ane. Muṅgu-moatükuni ndürümbayo ranamboa, ahandi hoareh-ane, hapondani asu süṅgunambo amboani.

²² God ai muṅgu moatükuni ra Kraisindi hoarehi shai mbura asu ahandi nend-ayei ranaheimbo bogorimboriri hininngimariri.

²³ Kraisindi nendi ra ahandi fi-ane, nga ai ahei mbiro-ani. Ai muṅgu moatükuni nafiramündumboani asu ahandi nendi ahambo amboani nafirihori-mindeimboanei.

2

Sihiri yifihündi nahuraimefa God ai yangiri-mareamuni

¹ Horombo se Godindi hoafi himborikoate-yehi, hohoanimo moaruwai süṅgurihi marihündi, ranıyei se yifihündi nahurai-mayei.

² Rasimboa se ndani hifinindi moaruwai hohoanimo ra süṅgurihindühi, asu moaruwai nendi nimoamo sünambe amarei ahei bogorindi hoafi süṅgurihi marihündi. Asu haponda ai Godindi hoafi himborikoate-yeimbi muṅgu hifandarandüri.

³ Horombo sihiri amboani ai ramehindi nahurai-mayefi. Sihiri shefi hifinindi hohoanimo süṅgurihundühi asu ninimoatükuni shefi fiambe hohoanimo yifirayo ra rarihu süṅgurihu marihündi. Asu bodimondambo ramefeyo nou, shefimbo amboa God ai nginindi-ndamunühi tınerifo mbısayamun-amboane.

⁴⁻⁵ Yinı, ro Godindi hoafi himborikoate-yefühi yifihündi nahurai-yefi, nga Godindi moani hıpoambofe ra adükari hamınd-ane asu ai shefimbo afındi ngusüfo pareamunühi Krais-babıdı yangiri-mareamuni. Ahandi moani hıpoambo-nambo yangiri shefimbo farıhemunühi aboedambo-mareamuni.

⁶ Asu shefimbo Krais-babıdı yangıreamunühi sünambe nımoamo hininngı-mareamuna, ai-babıdımbı bogorındı fondıhü amarefi.

⁷ Ai afındı hamındı moanı hıpoambo-reamunühi Kraisındı süṅguyo shefimbo aboedı hohoanımomemuni.

Ra koadürümbo-koadürümbo süngunambo nafuimbohünda Krai-babidi ahandi fondi hü ni moamo hini ngi mareamuni.

⁸ Se anihondümbo-marhind-amboyu asu God ai ahandi hipoambofena aboedambo-mareandüri. God ai moani masagadür-ane sheimbo, nga sheihoari moai rani moatükuni ra rarihindi.

⁹ God ai moai se aboedi ratüpuri ramarhindi rani mbo hohoani moyuhü aboedambo-reandüri. Rani mayo-wamboane, asu ngiri se sheihoari rani mbo borindei.

¹⁰ Shefi mbo nafiramunühi asu Krai-babidi mamambereamunühi, aboedi hohoani mo süngufembo-hündambo nafimaramun-ane fi. Horombo God ai aboedi hohoani mo ra hohoani moyu masihend-ane, shiri rasüngufembo-hündambo.

Krais ai Suda-yei ndifo aheimbo mamühi mareari

¹¹ Rani mboane asu se ndanahambo hohoani mondei. Suda ai ahamundi warina fi-hoeari karu tiri hoemo arundi. Nga seana Suda-yafe ndifo-anei asu moai shihamundi fi-hoeari karu tiri hoemo rundi. Asu Suda ai sheimbo sisi ndi hoafirundürihi seiya fi-hoeari kefe tiri hefe-koateyomorundeimb-anemo sei dukamarihipuri.

¹² Se ndanahambo hohoani mondei. Horombo se Krai-babidi moai ni boadei. Se nindou amur-anei, nga se nindou God ai diboniyu hini ngi mareandüri rani yei-poani. God ai Sudambo horombo hoafimareandüri rasüngumbo aheimbo hoafi firamündü masihendi, nga sheimbo-ana, wani. Se hifi ndani hü ana Godi-koate-aye asu God sheimbo farifehe-ndüri mboayu moai hifandühi ni marei.

¹³ Horombo se Godi ndi fikimi moai ni mboei, nga haponda God ai sheimbo, Sisas Krai ndi hori rani nambo, ai-babidi mamambe-mareandüra, Godi ndi fikimi ani mboei.

¹⁴ Krai ai Suda, asu Suda-yafe ndifo mamambereamunühi, shefi mbo wudimbohünda mafari hemuni. Horombo simbori ngini ndüri yefühi ni mboefi mbo asu simbori yi boaruko-firi yefühi rani moatükuni ra giniri nou mbusümo mapaiaro. Krai ai simbori ngini ndüri ra mbusümo kiki mareandi.

¹⁵ Suda-yafe ahinümbi ai yowani yahomo asu randihindi yahomo marundi, nga Krai yifi mayu rani nambo ahinümbi hohoani mo ra awamari hoayo. Suda asu Suda-yafe ndifo ai-babidi mamambefe-piri mbo, simbori nindou mamihaurai tükufembohünda Krai yifi mayua, asu yimbu ai wudimaye.

¹⁶ Ahei simbori ngini ndüri kiki fembohünda, asu yimbu mamambefepiri sepiri mndi God sowana hombohünda, ai ni miki keimbi kari hendeimbifihiri yifi mayu.

17 Suda ai Godɪndɪ fikɪmɪ manɪmboei, nga Suda-yafe ndɪfo se ahandɪ fikɪmɪ anɟunɪ manɪmboei, nga Kraisi ai kusü yimbu ranahafembo yahuya, 'Se God-dɪbo wudɪndafɪneandühɪ asu sɪheihoari amboa wudɪndei ndɪhündɪ,' mehu

18 Kraisiɪndɪ sünguyo ro Suda, asu se Suda-yafe ndɪfo Godɪndɪ Yifiafi Aboedi ranɪnambo nafɪ masɪhemunambo wambo asu sɪhɪrɪ Ape sowana hefi arɪhundɪ.

19 Ranɪmboane asu hapondani ana Suda-yafe ndɪfo se Godɪndɪ hɪmboahü nindou rani-poanɪmbo asu amuriyeipoani, nga moani se Godɪndɪ nindou yangɟɪr-anei asu se munɟuambo ahandɪ fikɪmɪnɪndɪ yangɟɪr-anei.

20 Se Godɪndɪ worɪ nahura-anei. Godɪndɪ hoafi hoafɪyomo-rundeimbɪ, asu Kraisiɪndɪ hoafi sowandümo homo-rundeimbɪ ai hawesafi nahurai-anemo, asu Sisi Kraisi ai bogɪmondɪ nahurai-ani.

21 Kraisi ai nɪmɪ munɟu ra mamambemareanda ngɪnɪndɪ manɪngo. God ai worɪ ra worɪmbo-randühani adükari tükündɪfewanɪ asu Adükari ai wandɪ yangɟɪr-ane mbüsümbui.

22 God ai sɪheimbo amboa Kraisiɪndɪ nendi asu Kraisi-babɪdɪ mamambe-reandürühɪ, ahandɪ Yifiafi ranambe nɪmarɪmbohünda worɪ ra worɪmboarandɪ.

3

Por ai Suda-yafe ndɪfombo aboedi hoafi hoafɪmendürɪ

1 Raneahɪ asu ro Por sɪheimbohündambo Godɪmbo hoafiya arɪhandɪ. Ro Sisi Kraisiɪndɪ ratüpuri ratüpuriya, Suda-yafe ndɪfo sɪheimbo Godɪndɪ hoafi hoafɪmayahɪ, ranɪyo asu wambo karabusi-marundɪrɪ.

2 Se ra hɪmborɪmbeyeiyo, God ai sɪheimbo moani hɪpoamboreandürühɪ ahandɪ hɪpoambo hohoanɪmo ra nafiimbohündambo wambo ranɪpoani ratüpuri masendɪrɪ.

3 Ai hohoanɪmoyu masɪhendɪ hoafi ra horombo dɪbo menɟoro, nga haponda ai wambo hoafi ra weindahɪ-mareandɪ. Horombo ro ranɪmbo akɪdou sürü papɪmarɪhandɪ.

4 Nga se wandɪ hoafi ra hoeiarɪhindi ana, se fifɪndɪhimboyei, ro Kraisiɪmbo dɪborɪhündɪ hoafi menɟoro God weindahɪ-mareandɪ ra ndorɪhe fifɪrɪmarɪheandɪ.

5 Horombo God ai ahandɪ dɪbo hohoanɪmo ra moai nindoumbo hoafɪyundürɪ, nga haponda ahandɪ Yifiafi Aboedi ranai Godɪndɪ hoafi hoafɪyomo-rundeimbɪ, asu Kraisiɪndɪ hoafi sowandümo homo-rundeimbɪ, ranahamumbo hohoanɪmo ra weindahɪ nafuimarapuri.

6 Dɪborɪhindi hoafi God ai weindahɪ-mareandɪ ra ndahurai-ane: Suda-yafe ndɪfo amboa ahandɪ aboedi

hoafi anihondumbo-arihindi ana, ai sihiri Suda nahurai, Godindi aboedi moatükuni ndahümündeimboyei. Ai-amboa Kraisindi fi-anei. Asu koadürü yangiri niŋgombo God ai horombo hoafimareandi, ranambo Sisas Kraisindi warisüngunde aheimbo dagadürimbui.

⁷ Ai wambo moani hipoambo-reandirühi, ahandi ŋginiindi sendiri hayambo, ahandi aboedi hoafi hoafimbohündambo ratüpuruya-rihandeimbi kamafoare-andiri.

⁸ Godindi nendi-yafe mbusümo ro bidifirani hamind-anahi, nga God ai moani hipoambo-reandirühi, ranipoani ratüpurü masendiri. Ro Suda-yafe ndifombo God ai sihefimbo afindi hamindi didiboado-reamunühi Krai masemuni ranimbo aboedi hoafi ra hoafiyondürimbohündambo ratüpurü ra masendiri. Nga ahandi aboedambofe hohoanimo afindi hamindi wambo ŋgiri munguambo fifindihundi.

⁹ God ai mungu moatükuni nafimarandi, nga horombo hondü peyo-haya hombo ahandi hohoanimo ra dibo meŋgoro. Nga asu haponda wambo ahandi hohoanimo ra weindahi nafuimbohündambo ratüpurü ra masendiri.

¹⁰ God ai hohoanimoyuhü yahuya, 'Sünambeahindi bogorimbo-yafundeimbi asu ŋginiindeimbi ai wandi ranipoani rani-poanimbo ndofe fifirife ra fifiri-mbirundamboane,' yahuhaya Kraisindi nendi-yafe warina ranahamumbo nafuirapuruhani.

¹¹ Horombo hondü God ai hohoanimo ra hohoanimoyu masihendi, nga asu sihefi Adükari Sisas Kraisindi warisünguyu hohoanimo ra, rasüngumareandi.

¹² Sihiri Kraisimbo anihondumbo-rihurühi ai-babidi amarefi rani-süngumboane sihiri moani yhimbokoate Godimbo yimiyamboarihuri.

¹³ Raniyo asu siheimbo hoafiyahandürühi sahea, 'Ro siheimbo mafarihe-heandürambo asu wambo sowahi tiriifo afindi tükefeyo. Nga se ŋgiri ranimbo ŋgusüfoambe moaruwaindei, nga raninambo se ndüreimbi-ndeimboyei,' asahi.

Kraisindi hipoambofe hohoanimo

¹⁴ Raniyo asu ro Apembo yiri yimbu pusiriheni nimarimbo didibafiyaha arihandi.

¹⁵ Ai sünambeahindi nendi, hifiniindi nendi, mamisiri mungu ranaheini mindihani.

¹⁶ Ro ahambo siheimbohündambo didibafiyaha hoafiyahühi, 'Ape, se mungu aboedi moatükuni nimindih-anafi, asu sihafi Yifiafi Aboedinambo aheimbo ŋginiindi

dabadürani, asu ngusüfoambe nginindi kürühi hehi mbimarei-amboane.

¹⁷ Asu ai Kraismbo anihondümbo-arihori rananmbo, ahei ngusüfoambe mbimarindür-amboane. Ai ngusüfo pefe hohoanimo ranambe, nginindi mbinimboei-amboane, nmi ahari hifambe hani nginindi aninggo nou.

¹⁸ Rananmbo ai nafindihümündih asu Kraisindi ngusüfo pefe ra, Godindi nendi-babidimbo munquambo, diboadondhi fifrimbi-rhindamboane. Ngusüfo pefe ra afindi hamndiyo hayambo, hoandari, hani, ho asu hafomboane.

¹⁹ Yin, ai ahandi ngusüfo pefe fifiri-mbirihindamboane, nga nindou ngiri ngusüfo pefe ra munqu hamindi fifindihindi. Ai ra fifindihindani, shafi aboedi hohoanimo aheimbo hafo tükündifemboe shafi ngusüfoambe hafo tüküme Feyo nou, asahi.

²⁰ God ai nginind-ani. Asu nini-moatükuni shiri ahambo düduwehundo, asu hohoanimoayefi ra, Godindi nginindi ai ngasündeamboane. Nga hapo nginindi ra shifi ngusüfoambe ratüpuriyo arandi.

²¹ Kraisindi nendi Godimbo, koadürümbo-koadürümbo aboed-ani, mbosei-amboane. Anihond-ane.

4

Kraisindi fi mam-ane

¹ Ro Adükarindi ratüpuri sünguyahi karabusi-meheandi. God ai shaimbo ahandi mbumundi hohoanimo süngufembo yahuhaya mborai sinei mehündür. Ranamboane asu ro shaimbo huti-hütiaharü se Godindi mbumundi hohoanimo ra ndondhi süngundhi ngei asahi.

² Se shaihoari fi hifnambofe, wari hoafendühife asu tiririfo tükündifewani moanane yaho hohoanimo ra süngundhi ngei. Asu Kristen bidifiri ai shaimbo tiririfo ndehindürani-wani, se moanane mbosei hehi, ranaheimbo ngusüfo pandhindür.

³ Nga Yifafi Aboedi ai diboado-mareamuna asu shiri hohoanimo mam süngufeihü wudi-wudife-mbohünda wofi ninini-moatükuni mamambere hühareandi nou. Nga se mam yahurai hohoanimo-animbo tiririfondeih süngundhind.

⁴ Kraisindi fi mam-ane asu Godindi Yifafi mam-ane. Asu God ai shifimbo 'Mborai ro shaimbo aboedambofendürimbo ra hibadüh nimandei,' mehu rani-moatükuni mam ranahamboane hifandarihundi.

⁵ Adükar mam-ani, Kraismbo anihondümbofe hohoanimo mam-ane asu hundürümbo hohoanimo ra mam-ane.

6 Asu God mam-ani, nindou munjuambo-yei Ape-ani, munjuambo-yei Adükar-ani asu ai munjuambo-yei mbusümo ratüpurüyu arandî, asu munjuambo moatükunî ranî-mbusümo amaru.

7 Krais ai ahandî afîndî hamîndî moanî hîpoambofe hohoanîmo ra ranî-poanîmbo aboedî ratüpurî sîhefîmbo sîmogodî yimbumareamunî.

8 Ranahambo Godîndî hoafî ai yahoya, 'Ai ahandî hürütümbîmbo ŋgasündirî mburambo, nindou yifiarambe ŋgasündîmareapurî ai sepurîmündü haya, nîmoamo hamîndî hafuhü, asu nindoumbo aboedî moatükunî masagadürî,' meho.

9 Mamî hoafî 'ai mahafu'ra nüngufimboyu mahafuwa? Ranane ra, ai rahurai-ane, ai moai sünambe nîmoamo yangîrî hafu, ŋga boatei kusü mbura hîfîrî hîfambe-ambe ragu hamîndî amboa mahanu.

10 Nindou mahanu ra, mamî ranaiyu asu sünambe nîmoamo hamîndî mahafu, munjuambo hîfî, sünü ranîfihî nîŋgombo-mayo ranîmbo.

11 Ai ahandîhoarî bîdîfîrambo ahandî hoafî semîndî ho ratüpurî ra sagapurî, bîdîfîrambo Godîndî hoafî hoafîmbo ratüpurî ra sagapurî, bîdîfîrambo ho aboedî hoafî hoafîyorambo ratüpurî asu bîdîfîrambo ahandî nendî ranaheimbo moanjuindürîmbo asu yamundîfembo ratüpurî ra masagapurî.

12 Krais ai ahandî fi ra afîndî kokoendühî asu ŋgîndîmbeyowa yahuhaya Godîndî nendambo farîhefe ratüpurî ranîmbo dîboado-fembohündambo ranî-poanîmbo ratüpurî ra masagadürî.

13 Sîhîrî randîhu ŋgefombo, Godîndî nîmorî wudîpoapondîhu anîhondümbö-ndîhurîhümbö fîfîndîhurühî, mamî hohoanîmo süngundîhumboyefî. Sîhîrî randîhundühî, Krais nahurai dîboadorî-hehundeimbî hondü nîmboemboyefî nîmorî heimbo ŋgînarîhehindî nou.

14 Sîhîrî randîhundanî, ŋgîrî nîmoakîdîbou nahurai nîmandefî. Asu nindou ai sîhefîmbo mamîkarambo sîmborî yamundîfe hoafînambo tîkai hoafîndîhümunanî sîhîrî ahei hohoanîmo ra ŋgîrî süngundîhundî. Nindou ai tîkai hoafî süngufembo-hündambo ai hoafî nafîrîhî rîhündühaneî. Asu ahei tîkai yamundîfe hoafî ra ŋgîrî sîhefîmbo yamundîhimunühî werînambo nîmî fondamîndî ho fondamîndî ho arandî nahuraindefî.

15 Wanî, ŋga sîhîrî nindoumbo ŋgusüfo pandîhu ŋgefühî, asu anîhondü hoafî hoafînda-hündürîmboane. Asu sîhîrî Krais-babîdîmbo afîndîkokoe nahurai nindou adükarî

diboadori-hehundeimbi-ndefomboane. Nga ai sihefi mbiro-ani.

¹⁶ Mbiro ranai fi-safi muŋgu hi-fandarandi asu manduhari ai fi muŋgu türe-türe arandi. Asu fi-safi napo ŋgorü-ŋgoanini, ŋgorü-ŋgoanini, ahei ratüpurü wudipoapondihi ratüpuründeianü asu fi afindi kokoendühi ŋgusüfo pefenambo ŋginiñdi tükündifemboe.

Anihondumbo-rihindeimbi ai simbori hohoanimo sünguarihindi

¹⁷ Ranimboane asu siheimbo Adükarindi süngu ahini hoafayahandüri nda, se Godimbo fifirife-koateyeimbi-yafe hohoanimo ra asükaindei süngundihimboyei, nga ahei hohoanimo ra nimindi fifirife-koate-ane.

¹⁸ Asu ai ŋgusüfoambe diboadofe fifirife-koateyeimb-anei. Asu Godindi-mayo yangiri niŋgombo ra ranikoate-anei. Sapo ai ŋgusüfo hohoanimo-koate-anei asu himboambe himbori-koate-anei.

¹⁹ Ahei moaruwai hohoanimo ranahambo amoaninŋi-koate hohoanimo yangiri süngurihi arihündi. Asu ŋgusüfo hihiri wakirihiki kürihi hehi, hohoanimo moaruwai hamindi ra yahuraimbo himboyeihü sünguarihindi.

²⁰ Nga siheimbo Kraismbo horombo yamundimarundüri ranana yahuraiyopoi.

²¹ Kraismbo ranahambo hoafi himborimayeisi, nga se ahambo süngurihorani Sisasmbo anihondü aboedü hoafi ra siheimbo yamundimarundüri.

²² Se sihei horombodidi ŋgusüfoambe hohoanimo ra raguanambo-fembo yamundimarundüri. Ai siheimbo hifandirandüri marandamboyei asu se moaruwai hohoanimo süngurihi marihündi. Horombodidi hohoanimo ra nindumbo tikarehaya ŋgusüfoambe botireandüri arandi, nga ai aheimbo awarihendüri arandi.

²³ Nga sihei ŋgusüfoambe ra simbori tükümbife-ndüramboane.

²⁴ Asu se simbori hohoanimo ra ndahümüñdi kikiboadihindi, nga hohoanimo simbori ra God ai ahandihoari ramareanda ahandi hohoanimo yahurai tükümeŋyo. Simbori hohoanimo ra sürühoeimbi asu aboedü diboadori-hoeyoweimbi hond-ane.

²⁵ Ranimboane asu se tikai hoafi hohoanimo ra hininŋindiñdi. Nga wandafi mamimbo anihondumbo yangiri hoafindei, nimboe sihiri muŋgu Kraisiñdi fi-aneŋi.

²⁶ Se ŋginiñdiñdeianü hibadihümbö, nga se moaruwai hohoanimo-ndeimboyei. Se mamü ŋginiñdiñdeidei ŋgeimbo hüfihamindi hündamindimboe, nga yowani.

²⁷ Se Satanimbo nafi nafiñdi-hehimboyei.

28 Hübuhüni nendi asükaiyo hübuhünimbo poani, nga yimbukoari warinambo ratüpuri aboedi ratüpuriyo mburimbo-animbo kakı asu sesi semindi mburimbo, nindou mbonimbo-arihümündi aheimbo farifehedeürimboane.

29 Se moaruwai hoafi hoafindeimboyei, nga nindou farifehe-mbohündambo asu nginemindeürimbo aboedi hoafi yangiri hoafindeian-animbo, asu shei hoafi ra ahei hohoanimoambe mbonimbo-arihümündi ranahambo didiboado-ndearümböe.

30 Se moaruwai hohoanimo ra refe-poani, nga Yifiafi Aboedi ai afindi hohoanimondomböe. God ai sheimbo dibonimayundüri asu ra nafuimbohünda Yifiafi Aboedi masagadüri. Ranimbo se wudipoaporıhi fıfirıhındi bidıfiranı si tüküfeyo-ambe God ai sheimbo aboedamondearümbui.

31 Ngüsüfoambe yiboarukofimbi, nginindi hoafümbi, paipaife hoafümbi, tirıfoefe hoafümbi, asu ngüsüfoambe moaruwaimbofe hoafi munğu hohoanimo moaruwai ra hınıngındıhındi.

32 Nga se wandafi mamimbo hipoambo-ndıhindürühi asu afufurıfoefimbi hohoanimo hohoanimo-ndahündüri. Bodımondı ai sheimbo moaruwai hohoanimondeianı, asu moaruwai hohoanimo ranahambo amboawıyei mbısei God ai Kraisındı süngu shei hohoanimo moaruwai ranahambo amboawıyei mehu nou.

5

Sıhırı sıhı yangırıhü ngefımboane

1 Se Godındı nımor-aneı, asu sheimbo hohoanimo pımareandüri. Ranimboane asu se ai ahandı hohoanimoayu nahurai ra süngundıhındı.

2 Se ngüsüfo pandıhi ndühündı, Krais ai shefımbo ramareamunı nou. Sheimbo farifehe-mbohünda yıfıyuhü, ahandı fı Godımbo masagado ahambo hıhıfıhıhıfımböhündambo nindou sesi asu aboedi fı sınarümbı moatükunı Godımbo asayo nahurai.

3 Nımorehı sısıhımo, anımındıhoandı bırabırı, ngüsü moaruwai hohoanimo, hohoanı hohoanimo, moaruwai hohoanimo munğu ra ngırı shei mbüsümo nımando, nımböe se Godındı sürühoeımbı nindou-aneı.

4 Se hohoanimo-koate hoafi, amonanıngümbı hoafi, asu sısındı hoafi, hoafindeimboyei. Hoafi ra refembo aboedıyopıanı, nga Godımbo hıhıfımbö aboed-ane.

5 Se ra fıfirıhındı! Nımorehı sısıhımımbü, anımındıhoandı bırabırıreımbı, hohoanımbü, ngırı Krais God ngınındı hıfandarınandı ranambeahı ngeı. Nga asu

hohoanji hohoanimo ra tikai godimbo süngufe randeimb-ane.

⁶ Se hibadihumbo, nga nindou sheimbo hihindi hoafi ranisüngu ndahümündihündürj ngeimboyei. Nga asu nindou Godindi hoafi ranahambo gigirana-mboarhindi ana, asu God ai ranaheimbo nginndandürmbui.

⁷ Nga se ai-babidimbo wudindeimboyei.

⁸ Horombo se nimbokoani nahurai mamarei, nga asu haponda se Adükarindi nimirimboyahi mburihumbo asu sihi aniboadei. Rananimbo asu se sirihündi nindou rawehindi nou randihindi.

⁹ Aboedi hohoanimo, diboadofe hohoanimo, anihondümbofe hohoanimo ra si ai botimareand-ane.

¹⁰ Nne hohoanimo Adükarj ai yifirayu ranahanambo kokondihündi.

¹¹ Nindou ai nimbokoani hahabodei arihündi, rababidimbo se ngeimboyei, nga asu ranj hohoanimo ranana ngirj hisi aboedi hisindo, nga wanj. Nga se hohoanimo ra weindahndihindi.

¹² Nindou ranaj moaruwai hohoanimo dibo ratipurayei arihündi ranahambo hoafimbo ro amoanngayahi.

¹³ Mungua hohoanimo ra sihi tükefeyo ranahandi nimndihündi ra weindahreandühane.

¹⁴ Asu hohoanimo ra weindahndifewanj nindou ai ahandi nimindi fifirndihimboyei. Nga asu ranimboane hoafi nda hoafayo,

‘Nindou se apoei ra se botindahindi,
asu yifihündi hinngindihindi.

Rananimbo asu Krais ai shei wamj sindümbui,’
meho.

¹⁵ Se shei ahabodei ra hibadihumbo. Se nindou hohoanimo-koate ahabodei nahurai ngeimboyei, nga fifirhindeimbi ahei rahurai ngei.

¹⁶ Haponda moaruwai hohoanimo engoro, ranimboane asu aboedi ratüpurj nafj engoro ana, asu se ra süngundihindi.

¹⁷ Ranimboane asu se hihindi-hihindi-ndeimboyei, nga ranimboane se wudipoapondhi fifindihindi hohoanimo Adükarj ai ahandihoarj yifirayu rasüngu.

¹⁸ Se bia hoe ndimndei hehi, mamikarj hohoanimo-ndeimboyei, nga ai sheimbo moaruwaimbo-ndearümboe. Nga se Yifiafi Aboedi ai sheimbo hifandimbramunamboane mbisei.

¹⁹ Se wandafi mami-babidi wataporimbo-ndühündühj bukambeahndi herü asu Sisasimbo kakisaombo herü asu Yifiafi Aboedndimayo herü hoafi raninambo wataporimbondihü ndühündi. Asu ngusüfoambe Adükarimbo hohoanimondeihj adükar-ani mbisei hehi herüna hori-horndihorj ndühündi.

20 Nĩmbi-nĩmbĩsi se mun̄gua moatũkuni ranahambo Ape Godĩmbo hĩhĩfĩndĩhorĩ ndũhũndĩ sĩhefĩ Adũkarĩ Sisas Kraĩndĩ warĩ-sũngu.

Nĩmorehĩ nindowenihĩ ahafe hoaf-ane nda

21 Se Kraĩmbo ahĩnĩndeihĩ ŋgorũndĩ hoarehĩndei.

22 Nĩmorehĩ, se sĩhei nindowenihĩ-yafe hoarehĩndei, se Adũkarĩmbo rawehĩndĩ nou.

23 Ŋga nĩmboe, nindowenihĩ ai nĩmorehĩ hĩfandarandĩ, asu ahandĩ mbĩro-ani, Kraĩ ai ahandĩ nendĩ hĩfandĩrandĩ asu ahandĩ mbĩroayu nou. Kraĩndĩ nendĩ ai ahandĩ fi-anei, asu ai aheimbo aboedambo-reandũri-randeimb-ani.

24 Ranane asu nĩmorehĩ se nindowenihĩ-yafe hoarehĩndei, Kraĩndĩ nendĩ ahandĩ hoarehayei nou.

25 Nindowenihĩ, se sĩhamundĩ nĩmorehĩ ranaheimbo ŋgusũfo pandundũri, Kraĩ ai ahandĩ nendambo ŋgusũfo pareandũrũhĩmbo aheimbohũndambo yĩfĩmayu nou.

26 Kraĩ ai aheimbo Godĩmbo yangĩri saimbohũnda ramefiyu. Ai ahandĩ hoafĩnambo hoenambo nahurai ahandĩ nendĩmbo hundũrũmarandũra aboedĩmayei.

27 Kraĩ ai ahandĩ nendambo ahandĩ hĩmboahũ aboedĩ hamĩndĩmbeyeia yahuhayambo yĩfĩmayu. Ai sũrũhoeimbĩ, hũti-koateyeimbũ, moaruwai hohoanĩmo-koate, aboedĩ yangĩri mbĩdĩboadia yahuhaya dĩboadofembbohũnda yĩfĩmayu.

28 Mamĩ ranĩ-sũngumbo-anĩmbo nindowenihĩ sĩhamundĩ nĩmorehĩmbo ŋgusũfo pandundũri, sĩhamundĩ fimbo ŋgusũfo pararundĩ nou. Ŋga asu nindowenihĩ ai ahandĩ nĩmorehĩ ŋgusũfo pare arandĩ ana, ai ahandĩ fimbo ŋgusũfo pare arandĩ.

29-30 Nindowe ai ŋgĩri ahandĩ fimbo yiboarukondeandĩ, ŋga wani. Ŋga ai ahandĩ fimbo dĩboadoreandũhĩ, sesi moaŋguirandũhani. Kraĩ ai ahandĩ nendambo yahurai rawareandĩ nĩmboe sapo sĩhĩri ahandĩ fi safĩ bĩdĩfĩri nahurai-aneifi.

31 Godĩndĩ hoafi yare hoafĩmayo, 'Ranane asu nindowenihĩ ahandĩ hond-afĩndĩ hĩnĩŋgĩndeapĩri haya, nĩmorehĩ-dĩbo nĩmandĩmboyafe asu yimbu ai-anafe fi mamĩndamboyafe,' meho.

32 Dĩborĩhĩndĩ hoafi ra ndorĩhoayoweimb-ane, ŋga ro rarĩhe hohoanĩmoayahi, hoafi ra Kraĩ ahandĩ nendĩ-babĩdĩ ranahambo hoafĩmayo.

33 Ŋga asu sĩhefĩmbo kameihĩyo yare hoafĩmayo, 'Se sĩhamundĩ nĩmorehĩmbo ŋgusũfo pandundũri, se mamamĩ sĩhamundĩhoari ŋgusũfo pararundĩ nou. Ŋga asu mare nĩmorehĩ ai ahandĩ nindowenihĩmbo ahĩnĩndo.

6

Nimoakidibou asu hondafindi aheimbo hoaf-ane nda

¹ Nimoakidibou, se Adükarindi hohoanimo süngundihindühi, sïhei meape-yafe hoafi hïmborindeihî ra süngundihindi. Hohoanimo ra dïboadorïhoeimbi hohoanimo-ane.

²⁻³ Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, 'Se sïhei meapembo ahinindei,' meho. Ahinümbi hoafi ra God ai weangurühi horombonambore ranî bitapïre masihendi. 'Se randihindanî rananïmbo se aboedi yangïri nïboadeimbo, asu hïfi ndanïhü gedühi nïmboeimboyei,' meho.

⁴ Nga boagïri, se sïhei nïmorambo ngïnindi hïmbondïhehindüra nïmori ai ngusüfoambe ngïnindeimboyei, nga yowanî. Nga Adükarindi hoafi ra dïboadondïhindürühi yamundïhindürî.

Moanî ratüpurïyei-rïhündeimbi asu hïfandïru-rundeimbi aheimbo hoaf-ane nda

⁵ Moanî ratüpurïyei-rïhündeimbi, se sïhei hïfandïru-rundeimbi mbo ahinindeihî yïhïmbo sïsrïndahindühi ahamundi hoafi hïmborindei. Moanî mamî aboedi hohoanimo süngundihindühi, ahamundi hoafi hïmborindei, se Kraisindi hoafi rawehindi nou.

⁶ Ai sïhei ratüpurï ranahambo aboed-ane mbïsimonda mbïsei hehi ahamundi hïmboahü yangïri aboedi ratüpurïndeimboyei, nga yowanî. Se Kraisindi moanî ratüpurïyei-rïhündeimbi nahurai nïboadeimbo nïni-moatükunî God ai yïfirayu ra hïhïfi-hïhïfïndeihî süngundihindi.

⁷ Se hïhïfi-hïhïfïndeihî, moanî ratüpurï ra dïboadondïhi ratüpurïndei. Se nïndoumbo ratüpurayeï nahurai-yopoanî, nga Adükarïmbo ratüpurayeï nahurai ratüpurïndei.

⁸ Se ra fïfïrïhindi, Adükarï ai ahandî takïni ratüpurïyei-rïhündeimbi asu moanî ratüpurïyei-rïhündeimbi aheimbo muŋguambo dagadürïmbui.

⁹ Hïfandïru-rundeimbi, se sïhamundi moanî ratüpurïyei-rïhündeimbi mbo aboedi-aboedi ndundürî, nga se aheimbo ngïnindi hoafïndïmboemo. Adükarï ai sünambe amaru ra, sïhamundi asu ahei muŋguambo hïfandïra-ndüreimbani. Asu ai moai nïndou ngorümbö ngorü-poanî ngorü-poanî hohoanïmoyu, nga ahandî hïmboahü mam-anei.

Anïhondümbö-rïhindeimbi ai Godïndï ami nahurai-anei

¹⁰ Asu hapoana ro hoafi nda muŋgufembo samboanahî. Adükarï ai ngïnïnd-ani asu ahandî ngïnïndïnambo ngïnïndï nïboadei.

11 Se Godɪndi-mayo yifiarɪmbo napo ra ndahümündi hehimbo Satan ai siheimbo si+himo-ndandürani ɲɟinɪndi nɪmboei.

12 Nga asu sihiri moai nindou-babidi+mbo yangiri yifiari+yefuhi-yefipoani, nga munɟu moaruwai nendi sünambe amarei ra-babidi+mboanefi yifiarayefi. Moaruwai nendiyafe bogori, ɲɟinɪndi nendi, asu hifinɪndi moaruwai hohoanimo ra hifandundeimbɪ munɟuambo ai-babidi+mbo yifiari+yefi arihundi.

13 Ranɪmboane asu Godɪndi-mayo yifiarɪmbo napo ra ndahümündi. Rananambo asu moaruwai tükündifewani, se ɲɟinɪndi ni+boadeimbo yifiarindei ɲgeimbo, se harɪndihehi ni+boadeimboyei.

14 Yinɪ, se randihi ni+boadei, anihondü hohoanimo rananambo sihei botifohü retimbondihi güdühindi. Asu sürühoembɪ hohoanimo ranɪnambo ni+ni+nehoari nahurai güdühindi.

15 Godɪndi hoafi aboedi hoafi+mbo di+boadondihi hehi ni+mandei. God ai nindou-babidi wud+mbo yahumboani hoafi ra su nahurai güdühindi.

16 Munɟuambo moatükuni ra ndahümündi hehi Godɪmbo anihondü+mbo-fembo hohoanimo ran-amboa ni+mafumi nahurai ndahümündi mbundihümbo, rananɪmbo Satanɪndi yifiari hai ra pakandi+hehindi.

17 God ai siheimbo aboedambo-mareandüri, ranambo yifiarɪmbo at ra ki+ki+boadihindi. Godɪndi hoafi ra Yifiafi Aboedɪndi ni+meri nahurai-ane, se ra ndahümündi.

18 Ni+mbi-ni+mbisi Yifiafi Aboedɪndi ɲɟinɪndi+nambo se di+di+bafi-ndahindühi rani+poani+mbo di+di+bafife ranambo Godɪmbo düdudahindühi se fandihawamuni mbi+sei ndühündi. Se ɲɟiri afurɪndihindi, nga ni+mbi-ni+mbisi Godɪndi nendimbohündambo ahambo di+di+bafindei.

19 Se ndandihhi di+di+bafɪndahindi: God ai wambo hoafi ndendiranɪ ro yi+himbokoate ni+mboambo ahandi di+borihɪndi aboedi hoafi weindahɪ-mareandi ra hoafɪndamboyahi.

20 Ro Godɪndi aboedi hoafi ra hoafi+ya-rɪhandeimb-anahi raniyahi, asu ro ranɪmbo-hündambo karabusi-meheandi. Nga se wambohünda Godɪmbo di+di+bafɪndeian-anɪmbo, ro yi+himbokoate aboedi hoafi ra hoafɪnd-amboane God ai yifirayu süngu.

Bidi+firana hoafi

21 Tikikus sihefi wandafi asu Adükariɪndi di+boadore ratüpurɪyu-randeimbɪ ai hoafɪndündürɪmbui ro ratipurayahi asu nünguri+heamboyahɪ anɪmboahɪ ranɪmbo se-amboa di+boadondihi fi+fi+riɪndi+himboyei.

²² Ranimboyahi ahambo koarihina asüfu, ro ninüngu-yahumboyefi aniboade fi ranimbo-hündambo fifirindihimboyei. Asu ai ngusüfoambe kiki-mo-boadearümbui.

²³ Ape God asu Adükari Sisas Kraisi ai, se muᅅgu wandafi mamimbo ngusüfo pefe hohoanimo, anihondümböfe hohoanimo, ngusüfoambe afurife kife hohoanimo mbiseneand-amboane.

²⁴ Nindou sihefi Adükari Sisas Kraisi-mbo ngusüfo parihori arihündi, ranaheimbo God ai moani hipoambo-mbireandür-amboane.

Firipai

Pas nda Por ai Firipaihündambo sürü papimarandi

¹ Por ro Timoti-dibo Sisas Kraisindi moani ratüpurıye-rıhoandeimb-anehi. Se Godındı nendı Firipaihündı Sisas Krais-babıdı anıboadei asu anıhondümbö-rıhindeimbımbö hıfandı-rundeimbı asu farıhou-rundeimbı babıdımbö se muŋguambo karıhasıhandür-aneı.

² Sihefi Ape God asu Adükari Sisas Krais ai sıheimbo moani hıpoambo-ndıneandürühi ŋusüfoambe afurıfımbı hohoanımo mbısabınanandür-amboane.

Por ai Godımbö hıhıfımarüri

³ Ro sıheimbo hohoanımo-yahandürühi-ana sıheimbohünda wandı Godımbö hıhıfırıhünı arıhandı.

⁴ Ro sıheimbo muŋguambohünda muŋguambo sı Godımbö dıdıbafı-yahandowohü hıhıfı-hıhıfıya arıhandı.

⁵ Horombo se Kraisımbö anıhondümbö-marıhorı ra heheimbo haponda asu ro aboedı hoafı bokari-hefembööhünda wambo farıhehindıri arıhündı ranımböanahı ro Godımbö hıhıfarıhünı.

⁶ God ai ranı-sımböanı piyu haya sıhei ŋusüfoambe aboedı ratüpurı ratüpurıyu humbo asu süŋgunambo Sisas Krais asükaindu kuduanı ratüpurı ra moendındeambui, ro ranahambo türüfoarıhe anıhondümbö-rıheandı.

⁷ Ranımböane ro sıheimbo yahurai hohoanımoayahı ra aboed-ane. Ro sıheimbo ŋusüfo pararıheandıri. God ai sıhefımbö moanı hıpoambo-reamunühi ratüpurı mamı masemuni. Nga ro haponda karabus-ambe anımböahiyo asu horombo karabusı-fekoate-yaheand-ambe manımböahiyo aboedı hoafı ranahambo anıhondü nafuimbo asu nındou ŋgıniındı anıhondümbö-fembo farıhehe arıhandı ra se wambo farıhehindıri arıhündı.

⁸ Ro sıheimbo ŋusüfoambe afındı hohoanımo-ayahandürı asu ranı hohoanımo ra Sisas Kraisındı-mayo-ane. Ro ranımbö anıhondümböanahı hoafayahı, nga God ai wandı hoafı ra anıhond-ane mbüsümbui.

⁹ Ro Godımbö dıdıbafı-yaheandühi sahiya, sıhei ŋusüfoambe nındou ŋgorümbö ŋusüfo pefe ra afındı hamındı tükümbıfendür-amboane. Asu rananımbö se aboedı fıfırındıhindühi asu sıhei hohoanımoambe ra sündıhoe-ndürımböe.

10 Rananimbo se hohoanimo yibobondihindühi aboedi hohoanimo ra fifindihimboyei. Süngunambo Kraisi kusü simboani ra se sürühehi-ndeimbi asu hütikoate-ndeimboyei.

11 Sisasi Kraisiandi wari-süngu mbumundi hohoanimo sihei hohoanimoambe tükündifewan asu nimorehi nindowenih ai hoeindihindühi Godimbo aboed-ani mbiseimboyei.

Por ai karabusimefiyu ranio asu nindou afindi ai aboedi hoafi himborimaye

12 Wandafi mamä, se ra fifirimbihinda samboanahi, wambo karabusimarundi ra aboedi hoafi hoafio hombo mafarihendi.

13 Ranimboane asu mungu prisma ai Rom adükari bogori Sisiandi wari hifandimbo, asu bidifiri amuri amboani ai fifirihindi ro Kraisiandi hoafi sünguarihandi ranimbohündamboyo wambo karabusimarundi.

14 Anihondumbo-rihindeimbi wandafi afindi ai ro karabusimehandi ranimbo hohoanimomaye. Ranimboane asu Adükarimbo anihondumbo-rihorühi ngüsüfoambe kikiimifoarihi hehi yihimbokoate-yehi asu Godiandi hoafi wataporimborthü arihündi.

15 Nga bodimondi nindou ai simbori hifinambofeyomondühi wambo ngüsüfoambe moaruwaimbo-rundirühi Kraisiandi hoafi bokarhou arundi. Nga bodimondi ai diboadoru hohoanimo-yomondühi Kraisiandi hoafi bokarhou arundi.

16 Nga ro aboedi hoafi anihondü nafuimbohünda animboahi ra nindou ranai yaru fifirundi. Ranimboane asu ai wambo ngüsüfo parundirühi Kraisiandi hoafi bokarhou arundi.

17 Nga bodimondi ai ahamundi-hoarimbo yangiri hohoanimo-yomondühi moai diboadoru Kraisiandi hoafi bokarhou rundi. Ai hohoanimo-yomondühiya, 'Ro randihundan-animbo Porimbo karabus-ambe tihirifo tükümbifendo-wamboane,' mehomo.

18 Nga ambe, moanane masahi. Aboedi hohoanimonamboyo asu moaruwai hohoanimonamboyo, ai munguambo Kraisiimbo bokarhou arundi. Ranimboanahi ro hihifi-hihifayahi.

Ranimboane asu ro hihifi-hihifinda ngamboyah.

19 Nga asu ro yarihe fifirihendi sihafi didibafife asu Sisasi Kraisiandi Yifiafandi fehefe raninambo süngunambo karabus hininngiandihhe hehea tükündaheamboyah.

20 Ro afindi yifirayahi ra Kraisiandi ratüpuru hininngiandihendiheandühi amoaninngi-ndamboyah sahehea, nga haponda hamindi ro yihimbokoate Kraisiandi hohoanimo süngundihhe ngamboyah horombo yarihe marihandi nou.

Rananimbo ro yangiri animboahiyo asu yifayahiyoro ra Kraisimbo aboed-ani mbiseimboyei.

²¹ Asu nimboe ro yangiri animboahi? Ro yangiri animboahi ra Kraisimbo-hündamboane. Nga ro yifindahani, ra wambo aboedi saf-ane.

²² Ro yangiri animboahi ana, ranani ratüpurü aboedi ratüpurü-ndamboyahü. Ro yifayahiyoro asu yangiri animboahiyo nine aboedayo ra moai fifirihendi, nga nahanimbai?

²³ Ranahambo ro yiboboarihendi. Ro Kraisisowanambo hafo ai-dibo nimarimbo asahi, ra aboed-ane.

²⁴ Nga asu sheimbo fehefendürimbo hifi ndanihu animboahi ranai ngasünde-amboane.

²⁵ Ro wudipoaporithe fifirarihendi nda, ro ndanihu se-babidimbo nimboambo shei hihifi-hihifi asu anihondümböfe ra ho-hombo afindi tüküfemböhünda fandihе-heandürimboyahü.

²⁶ Ranimboane asukai sheimbo sowahi ngahani se wandi süngu Kraisimbo afindi hamindi siaondahindühi ngüsüfoambe fufuriboadi-himboyei.

Firipaihündi Por-babidimbo rani ratüpurimbo tñirifomboyei-amboane

²⁷ Nga se aboedi hohoanimo yangiri süngundhi ndühündi, Kraisindi aboedi hoafi hoafimayo nou. Nga raninambo ro sheimbo sowahi tükünda-heandühindoani wanindoani, hoafi nda randihe himborinda samboanahi. Se mamü moatükunimbo yangiri hohoanimoyeihü nginindihümindi niboadei. Asu aboedi hoafi ra anihondümböfe hohoanimo ranahandi nimindihane, nga se mamü hohoanimo yangiri süngurhindühi anihondümböfe ra fehefembo tñirifoyei arihündi ra himborinda samboanahi.

²⁸ Nga se shei hürütümbimbo yihimbokoate ngei. Se randahindani ana, aheimbo nafuinda-hündürimboyei ai awandihelimboyei, nga se aboedambondahi handihelimboyei. Nga God ai ra randeambui.

²⁹ Sapo se Kraisimbo anihondümbö-rihinda God ai Kraisimbohünda sheimbo ndondomareandürü. Se Kraisimbo anihondümböfembo yangiriyo-poani, nga asu ahamböhündambo asübusi semindimbo kapeihiyondondomareandürü.

³⁰ Nga asu horombo ro se-babidi nimboah-ambe ro Godindi ratüpurü tñirifomayahü ra se hoeimarhindü. Nga haponda ro ahandi ratüpurü tñirifoyeahü ra se himborayei. Nga haponda se ro nahurai tñirifoyei.

2

Sihiri sihefihoi moanane fi mbisefuh-animbo wandafi mamimbo hohoanimo-ndahunduri-mboane

¹ Krai se-babidi nungumbo siheimbo nginindi sagaduri arandi raninambo se nginindi aniboadei. Ai siheimbo ngusüfo pareandura se ngusüfoambe afurahi amarei. Se Yifiafi Aboedi-babidi wudiyehi asu se nindou ngorumbo aboedi hohoanimoyehi hipoambo-arihindi.

² Ranimboane asu wambo afindi hihifi-hihifimbohündambo, mamihohoanimo süngundihindühi, siheihoi simbori ngusüfo pefirindeih, mamihohoanimo süngundihindi.

³ Se siheihoi yangiri hohoanimondeih niñondi-ndeimboyei. Nga se sihei fi hifinambo-ndihindühi bodimondamboya, ai ndeari hamind-anei mbisei.

⁴ Se sihei ranani moatükunimbo yangiri diboadofemboane mbiseimboyei, nga bodimondi-yafe ranani moatükuni kapeihü diboadofemboane mbisei hohoanimondei.

Krais ai ahandihoi fi hifinambo-mareanda God ai adükarimbomariri

⁵ Sisas Krai ai hohoanimomayu rahurai se mandihisüngundihindi.

⁶ Koadürumbo-koadürumbo Krai ai God-ani, nga ai moai God nahurai niñgombo ra kikhamindu, nga moani hinñgimareandi.

⁷ Nga God nahurai niñgombo ra ai ahandihoi hinñgimareandi, asu moani ratüpuriyu-randeimbi nahurai hohoanimo masemüdu. Nindoumbofi tüküfi nungumbo, asu nindou-yafe fi wusindamündü manüngu.

⁸ Nindou ranahambo nindou nahurayu hoeimarihori, nga ahandi fi hifinambore hayambo Godindi hoafi süngurahumbo yifimayu. Yin, nimi keimbi karthe-ndeimbifihiyifimayu.

⁹ Ranimboane asu God ai ahambo serümündü hafu nimoamo hinñgirirühi, asu muñguambo ngasündeandeimbi bogori kamafoariri.

¹⁰ Ranimboane asu nimoamonindi, hifinindi, hifi hoarehindi nendi muñguambo ai yirimbo pusindihikraisindi hoarehi nimandeimboyei.

¹¹ Asu muñguambo ai Sisas Krai Adükari Bogor-animbiseimboyei. Ranimbo-hündamboane nduri adükarümb-animbiseimboyei.

Sihiri ngorü nindou-yafe mbusümo si nahurai-ndefomboane

12 Ran+amboane asu ŋusüfo pariheandüreimbi mamî, ro se-babîdîmbo nîmboahambe se nîmbi-nîmbisi wandî hoafi hîmbori+yei marîhündî. Nga haponda se-babîdî nîmarîkoate-yahambe se wandî hoafi ra süngundîhi ŋgei. God ai sîheimbo aboedambo-mareandürî, nga ratüpurî ra moendîfemböhünda se aboedî hamîndî nîmarîmböhündambo bübürîŋîndahi ŋgei.

13 Sapo nîni-moatükunîmboyu God ai yifirayu ra se yifirîyo hefe ratüpurîmböhünda farîhendürî arandî.

14 Munguambo moatükunî se ratüpurîndeihi ŋgîrî yi-boaruko hoafîndeihi mbo sîmbori-sîmborîndei.

15 Ranîmbo-hündambo se moaruwai hohoanîmokoate-yeimbîndeihi asu Godîndî aboedî sürühehindeimbi nîmori nîmboeimboyei. Hîfîndî nîmorehî nindowenihî ai dîboadofekoate-yeimbi moaruwai hohoanîmoyei-rîhündei-ane. Nga se aheimbo yangîrî nîngombo hoafi hoafîndeihi, se ahei mbüsumo nîboadeimbo sindeimboyei mupui nîmbokoanî siayo nahurai.

16 Se rahurai randîhindanî, aheimbo yangîrî nîngombo hoafi hoafîndeihi, Krais ai asükai kuduani, rasîmboanî ro sîhembohündambo hîhîfî-hîhîfîndahühi hoafîndamboyahi, 'Ro moanî hoangîrîhe tîŋîrîfo-yahühiyahîpoanî.'

17 Se Godîmbo anîhondümborîhorühi ratüpurîyei arîhündî ranîmbo God ai hîhîfî-hîhîfîfayu se ahambo sesi sîhefembo nahurai-ane. Wambo hîfokoarahindîrî ana, ra ro se-babîdî Godîmbo sesi sîhefembo nahuraîndîmboe asu se-babîdîmbo hîhîfî-hîhîfîndamboyahi.

18 Ranînambo asu se-amboanî ranahambo ro-dîbo hîhîfî-hîhîfîndei.

Timotindî hoaf-ane

19 Adükari Sisas ai yifirayu ana, ŋgîrî amîtata Timoti sîheimbo sowanambo koandîhehina düdu sahehea hohoanîmoayahi. Rananîmbo asu ai asükai düdü sîheimbohündambo wambo hoafînduanî, ro ŋusüfoambe hîhîfî-hîhîfîndamboyahi.

20 Nindou ŋgorü moai rahurai nûngu, nga Timoti yangîrî-ani ro mamî hohoanîmo sünguarîhoandî. Sîheimbo farîhefendürîmbo ai afîndî hohoanîmoayu.

21 Bodîmondî ai aheihoarîmbo yangîrî hohoanîmoyei arîhündî, nga Sisas Kraisîndî ratüpurîmbo moai hohoanîmoyei.

22 Nga se yarîhi fîfîrîhindî, Timoti ai nindou aboed-ani. Aboedî hoafi hoafîmbo wambo mafarîhendîrî, nîmori ai rananî moatükunî ratüpurîmbo afîndambo afarîheirü nou.

23 Ranimboane asu nini-moatükuni tüküfemboayo ra nüngundihe fifindihe mbundihambo-animbo, nimai koandihethinanisheimbo sowanambo mbüsüwa asahi.

24 Ro türüfoarithe anihondumbo-ritheandi Adükari ai yifirayu ana, ngiri amitata ro-amboani sheimbo sowana didihi.

Epafroditusindi hoaf-ane

25 Epafroditusimbo sheimbo sowanambo koehefiwa sinimbo hohoanimoayahi. Ai shefi wandaf-ani, nga ai ami nahurai wandi mam ratüpuriyu-randeimb-ani. Wambo farihefe-ndirimbo sei hehi, koamarihethora wambo sunimbo mafarihendiri.

26 Sheimbo hoeifembo afindi hohoanimoayu. Se ahambo angünimbomayu hoafi himborimayei ranahambo fifire hayambo asu sheimbo afindi hohoanimo-mayundüri.

27 Anihond-ane, horombo angünimboyuhü ndearambo akimi hamindi yifimbo yangirimayu. Nga asu God ai ahambo hipoamborirühi diboamarira asu aboedimefiyu. God ai moai ahambo yangiri hipoamboriri, nga wani. Nga ai wambo amboani hipoambo-mareandiri, nimboe ro afindi hohoanimomayahi, nga asu ai yifimbei-mbonana, ro afindi hamindi hohoanimoaya.

28 Ranimboanahi ahambo koehefimbo afindi hamindi hohoanimoayahi rananimbo se asukai hoeindihorühi hihifi-hihifindeimboyei. Rananimbo asu ro sheimbo afindi hohoanimokoate-ndamboane.

29 Ranimboane asu se hihifi-hihifinambo Epafroditus ndahorimindei Adükarimbo anihondumbo-rihoreimbi ai anihondumbo-rihindeimbi asahorimindei nou. Se yahurai nindoumbo ndüreimb-anemo mbi sei.

30 Ai Kraisindi ratüpurü ratüpuriyuhü ndeara akimi hamindi yifiyuane, nga ai moai ahandi fimbo ndorihefe ni ngombo hohoanimoayu. Nga wani. Se wambo fehefendirimbo masei, nga ngirindei. Nga shei-mayo fehefe ra wambo saimbohünda ahandi angüni ra karefarihoei hayambo ahandi ratüpurü ratüpurimayu.

3

Nindou didiyei Kraisimbo anihondumbo-arithori ana, ai mbumundi hamind-anei

1 Wandafi mamü, hoafi nda moendifembohünda randihe hoafinda samboanahi: Se Adükari-babidi animboei asu ranahambo se hihifi-hihifindei. Rani-moatükunimbo asukai sheimbo sürü papimbo ro moai yiboarukoyahi, nga ro sheimbo fandihethandürimboyahü.

² Nindou afoendi yafari nahurai ratüpurü moaruwai ratüpurüyomo-rundeimbi ahamumbo se hĩbadĩhũmbo. Rani nindou ai hũti-hũtirundũrũhi hoafiyomondũhiya, 'Sĩhirĩ munquambo Suda rarihi arĩhundĩ süngu sĩhefi fi-hoeari kandĩhu tĩndĩhehumboane,' mehomondũri.

³⁻⁴ Nga Kraisiĩmbo anĩhondũmbo-rĩhurĩ arĩhundĩ sĩhirĩ Godĩndĩ mamĩsĩrĩ hond-anefti. Niĩmboe sĩhirĩ ahandĩ Yifiafiĩnambo ahambo hĩhĩfi-hĩhĩfiĩmbo kakĩsaorĩhurũhi asu Sisas Kraisiĩmbo ndũrĩ adũkareimbani sefi arĩhundĩ.

Nindou dũdi ahandĩ fimbo moatũkunĩmbo yangĩrĩ türũfoare anĩhondũmbo-areandĩ ranahambo ro ngasũndĩhinĩmboanahĩ.

⁵ Wambo me ai wakĩmara-mĩndĩndĩrĩ ra 8 siyo hayamboyoane, wandĩ fi-hoeari karu tirĩmarĩ-hoemondĩrĩ. Nga asu ro Israerĩhundĩ Bensaminĩndĩ sĩrambeahĩnd-anahĩ. Ro Hibruhũnd-anahĩ asu wandĩ meape amboa Hibruhũnd-anafe. Nga ro ndorĩhe Farisi-yafe ahĩnũmbĩ hohoanĩmo ra süngurĩhe marĩhi hahĩ.

⁶ Ro ahĩnũmbĩ hohoanĩmo süngufembo hũti-hũtiya habodĩhũhiyahĩ asu Kraisiĩndĩ nendĩ aheimbo moaruwaimbomarĩheandũri. Nindou ai Suda-yafe ahĩnũmbĩ hohoanĩmo ranahambo hohoanĩmoyei asu wandĩ hohoanĩmo ranahambo yĩbobomarĩhindĩ ranahambo ro hũtikoate-yahĩ.

⁷ Horombo rani-moatũkunĩ ra wambo ndorĩhoayo-weimbĩ hondũ hamĩndĩ-mayo, nga asu haponda Kraisiĩndĩ süngumbo rani-moatũkunĩ ra moanane asahĩ.

⁸ Roana Suda-yafe moatũkunĩ ranahambo moanane yahombo yangĩrĩyahĩpoanĩ, nga wani. Nga munquambo moatũkunĩ ranahambo moanane asahĩ Sisas Kraisi wandĩ Adũkarĩmbo fĩfirarĩ-hinĩmbohũnda. Rani-moatũkun-ane ai afĩndĩ hamĩndĩ hondayo, nga asu munquambo aboedĩ moatũkunĩ hĩfi ndanĩhund-ambo ranana ai yafĩsũhumĩ nahurai-ane. Roana Kraisiĩmbo yangĩr-anahĩ süngumbo hohoanĩmoayahĩ, nga asu bidĩfirĩ amurĩ moatũkunĩ ranana hinĩngĩ-marĩheandĩ, nga asu rananĩmbo ro Kraisiĩmbo yangĩrĩ kĩkĩhisafĩndĩ-hũmĩndĩmboyahĩ.

⁹ Ro ahĩnũmbĩ hohoanĩmo sünguarĩheandĩ ana, wambo mbumund-ani mbĩseianĩ, ra moanane, asahĩ. Nga ro Kraisiĩmbo anĩhondũmbo-arĩheandĩ ana, God ai wambo mbumund-ani mbũsuanĩ, ra aboed-ane.

¹⁰ Ro Kraisiĩmbo ndondĩhinĩ fĩfirĩndĩhinĩ samboanahĩ. Ai yĩfĩhundĩ botĩmefiyu, rani ngĩnĩndĩ ra fĩfirĩndĩhea samboanahĩ. Kraisi ai tĩnrĩfo masemũndua asu ro-amboanĩ waboadĩhinĩmbo tĩnrĩfo ndahamĩndĩ samboanahĩ. Ai hohoanĩmoyu mbura, yĩfĩmayu nou, ro-amboa rani süngundahea samboanahĩ.

11 Ro rani-süngundihe heheambo-animbo ro-amboani yifihündi botindaheamboyahı sahehea-mboanahı hohoanımoayahı.

Por ai tüküfembo-yowamı tüküfembohünda pipımayu hu

12 Ro Kraisındı hohoanımo moai munğambo sünguriheandı asu nafırıhamındıhi, nga wanı. Rani-mbohünda awi ro tıñrıfoayahı munğumbo-yowamı tüküfihı takını semındı-mbohünda. Nga rani-mbohüdamboyu Krais ai wambo wand-ani, mehu.

13 Nga wandafı mamı, ro hohoanımoayahı, moai awi munğambo tüküyaheandı, nga ro mamı moatükunı yangrı-ane süngurihe arıhandı. Wandı horombodıdı hohoanımo ra moanane asahı, asu süngunambo Krais nahurai ndorıhoeimbi nıngombo rani hohoanımo tıñrıfoayahı.

14 Ro munğumbo-yowamı tüküfembo hüti-hütiayahı napo semındı-mbohüdambo nahurai. God ai Kraisındı warı-sünguyu wambo hoafımeındırı sünambe God-dıbo nıngombohünda ra napo nahurai-ane.

15 Sıhırı dıdıyefı hohoanımo ngınındı kükühi-foarıhundeimbayefı ana, sıhırı amboa hohoanımo yahurai randıhu hohoanımo-ndefomboane. Nga bıdıfırı se hohoanımo ra mamı süngufekoate-ayei ana, God ai sıheimbo rani hohoanımo ranahambo korıboadeandürümbui.

16 Nga sıhırı aboedı hohoanımo sahumındefı-mboanefı rani hohoanımo ra kıkıhısafı-ndıhumındefı-mboane.

17 Wandafı mamı, se munğambo wandı hohoanımo ndani-süngundıhındı. Sıheimbo aboedı hohoanımo nafuimarı-hundüri. Nındou ai rani hohoanımo rasüngurıhi arıhündı ranaheimbo dıboadondıhi hoeındıhindürı mbundıhü-mboanımo, se-amboa rasüngundıhi ndühündı.

18 Horombo sıheimbo afındı-mbo hoafımehandürı, nga haponda aranı hı-mboahombo-rıhamındıhühı hoafayahı. Nındou afındı ai moaruwai hohoanımo süngurıhi arıhündı asu ranınambo Krais nımı keimbi karıhe-ndeimbıfihı yıfımayu ranahambo daboadı hıhırıma-rıhındı.

19 Süngunambo nındou ranai ana awarındı-hehimboyei. Nını-moatükunı ai yıfırayei rani-moatükunı-mbo yangrı hohoanımo-yei arıhündı ra ahei god nahurai-ane. Ahei amoanıngümbı hohoanımo ranahambo borıyei rıhündühi asu hıfınındı moatükunı ranahambo yangrı hohoanımo-yei arıhündı.

20 Nga sıhefı ngoafı hondü ana sünambe-ane. Adükarı Sisas Krais sıhefı-mbo aboedamboreamunı-randeimbi ai sünambeahındı kosı-mboayu ra hıfandarıhındı.

²¹ Ahandi nginindinambo ai munḡu-moatükuni ra ahandi hoarehındimboe. Asu mamı ranı nginindinambo ai sıhefi fi moaruwai fiyoweimbı ra hıhıri-boadeanda asu ahandi ranı-poanımbı fiayu nahurai tükündahu-mboyefi.

4

Hıhıfi-hıhıfındeihı wudındeihı aboedı hohoanımo süngundıhındı

¹ Ranımbıane asu se Adükari-dıbo anıboadei ra se nginındihümündi nıboadei. Ngusüfo parıheandüreimbı, ro sıheimbo afındı hohoanımoayahı. Sıheimbo ro hıhıfi-hıhıfiyahühi asu ngusüfoambe yıbıdafoa-rıheandı.

² Yuodia-ane asu Sindiki-ane, sıhafembo hıti-hoafayahı, se Adükari-dıbo anımbafe, nga se wudı-wudındafıneandı.

³ Nga se ro-dıbo ratüpurıyafı-randeimb-anafı sıhambo hoafayahanı, “Nımorehi yımbu ra fandıhawapıri,” masahi. Kremen asu wandı mamı ratüpurıyei-rıhündeimbı babıdı nımorehi yımbu ai tıñrıfo-mayafe aboedı hoafı hoafımbıhünda. Horombo God ai ahei ndüri munḡu koadürümbo yanḡrı nıngombo bukambe sürü papımarandı.

⁴ Se Adükari-dıbo amarei, nga rananımbı munḡuambo sı hıhıfi-hıhıfındeı. Asükai hoafayahı, se hıhıfi-hıhıfındeı.

⁵ Nındou bodımondı sıhei hımbıarı hoafendı hohoanımo hoeimbırıhind-amboane. Nga ngırı amıtata Adükari ai kudu.

⁶ Se ngırı nını-moatükunımbı afındı hohoanımondeı. Nga nını-moatükunı sıheimbo fehefembıhündambo se Godımbı hıhıfındıhorıhü dıdıbafı-ndahındı.

⁷ Rananımbı asu se Krais-dıbo nımandeımbı Godındı afurıfe hohoanımo ranai sıhei hohoanımoambe asu ngusüfoambe ra nginında-mındımbı. Afurıfe hohoanımo ra nındou ai ngırı aboedı fıfındıhındı.

⁸ Nga wandı bıdıfıranı hoaf-ane nda: Aboedı hohoanımo asu hohoanımo ranahambo nındou aboed-ane sei arıhündı ranahambo se hohoanımondeı ndühündı. Hohoanımo ra anıhınd-ane, ndondıfeımb-ane, dıboadorıhoeımb-ane, sürühoeımb-ane, aboedı saf-ane asu hohoanımo ranahambo aboed-ane aseı, ranı hohoanımo ranahambo nımbı-nımbı sı se hohoanımondeı.

⁹ Ro wataporımbı-marıhandı asu yamundı-marıhandı ra se fıfırıhımbıane asu nını-moatükunıyo ro ramarıheandı ranahambo hımbıorımayeıyo asu hoeımarıhindıyo munḡuambo ra se süngundıhi ndühündı. Se randıhindanı, God afurıfe hohoanımo saımunı-randeimbı ai se-babıdı nımandımbı.

Ahei-mayo fehefe ranahambo Por ai hıhıfımarandıri

10 Haponda se asükaiyei wambo hohoan+moyeihi mafar+hehindiri. Ran+mboanahi Adükari-dibo hihifi-hihifayah. Horombo se wambo far+hefe-ndir+mbo sei mar+hündi, nga nüngund+hi mafand+hehindiri.

11 Ro moai rananini moatükunimbo mbonimbo-r+hamindi hehea hoafiyahi, nga wani. Nga ro fifir+heamboanahi nini-moatükunimbo wambo tükefeyo ranahambo ro moai afindi hohoan+moyahi.

12 Ngorü-simboa ro napo mbonimbo-r+hamindi, asu ngorü-simboa napo afindeimbiya rani-moatükunimbo ranahambo ngiri afindi hohoan+mondahi. Nini-moatükunimbo tükufeyo ranahambo ro moai afindi hohoan+moyahi, nga aboedi n+mariri ar+handi ra ro fifir+heandi. Ro sahasi heheambo nahurai-mbayah+yo wembopo nahurai-mbayah+yo, afind+mbayo ak+doumbayo rani-moatükunimbo wan+gei-ane asahi.

13 Krais ai wambo nginindi masendira, asu ranina ro mungu moatükunimbo ra rand+heamboyah.

14 Nga wambo moaruwai tükumefeyoa, se mafar+hehindiri ra aboed-ane.

15 Firipaihündi se-amboa yar+hi aboedi fifir+hindi, horombo ro peya hehea, Godindi aboedi hoafi ra bokari-hefembohünda, Masedonia hifi hin+ngi-mar+heandi. Rasimboa Kraisindi nendi ngorü ngoafihündi wambo moai far+hehindiri, nga se yangiri far+hehindiri hehi wambo kaki masehindiri.

16 Ro Tesaronaikahü n+mar+hambe bidifiri moatükunimbo mbonimbo-mar+hamind+ha, rasimboani se yahunümbimbo far+hehindiri mar+hündi.

17 Ro moai sihei-mayo napo semindimbo yangiri hohoan+moyahi, nga wani. Nga se wambo mafar+hehindiri ranahambo God ai siheimbo aboed+mbireandür-amboane asahi.

18 Sihei-mayo mungua-moatükunimbo masahamind+hi. Ra ak+douyopoani, nga adükar-ane. Epafroditus sihei-mayo moatükunimbo semündü süni wambo masendira, ranane asu ro afindi engoro. Sihei-mayo moatükunimbo wambo masehindiri ra Godimbo aboedi fisinjarü moatükunimbo saimbo nahurai-ane. Rani hohoanimo ranahambo God ai aboed-ane yahuhaya hihifi-hihifayu.

19 Se nini-moatükunimbo mbonimbo-r+hümündi ra wandi God ai ahandi napo afindeimbi saf-ane ra Kraisindi süngu siheimbo dagadür+mbui.

20 Sihefi Ape Godimbo koadürümbo-koadürümbo aboed-ani mb+sefomboane. An+hond-ane.

Hihifi hoafi

²¹ Godɨndɨ nendɨ Kraɨs Sisas-babɨdɨ anɨboadei aheimbo hɨhɨfarɨhündürɨ. Bodɨmondɨ wandafɨ mamɨ ro-babɨdɨ amarei, sɨheimbo amboanɨ hɨhɨfarɨhündürɨ.

²² Godɨndɨ nendɨ ndanɨhü amarei sɨheimbo hɨhɨfarɨhündürɨ. Romɨ-yafe bogorɨ adükarɨ Sisarɨndɨ worambe ratüpuriyei-rɨhündeimbɨ ai-amboanɨ sɨheimbo hɨhɨfarɨhündürɨ.

²³ Adükarɨ Sisas Kraɨs ai sɨheimbo moanɨ hɨpoambo-mbɨreandür-amboane.

Korosi **Pas nda Por ai Korosihündambo sürü papimarandi**

¹ Ro Por Sisas Kraisiñdi hoafi sahamiñdi ha-rihandeimb-anahi. God ai ahandi hohoaniñmonambo wambo Kraisiñdi hoafi semiñdi hombohünda kafoare hiniñgi-mareandi.

² Wandı wandafi, Timoti diñoanehi pas nda sürü papirho Godiñdi nendi Sisasiñbo anihondümborihoreimbi Korosi ngoafihü amarei siheimbo koararihehoandi. Sihefi Ape God ai siheimbo moani hipoambo-ndearühi ngüsüfoambe afurife kifimbi hohoaniñmo mbısagadür-amboane.

God ai Korosi nendambo anihondümbofe hohoaniñmo botimareandüri

³ Yihoehi didibafife hoafi ranambe siheimbohünda muñguambo si Godiñbo sihefi Adükari Sisas Kraisiñdi afiñdi ranahambo hihifirihorihü hoafiyahoando rihöandüh-anehi.

⁴ Se Sisasiñbo anihondümborihorühi asu Godiñdi nendi amuri animboei aheimbo ngüsüfo parihhi marihündi hoafi ra ro himborimayehi ranimboyehi ro Godiñbo hihifimarihori.

⁵ Niñboe sapa se anihondü hoafi asu aboedi hoafi ranai tüküfeyoani aboedi moatükunı God ai sünambe masihendi ranahambo himboriyehi hehi semiñdiñbohünda anihondümborihhi niñmoamo himboyei arihündi. Asu ranana sihei hipoambofe asu ngüsüfo pefe hohoaniñmo ranahandi niñmiñdhane.

⁶ Muñguambo hifiñhü ai bokamariñoemo raniyo niñmorehi nindowenihı afiñdi anihondümborihindühi süngumarihindi asu raniyo ahei hohoaniñmo ra aboedi tükümeñfeyo siheimbo rawareandi nou. Aboedi hoafi ra weañgurühi siheimbo sowahi tükümeñfeyoa himboriyehiñ asu ranimbo Godiñdi moani hipoambofe hohoaniñmo ra anihondümbo fihirimarihindi.

⁷ Epafras ai Godiñdi-mayo moani hipoambofe hohoaniñmo hoafi ra yamundi-mareandüri ra se fihirihimboaneı. Nindou ranai ro-diño Sisasiñdi ratüpuriyefi-rihundeimb-ani asu ai yihoeñimbo farihemuni arandi ahambo ngüsüfo pamarihori.

⁸ Yifiafi Aboedi ranai siheimbo nindou ngorümbo ngüsüfo pefe hohoaniñmo masagadüri ra Epafras ai yihoeñimbo wataporimbo-marandi.

God ai Korosimbo ngin+mbi+ramündürü yahuhaya Por ai didibafimefindo

⁹ Ranimbo-hündamboyehe ro siheimbo himboriye hohoa muṅguambo si ra siheimbohünda Godimbo didibafiye arithoandi. Ran+yehi ro Godimboya ai Yifiafi Aboedindimayo aboedi fifirife dagadürani asu se nini-moatükuni ai yifirayu ra fifiri-mbiri+hinda se hohoa didibafi-yahoando arithoandi.

¹⁰ Ranimbo-hündambo-animbo asu se Adükarindi nendi nahurai hahabodeihü asu nini hohoanimo se rawarhindi ra hihifi-hihifindumbui. Rananimbo asu se nimboeimbo ahandi-mayo aboedi ratüpurü rani yangiri süngundhi ndühündi asu shei Godimbo fifirife ra ngombo adükarindimboe.

¹¹ Ro rariho didibafi-yahoandühi sheiya: God ai siheimbo ahandi hepünufeimbi ngin+ndinambo ngüsüfoambe ngin+namindürü-mboane. Ranimboane asu ngin+ndi nimboeimbo muṅguambo tiri+fo ranahambo moanane mbi+seihü hihifi-hihifindeihü Godimbo hihifindihori asehü.

¹² Ai siheimbo ramareandüra se aboedi hohoanimo süngurihi arithündi ranimboane asu aboedi moatükuni semindimbo diboniyu masihendürü rani+nambo süngunambo ndahümündimboyei. Rananimbo Godindi nendi muṅguambo si God hifandirandi rani+fihi animboei rani+babi+di rani-moatükuni ra se ndahümündimboyei. Ranahambo se Godimbo hihifindihori.

¹³ God aiyu shefimbo nimbü nimar+wanipoedi hüramündümuni tüküfi aboedambo ahandi nimori+mani ranahandi ngin+ndi hifandirand-ambe hin+ngi-mareamuni.

¹⁴ Ahandi sünguyefi siri+ aboedambo tüküyahundühi shefi moaruwai hohoanimo ranahambo amboawiyei mehumuni.

Sisas asu ahandi ratüpurü hohoanimo

¹⁵ Godindi nimori Krais-ana sapo God hoeifekoate-ayefi yahurai sisami hamind-ani. Aiana weaṅgürühi hondü tüküfi haya asu muṅguambo moatükuni God ai nafimarandi ra ai ngasündife nini+ndihani.

¹⁶ Ahandi sünguyo God ai muṅgu moatükuni nimoamo sünambe asu hifi+ni ra nafimarandi. Ai hoeifeimbi asu hoeifekoateimbi moatükuni ngin+ndi muṅguambo nafimarandi. Raniyu muṅgu moatükuni ra ahandi süngu ahambohünda nafimarandi.

¹⁷ Raniyu Sisas Krais ai boatei muṅgu moatükuni tüküfekoate-yoambe manüṅgu asu rani-moatükuni ranai ahandi ngin+ndinambo aboedi tüküfe engoro.

18 Ran+imboane asu ai ahandi nendi-yafe fi ranahambo mb+royuhü asu fi ranahambo yang+ri niŋgombo ni+m+ndi+hayu. Ai boatei weaŋgurühi tüküme fiyu asu muŋgu moatükun+ ranahambo bogori niŋgomböhünda ai boatei yifihündi botimefiyu.

19 God ai ahandi muŋguambo yang+ri niŋgombo hohoan+mo asu ŋg+n+ndi ra ahandi Ni+mor+ndi fiambe mb+marowamboane mehu.

20 Muŋgu moatükun+ hifi ndan+hünda asu sünambeah+ndi ra God+imbo hürütimb-anei, ŋga ahandi ni+mor+ndi sünguyu ai muŋgua moatükun+ ra ai randeambui asu God-bab+di wud+ndeimboyei. Ran+imboyo Sisas+ndi hori ranai ni+m+ keimb+ kari+hendeimb+ fih+ kamefoenda asu God ai sihefi hürütimbü hohoan+mo ra hifi+nambo-mareandi.

21 Horombo ana God ai aŋgun+ manüŋgu asu se aŋgun+ man+imboei. Rani+yei asu se ahambo hohoan+moambe hürütümar+hori. Sapo se moaruwai hohoan+mo ra sünguri+hindühi wambo.

22 Ŋga asu Sisas ai ni+m+ keimb+ kari+he-ndeimb+fih+ yifyuhü rani-süŋgunamboyu God ai-di+bo niŋgombo mamambe-mareandüri. Siheimboya, ai wambo sowana sühüsihumbo asu ai aboedi sürühehindeimb+ ni+mboeimbo moaruwai hohoan+mo ra ni+mar+koate-mbeyondüri yahuhayamboyu ramareandi.

23 Se an+hondümbofe hohoan+mo ran+nambo kiki+h+safi-r+hümündih+ moani ŋg+n+ndi an+imboei ana, rani-moatükun+ siheimbo tükünd+femboe. Ŋga moaruwai ratüpur+ hohoan+mo ranai siheimbo hühündeiran+ asu se aboedi hoafi hi+mbori+yei hehi an+hondümbo-mar+hind+ ra hi+n+ŋg+ndi+himboyei. Ro Por aboedi hoafi ranahand+ ratüpur+ya-r+handeimb-anah+ asu hifi ndan+hü nindou muŋguambo ranaheimbo rani hoafi ra hoafi+ya mar+hand+.

Por ai Korosimbo mafar+hendüri

24 Haponda ro siheimbo far+hefendürühi ni+ne ti+ŋi+fo ra wand+ finambofe sem+ndimbo hi+hi-fi-hi+hi+feheandi. Roana Krai+ndi nendi ahandi fi nouayo ranimbo fehefembo samboanahi. Krai+ndi asübus+ ahandi nendi ranaheimbo far+hefembo ra awi mbeŋgori. Asübus+ ra ro sem+ndimboayah+ nda Sisas+ndi asübus+ rani-di+bo si+moŋgor+ndi+hea samboanahi.

25 God ai ahandi+hoari kamafoareand+r-amboyah+ ro Krai+ndi nendi-yafe ratüpur+yo-rambo siheimbo far+hefe-ndür+imbohünda tükümeheandi. Ran+imbo-hündambo-an+imbo asu ro God+ndi hoafi engoro ra muŋgu watapor+imbo-ndi+hamboyah+.

26 Munḡuambo si maho ra horombo ana hoafi ra munḡuambo nindou ranahei h̄imboahü d̄ibo meḡgoro. Nga hapondani ana God̄indi nendi ranahei h̄imboahü weindah̄i ham̄indi tüküfemboane.

27 God ai hoafi d̄ibo eḡgoro ra Suda-yafe nd̄ifo ranaheimbo nafuimbo yahumboani. Hoafi d̄ibo ham̄indi meḡgoro, nga God ai weindah̄imareandi ra ndahurai-ane: Sisas ai se-babīdi manḡgu-wamboanei asu se ahambo h̄ifandar̄ihori. Niḡboe ai siheimbo sem̄ind̄indür̄i hafo ai-babīdi aboedi napo ahand̄i-mayo s̄unambe eḡgoro ra sem̄ind̄imbohünda.

28 Roana Sisas̄indi aboedi hoafi ra munḡuambo nindou mamami ranaheimbo hoafi-yefi-r̄ihundeimb-aneḡi. Rananeḡi ro nindou munḡuambo ranaheimbo wud̄ipoapor̄ihu yamund̄ir̄ihurühi ah̄ini hoafi-yefi ar̄ihundi. Asu ro aboedi ham̄indi fifir̄ifenambo yamund̄ihundür̄i ar̄ihundi sapo ai ḡḡin̄indi ham̄indi süḡgur̄ihindeimbi tükündahindani asu ro God̄imbo sowana sem̄ind̄indür̄i homböhünda.

29 Ran̄imbo-hündamboane asu ro Adükarīndi ḡḡin̄ind̄inambo t̄iḡamboyahühi ratüpurayahi. Kraisi aiyu rani ḡḡin̄indi ra wand̄i fiambe h̄in̄iḡḡi-mareand̄iri.

2

Ai ḡḡin̄indi an̄ihondümbö-nd̄ihindühi t̄ikai hoafi ȳihiri-mb̄ir̄ihind-amboane

1 Ro siheimbo yar̄ihi fifir̄imbīr̄ihinda samboanahi af̄indi ham̄indi t̄iḡir̄ifoayah̄i se-anēi adükarī ḡgoafi Raodisiahünd-anēi asu God̄indi nendi wand̄i ḡḡusümböarī hoeifekoate-mayei-anēi fehefembohünda.

2 Ahei hohoan̄imo ra ḡḡin̄indi tük̄ind̄ifehümbö ḡḡusüfo pefir̄indeih̄i aboedi hohoan̄imo sahümund̄ihümbö asu rani hohoan̄imo ranai ahei an̄ihondümböfe hohoan̄imo ranahambo ḡḡin̄imbi-ram̄ind̄indür̄a samboanahi. Asu God̄indi d̄ibo hoafi horombo meḡgoro ranamboani ai fifir̄imbīr̄ihinda samboanahi. Nga Kraisi-ani ai ahand̄ihoari hoafi ranahambo niḡind̄ihayu.

3 God̄indi munḡuambo fifir̄ife asu hohoan̄imo ra Kraisi ahand̄i hohoan̄imoambe tüküfemboane ḡḡin̄indi napo arambe tükefeyo nou.

4 Nindou ḡgorü ai siheimbo sis̄indi hoafin̄ambo t̄ikai hoafinda-hündür̄imboyei saheheamboanahi hoafi nda siheimbo hoafayah̄i.

5 Ro se-babīdiḡmbo niḡambo-yah̄ipoani, nga wand̄i hohoan̄imo ana se-babīdiḡmboane eḡgoro. Rananahi ro se Kraisiḡmbo an̄ihondümbö-r̄ihorühi aboedi ḡḡin̄indi

nimboeimbo ratüpurayei ranahambo fifirihē hehea hihifi-
hihifayahī.

*Sihiri Krai-babidi niboadefüh-animbo yangiri niŋgo
hondü ra ndahumindefi-mboane*

⁶ Nga asu se Sisas Kraisimbo yihoeŋi Adükar-ani seihü
masahorimindei ranimboane asu se ai-babidi nimboei ŋgei.

⁷ Rananimbo se ahandi ŋginindinambo nimboei sapo
nimī aharī hifambe hanihü ŋginindi aninŋgo-ane asu worī
kambohoani ŋginindiwami ŋginindi afondaro nahurai
nimboei. Ro siheimbo aboedi hoafi yamundarhundürī ranī
yangiri anihondumbo-ndihindühi ŋginindi nimboeimbo
asu se Godimbo hihifindihorī ndühündi.

⁸ Asu se randihindühi hibadihümbō. Nga nindou ŋgorü ai
siheimbo hoafi nimindi fifirifekoate hoafinambo tikai
hoafindandürümbui. Yahurai nindou-ana ahamundi
amoao-yomondi-mayo asu moaruwai nendi hifandi-
rundeimbi-yomondi-mayo hohoanimo masemündu, nga
ai moai Adükarindi hohoanimo süngureandi. Nga wani.

⁹ Muŋguambo yangiri niŋgombo hohoanimo Godindi-
mayo ranana Kraisindi fiambe tüküfemboane.

¹⁰ Krai ai muŋgu-moatükunī ŋginindeimbi ranahei
mbiro-ani. Se Kraisind-anei, ranimboyu God ai siheimbo
yangiri niŋgo hohoanimo masagadüra sihei fiambe
tüküfemboane.

¹¹ Se Krais-dibo animboadei ranimbo-hündamboyo se
fi-hoeari kefetirihēfe hohoanimo hondü sünguarihindi.
Rani-moatükunī ranana fi-hoearindi-yopoani, nga wani.
Nga rani-moatükunī ranana Kraisindi sünguyo sihefi
yaboateihündi ŋgusüfoambe hohoanimo ra raguanambo-
fembohünda ramarihindi fi-hoeari kefe tirihēfe nou. Rani-
moatükunī ranana Kraisindi-mayo fi-hoeari kefe tirihēfe
hohoanimo hond-ane.

¹² Se hundürayei ana, se Krai-babidi hifambe
masamboerei nahurai-ane, asu se ai-babidi botimehindi.
Se Godindi ŋginindi Sisasimbo botimariri ranahambo
anihondumbo-marhinda ranimbo God ai siheimbo
botimareandüri.

¹³ Horombo ana se moaruwai hohoanimo süngumarühi
hei. Raniyei asu se yaboateihündi hohoanimo ra moai
raguanambo-rihindi, nga asu ranai siheimbo hifokoa-
mareandüri noumehindi. Nga asu siheimbo God ai ahandi
hipoambona Kraisindifihī yangiri niŋgombo hohoanimo
ranambo botireandüri pamareandüri. Raniyu asu ai rani-
simboani sihei moaruwai hohoanimo mamarondüri ra
raguanambo-mareandüri.

14 Raniyo munḡuambo ahinümbi hohoanimo ranai sihefimo papi-hoafi-reamuni mbura sihefi moaruwai hohoanimo ra weindahimareandi. Nine hohoanimo moaruwai ratüpuriyefi marihundi ranana papi-hoafi sürü pefe sihefewa engoro, nga asu God ai rani-moatükuni ra nimi keimbi karihe-ndeimbifihpare tikoramündühi munḡu moendimareandi.

15 Raniyu God ai moaruwai nendi, asu nginindi bogorimboyafu-ndeimbihifinambo-mareapur. Nimi keimbi karihendeimbifih God ai munḡuambo nindouyafe himboahü nafuimayu Kraisi ahamumbo ngasündimareapura asu ai nginindikoate-memo.

Sihiri Krai-babidi yifimayefi

16 Ranimbo-hündamboane nindou ngörü ai ngiri siheimbo papi-hoafindandüri sesi sesi, hoe simindi, adükari rotumbo si asu simbori amoamofih rotumbo asu moani ngoafimbo nimarimbo si ahinümbi ranimbo.

17 Horombo ahinümbi hohoanimo ranana ninimoatükuniyo süngunambo tüküfemboayo ranahambo sisami nahurai-ane, nga haponda Kraisi-ani ai anihondü hamindi hondayu.

18 Se hibadihumbo nindou mamai ai siheimbo papi-hoafindandüran animbo se ngiri Godindi takini ndahümüdi. Ai tikarehaya ahei ndüri hifinambo-mareandi, nga asu sunambeahindi nendi ranaheimbo adükar-anei sei hehi ahei ngusüfo ranaheimbo parihi arihündi rani hohoanimo ranahambo hihifi-hihifiyei arihündi. Nindou ranai ninimoatükuni yafogoadinambo nahurai hoeirihi hehi ranahambo afindi wataporimbo-arihündi ahei-hoari ndüreimb-ane fi asei. Nga ai nindouyafe hohoanimo yangiri süngurhindühi fifirihundeimb-ane fi asei.

19 Rananei asu nindou ranai Kraisi mbiro hondü ranahambo moai ndorihikihihohimidei. Kraisiindi nendi ai ahandi fi-ane asu Kraisi mandühari fisafi ranai türe-türe ra haya fi afindi tükefeyo God ai ramareandambo wambo.

20-21 Seana Kraisi-babidi yifiyei mburihü asu rani-simboani hifi ndanihünda hohoanimo moaruwai ra ndeara hininngi-marhind-ane. Nga asu nimboeyei haponda se nindou hifi ndanihündambo hahabudi arihündi nahurai tükehinda? Asu nimboeyei se munḡuambo hifinindi hohoanimo ndahurai menjoro rani-hoarehi animboei ra sapo yare hoafiyowohüya, 'Rani-moatükuni ra refepoani, rani-moatükuni ra sesipoani, rani moatükuni ra sündifepoani,' yaho arandi.

²² Se munḡu moatükunî ra randîhinda moendîndîmboe. Nindou aiyomo ranî hohoanîmo ra moanî ahamundî hohoanîmonambo yangîrî hohoanîmoyomo houmbo sihefîmbo yamundîmarûmunî.

²³ Anîhond-ane, ranî hohoanîmo ranîramunî sihefîmbo ḡḡinîndî hohoanîmo botîreamunanî asu sihîrî sünambeahîndî nendambo didîbafî-yahundühî sihefî hohoanîmo ranahambo hîfînambo-reamunühî asu sihefî fî ranahambo asûbusî semunî marandî. Ranîmboyo asu sihefî hîmboahü ana ranî-moatükunî ra ai aboedî mbumundî hamîndî hîmbomayo. Nga asu ranî-moatükunî ranana moaruwai hohoanîmo sihefî ḡḡusüfoambe botîfe ranahambo ḡḡîrî hîfînambo-ndeandî, ḡḡa wanî.

3

God ai Krais-babîdî botîmareamunî

¹ God ai Krais-babîdî sihefîmbo botîreamunîmboani. Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu nînî-moatükunî hohoanîmo nîmoamo sünambe engoro ranahambo yangîrî hohoanîmondei. Nîmoamo ranîhü ana Krais ai munḡuambo moatükunî ranahambo bogorîmbofi Godîndî warî hondünî nîmarûmboani.

² Munḡuambo si aho ra se sünambeahîndî moatükunîmbo yangîrî-anîmbo hohoanîmo pandîhindî, ḡḡa hîfînîndî moatükunî ranîyopoanî.

³ Seana Krais-babîdî yîfîmayei, ranîmbo-wambo asu sihei koadürü yangîrî nîḡḡombo hohoanîmo ranai-ana dîbo mbeḡgorî Krais-dîbo Godîndî fikîmî, ḡḡa awi moai weindahî yangoro.

⁴ Krais-ana sihei yangîrî nîḡḡombo hohoanîmo ranahambo nîmîndîhani. Süḡḡunambo ai weindahî tüküfiyu-ambe-anîmbo asu se ai-babîdî Godîndî ḡḡinîndî hîmboamupuimbo-randeimbî engoro ra ndahümündî hehimbo ranîhü weindahî tükündahimboyei.

Se simborî hohoanîmo sahümündî-mboanei

⁵ Ranîmboane se sihei hohoanîmoambe hîfî ndanîhündambo hohoanîmo amarondürî ra raguanambo-ndîhindî. Ro hoafehandürî moaruwai hohoanîmo nda ndahurai-ane: Nîmorehî sîsîhîmo hohoanîmo, nindowenihî bîrabîrî hohoanîmo, ḡḡusüfo botîreandeimbî moaruwai hohoanîmo asu nindou ḡḡoründî napo hohoanîfe hohoanîmo. Hohoanîfe hohoanîmo ranana tîkai godîmbo süḡḡufe hohoanîmoane.

⁶ Nindou düdi ai Godîndî hoafî hîmborîkoate ranî-moatükunî hohoanîmo süḡḡuareandî ana, asu God ai nindou ranahambo ḡḡinîndîndürühî moaruwaimbo-ndirûmbui.

⁷ Horombo se-amboani nindou rani-babidi nimboeimbo munquambo moaruwai hohoanimo ra süngumarihünd-ane.

⁸ Nga haponda se hohoanimo nda munquambo hininğindihindi: Nğinindi hohoanimo, watikoafi hohoanimo, nindou nğorümbo moaruwaimbofe hohoanimo, amonğoni hoafi, munquambo moaruwai hoafi ranana se munqu hininğindihindi.

⁹ Se mamami simbori tkai hoafuri-ndeimboyei sapondeara yaboateihündi moaruwai hohoanimo ra shei nğusüfoambe-ahindi hininği-rhimboanei.

¹⁰ Nga asu hapondan-ana se simbori nindou tüküyahimboanei. God aiyu ahandi hoari nindou simbori ra nafimarandi. Raniyu asu ai sheimbo hohoanimo simbori simborireandüri hininğireandüri arandi se God munquambo moatükuni nafira-randeimbi ranahambo di boadofe fifirifimbohünda.

¹¹ Ranimboane asu Godindi simbori hohoanimo süngu sihiri ahandi himboahü mam-anefti. Suda asu Suda-yafe ndifo rani-poanimboyopoani, nindou fihoari kefe tirihfeimbi asu nindou fihoari kefe tirihfe-koateimbi rani-poanimboyopoani. Ndifo asu nimambeahindi buriyeimbi nindou, kaki semindikoate ratüpuriyomo-rundeimbi nindou asu nindou moani aboedi ninğomondeimbi ra rani-poanimboyopoani. Nga Krais ai yangiri adükari moatükun-ani asu munquambo shefti fiambe amarumuni.

¹² God ai sheimbo wand-anei yahu hininğima-reandür-amboani, asu se ahandi nindoumboyahi manimboei-amboanei asu ai sheimbo munquambo si nğusüfo pareandüri arandi. Ranimboane asu se hohoanimo ndahurai ndahümündi: Hipoambofe hohoanimo, nindou didiboadi fe hohoanimo, afurife hohoanimo, wari hoafeandühife hohoanimo, simbori hoafikoate hohoanimo. Rani-hohoanimo ra se süngundhi ndühündi.

¹³ Nindou nğorü ai sheimbo moaruwaimbo-areandüri ana, asu se amboawi mbisei. Nindou nğorü ai nğorümbo moaruwaimboariri ana, nindou ranai nğiri ahambo simbori hoafindu. Sisas Krais ai shei hohoanimo moaruwai ranahambo amboawi mehu nahurai-animbo asu se-amboani rani-süngumbo nindou ranaheimbo amboawi mbisei.

¹⁴ Amuri hohoanimo munqu ra ranahambo kapeihi nğusüfo pefirindei. Ranane nğusüfo pefe hohoanimo ra munquambo mamambere hininğireanda nğinindi aninğo.

¹⁵ Sisas Kraisindi-mayo nğusüfoambe afurifimbi hohoanimo masemuni ranai shei nğusüfo ranahambo

ndore hifandimbirandür-amboane. Se fi mamî nahurai-aneî asu God ai sîheimbo afurife küfimbî hohoanîmondei yahuhaya mborai mehundürî. Asu se Godîmbo hîhîfîndîhorî ndühündî.

¹⁶ Kraisîndî hoafî ra sîhei hohoanîmoambe ngînîndî mbîmarîndür-amboane. Se sîheihorî ndondîhi fîfîrîndîhindühi sîmborî yamundîfirîndei. Se Herü Bukambeahîndî herü, Sîsasîmbo kakîsaombo herü asu Yîfiáfî Aboedîndî-mayo herü ra heründeihi sîhei hohoanîmoambe Godîmbo hîhîfîndîhorî.

¹⁷ Rananîmbo asu se muŋgu moatükunî hoafî hoafayei-ane asu nîne ratüpurî ratüpurayei-ane ra Sîsas Adükarî yîfirayu süŋgu ratüpurîndei. Krais ai sîheimbo mafarîhendürî ranîmbo-hündambo se Ape Godîmbo hîhîfîndîhorî.

Nîmorehî nindowenihî asu ahei nîmorî ranaheimbo hoafî

¹⁸ Nîmorehî se, sîhei nindowenihî ranahamundî hoarehî nîmboei. Ranî hohoanîmo ranane Godîndî hîmboahü aboedî hamîndayo.

¹⁹ Nindowenihî se-amboanî, nîmorehî sîhamundî ranaheimbo ngusüfo pandundürühi sîsî-koate ndowandümondürî nîŋgomo.

²⁰ Nîmorî se-amboanî muŋgua moatükunî sîhei boagîrî ai hoafayei ahei hoarehî nîboadei. God ai ranî hohoanîmo ranahamboani hîhîfî-hîhîfayu.

²¹ Asu afîndî se-amboanî sîhamundî nîmorî ranaheimbo randüwuranî asu ai ngînîndî-ngînîndîndeihi dîgorî-dîgorîndahimboyei.

Ratüpurîyei-rîhündeimbî asu hîfandu-rundeimbî-yafe hoafî

²² Ratüpurîyei-rîhündeimbî se sîhei hîfandündürî-rundeimbî ahamundî hoafî ranî-yaŋgîrî süngundîhindî. Se ahamundî hîmboahü yaŋgîrî ai hoerîndühi aboed-aneî mbîsîmonda mbîsei hehi ratüpurî aboedî ratüpurîndeimboyei. Nga se Adükarîmbo yîhîmbondeih-anîmbo asu sîhei hohoanîmo ra ratüpurî aboedî ranahambo yaŋgîrî hohoanîmo pandîhindî.

²³ Se nîne ratüpurî ratüpurayei ra ndondîhi ratüpurîndei. Sapo se muŋgu ratüpurî ratüpurayei ra Adükarîmbohünda ratüpurayei, nga nîdou-yeiyopoanî.

²⁴ Se fîfîrîhimboaneî, süngunambo ana Adükarî ai sîheimbo takînî dagadürîmbui. Ai nînî-moatükunîyo sîheimbo segudürîmboayu ra napîre sîhaiamboani. Se Kraisîndî ratüpurîyo-rambohünda nîmboei. Aiana sîhei Adükarî-ani.

²⁵ Nîdou ai moaruwai hohoanîmoayei ana, asu God ai aheimbo sîmborî moaruwaimbo-ndearümbui. Nga

God ai nĩmorehi nindowenihi-yafe hohoanĩmo ra mamĩ sĩmogodũhi yĩbobore randũhani.

4

¹ Ratũpurĩ hĩfandũndeĩmbĩ bogorĩ se-amboanĩ sĩhamundĩ ratũpurĩyeyĩ-rĩhũndeĩmbĩ nindow ranaheimbo aboedĩ ndondundũrĩ hĩbadũndũrĩ. Se fĩfĩrumboanemo, Bogorĩ sĩhamundĩ ranai-amboanĩ sũnambe mbamarũ.

² Godĩmbo dĩdĩbafĩfendombõ hohoanĩmo ra se ndondĩhi kĩkĩhĩndĩhũmũndĩ. Se dĩdĩbafĩfembo ra ndondĩhi hohoanĩmondeĩhi Godĩmbo hĩhĩfĩndĩhorĩ.

³ Se yĩhoefĩmbo kameĩhĩ Godĩmbo dĩdĩbafĩndahindowanĩ asu ai yĩhoefĩmbo nafĩ nafuinduanĩ ro Kraisĩndĩ hoafĩ weindahĩ bokarĩndĩ-hehumboane. Hoafĩ ranahandamboyo wambo karabusambe hĩnĩngĩmarĩhindĩrĩ.

⁴ Se dĩdĩbafĩndahindan-anĩmbo asu ro Sisasĩndĩ-mayo hoafĩ ra ndondĩhe tũrĩboadĩhe hoafĩndahanĩ weindahĩ tũkũmbĩfeyo-wamboane God ai ranahambo hohoanĩmoayu sũngu.

⁵ Se nindow Godĩmbo sũngufekoate-yeĩmbĩ babĩdĩ nĩmboeimbo ndondĩhi hohoanĩmondeĩhi aboedĩ hohoanĩmo sũngundĩhindĩ ahei hĩmboahũ. Se muĩguambo si hĩbadĩhũndũhĩ Kraisĩndĩ hohoanĩmo nafuindahũndũrĩ.

⁶ Muĩguambo si se aboedĩ hoafĩ yangĩrĩ hoafĩndei. Yahurai hoafĩ ranĩmboanei nindow ai hĩmborĩmbo yĩfĩrayeyĩ. Rananĩmbo se nindow-yafe dũdufe hoafĩ ra sĩmborĩ hoafĩmbo wudĩndĩhi fĩfĩrĩndĩhi hoafĩndeĩmboeyeyĩ.

Por ai Tikikus Onesĩmusĩmbo Korosĩnambo koamarĩhepĩrĩ

⁷ Tikikus ai sĩheimbo muĩgua ratũpurĩ ro ratũpurĩmayahĩ ranahambo hoafĩndũndũrĩmbui. Nindow ndanana aboedĩ anĩhondũmbo Adũkarĩndĩ ratũpurĩ ratũpurĩyu-randeĩmbani asu ro-dĩbo sĩhefĩ ratũpurĩyeyĩ-rĩhũndeĩmbĩ wandaf-anĩ.

⁸ Ranĩmboanahĩ ro ahambo sĩheimbo sowana koararĩhehinĩ, ai sĩnĩ ro nĩne ratũpurĩ ratũpurayeyĩ ranĩmbo hoafĩyo-ndũrĩmbohũnda. Ranĩnambo sĩhei ŋgusũfo ŋgĩnĩndamĩndĩ-ndũrĩmboe.

⁹ Onesĩmus amboanĩ ai-dĩbo koararĩhehinĩ. Ai sehũnd-anĩ asu sĩhefĩ aboedĩ hamĩndĩ wandaf-anĩ. Ai-anĩmbo sĩheimbo nĩne-moatũkunĩ ndanĩhũ tũkũfe arandĩ ranahambo wataporĩmbo-ndĩnarũmboyanĩ.

Por ai Korosĩmbo karĩhasĩhandũrĩ ehundũrĩ

¹⁰ Aristarkus ro-dĩbo karabusambe anũngu ai-amboanĩ sĩheimbo hĩhĩfarandũrĩ. Mak, Barnabasĩndĩ asandĩ, ranai-amboanĩ sĩheimbo hĩhĩfarandũrĩ. Ai sĩheimbo sowana dũduwanĩ ana, ahambo se ndahorĩmĩndei sapo ro sĩheimbo hoafĩmayahandũrĩ ranĩmbohũnda.

¹¹ Sisas Sastus sahündo-ríhündeimbi ai-amboani síheimbo híhífarandüri. Ai yangíri Sudahünd-anemo ro-babídi God ngíníndi hífandarandi ranahambo ratüpurímayefi. Aiyomo wambo aboedi hamíndi mafaríhoundíri.

¹² Epafras sehündi ai Sisas Kraisiñdi ratüpuríyurandeimb-ani síheimbo híhífarandüri. Muñguambo si aho ra aiani síheimbo ngíníndi nñgumbo síheimbohünda Godímbo didíbañfi arandi. Ai síheimboya, nindou hondü nimboeimbo síhei hohoanímo ranai God hohoanímoayu ra fíñríhindühi ngíníndi mbíníboadeia yahuhayamboani Godímbo didíbañfi arandi.

¹³ Ro yaríhe síheimbo hoafayahandüri, Raodisia-hündi, Hiroporisi-hündi ai síheimbo faríhefe-ndürímbohünda afíndi ratüpurí tíñrífoyei aríhündi.

¹⁴ Ruk yíhoefi dokta asu Dimas ai-amboani síheimbo híhífaríñandüri.

¹⁵ Wandí híhífi hoafi nda se wandafi mamí Raodisia adükarí ngoafíhü amarei aheimbo hoafíndahündüri. Nimfa asu Kraisiñdi nendi ahandi worambe fandíhíhíhündeimbi ranaheimbo yíhoefi-mayo híñfi hoafi nda hoafíndahündüri.

¹⁶ Pas nda se hoeindíhi mbundíhümbö-anímbo asu nindou Raodisia ngoafíhü amarei aheimbo sowana koandíhehinda ai-amboani hoeimbíríhind-amboane. Asu se-amboani wandí-mayo pas Raodisia-hündambo koamaríheheandi ra hoeindíhindi.

¹⁷ Nga asu se Arkipusímbo randíhi hoafíndahündowohü anímboya, 'Sapo ratüpurí Adükaríndi-mayo masowandífi ranahambo se híbadambo anímbo ndondo ratüpuríñdafi,' mbísahündo.

¹⁸ Ro Por-anahi wandí warínambo síheimbo híhífi hoafi nda sürü paparíhandi. Se wambo hohoanímo-ndahündíri, nga ro karabusambe-anahi anímboahi. Nga Godíndi moani hípoambofe hohoanímo ra síheimbo sowahi mbeyangoro-wamboane, nga karíhasíhandüri.

1 Tesaronaika

Pas mamî Por ai Tesaronaika-hündambo sürü papîmarandî

¹ Ro Por, Sairas, Timoti-aneî, Kraisîndî nendî Tesaron-
aikahü amarei sîheimbo pas nda sürü paparîhundî. Se Ape
God asu Adükarî Sisas Krais-yafand-aneî. God ai sîheimbo
hîpoambo-reandürühî, afurîfe hohoanîmo mbîsagadür-
amboane.

² Muŋguambo si sîheimbohündambo Godîmbo dîdîbafî-
yahundürühî hîhîfî-rîhurühanefî.

³ Se anîhondümbö-rîhindühî aboedî ratüpurî
ratüpurîyeihî, ŋgusüfo parîhindühî tîŋîrîfoyeihî, asu
Adükarî Sisas Krais ai kosomboayu ranîmbo hîmboyeihî
ŋgînîndî nîmboei arîhündî. Ranîmbo ro hohoanîmoyefühî,
nîmbî-nîmbîsi sîheimbohündambo sîhefî Ape Godîmbo
hîhîfî-rîhurühî dîdîbafîyefî arîhundî.

⁴⁻⁵ Wandafî mamî, yîhoefî hoafî aboedî nda hoafî
yangîrîyopoanî sîheimbo tükefeyo, ŋga ŋgînîndînambo
tükümegefeyo-ane. Yîfiáfî Aboedî ai mafarîhemuna aboedî
hoafî ra hoafîmayefî, asu ranîmboane se ŋgînîndî
anîhondümbö-marîhindî. God ai sîheimbo ŋgusüfo
pareandürühî, ahandîhoarî sîheimbo kamafoareandürî,
ra ro yarîhu fîfîrîhu mburîhu hîhîfarîhurî. Sîhei
mbüsumo nîmboefombo sîheimbo fehefe-ndürîmbohünda
hohoanîmomayefî, ra se fîfîrîhindî.

⁶ Se Godîndî hoafî masahümündia hohoanîmo afîndî
tükümegefeyondürîsi, ŋga Yîfiáfî Aboedî ai mafarîhendüra
hîhîfî-hîhîfîmayei. Se yîhoefî hohoanîmo asu Adükarîndî
hohoanîmo ra dîboadorîhi süngurîhi marîhündî.

⁷ Ranîyo asu se Masedonia hîfîhündî, Akaia hîfîhündî
anîhondümbö-rîhindeimbi ranaheimbo aboedî hohoanîmo
nafuimehündüra asu ai ranî-süngumarîhindî.

⁸ Sehündî Adükarîndî hoafî ra fufuŋayomo rahurai maho.
Masedonia Akaia hîfî yangîrîyopoanî, ŋga muŋgu hîfî se
Godîmbo anîhondümbö-marîhorî hoafî ra maho. Ranane
asu ro asükaindefî ranîmbo ŋgîrî aheimbo hoafîndefî.

⁹ Ŋga aheihoarî ranahambo fîfîrîhindühî hoafîyei
arîhündî nahurai. Ro sîheimbo sowana tükümegehunda
Godîndî hoafî sahümündi hehi, tîkai god hînîŋgîrîhi
hehi, anîhondü God ai yangîrî nüŋgumbî ranahambo
süngumarîhindî ranîmbo wataporîyei arîhündî.

¹⁰ Asu God ranani ai ahandî nîmorî Sisas yîfîhündî
botîmarirî sünambeahîndî kosomboayu ranîmbo se

hifandarihori. Sisas ai Godindi hürütümbi yibobofe si ra tükündifemboe sihefimbo ranambeahindi aboedambo-reamuni arandi.

2

Por ai Tesaronaikahü ratüpurimayu ranahambo hoafimayu

¹ Wandafi mamî, horombo ro siheimbo sowanambo masinefi rasimboani yihoefti ratüpurî moai moani tüküfeyo, nga ra se fifirihindi.

² Horombo Firipai ngoafihü yihoeftimbo moaruwaimbo-rîhimunühi asu yihoeftimbo amoanîngümbi hoafi hoafimayei, ra se fifirihindi. Asu bidifiri ai yihoeftimbo gümarîhimunîsi, nga ro Godimbo anîhondümborîhurühi, yihîmbokoate aboedi hoafi siheimbo bokamarî-hehundüri.

³ Siheimbo moai mamîkarambo hoafi hoafiyahundüri, asu moai moaruwai hohoanîmoyefühi wosîhoaforti hoafiyahundüri, nga wani.

⁴ Nga God ai yihoeftimbo yare hoeireamuna mayoa aboedanemo yahuhaya, ranimbo yihoeftimbo anîhondümboreamunühi aboedi hoafi hoafimbo ratüpurî ra mase-muni. Asu nindou yihoeftimbo siao-mbeyahümunambo sefi hohumbo-yefipoani aboedi hoafi hoafayefi, nga God ai siaombüfiyuwa sefi hohumboanefi hoafiyefi arîhundî. Godani ahandîhoari yihoefti ngusüfo yare hore arandi.

⁵ Asu yihoefti hoafi ra ngorü-süngufe hoafiyoy, ngorü-süngufe hoafiyoy-ramboyefipoani, se ra fifirihindi. Asu ro yihoefti hohoanî hohoanîmo ra gabudîhundühî moai hoafiyefi, nga God ai ranimbo fifireandi.

⁶ Nindou bidifiri asu se, yihoeftimbo aboedi mbumundanemo mbîseiya sefi hohumbo-yefipoani, nga wani.

Ro Kraisindi hoafi sahumîndefi hefi-rîhundeimb-anefti, nga se yihoeftimbo afarîhehimunî ra aboed-anesi.

⁷ Nga se-babidi mamarefti ra warî hoafendühî dîboadomarîhundüri, hondî ai nîmorîmbo dîboado-arîhindüri nou.

⁸ Ro siheimbo afîndîmbo ngusüfo parîhundürühî aboedi hoafi hoafiyondürîmbo hîhîfi-hîhîfimayefi. Ranîyangîrîyopoani, nga fehefe-ndürîmbohündambo amboani hohoanîmomayefi. Sapo se ngunindî hondü-mayeiambo.

⁹ Wandafi mamî, ro afîndî tîjîrîfomayefi ra se fifirihindi. Siheimbo aboedi hoafi bokarî-hehundürühî se yihoeftimbo sesîmbuimbi saimbo ra tîjîrîfo-ndahimboyeyi sefi hohu ranîmboyefi asu nîmbî-nîmbîsi afîndî tîjîrîfomayefi yihoeftihoari fehefembohünda.

10 Horombo anihondümborihindeimbi babidi nimboefambe, ro moai moaruwai hohoanimo süngurihundi, nga mbumundi hohoanimo süngurihu marihundi rananefi hütikoate-ayefi. Ranimbo se Godimbo fifirihori.

11 Afindi ai ahandi nimori didiboadoariri nou-ane, ro siheimbo mamami rarihundüri marihundi, ra se fifirihindi.

12 Ro sihei ngusüfoambe kikumifoari-hundürühi, ngusüfoambe botirihundürühi hütihofimehundüri. Nga se Godindi hoafi süngundihindani, God ai siheimbo aboed-anei mbüsündura sefi hohumboanefi hoafi ra hoafimehundüri. Nga God-ani siheimbo ahandi simbamindi hamindi nginindi hifandirand-ambe kefoefemböhündambo kamafoareandüri.

Ai Godimbo anihondümborihindühi taborihehi ni boadei arihündi

13 Ro horombo Godindi hoafi hoafimayefa se nindouyafe hoafi yangriyo, nga Godindi-mayo hoaf-ane sei hehi masahümündi ranimbo ro munguambo si Godimbo hihifirihuri arihundi. Nga anihond-ane, hoafi ra Godindi hoaf-ane. Se anihondümborihindeimbi hoafi ra sihei ngusüfoambe amarondüri ranai nginindi ratüpurayo arandi.

14 Wandafi mam, Godindi nendi Sudia hifihü amarei se ahei hohoanimo süngurihini arihündi. Nga sihei ngoafihündi siheimbo moaruwaimbo-marhindüri, Sudahündi ai aheimbo moaruwaimbo-marhindüri nou.

15 Sudahündi ai Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi asu Adükari Sisas ahamumbo hifokoa-marhipuri, asu yihoeffimbo hemafoarhimuni. Raniyu God ai aheimbo nginindi-marandura asu ai nindou munguambo hürutarihündüri.

16 God ai Suda-yafe ndifombo aboedambo-fendürimbo moi ase i ranimboane asu ai yihoeffimbo Godindi hoafi bokari-hefendürimbo gümarihimuni. Raninambo ahei moaruwai hohoanimo afindi tüküme Feyowa haponda Godindi hürütü ranaheimbo tüküfendürimboane.

Por ai Tesaronaikahündi ndüfosimbo asukai hihirife hombo mehu

17 Wandafi mam, Suda ai gümarihimuna asu moai akidou gabusümo se-babidi nimarefi, nga siheimbo afindi hohoanimoayefi. Yihoeffi ngusüfo ana se-babidimboane, nga roana fi safi yangri-ane fi. Ranio asu siheimbo hohoanimoayefühi ninin-afindahu ngefihoeindihundüri sefi hohu hütihütia yefi.

18 Siheimbo sowanambo ndüfosimbo hihirife hombo masefi, nga Por ro yimbumbo-mbaiyah+yo, ngim+mbo-mbaiyah+yo siheimbo sowana sinimbo masahi, nga Satan ai yihoeimbo gumareamuni.

19 Adukari Sisasi ai kuduani, rasimboani ninimoatükunimbo anihondumbo-ndihundühi hibadimandihunda? Se ro-babidi nimarefambe ra. Dabohündambo hihifi-hihifimandefa? Siheimbohündambo. Yihoeifi ratüpurü ra aboed-ane nafuimbohünda ro aboedi ninimoatükunimandahumindexa? Siheimbo.

20 Nga siheimbohündambo hihifi-hihifayefi asu ndürimb-aneffi.

3

Por ai Timotimbo koamartheira hu ahei ngusüfo kikumifafoareandüri

1-2 Asu siheimbo afindi hohoan+moyefühi sihei hoafi fifirifembo-hündambo ngiri gedühi hamindi hibadihundi, nga ro yimbu Atens ngoafihü nimarimbo sehühi, Timoti siheimbo sowana koarhefiyuanim hombo masehi. Timoti ai shefi wandaf-ani, asu ai Kraisindi hoafi aboedi hoafiyu randühi, Godindi ratüpurüyu-randeimb-ani. Siheimbo kikumifoe-fendürühi, asu ngineminindi-ndürimbo koamarhehora masünu.

3 Tinjirifo siheimbo tükündifewani se ngiri kikirifindei, nga se sheihoari fifirihindi God ai shefimbo tinjirifo ra yifirimayu süngumbo.

4 Yin, horombo ro se-babidi nimboefambe yarihu hoafiyahu-ndürähüya, 'Shefimbo tinjirifo tükündifemboe,' masefi ra tükümeleyo.

5 Rani süngumboyo asu ro moai gedühi hifandihandi, nga asu Timoti koamarhehina masünu ra ro sihei anihondümbofe fifirife-ndürimbohündambo. Sisihimore hoeire-randeimbi ai siheimbo sisihimonde hoeindeandürani asu yihoeifi ratüpurü sihei mbusümo ra wanindimboe sefi hohu moei-asefi.

Timoti ai Kraisindi nendi Tesaronaika ngoafihü aboed-anei mehua Por ai hihifi-hihifimayu

6 Nga haponda Timoti ai hihirifi sünumboani siheimbo sowahididi ranüyu ai se anihondümborühi asu ngusüfo parühi arihündi ranahambo hoafi semündü masünu. Ai yare hoafiyuhü yahüya, münguambo si se yihoeimbo hohoan+moyeihü yihoeimbo hoeifembo afindi hohoan+momayei ro siheimbo ramehundü nou.

⁷ Wandafî mamî, moaruwai moatükunî asu tîŋîrîfo yîhoefîmbo tükümeŋeyo, ŋga se aboedî anîhondümbomarihindî ra ro hîmborîyefîhî ranî hoafî yîhoefîmbo kîkîmîma-foareamunî.

⁸ Ŋga se Adükari-babîdî ŋŋinîndî manîboadei ranîmboane asu ro aboedî safî amarefî.

⁹ Sîhefî Godîndî hîmboahü sîheimbohündambo afîndî hîhîfî-hîhîfarîhundürî ranîmboanefî asu hîhîfî-hîhîfî rana-hambo ro Godîmbo afîndîmbo hîhîfîmarîhurî.

¹⁰ Nîmbî-nîmbîsî sîheimbo hoeifemböhündambo Godîmbo dîdîbafîyahu arîhundî. Asu sîhei anîhondümbofe ra mbonîmbo-ndîhümündianî, ro ranîmbohünda fandîhehu-ndürîmboyefî.

Por ai aheimbo sowana hombo ahafanîmbo fehefepîrîmbohünda Godîmbo dîdîbafîmefîyu

¹¹ Sîhefî Ape asu God ahandîhoarî sîhefî Adükari Sisas ai sîheimbo sowana nafî ndondîneamunanî dîgîmboane.

¹² Asu Adükari ai sîheimbo fandîhendüranî sîhei ŋgusüfo pefe hohoanîmo adükari mbîhowamboane. Ranîmboane asu se apodoho-apodoho asu muŋguambo nindou aheimbo afîndî ŋgusüfo pandîhindürî ndühündî, ro sîheimbo ŋgusüfo pararîhundürî nou.

¹³ Rananîmbo ai sîhei ŋgusüfoambe kîkîmîmbîfoareandür-amboane asu süŋgunambo-anîmbo sîhefî Adükari Sisas ahandî nendî-babîdî kuduani, rasîmboanî se sîhefî Ape Godîndî hîmboahü sürühehindeimbî hütikoate nîboadeimboyei.

4

Hohoanîmo God ai yîfirayu ra süŋgundîhi ndühündî

¹ Wandafî mamî, hohoanîmo God ai yîfirayu ra sîheimbo yamundîma-rîhundürî asu se ra süŋgurîhi arîhundî. Adükari Sisasîndî süŋgu sîheimbo ŋŋinîndürîmbo se hohoanîmo aboedî safî ranî-süŋgundîhi ŋgei asefî.

² Sisasîndî dîbafî hoafî ro horombo sîheimbo hoafîmayefî ra se fîfîrarîhindî.

³ God ai yare hohoanîmoyuhü, se dîboadondîhehi nîboadeimbo, nîmorehî sîsîhîmo, anîmîndîhoandî bîrabîrî, ranî hohoanîmo hînîŋŋîndîhi hehi nîboadei, mehu.

⁴ Se mamamî nindou muŋguambo ai nîmorehühîndafundü, nîmorehîmbo aboedî hohoanîmondîmondürühî dîboadondüwurî.

⁵ Nindou Godîmbo fîfîrîfekoate-yeimbî, Suda-yafe ndîfo ai nîmorehîmbo ŋgusüfoambe hohoanîrundürühî nîmorehî

sisihimoyomo marundi. Nga se ahamundi hohoanimo rasungundu hohoanimondimboemo.

⁶ Se wandafi mamimbo moaruwaimbo-ndüpurühi ahamundi nimorehi sisihimo-ndümboemo. Nga nindou ai rawareandi ana, God ai ahambo simbori tñirifo dagadombui. Nga horombo siheimbo ranahambo ro ahini hoafimehundüri.

⁷ Nga God ai moaruwai hohoanimo süngufembo yahumboyoani sihefimbo hoafimemuni, nga sürühoeimb hoanimo süngufembo yahumboyo hoafimemuni.

⁸ Ranimboane asu nindou ai hoafi ranahambo daboadanambo-ndihindani, nindoumboyopoani, nga God Yifafi Aboedi sai-randeimbimbo anihori daboadanambo-arihori.

⁹ Wandafi mamimbo ngusüfo pefe hohoanimo ranana ro ngiri siheimbo pas ndanambe sürü papindihundi. Sapo God ai siheimbo hohoanimo ra yamundi-mareandüri.

¹⁰ Yin, Masedonia hifi muñguambo, apodoho mamiranihi muñguambo se ngusüfo pandihindüri. Nga wandafi, se yandihi süngundhi ngei sefi hohumboanefi ro siheimbo hütihütiafefi.

¹¹ Se yandihi diboadondhi hohoanimondeih, afufuriboadhi hohoanimondeih, siheihoarimbo yangri diboadondhi hibadihündi. Moani nimandeimboyei, nga yimbokoari warinambo ratüpurindei, horombo siheimbo yarihu hoafimehundüri nou.

¹² Rananimbo se ngiri ngoründifihi kündarei. Ranimboane asu Godindi hoafi süngufekoate-yeimbi ranai yandihi hondihindüran, siheimbo ahinindeimboyei.

Sisasimbo anihondumbo-rihindeimbi yifihündi botife aheimbo hoaf-ane nda

¹³ Wandafi mam, Godindi hoafi süngurihindeimbi yifisafimayei ranimbo fifirimbirihindi sefi hohumboanefi. Se ranaheimbo afindi hohoanimo-ndeimboyei nindou ai anihondumbofo-koate ramehind nou.

¹⁴ Nga Sisas yifyu mbura, asukai botimefiyu ra anihondumbo-arihundi. Ranimboane asu ndan-amboani anihondumbo-arihundi. Sisasimbo anihondumbo-rihindeimbi yifimayei ra God ai aheimbo ndemündündüri haya, Sisas-babdimbo kodeimboyei.

¹⁵ Nga Adükarindi-mayo hoafi siheimbo hoafayefindüri ra ndahurai-ane: Adükari ai asukai kuduan, yangri aniboadefi shiri Sisasimbo anihondumbo-rihindeimbi yifimayei ranaheimbo ngiri ngasündihundüri hohu gagifi, nga wani.

16 Nga rani-sihi Adükari ai ahandihoari sünü hiniŋginde haya kudümbui. Rasimboan-animbo ai puküna hoafinduanı, sünambeahindi nendi bogori ai miŋginduanı, asu Godındi fufuŋı ai hoafindimboe. Nga Sisanimbo anihondumbo-rihindeimbi horombo yifimayei ranai boatei botindahimboeyi.

17 Nga sünguni sihiri yangiri aniboadefi ai-babidi Godındi ŋginindinambo sünambe mamambe-ndeamuni hayambo-animbo, Adükari babidi mamühindahu, asu koadürümbo-koadürümbo ai-babidimbo nımandeimboeyfi.

18 Nga hoafi raninambo ŋgusüfoambe kiki mi-foefirindei.

5

Adükari ai kudümbui ranimbo-hündambo sihiri diboardondihehu nımandefomboane

1 Wandafi mamı, nini-sihiyo nini-simboaniyo rani-moatükuni tükündifemboe ranahambo ro ŋgiri siheimbo hoafi sürü papındihundi.

2 Sihiri ŋgiri rani-simboani fifındihundi. Nga Adükari ai kusü simboani ra moani nımai tükündifemboe, nıamboambo hümbuhünı nendi tükayafundi nou, se siheihoari ranahambo aboedi fifirihindi.

3 Nindou ai hoafindeihıya, 'Aboedi hoafühane,' asu 'Hapoana aboedi amarefi,' rambıseiani, rani-simboananimbo moaruwai moatükuni aheimbo moaruwaimbondearümboe, nımorehi ai nımorı wakemındimbo nımai tanğüfürı arandı nou. Nga ai ŋgiri ranahambo taborındi-hehindühi bündahindi.

4 Nga wandafi mamı, seana nımbokoani moai nımarei, nga ranimboanimbo Sisas kusü simboani se ŋgiri hepünındahindi hümbuhünı nendi tüküfewani nindou ai hepünehindi nou.

5 Nga se ra muŋgu nımbokoani hahabudei-rihündeimbiyeipoani, nga sirihü hahabudei-rihündeimb-anei.

6 Ranimboane sihiri ŋgiri apoefi bodımondı ai rawehindi nou, nga sihiri ana hibadıhundühi muŋgu ranahambo diboardondi hu hohoanımo-ndefomboane.

7 Nga yapombohimbombü ai nıamboambo apoehanei asu simındei-rihündeimbi ai nıamboambo simındei hehi afındıafındıyeyi rihündühanei.

8 Sihiri sirihüdidı nindou-ane fi, ranimboane asu sirihü hahabodefühi diboardondi hu hibadındi-humboane. Sihiri anihondumbo ŋgusüfo pefe hohoanımo ra güdihumboane nıminehoari agüdüdü nou. God ai sihefimbo aboedambofe-munıamboayu rasimboananimbo ranimbo himbondefomboane, rananimbo randihundani,

sihēfīmbo ḡḡosaḡḡonī-ndīmboe kapa at ḡḡīnīndī ami yīfiarīmbohūnda kīkafoarundī nou.

⁹ God ai sihefīmbo ḡḡīnīndīyimunīmbo moai kafaorea-munī, ḡḡa wanī. ḡḡa sihefīmbo ana sihefī Adūkari Sisas Kraiss aboedambofe-munīmbohūndambo kamafoareamun-ane.

¹⁰ Sisas ai sihefīmbo fehēfe-munīmbohūndambo yīfīmayu. Rananīmbo asu sihīrī yangīrī nīboadefūhīyo asu yīfīndefūhīyo ai-babīdī nīmboemboeyēfī.

¹¹ Ranīmboane asu se siheihoarī sīmborī kīkīmīfoe-firīndēihī, aboedī hoafīnambo fehēfirīndēi, ra se rawarīhindī nou.

Bīdīfirīnimbo Hoafī

¹² Wandafī mamī, ro hoafī nda hoafehundūrī, nīdou ai se-babīdī Godīndī ratūpurī ratūpurīyomo-rundeimbī ranahamumbo dīboadondīhipurī. Ai siheimbo hīfandīmbohūndambo Adūkari ai kamafoareapura, siheimbo aboedī hohōanīmo sūḡḡufembo hoafīyomondūrī arundī.

¹³ Ahamundī ratūpurīmbo hohōanīmondēihī, se ahīnīndēihī hohōanīmondahūpurī. Se wandafī mamī-babīdī sīmborī-sīmborī wudīndēi.

¹⁴ Wandafī mamī, ro siheimbo hoafehundūrī nda, nīdou ai yīboaruko-yīboarukondēianī, aheimbo ahīnī hoafīndahūndūrī. Nīdou ahīnīyēi-rīhūndēimbī kīkīmīboadīhindūrī. Nīdou ai Godīndī hoafī akīdou yangīrī sūḡḡundīhindanī ranaheimbo fandīhehindūrī asu nīdou muḡḡuambo warī hoafēndūhīndī-hīndūrī.

¹⁵ Se hībadīhūndī nīdou bīdīfirī ai siheimbo moaruwaimbo-ndīhindūrānī, asu aheimbo sīmborī moaruwaimbo-ndīhindūrīmboeyēi. ḡḡa wanī. Muḡḡuambo si siheihoarī sīmborī fehēfirīndēihī, asu nīdou muḡḡuambo fandīhehindūrī.

¹⁶ Muḡḡuambo si hīhīfī-hīhīfīndēi ndūhūndī.

¹⁷ Muḡḡuambo si Godīmbo dīdībafīndēi ndūhūndī.

¹⁸ Nīnī-moatūkunī tūkūmandīfe ranahambo se Godīmbo hīhīfīndīhorī. Sapo se Sisas Kraissīnd-aneī asu God muḡḡu ra refemboane mehu.

¹⁹ Se Yīfiāfī Aboedī hai nou dīkīrīndīhimboeyēi.

²⁰ Nīdou Godīndī-mayo hoafī hoafīndēianī, se hoafī ranahambo moanane mbīsemboeyēi.

²¹ ḡḡa muḡḡu-moatūkunī ra randīhi hoeindīhīnda aboedīndoanī ana, ranahambo kīkīhī-safīndīhūmūndī.

²² ḡḡa moaruwaindoanī ana, ranahambo būndahīndī.

²³ God ai afurīfe hohōanīmo ra nīmīndīhani. Ai ahandīhoarī siheimbo muḡḡunambo dīdīboado-mbīreandūr-amboane asu se sūrūhehīndēimbī

nimboeimboyei. Nga sihei ngusüfo, yifiafi, fi ra hifandimbirand-amboane rananimbo asu sihefi Adükarî Sisas Kraiss kuduani, se hütipoani, nga aboedi mbumündi hamindi nimboeimboyei asefi.

²⁴ Nga God ai randeambui nimboe sapo ai anihondumbo mamani siheimbo wand-anei mehundüri.

²⁵ Wandafi mamî, se yihoefimbo-hündambo Godimbo didibafindei.

²⁶ Se apodoho-apodoho muŋguambo se yihoefimbo-hündambo karihasihandüri mbisei.

²⁷ Adükarîndî ngîndî süngu ro hoafehandüri nda: Se pas nda muŋguambo apodoho-apodohombo hoeindîhi hehi hoafindei.

²⁸ Sihefi Adükarî Sisas Kraiss siheimbo hipoambo-mbireandür-amboane.

2 Tesaronaika

Pas yimbu Por ai Tesaronaika-hündambo sürü papimarandi

¹ Por, Sairas, Timoti, ro pas nda Kraisindi nendi Tesaronaika-hündi siheimbo sürü paparihundi. Se shefi Ape God asu Adükarî Sisas Kraisyafand-anei.

² Ape God asu Adükarî Sisas Kraisi moani hipoambombirineandür-amboane asu se ngusüfoambe afundhi kündihi nîmandei.

Por ai Godimbo hihifaruri

³ Wandafi mamî, muŋguambo si siheimbohündambo Godimbo hihifindihuri ndihumboyefi. Ra aboed-ane, nîmboe sapa shei anihondümbofe hohoanimo adükarî tükufe arandi asu siheihoari simbori hipoambofiriyehi hei asu ranî hohoanimo afindi tükufe arandi.

⁴ Ranahambohünda ngorü ngoafi, ngorü ngoafi Kraisindi nendi siheimbo aboed-anei ase. Shei hürütümbi moaruwaimbo-marîhindüra siheimbo tîjirifo tükümeŋyo. Nga se ranahambo moanane sei hehi Godimbo anihondümbo-rîhindühi nginindi aniboadei. Ranahambo ro Kraisindi nendambo siheimbo hoafiyahündürî arihundi.

God ai shefimbo mbumundi hohoanimo süngu yiboboreandühani

⁵ God ai ahandi mbumundi yibobofe hohoanimo ndahurai nafuaramunî. Se God nginindi hifandirandi ranahambo ratüpuriyehi arihündi ranimboane asu nindou ai siheimbo moaruwaimbo-marîhindürî. Asu rananimbo God ai siheimbo ahandi nginindi hifandirandi ranambe nîngombo ra nafindamündî-ndürîmbui.

⁶ Nindou siheimbo moaruwaimbo-marîhindürî ranahambo God ai mbumundi hohoanimo süngundeandühi simbori moaruwaimbo-ndearümbui.

⁷ Se tîjirifo masahümündi ra God ai moendinde mbunda asu siheimbo ai-babidi aboedi nîmarîmbohünda fandîherümbui. Adükarî Sisas ai hai kameihî ahandi sünambeahindi nendi nginindi-babidimbo sünü hinînginde weindahî kuduani rasimboani God ai fandîhemunümbui.

⁸ Nindou ai Godimbo fifirifekoate-ayehi asu Adükarî Sisas Kraisindi aboedi hoafi süngufekoate-ayehi ranahambo tîjirifo dagadürîmbui.

⁹ God ai aheimbo simbori moaruwaimbo-ndeirani ai Adükarîndi himboamupuimbo-randeimbi nginindi-kimî

ngiri nimandei asu ai koadürümbo-koadürümbo moaruwai nimandei boyei.

¹⁰ Adükari Sisas ai kuduanı ahandı nendi munğu ahambo aboed-ani mbısemboyei rasımboanı ra tükündı femboe. Asu munğuambo nindou ahambo anıhondümbo-arıhorı ranai ranahambo hepünındahimboyei. Se-amboa randıhimboyei anıhondü hoafı sıheimbo hoafımayefı ra se anıhondümbo-marıhindı wambo.

¹¹ Ranımbo hohoanı moyefühi sıheimbohündambo Godımbo dıdıbafıyefühi sefiya, 'Ape God, se aheimbo sıhafı hohoanımo süngufembo hoafı-mayafındürı asu se dıboadondo-wandüranı rasüngumbırıhind-amboane. Aheimbo ngınındı dabadüranıanımbı aboedı hohoanımo ai süngufembo aseı rasüngumbırıhind-amboane. Asu ai Kraısımbo anıhondümbo-rıhorühi ahandı ratüpürı munğumbırıhind-amboane,' asefi.

¹² Rananımbı se Adükari Sisas Kraısımbo aboed-ani mbısei, nga ai-amboa sıheimbo aboed-anei mbüsümbui. God asu Sisas Kraıs sıheimbo moai hıpoambo-ndıneandürühi rambırıneandür-amboane.

2

Godındı hohoanımo daboadanambore-randeımbı ai weındahı tükündıfımbui

¹ Wandafı mamı, sıhefi Adükari Sisas Kraıs asükai kudümbui asu sıhefımbı ai-babıdı mamambendeamunımbui ranahambo ro sıheimbo hoafayefı.

² Nindou ai hoafındühiya, 'Adükarındı sı tüküfemboane asu Adükarı ai kusümboanı,' mbüsuanı se ngiri afındı hohoanımondeihı, ngüsüfoambe hepünındahındı. Ranı hoafı ra nindou ngörü ai Godındı hoafı hoafıyu-randeımbı nahurai hoafıyumbo-mbeıyo, asu nindou ngörü ai ahandıhoarı hohoanı moyu haya hoafıyumbo-mbeıyo, asu nindou ngörü ai yahuhaya, 'Por, Sairas, Timoti ai yaru hoafımemo,' yahumbo-mbeıyo?

³ Se nindumbo hımbıoana wandıhündüranı sıheimbo tıkai hoafındeımbı boyei. Awi Adükarındı sı ra ngiri moanı hoangınde tükündıfeyo. Nga boateı nindou afındı Godındı hoafı moaruwaimbo-ndıhindühi getündıhehimboyei. Asu moaruwai hohoanı moyumbü ahambo God ai moaruwaimbo-ndearümbui ranai weındahı tükündıfıyuanı asu süngunambo-anımbı Kraıs ai kudümbui.

⁴ Moaruwai hohoanı moyumbü ra ai munğuambo moatükünı ranahambo nindou ai hohoanımo-yahündowohü dükarıhi god sei-arıhündı ranahambo ai hürütündarümbui. Ranı-moatükünımbı 'moanane' mbüsühi ahandı fımbı

yangiri adükar-ane mbüsümbui. Ai Godindî worambe nîmandümbö, 'Ro God-anahtî,' mbüsümbui.

⁵ Hoafî horombo ro sîheimbo sowahî nîmboahambeyahî hoafîmayahî ra se mîtanîrîhümündi-ai?

⁶ Ranî-moatükunî ai moaruwai hohoanîmoyumbündî nafî gürareandî ra se fîfirîhindî. Ahandî nafî gündeandani ngombo-anîmbo nîni-sîmboanîyo God ai yirifayu ranî-sîmboan-anîmbo ai weindahî tükündîfimbui.

⁷ Awi getürühoeimbî hohoanîmo haponda dîbo ratüpurîyo arandî. Nga nindou ai moaruwai hohoanîmo-yumbündî nafî gürareandî ana, God ai ahambo nderümünduanî asu ai nafî gifekoate-nduanî ra-sîmboanî muŋgu moatükunî ngîrî dîbo yagodo.

⁸ Asu moaruwai hohoanîmoyumbü ai weindahî tükündîfimbui. Asu Adükarî Sisas ai kuduanî ai moaruwai hohoanîmo-yumbümbö ahandî yafuinambo hîfokoandirühî asu ahandî hîmboamupuimbo-randeimbî ranambo moaruwaimbo-ndirümbui.

⁹ Satan ai moaruwai hohoanîmo-yumbümbö ngînîndî dagadombui asu nindou ranai ngînîndî tükündîfî haya ngînîndî moatükunî asu hepünîfeimbî moatükunî tîkai ratüpurîndümbui.

¹⁰ Nindou ai awarîhefemboayei ranaheimbo moaruwai hohoanîmondühîmbo tîkai hoafîndürümbui. Nga nindou ranai awandîhehimboyei nîmboe sapo ai anîhondü hohoanîmo ranahambo ngîrî yîfirîndei asu God ai ngîrî aheimbo aboedambondearü.

¹¹ Ranîmboane asu God ai ahei hohoanîmo ngörüsüngundeandani rananîmbo ai tîkai hoafî ra anîhondümböndîhimboyei.

¹² Ranîmboane asu nindou muŋgu ai anîhondü hoafî anîhondümböfe-koate-yeihî hohoanîmo moaruwai ranahambo yîfirayeî ranaheimbo God ai ahandî yîboböfe-ambe moaruwaimbo-ndearümbui.

God ai sîheimbo kamafoareandürî wambo aboedambo-ndearümbui

¹³ Wandafî mamî, Adükarî ai sîheimbo ngusüfo pareandürî arandî. God ai weangürühî hondü sîheimbo aboedambo-fendürîmbo kamafoareandürî. Ranîmboanefî sîheimbohündambo Godîmbo hîhîfirîhurî arîhundî. Ai sîheimbo Yîfiáfî Aboedî masagadürî ranîmbo-hündamboane asu se Godindî yangîr-anei asu se anîhondü hoafî anîhondümbö-marîhindî. Ranî-süngumbo-anîmbo God ai aboedambo-ndearümbui.

¹⁴ Ai sîhefî Adükarî Sisas Kraisîndî sîheimbo hîmboamupuimbo-randeimbî sürühoeimbî moatükunî

ranambefendürimbo yahumboani. Ro s̄heimbo hoafi aboedi nda hoafimayefi raninambo God ai s̄heimbo mborai mehu.

¹⁵ Ranimboane asu, wandafi mam̄i, se nḡin̄ind̄ih̄ümündi nīboadei. God̄ind̄i hoafi muᅇgu s̄heimbo yafambenambo, pasinambo yamundar̄hundür̄i ra se k̄ik̄ih̄ind̄ih̄ümündi.

¹⁶ S̄hefi Adükari Sis̄as Kraīs asu Ape God ai s̄hefimbo nḡusüfo par̄ineamunühi moani nḡusüfoambe k̄ik̄imi-mafoar̄ineamuna s̄h̄ir̄i ahambo an̄ihondümbor̄ihurühi h̄ifandar̄ihur̄i.

¹⁷ Nga God ai s̄hei nḡusüfo k̄ik̄imi-boadeandür̄ih̄i nḡin̄ind̄i mb̄isagadür̄-amboane ranimboane asu se hohoan̄imo aboedi süngund̄ih̄ind̄ih̄i hoafi aboedi hoafindeimboyei.

3

Ȳihoefimbo far̄ihefe-mun̄imbohündambo se God̄imbo did̄ibaf̄indei

¹ Wandafi mam̄i, nda ndeara bīdīfir̄animbo hoaf-ane. Ȳihoefimbo far̄ihefe-mun̄imbohündambo se God̄imbo did̄ibaf̄indei ndühünd̄i. Rananimbo God̄imbo hoafi ra nīmehünou nḡorü ngoafi, nḡorü ngoafi mb̄ihowamboane asu ahand̄i hoafimbo aboed-ane mb̄isei-amboane s̄hei mbusümo ramefeyo nou.

² Ȳihoefimbo far̄ihefe-mun̄imbohündambo God̄imbo did̄ibaf̄indei ndühünd̄i rananimbo asu nindou moaruwai hohoan̄imoyomo-rundeimbī ai nḡir̄i ȳihoefimbo k̄ik̄ih̄inda-mündimuni. Nīmboe sapo af̄ind̄i nindou moai an̄ihondümbor̄ih̄ind̄i.

³ Nga Adükari ai hohoan̄imo hondü aboed-ane yare arand̄i. Ranimboane asu ai s̄heimbo nḡin̄ind̄i dagadür̄ih̄i h̄ibadandür̄ani Satan ai nḡir̄i s̄heimbo moaruwaimbondearü.

⁴ Adükari ai ramareamuna ro fif̄ir̄ihund̄i nda: Hoafi s̄heimbo hoafimayefi ra hapo se rasüngur̄ih̄i ar̄ihünd̄i, nga asu süngunambo amboa rand̄ihimboyei.

⁵ Adükari ai s̄heimbo aboedi hohoan̄imo sagadür̄ani ranimboane asu Ape God̄ind̄i nindoumbo nḡusüfo pefe hohoan̄imo ra fif̄ir̄ind̄ih̄ind̄i asu se ahand̄i nḡin̄ind̄inambo tīnj̄ir̄ifo ranahambo moanane mb̄isei hehi nḡin̄ind̄i nīmboeimboyei Kraīs ramefiyu nou.

Nīmorehī nindowenih̄i muᅇgu ai ratüpur̄i-mbeyei-amboane

⁶ Wandafi mam̄i, s̄hefi Adükari Sis̄as Kraīsind̄i nḡin̄ind̄i süngu ro s̄heimbo rand̄ih̄ind̄i asefi. Muᅇgunambo wandafi

ngorü ai ratüpurikoate-yeihî hohoanimo sîheimbo yamundîma-rîhundürî ra süngufekoate-yeianî se ahei fikîmî papühî-ndahimboyei.

⁷ Se yîhoefî hohoanimo nda süngundîhindî. Yîhoefî ratüpurîmbo se fifîrîhindî asu ro se-babîdî nîmarefîmbo moai yiboaruko-yiboarukoyefî.

⁸ Sesî se masehimunî ra pemîmayefî. Se yîhoefîmbohünda tîjîrîfo-ndahimboyei sefî hohu sirîhü nîmboambo ro ratüpurîmbo tîjîrîfomayefî.

⁹ Sîhei-mayo sesî ndahumî-ndemboyeifîsî, nga asu moai sahumîndefî. Nga sîheimbo aboedî ratüpurî nafuundefanî asu se aboedî hohoanimo ra süngumbîhinda sefî hohum-boyefî sesî semîndîkoate tîjîrîfomayefî.

¹⁰ Nga se-babîdî nîmboefîmbo ro sefîya, 'Nindou ratüpurîkoateyuanî ngîrî sesî ndemündu,' masefî.

¹¹ Nga ro himborîmayefî ra semayeî bodîmondî moanî ratüpurîkoate nîmareî mburîhümbö ngöründî ratüpurî sefe farîhefendürîmbo hoafîyeî arîhündî.

¹² Nindou ra aboedî hohoanimo süngufembo sefî hoahu Adükari Sisas Kraisîndî süngu hoafîyahundürîya, 'Se sîheihoarî sesî semîndîmbo-hündambo moanî ratüpurî yangîrî ratüpurîndeî,' asefî.

¹³ Wandafî mamî, se aboedî hohoanimo süngufembo ra yiboaruko-yiboaruko-ndeimboyei.

¹⁴ Hoafî pas ndanambe sürü papîmarîhundî nda nindou ai rasüngufekoate-ndeianî ranaheimbo se türüboadîhi fifîrîndî-hindürühi ai-babîdî wudîndeimboyei, nga yowanî. Rananîmbo asu ai amoanîngî-mbeyeî-amboane.

¹⁵ Nga se yandîhi hohoanimo-ndeihîya, 'Yîhoefî hürütümb-anei,' mbîsemboyei, nga yîhoefî wandaf-anei mbîsei hehimbo aheimbo ahînîndahündürî.

Bîdîfiranî hoafî

¹⁶ Adükari ai afurîfe hohoanimo ra nîmîndîh-ani. Munguambo si munguambo moatükunî tükündîfeyoanî ai sîheimbo mbîfarîhendür-amboane asu ngusüfoambe afundîhi kündîhi hehi nîmandei. Adükari ai munguambo se-babîdî mbînünguwamboane.

¹⁷ Ro Por-anahî sîheimbo karîhasîhandürî asahî hoafî ra wandîhoarî sürü paparîhandî ro wandî pas mungu sürü papîmarîhandî nou.

¹⁸ Sîhefî Adükari Sisas Krais sîheimbo munguambo hîpoambo-mbîreandür-amboane.

1 Timoti Pas mamî Por ai Timotimbo sÛrÛ papîmarandî

¹ Ro Por Sisas Kraisîndî hoafî sahamîndî ha-rîhandeimb-anahî. God sîhefîmbo aboedamboreamuni-randeimbî asu Sisas Krais ranahambo anîhondÛmbo-rîhurÛhî hîmboayefî aiyafanî wambo hoafî semîndî hombohÛnda kafaorîne hîniŋgi-marîneandîrî.

² Timoti, wandî sÛngumboyo se anîhondÛmbo-marîworî asu se wandî nîmorî hondÛ nahurai-anafî. Pas nda sîhambo sÛrÛ papîrîhî koararîheheandî. Ape God asu ahandî nîmorî Sisas Krais ai sîhambo moanî hîpoambondîne hohoanîmo-ndînanîhÛ ŋgusÛfoambe afurîfe kÛfimbî hohoanîmo mbîsabînanîn-amboane.

Tîkai yamundîfe hoafî ra raguanambo-ndîhumboane

³ Ro Masedonia hîfîna hahÛhî asu sîhambo Efesus ŋgoafîhÛ mbînîmbafa sahehea hoafîmehanîni ranane asÛkai haponda sîhambo hoafehanîni. Se ranîhÛ nîmbafîmbo nindou bîdîfîrî ai tîkai hoafî sÛngufe hohoanîmo yamundarundÛrî ra yowanî mbîsafîpurî saheheamboyahî hoafîmehanîni.

⁴ Rananîmbo se hoafîndafî-ndÛranî ai ŋgîrî tîkai hoafîndei asu ahei hÛrÛtÛhoafî, ahuirîhoandî ndÛrîmbo tÛrÛfoefe ho wataporî hohoanîmo ra mbîsîhehind-amboane. Ŋga yahurai yamundîfe hoafî ana sîmborî hoafî tÛkÛfe arandî, ŋga asu ranî hohoanîmo ranai ana ŋgîrî aheimbo Godîmbo anîhondÛmbofîhî ahandî ratÛpurî fîfîrîfembo-hÛnda fandîhendÛrî, ŋga wanî. Ŋga anîhondÛmbofe hohoanîmo yanŋgîrî randeamboe.

⁵ Ro ŋgusÛfo pefe hohoanîmo botîfembohÛnda hoafî ra hoafayahanîni. ŊgusÛfoambe sÛrÛhoeimbî hohoanîmo, Godîndî hîmboahÛ hÛti-koateimbî hohoanîmo asu anîhondÛmbofe hohoanîmo munŋuambo ra ŋgusÛfo pefe hohoanîmo nîmîndîh-ane.

⁶ Asu nindou bîdîfîrî ana hohoanîmo ranahambo munŋuna daboadanamborîhi hehimboanei, asu hîhîndî wataporî ranahambo yanŋgîrî hohoanîmoyei hei arîhÛndî.

⁷ Aiana Godîndî ahînÛmbî hohoanîmo ranahamboanemo yamundîhu-rîhundeimbî-ndefîmbo mehomo. Ŋga ai ahamundî hoafî ranahandî nîmîndîhÛndî asu ai rananî moatÛkunîmbo anîhondÛmboanefî hoafayefî mehomo ra moai fîfîrundî.

⁸ Sihiŕi yarihu fifirihundi God ai nindou-yafe hoanimo dibo adofembo-hündambo ahandi ahinümbi hoanimo hininŕimareandi. Asu nindou ai ahinümbi hoanimo ranahandi ratüpurü hondü rawarhindü ana, ra aboed-ane.

⁹ Nga sihiŕi ndanahambo ndondi hu yandi hu fifirindihumboane: God ai nindou aboedi ranaheimbo-yopoi ahinümbi hohoi hininŕimareandi, nga wani. Ndanimoatükuni ranana nindou ai ahinümbi hohoi mogonimbirihehi-ndeimbi, bogorimboyafu-ndeimbimbo hifinambo-rhipureimbi, Godimbo daboadanambori-horeimbi, moaruwai hohoi süngurihi-ndeimbi, Godindi hohoi ana ambe sei-rihündeimbi, hifi ndanihünda hohoi süngufemboane seimbi, boagirambo hifikoarhindüri-rihündeimbi asu nindou hifikoari-hindeimbi muŕguambo ranaheimbo God ai ahinümbi hohoi hininŕimareandi.

¹⁰ Asu nimorehi sisihi-moyeimbi, nindowenihi bogoi moaruwai hohoi moyomo-rundeimbi, nindumbo hümbühinyomo sowandümo homo kaki fihimbo koarihourundeimbi, tikai hoafiyei-rihündeimbi, asu moani hoanŕihi hehi nimoamo nda sei-rihündeimbi, yamundife hoafi aboedi ranahambo daboadi hihirihindeimbi, nindou muŕguambo ranaheimbo God ai ahinümbi hohoi ra hininŕimareandi. Nga ahinümbi hohoi ndanana rani-moatükuni, asu amuri moaruwai hohoi aho ranai aboedi hohoi ranahambo gabudeamboembo-hünda gifembo-hündamboane.

¹¹ Hoafi hondü ranana aboedi hoafi God ai wandi warihü masendi rani-dibo simogod-ane. Hoafi aboedi ranahambo aboed-ane ase asu God ai hihifi-hihifi hohoi nimindihayu ra hoafimemuni.

Por Godimbo hihifarüri

¹² Sihefi Adükari Sisais Kraisi ai wambo hohoi moyundirühi, wandi ratüpurü nda wudipoaponde randeambui yahuhaya, wambo ahandi-mayo ŕginandi ra masendiramboanahi, asu ro ranahambo hihifarühini.

¹³ Yini, ro horombo ahambo hoafiyahandowohü tirifoarhinühi moaruwaimborihinühi ahambo hürütümarühini, nga ro ahambo anihondümbofi asu fifirifekoate manimboaha ranimboyu ai wambo hipoambo-mareandi.

¹⁴ Adükari ranai wambo hipoambo-mareandiramboyahi, ro Sisais Kraisi-dibo animboahi. Raniyu wambo anihondümbofe asu hipoambofe hohoi afindi masendiri.

15 Hoafi nda anihondü hond-ane asu munḡu ai anihondumbo-mbirihind-amboane. Sisas Krai ai moaruwai hohoan+moyefembü sihefimbo aboedambo-femunimbo makusu, ḡa moaruwai hohoan+moyei-r+hündeimbi ranaheimbo munḡuambo ḡasündi-heandürimboanahi.

16 ḡa Sisas Krai ai moaruwai hohoan+moyeimbi himboana wamarandüri hu ra nafuimbohünda ḡasündihearü hehea moaruwai hohoan+moyarihandeimbi wambo boatei hipoambo-mareandiri. Nindou didiyei Kraisimbo anihondumbo-ndihoran asu süḡunambo koadürumbo-koadürumbo yangiri niḡombo semindimboayei ranaheimbo ro sisami nahurai-anahi.

17 Aiana Bogori adükari hondü koadürumbo-koadürumbo nünḡumboani. Aiana yifikoateyu-randeimb-ani, asu ahambo nindou ai hoeife-koateyu-randeimb-ani. Ai mamani God hondayu asu ahambo ndüri adükarümb-ani asu ai koadürumbo-koadürumbo bogori hond-ani mbisefimboane, ḡa anihond-ane.

Timoti ai ḡginindi nünḡumbo yifiarimbiyu-wamboane

18-19 Timoti, se wandi nimori nahurai-anafi. Horombo Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi ai sihambo ninimoatükuni süḡunambo refemboayafi ranahambo hoafimayu asu ro hoafi ranahambo hohoan+moya hehea, haponda se randowandi asahanini. Se hoafi ra ḡginindi kikihindandifi nimbafimbo-animbo asu sihaf ḡgüsüfoame hütikoate-ndafühi anihondumbo-ndiworühi moaruwai hohoanimo dibo yifiarimbohünda tinjirifondafi. Nindou bidifiri ahei ḡgüsüfoambe ra moaruwai-ane asei, ḡa ranahambo raguanambo-marihindi ranimboanei asu ahei anihondumbofe hohoanimo ra mahanondüri sip ho nimoeifihitrimondeandühi himoni ahano nou.

20 Nindou yimbu yahurai-anafan ahafandi ndüri Himeneus, Areksander ahafanimbo ro Satanindi warihümarheapiri. Nindou yimbu ai randafineandühi karini asu ai Godimbo tirifoefe hoafikoate-mbeyafanda sahehea.

2

Godimbo didibafife hohoanimo

1 Boatei se anihondumbo-rihindeimbi aheimbo hoafindafindürühi animboya, se nindou munḡuambo fehefe-ndürimbohünda Godimbo didibafindahindowohühihifindihori, mbisafi.

2 Adükari bogorimbo-yafundeimbi, asu munḡuambo gafman ranahambo-hündambo Godimbo hoafimbeyafindowamboane sihiri aboedi nimarimbohünda. Rananimbo

asu sihiri Godindi hohoanimo süngundi hu nindoumbo hohoanimondefi ngefimboane.

³ Sihiri hoafi yahurai hoafayef-animbo ra aboed-ane asu God shefimbo aboedamboreamuni-randeimbi ai rana-hambo yifirayu.

⁴ Ai nindou munquambo aboedambo-ndiheandürihu asu anihondü hoafi ra fifirimbiri-hinda yahumboani.

⁵ God mam-ani asu hoafi semündü hu semündü hurandeimbi nindou mam-ani. Aiani God asu nindoumbo sowana hoafi semündü hu semündü hu arandi. Nindou ra Krai Sisas-ani.

⁶ Ai munquambo nindou aboedambofe-ndürimbohünda ahandi fi Godimbo masagado. Nini-simboaniyo God ai yifirimayu ra ai nindou aboedambo-fendürimbo yahumboani shefimbo nafuimbohünda Krai ai ahandi fi masagado.

⁷ God aiyu ahandihoari rani hoafi ra semindi ho Suda-yafe ndifombo bokarifehe-ndürühi yamundife-ndürimbo kafaore hini-nji-mareandiri. Ranahambo ro tikarheambo-yahipoani, nga anihondumboanahi hoafayahi. Rananimbo Suda-yafe ndifo ai Kraiimbo anihondumbo-rilorühi asu anihondü hohoanimo fifirimbiri-hind-amboane.

⁸ Munquambo nindowenihühi ngoafi-ngoafi ranihünda ai wari botirundühi didibafimbemonda sahehea hohoanimoayahühi. Ai sürühoeimbi ningenomombo asu simbori hoafikoate-ndimondühi Godimbo didibafindafundi.

Nimorehi-yei hoaf-ane

⁹ Nimorehi ai hoeari ndorihoyo-weimbi güdühindühi afind-afindi-koate asu ahei fi hifinambo-ndihindi. Ai ahei mbirinanji didiboadofe yihuru asu gorinambo nafirundeimbi-hündi ranambo fi yihuru-ane asu hoeari kaki adükari-fihühi semindümbi yihuru-ane ra moeisahi.

¹⁰ Nga nimorehi ai Godindi hoafi süngumbo seimbo ana, ai ratüpurü aboedi ratüpurimbeyei-amboane ranane nimorehi-yei yihuru hondayo.

¹¹ Nimorehi ai hifandi-rundeimbi-yomondi hoarehindeihühi sisi-koate nimandeimbo Godindi hoafi himborimbeyei-amboane.

¹² Ro ngiri hini-nji-ndiheandüra nindowenihambo hibadühüpuri asu Godindi hoafi yamundihipuri ndühündi, nga wani. Nga nimorehi ana moani sisi-koate nimarimbo Godindi hoafi himborimbo yangiri-anei.

¹³ Nimboe sapo God ai Adamimbo boatei nafirüri mburamboyu, asükaiyu süngunambo Ifimbo nafimarandi.

¹⁴ Nga asu Adam ai moai tikai hoafi ranahambo anihondumbo-reandi, nga wani. Nimorehi aiyu tikai

hoafi ranahambo anihondumbo-mareandi ranayo asu ai moaruwai hohoanimomayo.

¹⁵ Nga nimorehi ana nitori wakemindi ratupuri ratupurimbeyei-amboane. Asu ai yarhinduhi Godimbo munquambo si aho ra anihondumbo-rithoruhi, nindoumbo hipoambofe hohoanimo ra sungurihunduhi, suruhoeimbi hohoanimoyeih asu ahei fi hifinambo-arhind ana, God ai aheimbo aboedambo-ndearumbui.

3

Kraisindi nendambo hifandirundeimbityomondi hoafi

¹ Hoafi nda tikaiyopoi, nga anihond-ane: Nindou dudi ai Kraisindi nendi aheimbo hifandiyondurimbo hohoanimoayu ana, asu ai ratupuri aboedi ranahambo yifiriyu hayamboani.

² Hifandiranduri-randeimbi nindou bidifiri ai ahandi moaruwai hohoanimo nimarikoate-ayo ranahambo turfoefe hoefekoate-mbiyei-amboane. Asu moani nimorehi mam semundumb-animbo mbununguwamboane. Nindou ranai ahandi fi diboadore hifandimbi-rand-amboane asu ndore nunguan nindou ai ahambo aboed-ani mbi-sei-amboane. Asu nindou ahandi worina tukehindi ra ndore hifandimbi-randur-amboane. Asu ai aboedi yamundea-ndeimbimbiyu-wamboane.

³ Asu ai ngiri bia afindi ndumundu asu ai ngiri harimbo hohoanimodu, nga himboari hoafenduhi simbori hoafikoate nindoumbiyu-wamboane. Asu aiana ngiri kiki afindi semindimbo hohoanimodu.

⁴ Ai ahandi aborudi ranaheimbo didiboado-ndearuhi asu nimoakidibou ai ahambo ahniyeih ahandi hoafi himboriyeih sungumbirihind-amboane.

⁵ Nindou ranai ahandi aborudi ranaheimbo didiboadofekoate-ayu ana, asu ai nungunde Kraisindi nendi ranaheimbo hibadimandandura?

⁶ Anihondumbo-reandeimbi nindou simbori aiana nimai hifandirandeimbimbofe-poanisi, nga ai ahandi fimbo borindu asu God ai ahambo Satanimbo ramariri nou tihirifo dagadombui.

⁷ Nga nindou dudi Godindi hoafi himborikoate-mayei ahei mbusumo aboedi mbumundi anungu ai-animbo hifandirandeimbimbofi mbi-maru-amboane. Nga asu nindou ranai ahei himboahü mbumundi ningokoate-ayu ana, asu nindou ranai yiboaruko-ndihoran asu Satanindi andurambe keboembui.

Kraisindi nendiyei ratupuriyomo-rundeimbityomondi hoafi

⁸ Mami yahurai-ane Kraisi^{ndi} nendi-yafe ratüpuriyomorundeimbi amboani ai ahamundi ratüpurⁱ ranahambo ndondu hohoani^{mo}-mbemondamboane. Nindou ranai ngiriⁱ af^{ndi} bia ndim^{ndi}mo asu ngiriⁱ nümüsiⁱ nou moaruwai hoaf^{ndi}mo aboediⁱ hoaf^{ndi}mo ndundi. Asu ai ngiriⁱ nindou bidifiriⁱ-yeimayo kaki sem^{ndi}rambo hohoani^{mond}mo.

⁹ Ranan^{imbo} asu ai God^{ndi} h^{imbo}ahü hütikoateyomondühi an^{hondü}mbofe hohoani^{mo} dibo mengoro God ai s^{hefi}mba nafuimayu ranahambo kiki^hsafimbirundimund-amboane.

¹⁰ Weangurühi ahamundi hohoani^{mo} ranahambo yandu hoeindundani, asu raniⁱ hohoani^{mo} aboediⁱ mbumundi ngoan-an^{imbo} asu se ahamumbo ratüpuriyomorundeimbi^{mb}-ndüpurⁱ hin^{ngi}-mbirupur-amboane.

¹¹ Mami yahurai-ane n^{imore}hi amboani ai ahei ratüpurⁱ ranahambo ndond^{hi} hohoani^{mo}mombeyei-amboane. Ai ngorümba daboadanⁱ hoaf^{nde}imboyei. Ai ahei fi hifⁿambo-nd^{hindü}hi an^{hondü}mba ratüpurⁱmbeyei-amboane.

¹² Ratüpuriyomorundeimbi aiana n^{imore}hi mamⁱ yangiriⁱ sowandümondeimbi-mbemond-amboane. Asu ai ahamundi aborüdi ranaheimbo ndondundürⁱ hif^{and}imbⁱndür-amboane.

¹³ Ratüpuriyomorundeimbi ai aboediⁱ ratüpurⁱ ratüpuremo ana, nindou ranahamundi ndürⁱ aboediⁱ yagodi^{mb}oe. Ranan^{imbo} ai ahamundi Sisas Kraisi^{mb}o an^{hondü}mbofe ranahambo hoafi^{mb}o y^himbokoatend^{imbo}emo.

God^{ndi} hohoani^{mo} n^{im}nd^{ihünd}i hoafi

¹⁴ Timoti, ro s^{hambo} sowana n^{imehün}ou s^{nimbo} af^{ndi} hohoani^{mo}-ayahahi, nga asu ndaniⁱ moatükun^{imbo} pas nda sürü papar^{hand}i.

¹⁵ Rani^{mb}oanahi asu ro n^{imai} s^{nikoate}-ndahanⁱ ana, asu se hoafiⁱ nda hoeindo hawa aboediⁱ hohoani^{mo} God^{ndi} nendiⁱ s^hriⁱ s^{ngufembo}ayo ra fifiri^{ndo}-wamboyafi. Raniⁱ nindou s^hriⁱ ana yangiriⁱ koadürümbo nüngumbü God^{ndi} nendiⁱ fand^{hi} ar^{ihünd}i ranaheimbo kambohoaniⁱ nahurai an^{hondü}mbofe hohoani^{mo} ra ng^{nem}ndⁱ-ndür^{imbo}ane^{fi}.

Kraisi^{mb}o herü

¹⁶ S^hriⁱ ndond^{ihu} fifirindhumboane, nga God^{ndi} n^{im}ndⁱ hoafiⁱ hohoani^{mo} ra ndor^{hoeimbi} hamnd-ane. God ai dibo-hoafiⁱ weindah^{mareand}i ra ndahurai-ane. Nindou n^{imor}imbofi tüküme^{fiyuwa} hoeimar^{hor}i.

Yifiafiⁱ Aboediⁱ ai nafuimayo ahandⁱ hohoani^{mo} mbumund-ane. Sünambeah^{ndi} nendiⁱ ai hoeimarüwuri.

Ahambohünda Suda-yafe ndifoambo hoafi bokamar+hoemo.
 Hifi+n+ndi nimorehi nindowenih+ ai ahambo an+hondümbomar+hor+.
 God ai sünambe serümündü mahafu.

4

Tikai hoafümbi nendi-yafe hoafi

¹ Yifiafi Aboedi ranai wudi+poapore hoafiyowohü yahoya: Süngunambo ana nindou bid+fir+ ai an+hondümbofe hohoan+mo ra hin+ngi-nd+himboyei. Asu ai t+kai hoafümbi sanendi kabomo ranahei yafambehündi h+mbor+ndeihi+ asu ranahei yamundi+fe hoafi ranahambo süngundühimboyei, meho.

² Yamundi+fe hoafi ra t+kai hoafiyomo-rundeimbi-yomondi-mayo hoaf-ane. Ahamundi ngusüfoambe hohoan+mo ra mam+kari-ndapurüh-an+imbo asu ahamundi moaruwai hohoan+mo ranahambo ngir+ amoan+ngi-nd+imo ndundi.

³ Rani nindou ranai nimorehi sem+ndi+koate hohoan+mo asu bid+fir+ sesi weh+saombo hohoan+mo ra refemboane mb+simboemo. Nga nindou did+yei ahambo an+hondümbomar+hor+ asu hoafi hondü fif+rari+hindi ranai sesi sahüsihi asu ahambo h+hifi+mböhünda God ai sesi ra naf+marand-ane.

⁴ Nga asu muṅguambo moatükun+ God ai naf+marandi+ ra aboed-ane. Nga se rani-moatükun+ ranahambo moaruwai-ane mb+seimboyei, nga God+imbo h+hifar+hor+ ana, ndahümündi.

⁵ Nga asu God+ndi hoafi süngu sihefi did+bafe hoafi rasüngunambo muṅguambo sesi ra God+ndi yang+ri+ tükündifemboe.

Timoti ai Sisas+ndi ratüpur+imbo aboedi mbünüṅgu-wamboane

⁶ Asu se ndani hoafi ra wandafi mam+ ranaheimbo hoafayaf+ndür+ ana, asu se Sisas Kraisi+ndi ratüpur+yafi-randeimbi+ aboedi safi n+imboamboyafi. An+hondümbofe hoafi asu yamundi+fe hoafi aboedi+ ra se sünguaro haf+ rani-süngu se ngi+n+ndi n+mand+imboyafi.

⁷ Asu se h+hindi watapor+ moaruwai ranahambo ana daboadanambo-ndowandi. Nga se God+ndi hohoan+mo ranahambo yang+ri-an+imbo yamundi-yamundi-ndowandi.

⁸ Sihefi fi yamundi-yamundi+fe hohoan+mo ndanana moani ak+idou fand+hemun+imboe. Nga asu God+ndi hohoan+mo süngufembo yamundi-yamundi+fe ra sihefi+imbo af+ndi safi fand+hemun+imboe. Rani-moatükun+ an+imbo yang+ri+ an+imboef+ ndani-s+imboani fand+hemun+ asu süngunambo koadürümbo-koadürümbo yang+ri+ niṅgombo

semindimbo rani-simboani amboani fandihemuni raraondamboe.

⁹ Hoafi ra anihondü hamind-ane, nga munguambo ra anihondumbo-mbirihind-amboane.

¹⁰ Godindî hohoanimo süngufembo ra ratüpuriyefühi hüti-hütiayefi. Sapo ro yangiri nüngumbü Godimbo anihondumbo-rîhurühi himboayefi. Nga nindou didiyei ahambo anihondumbo-arîhorî ranaheimbo aboedambo-reandüreimb-ani.

¹¹ Nga se nindou ranaheimbo hoafi ra dabadürühi yamundowandürî arandi rananimbo süngumbirihind-amboane.

¹² Ahei himboahü ana se nindou akohoand-anafi, nga asu ai sîhamboya aiana nindou yangir-ani mbîsahünînimboyei, nga wani. Nga se nindou aboedi mbumundi hamindi nîmbafan-animbo, asu anihondumbo-rîhindeimbî ai sîhafî hoafi, nîngo, hîpoambofe hohoanimo, anihondumbofe hohoanimo asu sürühoeimbî hohoanimo ra sîhambo hoeirîhinîni hehimbo süngumbirihind-amboane.

¹³ Ro tüküfekoate-yahambe nindou himboahü Godindî hoafi hoeindo wataporimbo-ndandühi, kîkîmîboadwandürühi asu ahandî hoafi yamundowandürî ndandî.

¹⁴ Horombo hîfandî-rundeimbî ai sîhambo warî wamîni nandunînanî God ai ahandî hoafi hoafi-yu-randeimbîndî hoafi-süngu sîhambo ranîpoani ratüpurî masaganîni. Nga se ratüpurî ra mbosîndamboyafi.

¹⁵ Munguambo ratüpurî ranahambo sîhambo hoafîmayahi ra se ndondo hîbadandî ratüpurî aboedi ra tüküfembohünda tînjîrifondafi. Rananimbo asu munguambo nindou-yei himboahü sîhafî hohoanimo ra aboedi tükümbîfeyo-wamboane.

¹⁶ Se nindou aheimbo yamundaro-wandürane, asu sîhafî hohoanimo ranane ranahambo ndondo hîbadandî. Se yaro ngîniîndî nîmbafi. Se randowandühi ana, se-anafi asu sîhafî hoafi hîmborîyeimbî ra munguambo aboedambo-ndahimboyei.

5

Ngorü nindoumbo didîboadofe hoafi

¹ Se boagîri nindoumbo ngîniîndî hoafîndamboyafi, nga sîhafî apembo hîniîngîrou safî didîboado-arîworî nou-animbo asu ahamumbo amboani randowapurî. Asu ako-hoandambo amboani sîhafî akîdambo rawaroworî nou rando didîboado-ndowapurî.

² Se nîmorehi boagîrambo amboani didîboado-ndowandürî sîhafî me hondü rawarowandî nou. Asu se yihoarîf-amborîmbo didîboado-ndowandürî

sürühoeyoweimbi hohoanimo süngu sihafî rehi hondumbo rawarowandi nou.

Nîmorehi kaisahoabediyei hoafi

³ Se nîmorehi kaisahoabedi ranaheimbo aheiamboa hamîndî nîboadeia ndondondîworü.

⁴ Nga asu nîmorehi ranai nîmoreimbi-ndowohü ahurîhoandeimbi-ndowanî ana, nîmorî ai boatei ahei hondî asu asarî ranaheimbo mbîfarîhe-hindür-amboane. Ranî hohoanîmo ra Godîndî hohoanîmo süngufe-ane, nga yamundowandürî. Asu ai nîmorehi ranahambo ndondîhi hîbadîhîndühî horombo moanquimarandürî ranî-süngumbo simborî amboanî mbîfarîhe-hindamboane. Ranî hohoanîmo ranîmbo-ani God ai yifirayu.

⁵ Nîmorehi ranai nindowenihambo dîgerî haya ai-yanğîrî hamîndî nîngombo ana, ai Godîmbo hîbadîrîhü nîmbî-nîmbîsi ahambo fehefe ranahambo dîdîbafîndo pîndo nda ngomboe.

⁶ Nga nîmorehi kai ai moanî ahandî fimbo yanğîrî hohoanîmoyo süngure arandî ana, nîmorehi ra yîfiyombo nahurai-ane.

⁷ Se anîhondümborîhindeimbi ranaheimbo ranî hohoanîmo ra randîhindî mbîsafan-anîmbo asu ai ranahambo süngundühî ngeianî asu nindou nğîrî aheimbo moaruwai hoafîndahündürî.

⁸ Nindou düdi ai ahandî mamîsîrî asu ahandî fikîmînîndî ranaheimbo-poanîmbo dîdîboado-fendürîkoate-ayu ana, nindou ranai anîhondümbofe hohoanîmo ranahambo daboaddîhîreamboani. Nga nindou ranai anîhondümbofe-koateyeimbi ranaheimbo nğasündearü haya ai moaruwai hamîndî nüngumbui.

⁹ Kaisahoabedi ai 60 hîmbanî nğasündeandeimbi nindowenihi mamî yanğîrî serîmîndoweimbi ranahambo aboedi hohoanîmo süngureandeimb-ane aseî nîmorehi yahurai yanğîr-anîmbo kaisahoabedi-yafe fehefembo bukambe ndürî pefendürîmboane.

¹⁰ Ai aboedi hohoanîmoyo-randeimb-ane mbîsei-amboane. Ranî-ratüpurî aboedi yahuraimboanahî hoafayahî ai ahandî nîmorî ndore hîfandîmbîrand-amboane asu nindou semîndî worînambo-mbîreand-amboane, anîhondümborîhindeimbi-yafe tînarî popoaimbîrîhend-amboane, nindou tînğîrîfo tükündîfeyoanî mbîfarîhendür-amboane asu munğambo aboedi ratüpurî aho ra rambîreand-amboane.

¹¹ Nga se kaisahoabedi akîdou nîmorî safî aheimbo fehefembohündambo ahei ndürî pandowa-ndürîmboyafî. Ai hoafîndeihi anîmboya, 'Ro Kraîsîndî ratüpurîmboanefî' mbîsei hehi, asu ahei fimbo yanğîrî hohoanîmondeihî

anam+ndi ŋgorü semündümbo mb+sei hehi Krais+ndi ratüpur+ ra h+n+ŋgi+nd+himboyei.

¹² Asu sapo ai n+n+moatükun+yo horombo hoaf+yeih+ rand+humboyeft+ masei ra refekoate-ayeï ana, ai hütindeimboyei.

¹³ Asu ai ŋgorü hohoan+mo yar+hi ar+hünd+ ra ratüpur+koate-ndeihi moan+ wor+n+wor+n+ndeimboyei. Asu ratüpur+koate yang+r+poan+, nga ai bod+mondambo hahabodeih+ daboadan+ tehünd+hündür+ asu b+d+f+ri+yafe moatükun+ ranahambo sefe fehefendür+ n+n+moatükun+ ai hoaf+koate-mbomayo ra watapor+mbor+hü ar+hünd+.

¹⁴ Ran+imboane kaisahoabedi ak+dou n+mori safi aiana asukai anam+nd+hü-mbeyahind-amboane asahi. Ranan+imbo n+mori wak+nd+hümündi mbund+hümbo asu ahei wor+ ra h+bad+hünd+. Randahindan-an+imbo nindou ai ŋg+r+ ahei moaruwai hohoan+mo hoeind+hindüh+ asu moaruwai hoaf+ndei.

¹⁵ Nga n+moreh+ b+d+f+ri+ ana ai daboadi h+h+r+yahi hehimbo asu Satan+ndi süngu heimboaneï.

¹⁶ N+moreh+ an+hondümbo-reandeimb+, n+moreh+ kai mam+ ahand+ worambe ai-d+bombo an+ŋgo ana, n+moreh+ ranai ndonde h+badand+. Sapo n+moreh+ kai ranahambo ana an+hondümbo-r+hindeimb+ ai ŋg+r+ ahambo h+bad+nd+hünd+ ran+imbo-hünda. Nga n+moreh+ kai d+d+yei nindou ŋgorü ai-amboan+ h+fand+yondür+koate-ayeï ranaheimbo-an+imbo an+hondümbo-r+hindeimb+ ai h+band+hündür+imboyei.

Hifand+rundeimb+ nindou ai aboedi ratüpur+nd+monda ndond+hu h+bad+hu-pur+imboane

¹⁷ Asu hifand+rundeimb+ ai aboedi hifandarundi ran+süngumbo ahamumbo aboed-anemo mb+sahüpurüh-an+imbo aboedi mb+fari-hehipur+imboane. God+ndi hoafi hoaf+yomo asu yamundu-rundeimb+ ahamumbo ran+poan+imbo ham+ndi mb+fari-hehipuramboane.

¹⁸ Sapo nindou ahand+ ratüpur+ ranahambo kaki saimbo ranahambo-hündambo God+ndi hoafi yare hoaf+yowohü yahoya, 'Burmakau ai wit h+p+r+ f+f+ri+hendüh+ asu safi ded+imboe sei hehi yafambe k+k+h+nd+hüm+ndimboyei,' meho.* Asu ŋgorü hoafi yahoya, 'Nindou ratüpur+yurandeimb+ ranai ratüpur+ ran+süngunambo kaki ndemündümbui,' meho.

* **5:18:** Por ai hohoan+moyuhü yahuya, An+hondümbo-r+hindeimb+ ai ahei hifand+rundeimb+imbo kaki-napo mb+fari-he-hipur-amboane, mehu. Ran+hoafi ra weindah+fembohünda ai Baiborambeah+ndi hoafi hoaf+mayu. 1 Korin 9:8-12, Jo 25:4, Ruk 10.7

19 Nindou mamî ai hîfandî-randeimbî ranahambo papi-hoafîndüranî ana, se ahandî hoafî hîmborî-ndamboyafî. Nga yimbuyafanî asu ngîmîyomo ai hoafîndîmondan-anîmbo hîmborîndafî.

20 Asu hîfandîru-rundeimbî nindou bîdîfirî ai moaruwai hohoanîmo-ndîmondanî ana, se ranahamumbo hîfandîru-rundeimbî-yomondî hîmboahü hoafîndafîhü dîdîboadondowapuran-anîmbo asu hîfandîru-rundeimbî bîdîfirî ai amboanî yîhîmbo-mbeyomondamboane.

Timoti ai ahandî hohoanîmo ranahambo ndonde hîbadandî

21 Ro God, Sisas Kraiss asu God kafaoreapureimbî sünambeahîndî nendî ahamundî hîmboahü sîhambo hoafayahanî, se randowandî masahî mamî yahurai hohoanîmo-anîmbo munquambo nindou ndondo süngundandî.

22 Nga se yowanî nindou Godîndî ratüpurî ratüpurîmbohünda kafeofi hîngîfimbo ra nîmehünou warî ahandî wamî nandowamboyafî. Se Godîndî hîmboahü mbumundî nîngombo hîbadambo, nga ngorü ai moaruwai hohoanîmoayu ra se ai-dîbo mamambe-ndafamboyafî. Nga se sürühoeimbî nîmbafî ngafî.

23 Se hoe yangîrî ndîmîndîmboyafî, nga akîdou wain hoe amboanî sîhafî furî asu angünî sowandîfî arandî ra farîhefe-nîngîmbohünda ndîmîndîfî.

24 Asu nindou bîdîfirî-yei moaruwai hohoanîmo ra aheimbo yîbobofekoate-yuambe weindahî adükarî tüküfe arandî. Asu nindou bodîmondî-yei ai dîbomboane engoro, nga süngunambo weindahî tükündîfemboe.

25 Mamî yahurai-ane aboedî hohoanîmo amboanî weindahî tüküfe engoro. Asu bîdîfirî aboedî hohoanîmo nîmehünou weindahî tüküfekoate-ayo ra ngîrî munquambo dîbo yagodo.

6

1 Munquambo anîhondümbö-rîhîndeimbî ngorü nindou-yei moanî ratüpurî-yei-rîhîndeimbîmbo-yahi anîmboei ai ahei hîfandîrundürî-rundeimbî nindou ranahamumbo ahîndeihî ahamundî hoareihîmbeyei-amboane. Rananîmbo nindou ai ngîrî Godîndî ndürî asu sîhefî yamundîfe hohoanîmo ranahambo moaruwai hoafîndu.

2 Nga ratüpurî-yei-rîhîndeimbî-yei hîfandîrundürî-rundeimbî ranai anîhondümbö-rundeimbî aiyomo ana, ai yowanî randîhi hohoanîmondeihîya, 'Ro mamî apodoho nahurai-ane, nga ro ngîrî ahamundî hoafî hîmborîndefî,' mbîsei, nga wanî. Nga ai randîhi

hohoan+mondeih+ an+imboya, 'Nindou ndanahamumbo aboed+ fehefemböhönda ratüpurayef+ nda ai an+hondümbö-rundeimbi+memondamboanef+ ro ahamumbo hohoan+mo parar+hupuri,' mb+sei. Se n+moreh+ nindowenih+ aheimbo aboed+ hohoan+mo ra yamundowandürü+ asu rasüngufembo ngusüfo bot+indowandür+.

³ S+hef+ Adükari+ Sisas Krais+nd+ hoaf+ ai s+hef+imbo God+nd+ hohoan+mo süngufembo yamundeamun+ arand+. Asu nindou ngörü ai yamundife hoaf+ ra h+n+ng+ire haya rani+poan+imbo hoaf+ yamundareandür+ ana, nindou ranai ahand+ hohoan+mo ranahambo yang+ir+ani af+nd+ hohoan+moyuhü hoaf+ himbor+koate-ayu.

⁴⁻⁵ Aiana fif+r+ife-koate nindou nahurai-anemo. Nga ai n+n+ ak+doumbo ndür+ asu n+n+ kaboad+humbo yaho hefe hoaf+nambo s+imbori+s+imbor+imbo-anemo mam+kar+ hohoan+moemo. Rani hohoan+mo rani+süngumboane ndan+ hohoan+mo tüküfe arand+: Nindou ngörümbo moaruwaimbofi, s+imbori+s+imbori, tir+foefi hoaf+, ngusüfoambe n+imbiyo asu hoaf+nambo s+imbori+s+imbori, munguambo hohoan+mo ra tüküfe arand+. Nindou rasünguru arund+ ana, ahamund+ hohoan+mo ra mam+kar+rapurüh+ moai ak+dou amboan+ hoaf+ hondü ra wud+poaporu fif+rund+. Ai God+imbo süngufe hohoan+mo ana aboed+ napo sem+nd+ naf+imbai yahomo houmboanemo.

⁶ An+hond+ane, s+h+r+ God+nd+ hohoan+mo sünguar+hund+ ana, asu n+n+moatükun+ God ai s+hef+imbo semun+ arand+ ranahambo h+h+f+h+h+f+yefüh+ aboed+ napo nahurai sahum+ndef+ ar+hund+.

⁷ S+h+r+ fif+r+humboanef+, s+hef+imbo s+hef+ boag+r+ ai wak+r+hümündimun+ simboan+ moai n+n+moatükun+ sahum+ndef+ hoahumbo+yef+poan+ tükümehund+. Rani süngumboane asükai y+fayef+ amboan+ ng+r+ n+n+moatükun+ ndahum+ndef+ ngef+.

⁸ Nga sesi hoear+ napo s+hef+imbo engoro ana, ra ndear+ane mb+sef+imboane.

⁹ Nga nindou ai kaki+napo af+nd+ sem+nd+imbo hohoan+moayei ana, n+n+hond+ andürambe p+rayo nahurai randahimboyei. Ai af+nd+ moaruwai moatükun+ refembo hohoan+mo+ndeimboyei asu rani hohoan+mo ranan+imbo aheimbo mam+kar+ndandür+imboe. Rani süngunambo+an+imbo ai moaruwaimbo+ndahimboyei.

¹⁰ Kak+imbo hohoan+mo pefe ana moaruwai hohoan+mo af+nd+ ranahand+ n+m+nd+h+ane. Nindou b+d+f+r+ ai kaki+ af+nd+ sem+nd+imbo hohoan+moyeih+ an+hondümböfe hohoan+mo h+n+ng+r+hindüh+ af+nd+ ham+nd+ t+n+r+ifo masahümündi.

11 Nga Timoti, Godɪndɪ nindou-anafɪ, nga se ranɪ-hohoanɪmo ranahambo feboawandi. Nga se mbumundi hohoanɪmo, Godɪmbo sɪngufe hohoanɪmo, ngusɪfo pefe hohoanɪmo, tɪŋɪrɪfo tɪkɪfeyoanɪ moanane yaho ngɪnɪndɪ nɪngombo hohoanɪmo, asu hɪmboarɪ hoafendɪhɪ hohoanɪmo muŋguambo ra se sɪngundandi.

12 Nindou Kraismbo anɪhondɪ-mboarirɪ ana, sapo nindou napo semɪndɪ-mbohɪnda pɪpayomo nahurai-ane. Ranɪmbo-hɪndamboane se aboedɪ pɪpɪndafɪ ngafɪmbo yangɪrɪ koadɪrɪ-koadɪrɪmbo nɪngombo ra ndowandɪfɪ. Se nɪmorehɪ nindowenihɪmbo sɪhafɪ anɪhondɪmbofe hohoanɪmo ranahambo hoafɪ-mayafɪndɪrɪ ranɪmbo God ai sɪhambo hoafɪ-yumboani yangɪrɪ koadɪrɪmbo nɪngo ranɪ semɪndɪ-mbohɪnda.

13 God ai muŋguambo moatɪkunɪmbo yangɪrɪ nɪngo sai arandɪ asu Sisas Kraismbo ai Pondius Pairatɪndɪ hɪmboahɪ nɪngumbo anɪhondɪmbo fɪfɪrɪfoare hoafɪ-mayu ahafandɪ hɪmboahɪ sɪhamboya ndahurai randowandɪ asahɪ.

14 Sɪhambo refembo hoafɪ-mayo ra hɪtikoate-ndafɪhɪ wudɪpoapondo yando ngafɪ Adɪkarɪ Sisas Kraismbo ai kuduanɪ rananɪmbo asu ngɪrɪ hoafɪ yagodo.

15 Ai weindahɪ tɪkɪfemboayu ra God ai ahambo tɪkɪfembo hoafɪ-mayu ranɪ-sɪngu tɪkɪndɪfɪmbui. God aiana aboedɪ yangɪrɪ nɪngumb-ani asu ai mamani muŋgu-moatɪkunɪ hɪfandarandɪ. Aiana muŋguambo bogorɪ nindou-yei bogorɪ hond-ani asu hɪfandɪ-rundeimbɪ-yomondɪ Adɪkarɪ hond-ani.

16 Ai mamɪ yangɪr-ani yɪfɪyo-rakoate-ayu. Aiana si afɪndɪ peyoanɪ ranɪfɪh-ani anɪngu, nga ranɪ-fɪkɪmɪ nindou mamɪ ai-amboanɪ ngɪrɪ ngu. Nga asu nindou mamɪ ai-amboanɪ moai horirɪ asu ngɪrɪ hondirɪ. Ranɪmboane muŋguambo si sɪhɪrɪ ahambo hohoanɪmo-ndɪhuranɪ ai muŋguambo ngɪnɪndeimbɪ-mbiyu-wamboane, nga anɪhond-ane.

17 Nindou hɪfɪ ndanɪhɪndambo napo afɪndeimbɪ ranaheimbo hoafɪndafɪndɪrɪ ai yowanɪ borɪndeimbɪoyei. Ai nɪmehɪnou moaruwaiyo-randeimbɪ napo ranahambo ngɪrɪ anɪhondɪmbo-ndɪhindɪ, nga yowanɪ. Nga God ai sɪhefɪmbo hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪmbohɪnda aboedɪ moatɪkunɪ saimunɪ arandɪ ranahambo anɪmbo anɪhondɪmbo-ndɪhurɪmboane.

18 Napo afɪndeimbɪ ai aboedɪ hohoanɪmondɪhɪ aboedɪ ratɪpurɪ afɪndeimbɪmbiyu-wamboane asu sairandeimbɪmbiyu-wamboane.

19 Ai rasɪnguarɪhindɪ ana, aheimbo sɪngunambo farɪhefembo napo gugurɪhindɪhɪ nahurai-ane aiana sɪngunambo yangɪrɪ nɪngo hondɪ ra ndahɪmɪndimboeyei.

20 Timoti, se God ratɪpurɪ sɪhambo masendɪ ra

wudipoapondo hibadandi. Munḡuambo nĩmĩndĩ fifĩrife-koate hoafĩ ranahambo daboadanambo-ndowandi. Nindou bĩdĩfĩrĩ ai tĩkarĩhi hehi hoafĩyeihĩ seiya, 'Hoafĩ nda nĩmĩndĩ fifĩreandeimbĩ hoaf-ane,' mbĩseimboyeyi, ŋga se hoafĩ ranahambo hĩmborĩ-ndamboyafĩ.

²¹ Nindou bĩdĩfĩrĩ ai ranĩ hoafĩ ranĩ-sũḡurĩhindũhĩ anĩhondũmbofe hohoanmo ra hĩnĩḡḡĩ-rĩhimboanei.

Godĩndĩ moanĩ hĩpoambofe hohoanĩmo ai se-dĩbo mbeyanḡoro-wamboane.

2 Timoti

Pas yimbu Por ai Timotimbo sürü papimarandi

Por ai Timotimbo pas sürü papimarandi

¹ Ro Por-anahi. God ai ahandihoari Sisas Kraisindi hoafi semindi horambo kamafoareandiri. God ai wambo nindou Sisas Kraisimbo anihondumbo-rihinda yangiri koadüri niŋgoweimbi saimbo horombo hoafimareandi ranahambo wataporimboyo-rambohünda koamarihendiri.

² Timoti, se wandi nimori hondü nahurai-anafi, ro shambo pas nda sürü paparhandi. Ape God asu shefi Adükarisi Sisas Kraisi ai shambo aboedi hohoanimonandinaninühi hipoambo-ndineanina ŋgusüfoambe afure kumbearo-amboane.

Shiriyowan aboedi hoafi hoafimbo amoaninŋiyopoani

³ Ro Godindi himboahü hüti-koate ahandi ratüpurir ratüpuriya arihandi wandi amoaomami amboanirani-sünŋuarihindi nou. Ro sirihü asu nimbokoanishambo hohoanimo-yahaninühi Godimbo hihifirihünühidi dibafiyayeando arihandi.

⁴ Asu se wambohünda aranimayafiranimbo hohoanimo-yahaninühi ro shambo hoeifeninimbo afindi hohoanimoayah. Ro asukai hoeindihetaninühirananimbo hihifi-hihifi-ndamboyah.

⁵ Ro shafisi Kraisimbo anihondümbofe hondü ranahambo asukai hohoanimoayah. Shafisari Rois asu shafime Yunis ai weyangürühi anihondümborine marinand, ŋga ro yarithe anihondumbo-aritheandi shafianihondümbofe hohoanimo amboa ahafe nahurai-ane.

⁶ Ranimbo-hündamboane shafihohoanimo botarihetanini. Ro wandi warishafimbirowamimanandihendi ra God ai shambo ranipoanimbo ŋginindi masaganini. Rananimbo shafinŋginindi ranai hai pipirowanda ahoro nahuraimbeyowa sahehea.

⁷ Sapo God ai shefimbo Yifafimasemunira yihimbo saiyamunirandeimbi-yopoani, ŋga wani. Yifafiranana shefimbo ŋginemindimunaninindou ŋgorümbo ŋgusüfo pefe asu shefi hohoanimo ndofehifandimboyo hohoanimo ramasemuni.

⁸ Ranimbo-hündamboane se shefi Adükarindi hoafimbo amoaninŋinidamboyah. Asu se wambo amoaninŋinidamboyah, ŋga ro ahandi ratüpurimbohünda karabusi-meheand-ane. Ŋga se Godindi-mayo ŋginindi

ran+nambo Aboedi hoafi bokari-hefemböhünda ro-dibo t+ñ+r+i+fondemboane. God ai ran+imbo-hündamboyo ñg+n+ndi sayamuni arandi.

⁹ Asu ai aboedamboreamuni mbura ahandi sürühoeimbi nindoubore kafoare h+n+ñg+mareamuni. Ai ramare-andi ra sihi+i aboedi hohoan+mo-mayefamboyo poani, ñga want. Ñga ranana horombo hondü God ai hifi sünü nafi-koateyu-ambeyo Kraisi+ndi süngu aboedi hohoan+mo-memuna ahandi nindoumbo yahu tükümehundi.

¹⁰ Ñga asu hapondani ana Sisas Kraisi sihefi+mbi aboedambo-reamuneimbi ranai ndeara weindahi tüküfimboani. Asu ahandi ratüpur+i süngu God+ndi nindoumbo aboedi hohoan+mo amboani weindahi tüküfemboane. Sisas Kraisi ai yifi+ndi ñg+n+ndi hifi+nambo-mareanda yifi ai ñg+n+ndi+koate-ane. Asu ahandi aboedi hoafi ran+nambo muñguambo nindou ai yifi+koate yang+i+koadürümbo-koadürümbo n+ñgombo ra weindahi-mareandi.

¹¹ Ai wambo kamafoareandi+i aboedi hoafi watapor+i+mboyo, Kraisi+ndi hoafi sem+ndi ho, asu nindoumbo God+ndi hohoan+mo yamundi+fe raraomböhünda.

¹² Ro t+ñ+r+i+fo asaham+ndi+h+i aboedi hoafi hoafi+ya ar+handi ran+imbo-hünda, ñga ranahambo ro moai amoan+ñg+i+yah+i. Sapo ro Nindou an+hondümbo-ar+hini ahambo fifi+r+hini. Asu ro fifi+r+heandi ai wambo rani ratüpur+i masendi ra hibada ñgumbo Sisasi+ndi adükari si ra tükündi+femboe.

¹³ Ro yamundi-mar+heandi h+imbor+i+mayafi ra aboedi si+sami nahurai-ane asu se mam+i yahurai nindoumbo yamundowandü+i ndandi. Ran+imboane se Sisas Kraisi+mbi an+hondümbo-nd+i+worühi ñgusüfo pandoworühi asu rani+hoafi yamundo ndandi.

¹⁴ God ai aboedi hoafi si+hafi war+i+hümareandi ra aboedi moatükun-ane, ñga se wudi+poapondo h+badandi. Yifi+fi Aboedi sihefi fiambe amaro ranai fandi+hen+i+imboe rani ratüpur+i ra hifi+ndi+imbohünda.

¹⁵ Se fifirowandi muñguambo nindou Esia hifi+hündi ai wambo h+n+ñg+i-mar+hindi+r+i. Asu Figerus weimbo Hemo+genes amboani h+n+ñg+i-mar+neandi+r+i.

¹⁶ Ro di+di+bafeheandi Adükari ai Onesiforus ahandi aborüdi bab+i+imbo h+i+poambo-mb+i+reandür-amboane. Ai wambo karabusambe-ani yahu amoan+ñg+i+koate sünü hoeireandi+i randani ñgusüfo aboedi küri+he mamar+i+i.

¹⁷ Ai süfumbo Romohü wambo t+ñ+r+i+foyuhü kokorandi+i+imbo asu sünguna hoeimareandi+i.

¹⁸ Ro di+di+bafeheandi Adükari ai God+ndi y+i+bobofe si tüküfe si+mbi+mbi+reandür-amboane. Se fifirowandi Onesiforus ai ro Efesus+i+hü karabus+i+yahe

nimar+hambe wambo fehefe-ndi+rimbohünda afindi ratüpur+ ratüpur+yu marandi.

2

Timoti ai Krais+ndi ratüpur+ wud+poaponde ratüpur+mbiyu-wamboane

¹ Asu wand+ n+mor+ Timoti, muᅇguambo si Sisas+ndi-mayo aboedi hohoan+mo ranai sihambo ᅇg+n+mbi+ram+nd+n+n-amboane.

² Asu yamundi+fe hoafi ro nindou afindi+yei h+amboahü wator+imbo-mar+handi ra se h+mbor+mayafi. Rani hoafi ra nindou God+ndi hoafi an+hondümbö k+k+h+ründ+mondeimbi ahamundi war+hündowapur+. Ranan+imbo asu ai asukai nindou b+d+f+rambo yamundi-mb+rundür-amboane.

³ Se Sisas Kris+ndi ami aboedi nahuraimbondafo n+mbafi. Ranan+imbo se ro-dibo t+ᅇr+ifo ra ndahoam+nde-mboane.

⁴ Se ami-yomondi ratüpur+ fi+rowandi, sapo ai amim-boyafu ratüpurayomo ra ᅇg+r+ ᅇgorü ratüpur+ ndowandümo, ᅇga wan+. Aiana moan+ ami ratüpur+ ran+ yang+r+ ratüpur+nd+mondan+ ahamundi bogori ai ahamundi ratüpur+ rana-hambo aboed-ane mbeyahua mb+s+imo hou ran+ yang+r+ ratüpur+nd+imboemo.

⁵ Asu nindou ai napo sem+nd+imbo p+p+ ranambe p+payu ana, p+p+ ranahandi ah+n+ ra süngundeandi. Ai ra süngufekoate-ayu ana, ai p+p+mayu ranahambo napo sem+nd+imboayu amboan+ ᅇg+r+ ndemüdu.

⁶ Nindou nümbürambe maᅇg+r+ h+fi+reandüh+ t+ᅇr+ifoayu ai-boatei b+d+f+r+ sesi ra yimuᅇguri-mb+ramüdu-wamboane.

⁷ Hoafi nda ro hoafi+mayah+imbo se hohoan+mondafi, ᅇga Adükari ai sihaf+ hohoan+moambe hor+ndea-n+n+imbui. Asu ranan+imbo se hoafi ranahandi n+m+ndi ra wud+poapondo fi+fi+r+ndo-wamboayafi.

⁸ Se hohoan+mondafi fi+fi+r+ndowandi Sisas Krai y+fi+hündi bot+mefiyu ranana Defit, Israeri-yafe adükari bogori+ndi si+rambeah+nd-ani. Rani+imboane aboedi hoafi ro wator+imbo-ar+handi ranahambo hoafayah+.

⁹ Ro aboedi hoafi hoafi+ya mar+handi ran+imboyo nindou ai wambo moaruwai nindou-ani yahomo houmbo mam+karambo t+ᅇr+ifo saundi+r+ mburümbö karabus+marundi+r+. Nga God+ndi hoafi ranana ᅇg+r+ karabus+nd+ifeyo.

¹⁰ Rani+imbo-hündamboane ro hohoan+imo ᅇg+n+ndi kür+heandüh+ muᅇguambo t+ᅇr+ifo ra asaham+nd+hi nindou God ai wand-anei yahundüreimbi ranaheimbo

fehede-ndürimbohünda. Ranimboanahi ai-amboani
Sisas Krais ai aheimbo aboedambo-ndeandüra ai-dibo
koadürümbo-koadürümbo hımboamupuimbo-randeimbi
kapeihü mbınimboeia sahehea hohoanimoayahı.

¹¹ Sıhırı hoafi nda anıhondümbo-ndıhumboane:
Sıhırı ai-dibo yıfayefı ana,

asukai sıhırı ai-dibo yangırı nimboemboyefı.

¹² Sıhırı ai-dibo tıjırifo asahumındefı ana,

asu sıhırı ai-babıdımbo bogorımbondahu
hıbadıhumboyefı.

Nga asu sıhırı ahambo daboadı hıhırarıhuri ana,

ai sıhefımbo daboadı hıhırındı-ndeamunümbui.

¹³ Sıhırı ahambo süngufimbo hoafıyefı mburıhumbo

asu süngufekoate-ayefı anası,

asu aiana ahandı hoafımayu ra süngundeambui.

Aiana ngırı ahandı hohoanımo ra ngörü-süngundeandı, nga
wani.

*Timoti ai Godındı ratüpurıyombo tıjırifombıyu-
wamboane*

¹⁴ Se nımorehı nindowenihı ranaheimbo rani hoafi
ranahambo hoafındafındürı nda ngafı. Asu Godındı
hımboahü se aheimbo ahını hoafındafındürı ai ngırı
hıfınındı moatükunı ranahambo hoafınambo sımborı-
sımborındeı. Rani-moatükunı ranana nındoumbo
famandıheırı-poanı, nga nındou hımborayei ranaheimbo
moaruwaimbo-ndearümboe.

¹⁵ Se Godındı ratüpurıyo-randeimbi nındoumbofe
tüküfembo tıjırıfondafı, rananımbı God ai sıhafı ratüpurı
ra aboed-ane yahombohünda. Rananımbı se Godındı
ratüpurıyafı-randeimbi amoanıngıkoate-ndafühı ahandı
hoafı wudıpoapondo yamundo-wandürımboyafı.

¹⁶ Se Godındı hohoanımo süngufekoate hoafı rani-fikımı
ngamboayafı, nga yowanı. Sapo hoafı moaruwai ranai
ana nındoumbo Godındı süngufe angunı ndemındındürı
ngomboe.

¹⁷ Sapo hoafı ranana masımeı moaruwai hamındı
adükarı tükefeyo nahurai-ane, nga rananımbı nındoumbo
moaruwaimbo-ndeamboe. Sapo Himeneus weimbo Firetus
rawefıne marıandı nou.

¹⁸ Nındou rahurai aiana hoafı hondü ra hınıngırıneambo
anafandı, sapo ai hoafıyafandühı safanıya, 'Sıhırı ana
yıfıhündı botımayahundane, ranımbı wambo asu ngırı
sünguna yıfıhündı botındahundı,' safanı arıandı. Ranane
hoafı ranai bodımondı-yafe Godımbı anıhondümbofe ho-
hoanımo ra moaruwaimbo-reandürı arandı.

¹⁹ God ai Kraisındı nendı ngınemındımbı-hünda Krais
kambohoanı nahurai mafondırı. Kambohoanı ranıfihı

sürü nda apen+ngo: ‘Adükar+ ai ahand+ nendambo ndore fifirea-ndür+amboani.’ Asu ngorü sürü amboan+ nda ‘Muŋguambo nindou ai seiya, “Ro Adükar+ind-aneft,” asei ranai ana moaruwai hohoan+mo ranahambo daboad+ h+h+i+r-i-mb+r+hind-amboane.’

²⁰ Adükar+ worambe gor asu sirfa ran+nambo h+p+r+i naf+rühi mas+hehind+. Gor sirfa ran+nambo yang+ri+yopoan+, nga n+mi asu h+f+i ran+nambo amboan+ naf+mar+hünd+. Ran+moatükun+ ra b+id+f+i+r+i ran+poanambo ratüpur+imboyo asu b+id+f+i+r+i mam+karambo moatükun+ ratüpur+imboyo.

²¹ Ran+imboane nindou düdi ai ran+ mam+karambo hohoan+mo ra h+n+ng+reandühi God+nd+ h+imboahü aboedayu ana, ai ran+poan+imbo ratüpur+imbo h+p+r+i nahurai nüŋgumbui. Ai Adükar+nd+ yang+ri+ nüŋguhü asu ahambo fand+heirühi aboedi ratüpur+imbo yang+ri+ naf+ram+nd+ n+ngo marand-ane.

²² Nga ran+imboane se nindou hoar+fambori+yafe moaruwai hohoan+mo ranahambo feboawand+. Nga se mbumund+ hohoan+mo, God+imbo an+hondümbofe hohoan+mo, ngusüfo pefe hohoan+mo, ngusüfo afur+fe kife hohoan+mo, ran+ hohoan+mo-an+imbo ndowand+f+i. Nindou d+id+iyei God+nd+ h+imboahü sürühehi-ndeimb+iyei asu Adükar+nd+ ndür+nambo d+id+baf+yahi ar+hünd+ ai se-bab+id+imbo ran+ hohoan+mo süŋgund+hind+.

²³ Asu se nindou ngusüfo hohoan+mokoate hoaf+ ngorü-süŋgu ngorü-süŋgu-r+hündeimbi ranahei fik+mi ngamboyafi, nga yowan+. Nga se fif+rowand+ hoaf+ yahurai ranana hoaf+nambo simbori+simbor+ tükufe randühane.

²⁴ Asu Adükar+nd+ ratüpur+iyu-randeimbi ana ng+r+i hoaf+nambo simbori+simbor+ndu, nga wan+. Nga ai nindou muŋguambo afure hohoan+moyuhü ndore yamunde-randeimbiyu haya h+imboari+yang+ri+ h+fand+randeimb+imbiyu-wamboane.

²⁵ Adükar+nd+ ratüpur+iyu-randeimbi ai h+imboari+ hoafend+nduhü, nindou mam+ hohoan+mo süŋgufekoate-yeimbi ranaheimbo yamundeandüri. Ranan+imbo God ai ahei ngusüfoambe h+h+ir+areandüri ana, an+hondü yamund+fe hoaf+ ra h+imbori+ndeimboyei.

²⁶ Nindou yahurai ranana Satan ai aheimbo ahand+ andürambe masemündündüri ahand+ hoaf+ süŋgufembohünda. Nga ai hoaf+ hondü ra fif+r+r+hind+ ana, Satan+nd+ andüri ra h+n+ng+r+hi moanambühi aboedambo tükündahimboyei.

Bidifiranambo si tüküfeyoambe ana nindou ai moaruwai hohoanimo-ndeimboyei

¹ Se fifirihindi bidifiranambo si akimi tüküfembo-yoambe ana tñirifo afindi tükündifemboe.

² Nimboe sapo nindou ai ahei fimbo yangiri hohoanimondeihí, kakimbo yangiri hohoanimo pandihimboyei. Ai ahei fimbo yangiri borindeihí asu ñgorü nindoumbo hohoanimo-koatendeihí nindou bodimondambo tirifoefe hoafindeihí, ñgiri ahei boagiri-yei hoafi himborindei ndühündí. Ñgiri nindou ranaheimbo hihifindhündürí asu ai Godindi hohoanimo süngufekoate-ndeimboyei.

³ Ai ñgiri nindou bodimondambo hohoanimondei asu ñgiri nindoumbo amboawiyeyi mbisei. Nga ai daboadaní nindou ñgorümbo amononí hoafindeimboyei, asu ñgiri ahei fi wudipoapondíhi hibadihündí, nga ai hipoambofekoatendeihí nñe aboedayo ra moaruwaimbo-ndihimboyei.

⁴ Asu ai ahei ñgunindambo amboaní hohoanimo-koatendeihí moaruwai moatükuní randihimboyei. Ai hohoanimo-yo hoeifekoate ratüpurí-ndeimboyei. Ai hohoanimo-ndeihíya, roana bogorí nindou-aneñí mbisei hehi Godimbo hohoanimokoate hifi ndanühündambo hihifí-hihifí hohoanimo yangiri hohoanimo-ndeimboyei.

⁵ Ai Godindi hoafi ra fi yangiri süngundi-himboyei, nga ahandí ñginindi adükari engoro ra ñgiri fifirindhindi. Se nindou yahurai ranahei fikimi ho-poaní, nga yowaní.

⁶ Nindou yahurai aiana nimorehí hihindi hohoanimoyeimbí moaruwai hohoanimoyeyi arihündí ranahei worinambo ho ahei hohoanimo ñgorü-süngufe hifandimbo ranimboane nafí kokoarundi. Moaruwai hohoanimo ai ahei ñgusufambe botireandüra raní hohoanimo ra refembo hohoanimoyeyi arihündí.

⁷ Asu nimorehí ranai simborí yamundífe sahümündí arihündí, nga ai ñgiri Godindi anihondü hohoanimo ra fifirindhindi.

⁸ Horombo Sanes weimbo Sambres ai Mosesindi hoafi daboadı hihirima-rineandı raní-süngumboane hapondaní amboaní anihondü hoafi ranahambo daboadı hihirarundi. Ranane ahamundi hohoanimo ranai mamkarí-yomondühí asu ahamundi Godimbo hohoanimo ra moanane.

⁹ Nga ahei raní hohoanimo ra ñgiri adükari tükündifeyo, nga waní. Munguambo nindou ai hoeindihindaní ahamundi hohoanimo ai mamkarí-ndapurimboe sapo horombo Sanes weimbo Sambres rameñeandı nou.

Timoti ai Godindi hoafi ñginindi kikihimbi-ramündu-wamboane

¹⁰ Nga seana wandi yamundife, hahabodi marithandi asu wandi hoahoango ranahandi nimindi ra fifirowandühi süngumarowandi. Ro Godimbo anihondumbo-rihinühi ngörü nindumbo afurithe hohoanimo-yahandüri asu nindumbo ngusüfo partheadürühi tñiriifo tüküfeyowan moanane sa nginindi nimboa marithandi ra se fifirowandi.

¹¹ Sapo ro Andiok, Aikoniam asu Ristra ngoafihü nindou ai wambo moaruwaimbo-rihindirühi asübusi masehündi ra se fifirowandi. Ro rani ngoafihü tñiriifo masahamindihiyosi, nga Adükari ai famarhendira aboedambo animboahi.

¹² Anihond-ane, muñguambo nindou Sisas Kraisi dibo nimboadeimbo Godindi hohoanimo sünguarihindi ana, nindou ai aheimbo moaruwaimbo-ndihindürimboyei.

¹³ Nga nindou moaruwai Godindi hoafi fi yangiri süngurundeimbi ahamundi hohoanimo ranai ngo-ngombo moaruwai hamindindimboe. Ai nindou bidifiri-yei hohoanimo mamikari-rundürühanemo, nga asu ahamundi hohoanimo amboani mamikarapurü.

¹⁴ Ro sïhambo hoafehanini, se hoafi himboriyafi mbura anihondumbo-arowandi rani yangiri süngundo ngafi. Hoafi ra anihond-ane, sapo nindou düdi sïhambo yamundi-marihinini ranaheimbo wudipoaporo fifirowandüri.

¹⁵ Asu se fifirowandi sapo se nimori akidouyafambe hafimbo sïhambo hohoanimo aboedi saimbo Godindi hohoanimo paiaroweimbi buk rani-boatei fifirimarowandi. Buk rananimbo hohoanimo aboedi daganinani Sisas Kraisimbo anihondumbo-ndiworani asu God ai sïhambo aboedambo-ndeaninimbui.

¹⁶ God ahandi bukambe hoafi ra weindahimareandi. Asu yamundifembo, moaruwai hohoanimo nafuimbo, hohoanimo didiboado-fembo asu mbumundi hohoanimo süngufembo yamundife-mbohündambo hoafi ra aboed-ane.

¹⁷ Rananimbo nindou didiyei Godindi hohoanimo sünguarihindi ranai aboedi ratüpuri ratüpuri-mbohünda ndorihififirihimboanei.

4

Timoti ai Godindi hoafi hoafimbo nginindi mbiniñguwamboane

¹ Sisas Kraisi ai weindahi kuduan asu ahandi nginindi hifandarandi ra tükündifeyoani ai yangiri ni-boadeimbi asu yifiyeyimbi ra yibobondearümbui. Ahandi asu Godindi himboahü ndanahambo sïhambo ahini hoafehanini.

² Se aboedi hoafi ra bokarihfembo nginindi nimbafi. Nindou ai himborindeianiyo asu wanindoaniyo ra se bokandihao ndandi. Nindou ai ahei hohoanimo moaruwai hoeifembohünda hoafindafindüri. Ai moaruwai

hohoani+mo-ndeiani se ngi+ndi hoafi+ndafi+ndüri. Ahei ngusüfoambe kiki+mo-boadowandüri. Hini+ngi+rou hoafi+ndafi+ndürühi wudi+poapondo yamundowandüri.

³ Hi+mbori+yafi, süngunambo ana nindou ai hoafi hondü ranahambo hi+mbori+koate-ndeimboyei. Rani+ambo ai nindou afi+ndi aheimbo yamundi+fe-ndüri+ambo kokondi+hü-puri+mboyei nini hoafiyo ai hi+mbori+ambo hohoani+moyeimbi ra yamundi+fe-ndiri+umbohünda.

⁴ Rani+ambo hoafi hondü ra hini+ngi+ndi+hi hehi moani hoafi yangiri ra süngundi+himboyei.

⁵ Nga se mu+nguambo si wudi+poapondo hohoani+mondafi se ti+ngiri+fo ndowandi+fi asu nindoumbo aboedi hoafi ra watapori+ambo-ndandüri. Asu Godi+ndi ratüpurü ra se ani+hondü+ambo hamindi ratüpurü+ndafi.

Por yifi+ambo akim-ani

⁶ Wandü yangiri ni+ngo ra Godi+ambo sesi saimbo nahurai-ane, nga ndeara wandü yifi+ambo ra akim-ane.

⁷ Ro aboedi hamindi yifi+ambo, yangiri ni+ngo semindi+ambo ra pipi+mayahi ranane ro pipi moendi+femboyo-wami tüküyaheandühi wandü Godi+ambo ani+hondü+ambofe ra kiki+hari+hamindi+hi.

⁸ Hapoana napo pipambe horombofe hefe semindi+ambo ranai yangori hifandarandi. Napo ranana ndahurai-ane. Adükari ai wambo mbumundi nindou mbüsümbui. Adükari ai mbumundi hohoani+mo süngu nindou yibobore arandi sapo ahandi adükari yibobofe si ra tükündi+feyoani napo ra wambo ndendi+mbui. Ai wambo yangiri+yopoani asendi+ri, nga nindou mu+nguambo di+di+yei ahambo weindahi tükündi+fiyuanü hoeifimbo hi+mboyeihi amarei ranaheimbo amboa.

Timoti ai ni+mehünou Por+ambo sowana mbüsünu-wamboane

⁹ Se wambo sowana ni+mehünou sini+ambo ti+ngiri+fondafi.

¹⁰ Demas ai hifi+hündi hohoani+mo süngufembo afi+ndi hoani+moyuhü wambo hini+ngi+reandi+ri haya Tesaronaika ngoafi+nambo mahu. Kresens ai Garasia hifi+na mahu asu Taitus ai Darmesia hifi+nambo mahu.

¹¹ Asu Ruk mamü yangiri-ani ro-di+bo anüngu, rani+ambo-ani+ambo dügüfi+hü Mak ndowari+ndi+fi dügüfi. Rani+ambo ai wandü ratüpurü ra fari+hendi+ri haya ratüpurü+mbiyu-wamboane.

¹² Nga Titikus+ambo ana Efesus+nambo koamarü+hehina mahu.

¹³ Asu se asühüfi ana, wandü ngi+si+hari hoearü warü hoandari Troas ngoafi+hü Karpusi+ndi worambe masi+heheandi ra

ndowandifi dügüfi, asu buk amboani kapeihî. Sapo buk ninihondi hoearinambo nafiyoweimbi-mayo ra.

¹⁴ Areksander napo bras kapanambo nafira-randeimbi ai wambo afindi moaruwaimbo-mareandiri. Ranimbo-hünda süngunambo Adükari ai simbori ahambo moaruwaimbo-mbirir-amboane.

¹⁵ Nga se-amboani nindou ranahambo-animbo hibadambo. Nga ai-ani yihoeffi hoafi hifinambore arandi.

¹⁶ Weanğurühi ro kotambe simbori hoafimayahî ra moai nindou didai-amboani farihendiri, nga munğambo nindou ai hininğı-marihindiri. Nga God ai aheimbo amboawiyei mbeyahuamboane.

¹⁷ Asu Adükari ai ro-dibombo nüngumbo nginindi masendirra ro aboedi hoafi ra Suda-yafe ndifo ranaheimbo didiboadondihe wataporimbo-ndihamboyahi. Raniyo God ai wambo nimambeahindi ninihondi raion yahamonindi hümarihendiri.*

¹⁸ Mami rani-süngumboane Adükari ai wambo nindou moaruwaimbo-fembo hohoanimoayei ranambeahindi aboedambo-ndeandirimbi. Ranimbo ai sunambe nginindi hifandarandi ranambe aboedambo ndemündündiri gafumbui. Koadürümbo-koadürümbo ahambo aboed-ani mbisefimboane.

¹⁹ Asu se wandi hihifi hoafi Prisira weimbo Akwirambo asu Onesiforusindi worambeahindi aheimbo hoafindafi.

²⁰ Erastus ai Korin ngoafihü awi mbanügu. Trofimus ai anğünimbomayua Muretus ngoafihü hininğımarihini.

²¹ Asu se wambo sowanambo sifombo tinirifondafi ngisiharî tüküfekoate-yoambe. Yuburus, Pudens, Rinus, Krodia asu munğambo anihondümbo-rihindeimbi ai sihambo hihifi hoafi koarariheminî.

²² Adükari ai se-dibo mbünügu-wamboane. Nga asu ahandi moani hipoambofe ai se-dibo mbeyanğoro-wamboane.

* **4:17:** Nda kafeefe hoaf-ane. Raion ai nindou bidifiri mbura arandi. Kafeefe hoafi nimindi ra Porimbo tinirifo tüküme Feyowa yifimbo yanğirimayu, nga God ai ahambo mafarihira aboedambomefiyu.

Taitus

Pas Por ai Taitusimbo sürü papımarandı

¹ Ro Por Godındı ratüpurıya asu Sisas Kraisındı hoafı sahamındı ha-rıhandeimb-anahı. God ai nindoumbo wand-aneı yahu-ndüreimbı ranahei anıhondümbofe ra ıngınemındı-ndürımbı asu Godındı mbumundı hohoanımo fıfırıfe süngufembohünda kafaore hınııngı-mareandür-ane.

² Anıhondümbofe asu fıfırıfe ranahandı nımındı ra yanğırı koadürü-koadürümbo nııngombo ranahambo hımboayefı ranane. Horombo hıfı nafıkoate-yuambe God tıkai hoafıkoateyu-randeimbı ranahambo horombo hoafımareandı.

³ God ai yıfırımayu rasımbıoanı ai ahandı hoafı ra weindahı-mareandı. God sıhefımbı aboedambo-reamunı-randeimbı ai randowandı yahuhü wandı warıhü hoafı ra masıhenda ro ahandı hoafı-süıgu randowandı bokarıhehe arıhandı.

⁴ Taitus, ro sıhambo pas nda sürü paparıhandı. Sıhehı mamındıhüandı anıhondümbofe hohoanımo ranınambo wandı nımorı nahurai-anafı. ııga Ape God asu Sisas Krais aboedambore-randeimbı ai moanı hıpoambofe asu ıngusüfo afurıfe kife hohoanımo mbısabınanı-amboane.

Taitusındı ratüpurı Krit airanıhü

⁵ Bıdıfırı ratüpurı moendıfe-koate anııngo ra moendıfe asu munğambo adükarı ıngoafıhü anıhondümbo-rıhindeimbı hıfandımbı nındou kafaefe hınııngı-fembohünda horombo hoafımayahı süıgu ro sıhambo airan Krit ranıhü hınııngı-marıheanı.

⁶ Hıfandı-randeimbı nındou ranai nındou-yeı hımbıoahü mbumundındı haya nımorehı mameımbındı. Asu ahandı nımorı amboanı Kraisımbı anıhondümbo-mbırıhind-amboane, ııga ai yowanı boagırı-yeı hoafı amboanı hımborıkoate-ndeımbıyeı.

⁷ Se fıfırowandı, anıhondümbo-rıhindeimbı hıfandı-randeimbı ai Godındı ratüpurıyu-randeımb-anı. Ranımbıoane asu ahandı hoahoıngo ra aboedımbeyo-wamboane. Ai ıngırı moaruwai hohoanımo ahei hımbıoahü randeanda hoeındıhındı asu ıngırı afınd-afındındı. Asu ai ıngırı ıngusüfoambe nımai hüfındı. Asu ıngırı bıa ndümündü haya afınd-afındındı ndandı. Ai ıngırı nındou harındı asu ıngırı kakı napombo semındımbı hohoanımondu ndandı, ııga yowanı.

8 Ai nindou ŋgorü ŋgoafihündi ahei ranaheimbo worinambo-mbireandür-amboane, ŋga asu ai aboedi hohoanimo ranı yangrı hohoanımondühi sıngumbireand-amboane. Ŋga ai aboedi dıboadorıhoei nüngumbo Godındı hohoanımo ranı yangrı hıfandımbırand-amboane. Asu ai ahandı fı munğu ra wudıpoapore hıfandımbırand-amboane.

9 Ŋga asu ai anıhondü hoafi yamundi-marüwuri ra kıkıhı-mbıramüdu-wamboane. Rananımo asu ai nindou bıdıfırambo yamundi-ndeandürühi, ahei ŋgusıfoambe kıkımımo-foareandür-amboane. Asu yamundife hoafi aboedi rananımo nindou ai anıhondü yamundife hoafi mbaharıhehindı ranaheimbo ai ndore hoafımbiyundür-amboane. Rananımo asu ahei moaruwai hohoanımo ra yarıhi hoeımbırıhind-amboane.

Krit nindou ai afındı tıkai hoafıumb-aneı

10 Yıni, nindou afındı ai hoafi mbahıbadı-rıhundeımbı anıngomo, ŋga moanı hoafi yanır-anemo, asu nindou aheımo tıkaruhou wosıhoaforı hoafıyomo-rundeımb-anemo. Nindou afındı ai rawarundı ra ai Suda-anemo, nindou fıhoarı karu tırıhoemo-ndeımbı-yomondi mamısır-anemo.

11 Nindou yahurai ai hohoanımo yamundarundı ra sıhırı ŋgırı randıhundı. Ranane asu nindou bıdıfırı mamı worambeahındı, ranaheimbo ŋgusıfo mamıkararundürı kıkı semındımbohünda. Ranımoane se nindou yahurai yafe yafambe ra kıkıhindapundıfı.

12 Horombo Kritıhündı fıfıreandeımbı ahandıhoarı hoafıyuhü yahuya, 'Kritıhündı aiana tıkai hoafıyeı arıhündı. Ai nıambeahındı nınhondı moaruwai nahurai ratüpurımo yıboarukoyeıhi afındı sahüsi arıhündı,' mehu.

13 Ranı hoafi ra anıhond-ane. Ranımoane se aheımo ŋgınnındı aboedi hoafındafındürı. Rananımo asu Adıkarımo anıhondümböfe ra ŋgınnındımbeyo-wamboane.

14 Rananımo Suda-yafe hürütühoafi yangrı asu nindou ai hoafi hondümo daboadı hıhırarıhindı ranahei ahıni hoafi ranahambo ŋgırı hohoanımondei.

15 Nindou dıdıyeı ahei hohoanımo sürühoeımbayo ana, asu ranaheimbo munğuambo moatükunı sürühoeımb-ane. Ŋga asu nindou ai moaruwai hohoanımoayeı ra moai Kraisımo anıhondümo-rıhindı, ranaheimbo munğuambo moatükunı sürühoeımbı-yopoanı. Ŋga ahei hohoanımo ŋgusıfoambe afoero ranamboanı moaruwai-ane.

16 Yafambe yangrı ai yarıhi hoafıyeıhi, 'Ro Godımo fıfırıhını,' aseı. Ŋga asu ahei hohoanımo yarıhi nafuiyeıhi Godımo daboadı hıhırıhorüthaneı. God ai aheımo moai

wudireandüri. Ai hoafi kikihiri-hindühanei, nga ai ngiri aboedi hohoanimo randihindi.

2

Hoafi nda nimorehi nindowenih boagirambo hoaf-ane

¹ Nga Taitus, se ndorhoeimbi hohoanimo rani-sungu nimorehi nindowenihimbo yamundowandüri.

² Nindowenih boagiri ranahamumbo hohoanimo nda sungufembo yamundowapuri. Ai ahamundihoari ndondu hibadundühi, nginindi-hamindi anihondümbondundi. Ai ngusüfo parundühi asu tiririfo tükündifeyoani moanane mbisimo nginindi mbini ngomond-amboane.

³ Mare yahurai-animbo nimorehi boagirimbo amboani yamundowandüri. Ai aboedi sürühoeimbi yangiri ni-boadeih asu daboadani amongonimbo hoafindeimboyei. Asu aheimbo nginindi hamindi bia ra hibadarümboe, nga yowan. Nga ai aboedi hohoanimo sungufembo ra yamundimbirhind-amboane.

⁴ Asu nimorehi ngusüfo kikihiri-hindeimbi ranaheimbo yamundife-ndürimboane aboedi hohoanimo ndahurai: Ai ahei nindowenihambo ngusüfo pandhipuri, asu ahei nimirambo amboani mam yahurai ngusüfo pambirhindür-amboane.

⁵ Asu ai ahei hohoanimo ra wudipoaporih hifandirihündühi, mbumundi mbini-boadei-amboane. Asu ahei wori ra diboadorihindühi hifandi-mbirühünd-amboane. Asu munguambo aboedi mbifarihhindür-amboane. Rananimbo asu ahei nindowenih-yafe hoarehi mbini-boadei-amboane. Ai rani hohoanimo ra mungua sungumbirihünd-amboane. Rananimbo nindou ai ngiri Godindi yamundife hoafi ranahambo tiriboandih hoafindei.

Hoafi nda hoarifamborimbo hoaf-ane

⁶ Mam yahurai se hoafindafipuri, nindou akidou hoarifambori-yomondeimbi ranahamumbo, nga ai-amboani ahamundi hohoanimo ra ahamundihoari wudipoaporu hifandimbirund-amboane.

⁷ Hohoanimo munguambo se rawarowandi ra, se-amboani aboedi nafuimbo nimbafan nindou ai sishambo horihininhü sungu-mbirihinin-amboane. Nindou yamundife ratüpuri ra anihondumbo hondü ndondo yamundowandi.

⁸ Asu se anihondumbo yangiri hoafindafi ndandi. Rananimbo nindou ai ngiri sishambo moaruwai-ani mbisei.

Nga ranan+imbo sihefi+imbo ng+n+indari+hümun+ ai amoan+ngi-ndeimboyei sapo sihefi+imbo moaruwai hoafi+imboaye ra ni+ni-moatükun+ moaruwai moai rar+hundi.

Hoafi nda moani ratüpur+iyei-r+hündeimb+imbo hoafi-ane

9 Se moani ratüpur+iyei-r+hündeimb+ yando yamundowandür+hü hoafi+ndafi+ndür+ munquambo moatükun+ ai ahei bogor+ ranahandi hoareh+imbeyei-amboane. Asu ai di+boadondi+hi aboed+ ratüpur+ ratüpur+imbeyei-amboane. Ranan+imbo ahei bogor+ ranai 'aboed-ane' mbeyahomondür-amboane. Asu ai ng+r+ ahei bogor+ ranahamumbo moaruwai hoafi si+mbori hoafi+ndahüpur+.

10 Asu ai ahamund+mayo napo bi+di+fi+ moani ndahümündimboyei, nga yowan+. Ranan+imbo bogor+ ai aheimbo an+hondumbo-ndundür+imboemo. Ran+nambo asu ahei ratüpur+ munquambo ran+nambo sihefi+ God aboedambo-reamuneimb+ ahand+ yamundi+fe hoafi ranahambo nindou ai aboed-ane mb+seimboyei.

Si+hi+r+ aboed+ ni+boadefombo Kraisi+imbo hi+bad+ihur+imboane

11 Si+hi+r+ fi+fi+r+hundi, ni+moreh+ nindowenih+ munqu aboedambofe-ndür+imbohünda God+indi moani hi+poambofe weindah+ tüküme+feyo.

12 God ai sihefi+imbo moani hi+poambo-mareamun+ hohoan+mo ranai-ane sihefi+imbo yamundi+reamun+ arandi. God+imbo daboadi hi+hi+r+fe hohoan+mo asu munquambo hi+fi+n+indi hohoan+mo moaruwai ra hi+n+ngi-fembohünda yamundi-mareamun+. Si+hi+r+ wud+poapond+hu hohoan+mondefomboane, ndas+imboani mbumundi hahabodefühi asu God+indi hohoan+mo si+ngundi-humboane.

13 Si+hi+r+ yar+hundan+ an+hondumbo-nd+hündühi, sihefi+ God asu Aboedamboreamun+randeimb+ Sisas Kraisi ai hi+imboamupuimbo-randeimb+ di+bofe weindah+ tüküfemboayu ranahambo hi+hi+fi-hi+hi+fi+yefühi hi+fandar+hundi.

14 Sisas ai sihefi+imbo munquambo moaruwai hohoan+mo-ambeah+indi aboedambofe-mun+imbo yi+fi+mayu ahand+ yang+r+ sürühoeimb+ nindou ni+nggomböhünda. Nindou ranai aboed+ hohoan+mo yang+r+ süngufembo hohoan+mondei ndühündi.

15 Hoafi ra yamundowandür+ ndandi. Aheimbo ng+nem+ndür+imbo asu moaruwai hohoan+mo hi+n+ngi-fembohünda ng+n+nd+hündo hoafi+ndafi+ndür+ ndandi. Nga asu si+hambo nindou ai nindou yang+r-ani mb+seimboyei.

3

Sihiri aboedi hohoanimo ranahambo nginindi niboadefimboane

¹ Se nimorehi nindoweniambo ngusüfoambe botindowandüri ndandan-animbo, ai gafman asu gafmani-yafe ratüpuriyomo-rundeimbi-yafe hoarehiyeihahi ahamundi hoafi süngurihindühi nafindihümündi nimandeimbo aboedi ratüpurü ratüpurümbeyei-amboane.

² Nga asu ai ngiri nindou ngorumbo moaruwai hoafindei. Asu ai ngiri yifiarindei, nga ai wudi-wudindeihahi nindou-yafe himboahü ahei fi hifinambo-ndihindi.

³ Nga se fifirowandi, horombo sihiri amboani ngusüfokoate-yefi, hoafi himborikoate-yefi asu Satan ai sihefimbo tikai hoafimemuni. Sihiri afindi moatükuni moaruwai hohoanimo ngusüfoambe botirean-deimbi, ranihoarehü manimboefi. Sihiri nindou moaruwaimbofe hohoanimo süngurihu asu napo hohoanirihu marihundi. Asu sihefihohari amboani simbori nginindüriyefi rihundühi maniboadefi.

⁴ Nga asu God Aboedamboreamuni-randeimbi ai sihefimbo hohoanimo-yumunühi hipoambo-mareamuni ra weindahi tüküme feyo.

⁵ Sihiri moai aboedi hohoanimoyefani-yupoani ai sihefimbo aboedambo-mareamuni, nga wani. Nga ahandi hipoambofe ranamboyu sihefimbo aboedambo-mareamuni. Ai sihefimbo popoi-marihemuna, sihiri nimorehi aboedi tükümehunda asu Yifiafi Aboedi ai sihefimbo simbori yangiri aboedi ningombo masemuni.

⁶ Sisas Kraisi Aboedamboreamuni-randeimbi ahandi sünguyo God ai sihefimbo Yifiafi Aboedi afindi masemuni.

⁷ Kraisiindi hipoambo ra sihefimbo mbumundi nindou yaho dükamareamuni. Ranimboane asu yangiri koadürükoadürumbo ningomböhünda sihefimbo kamafoareamuni. Ranahambo anihondumbo-ndihundühi h+bad+hu nimboefimboane.

⁸ Rani yamundife ra anihond-ane. Nga se ranahambo hoafindafani nindou aboedi fifirimbirihind-amboane samboanahi hoafayahi. Ranimbo asu Godimbo anihondumbo-rihindeimbi ai aboedi hohoanimo süngufembo tiri+fombeyei-amboane. Rani-moatükuni aboed-ane asu munguambo nindou fandihendürimboe.

⁹ Nga asu mamikarambo hihindi hoafi ra ai düdu-düduyei wakirihirihindühi, amoa mamiyei ndürimbo wataporimborühi, asu nginindiyehi Mosesindi-mayo ahinümbi hohoanimo ranahambo hoafina simbori-simborayei, nga ranahambo se ngasüindowandi. Nga sihiri fifirihundi

ranana ŋgiri sihefiṁbo fandihemuni asu ai ŋgiri sesi aboedi hisindo.

¹⁰ Nindou yikürübü-reandeimbi ahambo mamimboyo yimbumboyo ahini hoafindafindo. Nga ai hoafi himborikoate nduani, se ahambo daboedi hihindiwori.

¹¹ Se fifirowandi, nindou yahurai ra ai nafi aboedi hiniŋgirundühi moaruwai hohoanimo arundi. Asu ahamundi moaruwai hohoanimo ranai ahamumbo papihoafimarapuri.

Bidifiranambo hoafi

¹² Süngunambo Artemasiyu asu Tikikusiyu sihambo sowana koandihе-hinimboyahi, nga se wambo sowana Nikoporis ŋgoafinambo sifombo tiŋirifondafi. Nga se fifirowandi, ŋgisihari tükifeyo-ambe ro Nikoporisihü nimboamboanahi masahi ra.

¹³ Se ahinümbi fifirundeimbi Sinas weimbo Aporosi yimbu ahafanimbo nafi ho ra wudindo fandihawapira ai ŋgiri nini-moatükunimbo mbonimbo-ndandifani.

¹⁴ Sihefi nindou ai aboedi ratüpuru raniwami niboadeimbo ra fifiriṁbirihind-amboane. Asu nindou mbonimbo-arihümüdi, ranaheimbo mbifarihе-hindür-amboane, asu ai hifi ndanihü ŋgiri moani nimboei.

¹⁵ Muŋguambo nimorehi nindowenihi ro-babidi aniboadei nda ai sihambo hihifarihünini. Anihondümborihindeimbi ai yihoeṁbo hohoanimo-ayahümüni ranaheimbo hihifindandüri. Nga moani hipoambo hohoanimo ra muŋguambo se-babidi mbeyangoro-wamboane.

Firemon Pas Por ai Firemonimbo sürü papimarandi

¹ Firemon, sihambo pas nda ro Por-anahi sürü paparihandi sihefi wandafi Timoti dibo. Ro Sisas Kraisindi ratupuri sungunambo karabusiyahe nimboamboanahi asu yihoe fi wandafi se ro-babidi mam ratupuri ratupuriyefi rihundeimb-anafi.

² Asu ro sihefi rehi Afia-ane asu sihefi wandafi Arkipas ai ro-babidi ami nahurai Kraisindi ratupuri ratupuriyefi rihundeimb-ani asu Kraisindi nendi sihaf worambe fandihi-rihundeimbi ranaheimbo amboani pas nda sürü paparihandi.

³ Ape God Adükari Sisas Krais-dibo ai siheimbo moani hipoambofe hohoanimo asu ngusüfo afurife kifeimbi hohoanimo ra mbisabinandür-amboane.

Firemon ai Adükariimbo ngusüfo parirühi anihondümborirühani

⁴⁻⁵ Se Adükariimbo ngusüfo pariworühi anihondümboriorü arandi asu Godindi nendi ranaheimbo amboani ngusüfo parowandüri arandi hoafi ra himboriyahühanahi. Ranimboanahi munquambo si ro Godimbo didibafiyahühi ra sihambo hohoanimo-yahaninühi dükariheaninühanahi asu ranimbohünda ro wandi God ranahambo didibafiyahando arihandi.

⁶ Se ro-babidi anihondümbofe-rambo animbafi. Ranimboanahi asu ro Godimbo didibafiyahando arihandi sihaf anihondümbofe ranai randeandani aboedi sihaf hohoanimoambe tükümbifeyo sahehea. Sihar Krais-babidi animboefi asu raninambo ahandi-mayo munquambo aboedi moatükuni sihari masahumindex ra se ndondo türüboadowandi sahehea didibafiyahando arihandi.

⁷ Karihasi wandafi, se Godindi nendi ranaheimbo ngusüfo parowandüri arandi ranimboane asu aheimbo ngusüfoambe nginira-mindindüri arandi. Asu raninambo afindi hihifi-hihfiyahühi wandi ngusüfoambe afure akiaro.

Firemon ai Onesimusimbo wandafimboriri mbiiserümandu-wamboane

⁸⁻⁹ Se mam moatükuni ramborowanda saheheamboanahi. Ro sihambo Kraisindi sungu randowandi randowandin damboyahi ra yihimbokoate-anahisi, nga ngusüfo pefe hohoanimo rani-sungu sihambo düduweheanini. Sapo ro Por boagiri-yamboanahi asu ro Kraisindi fondühi ahandi

hoafi semindi hombo-hündamboanahi, nga haponda ro karabusi-yaheamboanahi. Nga asu ro sihambo ngusüfo parihetanühi wamboanahi hiniŋgirou safi ndarihe hoafiyahanini.

¹⁰ Ro sihambo ndarihe düduweheanini Onesimusimbo-hündambo. Aiana wandi nimor hond-ani Kraisiñdi sünguna. Ro karabusiyahe nimboambo Kraisiñbo anihondumbo-fembo yamundi marihin-ani.

¹¹ Horombo ana ai moai mamimbo amboani sihambo aboedi farihenini raran ratüpur ra, nga hapondan-ambe ana ai se-anafi asu ro-anahi sihehimbo aboedi ninini ratüpur fandihemunümbui.

¹² Haponda ro ahambo sihambo sowana hihirihini koararihehini asu ai wandi ngusüfoahünd-ani.

¹³ Ro aboedi hoafi ra sahamindi hahabodihane ranihumbo wambo ndanihü karabusi-marundira animboahi. Ranimboyahi asu ro Onesimusimbo ndanihü kikhindühü-mindihani asu ai sihafi fondihü wambo mbifarihendira sahehea hohoanimoayah.

¹⁴ Asu awi ro sihambo wambo farifehe-ndirimbo huti-hütiyoninimbo ana moeisahi, nga moani wambo se randowandi mbisafan-animbo randiheamboyah. Se sihafi hohoanimonambo refemboanahi randowandi asahi. Ranimbo ana, ro ngiri ninimoatükuni ninüñgundheandi, nga nda wambo se randowandi mbisafan-animbo randiheamboyah.

¹⁵ Ai sihambo akidou hiniñgi-mareanini, nga awi refeanasi asukai se ndowarindifani ai se-dibo gedühi mbinüñgu-wamboane.

¹⁶ Ai se-dibo moani ratüpuriyu-randeimbi-yupoani, nga ngusüfo pariworeimbi wandafimbiyu-wamboane. Nga ra aboedi safane. Se yahurai ahambo ndowarindifi. Ro ahambo ngusüfo pararihini, nga sihambo ai moani ratüpuriyu-randeimbi asu Kriasiñdi süñgu sihafi wandafi kapeih-ani. Rananimbo se ahambo afindi safi ngusüfo pandiwori.

¹⁷ Nga asu wambo se sihafi wandaf-anahi asafindiri ana, asu mare yahurai-safi ahambo amboani wandi wandafi mbisafindowohü hühindiwori.

¹⁸ Asu ai sihambo moaruwai hohoanimo-yuninühi sihafi-mayo bidifiri moatükuni moani asemüñdu ana, se süñgunambo rani-moatükuni ranahambo wandi nduri pando mbunda hoafindafindiri.

¹⁹ Ro Por wandi warinambo simbori saimbo moatükuni sürü parihe asiheheandi. Ro-animbo sihafi nime-moatükuni ai ramareandi ranimbo sihambo hihirindihe

ndahaninimboyahi. Nga se wandi sünguyafi anihondümborowandeimbi tükümefoandi rani-nambo se simbori wambo saimbo-aiyafi ranana sihafifi niŋgo hohoanimo rananesi, nga asu ro ŋgiri ranahambo sihambo wataportimbondihanini.

²⁰ Nga wandafi, sihiri Adükari-babidi animboehi ranimboane asu se wambo hihifi-hihifindafindiri. Sihiri yibobo Kraisindi nindou-anehi, nga ranimböhünda se wandi ŋgusüfoambe ndondo kündowandürühi Onesimusimbo wandafi mbisafindowohü hühindiworü.

²¹ Se wandi hoafi himbori-ndamboyafi sahehea anihondümborihēaninühi pas nda sürü paparihanini. Ro haponda sihambo rani hohoanimo ra randowandi sahehea düduweheanini. Rani hohoanimo ra ŋgasündo hawa asu aboedi adükari hamindi rani-poanimbo randowamboyafi sahehe fihiri-heamboanahi.

²² Awi ro sihambo mamü hoafi ŋgorü hoafindahanini samboanahi. Asu se randowandühi wambo sihafiworambe fondi nafindihao hiniŋgindowandi. Nga ro fihiri-heamboanahi God ai sihei didibafife ra himborindu haya asu wambo siheimbo sowana koandihendiri yahumboani.

Hihifi hoafi bidifiri

²³ Epafra ai ro-dibo Sisas Kraisindi hoafi süngunambo karabusiyaho ndanihu animboehi ai sihambo hihifaranini.

²⁴ Wandi Kraisindi ratüpuriyefi-rihundeimbi Mak, Aristakus, Dimas asu Ruk ai-amboani sihambo hihifarünini.

²⁵ Adükari Sisas Kraisindi-mayo moani hipoambofe hohoanimo ranai sihei ŋgusüfoambe mbimarondür-amboane.

Hibru Hibruhündi an+hondümbö-r+hindeimb+mbö pas sürü pap+marandi

God ai ahandi n+mor+ndi süngu sihef+imbo hoaf+imayu

¹ Horombo God ai af+nd+imbo af+ndi moatükun+ süngure haya sihef+ amoaö mam+ ranaheimbo ahandi hoafi hoaf+yomo-rundeimb+yomond+ yafambe süngure haya hoaf+yundür+ marandi.

² Nga asu hapondan+ bi+d+i+ran+ si ndanambe-ane God ai ahandi N+mor+ndi yafambe süngure haya hoaf+yumun+imboani. N+mor+ndi sünguyu God ai munguambo moatükun+ sünü hifi ra naf+marandi. Ran+yü asu ai N+mor+imboya, ai munguambo moatükun+ ra ahandi yang+ir+imbeyo-wamboane yahuhaya kafoarir+ hin+ng+marir+.

³ Ranani asu N+mor+ ranai God ahandi si adükari ranambe hi+mböamupui-randeimb-ani. Ranani asu ai Af+ndand+ fi wus+ndamündümbö nou anüngu. Ranane asu ahandi hoaf+ndi ng+n+ndi ranambo mungu moatükun+ ra k+k+i+ham+ndi an+ngo. Ranane asu sihef+ moaruwai hohoan+mo foafoefembo ratüpur+ ra moend+re haya süngunambo hafu Bogori Hondündi war+ hondü waran+ bogori hondümböfi mamaru.

N+mor+ ai sünambeah+ndi nend+ ngasündeamboani

⁴ God+nd+ N+mor+ ai adükari+mböfi tüküfiyuane asu sünambeah+ndi nend+ ai ran+ hoarehi tükümfund+. Mam+ yare ra nou-ane Ape God ai ahambo 'Wand+ N+mor+' yahu dükari+ruh+ adükari+ ndür+ ra sagadowohü asu sünambeah+ndi nendambo ndür+ ak+idou masagapur+.

⁵ Nga God ai mam+si+mböani moai sünambeah+ndi nend+ ranahamumbo mam+imbo amboani hoaf+yuhüya,

"Hapo ro sahea, 'Seana wand+ n+mor-anafi,

nga haponda ro sihaf+ Apembo-yaheamboanahi," ' asahi, *Buk Song 2:7*

yahu. Asu asükai moai sünambeah+ndi nend+ mam+imbo yahuya,

"Ro ahandi af+nd+ndamboyahi,

nga asu ai-amboani wand+ n+mor+ndümbui," *2 Samuei 7:14*

yahu.

⁶ Nga ndeara ai ahandi amonjo n+mor+ mam+ hifi+na koafoe-
fimo yahuhaya hohoan+moyuhü n+marumbo, asu ai mam+
yare hoafiyuhü yahuya,

“Munnguambo sünambeah+ndi nendi rani amboani moani
ahambo yang+ir-ani+mo hohoan+mo-nd+mondowohü,
‘Ai yang+ir-ani adükarayu,’ mb+s+mo,” *Io 32:43*

mehu.

⁷ Hoafi+nda ndahuraiyo ai sünambeah+ndi nendambo yare
hoafiyuhü yahuya,

“Aiana sünambeah+ndi nendambo weri nahurai
nafi+rapurühi,
asu ahandi ratüpur+yomo-rundeimbi ranahamumbo
hai imami nahurai nafi+rapuri-randeimb-anemo,” *Buk
Song 104:4*

mehu.

⁸ Nga ahandi N+mor+ ranahambo God ai yare hoafiyuhü
yahuya,

“O God, si+hafi ng+n+ndi hifandarandi ranana koadürümbo-
koadürümbo hohane,
Se si+hafi nendi ranaheimbo mbumundi hohoan+mo
süngu anandi hifand+randür+arandi.

⁹ Seana nine-moatükuni mbumundayo ranahambo yaf-
horowandühanafi,
nga asu nine-moatükuni far+farümbayo ranahambo
yi+boaruko-rowandühanafi.

Rani+mo-hündamboyo si+hafi God ranai Adükar+mbore
di+bon+yun+ni h+n+ng+marean+na hi+hifi-hi+hifayafi,
sapo si+hafi wandafi mam+mo yahurai hi+hifi-hi+hifi
segopuri+koate-a,” *Buk Song 45:6-7*

mehu.

¹⁰ Ai asükaiyu N+mor+mo yare hoafiyuhü yahuya,
“O Adükar+horombo bi+di+frani hondü se hifi nafi+ra mbura
asu si+hafi war+nambo n+moamo sünü ra nafi+marandi.

¹¹ Rani+moatükuni ranai ana awand+hoemboe,
nga seana moani rando yahurai yang+ri
n+moamboyafi.

Rani+moatükuni ranai ana munnguambo sapo hoeari rawe-
feyo nou yahurai won+mb+nd+imboe.

¹² Asu se warambeimbi hoeari momondefeyo nou rando
rani+moatükuni ra momondo-wamboyafi.

Asu se randowandani
rani+moatükuni ranai nindou hoeari ngörü güdeandani
ngörü hi+moayu nou rand+imboe.

Asu seana ng+ri+ngörüpoani findafi,
nga moani koadürümbo-koadürümbo yahurai yang+ri+
n+mbafi+moanafi,” *Buk Song 102:25-27*

mehu.

13 Nga God ai moai sünambeahindi nendambo mamimbo amboani yare hoafiyuhüya,

“Wandi warı hondü waranı se nımarıfı,

nga rananımbu asu süngunambu sıhafı hürütümbı
nındou ranaheimbu sıhafı yirümbu hoarehı
hınıngındıheandüranı,

asu se yiri pühındafı nımandıfı,” *Buk Song 110:1*

yahu.

14 Sünambeahindi nendi ra asu ninemoa? Aiana Godındı dıborıhındı nend-anemo. Aiana Godındı ratüpurı ratüpurıyomo-rundeımbı yangır-anemo, asu ai koamarıhepur-anemo sapo nındou aboedambofe ndürımbuayu ranaheimbu farıhefe-ndürımbuohünda.

2

Nındoumbu aboedambofe ranana adükarı hamınd-ane

1 Ranımbuane awı sıhırı moanı nıne hoafı hımborımayefı ra ngınındı safı kıkıhındı-humındefı hohu ranahambu süngundı-humboane. Rananımbu asu sıhırı ngırı ranı-moatükunı ranahambu gübüsüboadı-hundühi funındıhehundı.

2 Horombo God ai sünambeahındı nendi-yomondi yafambe süngure ahınümbı hoafı hoafıyumbühündı ngınındı meńgoro ranahambu anıhondümbu-femboane. Nga asu nındou düdi ai süngufekoate-ayu-ane asu hımborıkoate-ayu-ane ranana nındou ranai nıne-moatükunı moaruwai ramareandı sımogodühi tıńırıfombü hohoanımo masahümündı.

3 Ranımbu-hündambu-anımbu asu adükarı hamındı aboedambofe-mayo ra sıhırı hımborındefühı gıgırana-mboefeyo ana, ra asu nüngundıhu mafeboehua? Sapu Adükarı ai ahandıhoarıyu aboedambofe hohoanımo ranahambu weangurühi hondü wataporımbu-marand-ane. Ranıyo asu nındou dıdıyei hımborı-mayei ranai ranana yıhoefımbu anıhond-anesı masei.

4 Mamı yare God ai ahandı aboedambofe hohoanımo anıhond-anesı yaho hoafı ra ahei fıhi türe haya adükarı ngınındı moatükunı, asu hepünüfeımbı moatükunı afındı ranambu ahei hoafı ra anıhond-ane yahu nafuımemunı. Ranıyu asükaiyu Yıfıafı Aboedındı ranı-poanımbu ranı-poanımbu ngınındı ra moanı ahandı hohoanımonambu yangırı nafıramündı yıbobu-mareandürı. Asu ranımbu-hündambu-anımbu sıhırı gıgırana-mbofepoanı, nga hımborıyehı ra kıkıhısafı-yımındımbuane.

Aboedambofe-rambu Nındou bogorı

⁵ Sɪmborɪ nɪŋgo hohoanɪmo tüküfemboayo ranahambo wataporɪmbo-arɪhundɪ ra God ai moai sünambeahɪndɪ nendɪ bogorɪmbofe hɪfandɪyo nɪŋgombo dɪbonɪyu hɪnɪŋgɪreapurɪ, ŋga wanɪ. Ŋga nindoumboyu ramareandɪ.

⁶ Refembo-mayoyosɪ, ŋga asu Godɪndɪ bukambe ŋgorü-kɪmɪ yare hoafɪyowohü yahoya,

“Nindou ai sɪhafɪ hɪmboahü nɪnea,
asu God se ranaheimbo hohoanɪmoyafai?

Nindou nɪmorɪ ranai nɪnɪ-moatükunɪ-mayei-amboyafɪ
se ranaheimbo dɪdɪboado-rowandürɪ hafarand-a?

⁷ Sapo se nindou aheimbo moanɪ bodɪfombo sünambeahɪndɪ nendɪ ranai nɪmoamo-yomondanɪ
asu aheimbo ranɪ-hoarehɪ rowandürɪ hɪnɪŋgɪ-marowandür-anesɪ.

Ŋga asu se ahambo ŋgɪnɪndɪ sabado hawa ai adükarɪ hamɪndɪ hond-ani safɪndo hawa,
ai muŋgu moatükunɪ ranahambo bogorɪmbofi mbünɪŋgu-wamboane,

⁸ Se nindou ranaheimbo muŋgu moatükunɪ ra ahei hoarehɪmbeyo-wamboane safɪ hawa hɪnɪŋgɪ-marowandür-ane,”
8:4-6 *Buk Song*

meho. Ai ranɪ-moatükunɪ rareandühɪ muŋguambo moatükunɪ engoro ra nindou hoarehɪ hɪnɪŋgɪ-mareandür-ane. Ŋga asu moai hapondanambe ana hoeirɪhunda nindou ai muŋguambo moatükunɪ engoro ra hɪfandɪhündɪ, ŋga wanɪ.

⁹ Ŋga sɪhɪrɪ Sisasɪmbo hoeirɪhurɪ! Bodɪfomboyu God ai ahambo sünambeahɪndɪ nendɪ-yomondɪ hoarehɪ hɪnɪŋgɪmarirɪ. Asu ahandɪ moanɪ hɪpoambofe hohoanɪmo ranɪ-süŋgunambo muŋguambo nindou ranaheimbo süŋguna yɪfɪmbiyu yahuhaya. Haponda sɪhɪrɪ hoeirɪhura Sisas anüŋgu God ai ahambo hɪmboamupui-randeimbɪ ŋgɪnɪndɪ sagado hayambo ai adükarɪ hamɪndɪ hond-ani ehundo sapo ai asübusɪ ranɪfɪhɪ yɪfɪmayu ranɪmbo-hündambo wambo.

¹⁰ God aiana muŋgu moatükunɪ ra nɪmɪndɪh-ani asu ai muŋguambo moatükunɪ ra nafɪmaranda tüküme Feyo. Ai ahandɪ nɪmorɪ afɪndɪ ranaheimbo semündündürɪ hafo aboedambo-fendürɪmbo asu ahandɪ hɪmboamupuimbo-randeimbɪ ranambo yɪbobofe-ndürɪmbo mehu. Ranɪmboane asu God ai Sisasɪmbo asübusɪ süŋguyo ahambo boatei hondü ndore nafɪrümündɪ hɪnɪŋgɪmarirɪ. Ranɪmboyu asu Sisas ai-anɪmbo nindou aboedamboferambohündambo horombofe bogor-ani. God ai ranɪ moatükunɪ ramareandɪ ra moanɪ mbumundɪ hamɪnd-ane.

11 Sapo Nindoumbo sürühoeimbi hohoanimo sagadüri-randeimbi ranani asu nindou sürühehindeimbi-mayei rananei munḡuambo aiana Afindi mamı ranahandı nımorı yangır-anei. Ranımbu-hündambo wamboane asu Sisas ai ḡırı aheimbo wandı akohoand-anei yahundürımbu amoanıḡı-ndu.

12 Asükaiyu ai hoafıyuhü yahuya,

“God, Ro wandı akohoandı ranaheimbo sıhafı ratüpurı ranahambo wataporımbu-ndıhandürımboyahı.

Munḡu afindi fandıfe-ambe ro sıhambo kakısaondi-hanıñühi God adükar-ani mbısahanını-mboyahı,”

Buk Song 22:22

mehu.

13 Asükaiyu ai yare hoafıyuhü yahuya,

“Ro ahambo yangırı ḡusüfo pandıhinühi anıhondümbu-ndıhinı ḡgamboyahı,”

Aisaia

8:17

mehu. Asükaiyu yare hoafıyuhü yahuya,

“Ro ndanımbuohı God ai wambo munḡuambo nımorı masendırı ranı-babıdımbu,”

Aisaia 8:18

mehu.

14 Sapo nımorı ranai nindou fımboyahi nımbuoi-ambe asu Sisas ai-amboanı mamı yare ai ramehindı nahurai tüküfi nindoumbofi haya manıḡu. Hıfı ndanıñü ahandı yıfı süḡu sapo Satan yıfıyo-rambo hohoanimo nımındıñü anıḡu ranahambo raguamıbu-ndıhinı yahuhayamboyu tüküme fıyu.

15 Nindou yıfımbu yıñımbuoyei habodei marıñüdü. Munḡuambo sı maho ra ai hıfı ndanıñü nımbuoi-ambe ra yıfımbu yıñımbombo ranai kıkıñısafı-ramındındürı manıḡo. Ranı-süḡgumboyu Sisas ai hıfı ndanıñü yıfımayu aheimbo yıfı yıñımbombo ranambeahındı aboedambofendürımbuohünda.

16 Sıñıñı ranımoatükunı ra fıñıñıñüdü, Sisas ai moai sünambeahındı nendı farıñendürı randı, ḡḡa Abrahamındı ahurı mamı farıñendürı arandı.

17 Mamı ranı-süḡgumboyu asu ai-amboanı ahandı wandafı mamı ramehindı nou munḡuambo moatükunı ra ahandı fı amboa mamı yare yahurai tüküme fıyo. Ranıyu ai hıpoambore-randeimbi asu ndore hohoanımoıyü Godımbu sı-randeimbi bogorı adükarımbufo tüküfembohündambo nindoumbofi tüküme fıyu. Ai rame fıyu ra sapo nindou ahei moaruwai hohoanımoıyü arıñüdü ranahambo ahandı horınambo gogorıhefe-ndürımbu-hündamboıyü.

18 Ranımbu-hündambo-anımbu asu nindou daboe nıne moaruwai hohoanımo refe hoeıfembo moatükunı

tükefendürî ranaheimbo fandîhendürîmbui sapo ahambo amboanî ranî-moatükunî ra tükümevendowa tîñîrîfo ra marore hayambo wambo.

3

Sisas ai Mosesimbo ngasündirîmboani

¹ Ranîmbo-hündambo-anîmbo sürühoeimbî wandafî mamî, sîheimbo amboanî God ai wand-anei mehundür-anei. Awi se sapo Sisasimbo dîboadondîhi hohoanîmondei. Ai Godîndî hoafî semîndî ho-randeimbî asu Godîmbo sîhai-randeimbî adükarî bogor-ani. Sîhîrî ahambo anîhondümborîhu mburîhu wataporîmborîhu arîhundî.

² God ai ahandî ratüpurîmbo-hünda Sisas ahambo kafoarîrî hîñîngîmarîr-ani. Ranani asu Sisas ai Godîndî ratüpurî moanî ndore ratüpurîyu-randeimbayu. Sapo Moses ai Godîndî worîmboyahi manîboadei nendî-babîdîmbo moanî ndore ratüpurîyu marandî nou-ani.

³ Sisas aiana Mosesîndî ndürî ranahambo ngasündeandeimb-ani, sapo nindou worî worîmboarandî ranai ndürümbîyuwuhî asu worîmbomarandî worî ranai moan-ane.

⁴ Awi sapo muñguambo worî ra nindou mamî ai worîmbondandanî anîmbo fondarîmboesi. Nga awi muñguambo moatükunî ranamboanî God ai yangîr-anîmbo nafîramboani.

⁵ Moses ai Godîndî ratüpurîyu-randeimbî nindouyu haya moanî ndore Godîndî nendî muñguambo ranaheimbo hîfandîmarandürî hu. Ramareandî rananîmbo-anîmbo asu God ai nîñî-moatükunîmboyu süngunambo wataporîmboayu ranahambo nafuirandürî marandî.

⁶ Nga Krais ranai-ani Godîndî Nîmorîyu haya moanî ndore Godîndî worî nahurai-mayei ranaheimbo hîfandarandürî. Nga ngîñîndî nîngo hohoanîmo ranahambo kîkîhîsafî-rîhumîndîfuhî hîhîfî-hîhîfîyefuhî Adükarî ranahambo hîmboayefî ana, asu sîhîrî ahandî worî nahurai-ayefî.

Godîndî nendî aheimbo harîhefe nîmarî hohoanîmoane

⁷ Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu sîhîrî Yîfiáfî Aboedî hoafî-memunîmbo türüboadî-humboane. Ai yare hoafîyowohü yahoya,

“Asu haponda se Godîndî yafambehündî hoafî hîmborîndeiñî ana,

⁸ se ngîrî hîmbo-sîhîmondîhehindî, sapo sîhei amoao mamî horombo ai wosîhoaforî hohoanîmoyeiñî

wandî hoafî mbahîrîhehi marîhündî nou.

Nimi wohi furikoate-reandühi nimboei-ambe ai himbori-koateyeihî

wambo moani yarîhi sisindirîhi hoeimari-hindirî.

9 Ranîhü ai nimboeimbo ro nîne ngînîndî moatükunî
40 himbanimbo ratüpurîmayahî munguambo ra
hoeimari-hindirîyosî.

Nga wambo sisindirî-hindirîhî ai nungu-nahurai-yuke
masahündirî.

10 Ranîyahî asu ro nindou wandî ratüpurî hoeimarîhîndî
ranaheimbo ngînîndî-rîharühî hoafiya-handürühî
sahîya,

'Aiana munguambo si ra ro hohoanîmoayahî sünguri-
hindühî-yeipoanî,

nga ai wandî hoafiyaheimbî ra yîboaruko-
rîhindahanei,' masahî.

11 Ranîmboyahî asu ro ngînîndî-rîhandürühî dabari-
yaheandühî sahîya,

'Nindou ranai sapo ro aheimbo harîhefe nîmarîmbo
hîfî masahandürî ranambe ngîrî ngei,' masahî," *Buk
Song 95:7-11*

mehu.

12 Wandafi mamî, se hîbadîhümbö. Nga sîhei mbusümo
nindou mamî ai ahandî ngusüfoambe hohoanîmo moaruwai
tükündîfendowohü anîhondümböfe-koatendeihî asu ai sapo
God yangîrî koadürümbo nunguwembî-mayu ranahambo
hîningîndirî haya hohoanîmo ranî süngundüfimbui.

13 Nga sapo God ai si ranahambo hoafiyuhü, 'Hapo,'
mehu ra awî nîngomboane. Nga rananîmbo asu haponda
ndefeambe se sîheilhoarî munguambo si aho ranîfihî
sîmborî farîhefiründei ngei. Nga hîbadîhümbö nindou
mamî seambeahîndî ai ahambo hohoanîmo moaruwai
tükündîfendowohü tîkai hoafîndîndoanî asu ai hoafî
hîmborîkoate-ndühîmbo mamîkarî hohoanîmondümbui.

14 Sapo horombo bîdîfirî si hoanî Kraisîmbo ngînîndî
anîhondümbö-marîhurî hefî nou yahurai hefî-hefîmbo
süngunambo bîdîfiranî yîfayefî ana, sîhirî Kraisîndî
ngunîndîmbo-ndahumboyefî.

15 Nga asu se ranî hoafî hîmborîmayei ra mîtanîndü-
hümündimboyei, sapo ai yare hoafîyowohü yahoya,

"Haponda se Godîndî yafambehündî hoafî hîmborîndeihî
ana,

se hîmbo-sîhomo-ndîhehindî sapo horombo sîhei
amoao mamî ai Godîndî hoafî hîmborîkoate-yeihî
mbahîmarî-hehindî nou," *Buk Song 95:7-8*

meho.

16 Nindou dîdîyei sapo Godîndî yafambehündî
hoafî hîmborîyei hehi asu ranî-moatükunî ranahambo

süngufekoate mbahimari-hehinda? Nindou munḡu ranai ana sapo Moses ai Isip hifambeahindĩ semündündürĩ mahu ranĩ-yei ramehindĩ.

¹⁷ Nindou daboe God ai 40 himbanimbo ḡḡinĩndĩmararũ hu-a? Ai ramefiyu ana nindou sapo moaruwai ho-hoanĩmoyei hei asu ai nĩmĩ wohĩ furĩkoate-reandũhĩ yĩfĩsafĩmayei ranaheimboyu ḡḡinĩndĩmarandũrĩ.

¹⁸ Asu nindou daboe God ai dabarĩfihĩ horombo hoafĩ hoafĩyuhũya,

“Ai ḡḡirĩ ro aheimbo harĩhefe nĩmarĩmbo hifĩ masahandũrĩ ranambe ḡḡei,”

mehu-a? Sapo nindou ahandĩ hoafĩ yĩboaruko-rĩhindũhĩ mbahimari-hehindĩ ranaheimboyu yare hoafĩmayundũrĩ.

¹⁹ Ranĩmbo-anĩmbo awi sĩhĩrĩ hoeindĩhumboane. Sapo ai Godĩndĩ hoafĩ anĩhondũmbofe-koatemayei ranĩmbo-hũndambo wambo-anĩmbo asu ai ḡḡirĩ harĩhefe nĩmarĩmbo hifĩ God hĩnĩḡḡimareandĩ ranambe ḡḡei.

4

Godĩndĩ nendĩ-yei harĩhefe nĩmarĩmbo

¹ Nga God ai aheimboya, ai harĩhefe nĩmarĩmbo ranambe ḡḡeimboyei yahuhaya horombo hoafĩmareandĩ ra yanḡorombo-wambo sĩhĩrĩ ranĩ-moatũkunĩ ranahambo wataporĩmbo-marandĩ ra ndahumĩndemboyefĩ. Awi sĩhĩrĩ ranahambo ndondĩhu hĩbadĩhumboane, ḡḡa nindou mamĩ ai harĩhefe nĩmarĩmbo moatũkunĩ ranambe hokoate-ndu haya bodĩboembui.

² Nga sĩhĩrĩ amboanĩ Godĩndĩ aboedĩ hoafĩ ra hĩmborĩyefĩ-mboanefĩ, sapo amoa mamĩ-mayei ai yarĩhi hĩmborĩmayei nou. Ai hoafĩ ra hĩmborĩmayeyosĩ, ḡḡa asu ai ranahambo anĩhondũmbofe-koateyehĩ süngufekoate-mayei ranĩmbo-wamboyo moai ndoreandũrĩ.

³ Nindou sĩhĩrĩ hoafĩ ranahambo anĩhondũmbo-rĩhundeimbĩ ana, harĩhefe nĩmarĩmbo ranambe hefĩ-rĩhundeimb-anefĩ. Sapo ranĩ-moatũkunĩ ranahambo God ai yare hoafĩyuhũ yahuya,

“Ro ranaheimbo ḡḡinĩndĩ-yahandũrũhĩ dabarĩ-yaheandũhĩ sahiya,

‘Ai ḡḡirĩ sapo ro aheimbo harĩhefe nĩmarĩmbo hifĩ segudũrũmbo-mayahĩ ranambe tũkũndahindĩ,’
masahĩ,”

Buk Song 95:11

mehu. Ai Moses nũḡu-ambe ranĩ hoafĩ ra hoafĩmayu. Nga horombo ai munḡuambo moatũkunĩ nafĩramũndĩ mbura ahandĩ ratũpurĩ ra munḡumayo.

4 Nga Baiborambe ngoründühi rühi 7 si ranahambo sapo yare hoafi-yowohü yahoya,

“God ai ratüpurüyu humbo 7 si rani-simboaniyu warü hare mamaru,”

Stat 2:2

meho.

5 Mare mamü rani-moatükunü ranahambo asükaiyu yare hoafi-yuhü yahuya, “Nindou ranai ngirü sapo wandü harühefe nimarimbo hifü ranambe ngei,” mehu.

6 Israer nindou ranai weangurühi hoafi aboedi rana-hambo himbörümayeri aiana moai harühefe nimarimbo hifü ranambe hei sapo ai rani-moatükunü God ai hoafimayu rana-hambo anihondümbofe-koatemayeri ranimbo-wambo. Nga asu nindou amuri-mayeri aiana ranambe ngeimboyei.

7 Ranimbo-hündamboyo asu süngunambo God ai asükaiyu ngorü si ra hinngü-mareandü, sapo si ranahambo dükareandühi “ndanü si” mehu ra. Godindü hoafi mbahirühefe si afindü himbani ra ho-ane ranü mbusümo Defitindü yafambe süngure haya God ai hoafi-yuhü yahuya,

“Asu haponda se Godindü yafambehündü hoafi himböründeihi ana, se ngirü himbosihomondühehindü,”

Buk Song

95:7-8

mehu.

8 Nga asu Sosua ai nindou ranaheimbo sapo God ai harühefe nimarimbo hifü ra horombo hoafimayu mbasagadürümbonana, asu God ai ngirü asükaiyu sünguna ngorü si tüküfemboayo ranahambo wataporimbörandü.

9 Ra rawefeyo nou-ane asu Godindü nendü ranaheimbo amboanü harühefe nimarü si ra awi mbanüngondürü sapo God 7 sihi warü hare mamaru nou.

10 Nindou düdi ai sapo Godindü harühefe nimarimbo hifü ranambe ahu ana, nindou ranai ahandühoarü ratüpurü moendüre haya nimarümboani sapo God ai-amboanü munju moatükunü nafira humbo warü hare mamaru nou.

11 Ranimbo-hündambo-animbo awi sihirü amboanü ranü harühefe nimarimbo moatükunü hifü ranambe tüküfembo hütü-hütindefimboane. Rananimbo asu nindou mamü ai-amboanü ngirü sihirü ranambeahi tüküfembo gübüsü-boadeamunü sapo nindou ai aheihoarü Godindü hoafi rana-hambo süngufekoate-yehi bodümefoehindü nou.

12 Godindü hoafi ranane yangirü nüngombo nginindü ratüpurü ratüpurü-yohü anüngo. Aiana yihimindü hamindüyo hayamboane asu pisao yiboboanü yihimindü-yoweimbi rana-hambo ngasündeamboane. Godindü hoafi ranai ana ragu safambe kefoendühi sapo yifiafi asu yangirü nüngombo ho-anümo ahafe mamambe-marüneandü, hamindü türüand-ambe asu efu nümaro-ambe amboanü ragu keboemboe.

Ranane asu ai nindou-yafe ŋgusüfoambe hohoanimo ragu amaro ranahambo türüfoare arandi.
 13 Ŋgiri nini-moatükuni Godindi himboahü dibonapindife yagodo. Nindou munġu God ai nafimarandi ranai ana ahandi himboahü weindahi yangir-ane. Ŋga God ai süngunambo sihefi hohoanimo munġu yibobondeambui.

Sisas ai sihefi Godimbo saimbo bogori adükar-ani

14 Sihefi Godimbo sai-randeimbi bogori adükar-ani Sisas, Godindi Nimori, ranai sapo God amaru ranambe nimoamo mahafu. Ŋga awi sihiri ranimbo-animbo nini-moatükunimboyo anihondumbo-rihundühi weindahi wataporimborihu arihundi ranahambo ŋginindi-safi kikihindi-humindefimboane.

15 Sihiri sihefihoihi ana moaruwai hohoanimo ranahambo hifinambofembo ŋginindi-yefipoani. Ŋga asu sihefi Godimbo sai-randeimbi nindou ranai ana sapo nindou sihefimbo hipoambofemuni-koatemayu ra nahuraiyupoani, ŋga wanti. Ŋga rani-moatükuni ra yahurai-ane, nindou ranai-amboani sihiri rawehundi nou afindi mamikarambo moatükuni ranai yare hoeimareriyosi, ŋga ai moai moaruwai hohoanimoyu.

16 Ranimboane awi sihiri moani mbiro-koate God moani hipoambore-randeimbi hifanda nimaruwani ahambo sowana ŋgefimboane. Ranambe animbo sihiri amboawiyei yaho hohoanimo asu moani hipoambore arandi ra sihefimbo fehefembohünda ndahumündemboyefi sapo sihiri semindimbo hohoanimoayefi amboani.

5

Sihefi Godimbo sai-randeimbi bogori adükar-ani Sisas ai-animbo aboedambo-ndeamunümbui

1 Munġuambo Godimbo sai-randeimbi bogori adükar-ani nindou ana sapo nindou-yei mbusümonindi God ai kafoariri hiniŋgimarir-ani. Ranani asu nindou ranai munġuambo nindou ranahei moaruwai hohoanimo ranimbohünda Godimbo moani saimbo asu ahambo ninihondi hifokoefe sihefembo-hündamboane kafoariri hiniŋgimariri.

2 Ranane asu nindou ai fifirifekoate-yehi mamikariyei arihündi ranaheimbo himboari hoafendühi hibadarümbui, sapo nindou-mayei ranai-amboani aheihoari ŋginindi niŋgokoate-yehi-wambo.

3 Ranimbo-wambo ai Godimbo nini-moatükuni hifokoare sihenda hori pirayo ra ŋgiri nindou didiyei moaruwai hohoanimomayei ranaheimbo-hündambo yangiri randeandi. Ŋga ai-amboani ahandi moaruwai hohoanimo ranimbohündambo kameih rareandühani.

⁴ Godimbo sai-randeimbi bogori adukarimbofe ndürümbi moatükun-ane asu adukari ratüpuri ra ngiri nindou mamai ahandihoari ranimbondahe nimboambo mbüsu, nga wani. Nga moani God ahambo kafoaririmboani rani ratüpurimbohünda sapo Aronimbo boatei Godimbo sairandeimbimboriri kafoariri hiningimari nou.

⁵ Mamai yare yahuraiyo, Kraisi aiana Godimbo saimbo ra bogorimbofe adukari ndürümbiyo ningombo-mayu ra ahandihoari moai bogorimbofi nungu, nga wani. Nga Godiyu ahandi nduri adukari sagadowohü hoafiyundühi yahuya,

“Seana wandi nimor-anafi,
nga haponda ro sihafi Apembo-yaheamboanahi,” *Buk Song 5:7*

mehundo.

⁶ Asu God ai asükaiyu yare hoafiyuhü yahuya,

“Awi seana wambo sairambo bogorimbo-ndafo rando ndühümeambo nimboamboyafi
sapo Merkisedek referambohünda manungu ranifihitündo hawambo,” *Buk Song 110:4*

mehundo.

⁷ Sisai hifi ndanihü yangiri nunguambe Godimbo sapo ahambo yifihündi aboedambofimbo-mayu ranahambo ai moani puküna hoafiyuhü aranihimboahi hümoariyuhü didibafiyundühi hoafiyundo marandi. Sisai himboari hoafendiyu haya Godindi hoarehi nungumbo-wambo God ai ahandi hoafi ra himborimayundo.

⁸ Sisai Godindi Nimoriyusi, nga nini-moatükuni tinirifo afindi ahambo tükümefero ra ahambo yamundi fiwani asu ai Godindi hoafi ra süngufe hombo-hündamboyo tükümefero.

⁹ Raniyu asu ai tinirifo moatükuni ra ndeara yare nafamüdi mbura rananimbo asu ai nindou didiyei ahandi hoafi süngurihi arihündi ranaheimbo koadürümbo aboedambo-fendürimbo nimindihifi tükümefero.

¹⁰ Raniyu asu God ai ahambo fi sairambohünda Sisanimbo bogori adukarimboriri hiningimari sapo Merkisedek rasüngure marandi ranifihitüre haya.

Se Godimbo anihondümbafe ho ra hiningife-poani

¹¹ Rani hoafi ranahambo siheimbo wataporimboyo ndürimbo ra afind-ane engorosi, nga siheimbo wataporimboyo-ndürimbo ra awi akidou tinümbi saf-ane, sapo se nimai hohanimo ra puremindi-koateyei arihündi ranimbo.

12 Afindimbo maho ra se Godindi hoafi yamundife-randeimbi nngombomayo-aneisi. Nga awi nindou ngorü ai-animbo Godindi hoafi boakorü fifirife ra asukai siheimbo yamundi-mbirihindür-amboane. Se nginindi sesi sesimboayei rananeisi, nga asu awi nindou ngorü ai siheimbo titi yangir-animbo dagadürimbui.

13 Nindou düdi ai titi yangiri simindimboayu ana, ai nimoakidou nou-ani, nga asu ai aboedi mbumundi hoanimo aho ranahambo yamundife ra moai türüfoareandi.

14 Sapo nginindi sesi ranana nindou adükarimboehindi ranahei ses-ane. Nindou yahurai ana ahei hohanimo ra ndorühi korüfoarühi arühündi-wambo asu ai nne-moatükunü aboedayo-ane asu nne-moatükunü moaruwaiyo ranane rani-moatükunü ranahambo türüboadühi fifindühimboyei.

6

Godimbo anihondümbofe ranahambo sihiri kikihi safindühu-mündefimboane

1-2 Awi ranimbo-animbo sihiri nginindi yamundife hoafi rani-sowana sühündahundüh-animbo asu Kristeni-yafe raboakorü hoafi yamundifembo engoro ra daboadanambondühumboane. Sihiri ngiri kambohanü rani yangiri fondühu asükaindefi findühehu fondühu ndihundi. Asükaindefi ngiri sihiri ranahambo wataporümbondühu ngefü, nga ranana sapo nda: Ndorühefe-koate ratüpurü daboadanambofe, Godimbo anihondümbofe, rani-poanimo himonü hundürü hohanimo, nindou-yeiwami warü nandife hohanimo, nindou yifühündi asükaiyo botife hohanimo asu Godindi nendi yibobofe hohanimo rani-simboani God yibobondeandanü asu bidifiri ai koadürümbo yangiri nimboeimboyei asu bidifirimbo God ai tñirüfo dagadürimbui. Rani hoafi yamundife yangiri ngiri hihiründefi keboehu ndihundi, nga wani. Nga sapo nindou boagiri-yafe yamundife hoafi rananimbo himboründefühi süngundühu ngefimboane.

3 God ai sihefimbo refembo hinngareamunü ana, sihiri randühumboane.

4 Nindou bidifiri ai Godindi sürühoeimbi hohanimo ranambe nimboei, asu sünambeahindü moani saimbo moatükunü ra ai yarühi hoeirühindü asu Yifiafi Aboedi ra ai-amboani sahümündi manimboei. Asu nindou ranai rarühindeimbi ai ahei anihondümbofe ho ra randühi hinngandühi hehi, asu asükaindei nüngundühi hihiründahi Kraisimbo anihondümbo-mandühora?

5 Sapo ai Godindi hoafi aboedi hamüand-ayo ranahambo fifirühindü ai yarühi hoeirühimboane-wambo. Asu ai

Godɪndɪ aboedɪ si süngunambo tüküfemboayo ranahandɪ ɳgɪnɪndɪ ra hoeirɪhimboanei.

⁶ Asu ai ahei Kraisiṁbo anɪhondümbofe hohoanimo ra moanɪ yarɪhi hɪnɪɳgarɪhindi ana, ai ɳgɪrɪ asükai hɪhɪrɪndahi anɪhondümbondɪhindi, ɳga wantɪ. Rani-moatükunɪ ra refekoate-ayo ana, ɳgɪrɪ randɪfeyo sapo ai ahei-hoarɪ asükaiyei Godɪndɪ Nɪmorɪ ranahambo nɪmɪ ke-imbɪ karɪhe-ndeimbɪfihɪ nindou hɪmboahü hɪfokoarɪhorɪ pamarɪhorɪ noumayo-wambo.

⁷ Hoe ranai hɪfɪ rani-wamɪ afɪndɪmbo peyoanɪ asu hɪfɪ ranai hoe ra semɪndühɪ nindou nümbürɪ-marɪhündɪ ranahei nümbürɪ ranambe sesɪ aboedɪ tükefeyo ana, God ai rani-moatükunɪ ranahambo aboedɪ didɪboadore huhani.

⁸ ɳga asu hɪfɪ rani-wamɪ nümbürɪ ranai wohafɪ napo furɪyowohü wohɪ ai furayo ana, ɳgɪrɪ aboedɪndo. Raniṁbo-anṁbo asu rani-moatükunɪ ranahambo God ai moaruwaimbo-ndeanda asu sünguna hai-nambo tikɪrɪndandanɪ awarɪndɪhoemboe.

⁹ ɳga wandafɪ mamɪ, ro hoafɪ afɪndɪ tɪɳümbɪ ndahurai hoafayefɪ ra awi sɪheimboanefɪ hoafayefɪsɪ, ɳga ro sɪheimbo rani-moatükunɪ raniṁbo-hünda fɪfɪrɪhundürɪ-mboanefɪ. Se ɳgɪrɪ randɪhi nindou amurɪ ramehindi nou moaruwaimbo-ndahindi, ɳga wantɪ. ɳga awi sɪheimbo God ai aboedɪ didɪboado-ndearümbui sapo ai sɪheimbo aboedambofe-ndürɪmboayu raniṁbo-hündambo.

¹⁰ God aiana nindou hohoanimo mɪtanɪramündi-randeimbɪyupoanɪ. Raniyu-anṁbo asu ai nɪne ratüpuri se ratüpuraye-ane asu Godɪmbo ɳgusüfo parɪhorühɪ ahandɪ nendɪ ranaheimbo farɪhehi marɪhünd-ane asu hapondanɪ amboanɪ yarɪhi arɪhünd-ane ranahambo ɳgɪrɪ mɪtanɪ-ndamündündürɪ, ɳga wantɪ.

¹¹ Yɪhoefɪ adükari hohoanimo sɪheimbo ranana ndahurai-ane. Roana sɪheimboya, awi se muɳguambo moanɪ rani-ratüpuri yangɪr-anṁbo randɪhi ratüpurɪndei ɳgeimbo bɪdɪfɪranɪ hondü raniṁbo asu se nɪnɪmboyei hɪmboaye- ranai anɪhondü tükümbɪfe-ndüramboane.

¹² Se rani ratüpuri süngufe ho yɪboaruko-yɪboaruko raniṁboanefɪ ro moei-asefɪ. ɳga se sapo nindou bɪdɪfɪrɪ Godɪmbo anɪhondümborɪhorɪ mburɪhümbomaye- sapo Ape ai nɪnɪ-moatükunɪyo segodürimbo horombo hoafɪmareandɪ ra asahümündi nou randahindi sefomboanefɪ hohoanimoayefɪ.

Sɪhɪrɪ Godɪndɪ horombo hoafɪ ra anɪhondümbon-dɪhumboane

¹³ Horombo God ai Abrahamṁbo horombo-hoafɪrirühɪ ai anɪhondümborandɪheamboyahɪ yahu dabarɪmefiyu. Ahambo moai nɪnɪ-moatükunɪ ɳgasündeambo nahurai

yangoro ranambo dabarife-mbohünda, nga wani. Nga raniyu asu ai moani ahandi ndüri ranihifi yangiri dabarifihi hoafimayu.

¹⁴ God ai yare hoafiyuhü yahuya,

“Anihondümoanahi ro sishambo aboedi-aboedi-ndiheaninimboyahi asu sifahfi ahuirfi mamfi afindi tükündahimboyei,” *Stat 22:17*

mehu.

¹⁵ Raniyu asu Abraham ai rani-moatükunfi ranahambo himboyuhü nungu-ane God ai ahamboya, aboedi-aboedi-ndiheaninimboyahi yahuhaya horombo-hoafimarirfi.

¹⁶ Nindou mamfi ai dabarifembo yahumbo ra sapo nindou ngörü düdi ai ahambo ngasündirfi haya ranahandfi ndürinambo dabarindfi-fiyuan-animbo asu ahandfi hoafifi ra nginemandimbo ninim-moatükunfi simborfi hoafifi mbusümo engoro ranahambo wanindimboe.

¹⁷ Nindou sapo didiyei ai God aheimbo aboedi didiboado-fendürimbo ahandfi nimorimbo horombo-hoafimareandfi ra ngirfi ngörü süngundheandfi yahuhaya ranimbo weindahfi-reandühfiyu ahandfi horombo-hoafifi ranahambo nginamündühfi dabarimefiyu.

¹⁸ Ahandfi dabarife-ane asu horombo-hoafife-ane yimbu moatükunfi ranana ngirfi ngörü-ngöründo. Asu rani-moatükunfi ranahambo God ai yare hoafimayu ra ngirfi tikandeambo rambüsu, nga ranimbo-animbo sifefifi ngusüfo ndondeamunimboe. Ranimboane nindou sifirfi didiyefifi Godindfi fikimfi aboedamboyahu nimboefeimbfi sifirfi ana rani-moatükunfi ra anihondü hondü tükündfemboe mbisefifi hohu God ai sifefimbo horombonambore rani-moatükunimbo himbombo masihemunfi ranihifi nginindfi kikihindfi-humindefifi nimboefifi-mboane.

¹⁹ Rani-moatükunfi ranahambo himbombo hohoanimbo ranana sifefifi ningo hohoanimbo ranambeahi nimoei fürifürikoate nginindfi amaro nahurai-ane. Rani-moatükunfi ranana aboedambore-randeimbfiyo haya rani-hoarehfi nimboefembo ngirfi fürifürindefifi. Hohoanimbo ranambo-animbo God nimiru-ambe ngemboyefifi sapo Godimbo sairandeimbfi bogorfi adükarfi ai yipurfi hoearfi ranfi hundünfi kefuai ser worfi safambe hamindfi ragu hüfu-arandfi nou.

²⁰ Sifefombohünda Sisai ai Godimbo saimbohünda bogorfi adükarimbofi haya God nimiruambe ai-boatei kefuai mahüfu. Sapo Merkisedek ai sairandeimbfi bogorimbo-mefiyu ranihifi türehaya ai koadürümbo-koadürümbo anungu.

Merkisedek ai ndürümb-ani

¹ Merkisedek ranai ana adükari ŋgoafi Saremi-yafe bogori adükari nindou sapo Godindi ndürü nimoamo hondayo ranahambo sai-randeimb-ani. Abraham ai yifiarini-poedi bogori adükari nindou yimbuyimbu-yomondi ami titaboarifoaru hou ranini-poedi mahufuwa Merkisedek ai nafini hoeiriri haya ahambo Godimbohünda aboedaboedimariri.

² Asu Abraham ai yifiarini-poedi napo semündü masüfu ra mamü 10 yibobore mbura mamü bidingiri Merkisedekimbo masagado. Ndürü 'Merkisedek' ranana 'Mbumundi hoanimoymbü bogori adükari' yaho-randeimb-ani. Sapo ai Saremi-yafe bogori adükari nindou-ayu, ranimboane ahandi ndürü ranamboani 'ngusüfo afurife küfeimbi bogori adükari' yaho arandi.

³ Merkisedekindi hond-afindi, ahandi amoa, ai tüküme fiyu asu ai yifimayu hoafi ra moai akidou amboani yangorowanü firi-feyo. Merkisedek ranai ana sapo Godindi Nimori moani yahurai nou koadürümbo Godimbo sairandeimbi anüngu.

⁴ Awi se Merkisedek ranahambo hoeindihori nügnahurai ndürümbi adükariyu tüküme fiyu ra. Sapo sihefi adükari amoa hondü Abraham ai napo yifiarini-poedi semündü haya ranahambo mamü 10 yibobore haya ahambo mamü bidingiri masagado ra.

⁵ Rifaindi ahiri-mami ranai ana Godimbo sihourundeimb-anemo. Raniyomo asu nindou ranai yangiranimbo Israeri-yeimayo mamü 10 bidingiri napo ra mamü bidingiri sowandümo mbürundamboane yaho ahinümbi hoafi yare mengoro. Sapo Godimbo sihourundeimbi ranai-amboani Israerihündi-yomo asu Israer ai-amboani Abrahamindi ahiri mamü-yeisi, nga Godimbo sihourundeimbi ai ahei-mayo napo mamü bidingiri sowandümo marundi.

⁶ Nga asu Merkisedek ana Rifaindi ahiri mamü-beahindi-yupoani. Nga asu ai Abrahamindi-mayo napo mamü bidingiri ra semündü mburambo asu ahambo aboedaboedimariri sapo nindou Godindi-mayo horombo hoafi semündümbü-mayu ranahambo.

⁷ Awi sihiri ranahambo firihumboanefi sapo nindou düdi ai ngorümbo aboedi-aboedariri ranai ana ndürü nginindi adükarümbiyu-wamboane asu aboedi-aboedimefiyu ranai ahandi hoareh-ani.

⁸ Rifaihündi aiana Israeri-yeimayo napo bidingiri sowandümo marundi ra nindou yifiyomo marundi. Nga Merkisedek aiana nindou-yeimayo napo mamü bidingiri

mamî bîdîfirî semündü marandî, nga ai yangîrî nüngumbü nou-ani sapo Baibor ai yare hoafîmayo nou. Ranane asu sîhîrî yarîhu fîfirarîhundî Merkisedek ai Abrahamîmbo ngasündîmarirî.

⁹ Moanî hoafîmbo randîhu hoafîndefîmboane. Rifaindî ahuirî mamî ai Israerî-yeimayo napo 10 mamî bîdîfirî sowandümo marund-anesî, nga horombo Merkisedek ai Abrahamîndî-mayo bîdîfirî napo masemündu rasîmboanî Rifaindî ahuirî mamî aho ra ranaheimbo kameihî randî masemündu.

¹⁰ Ranîmbo Merkisedek ranai Abraham ranahambo nafîni hoeriranî Rifai ai tüküfekoate-yuambe ahandî amao Abraham ranahandî fiambe mamaru. Ranî-moatükunî ra moanî hoafomboane. Ranane asu sîhîrî yarîhu fîfirarîhundî Merkisedek ai Rifaimbo amboanî ngasündîmarirî.

Godîmbo sai-randeimbî bogorî sîmborî ai Rifaindî ahuirî mamî-memo ranahamundî fondî kosîmarîhendî

¹¹ Rifaindî sîrambeahîndî yangîrî Godîmbo sai-randeimbî bogorî ra tüküyafu marundî. Moses ai ahînümbî hohoanîmo ra nindou Israerîhündî ranaheimbo masagadürî, nga Rifaindî ahuirî mamî ranai hîfandîmaru homo. Rifai mamî-yomondî Godîmbo saimbo ratüpurî ra nindoumbo ndombarîhoai-mbonana, asu ngîrî ngorü-poanîmbo Godîmbo saimbo bogorîmbofe moatükunî ra tüküfeyo. Nga ngorü-poanîmbo Godîmbo saimbo moatükunî ra Merkisedekîndî Godîmbo saimbo hohoanîmo ranîfihî türe hayamboyo, nga Aron Rifianî ahuirî ahandîfihî türe hayamboyo poanî.

¹² Asu Godîmbo saimbo bogorîmbofe moatükunî ranai ngorü sünguefeyo ana, asu ahînümbî hohoanîmo ranamboanî ngorü süngumbîfeyo-wamboane.

¹³ Sîhefî Adükari sapo ahamboane ndanî hoafî nda hoafayo, Aiana nindou ngorü sîrambeahîndîyu, nga asu Aronîndî sîrambeahîndî-yupoanî. Moai ahandî sîrambeahîndî ana Godîmbo sai-randeimbî bogorî ratüpurî ra nindou mamî ai-amboanî semündu, nga wanî.

¹⁴ Aiana nindou Suda-mayu sîrambeahîndîyu tüküme fiyu. Nga asu Moses ai moai ranî sîrî ranahambo dükare hoafîyu Godîmbo sai-randeimbî bogorî nindou tüküfembo, nga wanî. Ranî-moatükunî ra sapo ndorîhu fîfirîhumboanefî.

Sisas ana Godîmbo sai-randeimbî bogorî adükari koadürümbo nüngumb-ani Merkisedek nahurai

¹⁵ Sîhîrî dîboadorîhu hoerîhumboanefî ngorü sîmborî Godîmbo sai-randeimbî bogorî Merkisedek ramefiyu nahurai tüküme fiyu asu ai Rifaindî sîrambeahîndî sîhou-rundeimbî ranahamumbo ngasündî-mareapurî.

16 Ai Godimbo sai-randeimbi bogori+mbomefiyu ra moai Rifaindi ahuri yangir-animbo ratupuriyo ramboane yaho ahinumbi hoafi mengoro rani-sungu sungurandi, nga wani. Nga aiana awar+hefekoate yangiri nungumb-ani ranimboane asu ai ngasundeandeimbi bogori sai-randeimbi tukumefiyu.

17 Nga Baibor ai yare hoafiyowohu yahoya,
 “Seana Godimbo sai-randeimbi bogori koadurumbo-
 koadurumbo nimboamboyafi
 Merkisedek ramefiyu ranifihitundo hawambo,” *Buk
 Song 110:4*

meho.

18 Horombodidi ahinumbi hohoanimo ranana gigirana-
 mbofemboane sapo rani-moatukuni ranai aboedi
 ndor+hefekoate asu shefimbo fehefemuni-koatemayo-
 wambo.

19 Nga ahinumbi hohoanimo mengoro ranai ana ngiri
 ninimoatukuni aboedi ndemindi ndondeandi. Nga hapon-
 dani ana simbori moatukuni horombodidi moatukuni
 ranahambo ngasundareandi. Rani-moatukuni himboayefi
 ranambo shiri God sowanambo akimi ngemboyefi.

20 Asu God ai Sisasimbo ahambo sai-randeimbi-mboriruhi
 moai moani hin+ngiriri, nga dabar+fihiyu hin+ngimariri.
 Nindou bodimondi yaru Godimbo shou-rundeimbi-mbo-
 yafundeimbi ana moai yahurai dabari yangorowa tukuyafu
 rundi.

21 Nga Godindi dabari sunguyu Sisas ai ahambo sai-
 randeimbi tukumefiyu. Rani-simboani God ai yare ahambo
 hoafiyundowohu yahuya,

“Adukari ai anihondumbo hondu dabar+fimboani,
 nga asu ai ngiri rani-moatukuni ra hihirinde ngoru
 sungundeandi.

Nga seana Godimbo sao-randeimbi koadurumbo
 nimboamboyafi,” *Buk Song 110:4*

mehu.

22 Dabari ranimbo-hundambo wamboyo simbori hoafi
 femindi shefe moatukuni-mayo ranahambo Sisas ai
 hoafiyuhuya, rani-moatukuni ra anihondu tukundifemboe,
 mehu. Ranimboane hoafi femindi shefe ra Mosesindi
 ahinumbi ranahambo ngasundeamboane.

23 Rani-moatukuni ra yahurai-ane: Horombo ana
 Godimbo sai-randeimbi bogori nindou ra afindi tukuyafu
 marundane, nga asu ai yifiyomo runduhi wambo moai
 ahamundi rani ratupuri ra geduhi huramindi ho randi, nga
 wani.

24 Nga Sisas ana moanî koadürümbo nüngumbo wambo asu ahandî Godîmbo sai-randeimbî ratüpürî ra ngîrî nindou ngorü ai kosîndîhai ratüpürîndu, nga wanî.

25 Ranîmbo-wambo-anîmbo hapondan-ane asu süngunambo muᅅguambo si aho ranane ra nindou dîdîyeyi God sowana Sisasîndî sünguyahi ahei ranaheimbo muᅅguambo aboedambo-ndearümbui. Sapo ai koadürümbo nüngumbo aheimbo farîhefe-ndürîmbohünda dîdîbafîyu arandî.

Sisas Godîmbo sai-randeimbî bogorî adükarî ai-anîmbo sîhefîmbo fandîhemunümbui

26 Sapo Godîmbo sai-randeimbî bogorî adükarî ndahurai sîhefîmbo fandîhemunümbui. Aiana moanî aboedî sürühoeimbî hamîndî hond-ani. Ahandî fiambe ana moai se hütîyafî yaho hoafî hohoanîmo nîmarondo. Aiana moaruwai hohoanîmoyeimbî ranaheimbo nindou nîmboeia ai moanî ranî-poanî hondüyu haya sünambe nîmoamo hond-ani anüᅅgu. Nindou yahurai-anîmbo sîhefîmbo fehefemünîmboani.

27 Aiana bodîmondî Godîmbo sîhou-rundeimbî bogorî adükarî nindou yahuraiyupoanî. Aiana nîmbî-nîmbîsi moai ahandî fimbohündambo boatei Godîmbo nînîhondî hîfokoare sîhai mbura asu sünguna nindou amurî ranahei moaruwai hohoanîmo ranahambo yare randî, nga wanî. Nga aiana moanî mamîmbo yangîrî randî ramareandî moanî koadürümbo ai ahandî fimbo Godîmbo sîhefembo sapo nînîhondî hîfokoarefeyo nou refihî.

28 Ahînümbî hohoanîmo meᅅgoro ranaiyo nindou ndoyîmîndîkoate-memo ranahamumbo Godîmbo sai-randeimbî bogorî adükarîmbo hînîngîreapürî arandî. Nga asu Godîndî ahînümbî hohoanîmo ra sagadoambe ahandî dabarîfe ranamboyo Nîmorîmbo yarirî hînîngîmarirî. Ranîyo asu ranî-moatükunî ranai ahandî Nîmorî koadürümbo ndorîhoeimbî ranahambo yare hînîngîmarerî. Sapo Nîmorî koadürümbo muᅅgunambo ndorîhoei nüngumbü-mayu ranahambo.

8

Sisas ai sîhefî Godîmbo sai-randeimbî bogorî adükarî-ani

1 Ranî-moatükunî ranahandî nîmîndî hondü hoafî ro wataporîmbo-arîhündî ranana sîhefî moanî yahurai Godîmbo sai-randeimbî bogorî adükarî ai sünambe God Bogorî Hondü-mayu ranahandî hanᅅfoanî amaru.

2 Ranambe-ani aiana Godîmbo sai-randeimbî bogorî adükarî ratüpürî ranani ratüpürîyuhü moanî sürühoeimbî

fondi ranambe anŋgu. Fondi ra sapo Godimbo hoafiyo-rambo ser wori hondü Adükarî ai mafondeandi ranambe, ŋga nindou ai wori ra moai fondundi.

³ Muŋguambo nindou didemo sapo Godimbo sihou-rundeimbi bogori adükarî niŋgomo arundi ra Godimbo moani saimbo moatükunî sihefembo asu nin+hondi hifokoeffeyoani hori kefoefe-rambohündambo anŋgomo. Ranimbo-hündambo-animbo sihefi Godimbo sai-randeimbi bogori adükarî ranai-amboani nin+moatükunîyo ra awi Godimbo mb+sihend-amboane.

⁴ Sisas ranai hifi ndan+hü mbanŋgu-mbonana, ai ŋgiri Godimbo sai-randeimbi nŋgu, sapo nindou bidifiri ai Suda-yei ahinümbi hohoanimo rani-süŋgumbo Godimbo moani saimbo moatükunî sihou-arundi nindou ranai manŋgomo-ndambo wambo.

⁵ Moani sürühoeimbi fondi ranambe Godimbo sihou-rundeimbi ratüpurî yaru arundi fondi ranana moani safi hondü sünambeahi eŋgoro ranahandambo sisamane. Moses ai sapo sisami moatükunî ser wori-mayo ra fondi+fembo yahuhaya-mboyuambe God ai ahambo hoafiyundohü yahuya,

“Se rani-moatükunî ra randowandühi ana, sapo hifi wafuambe muŋguambo moatükunî refembo safi hondü sisamir+he nafuimehanini rananimbo rani-süŋgundo worimbondandi,”

Kisim Bek 25:40

mehundo.

⁶ Ŋga haponda Sisas ai Godimbo sai-randeimbi bogori adükarî ratüpurî rani+fihi türe haya ratüpurayu hu ranana amuri-yomondi ratüpurî ŋgasündeandeimbi hond-ane. Sapo hoafi femindi aboedi safi sihefembo moatükunî Godindî nendi asu Godi-mayu ranahei mbusümo didi+boadomareandi ranana moani aboedi mbumundi hamindi hond-ane. Rani-moatükunî ra sapo aboedi hamindi hondü horombo hoafi+imb+hündi süngu wambo.

Simbori hoafi femindi sihefe ai horombodidi ranahambo ŋgasündeamboane

⁷ Horombo weaŋgurüh+didi hoafi femindi sihefe-mayo ra moani aboedi ndombari+hoai-mbonana, asu ŋgiri süŋguni ŋgorü tüküme Feyo ranai tükü Feyo, ŋga ranana wanîyo.

⁸ Ŋga asu God ai ahandi nendi ranaheimbo papi-hoafi+randürühi yahuya,

“Adükarî ai yahuya, Awi sünguna ro Israer+hündi asu Sudahündi rani+bab+dimbo simbori hoafi femindi sihefemboayahî rani si ra tükündifemboe.

⁹ Rani hoafi femindi sihefe moatükuni ranana ngiri sapo ahei amoa mamibabidimbo Isip hifambeahindi koakoma-rithanduri hahi rani-simboani hoafi firihamindi masiheheandi nahurai-yopoani, nga wan.

Nindou ranai wandi hoafi femindi sihefe ra ndofe süngufekoate-mayei-amboyahi asu ro-amboani aheimbo moani yarthe hinngimarihearü, Adükari ramehu.

¹⁰ Awi süngunambo ana Israerihündi babidimbo ndani hoafi femindi sihefe ndandithe ndahurai-animbo randiheamboyahi.

Ro wandi-mayo ahinümbi hohoanimo ahei hohoanimoambe hinnginditheandühi asu ahei ngusüfo fihü sürü papindihini hinnginditheamboyahi.

Ro ahei God-ndamboyahi asu ai wandi nendi-ndeimboyei.

¹¹ Nindou mamai-amboani ngiri ahandi mamingoafighündi nindou-mayu ranahambo yamundeandüri asu ahandi sirambeahindi nindou ranaheimbo hoafindundürühi, 'Se Adükari fifirindihori,' mbüsü.

Nimboe muḅguambo nindou ai ndürimbayei asu ndürikoateayei aiana wambo fifirindihindirimboyei.

¹² Ro hipoambondi-handürühi ahei moaruwai hohoanimo ranimbo amboawiyei mbisa hinngindithearühi, asu ahei mamikari hohoanimo ranahambo moani mitanindi-hamindi-handürimboyahi," *Jeremaia 31:31-34*

mehu.

¹³ God ai simbori hoafi femindi sihefe ranahambo simbor-ane yahu wataporimbo-randühiyu asu hoafi ranambo ai weangurühididi-mayo ranahambo muḅguna wamindafimbo-mareandi. Asu nine-moatükuni sapo ai wamindafiyowohü sümboayo ranana ngiri amitata awarindihoeyo.

9

Hifi ndanihündambo Godimbo hifokoeife saimbo hohoanimo

¹ Weangurühididi hoafi femindi sihefeimbi-mayo ranai ana rani-poanimbo Godimbo didibafife hohoanimo asu nindou nafiyoweimbi-hündi sürühoeimbi fondi Godimbo didibafife-rambo rani amboani meḅgoro-ane.

² Weanğurühi sapo sürühoeimbi fondi ser wori ra yimbumbofe papiyoweimbiyo mafondaro. Weindani pap ranambe ana ram nindifembo fondi niŋgo asu yibadi bret rani-wami Godimbo sihefeimbi-hündi niŋgo marandi.

³ Ai hoeari yipurimborihi kümarihindi asu hoeari rani daboadan fondi mam manŋgo ranahambo moani sürühoeimbi fond-ane yahomo marundi.

⁴ Wori rani safambe, rani-poanimbo fisiniriyorandeimbi Godimbo mandife fondi gorinambo nafirundeimbiyo asu hoafi femindi sihefe-rambo bokis rani-kameihi manimbafe. Bokis ranahambo gorinambo gabudifoefimbiyo haya asu ranambe gor hipiri yanğoro-ane asu ranambe mana* foaru nindundeimbiyo manŋgo. Aronindi nini-nini horombo andufuriyoweimbi-mayo asu horombo nimoeyi yimbufih God ai hoafi femindi sihefe sürü papimarandi ranai bokis ranambe amboani meŋgoro.

⁵ Bokis rani-wami mbanendeimbi sunambeahindi nendi sisami yimbu mapaiarfan Godindi himboamupuirandeimbi ra ahafandi mbusumo meŋgoro. Rani-wami God ai moaruwai hohoanimo ranahambo amboawiyeyi yahu arandi rani-wami mbanendi ŋgurine hena nimarifani marinandi. Nga hapondani ana ŋgiri rani-moatükuni ranahambo muŋguna gedühi hamindi watapori-mbondihu ŋgefi.

⁶ Muŋguambo moatükuni ra nafirundümo kurarundi ana, Godimbo sihou-rundeimbi ranai muŋguambo si aho ra ai ahamundi ratüpurimbo hohoanimo-yomondühi sapo weindani papimayo ranambe kefoau tüküyafu marundi.

⁷ Nga wori safambe pap hondü ranambe ana Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ranai yanğiriyu kefuai tüküfi marandi mamimbo yanğiri muŋguambo himbani maho ra. Refih ai moai moani war yanğiri hüfu randi, nga ninihondi hori Godimbo sihefembo sapo ai moaruwai hohoanimoyu marandambo asu nindou ai moani hohoanimokoate moaruwai hohoanimoyeyi marihündi ranaheimbohünda kameihi semündü hayamboyu hüfu marandi.

⁸ Muŋguambo rani ratüpurimbo ranimbo Yifiafi Aboedi ranai yare nafuiramunühi yahoya, weanğurühi Godimbo sairambo ser wori ranai fondarowan ana, Sürühoeimbi Hondü Fondi sunambe wori safambe hombo nafi ra weindahife-koatemayo.

⁹ Ninihondi ra ranane nda. Muŋguambo rani ratüpurimbo ser wori ranana sisami nahurai hapondanambe ranahamboane nafuiayomuni. Ninihondi hori

* **9:4:** Mana ra sesi God ai Israerihündambo nini wofi furikoate-reandühi masagdüri ranane.

Godimbohünda raraofe asihefeyo ana, ngiri nindou didiyei Godimbo hohoan+mombo sei-ar+hündi ranahei ngusüfo ranai ndondihoyondüri.

¹⁰ Nga saimbo moatükuni ra sesimbo moatükuni, simindimbo moatükuni, mam+karambo fi popoaifoefembo moatükuni ranana moani fi-hoeari moanambuhü ranahandi ratüpurü hohoan+mo yangir-ane. Nga asu rani-moatükuni ra süngundhi ngeiani Godindi simbori hohoan+mo tükündifemboe yahumboani

¹¹ Krais hapondanambe tüküfimboani, nga aiana munguambo aboedi moatükuni haponda tüküme Feyo ndanahambohünda Godimbo sai-rambo bogori adükari+mbofi tüküfimboani. Godimbo saimbo ser wori hondü sapo horombodid+mayo ranahambo ngasündeandeimbi-mayo. Rani ser wori ranana nindou ai worimbo-rumbo-yomoponi. Asu rani-moatükuni ranai hifini nafiyombo-yoponi, nga wani.

¹² Krais ai moai meme hori asu burmakau hori ra semündü haya Godimbo saimbohündambo kefuai hüfu, nga wani. Nga asu aiana ahandi hori rani-randi semündü hayambo Godimbohünda sehefembo God n+maruambe Safambe Hondü mamimbo yangiri+yu kefuai mahüfu sihefimbo koadürümbo-koadürümbo ni ngombo aboedambofe-munimbohünda.

¹³ Nga nindou bidifiri ai Godindi himboahü moaruwai fiayei ana, asu Godimbo sihou-rundeimbi bogori ranai meme hori, burmakau anamindi hori, asu burmakau yikimindi weindambo mandifimbi-hündi hasüfi rani amboani ahei-wani bubumafoarunda, asu rani-moatükuni ranambo nindou ahei moaruwai fi ra Godindi himboahü aboedi tükümehindi.

¹⁴ Nga Kraisindi hori ana rani-moatükuni hohoan+mo ranahambo ngasündeandeimb-ane. Sapo Kraisindi fiambe ana moai moaruwai hohoan+mo ra akidou-amboani n+maro, nga wani. Asu sapo Yifiafi koadürümbo-koadürümbo n+maro-wembü ranahandi nginindi-namboyo Krais ahandi fi ni ngombo hohoan+mo ra Godimbohünda ninihondi hifokoefe asihefeyo nou yare hifokoare masihendo. Ranimboane ahandi hori ranai ngiri sihefi fi moanambühi rani yangiri popoaindihendi, nga wani. Nga aiana sapo sihefi hohoan+mo moaruwai ngusüfoambe popoi-mar+hemuna asu sihiri horombodid+ fehefekoate ahinümbi hohoan+mo moai süngurihündi. Ranimbo-animbo asu sihiri God yangiri nünguweimbi ahandi ratüpurü aboedi rani yangiri ratüpurü-ndemboyefi.

*Kraisindi hori ranai simbori hoafi femindi sihefe rana-
hambo nginimaramindo*

¹⁵ Ranimbo-hündambo Krais mamî ranaiyu simbori hoafi femindi sihefembo moatükunî ra didi boadore semündü tüküfi weindahî-mareandi. Rananimbo asu nindou daboe diboniyu-ndüreimbi koadürümbo-koadürümbo yanggoroweimbi aboedi moatükunî ahei ape ai nîmorimbo segodürimbo horombo hoafîmareandürî ra ndahümündimboyei. Ndanî-moatükunî ra yare yahurai tükümbîfeyo-wamboane. Sapo Sisas ai yifîyuhü nindou moaruwai mamîkarî hohoanîmomayeî ranambeahîndî aboedambo-mareandürî ai weangurühîdîdî hoafi femindi sihefe ra yanggoro-ambe ramarîhindîmbo-hünda.

¹⁶ Nindou düdi ai süngunambo yifîndamboyahî yahuhaya, asu ahandî napo ra nindou ngorü ai mbîsemündu-wamboane yahuhaya, pepafihî sürü pare asîhendî ranana sapo nîni-moatükunîmboyo hoafi femindi asîhefeyo nahurai-ane. Nindou ranahandî nîmorî ai hoafi femindi sihefe hoafi ra süngure huhü afîndandî-mayo napo ra asemündu ana, nindou bîdîfirî ai hoafîndeihiya, nindou ranai yifîmayu mbîsei.

¹⁷ Nindou ranai ranî-moatükunî sihendeimbi-hündî süngunambo ai yifayü rananîmbo ranî-moatükunî ranai mamî anîhondümbo tükündîfemboe. Nga asu nindou ranai yare hoafi firamündî sihai mbura awi yifîkoate yanggîrî anüngu ana, ahandî hoafi femindi sihefe moatükunî ranai moanî yare yanggromboane.

¹⁸ Ranimbo-hündamboyo weangurühîdîdî hoafi femindi sihefe ranai amboanî horînambo yanggîr-ane ranî hoafi ranahambo ngînemîndîmbo-hünda yaru marundî.

¹⁹ Weangurühî Moses ai muŋguambo nindou ranaheimbo God ai nindoumbo ranî-moatükunî yanggîr-anîmbo süngundîhündî yahuhaya ahînümbî hohoanîmo hoafi sürü papîre masîhendî ranahambo wataporîmbo-marandî. Ranîyu asu ai burmakau anamîndîndambo horî memendambo horî ra semündü hîmonî fonŋoefî mbura hisip nîmî düdü didareimbiyo asu hamburî sipsipîndî nînendî bîdîfirîyo ranî-moatükunî ranambo ahînümbî Bukî-mayo ranîwamî füsîhai-füsîhaimarandî nindou muŋguambo ranahei wamî kameihî.

²⁰ Ranîyu ai hoafîyuhü yahuya,
 “Hori ndanamboanîmbo sapo God ai hoafi
 firamündî sihendühî ranî-moatükunî ra randîhi
 süngundîhündî yahuhaya hoafîmendürî ranahambo
 ngînîndamîndîmboe,” *Kisim Bek 24:20*
 mehu.

²¹ Mami yare ramareandi yahuraiyu Moses ranai hori ra semündü haya, hoafi femindi sihefe ser wori asu munğu moatükuni ranambe yangrowani Godimbo didibafife-rambo moatükuni-mayo raniwami kameihı füs+hai-füs+haimarandi.

²² An+hond-ane, sapo ahinümbi hohoanimo ranai hoafiyowohü yahoya, "Munğuambo moatükuni ranana horinambo yangiri-animbo popoaindihendanı asu asukai aboedindimboe," meho. Asu hori peyohü popoihefe-koate ana, God ai ngiri amboawi mbüsu nindou-yei hohoanimo moaruwai ranahambo.

Kraisindi yifi ana moaruwai hohoanimo awarahoendühane

²³ Hifini rotu ser worindi moatükuni ra sisami nahurai-ane, nga an+hondü hamindi moatükuni sünambe engoro. Ranimbo-hündambo-animbo munğuambo hifinindi moatükuni ra horinambo popoihefe ranambo aboedi tüküfemboane. Nga sünambeahindi hondü moatükuni engoro ranai ngasündeandeimbi hori raninambo yangiri aboedi tükümbifeyo-wamboane.

²⁴ Sünambe an+hondü hamindi engoro ranahandi sisami nindou ai sürühoeimbi fondi nafiru hin+ngimarundi ranambe ana moai Krais ai kefuai hu, nga wani. Nga sapo sünambe fondi hondü-mayo ranambeahiyu ai Godindi himboahü shefimbo-hündambo kameihı tüküfimbo ranambeahiyu ai kefuai hüfu anüngu.

²⁵ Suda-yomondi Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ranai ana ser wori moani safambe hondü ranambeahiyu rani-poani hori semündü haya moani mamimbo yangiri himbani mamimamı randühi kefuai hüfu marandi. Nga Krais-ana ai moai ahandı fi ra Godimbo saimbo afindimbo kefuai hüfu randı, nga wani.

²⁶ Rani-moatükuni ra rambarea-mbonana, Krais ranai tiri+fo afindimbo semündü ra hu-humbo God ai hifi, sünü asu munğu moatükuni ra nafirand-ambe amboani tüküfi, nga wani. Nga asu moani ai mamimbo yangiri hamindi munğuambo si aho ranahambo kameihı tüküfemboane ndeara bidifiranambo si ranai tüküfembo yangiri-yo-ambe. Moaruwai hohoanimondi nginindi engoro ra Krais ai ahandıhoari Godimbo shefimbohünda yifiyowohü awarihembo-hündamboyu tüküme fiyu.

²⁷ Munğuambo nindou moani mamimbo-animbo awi yifiyo mburumbo asu süngunambo God ai yibobondeambui.

²⁸ Mami yare yahuraiyo Krais amboani ahandı fi ra Godimbo shefembohünda moani mamimbo yangiri nindou

afindi ranahei moaruwai hohoanimo ra raguanambo-fembohünda yifimayu. Asükaiyu ai tükefiyu ra moaruwai hohoanimo ranahambo gogorihfembo yifimboyupoani, nga nindou didiyei ahambo tükümbifiyu sei hehi himboayei hei ranaheimbo aboedambo-fendürimbo-animbo tükündüfimbui.

10

Krais ai mamimbo yangiri yifimayu

¹ Suda-yeimayo ahinümbi hohoanimo ranana sapo nine-moatükunü aboedi süngunambo tüküfemboayo ranahandimayo sisami yifiafi nahurai-ane. Asu nindou ai ahinümbi hohoanimo süngurihi-rühündeimbi muᅅguambo himbanü aho ra ahei moaruwai hohoanimo ranahambo-hündambo Godimbo ninihondi hifokoarühi sihehi arihündi. Nga rani hohoanimo ngiri nindou Ape sowana hei arihündi ranaheimbo muᅅguna aboedambo-ndeandüri.

² Nga ahinümbi hohoanimo süngu nindou-yei moaruwai hohoanimo ranahambo raguanambo-reandüra ai aboedi sürühehindeimbi tükümbi-mbonana, asu ai ngiri moaruwai hohoanimo ranahambo hütüyefi sei hehi hei rihündi. Rambefe-mbonana, asu muᅅguambo Godimbo ninihondi hifokoefe hohoanimo ra rüh+safi hinüngirühis.

³ Nga asu Godimbo hifokoefe sihefe hohoanimo ra muᅅguambo himbanü yarühi piyei arihü hei ahei moaruwai hohoanimo ranahambo hohoanimo korüfoefendürimbohünda.

⁴ Nga burmakau hor-ane asu meme hor-ane rani-moatükunü ranai ana awi ngiri moaruwai hohoanimo ranahambo raguanambo-ndeandü.

⁵ Ranimbo-hünda Krais ai ndeara hifina kosimbo yahumbo ai Godimbo hoafiyundühi yahuya,

“God, seana shambohünda ninihondi hifokoefe sihefe moatükunü ranimbo ana se moai yifiriyafi, nga se wandi fi-safi ranirandi refembohünda yaro masahawandi.

⁶ Seana ninihondi shambohünda muᅅguambo mandifeimbane,

asu moaruwai hohoanimo raguanambo-fembohünda ᅅgorü-poani shambo shifembo moatükunü ranimbo ana moai hihifi-hihifiyafi randi.

⁷ Ranüyahü asu ro yarühe hoafiyahühiya, ‘O God, yinüyahü ro nda.’

Sapo sürü paru masühoemo buk ranambe wambohünda yare hoafimayo.

Moani sihafı hohoanımoayafı rani-süngufembo-hünda ro
ndeara kosamboanahı,” *Buk Song 40:6-8*

mehu.

⁸ Weangurühi ai yare hoafıyuhü yahuya, “Seana moai yifıyafı randı sihambohünda nınihondı hıfokoe fe sihefe asu mandıfe arandı moaruwai hohoanımo raguanambofembo ranımbö ana,” mehu. Ahınümbı hohoanımo ra yangrowanı rani-süngumbo nınihondı Godımbö hıfokoe fe sihefe hohoanımo ra yarıhi arıhündı yahu Kraıs ai hoafımayu.

⁹ Asükai ai yare hoafıyuhü yahuya, “O God, yiniyahı ro nda. Ro sapo se hohoanımoayafı süngu yangrı süngufihı refemboanahı ndanımböahı,” mehu. God ai munguambo wamındafı Godımbö sai-rambö moatükunı ra gıgıranambo-reandühani, asu Kraısındı fi Godımbö saımbö moatükunı ranahandı fondıhü simborı kıkaföareandı.

¹⁰ Sapo Sisas Kraıs ai God ro hohoanımoayahı süngu yangrı rambıreandamboane mehu rani-süngure haya asu ai moanı ahandı fi ra mamımbö yangrı munguambo si aho ranımbö kameihı Godımbö masıhendo. Rananımbö asu sıhrı moaruwai hohoanımo ranambeahındı aboedı sürühehundeımbı anımböefı.

¹¹ Suda-yomondı Godımbö sai-randeımbı bogorı mamı ranai ahandı Godımbö nınihondı mandıfe sıhefembo ratüpurı ra munguambo sı ratüpurıyuhü moanı mamı ranımoatükunı ratüpurı yangrıyü raro ra hu marandı. Nga asu rani-moatükunı ratüpurı ranai ana awi ngrı moaruwai hohoanımo ranahambo raguanambo-ndeandı.

¹² Nga asu Kraıs-ana moanı ai mamımbö yangrıyü yıfıyuhü ahandı fi ra Godımbö masıhendo munguambo sı moaruwai hohoanımo ra raguanambofembo-hünda. Ranani asu ai haponda Godındı warı hondü waranı amaru.

¹³ Ranıhü ai Godımböya, ai wandı hürütümbı nındou ra wandı yırımbö hoarehı hınıngımbıreandı yahuhaya hıfanda amaru.

¹⁴ Ai moanı mamımbö yangrı yıfıyuhü Godımbö fi ahandı ra sıhendühi asu ranınambö ai nındou ranahembo moaruwai hohoanımo ranambeahındı sürühendürı hınıngı-mareandüra ai koadürümbö-koadürümbö ndorıhehi anımböei.

¹⁵ Yıfıafı Aboedı ranai-amboanı ranahambo anıhond-ane meho. Nga ai Baıbor-ambeahı weangurühi hoafıyowohü yahoya,

¹⁶ “Haponda awi süngunambo-anımbö Israer nındou-babıdımbö,

ndanı hoafı femındı sıhefe ndandıhe ndahurai-anımbö randıheamboyahı,” Adükarı ra mehu.

“Ro wandi-mayo hohoanimo ahei hohoanimoambe
 h+n+ng+nd+heandühi
 asu ahei ngusüfofih+ sürü pap+nd+hi h+n+ngi-
 nd+heamboyah+,” *Jeremaia*
 31:33

mehu.

¹⁷ Ran+yu ai n+ñofi hoaf+yuhü yahuya,

“Ro ahei moaruwai hohoan+momayei-ane
 asu moaruwai ham+nd+ moatükun+ hondü yar+hi ar+hünd+
 ranahambo amboawiyei mb+sah+ ng+r+ gedambo ho-
 hoan+mondah+,” *Jeremaia*
 31:34

mehu.

¹⁸ Asu munğu ran+moatükun+ hohoan+mo ranahambo am-
 boawiyei ehu ana, asu moaruwai hohoan+mo raguanam-
 bofembo God+imbo n+n+hond+ h+fokoeffe s+hefe hohoan+mo
 ranai ng+r+ asükaindo tükünd+fe ndand+.

¹⁹ Nga ran+imbo-hündambo-an+imbo wandaf+ mam+, awi
 God+imbo s+hefe bogor+ adükar+ ai moan+ Sürühoeimb+
 Hondü Fond+ ranambe kefuai hu arand+ nou s+h+r+ am-
 boan+ moan+ h+mbokoate God n+maruambe Sisas+nd+ hor+
 süngumbo keboehu ngemboyef+.

²⁰ S+h+r+ ranambe keboehu ngemboyef+ s+mbor+
 naf+ ran+süngu. Sisas y+f+yuhüyu ai hoear+ God+nd+
 naf+tambahü mapen+ngo ran+ mbusümo naf+ h+fombo
 yang+r+ n+ngoweimbi naf+ ra sübüd+mar+hend+.

²¹ Ran+imboane hapondan+ ana s+h+r+ God+imbo Sai-
 randeimbi Bogor+ Adükar+ God+nd+ wor+ sünambe ranam-
 beah+nd+ nindou h+fanda-randeimbi bogor+ anüngu. Ranai
 Sisas-ani.

²² Sapo aiyu ahand+ hor+na s+hef+imbo moaruwai
 hohoan+mo s+hef+ ngusüfoambe ranahambo s+h+r+ hüt+
 anef+ yar+hu ar+hünd+ sefi-r+hundeimbi amaro ra popoi-
 mar+hemun+. Asu sürühoeoyoweimbi hoenambo amboan+
 kameih+ s+hef+ fi hundürümaramun+. Ran+imbo-hündambo-
 an+imbo s+hef+ ngusüfoambe moaruwai t+kai hohoan+mo
 amaro ra raguanambond+hu mbund+hu asu s+h+r+ moan+
 an+hondümbofe hohoan+mo ran+ yang+r+ ndahumündef+
 hohu God sowana ak+m+ sühündahu ngef+imboane.

²³ God ai aboed+ moatükun+ süngunambo s+hef+imbo
 saimun+imboayu ranahambo horombo hoaf+mareand+.
 Ran+imbo s+h+r+ hoaf+yef+ ar+hünd+ ranahambo awi ng+n+nd+
 n+imboef+imbo h+mbondef+imboane. Awi ahambo s+h+r+
 randeambui mb+sefi an+hondümbo-nd+humboane sapo God
 ai hoaf+yumbühünd+ ai randeambuimbo-hündambo wambo.

²⁴ Awi s+h+r+ mamam+ wandaf+ mam+ ranaheimbo ho-
 hoan+mo-ndef+imboane. Asu nindou ai s+mbor+ fehefe

asu ŋusüfo pefe hohoanimo ra ahei hohoanimoambe botindihumboane.

²⁵ Awi sihiriri ana wandafi mami-babidi mamühi fandife hohoanimo ra refe hininŋifepoani rühi sapo nindou amuri bidifiri raweahi arihündi nou, ŋga wan. Nga se hoeirihimboanei bidifirani si ra ndeara akimane. Nga ranimbo-hündambo-animbo asu sihiriri nindou bodimondi ranahei ŋusüfoambe hohoanimo ŋginemindi-ndürimbohünda tinirifondefi ŋgefimboane.

Godindi Nimori ranahambo daboadanambo-fipoani

²⁶ Asu sihiriri Kraisindi-mayo anihondü hoafi ra fifirithu mburithu, moani sihefi hohoanimonambo yangiri hefuhinda, raninambo moaruwai hohoanimo rani-süngu peahu ahefi ana, moai ŋgorü-poanimbo hifokoeffe Godimbo sihefeyoani asu ranambo hohoanimo ra raguanambofembo yangoromuni, ŋga wan.

²⁷ Nga sapo Godindi yibobofemunimbo si tükündifeyowohü nindou Godindi hürütümbi ranaheimbo ŋginindi hamindi hai ranambo tikirindandürimboe ranahambo yihimboyefühi himboayefi rani yangiri-ane engoro.

²⁸ Nindou düdi ai ahinümbi hohoanimo Moses masendi ra himboriyowohü süngufekoate-ayu ana, nindou yimbuyafani asu ŋgimiyomo ai rani-moatükuni ra ai ramareandi sei hoafiyeani moani amboawi yaho-koate hifokoarhi marihündi.

²⁹ Asu nindou düdi ai Godindi Nimorimbo daboadi hihirariri ana, se ranahambo nünŋurühi hohoanimo-yeihyeia? Nindou ranai ana awi afindi tinirifo safanimbo ndemündümbui. Kraisindi-mayo hori ranambo Godindi hoafi femindi sihefe ranahambo ndomarhendi. Hori mam ranamboyo nindou ranahambo hohoanimoambe sürtheri hininŋimarere-anesi. Nga asu nindou ranai hoafi femindi sihefe hori-mayo ranahamboya, rani-moatükuni ana moan-ane, ŋga ndorihoeimbü moatükuni hamndiyopoani yahumbü nindou-ani. Ranani asu ai Yifiafi moani hipoambore-randeimbü ranahambo moaruwai-moaruwai-mboareandi.

³⁰ Sapo sihiriri fifirihündi Adükari ai yare hoafiyuhü yahuya,

“Nindou moaruwai hohoanimoyeiani rani-süngumbo simbori tinirifo sai ana, wandi ratüpur-ane.

Ro simbori tinirifo ndeheamboyahü,” *Io 32:35*

mehu. Asükaiyu ai niŋofi ŋgorü hoafiyuhü yahuya,

“Adükari ai ahandihoar-animbo ahandi nendi ra yibobondearümbui,” *Io 32:36*

mehu.

³¹ Yangiri koadürümbo nüngumbü God ai nindou kikihemindimbo ra yihimbombü moatükun-ane.

Anihondümbofe hohoanimo ra nginindi kikihindi-humindeximboane

³² Sapo rani-moatükunî siheimbo-so horombombo tüküme Feyondürî ranahambo se hohoanimondei! Godîndi-mayo si aboedî siheimbo boakifoareandürambe rani mbusümo maho ra sapo se tîjirifo afîndî tüküme fendüra awi tîjirifo ranambe hütî-hütimayei hei-ane.

³³ Se rani-simboanî nimboei-ambe ana ngoambo nindou bidifirî ai siheimbo nindou himboahü moaruwai-moaruwaimbo-rîhindürühî tîjirifombü hohoanimo masahündürî. Asu se ngoambo nindou ai tîjirifo asahümündi rani-babidimbo-yahindühî se ahei mbusümo nimboeimbo ai tîjirifoayei ra farîhehi-ndürühanei.

³⁴ Ranîyeyi asu se nindou karabusambe nimboeimbo tîjirifoayei nou se-amboanî ai-babidimbo tîjirifomayei. Asu nindou bidifirî ai sihei napo ra ngoambo fufurühümündi hündüranî asu se ranimbo hîhîfi-hîhîfiyeyihî aheimboya, 'I ambirîhündî ana,' sei hehi warî hürühümündi-anî ai sahümündi marîhündî. Se rani-moatükunî ranahambo ramarîhindî ra, sapo sihei aboedî moatükunî hondü koadürümbo-koadürümbo yangoromboayo ra fifirîhi hehimbo-wambo.

³⁵ Ranimbo-hündambo awi se sihei nginindi hamîndî anihondümbofe ho moatükunî-mayo ra warî-hündühümündimboyei, nga yowanî. Nga nimboe rani-moatükunî ranahambo takîñ-animbo God ai aboedî adükarî moatükunî ro ndeheamboyahî mehu ra ai ndembui.

³⁶ Ranimbo-hündambo-animbo God ai nîne-moatükunî saimbo horombo hoafîmareandî ra semîndîmbohünda awi se moanî sapo God ai nîne hohoanimo hohoanimoayu ranî-süngu yangiri himboarînambo hîbadîhümbo ratüpurîndei.

³⁷ Sapo Baiborambe God ai yare hoafîyuhü yahuya, "Awi gedamboyo-poanî, nga nindou sapo tüküfembo-mayu ranai tükündîfimbui.

Ai ngirî gedambo hîhîñîngîndeandî.

³⁸ Ro hohoanimoayahî ranî-süngu yangiri rarîhindeimbi nindou wandî,

awi ai wambo anihondümbo-rîhindürühî mbîñîmboei-amboane.

Nga asu nindou düdi bidifirî ai wambo anihondümbofe ranahambo sisrefiyu ana,

asu ro ngirî nindou ranahambo wudîndîhinî," *Habakuk*

2:3-4

mehu.

³⁹ Nga asu sihiri ana Godimbo anihondümbofe hohoanimo ranahambo sisiyahundühi awarihehundeimbi nindouyefipoani, nga wani. Nga awi sihiri ana Godimbo anihondümborihu hefühi aboedambo-yahundeimbi nindou-anefi.

11

Anihondümbofe hohoanimo nimindi hoaf-ane

¹ Sapo anihondümbofe hohoanimo ranana nini-moatükunimboyo himboayefi ra tükündifemboe ranahambo sihiri didiboadorihu fifirihundi. Rani-moatükun+ ranana sihiri ngiri shefi himboar+nambo hoeindihundi, nga moani hohoanimonambo yang+ranimbo rani-moatükun+ ra anihondü mbejgori mbi-semboayefi. Hohoanimo ra anihondümbofe hohoanimo-ane.

² Horombo amoa ahei anihondümbofe hohoanimo ranimbo-hündambo God ai aheimboya, nindou aboedi mbumund-anei mehundüri.

³ Shefi anihondüfe hohoanimo-mbohündambo fifirihumboayefi sapo God ai hoafiyuhü ahandi hoaf+nambo sünü hifi ra nafimarandi ranahambo. Nga rani-moatükun+ ra nafimaranda himboar+nambo hoeiar+hundi ai moani hoeifekoate moatükun+nambo randi ramareandi.

Aber, Enok asu Noa ai Godimbo anihondümbomariwuri

⁴ Aber ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohündambo ai Godimbohünda ninihondi hifokoare mamandeandi. Ai ramareandi ra Ken ai ramareandi ranahambo ngasünde haya Godindi himboahü moani aboedi hamindiyo. Asu ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohündambo God ai ahamboya, aiana nindou moani mbumundi hamindani mehu hoafi ra Aber ahambo maho. Raniyu asu God ai nine-moatükun+ Aber ai ahambo masagado ra hihifi-hihifiyu marandi. Aber ai yifimayusi, nga awi ahandi anihondümbofe hohoanimo rani-süngumbo hoafi yare hoafiyu ara ho.

⁵ Enok ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda God ai ahambo nimoamo maserümünduwa asu ai yifi-koate gedühi manüngu. God ai maserümündu-wambo asu nindou didai moai ahambo hoeiriri. God ai Enok ahambo semündü hafokoate-yuambe rani-simboan+ ahambo hoafiyuhüya, 'Ro hohoanimoayah+ rani-süngu yang+ri süngumara hu,' mehundo.

⁶ Nga nindou Godimbo anihondümbofe-koate-ayu ana, asu ahambo God ai ngiri siaondifiyu. Nga nindou düdi ai Godindi fikimi sühufembo hohoanimoayu ana, God ai

anŋgu ranahambo anihondümbom-bireand-amboane. Sapo God ai nindou düdi ahambo hütü-hütiyuhü kokoarüri ranahambo takini segodombo ranahambo kameihü anihondümbom-bireand-amboane.

⁷ Noa ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda God ai nane-moatüküni sünguna refeyowanü tüküfemboayo ra Noa ai hoiefekoate-yuambe ranahambo ahini hoafirürühiya rani-moatüküni tükündifemboe mehu. Raniyu ai Godindi hoafi ra himboriyu mbura, moani ai hoafimayu süngu sip afindi ra nafimarandi ai ahandi aborüdi-babidi ranambe kefoehi nimareimbo aboedamehindimayo ra. Raniyo asu ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda God ai ahamboya seana nindou mbumund-anafi mehundo. Rani-süngu nindou muŋguambo ahambo anihondümbom-arihori ranahambo refemboayu nou. Ranimbo-hündamboyo asu Noa ai muŋguambo nindou ndani hifihündi ranaheimbo nindou moaruwai-anei yaho nafuiyombo nou ramareandi.

Abrahamindi hoaf-ane

⁸ Abraham ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda God ai ahambo hidibori nafini hifi ŋgorü segodimbo kohefimbo mehu ra himborimayu. Ai ahandi hifi hondü hininŋgire haya moani fifirifekoate nahanafimbayahi nda ahahi yahuhaya sirimbrowohü mahu.

⁹ Ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda God ai ahambo hifi ŋgorü ndahandomboyahi yahu horombo hoafimayu rani hifambe hidibo-hidiborihoei manüngu. Raniyu ai hifi ranihü ser worambe manüngu sapo Aisak ahandi nimori, asu Sekob Aisakindi nimori marine mam rani hifi God ai sünguna dagapirani ninŋomboayafani nou. Nga ahafanimbo amboani God ai rani-moatüküni segopirimbohünda horombo hoafimareapiri.

¹⁰ Abraham ai ser worambe manüngu, nga ngoafi adükari koadürümbo-koadürümbo ninŋoweimbü God ai ahandihoari nafimbo hohoanimoyu mbura nafimarandi ra hoiefemboyu himbomayu hu.

¹¹ Sara Abrahamindi nimorehi ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda ai ahandihoari amboani purüsü nimori-koate ninŋo ho-hombo boagiri-mayoyosi, nga asu God ai ahambo ŋginindi masagado nimori wakemindimbo. Raniyo asu Sara ai yare hohoanimoyowohüya, God ai nimori wakindandimboyafi yahu horombo hoafimayu ra ai anihondümboyu hoafimayu, nga ai rani-süngundeambui, yahohaya hohoanimomayo.

¹² Raniyu asu Abraham ai ndeara boagiri-yuhü yifimbo yangiri-mayusi, nga asu ai afindi nimori burayo

ranahei amoao-mayu. Nîmori nindou mamî yangîrî ranahandambo-hündî burayo ra moanî afîndî tüküfeihîyo sapo mupui sünambe engorü asu gudikîkîrî tapuiyowa kikîfekoate engorü yahurai tüküfefeyo, God ai ahambo horombo hoafîmeindo nou.

13 Nindou munġu ranai Godîmbo anîhondümborîhorî heimbo süġuna yîfîmayei. Ai ndanî hîfîhü nîmboei-ambe awi moai sapo God ai aheimbo aboedî moatükunî segodürîmbo horombo hoafîmayu ra sahümündî, ŋga wanî. Ŋga moanî ai anġunî nîmboeimbo hîmboarî-nambo yangîrî hoeirîhindühî hîhîfî-hîhîfîmayei. Ranîyei ai weindahî yarîhi hoafîyeihî seiya, 'Ro ndanî hîfîhü nîmboefanî ro ŋgorü hîfîhündî hîdîborî nindou nou-anefî, moanî bodîfombo ndanî hîfîhü anîmboefî,' masei.

14 Nindou ai yarîhi yahurai hoafayei ana, sîhîrî randîhu hohoanîmo-ndefîhüya, aiana ahei hîfî hondü aboedî hamîndî ranî hoeifembo seimboanei yarîhi yahurai hoafayei mbîsefîmboane.

15 Nindou ranai ahei hîfîhü weanġurühî nîmboei mburîhü ra hînîŋġîrîhi hehi ŋgoründühî nîmboembo weanġurühîdîdî hîfî ranahambo hohoanîmo pambarîhîmbonana, awi ai koadürana hîhîrîyahi hei.

16 Wanî, ŋga ai sapo hîfî sünambe engoro hîfî ndanîhü ŋgasündareandî ranî hîfînamboyei hombo sei-hehi hohoanîmomayei. Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu Godîmbo ai sîhefî God-ani seimbo ra God ai ŋġîrî aheimbo amoanîġîndundürî sapo hîfî ranîfîhî aheimbo ŋgoafî adükarî nafîra hînîŋġî-mareandambo wambo.

17 Abraham ahandî anîhondümbofe hohoanîmo-mbohünda God ai ahambo yari hoeimarirî ranambo asu ai ahandî nîmori Aisak ra Godîmbohünda hîfokoeffî sîhefîmbo hohoanîmomayu. Abraham ranahamboyou God ai nînî-moatükunîmboyou ahambo refîmboayu ranahambo horombo hoafîmarîra fîfîrîmareandî. Ŋga asu Abraham ai ahandî nîmori mamî hamîndî-mayu ranahambo Godîmbohünda hîfokoeffî sîhefîmbo hohoanîmomayu.

18 Sapo God ai Abrahamîmbo Aisak ranahamboyou horombo hoafîrirühî yahuya "Aisak ranahandambo-hünd-anîmbo sîhafî amoao mamî afîndî ra yagodîmboe sa horombo hoafîmarîheanîni," mehuyosî, ŋga asu ai ahandî nîmori-mbo hîfokoeffîmbo hohoanîmomayu.

19 Abraham ai yare hohoanîmo-yuhüya, Aisak ai yîfayu ana, God ai yîfîhündî botîndîrîmbui yahuhaya hohoanîmomayu. Ŋga moanî hoafîmbo randîhu hoafîndefîhüya, Abraham ai ahandî nîmori yîfîhündî nou

hîhîri maserümündu mbîsefîmboane.

Aisak, Sekop asu Sosepî-yomondi hoaf-ane

²⁰ Aisak ahandî anîhondümböfe hohoanîmo-mbohünda ai ahandî nîmorî yimbu Sekop Isombo aboedî dîdîboado-mareapîrî. Ai hoafî ranînambo nînî-moatükuniyo ahafanîmbo sünguna tüküfemboayo ranahambo hoafîmayupîrî.

²¹ Sekop ahandî anîhondümböfe hohoanîmo-mbohünda ai ndeara yîfîmbo yangîrî-yuambe Sosepîndî nîmorî yimbu ranahafanîmbo aboedî-aboedîmareapîrî. Ai ahandî nîmînimî wafu ranîwamî kîkîhamündü amofihü Godîmbo seana Adükârî aboedî hamînd-anafî yahuhaya hîhîfîmarürî.

²² Sosep ahandî anîhondümböfe hohoanîmo-mbohünda asu ai ndeara yîfîmbo yangîrî-yuambe hoafîyuhüya, süngunambo Israer ai Isip hîfî hînîngîndîhi hehi ñgorü hîfîna ñgeimboyei mehu. Asu ai yîfîndua ahandî hamîndî ranahambo nüngundîhi-nüngundîhi-mandîhündî yahuhaya hoafîmayundürî.

Mosesîndî hoaf-ane

²³ Mosesîndî hond-afîndî ahafe anîhondümböfe hohoanîmo-mbohünda ai ahafe nîmorî Moses ra wakîrîndîfe mburîna aboedî hamîndîmayu ranîmboane asu nindou adükârî bogorî Isip hîfî hîfandarandî ranahandî ahînümbî hohoanîmo ranahambo yîhîmbokoate ñgîmî amoamo weindahîfikoate sowarîndîfe manîmbafe. Sapo nindou adükârî bogorîndî ahînümbî ranane nda: Suda-yafe nindowenihî nîmorî muñgu hîfokoambîrîhind-amboane.

²⁴ Moses ahandî anîhondümböfe hohoanîmo-mbohünda ai adükârîyu mbura se wambo ana Isip-yafe nindou adükârî bogorîndî nîmorî Ferondî nîmor-ani mbîsahü-ndîrîmboyei yahuhaya hohoanîmomayu.

²⁵ Moses ai sapo Godîndî nendambo ñgorü nindou ai moaruwai-moaruwaimbo-marîhindüra afîndî tîñîrîfoayeî ranî-babîdîmbo yahurai refemboyu hohoanîmomayu. Nga asu ai moai bodîfombo moaruwai hohoanîmo süngü hîhîfî-hîhîfîmbo hohoanîmoyu.

²⁶ Krais ranahambohünda Mosesîmbo amoanîngümbî hoafî hoafî-yahündowanî ai muñguambo kaki, hoearî, ñgînîndî moatükunî napo Isip hîfîthü engoro ranahambo ñgasündeamboayo yahuhaya hohoanîmomayu. Ranîyu ai süngunambo God ai ahambo tîñîrîfomayu ranî takînî aboedî moatükunî segodîmbo-mayu ranîmbo hîmboapomayu.

27 Moses ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda asu ai Isip hifi hiniŋgare haya Isipihündi nindou bogorindi ŋginiñdi ranahambo yihimbokoate mahu. Nindou Godimbo hoeifikoate-mayu ra Moses ai hohoanimonambo yangiri hoeimariri ranimboyu ŋginiñdi yangiri manüŋghu.

28 Ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda nindou aheimbo Pasofa si ra botimareandi. Si ranifihisipsip hifokoaru mburumbo yipurifihis hori kükihoemonda, God ai sünambeahindi nendi amonŋo nimori hifokoe-fembohünda koamaritherü ranai Israer nindou ranahei fikimi akimi hokoate-mbiyuwa yahuhaya se rani-moatükun ra yaru mehupuri.

Israer afindi ai Godimbo anihondümbö-marihori

29 Israer nindou ahei anihondümböfe hohoanimo-mbohünda ai Hambur Siwara bamarihendi moan hifi yangiri süŋgu nou. Isipihündi nindou ai randihu badhehu yahomo houmbo raweafundane, hoe ranai koadürükoadüreandühi titiporiko-mareapura yifisafimemo.

30 Israerihündi ahei anihondümböfe hohoanimo-mbohünda Godindi ŋginiñdinambo Seriko ŋgoafi-yafe giniri ra tiboai pindimboe sei hehi giniri ranahambo 7 ambe-ramindeimbimbo wakiyei wakimarihinda tütifoai pimayo.

31 Rahap nimorehi nindowenihis birabiriyorandeiimbis ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda ai Israerihündi nindou yimbu ŋgoafi kosemindi-mbohünda samonŋorimbo tükümeFINEANDA aboedi hihifi-hihifina worinimareapiri. Ranimbo-hündamboyo ahambo moai hifokoarundi nindou Godimbo anihondü-mbofekoateyeimbis hifokoako-mafoarunduri ranambe.

Godimbo anihondümbö-rihoreimbis ranaheimbo tihirifo tükümeFeyonduri

32 Awi ro nini hoafi ŋgorü sheimbo hoafimandahi ŋgaha? Si moai gedühi niŋgo ro Gideon, Barak, Samson, Septa, Defit asu nindou muŋgu Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbimemo ranahamumbo hoafiyombo, ŋga wani.

33 Nindou ranai ahamundi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda ndifo nindou-babidimbo yifiari-yomombo asu ai hamarhoemo. Bidifiri ai mbumundi hohoanimonambo yangiri nindumbo hifandimarapuri asu ai nini-moatükunimboyo God ai saimbo horombo hoafimareapuri ra masowandümo. Raniyomo bidifiri ai adükari nimambeahi ninihondi ahandi nduri raion ranahandi yafambe tapiru kikihimaründümo.

34 B+difiri ai yihimbo s+sireandeimbi hai ng+n+ndi-ham+ndi ahamundi hürütümbi püpimaranda mahoro ra dikiru mamandundi asu b+difiri aboedambomefundu ranambeah+ndi ahamumbo pisaonambo h+fokoefepur+mbomehomo. Nindou ran+memo ai ham+ndi kem+ndi+koate-memosi, nga asu süngunambo ai ham+ndi ng+n+marüdümo. Ai yifiarambe moani t+taboari+hoemondüh+yomo asu ai ndifo nindou-yomondi har+ndifo nendi ranahamumbo wamafandüpuru.

35 N+morehi b+difiri ahei an+hondümbofe hohoan+mo-mbohünda ahei fik+m+n+ndi yifiyomondeimbi yang+riyafu marunda sahüpurümüdi mar+hündi. B+difiri ai karabusambe God+imbo daboadanambo-ar+hor+ana, aboeda ngeimboyei, nga ai moei masei ran+mbokanei asu nindou ngorü ai ahei fi moaruwaimbo-mar+hindüra asu yifimayei. Nindou ranai aboedambofe yiboarukombo süngunambo yifiyei mbur+hü yif+hündi botiyahi yang+ri aboedi n+ngombo-mayo ra hohoan+moyeihi aboedambofembo yiboarukomayei.

36 Asu b+difirambo hoaf+nambo moaruwai-moaruwaimboründüri asu bubumaründüri asu b+difirambo sen+nambo hüputüpu-r+houndüri karabusambe h+n+ng+maründüri.

37 B+difirambo n+moeinambo pütüyomondühi bubumaründüra yifimayei. B+difiri+mbome sonambo yimbu kik+rundüri s+houndüri asu b+difirambo pisaonambo h+fokoarundüri s+houndüri marundi. B+difiri ai aheimbo moaruwai-moaruwaimbo-r+hindürühi t+ri+fo masahündüra moani napo-koate sipsip hoeari, meme hoeari ran+ yang+ri güdühi sahümüdi hehi hahabodei wak+mar+hündi.

38 Sapo ai nindou aboedi ham+ndiyei, nga asu nindou hifi ran+hündambo ai aboedi ham+ndi-yeipoani! Nindou ranai n+mi wohi fur+koate-yowohü, hifi wafuan+ h+h+i+yei wak+r+hindühi, n+moei amb+sambe hifi amb+sambe ranambe n+mboei mar+hündi.

39 Sapo nindou muṅguambo ranai God+imbo an+hondümbome-mar+hor+ran+imbo-wambo God ai nindou aboed-ane mehu, nga asu ai God n+n+ moatükun+imboyo segondür+imboane yahu horombo hoaf+mareandi ra awi moai sahümüdi.

40 God ai sünguambo s+hef+imbo muṅgu semun+imboayu aboedi moatükun+ hondü ra ndore s+hai hayambo wamboyu asu nindou ranai boatei sem+ndi+koate-mayei. God ahandi hohoan+mo ana yahurai-ane, s+hef+imbo muṅgu ramarea-muna aboedi simongori-hum+ndef+imboanefi.

12

Awi sîhîrî Sîsasîmbo yangîrî hîmboarî pandîhurûhî anîhondümbö-ndîhurîmboane

¹ Nga asu awi sîhîrî nüngumandahua? Sîhefombo ana nindou afîndî ranai wakîrîhimunûhî nîne-moatükunî anîhondümböfe ramarîhindî ranînambo sîhefîmbo anîhondümböfe hohoanîmo nafuimarîhümünî. Ranîmbo-hündambo-anîmbo awi sîhîrî sîhefîhoarî nîne-moatükunî sîhefîmbo nafî gürareamunî ranane, moaruwai hohoanîmo ngînîndî hamîndî kikîhî safaramîndîmunî ranane ra yîhîrîndîhu hohu, ngusüfo ngînîndî foandîhu hohu, sîhefîmbo hombo God ai nafî hînîngîmareamunî rasüngu ngefîmboane.

² Awi sîhîrî Sîsasîmbo yangîr-anîmbo hîmboarî pandîhurî ngefîmboane. Ai sîhefî anîhondümböfe hohoanîmo nîmîndîhani asu ai sîhefî anîhondümböfe hohoanîmo rasüngunambo nafîndamündî hînîngîndeamunümbui. Ai nîne-moatükunî tîngîrîfo ahambo sowahî tükümeferendo ranahambo awi ro nîmî keimbi karîhendeimbîfîhî yîfîmboanahî, nga i ambe ranîmoatükunî ra hînîngîndîhea yahu, nga wanî. Nga hîhîfî-hîhîfî afîndî ai süngunambo semîndîmboayu ranahambo hohoanîmoyuhü ai amoanîngümbî moatükunîmbo moanane yahuhü ngînîndî yare manüngu. Ranani asu ai haponda God müngu hîfanda-randeimbî ahandî nîmarîfondî ahandî warî hondü waranî amaru.

God ai sîhefîmbo tîngîrîfo asemunî ranana sîhefîmbo dîdîboado-femunîmboani

³ Awi se Sîsasîmbo randîhi hohoanîmo-ndahündo, sapo nindou moaruwai hohoanîmoyeimbî ranai yîboarukorîhorûhî moaruwaimbo-moaruwaimbo-marîhora moanane yahuhaya ngînîndî manüngu. Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu se-amboanî yahurai nîmboei, nga se ranîmoatükunî sîheimbo tükündîfeyoanî ngusüfoambe garîbîndahîndîhî rûhî randîhi hînîngîndîhimboyei.

⁴ Se moaruwai hohoanîmo ranahambo raguanambo-fembo sei hehi ranîbabîdîmbo hüti-hütiyehaneisî, nga awi moai moaruwai hohoanîmombo yîfiarîyehî sîhei horî ai pîyo, Sîsasîndî horî ramefeyo nou.

⁵ Awi sîheimbo God ai ahandî nîmorî nou ngusüfoambe kikîmîfoefeimbî hoafî wataporîmbo-marandîrî ra se mîtanîrî-hümündîai? Sapo Ai yare hoafîyuhü yahuya, "Wandî nîmorî, Adükarî ai sîheimboya ai dîdîboadondîhi hohoanîmo-mbeyeia mbüsü haya ngorü süngunde randearanî
se ahambo hîmborî yangîrî hîmborîndahündo.

Asu ai s̄heimbo d̄id̄iboadi-fembohünda n̄n̄imboyo se
t̄iŋir̄ifo dagadürani,
ŋgusüfo n̄mb̄indeimboyei.

⁶ Sapo Adükari ai nindou mam̄i ŋgusüfo parareandi ana,
d̄id̄iboadore arandi.

Asu nindou mam̄i asemüdu ana,
ahambo wand̄i n̄morani yahuhü aboedambohünda
pakariherü arandi,” *Sindaun 3:11-12*
mehu.

⁷ S̄heimbo d̄id̄iboadofe-ndür̄imbohünda God ai
pakari-hefendür̄imbo mbüsüwan̄i ahand̄i n̄mor̄i nou,
se moan̄i ŋḡin̄indi n̄imboei. Ranahandambo hünd̄i
se t̄iŋir̄ifo asahümündi ana, ran̄i-moatükun̄i ra God
ai ahand̄i n̄mor̄imbore-andür̄i haya rareandür̄uhani.
Hif̄i ndan̄ihündambo boaḡiri ai n̄mor̄imbo d̄id̄iboado-
fimbohünda moai pakariherü rand̄iyo?

⁸ N̄ineafi n̄mor̄i s̄hambo Ape ai ahand̄i n̄mor̄imbo
nourean̄n̄i pakarihefen̄ini-koateayu ana, awi se
boaḡireimb̄i n̄mor̄i hondüyafi-poan̄i, ŋga se boaḡiri-koate
naf̄in̄indi n̄mor̄-anafi.

⁹ Sapo s̄hefi ape hif̄i ndan̄ihündambo-memo ai s̄h̄iri
mam̄ikari hohoan̄imoyefani pakarihoumunani ana, I
aboed-anesi, ŋga amb̄ir̄imuni sefūhanefi. Ran̄i süngumbo-
an̄imbo s̄nambeah̄indi Ape ranahand̄i hoarehi saf̄indefüh̄i
ahand̄i hoafi süngund̄ihu-mboane, ŋga ranan̄imbo yanḡiri
n̄iboademboyeifi.

¹⁰ Hif̄i ndan̄ihündambo ape s̄hefi ranai ana moan̄i
ahamund̄i hohoan̄imo süngumbo yin̄ihoar-amboanemo
pakarar̄ihoumun̄i. ŋga God aiana s̄hefiimbo far̄ihefembo ai
ro sürühehea-ndeimbayah̄i yahurai tükümbeah̄ind-amboane
yahuhayamboani rawareamun̄i.

¹¹ Ape ai pakarar̄ihemuni s̄hefiimbo aboedambo-
hündambo ran̄i-s̄imboani ana s̄h̄iri ŋgusüfo n̄mb̄iyefüh̄i
ŋḡiri h̄ih̄ifi-h̄ih̄ifiñdefi. ŋga asu süngunambo pakari-
houmun̄i ranahandambo d̄id̄iboado-r̄ihehu hohumbohünd̄i
ana, ran̄i tak̄in̄ihünd̄i mbumund̄i aboed̄i hohoan̄imo
tükufe-arandi. Asu ran̄imbo-hündamboane moan̄i ŋgusüfo
aboed̄i kife n̄mar̄i hohoan̄imo ra tüküfeyowohane.

*S̄h̄iri fir̄ifiri-koate ŋgin̄indi ham̄indi tütüŋḡindühu hohu
n̄imboef̄imboane*

¹² Ran̄imbo-an̄imbo s̄hei war̄i ra afur̄indeirani wan̄i,
se moan̄i ham̄indi tütüŋḡindühündüh̄i s̄hei t̄iŋari ra
hoaf̄indeirani mandühari ŋḡin̄indi d̄id̄iboadond̄ihi
n̄imboei.

13 Se nafisungu yangrî ngei, nga himborani pindahimboyei. Nafi aboedi ra sungundhindani tîjari hoafi-koate nginindimboe.

14 Se munguambo nindou rani-babidimbo moani ngusüfo afurife kifeimbi hohoanimo asu sürühefimbi hohoanimo rani-sungu yangrî sungundhündühi tîjirifondeihî nimboei. Rani hohoanimo sungufe ho rani-koate ana, nindou mamî amboani ngirî Adükariimbo hoeindirî.

15 Se awi hîbadihumbo. Seambeahî nindou mamî ai Godindî-mayo moani hîpoambofe hohoanimo aboedi rana-hambo bodiboadeambui. Asu seambeahî nindou mamî ai hühütimbü nîmî anînggo nou tükefiyu ana, sîheimbo tîjirîfo dagadüra asu se moaruwai hohoanimo sungundhimboyei.

16 Nindou mamî ai seambeahîndî nîmorehîmbo hohoanimo nindowenihîmbo hohoanimo yangrî ngusüfo pandîhi ngeimboyei. Nindou mamî ai seambeahîndî Godimbo daboadî hîhîrîndirümbui, sapo horombo Iso ai ahandî akîdand-mayo sesî akîdou yangrî sesimbo yahumbo Godindî-mayo amonngo nîmorî ai semîndîmbo-mayo ra akîdî-dîbo sîsemefîneandî nou randîfimbui.

17 Se ra fifirîhi, akîdî ai masemünduambo sungunambo Iso ai aranîmboaho hümoariyühü asu nîni-sungundîhea yehuenungu hohoanîmoyühü kokora wakîmareandîsî, nga asu ai moai rani-moatükunî ra semündu.

Sîhîrî anîhondümborîhundeimbi Godindî ngoafi hondühi tüküyahu-mboanefî

18-19 Se God sowana hombo hohoanîmondeihî awi moai Israer ramehindî nou Sainai wafu tüküyahi hoeirîhi asu sündîhindî. Wafuambe ranîhü imami kîkîrandeimbi hai, mutî kambînjî kîkîrandeimbi nîmbî, asu hoewerî nîmoamondî-hoafiyowohü fufunî ai hoafiyowohü Godindî hoafi sünambeahîndî tüküfehümbomayo yahurai awi moai sîheimbo amboani tüküfeyondürî, nga wanî. Nindou ranai rani hoafi tüküme Feyo ra hîmborîyei hehi hoafîyeihî seiya, "Ro ngirî asükaindefî ngorü hoafi hîmborîndefî," masei.

20 Hoafi ranai yare yahurai tüküfeyowohü yahoya, "Nindouyo nînihondîyo Sainai Wafu ra warî parareandî ana, nîmoeinambo pitiyo hîfokoefemboane," meho ra hîmborîyei hehi ngirî ro rasungundîhundî sei hehimbo.

21 Rani-moatükunî ai hoemarîhindî ra moani yîhîmbo sîsîreandîmbi-mayo wamboyu Moses ai yare hoafîyühü yahuya, "Ro awi hîhamîndari-yahühi yîhîmbo sîsîreandî," mehu.

22 Seana moai Sainai Wafu yahuraihü tüküyahîndî, nga seana God koadürümbo nunguweimbi ngoafi adükari Saion Wafu ranîwamî tüküyahimboanei. Rani ngoafi adükari

ranana Serusarem-ane, nga sünambe nanjoani Godindi sünambeahindi nendi afindi nimarimondi ngoafihü tüküyahimboanei.

²³ Seana Godindi munjuambo amongo nimir-yei hihifi-hihifümbi fandifeambe tüküyahimboanei. Nindou ranahei ana nduri ra sünambe parihi sihehinda mbengori. Seana sapo God nindou munjuambo yibobore-randeimb rana-hambo, asu nindou aboedi mbumundiyeimb God ai ahe-imbo nafiramundi hinngi-mareanduri ahei yifiafi rana-hambo sowahi tüküyahimboanei.

²⁴ Sisas aiyu God-babidimbo simbori hoafi femindi sihefe ranahambo yipupuikiiki manungu ahambo-so amboani tüküyahimboanei. Ahandi hori aboedambo-fembohünda tütnarimayo ranana Aberindi hori ngasünde hayambo sapo Sisasindi hori ana simbori hoafi femindi sihefembohündamboyo, nga Aberindi hori ana simbori mbiro hoafimbo-hündamboyo. Seana munju ranahambo-so tüküyahimboanei.

Sihiiri hibadihumbo

²⁵ Ranimbo-hündambo-animbo awi se hibadihumbo. God ai hoafinduan se ahandi hoafi himborimbo yiboarukoyiboaruko-ndeimboyei. Horombo nindou Godindi-mayo hoafi hifi ndanihu himborimbo yiboaruko-yiboarukoyei marihündi ranimboyei ai moai aboedambo fefoehindi. Sapo yahurai-ane sünambeahindi hoafi hoafayo ranahambo sihiri daboadanambo-arihundi ana, nungundihu asu aboedambo mafeboehu-a? Ngiri randihundi.

²⁶ Rani-simboani ahandi hoafinambo hifi nda hifihemayo. Nga asu hapondanimbo ai yare horombo hoafireandühi yahuya,

“Awi asükainda mamimbo ngiri hifi yangiri hifihendo,
nga sünü kameih-animbo randifemboe,” *Hagai 2:6*
mehu.

²⁷ Hoafi ‘Awi asükainda mamimbo’ ranana yahurai-ane: Nine-moatükuni God ai horombo nafimarandi ra hefhenambo raguanambo-areandi ana, ngiri niingo, nga awandihoemboe. Nga asu nine-moatükuni hifihenambo refe hoeifekoate-aiyo ana, ranai ningomboe.

²⁸ God ai nginindi hifandarandi ra sihiri asahumindefi ana, ngiri nini-moatükuni ai hifihenambo rande hoeinde-andi. Ranahambo-animbo Godimbo hihifindi-hurimboane. Awi sihiri moani Godimbo ahinindefühi ahandi ratüpuriri ra kikihindi-humindefan-animbo ai ranimbo hihifimbiyu-wamboane.

²⁹ Sapo sihefi God aiana nginindi hamindi hai munju moatükuni sesi arandi nahurai-wambo.

13

Hohoanimo ranane God ai yifirayu

1 Wandafi mamî, hohoanimondeihî se sîmborî ngusüfo pefiründei ngei.

2 Hidîborî nindou tükündahindani sîheimbo-so semündündürî worînfendürîmbo hohoanimondei. Nindou bidîfirî ai rarîhindühiyei sünambeahîndî nendî ai tüküme funda fifîrîfe-purîkoate moanî sahûpurümündi worînîma-rîhipurî.

3 Nindou karabusîyahi anîmboei sapo se-amboanî ai-babîdîmbo karabusîyahi anîmboei nou ranaheimbo hohoanimo-ndahündürî. Nindou ai tîjîrîfoyeianî asu se-amboanî ai-babîdîmbo tîjîrîfoayeî nou aheimbo hohoanimo-ndahündürî.

4 Nîmorehühîfe anamîndühîfe hohoanimo ranana aboed-ane. Nga nîmorehî nindowenihî ranai ahafe fi ranahambo sîmborî anîhondümbö-feründafehü ndorîne hîfandî-mbîrînand-amboane. Nindou dîdîyomo nîmorehî sîsîhîmoyomo asu nîmorehî ai anamîndîhoandî bîrabîrayeî ana, ranaheimbo God ai yîbobo-ndearümbui.

5 Kakîmbo ngusüfo pandîhi ngeimboyei, nga se ranahambo hohoanî-ndühümboyei. Nîni-moatükunîyo se masîhehindî ranîmbo I ndear-ane nda mbîsei. Sapo God ai yare hoafîyuhü yahuya,

“Ro sîheimbo ngîrî hîniîngîndîhearü,
 asu ro ngîrî sîheimbo daboadî hîhîrîndîhearü,” *Io 36:1*
 mehu.

6 Ranîmbo-hündambo-anîmbo sîhîrî hîmbo-koate hoafîndefîhüya,

“Adükari ai wambo farîhendîrî-randeimb-ani ranîmbo wambo ro ngîrî yîhîmbondahî.

Nindou ai wambo nîni-moatükunî nüngumandundîra?”

Buk Song 118:6-7

mbîsefîmboane, Bukambe ai hoafayo nou.

Nindou horombo bogorîmboyafulu manîngomo ranahamundî hohoanimo süngundî-humboane

7 Horombo sîhei bogorîmbo-yafundeimbî nindou Godîndî hoafî wataporîmbo-marundürî ranahamumbo hohoanimondei. Horombo ai yaru manîngomo ranîmbo-anîmbo se hohoanimondei. Ai yarumboemo manîngomo mbîsei hehi ahamundî anîhondümböfe ra yahurai-ane mbîsei süngundîhindî.

8 Sisas Kraîs aiana ngîrî ngorü hohoanîmondu, nga mamî ranî yangîrî horombo maho hapondan-ambe asu süngunambo aho ra ai mamî ranî yangîrî nüngumboani.

⁹ Ran+amboane asu se awi rani-poan+ambo wos+hoafori yamundife hohoan+mo ranai sihei aboedi ndofe yamundife ho hohoan+mo ranambe tüküfeyowan+ asu se ngorü naf+ süngundahimboyei. God+ndi moan+ hipoambofe hohoan+mo sihefi ngusüfoambe ng+nem+ndi ra aboedi safane, nga ses+ weh+mbor+ hor+horife ho hohoan+mo ran+nambo sih+ri ng+r+ ng+n+ndi ndahum+ndefi. Nindou di+diyei ai ran+ hohoan+mo ranahambo sünguar+hi hei aheimbo hohoan+mo ranai moai far+hendür+.

¹⁰ Sihefe fondi hin+ngir+hu-mboanefi. Nga God+ambo sihou-rundeimbi Suda-yomondi ser wor+ ranambe ratüpur+yomo-rundeimbi aiana sihefi ses+ mandife fondi-wam+n+ndi n+n+moatükun+ amboan+ ng+r+ dowadümo.

¹¹ God+ambo sihai-randeimbi adükar+ bogori ai God n+maru-ambe ahambo n+n+hondi h+fokoeffe sihefembo-hünda moaruwai hohoan+mo süngunambo hor+ sowandümo kefoau arundi. Nga amur+ fi saf+ ranana gin+r+ hundün+ mandu arundi.

¹² Ran+ süngumboyu Sisas amboan+ ahandi hor+n+ambo nindou ranahei moaruwai hohoan+mo popoi-hefembohünda Serusarem gin+r+ hundün+ y+f+imbo ti+j+r+fo adükar+ masemüdu.

¹³ Ran+imbo-hündambo-an+imbo awi sih+ri ahambo-so gin+r+ naf+tambe hundün+ ngef+ ran+hü amoan+ngambo-marüwuri nou ai-bab+di yahurai-ndef+imboane.

¹⁴ Nga hifi ndan+hü moai sihef+imbo koadürümbo n+ngoweimbi ngoafi adükar+ nanjo, nga wan+. Nga sih+ri koadürümbo n+ngoweimbi ngoafi adükar+ aboedi süngunambo tüküfembo ran+amboanefi h+imboayefi.

¹⁵ Ran+imbo-an+imbo sih+ri Sisas+ndi süngu hoaf+ndef+hüya, 'God ai aboed-ani,' mb+sefi+imboane munquambo si aho ra ahambo n+n+hondi sihefe rawefeyo nou. Ranane sih+ri sihefi yafambe ra God+ambo ndahundowohü ranambo weindah+ hoaf+ndef+hüya, 'Ai y+hoef-ani,' nda mb+sefomboane.

¹⁶ Aboedi hohoan+mo süngufe ratüpur+yowohü nindou mbon+imbo-rühümündimbi fehefe hohoan+mo ra se m+tan+ndü-hümündih+ h+n+ng+nd+himboyei. Sapo ran+moatükun+ ra God+ambo sihefembo moatükun+ nou-ane asu God ai ran+imbo h+h+fi-h+h+fiyuhani.

God ai sihef+imbo randeamuna aboedi n+imboemboyefi

¹⁷ Sihei bogori nindoumboayafu an+ngomo ranai siheimbo far+hefe-ndür+imbo yahomomboanemo hohoan+moemo. Rananemo ai sihei hohoan+mo munquambo si aho ra ai harihefe n+mar+koate hifandu homo arundi. Ranan+imbo süngunambo ai God+ambo n+n+moatükun+

ratüpuríyo ramarundi ranímbó hoafíndímo-ndomboemo. Se ahamundi hoafí hímboríndeihiímbo ahamundi hoarehíndeian-anímbó, asu ai moaní hihífi-hihífi-ndímondühi aboedí randumboemo. Nga asu wanayo ana, ai afíndí hohoanímonambo ratüpurí-ndímbóemo. Ranana asu ngírí síheimbo raní hohoanímo ranai fandíheirí. Ranímbó-hündambo-anímbó se moaní ahamundi hoafí ai hoafemo ra hímboríndeihi rasüngundíhindí.

18 Se Godímbó yíhoefímbóhünda dídíbafíndei ngei. Ro fífríhündí ro mbumundi hohoanímo hohoanímoayefí ra, nga moaní munguambo si aho ra sapo mbumundi hohoanímomayo raní yangírí süngundíhu sefímbóanefí.

19 God ai síheimbo sowana hapondanambe wambo hihíre koambíríhendír-amboane samboanahí se Godímbó dídíbafíndei sahehea düduaríhandürí habodíhi.

20 God ai ngusüfoambe afurífe kifeimbí hohoanímo nímíndíhani ranai síhefí Adükarí Sisas ranahambo yífíhündí yangírí botímarírí. Rananímbó asu Sisas ai sípsíp hífandandeimbí nou síhefímbó hífandamuneimbí bogorímbomefiyu. Ahandí horínamboane koadürümbo yanggorombo hoafí femíndí síhefe ra ngíníramíndí arandí.

21 Munguambo aboedí moatükuní sapo se semíndímbóayei ra God ai mbísagadür-amboane ahandí hohoanímo süngufehümbo ratüpurí-mbohünda. Sisas Kraisíndí sünguanímbó síhefí ngusüfoambe ratüpurímbyu-wamboane níne-moatükuní aboedíyowaní ai hihífi-hihífefiyu ranahambo. Sisas Kraisímbó ahandí ndürí adükarí-ane mbísefí-mboane koadürümbo-koadürümbo, nga aníhondí-ane.

Bídífranambo hoafí

22 Wandafí mamí, awi ro síheimbo hoafípoa-yahandürí habodíhi. Nga síheimbo ngusüfoambe ngínemíndí-ndürímbo-hündambo hoafí hoafehandürí ndanahambo hímboarínambo yangírí híbadühíndühí hímboríndei. Síheimbo ro pas nda sürü papímaríhandí ra awi hoandarí hamíndíyopoaní, nga waní.

23 Síhefí wandafí, Timoti, ai karabus-ambeahíndí híníngímarüwura tükümefiyu ranahambo fífrímbíríhorí samboanahí hoafehandürí. Asu ai nímai wambo-so tükefiyu ana, ro síheimbo hoefíendürímbo asükai tükeheandí ra aí-díbo tükünda-hoamboyehi.

24 Síhei bogorí nindou munguambo ranahamumboane asu Godíndí nendí munguambo yíhoefí-mayo hihífi hoafí nda hoafíndahündürí. Itari hífíhündí ai síheimbo híhífaríhündürí.

25 Godíndí moaní hípoambo hohoanímo síheimbo munguambo mbífaríhendür-amboane.

Sems Pas Sems ai sürü papimarandı

Pas nda Sems sürü papimarand-ane

¹ Ro Sems-anahı God asu Adükarı Sisas Kraiss-yafandı ratüpurıya-rıhandeimbı. Sudahündı 12 mamısırı Sisasımbo anıhondümbo-rıhandeimbı sıhei ngoafı hondühündı bukürühehi mburıhü hıfı ngoründühı anıboadei, sıheimboanahı pas nda sürü paparıhandürı. Nğa karıhasıhandür-aneı.

Tıñırıfombü moatükunı ranai sıhei anıhondümbofe hohoanımo ranahambo nğınemındındürımboane

² Wandafı mamı, tıñırıfombü moatükunı sıheimbo tüküfeyoanı se ranımbo randıhi hohoanımondei: Ranımboanımo asu ro hıhıfı-hıhıfındamboyahı.

³ Nğa se yarıhi fıfırıhındı, rananı moatükunı ra sıhei anıhondümbofe hohoanımo ranahambo refe hoeifembohündamboane tükefeyo. Ranı moatükunı ranana se nğınındı nımboeimbo nıne tıñırıfo tükefeyo ranahambo moan-ane mbıseyı yahomboane tükefeyondürı.

⁴ Se nğınındı nıboadei ngeimbo-anımo asu se dıdıboadondıhehi nımboeimbo asu se nğırı Godındı hohoanımo mbonımbo-ndıhümündı.

Nındou ai dıdıboado-rıhefımbı hohoanımo ra mbonımboaramündu ana, Godımbo dıdıbafımbıfyuwamboane

⁵ Sehündı mamı dıdıboado-rıhefımbı fıfıre ra mbonımboaramündu ana, asu ranımbo-hündambo Godımbo dıdıbafı-femboane, nğa ai ahambo dagadombui. Ai afındı sendeimb-anı, nğa nındou dıdıyeı ahambo dıdıbafıyeı arıhündı ranaheimbo munğambo nğınınd-koate sagadürı arandı.

⁶ Nğa nındou ra Godımbo dıdıbafıfıhı ndaiambui yahu anıhondümbo-mbıreand-amboane, nğa anıhondü-mandı mbüsümbui. Nğa nındou yımbu hohoanımoı arandı ai wofı nımı werınambo semındı ho semındı ho arandı nahurı-anı.

⁷ Nındou yahurı God ai ahandı hoafı hımborındühı nğırı nğorü-moatükunı ahambo dagado.

⁸ Ai yımbu hohoanımoı arandı, nğa hohoanımo munğ ahandı wofı nımı nahurı sıho sıho arandı.

⁹ Wandafı napokoateimb-ayu ranai hıhıfı-hıhıfımbıyuwamboane, nımboe Godındı hımbıoahü aiana ndüreimbındümbui.

10 Asu nindou napo afindeimbayu ranai hihifi-hihifimbiyu-wamboane, nga hifinambo-ndirumbui. Nindou ranai ana sapo wohi ahuri yaparayo nou mande yahurai ranai-amboa yifindumbui.

11 Sapo hufihamindi afindi pare kikasowohu ana, wohi ranai yapariyo randuh ahandi ahuri ranai yapariyo hifokoefoenduh asu ahandi yihuru aboedi h+mbo-mayo ranai-amboani moaruwai-mbofehane. Mare yahurai-animbo nindou sapo napo afindeimbi-mayu ranai-amboani ahandi ratupuri afindi ra ratupurinduh ranambe yifindumbui.

Nindoumo refe hoeifembo moatukun-ane

12 Nindou dudi ai nginindi ningombo n+ne t+ri+fo ahambo refe hoeifembo tukufeyoani ai hihifi-hihifimbiyu-wamboane. Nga nindou ranai refe hoeifembo moatukun ranahambo t+taboari+foareandeimbi ana, ai koadurumbo yangri ningombo hohoanimo ra sapo takini nahurai ndemundumbui God horombo hoafimayu sungu. 'Nindou wambo ngusifo parar+hindiri ranaheimbo ra ndahanduri-mboyahi,' mehu.

13 Moaruwai hohoan+mombo-hundambo mam+ moatukun+ ai ngusifoambe bot+nderani, nindou mam+ ranai ngri+ hoaf+nduhuya, 'God ai ran+moatukun+ ra ramareand-ane,' mbusu, nga wani. Nga God ai-amboani ngri+ nindou ngorumbo moaruwai hohoan+mo-mbohunda ninendeandi.

14 Nga nindou ranahandi fiambe hohoanimo amarondo ranane ai moaruwai hohoan+mo-mbohunda ngusifo bot+reri serim+ndi hohu asu hohoan+ hohoan+moyu arandi.

15 Ranane asu ahandi hohoan+ hohoan+mo ranai nimorehi ranumbi aningo nahurai-ane. Ran+sungu nimorehi ai niori wakar+mindo nahurai moaruwai hohoan+mo ra tukufeyo. Asu moaruwai hohoan+mo ai afindi tukufendowohu yifi hohoan+mo tukufe-arandi.

16 Wandafi mam+, hibad+humbo. Hohoan+mo moaruwai ra siheimbo wos+hoafri hoaf+nda-ndur+mboe.

17 Munguambo aboedi asu ndor+hoeimb+ sai-randeimb+ moatukun+ ra sunambeah+ndi makoso-ane. Ape munguambo si n+m+nd+hani ranai ana ran+moatukun+ ra sihef+mbo hif+na koamafoareandi. Aiana ahandi+hoari ngri+ hihiri+nde si nahuraindu asu hihiri+nde nimb+ nahuraindu ndandi, nga wani. Ngri+ ahandi hohoan+mo ra ngoru sungunde ngoru sungunde ndandi, nga mam+ ham+nd-ane hohoan+moayu.

18 Ai moani ahandi hohoan+mo yangri+ sungu ahandi anihondü hoaf+nambo ramareanda sihri+ ahandi n+mori tukumehundi. God ai yare hohoan+moyuhuya, 'Nindou ranai

sapo ro munḡuambo moatükuni nafimarihandi ranaheimbo weanḡurühididi sirimboyahi mbidi boadei-amboane,' mehu.

Sihiri Godindi hoafi himborindefi mburihumbo rasungundihumboane

¹⁹ Wandafi mamı, se ndanahambo didiboado-ndihi fifirindihindi. Munḡuambo se nımehünou hoafi ra himborimbo-hündambo nafındühümündi nımboei. Nḡa asu se awi nımai hoafimbo botındahi ḡḡinındi hoafindeimboyei.

²⁰ Nḡa nindou-yei ḡḡinındi hohoanımo ranai ana Godindi aboedi mbumundi hohoanımo ranahambo moai weindahıre randi, nḡa wanı.

²¹ Ranımbö-hündambo-anımbö munḡuambo moaruwai hamındi hohoanımo sıhei ḡḡusüfoambe afındi tüküfendürı arandı ra raguıanambo-ndihindi. Nḡa asu se sıheihöarı himboarı hoafendühi diḡegindühi asu God ai sıhei ḡḡusüfoambe hoafi mafoareandı ra ndahümündi, nḡa sapo hoafi ranai-anımbö sıheimbö aboedambo-ndearümböe.

²² Asu se hoafi ranahambo himborı yangırı himborindeimboyei, nḡa wanı. Nḡa se ranahambo himborindeihı asu süḡḡufe amboanı süḡḡundıhi ḡḡei. Asu se moanı himborı yangırı himborıyei ana, se sıhei fimbö wosıhoaförı hoafirı-hündühaneı.

²³ Nindou mamı ai Godındi hoafi ra moanı himborı yangırı himborıyu haya asu rasüḡḡufe-koate-ayu ana, ai ahandı ḡḡusümböarı hoehımbö-ambe hoeiareandı nou-anı.

²⁴ Ai ahandı ḡḡusümböarı ra türüfoare haya asu süḡḡunambo nımai ahandı ḡḡusümböarı ra nüḡḡu-nahurayıo hoeımareandı ranımbö mıtanamündühani.

²⁵ Nḡa sapo ahınümbı hohoanımo nındoumbö aboedambofembö rawareandı ranai ana mbumundi hamınd-ane. Nindou düdi ai ranı hohoanımo ranahandı nımındı ra ndore türüfoareandıhi ranahambo süḡḡure huhü, ai himborıyuhü mıtanemındi-koate-ayu ana, nindou ranahandı hoahöḡḡo munḡuambo ra God ai didiboado-ndirümbui.

²⁶ Nindou mamı ai rande hohoanımondühüya, roana Godındi hohoanımo süḡḡurıhe-rıhandeimbanahi, yahuhü asu ai ahandı yafambe ra ndöfe kıkıhemındi-koate-ayu ana, nindou ranai ahandı fimbö wosıhoaförı hoafıyuhani. Ranana ahandı Godımbö süḡḡufe hohoanımo ra moanı fimboane.

²⁷ Godımbö süḡḡufe hohoanımo ra sıhefi Apendı himboahü mbumundi asu hütikoate ndahurıane: Asühi nımorı asu nımorehi kai ranaheimbö tıḡırıfo tükündıfeyoanı sıhefi daböadanı kıkındıhu

hünd+hum+ndefi-mboane. Asu hibad+humbo, hifi ndan+hündambo hohoan+mo ranai s+hefi ηgusüfoambe mam+kar+ndeamun+imboe.

2

Sihiri munquambo nindou ranaheimbo mam+simogodi hohoan+mo yangir+ hohoan+momboane

¹ Wandafi mam+, se s+hefi Adükari Sisas Krais sapo himboamupuimbo-randeimbi-mayu ranahambo an+hondümböfe ra k+k+hi+ndühümündih+ ana, se ηgorü nindoumbo ηgorü süηgund+hi hohoan+mondeih+ asu ηgorü nindoumbo ηgorü süηgund+hi hohoan+mo-ndeimboyei.

² Se God+imbo hohoan+mombo fand+hindani nindou mam+ gor m+siη+ warambe k+k+foare mbura aboedi hoearümbi s+heimbo sowanambo ηguan+ asu nindou napo-koateyuweimbi hoear+ hiri h+ri+yoweimbi güdeandeimbi ai kameih+ ηguan+, se ahafan+imbo mam+ simogodi hohoan+mo-ndahüp+i.

³ Se nindou hoear+ aboedümbi-mayu ranahambo hoafi+nda-hündowohü an+imboya, 'Kar+hasi, se n+mar+ fondi aboedi ran+ wami n+mar+fi,' mb+seimboyei, ηga nindou napo-koateyuweimbi ranahambo hoafi+nda-hündowohü an+imboya, 'Awi se rühi n+mbafi,' mb+sei asu 'Se ro n+mar+hi-kim+ wor+fondühi n+mar+fi,' mb+seian+, ran+ hohoan+mo ana moaruwai-ane.

⁴ Se ran+ hohoan+mo yar+hi hohoan+moaye ana, asu se nindou ηgorümbo y+bobore-randeimbi+mboyahi hehi moan+ s+hei moaruwai hohoan+mo mamarondüri-mayo ranan+imbo yangir-anei nindou ranaheimbo ran+ y+bobofeyei ar+hünd+.

⁵ Wandafi mam+, awi se nda h+imbor+ndei! Nindou d+i+yei ai nindou-yei himboahü napo-koateyeimbi ranaheimbo ana God ai aheimbo ahei an+hondümböfe hohoan+mo nafamündümboani. Ran+imboane nindou napombayei nahurai-anei yahuhaya d+bon+mayundüri. Nga nindou God+imbo ηgusüfo parar+hor+ ana, ranai God ηg+n+ind+ hifandarand+ ranambe n+boadeimboyei ai horombo hoafi+mareand+ süngu.

⁶ Nga se nindou napo-koateyeimbi ranaheimbo amoan+ηgambo-r+hindüri ar+hünd+.

Nindou napo af+ndeimbi ranai s+heimbo t+η+r+ifo af+nd+ sahündürüh+ asu ai s+heimbo papi+hoafi sowana kiah+ hür+hümündi-hündüri hej ar+hünd+ ra awi se f+fi+r+hindai?

⁷ Sisas Krais+nd+ ndür+ aboedi saf+nambo s+heimbo dükari+hindüh+ Kristen-anei masei, ηga napo af+ndeimbi ai ndür+ ranahambo sis+nd+ hoafi+r+hi ar+hünd+.

⁸ God ai sɪhefɪ adükarɪ bogor-ani asu ranahandi-mayo ahɪnũmbɪ hohoanɪmo ra se rani-sũnguarɪhɪndɪ ana, ra aboed-ane. Ahɪnũmbɪ hohoanɪmo ra Baiborambe yare hoafɪyowohũ yahoya, 'Sɪhafi wandafɪmbo ŋgusũfo pandowandɪ sɪhafi fimbo ŋgusũfo parowandɪ nou,' meho.

⁹ Ŋga se nindou bodɪmondambo dɪdɪboado-ndɪhindũhɪ asu bodɪmondambo koararɪhündürɪ ana, asu se moaruwai hohoanɪmo-yeihanei. Rananɪmbo sɪheimbo ahɪnũmbɪ hohoanɪmo ai hoafɪ mbahɪrɪhehindeimb-anei mbɪsɪ-haya papɪ-hoafɪndandürɪmboe.

¹⁰ Nindou düdi ai Godɪndɪ ahɪnũmbɪ hohoanɪmo muŋguambo sũngure arandɪ, ŋga mamɪ yangrɪ mbahɪrarɪhendɪ ranana ai hũti-ani. Ai nindou muŋguambo ahɪnũmbɪ hohoanɪmo mbahɪrarɪhendɪ nahurai-ani.

¹¹ Ŋga God Baiborambe hoafɪyuhũ yahuya, 'Se nɪmorehɪ nindowenihũmbɪ himɪndɪpoanɪ,' mehu. Asũkaiyu hoafɪyuhũ yahuya, 'Se nindou hɪfokoefepoanɪ,' mehu. Se nɪmorehɪ nindowenihũmbɪ himɪndɪkoate-yafũhɪ asu nindowambo hɪfokoararowandɪ ana, rananɪmbo se ahɪnũmbɪ mbahɪrɪhoefeimbɪ tükündaföamboyafɪ.

¹² Godɪndɪ ahɪnũmbɪ hohoanɪmo nindou ranaheimbo aboedambo koarɪhendürɪ arandɪ asu ai aboedɪ hei arɪhündɪ. God ai ahandɪ ahɪnũmbɪ hohoanɪmo rananɪmbo nindou ranaheimbo yɪbobo-ndearũmbui. Rani-mayowamboane se rani-moatükunɪ randɪhi asu hoafɪndei ndühündɪ ahɪnũmbɪ hohoanɪmo rani sɪmogodũhɪ.

¹³ God ai nindowambo yɪbobondeandũhɪ ŋgrɪ sapo nindou amboawiyeyi yaho hohoanɪmokoate-mayu ranahambo sɪmborɪ amboawi mbüsũndo, ŋga wanɪ. Ŋga nindou düdi ai amboawi hoafũmbɪ-mayu rananɪmbo ahandɪ amboawi yaho hohoanɪmo ranai Godɪndɪ yɪbobofe ranambeahɪndɪ awi aboedambo-ndɪfimbui.

Anɪhondũmbofe hohoanɪmo ra aboedɪ hohoanɪmo ratũpurɪfɪhɪ pefekoate-ayo ana, ŋgrɪ aboedɪndo

¹⁴ Wandafɪ mamɪ, nindou mamɪ ai hoafɪnduhüya 'Roana Godɪmbo anɪhondũmbo-rɪheandeimb-anahɪ' ehu, ŋga moai dɪdɪboadore hohoanɪmoyu randɪ. Nindou ra moan-ane anɪhondũmbo-areandɪ, ŋga ahandɪ rani anɪhondũmbofe hohoanɪmo ranai aboedambo-manderɪyo? Ŋga wanɪ.

¹⁵⁻¹⁶ Sisasɪmbo anɪhondũmbo-rɪhindeimbɪ wandafɪ ŋgorũ hoearɪ-koateyoweimbɪ asu sesɪ-koateyoweimbɪ nɪŋgoanɪ se yaro hoafɪyafɪ-ndowohüya, 'Karɪhasɪ, se aboedɪ nɪmbafɪ. Se hoearɪ güdowanda sɪhafi fi hũfɪndowanɪ asu sesɪ dowadɪfɪ,' asafɪndo ana, ahambo rani-moatükunɪ ra segodokoate-yafũhɪ yaro hoafayafɪndo ra ahambo nüŋgunde mafandɪhera?

17 Anihondümbofe hohoanimo rani amboani mare yahurai-ane. Anihondümbofe hohoanimo ranai aboedi ratüpurikoate ranambo moan-ane.

18 Nga asu nindou ngorü ai yare hoafiyuhüya, 'Nindou ngorü ai anihondümbore-randeimb-ani, asu nindou ngorü ai aboedi ratüpuriyu-randeimb-ani,' ehu. Nga asu ro randihe hoafindahüh-animboya, 'Se anihondümboro-randeimb-anafi, nga aboedi ratüpurü ratüpurikoateayafi ana, nüngundo wambo sihafü anihondümbofe ra nafuimandafa? Nga ro Godindi ratüpurü ratüpurü-ndamboyahi, nga ranambo ro sihambo wandi anihondümbofe nafuinda-haninimboyahi,' asahi.

19 Se moani mami God rani yangiri anüngu rana-hambo anihondümboro-rhorimboanei. I, rani-moatükunü ra aboed-anesi, nga moaruwai nendi amboani ahambo yarihori anihondümboro-rhorimburihü asu ai yihimboyeihü hihamindarayei.

20 Hohoanimo-koate nindou-anafi! Anihondümbofe hohoanimo ra aboedi ratüpurü ratüpurikoateayo ana, ra moan-ane. Se ra fifirowandai? Awi sihambo ro nafuindihaninimboyahi.

21 Nüngureamboyu sihefi amoa Abraham ai Godindi himboahü nindou moani aboedi mbumundi hamindi manüngu-a? Ai Godindi hoafi süngureandühi fondi-wami ahandi nimori Aisak ranahambo Godimbohünda hifokoariri maserügudo ranimboyu God ai ahambo seana nindou mbumund-anafi mehundo, rani ratüpurü aboedi ahandi ranimbo wambo.

22 Se ranimbo didiboadondo hohoanimondafi. Sapo Abrahamindi anihondümbofe ra ahandi aboedi ratüpurü hohoanimo rani-diboyo mamambere haya ratüpurümayo ho. Ahandi anihondümbofe hohoanimo ra ahandi aboedi ratüpurü rani-sünguyo moani aboedi hamindi tüküme feyo.

23 Baibor-ambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Abraham ai Godimbo anihondümboro-mariri ranimboyu asu ahandi anihondümbofe hohoanimo ranimbohünda God ai ahambo nindou mbumundi hamind-anafi mehundo,' meho. Asu 'Abraham ai Godindi ngunind-ani masahünda,' meho. God ai yare hoafimayu Abraham ramareandi ranimbo wambo, nga raninambo süngunambo hoafi ranahandi ninindi weindahi tüküme feyo.

24 Randihi se fifindihindi, nindou ai ahandi aboedi ratüpurü hohoanimo raninambo-animbo God ai ahamboya, 'se nindou aboedi mbumund-anafi' mbüsümbui, nga ahandi anihondümbofe hohoanimo ranimbo yangiri ngiri rande hoafindu.

25 Sapo Rahap, nindowenihü birabiriyorandeimbi

nimورهi amboani yahurai ramefeyo-ane. Ai Israerihündi türüfoarine fifirine-rinandeimbi nindou yimbu ai ahambo-so tükümeFINEANDA sepirimindi worinireapiri haya se-dibo ngorü nafı aboedambo-ndafıneandi yahohaya mafarıhepiri. Nimورهi ai aboedi ratüpurı ra ramareanda asu God ai ahambo se nindou aboedi mbumund-anafı mehundo.

²⁶ Nga asu sapo nindou fi ranambe yifiafi nımarıkoate-ayo ana, yifiyomboane. Mare yahurai-ane anıhondümböfe amboani. Anıhondümböfe hohoanımo ranai yanğorowanı asu aboedi ratüpurı ranai yanğorıkoate-ayo ana, ranıamboanı yifiyomboane.

3

Hıbadıhumbo hoafındefıamboane

¹ Wandafı mamı, awi se-ambeahındi afındi safı hoafı yamundıfe-rambo nındoumbo-ndafu tükündafumboemo. Awi se randu fifirındundi nındou hoafı yamundıhurıhundeimbi sıhefıambo-anıambo God ai türıboade yıbobondeamunümbui.

² Munğambo nındou sıhirı ngırı mbumundi hohoanımo maho ranı-sünğü yanğırı nğefı, nğa wanı. Nga asu nındou mamı ai nıne hoafı hoafayu ranambe moanı mbumundi hohoanımo aho ranı-sünğü hoafayu ana, nındou ranai moanı ndorıhoei haya asu ahandı munğambo fi ranahambo ndore hıfanda huhani.

³ Hos ai moanı sıhirı hohoanımoayefı ranı-sünğü yanğırı süngufembohünda sıhirı ain bıdıfirı ahandı yafambehü safoarıhu hınıngırıhundühanefı. Rananıambo asu hosındı yafambe akıdou-anesı, nğa rananıambo sıhirı ahandı fi munğua ndahumındefı nğemboyefı.

⁴ Asu sip ranahambo amboanı se türıboadıhindı. Ai adükarı moatükunı hamındıyo hayambo werı afındınambo ragore-ragore randühanesı, nğa moanı akıdou moatükunı ahandı ndürı rada ranambo sip ranahambo koakoranda sapo sip semündü hu-randeimbi ai homboyu nafı howohane.

⁵ Mare sapo sıhefı teifı ran-amboanı yahurai-ane. Teifı ra akıdou moatükunı-anesı, nğa asu ai munğambo afındı moatükunı ranahambo wataporıambo-randühı borıyowohane.

Se fifirıhindı, hai akıdou ahoro ra hombo porıhoai haya adükarı nımi napo hai tikırandühane.

⁶ Sapo sıhefı teifı ranamboanı mare hai yahurai safı-ane. Aiana moaruwai wosıhoaforı hohoanımo ranahandı nğusüfoambe tüküra pire hayamboane asu sıhei munğambo

fi ranahambo moaruwaimbo-reamboayo. Ranane asu ai sihefi fi ranahambo hai hüfü nou tiri+hendühi asu sihei fi ranai moaruwai hohoanimo arandi. Hai ranana sapo koadürümbo horoweimbi hai rani+poedane tüküfe arandi.

⁷ Nindou ai munquambo moatükun+hi+n+ ahahabodei raniyo, nimambeahindi nini+hondi, ndu, amoasiri asu siriwarambeahindi burieyembi ra yamundi+hindühi hifandühi marihündi. Hapondani amboani rani-moatükun+hi ra rand+himboyei.

⁸ Nga nindou mam+ ai-amboani moai teifi ana hifandandühi kiki+hiramündü randi, nga wani. Nga teifi ranai moani yare aimbo kiarimboane moaruwai hoafiyo arandi. Rani-moatükun+hi ranai ana hühütimbü moatükun+hi nindou moaruwaimbore-randeimb-ane.

⁹ Teifi ranamboanefi sihiri Ape adükari+mba aboed-ani sefi arihundi+si, nga nindou God ai nahurai naf+marandi, ranaheimbo sihiri sihefi teifinambo moaruwai hoafiyefi arihundi.

¹⁰ Sapo yafambe mam+ rani+ naf-ane Godimbo aboedife hoafi tüküfe asu nindou ngorümbo moaruwaimbofe hoafi tüküfe arandi. Wandafi mam+, rani-moatükun+hi ranana awi se randifemboe, nga yowani!

¹¹ Apoarindihori hoe mam+ tükefeyo ranahandambo-hündi ngiri+ aboedi aparümbi pindo asu hühütimbü pindo ndani, nga wani.

¹² Wandafi mam+, hoandasüfo nini+ndi rani-fih+ ngiri+ hangiri+ hisindo asu hongoroho nini+ndi rani-fih+ ngiri+ hoandasüfo ranai kündaro, nga wani. Mare yahurai-ane sir+ apiyoweimbi hoe apoari+ tükefeyo ranahandambo ngiri+ aboedi apiyoweimbi tükündifeyo, nga wani.

Abodi hohoanimo ana Godindi-mayo-ane

¹³ Sihei mbusümo se-ambeahindi nindou düdi didiboadore fifirife hohoanimo+embayu-a? Asu nindou yahurai afufur+boadeandühi aboedi hohoanimo süngumbireand-amboane, nga rani-nambo ahandi didiboado-rifimbi fifirife ra nafuindümbui.

¹⁴ Nga asu se sihei ngusüfoambe nindou ngorümbo moaruwaimbofe hohoanimo, ngin+ndi+ngin+ndi hohoanimo, asu yiboarukofembo hohoanimo ra nimanindürani ana, asu se ngiri+ sihei fifirife ranahambo borindei. Asu anihondü hoafi ranahambo ndahümüdi pind+hi hehi tkai hoafindeimboyei.

¹⁵ Yahurai fifirife hohoanimo ranana Godindi-mayo sünambeahindi kosimboyo-poani, nga hifi ndani+hündambo yangir-ane. Nindou-yafe moaruwai hohoanimo ranahambo Satan ai hifandarandi.

16 Nga nahanühıyo nindou ngorümbo moaruwaimbofe hohoanımo asu yıboarukofembo hohoanımo engoro ana, ranıhü ana ndofe nımarokoate hohoanımo asu mamıkarı hohoanımo süngufe ranamboanı mare yangorımboane.

17 Nga sapo dıdıboado-rıhefımbı hohoanımo sünambeahındı akoso ranane nda: Weangurühı sürühoeımbı hohoanımo, muıguambo wudı hohoanımo, hımborı hohoanımo, hımborı hohoanımo, nindou ngorümbo hımborı hohoanımo, afındı hıpoambo hohoanımo, aboedı ratüpurı hohoanımo, sımogodühı hohoanımo asu anıhondü hondü hohoanımo. Hohoanımo ranane Godındımayo makoso-ayo.

18 Afurıfembü hohoanımo ra sesı moatükunı hoarı nahurai-ane. Sıhıri afurıfembü hohoanımo hıfındıhundanı mbumundı hohoanımo tükündıfemboe.

4

Nindou düdi ai hıfındı hohoanımo süngufembo hohoanımoayu ana, ai Godındı hürütümb-ani

1 Dagüdambo tüküfemboyo sıhei mbusümo sımborı hoarı hohoanımo asu yıfıarı-yıfıarı hohoanımo rana? Sıhei hohoanı hohoanımo ranai ngusüfoambe nımarımbı ai sıhei fıambe sımborı-sımborıyei.

2 Se nıni-moatükunıyo semındımbı sei hehi hohoanımo-yeihaneısi, nga asu se ranı-moatükunı ra moai sahümündı rıhündı ranımbıane asu se nindou hıfıkoefembo sei arıhündı. Se nıni-moatükunımbıyo hohoanı-rıhındühaneısi, nga asu se moai sahümündı, ranımbıane asu se ngındı-ngındıyeihı yıfıarıyei arıhündı. Se nıni-moatükunımbıyo semındımbı hohoanımoayeı ra se ngırdı ndahümündı, nımbıoe se moai Godımbı ranı-moatükunı ranımbı ndawamunı sei hehi dıdıbafıyahındı.

3 Se nıni-moatükunıyo semındımbı dıdıbafı-yahındanı semındıkoate-ayeı ra sapo se moanı mamıkarıhı dıdıbafı-mehındı ranımbıane. Se semındıkoate-ayeı ra, sapo sıhei fı hıhıfı-hıhıfımbıohındambo ranı-moatükunı semındımbıyo hohoanımomayeı.

4 Se anamındıhoandı bırabırıyeımbı nahurai-aneı! Nindou düdi ai hıfı ndanıhındambo nindou-yafe-mayo hohoanımo ranahambo süngufembo hohoanımoayu ana, asu ai Godımbı yıboaruko-rırühani. Awi se moanı ranahambo fıfırdıhındıyo? Nindou düdi ai hıfı ndanıhındambo hohoanımo-yeımbı nindou ranahei ngunıdayu ana, asu ai Godımbı hürütürü-reımbı nindou-ani.

5 Baıbor-ambe yare hoafıyowohü yahoya, 'Yıfıarı God ai sıhefı fıambe hıniıngı-mareandı ranai ahandıhoarı yangrı

yihoeŋimbo hifandimbo yahomboane,' meho. Awi se rani-moatükunî ranahamboya sisindi moatükun-ane seimboyei?

⁶ Nga God ai afindi moani hipoambo-ramunühi sihelimbo farihemuni arandi. Baibor-ambe yare hoafiyowohü yahoya, 'God ai nindou afindi afindiyelimbo koare-andürühi asu nindou himboari afurühi-ndeimbimbo moani hipoambo-randürühi farihendürü arandi,' meho.

⁷ Ranimbo-hündambo-animbo awi se afufuri-boadihindühi Godindi hoarehi nimandei. Satanimbo koandihoranî asu ai sheimbo hinngirearü haya fiboembui.

⁸ Se God sowana akimî sühündahindan-animbo asu aimboani sheimbo so akimî sühündüfimbui. Moaruwai hohoanî moyei-rihündeimbî nindou shei ngusüfoambe sürühoeimbî tükümbifeyo-wamboane. Shei ngusüfo ra ndorühi kürühindühi yimbu hohoanî moyei arihündî ra rühi randühi hinngirihindî.

⁹ Se moaruwai hohoanî momayei ranahambo afindi hohoanî mondeihî aranîndeihî sirîndei ngei. Asu shei tikifümbî hohoanîmo maho ra hinngindühi hehi aranîmbo hohoanîmo süngu-ndihindühi hihifihihifî hohoanî momayei ra hinngîndihindühi afindi hohoanîmondei.

¹⁰ Se Adükariñdî hoarehi yangirî nimboeimbo-animbo ahandî hohoanî moayu süngu süngundihündan-animbo asu ai sheimbo ndemündündürî botîndearümbui.

Shiri wandafindambo papift-poani

¹¹ Wandafi mamî, se sheihoari simborî tirifoefirîndeimboyei. Nindou düdi ai ahandî wandafi-mayu ranahambo tirifoarirühi asu yiboboarirî ana, asu nindou ranai sapo ahinümbî hohoanîmo mengoro ranahambo tirifoareandühi yibobo-reandühani. Nga asu rananimbo nindou ranai ahinümbî hohoanîmo ranahambo süngure-randeimbî nindouyupoanî, nga ai ranahambo türifoareandühi yibobore-randeimb-ani.

¹² Mamî ai yangir-ani ahinümbî hohoanîmo saimbo ra nimîndühiyu haya asu ai yangir-ani fifire yibobore-randeimbuyu. Ai yangirî animbo nîne nindou ranaheimbo aboedambonde asu moaruwaimbo-ndeandürî ndambui. Nga asu se ra nindou didiyafi shafi wandafi-mayu ranahambo yahurai yiboboro aranda?

Shiri afindi afindimbo-yopoani

¹³ Awi se haponda himboriyei, wambo nindou didiyei sapo yarühi hoafiyehiya, 'Hapo sümbu ana, ngorü ngoafi adükariña ngefî mamî himbanî gedühi kakî semîndî ratüpurî ratüpurîndefühi, kakî ndahumîndefî ndihumboane,' sei arihündî.

¹⁴ Awi se moai fifirihindi sihei fi ranahambo sümbu nini-moatükunî tüküfe-ndürimboayo ra! Sihei niŋgo ranana sapo mburüŋgai siambe moanî wosîhoaförimbo peyo mbura asu hüfîhamîndî-yowohü awararîhoayo nahurai-anendürî.

¹⁵ Se hoafîmboayei ana, ndanî süngundîhi hehimbo-animbo hoafîndei: Adükari ai ahandîhoari yare ho-hoanîmoayu ana, ra randîhu nimboefîmbo nîne ratüpurî aho ra ndanî süngundîhu ranî-süngundîhu ndîhumboyefî, mbîsei.

¹⁶ Nğa asu se afînd-afîndeihi siheihoari borîyeyi arîhündî. Borîyo hoango hohoanîmo ranana sapo moaruwai hamîndî hohoanîmomayo-ane.

¹⁷ Se wudîpoapondîhi hohoanîmondei. Nindou düdi ai aboedî ratüpurî hohoanîmo fifireandî, nğa refekoate-ayu ana, nindou ranai moaruwai hohoanîmoayu.

5

Napo afîndeimbî-yomondî hoaf-ane

¹ Asu napo afîndeimbî se! Awi himborîyeyi! Nini-moatükunî tîŋirîfo afîndî siheimbo tüküfemboayo ranahambo-animbo se afîndî hohoanîmondeihî aranîhoenambo nimboeimbo hasîheindei.

² Sihei nğînîndî napo afîndî ranai ana sümboyoamboane. Ranane asu sihei hoearî napo ranamboanî kîdaboarî taparîhümboane.

³ Sihei nğînîndî napo sapo gor sirfa ranana samiyomboane. Sami ranai sihei kakî napo taparîmarandî nou-animbo asu sihei fi ranamboanî süngunambo sümbondühi sapo hainambo tikîrî arandî nou. Nğîrî amîtata bîdîfiranambo si tükündîfeyo, nğa se nğînîndî napombo yangîrî hohoanîmoyeyihî gugurarîhindî.

⁴ E! Awi se nda ndorîhi himborî-yeyi! Nindou bîdîfirî ai sihei nübürambe wohî tüpurîmayeyi, nğa asu se moai aheimbo ranî takînî kakî ndorîhi sahündürî, nğa se bîdîfirî dîbo masahümündî. Rananei asu nindou ranai sihei nübürambe ratüpurîyeyihî sesî sihei yimungurî marîhündî ranai kakî semîndîmbo hoafîmayeyi habudi. Asu ahei hoafî ranai Adükari munğambo hîfanda-randeimbî ahandî himboahü tüküme Feyowa himborîmayu.

⁵ Se hîfî ndanîhü nimboei-ambe ana, se aboedî moatükunî ra siheimbo tüküfeyondüranî sahümündî hehi ranîmbo hîhîfî-hîhîfîyeyihî manîmboei-ane. Se afîndî sahüsi arîhündî rananimbo se worîndî moatei nou fi safîndeianî ndearî yîfîmbo akîmî tîfîndahimboyeyi.

6 Seana ndorihoeimbi nindou ai siheimbo hari sowanambo-fendürikoate-ayei ranahaimbo papi-hoafirihündüri hehi hfokoari-hindüri arihündi.

Sihefimbo nimbori tükündifeyoani awi sibir i moan-ane mbisefi Adükarimbo himbondefimboane

7 Ranimboane wandafi mam i, se sihei ngusüfoambe ra nginindi ndondihi kikhindühümündi hehimbo-animbo ninimoatükun i tinirifoyo tükündifeyoani ra moan-ane mbiseihü asu awi se Adükari tüküfemboayu ranahambo himbondeih i nimboei. Se sapo nindou nümbürira mbura ai awi sesi aboedi nümbür i ranambe tükündifemboe yahuhaya ai himboayu hu ranahambo hoeindihori. Ai moani hfanda huan i hoeyo yahimoyo randüh i sesi ranai nümbür i ranambe tüküfeyoani asu ai sesi ra asemüdu.

8 Rani-süngumbo-animbo awi se-amboani moan-ane mbisei hehimbo himbondei. Adükari ndi tüküfembo si ra ndeara akim-ane ranimboane asu awi se sihei hohoanimo ra nginindi safi kikhindühümündi.

9 Wandafi mam i, se siheihoari simbori momori hoafüründeih i n i pondei habudimboyei. Nga h i badihumbo, God ai siheimbo y i bobo-ndearümbui. Nindou y i bobofembo si ranana ndeara tüküfembo akim i nafira-m i ndimboane.

10 Wandafi mam i, horombo God i ndi hoafi yomorundeimbi ai Adükari ndi ndürinambo wataporimbo-marundi ranimbo awi se tür i boad i hind i. Nindou b i d i fir i ai ahamumbo tinirifo masahüpora ai awi moan-ane yahomo houmbo maningomo. Tinirifo yahurai-ambe maningomo nou-animbo asu se-amboani rand i hi ai ramefund i nou nimboeimbo süngund i hi ngei.

11 Se f i fir i hind i, nindou d i d i yei ai ngusüfoambe k i k i m i foar i hindüh i n i ne tinirifo tüküfeyoani awi moan-ane se-imb i ana, ai ndorihoeimb-ane sefi arihünd i. Se Sopi ndi hoafi sapo ai ngusüfo ndore k i k i m i foare mbura n i ne tinirifo af i nd i ahambo-so tüküme f e y o w a ai awi moan-ane yahuhaya manüngu ranahambo himboriyahündo. Raniyu asu süngunambo Adükari ai ahambo mafar i heir i, ranamboani se f i fir i hind i. Nga Adükari aiana muñguambo si aho ra sihefimbo hipoambo-reamunühani.

Sibir i hoafiyowohü Ape nimoamo amaru ra yaho-poani

12 Nga wandafi mam i, hohoanimo nda adükari-ane, nga se ra süngund i hind i. Se sünambeah i ndi ndür i asu hf i nd i ndür i asu ngorü moatükun i ndi ndür i ngir i dükand i hi anihondümbo dabar i ndah i nd i. Se hoafiyeh i, y i n i, ase moani y i n i mbisei. Asu hoafiyeh i, wan i ase moani wan i

mbisei. Rananimbo asu se sünguna ngiri Godindi yibobofe sihi papi-hoafife rani so tükündahindi.

Nindou mbumundindi Godimbo didibafife ana nginindane

¹³ Nindou se-yeimbı ngörü ai tıñrıfoayuyo? Ai Godimbo didibafımbiyu-wamboane. Asu nindou ngörü ai hıhıfı-hıhıfayuyo? Ai Godimbo-animbo heirınambo moanı kakısaombürür-amboane.

¹⁴ Nindou se-yeimbı ngörü ai angünümboayuyo? Ai raniñhi ana sapo Kraıñdi nendi hıfandıru-rundeimbı ranahambo-animbo hoafıñduanı asu ai ahandıñhi werınambo Adükarıñdi ndürınambo Godimbo didibafımbeyomo-ndamboane.

¹⁵ Nindou ranai Godimbo anıhondümbo-rüwurühi ro didibafehundi nda God ai hımborındımbui yahomo houmbo didibafefundi ana, asu Adükarı ai nindou ranahambo angünümbohündi didiboado-ndirühi botındirümbui. Asu nindou ranai moaruwai hohoanımoayu ana, God ai ahandı moaruwai hohoanımo ranahambo amboawi mbüsümbui.

¹⁶ Ranimbo-animbo asu se sıhei moaruwai hohoanımo wandafı mamı-yei hımbuahü weindahı-fırıñdei ndühündi. Asu God ai sıheimbo didiboadofe-ndürımböhünda ahambo sımborı didibafıfırıñdei. Nindou mbumundı hamındıyumbü ranahandı Godimbo didibafife ana, nginındı hamındıyo haya nindou farıñhai-randeimb-ane.

¹⁷ Eraisa ana nindou moanı mamı sıñrı nahuraiyu manüñgu. Nindou ranai hoekoate-mbayu yehuenüñgumbo Godimbo nginındı hamındı didibafımeñiyuwa ngımı hımbanı asu 6 amoamombo hoekoate-mayo.

¹⁸ Raniyu asu süngunambo Godimbo hoe koandıhoefı yahuhaya didibafımeñiyuwa sünambeahındı hoe ranai peyowohü asu sesi-napo ranai hoenambo aboedı momorımayo hıfı raniñhi.

Nindou ai Godindi hohoanımo hınıñgıñdeambui hoaf-ane

¹⁹ Wandafı mamı, nindou se-yeimbı anıhondü hohoanımo süñgufe ho ra hınıñgıre haya moaruwai hohoanımoayu ana, asu nindou ngörü ai ahambo aboedı hohoanımo rani sowana serümündü hıhıñdüfi düduanı, ai aboedı hohoanımondümbui.

²⁰ Nga se yarıñhi fıñrıñhındı, nindou ngörü ai sapo nindou moaruwai hohoanımoayumbü ranahambo moaruwai hohoanımo ranambeahındı hürarümündü ana, nindou ranahambo aboedambo-rırühani, nga asu ngiri müñguna yıñdu. Rani hohoanımo rani-süñgumbo-animbo God ai moaruwai hohoanımo añındı gogorındıñhaimbui.

1 Pita

Pas mamî Pita ai sÿrÿ papîmarandi

¹ Karîhasî-handÿrî, ro Pita Sisasîndî hoafi sahamîndî harîhandeimb-anahî. Godîndî nendî se hîfî hondÿ hîniŋgîrîhi hehî nou, Pontus, Garesia, Kapadosia, Esia, asu Bitinia hîfî ranîhÿ burîyei wakarîhindî, sîheimbo pas nda sÿrÿ paparîhandî.

² Ape God ai horombo hondÿ fîfîreandÿhî sîheimbo ahambohÿnda dîbonîmayundÿra Yîfiafi Aboedî ai Godîmbohÿnda kafoareandÿrî hîniŋgî-mareandÿrî. Se Sisas Kraisîndî hoafi sÿngurîhÿnda asu ahandî horîna sîheimbo popoaiyondÿrîmbo-hÿndamboyo God ai dîbonîmayundÿrî.

God ai sîheimbo moanî hîpoambo-ndeandÿrÿhî ŋgusÿfo afurîfe kifeimbî hohoanîmo ra afîndî safî mbîsagadÿramboane.

Yangîrî niŋgombo hohoanîmo

³ Awî sîhîrî sîhefî Adÿkarî Sisas Kraisîndî God asu Ape-ayu ranahambo aboed-ani mbîsefîmboane. Ai ahandî hîpoambofe hohoanîmo afîndî ranî-sÿngunambo sîhefîmbo yangîrî niŋgo hohoanîmo masemunî. Sisasîmbo yîfîhÿndî botîmarîrî, ranîmbo-hÿndambo-anîmbo sîhîrî amboanî randîhu tÿkÿndahumboyefî sefî hohumboanefî asu sîhîrî ranahambo hîmboayefî.

⁴ Asu sîhîrî ahandî nîmor-anefî, ranîmbo-hÿndambo-anîmbo God ai yangîrî niŋgombo hohoanîmo engoro ra ndemunîmbui sîhîrî ranahambo amboa hîmboayefî. Ranîmoatÿkunî ra sÿrÿhoeimbî hamîndîyo hayamboane ŋgîrî sÿmbondo asu moendîndo. Muŋgu moatÿkunî ra God ai sîhefîmbohÿnda sÿnambe kîkîhîramÿndÿ nîmarÿmbo-wambo.

⁵ Se ahambo anîhondÿmbo-rîhorî arîhÿndî, ranîmboane asu ai sîheimbo ahandî ŋgîniŋgînambo gÿre hîbadandÿra ŋgombo asu bîdîfîranambo si tÿkÿndîfemboe. Ra-sîmboan-anîmbo ai sîheimbo aboedambofe-ndÿrîmboayu ra weindahîndîfemboe.

⁶⁻⁷ Ranahambo hîhîfî-hîhîfîyeihaneisî, ŋga asu se hapondanî akîdou hîniŋgîfe mamîkarambo tîŋîrîfo sîheimbo sowahî tÿkÿfehane. Ŋga ranî tîŋîrîfo moatÿkunînambo God ai sîhei anîhondÿmbofe hohoanîmo ranahambo refe hoeifendÿrîmbo yahumboani, gor haiambe mandu hoeiarundî nou. Gor ai hepÿnîmbÿ moatÿkun-ane, ŋga ai moendîndîmboe. Ŋga sîhei anîhondÿmbofe

hohoanimo gorimbo ngasündeamboane. Ranimboane asu süngunambo Sisas Kraiss ai weindahi tüküfiyu-ambeanimo God ai siheimboya aboed-anei mbüsündürühi himboamupuimbo-randeimbi dagadürani asu se ndürümbi hamindi-ndeimboyei.

⁸ Asu se moai awi ahambo hoeirihorühi-yeipoani, nga se ahambo afindi hohoanimoyahüdo arihündi. Hapondani ana ahambo se hoeirihorühi-yeipoani, nga asu se ahambo ngusüfo parihori arihündi. Ndanani hihifi-hihifi ndanana hifi ndanihündambo-yopoani, nga nüngundihu ranahambo hoafindefi sefi, nga wagabeahindi moatükun-ane.

⁹ Se Godimbo anihondümbi-arihori ranimboane asu ai sihei yangiri niingombo aboedambo-reandürü arandi ranahambo se hihifi-hihifayei.

¹⁰ God ai nindou aboedambo-fembo horombo ahandi hoafi hoafiyomo-rundeimbi aiyomo wudipoaporu türüfoaru marundi. Ai God siheimbo aboedambondearümbui ranahambo hoafimemo.

¹¹ Kraissindi Yifiafi ai ahamundi fiambe ni marimboyo horombo boatei yahoya, "Süngunambo Kraiss ai tihirifo hohoanimo ndemündü mbundambo asu ndürü adükarümbi-ndümbui," mehopuri. Raniyomo ai rani-moatükuni ranini-simboani nüngu-nahurai tükümandife yahomo houmbo ranahambo tümaru hoanigomo.

¹² God ai ahamumbo nafuimepuri, nga asu ahandi aboedambofe-munimbo hohoanimo ra ahamundi fimbo fehefepurimbo-yopoani, nga hoafi ra siheimbo farifehe-ndürimbo-hündamboane. Nga aboedi hoafi ra hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai haponda siheimbo masabundürü ranahamboane hoafimemo. God ai sünambeahindi Yifiafi Aboedi koamarihenda kosowühüyo asu rani nginindinambo ai aboedi hoafi ra siheimbo hoafimemo. Rani-moatükuni ranahamboanemo sünambeahindi nendi ranai-amboani fifirindihu yahomo houmbo hohoanimoemo.

God ai sihefimbo sürühehindeimbi mbinimboei yahumboani

¹³ Ranimboane haponda se diboado-ndühümündi ni mandei. Rananimbo Sisas ai süngunambo weindahi tüküfihumbo rani-simboani God ai aboedambofe-ndürimbo ranahambo se muṅguambo anihondümbi-ndihindühi himbondei.

¹⁴ Dibafi hoafi himboriyeimbi ni mori nahurai Godindi hoafi himborindei. Horombo ahandi-mayo hohoanimo ra sihei fikimi yangorikoate-yoambe wamboyei asu se sihei

ngusüfoambe hohoanimo moaruwai tüküfe-randeimbi ho-
hoanimo ra süngurihi-marihündi. Nga awi hapondan-ana
rani hohoanimo ra se süngundihimboyei.

15 Nga se aboedi sürühehindeimbi hamindidei, God
siheimbo diboni-mayundüri ranai aboedi sürühoeimbi
hamindayu nou.

16 Sapo Godindi hoafi hoafiyohü yahoya,
“Roana sürühoeimbi hamindi hond-anahi ranimbo asu se
sürühehindeimbi hamindidei,” *Wok Pris 11:44-45*
meho.

17 Asu Ape ai mamihohoanimo süngu-ane mamamini-
dou yiboboreamuniarandi. Asu se ahambo Ape seihü
didibafiyahindo arihündi ana, asu se ndifo nindou hifi
ndanihü niboadei-ambe Godimbo hohoanimo-ndahüdo
sisiri-sisirindahindühi hihadihumbo hahabodei.

18 Horombo sihei amoaoeyi-mayo ndorihefekoate ho-
hoanimo rani-süngu mahahabodei-anei. Nga hapondan-ana
siheimbo ranambeahindi aboedambo-mareandüri. Nga se
fifirihindi, God ai moai awarihefimbi moatükunigor asu
sirfa nahurai raninambo aboedambo-reandüri, nga wani.

19 Nga ai Kraisindi hori aboedi ngasündeandeimbi
ranamboyu aboedambo-mareandüri. Kraisi aiana
hohoanimo moaruwai-koateimbi sipsip nimorini-
ni moaruwai moatükunini marikoate aboedi hamindayo
nahurai-ani.*

20 God ai hifi nda nafi-koate-yuambe boateiyu
ai Kraisimbo diboniyu hinngimariri siheimbo
yifimbohünda. Nga ho-hombo hapo bidifirani-mboyu-
ambe siheimbo farihefe-ndirimbohünda ranai weindahi
hifi ndanihü tüküme fiyu.

21 Ahambo ranimbo-hündamboanei Godimbo
anihondumbo-arihori. God ai Sisas ranahambo yifihündi
botiriri haya bogorimboriri hinngimariri. Ranimboanei
se Godimbo anihondumbo-rihorühi himboayei.

Sihiwandafindambo ngusüfo pefimboane

22 Seana Godindi hoafi hondü rani hohoanimo
süngurihindühi ranimboanei asu sihei ngusüfoambe
hohoanimo aboedi mbumundi ranai tüküme fiyondüri.
Ranimbo-animbo se wandafi mamimbo anihondumbo
hondü ngusüfo pandihindüri. Rani hohoanimo rananimbo
se kikihi-safindühümündi nimboeimbo sihei ngusüfoambe
sürühoeimbi hohoanimo ranambo afindi simbori ngusüfo
pefirindei.

* 1:19: Sipsip yahurai hamindi horombo Sudahündi ai hifokoaru marundi ahei
hohoanimo moaruwai gogori-hefembohünda.

23 Godɪndi hoafi sesi hoari aboedi nahurai-ane, nga se ranɪnambo simbori yangiri niɲgombo tükümehindi. Hoari ra yifiɪmbo nimɪndihiyopoani, nga yangiri niɲgombo nimɪndühane. Hoari ra Godɪndi hoaf-ane, nga ai yangiri gedühi niɲgo ɲgomboe.

24-25 Yini, nga Godɪndi hoafi hoafiyowohü yahoya, 'Nindou muɲguambo aiana nenewohi nahurayei hehimboanei,
 asu ahei yihuru napo, muɲguambo moatükuni ranana nenewohi ahuri nahurai-anendüri.
 Ranane nenewohi ranai yapatapariyo pütapiyohane,
 nga asu Adükarɪndi hoaf-ana koadürümbo-koadürümbo yare yangoromboane,' *Aisaia 40:6-8*
 meho. Nga ndani hoafi ranana sapo siheimbo aboedi hoafi hoafimemondüri ranane.

2

Adükarɪ ana nimoei aboedi yangiri niɲgoweimbi engoro nahurai-ani

¹ Ranɪmboane asu hapo-ana se mamɪkarambo moaruwai hohoanimo, muɲguambo tikai hoafi, yimbu hohoanimo süɲgufe ho, nindou ɲgorümbo moaruwai hohoanimo asu ɲgorümbo muɲguambo daboadanɪ moaruwai hoafi hohoanimo ranamboani se moani hinɲgɪndihindi.

² Se simbori tükümehindi ranane asu se Yifiafi Aboedɪndi-mayo hoafi sürühoeimbi ranahambo wembombondei, nimori warihündi titi simɪndimbo rawehindi nou. Ranɪmbo-animbo hoafi ranɪ ɲgɪnɪndinambo sihei Godɪmbo süɲgufe hohoanimo ra nimori horarɪhehindi noundowanɪ, aboedambo-ndearümbui.

³ Nga asu Godɪndi hoafi ai yahoya, 'Se Adükarɪndi hohoanimo yarɪhi hoeirɪhinda-mayoa aparümb-ane asei,' meho.

⁴ Adükarɪ aiana yangiri niɲgombo worɪmbombo kambohoanɪ nahurai-ani. Ahambo nindou ai moaruwai-ani sei hehi worɪmbombo kambohoanɪ moaruwai asɪhehindi nou yarɪhorɪ masɪhehorɪ, nga God ai ahambo aboedi hamɪndani yahuhaya hoeirirühi maserümündu. Ranɪmayu ranahambo sowana se sühüsi arɪhündi.

⁵ Se-amboani yangiri worɪmbo kambohoanɪ nimɪ nahurai-anei, nga God ai sihei-mayo fi kambohoanɪ nimɪ nahurai ranambo didɪbafife worɪ ra mamambe-fendüri worɪmbombohündambo yahumboani hohoanimoayu. Worɪ ranambe se Godɪmbo sihehi-rɪhündeimbi sürühehindeimbi mbumündi hondü anɪmboei. Asu Yifiafi Aboedɪndi süɲgu sihei fimbo Godɪmbo sihefe moatükunɪ nahurai ndahündomboyei Sudahündi sihefembo sipsip hifiakoaru

ahambo sihou-arundi nou. Kraisiñdi sünguyo God ai sihefe hohoani mo ra yifirayu.

⁶ Kraisi ranahambo Godiñdi hoafi hoafiyowohü yahoya, "E, hoeirihi, ro aboedi hamindi wori kambohoani Saion ngoafihü kamafoariheandi.

Nga nindou düdi ai kambohoani ranahambo anihondümboriri ana,

ai ngiri ngüsüfo nimbidei,"

Aisaia 28:16

meho.

⁷ Ranimboane nindou se Adükari mbo anihondümborihoreimbi sihei hohoani moambe ai hepüñfeimbi moatükuni hamindani. Nga nindou ai ahambo anihondümbafe-koateyeimbi ranaheimbo Godiñdi hoafi ra yare hoafiyowohü yahoya,

'Sapo nindou worimboru-rundeimbi kambohoani hoeirunda mayoa masihundi

ranana aboedi hamindi hondane,'

Buk Song 118:22

meho.

⁸ Asu ngörü bidifirani Godiñdi hoafi hoafiyowohü yahoya, 'Kambohoani rananimo nindou ranaheimbo bendeandüri

ai bübüriñdeihü pindeimboyei,'

Aisaia 8:14

meho. Ai Godiñdi hoafi süngufekoateyei arihündi, nga ranimboyei ai bürihü müñdi mahei God horombo hohoani momayu süngu.

⁹ Nga siheimbo ana God ai dibonimendüra se ahandi mamisirane asu God adükari bogorimo sesi sihehirihüñdeimbi animboei. Asu se sürühehindeimbane asu ahandi yangiri nendane. Se nindou himboahü Adükari ai aboedi hamindi moatükuni ratüpuriyu arandi ranimo watorimo-mbirihündamboane yahuhaya diboniyu hinngimareandüri. Aiyu siheimbo hoafiyuhü yahuya, se nimbini maro-ambeahindi hinngirihi hehi wandi si aboedi safi ningowanitüküyahi sinei, mehu.

¹⁰ Horombo se Godiñdi nindouyeipoani, nga hapondani ana se Godiñdi nindou tüküyahimboane animboei. Horomboana God ai moai siheimbo hipoambo-reandüri randi, nga hapondanana ai siheimbo hipoambo-reandürimboani.

¹¹ Wandafi mam, seana nindou ngörü ngoafihündiyei hehimbo, asu hei hifi ndanihü buriyei wakarihindi nahuraiane. Nga sihei ngoafi hondü ana sünambeane anangondüri. Ranimo-hündamboane ro siheimbo hoafehandüri nda: Hifi ndanihünda hohoani mo rani fikimi wakindahimboyei, nga ranahambo büñdahindi. Nga hohoani mo ra nindouyei flambe yangiri ningombo rani-babidi yifiariyei rihündühane.

12 Nga seana nindou Godimbo anihondümbofekoateyeimbi ranahei himboahü aboedi hohoanimo yangiri süngundihindi. Rananimbo asu ai sheimboya, aiana moaruwai hohoanimo sünguri-hindürühanei mbisahindüranivan, asu ai shei aboedi ratüpur hohoanimo ranahambo ndandhi hoeindi-hindanivan God ai nindou yibobofe si tükündifeyoan ai Godimbo aboed-animbiseimboyei.

Se bogori nindou-yomondi hoarehindei

13-14 Adükarimbo-hündambo muḡuambo bobaogori sheimbo hibadündürimbo aningomo ahamundi hoarehi yangiri nimboei. Gafman adükar bogori ai gafman nindou bodimondambo hinngi-mareapur. Ai ningombo nindou düdi ai moaruwai hohoanimoaye ranaheimbo tiriifo segodürimbohünda asu nindou ai aboedi hohoanimoaye ranaheimbo aboed-anei hoafombohünda hinngi-mareapur-anemo.

15 Nga God ai sheimboya, se moani aboedi hohoanimo süngundühi ngeian, asu se nindou ḡusüfo-koate bidifiri ai sheimbo nine-hoafi moaruwai hoafinda-hünduran, ranaheimbo aboedi hohoanimo ranambo ahei yafambehü kikhindi-hümündihündüri.

16 Se nindou ḡgor-ai sheimbo hifandiyondüri-koate nahurai nimboei. Nga se ḡgiri nindou ḡgor-ai hifandiyomunikoateanefi mbisei hehi moaruwai hohoanimondei. Nga seana Godindi moani ratüpuriyei-rihündeimbi nahurai hamindi hond-animbo nimboei.

17 Seana nindou muḡuambo ahinindahündüri. Anihondümborihindeimbi ranaheimbo hohoanimondahündüri. Se Godimbo yihimbondihori asu gafmanindi adükar bogorimbo ahinindahündo.

Sihiri Sisasindi hohoanimo yangiri süngundihundühi tñümbi hohoanimondahumi-ndefimboane

18 Moani ratüpuriyei-rihündeimbi, seana nindou ai sheimbo hifandarandüri ranahambo ahinindeihahandi hoarehindei. Nindou sheimbo aboed-anemo asu ḡginindi hoafikoate-yomo rundeimb-anemo ranahamumbo hoarehimbo yangiriyopoan, ḡga ḡginindi hoafiyomorundeimbi, ranahamundi hoarehi amboani nimboei.

19 Se Godimbo yangiri hohoanimo-yahündowohü heian, asu nindou ai sheimbo tñümbi hohoanimo ra moani sahünduran asu se rani hohoanimo ranahambo moanane sei hehi animboei ana, God ai ranahambo aboed-ane rananas mbüsümbui.

²⁰ Nga se moaruwai hohoanimo yeian, asu nindou ranai siheimbo rani-sungumbo hariyahündüran, asu se ranahambo moan-ane ase ana, asu ngörü nindou ai hohoanimo ranahambo ngiri aboed-ane mbüsu. Nga se aboedi hohoanimo rani-sungu sunguri-hindühimbo heian, asu nindou ranai siheimbo rani-sungu hariyahündüran, asu se ranahambo moan-ane sei hehi animboei ana, God ai siheimbo hihifi-hihifindümbui.

²¹ Nga God ai siheimbo rani tünümbi hohoanimo ndahümüdi yahuhayamboyu kafaare hinngi-mareandüri. Ranimboyu Kraisi amboa tiririfo masemüdu siheimbo farife-ndürimbohünda. Ranimboyu ai anümi nahurai siheimboya ai-amboa yarhi hoeirhindühi rani-sungumbirihinda yahuhaya yare masihendi.

²² Nga ai moai ninimoatükunimbo moaruwai hohoanimo ratüpurira sungureandi asu nindou mam ai-amboani moai himboriyuwan tikai hoafi ahandi yahamo tüküfeyo, nga wan. *Aisaia 53:9*

²³ Nindou ai ahambo moaruwaimbo-fimbo hoafi hoafimeyomondowa ranimbo ai moai ahamumbo simbori moaruwaimbo-fepuri hoafi hoafiyu. Nindou ai ahambo asübusi afindi sabudowan ai moai simbori moaruwaimbondiheapurimboyahi yahu, nga wan. God ai mbumundi yibobore-randeimbi-wamboane ranimboane asu Kraisi ai ahambo anihondumbo-rirühi ahandi fi Godindi warambe ninendimareandi.

²⁴ Aiyu ahandihoari shefi moaruwai hohoanimo ra ahandi finambore semüdü hu nimi keimbi karihe-ndeimbifihiyifimayu. Sihiri moaruwai hohoanimo ra hinngife hefe, asu mbumundi hohoanimo rani yangiri sungufembohünda ai yifimayu. Nindou ai ahandi fi ra moaruwaimbo-marundi, nga asu raniyo sihiri aboedi tükümehundi.

²⁵ Nga horombo-yei se sipsip moani mamikarhi buriyei wakimarihindi nahurai-mayei, nga asu hapondan-ana se sipsip hifanda-randeimbi sowah hihiriyahi ahei nahurai masinei.

3

Anihondumbo-rihindeimbi-yei hohoanimo

¹⁻² Moani ratüpuriyei-rihindeimbi ai ahei hifandirandüri-randeimbindi hoarehi aniboadei nou nimorehi seamboani shei nindowenih ranahamundi hoarehi nimboei. Ranimbo asu nindowenih bidifiri Godindi hoafi sungufekoate-yomondeimbi ranai, nimorehi shei Godimbo ahini hohoanimo asu mbumundi hohoanimo ra hoeindiwuri houmbo ai-amboani Godindi hoafi anihondumbo-ndümboemo. Se rani-moatükuni ranahambo

hoafikoate-ayei amboani, ai anihondumbo-ndumboemo sapo sihei hohoanimo aboedi yangiri-wambo.

³ Asu nimorehi se fi-hoeari sihei moanambuhü rani yangiri aboedi yihurunambo yihuru-ndihümboyei, ro aboedi himbondefo mbisei hehi. Sapo se sihei mbirinanji didiboado-arhind-ane, misinji yihuruayei-ane asu hoeari se ndorihoeimbi yihuruyei arihündi ranane. Se raniambo yangiri hohoanimo-ndeimboyei.

⁴ Nga sihei ngusüfoambe hohoanimo ranahambo-animbo randihi yihurundihündi. Rananimbo asu yihuru wagabe ragu amaro ranai ana ngiri awandihoyo. Rani hohoanimo ranana sapo didiboadofe hohoanimoyohü, himboari hoafendi ningombo ratüpurü hohoanimo-ane. Nga rani hohoanimo-ane Godindi himboahü aboedi hamindayo.

⁵ Sapo horombo hondü Godimbo ngusüfo parihoreimbi nimorehi ai Godimbo anihondumbo-rithorühi hifandirithori marihündi ayei yahurai yarhi yihuruyeihi asu ahei nindowenih-yomondi hoarehi manimboei.

⁶ Mamü yahurai Sara ai ahandi nindowenih Abrahamimbo yangiri sünguririhü nindou bogori yahondo marandi. Nga hapo-ana se aboedi hohoanimo ra süngurihindühi ninimoatükunimbo yihimbokoate-ayei ana, se ahandi nimorehi nimorü nahurai-anei.

⁷ Mamü, rani-süngumbo-animbo nindowenih se-amboani sihamundi nimorehi rani-babidimbo ningombo ai nginindiyepoani mbisimo houmbo ndondu hohoanimo-ndundüri. Se aheimbo ahinindimondüri, nga asu ai-amboani se-babidi God yangiri koadürümbo ningombo hohoanimo semunimboayu ra ndahümündimboyei. Se rawarundi ana, ngiri ninimoatükunü se Godimbo didibafefundi ranahambo mbusümo kikindeandi.

Nindou bodomondambo aboedi hohoanimo-ndefimboane

⁸ Haponda ro wandi hoafi moendindihea samboanahi. Munguambo se moani mamü rani-süngufimbi hohoanimo yangiri hohoanimondei asu simbori hohoanimurindei. Asu apodoho nahurai simbori ngusüfo pefirindeihü simbori hipoambo-firindei asu sihei fi hifinambo-ndihindi.

⁹ Se nindou bodomondi ai siheimbo moaruwaimbo-ndihindürani, asu se aheimbo hihindühi moaruwaimbo-ndihindürimboyei. Asu ai siheimbo hoafi moaruwai hoafinda-hündürani, se aheimbo hoafi moaruwai ra hihindühi hoafinda-hündürümboyei, nga wanü. Nga ai siheimbo randihindürani ana, asu se Godimbo didibafindahindo aheimbo aboedi-aboedifembohünda, nga sapo God ai siheimboya mborai yahu aboedi-aboedifendürimbo kafoare hininjü-mareandüri.

¹⁰ Nga,

'Nindou düdi ai hihifi-hihifiyuhü
aboedi gedühi nîngombo hohoanîmondühü ana,
asu ai moaruwai hoafi hohoanîmo
asu tikai hoafi hohoanîmo ra hîningî-mbîreand-
amboane.

¹¹ Asu ai moaruwai hohoanîmo ra hîningînde mbunda,
aboedi hohoanîmo ra süngu-mbîreand-amboane.

Ai nindou mungu-babîdîmbo aboedi-aboedife
nîmarîmbohünda tîjîrifoyeihi
mamî ranî hohoanîmo yangîrî süngu-
mbîrîhündamboane.'

Buk Song

34:12-16

¹² Nga Adükari aiana mbumundî nindou ranaheimbo,
ahandî himboarîna himboa-pareandürühi asu ahandî
himbona ahei didîbafife hoafi ra himborîyu arandî.
Nga nindou ai moaruwai hohoanîmoayei, Adükari ai
ranaheimbo refepoanî yahuenüngumbo-wambo.

*Sîhirî aboedi hohoanîmoayefî ranîmbohünda tîjîrîfo-
ndefîmboane*

¹³ Asu se aboedi hohoanîmo ranahambo hûti-hûtiyeihî
süngurîhi arîhündî ana, sîheimbo nindou didai moaruwai-
moaruwaimbo-mandîhindüra?

¹⁴ Nga se aboedi mbumurîhoeimbî hohoanîmo ra
süngurîhü heiani, ranîmbo-hündambo nindou ai sîheimbo
moaruwaimbo-fendürîmboayei ana, asu se hihifi-
hihifîndeî. Nga se aheimbo yîhimboyopoanî asu afîndî
hohoanîmoyopoanî.

¹⁵ Nga sîhei hohoanîmo ranînambo-anîmbo Kraisîmbo
ahînîndeihî Adükar-ani mbîsei hehi hohoanîmo-
ndahündo. Asu nindou düdi ai fîfîrîfe hoafîmbo sîheimbo
dûdundahündürühi, 'Nîmboe Kristen se ranahambo
anîhondümborîhindühi himboayei,' mbîsahündüranî,
asu se sîmborî aheimbo ranîmoatükunî ranahambo
dîboadondîhi hoafîndahündürî. Nga asu se aheimbo
aboedî hohoanîmo-ndahündürühi hîningîrou-safî anîmbo
hoafîndahündürî.

¹⁶ Sîhei hohoanîmo ra hûtikoate Godîndî himboahü
aboedî yangîrîmbeyo-wamboane. Rananîmbo
asu se Kraisîmbo süngufe hohoanîmo aboedî ra
sünguarîhindî ranîmbo nindou ai sîheimbo tîrîfoefe
hoafi hoafîndahündürî mbundîhü asu randîhi himbondeî-
anîwanî ahei hoafi ranahambo amoanîngîndeimboyei.

¹⁷ Aboedî hahabodianî ranahambo tîjîrîfo tükefeyo ana,
aboed-ane, God ai ranîmbo yîfirîyu. Nga asu moaruwai
hohoanîmo ra süngurîhündanî, tîjîrîfo tükefeyo, ranane
moaruwai safayo.

Krais ai sihefimbo aboedambo-femunimbohünda yifiyu mbura botimefiyu

¹⁸ Sihefimbo God sowanambo semindimuni hafombohündamboyu mbumundi hamindi-mayu ranai nindou moaruwai-mayei ahei fondihumbo mamimbo yangiri yifimayu. Nindou ahandi fi ra hifokoa-marurüosi, nga asu God ai ahandi yifiafi ranahambo yangiri botimariri.

¹⁹ Rasimboani raniyu ai yifiafiyu haya hu yifiafi ngoafihü yifiafi karabusambe animboei ranaheimbo ahandi hoafi ra wataporimbo-mararü.

²⁰ Yifiafi ranana sapo Noa ai sip nafirandambe asu God ai moani sisikoate nindumbo hifanda nunguambe, nindou ranai Godindi hoafi süngufekoate-mayei ahei yifiafimboyu hu wataporimbo-mararü. Nindou bidifiri 8 yangiri sip ranambe hoenambo aboedambo-mehindi.

²¹ Hoe ra hundüryeimbi ranahambo sisam-ane asu raninambo se aboedamboya arihünda. Hundüryeimbi hoe ranana shei fi afisaho ra popoaifoe-femboyoponi. Nga hundüryeimbi hoe ranana se Godindi hoafi süngufembohünda ai-dibo hoafi femindi masihefeyo hoafane. Sisas Krais ai yifihünda botimefiyu raninamboyei se aboedamboya arihünda.

²² Asu ai sünambe hafu Godindi warihondani bogorimbofi amaru. Ranane asu sünambeahindi nendi, ndüri adükarümbi, asu nginindi adükarü hohoanimombü munquambo ranai ahandi hoarehi aningomo.

4

Moaruwai hohoanimo horombo süngumarihindi ra hiningihindi

¹ Krais ai sihefimbohünda ahandi fiambe asubusi afindi masemüdu. Rani süngumbo-animbo se-amboani ai ramefiyu nou randihindananimbo rani hohoanimo ranai sheimbo ngininda-mündürimboe. Nga nindou düdi ai Kraisimbohünda ahandi fiambe asubusi yahurai asemüdu ana, moaruwai hohoanimo ranahambo sünguarandi ranambe moai hu.

² Se hifi ndanihü fi-hoeari kapeihü nimboei-ambe shei horimbodidi hohoanimo süngufe-poani, nga God yifirayu ra süngundihindi.

³ Horombo se ndeara afindimbo ndifo nindou ai Godimbo anihondümbofe-koateyeimbi ahei hohoanimo rani-süngumarahi hei-ane. Sapo se ndani-moatükuni ndaniyo süngumarihünda: Nimorehi sishimo hohoanimo, nindowenihü birabreimbi hohoanimo, moaruwai moatükuni ranahambo ngusüfo pefehumbo hohoanife

hohoanimo, bia simindi hefe mamikari hohoanimo, afindi sesesimbo sihi moaruwai hamindi hohoanimo, asu bia simindi moaruwai hohoanimo patimbo ho hohoanimo asu sisami god tikaimbo didibafife amoanngimbo hohoanimo rani hohoanimo ra horombo se sunguruhu marihundi.

⁴ Nga haponda anihondumbofe-koate nindou ranai ababidi se hokoate-yeihi, moaruwai hamindi hondu hohoanimo mengoro ra sungufekoate-yeiani, asu ai rana-hambo ndarhi hoerihinda mayoa, sheimbo tirifoarhi hoafehundi.

⁵ Nga sungunambo-animbo sapo God ranahandi himboahui ai moaruwai moatukuni ratupurimayi ra diboadondhi hoafi-mbeyahundo-wamboane. God ranai ana ai-ani nindou yangiri nimbocimb-anei asu yifiyimb-anei ahei hoafi ra himborimbobunda himboayu.

⁶ Ranimboane asu aboedi hoafi ra yifiyimbi aheimbo bokarhefemboane. Ai yifimayi nindou moaruwai hohoanimoayi ra yifiyei arihundi nou ahei moaruwai hohoanimo rani-sungumbo. Nga aboedi hoafi ranaheimbo bokari-hefemboane ai yifiafi nngombo yangiri koadurumbo nngombobunda God rawefiyu nou.

⁷ Munguambo moatukuni mungumbo-ayo rani si ra ndeara akim-ane. Ranimboane asu se shei fi ra sheihoari hibadhimbo, ndondhi hohoanimondei kikhindi-hinduhimbo Godimbo didibafi-ndahindo.

⁸ Anihondumbo-rihindeimbi sheihoari simbori ngusifo pefirindeihi, rani hohoanimo aboedi se moani nginindi kikhisafindihumundi. Ranimbo nindou ai ngorumbo ngusifo parareandi ana, ahandi moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi mbusumbui.

⁹ Nindou ai shei worina ngeiani, aboedi wataporimbon dihundurui, moani siskoate sesi moatukuniyo, fondiyo, ra simbori seirundei.

¹⁰ God ai sheimbo ra shafi warihu rani-moatukuni wudimbeyo-wamboane yahuhaya masihend-ane. God ai sheimbo moani hipoambo-reandurui mamami ranipoani ranipoani ratupuri yimbumareanduri se nindou bidifiri babidi simbori fehefirindei yahumbo. Sapo nindou mam ngorundi ratupuriyuan, ra ndore hifandarandi yuhari hamind-animbo randihindi.

¹¹ Nindou ngoru ai bokarhai arandi ana, ai God hoafimayu nahurai bokarimbirihend-amboane. Nindou ngoru ai bidifirambo farihenduri arandi sapo God ai rani nginindi masagado raninambo-animbo bidifirambo mbifarihendur-amboane. Ranimbo Sisas Kraisindi warisungu asu Godimbo adukar-ani mboseimboyei. Koadurukoadurumbo God ai ndureimbi asu nginindeimb-ani. Nga

anihondü-ane.

Kristen+yafe asübusi semindi hohoanimo

¹² Wandafi mamî, gor refe hoeifembohünda hai-ambe mandu hoeiarundi nou, siheimbo sowahi asübusi afindi tükefeyo ranahambo se hepüninda-himboyei. Se rana-hamboya rani-poan+ambo moatükun-ane tükefeyo mbisei hehimbo hepüninda-himboyei.

¹³ Krais ai asübusi masemündu, nga se-amboa ai-babidimbo masahümündi asu ranambo se hihifi-hihifindei. Ranan+ambo asu sünguna ahandi ng+n+ndi moatükunî weindahî tüküfeyo-ambe sihei ngusüfoambe hihifi-hihifi afindi tükündifemboe.

¹⁴ Krais+mbohündambo wambo se nindou amuri ai siheimbo nine hoafi moaruwai hoafehündürî ran+ambo hihifi-hihifindei. Nga sapo sihei fiambe God+ndi-mayo hepünifeimbi Yifiafi amaro ran+ambo-hünda.

¹⁵ Hifokoefembo hohoanimo, humbuhünî hohoanimo, moaruwai hohoanimo ratüpurî, ngoründî ratüpurî sehe-fehefe hohoanimo, ran+ambo-hündambo asübusi asahümündi ana, ra moaruwai-ane.

¹⁶ Nga asu se Kristen-ayei ran+mbohünda asübusümbi moatükunî ra siheimbo sowahi tükündifeyoani, ranahambo amoan+ngi-ndeimboyei, nga se God+ambo hihifi+ndi+horî sapo se Kristen ndür+mb-aneimbohünda.

¹⁷ Nga God ai ahandi sirî yibobofemboayu rani si ra ndeara tüküfemboane. Asu ai ahandi sirî siheimbo boatei yiboboareandürî ana, asu nindou God+ndi-mayo aboedi hoafi anihondümbofe-koate-mayei ranaheimbo tîjirifo afindi safi tükündifemboe.

¹⁸ Nga ran+ambo God+ndi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, 'Nindou sürühehindeimbi ai aboedambofe ra tîjümbayo ana, asu nindou God+ambo hohoan+mokoate asu moaruwai hohoan+mombo süngur+hindeimbi ra nüngumandahia?' *Sindaun 11:31*

meho.

¹⁹ Ran+ambo-hündamboane asu God ai ahandi hohoan+monambo nindou bidifiri ai tîjirifombü hohoanimo asahümündi ana, nindou ranai moani aboedi mbumundi yangirî ngehümbö asu ahei fi ra God nafir-randeimbi ahambo yangirindahündo. Nine ai horombo hoafiyu masihendî ra randeambui.

5

Hifandirundeimbi seana God+ndi sipsip ra hibadündürî

¹ Ran+amboanahi haponda ro sihei hifandiru-rundeimbi ahamumbo hoafindahapurî samboanahi. Ro-amboani

hifandirihirihandaimb-anahi. Ro wandi himboari-namboyo Sisasimbo hoeirihina ai asubusi ra masemundu. Ngiri amitata God ai Krai adukari hamnd-ani weindahi nafuindu, nga ro-amboa ai-dibo aboedi nimboamboyahi.

² God ai nindou sihamundi warihumareanduri ranaheimbo ndondu hibadunduri. Sapo sipsip hifandirandeimbi nindou sipsip hifandaranduri nou, sihamundihoari hoanimondimmo houmbo randundi God ai yifirayu nou. Nindou ngoru ai sihamumbo huti-huti nou reandurimbo-yupoani. Asu se kaki semindimbo ratupurimbo hoanimo-ndimboemo, nga sihamundi hohanimonambo fandahaunduri.

³ Asu se nindou God ai sihamundi wariwami hininngimarearu ranaheimbo nginndi hibadundurimboemo, nga wani. Se aboedi ratupuri yangiri animbo ranaheimbo nafuindi-mondurani ai rani-sungumbirihind-amboane.

⁴ Rananimbo asu sipsip hifandira-randeimbi hondu Krai ai weindahi tukundufhi rani-simboani se ramarundi ranimbohunda aboedi hamndi koadurimbo-koadurimbo ninngombo takini ndowandumboemo.

⁵ Rani sungumbo-animbo asu akohoandi nindou se boagiri nindou-yomondi hoarehi ninngomo. Rananimbo munguambo se siheihoari fi hifinambofe hefe wandafi mamimbo fandihenduri. Sapo,

‘God aiana nindou ahei fimbo borieiani,
ranaheimbo hifinambo-reanduruhani,
nga asu nindou didiyei ai aheihoari fi hifinambo-
rihindeimbi
aheimbo ana didiboado-reanduruhani.’ *Sindaun 3:34*

⁶ Se siheihoari hifinambondihahi hehi Godndi nginndi hamndi warihorehi ranihu nimboei. Rananimbo asu ai ahandihoari nini-simboanyu hohanimoayu rani-simboani siheimbo ndurimbaneimbusumbui.

⁷ God ai siheimbo afndi hohanimo-yunduruhani, nga se sihei ngusufoambe afndi hohanimo amaronduri ra ahandi warihu digehindi.

⁸ Se hohanimondei kikihindihinduhi ndondihahi hibadihundi. Nga Satan ai sihei hurutimb-ani asu siheimbo moaruwaimbo-fendurimbo yahumboani amoasiri ai ninihondi mbufe sesimbo yaho haya hoahoango wakareandi nou.

⁹ Se anihondumbofe hohanimo aboedi rani yangiri kikihinduhumundi nimboeimbo-animbo asu Satan gundihoruhahi raguanambo-ndihoruhahi moani nginndi hamndi nimboei. Se randihahi fifirndihinduhahi hohanimondei, sihei wandafi mamimbo munguambo hifi

ranihü amarei ai-amboani se tñirifo asahümündi nou yarhi sahümündihanei.

¹⁰ Nga God ai nindou hipoambofe hohoanimo ra nimindhani. Aiyu se Krai-babidi nñgombo ahandi nginindi si aboedi koadürümbo nñgoweimbi ra semindimbohünda dibonyu hinñgi-mareandüri. Asu se moani bodifombo nindou-yafe tñirifo ra ndahümündi mbundühü asu süngunambo-animbo asükaindu ai ahandihoari sheimbo wudiwudi-ndeandürühi nginamündündüra nginindi nimboemboei.

¹¹ Ahambo sowahi ana muñguambo nginindi ra koadürümbo-koadürümbo mbençori. Nga anihond-ane.

¹² Pas nda Sairas ai farihendir hayambo sürü papimara-ndamboanahi hoafiyahi, nga wandafi nda ro anihondümbo-rihinimboanahi. Asu hoafi pas ndanambe ra Godindi moani hipoambofe hohoanimo hondü ranahambo anihondümbo hoafimbohünda sürü paparhandi. Nga moani hipoambofe ranahambo ndondihi kikihindihümündi nimboei.

¹³ Anihondümbo-rihindeimbi nindou Babiron* ngoafihündi sapo God ai ahandi hoafi süngufembohünda se-babidi hinñgi-marearü ai-amboani sheimbo hihifarihündüri. Raniyu asu wandi nimori Mak amboani sheimbo hihifarandüri.

¹⁴ Kristeni-yafe hohoanimonambo se simbori wakikihürindei ndühündi.

Muñgumbo se Krai-babidi nimboeimbo shei ngusüfoambe afurifimbi hohoanimo mbimarind-amboane.

* **5:13:** Nda kafeefe hoaf-ane, nga ahandi nimindi moai fifirihundi. Nindou bidifiri hohoanimoyeihiya, Rom-ane asei, nga bidifiri hohoanimoyeihiya muñguambo Kristen ai ahei hifi hinñgirhi hehi nimboei wakarhindi horimbo Suda ai Babiron ngoafihü asu hifihü mamarei nou, asei.

2 Pita

Pas yimbu Pita ai sürü papimarandı

¹ Karıhasıhandürı, ro Saimon Pita Sisas Kraısındı moanı ratüpurıya-rıhandembı asu ahandı hoafı sahamındı harıhandeimb-anahı. Sıhefı God asu aboedambo-reamunı-randeimbı Sisas Kraısındı sürühoeimbı hohoanımo süngu God ai anıhondümböfe hohoanımo aboedı-safı ro hohoanımoayefı yahurai sıheimbo masagdürı.

² Se God asu Adükarı Sisas anıhondümbö fıfırıhıprıımböanei ranımbö-anımbö ai hıpoambo-ndınearühı ıngüsüfoambe afurıfe kife hohoanımo afındımbö mbısabınanıdür-amboane.

God ai sıhefımbö wand-aneı mehu

³ Kraıs ai Godındı ıngınındeımb-anı, asu ranınambo ahandı hohoanımo yangrı süngufemböhönda ai sıhefımbö müngu moatükünı masemunı. Sıhırı ahambo fıfırarıhurı ranınambo ai sıhefımbö ahandı-mayo fıfırıfe aboedı mase-munı. Ai sıhefımbö hoafıyumunühı yahuya, 'Se sınei wandı hımböamupuımbö-randeımbı asu sürühoeımbı hohoanımo sahümündı,' mehumunı.

⁴ Ranımböyü sıhefımbö aboedı adükarı hamındı fehefembo moatükünı ra masemunı sapo horombo ai sıhefımböya ndahandürımböyahı mehu. Ranınamböyeyı se ıngüsüfoambe moaruwai botıfımbı hohoanımo hıfı ndanıhündambo sıhefımbö müngu ra moaruwaimbö-reamunı marandı ranahambo aboedambo-ndahımböyeyı asu se Godındı hohoanımo ndahümündı-mböyeyı.

⁵ Ranımbö-hündambo-anımbö asu se tıırıfondeıhı sıheı aboedı hohoanımo ra anıhondümböfe ranıfıh-anımbö pandıhındı. Sıheı aboedı hohoanımo ranıfıh-anımbö Godımbö fıfırıfe ra pandıhındı.

⁶ Godımbö fıfırıfe ranıfıh-anımbö sıheı fımbö dıboadöfe hıfandı hohoanımo pandıhındı. Sıheı fımbö dıboadöfe hıfandımbö hohoanımo ranıfıh-anımbö ıngınındı nııngombo hohoanımo ra pandıhındı. Sıheı ıngınındı nııngombo hohoanımo ranıfıh-anımbö God hohoanımoayu hohoanımo süngufe ra pandıhındı.

⁷ Sıheı God hohoanımoayu süngufe hohoanımo ranıfıh-anımbö wandafı mamı-babıdı aboedı nııngo hohoanımo ra pandıhındı asu ranıfıh-anımbö hıpoambofe hohoanımo ra pandıhındı.

⁸ Rananımbö asu ranı hohoanımo ranı sıheı fıambe nımandı ıngombo adükarı tükefeyöndürı ana, asu sıheı

Adükarî Sisas Kraisi+mbö fifirife ra ngirî moani rande yagodo, nga wani. Nga ranana sihei Adükarî+mbö fifirife ranai aboedi nini afindi hisaiyo nou yahurai rande hisindi+mböe.

⁹ Nga asu nindou ai sapo munguambo rani+moatükunî hohoani+mo ra ahandî fiambe nîmarî+koate+ndoani ana, nindou ranai nini+moatükunîyo anguni engoro ra hoeifekoate+ayu ana, himboatî+harî nahurai+ani. Aiana sapo horombo moaruwai hohoani+moyu marandi ra God ai raguanambo+mareando ranahambo hohoani+mo mitanî+ra+mündümboani.

¹⁰ Rani+mböane wandafî mamî, God ai siheimbo wambo sowana sinei yahuhaya hoafi+yundürühi ai wandanei mehündür+anei. Rani+mbö+hündambo+ani+mbö asu ai siheimbo anî+hondümbo hoafi+mayundürî rani+mbö nafuimbohünda süngundühündühi hütî-hütindei. Se rawarî+hindi ana, ngirî se anî+hondümbofe hohoani+mo hini+ngî+ndî+hindi.

¹¹ Rani+mbö siheimbo sihefi Adükarî asu aboedambo+reamuneimbi Sisas Kraisi+ndî nginî+ndî hifandarandi koadürümbo+koadürümbo yangorambo ranambe hafombo nafî yagodondürî+mböe.

¹² Yinî, mungu+moatükunî horombo hoafi+mayahi ra se hohoani+moyei fifirîhi hehi nginî+ndî nîmböeimbo süngurî+hü+ndühaneisi. Nga awi ro siheimbo nîmbî+nîmbî+si hoafi+ndaha+ndürî+mböyahi se rani hohoani+mo ra hohoani+moyei+mbî+rühündamboane mbî+sahehea.

¹³⁻¹⁴ Ro fifirî+he+amboanahi ngirî amî+tata ro fi yangirî ani+mböahi nda hini+ngî+ndî+heandi. Sapo rani+moatükunî rani+mböyü sihefi Adükarî Sisas Kraisi ai fifire hoafi+mayundürî. Nga awi ro ndarî+he yangirî nîmböahambe+ani+mbö sihei hohoani+mo ra botî+endürî rambo+hündambo munguambo si ra asükai hoafi+ndamboyahi. Ro hohoani+moayahî ranana aboed+ane.

¹⁵ Rani+mböanahi asu ro haponda siheimbo hoafi+yondürî+mbö hütî-hütî+aya habodî+hi. Rani+mbö asu sünguna ro yî+fi+nda hehea ngahanî amboani asu munguambo hoafi ranahambo hohoani+mombeiya saheheamboanahi ro hütî-hütî+yahühi hoafehandürî.

Kraisi+mbö sowahi Godîndî nginî+ndî mengoro ra hoeimarî+hündî.

¹⁶ Sihefi Adükarî Sisas Kraisi asükaiyo nginî+ndî kapeihü kosî+mböayu hoafi ra ro ndorî+he wataporî+mbö+marî+handürî ra ropoani+mbö hohoani+moyefî hohu hoafi+yefühi+yefî+poani. Nga yî+hoefî himboarî+nambo ahandî nginî+ndî himboamupuimbi moatükunî hoeimarî+hurî.

17 Ape God airüri ahambo ndüri adükari sagadowohü asu si adükari aboedi ahandi-mayo ra sagadowani ro ranihü manimboefi. God ai adükari himboamupuimbi sünambe si ranihü ni-marumbo ai yare hoafiyuhü yahuya, "Nindou ranana wandi ni-mor-ani, nga moani ro ngusüfo parihineimb-ani. Ahamboane ro wambo ngusüfoambe siaoweheandi," mehu.

18 Ro Sisas Krai-babidi wafuambe nimboef-ane God hoafimayu rani hoafi ra sünambeahindi makosowa himborimayefi.

19 Ranimboanefi ro Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi ahamundi hoafi ra nginindi anihondumbo-arihundi, nga se-amboani rani hoafi ranahambo yarhi anihondumbo-arihindi ana, aboedi saf-ane. Ahamundi hoafi ranana ram nimbü ni-marowan aningo nahurai-ane. Ram ra siyo homboyowan si hoafambe Kraiindi si botiboti nahurai sihei ngusüfoambe tükündifemboe.

20 Nga asu se ranahambo wudipoapondihi fifirindihi hehimbo-animbo. Nindou mamü ai ngiri ahandi hohoanimonambo yangiri Godindi hoafi hoafiyomorundeimbi-yomondi hoafi Baibor-ambe engoro ranahambo fifinde hoafindu.

21 Ai nimboe, horombo nindou mamü ai moai Godindi hoafi engoro ra ahandi hohoanimonambo yangiri hoafiyu, nga wani. Yifiafi Aboedi ranaiyo nindou bidifirambo hohoanimo botireapuran God ai hoafi masagapuri ranimbo hoafi weindah hoafiyomo marundi.

2

Godindi hoafi tikai-hoafiyomo-rundeimbi

1 Nga horombo Godindi hoafi tikai-hoafiyomorundeimbi nindou Israeri-yei mbusümo tüküfundü. Yahurai-animbo nindou tikai-hoafi yamundu-rundeimbi sihei mbusümo amboani tükündafumboemo. Nindou ranai dibo tükündafu ninggomombo munguambo rani-poanimbo tikai-hoafi siheimbo moaruwaimbo-fendürimbo yamundi-ndundürimboemo. Nindou ranahamumbo Adükari ai moaruwai hohoanimo-ambeahindi hihire masepurimündüyosi, nga asu ai Adükari ranahambo amboani daboadi hihirimaruwur-ane. Ai ramefundü ranimboemo asu ai ahamundihoari nimai moaruwaimbondafumboemo.

2 Asu nindou anihondumbo-rihindeimbi afindi ranai tikai yamundu-rundeimbi ahamundi moaruwai hamindi hohoanimo ra süngundihümboeyi. Asu ai rawarhindi

ran+ambohünda nindou amuri burayei ranai hoafi hondü nafi engoro ranahambo moaruwai hoaf+ndeimboyei.

³ Ndan+ nindou ndanai sapo hohoan+ hohoan+moyomorundeimbi+wambo ai s+heimbo tikai+hoafi hoaf+nd+mondür+imboemo. Horombo hondüyo God ai ahamumbo papi+hoafi hoaf+mayupuri, nga ai moai munğuyo. Hoafi ai hoaf+yu mas+hend+ ahamumbo moaruwaimbo-fipur+imbo ra adükar+ tüküfemboane h+imboyopurühi an+ngo.

⁴ Sünambeah+indi nendi bid+firi ai yaru moaruwai hohoan+mo-memoyosi, nga asu God ai moai ahamumbo ambemo yahu h+in+ng+reapur+, nga wan+. Ai ahamumbo ngoafi moaruwai n+imbi af+indi n+maro-ambe karabus+re h+in+ng+mareapur+ asu ai adükar+ t+ng+r+ifo saimbo si tüküfembohünda h+fandarundi.

⁵ Horombo hondü ai moai h+f+n+indi nindou munğumbo ranaheimbo ambeyei yahu, nga wan+. Nga ai hoe af+indi koamar+henda ranambo God+imbo hohoan+mokoate nindou ranai moaruwaimbo-mehindi. Nga Noa ana sürühoeimbi+hohoan+mo bokar+hai-randeimbi asu God ai ahambo nindou 7-bab+di aboedambo-mareandüri.

⁶ Nga ngoafi yimbu Sodom, Gomora ranahafembo moaruwaimbo-nd+heap+r+imboyah+ yahuhaya, hainambo ramareap+ra hai tik+rap+r+imbo munğumbo moatükun+ hasüfi yang+r+ meņgoro. Ran+amboane nindou God+imbo daboad+ h+h+r+horeimbi ana, horombo rani+moatükun+ tüküme Feyo nindumbo ra nafuimbo nahuraiyo tüküme Feyo.

⁷ Rot nindou sapo mbumundi ham+ndiyu asu God ai ranahambo mafar+heir+. Rot aiyu nindou moaruwai hohoan+moyeimbi ranaheimbo ran+imbo ngusüfo n+imbi+mayu.

⁸ Nindou aboedi ranai ahamundi mbusümo nünğumboyu asu ai moaruwai nindou ahamundi+mayo ah+nümb+ hohoan+mo süngufekoate hohoan+mo hoafi h+imbor+yu asu hoeire marandi. Ran+nambo munğumbo si maho ra ahand+ mbumundi ngusüfo asür+r+ marandi.

⁹ Nga asu n+ne-moatükun+ God+indi hohoan+mo süngur+hindeimbi aheimbo refendür+imbo yahohaya s+sam-arandür+ ana, God ai aheimbo ranambeah+indi hür+hefendür+imbo fi+f+reamboani. Nga Adükar+ ai nindou moaruwai hohoan+moyeimbi ranaheimbo karabus+fendür+imbo sünguna y+bobofembo si tüke Feyo ran+hü aheimbo moaruwaimbo-fendür+imbo fi+f+reamboani.

¹⁰ Rani+s+imboan-an+imbo nindou bid+firi+ sapo God+indi ng+n+indi y+boaruko-mar+hindi ranai moaruwaimbo-feimbi ham+ndi hohoan+mo ahei ngusüfoambe bot+fembo rani+süngur+hi mar+hündi aheimbo moaruwaimbo-ndearümbui.

T+kai yamundu-rundeimbi nindou aiana

hĩmboambekoate nindou-anemo asu ai ahamundi-poanĩmbo hohoanĩmo rani-sũngu yangĩrĩ sũngumarundi. Raniyomo ai bogori hĩfandi-rundeimbĩ ahamumbo tirĩfoefe hoafĩmbo kĩkĩrĩfĩfekoate-memo. Nindou hĩmboambekoate-yeimbĩ asu afĩndĩ-afĩndeimbiyomo ai nindou sũnambe amarĩmo ahamumbo tirĩfoefe hoafĩmbo yĩhĩmbokoate-memo.

¹¹ Sũnambeahĩndĩ nendĩ ranai nindou tĩkai hoafĩ yamundu-rundeimbĩ ahamumbo ŋgasũndũpurĩ houmbo ŋgĩnĩndĩ adũkarĩ hamĩndanemosĩ, ŋga asu ai moai sĩmbori tirĩfoarũpurũhĩ Adũkarĩndĩ hĩmboahũ papi-hoafĩrũpurĩ.

¹² Ŋga tĩkai yamundu-rundeimbĩ ai nĩnĩhondĩ-yei hohoanĩmo nahurai sũnguarundi. Ahamumbo hĩfokoefe mandĩfe sesĩmbo yangĩrĩ nahurai anĩngomo nindou ra asu nĩne-moatũkunĩ ai fĩfirĩfekoate-memo ranahambo moanĩ tũrũfoaru hoafiyomo marundi. Asu nindou nĩnĩhondĩ naru arundi nou God ai ahamumbo hĩfĩkoa-ndeapurĩmbui.

¹³ Asu ai moaruwai hohoanĩmo sũngumarundi ranĩmbohũdambo ai tĩŋĩrĩfo asũkai ndowandũmboemo. Ai nindou bĩdĩfĩrambo tĩŋĩrĩfo masabudũrĩ rani-sũnguyo asu ai-amboa tĩŋĩrĩfo ndowandũmboemo. Aiana sĩrĩthũ sesesiyo asu bia sĩmĩndĩmo rarao arundi ranahambo hĩhĩfĩ-hĩhĩfĩmbai yahomomboanemo. Rananemo ai se-babĩdĩ sowasũmondũhĩ amarĩmo, ŋga se ranahambo amoanĩngayei. Ŋga moaruwai tĩkai hohoanĩmo ai yifiriyomo houmbo ramarundi ranahambo hĩhĩfĩ-hĩhĩfĩyomondũhĩ amarĩmo.

¹⁴ Aiana amurĩ hĩmbombo-yomopoanĩ, ŋga moaruwai hohoanĩmo ra ratũpurĩmbohũnda nĩmorehĩmbo sowanam-boane hĩmboarĩ pararundi. Aiana ŋgĩrĩ moaruwai hohoanĩmo ra hĩnĩngĩndundi, ŋga wantĩ. Rananemo asu ai nindou bĩdĩfirĩ anĩhondũmbofe hohoanĩmo akĩdou yangĩrĩ kĩkĩhĩru-ndũmondeimbĩ ahamumbo moaruwai hohoanĩmo ra rambĩrunda yahomo houmbo hũharupurĩ. Aiana nindou ŋgorũndĩ napo hohoanĩfembo hohoanĩmo ra ndeara yamundumboanemo. Ŋga God ai nindou ranahamumbo moaruwaimbo-ndeapurĩmbui.

¹⁵ Ai sapo aboadĩ hohoanĩmo nafĩ hondũ mĩngoro ranahambo daboadĩ hĩhĩrĩmarundi ranĩmboanemo asu ai mamĩkarĩyomo wakarundi. Nindou aiana Beorĩndĩ nĩmorĩ Baram ai moaruwai hohoanĩmomayu ahandĩ hohoanĩmo ra sũngumarundi. Baram aiana ro moaruwai hohoanĩmondahan-anĩmbo kakĩ ranai tũkũndĩfemboe yahuhaya yare hohoanĩmomayu.

¹⁶ Ahandĩ nĩnĩhondĩ moanĩgui-randeimbĩ-hũndĩ ahandĩ ndũrĩ donĩ ai hoafĩkoateimbane, ŋga nindou hoafĩ nahurai hoafĩmayo. Ai Godĩndĩ hoafĩ hoafiyu-randeimbĩ Baram

moaruwai hohoanimoayu ranahambo rani-süngufepoani yahohaya hoafimendo. Raniyo asu donji ai ahandi ngusüfokoate hohoanimo ra kikihi+marimindo.

17 Tikai yamundu-rundeimbi ndanana sapo apoarindi+hor+ hoe nginareandi nahurai-anemo. Asu aiana mburüngai hoewer+nambo kiki+ramindi+ pireandani aho yahurai-anemo. God ai ahamumbo n+mbi+ afindi moaruwai n+marowan+ koar+hefepurimbo di+boniyu hi+n+ngi+reapurimboani.*

18 Nindou ndanai-ana ngusüfokoate hoafi hoafiyomondühi ni+ngondi+yimondühi boriyomo wakarundi. Rananemo asu ai nindou bodimondambo findi moaruwai hohoanimo aho ranahambo ngusüfoambe botife hohoanimo ra süngu-mbir+hinda yahomo houmbo yirümoarundüri hoangomo. Ai nindou sapo haponda moaruwai hohoanimo+yomo-rundeimbi ahamundi fikimi mafefoehindi ranaheimbo ahamundi moaruwai hohoanimo ranambe mb+heiya yahomo houmbo hohoanimo+yomo arundi.

19 Rananemo tikai yamundu-rundeimbi ranai horombo hoafiyomondühi+ya, 'Se yi+hoefi hohoanimo sünguar+hindi ana, aboedambo ngeimboyei,' mehomo. Nga asu ai-amboani ni+ne-moatükun+ ahamumbo moaruwaimbo-ndeapurimboe ranahandi moani ratüpuriyomo-rundeimbi nindou nahurai ni+ngomomboanemo. Rani-moatükun+ ra ndahurai-ane: Ni+ne-moatükun+ nindou ranahambo hi+fandar+i+ ana, ahandi moani ratüpuriyu-randeimbi nindou-ani.

20 E! ra an+hond-ane, nindou ai si+hefi Adükari Sisas Kraisi si+hefimbo aboedambofe-munimboayu ranahambo fi+fi+r+hor+. Asu ranimbo-hünda ai fefoehindühi hi+fi ndan+hünda moaruwai hohoanimondi ngi+nindi ranambeahindi aboedambo-mehindi. Nga asu asüka ai moaruwai hohoanimo ra sünguar+hindi ana, asüka hi+hi+r+yahi karabusehindi nahurai-ane: Weangurühi ai an+hondümbofe-koate-yeiambe moaruwai hohoanimo ra süngur+hindühi nindou moaruwai manimboei. Asükaiyei sünguna ai hi+hi+r+yahi hei rani+fihi+ apaiarei ana, moaruwai hamindi hondü nimboeimboyei.

21 Refe ana, awi ai aboedi hohoanimo nafi aho rani-süngufekoate-mbeimbonana, ranana ranaheimbo moaruwai-ane. Nga nindou ai aboedi hohoanimo nafi aho rani-süngu süngur+hi hehimbo süngunambo Godindi ahinümbi hoafi ranaheimbo yamund+marundüra

* 2:17: Yimbu moatükun+ ra hoekoate-anafe asu ai ngi+r+ hoenambo nindou fandiheneandi. Yahurai-ane tikai yamundu-rundeimbi ahamundi hoafi ni+mindi-koate-ane, ranane asu ngi+r+ nindou fandihendüri.

masahümündi ranahambo daboadanambo-ar+hindi ana, ranaheimbo moaruwai ham+ndi hond-ane.

²² Ahei hohoan+mo ra kafoefe hoafi nahurai-ane: 'Yafori ai n+n+moatükun+yo kimbomayo ra asükaiyo h+h+r+ife ho ses+ arand+.' Asu ngorü yahurai-ane: 'Nindou ai moatei hundüarand+ ana, moatei ai h+h+r+ind+ife asükai ngo hüburukoambe foer+imboe.'

3

Adükar+ ai kudümbui.

¹ Ngusüfohünd+ wandafi, haponda s+heimbo yimbunboanah+ pas nda sürü paparihand+. Pas yimbu ranambe s+heimbo sapo ran+ hoaf+mayo ra asükai hohoan+mo pur+hümündih+ mbumund+ hohoan+mo bot+mb+r+hindi saheheambo sürü pap+mar+hand+.

² Hoafi ra God+ndi hoafi hoafi+yomo-rundeimbi sürühoemo-ndeimbi horombo hoaf+memo. Asu s+hefi Adükar+ aboedambo-reamuneimbi ai ahand+ hoafi sowandümo homo-rundeimbi-yomond+ süngu hoaf+mayu ran+amboanah+ asükaiyei hohoan+mo pumb+r+hümündia sahehea hohoan+moayah+.

³ Se ndan+ boatei fif+r+nd+hi hehimbo-an+ambo: Bid+f+ranambo si tüküfeyo-ambe-an+imbo nindou ai tükündahi hehi ahei moaruwai hohoan+mo ngusüfoambe bot+ndeiran+ ra süngund+himboyei.

⁴ Ranan+imbo ai rand+hi t+r+foefe hoaf+ndeih-an+mboya, 'Sapo kosombo horombo hoaf+mareand+, nga nahi-a? Horombo amoa mam+ ai y+f+saf+yei heimbo hapondanambe amboan+ munngu moatükun+ God naf+marand+ ra moan+ horombo man+ngo nou yare yahurai yang+r+ an+ngo ho,' mb+seimboyei.

⁵ Ai ndan+moatükun+ horombo tükümfeyo ranahambo hohoan+mo-yowohümbo fif+r+fembo-yeipoan+, nga want+. Horombo hondü God ai hoafi+yuhü hifi sünü naf+ra h+n+ng+mareand+. Ai hifi hoe y+bobomareanda hifi ranai hoe mbusümo tükümfeyo.

⁶ Asu süngunambo hoe ranai hohoambu af+nd+ tüküfihümbo hifi wam+ndafi-mayo ra moaruwaimbo-mareand+.

⁷ Hoafi mam+ ran+yo sünü asu hifi haponda tükümfeyo ranamboan+ hai koar+hefeyowa sünü hifi ra t+k+r+imbohünda hoaf+mayoa ran+imbo h+imboyowohü an+ngo. Sünü hifi nda sapo nindou d+d+yei ai God+imbo daboadi h+h+r+mar+hor+ ranaheimbo God ai y+bobofendür+imbo moaruwaimbo-fembo si tüküfemboayo ranahamboane ai h+n+ng+mareanda h+imboyowohü an+ngo.

⁸ Se sapo mamî moatükunî ndani-anîmbo se hohoanîmo mitanîndü-hümündimboyei. Adükarîndî hohoanîmonambo ana si mamî ra 1,000 hîmbanî nahurai-ane, nga asu 1,000 hîmbanî ra mare mamî si nahurai-ane.

⁹ Adükarî ranai sapo horombo hoafi hoafîmayu ranîmbo ratüpurîmbo ra afureandühiyupoanî. Bidîfirî nindou afurîfembo hohoanîmoayo nou refihîyupoanî. Nga aiana nindou mamî ai-amboanî awarîhefembo ana, moei yahuhü nindou muŋguamboya se ŋgorü süŋgurîhi hohoanîmoyei yahumboani hohoanîmoayu.

Sünü hîfînda awandîhoemboe

¹⁰ Adükarî ai kosîmbo si ana sapo hümbuhünî nindou hümbuhünîmbo ahu yahurai-anîmbo tükündîfemboe. Ranî-sîmboanî sünü ranai nîmoamondî-hoafi nahurai paindowohümbo awandîhoemboe. Rananîmbo muŋgu akîdou hamîndî moatükunî ranînambo God ai sünü hîfî nafîmarandî ranai hai tikîrîndandanî muŋgundîmboe. Rananîmbo asu hîfî amboanî muŋgu moatükunî ranîfihî engoro ranai kameihî hai tikîrîndamboe.

¹¹ Ranî-moatükunî ranai rande awandîhoemboe. Nga se ranahambo nŋgumandahu mbîsei hohoanîmondei. Ranîmbo-hündambo-anîmbo se Godîndî yangîr-aneîfî mbîsei hü ranî yangîrî süŋgundîhi ndühündî.

¹² Ranî hohoanîmonambo-anîmbo se Godîndî si tüküfemboayo ra hîmbondei. Rananîmbo asu se si tüküfemboayo ranahambo nîmai-nîmaindîhindühi ŋgînîndî ratüpurîndei. Ranî si tüküfe sîmboan-anîmbo sünü ranai hai tikîrîndandühi muŋgundîmboe. Asu rananîmbo muŋguambo sünambe akîdou hamîndî moatükunî ra kameihü hüfü afîndîyohümbo hoe nahurai tükündîfemboe.

¹³ Nga God ai sünü hîfî sîmborî nafîmbo horombo hoafîyumboani, nga sîmborî hîfî ranîfihî-anîmbo moanî mbumundî hohoanîmo yangîrî yagodîmboe. Ranî-moatükunî ranahamboaneîfî sîhîrî tükümbîfeyowa seîfî hohu hîmboayefî.

Sîhîrî hîbadîhumbo Adükarîmbo hîmbondefîmboane

¹⁴ Wandafî mamî, ranî-moatükunî ranahambo se hîmboyeihanei. Ranîmbo-hündambo-anîmbo se Godîndî hîmboahü sürühoeimbî hondü nîŋgomböhünda asu aîbabîdî wudî-wudîmbohünda hüti-hütindei.

¹⁵ Sîheîfî Adükarî ai sîheimbo aboedambo-fendürîmbo yahuhaya hîmboyu-ndürühani asu ai sîheimbo hînîŋgîrou-hînîŋgîrouarandürî ranîmbo randîhi hohoanîmondei. God ai sîheîfî wandafî Porîmbo fîfirîife aboedî masagadowa asu

ai-amboani hoafi ra mare ndahurai siheimbo pasambe sürü papira koamarihendüri.

¹⁶ Yiní, ahandi-mayo muŋguambo pas ranambe ai ndani moatükuní ranahamboyu hoafiyu marandi. Ahandi-mayo hoafi pas ranambe bidifiri ana asu akidou tinimaramuni. Nindou bidifiri fifirife nginindi nŋgokoate-ayei hoafi raníyo asu Baibor-ambeahindi hoafi kameihí mamikarimarihündi. Ranímbo-hündambo-anímbo ai awandi-hehimboyei.

¹⁷ Wandafi mamí, se fifirihimboanei nine-moatükuní sapo sünguna tüküfemboayo ra. Ranímbo-hündambo-anímbo se shei fimbo hibadihumbo. Nga asu hoafi mbahibadihoemondeimbi nindou-yomondi hihindi hohoanimo ranai siheimbo hühundeirani se anihondümbofe nginindi hininiginidihimboyei.

¹⁸ Nga seana shefi Adükari asu aboedambo-reamuneimbi Sisas Krai ahandi hipoambofe hohoanimo nda afindisafí ndahümündihí, asu se ahambo adükari hamindi ndondihorí fifirindihorí ngei. Aiana hapondan-ane asu süngunamboane ra ndürümbí-mbiyuwamboane. Anihond-ane.

1 Son

Pas mamî Son ai sürü papîmarandî

Yangîrî nîngombo hoafi

¹ Yangîrî nîngombo hoafi ranahambo sîheimbo sürü papîrîhundî. Horombo hondü ai mengoro, nga ro ahambo hîmborîyefî yîhoefî hîmboarînambo hoeirîhu mburîhu sündîhu marîhundî.

² Yangîrî nîngombo ra weindahî tüküme feyo, nga hoeirîhu hohu anîhondümbonefî hoafi yefîhümbö sîheimbo bokararîhehundî. Horombo ai Afîndî-dîbo manûngu, nga yîhoefîmbo sowahî weindahî tüküme fiyu.

³ Se ro-babîdî wudîmbohündambo nîne-moatükunî ro hoeirîhu hîmborîyefî marîhundî ra sîheimbo bokararîhehundî. Nga ro Ape God asu ahandî Nîmorî Sîsas Kraîs ai-babîdîmbo wudîyefî arîhundî.

⁴ Sîhîrî afîndî safî hîhîfî-hîhîfîndefo sefî hohu hoafi nda sürü papîrîhundî.

Sîhîrî sîhî ngefîmboane

⁵ Hoafi ra Kraîsîndî-mayo hoafi-ane hîmborî-yefeimbîhündî sîheimbo rarîhu bokarîhehundîhî sefiya, 'God ai si nahurai-ani, nga moai ahambo sowahî nîmbî nîmaro,' asefî.

⁶ Sîhîrî hoafi yefîhüya, 'Roana ai-dîbo wudayefî,' sefî hohu asu nîmbokoanî hefî arîhundî ana, sîhîrî tîkarîhu hohumboanefî hoafi yefî arîhundî, nga anîhondü hohoanîmo moai sîngurîhundî.

⁷ Nga sîhîrî sîrîhü ahefî ana, ai sîrîhü amaru nou sîhîrî Kristen wandafî mamî-babîdî wudîyefî arîhundî asu ahandî Nîmorî Sîsasîndî horî sîhefî hohoanîmo moaruwai mungu gogorîhairanda sîhîrî aboedîyefî arîhundî.

⁸ Sîhîrî hoafi yefîhü, 'Ro moai moaruwai hohoanîmoyefî,' asefî ana, sîhefîhoarî tîkarîhu hohumboanefî asu anîhondü hoafi sîhefî ngusüfoambe moai nîmaro.

⁹ God ai dîdîboado-rîhoeimb-ani asu ai refembo ehu ana, randeambui ranîmboane asu sîhîrî sîhefî hohoanîmo moaruwai ranahambo weindahî hoafi ndefanî ai sîhefî hohoanîmo moaruwai ra gogorîndîhembui asu rananîmbo sîhîrî aboedîndemboyefî.

¹⁰ God ai hoafi yehü yahuya, 'Nîdou munguambo hohoanîmo moaruwaimb-anei,' mehu, nga asu sîhîrî hoafi yefîhüya, 'Roana moai moaruwai hohoanîmoyefî rîhundî,' asefî ana, sîhîrî rarîhu hoafi yefîhüya, 'God ai

tikare-hayamboani,' sefuhaneffi. Nga ahandi hoafi ra moai sihefi ngusüfoambe nïmaro.

2

Krais ai sihefimo fehefemunimboani

¹ Wandi nïmoakidibou, se moaruwai hohoanïmondeimboyei sahehea-mboanahi sürü nda paparïhandi. Nga sihiri ngorü ai moaruwai hohoanïmondiani sihefimo farïhefe-mbohünda God-dïbo sihefi mbüsumo Sisas Krais ai didïboado-reandeimbi-mbofi nüngumboani.

² Nga aiyu sihefi moaruwai hohoanïmo gogorïmarïhenda asu sihiri God-dïbo wudayefi. Nga moaruwai hohoanïmo ra sihefi yangriyopoani, nga munguambo nindou-yafe-ane.

³ Sihiri Godïndi ahinümbi hohoanïmo süngundihundühi rananïmbo randïhu dïboadïndïhu fifirïndi-humboyefi, ro ahambo fifirïhini.

⁴ Nga nindou mamï ai hoafiyuhüya, 'Ro Godïmbo fifirïhini,' ehu ana, asu Godïndi ahinümbi hohoanïmo moai süngureandi, nindou ra tikare-hayamboani, nga anihondü hoafi ahandi ngusüfoambe moai nïmaro.

⁵ Nindou mamï ahandi hoafi sünguarandi ranai ana Godïmbo ngusüfohüri-reimbi hamïnd-ani. Rananïmbo randïhu dïboadondïhu fifirïndi-humboyefi, sihiri God-babidimboanefi.

⁶ Nindou mamï ai hoafiyuhüya, 'Roana God dïbo-anehi,' mbüsüani nindou ranai Sisas ramefiyu nou refimboani.

Nindou ahandi wandafi mamïmbo ngusüfo parareandüri ana, ai sirïhü hu arandi

⁷ Wandafi mamï, ahinümbi hohoanïmo siheimbo sürü paparïhandi nda simborïyo-poani, nga wamïndaf-ane horombo hondü se hïmborï-yei mburïhü masahümündi.

⁸ Nga ahinümbi hohoanïmo ra asükaiya siheimbo simborï simborïhe sürü paparïhandi. Krais ai hohoanïmo ra süngure marandi asu se amboa süngurïhi marïhündi, ranïmboane asu hohoanïmo ra anihond-ane sefi fifirarïhundï. Nga asu nïmbi munghihimbo si anihondü sirïhoai anïngo.

⁹ Nindou mamï ai hoafiyuhüya, 'Ro sirïhü anïmboahi,' yahuhü ai ahandi wandafi ngorümbo yïboaruko-areandi ana, nindou ranai awi nïmbokoan-ani anüngu.

¹⁰ Nindou ahandi wandafi mamïmbo ngusüfo parareandüri ana, nindou ranai sirïh-ani anüngu, nga ngirï ngorümoatükunï ahambo randeranï pündu.

¹¹ Nga nindou ai ahandi wandafi ngorümbo yïboaruko-areandi ana, nindou ranai nïmbokoan-ani anüngu. Asu

ahandi h̄imboarambe n̄imbi n̄imar̄imbo-wambo ai nafi b̄ibai-b̄ibaind̄umbui.

¹² N̄imoak̄id̄ibou, Sisas̄ind̄i s̄unguyo God ai s̄hei moaruwai hohoan̄imo gogori-mar̄hend̄i. Ran̄imboanah̄i hoafi nda s̄heimbo s̄ürü papar̄ihand̄i.

¹³ Boaḡiri, Nindou nda horombo hond̄ü n̄nggu humbo haponda an̄nggu ndanahambo se fif̄ir̄uwuri, ran̄imboanah̄i s̄hamumbo hoafi nda s̄ürü papar̄ihand̄i.

Akohoand̄i, se hamar̄hoemonda Satan ai amomefiyu, ranamboanah̄i s̄hamumbo hoafi nda s̄ürü papar̄ihand̄i.

N̄imori, se Ape God fif̄ir̄ihori, ran̄imboanah̄i s̄heimbo hoafi nda s̄ürü papar̄ihand̄i.

¹⁴ Boaḡiri, Nindou nda horombo hond̄ü n̄nggu humbo haponda an̄nggu ndanahambo se fif̄ir̄uwuri. Ran̄imboanah̄i s̄hamumbo hoafi nda s̄ürü papar̄ihand̄i.

Akohoand̄i, se nḡin̄nd-anemo asu God̄ind̄i hoafi s̄hamund̄i nḡusũfoambe amaro, nga ran̄yo se hamar̄hoemonda Satan ai amomefiyu, ran̄imboanah̄i s̄hamumbo hoafi nda s̄ürü papar̄ihand̄i.

Nḡiri s̄ih̄ir̄i h̄if̄in̄ind̄i moat̄ükun̄imbo hohoan̄imondefi

¹⁵ Se h̄if̄in̄ind̄i moat̄ükun̄i asu h̄if̄in̄ind̄i hohoan̄imo ranahambo nḡir̄i hohoan̄imondei. Nindou ai h̄if̄in̄ind̄i moat̄ükun̄i asu hohoan̄imo ranahambo hohoan̄imoaye ana, ai moai God̄imbo hohoan̄imoyei.

¹⁶ H̄if̄in̄ind̄i hohoan̄imo-ane nda: Moaruwai hohoan̄imo nḡusũfoambe botife hohoan̄imo, hohoan̄i hohoan̄imo asu bor̄i hohoan̄imo. Hohoan̄imo ra God̄ind̄i-mayopoan̄i, nga h̄if̄in̄ind̄i hohoan̄imo-ane.

¹⁷ H̄if̄in̄ind̄i hohoan̄imo asu h̄if̄in̄ind̄i nḡusũfoambe botife hohoan̄imo amboa ra mun̄gund̄imboe, nga nindou ai God̄ind̄i hoafi s̄ungur̄ihi ar̄ihünd̄i ai ged̄üh̄i koad̄ür̄umbo-koad̄ür̄umbo n̄imboeimboyei.

Krais̄ind̄i h̄ür̄üt̄umbi t̄ük̄ufimboani

¹⁸ O, n̄imoak̄id̄ibou, hapoana ndeara b̄id̄if̄iranambo si ak̄im-ane. Horombo se hoafi rar̄ihi h̄imbor̄imayei, Krais̄ind̄i h̄ür̄üt̄umbi d̄üd̄umbui masei, nga hapoana Krais̄ind̄i h̄ür̄üt̄umbi af̄ind̄i t̄ük̄yahimboanei. Ran̄imbo asu hapoana ndeara b̄id̄if̄iranambo si ak̄im-ane ra fif̄ir̄ihund̄i.

¹⁹ Krais̄ind̄i h̄ür̄üt̄umbi ai s̄ih̄ir̄ihünd̄i-yomopoan̄i, nga ran̄imboanemo h̄in̄nḡi-rumun̄imboemo. Nga ai s̄ih̄ir̄ihünd̄imbemo-mbonana, s̄ih̄ir̄i mam̄i koad̄ür̄umbo n̄iboadefi. Nga s̄ih̄ir̄ihünd̄i h̄in̄nḡi-rumun̄imboanemo ranamboanefi wud̄ipoapor̄ihu fif̄ir̄ar̄ihund̄i nindou mun̄gu ranai s̄ih̄ir̄ihünd̄i-yomopoan̄i.

20 Sisas ai s̄heimbo Yifiafi Aboedi masagadūra ranimboane asu se mun̄gu anihondü fifirar̄hindi.

21 Se anihondü ra fifir̄hindi s̄i, nga se fifir̄ifekoate-anei saheheambo-yahipoani sürü papar̄handi, nga wani. Se yar̄hi fifir̄ar̄hindi t̄ikai hohoanimo nḡr̄i anihondü hohoanimo rani n̄m̄indihü tükündifeyo. Se ra fifir̄ar̄hindi, ranimboanahi s̄heimbo sürü papar̄handi.

22 Nindou ai hoafiyeih̄i, 'Sisas ai Kraisyupoani,' aseina, ranai t̄ikai hoafümb-anei. Nindou rananei God ar̄mb̄n̄imbo daboadi h̄h̄ir̄hip̄r̄i ar̄hündi asu Krais̄ndi hürütümbaye.

23 Nindou ra N̄mor̄imbo daboadi h̄h̄ir̄hor̄i ar̄hündi ranana God ai ahei af̄nd̄iyupoani. Nga nindou ai Sisas N̄mor̄i ranahambo anihondümbor̄ar̄hor̄i rananimbo God ai-amboa ahei af̄nd̄-ani.

God̄ndi Yifiafi s̄hef̄imbo anihondümbor̄ fifir̄areamuni

24 Hoafi ra horombo se h̄imbor̄iyeyimb-ane se k̄ik̄ih̄isaf̄nd̄ih̄ümündi. Se hoafi ra k̄ik̄ih̄isaf̄nd̄ih̄ümündian̄i Sisas ar̄mb̄n̄i ai s̄heimbo k̄ik̄ih̄isaf̄nd̄in̄andür̄mboyafani.

25 Ai anihondümbor̄ horombo-nambore hoafi yuhü yahuya, 'Ro rand̄iheanda se yanḡr̄i gedüh̄i n̄boadeimboyei,' mehu.

26 Nindou ai se t̄ikai hoafi ranahambo anihondümbor̄fembo mehomo ranahamumbo s̄heimbo sürü papar̄handi.

27 Nga se Krais̄ndi-mayo Yifiafi Aboedi sahümündi hehimbo s̄heimbo sowahi an̄nḡo, ranimboane asu moai d̄idai-amboani s̄heimbo yamundearü, nga wani. Yifiafi Aboedi ai mun̄guambo moatükun̄i yamundearü arand̄i asu ahandi yamund̄ife ra t̄ikaipoani, nga anihond-ane. Ranimboane se Krai ranahambo k̄ik̄ih̄isafa-nd̄ih̄or̄im̄indei Yifiafi Aboedi ai yamund̄marearü nou.

28 Yin̄i, n̄imoak̄id̄bou, se ai-bab̄d̄i n̄boadeimboanei. Ranimboane ai weindah̄i tüküfi simboani rananimbo s̄h̄r̄i ȳh̄imbokoate n̄boademboyefi, nga ahandi h̄imboahü nḡr̄i amoan̄nḡi-ndefi.

29 God ai d̄boador̄hoeimb-ani ra se fifir̄ar̄hindi, ranimboane asu se rar̄hi fifir̄ar̄hindi, nindou d̄boadore hohoan̄moayu ranai God̄ndi n̄mor-ani.

3

Haponda s̄h̄ir̄i God̄ndi n̄mor-ane fi

1 E awi, Ape ai s̄hef̄imbo nḡsüfo pareandür̄mboani. Ranane asu ai s̄hef̄imbo wand̄i n̄mor-anei, ehu. Nga anihond-ane, s̄h̄ir̄i ahandi n̄mor-ane fi. Ranimboane asu h̄if̄in̄d̄i nindou ai s̄h̄ir̄i God̄ndi n̄mor-ayefi ra moai fifir̄himun̄i, God̄imbo fifir̄ifi-koate-wambo.

2 O wandafî mamî, haponda sîhîrî Godîndî nîmor-aneî. Nga süngunambo-anîmbo nüngundîhu mamandefî ra moai fîfîrîhundî. Nga ra dîboadorîhu fîfîrarîhundî, Kraîs ai tükündîfîyuanî, sîhîrî ahambo dîboadondîhurî hoeindîhurûh-anîmbo asu sîhîrî Kraîs nahurai-ndemboyeî.

3 Munguambo ai ranîmbo hohoanîmoyeiî Sîsasîmbo hîfandarîhorî ranai ahei hohoanîmo dîboadorîhi arîhündî Sîsasîndî hohoanîmo aboedayo nou.

4 Nîndou ai hohoanîmo moaruwaiyu arandî ra Godîndî ahînûmbî hohoanîmombo moaruwaimbo-reandûhani. Hohoanîmo moaruwai ra ahînûmbî hohoanîmombo moaruwaimbo-reandûhani.

5 Se rarîhi fîfîrarîhindî Kraîs ai moaruwai hohoanîmo ra gogorîhefembo yahumboyu tükümeîyî, nga ahambo sowahî moai hohoanîmo moaruwai yangoro.

6 Nîndou Sîsas-dîbo anüngu ranai moai hohoanîmo moaruwai hohoanîmoyu randî. Nga nîndou moaruwai hohoanîmoyu arandî, ranai ana Sîsasîmbo moai horirî asu moai fîfîrîrî raro randî.

7 O nîmoakîdîbou, hîbadûmbo, nga nîndou mamî sîheimbo tîkai hoafîndûmbui. Nîndou dîdîboadore hohoanîmoayu ranai dîdîboado-rîhoeimb-ani Sîsas dîdîboado-rîhoeimbayu nou.

8 Nîndou moaruwai hohoanîmoyu arandî ranai Satanîndî nîmor-ani. Sapo horombo hondü ranî-süngure hayamboani humbo haponda Satan ai moaruwai hohoanîmo ra süngure arandî. Ranîmboyu asu Godîndî Nîmorî ai Satanîndî ratûpurî moaruwai ranahambo raguanambo-fembo weindahî tükümeîyî.

9 Nîndou ai Godîndî nîmor-ayu ranai moai moaruwai hohoanîmoyu randî, nga ai God dîbo-ani ranîmboane ai ngîrî moaruwai hohoanîmo süngundeandî, nga wanî. Ai Godîndî nîmor-ani.

10 Naha fîfîndî-humboane düdi Godîndî nîmor-ayu, düdi Satanîndî nîmor-ayu? Randîhu fîfîndî-humboane. Nîndou ai mamîkarî hohoanîmonduanî ai Godîndî-yupoanî. Asu nîndou ai ahandî wandafî mamîmbo ngusûfo pefekoate-ayu ana, ranai-amboa Godîndî-yupoanî.

Wandafî mamîmbo sîmborî ngusûfo pefendürîmbo hohoanîmo

11 Horombo hondü se hoafî rarîhi hîmborîmayei, sîhefîhoarî sîmborî ngusûfo pefîrî-ndefîmboane.

12 Sîhîrî Ken rameîyî nahurai ngîrî nîmboefî. Ai Satanîndî nîmor-ani, nga ahandî akîdambo hîfokoamarîrî. Nîmboe hîfokoamarîrî? Ahandî hohoanîmo moaruwai-ane,

nga ahandi akidandi hohoanimo aboed-ane ranimboyu asu ahambo hifokoamariri.

¹³ Wandafi mam, hifinindi nindou ai sheimbo yiboaruko-ndihindurani se ngiri ranahambo hepunindahindi.

¹⁴ Sihiri shefithoari simbori ngusüfo pefiriyefi arihundi ranimboane asu sihiri rarihu fifirarihundi sihiri yifimbo hohoanimo ra hininngi-marihundi, nga yangiri ninngombo hohoanimo sünguarihundi. Nindou ai ahandi wandafi mamimbo ngusüfo pefekoate-ayu-animbo ranai awi yifimbo hohoanimo süngureanduhani.

¹⁵ Nindou ai ahandi wandafi mamimbo yiboarukore arandi ranai hifokoare-randeimbi nahurai-ani. Nga se fifirarihindi hifokoare-randeimbi ai ngiri yangiri geduhi nungu.

¹⁶ Sisas ai shefimbo farifehe-munimbo yifimayu, nga asu raninambo ngusüfo pefe hohoanimo fifirimarihundi. Sihiri amboa rani-süngundahumboane wandafi mamimbo fehefe-ndürimbohündambo yifimboane.

¹⁷ Nindou mam ai napombüyu, nga wandafi mam hondirani ai waninduanani ana, asu ai wandafi mamimbo ngusüfo pefekoate-ayu ana, Godindi-mayo ngusüfo pefe hohoanimo ra ahandi ngusüfoambe moai nimar, nga wani.

¹⁸ Wandani nimoakidibou, sihiri ngiri wandafi mamimbo hoafi yangiri ngusüfo pandihunduri, nga sihiri aheimbo anihondumbo hondü fandihuhu-ndürimboane.

Sihiri Godindi himboahü ngiri yihombondefi

¹⁹ Sihiri ngörü nindoumbo ngusüfo pandihundanani rananimbo anihondü hohoanimo sünguri-hunduhanefi ra fifirarihundi, nga ranimboane asu Godindi himboahü shefi ngusüfoambe afundihu hohu ni boademboyefi.

²⁰ Asu shefi ngusüfoambe yiboaruko-ndihimunani, ambe! Sihiri rarihu fifirarihundi God ai adükar-ani, nga shefi ngusüfoambe adükar+yopoani. Nga asu God ai mungu fifirareandi ra.

²¹ O Wandafi mam, shefi ngusüfoambe shefimbo yiboarukofe-koateyeiani, sihiri Godindi himboahü moai yihimboyefi.

²² Sihiri ahandi ahinümbi hohoanimo asu ai hohoanimoayu ranahambo süngundi-hundanani animbo asu ranani moatükunani sihiri Godimbo düdudahundoani ai shefimbo ndayamunümbui.

²³ Ahandi ahinümbi hohoanimo nda: ahandi Nimori Sisas Kraisi ranahambo anihondumbo-ndihindühi asu sheihoari simbori ngusüfo pefindürindei Sisas shefimbo hoafimayu süngu.

24 Nindou mamî ai Godîndî ahînümbî hohoanîmo sînguareandî ana, ai God-dîbo nîmandîmbui asu God ai-dîbo nîmandîmbui. God ai ahandî Yifiafî masemunî ranîmboane asu sîhîrî rarîhu fîfîrarîhundî God ai sîhefîmbo sowahî amaru.

4

Godîndî Yifiafî Aboed-ane asu bîdîfîrî yifiafî moaruwai-aneî

1 O wandafî mamî, Godîndî hoafî tîkai hoafîyomo-rundeimbî afîndî hîfînî ahoahoangomo. Nga nindou sîheimbo hoafîndomondühi, 'Ro Godîndî Yifiafîmb-anahî,' mbîsîmondanî, se munguambo ra anîhondümbon-dîhimboyei. Nga se yifiafî mungu ranahambo randîhi hondîhindühi Godîndî-mayoyo asu hîfînîndîyo ra randîhi fîfîrîndîhindî.

2 Se Godîndî Yifiafî Aboedî randîhi fîfîndîhimboyei ra: Nindou ai hoafîyuhü, 'Sisas Kraîs ai nindoumbomefiyu,' mbîsuanî ana, nindou ranai Godîndî Yifiafî Aboedümb-ani.

3 Nga nindou ai hoafîyuhü Sisas ai moai nindoumbofiyo mbîsuanî ana, nindou ranai Godîndî Yifiafî Aboedümbî-yupoanî, nga moaruwai nendeimb-ani. Nindou ra Sisasîndî hürütümb-ani se hîmborîyeianî ai düdümbui masei, nga sünümbuani.

4 O nîmoakîdîbou, se Godînd-aneî, nga Godîndî Yifiafî Aboedî sîhei fiambe amaro ranai hîfînîndî nendî moaruwai ranaheimbo ngasünda-reandürî, nga se ranaheimbo harîhehimboaneî.

5 Nindou ranai hîfînînd-aneî, nga ranîmboane ahei hoafî ra hîfînînd-ayo. Nga hîfînîndî nindou mungu ai ahei hoafî ra hîmborîyei arîhündî.

6 Nga sîhîrî Godînd-aneî asu nindou ai Godîmbo fîfîrarîhorî ranai sîhefî hoafî hîmborîyei arîhündî. Nga nindou ai Godîndî-yeipoanî ranai ngîrî sîhefî hoafî hîmborîndei. Rananîmbo sîhîrî anîhondü Yifiafî ranane, tîkai yifiafî ranane ra fîfîndî-humboane.

God ai ngusüfo pefe hohoanîmo nîmîndîh-ani

7 O wandafî mamî, God ai ngusüfo pefe hohoanîmo nîmîndîh-ani asu sîhîrî wandafî mamîmbo ngusüfo pandîhu-ndürîmboane. Nindou ai ngusüfo pare arandî rananîmbo ai Godîndî nîmor-ani asu ai Godîmbo fîfîrarîrî.

8 God ai ngusüfo pare-randeimb-ani asu nindou ai wandafî mamî ngusüfo pefekoate-ayeî ranai moai Godîmbo fîfîrîhorî.

9 God ai Nîmorî mamümb-ani, nga asu ranîyu sîhîrî yangîrî gedühi nîngombohündambo Nîmorî ra

koamartheiri. Ranimboyu asu God ai sihefimbo ahandi ngusüfo pefe ra weindahi nafuimaramuni.

¹⁰ Nga ngusüfo pefe ra rahurai-ane. Moai sihiri Godimbo ngusüfo parihuri, nga God ai sihefimbo ngusüfo pareamunühi sihefi moaruwai hohoanimo ra gogorihefemböhündambo ahandi Nimori hifina koamarheira kusü yifimayu.

¹¹ O wandafi mamä, God ai sihefimbo afindi ngusüfo parareamuni ranimboane asu sihiri amboa simbori ngusüfo pefiri-ndefimboane.

¹² Nindou mamä ai-amboani moai Godimbo horiri. Nga sihiri simbori ngusüfo pefirayefi ana, rananimbo God ai sihiri-babidi anungu asu ahandi ngusüfo pefe hohoanimo sihefimbo adükari hamindi tüküfemboane.

¹³ God ai ahandi Yifiafi Aboedi sihefimbo masemuni ranahambo fifirarihundi ana, God ai sihiri-babidi anungu asu sihiri ai-babidi aniboadefti.

¹⁴ Ape God ai hifinindi nindou farifehe-mbohündambo ahandi Nimori koamarheira makusu. Ra ro hoeirihu hoahumboanefi bokarhehu arihundi.

¹⁵ Nindou ai weindahi hoafiyuhü, 'Sisas ai Godindi Nimorani,' ehu ana, God ai nindou ra-dibo nungumboani asu nindou ranai God-dibo nungumboani.

¹⁶ Asu God ai sihefimbo ngusüfo parareamuni ra fifirihu mburihu anihondumbo-arihundi. God ai ngusüfo pefe nimindih-ani. Nindou ai ngusüfo pefe hohoanimo sünguareandi ana, ai God-dibo anungu asu God ai-dibo anungu.

¹⁷ Godindi ngusüfo pefe hohoanimo ra sihefimbo adükari hamindi tükefembo nahurai-ane: Sihiri diboadondihu ngusüfo pandihundani animbo sihiri Sisas hifini manungu nahurai nimboemboyefi. Ranimboane asu God ai munguambo nindou yibobonde-andürani rasimboani ngiri yihimbondefi.

¹⁸ Ngorumbo ngusüfo parihiri-hündeimbi ai ngiri yihimbondei. Ngusüfo pefe hohoanimo ra adükari hamindi tükündifeyoani yihimbo ra raguanimbo-ndifemboe. Yihimbo hohoanimo nimindih-ane ra: God ai nindou-yafe hohoanimo moaruwai ranahambo ranä tñirifo dagadürimbui. Nindou ai yihimboyei arihundi ranaheimbo Godindi ngusüfo pefe hohoanimo moai adükari hamindi tüküfeyo.

¹⁹ God ai-boatei sihefimbo ngusüfo pamareamuni ranimboanefi asu sihiri ahambo ngusüfo pararihuri.

²⁰ Nindou mamä ai hoafiyuhüya, 'Ro Godimbo ngusüfo pararihini,' yahuhü asu ahandi wandafi mamimbo

yiboaruko-areandi ana, nindou ranai tikai hoafimb-ani. Nindou ranai nindou hoeireandürühi ranaheimbo ngusüfo pefekoate-ayu ana, asu God hoeifekoate-ayu ranahambo ngiri ngusüfo pandiri. Nga nindou ahandi wandafi mamimbo hoeireandürühi ranaheimbo ngusüfo pefekoate-ayu, asu nüngunde God hoeifekoate ranahambo ngusüfo pamandira?

²¹ Hohoanimo nda sihiri Kraisi-ndi-mayo masahumindefi ra, nindou ai Godimbo ngusüfo parariri ranai ahandi wandafi mamimbo-amboa ngusüfo pambireandüramboane.

5

Anihondumbo-rihindeimbi ai hifinindi hohoanimo pühyei afoasihindi

¹ Nindou mungu Sisas ai Kraisi-ani sei anihondumbo-arihindi ranai Godindi nimor-anei. Nga nindou mungu Afindambo hohoanimoayei ra asu Nimorimbo amboa hohoanimo-yehanei.

² Sihiri Godimbo hohoanimoyefühi asu ahandi ahinümbi hohoanimo sünguarihundi ana, ndarihu sihiri fifirarihundi: Sihiri Godindi nimor-anefti.

³ Godindi ahinümbi hohoanimo sünguarihundi ana, ahambo ngusüfo parihuri arihundi, nga ahandi ahinümbi hohoanimo süngufembo tinümbiyopoani.

⁴ Mungu Godindi nimor-ayei ranai hifinindi hohoanimo ra pühyei foasihindühanei. Godimbo anihondumbo-rihurimboanefti ranimboane hifinindi hohoanimo moaruwai ra pühyefti foasihumboanefti.

⁵ Nga didiyei hifinindi hohoanimo ra pühyei afoasihindi? Nindou ai Sisasimbo Godindi Nimor-ani seihu anihondumbo-arihori ranai hifinindi hohoanimo ra pühyei foasihindühanei.

Sisas ai ahandi Nimor-ani ra God ai nafuimaramun

⁶ Sisas Kraisi ai kusü hoenambo hundürüyu asu nimi keimbi karthe-ndeimbifih ahandi hori peyowohü asu ai yifimayu. Nga ai kusü hoenambo hundürumbo yangririyupoani, nga ahandi hori peyowohü asu ai yifimayu. Godindi Yifiafi anihondumbo rani hoafi ra anihond-ane yaho nafuiarandi.

⁷ Nga ngimi ai anihondumbo hondü hoafimayei.

⁸ Godindi Yifiafi Aboedi, hoe, hori, ngimi ranai hoafi hoafimayei, nga ahei hoafi ra mamane.

⁹ Nindou ai anihondumbo hoafi hoafayomo ana, ahamundi hoafi anihondumbo-ndihumboyefi. Nga Godindi

anihondü hoafi ra nindou-yafe hoafi ngasünde-andühane. Nga God ai hoafi ra ahandi N+mor+imbo-hündambo anihondümba hoafimayu.

¹⁰ Nindou ai God+ndi N+mor+imbo anihondümbaoriri ranan+imbo ai ngusüfoambe yare fifirareandi Sisas ai God+ndi N+mor-ani. Nga nindou ai God+ndi hoafi anihondümbafe-koate-ayu ana, God+ndi anihondü hoafi ahandi N+mor+imbo hoafimayu ra moai anihondümboreandi. Ranana ai God+imboya, 'Ai t+kai hoafiyu-randeimbani,' yahu arandi.

¹¹ God+ndi anihondü hoafi nda: God ai sihef+imbo ramaeamuna sih+ri gedühi yang+ri ni+boademboyefi. Nga yang+ri ni+ngombo ra God+ndi N+mor+ ai ni+m+ndi+h-ani.

¹² Nindou God+ndi N+mor+di+bo anüngu ai gedühi yang+ri ni+ngumbui. Nga nindou ai God+ndi N+mor+di+bo ni+ngokoate-ayu an+imbo, ai gedühi yang+ri ni+ngokoate-ndümbui.

Sihi+ri yang+ri gedühi ni+boademboyefi ra fifi+ndi+humboane

¹³ Se God+ndi N+mor+imbo anihondümbor+horir+hüdeimb-anei, siheimbo hoafi nda sürü papar+handi. Se gedühi yang+ri ni+boadeimboyei ra fifi+imbi+r+hinda sahehea sürü papar+handi.

¹⁴ Ranani moatükun+ God yifirayu ran+imbo ahambo düdünd+huran+ sihefi hoafi hi+mbor+nd+imbui. Nga ra fifirar+hundi ranan+imbo asu ahambo hoafi+imbo moai yi+hi+mbor+huri+r+hundi.

¹⁵ Nga ahambo düdünd+huran+ sihefi hoafi hi+mbor+nd+imbui ra fifirar+hundi. Ranan+imbo ranan+ moatükun+ refembo ahambo düdünd+huran+ sihefi+imbo randeambui ra fifirar+hundi.

¹⁶ Bi+di+fi+ri hohoan+mo moaruwai nindou mam+ ai randeandani ranan+imbo ai awand+hoembui. Nga bi+di+fi+ri hohoan+mo moaruwai nindou rawareandi ana, ng+ri awand+hoayu. Kristen ngorü ai hohoan+mo moaruwai rawareandi ana, asu ngorü Kristen ahambo hoeindiran+wani ai ahamböhündambo God+imbo di+di+ba+fi+ndümbui. Ranan+imbo asu God ai ahambo fand+heiran+ yang+ri ni+ngumbui. Nga awar+hoeimbi hohoan+mo moaruwai sapo horombo hoafi+mayahi ranahambo God+imbo di+ba+fi+fembo moai hoafi+yahi.

¹⁷ Munguambo hohoan+mo di+di+boadofe-koateayo ra ai hohoan+mo moaruwai-ane, nga bi+di+fi+ri hohoan+mo moaruwai nindou ai rawareandi ranan+imbo ng+ri ai awand+hoayo.

¹⁸ Si+hi+ri ndari+hu fifirar+hundi: God+ndi ni+mor+ ai moai hohoan+mo moaruwai sünguri+hi r+hündi, nga wan+. Nga God+ndi N+mor+ Sisas ai aheimbo hi+fandandür+ arandi, nga Satan ai ng+ri aheimbo künd+fi hündamündündür+.

¹⁹ Nga sɨhɨrɨ ndarɨhu fɨfɨrarɨhundɨ: Sɨhɨrɨ Godɨndɨ nɨmor-
anefɨ, nga Satan ai hɨfɨnɨndɨ nindou munɨgu hɨfandɨrandɨrɨ
arandɨ.

²⁰ Asu sɨhɨrɨ ndarɨhu fɨfɨrarɨhundɨ: Godɨndɨ Nɨmorɨ kusü
anɨhondü God ranahambo fɨfɨrɨfɨmbohünda sɨhefɨmbo ya-
munde hɨnɨngɨre-amunɨmboani. Nga sɨhɨrɨ God arɨmbɨnɨ
Sisas Krais-babɨdɨmbo anɨmboefɨ. Ai God hond-ani asu
koadürümbo-koadürümbo yangɨrɨ nɨngombo nɨmɨndɨh-ani.

²¹ O nɨmoakɨdɨbou, se tɨkai godɨmbo hohoanɨmo-
mboyopoanɨ. Karɨhasɨhandürɨ.

2 Son

Pas yimbu Son ai sürü papimarandı

¹ Meao, sihambo God ai ahandihoari kamafoareanini ranimbo anihandi ro aborüdi sheimbo kameihı hıfandi rihandeimbi nindou-anahi pas nda sürü paparihandı. Sheimbo anihondumbo ngusüfo parariheandüri ra ro yangiri-yahıpoani, nga munju anihondü hoafi fifirihindeimbi ranai amboa sheimbo ngusüfo pararihindüri.

² Sıhırı anihondü hoafi ra anihondumbo-arıhundi, nga koadürümbo-koadürümbo anihondumbo-ndıhumboyefi ranimboanahi sheimbo ngusüfo parariheandüri.

³ God arımbını Sisas Kraıs sıhefımbı ngusüfo parıneamunühi, rananimbo sıhırı ngusüfoambe afundıhu kündıhu hoahu nımandefühi anihondü hoafi anihondümbondıhu asu ngörümbo ngusüfo pandıhündürımbıoyefi.

⁴ Sıhafı nımorı bıdıfırı anihondü hıhoanımo süngurıhi arıhündı sıhefi Ape God sıhefımbı hoafımayu nou, ranimbo hımborıya heheamboanahi hıhıfı-hıhıfayahi.

⁵ O Meao, ro se nda randowandı saheheamboanahi hoafıyahühi, 'Sıhefi-hoari sımborı ngusüfo pefirındefımbıoane,' asahi. Hıhoanımo ra sıhambo sürü pararihandı nda sımborı moatükunıyopoani, nga horombo hondü masahumındef-ane.

⁶ Sıhırı yahurai wandafı mamımbı ngusüfo pandıhündürımbıoane ranane Godındı hoafi süngufeayo. Horombo hondü se Godındı hıhoanımo ra masahümündı, 'Se ngörümbo ngusüfo pandıhindüri.'

Sıhırı Kraısındı hoafi ra ngırı hınıngındıhındı

⁷ Tıkai hoafümbı afındı hıfı ndanıhü hahabodei wakarıhindı. Nga ai ngırı weindahı hoafındeihı, 'Sisas Kraıs ai nındoumbı-mefıyu,' mbısei. Nındou ranai tıkarıhi hehimboaneı, nga asu Kraısındı hürütümb-aneı.

⁸ Se hıbadıhümbo. Ranımoatükunı se Godındı warambeahındı semındımbı sei hehimbo ranımbıohündı ratüpürımayei ra se hıbadıhümbo, nga hınıngındıhimboyeı. Nga tıngırıfındefühi Godındı-mayo takını aboedı ra yıhoefı ratüpürımbıohündı ndahumındefımbıoane.

⁹ Nga nindou mamí ai Kraisiñdì hoafi ragu pire haya ngorü hohoanimo süngure arandì ranai ana God ai ngiri ai dibo nìmandu. Nindou ai Sisasiñdì hoafi süngure arandanimbo God arimbini Sisas-dibo nindou ranahambo sowahi nìmboamboayafani.

¹⁰ Nga nindou mamí sìheimbo sowahi tükündìfihümbo yamundife hoafi ra hoafikoate-nduanì ana, se nindou ranahambo ngiri hihifindìhorühi worinindìhorì, nga wanì.

¹¹ Nindou ai ahambo hihifarürì ana, nindou ranai ahambo ahandì moaruwai hohoanimo ranahambo farìheirühani.

Bidifirana hoafi

¹² Ro sìheimbo hoafi afindì hoafimbo saheheamboyahì, nga pepafihì sürü pefembo moeisahì. Nga ro sìheimbo sowanambo sinì wataporimbo saheheamboyahì sìhirì hihifì-hihifimbohünda.

¹³ Sìhafì akidì God ai ahandìhoari kamafoareandì ahandì nìmorì ai sìhambo hihifarìhüninì. Karìhasì.

3 Son

Pas ngim̄i Son ai sūrū papimarandi

¹ Ro anihondümborihindeimb̄i hifandiri-handeimb-anahi, wandi wandafi Gaius, shambo pas nda sūrū paparhandi. Shambo anihondümborogusüfo parariheanini.

² O wandafi, shambohündambo Godimbo didibafayahi. Shafi ngusüfo didiboado-rhoeimb-ani, nga shafi ranani moatükuni ra yahurai didiboado-ndihoayowa se aboedi mbimarifa sahehea ranahambo Godimbo hoafiyahühi didibafayahi.

³ Wandafi mam̄i, horombo bidifiri ai wambo sowahi tüküyafu hoafiyomondühi yahomoya, 'Hapoana Gaius ai anihondü hohoanimo süngure arandi horombo rasüngumareandi nou,' mehomo-ndamboyah̄i ranahambo afindi hihifi-hihifimayah̄i.

⁴ Wandi nimori ai anihondü hohoanimo süngur̄ihi arihündi rani hoafi ra himborayah̄i ana, ro afindi safi hihifi-hihifiya arhandi.

Gaius ai aboedi didiboadorihoei ratüpur̄iyu arandi

⁵ O wandafi, se wandafi mamimbo didiboadoro farihawanduri arandi. Nga asu se wandafi mam̄i ndifoambo amboa farihawapuri arandi.

⁶ Nindou rotumbo tüküyahi-rihündeimb̄i-yafe himboahü hoafiyomondühi yahomoya, 'Gaius ai yihoeimbo ngusüfo pareamunühi mafar̄ihemuni,' mehomo. Se ahamumbo nafi nginambo war̄i ngin̄irowapuri arandi God ai refi arandi nou. Se rawarowandi ana, aboed-ane.

⁷ Ai Sisasimbohünda hoangomo arundi, nga nindou ai anihondümbor̄e-koateyeimb̄i ahei-mayo nini-moatükuni moai sowandümo.

⁸ Nindou yahurai shiri fehefepur̄imboane asu rananimbo shiri ai-babidi God̄indi anihondü hoafi fand̄ihhuri-mboyefi.

Diotrefes ai hohoanimo moaruwai süngumareandi

⁹ Horombo ro Krais̄indi nendi ranaheimbo pas sūrū par̄ihe koamar̄iheheandi. Nga Diotrefes ai ahei bogor̄imbondahe nimboambo yahuhaya yihoefi hoafi moai himboriyu.

¹⁰ Ranimboane asu ro didi tükündaheandühi ahandi ratüpur̄i ranahambo hoafinda-handomboyahi. Ai yihoeimbo-hündambo moaruwai hoafi watapor̄iyu wakire

arandi. Rani ratüpurî yangîrîyopoani, nga ai sapo wandafî mamîmbo hîmbokaboako-marapurî. Nga nindou ai nindou ranahambo worînimbo hohoanîmondeiani, Diotrefes ai aheimbo yowanî yahu arandi, nga ngîrî ro-babîdî rotundîmo yahupurî arandi.

Demitrius ai hohoanîmo aboedî süngure arandi

¹¹ O wandafî, se ngîrî hohoanîmo moaruwai süngundowandi. Nga hohoanîmo aboedî süngundowandi. Nindou ai aboedî hohoanîmo süngundeandanî ana, ai Godîndî nimor-ani. Nga nindou ai hohoanîmo moaruwai süngundeandanî ana, ai Godîmbo hoefekoate-ani.

¹² Mungu ai Demitriusîmbo aboed-ani aseî. Nga ra anîhond-ane mungu ai fifîrîhindî. Ro-amboa ahambo anîhondûmbo hoafîyahühî aboed-ani asahî, nga wandî hoafî anîhond-ane ra se fifîrowandi.

Bidîfirana hoafî

¹³ Sîhambo ro afîndî hoafî hoafîmbo samboanahî, nga pepafihî sürü pefembo moeisahî.

¹⁴ Awi hîbadandîrî, nga se-dîbo wataporîmbohûnda sîhambo sowana sinîmbo samboanahî.

¹⁵ Se ngusûfoambe afundo kûndo hawa nîmbafî. Wandafî mamî ai sîhambo hîhîfarîhünîni. Yîhoefî wandafî mamîmbo mamamîndandürühî hîhîfîndandürî.

Sud Pas Sud ai sürü papimarandi

¹ Karıhasıhandürı, ro Sud Sisas Kraisındı ratüpurıya-rihandeimbi, Semsındı akıd-anahı. Ape God ai sıheimbo mborai yahundürühı ngusüfo pamareandür-aneı asu Sisas Kraıs ai hıfandımarandüra se ngınındı anıamboei sıheimbo pas nda sürü paparıhandı.

² Nga Ape God ai sıheimbo hıpoambofe hohoanımo, ngusüfo afurıfe kife hohoanımo asu ngusüfo pefe hohoanımo afindı mbısagadür-amboane.

Tıkai hoafı yamundu-rundeimbi nindou

³ Wandafı mamı, horombo God ai sapo sıhefıambo munıambo aboedambo-mareamunı ranahambo sıheimbo pasambe hoafındahandürı saheheamboyahıdı. Nga awı hapondanı ana sıheimbo pas nda sürü papırıhandühı sıhırı anıhondümböfe hohoanımo masahumındefı ra tıkaruhou yamundu-rundeimbi ai tüküme funda wambo ngusüfoambe botımareandıra se ranahambo gifembohünda ngınındıhamındıhandürı samboanahı. God ai mamıambo yangrııyu ahandı nendı ranaheimbo anıhondümböfe hohoanımo masagadürı.

⁴ Nga nindou Godıambo hohoanımo-koateyomo-rundeimbi ai sıhefı mbusümo dıbo hasıyafu tüküyafu sıfomomboanemo. Rananemo asu ai Godındı-mayo moanı hıpoambofe hohoanımo ra hıhıru ngörü sünguru hoafıyomo arundı ahamundı moaruwai hamındı hohoanımo ra gabudıfe-mbohünda. Rananemo ai sıhefı Bogorı Adükarı Sisas Kraıs ranahambo yıboaruko-ruwurühü daboadı hıhırımarıwurü. Horombo hondü Baıbor yahoya, 'Nindou ranai süngunambo asübusı ndowandümböemo,' meho.

⁵ Awi se ndanı hoafı ndanahambo ndorıhi fıfırıhı-mboaneıdı, nga awı ro sıheimbo namühı hoafındahandürı samboanahı. Adükarı ai Israerıambo aboedambo-mareandürı Isıp hıfambeahındı, nga ai süngunambo nindou ahandı hohoanımo anıhondümböfe-koate-mayeıa asu ai aheimbo moaruwaimbo-mareandürı.

⁶ Horombo sünambeahındı nendı ai God ratüpurı ahamumbo masagapurı ra moei yahomo hou hıfandıkoate hınıngımarundı. Nga ai moanı ngoafı hınıngımarundamboyu, asu God ai ahamumbo sen ngınındınambo hüputüpu-rapurümündı mbura nımbı nımarowambe ragu papı-hoafıyupurıambo-hünda hınıngımareapurı.

Asu God ai ahamumbo tɪŋɪrɪfo saimbohünda ai Godɪndɪ yɪbobofembo si ranahambo hɪfandundühɪ amarɪmo.

⁷ Yahurai-ane horombo nindou Sodom asu Gomorahündɪ asu ŋgoafɪ akɪmɪ ranɪ fikɪmɪ adaburo ranɪhündambo nindou amboanɪ sünambeahɪndɪ nendɪ ramefundɪ nou yarɪhi hohoanɪmomayeɪ-ane. Ranɪyu asu God ai aheimbo hai koadürümbo horɪ-randeimbɪ ranambe hɪnɪŋgɪ-mareandüra asübusɪ afɪndɪ masahümündɪ. Ŋga aheimbo yandɪhu hondɪhundürɪ mbundɪhumbo anɪmbo asu sɪhɪrɪ amboanɪ yahurai refepoanɪ, ŋga ranahambo ndondɪhu türüboadi-humboane.

⁸ Mami ranɪ-süŋgumboane nindou ranai-amboanɪ nɪne-moatükunɪ yafogoadɪnambo nahurai tüküfeyoanɪ ranahambo süŋgurɪhindühɪ moaruwai hamɪndɪ nindou tükümehɪndɪ. Rananeɪ ai Godɪndɪ ŋgɪnɪndɪ ranahambo daboadɪ hɪhɪrɪhindühɪ hɪmboamupuimbo-randeimbɪ sünambeahɪndɪ nendɪ ranahamumbo tɪrɪfoefe hoafɪyahüpurɪ arɪhündɪ.

⁹ Horombo sünambeahɪndɪ nendɪ-yomondɪ bogorɪ, ahandɪ ndürɪ Maiker, ai moai ramarɪhɪndɪ nou rareandɪ. Ŋga ai Satan-dɪbo Mosesɪndɪ fi ra dɪdɪ manderümündɪ safanɪ hena sɪmborɪ hoafɪyafandühü ai moai Satanɪmbo tɪrɪfoarɪrɪ papɪ-hoafɪrürɪ. Ŋga ai yare hoafɪyuhü yahuya, 'Adükarɪ ai-anɪmbo sɪhambo moaruwai watɪkoafɪ-mbiyunɪn-amboane!' mehundo.

¹⁰ Ŋga nindou ranana nɪmɪndɪ ra fɪfɪrɪfekoate wamboaneɪ ranahambo ai tɪrɪfoarɪhi hoafɪyeɪ arɪhündɪ. Asu ai nɪnɪhondɪ nahurai hohoanɪmo fɪfɪrɪfe-koate-aneɪ nɪnɪ-moatükunɪyo hohoanɪmoambe tüküfeyo ra süŋgurɪhi arɪhündɪ. Ranane asu ahei ranɪ hohoanɪmo ranai aheimbo moaruwaimbo-reandürɪ arandɪ.

¹¹ Hɪpoanɪmboebou-aneɪ, ŋga aiana asübusɪ afɪndɪ ndahümündimboyeɪ! Aiana sapo horombo Ken hohoanɪmomayu hohoanɪmo-ane süŋgurɪhi arɪhündɪ. Aiana horombo Baram tɪkare-haya ramefiyu nou ai kakɪ semɪndɪmbo-hündambo yanggɪrɪ ratüpurɪyeɪ arɪhündɪ. Kora ramefiyu nou ai Godɪmbo süŋgufekoate-mayeɪ-amboani asu ai aheimbo moaruwaimbo-reandürɪmboani.*

¹² Se mamɪ fandɪhi nɪmarimbo nindou ŋgorümbo aboedɪ hohoanɪmo-yondorambo sesesɪ-yeihɪ nɪmarian-anemo asu nindou ranai se-babɪdɪ nɪmarɪmondühɪ ahamundɪhoarɪ sowasümondühɪ nindou bɪdɪfɪrambo saikoate-memo. Ahamundɪ hohoanɪmo ra sɪhei fandɪhi arɪhündɪ ra

* **1:11:** Ken ai ahandɪ akɪdambo ŋgɪnɪndɪyuhü hɪfɪkoamarɪrɪ (Stat 4). Baram ai kakɪ semɪndɪmbohünda Israerɪmbo moaruwaimbofe hoafɪ hoafɪmayu, ŋga God ai moai ahandɪ hoafɪ hɪmborɪyu. (Namba 22-24, fo 23:4-5). Kora ai Mosesɪmbo daboadɪ hɪhɪrɪmarɪrɪ ranɪmboane asu God ai ahambo hɪfɪkoamarɪrɪ. (Namba 16).

moaruwaimboru arundi asu ai didibudumbi moatükuni nahurai-anemo. Rananemo asu ahamundi fimbo yangir-anemo aiana hohoan+moyomo hoangomo arundi. Aiana sapo mburüngai wer+nambo kikam+ndi pireandan+ hoe-koate moan+ goagu aho yahurai ham+ndi nend-anemo. Aiana sapo n+mi hisi simboani hisi-koate an+nggo nahurai-anemo. Asu ngoambo n+mi sapo nindou ai ahas+har+ kibodir+hinda emündü pefoi haya yapari an+nggo nahurai-anemo.

¹³ Ahamundi amoan+ngümbi ratüpur+ ra sapo hohoambu af+ndi howohü wut+puiar+ sem+ndi ho momoehoan+ koarar+hendi yahurai-anemo. Horombo God ai sapo mupui hoahoango-randeimb+imbo n+mbi n+marowambe ran+hü koadürümbo n+mandif+ ndandi yahuhaya h+n+ngg+mareand+ yahurai-anemo.

Nindou ranai t+ng+rifo moaruwai ndowandümbemo

¹⁴ Enok ai Adam nüngu-ambeah+ndi 7 amoaombofi tüküfi manüngu. Ai nindou ranahamumbo horombo hondü hoaf+yuhü yahuya, "Hoeir+hi! Adükar+ ai ahand+ sünambeah+ndi nendi af+ndi tausen engoro ran+bab+d+imbo kudümbui muñguambo y+bobofe-mbohündambo.

¹⁵ God ai nindou muñguambo 'se hütiei,' mbüsü haya ahambo f+f+r+fekoate-ayei ranaheimbo t+ng+rifo dagadür+mbui. Sapo ai God+imbo hohoan+mokoate moaruwai ham+ndi moatükuni ratüpur+ süngur+hündü+ asu ai God+imbo moaruwai ham+ndi hoaf+ hoaf+yei mar+hünd+ ran+imboane ranaheimbo t+ng+rifo dagadür+mbui," mehu.

¹⁶ Nindou ranai ana n+n+n+imbo ra ai y+boaruko hoaf+yomo wak+rundü+ nindou ngoründ+wam+ pap+fe hoaf+ af+ndeimb-anemo. Aiana ahamundi moaruwai hohoan+mo meñgoro ran+yang+r-ane sünguru homo arundi. Aiana ahamundi fimbo bor+yomo arundi asu nindou b+d+f+ramboya, ai y+hoef+ hohoan+mo ran+süngumb+r+hinda yahomomboanemo aheimbo hoaf+ naf+rundür+ arundi.

Se hibad+hümbö s+hei an+hondümböfe hohoan+mo ra kik+h+indühümüdi

¹⁷ Se wand+ ngusüfohünd-anei, se sapo n+ne hoaf+ s+heimbo s+hef+ Adükar+ Sisas Krais+ndi hoaf+ sowandümo homo-rundeimb+ ai horombo hoaf+memondür+ ranahambo hohoan+mondei.

¹⁸ Ai s+heimbo yaru hoaf+yomondühüya, "B+d+f+ranambo si tüküfeyo-ambe ana, t+r+foaru hoaf+yomo-rundeimb+ tükündafumboemo asu ai ahamundi God+imbo f+f+r+fe-koate hohoan+ süngundu ndumboemo," mehomondür+.

19 Nindou ranai hifinindi hohoanimo sünguru asu yikürübüru-rundeimb-anemo. Yifiafi Aboedi ranai moai ahamundi ngusüfoambe nimaropuri, nga wani.

20 Nga wandafi mam, sihei anihondümbofe hohoanimo ra Godindi yangir-ane asu se nginindi anihondümbofembohünda simbori farihafirindei. Sapo Yifiafi Aboedindimayo nginindi raninambo-animbo Godimbo didibafindei ndühündi.

21 Godindi ngusüfo pefe hohoanimo ranambe nimboei ngei. Se sihefi Adükari Sisas Kraisi ranai ahandi hipoambo hohoanimo ranambo yangiri koadürümbo-koadürümbo ninngombo ra ndemunimbui mbisei hehi himbondeihini nimboei.

22 Nindou didiyei ai ndofe anihondümbofekoate moani mbusümondühi nimboei wakarihindi ranaheimbo hipoambo-ndihindüri.

23 Bidifiri nindou aiana hai ngoafina ho nafini aniboadei, nga se nimai aheimbo ranambeahindi kündahi hündühümüdi-hündüri aboedühi pindihindüri. Nindou bidifiri ahei ngusüfoambe botifembo moaruwai hohoanimo aheimbo hifandirandüri arandi. Nga se aheimbo moani yihimbondeihini hipoambo-ndihindüri. Hibadihündi, nga ahei moaruwai hohoanimo raninambo se moaruwai tükündahimboyei.

Godimbo hihifi hoafi

24 Sihiri God mam yangiri ahambo aboed-animbisefimboane. Ai-animbo siheimbo kikihindamündü nünguan asu se ngiri anihondümbofe hohoanimo hininnginidihindi. Ai-animbo siheimbo ndemündündüri gafu didiboadonde ahandi himboamupuimbo-randeimbi himboahü ranambe huti-koate hihifi-hihifi kapeihü hininnginidearümbui.

25 God ai sihefimbo aboedambo-reamunirandeimb-ani. Sihifi Sisasi Kraisi sünguyu Godimbo hoafiyehi seiya, "God ai adükari ndüreimb-ani, adükari bogor-ani, nginindi adükareimb-ani asu munguambo moatükunihifandandeimb-ani," mbiseiamboane. Munguambo si horombo maho ai yahurai manüngu-ane asu hapondanambe asu süngunambo amboani ai moani yahurai koadürümbo-koadürümbo nüngumbui. Anihond-ane.

Dibohindi Hoafi Weindahifembo Hoaf-ane Hoafi God ai Sonimbo weindahimareandi

Boatei hoafi

¹ Hoafi nda dibo mengoro-ane, nga Sisas Kraisi ai weindahimareandi. God ai ahandi ratupuriyei-rihundeimbi ranaheimbo nini-moatukuni nimeh-nou tukufemboayo nafuimbiyunduri yahuhaya Sisas Kraismbo nafuimayundo. Rani-moatukuni ra sunambeahindi nendi ai Kraisi ndi ratupuriyu-randeimbi Son, wambo sowana koarheira kusu weindahimareandi.

² Raniyo asu Son ro nini-moatukuniyo hoeimartheandi ranahambo anihondumbo hoafimayahi. Rani-moatukuni ra Godi ndi hoafimayo-wamboyo asu Sisas Kraisi ai ranahambo anihondumbo hoafimayu.

³ Nindou ai nini-moatukuni sunguna tukufemboayo hoafi nda nindou bidifiri-yei himboahü ritimira arandi aiana hihifi-hihifimbiyu-wamboane. Asu nindou didiyei ai ndani hoafi sürü papimarandi ranahambo himbori-yei hehi sunguarihindi ai hihifi-hihifimbeyei-amboane. Nini-moatukuniyo tukufemboayo si ra ngiri amitata tukundifeyo.

Kraisi ndi nendi 7-ngoafumbi amarei aheimboane hoafi nda

⁴ Ro Son-anahi nda, ro 7-ngoafumbi Kraisi ndi nendi Esia hifambe amarei sheimbo sürü nda paparhandi.

God haponda anungu, horombo hondü manungu, asu sungunambo nngomboayu ranani, asu yifafi 7 ranai ahandi adukari bogorindi nimarifondi hangifoani amarei, asu Sisas Kraisi ainei sheimbo moani hipoampondihindürühi ngusüfoambe afurife kifimbi hohoanimo mbisahü-ndüramboane.

⁵ Sisas Kraisi-ana ai ndore anihondumbo weindahifemboyo-randeimb-ani. Ai boatei yifihündi botifi haya, asu ai munguambo moatukuni hifi ndanihü bogorimboyahi ninouaye ranahei adukari bogor-ani. Sapo Sisas aiyu shefimo moani hipoambo-reamunühi ahandi hori ranambo moaruwai-ambeahindi aboedambo-mareamuni.

⁶ Raniyo shefimo, God ahandi afindi ranahandifihidi dibafife-rambohünda adukari bogorimbore hini ngimareamuni. Sisas Kraisi aiana nduri adukarumbindu haya

koadürümbo-koadürümbo nginindimbiyu-wamboane. Nga anihond-ane!

⁷ Awi se himboriyei! Ai ngiri amitata mburüngai bitapinde haya kudu.

Nga asu munguambo nindou ai hoeindi-horimboyei.

Asu yifiarinambo wafusimaründümo nindou amboa hoeindü-wurimboemo.

Asu ahambo sünguna mungua hifinindi siri amboa arani-hoafindeimboyei.

Yini, ndani-moatükuni ra tükündifemboe. Nga anihond-ane.

⁸ God Adükarai ai hoafiyuhü yahuya, “Roanahi horombodidiya asu süngudidiya arihandi. Roanahi haponda animboahi, horombo manimboahi asu sünguna nimboamboyahi. Asu ro nginindi hamindi hond-anahi,” mehu.

Son ai Kraisimbo hoeimariri

⁹ Ro sihei wandafi Son-anahi. Ro se-babidimbo ningombo asübusi Sisas-dibo asahümündi ra semindi mburümbo God nginindi hifandarandi ranambe ningomboanahi. Sihiri munguambo nine tinarifo afindi tükefeyo ra maminihiringrou nimboefimbo sahumndefüh-anefti. Ro Godindi hoafi asu hoafi Sisas weindahimareandi ra bokamariheheandamboyei wambo hemafoari-hindira asu ro ha airan Patmos-wami manimboahi.

¹⁰ Adükarindi si ra tüküfehüyo asu Yifiafi Aboedi wandi fiambe nginindi tüküfehüyo asu wandi daboadani himboriyahane nindou mamihofimayu ra fufunji nahurai puküna hoafimayu.

¹¹ Ai yare hoafiyuhü yahuya, “Nini-moatükuniyo hoeiaro-wandi ra se bukambe sürü papinda mbunda 7 ngoafümbi Kraisindi nendi amarei aheimbo sowana koandihoeffi. Ngoafi ranana Efesus, Smerna, Pergamam, Taiataira, Sardis, Firadefia asu Raodisia-anei,” mehu.

¹² Raniyahi asu nindou düdi wambo hoafimayu ranahambo hoeifimbo sahehea, hihiriyahe hoeirihandane gorinambo nafümbi ram nindife fondi 7 ranai maningomonda hoeimarheapuri.

¹³ Ranayo asu nindou mamiram nindife fondi ranimbusümo manüngu. Aiana Nindou Hondü nahuraiyu. Raniyu ai hoandari hoeari güdeandani hani tinari gabudimafoareandamboyu asu gorinambo nafümbi ret nahurai ahandi misindi-hamindihü hühire haya manüngu.

¹⁴ Ahandi mbiro asu mbirinanji ana kayahi ninendi kifohayo asu sünü kifohi nahurai hamindimayo. Ranayo asu ahandi himboari ranai hai imami nahuraimayo.

¹⁵ Ahandi tɪɲarɪ ana ain hai adükarambe mandife mburimbo himboamupuimbo-arandi rahurai hamindiyo makiaro. Raniyo asu ro ahandi hoafi ra himboriyahani sapo hoe hohoambuyo haya aho nahurai fumayo.

¹⁶ Asu ai mupui 7 ra warihondü warani waramberamündü haya manüngu. Asu ami-yomondɪ pisao ra yiboboani yihümindiyoweimbi yihümindɪ hamindɪ ranai ahandi yahamonindɪ moanambühɪ tükife mbumarandɪ. Asu ahandi ŋusümboari ranana sapo hüfɪnɪmbo hüfɪhamindɪ si boakafoareandɪ nahurai hamindɪ simayo.

¹⁷ Raniyahɪ hoeirɪhinɪhünda asu ahandi yirɪkɪmɪ yifɪ nahurai pɪmayahɪ. Raniyu asu ai ahandi warihondü warɪ ra wandɪwamɪ nande mbura hoafiyuhü yahuya, “Awi se yihɪmbo-ndamboyafɪ. Roana weaŋgurühɪ-dɪdɪ hondüya asu süngu-dɪdɪ hondüya-rɪhandeimb-anahɪ.

¹⁸ Asu ro yaŋgɪrɪ nda anɪmboahɪ. Horombo yifɪmayahɪsɪ, ŋga se himboyafɪ, roana haponda yaŋgɪrɪ koadürümbo-koadürümbo anɪmboahɪ. Ran-anahɪ asu ro Yifɪyo-ramboane asu yifiafɪ ŋgoafɪ yipurɪ ra hɪfandarɪhandɪ.

¹⁹ Raniamboane awi nɪne-moatükunɪ hoeimarowandɪ asu haponda tükefeyo-ane asu sünguna tükufemboayo ra se sürü papɪndandɪ.

²⁰ Sapo se hoeimarowandɪ mupui 7 asu gorɪnambo nafümbɪ ram nindife fondɪ 7 wandɪ warihondü warani ranana dɪbohɪndɪ hoafɪ meŋgoro-ane. Ranahandɪ nɪmɪndɪ ra ndahurai-ane: Mupui 7 ranana Kraisɪndɪ nendɪ-yei sünambeahɪndɪ nendɪ 7-anemo. Ram nɪmɪndɪ 7 ranana Kraisɪndɪ nendɪ 7-aneɪ,” mehu.

2

Kraisɪndɪ nendɪ Efesus ŋgoafɪhü amarei aheimbo hoafɪ aho

¹ Nindou ranai hoafiyuhü yahuya, “Sünambeahɪndɪ nendɪ Kraisɪndɪ nendɪmbo Efesus ŋgoafɪhü hɪfandarandürɪ rana-hambo sürü papɪndandɪ.

Nindou mamɪ ai mupui 7 ahandi warihondü warani semündü haya gorɪnambo nafümbɪ ram nindife fondɪ 7 rani mbusümo hoahoŋgu wakɪmareandɪ ai hoafiyuhü yahuya,

² ‘Se muŋguambo moatükunɪ wambohünda ratüpuriyei arɪhündɪ ra ro fɪfɪrɪhea-mboanahɪ. Asu ambe yaho yiboaruko-yiboarukofihɪ hinɪŋgɪfekoate tɪɲɪrɪfoyeihɪ ratüpuriyei arɪhündɪ. Seana moai nindou moaruwai ranaheimbo sɪhei mbusümo nɪŋgombo yifɪrɪyei. Nindou ai hoafiyomondühɪya, “Ro-amboa Kraisɪndɪ hoafɪ sahumɪndefɪ hefɪ-rɪhundeimb-aneɪ,” mehomɪ, ŋga

anihondü ana wani, se ranahamumbo yibobori-hipurühi fifirihindi ra ai tikai hoafümbi nindou yangir-anemo.

³ Nga seana ambe sei hehi nginindi nimboeimbo asu wandi süngu tñirifo ra sahümündi hehi tñirifoyeihi moai wambo süngufembo ra hinñgirihindi.

⁴ Nga sihafı hoafı akıdou engoro. Se weangurühi wambo ngusüfo pamarowandiri, nga haponda hinñgimarowandiri.

⁵ Se aboedi hohoanimo hinñgıfekoate-yafambe manımbafı ra nahurai hohoanımondafı. Nga asu hapondanı ana se moaruwai hohoanımo hinñgıro hawa horombo weangurühi süngumarowandi nou süngundandı. Asu se sihafı hohoanımo ra ngorü-süngufekoate-ayafı ana, asu ro tükündahe sihambo tñirifo ndahanınihü sihafı ram nindife fondi ra raguanambo-ndıheamboyahı.

⁶ Awi aboedi hohoanımo ranana sihafı fiambe nımarımbokane: Asu ranane Nikorasındı sırhündı nindou ranahi hohoanımo ranahambo yıboarukoro hafı arandı. Ro-amboanı ahei hohoanımo ranahambo ana yıboarukorıheandühanahi.

⁷ Nindou ai himboambe-mbındühi ana, awi ai moanı himbo yangiri kümbıreandamboane, sapo Godındı Yıfiadı Aboedi ranai Kraındı nendambo hoafendürı ranahambo! Nindou ai yıfiarıyu taborarıhoayu ana, nımı nındoumbo yangiri senda nımboei-rıhündeımbı ranahandambo sesi yımai mbısaha, ndemüdümbui. Nımı ranana Godındı nübürambe-ane anıngo, ” mehu.

Kraındı nendı Smerna ngoafıhü amarei aheimbo hoafı aho

⁸ Nindou ranai hoafıyuhü yahuya, “Sünambeahındı nendı Kraındı nendambo Smerna ngoafıhü hıfandarandürı ahambo sürü papındandı.

Nindou düdi ai weangurühdıdı asu süngudıdı yıfiyu haya asükai yangiri anüngu, ai ndare hoafıyuhü yahuya,

⁹ ‘Ro fifirıheandı sıhei tñirifo afındı asu napokoate-ayei ra, nga se muñguna napo afındeımbı hond-anei! Ro fifirıheandı nindou bodımondı ai sıheimbo hoafı moaruwai hoafımehöndürı ra. Ai hoafıyeihı seiya, “Roana Sudahönd-aneı,” masei, nga aiana Suda höndüyeipoanı. Aiana Satanındı nendı yangir-anei.

¹⁰ Nıne asübusı ndeara akımi hamındı sıheimbo tüküfemboayo ranahambo se yowanı yıhimboyopoanı. Himborıyei! Satan ai bıdıfiri sıheimbo refe hoeifendürı-mbohündambo karabusı-ndearümbui. Asu 10 sı se afındı tñirifo-ndeımboyei. Nga se anıhöndümbondıhi ñgeimbo

yifayei amboani ro yangiri ningombo hohoanimo nginindi napo nahurai ndahandurimboyahi.

11 Nindou ai himboambembindühi ana, awi ai moani himbo yangiri kumbireand-amboane sapo Yifiafi Aboedi ranai Kraisindi nendambo hoafayonduri ranahambo. Nindou didiyei yifiariyei taborihehi-rihundeimbi aheimbo ana ngiri asukaiyo yifimboayo ranambo moaruwaimbondeanduri,' ” mehu.

Kraisindi nendi Pergamum ngoafihü amarei aheimbo hoafi aho

12 Nindou ranai hoafiyuhü yahuya, “Sünambeahindi nendi Kraisindi nendambo Pergamum ngoafihü hifandaranduri ahambo sürü papindandi:

Nindou mamami-yomondi pisao yiboboani yihümindeimbi masemüdu ranai ndare hoafiyuhü yahuya,

13 ‘Ro nahi se nimboei arihündi ra fifirih-amboanahi. Ngoafi ra sapo Satan ai ahandi nginindi hifandarandi ranihü. Nga seana, wandi nduri ranahambo kikhisafirandifimbo-anafi. Horombo Antipas ai wandi nduri ranahambo weindahire-randeimbi manüngu asu moani wandi hoafi rani yangiri hamindi süngumare hu. Raniyo asu sapo Satan ai nimarü ngoafihü ranihü sihei mbusümo ahambo hifokoamarihora yifimayusi, nga rani-simboani se moai sihei anihondumbofe ra dibonapirihindi.

14 Nga awi ro siheimbo hoafiyondurimbo hoafi akidou mbegori. Awi sehündi bidifiri aiana Beramindi hohoanimo ra nginindi kikhiri-hümündimboanei. Ai Berakimbo yamundimarira asu Berak ai Israerimbo moaruwai hohoanimo nafuimendüra süngurihündi tkai godimbo sesi sihefeimbihündi sahüsi marihündi. Asu nindowenihai ai nimorehi sisihimoyomo asu nimorehi ai nindowenihai birabiriyeyi marihündi.

15 Rahurai sehündi nindou amboa bidifiri Nikorasindi yamundife süngurihi-rihundeimb-anei.

16 Ranimbo-hündambo-animbo awi sihei moaruwai hohoanimo hiningindihisi hehi aboedi hohoanimo süngundihindi. Asu se refekoate-ayeyi ana, ro nimehünou siheimbo-so dügumbo rani-babidimbo wandi yahamo pisao yihümindi tükufe aninggo ranambo yifiari-ndamboyahi.

17 Nindou ai himboambe-mbindühi ana, awi ai moani himbo yangiri kumbireand-amboane sapo Yifiafi Aboedi ranai Kraisindi nendambo hoafenduri ranahambo. Nindou düdi ai yifiari ra titaboara-foareandi ana, nindou ranahambo sünambeahindi sesi bidifiri, ahandi nduri mana, dibo engoro ra ndahandomboyahi. Asükainda ro nimoei

kifohi ndüri simbori peningoweimbi ahambo ndahandom-boyahi. Nimoeri kifohi ranifih ndüri apaiaro ra nindou mamai ai-amboani ngiri fifirindeandi, nga nindou sapo düdi ndüri asemüdu ranai yangir-animbo fifirindeambui,' ” mehu.

Kraisindi nendi Taiataira ngoafihü amarei aheimbo hoafi aho

¹⁸ Nindou ranai hoafiyuhü yahuya, “Sünambeahindi nendi Kraisindi nendambo Taiataira ngoafihü hifandarandüri ahambo sürü papindandi:

Godindi nimori, nindou düdi ai ahandi himboari hai imami nahurai asu ahandi tinarai ain hai adükarambe mandife mburimbo himboamupuimbo-arandi nahurai, ai ndare hoafiyuhü yahuya,

¹⁹ ‘Se nini-moatükuniyo ratüpuriyafi arandi ra ro fifirihamboanahi. Sihafi hipoambofe hohoanimo, anihondumbofe hohoanimo, fehese hohoanimo, asu sihambo tinirifo tüküfeyoani moan-ane yahoeferi ningo hohoanimo ra ro fifirihendi. Se horombo ratüpurimayafi ranahambo ngasünde haya haponda afindi hamindi ratüpur-ayafi ranahambo ro fifirihendi.

²⁰ Nga ro sihambo ndanahambo hoafi akidou engoro. Asu se Seseberimbo nimesi safühi hiningimarowanda tikai yamundife ra yamunde wakimareandi. Ai hoafiyohü yahoya, ‘Roana Godindi hoafi hoafiyarihandeimb-anahi,’ meho. Nga ai wandi ratüpuriyeri-rihündeimbimbo tikare-haya yamundimareandüra nimorehi sisihimoyei asu nindowenih birabiriyei asu tikai godimbo sesi sihefeimbihündi sahüsi marihündi.

²¹ Rananimbo ahandi moaruwai hamindi hohoanimo ra hiningire haya hihirife aboedi hohoanimombeyo sahehea afindi si rarihe hiningimari-heandiyosi, nga asu ai ahandi rani hohoanimo ra daboadanambo-fembo moei meho.

²² Awi nimorehi ranahambo ro tinirifo semindirambo fondi rani wami pindiheamboyah! Asu nindou didiyomo ai-babidi nimorehi sisihimoyomo marundi amboa hifi ndanihünda moaruwai hohoanimo ra hiningife-koateayomo ana, afindi hamindi tinirifo ndowandumboemo.

²³ Ro ahambo süngurihi-ndeimbimbo amboa hifokoakoboadihearümboyahi. Rananimbo asu munquambo Kraisindi nendi ai wambo animboya, Nindou aiana ngusüfoambe asu hohoanimo ambe türüfoare fifireandeimb-ani. Asu mamai nindou se moaruwai hohoanimomoyei ranahambo simbori tinirifo ndahandürimboyahi.

²⁴ Taiataira ngoafihündi seana moai ahandi yamundife rani süngurihi rihiündi. Asu ro fifirihendi, seana moai Satanindi hoafi dibohindi hohoanimo asei ra fifirihindi. Ro hoafehandüri, siheimbo ngörü tñjirifo ra ngiri siheiwami ana nandihendi.

²⁵ Nga se muŋguambo hohoanimo masahümündi ra nginindi kikhisafi ndühümündi nimboei ngeian-animbo ro tükündaheamboane.

²⁶ Nindou düdi ai yifiariyu humbo titaboarifoare haya asu ro hohoanimoayah rani-süngu yangiri süngura humbo bidifiranimbo ana, nindou ranahambo nginindi ndahandomboyahi wandi Ape wambo masendi nou. Rananimbo asu nindou ranai muŋguambo nindou hifi ndanhiü animboei ranaheimbo hibadarümbui.

²⁷ Ai nginindi hamindi nüngumbo yikamuninambo hibadarümbui.

Asu rananimbo aheimbo harindundüran hiþiri hifinambo nafümbi nahurai boborindeambui. *Buk Song 2:9*

²⁸ Asu ai ngasüнди-mareandindüri rani nafuimbohünda ro ahambo botiboti ndahandomboyahi.

²⁹ Nindou ai himboambembündühü ana, awi ai moani himbo yangiri kümbireand-amboane, sapo Yifiafi Aboedi ranai Kraisindi nendambo hoafendüri ranahambo!" mehu.

3

Kraisindi nendi Sardis ngoafihü amarei ranaheimbo hoafi aho

¹ Nindou ra asükaiyu hoafiyuhü yahuya, "Sünambeahindi nendi Kraisindi nendambo Sardis ngoafihü hifandarandüri ahambo sürü papindandi:

Nindou mamai ai yifiafi 7 asu mupui 7 semünduweimbi-mayu ai ndare hoafiyuhü yahuya, 'Ro sihambo se nine ratüþuri rawarowandi ranahambo fifirihendi. Nindou ai hoafiyehi seiya, "Seana yangiri animbafi," maseisi, nga anihondü ana se muŋguna yifiyafi-mboanafü.

² Se himboari birihoeþi! Sihafi anihondümböfe hohoanimo ra moendi-koate-yoambe nginindi nimbafimbo kikhisafi-ndandifi. Nga ro hoeirihendani se ninimoatükuniyo rawarowandi ranana wandi Godindi himboahü awi aboedi ndorihoeimbi hamindi-yopoani.

³ Se ninimoatükuniyo himboriyafi mbura asu masowandifi ra mitaninda-ndimboyafi. Nga himborindafi mbunda asu sihafi moaruwai hohoanimo ra hininngindo hawa asu aboedi hohanimo süngundowandi. Se himboari birihoeþi hawa hibadandi, nga ro sihambo sowahi

hümbuhünümbi nindou nahurai tükündahe-amboyahi asu se ngiri ro tükifemboayahi ra fifirindowandi.

⁴ Nga asu Sardis ngoafihü nindou bodimondi ahei hoeari ranana aboedi afisahoyokoate-ane. Asu rananimbo ro babidi hahabodeihü sapo ai aboedi hamindi wambo kifohi hoeari gudihimboyei.

⁵ Nindou düdi ai nginindi semündü haya yifiariyu hu titaaboara-foareandi animbo ai nahurai kifohi hoeari güdeambui. Asu ro ngiri yangiri ningombo bukambe ndüri sürü papimarandi ranambeahindi gogorindi-heheandi. Nga ro wandi ape asu ahandi nendi-yomondi himboahü hoafindahühi animboya, 'Wand-anei,' mbisamboyahi.

⁶ Nindou ai himboambe-mbindühi ana, awi ai moani himbo yangiri kümbireand-amboane, sapo Yifiafi Aboedi ranai Kraisindi nendambo hoafendüri ranahambo,' " mehu.

Kraisindi nendi Firadefia ngoafihü amarei ranaheimbo hoafi aho

⁷ Nindou ra asükaiyu hoafiyuhü yahuya, "Sünambeahindi nendi Kraisindi nendambo Firadefia ngoafihü hifandarandüri ahambo sürü papindandi:

Hoafi ndanana sapo nindou düdi sürühoeimbü hondüyu haya anihondumbo hoafiyu-randeimb-ani. Aiana Adükari Bogori Defitindi-mayo ki semündumboani yipurü ra sübüdhenda asu nindou mamai-amboani ngiri asükaindu pandeandi. Asu ai parareandi ra ngiri ngörü ai sübüdhendi.

⁸ Ro se nine-ratüpurü ratüpuriyafi arandi ra fifirihemboanahi. Asu se ndürikoate-ayafi ra fifirihendi, nga ro nini-moatükunü mboyo yamundi-marheanini ra se süngurandihü asu wandi ndüri dükefembo moai amoanüngiyafi.

⁹ Rani nindou Satanindi rotu worambe mamarei ranai seiya, 'Roana Sudahünd-anefti,' maseisi, nga aiana anihondü Suda-yeipoan. Aiana tikai hoafümbi nindou yangiri-anei. Ro yandiheranü shafi himboahü tükündahi shafi yirikimi yirumbo pusindihimboyei, asu ro shambo hohoanimoayahinini ra ai fifindihimboyei.

¹⁰ Ro shambo sahiya, 'Tijirifo shambo tükündifeyoani se moan-ane mbisafi nginindi nimbafi,' masahi. Asu se hoafi ra süngumarowandi. Ranimbo-hündamboanimbo asu ro shambo hibadihanini-mboyahi tijirifo nindou munquambo ndani hifihündi ranaheimbo refe hoefendürimbo si tükefeyo rani-simboani ra ngiri shambo tükündifenini.

11 Ngirî amîtata ro sîhambo sowana tükündaheandi. Anihondümböfe hohoanimo se kikiharandîfî ra awi hîningîndo-wamboyaî. Nga kikihindandîfan-animbo asu nindou bodîmondî ai sîhafî aboedî harîhefîmbî takîni-mayo ra raguanambofe-koatembeyei-amboane.

12 Nindou düdi sapo yifiariyu tîtaboari-foareandeimbi-mayu ranahambo ana ro wandî Godîndî worî ranambe kambohoani-mbondîhini fondîhi hîningî-ndîhinîmboyaî. Asu ai ngirî worî ra hîningînde haya weindani tükündüfiyu. Asu ro-ahandîfîhi wandî Godîndî ndürî pandîhe asu wandî Godîndî ngoafî adükari sîmbori Serusarem ranahandî ndürî amboani pandîheamboyaî. Sapo ranî ngoafî ranai animbo sünambeahîndî hîfîna wandî God sowahîndî kodomboe. Rananimbo asu ro-amboani wandî sîmbori ndürî nindou ahandîfîhi pandîhe hîningî-ndîheamboyaî.

13 Nindou ai hîmboambe-mbîndühî ana, awi ai hîmbo-yanngîrî kümbîreand-amboane, sapo Godîndî Yifiari Aboedî ranai Kraisîndî nendambo hoafendürî ranahambo,' ” mehu.

Kraisîndî nendî Raodisia ngoafîhü amarei aheimbo hoafî aho

14 Nindou ra asükaiyu hoafîyuhü yahuya, “Sünambeahîndî nendî Kraisîndî nendambo Raodisia ngoafîhü hîfandarandürî ahambo sürü papîndandî:

Anihondümbö hoafîyu-randeimbi ai munguambo God nafîmarandî ranahandî nîmîndî ra ndare hoafîyuhü yahuya,

15 ‘Se nîne-ratûpurî ratûpurayafî ra fifîrîhenînimboanahî. Asu awi se moai wambo daboadi hîhîrowandîrî asu moai ngusûfo parowandîrî. Awi se wambo daboadi hîhîrîmbaro-wandîrîyo asu ngusûfo pambarowandîrîyo saheheamboyaî. Nga se wambo akîdou yanngîrî anihondümbö-rowandîrî arandî.

16 Ranîmbo-hündambo-animbo asu awi ro sîhambo daboadi hîhîrîndî-heanînimboyaî.

17 Nindou se raro hoafîyafühî safîya, ‘Roana kaki afîndeimbi nindouya hehea napo afîndeimb-anahî. Ranîmbo-wambo asu ro moai mamî moatükunî napo amboani mbonîmbori-hamîndîhi,’ asafî. Nga wanî. Se moai nindou wudî nîngoyafî. Seana nindou moaruwai hamîndîyafî hîmboatîharîyafî hawa moani nindou safî yanngîr-anafî.

18 Awi ro sîhambo dîbafîndîheanîni samboanahî. Se napo afîndeimbi hondü tüküfembohünda wandî-mayo gor hondü nda pemîndafî. Asu sîhafî amoanîngümbî safî yanngîrî fi ranahambo gabudîfembohünda kifohî hoearî amboani pemîndafî. Se hîmboatîharîyafî ranîmbo-hündambo se

hĩmboari aboedi asũkaiyo hĩmboarĩmbohũnda hĩmboari marasin bidĩfiri pemĩndafi.

¹⁹ Nindou daboe ro hohoanĩmo-ayahandũri ranaheimbo ana moaruwaimborĩhe hoafeyahandũrũhi asu aheimbo didĩboado-rĩheandũrũh-anahi. Ranĩmayo-wamboane awi se afĩndi hohoanĩmondafũhi moaruwai hohoanĩmo ra hĩnĩngĩndo mbunda aboedi hohoanĩmomayo ra ndowandifi sũngunda ngafi.

²⁰ Awi se hĩmboriyafi! Ro yipuri-kĩmi nĩmboambo pirako-pirako-arĩhandi. Nga asu nindou dũdi ai ro pirako-pirako-arĩhandi ra hĩmboriyuhũ wambo yipuri sũbũdarĩhendiri ana, ro ahandi worambe keboehe ai-dĩbo sesi dagadihani asu ai-amboa ro-dĩbo nĩmandũ dedũmbui.

²¹ Ro yifiariya titaboari-mafoareandi nindouya heheamboanahi asu hapondani ro wandi Apendi nĩmarĩfondi ranĩwami amarihi. Nga nindou dũdi ai-amboanĩ yifiariyu titaboaforea-ndeimb-ayu ana, asu ro-dĩbo yini mbĩsaha wandi adũkari bogorĩndi nĩmarĩfondi ranĩwami nĩmandũmbui.

²² Nindou ai hĩmboambe-mbĩndũhi ana, awi ai hĩmboyangĩri kũmbĩreand-amboane, sapo Godĩndi Yifiafi Aboedi ranai Kraisiĩndi nendambo hoafendũri ranahambo, ” mehu.

4

Godĩmbo sũnambe heirũnambo hĩhifi-hĩhifiyeihĩ kakĩsao-arĩhori

¹ Ranĩyahĩ ranĩsimboanĩ hamĩndi ro yafogoadĩnambo nahurai sũnambe yipuri ranai sũbũdĩrihoai menjorowa hoeimarĩheandi. Ranĩyo asu hĩmboriyahane wambo hoafi mamĩ horombo fufuĩ nahurai hoafimendiri ranai hoafiyondĩrũhi yahoya, “Awi, se ndũhi sũhũfan-anĩmbo ro sihambo nĩne-moatũkunĩyo sũngunambo tũkũfemboayo ranahambo hoafĩndahanĩni,” mehondiri.

² Nĩmehũnou Godĩndi Yifiafi Aboedi ranai wandi flambe-feyowohũyo asu adũkari bogorĩndi nĩmarĩfondi sũnambe hoeirĩheandani, ranĩwami nindou mamĩ didĩmbei ranai mamaru.

³ Nindou adũkari bogorĩndi nĩmarĩfondi ranĩwami mamaru ahandi ngusũmboari ana yangĩrasũfo asu hamburi sospa asu hamburi konirian kaki afĩndifihi semĩndĩmbo nĩmoei nahurayowohũ tũkũfe manĩngo. Refeyowohũyo asu foforahoeimĩ ranai bogorĩndi nĩmarĩfondi ranahambo wakiyo tũre haya, yangĩrasũfo emerar nĩmoei nahurai hĩmboarambe forĩhoayoweimbĩ manĩngowa hoeimarĩheandi.

⁴ Adükari bogorindi nimarifondi ranahambo 24 adükari bogorindi nimarifondi bidifiri ranai wakiyo türe haya burimayo. Ranayo asu fondi raniwami 24 boagiri-memo ranai kifohi hoeari yihuruyomo houmbo gorinambo nafümbi at kibodirifoaru mburu ninoumemo.

⁵ Adükari bogorindi nimarifondi ranambeahindi wabürüsü ranai bire hiningireandühiyo, nimoamonindi hoafi ranai moani pukuna pai kameihi kiki-marandi. Ranayo asu adükari bogorindi fondi-mayo rani hanjifoani sjarai hai 7 ranai yiyowohü burimayo. Sjarai hai maningomo ranana Godindi yifiafi 7-yomo burimayomo.

⁶ Asu asukaiyo fondi hanjifoani ra mamai moatükuni siriwara sürühoeuweimbi grasinambo nahurai nafiyoweimbi mengoro.

Adükari bogorindi nimarifondi rani-mbusümondühi asu himbori-kimi ra yangiri ningombü moatükuni himboari hanjifoani asu daboadanai gabudifoa-reandeimbi ranai ninoumayei.

⁷ Weangurihüdidü yangiri ningombü moatükuni-mayo ranai adükari pusi ahandi ndüri raion nahuraiyo. Rani-kiminindi yimbu noufimbü yangiri ningombü moatükuni ranai burmakau nahuraiyo. Ngorü rani-kimi ngimi noufimbü yangiri ningombü moatükuni-mayo ranai ahandi ngusumboari ra nindou nahuraiyo. Asu bidifirani yimbuyimbu noufimbü yangiri ningombü moatükuni-mayo ranai meso botirihoi ho-randeimbi nahuraiyo.

⁸ Yimbuyimbu yangiri ningombü moatükuni mamami ranai 6 mbanendeimbiyei ninoumayei. Aheifihü wagabe ragu asu moanambühi ra himboarinambo yangiriyo gabudifoa-reandüri haya mamarei. Asu ai nimbü-nimbisi ra moai heirü kikirühümündi, nga heirü hoafina kümerei. Ai rarihi heirüyeihü seiya:

“Adükari God Moani Adükari hondü,
Ai Sürühoeimbi hondü, Sürühoeimbi hondü, Sürühoeimbi hondü,
Ai horombo manüngu, haponda anüngu asu sünguna ningomboayu,”

sei heirüyeihü kakisauri hori marihündi.

⁹ Yimbuyimbu yangiri ningombü moatükuni ai nindou koadürümbo-koadürümbo yangiri nünquweimbi bogorindi nimarifondi-wami mamaru ahambo heirünambo kakisauri hori arihündi.

¹⁰ Ai refembo hohoanimo-yomondühi ana, sapo bogori nindou 24-memo ranai nindou ai adükari bogorindi nimarifondi wami mamaru ranahandi hanjifoani yiriyimbu pusirundühi piyomo mamarimo. Ai heirünambo

koadürümbo-koadürümbo nüggumbü-mayu ranahambo kakisaomaruri. Ran+yomo n+marifondi ran+ hanngifoani ahamundi adükari bogorindi at ra pirindowohü yaru heiryomondühüya,

¹¹ “Y+hoefi Adükari asu God!

Awi seana ndür+ adükarümbi asu ng+n+ndi moatükuni semindimbo ra adükari ham+ndi hond-anafi.

Se-randi munnguambo moatükuni engoro ra sihaf+ ho-hoanimo süngu naf+marandi,”

mehomo.

5

Godindi hoafi n+marifih+ ngamondifeimbi asu sipsip n+mor+ndi hoaf-ane

¹ Ran+yo asu adükari bogorindi n+marifondi ran+wami nindou mamaru ranahandi war+hondü warani ro hoeir+heandani pepa hoandari mam+ n+marifih+ ngamondifeimbi ahandi ndür+ skror ai mengoro. Asu pepa-mayo ran+fihi y+boboani sürü pap+yoweimbi mayowa, asu ranahambo n+mi hor+ nahurai 7-nambo h+mond+y+m+ndi masihefeyo.

² Asu ro hoeir+henda sünambeah+ndi nendi ng+n+ndi hondü ranai hoafiyuhü yahuya, “Nindou düdi aboedi mbumundi ndor+hoeimb-aiyu ai pepa n+marifih+ ngamondifeimbi-mayo ranahambo n+mi hor+ ran+nambo h+mond+mem+ndo ra kik+nde fufud+gai haya pepa ra ngur+ma-ndeanda?” mehu.

³ Nga asu nindou sünambeah+ndiyu, hif+n+ndiyu, hifambeah+ndi ragupoediyu mam+ ai-amboani ng+r+ pepa-mayo ranahambo ngur+nde hoeinde asu ragu wagabe h+mbondu, nga wani.

⁴ Pepa n+marifih+ ngamondifeimbi-mayo ranahambo nguri-ngurife asu wagabe ragu samongori-foefembo-mayo nindou mam+ ai n+ngokoate-mayuwa hoeifekoate-mayefi. Ran+imboanah+ ro moani af+ndimbo aran+imboaho ngusümboari h+imboari-mayah+.

⁵ Ran+yu asu nindou boag+r+mayu ranai wambo hoaf+yund+rüh+ yahuya, “E! Se aran+ndamboyafi! Se h+imboyafi! Raion Suda s+rambeah+ndi sei-ar+hünd+ sapo Defit+ndi amoao adükari-mayu ranai awi yifiar+yu titaboafoare-randeimb-ani. Ran+imboane asu ai-an+imbo n+mi hor+nambo h+mond+mem+ndo 7 ra kik+nde haya pepa n+marifih+ ngamondifeimbi-mayo ra ngur+ngur+ndeambui,” mehu.

Son ai Sipsip N+mor+ hoeimarir+

⁶ Asu ro hoeir+heandani Adükari bogor+ndi n+marifondi-mayo rani+ mbusümondühi Sipsip N+mor+ ra manüngu. Raniyo asu ahambo yimbuyimbu yang+ri+ n+ngoweimbi moatükuni-mayei raniyo asu boag+ri+ nindo-memo ranai Sipsip N+mor+ ranahambo wak+yomo türu houmbo man+ngomo. Refeyowohüyo asu Sipsip N+mor+ ranai hifokoefe sihefembo h+mboyohaya meñgoro. Sipsip N+mor+ ranai 7 daburüdümb+yo asu 7 h+imboarümb+yo. Asu ai ra God+ndi 7-yifiafi-yei sapo muñguambo hifina koamar+hendüra makosei.

⁷ Sipsip N+mor+ ranai ho adükari bogor+ndi n+marifondi-wami+ nindou mamaru ranahandi war+hondü waran+poedi+ sapo pepa n+mi+har+fihi+ ngamondife mas+hefeyo ra kos+maram+ndo.

⁸ Sipsip N+mor+ ranai ramareandamboyo asu sapo yimbuyimbu yang+ri+ n+ngoweimbi moatükuni-mayei raniyei asu 24 boag+ri+memo ranai muñguambo ahandi han+gifoani yir+yimbu pus+ri+hi mamarei. Muñguambo mamami boag+ri+memo ranai fand+yo-rambo moatükuni hap ra fufuründümo asu gor+nambo naf+yoweimbi dis warambemaründümo ranambe fis+jarümbi moatükuni foafusimbüyo. Ranana God+ndi yang+ri+ nindou-yei did+bafi+fe raniyo.

⁹ Asu ai yaru heirü simbor+ heirüyomondühi yahomoya, “Seana nindou moani aboedi ham+nd-anafi.

Pepa n+mi+har+fihi+ ngamondifeimbi sem+ndi hefe asu n+mi hor+nambo h+mond+yim+ndi mas+hefeyo ra kikife nguri+ngurifembohünda se ng+n+ndayafi!

Nimboe sapo sihambo hifokoama-r+hin+na yifi+mayafi, ran+imbohünda asu sihaf+ hor+ ranambo muñguambo s+ri,

muñgambo hoafi+mbü, muñguambo hif+hündi asu muñguambo fi ra

God+imbo-hünda h+h+iro masowand+fi+ndüri.

¹⁰ Asu se aheimbo God+imbo sesi sai-rambohünda nindou adükari bogor+imbo-rowandürühi h+n+ng+ma-rowandüri

ahandi ratüpur+ ratüpur+yo-rambohünda.

Asu aiana muñgua hifi h+bad+hümboyei,” yahomo heirümayomo.

¹¹ Raniyo asükaiya h+mboyahane sünambeah+ndi nendi af+ndi tapuiyoani tausen+yo mirion+yo-randeimbi-yomondi yafambe h+mbor+mayahi. Asu ai sapo Adükari bogor+ndi n+marifondi ranahambo, yimbuyimbu yang+ri+ n+ngoweimbi moatükuni-mayo, asu boag+ri+ nindou-memo ranaheimbo muñguambo wak+yomo türu houmbo man+ngomo.

¹² Raniyomo asu ai puküna heirüyomondühi yahomoya,

“Sapo Sipsip N#mor# h#fokoamefiyu ranai ana nindou
 aboed# ham#nd-ani.
 Asu ai h#fand#mbo ng#n#nd#,
 mu#nguambo aboed# moat#kuni,
 aboed# fifi#ife,
 ng#n#nd# ra mb#sem#ndu-amboane.

Asu mu#nguambo nindou ranahambo
 nd#r#mb# ad#kar-ani mb#sei-wamboane,
 ahambo h#h#fi-h#h#fi#mb#ri-hor#mboane,
 asu ahambo h#h#fi#mb#ri-hor#mboane,”
 yahomo houmbo heir#mayomo.

¹³ Ran#yo h#mbor#yahane, mu#nguambo moat#kuni
 s#nambe engoro, h#fi ndan#h#h# engoro, h#fambe ragu
 hoareh# engoro, asu mu#nguambo moat#kuni s#r#wara-ambe
 engoro ranai rar#hi heir#yeih# seiya,

“Nindou sapo ahand# ad#kar# bogor#nd# n#mar#fond#wam#
 amaru
 asu Sipsip N#mor# amboan# ranahafan#mbo
 mu#nguambo ai h#h#fi#mb#ri#h#h#p#ramboane
 ad#kar# nd#reimb-anafan# mb#seiyei-amboane
 ahafan#mbo h#h#fi-h#h#fi#mbeyei-amboane
 asu ai ng#n#nd# mb#sowand#fand-amboane,”
 masei.

¹⁴ Asu yimbuyimbu yang#ri# n#ngoweimb# moat#kuni
 ai rar#hi s#mbor# hoafiyeih# seiya, ‘An#hond-anes#,’
 masei. Ran#yomo asu nindou boag#ri-memo ranai
 yir#yimbu pus#ru n#mar#mombo heir#nambo ahafan#mbo
 kak#saorup#r#h# aboed-anafan# mehomop#ri#.

6

Sipsip N#mor# ai n#m# hor# ra k#boak#mar#hend#

¹ Asu ro hoeir#heandane, Sipsip N#mor# ranai sapo n#m#
 hor# mas#hefeyo 7 ranahandambo mam# k#boak#mareand#.
 Asu ro h#mbor#yahane, sapo yang#ri# n#ngoweimb#
 moat#kuni yimbuyimbu-mayei ranahandambo mam# ai
 puk#na n#moamond#hoafi nou yare wambo hoafi#yowoh#
 yahoya, “Se s#h#fi!” meho.

² Ran#yah# asu h#mboyahane hos kifoh# ranahambo
 hoeimar#heand#! Nindou hos sem#nd# hu-randeimb# ranai
 yifiahond# sem#nd#-haya mamaru ranahambo ad#kar# bo-
 gor#nd# at masagado. Ai yifiar#yu t#taboar#foare-randeimb-
 ani asu ai yifiar#yo t#taboar#foefemboh#nda as#kai h#h#ri#fi
 mahu.

³ Ran#yu asu Sipsip N#mor# ai yimbu noufimb# n#m#
 hor# ra k#boak#mareand#. Asu ro h#mbor#yahane,

yimbu noufimbî yangîrî nîngoweimbî moatükunî ranai hoafîyowohü yahoya, “Se sühüfi!” meho.

⁴ Ranîyo asu hos hamburî ranai tüküfe masîno. God ai hos semündü hu-randeimbî nindou-mayu ranahambo ngînîndî masagado. Ngînîndî ra aboedî nîngombo hohoanîmo raguanambofihî asu yifiarî hohoanîmo sîhefeyoanî yifiarîyowohü sîmborî hîfokoefirü-mbohünda ngînînd-ane. Ahambo ami-yomondî pisao adükarî masagado.

⁵ Ranîyu asu Sipsip Nîmorî ai ngîmî noufimbî nîmî horî ra kîboakîmareandî. Asu ro hîmborîyahane, ngîmî noufimbî yangîrî nîngoweimbî moatükunî-mayo ranai hoafîyowohü yahoya, “Se sühüfi!” meho. Ranîyo asu ro hîmboyahane, nîmbandî hos ranai manîngo. Hos semündü hu-randeimbî ranai nîmborî sîmongorî-ferambo waramberamündü haya manîngu.

⁶ Asu ro hîmborîyahane, yangîrî nîngoweimbî moatükunî yimbuyimbu mamarei ahei mbüsumo hoafî mamî rahurai yare hoafîyowohü yahoya, “Sesî mbonîmbo-marundümo. Mamî kirogram wit ra ten kinafihî yîbobondowandî. Asu bari ngîmî kirogram ra ten kinafihî yîbobondowandî.* Nga asu se mandîfe wer-ane asu wain ranana moaruwaimbondowamboyafî,” meho.

⁷ Ranîyu asu Sipsip Nîmorî ranai yimbuyimbu noufimbî nîmî horî ra kîboakîmareandî. Ro hîmborîyahane, yimbuyimbu noufimbî yangîrî nîngoweimbî moatükunî ranai hoafîyohü yahoya, “Se sühüfi!” meho.

⁸ Ranîyo asu hîmboyahane, anîsü futîreandeimbî hos ra manîngo. Nindou hos semündü hu-randeimbî ranîwamî mamaru ahandî ndürî ranana Yîfeimb-ane. Asu Yifiafî Ngoafî ahandî süngu maho. Nindou hîfîthü anîmboei ranaheimbo yimbuyimbu-mbore yîbobomareandî. Mamî bîdîfîrî ranaheimbo yifiarî, wembo, anîgünü asu nîmambeahîndî nînîhondî moaruwai ranambo hîfokoe-fe-ndürîmbohündambo God ai ahafanîmbo ngînîndî masagapîrî.

⁹ Sipsip Nîmorî-mayu ranai hondahüfimbî nîmî horî kîboakîmareandî. Ranîyahî asu ro hoeirîheandane, nînîhondî hîfokoe-fe mandîfembo fondî-mayo ranî-hoarehî yifiafî yangîrî anîboadei ra hoemarîheandî. Sapo nindou ra Godîndî hoafî wataporîmborîthü asu anîhondümbö ahandî hoafî ranahambo hoafîyei marîhündî ranîmbohünda hîfokoa-marîhindürîyei yifiafî ranîyei.

* 6:6: Kakî ra ranî sesî pemîmbohünda adükarî hamînd-ane. Adükarî yifiarîmbo sîmboanî nindou ai sesî sîmogodühi rahurai kakî ranîfihî pemîyei arîhündî.

¹⁰ Raniyei asu ai puküna rarihi hoafiyeihî seiya, “Moani adükari hamîndî bogori, sürîhoeimbiyafi hawa asu anihond-anafi! Ro nungunîmbimbo hîbadîma-ndîhundî se nindou hîfîhü amarei ranaheimbo yîbobondo-wandürühî tîñîrîfo madabadürî sapo yîhoefîmbo hîfokoamarîhimuni ranambohündambo?” sei düdumehîndî.

¹¹ Raniyo asu mamamî aheimbo hoandarî hoearî kifohî yimbundürühî awi akîdou gedühî safî nîmandei yahomo houmbo hoafiyomondühî yahomoya, “Asu süngunambo-anîmbo sîhei mamî ratûpurîyei-rîhündeimbi nindou-anei asu wandafi-mamî ranaheimbo hîfokoa-mbürühîndür-amboane, sapo sîheimbo hîfokoa-marîhindürî nou,” mehomo.

¹² Raniyu asu Sipsip Nîmorî-mayu ranai nîmî horî 6 ra kîboakîmareandî. Raniyo asu ro hîmboyahane, adükari hîfîhe ranai tüküfeyowohüyo, hüfîhamîndî ranai nîmbokoanî nahurai nîmbîrañî-mareandî. Asu amoamo ranai moanî muñgunambo horî nahurai hamburîmayu.

¹³ Raniyo asu mupui ranai hîfîñî fîrîbadîyîfoai pütapîmayo sapo hanğîrî werînambo nahurai fimbomoranda hîfokoakoayo nou.

¹⁴ Asu sünü ranai awarîhoaihüyo sapo nîmîharîfihî nîñî moatükunî ñgamondefeyo nou. Asu muñgambo hîfî wafu asu airan ranî-poanîmbo ranai nîmarîfondîhîndî ranîhündambo fîrîboadîhoai haya ho marandî.

¹⁵ Raniyo asu hîfîñîndî bogori nindou, gafman hîfandî-rundeimbi ami-yomondî bogori, napo afîndeimbi, ñğîñîndî hîfandî-rundeimbi, moanî ratûpurîyei-rîhündeimbi, kakî semîndîmbohünda ratûpurîyei-rîhündeimbi nindou muñguambo ranai nîmoei ambeambe asu honğu hoarehî dîbonapîmehîndî.

¹⁶ Raniyei asu ai hîfî wafu, nîmoei yîtîfo ranaheimbo rarihi hoafiyeihî seiya, “Yîhoefî wamî se pîyei gabudîhimunan-anîmbo asu nindou sapo ahandî nîmarîfondîwamî amaru ranai hoefîkoate-yumunühî asu Sipsip Nîmorî ranai ñğîñîndî-yomunîkoate-mbiyumun-amboane.

¹⁷ Ahafandî ñğîñîndîyowohü nindou dîdîyei ai moaruwai hohoanîmomayeî ranaheimbo tîñîrîfo saimbo si ra ndeara tüküfemboanesî, ñga asu nindou dîdai ranahambo moanane mambüsa?” masei.

7

God ai Israerîhündî 144,000 nindou ranaheimbo sürü pamareandürî

¹ Munḡuambo rani-moatükunî ranai refehayambo-yoane, asu ro hoeirtheandane, sünambeahîndî nendî yimbuyimbu ranai hîfî munḡuambo yimbuyimbu rani hîmboranî-kîmî waranîründümo manîḡgomo. Ranîyomo asu yimbuyimbu werî ra kîkîhîründümo warambe manîḡgomo. Rananîmbo asu werî ranai ḡḡîrî mamî ai-amboanî hîfî ranîh-ane, sîrîwara ambe-ane, hoe-ane asu nîmî ranîwam-ane ra ḡḡîrî werîndo yahomo houmbo.

²⁻³ Ranîyahî asu ro hoeirhinane, sünambeahîndî nendî mamî ranai hüfîhamîndî süfuanîpoedî God yangîrî nüngumbündî-mayo sürü pare-randeimbî semündü haya masüfu. Asu ranîyu sünambeahîndî nendî yimbuyimbu-memo sapo God ḡḡînîndî masagapura hîfî asu sîrîwara moaruwai-mbofembo-memo ranahamumbo puküna mîḡḡîyu hoafîyuhü yahuya, “Awi se hîfî, sîrîwara, asu nîmî napo ranahambo nîmai yowanî moaruwaimbo-fepoanî. ḡḡa yîhoefî Godîndî ratüpurîyei-rîhündeimbi ranaheimbo ahei ḡîrîbodî hamîndîwamî sürü pare-randeimbînambo pandîhundand-anîmbo, se ranî moatükunî moaruwaimbo-ndundî,” mehu.

⁴ Nindou ranaheifihî sürü apaiaro ra hîmboyahane, 144,000-mayo. Nindou ranai ana 12 mamîsîrî Israerîhündîyei asu ai mamamî mamîsîrî ranambeahîndî 12,000-yei.

⁵ Sudandî sîrambeahîndî 12,000,

Rubenîndî 12,000,

Gadîndî 12,000,

⁶ Asandî 12,000,

Naptarîndî 12,000,

Manasendî 12,000,

⁷ Simionîndî 12,000,

Rifaindî 12,000,

Isakarîndî 12,000,

⁸ Seburunîndî 12,000,

Sosepîndî 12,000

asu Bensaminîndî 12,000.

Ranî nindou ranaheimboyo God ai wand-anei yahu sürü pamareandî.

Nindou Afîndî ai Godîmbo hohoanîmoyeihî aboed-ani sei arîhündî

⁹ Ranî-moatükunî ranai refehayambo-yoane, asu asükaiya hoeirtheandane, nindou afîndî hamîndî ranai manîmboei asu ranaheimbo ḡḡîrî mamai amboa tapuindürî. Nindou ranai ana munḡuambo hîfîhündî, munḡuambo sîrî, munḡuambo fi-hoearî, asu munḡuambo hoafümbî-yei manîmboei. Ai Godîndî nîmarîfondî Sipsip Nîmorî-mayu ranahandî hanḡîfoanî-yei kîfohî hoearî yihuruyei mburîhü

asu hihifi-hihifiyeih mbeyemü waramberihümündi hehi burimayei.

¹⁰ Ai puküna hoafiyehi seiya,
 “Yihoefti God ai adükari bogorindi nïmarifondiwami
 amaru
 asu Sipsip Nïmoridïbo yihoeftimbo aboedambo-
 rineamuni arinandi,”

masei.

¹¹ Sünambeahindi nendi munjuambo ai bogori nindou-
 yomo asu yangiri nonngoweimbi moatükuni yimbuyimbu-
 mayei ranïyei ai Godindi nïmarifondi ranahambo wakirihhi
 hehi burimayei. Ranïyei asu ai Godindi nïmarifondi ranï
 hanjifoani pütapïyei amoyareimbo Godimbo hohoanïmo-
 rihorühi aboed-ani masahüdo.

¹² Ai seiya,

“Anihond-ane!
 Yihoefti God ranahambo hoafiyefihüya,
 ‘Ai hïmboamupui-randeimbi,
 aboedi fifireandeimbi,
 ndüri adükarümbi,
 asu hïfandimbo nginïndeimb-ani.

Koadürümbo koadürümbo ahambo hihifindihurühi aboed-
 ani,’ mbïsefimboane,”

masei.

¹³ Ranïyo asu boagiri mamï ai wambo hoafiyundirühi
 yahuya, “Nindou didïyei hoandari hoeari kifohi ra
 güdïmarihinda? Ai nahanïpoedïyeia?” mehu.

¹⁴ Ro simbori hoafiyahïndowohü sahïya, “Ape, se
 fifirarowandi,” masahi.

Ai yahuya, “Nindou ranai tïjirïfoyo asu asübusi afïndi
 ranambeahindi aboedambo tükümehindi.

Ai Sipsip Nïmorindi horambe ahei hoandari hoeari
 boboemari-hünda kifohïmayo.

¹⁵ Ranïmbo-hündamboane, ai Godindi nïmarifondi
 hanjifoani anïmboei.

Ai ahandi worambe nïmbi-nïmbisi ratüpurïyei
 arihündi.

¹⁶ Ai ngiri asükaindei wembombondei asu amïndanïjombondei.

Hüfïhamïndi ranai ngiri aheimbo tagïndandüri,
 asu hüfü amboa ngiri tagïndandüri.

¹⁷ Nïmboe sapo sipsip nïmorï adükari bogorindi nïmarifondi
 mbusümondühi anüngu

ai ahei hïfandïrandüri-randeimbi-ndümbui.

Ai aheimbo ndemündündüri ngu yangiri nïngombo hoe
 sowahi tükündahimboyei.

Asu God ai ahei hïmboar-ambeahindi aranïhïmboaho
 gedüherümbui,”

mehu.

8

Sipsip Nimori ai 7 noufimbini hori ra kiboakimareandi

¹ Sipsip Nimori ai 7 noufimbini hori ra kiboakimareanda asu bodifoahü sünambe nini emündü boefoaimbo nahuraimayo.

² Raniyo asu sünambeahindi nendi 7 Godindi hanjifoani maningomo ranai fufuji 7 ra warani-maründümonda hoeimarheapuri.

³ Asu sünambeahindi nendi ngorü ranai Godimbo fisinjarü aboedeimbi mandife hasihoni rani-kimi tüküfi manüngu. Ai gor hipiri ranambe fisinjarümbi moatükuni foerümbi warambemaramündüwa ahambo fisinjarümbi moatükuni afindi ra masabudo. Ai Godimbo rani-moatükuni ahandi nendi munju ranahei didibafife hoafi ra-kapeihü sifembohünda masabudo. Aiana gorinambo nafeimbi hasihoni Godindi nimarifondi fikimi aninggo raniwami digembui.

⁴ Raniyo asu fisinjarümbi moatükuni hai tikirimarandimayo hasiheimi ranai Godindi nendi-yafe didibafife rani bitapire haya sünambeahindi nendi ranahandi warambeahindi Godindi hanjifoani mahafo.

⁵ Raniyu asu sünambeahindi nendi-mayu ranai fisinjarümbi moatükuni hipiri ra semündü haya Godimbo sesi mandife hasihoni-mayo raniwaminindi hai siramüdi foare mbura hifini pimareandi. Asu rani simboani nimoamondi-hoafiyohü, fu afindi-afindiyohü, wabüsüryohü hifihemayo.

⁶ Raniyomo asu sünambeahindi nendi 7 fufuji waramberündümo maningomo ranai ndeara fufujimbo yahomo houmbo-memo.

⁷ Sünambeahindi nendi mami noufimbimayu ranai ahandi fufuji ra fufujimayuwa asu hoeweri ranai hoe ngisiharini nginindi nimoei nahurai pütapiyowohüyo asu hai ranai hori bitapire haya hifi raniwami pimayo. Raniyo asu ranambo hifi mami ngimi bidifiri, nini mami ngimi bidifiri asu munjuambo mamami wohi yangiri ra hai tikirimarandi.

⁸ Raniyu asu yimbu noufimbini sünambeahindi nendi-mayu ranai ahandi fufuji ra fufujimayu. Asu mami moatükuni moani adükari hamindi hai tikirandeimbi nimoei wafu hımboyoweimbi ra siriwara-ambe pifeyoani mahano. Raniyo asu siriwara mami ngimi bidifiri ranai horimbofe tüküme feyo.

⁹ Ranıyo asu yangıri nıngoweimbi moatükunı mamı ngımi bıdıfırı-mayo sırıwara-ambe ranai yıfısafıyowohü asu sip mamı ngımi bıdıfırı sırıwara-ambe hei arıhündı ranai ranımoatükunı ranambo nımborı mafoareandı.

¹⁰ Ranıyu asu ngımi noufimbı sünambeahındı nendı ranai ahandı fufuñı fufuñımayu. Ranıyo mupui mamı adükarı ranai sınarı hai nahurai yiyowohü sünambeahındı fırefoai hoe asu apoarındıhorı hoe ngımi bıdıfırı ranambe pımayo.

¹¹ Mupui ranahandı ndürı ranana Hühütimbı Moatükunıyo. Hoe ngımi bıdıfırı ranai hühütimbü tüküme Feyowa nındou afındı ranai sımındeihünda yıfımayei sapo ai hühütimbü wambo.

¹² Asu yımbuyımbu noufimbı sünambeahındı nendı ranai ahandı fufuñı fufuñımayu. Asu hüfıhamındı ngımındambo, bıdıfırı amoamo ngımındambo, bıdıfırı mupui ranaheimbo harımendüra asu ahei sı ranai ngımındambo bıdıfırı nımbıranı-mareandı. Ranıyo asu ranı-sımboranı ngımındambo bıdıfırı sıyo asu ngımındambo bıdıfırı nımbı ra sı akıdou amboa tüküfekoate-mayo.

¹³ Ranıyo asu ro hımborayahane ndusıkorı nımoamo youyu wakımareandı ai puküna hoafıyuhü yahuya, “Hıpoanımbou-aneı, hıpoanımbou-aneı, hıpoanımbou-aneı, nındou hıfını anımboeı se! Sünambeahındı nendı ngımi ranai ahamundı fufuñı ranambo fufuñındımondanı, moaruwaimbofe moatükunı afındı tükündıfemboe,” mehu.

9

Hondahüfimbı noufimbı sünambeahındı nendı ai fufuñımayu

¹ Hondahüfimbı noufimbı sünambeahındı nendımayu ranai fufuñımayuwa mupui ranai sünambeahındı hıfına fırefoai pımayowa hoeımarıheandı. Ranıyo asu ahambo hıfambe akımı kaikoate raguhondü hanümbımayo ranahandı yıpurı sübüdırıhefembo ki masemüdü.

² Mupui ranai ki ranambo hıfambe-mayo ranahandı yıpurı ra sübüdımarıhendamboyo, asu hasıheimı afındı tüküme Feyo hai adükarı hıfambe horombo nahurai. Hasıheimı tüküme Feyo ranınambo hüfıhamındı asu sünü ranahambo gabudı-mafoareanda nımbı mamaro.

³ Ranıyo asu wohı-yıtıhı ranai hasıheimı ra hınıngırıhi hehi hıfını pütapımayei. Asu ai hıfınındı ngınındı aheimbo masagadüra arühüpoahündı nahurai nındumbo kiarımböhünda tükümehindı.

4 “Se wohi, nîmî asu amurî moatükunî yangîrî hîfîni burayo ranahambo ana moaruwaimbo-ndîhimboyei. Nga moanî sapo nindou daboe ahei girîbodî hamîndî-wamî God ai wand-anei yahombo moatükunî pefekoate-mayeî ranaheimbo-anîmbo moaruwaimbo-ndîhindürî,” meho.

5 Wohî-yîtihi ana nindou ranaheimbo hîfokoeferndürîmbo hoafi ra moai yangoro, nga moanî aheimbo hondahüfimbî amoamo anîmbo afîndî hamîndî asübusî ndahündürî yaho hoafîmayondürî. Nga afîndî hamîndî asübusümbî ana sapo arühüpoahündî kiaroanî asübusayo nou-anîmbo rambîfeyowamboane.

6 Hondahüfimbî amoamo ranambe nindou ranai yîfîmbo yîfirîndei-mboyeisî, nga asu ai ngîrî yîfîndei. Ai yîfîmbo hohoanîmo-ndeimboyeisî, nga asu yîfî ranai aheimbo gübüsüboadearümböe.

7 Wohî-yîtihi ranai ana, sapo hos yîfiarîmbo hombo sei hehimbo rawehîndî nou-mayeî. Ahei mbîroambe ana sapo adükarî bogorîndî at gorînambo nafümbî nahurai-ane amarondürî. Ranane asu ahei ngusümböarî ranana nindou-yafe nahurai-ane.

8 Ahei mbîrînanî ranana nîmorehî-yei mbîrînanî nahurai hoandarîyo hayamboane asu yahafi ana adükarî pusi raion ahandî yahafi nahurai-anendürî.

9 Ahei mîsîndî ranana ainî-nambo nafümbî nîmînehoarî nahurai-anendürî gabudîfoa-reamboayo. Asu fihoafi ahei mbanendînambo ranana sapo nîmarîfondî hosîfihî nafîyo kifeyoanî kife hüramîndî haya yîfiarîmbo füsühoasümbî ahei yahurai-ane.

10 Wohî-yîtihi ndînîndînambo kiarei arîhündî ranana sapo arühüpoahündî nahurai-anei. Asu ahei ndînîndî ranînambo nindoumbo hondahüfimbî amoamo asübusî sehi arîhündî.

11 Ranî-moatükunî aheimbo ana sünambeahîndî nendî bogorîmbofi hayamboani hîfandarandürî. Sünambeahîndî nendî ranai ana sapo hîfambe akîmî kaikoate ragu hamîndî hanîweimbî ranahambo hîfandandeimbî nindou-ani. Ahandî ndürî Hibru-yafe hoafînambo ana Abadon-ani. Asu Grik-yafe hoafînambo ana Aporion-ani. Hoafi ahandî nîmîndî ra moaruwaimbore-randeimb-ani.

12 Weangurühîdîdî tîjîrîfo afîndî ranai ana ndeara mungumayo. Nga asu sünguna awi yimbu afîndî tîjîrîfo amboanî tükündafîne-amboyafe.

13 Sünambeahîndî nendî 6 noufimbî-mayu ranai fufunîmayuwamboyo, asu gorînambo nafümbî sesî mandîfe hasîhonî yimbuyimbu daburüdümbî Godîndî hanjîfoanî

manimboei ranambeahindi hoafi ranai tükumefeyowa himborimayahi.

14 Sünambeahindi nendi 6 noufimbî fufunjeimbü-mayu ranahambo hoafi ranai yare hoafiyondowohü yahoya, “Sünambeahind nendi yimbuyimbu adükari hoe ahandi ndürî Yufretis kimi karabusiyafu aningomo ranahamumbo koandihawapura mbihomond-amboane,” mehondo.

15 Raniyo asu sünambeahindi nendi yimbuyimbu-memo ranahamumbo karabus-ambeahindi aboeda koamarihoupura mahomo. Ai ndeara hapondani, ndani si, ndani amoamo, ndani himbanifihî nindou ngimindambo bidifiri ranaheimbo hifokoe-fe-ndürimbohünda nafiründümo houmbo hifandu maningomo.

16 Ami ai hos raniwami nindou-memo ranana tapuiyoani yimbu handret mirion-ane (200,000,000) mehomonda ro himborimayahi.

17 Raniyahî asu ro yafogoadinambo nahurai hos raniyei asu nindou hos sowandümo homo-rundeimbî ra hoeimartheandi. Ahamundi niminehoari misindihü magüdüdü ra hai imami nahurai hamburi-mayo, nimbandi asüdäbo, asu anisühi safî nahurai mapaiaro. Hosi-yei mbiro ranana adükari pusi raionindi mbiro nahuraiyo. Raniyo asu ahei yahamonindi hai, hasiheimî, asu nimoei sarfa imamiayo nahurai ranai tüküfe haya maho hoango.

18 Raniyo asu ngimî moatükunî hai, hasiheimî, asu nimoei sarfa imamiayo nahurai hosi-yei yahamo tükumefeyo ranambo nimorehî nindowenihi ngimindambo bidifiri-mayo ra moaruwaimbo-mareandürî.

19 Hos ranahei nginindi referambo moatükunî ranana ahei yahamo asu sendani ane amarondürî. Ahei sendi ranana amoasiri mbiro nahurayondürî hayamboane asu raninambo nindou moaruwaimbo-rihindürî arihündî.

20 Nimorehî nindowenihi bidifiri moaruwai hamindi moatükunî ranambo hifokoeffendüra yifikoate-mayei ai awi moai ahei hohoanimo ngorü-süngurihindi. Asu moai tikai god sisami ahei warina nafimarihündî ranahambo daboadanambo-rihindi. Asu ai moai moaruwai nendi hifi ndanihünda ranaheimbo ngusüfo pefe hohoanimo ra hiningirihindi. Asu tikai sisami god aheiroari gor, sirfa, bras, nimoei, nimi bidifiri raninambo nafimarihünda himboariyo, hoafi himboriyo, asu hoahoango-rakoate-mayei ranahambo amboa ai moai ngusüfo pefihumbo hohoanimo ra hiningirihindi.

21 Asu nindou rani-mayei ranai sapo ai nindou hifokoarîhi, tîbagirîhi, nimorehî sisihimo, nindowenihi birabiriyeyi asu hühbühüniyeyi marihündî ranahambo

amboani ai moai hiniŋgiri hindühi aboedi hohoanimo süngurihindi, nga wani.

10

Sünambeahindi nendi mamai ai Sonimbo buk masagadowa masesu

¹ Raniyahai asu ro hoeirihinane, sünambeahindi nendi ŋginihindi mamai ranai sünambe tüküfi haya makusu. Ai mburüŋgainambo gabudifoareri haya asu ahandi mbiro wafusifoahü fororahoeimi ranai wakiyu tümäreri. Ahandi ŋgusümboari ana hüfihamindi nahuraiyo asu ahandi tiŋari yimbu ana hai nahuraiyo.

² Ai ahandi warambe buk akidou skror* ra, ŋgure waramberamündü hayamboyu. Raniyu ahandi warihondü tiŋari ra siriwara-ambe türeandi asu kadüdi tiŋari ra hifiwami tümareandi.

³ Asu ai puküna hamindi raion hoafayo nou hoafimayu. Ai hoafiyu hayamboyu-ane asu ni moamondi-hoafi 7-ambe ramindeimbimbo hoafimayu.

⁴ Ni moamondi-hoafi ranai hoafimayuwa rani-simboani ro ndeara ahei hoafi ra sürü papimbo yangiri mayahi. Nga asu sünambeahindi hoafi mamai ranai hoafiyohü yahoya, “Ni moamondi-hoafi 7 hoafimayo ra se weindahindowamboyafi, nga dibonapi-ndowandi. Asu se bukifihi hoafi ra sürü papindamboyafi,” mehondiri.

⁵⁻⁶ Raniyu sünambeahindi nendi siriwara-ambe tiŋari türe asu hifihi türe maranda hoeimarhini-mayu ranai sünambe ahandi warihondü warini moamore mbura God koadürümbo-koadürümbo anüŋgu ahandi ndürinambo anihondümbo hoafimayu. Ai sünü, hifi, siriwara asu muŋgu moatükuni ranambe engoro ra nafimarandi. Sünambeahindi nendi ai hoafiyuhü yahuya, “Ndeara God ai muŋgu-moatükuni moendifemboayu si ra muŋgumbo yahomboane, nga asu ŋgiri ai gedühi hibada ŋgu.

⁷ Nga asu 7 noufimbini sünambeahindi nendi-mayu ranai ahandi fufuŋi fufuŋinduan-animbo, asu God ai ahandi hohoanimoynu dibo masihendi ra moendindeambui. Rani-moatükuni ranahamboyu ai ahandi ratüpuriyomo-rundeimbi asu hoafi hoafiyimo-rundeimbimemo ranahamumbo wataporimbo-marapuri,” mehu.

⁸ Sünambeahindi hoafi ro horombo hoafimayowa himbori-marihamindihini ranai asükaiyo hoafiyondirühi yahoya, “Se ŋgafi buk akidou skror sünambeahindi nendi

* 10:2: Skror ra pepa hoandari niniharifihi ngamondifeimb-ane.

tijari siriwara-ambe türe asu hifihü türe haya anüngu ranahandi wariwami boare anaŋgo ra ndowandifi,” meho.

⁹ Raniyahä asu ro sünambeahindi nendi-mayu ranahambo sowana ha buk akidou ra mbisenda sahehea düdumeheando. Raniyu asu simbori wambo hoafiyundi-rüh+ yahuya, “Se buk akidou ra ndowandifi mbunda dowadifi. Rani-moatükun+ ra sihafi bodoambe didihamindimboe. ŋga asu sihafi yafambehü ana efu hoe nahurai aboedi aparindimboe,” mehundi+ri.

¹⁰ Raniyahä asu ro ahandi warambeahindi buk akidou-mayo ra sahamindi hehea sahasihane, rani-moatükun+ ranai efu hoe nou wandi yafambehü aboedi aparimayo. Ŋga asu sahasi hiniŋgiri+he heheamboyahane asu wandi bodoambe didihamimayo.

¹¹ Raniyu asu wambo yare hoafiyundi-rüh+ yahuya, “Asükaindafi se muŋguambo sirihündi, hifihündi hoafi asu bogori nindou afindi ranaheimbo nini-moatükun+ tükufemboayo ra wataporimbondandi,” mehundi+ri.

11

Yimbu nindou ai hoafi bokamar+heneandi

¹ Raniyo asu wambo simoŋgorife-rambo nimihari nimindi nahurai sendiri mbura hoafiyuhü yahuya, “Nimihari ranambo ŋgafi Godindi wori asu ahambo sesi mandife hasihoni ra simoŋgori-ndowandi. Asu nindou didiyei wori ranambe amarei ranaheimbo tapuindafinduri.

² Ŋga asu Godindi wori ranahandambo papi weindani aniŋgo ranana yowan+ se simoŋgori-ndowamboyaafi. Ranana sapo nindou Suda-yafe ndifo ranaheimbo hiniŋgimefeyo-ane. Rani nindou ranai-animbo Godindi ŋgoafi adükar+ ranahambo 42 amoamombo pühindei kiki+mi+boadi-himboyei.

³ Rananimbo asu ro nindou koandiheheapira afindi hohoan+mo-yomombo hoeari güdüne hena wandi hoafiyaheimb+ hoafi hoafombohünda kodamboyan+ni. Rananimbo ai Godindi hoafi ra wataporimbondinamboyan+ni 1,260 si aho ranambe,” mehundi+ri.

⁴ Nindou yimbu ranai ana sapo orif nimi yimbu asu ram hai yimbu muŋguambo hifi ranahei Adükar+ anüngu ranahandi hanjifoan-ane animbafani.

⁵ Nindou yimbu ranahafanimbo düdi ai moaruwaimbofepiri+imbo ehu ana, asu ahafandi yahamo-nafi hai ranai tükündifehü rani-moatükun+ ranambo ahafanimbo moaruwaimbofe-piri+imbo nindou ranaheimbo hai tikiri+nda-nduri+imboe.

6 Ai nginindi sowandifanimbo-anafani Godindi hoafi bokarihfembo simboani sunambeahindi hoe kosiwa kikihemindimbo ra. Asukai ai nginindi sowandifanimbo-anafani hoe ra hori nahuraimbofe tukufembo amboa. Asu hifinindi nendi aheimbo moaruwai moatukun refeyoani moaruwaimbo-fendurimbo amboa ahafandi hohoanimo sungu refembo asafani ra randineamboyafani.

7 Godindi hoafi ra ndeara wataporimborini moendineandan-animbo nimambeahindi ninihondi hifambe akimi kai-koateimbi ranambeahindi tukufe arandi ranai ai-babidimbo yifiarindimboe. Ai ahafanimbo ngasundeapiri haya hifokoa-ndeapirimboe.

8 Asu ahafandi yifi-nimoko ranai ngoafi ranahandi bogori nafini yagodimboyafani, sapo ahafandi Adukari nimi ke-imb karihendeimbi-fih tikorundumo pamaruwuri houmbo hifokoaruwurui. Adukari ngoafi ranahambo kafoefe hoafi ranana Sodom asu Isipiyoy.

9 Munqua hifihundi nindou, mamami siri, mamami hoafumbi asu mamami fi-hoeari ai ngimiyoy mbura ngoru sinambo hombo hufunimboyoy ahafandi yifi-nimoko ra hibudundihupirimboyeisi, nga asu ngiri hifi kandhipiri.

10 Hifi ndanihundambo nindou ai hihifi-hihifi-ndeimboyei sapo nindou yimbu ai yifimefandi ranahambo. Ai sesesi-ndehi hihifi-hihifi-ndehi asu aboedi napo simbori saindeimboyei nindou yimbu Godindi hoafi hoafiyafani-rinandeimbi ai nindou ranaheimbo afindi hamindi tinirifo masabinanduri ranimbo.

11 Ngimiyoy mbura ngoru sinambo hombo hufunimboyoy yangiri ninjombo yafui ra God ai koamafoareanda kosi ahafandi fiambemefeyowa ai botimefineanda, asu nindou munquambo ai ndarhi hoeirhipira mayowa yihimbomaye.

12 Ranioy asu Godindi hoafi hoafiyafani-rinandeimbi ai himbori-yafandane, sunambeahindi hoafi mam pukuna ahafanimbo hoafiyopirui yahoya, "Mborai ndui sühufani," meho. Ahafanimbo hifokoa-marhipiri ai himboapoyeiane, asu ai mburingai bitapirine hena sunambe mahahufani.

13 Asu rani-simboani hamindi hifihe afindi ranai tukufehüyo, adukari ngoafi ranahandambo mam bidifiri birefoai putapiyowohü asu 9 bidifiri ninjohüyo 7,000 nimorehi nindowenih ra hifokoako-mafoareanduri. Nindou bodimondi yangiri maniboadei ai yihimboyeih God sunambe amaru ranahambo adukar-ani masei.

14 Yimbu noufimb tinirifo ranana ndeara munquyomboane, nga se himboriyeyi ngimi noufimb tinirifo ranai ndeara akimi tukufembo yahomboane.

Sünambeahindî nendî 7 noufimbî ai fufurîmayu

¹⁵ Ranîyo asu sünambeahindî nendî 7 noufimbî ai fufurîmayu. Ranîyo asu sünambeahî nindou afindî hoafî ranai pukûna hoafîyeihî seiya,

“Ngîninîndî semîndî hefe muŋgua hîfî ra hîfandîmbo ana

sîhefî Adûkarî

asu nindou sîhefîmbo aboedambofe-munîmbo

kamafoarirî Kraisa ahafand-ane,

asu ai-anîmbo koadürümbo-koadürümbo hîbadambui,”

masei

¹⁶ Ranîyomo Godîndî hanġîfoanî 24 boagîrî nindou ahamundî nîmarî-fondîwamî mamarîmo ranai hîfîni yirî-yimbu pusîru mbîro pûtapîyomo mburu Godîmbo aboed-ani mehomo. Ai hoafîyomondühî yahomoya,

¹⁷ “Adûkarî, se God muŋguambo ngîninîndeimb-anafî.

Seana haponda anîmbafî,

horombo manîmbafî!

Sîhafî ngîninîndî ra sowandîfî hawa

asu muŋguambo hîfî piyafî hawa hîfandara hafî

ranahambo sîhambo ro hîhîfarîhunîni.

¹⁸ Hîfî ndanîhûnda nindou ai ngîninîndîmayei

sapo sîhafî ngîninîndîmbo si ra tükümeŋyowa,

asu yîfiyeimbî nindou aheimbo yîbobo-fendürîmbo si

ranamboa tükümeŋyowa.

Sîhafî ratûpurîyomo-rundeimbî,

sîhafî hoafî hoafîyomo-rundeimbî asu

sîhafî muŋguambo nindou akîdouyo adûkarîyo sapo

sîhambo yîhîmboarîhünîni

ranaheimbo aboedî moatükunî saimbo si ra

tüküfemboane.

Nġa asu nindou didîyei hîfî moaruwaimbo-marîhindî

ranaheimbo moaruwaimbo-fendürîmbo si ranî amboa

ndeara tüküfemboane,”

mehomo.

¹⁹ Sünambeahî Godîndî worî ranahandî yipurî ra

sübüdîhoehü asu ahandî nendîmbo hoafî fîramündü

masîhendî bokis ra weindahîmayowa hoeimarîhindî.

Ranîyo wabürüsîyo wakîreandühî asu fuyowohüyo

nîmoamonîndî hoafî ai pai kapeihü kîkîrandühîyo asu

hîfîhe tüküfehü kîfohî nîmoei nahurai pûtapîmayo.

12

Son ai nîmorehî asu amoasîrî adûkarî hoeimareapîrî

¹ Ranîyo asu sünambe moanî ranî-poanîmbo moatükunî ranai tükümeŋyowa. Ranî-moatükunî ranana nîmorehî mamî

ranaiyo. Ai hüfîhamîndî hoearîmbore güde hayamboyo asu

amoamo ahandî yirüfoendî hoarehî pare mbura, 12 mupui

atimbore ahandi mbiroambe kikifoare hayamboyo tukife manjgo.

² Nimorehi ranai ranumbiyo hayamboyo asu niori wakemindimbo asubusi ranai ahambo tukumefe ndowa asubusimbo hoafi karhoaimarandi.

³ Ramefeyowamboyo asu moani rani-poanimo moatukuni ngoru ranai sunambe tukumefeyo. Rani-moatukuni ramefeyo ranana moani adukari hamindi amoasiri hamburiyu 7 mbiroweimbi, asu 10 daburudumbiyu haya ahandi mbiro mamani raniwami at 7 kibodirifoare hayamboyo tukufi manjgu.

⁴ Ahandi sendi ranambo ngimi bidifiri mupui kifihuramundi huhuyu asu sunambeahindi hifina firibadi-mafoareandi. Raniyu asu amoasiri ranai nimorehi-mayo ranahandi fikimi manjgu niori ra wakindamindoani mbundihe dagadi yahuhaya.

⁵ Raniyo asu nimorehi ranai nindowenih niori wakimariindo. Nindowenih niori ranai-animo adukarimbondifi haya munquambo hifihundi nendi ranaheimbo ain nimihari ndemundu haya hbadarumbui. Nimorehi ranai niori ra wakimaramindo-amboyo asu niori ra kosirundumo houmbo God asu ahandi nimarifondi sowana mahafomo.

⁶ Raniyo asu nimorehi ranai fefoai haya nimi wohi furikoate-reanduh maho. Sapo God ai ahambo 1,260 si ranambe njgowani hifandimboane yahuhaya ngoafi didiboadore hinjgimareandi rani nambo.

⁷⁻⁸ Raniyo asu yifiari ranai sunambe pomarihoaiyo. Raniyo sunambeahindi nendi bogori Maiker ai ahandi sunambeahindi nendi-memo rani-babidimbo amoasiri afindi-mayu rani-babidi yifiarimemo. Asu amoasiri ai asukaiyu ahandi nendi-babidimbo hihiriyafu yifiarimemo. Nga amoasiri adukari-mayu ranahambo yifiarambe ngasunduwuri houmbo, asu ahandi nendi-babidimbo sunambe geduh njgombo yowan yahomo hemafoarupuri.

⁹ Raniyomo Godindi sunambeahindi nendi-memo ranai amoasiri afindi-mayu ranahambo sowarindumo hifina pimaruwuri. Amoasiri ranai ana horombodidi honduyu haya ahamboya, "Satan hifi ndanihunda nindou paphoafira-randeimb-ani," masei. Ai hifinindi nindou munquambo tikai hoafiyu-randeimb-ani. Raniyo ahambo ahandi sunambeahindi nendi-memo rani-babidimbo sunambeahindi hifina hemafoarupuri.

¹⁰ Raniyo asu ro himboryahane sunambeah hoafi ranai pukuna yare hoafiyowohu yahoya,

“Hapo-ana God ai sihefi+embo aboedambofe-mun+embo ra ndeara tükufemboane.

Hapo-ana nindou God ai di+bon+yu hi+n+ng+mariri rana-hambo bogor-ani yahu nafuiyumboani!

Sapo nindou düdi ai God+ndi hi+emboahü nüngumbo sihefi wandafi mam+ni+embo+ni+embo+si papi+hoafi+randuri arandi ranahambo sünambeah+ndi hi+hairündümo masafoarüwuri.

¹¹ Sihefi wandafi+mam+ ana Sipsip Ni+mor+ndi hori asu ahandi hoafi an+hondümbö watapor+imbor+hü mar+hündi ran+namboyei ai amoasiri+di+bo yifiariyei tabori-mar+hehindi.

Nindou rani+mayei ranai ahei fimbo hohoan+mo-koate asu hoafi an+hondümbö watapor+imbo-mar+hündi ran+namboyei amoasiri+di+bo yifiariyei tabori-mar+hehindi.

Nindou rani+mayei ranai yifi+embo yi+himbokoate-mayei.

¹² Rani+embo-hündambo-an+embo sünü asu sünambeah+ndi nend-anemo se hi+hi+hi+hi+ndi+mo!

Nga hifi asu sir+wara se hi+poan+emboembou-anafe.

Satan ai ndeara rani+hü kusümbö wambo asu ahambo ngusüfo asuri+rühane.

Ai rani+hü ni+ngombo ra gedühi+yopoani, nga bodi+fo-ane rani+embo fifireamboani,” meho.

¹³ Amoasiri adükari+mayu ranai ahambo hifina hemafoarüwuri ra ndare hoeireandani mayoamboyu asu sapo ni+morehi nindowenihi ni+mor+ wakimari+mi+ndo ranahambo pare wamara hu.

¹⁴ Nga asu ni+morehi ranahambo meso mbanendi nahurai masahündo. Mbanendi yimbu ranambo-an+embo ai nindou ni+ngokoate-reandühi amoasiri adükari ranahambo di+di+mombo diboai haya ngomboe. Asu rani+hü ngo ni+ngowan-an+embo ngimi hi+mbaniyo haya 6 amoamo ahambo hi+bad+hündühi sesi ndahündomboyei.

¹⁵ Raniyo asu ni+morehi ranahamboya hohoambu ranambo sem+ndi mbi+howamboane yahuhaya amoasiri ahandi yahamon+ndi hohoambu kamafoareandi.

¹⁶ Ai ramareandi+yosi, nga asu hifi ranai ni+morehi ranahambo mafari+hendi. Hifi ranai yafadü boamareanda amoasiri+ndi yahamon+ndi hoe tüküme Feyo ra sir+mafoareandi.

¹⁷⁻¹⁸ Raniyo asu amoasiri adükari ranai yare hoeireanda mayowa ni+morehi ranahambo ngi+n+ndi+marandi. Asu ai

nimorehi-mayo ranahandi ahuirihoandi-maye, sapo nindou didiyei Godindi ahinumbi hoafi asu Sisasindi hoafi sungurithi-rithundeimbi, ranaheimbo sowana ai-babidimbo yifiarimbo yahuhaya mahu.

13

1 Raniyu asu amoasiri adukari ranai siriwara gudi pimaramindo raniwami maninggu

Nimambeahindi ninihondi yimbu tukumefineandi

Raniyah asu ro hoeirihanda moaruwai himboyoweimbi ninihondi mam ranai siriwara-ambeahindi tukufe masifo. Rani-moatukuni ra 10 daburudumbuyo haya asu 7 mbiroweimbuyo. Daburudu mamami ra adukari bogori nindoundi at nahurai ninoumayo. Asu ahandi mbiro mamami raniwami suru papimayo, ranana Godimbo tirifoefi hoafiyo.

2 Ninihondi tukumefeyowa hoeimarihendi-mayo ranai ana adukari pusi titiborandeimbi repat nahuraiyo. Ahandi tinar ra adukari ninihondi bea nahuraiyo. Asu yafambe ahandi ra mare raionindi nahuraiyo. Ranahamboyo amoasiri adukari-mayu ranai ahandi-mayo nginindi, asu adukari bogorindi nimarifondi asu adukari bogori moatukuni ra masagado.

3 Ninihondi-mayo ranahandi mbiro ngoru ranana moani pisaonambo-marundi ra yifimbo-mbuimbiyosi, nga asu ahandi masime mamaro ranana dikrimefeyo. Munguambo hifinindi nindou ranai rani-moatukuni ramefeyo ranahambo hepunahi hehi asu ahambo sungumarihu hei.

4 Raniyei asu munguambo hifinindi nindou ranai amoasiri adukari-mayu ranahambo hohoanimo parihinduhi seiya, adukar-ani sapo aiyu ninihondi-mayo ranahambo hifandimbohunda nginindi masagado. Asu ai ninihondi-mayo ranahambo amboani hohoanimo parihinduhi seiya, "Dudi nimambeahindi ninihondi ndahuraiyua? Asu didai ninihondi ndanahambo ngu pande haya yifiarimanda?" masei.

5 Raniyu asu God ai ninihondi ranahambo yare hiningimareanda hoafi afindi-afindiyo wakireanduhi Godimbo tirifoareruhi hoafimendo. Raniyu asu ai ahambo rani-moatukuni ra refembo 42 amoamo yangiri hiningimareandi.

6 Raniyo asu rani-moatukuni-mayo ranai Godimbo, ahandi nimarifondi asu ahandi nendi sunambe amarei ranaheimbo amboa tirifoefe hoafiyo marandi.

7 Raniyo ahambo God ai h+n+ng+mareanda ahandi nendi-babidi+mba yifiari-mayeia asu ai yifiari ra titaboari-mafoareandi. Asu ai muŋgua siri, hifi+hündi, hoafeimbi, fi-hoeari ranaheimbo hifandi+yondüri homba, randowandi mehundo.

8 Ranan+mba nindou muŋguambo hifi ndan+hü an+amboei ranai n+mambeah+ndi n+n+hondi-mayo ranahambo ngusüfo pand+himboyei. God hifi sünü naf+koate-yuambe Sipsip Nn+mor+ hifokoamarüwuri ranahandi koadürümbo-koadürümbo yangiri n+ngombo buk ranambe ndüri papimareandi. Ranambe ahei ndüri pefekoate-maye ranai ana n+mambeah+ndi n+n+hondi ranahambo ngusüfo pand+himboyei.

9 Nindou d+diyei ai himboambembaye ana, hoafi nda himbor+ndei.

10 Nindou d+diyei sapo aheimbo mbuimünd+ndüri karabusi-fendüri+mba-maye ranahaimbo mbuimünd+ndüri karabusife-ndüri+mbaane. Asu nindou düdi ai sapo pisao yihüm+ndi-mayo ranambo hifokoefimboani meho, ranana pisao yihüm+ndi ranambo hifokoefimboani. Yahurai moatükuni tükünd+feyoan+ ana, asu God+ndi nendi ai ahei an+hondümbafe hohoanimo ra k+k+h+safi-r+hümündi hehi mb+n+amboei-amboane, meho.

11 Raniyo asu ro hoeir+heandane, moaruwai himboyoweimbi n+n+hondi ngörü ai hifambeah+ndi tükife masifo. Rani-moatükuni ra Sipsip N+mor+ndi daburüdü nahurai yimbu ahandi mb+rowam+ h+n+ng+reap+ri hayamboyo, nga ai adükari amoas+ri nahurai hoafi+moyo.

12 Ai adükari ham+ndi ng+n+ndi weaŋgurüh+d+di n+n+hondi+ndi-mayo sem+ndi hayamboane asu haponda ahandi fondahü ai rani-süŋgure arandi. Ai hifi asu nindou rani+wam+ an+amboei ranaheimbo weaŋgurüh+d+di n+n+hondi mas+mei af+ndeimbi yifi+mba yangiri-mayo ranahambo ngusüfo pefembohünda hüti-hüti-marandüri.

13 Yimbu noufimb+ n+mambeah+ndi n+n+hondi ranai adükari ham+ndi hepün+feimbi moatükuni ramareandi. Ai nindou muŋguambo ahei himboahü ramareanda hai ranai sünambeah+ndi tükife haya hifi+na makoso.

14 God ai y+ni mehua nindou ranaheimbo t+kai hoafi+yondürüh+ weaŋgurüh+d+di n+n+hondi ranahandi himboahü hepün+feimbi moatükuni ramareandi. Yimbu noufimb+ n+n+hondi-mayo ranai nindou ranaheimbo yahoya, sapo horombo n+n+hondi pisaonambo hit+maranda mas+meimbü-mayo, nga ai haponda yangiri an+ngo ranahandi sisam+ naf+ndi+hü mbund+hü asu ahambo hohoanimo-mbeahündo-wamboane, meho.

15 God ai yini mehua yimbu noufimbî ranai weangurühididi ninihondi sisami ranahambo yangiri niŋgombo yafui masagado. Rananimbo asu sisami ranai wataporiyohumbo nindou didiyei ahambo ŋgusüfo pefekoate-ayeï ranaheimbo hifokoa-ndeandüra yifimbïyei-amboane, meho.

16 Nindou muŋguambo akidou, adükari, napo afindeimbi, napo-koateimbü, moani ratüpurïyei rihündeimbi asu kaki semindimbo ratüpurïyei rihündeimbi ranaheimbo ahei warihondü warani asu ahei giribodi hamindi wami sürü pefendürimbo hütï-hütï-marandürï.

17 Nindou mamî ai-amboa ŋgiri kakinambo pemindu asu ŋgiri kakifihimbo ndendi, ŋga nindou düdi ahandifihî sürü apenïgo rani yangiri animbo randeambui. Sürü ranana ninihondi ahandi ndür-ane asu namba ranahandi ndür-ane.

18 Ndanana aboedi fifirife hohoanimo-ane. Nindou düdi ai aboedi fifireandeimbayu ana, ai ninihondi ranahandi ndürî naminidi ra tapuimbiyu-wamboane. Sapo sürü ranana nindoundi ndürî süŋgunamboane. Ranahandi namba sürü ranana 666-ane.

14

Sipsip Nimorindi nindou ai simbori heirü heirayei

1 Ro asükaiya hoeirheand-ane 144,000 nindou ai Saion nimoei wafu-ambe Sipsip Nimori-babidimbo manimboei. Sipsip Nimori asu ahandi afindandi ndürî ra ahei giribodi hamindifihî papimarandi.

2 Raniyo ro himboriyahani sünambe hoe amündürî fuwayo asu nimmoamondi-hoafi nahuraimayo. Raniyo asu ro himboriyahani gita fandunda hoafayo nahurai hoafimayo.

3 Nindou ranai Godindi nimarifondi haŋgifoani, yimbuyimbu yangiri niŋgoweimbi asu boagiri nindou-yomondi himboahü simbori heirü mamî heirümayei. Nindou 144,000 God ai hifi ndanihündambo nindou-yafe mbusümonindi masemündündürî rani yangir-animbo heirü ra fifirindihimboyei.

4 Nindou ranana moai nimorehi dibombo apomo, ŋga moani sürühoeimbi hamind-anemo. Muŋguambo hifi nahi Sipsip Nimori ai huwanî nindou ranai ahambo süŋgurüwuri homo arundi. God ai nindou ranahamumbo hifi ndanihündambo-yomondi mbusümonindi manïŋgomonda masepurimüdu. Ahamumbo boatei ndeara sepurimündumboani Sipsip Nimori asu God ahafandi yangiri niŋgombohünda.

⁵ Ai moai tikai hoafiyomo-rundi, nga aiana hūti-koate-anemo.

Sünambeahindī nendī ngimī ai hoafī wataporimbo-marundī

⁶ Ro hoeirihinanīyo sünambeahindī nendī ngorū ai nīmoamo youyu wakimareandī. Ai yanḡirī koadürū koadürümbo nīngombo hoafī nindou muṅguambo aheimbo wataporīyondürimbo semündü hayamboyu. Muṅguambo hifihündī, muṅguambo fihoeareimbi, muṅguambo mamisirī, muṅguambo mamī hoafeimbi ranaheimbo muṅguambo wataporimboyondürimbo semündī hayamboyu.

⁷ Ai pukünambo yare hoafiyuhū yahuya, “God ai nindouyei hohoanīmo yibobofembo si ra ndeara tükifemboane, nga asu ranimbo-hündambo animbo yihimbondeihī ahambo aboed-ani mbisefimboane. Aiyu sünü, hifī, sirīwara, asu feamongo hoe nafimarandī ranimbo-hündambo-animbo ṅgusūfo pandīhorī,” mehu.

⁸ Yimbu noufimbī sünambeahindī nendī ai weṅgurühīdīdī ramefiyu ahandī süngu ai yahuya, “Adükariṅgoafī Babiron ana moaruwaimbo-mefeyo. Anihondane! Muṅgunambo moaruwaimbo-mefeyo. Adükariṅgoafī Babiron ramareandūra nīmorehī sisihimo asu nindowenihī birabirīyei marihündī. Ai ṅḡinindī wain hoe sagadüranī simindei hehi hihindī hohoanīmoayeī nahurai-ayeī ranimbo God ai ṅḡinindī-ndandürümbui,” mehu.

⁹⁻¹⁰ Asūkai sünambeahindī nendī ngorū ai ngorū yimbu ramefīneandī nou ramefiyu. Ai pukūna hoafiyuhū yahuya, “Nindou dīdyei ai nīmambeahindī nīnīhondī asu ahandī sisamī ranahambo ṅgusūfo pararīhindī ana, ahei ḡirībodī hamīndīfihī asu warīhondü waranī sürü apaiaro ana, ai ranīpoanīmbo wain hoe mbisimindei-amboane. Wainī hoe ranana Godīndī hürüt-ane. God ai ṅḡirī ṅḡinindī wain ra hoe-ambe kandeandī, nga wantī. Ai ahandī hürütü ra moaruwai-mbofe hoe simīndī hīpīrī ranambe kande dagadüranī ndīmīndeimboyei. Asu nindou nīnīhondīmbo ṅgusūfo parīhi arīhündī, sünambeahindī aboedī hamīndī nindou asu Sipsip Nīmorī ahamundī hīmboahū, ranaheimbo hai asu sarfa nīmoei hai hūfū hondü ranīnambo tīṅḡirīfo afīndī mbisagadür-amboane.

¹¹ Hai ranahandambo hasiheimī aheimbo tīṅḡirīfo asagadürī ranai koadürümbo-koadürümbo gafomboe. Sapo nindou nīnīhondī asu ahandī sisamī ranahambo ṅgusūfo pamarīhindī, asu ahandī ndürī sürü masahümündi ranana ṅḡirī fi handīhi nīmandei,” mehu.

12 Ranimbo-hündambo Godindi nendi ai ahandi hoafi himbori-yei süngurihindühi asu Sisasimbo anihondumbo-arihori hei ai aboedamboyahi nginindi mbininboei-amboane.

13 Ro himboriyaha sünambe yafambe mamai ai hoafiyohü yahoya, “Se sürü nda papirandi: Haponda asu sünguna nindou didiyei Adükariidibo aniboadei ranai yifayei ana, ai hihifi-hihifimbeyei-amboane,” meho. Yifiafi Aboedi aimboani yahoya, “Anihond-ane. Sapo ai ratüpurü afindi tinjirifomayei ra hininjirühi hehi moani warü handühi nimanheimboyei ranimbo-hünda. Asu ai ngirü moani ngei, nga aboedi hohoanimo ai ramarühindü ra-kapeihü ngeimboyei,” meho

Hifi ndanihündambo sesi yimungu-remindimbo si

14 Asukai ro himboyahind-amboyo mburüngai kifohiwami nindou mamai Nindou Hondü nahurai mamaruwa hoeimarühini. Ai adükari bogorindi at gorinambo nafiyoweimbi-mburo-ambe kikifoare sarif yihimindi semündü haya mamaru.

15 Asu sünambeahindi nendi ngorü ai Godindi worambeahindi tüküfi sünü nindou mburüngai-wami mamaru ranahambo puküna mungüyu hoafiyuhü yahuya, “Sihafi sarif ndowandifi hawa sesi hifinindi ra yimungurindandifi, nga ndeara sesi ra yimungurimbo si-ane,” mehundo.

16 Ranüyo nindou sapo mburüngai-wami mamaru ranai ahandi sarif semündü haya sesi hifinindi rani yimunguremindimbo mahanu.

17 Asukai sünambeahindi nendi ngorü ai Godindi worü ra hininjire haya tüküfi masünu. Ai-amboani sarif semündü hayamboyu.

18 Asukai sünambeahindi nendi ngorü hai hifandirandaimbi-mayu ranai Godimbo sesi mandife siheferambo hasihoni-mayo ra hininjire haya masüfu. Ai sünambeahindi nendi ngorü-mayu sarif yihimindi masemündu ranahambo puküna hoafiyuhü yahuya, “Sihafi sarif yihimindi ndowandifi hawa wain hisi ra hifitirindandifi mamini digawandi, nga ndeara wofü hisi ra süfiyomboane,” mehundo.

19 Sünambeahindi nendi ranai sarif semündü haya amofi hanü wain hisi ra hifitiramündi mamini-re masihendi. Waini hisi-mayo ra Godindi hürütümbi nimoei hipiri wain hisi ndünüyo boboe semindimbo-mayo ranambe pütimefiyu.

20 Asu ai wain hisi-mayo ra adükari ngoafi himborani tüküyafu homo hipiri-mayo ranambe ndünürund-anüyo hori

ranai 300 kiromita nahurai maho. Asu hori tüküfe maho, ra nindou sïmongori-feyoani ngusumboarühi nahurai mahafo.

15

Bidifiranambo tihirifo

¹ Ro sünambe hoeiriheandane, rani-poanimbo moaruwai hamindi hepünifeimbi moatükuni tükimefeyo. Sünambeahindi nendi 7 ranai nindoumbo moaruwaimbofembo moaruwai hamindi moatükuni 7 sowandümo mamarimo. Rani-moatükuni ranai muŋguayo ana, Godindi hürütü ndeara bidifiranamboane, nga asu ngiri asükaï yahurai tükündifeyo.

² Raniyo asu ro karasinambo nafümbi nahurai siriwarambe hai bitapire tüküme Feyowa hoeimarheandi. Nindou yifiarambe nginindi nimboeimbo nimambeahindi ninihondi, ahandi sïsamï, asu ahandi ndüri namba ranahambo hifinambo-marhindi. Ai ahei gita God masagadüri ra fufurühümündi hehi karasinambo nafümbi nahurai siriwara rani-kimi manimboei.

³ Asu Moses, Godindi ratüpuri ratüpuriyu-randeimbi asu Sipsip Nimori-mayu ahafandi heirü ndahurai heirümoyei.

“Adükari, seana God muŋguambo nginindi ninindh-anafi. Se hepünifeimbi moatükuni ratüpuriyafi-randeimb-anafi.

Se muŋgua nindou-yafe bogori adükar-anafi.

Sihafi hohoanimo mbumundi hondüyo haya anihondü hamind-anafi.

⁴ Adükari, muŋguambo nindou sïhambo ahinindeihï sïhafi ndüri ranahambo aboed-ani mbiseimboyei.

Seana sürühoeimbi hamind-anafi.

Muŋguambo hifihündi nindou sïhambo sowana didei ngusüfo pandihi-ninimboyei.

Sapo sïhafi mbumundi ratüpuri ramarowandi ra fufurühümündi hehi karasinambo nafümbi nahurai siriwara rani-kimi manimboei,”

masei.

⁵ Asükaiya sünambe himboyahündamboyo Godimbo hoafi femindi sïhefe wori ranahandi ahinümbi wori safambe ra sübüdi-marhoayowa hoeimarheandi.

⁶ Asu sünambeahindi nendi 7-memo ranai nindoumbo moaruwaimbo-fembo moatükuni 7 masowandümo. Ai hoeari aboedi afisaho-koate himboarambe forihoeimbi güdu mburu asu gorinambo nafümbi ret ahamundi misindihü hühiru hinngiru hou seriwori safambe tüküyafu masinimo.

⁷ Asu yimbuyimbu yangiri nangoweimbi moatükuni-ndambo mamï ranai sünambeahindi nendi 7 ahamumbo

gorinambo nafiyoweimbi dis 7 masagapuri. Rani-moatükuni masagapuri ranana Godindi koadürükoadürümbo yanggori-randeimbi hürütü foeroweimbi disyo.

⁸ Godindi himboamupuimbo-randeimbi asu nginindi ranahandi hasiheimi ranai ahandi worambe güre haya mengoro. Asu ngiri nindou mam amboani ahandi wori ranambe kebuendi, nga wani. Ai hibadihündani sünambeahindi nendi ranai nindou moaruwaimbofo moatükuni ra moendi-ndundan-animbo keboehimboyei.

16

Sünambeahindi nendi 7 ai Godindi hürütü 7 hipirambe foeroweimbi kamafoarundi

¹ Raniyo asu ro himboriyahaniyo Godindi wori ranambeahindi hoafi mam sünambeahindi nendi 7-memo ahamumbo puküna hoafiyowohü yahoya, "Se ngomo Godindi hürütü 7-disambe afoero ra hifihi kaboadundi," meho.

² Raniyu asu mam noufimb sünambeahindi nendi-mayu ranai hu ahandi dis Godindi hürütü foafusümbi ra kamafoareandi. Raniyo nindou sapo yangiri ningoweimbi moatükuni ranahandi sisamimbo ngusüfo pamarihindi, asu ahandi sürü ahei giribodi hamindifihi parihindeimbimaye, asu ranaheifihi moaruwai hamindi asübusümbi masime tükümeeyondüri.

³ Raniyu asu yimbu noufimb sünambeahindi nendi-mayu ranai ahandi dis ra hu siriwara-ambe kamafoareandi. Raniyo asu hoe ranai nindou yifiyoani yiwihoe nahurai tüküfeyowohüyo asu muᅇguambo yangiri ningoweimbi moatükuni siriwara-ambeahindi ranai yifi-safimayo.

⁴ Raniyu asu ngimi noufimb sünambeahindi nendi-mayu ranai ahandi dis ra hu hoe asu apoarindihori forihoayoambe kamafoareandi. Raniyo muᅇguambo hoe ranai hori nahurai tüküme Feyo.

⁵ Raniyo asu ro himboriyahane, sünambeahindi nendi muᅇguambo hoe ranahambo hifandandeimbimayu ranai yare hoafiyuhü yahuya,

"O God, seana aboedi hamind-anafi,

Haponda se animbafi asu horombo manimbaf-ane.

Tijirifo yibobofe se hifina kafaaro arandi ra mbumund-ane.

⁶ Nindou didiyei ai sihafi nindou ranaheimbo asu sihafi hoafi hoafiyomo-rundeimbimbo hifokomarihindüri ranaheimbo hori kamefoendi ra aheimbo simindimbohünda masabadüri.

Se rani-moatükuni aheimbo ramar>wandüri ra sapo
ai nini-moatükuniyo ramar>hind rani simogodühi-
mboane,”

mehu.

⁷ Raniyahü asu asukai himboriyahane, Godimbo sesi
mandife sihefe hasihoni ranambeah>indi hoafi mamü
hoafiyohü yahoya, “Yini, Adükarü God, seana Munjuambo
Ngin>indeimb-anafi. Se nindou ranaheimbo papi-
hoafarandürü ranana ai moani anihondü hondüyo hayambo
asu mbumundi saf-ane,” meho.

⁸ Raniyu asu yimbuyimbu noufimbü sünambeah>indi
nendi-mayu ranai ahandü dis hüfiham>indi-wami
kamafoareandi. Raniyu God ai hüfiham>indi ngin>indi
masagado nindou hifi>ni ranaheimbo hai nahurai tikir>yo-
ndürü>mbohünda.

⁹ Nindou ranaheimbo ngin>indi ham>indi hüfü ranai tagir-
marandüramboyei asu ai seiya, “God ndan-ani munjua
moatükuni moaruwaimbofembo ngin>indi ra hifandarandi,”
sei hehi ahandü ndürü moaruwaimbo-mar>hindi. Nga
asu nindou ranai moai ahei moaruwai hohoanimo ra
hin>ngir>hindühi Godimbo aboed-ani sei, nga wanti.

¹⁰ Raniyu asu hondahüfimbü noufimbü sünambeah>indi
nendi-mayu ranai ahandü dis ra nimambeah>indi nin>hondi
adükarü bogor>indi nimari>fondü ran>wami kamafoareandi.
Raniyo asu nindou munjuambo nin>hondi hifand>randi
ran>wami nimbü pi>yowohüyo asu ai asübusi af>ndi
sahümündihü ahei teifi>kik>mar>hündi.

¹¹ Raniyei asu aheimbo asübusi af>ndi tüküfendürühi
masimei ninoumendürambo Godimbo moaruwai-
moaruwaimbo-mar>horü. Nga asu ai moai ahei moaruwai
hohoanimo süngufe ra hin>ngir>hindü.

¹² Raniyu asu 6 noufimbü sünambeah>indi nendi-mayu
ranai ahandü dis ra hoe adükarü Yufretis>mayo ranambe
kamafoareandi. Raniyo asu hoe ranai ngin>reandühiyo
bgorü nindou hüfiham>indi süfuani>poedi sifombo-memo
ranahamumbo nafi ra menjoro.

¹³ Raniyahü asu ro hoeir>heandane, moaruwai
nendi ngimü ranai koikoai nahurai adükarü amoasirü,
nimambeah>indi nin>hondi, asu God>indi hoafi tkai
hoafiyu-randeimbü ranahei yahamo-nafi tükümehindi.

¹⁴ Aiana moaruwai nendi hepün>feimbü ham>indi
moatükuni rari>hi ar>hündi rananei. Moaruwai nendi
ranai ana bogorü nindou hifi hifandu-rundeimbümo
sowana hei ar>hündi. Sapo bogorü nindou ranahamundi
ami mamambefepura God Munjuambo Adükarü Ngin>indi
hifand>randi ranahandi bid>if>rani sihi yifiar>mbohünda.

15 Adükari ai yahuya, “Awi se himboriyei! Ro hümbühünümbi nindou nahurai tükündaheamboyah! Nga nindou düdi ai apokoate yangiri ni marumbo ahandi hoeari ra wudipoapore hifandarandi ana, hihifi-hihifimbiyuwamboane. Sapo rananimbo ai ngiri nindou afindi himboahü safi yangiri hoahoanguhü ahandi fimbo amoaninguindu,” mehu.

16 Raniyomo asu moaruwai nendi ngimi-mayei ranai bogori nindou-memo ranahamumbo hifi mamä Hibruyafe hoafinambo Armagedon ranihü mamühifepurimbo sahüpurümündi mahei.

17 Raniyu asu 7 noufimbä sünambeahindi nendimayu ranai ahandi dis hipiri ra nimmoamo sünambe kamafoareandi. Ranio asu hoafi mamä ranai puküna Godindi muᅅguambo moatükuni hifandio ni marimbo fondi raniwamindi hoafiyowohü yahoya, “Muᅅgu-moatükuni ra ndeara muᅅguyomboane,” meho.

18 Ranio asu wabürüsü afindi ranai bire hiningirera wakireandühio asu nimmoamondi hoafi ranai pai kameihiki kirandühio hifihe afindi ranai moani moaruwai hamindi tüküme feyo. God ai nindou nafirandambe ana hifihe ranai moai yahurai tükü feyo, nga haponda tüküme feyo ranana moani moaruwai hamindio.

19 Ranio asu adükari hamindi ngoafi ranai ngimimbore bumareandi. Ranio asu muᅅguambo hifiyei adükari ngoafi madaburo-mayo rani amboa moaruwaimbo-mareandi. Sapo God ai Babiron ngoafi amboa moaruwaimbo-mareandi. Sapo God ai Babiron ngoafi ranahambo hohoanimo puramündühio asu ai ahambo ahandi-mayo kap ranambe wain hoe ra simindimbo masagado. Waini hoe ranana sapo God ahandi nginindi hamindi hürütü ranio.

20 Ranio asu muᅅguambo airan ranai dibonapifoendühio, asu nimoei wafu ranamboani moai hoeirihindi.

21 Asu nginindi ngisiharai ais nimoei nahurai sünambeahindi 50 kirogram nimboreimbä ranai nindouyeiwami pütapiyowohü ranaheimbo moaruwaimbo-mareandüri. Ranimboyei asu nindou ranai seiya, “Ro nimboeyefi moaruwaimbo-ehundi,” sei hehi Godimbo moaruwai-moaruwaimbo-mariorä.

17

Nindowenihä birabirio-randeimbä nimorehi

1 Raniyu asu sünambeahindi nendi mamä sapo dis 7 fufurundümo-ndeimbä-memo ranambeahindi-mayu ranai

wambo-so kusü hoafiyundirühi yahuya, “Awi se mborai sɪnɪf-anɪmbo nɪmorehɪ nindowenihi bɪrabɪrɪyo-randeimbi bogori-mayo ranahambo tɪŋɪrɪfo adükari tükefendo ra nafuindahanɪnɪ-mboyahi. Nɪmorehɪ ranai ana ŋgoafi adükari hoe hari afoafuso ranɪ-kɪmane anɪŋgo.

² Muŋguambo hɪfɪ ranɪhündä adükari bogori nindou ranai nɪmorehɪ ranɪ babɪdɪ moaruwai hohoanɪmomemo. Ranɪyei asu hɪfɪ ndanɪhündä nindou ranai-amboa nɪmorehɪ ranɪ-babɪdɪ moaruwai hohoanɪmo ra süngumarundi. Ranɪmboyomo asu nindou ranai ŋgusüfo mamɪkari-marapuri ai nindou wain hoe sɪmɪndɪ hefe rawehindɪ nou,” mehu.

³ Ranɪyahɪ asu Yɪfiafi Aboedɪ ranai wambo fiambe farife ŋgɪnɪma-ramɪndɪndɪra asu sünambeahɪndɪ nendɪ-mayu ranai wambo semündündɪrɪ haya nɪmɪ wohɪ furɪkoate-reandühɪ mahu. Ranɪhü tükiyaheandühɪ hoeirɪheandane, nɪmorehɪ mamɪ ranai nɪmambeahɪndɪ nɪnɪhondɪ hamburi ranɪwamɪ mamaro. Nɪnɪhondɪ-mayo ranahandɪfihɪ ana ndürɪ afɪndɪ sürü papɪyo hɪnɪŋgɪfeyoane manɪŋgo. Ndürɪ ranana Godɪmbo moaruwaimbofe hoafɪyo papɪmayo. Nɪnɪhondɪ-mayo ranai 7 mbɪroweimbiyo haya asu 10 daburüdübüyo.

⁴ Nɪmorehɪ ranai ana bogori-yafe asüdabombü asu hamburi hoearɪ güde mbura, ranɪ-poanɪmbo yihuruyo haya gor asu nɪmoei kakɪ afɪndɪ-fihɪ semɪndɪweimbi-nambo nafɪyoweimbi, foefembo moatükunɪ yihururamɪndɪ hayamboyoy manɪŋgo. Gorɪnambo nafɪyoweimbi kap ranambe moaruwai moatükunɪ ai anamɪndɪhoandɪ bɪrabɪrɪ-mayo ranahandɪ afɪsaho foafusoweimbi semɪndɪ haya manɪŋgo, sapo ai anamɪndɪhoandɪ bɪrabɪrɪ-mayo rambo-hündä.

⁵ Nɪmorehɪ ranahandɪ gɪrɪbodɪ hamɪndɪfihɪ moanɪ ranɪ-poanɪmbo dɪbohɪndɪ ndürɪ sürü paru hɪnɪŋgɪmarundɪ ranai yare hoafɪyowohü yahoya,

‘DIBOHÜNDI HOAFI BABIRON ŊGOAFI ADÜKARI
NINDOWENIHI BIRABIRIYEIMBI NIMOREHI AŞU
MUŊGUAMBO MOARUWAI HOHOANIMO HONDÜ HIFI
NDANIHÜNDAMBO ENGORO RANAHEI HOND-ANE’,

meho.

⁶ Nɪmorehɪ ranaiyo Godɪndɪ nendɪ-yei asu Sisasɪmbo anɪhondümbö süngurɪhoreimbi hɪfokoarearü marandɪ ranahei-mayo horɪ ra sɪmɪndɪ haya mamɪkari-mayowa ro hoei-marɪheandɪ.

Ranɪyahɪ asu ro ranɪ-moatükunɪ ranahambo hepünaheandühɪ afɪndɪ hohoanɪmo-mayahɪ.

⁷ Ranɪyu asu sünambeahɪndɪ nendɪ ranai düdufindɪrühɪ yahuya, “Se nɪmboe hepünefoandühɪ afɪndɪ ho-

hoanimoayafa? Awi ro sithambo nimambeahindi ninihondi asu nimorehi ranahambo semindi ho arandi ranahafe dibohindi hoafi nimindi ra hoafindahanini-mboyah. Nimbambeahindi ninihondi ranana sapo 7 mbiro-weimbiyo haya asu 10 daburüdümbi-mayo-ane.

⁸ Nimbambeahindi ninihondimbo yangiri maningowa hoeimarowand-anesi, nga asu hapondanana wani. Ai ndeara sapo hifambe akimi kaikoate moani raguhamindi hanaweimbi ranambeahindi tükufembo yangir-ane. Nga asu ngiri amitata ahambo moaruwaimbo-fembohünda dibonapindifeyo. God ai hifi sünu nafirand-ambe nindou didiyei koadürümbo-koadürümbo yangiri niboadeimboyei ranahei ndüri ra bukambe sürü papimarandi. Nindou hifini animboei ranahei ndüri buk ranambe pefe sihefekoate-mayo ranai-animbo randihi nimbambeahindi ninihondi ranahambo hoeindihindani-wani hepünindahimboyei. Rani-moatükuni ra horombo yangiri maningoyosi, nga hapondan-ana moai ningo, nga asu süngunambo asükaindo tükündifemboe.

⁹ Ndani hoafi ndanana nindou düdi ai fifireandeimbi-mayu ranahamboane: Mbiro 7 ranahandi sisami ranana hifi wafuyo asu nimorehi-mayo ranai raniwami nimarandi. Asu rani-moatükuni ra adükari bogori nindou 7 amboan-anemo.

¹⁰ Ranane asu hondahüyafundeimbi (5) adükari bogori nindou yifimemo-anemo mamai ai mbamarü asu ngörü ai awi moai bogorimbofi tükufiyu. Tükufekoate-mayu ranai tükündifiyuwanai ai moani akidou bodifohü yangiri nüngumbui.

¹¹ Sapo nimbambeahindi ninihondi horombo maningoyosi, nga asu hapondani ana moai ningo. Ai-animbo ahandihoari ranana 8 noufimb bogorimbo-ndifemboesi, nga asu aiana sapo ninihondi 7 ranambeahind-ane. Nga asu ahambo ana süngunambo God ai moaruwaimbo-ndearümbui.

¹² Sapo 10 daburüdümbi hoeimarowandi ranana 10 adükari bogori nindou-yomo asu ai awi moai munguambo moatükuni hifandiyo hombo ra piyomo houmbo hifandundi. Nga ahamumbo amboani God ai nginindi dagapurimbui. Bodifohü nimbambeahindi ninihondi-mayo ra-babidimbo adükari bogori nindoumbondafu hifandu ningomboemo.

¹³ Bogori nindou ranahamundi ratüpurü hohoanimo ranana moani mam-ane. Rananemo ai ahamundi nginindi asu ndüri adükari ra nimbambeahindi ninihondi ranahambo masabudo.

14 Ai Sipsip Nĩmori rani-babidi-mbo yifiari-ndimboemo. Nga asu Sipsip Nĩmori ai yifiari ra taborindi-hoembui. Aiana adũkarĩ-yomondi adũkar-ani asu adũkarĩ bogori-yomondi adũkarĩ bogor-ani. Asu ahandĩ nendi ranahe-imboya mborai mehũdũra tũkĩmehinda wand-anei yahu kafoare hĩnĩngĩ-mareandũra ahandĩ hoafi sũnguarĩhind-animbo yifiari ra taborindi-hehimboyei," mehu.

15 Sũnambeahĩndĩ nendi ai asũkaiyu wambo hoafiyundĩrũhĩ yahuya, "Nindowenihi birabĩriyorangeimbi nĩmorehi nĩmarũmbi hoe se hoeimarowandĩ ranana nindow-anei. Ai muũgua hifi-hũndĩ, muũgua fihoearĩ, muũgua mamamĩ hoafũmbi asu muũgua nindow afĩndĩ mafandĩhindi raniyei.

16 Se 10 daburũdũmbi nĩmambeahĩndĩ nĩnĩhondĩ hoeimarowandĩ ai-anĩmbo nĩmorehi ranahambo yĩboaruko-ndĩhindũhĩ ahandĩ nĩne napo ahambo sowahĩ engoro ra mbirĩboadi-hindũhĩ hoearĩ hirĩboadi-hindoani asu safĩ yangĩrĩ nĩmandĩmboe. Rananĩmbo asu ai ahandĩ fisafĩ ra dagũdindowohũ hai-ambe muũguna mandĩhimboyei.

17 Rani-moatũkunĩ ra God ahandĩhoariyu ahamundi ngusũfoambe refembo hohoanĩmo masagapuri raniyo asu ahamundi-mayo ngĩnĩndĩ ra nĩmambeahĩndĩ nĩnĩhondĩ ranahambo masabudo. Ai muũgua hifi ra hĩbadĩyo hombo God ai ahandĩ hoafĩmayu sũngu muũgua moatũkunĩ anĩhondũ tũkũfemboayo rani si tũkũfe simboani.

18 Nĩmorehi se hoeimarowandĩ ranana adũkarĩ ngoafi sapo hifi-nĩndĩ adũkarĩ bogori nindow ranahamumbo hifandapuri arandi raniyo," mehu.

18

God ai Babiron ngoafi Adũkarĩ ra moaruwaimbo-mareandi

1 Rani-moatũkunĩ ranai refehayamboyoane, sũnambeahĩndĩ nendi ngorũ ranai sũnambeahĩndĩ tũkũfi makusuwa hoeimarĩhini. Ai ngĩnĩndĩ hamĩndĩ hondũyu haya asu ahandĩ ngĩnĩndĩ hamĩndĩ si ranambo muũguambo hifi ra si boakĩma-foareandi.

² Asu ai pukũna hoafiyuhũ yahuya,

"Adũkarĩ ngoafi Babiron ai hifi-nĩ pĩmayo! Ai hifi-nĩ pĩmayo!

Ai moaruwai nendi ranahei ngoaf-ane.

Rani-poanĩmbo rani-poanĩmbo moaruwai ndu ranai-amboani ranihũ amarei.

³ Nĩmorehi Babiron rani-babidi-mbo muũguambo nindow ranai moaruwai hohoanĩmomemo nindow ai wain hoe simĩndĩmo houmbo mamĩkarĩ hohoanĩmomemo nou.

Munḡuambo adũkarĩ bogorĩ nindou hifĩ ndanĩhũndambo
amboanĩ ai-dĩbo moaruwai hohoanĩmomemo.

Asu kakĩ semĩndĩ ratũpurĩ ratũpurĩyomo-rundeimbĩ
nindou amboanĩ
ahandĩ-mayo moaruwai hamĩndĩ hohoanĩmo ranĩ-
fihĩndĩ kakĩ afĩndĩ sowandũmo houmbo
kakĩ afĩndeimbĩ nindou tũkũmefundĩ,”

mehu.

⁴ Ranĩyo asu hoafĩ mamĩ sũnambeahĩndĩ makosowa
hĩmborĩyahane, ai yare hoafĩyowohũ yahoya,

“Wandĩ nindou se ŋgoafĩ ranambeahĩndĩ aboedũhĩ
tũkũyahi!

Se ai moaruwai hohoanĩmoayo ranĩsũngu-ndĩhimboyei,
ŋga yowanĩ.

Asu se ai tĩŋĩrĩfo asemĩndo ranambe-ndahimboyei, ŋga
yowanĩ!

⁵ Ahandĩ moaruwai hohoanĩmo ratũpurĩmayo ra nĩmoamo
sũnũ ŋgasũnde-amboane.

Ranane asu God ai nĩmorehĩ ranahandĩ
moaruwai hamĩndĩ hohoanĩmo ranahambo moai
mĩtanĩramũndu.

⁶ Ai sĩheimbo ramareandũrĩ ranĩ-sĩmogodũhĩ sĩmborĩ se
ahambo randĩhindĩ.

Nĩmorehĩ ranai sapo munḡuambo moatũkunĩ moaruwai
ramareandĩ ranĩ-sĩmogodũhĩ nandĩhi ndahũndo.

Nĩmorehĩ ranai sĩheimbo wain hoe ra ŋgĩnĩndĩ hamĩndĩ
kare masagadũrĩmbo

asu se ahambo wain yimbumbore ŋgĩnĩndĩ hamĩndĩ
kandĩhi ndahũndo.

⁷ Nĩmorehĩ ranai ahandĩ borĩyohũ asu napo afĩndeimbĩ-
mayo ranĩ-sĩmogodũhĩ

ahambo asũbusĩ afĩndĩ ndahũndoanĩ aranĩmbeyo-
wamboane.

Ai ahandĩ fi ranĩmbo borĩyohũ yahoya,

‘Roana adũkarĩ bogorĩmbo-yaheamboanahĩ nda
amarĩhĩ!

Ro ŋgĩrĩ aranĩndahĩ, ŋga wanĩ,’ meho.

⁸ Ranĩmbo-hũndambo-anĩmbo awi ŋgorũ-sĩmboanĩ ana
ahambo moaruwai hamĩndĩ moatũkunĩ,

masĩmei, aranĩ-hoafĩ, sesi-koate nĩmarĩ, munḡuambo
ranĩ-moatũkunĩ ranambo nĩkonda dĩgemboe.

Asu hai ahambo tĩkĩrĩndamboe

sapo Adũkarĩ God ai-anĩmbo ahambo yĩbobondeambui
ai ŋgĩnĩndĩ hamĩnd-ani.

⁹ Hifĩ ndanĩhũndambo adũkarĩ bogorĩ nindou-memo
ranai nĩmorehĩ ranĩ-babĩdĩmbo nĩmorehĩ sĩsĩhĩmo-
yomondũhĩ ai moanĩ moaruwai hamĩndĩ afĩndĩ sowandũmo
manĩŋgomo. Ranĩmbo-hũndambo-anĩmbo adũkarĩ bogorĩ

nindou ranai n+morehi ranahambo hai tik+randühi ranahandi has+heimi ahafo ranahambo hoeindandani-wani aran+indimondühi ngusüfohö war+purük+ndumboemo.

10 Nindou ranai anguni safi ahandi fik+mi ni ngokoate ni ngomboemo sapo ai asübusi ranambefembo y+h+mbombo. Asu ai hoaf+indomondühi an+imboya,

'Hi poan+imboembou-ane! Hi poan+imboemou-ane!

Babiron ngoafi adükari ra!

Se ngoafi adükari ham+indi-yafi hawa asu ng+n+indi ham+ind-anafi!

N+imeh+nou God ai sihambo ti+ri+fo sagan+n+imboani,' mehomo.

11 Hifi ndan+hündambo nindou kaki sem+indimbo ratüpur+ratüpur+yomo-rundeimbi-memo ranai-amboani ahambo aran+indimboemo sapo nindou ahamundi napo ra sem+indimbo wan+mewambo.

12 Sapo ahamundi napo ranana ini nda: gor, sirfa, n+moei kaki adükari ham+indifih+semündümbi, aboedi ham+indi yamanji, kifohi hoeari ng+n+indi aboedi, rani-poan+imbo hoeari hamburi, sirika ng+n+indi hoeari. Asu rani-poan+ni+mi fis+jarü aboedümbi, muñguambo aboedi moatükuni erefan yahaf+nambo naf+yo-weimb+hündi, muñgu moatükuni ni+mi kaki af+indifih+pe+yo-weimb+hünd+nambo naf+yo-weimb+hündi. Asu ng+n+indi kapa bras, ain asu n+moei aboedi sürü-sürüyo-weimb+nambo naf+yo-weimb+hündi.

13 Asu bi+di+ri+ napo yahurai. Sesi fis+jarümbi moatükuni sinamon, kosendi mbai, fis+ng+rümbi mb+imbi+rai, wowondümbi moatükuni aboedi fis+ng+rümbi, sanda, wain, sesimbo wer, kifohi praua asu ni+mband+praua, burmakau, sipsip, hos, ahandi ni+mar+fond+kameihi, nindou kaki-koate ratüpur+yomo-ndeimbi asu nindou yifiarambe sowandümo-ndüreimbi muñguambo moatükuni ra ng+r+asüakai pem+indomo.

14 Kaki sem+indimbo ratüpur+yomo-rundeimbi ranai n+moreh+imbo hoaf+yomondowohü yahomoya, 'Muñgu aboedi moatükuni se sihoefi hawa wand-ane masafi ranana ndeara sihambo hi+n+ng+rean+ni haya di+bonap+me+feyo. Asu muñguambo aboedi sesi kaki af+indifih+semündümbi asu muñguambo yihuruy+im+indi napo aboedi sihaf+me+ngoro-mayo ranamboani ndeara sihambo hi+n+ng+rean+ni haya awar+mar+hoayo. Asu muñguambo rani-moatükuni ra ng+r+se yahurai asükaindafi hoeindowandi,' mehomo.

15 Sapo kaki sem+indi ratüpur+ratüpur+yomo-rundeimbi ai adükari ngoafi rani+hü ni ngomombo rani-fih+indi kaki af+ndeimbi-memo ranai ngoafi ra anguni safi ni ngomboemo

ai afɪndɪ tɪŋrɪfo asemɪndo ranambefembo yɪhɪmbombo wambo.

¹⁶ Nga asu aiana araniyomondühɪ afɪndɪ ho-
hoanɪmomemo. Ai randu hoafi-ndɪmondühɪ anɪmboya,

“Hɪpoanɪmboembou-ane! Hɪpoanɪmboembou-ane!
Adükari ŋgoafi ra.

Horombo ai kifohɪ hoeari aboedɪ, rani-poanɪmbo
hoeari hamburɪ yihururamɪndɪ,

asu gor, nɪmoei ranambo nafɪyo-weimbi moatükunɪ,
aboedɪ hamɪndɪ yamanɪ yihururamɪndɪ raraora-
hayambo manɪŋgomayo-ane!

¹⁷ Asu nɪmehünou muŋguambo aboedɪ ŋgɪnɪndɪ moatükunɪ
ra awari-marɪhendɪ!”
mbɪsɪmboemo.

Muŋguambo sip sowandümo homo-rundeimbi, nindou
sipambe fareahi ŋgorü ŋgoafɪnɪ hei-rɪhündeimbi, sipambe
nɪmarɪmombo, sip ranahambo hɪfandɪru homo-rundeimbi
asu nindou dɪdemo sɪrɪwara-ambe kaki semɪndɪ ratüpurɪ
ratüpurɪyomo-rundeimbi nindou muŋguambo ai Babiron
ŋgoafi rani-kɪmɪ nɪŋgo-koate aŋgunɪ-safɪ manɪmboei.

¹⁸ Rananɪmbo asu ai Babiron ranahambo hai
imaminambo tikɪrɪrandühɪ hasɪheimɪ ahafo ranahambo
hoeirɪhindanɪ mayowa hasɪhei-mayei. ‘Moai ŋgorü ŋgoafi
adükari Babiron yahurai nanŋo!’ masei.

¹⁹ Ai ahei mbɪrowamɪ düdübudɪ pütɪyahindühɪ arani-
hɪmboahoyeihɪ seiya,

‘Hɪpoanɪmboembou-ane! Hɪpoanɪmboembou-ane! Bab-
iron ŋgoafi adükari! Moaruwai hamɪndɪ ahambo
tükɪmefeyo.

Nindou dɪdemo ai sip sɪhoundeimbi-memo ranai
sɪrɪwara-ambe sowandümo homondühɪ

kakɪ afɪndeimbi nindoumbo-yafu tükümefundɪ ŋgoafi
ranahandɪ kakɪ afɪndɪ ranambo!

Asu muŋguambo moatükunɪ afɪndɪ ahandɪ ra awari-
marɪhoayo,’ masei.

²⁰ God ai Babiron ranahambo moaruwaimbo-mareandɪ
ranɪmboane

asu sünü se-anafɪ, Godɪndɪ nindou se-anei, Kraisɪndɪ
hoafi

sowandümo homo-rundeimbi nindou-anemo, Godɪndɪ
hoafi hoafɪyomo-rundeimb-anemo muŋguambo se
hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪndei.

God ai ahambo tɪŋrɪfo masagado sapo sɪmborɪ sɪheimbo
ramareandürɪ süngumbo,”

meho.

21 Ranı̄yu sünambeahı̄ndı̄ nendı̄-mayu ranai wit nokoyo-rambo nahurai afı̄ndı̄kokoe nı̄moei semǖndǖ botı̄re haya sı̄rı̄wara-ambe pireandǖhı̄ hoafı̄yuhǖ yahuya,

“Ndahurai-anı̄mbo Babiron ŋgoafı̄ adükarı̄ ranamboanı̄ puküna pındı̄feyowanı̄ gadowohǖmbo ŋgı̄rı̄ asükaindo hoeındı̄hındı̄.

22 Babiron se, nındou gita fandou, heırǖndei, mbonı̄ faı̄faındı̄mo asu inafı̄oındı̄mo rarao-ndundanı̄ sı̄hafı̄ mbusǖmo ŋgı̄rı̄ nındou ai asükaindei hı̄mborı̄ndei ndühǖndı̄!

Ranı̄-poanı̄mbo ratǖpurı̄yomo-rundeı̄mbı̄ ai sı̄hafı̄ mbusǖmo ranı̄ ratǖpurı̄ndı̄mo ndunda ŋgı̄rı̄ asükaindo hoeındı̄feyo.

Asu wit nı̄kombo nı̄moei ranai ŋgı̄rı̄ asükaindo sı̄hafı̄ mbusǖmo wit nı̄kondandǖhı̄ hoafı̄ndowanı̄ hı̄mborı̄ndei ndühǖndı̄.

23 Asu sı̄hafı̄ mbusǖmo ŋgı̄rı̄ asükaindo ram hai ranai sindoanı̄ hoeındı̄feyo.

Sı̄hafı̄ mbusǖmo nı̄ndouwenihı̄ ai nı̄morehı̄ semı̄ndı̄mboayu-ane asu nı̄morehı̄ ai nı̄ndowenihı̄ semı̄ndı̄mboayo-ane hoafı̄ ra ŋgı̄rı̄ asükai tükündı̄feyowanı̄ hı̄mborı̄ndo ndandı̄.

Sı̄hafı̄ kaka semı̄ndı̄mbo ratǖpurı̄ ratǖpurı̄yomo-rundeı̄mbı̄ nındou ranai ana mūnguambo hı̄fı̄ ranahambo ŋgasǖndu houmbo ndeara moanı̄ ŋgı̄nı̄ndı̄ hamı̄ndı̄ hond-anemo.

Nga asu se sı̄hafı̄ tı̄bagı̄ ŋgı̄nı̄ndı̄ ranamboı̄yafı̄ mūnguambo hı̄fı̄hǖndı̄ nındou ranaheimbo wosı̄hoafı̄ hoafı̄-mayafı̄ndǖrı̄!

24 Godı̄ndı̄ hoafı̄ hoafı̄yomo-rundeı̄mbı̄-yomondı̄ horı̄ asu Godı̄ndı̄ nındou ranahei horı̄ ranai Babiron ŋgoafı̄ ranı̄hǖ meŋgoro.

Yı̄nı̄, sapo nındou aheimbo ai hı̄fı̄ ndanı̄hǖ hı̄fokoa-mareandǖrı̄ ranahei horı̄yo ŋgoafı̄ ranı̄hǖ meŋgoro,” mehu.

19

Babiron ŋgoafı̄ ranai moaruwaimbo-mefeyowa nındou ai ranı̄mbo hı̄hı̄fı̄-hı̄hı̄fı̄mayei

1 Ro nındou afı̄ndı̄ sünambeahı̄ hoafı̄ puküna kamarı̄hehında hı̄mborı̄mayahı̄. Ai rarı̄hi hoafı̄yeihı̄ seiya, “God ai sı̄hefı̄mbo aboedambo-reamuneı̄mb-ani.

Ndǖrı̄ adükarı̄ asu mūnguambo ŋgı̄nı̄ndı̄ ranana sı̄hefı̄ God ranahandı̄ yangı̄rı̄-ane!

2 God ai anihondü asu mbumundi hohoanimo süngure nindoumbo yibobore arandi.

Nindowenihi birabiryo-randeimbü ranai muṅguambo nindou ranaheimbo ahandi nindowenihi birabiri hohoanimo ranambo moaruwaimbo-mareandüri.

God ai nimorehi ranahambo simbori tiriifo masagado nimboe ai Godindi ratüpuriyomo-rundeimbi nindou hifokoamaripuri ranimbo-hünda,”

masei.

3 Asükaiyei ai puküna hoafiyehi seiya,

“Godimbo adükar-ani yahomboane!

Hai Babiron ṅgoafi adükar ranahambo tikirarandi rana-handambo hasiheim ranai moani yare koadürümbo-koadürümbo ahafo,”

masei.

4 Ranayo 24 boagiri asu yangiri niṅgoweimbi moatükun ranai hifini pütapiyei nimoreimbo God sapo ahandi adükar bogori nimarifondi raniwami amaru ranahambo hohoanimo yahüindowohü ṅgusüfo pamarihori. Ai rarihi hoafiyehi seiya,

“Godimbo adükar-ani yahomboane! Nga anihondü-ane!”

masei.

5 Ranayo asu adükar bogorindi fondi-mayo ranambeahindi hoafi ranai tüküfeyowohü yahoya,

“Muṅguambo nindou, Godindi ratüpuriyei-rihündeimbi se sihefi God ranahambo aboed-ani mbisei.

Moani nindou-anei asu ndüreimb-anei se muṅguambo ahambo aboed-ani mbisei,”

meho.

Sipsip Nimori ai nimorehühifih sesi afindi tüküme Feyo

6 Ranayah asu nindou afindi fandambo yangorombo hoafi afindi tüküfembo nahurai himborimayah. Rani-moatükun ranai ana sapo hoe amündür yigüdayo nahurai himboyo asu nimoamondi hoafi mbuayo nahuraiyo tüküme Feyo. Ro himboriyaha ai rarihi hoafiyehi seiya,

“Godimbo adükar-ani yahomboane!

Sapo Adükar God sihefi ai muṅguambo ṅginindi ra hifandarandi!

7 Haponda awi shiri hihifi-hihifi-ndefühi adükar-ani mbisefimboane.

Sapo Sipsip Nimori ranai nimorehi semindimboayu rani si ra ndeara tüküfemboane.

Asu ahandi nimorirehi ranai ndeara nafirami-ndimboane amaro.

8 God ai nimorehi ranahambo moani aboedi hamindi hoeari himboarambe forihoaiweimbi güdüfembohünda sagadomboani,”

masei. (Sapo hoeari aboedi ranana Godindi nendi mbumundi ratüpurü hohoanimoaye ranahandi sisami nahurai-ane.)

⁹ Raniyu asu sünambeahindi nendi mamai ai hoafiyundirühi yahuya, “Se ra sürü papirandühi animboya, Sipsip Nimori ai nimorehi semündühi sesi afindi sesesimaye ranambe God ai nindou ranaheimbo se dügüsi mehundurü ranai ana hihifi-hihifimbeiyei-amboane.” Asükaiyu yare hoafiyundirühi yahuya, “Ndan hoafindanana Godindi anihondü hoafi hond-ane,” mehu.

¹⁰ Raniyahai asu ro ahambo hohoanimo-mbohünda yiri yimbu pusirühe mamarühi. Nga ai hoafiyundirühi yahuya, “Refepoani! Ro-amboani se asu sihafi wandafi babidimbo sihiri Sisasindi-mayo hoafi anihondumbo-rihundeimb-ane. Nga se Godimbo yangir-animbo hohoanimo pandiwori. Hoafi Sisas weindahimareandi ranai nindou nginindi sagapuri arandi Godindi hoafi hoafimbohünda,” mehu.

Nindou kifohi hosi-wami mamaru

¹¹ Raniyo asu ro himboyahane, sünambe yipurü ranai sübüdihoi yangrowohüyo hos kifohi ranai maningowa hoeimarüheandi. Hos semündü hurandeimbi nindou raniwami mamaru ranahandi ndürü ra yahurai-ane: ‘Ratüpurü ndore hifanda-randeimb-ani’. Asu, ‘Anihondü hohoanimo süngure-randeimb-ani’. Sapo ai nindou ranaheimbo yibobofe asu yifiari hohoanimo ra ai moani mbumundi hohoanimo megoro rani-süngu-ani rawareandi.

¹² Ahandi himboari ana hai nahurayowohüyo asu adükari bogori nindou-yafe at afindi ahandi mbiroambe ninoumayo. Ahandifihü ndürü sürü pefe hinüngifeyowa mapaiaro ranahambo nindou amuri ai moai fifirifeyo, nga moani ahandihoari yangir-ani fifreamboayu.

¹³ Ai hoandari hoeari magüdeandi ranana hor-ambe foefe himindümbiyo magüdeandi. Ahandi ndürü ranana, ‘Godindi Hoaf-ane.’

¹⁴ Raniyomo asu sünambeahindi ami ranai kifohi hoeari moani aboedi hamindi ra fihü yihururündimo houmbo kifohi hosi-wami ninouyomo houmbo ahambo süngumarüri homo.

¹⁵ Munguambo hifi ranaheimbo hifinambo-fendürimbo ami-yomondi pisao nahurai yihümi ndi hamindi ahandi yahamonafi tüküfe mbumarandi. Ai ain niminimi ranambo-animbo munguambo hifi ranahambo hibadambui. Rananimbo asu ai wain hoe boboe ra wain boboembo fondi ranambe tinarinambo bubütükündambui. Rani-moatükuni

ranana sapo God munḡuambo ḡḡn+ndi hifandandeimbi-mayu ranahandi munḡuna moaruwai ham+ndi ḡḡn+ndi hohoan+mo ranane.

¹⁶ Ahandi hoandari hoeari-mayo ran+fihiyo asu ḡgehuri+fihiyo nduri ra suru pefe h+n+ḡḡfeyoan+ mapaiaro. Nduri ranai yare hoafi+yowohu yahoya, "Bogori nindou-yomondi Bogori asu adukari nindou-yomondi Adukar-ani," meho.

¹⁷ Ran+yahi asu h+mboyahunda sunambeah+ndi nendi ranai huf+ham+ndi fih+ bot+fi manunguwa hoeimar+hini. Ran+yu asu ai ndu sunu wafus+fohu youmemo rana-hamumbo pukuna hoafi+yupuruhi yahuya, "God+ndi adukari seses+ndan+fihi mborai sifomo fandu mamuh+yafu!

¹⁸ Mborai sifomo adukari bogori nindou-yafe safi, ami bogori-yomondi safi, ḡḡn+ndi nindou-yomondi safi, hos safi, asu hos sowandumo homo-rundeimbi-yomondi safi, ra munḡuambo sowasumo. Munḡuambo nindou-yafe safi, moan+ ratupuri+yomo-rundeimbi nindou-yomondi-mayo asu kaki sem+ndi ratupuri+yo-rundeimbi-yomondi-mayo, adukari nindou asu akidou nindou-yomondi-mayo safi ra munḡuambo sowasumo," mehu.

¹⁹ Ran+yahi asu h+mboyahunda, n+mambeah+ndi n+n+hondi asu adukari bogori nindou h+fi ndan+hunda ahei amiyomo ranai fandu gugur+marunda hoeimar+heandi. Nindou sapo kifoh+ hosi-mayo ran+wami n+marumbo semundu ahu ranani asu ahandi ami rananemo ran+babidimbo yifiar+imbo ranai fandu gugur+marundi.

²⁰ N+mambeah+ndi n+n+hondi-mayo asu God+ndi hoafi tkai hoafiyu-randeimbi nindou-mayu ran+di+bo ai munḡuambo tkai hepun+feimbi moatukuni rar+ne-mar+nandi ran+yimbumbo mbumar+pundumo. Nindou n+mambeah+ndi n+n+hondi-mayo ranahandi h+mbuahü hepun+feimbi moatukuni rarerandühi asu ran+ hohoan+mo sunguyu ai nindou ranaheimbo wos+hoafori hoafi+yundur+ marandi. Ran+yei asu ai n+mambeah+ndi n+n+hondi-mayo ranahandi nduri sahümündih+ asu ai s+sami ranahambo hohoan+mo parihi mar+hündi. Ran+mboyo asu n+mambeah+ndi n+n+hondi-mayo ran+yo asu God+ndi hoafi tkai hoafiyu-randeimbi-mayu ran+yu ahafan+imbo yangiri n+mbafanda sowapundumo wafusur+ho hai sarfa n+moeinambo tk+ra-randeimbi-mayo ranambe pimarup+ri.

²¹ Ran+yu asu nindou sapo kifoh+ hosi-wami n+marumbo ahandi yahamo pisao yihum+ndi tukufe mbumarandi ranambo ami bod+mondi ranahamumbo hifokoako-mafoareapuri. Ran+yo asu munḡuambo ndu ranai ahamundi safi sahüsimbo bodo tuk+mehindi.

20

Satan ai 1,000 himbani karabusambe manungu

¹ Raniyahi asu ro nimboa himboyahunda sunambeahindi nendi mamai ranai sunambeahindi tukufi haya sapo hifi ambe ndihi ragu hoeife-koateyo-randeimbi ranahandi yipuri ki asu sen nimboreimbü waramberamündü makusüwa hoeimarihin.

² Raniyu asu ai amoasiri afindi ranahambo mbu-maramündu. Amoasiri ranai ana sapo horombodidi hondü-mayo-ane. Ai sapo munguambo nindou ranaheimbo papihofiranduri hoangu-randeimbi Satan-ani. Raniyu asu sunambeahindi nendi-mayu ranai ahambo seninambo hüputüpurisherü mbura 1,000 himbani hininngimariri.

³ Raniyu ai ahambo hifambe ragu hanaweimbi-mayo ranambe pirira mahanu. Nafitambe pare mbura kinambo kikire papiramündi yowanimbo hininngimareandi. Rananimbo ai munguambo hifihündi ranaheimbo ngiri wosihofori hoafindündü. Ahambo refi hininngifiyuaninungumbo 1,000 himbani munguyo-ambe-animbo tukündüfi akidou yangiri nungumbui.

⁴ Ranियो asu bogori nindou-yafe nimarimbo fondi ranai burimayowa hoeimarheandi. Fondi raniwami mamarimo-memo ranahamumbo yiboboferambo nginindi masagapuri. Asu asukai sapo nindou Sisasimbo asu Godindi hoafi ranahambo anihondumbo wataporimborihü marihündi ranimbo mbiro kibodiri-maranduri ranahei yifiafi hoeimarheandi. Asu aiana nimambeahindi ninihondi-mayo ranahambo ahandi sisami kameihi moai ngusüfo parihindi. Ahei giribodi hamindühi asu warihü nimambeahindi ninihondindi nduri moai paiaro, nga wani. Ai yangiri tukuyahi bogori nindoumboyahi Kraissbabidi mungu-moatükuni 1,000 himbanambe hifandimarihündi.

⁵ Nindou amuri yifimayei ana moai yangiramboyahi tukuyahindi, nga ai randihi yifi yagodei ngeimbo 1,000 himbani munguyo-ambe-animbo tukündahimboyei. Ranana weangurühi yifihündi botife-ane.

⁶ Nindou didiyei ai sapo weangurühi yifiyeimbi botife si ranambe botiyahindeimbi ana ai hihifi-hihifimbeyei-amboane. Ai Godindi yangiri-anei. Asukai yimbu noufimb yifi ranai ana ngiri nindou ranaheimbo hifinambo-ndearü. Ai Godimbo asu Kraissimbo didibafife-rambo nindoumbondahi nimboeimboyei. Rananimbo ai Kraissbabidimbo nimboeimbo 1,000 himbani aho ranambe mungu moatükuni ra hibadihumboyei.

Satan ai munguna moaruwai-mboefiyu

⁷ Süngunambo 1,000 himbani ra muṅguyo-ambe-animbo Satan+ndi karabus wori yipuri ranai sübüdigoedoan+ asu ai moanambühi tükündüfimbui.

⁸ Asu ranan+imbo ai muṅguambo hifi+hü nindou buriyei wakar+hindi ranaheimbo wosi+hoafori hoafi+yondür+imbo hoahoanḡu wak+ndeambui. Hifi ra ahandi ndür+ Gok asu Magok-ane. Ranan+imbo Satan ai aheimbo muṅguambo yifiar+imbohünda ndemündündür+ mamühi guguründerümbui. Nindou af+ndi safi ranai ana moani sir+wara hoe-kimi gudiki+kiri nahurai an+boadei.

⁹ Raniyei asu ai muṅguambo hifi ran+hü hei God+ndi nindou ser worambe an+boadei asu adükari ṅgoafi God ai ho-hoan+moyu wak+mareandi ranaheimbo waki-mar+hindür+. Raniyo asu sünambeah+ndi hai ranai kosi+wohüyo nindou ranaheimbo hainambo tik+ri+marandür+.

¹⁰ Satan ai nindou ranaheimbo wosi+hoafori hoafi+mayundür+ ran+imboyu asu God ai ahambo wafusür+ho hai sarfa nimoeifih+ mahoro ranambe pirira mahanu. Nimambeah+ndi nin+hondi asu God+ndi hoafi tikai hoafi+yurandeimbi nindou amboani haiambe man+imbafani. Ranan+imbo ai muṅguambo nimb+ si aho ra koadürümbo-koadürümbo asübus+mbond+mo pind+mondu ṅgomboemo.

Yibobofo si tüküme feyo

¹¹ Raniyo asu himboyahünda adükari bogor+ndi nimarifondi kifoh+ ranai niṅgowohüyo asu ran+wam+ nindou mam+ ai mamaruwa hoeimar+hini. Raniyo asu ai nimar+ambe ra hifi sünu ranai awar+hoehüyo asu moai asükaiyo hoeifeyo.

¹² Raniyah+ asu himboyahünda yifiyeimbi nindou ndüreimbi asu ndürü-koateimbi ranai bogor+ndi nimarifondi hanḡifoani bur+mayeiya hoeimar+iheandür+. Raniyo asu buk bidifiri ranai boare haya kurümayo. Asu yanḡiri niṅgombo buk amboani boare haya meṅgoro. Raniyo asu yifiyeimbi nindou bur+mayei ranaheimbo n+ne-moatükun+ ramar+hinda sapo buk kurümayo ranambe sürü pefemarandi rani simogodühi aheimbo papi+hoafi ranai tüküme feyondür+.

¹³ Raniyo asu muṅguambo sir+wara-ambe yifiyei yanḡoreimbi ranaheimbo sir+wara ai hin+ṅḡi-mareandür+. Yifiyo-rambo hohoan+mo asu yifiafi ṅgoafi ranambe yifiyeimbi nindou kik+hiri+hümündi an+amboei ranaheimbo muṅgu hin+ṅḡi-mareandür+. Raniyu asu nindou nimarifondi+wam+ mamaru ranai n+ne-moatükun+ ai ramar+hindi rani-simogodühi aheimbo papi+hoafi+marandür+.

¹⁴ Raniyo Yifiyo-rambo asu Yifiafi Ngoafi ranahafembo haiambe pimareap+ra mahanife. Wafusüroho haiambe

ranana sapo asükaiyo yimbombofe yifimbo moatükunî ranane.

¹⁵ Nindou didiyei ahei ndürî sapo yangirî niŋgombo buki-mayo ranambe paiarî-koate-ayo ana, nindou ranaheimbo wafusüroho hai mahoro ranambe pimareandüra mahanei.

21

Hifî sünü simborî tüküme Feyo

¹ Ranî-moatükunî ranai refahaya-mboyowane, asu hîmboyahünda sünü hifî simborî ranai tüküme Feyowa hoeimarîheandî. Weangurühî sünü tüküfe hifî tüküfe-marandî ranai awarîhoeihüyo asu sirîwara amboanî foerî-koate-mayo.

² Asu hîmboyahünda Godîndî ŋgoafi simborî Serusarem ranai, sapo nîmorehî anamîndühîfembo ahandî anamîndî ranî-sowahî homboyaho haya rawefeyo nou yahurai refahaya God sowahîndî tüküfe makosowa hoeimarîheandî.

³ Bogorîndî nîmarî-fondî-mayo ranambeahîndî hoafi puküna hoafîmayowa hîmborîmayahi. Yare hoafîyowohü yahoya, “Hîmborîyei! Godîndî worî hapoana nindou-babîdîmbo anango! God ai nindou-babîdîmbo nüŋguhü asu ahandî nendî-ndeimboyei. God ai ahandîhoarî nindou ranî-babîdîmbo anüŋgu anîmbo asu ai ahei Godî-ndümbui.

⁴ Ai nindou ranahei hîmboarambeahîndî aranî-hîmboaho gedüherümbui. Rananîmbo yifimbo hohoanîmo, asübusî, aranî asu ŋgusüfo afîndî kife hohoanîmo ra ŋgîrî tükündîfeyo. Sapo ranana horombodîdî moatükunî awarîhoaimb-ane,” meho.

⁵ Ranîyo asu nindou fondî ranîwamî mamaru ranai hoafîyuhü yahuya “Haponda ro muŋguambo moatükunî simborî rarîheandühanahi,” mehu. Asükai hoafîyundîrühî yahuya, “Ndanî hoafî ranahambo se sürü papîndandî. Sapo hoafî nda ai anîhondü hamînd-ane, ŋga anîhondümbondîhîndî,” mehu.

⁶ Ranîyu hoafîyundîrühî yahuya, “Muŋguambo moatükunî ai tüküfemboane! Roana horombonîpoed-anahî asu süŋgunîpoed-anahî, sapo weangurühîdîdî-anahî asu bîdîfîranîdîdî-anahî. Nindou düdi ai amîndanîŋomboayu ana, nindou ranahambo ro yangirî niŋgoweimbî harîhoe forîhoeimbî nindou ranahambo moanî ndahandoanî ndümündümbui asu kakînambo semîndî-koate ndahandomboyahi.

⁷ Nindou düdi ai yifîarambeahîndî tîtaboarîfoare harîhoei tüküfîyu ana, ai wandî-mayo moanî sai moatükunî ra ndemündümbui. Rananîmbo asu ro ahandî Godî-ndahanî ai wandî nîmorîndümbui.

8 Nga asu nindou didei yihimbo-sisiri-yahi-rihundeimbi, anihondumbofe-koateyei rihundeimbi, moaruwai hamindi ratupuriyei rihundeimbi, nindou hifokoarhi-rihundeimbi, nimorehi sisihimoyomo-rundeimbi, nindowenihibirabiriyei rihundeimbi, tibagiru-rundeimbi, tikai godimbo hohoanimo parhi-rihundeimbi, woshihoafor hoafiyei rihundeimbi ahei nngofondi ranana, wafusuroho hai asu hai sarfa nimoie apoarambe ahoro ranihu yagodmboe. Ranana yimbu-noufimb yifimbo moatukuni-ane,” mehu.

Simbori Serusarem ngoafi

9 Sunambeahindi nendi dis 7 wamberundimo-ndeimbi ranahandambo mamimayu ranai wambo-so Godindi hurutu moendifembohunda moaruwai hamindi moatukuni foafusufiyuani tukufimbi-mayo ra semundu haya makusu. Ai hoafiyundiruhi yahuya, “Se sinif-animbo ro nimorehi anaminduhifembo anngo Sipsip Nimorindi nimoreh ra nafuinda-haninimboyahi,” mehundi.

10 Raniyo asu wandi flambe Yifafi Aboedi ranai nginindi tukufendiruhiyahi asu sunambeahindi nendi ranai wambo semundundi hifi wafu nimoamo hamindi raniwami mahafu. Raniyu asu ai wambo Serusarem ngoafi adukari sunambe God sowahindi makoso ranahambo nafuimayundi.

11 Raniyo asu Godindi himboamupuimbo-randeimbi ranai si boakimafoareandi. Asu ngoafi ranai sapo suruhoeimbi sospa nimoie kaki afindifih semindimbo rahuraiyo moani himboarambe forforhoeimbi hamindimayo.

12 Ngoafi adukari ranai papi nimoamo hamindiyo 12 nafitambe kemindi hinngimefeyo. Raniyo asu 12 sunambeahindi nendi ranai nafitambe ranahambo waranirundimo houmbo hifandimarundi. Nafitambe ranifih Israer-yafe 12 sir ranahei nduri ra papimayo.

13 Nafitambe ranai gorugooaninigorugooaninire burimayo. Ngimi ranai hufihamindi sufuan nngomo, ngimi himborani nngomo, ngimi ranai rahanini himborani nngomo asu ngimi hufihamindi hafuan nngomo marundi.

14 Adukar ngoafi ranahandi papi ranana 12 nginindi nimoieinambo ndih ragu samboefimbiyo. Raniyo asu mam raniwami Sipsip Nimorindi hoafi sowandumo homorundeimbi 12-yomondi nduri ranai papimayo.

15 Sapo sunambeahindi nendi horombo wambo wataporimbo-marandiri-mayu ranai gorinambo nafiyoweimbi-hundi simongorife nimihar ranambo adukari ngoafi nafitambe asu papi ra simongorifembohunda semundu haya manungu.

16 Adükarî ngoafi ranana munjuambo himborî ra moanî simogodapo hamîndiyo. Ranîyu asu sünambeahîndî nendî ranai simongorî nîmîtharî masemündu ranambo simongoreandane, ngoafi afîndî-kokoeaiyo ahandî ra 2,200 kiromita tükümeſeyo. Ranîyo asu ahandî simongorî hoandarî mahafu, himborî yimbu mahafe ranai moanî simogodapo hoandarî-mayo.

17 Asu papî nîmoamo ranahambo amboanî simongoreandane, mamî 65 mita tükümeſeyo. Ranî simongorî ranana moanî nindou simongoru-rundeimbiyo sünambeahîndî nendî-mayu ranai simongorîmareandî.

18 Ngoafi ranahandî papî ranana hamburî asu yangîrî saspâ nîmoeinambo papîyoweimbiyo. Nga ngoafi ranana moanî gor sûrühoembî yangîr-ane nafîyoweimbiyo manango.

19 Adükarî ngoafi ranana hîfîni ndihî God ai munjuambo mamîkarambo nîmoei kakî afîndîfihî semündümbî-namboyo kore hîniŋgîmareandî. Weŋgurühî korîmeſeyo ranana hamburî asu yangîrî saspâ nîmoeiyo, ranî-kîmî asüdabombü sapaia nîmoeiyo, ranî-kîmî kifohî aget nîmoeiyo, ranî-kîmî yangîrasüfo emerar nîmoeiyo.

20 Asu ranî-kîmî hamburî kikîre kifohî kikîre-randeimbi sadonikis nîmoeiyo. Ranî-kîmî konirian nîmoeiyo, ranî-kîmî krisorait nîmoeiyo, asu ranî-kîmî ŋgorü-poanîmbo yangîrasüfo berir nîmoeiyo, ranî-kîmî aŋüsühîsafümbî topas nîmoeiyo, ranî-kîmî krisopres nîmoeiyo yangîrasüfoyo aŋüsühîsafümbîyo-randeimbi. Asu ranî-kîmî asüdabombü haiasin nîmoeiyo, bîdîfîranambo ana hamburî ametis nîmoeiyo.

21 Nafîtambe 12 ranana sapo 12 kifohî mbîsîhondîyo. Munjuambo yipurî nafîtambe ra mbîsîhondî mamî-namboyo nafîyo hîniŋgîmeſeyo. Ngoafi ranahandî munjuambo nafî ranana gor hondünambo nafîyoweimbiyo hayamboyo hoehîmbo nahurai-mayo.

22 Ro moai Godîmbo hohoanîmoyondo-rambo worî fondarowa hoeirîheandî. Sapo Adükarî God Munjuambo Ngîniŋdembî-mayu ranai-yu asu Sipsip Nîmorî ai ngoafi ranahandî Godîmbo hohoanîmoyo-rambo worîmefanî.

23 Ngoafi ranîwamî hüfîhamîndî amoamo ahafandî si ra ŋgîrî boakîboadîneandî sapo Godîndî hîmboamupuimbo-randeimbi si ranai ngoafi ranîwamî boakîmafoareandî ranîmbo-wambo. Asu Sipsip Nîmorî ranai-ani ngoafi ranahandî ram hai nou-ayu.

24 Rananîmbo munjuambo hîfîhündî ranai ngoafi ranahandî si ranî-sünju ŋgeihü, asu munjuambo hîfîhündî bo-

gori ranai ahamundi nginindi napo ra ranihü ndowandümo tükündafumboemo.

²⁵ Munguambo si aho ra nafitambe ranai ngiri pande ningo, nga sübüdihoi yagodi ngomboe. Sapo rani-simboani ana ngiri nimb ranai yagodo.

²⁶ Asu ngoafi adukari ranambe munguambo hifihündiyafe yihuru asu aboedi napo nginindi ra ndemündündür keboemboe.

²⁷ Nga nine-moatükuni moaruwai-ayo, asu yikoarifo ho-hoan+moyo-randeimbi asu wosihoafori hoafiyorandeimbi, munguambo ranana ngiri ngoafi ranambe keboehi ngei. Sapo Sipsip Nimorindi koadürümbo ningombo buki-mayo ranambe ahei ndüri pamareandür ai-yanig+ran+mbokeboehi ngüsimboeyi.

22

Yangiri ningombo hoe asu nimi

¹⁻² Raniyu asu sünambeahindi nendi-mayu ranai hoe afindi yangiri ningombo nimindi ra wambo nafuimayundiri. Hoe ra himboarambe mupui fori wakireandeimb-ane. Hoe ranana sapo God asu Sipsip Nimori ranahafandi nimari-fondi-mayo ranambeahindi tüküfe hayamboyo ngoafi naf bogori rani mbusümondühi mafoero ho. Asu hoe rani himbori-kimi yangiri ningombo nimi ranai ngorügoanini-ngorügoanini burimayo. Nimi ranai mam himbanambe 12 hisiyowohü asu moani mamami amoamo hisiy arandi. Asu nimi ranahandi emündü ranana munguambo hifihündi ranaheimbo aboedambofendür ramboane.

³ Asu nine-moatükuni God ai ranahambo moaruwai-ane ehu ranana ngiri ngoafi ranambe yagodo. Nga God asu Sipsip Nimori ahafandi adukari bogorindi nimari-fondi rani yangiri yagodoani asu Godindi ratüpuriyei rihündeimbi ai ahambo hohoan+mondeih ngüsü pandihorimboeyi.

⁴ Rananimbo asu ahandi ngüsüboari hoeindihimboeyi asu ahandi ndüri ra ahei giribodi hamindifih sürü pande hiningindeambui.

⁵ Asu rananimbo ngiri nimb asükaindo tükündifeyo. Ranimbo-animbo ngiri ram asu hüfhamindi ranai si boaki-boadeandi. Sapo Adukari God ai-animbo ahei sindumbui. Asu nindou ranai adukari bogori nindoumbondahi koadürümbo-koadürümbo hibadühi ngeimboeyi.

Sisas ai ngiri amitata kudu

⁶ Ran+yu sünambeah+ndi nendi ai hoafiyund+rühi yahuya, “Ndan+ hoafi ndanana an+hond-ane, nga an+hondümbom+r+hindamboane. Nga Adükar+ God, sapo ahandi hoafi hoafiyomo rundeimbi ranahamumbo ahandi Yifiafi masagapur+ ranai ahandi sünambeah+ndi nendi ranahamumbo koamar+hepur+. Asu ai sapo God+ndi ratüpur+ ratüpur+yei-r+hündeimbi ranaheimbo n+ni-moatükun+ n+mai ham+ndi tükümandife ranahambo nafuimbohünda koamar+hepur+,” mehu.

⁷ Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Awi h+mbor+yei! Ro ng+r+ am+tata tükündaheandi. Nindou düdi ai buk ranambe süngunambo tük+fembo hoafi sürü papi-mayo ranahambo h+mbor+yeih+ süngurihi r+hündeimbi-mayei ranai ana h+hifi-h+hif+imbeyei-amboane!” mehu.

⁸ Ro Son ran+moatükun+ ra h+mboriya hoeir+heamboanah+. Asu ro ran+moatükun+ ra h+mboriya hoeir+he raraor+h+ heheambo sünambeah+ndi nendi wambo nafui-mayund+r+ ranahand+ yir+kim+ piya n+mar+imbo ndeara ahambo hohoan+mo-yondowohü ngusüfo pefimbo yang+r+mayah+.

⁹ Nga asu ai wambo hoafiyund+rühi yahuya, “Yowan+, se refepoan+! Roana sapo sihaf+ mam+ ratüpur+ye r+hoandeimbi wandaf-anah+. Asu roana sapo sihaf+ apodoho wandaf+mam+ God+ndi hoafi hoafiyomorundeimbi-memo rananemo asu muñguambo nindou buk ndanambe hoafi engoro ranahambo h+mbor+yei mbur+hü ran+süngur+hindeimbi ranahei wandaf-anah+. Nga God+mbo-an+imbo hohoan+mo-ndaf+ndowohü ngusüfo pand+wor+,” mehu.

¹⁰ Asükai hoafiyund+rühi yahuya, “God+ndi süngunambo tük+fembo buk ndanambe apaiaro ra se yowan+ d+bonap+feh+ gabud+fe-poan+. God ai muñguambo ran+moatükun+ ranahambo refemboayu ra ndeara ak+mi tük+fembo yang+r-ane.

¹¹ Ran+imboane asu moaruwai hohoan+moyu-randeimbi ranai moan+ moaruwai hohoan+mo ran+süngu-mb+reand-amboane. Asu moaruwai ham+ndi hohoan+moyu-randeimbi ranai moaruwai ham+ndi hohoan+mo süngum+reand-amboane. Asu mbumund+ hohoan+moyu-randeimbi ranai mbumund+ hohoan+mo süngu-mb+reand-amboane. Sürühoeimbi hohoan+mo süngureandeimbi ranai sürühoeimbi hohoan+mo süngu-mb+reand-amboane,” mehu.

¹² Sisas ai yare hoafiyuhü yahuya, “Awi se h+mbor+yei! Ro ng+r+ am+tata tükündaheandi! Ro tak+ni moatükun+ ndaham+ndi tükündahe-amboyah+. Ranan+imbo düdi ai

nini-moatükuniyo ramareandi rani-simogodühi ndeheam-boyahi.

¹³ Roana horombonipoed-anahi asu süngunipoed-anahi. Ro weangurühidid-anahi asu bidifiranidid-anahi. Roana weangurühididi hondüyu asu süjudidi hondüya-rihandeimb-anahi

¹⁴ Nindou didiyei ahei hoeari-mayo ra boboerihünda aboedi simbori afisaho-koate tükufeimbi-maye ranai ana hihifi-hihifimbeyei-amboane. Aiana sapo yangiri niŋgoweimbi nimi-mayo ranahandi hisi ra moani himbo-koate dagüdihi asu adükari ŋgoafi giniri yipuri nafitambe-mayo rani nafi keboehimboyei.

¹⁵ Nga asu moaruwai hamindi hohoanimoeyimbi nindou, tibatiru rundeimbi, nimorehi sisihimoyomoru-ndeimbi asu nindowenih birabiriyei rihundeimbi, nindou hifokoarhi-rihundeimbi, tikai godimbo süngurihi-rihundeimbi, nindou woshihoafori hoafiyei rihundeimbi, ranai ana ŋgiri adükari ŋgoafi nafitambe-mayo rani-nafi keboehi ŋgüsi, nga ai moanambuhü nimboeimboyei.

¹⁶ Ro Sisas-anahi nda, wandi sünambeahindi nendi ranahamumbo koarari-heheapuri muŋguambo moatükuni ranahambo wandi nendi ranaheimbo wataporimbo-yondürimbohünda. Roana sapo Defitindi amoaomami ranahei sirihünd-anahi tüküyahe animboahi. Asu roana botiboti siambeahindi mupui-anahi,” mehu.

¹⁷ Yifiafi Aboedi ai Sipsip Nimorindi nimorehi rani-dibo hoafiyafehü safeya, “Se mborai sinifi,” masafe. Nindou düdi himborinduhü ana, hoafinduhü animboya, “Se mborai sinifi,” mbüsu. Nindou düdi ai amindaniŋombonduhü ana, mbüsünu-wamboane. Nindou ai hoe simindimbo hohoanimoayu ana, ai sünü yangiri niŋgoweimbi hoe ra moani mbüsümüdu-wamboane.

Son ai nindou buk ndanambeahindi hoafi himboraye ranaheimbo ahini hoafimayundüri

¹⁸ Muŋguambo nindou ai Godindi hoafi sapo buk ndaname engoro ranahambo himboraye ranaheimbo ahini hoafi nda ro Son-anahi asahandüri. Nindou düdi ai ahandi hoafi Godindi-mayo hoafi ranihi pare haya hoafayu ana, God ai ahambo nine moaruwai moatükuni ai buk ndaname refembo hoafimayu ra ahambo randeambui.

¹⁹ Asu nindou düdi ai bidifiri hoafi buk ndaname raguanambo-areandi ana, God ai nindou ranahambo randi-rani asu ŋgiri sapo yangiri niŋgombo nimit hisi-mayo ra dedu. Asu ŋgiri Godindi adükari ŋgoafi buk nda ranahambo wataporimbo-marandi ranambe nüngu.

²⁰ Nindou munḡu moatükunî ranahambo anihondümbö hoafîmayu ai hoafîyuhüya, “Ro ŋgîrî amîtata tükündaheandî,” mehu.

Anihond-ane. Adükarî Sisas, se mborai.

²¹ Adükarî Sisas ai siheimbo munḡuambo moanî hiipoambo-mbîreandüramboane.